HAANDBOG

i

DEN DANSKE FLORA

af

Joh. Lange.

Tredie forøgede Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1864.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Fortale til første Udgave.

Idet jeg herved overleverer mine Landsmænd nærværende Arbeide over den danske Flora, turde det maaskee være nødvendigt at ledsage samme med nogle Bemærkninger, i hvilke jeg skal gjøre Rede, deels for de Grunde, som have foranlediget mig til at optræde som Forfatter, deels for Bogens Indretning.

De betydelige Fremskridt, som Botaniken, ogsaa dens beskrivende Deel, i de senere Aar har gjort, havde længe ladet denne Videnskabs Dyrkere her i Landet føle Savnet af en Haandbog, i hvilken man kunde finde hvad der fra ældre Tid var bekjendt om Danmarks Vegetation forøget med det i senere Tid Iagttagne, og som altsaa ved paa eet Sted at samle det, der hidtil maatte søges paa mange, til en Tid kunde træde istedetfor de tidligere Arbeider i denne Retning. Efterat jeg i længere Tid med Forkjærlighed havde beskjæftiget mig med at iagttage mit Fædrelands Planter og deres Fordeling, blev jeg fra flere Sider opfordret til at udarbeide en Haandbog af den omtalte Beskaffenhed og jeg begyndte altsaa paa dette Arbeide, men jo længere dette rykkede frem, desto mere indsaae jeg de dermed forbundne Vanskeligheder, og hvis ikke Haab om velvillig Overbærelse fra det botaniske Publikums Side og den Tro, at det jeg vilde være istand til at levere, dog i hvert Fald vilde kunne gjøre nogen Nytte som Materiale, hvormed der senere kunde bygges videre, havde bestyrket mig i at vedblive, vilde jeg maaskee ikke have havt den

fornødne Taalmodighed for at bringe det tilende, men forlængst have opgivet et Arbeide, som jeg ikke troede at kunne fuldføre paa en for mig selv eller Andre tilfredsstillende Maade. Og de Vanskeligheder af forskjellig Art, som efterhaanden viste sig for mig, vare tilvisse ikke faa. Jeg vil ikke omtale det Vanskelige og næsten Umulige i at vedligeholde den til et mere omfattende Arbeide fornødne Ro under de sidste Aars politiske Bevægelser, (dette Tryk ville Alle, der i dette Tidsrum optraadte som Forfattere, have følt); jeg vil ikke opholde mig ved at udvikle videre, hvad Enhver let indseer, at Botanikens nærværende Standpunkt mere opfordrer til at anvende sin Tid paa physiologiske og morphologiske end paa floristiske Arbeider; men jeg vil indskrænke mig til, med særligt Hensyn paa det foreliggende Skrift, at fremhæve nogle af de betydeligste Hindringer, som jeg har havt at kjæmpe imod, fordi jeg haaber, at mange Enkeltheder, som jeg selv høiligen føler kunde og burde have været anderledes, derved maaskee, idetmindste tildeels, turde finde sin Undskyldning.

Skjøndt næsten alle de i Bogen indeholdte Planter ere forud vel kjendte og for største Delen fortræffeligt beskrevne, ansaae jeg dog en Revision af Arterne i den levende Natur for aldeles nødvendig; thi foruden at der ofte ved Beskrivelserne af selv de bedst kjendte Arter kan være Et eller Andet at tilføie eller forandre, saa antage mange Planter i de forskjellige Lande et forskjelligt Præg, hvilket fordrer at Arterne skildres efter Exemplarer fra det Land selv, hvis Flora man vil beskrive. Jeg har søgt, saavidt muligt, at opfylde denne Fordring, men naar man erindrer, at Beskrivelserne ikke affattes efter Individer, men efter Masser, at det ikke er nok at iagttage Planten paa et enkelt Tidspunkt, men paa dens forskjellige Udviklingstrin, og naar det fremdeles tages i Betragtning, hvor vanskeligt det er at tilbageføre de ofte i det Uendelige varierende Former indenfor bestemte Grændser og at adskille de blot locale eller tilfældige Afændringer fra virkelig typiske Former, saa vil det let indsees, at det ikke er faa

Aars Arbeide. Jeg har derfor ved enkelte Arters Beskrivelse maattet indskrænke mig til at jevnføre tørrede Exemplarer og de bedre Afbildninger i Fl. Dan. med de allerede forhaanden værende Beskrivelser. Ved Behandlingen af nogle Slægter, f. Ex. *Calamagrostis*, *Callitriche*, *Atriplex*, *Rosa*, har jeg især levende følt det Ønske, i længere Tid end der efter Omstændighederne stod mig til Raadighed, at have kunnet indsamle Iagttagelser over deres talrige og yderst foranderlige Former; blandt det Meget, som endnu staaer tilbage at iagttage angaaende de danske Planter, troer jeg fortrinsvis at burde anbefale disse Slægter til nærmere Prøvelse af Botanikere her i Landet.

Hvad Beskrivelsernes Form angaaer, da blev jeg snart enig med mig selv om at disse burde forfattes i det danske Sprog, navnlig fordi et ikke lidet Antal af Dem, jeg tænkte mig som Bogens Læsere, ikke uden Møie kunne benytte de latinske Beskrivelser; større Vanskelighed foraarsagede det mig derimod at træffe den rette Middelvei mellem for lange og for korte Beskrivelser. De blotte Diagnoser, som kun have til Opgave at adskille Arten fra de nærmest beslægtede, give, naar de staae isolerede, paa Grund af deres Korthed, kun et meget ufuldstændigt Billede af den Plante, de skulle betegne, derimod kunne de aldeles fuldstændige Beskrivelser af Planten fra overst til nederst vistnok være meget lærerige for Begyndere, men ikke at tale om at de optage en betydelig Plads, saa ere de trættende at gjennemløbe for den noget Viderekomne; ogsaa have de, efter min Mening, kun deres Plads i specielle Monographier eller hvor det gjælder om at beskrive nye Arter, men ikke hvor den ombandlede Plante allerede utallige Gange iforveien har været Gjenstand for Beskrivelse. Jeg har i denne Henseende især taget til Mønster Kochs fortræffelige Synopsis; at jeg overalt skulde have været heldig, tør jeg ikke haabe, men jeg troer, at Enhver, der har givet sig af med at affatte Beskrivelser af Naturgjenstande, vil have erfaret Vanskeligheden ved at affile disse saaledes, at de forene Tydelighed i Udtryk paa

den ene Side med det passende Jevnmaal (hvor kun det Væsenlige fremhæves og det Tilfældige holdes borte) paa den anden Side. — De danske Benævnelser paa Plantedelenes Former ville i Almindelighed kunne forstaaes ved Hjælp af Drejers Terminologi; de enkelte Afvigelser herfra ere i Regelen forklarede ved Anmærkninger under Texten; at afvige betydelig fra denne Bog, hvortil jeg ofte var fristet, ansaae jeg ikke for rigtigt, saalænge intet nyere Arbeide foreligger, hvortil Forandringerne kunde støtte sig.

Valget af et passende Antal Citater og Synonymer blandt den uendelige Mængde heraf, som enhver Art endnu stadigt maa slæbe omkring med sig, er ikke heller altid saa aldeles let; i et Arbeide som det nærværende ansaae jeg det dog for tilstrækkeligt at anføre de vigtigste af vore egne og de fortrinligste og meest bekjendte af Nabolandenes floristiske Forfattere: af indenlandske Værker har jeg derfor i Regelen henviist til Hornemanns Plantelære og Drejers flora excursoria, ved enkelte Slægter tillige til Rafns og Schumachers Florer; af udenlandske til et eller andet af Fries's Værker og i Tilfælde af Navne-Ulighed til Kochs Synopsis. Ved enhver Art har jeg anført hvor den findes afbildet i Flora Danica og i Reichenbachs nøiagtige Afbildninger; kun naar en Plante ikke findes optaget i noget af disse Billedværker, har jeg, for saavidt muligt at nævne en Figur for hver Art, citeret et eller andet let tilgængeligt Værk. Prof. Fries's Herbarium normale har jeg ogsaa stadigt nævnt ved de Planter, som ere optagne i denne vigtige Kilde til Kundskab om vore nordiske Planter.

Det er nutildags temmelig almindeligt at lægge et eller andet naturligt System til Grund for Inddelingen af Planterne i floristiske Arbeider; det vil derfor maaskee af Flere blive lagt mig til Last, at jeg har ordnet Stoffet efter linnéiske Klasser. Jeg behøver neppe at bemærke, at dette ikke har sin Grund i nogen Forkjærlighed for hiin Inddelingsmaade betragtet i og for sig, men derimod vil jeg ikke fragaae at være conservativ forsaavidt at jeg anseer

den kunstige Inddelingsmaade for uden Sammenligning den beqvemmeste som Nøgle til at opsøge Slægterne, og derfor troer at Begynderen lettest vil finde sig tilrette ved Hjælp af denne. Mange have vistnok med mig gjort den Erfaring, at Intet mere forstyrrer og afskrækker selv de dygtigste Begyndere ved Planternes Bestemmelse, end Mangel paa faste Regler og Kjendetegn; og hvorvel ogsaa den linnéiske Classification indeholder Undtagelser og Uregelmæssigheder, saa ere disse dog baade langt færre og lettere at omgaae end i de naturlige Familier, hvor de først finde deres Løsning ved at sees i Sammenhæng med det Hele. Men i en Haandbog som nærværende, der for en saa væsenlig Deel er beregnet paa at give Begynderen Midler ihænde til den enkelte Plantearts Bestemmelse, forekommer Lettelsen af det hermed forbundne Arbeide at være et ikke uvigtigt Hensyn; dette vilde jeg dog have sat tilside, hvis jeg havde troet at derved en mindre videnskabelig Opfattelse kunde befrygtes; men skjøndt de fleste Botanikere hidtil have gjort Begyndelse med at bestemme Planterne efter det linnéiske Systems mere schematiske Form, er der vel neppe Mange, som ville paastaae at have taget Skade paa deres senere botaniske Studier ved at være indførte i Videnskaben ad denne Vei. Derimod er der naturligviis ingen Tvivl om, at Enhver, som vil gaae ud over det Elementære, snart maa begynde med Øvelser i at henføre de bekjendte Planter til deres naturlige Slægtskab, hvortil da kan benyttes et eller andet Værk, som særligt omhandler de naturlige Familier. For at imidlertid ogsaa de Læsere, som savne Adgang til slige fuldstændigere systematiske Værker, kunne erholde en foreløbig Øvelse i at classificere de i vor Floras Omraade forekommende Planter efter naturlige Familier, har jeg anseet det for hensigtsmæssigt, som et Hjælpemiddel hertil at vedføie ved enhver Slægt dens Plads i Systemet og i Begyndelsen af Bogen at give en kort Oversigt over de vigtigste Kjendetegn for hver Familie som er repræsenteret i vor Flora, med Indordning af de danske Slægter og Angivelser af disses Artsantal.

Ved enhver Familie har jeg henviist til Mag. Anderssons «Atlas öfver den Skand. Florans nat. Familjer», et Arbeide, der saavel paa Grund af de nøiagtige Tegninger, som paa Grund af dets Prisbillighed fortjener at være i Manges Hænder.

Hvad Planternes Udbredelse i Landet angaaer, da har jeg anvendt al den Omhu som var mig mulig paa at samle saa mange Data, at deraf kunde udbringes et Resultat til Oplysning om de enkelte Arters Grændser og Fordeling. Jeg skal her nævne de vigtigste Kilder, hvoraf jeg i denne Henseende har øst, for at Læserne lettere kunne sættes istand til at dømme, hvorledes jeg har benyttet disse. Hovedværket til Kundskab om de danske Planter er naturligviis endnu Hornemanns Plantelære, og naar man betænker, at den af Botanikens Studium her i Landet høit fortjente Forfatter af hiint Værk har maattet samle saagodtsom forfra den betydelige Mængde Detail-Angivelser om Planternes Voxesteder, som indeholdes i samme, maa dette i høi Grad paaskjønnes, ikke alene som et for sin Tid yderst værdifuldt Arbeide, men ogsaa som et vigtigt Grundlag for senere Undersøgelser. Ogsaa Drejers Flora excursoria er et Arbeide, som har gjort megen Nytte især ved sin beqvemme Indretning, der gjør den særdeles brugbar ved Planternes foreløbige Bestemmelse; ogsaa denne indeholder mange værdifulde Bidrag til Floraen, af hvilken den dog kun giver Oplysning om en liden Deel, idet den kun omhandler Sjællands Planter og tilmed det vestlige Sjælland dengang kun var ufuldstændigt undersøgt. Men et ikke kort Tidsrum er allerede forløbet siden begge hine Værker bleve til, de i den mellemliggende Tid stadigt fortsatte Undersøgelser over vore indenlandske Planter have baade forøget disses Tal betydeligt*) og modificeret de

*) Hornemann angiver i 1821 de danske Phanerogamers Tal til 1064, medens næsten 1300 Arter nu ere kjendte herfra, og alene Sjællands Flora er i de 12 Aar, siden Drejers Flora udkom, idetmindste forøget med 50 Arter.

dengang antagne Meninger om Fordelingen af et stort Antal blandt de tidligere bekjendte. Men hvad der især bevirker, at de to nævnte Arbeider ofte maa benyttes med Varsomhed, er den Omstændighed, at den nuværende Tids Opfattelse af Artsbegrebet er anderledes end dengang, og at det altsaa i Tilfælde af at man har at gjøre med en forhen collectiv Art, som nu er deelt i 2 eller flere, oftest er yderst vanskeligt at henføre de tidligere anførte Voxesteder til en bestemt af de nyere Arter. (Som Exempel blandt flere kunde anføres de forhen collective Navne *Betula alba*, *Agrimonia Eupatoria*, *Montia fontana*, *Valeriana officinalis*, *Glyceria fluitans*, flere *Rubus-* og *Hieracium*-Arter). De floristiske Arbeider af Rafn, Schumacher og Nolte, hvis vigtigste Udbytte er optaget i de 2 ovenfor nævnte Værker, har jeg dog stadigt raadspurgt i tvivlsomme Tilfælde, og naar hertil endnu føies nogle spredte Noticer, især bekjendtgjorte i Krøyers Naturhist. Tidsskrift, saa har jeg omtrent nævnt Alt, hvad der af trykte Materialier foreligger til Afbenyttelse. Af Localflorer, et Materiale, hvorpaa Nabolandenes botaniske Litteratur er rig indtil Overflod, ere kun yderst faa tilstede hos os. Lige saa vigtige som imidlertid slige Angivelser over Planterne i en vis Egn, naar de ere fuldstændige og nøiagtige, ere som Forarbeider for den samlede Oversigt over Floraen, lige saa meget har jeg følt Savnet deraf, fordi det derved blev vanskeligt at have nogen bestemt Mening om mangen Arts Forekomst eller Mangel i en vis Egn. Det var nemlig hidtil almindelig Brug i Rubriken om Planternes geographiske Fordeling kun at angive Voxesteder for de Arter, som ansaaes for sjeldnere, og derimod om dem, der i Sjælland og især omkring Kjøbenhavn forekomme hyppigt, at bruge Udtrykket «almindelig», uden at angive om dette ogsaa er Tilfældet i Landets øvrige Egne. Derfor forekommer det Enhver, der kun har undersøgt Jylland og Fyen, ligesaa forunderligt at see Planter som *Plantago media*, *Carduus acanthoides*, *Helianthemum vulgare*, *Alopecurus pratensis* o. fl. nævnte blandt de almindelige, som det vilde undre Den, der kun har

gjort Excursioner i Sjælland, om man kaldte *Myrica*, *Genista tinctoria*, *Phyteuma*, *Arnica*, *Narthecium* o. fl. almindelige, hvilket de dog i Virkeligheden kunne kaldes med lige saa stor Ret som hine. Den omtalte Mangel paa Specialflorer er imidlertid for en stor Deel bleven mig erstattet ved talrige Bidrag af Planter og Noticer fra de forskjellige Egne af Landet, som ere komne til min Kundskab, deels gjennem den herværende botaniske Forening, deels ad privat Vei ved flere Dyrkere af Botaniken saavel i Hovedstaden som i Provindserne og deels endelig ved egne Undersøgelser, hvilke jeg har været saa heldig at have kunnet fortsætte i en Række af Aar paa Reiser gjennem de fleste danske Provindser. Ved Ordningen af de saaledes indsamlede Angivelser om Planternes geographiske Udbredelse har jeg nu sædvanligviis fulgt den Regel, kun at betegne som almindelige uden videre Bemærkning de Planter, som jeg havde Grund til at ansee for omtrent ligeligt udbredte over hele Landet, for enhver Art derimod, der maatte antages at have en ueensartet Udbredelse, har jeg fremhævet de Egne, hvor samme synes at være sjelden eller aldeles at mangle. Specielle Voxesteder har jeg troet at burde anføre ikke alene for de strængt taget sjeldne Arter, men ogsaa for mange, som have en adspredt Forekomst, og kun naar der for slige sporadiske Planter var et saa stort Antal Voxesteder bekjendt, at Opregnelsen af dem alle vilde optage uforholdsmæssig stor Plads, har jeg undladt at nævne dem særskilt. Ved at ordne Provindserne og de enkelte Findesteder indenfor hver af disse i en bestemt Rækkefølge efter deres Beliggenhed, ved fremdeles at begynde med den Egn af Landet, hvor den omhandlede Plante synes at være meest udbredt, troer jeg at have lettet Oversigten for Dem, der ville benytte denne Deel af Bogen, og skjøndt visselig Meget endnu staaer tilbage, før vor Flora er saa vel undersøgt som det kunde ønskes, haaber jeg dog, at en noget fuldstændigere Forestilling om Vegetationsforholdene i Danmark ved Hjælp af de her leverede Bidrag efterhaanden skulde kunne erholdes.

Det havde været mit Ønske at vedføie en almindelig Skildring af Vegetationen i Danmark og sammes afvigende Characteer i de forskjellige Egne: et Bilag, som jeg troer vilde have givet Bogen mere Værd, idet derved paa eet Sted kunde være sammenfattet hvad der nu maa søges i spredte Noticer for hver enkelt Plante, men da en slig Oversigt, for at have nogen Betydning, ikke kunde være aldeles kortfattet, har jeg, saavel af Hensyn til Forlægger og Kjøbere af Bogen (idet denne allerede har overskredet det Arkeantal, hvortil den foreløbigt var anslaaet), som af Mangel paa tilstrækkelig Tid, da jeg er beskjæftiget med de fornødne Forberedelser til en Reise i Syden, opgivet dette. Nogle herhen hørende Bemærkninger har jeg bekjendtgjort i «den naturhistoriske Forenings videnskabelige Meddelelser» 1849, p. 77; til disse saavelsom til Hornemanns «Bemærkninger angaaende Forskjelligheden af Vegetationen i Danmark» maa jeg altsaa her nøies med at henvise.

Endnu staaer tilbage for mig den behagelige Pligt at udtale min anerkjendende Tak til de Mange, uden hvis Opmuntring, Raad og Medvirkning jeg ikke vilde have været istand til at udføre dette Arbeide. Jeg maa først bringe min varmeste Taksigelse til Hr. Etatsraad Schouw, hvis bekjendte Velvillie og virksomme Deeltagelse for de yngre Botanikere ogsaa i høi Grad er kommet mig til Gode og paa mange Maader har bidraget til at fremme mine Forskninger i den danske Flora, og til Hr. Professor Fries, ikke alene fordi ethvert Blad i hans Skrifter over Skandinaviens Flora er en Guldgrube for alle senere Arbeider i denne Retning, men ogsaa for de værdifulde Oplysninger om mangen tvivlsom Form, som han har havt den Godhed at meddele mig af sin rige Erfaring over Arternes vexlende Skikkelser. Blandt de mange Andre, hvis Interesse for mit Arbeide har forskaffet mig saa mange vigtige Meddelelser om Planternes Udbredelse, maa jeg især nævne min mangeaarige Ven, Dr. Poulsen, hvis nøie Kundskab til Halvøens og fornemlig Slesvigs Flora har havt stort Værd

for mig; min Broder, Cand. theol. M. T. Lange, hvem jeg bl. A. skylder flere heldige Iagttagelser angaaende adskillige Arters Characteristik; mine Venner Apotheker Piper og Cand. pharm. Th. Schiøtz, om hvis Ufortrødenhed i at efterforske vore indenlandske Planter næsten enhver Side i Bogen kan vidne; Godseier Hofman-Bang, som endnu i sin høie Alderdom vedbliver med ungdommelig Iver at dyrke sin Yndlingsvidenskab; Frøken Rosenberg, hvem jeg skylder en Mængde Oplysninger om Vegetationen i det nordlige Fyen; Professor Liebmann, som velvilligt har overladt mig sit danske Herbarium til Gjennemsyn; Dr. J. Vahl; Apotheker Steenberg; Bot. Gartner Weilbach; Pastor Fausbøll; Cand. pharm. G. Jensen; Cand. theol. Vaupell; Cand. phil. E. Møller-Holst; Underlæge Meinert; Stud. polyt. Rostrup. Disse og mange Flere modtage herved min erkjendtligste Tak!

Og hermed anbefaler jeg min Haandbog til omhyggelig Prøvelse og velvillig Overbærelse af Botanikens Dyrkere i Fædrelandet.

Kjøbenhavn i December 1850.

Joh. Lange.

Fortale til anden og tredie Udgave.

Da jeg i Fortalen til første Udgave har gjort Rede for Haandbogens Plan og Indretning, har jeg anseet det for hensigtsmæssigt at aftrykke denne uforandret. Kun om de vigtigste i de senere Udgaver foretagne Forandringer skal jeg her tilføie nogle Bemærkninger.

1. Det vil sees, at et ikke ubetydeligt Antal af Arter er tilkommet siden Bogen først udkom, idet Totalsummen af de deri beskrevne Planter, som dengang kun beløb sig til 1291, nu er voxet til 1378 (hvorunder dog er indbefattet

22 Arter af Slægterne *Chara* og *Nitella*, som heelt og holdent ere tilføiede i den nye Udgave). Dette Antal af over 80 for Danmark nye Planter indbefatter deels saadanne Arter, som tidligere vare bekjendte fra Nabolandene, men ikke fundne i Danmark eller idetmindste optagne med Tvivl (f. Ex. *Agropyrum strictum* og *pungens*, *Poa bulbosa*, *Aira uliginosa*, *Setaria glauca*, *Carex maxima*, *Juncus tenuis*, *Potamogeton zosteraceus*, flere *Salices*, *Hieracium pratense* og *gothicum*, *Linnæa borealis*, *Orobanche Cirsii*, *Pedicularis Sceptrum carolinum*, *Camelina silvestris*, *Melilotus arvensis*, hvortil endnu kan føies det mærkelige Fund af Nødderne af *Trapa natans*), deels nogle Arter, som enten ere beskrevne i de senere Aar, eller om hvis Ret som gode og holdbare Arter der tidligere var Tvivl, f. Ex. *Ruppia brachypus*, *Allium Kochii*, *Atriplex Babingtonii*, *Polygonum nodosum*, *Hieracium integrifolium* og *anfractum*, *Bidens platycephala*, *Galium elongatum*, *Cuscuta Trifolii*, *Primula variabilis*, *Galeopsis angustifolia*, *Rubus Arrhenii*, *Polygala depressa o. fl.*). Denne ikke ubetydelige Tilvæxt skyldes især den Iver og Utrættelighed, hvormed flere Botanikere i de senere Aar have arbeidet for en nøiere Undersøgelse af Danmarks Vegetation; ogsaa har den Redebonhed, hvormed disse have meddeelt mig Udbyttet af deres Undersøgelser, sat mig istand til at tilføie mange nye Voxesteder for de sjeldnere Arter, hvorved det for flere af disse er bleven muligt at paavise en mere bestemt begrændset Udbredelse. Jeg selv har i de senere Aar ikke havt Leilighed til at foretage mange længere Reiser indenfor Landets Grændser, og mine Undersøgelser have fornemlig været indskrænkede til det nordlige og østlige Sjælland. En Reise til det vestlige og nordlige Jylland, som jeg i Sommeren 1858 foretog for kongelig Regning som Udgiver af Flora danica, bragte mig dog mange interessante Resultater om disse Egnes Vegetation og om enkelte sjeldnere Arters Forekomst.

2. Ved Revisionen af de tidligere i Haandbogen beskrevne Slægter og Arter har jeg bestræbt mig for ikke at

foretage andre Forandringer end saadanne, som en nøiere Prøvelse og sikkre Iagttagelser gjorde fornødne; enten der var Spørgsmaal om at forøge eller om at formindske Slægternes og Arternes Antal har jeg derfor enten selv anstillet yderligere Undersøgelser eller i tvivlsomme Tilfælde raadført mig med de dygtigste Floristers Fremstilling. Læserne ville see, at kun yderst faa Slægter have faaet en forandret Begrændsning eller Benævnelse; i Henseende til Arterne ere Forandringerne vistnok flere, men jeg haaber dog ikke at skulle klive beskyldt for at have foretaget mange Forandringer uden Grund. Da jeg overhovedet anseer det for urigtigt at forandre Planternes Navne uden bydende Nødvendighed, har jeg kun foretaget Forandring af saadanne Navne, som enten ifølge de vedtagne Regler for Prioriteten eller paa Grund af en tidligere stedfunden Forvexling af Arter formeentlig ikke kunde beholdes.

3. I Henseende til Plantebeskrivelsernes Form og Omfang har jeg foretaget enkelte Modificationer, især sigtende til at gjøre Beskrivelserne mere ensartede, og, hvor jeg ansaae det for hensigtsmæssigt, noget udførligere. Da det for Begyndere ofte kan være vanskeligt at finde sig tilrette med de aldeles kortfattede Beskrivelser, haaber jeg, at den derved bevirkede Forøgelse af Bogens Omfang ikke vil blive misbilliget. Det er ligeledes fornemlig Hensyn til Begyndernes Tarv, som har bevæget mig til fremdeles at fastholde den tidligere Ordning efter det linnéiske System, og jeg henviser i denne Henseende til mine Yttringer i den tidligere Fortale, hvor villig jeg end er til at indrømme, at den mere videnskabelige Ordning af Planterne efter et naturligt System vilde have gjort Bogen mere tiltalende for de mere øvede Botanikens Dyrkere og mere tilfredsstillende for mig selv. Det er mit Forsæt, hvis der forundes mig Helbred og den fornødne Tid, senere at udarbeide et kort Compendium af den danske Flora, ordnet efter naturlige Familier og maaskee forfattet paa Latin, deels for at give en billigere og beqvemmere Haandbog til Brug paa Excursioner, deels for at bidrage til et nøiere Be-

kjendtskab, ogsaa udenfor Landets Grændser, med Danmarks Vegetation, som synes at være de fleste Botanikere i Udlandet saagodtsom ubekjendt.

4. Den systematiske Oversigt i Begyndelsen af Haandbogen er i tredie Udgave forøget ved Tilføielsen af Familie-Kjendetegn og Slægtsnavne af de blomsterløse Planter (Alger, Lavarter og Mosser) samt en Angivelse af disses omtrentlige Artsantal i Danmark. Ved Udarbeidelsen af denne Oversigt, som var forbunden med ikke liden Vanskelighed, idet vi for de fleste af disse Familiers Vedkommende savne det ønskelige Materiale til Oplysning om de i Danmark forekommende Arter, har jeg støttet mig deels paa værdifulde Oplysninger, der velvillig ere mig meddeelte af Frøken Rosenberg, Dhrr. Branth, Th. Jensen, M. T. Lange og Rostrup, deels paa en Revision af de i min egen Samling indeholdte Cryptogamer.

5. Ligesom den anden Udgave blev forøget med en Anviisning for Begyndere til Haandbogens Brug ved Planters Bestemmelse, har jeg, ifølge Anmodning af Flere, i tredie Udgave tilføiet, ligeledes som et Hjælpemiddel for Begyndere, en alfabetisk ordnet Fortegnelse over de vigtigste i Haandbogen brugte Kunstord med en kort Forklaring over ethvert af disse.

Foruden de i første Udgave nævnte Hjælpemidler til Kundskab om Danmarks Flora har jeg af trykte Arbeider fornemlig afbenyttet følgende: H. P. G. Koch, «Falsters Vegetation»; M. T. Lange, «den sydfyenske Øgaards Vegetation» og «Tillæg til Danmarks Flora»; Th. Schiøtz, «Bidrag til Bornholms Flora» og «Beretning om en botanisk Reise i Slesvig og paa Vesterhavsøerne», fremdeles en Afhandling af F. Müller: i «Flora» 1853, som omhandler de i Eidersted og i Egnen om Husum fundne Planter. Desuden har jeg havt rigelig Understøttelse af flere Botanikens Dyrkere, som med største Forekommenhed og Velvillie have meddeelt mig hver fra sin Egn deels Planter, deels haandskrevne Bemærkninger. Idet jeg fornyer min Tak til de Mange, som allerede understøttede mig ved den første Udgave, er

det med Sorg jeg mindes, at flere af disse, og deriblandt saa udmærkede Botanikere som Schouw, Hofman-Bang, J. Vahl, Liebmann og Vaupell, ere bortkaldte fra Videnskaben i de faa Aar, som siden den Tid ere forløbne. Blandt dem, som de 2 sidste Udgaver især skylde saavel saare mange og værdifulde Bidrag af nye og sjeldne Planter som Berigtigelser og critiske Bemærkninger om enkelte Arter eller Grupper, maa jeg særligt nævne Dhrr. Kammerraad Andresen, Bibliothekar Dr. Didrichsen, Professorerne Steenstrup og Ørsted, Seminarielærerne Mortensen, Th. Jensen og Rostrup; Dr. phil. Heiberg, Cand. theol. Branth, Cand. pharm. Schiøtz og Baagøe, Provst Koch, Sognepræsterne M. T. Lange, Jacobsen, Fausbøll og Visby, Overretsprocurator Morville, Adjunkterne Feddersen, Grønlund, Hoff, Juel, Jørgensen, Knæckenborg, Lütken, d'Origny, Strøm og Thomsen, Baron Rosenørn Lehn, afd. Premierlieutenant Lund, Fuldmægtig Smith, Forstcandidat West, Stud. mag. E. Warming, Stud. med. Valløe, Landinspecteur J. Mørch, Skolelærerne Hjorth, P. Nielsen og V. Schmidt, Assessor pharm. Piper, Apothekerne Aabye og Benzon. Alle disse og flere Andre, som have meddeelt mig Bidrag og Oplysninger, bringer jeg herved min oprigtige Taksigelse.

Kjøbenhavn, December 1864.

Joh. Lange.

Forklaring

over

adskillige af de i Haandbogen hyppigst forekommende Tegn og Forkortninger.

Kyll. = P. Kylling, viridiarium danicum, Hafn. 1688.

Rafn. = C. G. Rafn, Danmarks og Holsteens Flora. Kbhavn. 1 D. 1796, 2 D. 1800.

Schum. = C. F. Schumacher, Enumeratio plantarum Sjællandiæ sept. & orient., vol. 1—2. Hafn. 1802—3.

H. = Hornemanns oeconomiske Plantelære 3 Udg., 1 Deel, 1821, **H. II.** — 2 Deel, 1837.

N., Nolt. = E. F. Nolte, Novitiæ Floræ holsaticæ, Kilon. 1826. — Bidrag til Fl. Dan.

Dr., Drej. = S. T. N. Drejer, flora excursoria Hafniensis 1838. — Bidrag til den danske Flora i Krøyers Tidsskrift.

Fr. Nov. = E. Fries, novitiæ flor. Suec. ed. II, 1828. — **Mant.**, = mantissa I—III, 1832—42. — **S. Veg. Sc.** = Summa vegetabilium Scandinaviæ sect. 1—2, 1845—49.

Koch Syn. II. = W. D. I. Koch, Synopsis floræ germanicæ & helveticæ ed 2, vol. 1—3. Lipsiæ 1843—45.

F. D. = Flora Danica.

E. B. = English Botany.

Rchb. ic. fl. g. = Reichenbach, Icones floræ germanicæ & helveticæ, vol. I—XIX; **Rchb. ic. crit.** = iconographia botanica, cent. I—X, 1823 etc.

And. Atl. = N. J. Andersson, Atlas öfver den Skand. Flor. nat. Fam Stockh. 1849 — **Cyp. Scand.** = Cyperaceæ Scandinaviæ, Holm. 1849. — **Gram. Scand.** = Gramineæ Scandinaviæ, Holm. 1852.

H. N. = E. Fries, Herbarium normale plantarum rariorum & criticar. Sueciæ, fasc. 1—15.

L. Herb. = Herbarium for den landoeconomiske Botanik, udg. af Joh. Lange, 1—9 Hæfte.

☉ = enaarig; ⊙ = toaarig; ♃ = vedvarende urteagtig; ♄ = træ- eller buskagtig.

♂ = Støvblomst; ♀ = Frugtblomst; ☿ = Tvekjønsblomst.

∞ = ubestemt Antal.

† foran en Planteart (med №) betegner indførte og nu akklimatiserede Planter.

† foran en Planteart (uden №.) = dyrkede eller tilfældigviis forvildede Arter.

X = Arter, som tidligere have været fundne i Danmark, men nu synes at være forsvundne.

? = Tvivlsomme Arter for vor Flora.

* = (med №.) Sandsynligviis egne Arter.

* = (uden №.) Udmærkede Varieteter.

≍ = Bastardformer.

▷ = Misdannelser.

Tegnene ved Slægterne i Klassen Tetradynamia ere forklarede i Oversigten over de naturlige Familier (Fam. Cruciferæ).

Tallene efter Plantebeskrivelserne betegne de til de resp. Tal svarende Maaneder af Aaret, i hvilke Planten blomstrer, f. Ex. 5 = Mai, 6 = Juni o. s. v. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$ = Blomstringstid fra Slutningen af Mai til Begyndelsen af Juni.

J. — Jylland.
Sl. — Slesvig.
F. — Fyen.
Loll. — Lolland.
Falst. — Falster.
Sj. — Sjælland.
Bornh. — Bornholm.

Tegnet * med en Linie i forskjellig Retning, efter Artiklen om Planternes Forekomst, betegner den resp. Plantes Grændser mod Nabolandene, f. Ex. ‾* Planter, som mangle i Norge, |* i England, *| i Sverige, _*_ i Tydskland.

! efter et Voxested betegner at jeg selv har fundet Planten paa det angivne Voxested. Navnene i Parenthes efter Voxesteder betegne Finderne af den paagjældende Plante. De oftest nævnte blandt disse ere betegnede ved Tal, hvis Betydning nedenstaaende Fortegnelse angiver.

1. Den botan. Forening i Kbh.*)
2. Fausbøll, Præst.
3. Gøtsche, Provst.
4. Hofman-Bang, N., Etatsraad.
5. Holst, E. Møller-, Cand. phil. Redacteur.
6. Hübertz, Cand. pharm.
7. Jensen, G., Apotheker.
8. Jensen, Th., Seminarielærer.
9. Kamphøvener, Docent.
10. Kjærbølling, Dr. phil.
11. Liebmann, Professor.
12. Lange, M. T., Præst.
13. Meinert, Underlæge.
14. Mortensen, Seminarielærer.
15. Piper, Assessor pharm.
16. Poulsen, Dr. phil., Justitsraad.
17. Petit, pract. Læge.
18. Rosenberg, Frøken.
19. Rostrup, Seminarielærer.
20. Schiøtz, Cand. pharm., Fabrikant.
21. Steenberg, Apotheker.
22. Steenbuch, pract. Læge.
23. Steenstrup, Professor.
24. Strøm, V., Adjunkt.
25. Tuxen, Præst.
26. Tutein, Contoirchef.
27. Vahl, Dr. phil.
28. Vaupell, Dr. phil.
29. Westesen, Præst.
30. Warming, Stud. mag.

*) De til den bot. Forening indsendte Planter ere i Regelen betegnede med Indsenderens Numer, og Nr. 1 er derfor kun brugt naar det ikke er blevet optegnet fra hvem Planten er modtaget.

Kortfattet Anviisning

til

Haandbogens Brug ved Planternes Bestemmelse.

Mange af dem, som ville gjøre Brug af nærværende Haandbog til paa egen Haand at undersøge de danske Planter, kunde muligen ønske at erholde nogle Vink med Hensyn til den beqvemmeste Maade, hvorpaa dette kan skee, og jeg skal derfor ledsage Bogen med en kort Veiledning til sammes Brug.

Undersøgelsen af den Plante, man ønsker at kjende, begynder man med at bestemme dens *Plads i det linnéiske System* efter den pag. XLVIII meddeelte Tabel. *Classen* finder man bedst ved at gjennemgaae Tabellen nedenfra, saaledes at man først forvisser sig om, hvorvidt Planten har tydelige eller utydelige Blomster, i første Tilfælde om Blomsterne ere særkjønnede eller tvekjønnede. Er Blomsten særkjønnet, da undersøger man om den er Enbo eller Tvebo, er den derimod tvekjønnet, da efterseer man, om en Sammenvoxning af Befrugtningsdelene finder Sted (og i saa Fald paa hvilken Maade) eller om Delene ere frie o. s. v. Har man ved denne Fremgangsmaade fundet Classen, da gaaer man videre til at bestemme *Ordenen*, hvilket skeer efter Tabellen pag. XLIX. Dersom man f. Ex. har valgt til Undersøgelse den almindelige Døvnælde (hvid Tvetand), som har 2 lange og 2 korte Støvdragere og altsaa hører til 14de Classe, da finder man paa Ordenstabellen, at der i denne Classe ere 2 Ordener (Spaltefrugtede og Kapselfrugtede). Man bemærker, at den Plante man har for sig, har 4 frie Nødder, og dan hører altsaa til 1ste Orden (Spaltefrugtede). Nu gaaer man videre frem i Bogen, hvor en Oversigt over de til 14de Cl. 1ste Ord. hørende

Slægter er fremstillet S. 427. Denne Orden er, for at lette Bestemmelsen af de talrige Slægter, yderligere underafdeelt, og de til hinanden svarende (med ensartede Mærker betegnede) Underafdelinger maa nu stadigt sammenlignes, efterhaanden som Undersøgelsen rykker frem. Dersom f. Ex. den Plante, hvis Slægtsnavn jeg søger, har Frugten allerede før Modenheden deelt i 4 Nødder og Blomsterne tilsyneladende krandsstillede, da hører den til Afdelingen A, og denne er atter deelt i 3 Underafdelinger efter Bægerets Beskaffenhed, idet dette enten kan være titandet (AA), regelmæssig femtandet (BB) eller tolæbet (CC). Den Plante jeg har for mig, har et regelm. femtandet Bæger, den hører altsaa til Underafd. BB, og jeg maa nu dernæst lægge Mærke til, om Støvtraadene ere parallele (a) eller efter Bestøvningen bøiede fra hinanden foroven (b). Paa denne Maade fortsættes saalænge der findes opstillet Underafdelinger, som ere betegnede ved Mærker der svare til hinanden indbyrdes. Har man ad denne analytiske Vei fundet, at den søgte Plante hører til $\beta\beta$, Underafdelingen *, da har man i denne kun 2 Slægter at sammenligne, nemlig Lamium og Galeobdolon, og ved at gjennemgaae de for hver af disse angivne særegne Kjendetegn, finder man, at disse passe paa den førstnævnte Slægt, som i Oversigten er betegnet med Nr. 6. Der staaer endnu tilbage at finde Navnet paa *Arten*, og dette skeer ved at opslaae den fundne Slægt (efter det angivne Numer), som indeholder flere Arter, der ere beskrevne S. 440. For at spare Gjennemlæsningen af de talrige Arters Beskrivelse ere disse atter fordeelte i Afdelinger, som ere betegnede med Bogstaver, der maa sammenlignes ligesom i Slægtsoversigten. Finder man, at Planten har tilspidsede Blade og er vedvarende (a), at dens Kronrør er krummet med en Haarkrands indvendig i Røret (aa), da er der i denne Afdeling kun 2 Arter at vælge imellem; ved nøiagtig at gjennemgaae de for disse Arter givne Beskrivelser findes at den første, L. album, har udeelt Stængel, børsteformede Bægerflige, en skjæv Haarkrands i Kronrøret og hvide Kroner. Alle disse

Kjendetegn, men derimod ikke de for den anden Art (L. maculatum) anførte, passe paa den Plante, jeg har til Undersøgelse, og jeg har saaledes fundet dens Navn. Foruden den egenlige Beskrivelse bør man ikke forsømme at lægge Mærke til de med mindre Tryk tilføiede Bemærkninger om Høiden, Blomstens Farve, Plantens Varighed, Blomstringstid o. s. v., hvilke Angivelser ofte kunne være oplysende ved Plantens Bestemmelse. Adskillige af disse ere udtrykte ved Tegn, hvis Forklaring er meddeelt S. XVII—XVIII.

Den her beskrevne Fremgangsmaade vil ved nogen Øvelse lette Arbeidet ved Planternes Undersøgelse betydeligt, idet man ved en nøiagtig Sammenligning af de hinanden modsatte Underafdelinger sparer den Uleilighed, som er forbunden med at gjennemlæse Beskrivelserne paa en stor Mængde Slægter eller Arter. Men ved enhver Plantebestemmelse, og ikke mindst ved Brugen af det linnéiske System, udfordres en omhyggelig Undersøgelse af de enkelte Plantedele, især af Blomsten og Frugten, hvortil man bør være forsynet med en god Lupe*) og en skarp Kniv, samt nogle Naale. Det Exemplar, man vælger til Undersøgelse, bør være i god Tilstand, om muligt forsynet med Blomster og Frugter paa eengang, og man maa da ikke nøies med at undersøge en enkelt Blomst, men helst flere, deriblandt især nys udsprungne Blomster eller større Blomsterknopper, fordi de ældre Blomster ofte tidligt tabe enkelte af de til Bestemmelsen væsenlige Dele. Frugten er altid vigtig og hos enkelte Slægter, f. Ex. Skjærmplanter, Rumex, Atriplex, aldeles nødvendig til Slægtens eller Artens Bestemmelse. Ofte er det ogsaa vigtigt at undersøge Roden og Rodbladene, og da de sidste stundom tidligt visne, bør man undersøge Planten i flere forskjellige Afsnit af dens Liv. Hos Tveboplanter, f. Ex. Pileslægten, bør man saavidt muligt søge at forskaffe sig begge Kjøn, og tillige de ældre Blade, da flere Arter blomstre førend Bladenes Udvikling.

---

*) De Kjendetegn, som i Haandbogen ere benyttede til Planternes Beskrivelse, ere i Regelen saadanne, som kunne sees med blot Øie eller med en stærk Lupeforstørrelse.

Endnu bør omtales de enkelte Uregelmæssigheder, som finde Sted i det linnéiske System, og som stundom forvirre Begynderne. Hertil høre især de Tilfælde, da en Plante har Blomster med et forskjelligt Antal Støvdragere, endog paa samme Individ, f. Ex. Chrysosplenium, Adoxa, Polygonum o. fl.; disse henføres da til den Classe, hvortil de ifølge Fleertallet af deres Blomster henhøre. Fremdeles kan en Slægt indeholde flere Arter, hvoraf nogle efter den kunstige Inddeling henhøre til en, andre til en anden Classe. Denne Uregelmæssighed er søgt afhjulpen derved, at Slægten er *beskreven* i den Classe, hvortil dens fleste Arter henhøre; men enhver af de afvigende Arter er *nævnt* i den Classe og Orden, hvorhen man ifølge dens Befrugtningsdeles Antal eller andre Forhold maatte sætte den, og naar man altsaa i Slægtsoversigten foran en Classe finder enkelte Arter nævnte særskilt uden Beskrivelse, maa man eftersee, om Kjendetegnene paa den Slægt, hvortil de høre, og hvis Plads i Systemet ved hver især er angivet, muligviis passe paa den Plante, man søger; f. Ex. i 22de Classe 6te Orden anføres Rumex Acetosa og Acetosella, som ere Tvebo-Planter, medens de øvrige Arter af Slægten Rumex henhøre til 6te Classe 3die Orden.

For at erhverve sig nogen Øvelse i at bestemme Plantens Plads i det naturlige System bør man ikke forsømme at benytte den Oversigt over de danske naturlige Familier, som findes foran i Bogen S. LII. Til Lettelse ved det hermed forbundne Arbeide er der i Slægtsoversigten foran hver Classe angivet den Familie, hvortil enhver Slægt hører, og ved at gjennemgaae de Familiers Kjendetegn, hvortil de undersøgte Slægter henhøre, vil man efterhaanden erhverve sig en foreløbig Kundskab om de vigtigste af disse.

Alfabetisk Fortegnelse

over

de vigtigste i Haandbogen forekommende Kunstudtryk for Plantedelene og disses Former.

A.

Aarsskud (turio) en hos flere Buskvæxter (f. Ex. Rosa, Rubus) oftest fra Rodstokken udgaaende Green, som i sit første Aar er blød og urteagtig, bærer Blade, men ikke Blomster.

Afbidt (præmorsus) kaldes den lodrette Rodstok hos Succisa pratensis, Primula Arter o. fl., der er i Spidsen ligesom afgnavet, idet de ældre Dele efterhaanden bortdøe nedenfra; den benævntes tidligere »afbidt Rod« paa Grund af dens Lighed med en Pælerod.

Afsnit (segmentum) s. *Snitdeelt.*

Afvexlende (alternans), den Bladstilling, hvor der kun udgaaer eet Blad fra hvert Led, men Bladene ere rettede vexelviis til 2 forskjellige Sider af Stængelen, saa at det tredie Blad dækker det første, det fjerde det andet o. s. v., (f. Ex. Ulmus).

Androgyn benævnes de sammensatte Ax hos Carex-Slægten o. fl., i hvilke nogle Blomster ere ♂, andre ♀.

Antheridier eller Støvkolber ere oftest rundagtige eller kølleformede Legemer, som indenfor en Hinde indeholde en Vædske med Sædtraade af forskjellig Form; de findes hos Sporeplanterne og udføre idetmindste hos mange af disse Befrugtningen af Sporerne.

Ar (stigma), den øvre Deel af Støvveien, alm. beklædt med Haar eller Kirtler, som udsondre en klæbrig Vædske, hvorved Arret opfanger og fastholder det fra Støvknapperne nedfaldende Blomsterstøv.

Avne (palea), skjælformede Dækblade f. Ex. ved Grunden af de enkelte Smaablomster paa Blomsterleiet hos flere Kurvblomstrede, (f. Ex. Hypochoeris, Anthemis). Hos Græsarterne faae de Smaaaxet omgivende (oftest 2) i forskjellig Retning udgaaende Dækblade Navn af *Yderavner* (glumæ), det ene (øvre) udgaaende lidet ovenfor det andet (nedre), hvorimod de hver enkelt Græsblomst omgivende og paa lignende Maade stillede 2 Dækblade kaldes *Inderavner* (paleæ).

Ax (spica), en forlænget Blomsterstand med siddende Blomster. A. kan være *enkelt*, med enligt stillede Blomster eller *sammensat*, naar det bærer mindre Blomsterstande (Krandse, Nøgler eller Ax); i det sidste Tilfælde kaldes de mindre Blomsterstande *Smaaax*, f. Ex. hos flere Græsarter (Lolium, Elymus, Triticum), hos andre Græsarter ere Smaaaxene sammenstillede i en Top (Bromus, Poa).

Axe (axis, rachis) kaldes Plantens Centralorgan i dets forskjellige Udviklingsformer (Rod, Rodstok, Stængel, Grene o. s. v.) *Blomsterstandens Axe* er særligt den Deel af Stængelen, som udgjør det fælles Udgangspunkt for flere nær ved hverandre samlede Blomster (s. Blomsterstand).

Axelblade (stipulæ) ere de ved Grunden af de egenlige Blade, oftest et ved hver Side af Bladstilken, siddende Blade af en fra selve Bladet forskjellig Form; de ere at ansee for en særegen Udviklingsform af Bladskeden, findes hos Fleertallet af Planter og ere snart vedblivende (endog tilvoxende), snart tidligt affaldende, stundom ere de saa smaae, at de kun med Vanskelighed iagttages. *Smaaaxelblade* eller *Smaabiblade* (stipellæ) findes ved Grunden af et sammensat eller snitdeelt Blads Smaablade eller Afsnit (f. Ex. hos Thalictrum, Sangüisorba, Phaseolus).

Axelstillet (s. endestillet).

B.

Barktorn (aculeus), en fra Barklagets Overhud udgaaende spids, stikkende, tilsidst træagtig Fremragning hos Rosa, Rubus, Ribes Grossularia o. fl.

Bibæger eller **Yderbæger** (calyculus), en Kreds af bladagtige Dele udenfor det egenlige Bæger, dannet enten af Dækblade eller af axelbladlignende Tilhængsler til Bægeret (f. Ex. Malvaceæ, Dipsaceæ, Potentillà).

Bikrone (parapetala). Herunder indbefattes deels de oftest kronbladagtigt farvede Ttlhængsler af forskjellig Form, som hos adskillige Planter findes indenfor den egenlige Krone, og enten hidrøre fra en ny Række Kronblade eller fra axelbladlignende Dele (f. Ex. Vincetoxicum, Agrostemma) deels indadvendte Ujævnheder i Form af Skjæl eller Tænder i Kronens Rør eller Svælg (f. Ex. hos Borrago, Symphytum, Myosotis).

Bistøvdragere (parastemones) omdannede og golde Støvdragere (f. Ex. hos Parnassia, Scrophularia, Ajuga).

Blad (folium): Plantens Sideorganer. Et fuldstændigt B. bestaaer af *Bladplade* (lamina), *Bladstilk* (petiolus) og *Bladskede* (vagina). Enhver især af disse Dele kan mangle, og naar Bladet nævnes uden yderligere Tilføielse, er derved for det meste særlig at forstaae Bladpladen.

Bladagtig (foliaceus) kaldes Plantedele af grøn Farve og som forøvrigt besidde et normalt Blads Egenskaber, i Modsætning til Axedele og desuden deels til *farvede* (ikke grønne), deels til *kjødfulde* og deels til *hindeagtige* Plantedele.

Bladdusk (coma) en Samling af tomme Dækblade i Spidsen af en Blomsterstand (f. Ex. Melampyrum nemorosum, Mentha arvensis).

Bladknopper (gemmæ foliaceæ) kaldes de Knopper, af hvilke der senere udvikles bladbærende Grene, i Modsætning til *Blomsterknopper* (alabastra), som indeholde Blomstens Dele i uudviklet Tilstand.

Bladplade
Bladskede
Bladstilk } s. *Blad.*

Blomst (flos) dannes af en Axedeel (Frugtbunden) og bladagtige Dele,

nemlig, forsaavidt Blomsten er *fuldstændig*, af 2 ydre Bladkredse som beskytte de indre og kaldes *Blomsterdækket* (perigonium ɔ: Bæger og Krone) og af 2 indre Bladkredse, som paa Grund af deres særlige physiologiske Bestemmelse kaldes *Befrugtningsdele* (genitalia) s. *Støvdrager* og *Støvvei.* En Blomst kaldes *ufuldstændig*, naar den mangler en eller flere Bladkredse.

Blomsterdække (perigonium), s. *Blomst. Enkelt B.* er et saadant, hvor enten den ene Kreds (Bæger eller Krone) mangler eller hvor begge disse ere hinanden aldeles lige indbyrdes i Form, Størrelse og Farve. Bladene i det enkelte Blomsterdække kaldes *Perigonblade.*

Blomsterknop (alabastrum) s. *Bladknop.*

Blomsterkop (cyamium) kaldes den for Slægten Euphorbia særegne Blomsterstand, i hvilken der i Midten findes en stilket Hunblomst, der omgives af en Kreds enblomstrede, nøgne, enhannede Hanblomster med særskilte Dækblade, og udenfor disse Dele et fælles sambladet Hylster (*Kopdække*).

Blomsterkurv (calathium) s. p. 554.

Blomsterleie (anthoclinium) s. p. 554.

Blomsterskjæl (lodicula) Græsarternes Blomsterdække (indenfor Inderavnerne), dannet af 2—3 smaae hindeagtig-gjennemsigtige, hele eller tofligede Skjæl.

Blomsterstand (inflorescentia) en Samling af Blomster, som sidde i Nærheden af hverandre paa en fælles Axedeel (Blomsteraxen eller Blomsterstandens Axe). Efter dennes Beskaffenhed og Blomsternes Udvikling paa samme kaldes B. forlænget eller forkortet, begrændset eller ubegrændset, enkelt eller sammensat.

Blomsterstilk (pedunculus), den Forgrening af Blomsteraxen, som umiddelbart bærer Blomsten. Naar flere stilkede Blomster udgaae fra en fælles Blomsterstilk, kaldes de enkelte Blomsters Stilke *Smaablomsterstilke* (pedicelli).

Blødpigge (murices, echini) ere stikkende, men urteagtige og temmelig bløde (ikke træagtige) Fremragninger af Overhuden (f. Ex. hos Kapselen af Æsculus og Datura, Skaalen hos Fagus og Castanea).

Bractée s. *Dækblad.*

Bredvægget (latiseptus) s. pag. 471.

Buddike (theca, pyxidium), en paatværs opspringende Kapsel, ved hvis Aabning et Laag (operculum) adskilles fra Kapselens nedre, vedblivende Deel (f. Ex. hos Hyoscyamus, Anagallis, Plantago, Bladmosser).

Budt (obtusus), kaldes en Plantedeel med kort og afstumpet, svagt afrundet Spidse.

Buenervet (converginervius), et Blad med ugrenede Nerver, som fjerne sig fra hverandre og danne Buer paa Midten, men løbe sammen mod Spidsen og Grunden (f. Ex. Convallaria majalis, Cephalanther

Bugflade (commissura), den mod Axen indadvendte Flade mellem den yderste Ribbe paa hver Side af Skjærmplanternes Smaafrugter.

Bugsøm (sutura ventralis), s. *Søm.*

Bugtet (sinuatus) kaldes Indskjæringen i Randen af et Blad, naar denne i Dybde staaer omtrent midt imellem det tandede og lappede Blad (f. Ex. Datura Stramonium, Solanum nigrum og villosum).

Bæger (calyx), Blomsterdækkets ydre Kreds, hvis Blade kaldes *Bægerblade* (sepala), naar de ere fuldkomment adskilte fra hverandre (fribladet B.), ere de derimod mere eller mindre sammenvoxne (sambladet B.) faae de frie Dele af Bægeret Navn af Flige eller Tænder.

Bælle eller Bælg (legumen), en enkelt, kapselagtig, enrummet Frugt, som aabner sig paalangs saavel i Bug- som Rygsømmen, med Frøstolen langs Bugsømmen (f. Ex. Ærteblomstrede).

Bællekapsel (folliculus), en oftest fleerfoldig, kapselagtig enrummet Frugt, som aabner sig paalangs i Bugsømmen, hvor ogsaa Frøstolen findes, men forbliver lukket i Rygsømmen (f. Ex. Helleborus, Aquilegia, Sedum, Spiræa).

Bær (bacca), en kjødfuld, uopspringende Frugt med oftest flere Frøe. *Oversædige B.* findes hos Convallaria, Asparagus, Solanum, *undersædige* hos Ribes, Sambucus, Vaccinium.

Bærkogle (galbulus) kaldes den bærlignende Frugtstand hos Juniperus (en Art Kogle), i hvilken de nedre Kogleskjæl feilslaae og henvisne, medens de øvre (alm. 3) efterhaanden voxe sammen og blive kjødfulde.

Bølget (undulatus) er Randen af et Blad (uden Hensyn til dets Indskjæring) med en ujævn og i flere Retninger foldet Flade (f. Ex. hos Primula-Arter, Salix undulata).

Børste (seta): 1, Frugtstilken hos Bladmosserne; 2, Haar, som ere længere og stivere end de sædvanlige, (f. Ex. hos Galeopsis versicolor, Papaver Argemone).

Børsteformet (setaceus) kaldes Blade eller Bladafsnit, som ere saa smale og stive, at de faae Lighed med Haar eller Børster (f. Ex. Bladene af Eleocharis acicularis, Potamogeton marinus, Bladafsnittene af Myriophyllum, Blomsterdækket hos flere Halvgræsarter, Avnerne paa Blomsterleiet hos flere Kurvblomstrede).

C.

Centrifugal (midtpunktflyende) kaldes en Blomsterstand, naar de indre (eller øvre) Blomster udvikles før de ydre (eller nedre); den modsatte Orden i Blomsternes Udvikling kaldes *centripetal* (midtpunktsøgende).

D.

Dusk (thyrsus), en klaseformet Blomsterstand med korte Grene og derved sammentrængte Blomster (f. Ex. Ligustrum, Alopecurus, Psamma).

Duunhaaret (pubescens) kaldes Plantedelenes Beklædning, naar Haarene ere korte og meget bløde.

Dværggreen (brachyblastus), en Green med meget korte Ledstykker og knippeformigt sammenhobede Blade (f. Ex. Larix, Pinus o. fl. Træer).

Dækblad (bractea), det støttende Blad ved Grunden af en Blomst eller Blomsterstand, som ofte har Lighed med Blomstens Dele, uagtet det ikke egenlig henhører til disse, og derimod i Form, Størrelse og Farve afviger fra de alm. Blade. I en sammensat Blomsterstand faae de D., som udgaae nedenfor Smaablomsterstilkene og umiddelbart støtte de enkelte Blomster, Navn af *Smaadækblade*

(bracteolæ). De i Regelen smaae, hindeagtige og skjællignende D. hos Halvgræsarterne kaldes *Dækskjæl.*

E.

Elliptisk (ellipticus) er en Plantedeel med bueformet Omrids, omtrent dobbelt saa langt som bredt, bredest paa Midten og spidst tilløbende mod Grunden og Spidsen.

Enbo (monoecus) ere Særkjønsplanter med Han- og Hunblomster paa samme Plante.

Endestillet (terminalis), et Organ, som afslutter en Axedeel. I Modsætning hertil kaldes *sidestillet* (lateralis) ethvert Organ, der udgaaer fra Siderne af Axedele, og særligt *axelstillet* (axillaris), naar det udgaaer fra Bladvinkelen. Endestillede Blomster kunne stundom faae Udseende af at være sidestillede, naar de bøie sig til Siden og det støttende Blad derimod gaaer lige i Veiret ligesom en Fortsættelse af Axen, dette kaldes *falsk sidestillet* (f. Ex. Kolben hos Acorus, Qvasten hos Juncus effusus o. s. v.).

Ensidig (secundus) er den Stilling af Blomster eller Blade, naar disse, selv om de udgaae fra flere Sider, dog alle ere vendte i een Retning (f. Ex. Blomsterne af Pyrola secunda, Epipactis atrorubens). Det modsatte Forhold benævnes *alsidig.*

Enskjønnet (homogamus) kaldes første Orden i den 19de linnéiske Klasse (de Kurvblomstrede), hvor Kurvene indeholde lutter Tvekjønsblomster. Er der derimod Tvekjønsblomster i Skiven, men 1 eller flere Rækker Hunblomster i Randen af Kurven, kaldes denne *forskjelligkjønnet* (heterogamus).

F.

Falsk fjernervet (s. *fjernervet*).

Falsk Frugt kaldes i Almindelighed enhver Frugt eller Frugtstand, i hvilken en betydelig Deel er dannet, ikke af Frøgjemmet, men af andre Plantedele, og særligt naar disse, Frugten ikke egenligt tilhørende Dele ere stærkt og iøinefaldende udviklede, f. Ex. Hyben- og Æblefrugter, hvor Underbægeret, Morbær, hvor Blomsterdækkerne udvoxe og blive kjødfulde imod Modenheden.

Falsk sidestillet (s. *endestillet*).

Fane (vexillum), det øverste, i Almindelighed større Blad i Ærteblomsternes Krone, som i Knopleiet bedækker de øvrige Kronblade.

Fjerfliget (pinnatifidus), et fjernervet Blad med Indsnit mellem Sidenerverne, som naae over Halvveien af Afstanden mellem Randen og Midtnerven. (Kaldes ogsaa *halvfinnet.*)

Fjernervet (penninervius), et Blad, i hvilket en stærkere Nerve løber paalangs fra Bladets Grund til dets Spidse og deler Bladet i 2 Halvdele; fra denne Hoved- eller Midtnerve udgaae mindre og alm. yderligere forgrenede (Side-) Nerver. *Falsk fjernervet* (spuric p.) kaldes Bladet, naar den større Nerve i Midten er dannet af flere ugrenede Nerver, som ved Grunden ere forenede, men efterhaanden bøie sig ud mod Bladranden (f. Ex. Calla).

Fjersnitdeelt (pinnatisectus) er et fjernervet Blad med dybere Indsnit end det fjerfligede, som naae indtil eller henimod Midtnerven.

Filt (tomentum), hvoraf Benævnelsen *filtet* (tomentosus), en tæt, kort og blød Beklædning af Plantedelene, som derved alm. faae en graaagtig Farve, idet den tætte Haarbeklædning skjuler Overfladen af vedkommende Plantedeel.

Fingret eller **fingerdeelt** (digitatus), et haandnervet, sammensat Blad, hvis Smaablade udgaae fra eet Punkt til flere Sider (f. Ex. Kløver, Potentil). Kaldes ogsaa *koblet* og betegnes nøiere efter Antallet af Smaablade, f. Ex. trekoblet, femkoblet o. s. v.

Finnet (pinnatus), et fjernervet, sammensat Blad, hvis Smaablade udgaae fra forskjellige Punkter af den fælles Bladstilk (Midtnerven). Man skjelner mellem *ligefinnet* og *uligefinnet*, i første Tilfælde ender Bladet med et Bladpar, i sidste med et umage Blad, og mellem *modsat-* og *afvexlende finnet*, eftersom Smaabladene sidde parviis ligeoverfor hinanden eller afvexle.

Fladkravet (hypocrateriformis), en Krone med Kraven vandret udstaaende fra det i Regelen temmelig lange og valseformede Rør (f. Ex. Primula grandiflora, Anchusa officinalis).

Fleerbo (polygamus) kaldes Planter, som bære baade Han-, Hun- og Tvekjønsblomster (f. Ex. Acer, Parietaria, Fraxinus).

Fleerfoldig (Fleerfoldfrugt), kaldes flere Frugter indenfor een Blomst, som fra Begyndelsen af ere fuldstændigt adskilte i deres enkelte Frugtblade (f. Ex. Alisma, Aconitum, Anemone, Geum).

Fliget (laciniatus), et Blad med smale og temmelig dybe Indskjæringer mellem Nerverne, de saakaldte *Indsnit* (incisuræ); Bladets tilbageblevne Partier omkring Nerverne kaldes *Flige* (laciniæ).

Fnok (pappus), det oversædige Bæger med haar- eller fjerformet, sjeldnere hindeagtig Krave (f. Ex. hos de Kurvblomstrede og Kartebollefamilien, s. p. 554 og 106).

Fodnervet (pedinervius), Blad med en mindre, til begge Sider forgrenet Nerve i Midten og en større, kun opadtil forgrenet Nerve paa hver Side fra Grunden (f. Ex. Petasites, Asarum, Helleborus).

Forskjelligkjønnet (s. *Enskjønnet*).

Fremliggende (procumbens) eller **nedliggende** (decumbens), Stængler, som i hele deres Længde ere udstrakte langs Jordoverfladen, dog uden at slaae Rødder (f. Ex. Veronica hederæfolia, Linaria Elatine).

Fribladet (eleutherosepalus eller eleutheropetalus) kaldes Blomsterdækket (Bæger eller Krone), naar dets Blade i deres hele Længde ere indbyrdes adskilte.

Frugt (fructus), den til Modenhed udviklede Frugtknude. Hertil hører Frøgjemmet (perispermium), bestaaende af et forskjelligt Antal *Frugtblade* (carpella) og de deri indesluttede *Frøe* (semina) ɔ: de udviklede Æg, tilligemed *Frøstolen* eller *Ægstolen* (spermatophorum), den Deel hvorpaa Frøene ere befæstede.

Frugtbund (torus, receptaculum) er Axedelen i den enkelte Blomst, fra hvilken saavel Blomsterdække som Befrugtningsdele udgaae. Den kan være kegleformigt forlænget, fladt udbredt eller huul o. s. v. — Dersom Axedelen forlænges mellem 2 paa hinanden følgende af Blomstens Bladkredse (f. Ex. mellem Støvdragerne og Støvveien hos Silene, Capparis), kaldes denne forlængede Deel af Frugtbunden

Frugtholder (gynophorum); dersom den øvre Deel af Frugtbunden er forlænget og bærer talrige Fleerfoldfrugter, kaldes den særligt *Frugtaxe* (f. Ex. hos Myosurus, Batrachium sceleratum), og i en Spaltefrugt bruges almindelig for den samme Axedeel Benævnelsen *Frugtstol* (carpophorum), f. Ex. hos Umbelliferæ, Geranium.

Frugtblad (s. *Frugt*).

Frugtblomst (s. *Hunblomst*).

Frugthob (sorus) s. p. 750.

Frugtholder (s. *Frugtbund*).

Frugtknude (germen, ovarium) er den nederste og alm. tykkeste Deel af Støvveien, som senere udvikles til Frugt og indslutter Ægstolen tilligemed Ægene.

Frugtstand er en Samling af flere Frugter, hidrørende fra et tilsvarende Antal Blomster, som have været samlede i en Blomsterstand (f. Ex. Naaletræernes Kogler, Morbær).

Frugtstol (s. *Frugtbund*).

Fryndset (fimbriatus), Randen eller Overfladen af et bladagtigt Organ, naar samme er deelt i fine Trævler (f. Ex. Kronen af Menyanthes trifoliata, Lychnis Flos cuculi).

Frø (semen), det fuldt udvikede og modne Æg, bestaaende af *Frøskallen* (Ægets Hinder) og *Kjærnen*, der enten bestaaer alene af *Kimen* (embryo) eller tillige af en *Frøhvide* (albumen), som dannes under Frøets Udvikling enten indenfor Kimsækken (Endosperm) eller udenfor samme (Perisperm).

Frøblad eller **Kimblad** (Cotyledon), den unge Plantes første Blade, som allerede ere tilstede i det udviklede Frø (før Spiringen), hvor de udgjøre en betydelig Deel af Kimen. F. er enten udeelt (hos Enfrøbladplanterne), sjeldnere flere (maaskee rettest 2 til Grunden deelte) F., s. f. Ex. hos Gran, Fyr og Lærke).

Frøgjemme (s. *Frugt*).

Frøhale (cauda) kaldes den vedblivende og tilvoxende Griffel hos Pulsatilla, Clematis, Geum o. fl.

Frøhud eller **Frøkappe** (arillus) er et fra Frøstrængens Udvidelse eller særegne Udvikling hidrørende Legeme, som omgiver en større eller mindre Deel af Skallens Overflade hos flere Frøe (f. Ex. Corydalis, Polygala, Euonymus).

Frøhvide (albumen), s. *Frø*. Den kan være melet, kjødfuld, hornagtig o. s. v., og i Forhold til Kimen ligger den enten udenom (periferisk F.), ved Siden af (sideliggende F.) eller indenfor Kimen (central F.).

Frøstol (s. *Frugt*).

Frøuld (desma), en uldagtig eller haarformet Udvidelse af Frøstrængen (f. Ex. hos Salix, Epilobium).

Fuldstændig kaldes en Blomst, i hvilken alle de 4 Bladkredse (Bæger og Kronblade, Støv- og Frugtblade) ere tilstede.

G.

Gabende (ringens), en læbedannet Krone, hvis 2 Læber ere fjernede fra hinanden saaledes, at Svælget kommer tilsyne.

Gane (palatum) kaldes en opadvendt Fold paa flere Maskeblomstredes Underlæbe, som tillukker Kronens Svælg (f. Ex. Linaria, Antirrhinum).

Gjennemvoxet Blad (eg. gjennemvoxende Stængel, caulis perfoliatus), et siddende, skjoldformet Blad, som til alle Sider omgiver Stængelen, der ligesom er voxet igjennem Bladpladen i sammes Midtpunkt (f. Ex. Bupleurum rotundifolium).

Glat (glaber) er en Plantedeel, som mangler enhver Slags Haarbeklædning.

Gnavet (erosus) kaldes Bladranden, naar denne er aldeles uregelmæssigt indskaaren, omtrent som om den var afbidt af Dyrenes Tænder.

Gold Blomst (flos neuter) eller **kjønsløs** er en Blomst, indenfor hvis Blomsterdække der ikke findes Støvdragere eller Støvveie (f. Ex. Randblomsterne af Centaurea, Viburnum Opulus).

Green (ramus) kaldes i Almindelighed enhver Forgrening af Axen (Stængel eller Rod); hyppigt forstaaes herved Stængelens Grene, som i Regelen fremgaae ved Udvikling af Knopper i Bladhjørnerne. Man skjelner mellem *Hovedgrene* (r. primarii), *secundære Grene* (r. secundarii ell. ramuli) o. s. v.

Griffel (stylus), Støvveiens mellemste Deel, mellem Arret og Frugtknuden; den er oftest tynd og valseformet, med een eller flere Huulheder eller Gange (Griffelcanal) i det Indre. Er G. nedentil stærkt opsvulmet ovenfor Frugtknuden, kaldes denne tykkere, stundom vedblivende Deel *Griffelfod* (stylopodium), f. Ex. hos flere Skjærmplanter.

Griffelstøtte (androstylium) s. p. 632.

Grubet (favosus, faveolatus), med afvexlende Ophøininger og Fordybninger ved Siden af hverandre (f. Ex. Blomsterleiet hos flere Kurvblomstrede, Frøstolen hos Anagallis, Frugterne hos Teucrium).

Grundnervet (basinervius) er Bladet, naar flere grenede Nerver udgaae fra Grunden af Pladen og danne Buer indtil de alle løbe sammen mod Spidsen (f. Ex. Erythræa, Plantago major og media).

Græsfrugt (seminium), en nødagtig Frugt med tyndt og hindeagtigt Frøgjemme, som er nøie sammenvoxet med Frøets Skal (f. Ex. Gramineæ). Denne Frugtform er i Regelen fri, men hos enkelte Græsslægter er Frugten yderligere sammenvoxet med Inderavnerne (f. Ex. Hordeum).

H.

Haandnervet (palminervius), et Blad med flere lige stærke, grenede Nerver udgaaende fra Bladpladens Grnnd (som hyppigt er opsvulmet til en Knude) og derfra ikke sammenløbende mod Spidsen, men udbredende sig til forskjellige Sider ud imod Bladranden (f. Ex. Malva, Acer, Ribes).

Haandlappet, haandfliget, haandsnitdeelt ere haandnervede Blade med forskjellig Dybde af Indskjæring mellem Nerverne (s. *fjerfliget* o. s. v.).

Haaret (pilosus) er enhver Plantedeel, som er beklædt med *Haar* (pili) ɔ: Celler eller Cellerækker, som rage udover Overhuden.

Haarformet (capillaceus) kaldes meget fine og slappe Bladflige (f. Ex. af Batrachium heterophyllum og trichophyllum).

Hagebørste (glochis) kaldes stive Haar, som i Spidsen ere tilbagebøiede eller forsynede med 2 eller flere Hager eller Kroge (f Ex. Bægeret af Myosotis, Frugterne af Galium Aparine, Cynoglossum officinale).

Halvbusk (suffrutex), en træagtig Væxt, hvis Stængler kun hæve sig ganske lidet over Jordoverfladen (f. Ex. Thymus, Calluna, Helianthemum).

Halvfinnet (s. *fjerfliget*).

Halvkrands (semiverticillus) kaldes Blomsterstanden hos mange Græsarter, hvor flere Topgrene eller Smaaax ere stillede i Krandsform paa den ene, men mangle paa den anden Side af Blomsteraxen. Oftest udgaae disse H. afvexlende i 2 eller 3 forskjellige Retninger, saa at den samlede Blomsterstand bliver en alsidig og ikke en ensidig Top.

Halvomfattende (s. *Omfattende*).

Halvskjærm (corymbus), en klaseformet Blomsterstand, hvis nedre Blomsterstilke eller Grene naae omtrent ligesaa høit som de øvre, saa at alle Blomsterne, skjøndt de udgaae fra forskjellige Punkter af Stængelen, ligge i en Flade foroven (f. Ex. Acer platanoides, Prunus Cerasus, de Korsblomstrede før Afblomstringen).

Hanblomst eller Støvblomst (flos masculus), en Særkjønsblomst, som indeholder Støvdragere, men ingen (eller kun ufuldstændige og golde) Støvveie. Betegnes med Mærket ♂.

Hase er et bladagtigt fliget Dækblad, som omgiver Hasselens og Avnbøgens Hunblomst og tilvoxer med Frugtens Udvikling, saa at den skjuler den største Deel af eller hele Nødden.

Heelfrugt (holocarpium), en Frugt, som er fremgaaet af en enlig Frugtknude i en Blomst og ved Modenheden enten forbliver lukket eller aabner sig i Klapper, der tydeligt udgjøre Dele af et Hele (jvf. *Spaltefrugt* og *Fleerfoldfrugt*).

Heelrandet (integerrimus) er et Blad, hvis Rand er aldeles uden Indskjæring (f. Ex. Syringa, Græsarter og de fleste Enfrøbladplanter). *Heelt* (integer) kaldes Bladet, naar det er uden dybe Indskjæringer, selv om Bladranden er deelt i svage Tænder ell. desl.

Hindefrugt (utriculus), en nødlignende, en- eller faafrøet, men kapselagtig-opspringende Frugt med tyndt, oftest hindeagtigt Frøgjemme (f. Ex. Amarantus, Smaafrugterne af Geranium).

Hjelm (galea) kaldes (paa Grund af Formen) hos Aconitum det større, umage, hætteformigt hvælvede og farvede Bægerblad, hos Gjøgeblomsterne de 5 Perigonblade (i Modsætning til Læben), som bøie sig sammen med deres Spidser i Hjelm- eller Hætteform.

Hjerteformet (cordatus) kaldes Bladpladen, naar den ved Grunden er bred og afrundet med et Indsnit for Bladstilken eller Tilhæftningspunktet og et rundagtigt Øre paa hver Side af dette, samt derpaa jævnt afsmalnende henimod Spidsen (f. Ex. Tilia, Viola silvatica).

Hjulformet (rotatus) er et sammensat skjoldformet *Blad*, hvis Smaablade udgaae fra et Midtpunkt til alle Sider (f. Ex. Æsculus, Lupinus); *hj. Krone* en sambladet Krone med meget kort Rør og vandret udstaaende Krave (f. Ex. Borrago, Myosotis, Solanum).

Honninggjemme (nectarium), Udsondrings- eller Opbevaringsstedet for den søde, honningagtige Vædske, som mange Blomster indeholde; de findes oftest ved Grunden af Kronbladene og fremtræde under

forskjellige Former, f. Ex. som en *Honninggrube* hos Fritillaria, en *Honningfure* hos Lilium, *Honningkirtler* hos Acer o. fl., men hyppigt udsondres Honningvædsken frit i Kronrøret uden særeget Gjemmested (f. Ex. hos Primula, Lonicera, Trifolium).

Hoved eller **Blomsterhoved** (capitulum), en Blomsterstand af rundagtig Form med forkortet eller til et enkelt Punkt sammentrængt Blomsteraxe og siddende eller yderst kortstilkede Blomster (f. Ex. Trifolium, Armeria, Eryngium).

Hunblomst eller **Frugtblomst** (flos foemineus), en Særkjønsblomst indeholdende Støvveie, men enten aldeles ingen eller golde Støvdragere. Betegnes ved Mærket ♀.

Hybenfrugt kaldes Rosens Fleerfoldfrugt, som er dannet af et Antal Nødder, indsluttede i det vedblivende og ved Modenheden kjødfuldt tilvoxende Underbæger.

Hylster (spatha), et Dækblad, som er større end den Blomst eller Blomsterstand, ved hvis Grund det udgaaer, og som før Udspringningen indhyller denne. H. er snart farvet, snart grønt, hindeagtigt eller endog træagtigt (hos Palmerne), det er enbladet hos Arum, Calla, Narcissus, 2—3-bladet hos adskillige Løgarter, Mais o. s. v.

Hæfterod kaldes de fra Stængelens overjordiske Deel udgaaende Rodtrævler, som befæste Planten til fremmede Legemer, men ikke indsuge Næring af disse (f. Ex. Hedera Helix, flere Mosser og Lavarter).

Høvlformet (runcinatus) kaldes et fjernervet-indskaaret (lappet, fliget eller snitdeelt) Blad, hvis Sidenerver ere rettede nedad og Indsnittene derfor vende opad (f. Ex. Crepis biennis, Taraxacum officinale).

I.

Inderavne (s. *Avne*).

Indrullet (involutus) kaldes Randen af et Blad, naar samme danner en større eller mindre Bue med Huulheden vendt indad mod Plantens Axe (f. Ex. Carex vulgaris, Agropyrum-Arter o. s. v.).

Indtrykt (retusus) er en Plantedeel med et meget svagt Indsnit i den forøvrigt budte eller afrundede Spidse (med ligesom tilbagekrænget Spidse) f. Ex. Smaabladene af Melilotus officinalis, Medicago lupulina, Skulpen af Camelina foetida.

Jævn (lævis) er Overfladen af Plantedelene, forsaavidtsom Overhudens Flade er ligelig, uden punktformede eller stribede Fremragninger.

K.

Kamdeelt (pectinatus), et fjersnitdeelt Blad, hvis Bladkjød er saagodtsom forsvundet mellem Nerverne og de tilbageblevne Afsnit ere temmelig korte og stive (f. Ex. Myriophyllum verticillatum, Hottonia palustris).

Kamformet (cristatus), omtrent af Form som en Hanekam (f. Ex. Dækbladene af Melampyrum cristatum).

Kapsel (capsula), en tør, opspringende og oftest fleerfrøet Frugt. *Oversædig* er K. hos Lilium, Datura, Linaria, *undersædig* hos Iris, Campanula, Epilobium.

Kileformet (cuneatus), et Blad med smal og langagtig Plade, som fra en smal Basis jævnt udvides foroven og i Spidsen er afstumpet (f. Ex. hos Euphorbia helioscopia).

Kim (*embryo*) s. *Frø.*

Kirtelhaaret (glandulosus), beklædt med *Kirtelhaar* ɔ: Haar med en kugleformet Udvidelse i Spidsen, af hvilken der ofte udsondres en klæbrig Vædske (f. Ex. Rosa rubiginosa, Rubus glandulosus og Radula, Sonchus arvensis).

Kjærneæble (s. *Æblefrugt*).

Kjøl (carina) benævnes de 2 nedre Blade af Ærte-Kronen, som have adskilte Negle, men hvis Plader ere sammenvoxne saaledes, at de danne et baadformet, udadtil ofte skarpkjølet Legeme, der omslutter Befrugtningsdelene.

Kjølformet (carinatus) ere Bladene f. Ex. hos flere Græs- og Halvgræsarter, hvor de 2 Sider af Bladpladen danne en Vinkel og Midtnerven en skarpt fremspringende Kant.

Kjønsløs Blomst (s. *gold*).

Klase (racemus), en Blomsterstand med forlænget Blomsteraxe og stilkede Blomster, som udvikles i Ordenen franeden opefter. Den fælles Blomsterstilk, som bærer Klasen, kaldes *Klasestilk* (f. Ex. Prunus Padus, Veronica Chamædrys og Beccabunga).

Klattrende (scandens) kaldes en Plante, som ikke ved Stængelens egen Slyngkraft, men ved egne Redskaber (Slyngtraade eller Hæfterødder) fasthæftes til fremmede Gjenstande og derved holdes opreist.

Klokkeformet (campanulatus), et Blomsterdække (Bæger eller Krone, som er indsnøret paa Midten og udvidet saavel nedenfor Midten som foroven imod Kraven (f. Ex. Campanula, Atropa, Vaccinium Vitis idæa).

Knapbaand eller Støvknapbaand (connectivum) s. *Støvdrager.*

Knippe (fasciculus), en qvastformet Blomsterstand med korte Grene eller Blomsterstilke, hvorved Blomsterne blive tæt sammenhobede (f. Ex. Dianthus Armeria og barbatus, Juncus effusus). *Knippestillede* (fasciculati) kaldes de tæt sammentrængte Blade paa en Dværggreen (s. *d. A.*).

Knol (tuber), en underjordisk, opsvulmet, ofte kjødfuld Stængeldeel, som indeholder en eller flere Knopper (f. Ex. Orchis, Solanum tuberosum, Scirpus maritimus).

Knop (gemma) er den sammentrængte og endnu uudviklede Begyndelse til en Axedeel med tilhørende Blade, i hvilken Bladene ligge sammenfoldede paa forskjellig Maade omkring den forkortede Axe. K. i Stængelens eller Grenenes Spidse kaldes *Endeknop*, hvorimod de øvrige K. (Sideknopper) i Regelen fremkomme i Bladhjørnerne, sjeldnere paa tilfældige Steder udenfor disse.

Knopskjæl (perulæ) benævnes de skjælformede, hinde- eller læderagtige Bladskeder uden Plade, som omgive Knoppen og beskytte den om Vinteren, men falde af ved Løvspringet.

Knudret (nodosus, tuberculatus) er en Plantedeel, som er ujævn af større eller mindre Knuder eller Vorter.

Knæbøiet (geniculatus) kaldes en Stængeldeel, som paa et eller flere Steder (ved Ledene) er bøiet saaledes, at det ene Ledstykke danner en Vinkel med det næstfølgende (f. Ex. Alopecurus geniculatus).

Koblet (s. *fingret*).

Kogle (strobilus), Frugtstanden hos Naaletræerne, i hvilken flere, i Alm. ved Modenheden træ- eller læderagtige, aabne Frugtblade (*Kogleskjæl*) sidde axformigt ordnede omkring en fælles Blomsteraxe og indenfor hvert Skjæl alm. 2 eller flere nøgne Frøe.

Kolbe (spadix), en axformet Blomsterstand med kjødfuld Axe og smaae, ofte ufuldstændige Blomster alm. indsænkte i Axen (f. Ex. Arum, Calla, Acorus).

opdække (s. *Blomsterkop*).

Korthaaret (hirtus) kaldes Plantedelenes Beklædning, naar Haarene ere korte og temmelig stive (f. Ex. Thrincia hirta, Ranunculus lanuginosus).

Krands (verticillus) kaldes en Samling af flere Blade (Bladkrands) eller Blomster (Blomsterkrands), stillede i samme Høide men udgaaende fra forskjellige Sider af Stængelen, deraf Benævnelsen *krandsstillet* (verticillatus), med Angivelse af, hvormange Blade (eller Blomster) der udgaae fra samme Punkt (f. Ex. 4 hos Galium boreale, 3 hos Juniperus). *Falsk krandsstillede* kaldes de modsatte Qvaster eller Nøgler hos flere Læbeblomstrede, som ved Blomsternes tætte Sammenhobning faae Udseende af at være krandsstillede.

Krave (limbus), den øverste, bredere og oftest tandede eller fligede Deel af et sambladet Blomsterdække.

Krone (corolla), den indre af Blomsterdækkets Kredse, som oftest farvet (sjeldnere grøn). I den fribladede K. kaldes de enkelte Blade *Kronblade* (petala), i den sambladede skjelnes mellem Kronrøret og Kraven, den sidste er ofte mere eller mindre dybt deelt, og efter Indsnittenes Dybde benævnes Kravens frie Stykker mellem Indsnittene Kronflige eller Tænder.

Krukkeformet (urceolatus), en sambladet, regelret Krone med oppustet Rør og lille, indsnøret Krave (f. Ex. Erica Tetralix, Vaccinium uliginosum).

Krybende (repens) kaldes Stængelen, naar den er udstrakt langs henad Jordoverfladen og tillige skyder Rødder enten i hele sin Længde eller idetmindste ved Ledene.

Kræmmerhuus (ochrea), en Axelbladdannelse hos Polygoneæ, dannende et enkelt, foroven fliget eller fryndset Rør indenfor Bladstilken og ikke sammenvoxet med denne, men ofte omfattende Stængelen.

Kurvdække (periclinium) s. pag. 554.

Kølleformet (clavatus) kaldes Kronen, naar Røret er smalere forneden og bliver jævnt tykkere opadtil, med en meget liden Krave (f. Ex. Symphytum officinale).

L.

Lancetformet (lanceolatus) er et bladagtigt Organ med omtrent 3 Gange større Længde end Brede, spidst udløbende foroven og forneden og paa Siderne begrændset af Buer (f. Ex. Salix alba, lanceolata, acutifolia).

Lappet (lobatus) kaldes et Blad, hvis Indskjæringer ere brede, men ikke dybe ɔ: omtrent naaende Bladpladens Midte. Indskjæringerne kaldes her *Bugter* (sinus) og de fremstaaende Stykker af Bladpladen *Lapper* (lobi).

Ledbælle (lomentum), en Bælle som er afdeelt ved Skillevægge paatværs mellem Frøene og ikke aabner sig paalangs, men enten forbliver uopspringende eller adskilles i de enkelte Led efter Tværskillevæggene (f. Ex. Ornithopus, Hedysarum).

Ledskulpe (s. *Skulpe*).

Ledstykke (internodium) kaldes Afstanden mellem de 2 hinanden nærmeste *Led* (nodi) af Stængelen. De ere *forlængede*, naar Ledene (og Bladene) ere fjernede fra hinanden, *forkortede*, naar Ledene og de fra samme udgaaende Blade ere saa tæt samlede, at deres indbyrdes Afstand er utydelig.

Ligefinnet (paripinnatus) s. *finnet*.

Linieformet (linearis) er et Blad, hvis Rande danne mere eller mindre rette og parallelt løbende Linier, saaledes at Bladet er næsten ligebredt overalt (f. Ex. Zostera, Potamogeton obtusifolius, Græsarterne).

Lyreformet (lyratus), et fjerfliget eller fjersnitdeelt Blad, hvis Endeflig eller Endeafsnit er meget større end Sidefligene (f. Ex. Geum rivale, Senecio Jacobæa).

Læbe (labellum), det nedadvendte Perigonblad i den indre Kreds af Gjøgeblomsternes Blomsterdække, som i Form, Størrelse o. s. v. er forskjelligt fra Blomsterdækkets øvrige Blade.

Læbedannet (labiatus) s. *tolæbet*.

Løg (bulbus), en underjordisk Knop af oftest rundagtig Form, dannet af en kort, sammentrængt Axedeel (Løgkagen), og derfra udgaaende forneden Rodtrævler, foroven kjødfulde, enten taglagte eller concentriske Blade (Løgskjæl), f. Ex. Allium, Tulipa, Gagea.

Løgknop eller Yngleknop (bulbillus) en over- eller underjordisk Knop, som ikke udvikles til en Green paa Moderplanten, men tidligt frigjøres og danner en ny Plante (f. Ex. Polygonum viviparum, Dentaria bulbifera, Allium oleraceum, Saxifraga granulata).

Løgknol (bulbotuber) er forskjellig fra Løget derved, at Axedelen (Løgkagen) er stærkere udviklet, kjødfuld eller meelstofholdig, Knoppen derimod lille og omgivet af de visnede eller optrævlede Løgskjæl (f. Ex. Crocus, Gladiolus).

Løv (frons) kaldes Brægnernes Blade, som ere eiendommelige derved, at Sporehusene sidde i Frugthobe paa Bagsiden. L. (thallus) kaldes hos de lavere Sporeplanter en Forening af Axen og Bladdele, af meget forskjellig Form og oftest af en ikke grøn Farve (f. Ex. Marchantia polymorpha, Alger og Lavarter).

M.

Maskeret (personatus) s. pag. 432.

Mellembrudt (interruptus) kaldes et Ax, naar Blomsteraxen ikke overalt bærer Blomster, men er nøgen i større eller mindre Mellemrum (f. Ex. Carex divulsa, Arum maculatum); *mellembrudt-fjersnitdeelt* (interrupte pinnatisectus) er et Blad med afvexlende større og mindre Afsnit (f. Ex. Geum rivale, Poterium, Potentilla anserina).

Mellemstok (s. *Rodstok*).

Modsatte Blade (folia opposita) kaldes 2 Blade, som udgaae fra samme Høide af Stængelen (Spidsen af et Ledstykke), men vende til forskjellige Sider (f. Ex. Lonicera, Syringa, Læbeblomstrede).

Muurskeeformet (deltoideus), et Blad, begrændset af rette Linier, skjævt firekantet i Omrids, med Firekantens korteste Sider mod Grunden, de længste mod Spidsen (f. Ex. Atriplex hortensis, arenaria). (Staaer i Form omtrent midt imellem det rudeformede og spydformede Blad).

N.

Naalebørste (aciculus), stive, stikkende Haar, som danne en Overgang fra de egenlige Haar til Barktorne og alm. forekomme blandede med disse sidste (f. Ex. hos Rosa spinosissima, Rubus hirtus, Radula o. s. v.).

Naaleformet (acicularis), Bladene hos Pinus, Abies, Ulex o. fl., Bracteer og Svøbblade hos Characeerne.

Naalehuus (vaginella), en Samling af vedblivende eller kun tildeels affaldende Knopskjæl, som i Form af en lille Skede omgive Dværggrenene af Larix, Pinus o. fl. Naaletræer.

Navle (hilum) kaldes det Sted paa Frøets ydre Skal, hvor denne har været tilvoxet til Frøstrængen eller Frøstolen og ved Modenheden er løsrevet derfra, kjendelig i Almindelighed ved en anden Farve end den øvrige Frøskal; den er meget stor hos Æsculus Hippocastanum.

Nedliggende (decumbens) s. *fremliggende.*

Nedløbende (decurrens) er et siddende Blad, hvis Substans er forlænget nedad Stængelen (nedenfor Pladens Tilhæftningspunkt), hvorved denne bliver vinget (f. Ex. Verbascum Thapsus, Symphytum officinale, Carduus crispus.

Negl (unguis) er den nederste, smalere og stilkformede Deel af et Bæger- eller Kronblad.

Nikkende (nutans) kaldes en Blomst eller Blomsterstand, som paa Grund af at Blomsterstilken eller Stængelens øvre Deel er bøiet i en Bue, vender nedad (f. Ex. Helianthus annuus, Carduus nutans, Schedonorus asper).

Nyreformet (reniformis), et Blad med større Brede end Længde, afrundet foroven og med 2 rundagtige Lapper ved Grunden samt imellem disse et Indsnit ved Bladstilkens Udgangspunkt (f. Ex. Asarum europæum, Viola palustris).

Næb (rostrum) kaldes den smalere Deel af flere Frugter, oftest dannet af Bægerrørets Forlængelse udover den undersædige Frugt (f. Ex. Taraxacum, Tragopogon, Anthriscus).

Nød (nux, caryopsis) en en- eller faafrøet, uopspringende Frugt med tørt Frøgjemme.

Nøgen (nudus) kaldes: 1, Blomster som mangle Blomsterdække (f. Ex. Fraxinus excelsior, Salix, flere Halvgræsarter); 2, Blomsterdækket hos de Kurvblomstrede, naar dette mangler Avner (f. Ex. Bellis, Matricaria); 3, Bladenes Overflade, naar den mangler den for flere Arter eiendommelige Filt (f. Ex. nogle Arter af Hieracium).

Nøgle (glomerulus), en qvastformet Blomsterstand med smaae og kortstilkede Blomster (f. Ex. Juncus conglomeratus, Beta vulgaris, Atriplex arenaria), *Nøgleformet* (glomeratus) kaldes en anden Blomsterstand, som har Lighed med et Nøgle (f. Ex. Krandsene hos Rumex glomeratus).

O.

Oliekanaler (vittæ) kaldes de rørformede Gange indenfor Frøgjemmet hos de fleste Skjærmplanters Skalfrugter, i hvilke der indeholdes en ætherisk Olie. De ere regelmæssigt ordnede og i et bestemt Antal for hver Slægt eller Art, deels paa Skalfrugternes Bugflade, deels paa Ryggen mellem Ribberne.

Omfattende (amplectens) kaldes et siddende Blad med 2 Lapper eller Ører ved Grunden, hvormed det omgiver hele Stængelen (f. Ex. Brassica campestris, Turritis glabra). *Halvomfattende* (semiamplectens), naar Bladets Ører kun omfatte Stængdlens halve Deel (f. Ex. Crepis tectorum, Hieracium boreale).

Omkringsædig (perigynus) er en Blomst, naar Kurvblade og Støvdragere ere forneden sammenvoxne med Bægeret, som hæver sig op og danner et Rør udenom den frie, men i Bægerrørets Huulhed indsænkte Frugtknude (f. Ex. Prunus, Lythrum).

Omvendt hjerteformet (obcordatus) er et ved Grunden spidst, foroven efterhaanden bredere og i Spidsen i 2 afrundede Lapper deelt Blad (f. Ex. Smaabladene af Vicia sativa, Oxalis acetosella).

Omvendt ægformet (obovatus), en Plantedeel, som fra en smalere og spids Basis jævnt udvides imod den budte eller afrundede Spidse (f. Ex. Bladene af Samolus Valerandi, Skulperne af Isatis tinctoria).

Opret (erectus) er en Stængel, som fra Grunden af har en lodret Væxt (i Modsætning til den slyngende eller nedliggende Stængel).

Opstigende (adscendens) kaldes Stængelen, naar den fra Begyndelsen er svag og nedliggende, men efterhaanden hæver sig bueformigt i Veiret (f. Ex. Thymus Chamædrys, Juncus lamprocarpus).

Oval (ovalis), et bladagtigt Organ, som er omtrent dobbelt saa langt som bredt, budt eller afrundet ved Grunden og i Spidsen, og hvis Sider ere begrændsede af Buer (f. Ex. Pyrus communis, Cotoneaster).

Overlæbe (labium superius) s. *tolæbet.*

Oversædig Blomst (flos superus, epigynus) er ved Bægerrørets Sammenvoxning med Frugtknuden hævet op over Frugten, saaledes at Bægerflige, Kronblade og Støvdragere synes at udgaae fra Frugtens Spidse (f. Ex. Iris, Umbelliferæ, Pyrus).

P.

Parallelnervet (= retnervet).

Penselformet (penicillatus), en Plantedeel med mange Haar udgaaende fra eet Punkt (f. Ex. Arrene hos Rumex og mange Græsarter).

Perigonblade (s. *Blomsterdække*).

Perigynium, et sambladet, flaskeformet Blomsterdække, som løst omslutter Frugtknuden og Nødden hos Carex, s. p. 671.

Piilformet (sagittatus) kaldes et Blad med 2 spidse Ører ved Grunden, som danne en spids Vinkel med Bladstilken, en stump Vinkel med Midtnerven (f. Ex. Sagittaria, Rumex Acetosa). *Halvt piilformede* ere Axelbladene hos flere Vicia- og Salix-Arter, idet det indadvendte Øre mangler og saaledes kun begge Axelbladene i Forening frembringe Piilformen.

Plade (s. *Bladplade*).

Pælerod eller pæleformet Bod er en saadan, hvor Rodens Hovedaxe uafbrudt vedbliver at fortsættes stærkere end Grenene, der udgaae fra samme.

Q.

Qvast (cyma), en Blomsterstand med begrændset (midtpunktflyende) Udvikling af Blomsterne, saaledes at den midterste eller i Hovedaxens Spidse stillede Blomst udvikles først og derpaa de i Spidsen af Hovedgrenene o. s. fr. Q. er oftest flad foroven, hyppigst deelt i 2, stundom i flere Grene, den er *regelmæssig* hos Erythræa, Hypericum, Cerastium o. fl., *ensidig* hos de Rubladedes Familie, hvor bestandig kun den ene Green kommer til Udvikling, og Blomsterstanden derved faaer Lighed med en ensidig, forneden gaffeldeelt Klase eller Ax.

R.

Rakle (amentum), en axformet Blomsterstand med Særkjønsblomster (Han- eller Hunrakler) og alm. et meget ufuldstændigt Blomsterdække eller nøgne Blomster, som derimod beskyttes af skjælformede Dækblade (*Rakleskjæl*). R. er enten *enbo* (Birk, Æl, Avnbøg) eller *tvebo* (Pors, Piil, Poppel), og nogle Planter have kun Hanblomsterne ordnede i Rakler, medens Hunblomsterne ere stillede i en anden Blomsterstand (f. Ex. Corylus, Juglans).

Randblomst (s. p. 554).

Randkrone. Kronen af Randblomsterne er ofte af forskjellig Form fra Skiveblomsternes, f. Ex. de udstraalende tungeformede Kroner hos Aster, Chrysanthemum o. fl., hvis Skivekroner ere regelmæssig rørformede.

Randhaaret (ciliatus) er et fladt (alm. bladagtigt) Organ, naar samme i Randen er forsynet med Haar, medens den øvrige Flade enten er glat eller svagere haaret.

Ranke (sarmentum), overjordiske Sidegrene fra Rodstokken af Fragaria, Potentilla reptans o. fl., som ved Ledene ere bladbærende og rodslaaende, men forøvrigt bladløse.

Regelmæssig eller **regelret** (regularis) kaldes et Blomsterdække (Bæger eller Krone), hvis enkelte Dele ere lige i Form og Størrelse, ligesom ogsaa Mellemrummene mellem Bladene eller Fligene ere ligestore. Ere Delene derimod ulige i Form eller Størrelse, kaldes Blomsten *uregelmæssig* (irregularis).

Retnervet (rectinervius) er et Blad med flere ugrenede Nerver, som løbe i en ret Linie og oftest parallelt fra Grunden til Spidsen (f. Ex. hos de fleste Græsarter).

Ribbe (costa) kaldes en fremspringende Linie, oftest hidrørende fra Nerver eller sammenstødende Bladrande langs nedad en af sammenvoxne Blade dannet Plantedeel, f. Ex. Bæger, Frugt o. s. v. Paa Skjærmplanternes undersædige (med Bægerrøret sammenvoxne) Frugter findes hos hver Slægt et bestemt Antal R., og man skjelner mellem *Hovedribberne* (alm. 5, dannede af Nerverne) og *Biribberne* (alm. 4, dannede af de nedløbende og sammenvoxne Bladrande.

Riflet (tesselatus) er en Plantedeel, som er forsynet med fremspringende Linier eller Længdeujævnheder, som i forskjellige Retninger krydse hverandre.

Rod (radix), Plantens nedadvoxende, foroven alm. tykkere og forneden tilspidsede Axedeel. Fra Rodens Hovedaxe eller Rodhalsen udgaae Grene og finere Trævler, stundom meget fine *Rodhaar*.

Rodblade (folia radicalia), de nærmest ved Roden stillede, egenlig fra Stængelens nederste eller underjordiske Deel udgaaende Blade, som i Regelen ere forskjellige fra de langs opad Stængelen siddende Blade.

Rodhals kaldes den ofte indsnørede Grændseflade mellem Stængelen og Roden.

Rodhætte (spongiola radicalis), en Overhuddannelse, som hos mange Planter mere eller mindre løst omgiver de yngste Spidser af Rodtrævlerne (f. Ex. hos Lemna).

Rodskud (turio), s. *Aarsskud*. Ogsaa hos de urteagtige vedvarende Planter kaldes de Knopper fra Rodstokken, som efter Vinterhvilen udvikles og danne nye Stængler, Rodskud.

Rodslaaende (radicans) = krybende.

Rodstok eller **Mellemstok** (rhizoma) kaldes hos vedvarende Planter den under Jorden nedsænkte, vedblivende Deel af Stængelen, i Modsætning til den overjordiske, aarligt bortdøende Stængeldeel. Den nedsender Rødder og bærer i Spidsen en eller flere Knopper (s. *Rodskud*), som udvikles til overjordiske Stængler.

Rodtrævler (s. *Rod*).

Rosettestillede (rosulati) kaldes Blade, som, udgaaende fra en Stængeldeel med med meget forkortede Ledstykker, ere meget tæt sammenhobede og udbrede sig i forskjellige Retninger. Oftest forekomme slige Bladrosetter ved Grunden af Stængelen (Rodblade).

Ru (scaber) er Overfladen af en Plantedeel, naar samme ved talrige korte og stive Børster eller Vorter viser sig meget ujævn ved Berøring.

Rudeformet (rhomboideus) er en Bladplade, som begrændses af 4 rette eller næsten rette Linier, der i Spidsen og ved Grunden danne spidse Vinkler, medens de 2 mellemliggende Vinkler ere stumpe (f. Ex. hos flere Atriplex-Arter).

Rumdelende (loculicidus) kaldes Opspringningen af Kapselfrugterne, naar disses Frugtblade halveres og adskille sig i Rygsømmene, medens Vægsømmene forblive sammenvoxne og Klapperne derfor hyppigt langs deres Midtlinie bære den fremspringende Plade af Skillevæggen, Vægsømmens Fortsættelse (f. Ex. Syringa, Oenothera, Tulipa).

Rundbugtet (repandus) er Randen af et bladagtigt Organ, naar samme er begrændset af en Bølgelinie med meget svage, men brede Indsnit (f. Ex. Ajuga reptans, Blitum glaucum).

Rundtakket (crenatus) kaldes Bladranden, naar den er afbrudt af korte, spidse Indsnit, og de derved frembragte udstaaende Takker ere afrundede.

Rygsøm (sutura dorsalis) s. *Søm*.

Rynket (rugosus) er Overfladen af en Plantedeel, som er ujævn af fremspringende, bue- eller bølgeformede og alm. uregelmæssige Linier. (Ofte ere disse Linier frembragte ved Tørring).

Rør (tubus) kaldes den nedre, sammenvoxne Deel af det sambladede Bæger eller Krone, i Modsætning til den frie Deel (Kraven).

Rørformet (tubulosus) kaldes Blomsterdækket, naar Røret jævnt og uden kjendelig Indsnøring gaaer over i den alm. oprette eller kun lidet udstaaende Krave (f. Ex. Primula officinalis, Skivekronerne hos flere Kurvblomstrede).

S.

Saftplet (gynizus), Arret hos Orchideæ i Form af en Plet eller Fordybning, som er uden Overhud og afsondrer en Vædske (f. Ex. stort hos Platanthera o. fl.).

Sambladet (gamopetalus eller -sepalus) kaldes Krone eller Bæger, naar deres Blade forneden ere sammenhængende og danne et Rør.

Sammensat Blad (folium compositum) er et Blad, bestaaende af flere Smaablade, som ere tilleddede til en fælles Bladstilk, fra hvilken de løsnes og affalde naar Bladet visner. Smaabladene ere ofte forsynede med en særlig Smaabladstilk, deres Ordning paa den fælles Bladstilk er forskjellig (s. *fingret*, *finnet* og *hjuldannet*). *Dobbelt sammensat* er Bladet, naar Smaabladene atter ere sammensatte (f. Ex. dobbelt finnede Blade hos Acacia lophantha).

Saugtakket (serratus) er Bladranden, naar de korte og ikke dybe Indsnit i samme ere spidse og de af Indsnittene begrændsede Takker ligeledes spidse og vende opad mod Bladets Spidse.

Seglformet (falcatus), jævnt bøiet i en halvmaaneformet Bue (f. Ex. Dækbladene af Callitriche hamulata, Bællerne af Medicago falcata).

Siddende eller stilkløs (sessilis) kaldes Bladene naar Bladstilken, og Blomsterne naar Blomsterstilken mangler.

Sideliggende kaldes *Knopleiet*, naar Bladenes Rande i Knoppen støde sammen uden at dække hinanden, og *Kimen*, naar denne i Forhold til Frøhviden er saaledes beliggende, at de indtage en Plads ved Siden af hinanden.

Sidestillet (lateralis) s. *endestillet.*

Silkehaaret (sericeus), beklædt med bløde, korte og tiltrykte Haar, som give vedkommende Plantedeel en silkeagtig Glands.

Skaal (cupula) er den for en Deel af Rakletræerne eiendommelige Dækbladform, hvor en eller flere Nødfrugter ere enten ved Grunden eller heelt omgivne af en kopformet eller kapsellignende Udvidelse af Blomsterstilken, der bærer et større Antal skjælformede Dækblade (f. Ex. Quercus, Fagus, Castanea).

Skaft (scapus), en Blomsterstængel uden Grene og oftest uden eller med ufuldkomne Blade (f. Ex. Taraxacum officinale, Narcissus, Allium).

Skal (testa), Ægets Hinder, som ved Frøets Modenhed danne en tæt og fast, ofte haard Beklædning omkring Kjærnen.

Skalfrugt (achænium), en undersædig, nødagtig Frugt, som er beklædt med Bægerrøret og ofte bærer en vedblivende Bægerkrave foroven.

Skede (vagina), Bladets nederste, ofte stærkt udvidede Deel, som sjeldnere er fladt udbredt, men hyppigere omgiver Stængelen enten heelt eller tildeels (f. Ex. Græsarter, Halvgræs og Skjærmplanter).

Skedehinde (ligula), et hindeagtigt Legeme mellem Skeden og Pladen af Græsarternes og Halvgræsarternes Blade; dens Form, Længde og Retning er meget forskjellig og ofte af Betydning for Arternes Bestemmelse.

Skillevæg (dissepimentum), en Flade, som begrændser og adskiller til hinanden stødende Naborum, f. Ex. i Rodstokken af Cicuta virosa, Bladene af Juncus lamprocarpus. Særligt betegnes derved de Flader, som i Frugter med 2 eller flere Rum adskille disse indbyrdes. Sk. kunne være fuldstændige eller ufuldstændige (det sidste f. Ex. hos Papaver).

Skillevægbrydende (septifragus) kaldes Opspringningen af flere kapselagtige Frugter, hvor Klapperne (ɔ: Frugtbladene) ved Modningen løsne sig fra den vedblivende Skillevæg (f. Ex. hos Korsblomsterne).

Skillevægdelende (septicidus) er den Opspringningsmaade, hvorved Frugtbladene ved Modningen adskille sig i deres naturlige Sammenføiningslinie, idet de af 2 Nabofrugtblades Sammenvoxning opstaaede Skillevægge halveres (f. Ex. Digitalis).

Skiveblomst
Skivekrone } s. p. 564.

Skjoldformet (peltatus) er et Blad, hvis Stilk er tilhæftet indenfor Randen, alm. henimod Midten af Pladen, hvorved dennes Omrids som oftest bliver kredsrundt (f. Ex. Hydrocotyle vulgaris, Tropæolum majus).

Skjæghaaret (barbatus) kaldes et Organ, som er beklædt med knippeformigt fra eet enkelt Punkt udgaaende Haar (f. Ex. Støvknapperne af Odontites, Griffelen af Vicia).

Skjæl (squama): 1, Overhuddannelser, som beklæde Planten og nærmest ere at ansee for omdannede Haar (f. Ex. hos Hippophaë rhamnoides, flere Brægner); 2, skedeformede Blade uden Plade og oftest af en ikke grøn Farve (f. Ex. hos Asparagus, Orobanche); 3, Dækbladene hos Carex, Rakletræer o. s. v.

Skjærm (umbella), en forkortet Blomsterstand med stilkede Blomster, som udgaae fra eet Punkt og alm. naae lige høit. S. kan være enkelt eller sammensat, i sidste Tilfælde kaldes de secundære ligeledes skjærmformede Blomsterstande *Smaaskjærme* (f. Ex. hos Umbelliferæ).

Skulpe (siliqua), en kapselagtig Frugt med 2 Rum, adskilte ved en hindeagtig Skillevæg, som tilligemed de vægstillede Frøstole bliver staaende tilbage naar Klapperne (Frugtbladene) ved Modningen adskille sig franeden paalangs og falde af. *Smaaskulpe* (silicula) er en Form af S. med omtrent lige stor Længde og Brede, hos *Storskulpen* er Længden meget større end Breden. *Ledskulpen* aabner sig ikke paalangs, men der dannes i denne Indsnøringer paatværs mellem de enkelte Frøe (f. Ex. Raphanus Raphanistrum).

Skulpeformet (siliquæformis) kaldes Kapselen hos Chelidonium, som opspringer paa samme Maade som Skulpen, men mangler Skillevæg og som Følge deraf er enrummet.

Slyngende (volubilis), en Stængel, som snoer sig omkring fremmede Gjenstande og derved holder sig opreist uden særlige Redskaber (s. *Klattrende*), men ved Stængelens egen Spiralkraft, enten tilhøire (f. Ex. Humulus) eller tilvenstre (f. Ex. Phaseolus).

Slyngtraad (cirrhus), et spiralformig snoet Hæfteredskab, som tjener til at holde de klattrende Planter fast ved fremmede Gjenstande. Ifølge dens forskjellige Plads paa Planten kan Slyngtraaden snart udledes af en omdannet Green eller Blomsterstilk, snart af et Blad eller Axelblade (Vitis, Vicia, Bryonia).

Slør (indusium) kaldes et hindeagtigt Legeme paa Underfladen af flere Bregners Løv, som løsrives fra Overhuden ved Grunden af Frugthobene (s. p. 750) og omgiver disse indtil Sporehusenes Modenhed, da de falde af. Nogle Bregner mangle S., hos andre erstattes det af Løvets tilbagebøiede Rand (falsk S.).

Smaaax (s. *Ax*).

Smaaaxelblade eller **Smaabiblade** (s. *Axelblade*).

Smaablad (foliolum) s. *sammensat Blad.*

Smaablomsterstilk (s. *Blomsterstilk*).

Smaafrugter (carpidia, mericarpia) benævnes i en fleerfoldig Frugt eller Spaltefrugt de enkelte selvstændige Frugter af forskjellig Art, som udvikles indenfor eet Blomsterdække (f. Ex. Aquilegia, Anemone, Acer, Skjærmplanter).

Smaaskjærm (s. *Skjærm*).

Smalvægget (angustiseptus), s. p. 470.

Snitdeelt (sectus) kaldes Bladets Indskjæring naar denne naaer lige indtil eller næsten til Midtnerven (fjersnitdeelt) eller til Grunden (haand- eller fodsnitdeelt). De Stykker, hvori Bladet er deelt, kaldes *Afsnit*, disse blive ikke, naar Bladet visner, adskilte fra den fælles Bladstilk, men vedblive fastsiddende paa denne. Dobbelt eller fleerdobbelt *s.* ere Bladene, naar Afsnittene ere yderligere deelte paa denne Maade en eller flere Gange (f. Ex. hos flere Skjærmplanter).

Spadeformet eller **Spatelformet** (spathulatus), fra en smal og forlænget Basis jævnt udvidende sig til en budt eller afrundet Spidse (f. Ex. Bladene af Bellis perennis, Kronbladene af Rubus saxatilis).

Spaltefrugt (schizocarpium), en Frugt bestaaende af flere Frugtblade, som før Modenheden ere sammenhængende, men ved Modningen adskilles i lige saa mange selvstændige Frugter som der er Frugtblade tilstede. (S. er *todelelig* hos Acer, Mercurialis, *tredelelig* hos Euphorbia, *firedelelig* hos Labiatæ og Asperifoliæ, mangedelelig hos Malva).

Spore (calcar), en tilspidset, alm. kegleformet, ret eller bøiet Tilhængsel til et eller flere af Blomsterdækkets Blade (f. Ex. hos Bægeret af Delphinium, Kronen af Linaria, Blomsterdækket af Orchis).

Sporer (sporæ, sporidia) kaldes de encellede Formeringsorganer hos de saakaldte Sporeplanter; de ere enten frie eller indesluttede i et Gjemme, *Sporehuus* (sporangium).

Spredte (sparsa) kaldes Blade eller Grene, naar der af disse kun udgaaer eet fra hvert Led, i Modsætning til de modsatte eller krandsstillede Blade, hvor flere Blade udgaae i lige Høide fra samme Led. De spredte Blade ere hyppigst ordnede i et bestemt Talforhold, idet de enten udgaae i 2 ($^1/_2$), 3 ($^1/_3$) eller 5 ($^2/_5$) sjeldnere i endnu flere forskjellige Retninger.

Spydformet (hastatus) er Bladet, naar fra dets Basis udgaaer 2 større fremspringende Lapper, en til hver Side, som danne en ret Vinkel med Bladets Midtnerve (f. Ex. Blitum bonus Henricus, Rumex Acetosella).

Stak (arista) er en lang og tynd, tilspidset og ofte stikkende Tilhængsel paa Blomstens forskjellige Dele eller Bladene; især er Stakken almindelig paa Græsarternes (nedre) Inderavne, hvor den

enten danner en ligefrem Fortsættelse af Avnens Spidse (Byg) eller træder ud nedenfor Spidsen, fra Midten eller fra Grunden (Bromus, Avena). *Stakbærende* (aristatus) kaldes en med Stak forsynet Plantedeel, *stakløs* (muticus) en Plantedeel som mangler S.

Steenfrugt (drupa), en oftest enfrøet, uopspringende Frugt med tynd Overhud, kjødfuldt og saftigt Mellemlag, hvis indre Parti er haardt og træagtigt (Stenen). S. er *enkelt* hos Prunus, Juglans, *sammensat* (fleerfoldig) hos Rubus.

Steenbær (pyrenium) kaldes Frugten hos Ilex o. fl., den er forskjellig fra Steenfrugten derved, at den har flere Frøe og flere Rum med haarde, ofte træagtige Skillevægge.

Steenæble (s. *Æblefrugt*).

Stivhaaret (hispidus) kaldes Plantedelenes Beklædning, naar Haarene ere stive og udstaaende.

Stjernehaar kaldes Haar, som fra Grunden af ere forgrenede, med Grenene straaleformigt udgaaende til forskjellige Sider og alm. tiltrykte til den Plantedeel, de beklæde (f. Ex. Bladene af Potentilla incana, Malva Alcea).

Storskjærm s. *Skjærm*.

Straa (culmus), Græsarternes Stængel, som har forlængede, indvendig hule Ledstykker, adskilte fra hinanden ved opsvulmede Led og med spredte, omskedende Blade.

Straaleblomster kaldes de Kurvblomstredes Randblomster, naar disse have tungeformede Kroner, medens de indre (Skiveblomsterne) ere rørformede (Blomsterkurven kaldes i dette Tilfælde *udstraalende*).

Stængel (caulis), Plantens opadvoxende Axedeel, som bærer Knopper, Blade og Blomster.

Stængelblade (s. *Rodblade*).

Støv eller Blomsterstøv (s. *Støvdrager*).

Støvblomst (s. *Hanblomst*).

Støvdrager (stamen), det mandlige Befrugtningsorgan i Blomsten, bestaaende af *Støvtraaden* (filamentum) den nedre, smalere, ofte traadformede Deel, *Støvknappen* (anthera), den øvre, bredere Deel, oftest bestaaende af 2 Rum, som ved Bestøvningen aabne sig, og *Støvknapbaandet* (connectivum), en Fortsættelse af Støvtraaden igjennem Støvknappen, hvis Rum det adskiller. I det Indre af Rummene indeholdes *Blomsterstøvet* (pollen), fine Korn af forskjellig Form, bestaaende af en enkelt Celle omgivet af 2 Hinder.

Støvholder (retinaculum) er en klæbrig Kirtel ved Grunden af Støvmasserne hos Orchideæ og Asclepiadeæ; ved denne fastklæbes Støvmasserne til Griffelstøtten.

Støvknap (s. *Støvdrager*).

Støvmasse (pollinium) kaldes Støvet hos enkelte Familier (Gjøgeblomster og Svalerodsfamilien), naar dets enkelte Korn ikke ligge frie og indbyrdes adskilte, men ved et klæbrigt Stof ere forenede til en sammenhængende, kornet eller voxagtig Masse.

Støvtraad (s. *Støvdrager*).

Støvvei (pistillum), Blomstens qvindelige Befrugtningsorgan, dannet af et eller flere Frugtblade og bestaaende af Frugtknude, Griffel og Ar (s. *d. A.*).

Svælg (faux) er det Sted i det Indre af et sambladet Blomsterdække, hvor Rør og Krave støde sammen.

Svælgkrands (coronula), en i Svælget befæstet krandsformet Bikrone (f. Ex. hos Narcissus).

Sværdformet (ensiformis) er et overalt ligebredt (kun foroven spidst udløbende) Blad, der ikke, som Græsbladene, vender Fladerne op- og nedad, men tilhøire og tilvenstre for Axen, som det omfatter med en tveægget skedeformet Basis. Imod Spidsen er det stundom bøiet i Sabelform (f. Ex. Iris, Narthecium).

Svøb (involucrum) kaldes en Samling af krandsstillede Dækblade (Svøbblade), som omgive en sammentrængt Blomsterstand (Skjærm eller Hoved, f. Ex. hos Primula, Jasione). Er Blomsterstanden sammensat, kaldes de ved Grunden af dens første Forgrening stillede Svøbblade *Storsvøb*, de ved Grunden af Smaablomsterstandene stillede *Smaasvøb* (involucellum) f. Ex. hos Skjærmplanterne.

Sylformet (subulatus) er et Blad, som er stivt og temmelig kort, begrændset af 2 rette Linier og fra en bredere Basis jævnt udløbende i en Spids (f. Ex. Juniperus).

Særkjønnet (diclinis) er en Blomst, hvis Befrugtningsorganer (Støvdragere og Støvveie) ikke ere samlede indenfor eet Blomsterdække, men ere fordeelte i forskjellige Blomster, enten paa een eller to Planter (s. *Enbo* og *Tvebo*).

Søm (sutura) kaldes fremspringende Linier paa Overfladen af Frugtknuden eller den modne Frugt, de gaae hyppigst paalangs og ere da enten opstaaede af Frugtbladenes Midtnerve (*Rygsøm*), af deres sammenstødende Rande (*Bugsøm*) eller af 2 til hinanden stødende Frugtblades Adskillelseslinie (*Vægsøm*).

T.

Tandet (dentatus) er et bladagtigt Organ med korte og brede Indskjæringer i Randen, hvorimod de mellem Indskjæringerne fremragende Stykker ere spidse (f. Ex. Bladene af Tussilago).

Tilbagerullet (revolutus) kaldes et Blad (i Modsætning til *indrullet*), naar den Bue, som Bladets Rande danne med dets Midtlinie, vender Huulheden bort fra Plantens Axe (f. Ex. Bladene af Vaccinium Oxycoccos, Carex stricta).

Tilhængsel (appendix) kaldes Udvidelser af forskjellig Form udenfor en Plantedeels normale Omkreds (f. Ex. Sporen hos Orchis, Viola, Skjæl i Kronrøret af Symphytum, Lapper ved Grunden af Bægerbladene eller Bægerfligene hos Viola og Campanula).

Tilspidset (acuminatus) benævnes et Organ, som foroven udløber i en spids Vinkel med forlængede Sider, og som alm. er pludselig udraget udover Organets Flade (f. Ex. Bladene af Salix cuspidata, Fagopyrum tataricum).

Tolæbet (bilabius, labiatus) kaldes en særegen Form af det uregelmæssige Blomsterdække (Bæger eller Krone), hvis Blade eller Flige ere vendte i 2 hinanden modsatte Retninger, det ene opad (*Overlæben*), det andet nedad (*Underlæben*). Bruges fortrinsviis om Størstedelen af Planterne i Linnés 14de Classe (Læbe- og Maskeblomstrede). Den tolæbede Krone har alm. en tvedeelt Overlæbe,

tredeelt Underlæbe, hvorimod det omvendte Forhold findes hos det læbedannede Bæger.

Tomægtig (didynamus) kaldes Støvdragerne, naar 2 ere længere, 2 kortere (f. Ex. Lamium, Linaria).

Top (panicula), en Blomsterstand med forlænget Hovedaxe og lange, grenede, oftest mangeblomstrede Sideaxer, som aftage i Længde nedenfra opefter, hvorfor Blomsterstanden alm. bliver pyramideformet (f. Ex. Avena, Poa, Alisma).

Topskydende eller **topspirende** (prolifer) er en Plante, hvis Blomster heelt eller tildeels omdannes til Blade (hyppigt er det Følge af en Misdannelse, normalt er det Tilfældet hos Polygonum viviparum, Poa bulbosa var. vivipara).

Toradet (distichus) ere Blad- eller Blomsterdele, naar de ere regelmæssigt ordnede i 2 Rækker langs en Midtlinie (f. Ex. Smaaaxene hos Hordeum distichum, Bladene hos Taxus, Sporehusene hos Ophioglossum).

Tornet (spinosus v. aculeatus), s. *Vedtorn* og *Barktorn*. *Tornløs* (inermis) betegner Mangelen af Torne hos en Plante eller Plantedeel.

Tragtformet (infundibularis) kaldes en regelmæssig sambladet Krone, hvis Rør fra en smalere Basis gaaer jævnt og umærkeligt over i en udvidet Krave (f. Ex. Datura, Convolvulus).

Trekoblet (s. *fingret*).

Trævlerod (radix fibrosa) er en af flere, omtrent ligestore Rodtrævler (Birødder) dannet Rod, som udgaaer fra Rodstokken, medens Rodens Hovedaxe ikke er udviklet.

Tueformet (cæspitosus) kaldes Planten, naar et stort Antal Stængler (og alm. tillige Rodblade) udgaae fra eet Punkt (f. Ex. Carex cæspitosa, stricta, Aira cæspitosa).

Tungeformet (lingulatus) er en sambladet uregelret Krone, hvis Krave er sammenvoxet til eet Stykke næsten til Spidsen og udbredt, oftest vandret, til den ene Side (f. Ex. Smaablomsterne hos Cichoraceæ, Randblomsterne af Aster, Calendula o. fl.).

Tvebo (dioecus), Særkjønsplanter med Han- og Hunblomsterne fordeelte paa 2 forskjellige Planter.

Tvekjønnet (hermaphroditus) er Blomsten, naar Støvdragere og Støvveie findes samlede indenfor eet Blomsterdække.

Tværskillevæg kaldes den Væg, som adskiller Tværrummene i de saakaldte Ledbæller og Ledskulper (f. Ex. Ornithopus, Raphanus Raphanistrum).

Tværstillet (transversus, versifolius) er en Plantedeel, som er stillet paa en fra den sædvanlige Stilling afvigende Maade, idet den skarpe Kant vender i den ellers for Fladen almindelige Retning (f. Ex. Smaaaxene hos Lolium, Bladene af Lactuca Scariola, Bladstilken i Forhold til Pladen hos Populus).

U.

Udløbere (stolones), underjordiske, mere eller mindre vidtkrybende Sidegrene fra Stængelens nedre Deel eller Rodstokken (f. Ex. Agropyrum repens, Epilobium palustre).

Udrandet (emarginatus) er en Plantedeel, som i den forøvrigt afrundede

Spidse har et oftest svagt Indsnit eller Indtryk (f. Ex. Skulpen hos Thlaspi arvense, Smaabladene af Vicia sativa).

Udstraalende (s. *Straaleblomster*).

Ufuldstændig (incompletus) kaldes en Blomst, naar enten et eller begge Blomsterdække eller et eller begge Kjøn mangle.

Uldhaaret (lanatus, lanuginosus), beklædt med bløde og slappe, oftest meget krusede Haar.

Uligefinnet (s. *finnet*).

Underbæger (hypanthium) kaldes i en oversædig eller omkringsædig Blomst den nedre Deel (Røret) af Bægeret, naar dette har lukket sig omkring og omslutter Frugtbladene, saa at det ved Modningen ofte synes at udgjøre en Deel af Frugten (f. Ex. Rosa, Pomaceæ).

Underlæbe (s. *Tolæbet*).

Undersædig (inferus) kaldes *Blomsten*, naar dens Dele sidde i deres naturlige Stilling, saaledes at Bægeret er nederst (eller yderst), derpaa Krone, Støvdragere og øverst (i Midten) Støvveien. *Frugten* kaldes derimod u., naar det modsatte Forhold finder Sted (s. *oversædig Blomst*).

Uregelmæssig (s. *regelmæssig*).

Urteagtig (herbaceus) s. *bladagtig*. Bruges desuden om Stængler (mods. træagtig) og betegner da, at Stængelens Dele ere forholdsviis bløde og af kort Varighed.

V.

Vandgreen (flagellum), bladbærende og langs Jorden udstrakte, men ikke rodslaaende Sidegrene (f. Ex. af Ajuga reptans, Hieracium Pilosella).

Vedtorn (spina), en tilspidset, stikkende Green (f. Ex. hos Prunus spinosa, Cratægus Oxyacantha), sjeldnere et i Form af en spids Torn omdannet Blad (f. Ex. Berberis, Ulex).

Vinger (alæ) kaldes de 2 midterste, indbyrdes eens og ligeoverfor hinanden stillede Kronblade i en Ærteblomst.

Vingefrugt (samara), en nødagtig, oftest enfrøet Frugt med hindeagtigt eller læderagtigt Frøgjemme, som er udvidet i Form af en Vinge til een eller flere Sider (f. Ex. Acer, Ulmus, Fraxinus).

Vinget (alatus) kaldes Stængelen, naar Bladene ere nedløbende og derved danne en smalere eller bredere, fladt udbredt bladagtig Rand langs nedad Stængelen (f. Ex. Lathyrus silvestris, Onopordon Acanthium).

Vægstillet (parietalis) kaldes Frøstolen i en Frugt, naar den er beliggende i Frugtens Omkreds og ikke i dens Axe.

Vægsøm (s. *Søm*).

Y.

Yderbæger (calyculus) s. *Bibæger*.

Yderavne (s. *Avne*).

Æ.

Æblefrugt (pomum), en undersædig Frugt med kjødfuldt, mod Frugtmodningen tilvoxende Underbæger, i hvilket Frugtbladene ere ind-

sænkte. Ere Frugtens Rum enfrøede, med træ- eller beenhaarde Vægge, kaldes den et *Steenæble* (f. Ex. Cratægus, Mespilus), ere de fleerfrøede, med læder- eller hindeagtige Vægge, et *Kjærneæble* (f. Ex. Pyrus).

Æg (ovulum) er et i Frugtknudens Indre paa Ægstolen udvoxende Legeme, dannet af en Ægkjærne og 1 à 2 Æghinder; efter Befrugtningen udvikles Æ. til Frøet.

Ægformet (ovatus) kaldes en Plantedeel, som er afrundet ved Basis og spids foroven, med den største Brede nedenfor Midten (f. Ex. Bladene af Pulmonaria officinalis, Frugten af Castanea).

Ægstol (s. *Frugt*).

Ægstræng (funiculus umbilicalis), en smal, oftest traadformet Stræng, ved hvilken Ægene (eller Frøene) ere befæstede til Ægstolen.

Ærteblomst (s. p. 456).

Ø.

Øret eller øreformet (auriculatus) kaldes et Blad, som foruden en større Endeflig eller Endeafsnit har 2 mindre Flige eller Afsnit (ligesom Ører) ved Grunden (f. Ex. Senecio aquaticus, Centaurea Jacea).

Tabel
over det linnéiske System.

I. Classer.

- Tydelig Modsætning mellem ♂ og ♀ (Støvdragere og Støvveie).
  - Blomsterne tvekjønnede.
    - Støvdragerne adskilte fra Støvveien.
      - Støvdragerne indbyrdes frie.
        - Støvdr. af lige eller ubestemt Længde.
          - med 1 Støvdr. 1 Cl. *Monandria* (Enhannede).
          - 2 — 2 — *Diandria* (Tohannede).
          - 3 — 3 — *Triandria* (Trehannede).
          - 4 — 4 — *Tetrandria* (Firehannede).
          - 5 — 5 — *Pentandria* (Femhannede).
          - 6 — 6 — *Hexandria* (Sexhannede).
          - 7 — 7 — *Heptandria* (Syvhannede).
          - 8 — 8 — *Octandria* (Ottehannede).
          - 9 — 9 — *Enneandria* (Nihannede).
          - 10 — 10 — *Decandria* (Tihannede).
          - 11-20 — 11 — *Dodecandria* (Tolvhannede).
          - 20 el. flere Støvdr. paa Bæg. 12 — *Icosandria* (Bægerhannede).
          - 20 el. flere paa Frugtbunden . . 13 — *Polyandria* (Mangehannede).
        - Støvdr. i bestemte Forh. uligelange.
          - 4 Støvdr., de 2 længere, de 2 kortere . . 14 — *Didynamia* (Tomægtige).
          - 6 Støvdr., de 2 længere, de 2 kortere . . 15 — *Tetradynamia* (Firemægtige).
      - Støvdr. indbyrdes sammenvoxne.
        - med Støvtraadene i 1 Bundt . . . 16 — *Monadelphia* (Enknippede).
        - Støvtraadene i 2 Bundter . 17 — *Diadelphia* (Tveknippede).
        - Støvtraadene i flere Bundter 18 — *Polyadelphia* (Fleerknippede).
        - Støvknapperne i et Rør . . . 19 — *Syngenesia* (Rørhannede).
    - Støvknapp. befæst. til Støvveien . . . . 20 — *Gynandria* (Hunbo).
  - Blomsterne særkjønnede.
    - ♂ og ♀ Blomster paa samme Pl. 21 — *Monoecia* (Enbo).
    - ♂ og ♀ Blomster paa forskj. Pl. 22 — *Dioecia* (Tvebo).
    - ♂, ♀ og ☿ Blomster paa samme eller forskjellige Planter . . 23 — *Polygamia* (Fleerbo).*)
- Ingen tydelig Modsætning mellem 2 Kjøn . . . . 24 — *Cryptogamia* (Lønbo).

---

*) Ifølge almindelig Vedtægt bliver denne Classe nu i Almindelighed inddraget og de til denne hørende Slægter fordeelte i andre Classer, hvorved Antallet af linneiske Classer bliver 23 og ikke 24, som i Systemets oprindelige Skikkelse.

II. Ordener.

1. I de første 13 Classer bestemmes Ordenen efter **Støvveienes Antal**, saaledes at naar *flere Frugtknuder* med særskilte Grifler findes i en Blomst, angiver disses Tal Ordenen; er kun 1 Frugtknude tilstede; tælles *Griflerne*, og hvis Griflerne mangle, *Arrene*, f. Ex.

1. Orden: *Monogynia* (Enhunnede) med 1 Griffel.
2. — *Digynia* (Tohunnede) med 2 (Frugtknuder), Grifler (eller Ar).
n. — *Polygynia* (Mangehunnede) med ∞ Grifler.

2. I 14de og 15de Classe bestemmes Ordenen efter **Frugtens Beskaffenhed**; enhver af disse Classer har 2 Ordener:

a) 14. Kl. 1 Orden: *Gymnospermia* (Spaltefrugtede) med 4, mod Modningen adskilte, enfrøede, uopspringende Smaafrugter.
- - 2 — *Angiospermia* (Kapselfrugtede) med 1 fleerfrøet Kapsel.
b) 15. - 1 — *Siliculosa* (Smaaskulpede) Frugten (Skulpen) kort i Forhold til Breden.
- - 2 — *Siliquosa* (Langskulpede) Skulpens Længde betydeligt større end Breden.

3. I 16—18de Classe angiver **Støvknappernes** Antal Ordenen, f. Ex.:

Tetrandria (Firehannede) med 4 frie Støvknapper.
Hexandria (Sexhannede) med 6 frie Støvknapper.
Polyandria (Mangehannede) med ∞ frie Støvknapper.

4. I 19de Classe bestemmes Ordenen efter **Forholdet mellem Rand- og Skiveblomsterne.** Følgende Ordener findes:

1. Orden: *Syngenesia æqualis* (Lige Sambo) med alle Blomsterne i Kurven ☿.
2. — *S. superflua* (Overflødig Sambo). Skiveblomsterne ☿, Randblomsterne ♀.
3. — *S. frustranea* (Unyttig Sambo) Skiveblomsterne ☿; Randblomsterne kjønsløse.
4. — *S. necessaria* (Nødvendig Sambo). Skiveblomsterne ♂, Randblomsterne ♀.
5. — *S. segregata* (Særskilt Sambo). Flere enblomstrede Kurve (med ☿ Blomster) samlede til et Hoved.
6. — *Monogamia* (Særbo). Blomsterne enlige (ikke i Blomsterkurv).

5. I 20de til 22de Classe tælles **Støvdragerne** (ligesom i 16—18de Cl.) for at angive Ordenen, f. Ex.:

1. Orden: *Monandria* (Enhannede), med 1 Støvdrager.
2. — *Diandria* (Tohannede), med 2 Støvdragere.
n. — *Polyandria* (Mangehannede), med ∞ Støvdragere.

6. I 23de Classe ere Ordenerne følgende naturlige Familier:

1. *Filices* (Brægner).
2. *Equisetaceæ* (Padderokker).
3. *Rhizocarpeæ* (Rodfrugtvæxter).
4. *Isoëteæ* (Brasenurter).
5. *Lycopodiaceæ* (Ulvefødder).
6. *Musci* (Mosser).
7. *Lichenes* (Lavarter).
8. *Algæ* (Alger, Vandtarer).
9. *Fungi* (Svampe).

Tabel

over det naturlige Systems Hovedrækker.

I. **Thallophyta** (Løvplanter).

I Regelen ingen Karbundter mellem Cellevævet og ingen Modsætning mellem Stængel og Blade; Formeringsorganerne (Forplantningskorn, Sporer) bestaae kun af een enkelt Celle og mangle Kim. Hos de fleste findes desuden Antheridier med Sædtraade (eller dertil svarende Legemer).

A. *Hysterophyta.*
(Fungi. Svampe.)

B. *Protophyta.*
(Algæ. Vandtarer.)
(Lichenes. Lavarter.)

II. **Cormophyta** (Stængelplanter).

Mere eller mindre fuldkomne Karbundter mellem Cellevævet; Bladene i Regelen tydeligt adskilte fra Stængelen.

A. *Acrobrya* (Bladsporeplanter). Voxe ved Tilsætning af nye Dele i Spidsen af Stængelen. Formeringsorganerne Sporer som hos de foregaaende og Støvkolber (Antheridier), som indeholde Sædtraade.

(Musci. Mosser.)

De Planter, der indeholdes i de Afdelinger af Systemet, som her ere indklamrede, ere ikke beskrevne i Haandbogen.

Lycopodiaceæ, Isoëteæ, Rhizocarpeæ, Filices, Equisetaceæ, Characeæ.

B. *Amphibrya* (Enfrøbladplanter). Stængelen dannet af Cellevæv, som gjennemkrydses af Karbundter uden concentrisk Ordning; ingen Adskillelse mellem Bark og Marv; Bladenes Nerver alm. ugrenede; Bladstillingen i Regelen $^1/_3$ og Blomsten derfor alm. delelig med 3; Frøene udvikles efter forudgaaet Bestøvning ved Pollinarrør; Kimen med 1 udeelt Frøblad.

* Frugten oversædig.
* Frugten undersædig.

C. *Acramphibrya* (Tofrøbladplanter). Stængelens Ved dannet af Karbundter og Vedceller i concentriske Aarlag, som adskille det indre Cellevæv (Marven) fra det ydre (Barken); Bladene alm. med forgrenede Nerver, Bladstillingen typisk $^1/_2$ eller $^2/_5$ (og Blomstens Tal derfor alm. deleligt med 2 eller 5); Bestøvning og Frøe som foreg. men Kimen deelt i 2 Frøblade.

* Gymnospermæ (Nøgenfrøede).
** Apetalæ (Kronløse).
*** Gamopetalæ (Heelkronede).
**** Eleutheropetalæ (Frikronbladede).

Oversigt

over

de i den danske Flora fundne Planteslægter (med Undtagelse af Svampene), ordnede efter naturlige Familier*).

I. Thallophyta (Lövplanter).

A. Hysterophyta (drage Næring af levende eller døde Organismer).

(***Fungi*** (Svampe)).

B. Protophyta (drage Næring af Atmosphæren eller Vandet, ikke af levende eller døde Organismer).

****Algæ*** (Alger eller Vandtarer) (*J. G. Agardh*, species, genera et ordines Algarum; *Lyngbye*, hydrophytologia danica; *And.* Atl. tab. 28) Salt- eller Færskvandsplanter, som spire uden forudgaaet Befrugtning eller ved Selvbefrugtning; Forplantningsorganet bestaaer af en enkelt Celle, enten fremkommen parthenogenisk som Produkt af en Celle eller ved flere Cellers Samvirken.

I. **Diatomeæ.** (*Heiberg*, consp. crit. Diat.) Alm. microscopiske Salt- eller Færskvands-Alger, hyppigt encellede, oftest levende i Colonier, samlede i en geleeagtig Masse eller i Traade, frie eller fastsiddende; Cellerne symmetriske, bestaaende af 2 Halvdele, der tilsidst adskilles, oftest incrusterede af Kiselsyre og omgivne af et Kiselhylster. Forplantningsorganet dannet ved flere Cellers Samvirken (Copulation).

---

*) Ved Opstillingen af Familierne er i det Væsenlige fulgt *Endlichers* Genera plantarum. De i ( ) indsluttede Kjendetegn ere i Regelen saadanne, som kun gjælde for de i vor Flora forekommende Slægter, det i [] indsluttede betegner Forhold som kun finde Sted hos udenlandske Slægter. Tallene efter Slægterne angive disses Antal af Arter i Danmark. Saavel Familierne som Slægterne ere betegnede med fortløbende Tal (de første med Romertal, de sidste med alm. Ciffre), men Numereringen er holdt særskilt for Løvplanterne og de Bladsporeplanter, som ikke ere beskrevne i Haandbogen.

1. Melosira . . . . 4.
2. Lysigonium . . . . 1.
3. Orthosira. . . . . . 6.
4. Paralia . . . . 1.
5. Actinocyclus . . . 1.
6. Biddulphia . . . . . 1.
7. Triceratium . . . . 1.
8. Amphitetras . . . . 1.
9. Diatoma . . . . . . 5.
10. Fragilaria . . . . . 7.
11. Synedra . . . . . . 9.
12. Meridion . . . . . . 2.
13. Asterionella . . . . 3.
14. Rhabdonema 2-
15. Tabellaria . . . . . 2.
16. Grammatophora . . 1.
17. Striatella . . . . . . 2.
18. Podosphenia . . . . 1.
19. Navicula . . . . . . 23.
20. Stauroneis . . . . . 7.
21. Pleurosigma . . . . 6.
22. Amphiprora . . . . 3.
23. Mastogloja . . . . . 2.
24. Gomphonema . . . 6.
25. Cocconeis . . . . . 2.
26. Surirella . . . . . . 3.
27. Campylodiscus . . . 2.
28. Cymatopleura . . . 2.
29. Novilla . . . . 3.
30. Epithemia . . . . . 8.
31. Himantidium . . . . 3.
32. Cymbella . . . . . 4.
33. Amphora. . . . . . 3.
34. Nitzschia. . . . . . 15.
35. Tryblionella . . . . 2.
36. Amphipleura . . . . 2.
37. Achnanthes . . . . 1.
38. Achnanthidium . . . 4.
39. Rhoicosphenia . . . 1.

II. **Zygnemeæ.** Grønne, ofte microscopiske (Færskvands-) Alger, levende samlede i Colonier, tildeels traadformede, med bløde, cylindriske, prismatiske, sphæriske eller stjerneformede Celler, Forplantningsorganet dannet ved flere Cellers Samvirken (Copulation).

a. *Desmidieæ.* Hyppigst korte, runde eller stjerneformede, med udstaaende Spidser eller Takker, Cellerne symmetriske, bestaaende af 2 Halvdele, som tilsidst adskilles.

40. Euastrum . . . . . . 1.
41. Cosmarium . . . . . 1.
42. Closterium . . . . . 1.
43. Desmidium . . . . . 1.

b. *Conjugatæ.* Oftest traadformede, uden fremstaaende Spidser, Cellerne cylindriske, efter Forlængelsen deelte i 2 Dele, almindeligt sammenhængende efter Delingen.

44. Zygnema . . . . . . 5.
45. Mougeottia . . . . 1.

III. **Oscillatorinæ.** Grønne, traadformede (Salt- eller Færskvands)-Alger, levende i Colonier indeni et geleeagtigt Hylster eller frit, alm. flere samlede, Cellerne (i en vis Periode) med Bevægelsesevne, lange, uleddede med en Rad ringformede Celler indenfor en gjennemsigtig Hinde, af hvilken de, flere sammenhængende, glide ud og danne en ny Traad.

a. *Rivularieæ.* Traadene tilspidsede, i et rundagtigt, geleeagtigt Hylster forenede til begrændsede Colonier.

46. Rivularia . . . . . . 4.

b. *Oscillatorieæ.* Talrige cylindriske Traade samlede i Hobe eller frie hver for sig, stundom fastsiddende med den ene Ende.

47. Leiblinia	3.	51. Siradium	1.
48. Lyngbyea	5.	52. Scytonema	2.
49. Spirulina	1.	53. Oscillatoria.	9.
50. Calothrix	2.		

IV. **Zoospermeæ.** Alm. grønne (Salt og Færskvands)-Alger, levende sammen i Colonier indenfor et geleeagtigt Hylster af rund Form eller frie, bestaaende af talrige Celler forenede til en Hinde eller oftere i Traade, ledede, undertiden encellede; Forplantningsorganerne Sværmsporer, dannede parthenogenisk indeni en Celle, eller tillige Coniocyster, der befrugtes ved Paavirkning af en anden Celle og derefter spire.

a. *Nostochineæ.* Talrige rundagtige, frie eller sammenhængende Celler forenede indeni et rundagtigt, geleeagtigt Hylster.

54. Protococcus	1.	56. Nostoc	9.
55. Palmella	2.		

b. *Ulvaceæ.* Afrundede eller kantede Celler forenede ved en mere eller mindre tydelig Intercellulærsubstans til en Hinde, som kan være flad eller rørformet.

57. Tetraspora	6.	60. Ulva	3.
58. Prasiola	2.	61. Porphyra	2.
59. Bangia	1.	62. Enteromorpha . . .	4.

c. *Hydrodictyeæ.* Afrundet-cylindriske eller kantede Celler, forenede ved Sammenvoxning (nætformigt) til en begrændset Coloni. Sværmsporerne ordnede til en ny Coloni indeni Modercellen.

63. Hydrodictyon . . . 1.

d. *Conferveæ.* Afrundede eller cylindriske Celler, som voxe ved Deling, sammenhængende og danne en enkelt eller grenet Traad. Sværmsporerne udtrænge af Modercellen og spire uden Paavirkning af en anden Celle.

64. Myxonema	2.	67. Conferva.	30.
65. Bulbochæte	1.	68. Chantransia	1.
66. Oedogonium	4.		

e. *Siphoneæ.* En eller fleercellede, udeelte eller grenede, dannede af alm. lange, rørformede Celler.

69. Vaucheria	8.	70. Bryopsis	1.

f. *Draparnaldieæ.* Stærkt forgrenede, cylindriske, ledede Traade, ligesom indsluttede i et geleeagtigt Overtræk eller uden et saadant, men slibrige. Sværmsporerne stundom indsluttede i særegne Celler.

71. Chætophora	2.	73. Batrachospermum .	2.
72. Draparnaldia	1.		

g. *Nodularieæ.* Rørformede, tilsyneladende leddede (knudrede) Traade, sammensatte af flere Rækker Cellevæv. Forplantningsorganerne i særegne Celler indeni Traadene.

74. Nodularia . . . . . 1.

V. **Fucoideæ.** Saltvands-Alger, alm. af olivengrøn eller bruun Farve og bestaaende af flere Cellelag; tydelige Vegetations og Forplantningsorganer, disse ere: 1) Sværmsporer, 2) Sporer, enkelte eller flere i et Sporehuus, hos de høiere tillige Sædtraade i Antheridier; desuden forekomme hos nogle en Art Yngleknopper, som spire efterat være faldne hele fra Moderplanten.

a. *Løvet leddet.*

75. Elachista	3.	78. Chætopteris	1.
76. Ectocarpus	5.	79. Cladostephus . . .	2.
77. Sphacelaria	4.		

b. *Løvet bestaaende af en Axe og af leddede, fra denne udgaaende Traade.*

80. Myrionema	1.	84. Mesogloja	2.
81. Leathesia	1.	85. Ralfsia	1.
82. Myriocladia	1.	86. Chordaria	4.
83. Cladosiphon	1.		

c. *Løvet bestaaende af flere Cellelag.*

87. Punctaria	2.	95. Lomentaria	1.
88. Asperococcus . . .	2.	96. Laminaria	4.
89. Striaria	1.	97. Alaria	1.
90. Dictyosiphon	1.	98. Dichloria	1.
91. Sitosiphon	1.	99. Desmarestia . . .	1.
92. Stilophora	2.	100. Himanthalia	1.
93. Dictyota	1.	101. Fucodium	1.
94. Chorda	2.	102. Fucus	2.

VI. **Corallineæ.** Alm. røde Saltvands-Alger, Løvet mere

eller mindre haardt af Kalk-Incrustation, oftest skjørt og sammensat af et dobbelt Cellelag; Vegetations- og Forplantnings-Organerne adskilte, de sidste bestaaende af 4 bælteformigt afsondrede Sporer i et Sporehuus.

a. *Løvet leddet.*

103. Corallina . . . . . 1.

b. *Løvet ikke leddet.*

104. Melobesia . . . . . 1.

VII. **Florideæ.** Alm. røde Saltvandsalger, sammensatte af flere Cellelag. Vegetations- og Forplantnings-Organerne stedse adskilte, disse sidste ere deels Sporer, dannede i det peripheriske Cellelag (4 i eet Sporehuus), deels Antheridier med Sædtraade, deels Gemmidier ɔ: talrige Sporer i et Sporehuus, dannede i Central-Cellelaget.

a. *Gongylospermeæ.* Gemmidiernes Sporehuus omtrent kugleformet, nøgent eller indeni Løvet, sjeldent i en Kapsel, enkelt ell. sammensat af flere mindre, indesluttende talrige Gemmidier.

105.	Callithamnion . .	6.	112.	Rhizophyllis . . .	1.
106.	Griffithsia	1.	113.	Cystoclonium . . .	1.
107.	Ptilota	1.	114.	Ahnfeltia	1.
108.	Ceramium	4.	115.	Phyllophora . . .	3.
109.	Gloiosiphonia . . .	1.	116.	Dumontia	1.
110.	Schizymenia . . .	1.	117.	Rhodymenia . . .	2.
111.	Furcellaria	1.	118.	Wormskjoldia . .	1.

b. *Desmiospermeæ.* Gemmidiernes Sporehuus nøgent, indeni Løvet eller i en (saakaldt) Kapsel, bestaaende af leddede Traade i Knipper. Gemmidierne ligge rækkevis langs Traadenes Led eller udvikles kun i det øverste Led.

119.	Helminthocladia .	1.	125.	Polyides	1.
120.	Nemalion	1.	126.	Laurencia	1.
121.	Cruoria	1.	127.	Rhodomela	1.
122.	Erythroclathrus . .	1.	128.	Odonthalia	1.
123.	Gracilaria	1.	129.	Polysiphonia . . .	10.
124.	Delesseria	2.			

*****Lichenes*** (Lavarter eller Landtarer) (*E. Fries*, Lichenogr. Europ.; *W. Nylander*, Lichenes Scandin.; *And.* Atl. tab. 28.) Langsomt voxende, hyppigst udviklende sig i Atmosphæren, med oftest centrifugalt, forskjelligformet (hinde- eller skorpeagtigt, seigt eller kalkagtigt-skjørt) Løv, bestaaende af et

Barklag og et Marvlag samt et mellemliggende Gonidielag (eller frie Gonidier); Forplantningsorganet Sporer, oftest indsluttede i Sporesække, hvilke tilligemed Safttraade ere ordnede i et Frugtlag (Sporegjemme), som enten er indsænkt i Løvet eller træder frem paa dettes Overflade i Form af Skaaler, Skjolde eller Kugler o. s. v. I særegne Gjemmer (Sædhuse), som alm. ere vorteformede med en Aabning i Spidsen og nedsænkte i Løvet, findes desuden traadformede Legemer (sterigmata), som synes at repræsentere det andet Kjøn (Antheridier). Spire ved en af traadformede, grenede Celler dannet Forkim.

VIII. **Collemacei** (Slimlav) voxe paa fugtig Grund (nogle endog paa Stene i Vandet); Løvet geleeagtigt, ofte uden Barklag, sort, mørkebruunt eller olivenfarvet, med spredte eller halsbaandformigt sammenhængende Gonidier i det Indre.

130. Lichina.	1.	132. Leptogium	2.
131. Collema	7.		

IX. **Lichenacei.** (Ægte Lavarter) Løvet fast, af forskjellig Form og Farve (kun undtagelsesviis sortagtigt), voxe udenfor Vandet (paa Stene, Jord eller Træbark).

a. *Epiconiodei.* Sporerne 8 i Sporesække, som hurtigt forsvinde, og Sporerne ligge derefter nøgne, i en Masse indenfor kugleformede, stilkede Sporegjemmer.

133. Sphinctrina. . . .	1.	136. Trachylia	3.
134. Calicium	10.	137. Sphærophoron . .	2.
135. Coniocybe	1.		

b. *Cladoniodei.* Sporerne alm. 8, i Sporesække, indenfor alm. hvælvede, stilkede Sporegjemmer, Løvet alm. stærkt grenet, ofte med bladagtige Skjæl ved Grunden og hule eller tragtformede Frugtstilke.

138. Bæomyces	3.	140. Stereocaulon . . .	5.
139. Cladonia	22.		

c. *Ramalodei.* Sporerne i Sporesække, Sporegjemmerne alm. skaalformede, Løvet bruskagtigt eller traadformig-grenet, uden Skjæl ved Grunden.

141. Usnea	1.	144. Ramalina.	4.
142. Alectoria.	1.	145. Cetraria	2.
143. Evernia	2.	146. Platysma.	5.

d. *Phyllodei.* Sporegjemmerne skjold- eller skaalformede (hos nogle vorteformede med spiralformede Striber) Løvet fladt, bladagtigt, lappet eller fliget i Omkredsen, alm. med Hæftetraade paa Underfladen.

147. Nephroma	1.	148. Peltigera.	5.

149. Solorina	1.	153. Parmelia	11.
150. Stictina	1.	154. Physcia	8.
151. Sticta	1.	155. Umbilicaria	2.
152. Ricasolia	2.		

e. *Placodei.* Løvet skorpeformet eller kornet-vortet, alm. fast tilvoxet til Underlaget, uden Marvlag, Sporegjemmerne skaalformede eller hvælvede.

156. Psoroma	1.	161. Urceolaria	1.
157. Pannaria	4.	162. Pertusaria	3.
158. Squamaria	1.	163. Phlyctis	2.
159. Placodium	2.	164. Thelotrema	1.
160. Lecanora	21.	165. Lecidea	33.

f. *Graphidei.* Løvet svagt udviklet, ofte skjult under Træernes Bark, Sporegjemmerne stribeformede, aflange, linieformede eller i Bølgelinier, med alm. en Længdespalte i Midten af Skiven.

166. Graphis	1.	168. Arthonia	3.
167. Opegrapha	4.		

g. *Pyrenocarpei.* Løvet af forskjellig Form (stundom skjult under Træbarken eller 0); Sporegjemmerne indsænkte i Løvet eller Underlaget, vorteformede, lukkede eller med en punktformet Aabning i Spidsen, Sporesækkene i et alm. kugleformet Sporeleie indenfor Sporegjemmerne, hurtigt forsvindende, med eller uden Safttraade.

169. Endocarpon	1.	170. Verrucaria	11.

II. Cormophyta (Stængelplanter).

A. Acrobrya (Bladsporeplanter).

***Musci** (Mosser). Oftest grønne, befæstede paa Jorden, Stene eller Træbark med eller uden traadformede Hæfterødder; Bladene dannede af et eller flere Lag kortere eller længere Celler (ingen egenlige Kar); Forplantningsorganerne 2 Slags: 1) *Frugtanlæg* (archegonia) som udvikle sig til Sporehuse i Spidsen af en kortere eller længere Stilk, Børsten (seta) og 2) *Støvkolber* (antheridia), kugle- eller kølleformede Legemer, som indeholde Sædtraade. Sporerne udvikle en Forkim, hvoraf den unge Plante fremvoxer.

X. **Hepaticæ** (Levermosser) (*And.* Atl. t. 27) Stængelen med traadformede Hæfterødder, enten sammensmeltet med Bla-

dene til et gaffeldeelt eller straaleformigt-lappet *Løv*, eller med tydeligt fra Stængelen adskilte Blade i 2 eller 4 Rader, med eller uden Biblade (amphigastria); Bladene dannes af eet Lag Parenchymceller og mangle Nerve; Støvkolberne, siddende eller stilkede, indsænkte i eller siddende paa Overfladen af Løvet eller i Bladhjørnerne, Frugtanlægene bestaae af en Kjærne, omgivet af en hindeagtig Hætte; idet Kjærnen voxer ud til en stilket Kapsel, brister Hætten oftest i Spidsen; Kapselen skulpe-, kugle- eller ægformet, opspringende i 2 eller 4 Klapper, indeholdende talrige Sporer mellem Slyngere ɔ: Traade med spiralformede Fortykningslag.

a. *Riccieæ.* Løvet fladt, straaleformig-lappet, krybende eller svømmende; Kapselen indsænkt i Løvet, vedblivende omsluttet af Hætten. Ingen Slyngere.

171. Riccia . . . . . . 4.

a. *Anthoceroteæ.* Løvet straaleformig-lappet; Kapselen skulpeformet, toklappet med haarformet Midtsøile.

172. Anthoceros . . . . 2.

c. *Marchantieæ.* Løvet gaffeldeelt-lappet med porøs Overhud, skjælagtige Smaablade paa Underfladen; Kapslerne næsten siddende, samlede paa Underfladen af en skjold- eller kegleformet, ofte straaleformet, stilket Frugtholder.

173. Preissia. . . . . . 1.
(? Rebouillia . . . . 1)
174. Fegatella. . . . . 1.
175. Marchantia. . . . 1.
176. Lunularia . . . . 1.

d. *Jungermannieæ.* Kapslerne, stilkede, opsringende i 4 Klapper, sidde enkeltviis.

aa, *med Løv.*

177. Metzgeria . . . . 1.
178. Aneura . . . . . 3.
179. Blasia . . . . . . 1.
180. Pellia . . . . . . 1.
181. Blyttia . . . . . . 1.
182. Fossombronia . . 1.

bb, *med adskilte Blade.*

183. Lejeunia . . . . . 1.
184. Radula . . . . . . 1.
185. Frullania . . . . . 2.
186. Madotheca . . . . 4.
187. Ptilidium . . . . . 1.
188. Trichocolea . . . 1.
189. Mastigobryum . . 1.
190. Lepidozia . . . . 1.
191. Calypogeia . . . . 1.
192. Chiloscyphus . . . 2.
193. Lophocolea. . . . 4.
194. Sphagnoecetis . . 1.
195. Jungermannia . . 24.
196. Scapania . . . . . 6.
197. Plagiochila . . . . 1.
198. Alicularia . . . . 1.
199. Sarcoscyphus. . . 2.

XI. **Sphagnaceæ** Endl. (Tørvmosser). Bleggrønne, hyppigt rødlige eller næsten farveløse Mosser, uden Rodtraade; Stænglerne sammensatte af et tredobbelt Lag af forskjelligformede Celler, med knippestillede Grene, som ikke udgaae fra Bladhjørnerne; Bladene taglagte, dannede af 2 Slags Celler, af hvilke de indre ere tyndvæggede, forsynede med Porer og ringformede Afleiringslag; Blomsterstanden enbo eller tvebo, Støvkolberne axformigt samlede paa vandrette Smaagrene, stilkede, kugleformede, uden Safttraade; 1—5 Frugtanlæg (af hvilke kun 1 udvikles til Frugt) i Spidsen af sidestillede Frugtgrene fra Stængelens øvre Deel; Børsten kort eller utydelig, nedsænkt i en pæreformet Skede, som ved Frugtmodningen sprænges uregelmæssigt og ikke danner nogen egenlig Hætte; Kapselen tværsopspringende, uden Ring og Tænder i Mundingen, Sporerne 2 Slags, nogle større, andre mindre, enten i samme eller forskjellige Kapsler. Forkimen flad, løvlignende.

200. Sphagnum . . . . 12.

XII. **Bryaceæ** Bartl. (Bladmosser) (T. Jensen, Bryol. dan., And. Atl. t. 27). Oftest grønne, med Rodtraade; Stængelens Celler langstrakte, mod Omkredsen tættere, intet Barklag, Bladene taglagte, alm. omfattende, bestaaende af eet eller flere Cellelag, uden porøse Celler, med eller uden Nerve (længere Celler) i Midten og stundom med tykkere Rand; Blomsterstanden enbo eller tvebo; Støvkolberne alm. kølleformede, omgivne af Safttraade; Frugtanlægene alm. flere samlede (af hvilke 1 eller flere udvikles til Frugt) omgivne af Safttraade og af særegne Frugtsvøbblade, flaskeformede, indesluttende en Kjærne indenfor en Hinde, der, efterat Kjærnen udvoxer til en Kapsel, deler sig paatværs, den øvre Deel kaldes Hætten (calyptra); Kapselen paa en kortere eller længere Børste, opspringende ved Modningen paatværs (Buddike) alm. med 1 à 2 Rækker leddede Tænder af bestemt Antal (delelige med 4) i Mundingen og en leddet Ring nedenfor Laaget (operculum). Omkring en Midtsøile i Buddikens Indre dannes de ensartede Sporer. Forkimen traadformigt grenet.

a. *Schizocarpæ.* Frugten en endestillet Kapsel, der aabner sig paalangs i 4 Klapper.

201. Andræa. . . . . . 1.

b. *Acrocarpæ.* Frugten en endestillet Kapsel, som deles paatværs eller uregelmæssigt.

aa. *Cleistocarpæ.* Kapslen brister uregelmæssigt.

202. Ephemerum . . . . 1.
203. Physcomitrella . . 1.
204. Microbryum . . . 1.
205. Sphærangium . . . 1.
206. Phascum . . . . . 3.
207. Pleuridium . . . . 3.

bb. *Stegocarpæ.* Kapselen tværsopspringende (Buddike).

α. *Weisiaceæ.*

208. Systegium. . . . . 1.
209. Gymnostomum . . 1.
210. Weisia . . . . . . 2.
211. Cynodontium . . . 1.
212. Dichodontium . . 1.
213. Trematodon . . . 1.
214. Dicranella . . . . 6.
215. Dicranum. . . . . 9.
216. Campylopus . . . 4.

β. *Leucobryaceæ.*

217. Leucobryum . . . 1.

γ. *Fissidentaceæ.*

218. Fissidens . . . . . 5.

δ. *Seligeriaceæ.*

219. Seligeria . . . . . 1.

ε. *Pottiaceæ.*

220. Pottia. . . . . . . 4.
221. Anacalypta . . . . 1.
222. Didymodon . . . . 1.
223. Eucladium . . . . 1.
224. Distichium . . . . 2.
225. Ceratodon . . . . 1.
226. Leptotrichum . . . 3.
227. Trichostomum . . 2.
228. Barbula. . . . . . 11.

ζ. *Grimmiaceæ.*

229. Cinclidotus . . . . 1.
230. Grimmia . . . . . 9.
231. Racomitrium . . . 8.
232. Hedwigia . . . . . 1.
233. Ptychomitrium . . 1.
234. Amphoridium . . . 1.
235. Zygodon . . . . . 2.
236. Ulota . . . . 4.
237. Orthotrichum . . . 18.
238. Tetraphis . . . . . 1.
239. Encalypta. . . . . 2.

η. *Splachnaceæ.*

240. Splachnum . . . . 1.

ϑ. *Funariaceæ.*

241. Physcomitrium . . 1.
242. Entosthodon . . . 2.
243. Funaria. . . . . . 1.

ι. Bryaceæ.

244. Leptobryum . . . 1.
245. Webera. . . . . . 5.
246. Bryum . . . . . . 17.
247. Mnium . . . . . . 9.
248. Cinclidium . . . . 1.
249. Amblyodon . . . . 1.
250. Meesia . . . . . . 3.
251. Paludella. . . . . 1.
252. Aulacomnion . . . 2.
253. Bartramia . . . . 2.
254. Philonotis. . . . . 3.

κ. Polytrichaceæ.

255. Atrichum. . . . . 2.
256. Pogonatum . . . . 3.
257. Polytrichum . . . 7.

λ. Buxbaumiaceæ.

258. Diphyscium. . . . 1.
259. Buxbaumia. . . . 1.

c. *Pleurocarpæ.* Frugten sidestillet, Kapselen tværsopspringende (Buddike).

α. Fontinaloideæ.

260. Fontinalis . . . . 2.

β. Neckeraceæ.

261. Cryphæa . . . . . 1.
262. Neckera . . . . . 3.
263. Homalia . . . . . 1.
264. Leucodon . . . . 1.
265. Antitrichia . . . . 1.

γ. Leskeaceæ.

266. Myurella . . . . . . 1.
267. Leskea. . . . . . . 2.
268. Anomodon . . . . 2.
269. Heterocladium . . 1.
270. Thuidium . . . . 4.

δ. Hypnaceæ.

271. Pterigynandrum . 1.
272. Pterogonium . . . 1.
273. Climacium . . . . 1.
274. Pylaisia . . . . . 1.
275. Isothecium . . . . 1.
276. Homalothecium. . 1.
277. Camptothecium. . 2.
278. Brachythecium . . 10.
279. Eurhynchium. . . 7.
280. Rhyncostegium . . 5.
281. Thamnium . . . . 1.
282. Plagiothecium . . 5.
283. Amblystegium . . 4.
284. Hypnum . . . . . 27.
285. Hylocomium . . . 5.

I. **Characeæ** Rich.*) (Krandsnaalvæxter). And. Atl. tab. 21. Vandplanter med leddede *Stængler*, fra Leddene udgaae krandsstillede *Grene*, som enten forgrene sig ensartet med Hovedstængelen eller i Spidsen opløses i Straaler; *Forplantningsorganerne* 2 Slags, som enten findes paa forskjellige Planter (Tvebo) eller paa een Plante (Enbo), alm. ved Grenenes Led eller i Straalerne: *Sporehusene* ovale eller kugleformede, indeholdende 1 Spore, omgivet af spiralformigt snoede Celler, der i Spidsen ere frie og danne en Krone; *Antheridierne* kugleformede, alm. høirøde, indeholdende Spiraltraade. (Ofte indhyllede i et Overtræk af Kalk og ildelugtende).

1. Nitella . . . . 8. 2. Chara . . . . 14.

II. **Equisetaceæ** DC. (Padderokker). And. Atl. t. 21. *Stængelen* leddet, med en tandet Skede ovenfor hvert Led, forøvrigt bladløs, uden eller med krandsstillede, leddede Grene; *Sporehusene* kredsformigt stillede paa Underfladen af stilkede, skjoldformede Forgreninger af en fælles forlænget Axe, ordnede til en endestillet, axformet Frugtstand.

3. Equisetum . . . . . 8.

III. **Filices** (L.) (Brægner.) And. Atl. t. 26. Fra Rodstokken udgaae (oftest) grenede *Løv; Sporehusene* kapselagtige, tilligemed leddede Traade samlede i *Frugthobe* (sori) paa Bagsiden af Løvet, nøgne eller bedækkede enten af et hindeagtigt Skjæl (Sløret) eller af Løvets tilbagebøiede Rand.

a. *Polypodiaceæ* R. Br. *Løvet* i Knoptilstanden sneglehuusformigt indrullet; *Sporehusene* omgivne af en leddet Ring, opspringe paatværs.

4. Polypodium	3.	9. Scolopendrium . . .	1.
5. Aspidium	1.	10. Pteris	1.
6. Lastræa	5.	11. Blechnum	1.
7. Cystopteris	2.	12. Struthiopteris . . .	1.
8. Asplenium	5.		

b. *Osmundaceæ* R. Br. *Løvet* som foreg., *Sporehusene* uden Ring, opspringende paalangs; (Bladkjødet forsvundet paa de med Frugthobe beklædte Endegrene af Løvet).

13. Osmunda . . . . . . 1.

---

*) De fleste Systematikere anvise denne Familie Plads nærmest ved Algerne. Uden at indlade mig paa dette Spørgsmaals Afgjørelse har jeg opført Familien her, for paa eet Sted at samle alle de i Haandbogen beskrevne Planter.

c. *Løvet* i Knoptilstanden ret, Bladkjødet forsvundet fra de frugtbærende Grene; *Sporehusene* uden Ring, opspringende paatværs.

14. Botrychium . . . . 2. 15. Ophioglossum . . . 1.

IV. **Rhizocarpeæ** Schleid. (Rodfrugtvæxter) And. t. 26. Fra Rodstokken udgaae (i Knoptilstanden sneglehuusformigt indrullede) *Blade* og ved Grunden af disse kugleformede (firerummede, ved Modenheden fireklappede) Frugtsamlinger, der indslutte talrige *Sporehuse*, hvoraf de nedre indeholde 1 større, de øvre flere smaa *Sporer*.

16. Pilularia. . . . . . 1.

V. **Isoëteæ** Bartl. (Brasenurter) And. t. 26. Fra en forkortet Rodstok udgaae udeelte, i Knoptilstanden rette *Blade*, som i deres udvidede Basis indslutte rundagtigt-ovale, af en uopspringende Hinde omgivne *Sporehuse*, af hvilke nogle (de ydre Rækker) indeholde større, kantede, andre (den indre Række) mindre, trindt-aflange *Sporer*, befæstede til tværstillede Traade.

17. Isoëtes . . . . . . 2.

VI. **Lycopodiaceæ** DC. (Ulvefodsfamilien) And. t. 26. Stængelen beklædt med taglagte *Blade; Sporehusene* i Bladhjørnerne eller samlede til Ax og omgivne af Dækblade, enten alle eensartede (indeholdende fine Sporer) eller af 2 Slags (nogle toklappede med fine Sporer, andre 3—4-klappede med faa, men større Sporer).

18. Lycopodium . . . . 6. 19. Selaginella . . . . 1.

B. Amphibrya (Monocotyledoneæ). Enfrøbladplanter.

* *Blomsten undersædig, Frugten fri.*

VII. **Gramineæ** Juss. (Græsarter) And. t. 25. *Stængelen* huul, leddet, *Bladene* med omskedende, paalangs spaltet *Skede* og Skedehinde; *Blomsterstanden* sammensat (Ax, Klase eller Top), dens mindste Forgreninger (Smaaax) omgivne af alm. 2 *Yderavner* (glumæ), der indslutte 1—flere Blomster (alm. toradet-taglagte opad en fælles Axstilk); de enkelte Blomster bestaae af 1—2 *Inderavner* (paleæ) og indenfor disse 2—3 (stundom manglende) hindeagtige *Blomsterskjæl* (lodiculæ); *Støvdragerne* i Regelen 3; 1 *Frugtknude*, 2 *Grifler* (undtagen hos Nr. 62); *Frugten* Nød

med hindeagtigt, til Frøet fastvoxet Frøgjemme; *Frøhviden* stor, melet.

a. *Locustifloræ* J. Ag. Den øvre Blomst i Smaaaxet fuldstændig, med 1 eller flere golde Blomster ved Grunden.

20.	Setaria	2.	24.	Digraphis	1.
21.	Echinochloa	1.	25.	Hierochloa	1.
22.	Digitaria	1.	26.	Anthoxanthum . . .	1.
	(Panicum.)		27.	Leersia	1.
23.	Phalaris	1.			

b. *Spiculifloræ* J. Ag. Smaaaxet 1- eller fleerblomstret med alle Blomsterne fuldstændige eller den øvre Blomst ufuldstændig (gold) eller særkjønnet.

28.	Alopecurus	4.	47.	Glyceria.	5.
29.	Phleum	3.	48.	Briza	1.
30.	Psamma	2.	49.	Poa	9.
31.	Calamagrostis . . .	5.	50.	Dactylis	1.
32.	Agrostis	4.	51.	Cynosurus	1.
33.	Milium	1.	52.	Vulpia.	1.
34.	Phragmites	1.	53.	Schedonorus	6.
35.	Enodium.	1.	54.	Festuca	8.
36.	Melica.	2.	55.	Bromus	6.
37.	Koeleria.	2.	56.	Brachypodium . . .	3.
38.	Trisetum	1.	57.	Agropyrum	7.
39.	Avena.	6.		(Triticum.)	
40.	Airopsis	2.		(Secale.)	
41.	Corynephorus . . .	1.	58.	Elymus	1.
42.	Aira.	3.	59.	Hordeum	4.
43.	Holcus	2.	60.	Lolium	3.
44.	Triodia	1.	61.	Lepturus	1.
45.	Fluminia	1.	62.	Nardus	1.
46.	Catabrosa	1.			

VIII. **Cyperaceæ** Juss. (Halvgræsarter) And. t. 24. *Stængelen* heel; *Bladene* omskedende med heel *Skede* og mere eller mindre tydelig Skedehinde; *Blomsterne* i enlige, endestillede Ax eller flere til en Blomsterstand samlede Smaaax, med adskilt eller samlet Kjøn; de enkelte *Blomster* omgivne af (alm. 1) Dækskjæl (palea); *Blomsterdækket* fribladet (børsteformet), sambladet (krukkeformet) eller 0; *Støvdragerne* alm. 3; 1 *Frugtknude*, 2—3 Ar; *Frugten* nødagtig, med et tørt, til Frøet ikke fastvoxet Frøgjemme.

a. *Monoclines.*

63. Cyperus	2.	67. Eleocharis	4.
64. Schœnus	2.	68. Scirpus	14.
65. Cladium	1.	69. Eriophorum	5.
66. Rhyncospora . . .	2.		

b. *Diclines**).

70. Carex . . . . 54.

IX. **Typhaceæ** Juss. (Duunhammerfamilien) And. t. 24. *Blomsterne* særkjønnede (enbo), i valseformede eller kugleformede Ax eller Hoveder, adskilte ved Mellemrum eller omskedende Blade (♂ ovenfor ♀); Blomsterne af begge Kjøn omgivne af skjæl- eller børsteformede *Perigonblade; Støvdragere* 3; 1 *Frugtknude* med 1 *Æg*, 1 fladtrykt, tungeformet eller sylformet *Ar; Frugten* nød- eller steenfrugtagtig.

71. Typha	2.	72. Sparganium	3.

X. **Lemnaceæ** DC. (Andemadfamilien) Svømmende bladløse Vandplanter; fra den bladlignende *Stængel* (Løvet) og dettes Forgreninger (Plader) udgaae Trævlerødder, forsynede med en *Rodhætte;* ♂ og ♀ *Blomster* omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster uden særegne Blomsterdække; ♂: 1—2 *Støvdragere;* ♀: 1 *Frugtknude; Frugten* 1—fleerfrøet, uopspringende eller tværsopspringende.

73. Lemna . . . . 4.

XI. **Aroideæ** Juss. (Kolbeblomstrede) And. t. 24. *Blomsterne* i en endestillet eller falsk sidestillet, af et Hylster omgivet *Kolbe*, sær- eller tvekjønnede, med eller uden *Blomsterdække; Støødragerne* 6—∞; *Frugt* uopspringende, bær- eller kapselagtig, 1—∞-frøet.

74. Arum	1.	76. Acorus	1.
75. Calla	1.		

XII. **Fluviales** Vent. (Vandaxfamilien) And. t. 22 og 24. Vandplanter med nedentil omskedende *Blade* eller Axelblade; *Blomsterne* enlige, omgivne af Hylster eller samlede til Ax

---

*) Dr. Didrichsen har meddeelt mig den Iagttagelse, at der hos flere Carices, og normalt hos C. maxima, findes Tvekjønsblomster ved Grunden af ♀ Axene.

eller Kolber, særkjønnede eller tvekjønnede; 1—4 *Støvdragere; 1—4 Frugtknuder; Frugten* enfrøet.

77. Zostera . . . . . . 2. 80. Ruppia . . . . . . 3.
78. Najas . . . . 1. 81. Potamogeton . . . 23.
79. Zannichellia . . . . 3.

XIII. **Alismaceæ** R. Br. (Blomstersivene) And. t. 23. Sumpplanter med nedentil omskedende *Blade; Blomsterdækket* regelmæssigt, tredeleligt, med en *ydre Kreds* af alm. grønne Blade (Bæger) og en *indre*, oftest farvet (Krone); *Støvdragere* 6, 9 eller flere; *Frugtbladene* 3—∞; *Frugten* nød- eller kapselagtig.

a. *Juncagineæ.* Bladene linieformede (Blomsterne i Klase), *Blomsterdækket* grønt; *Støvdragere* 6; *Frugtblade* 3, fra Begyndelsen eller ved Modningen sondrede; *Frugterne* enfrøede, uopspringende.

82. Triglochin . . . . . 2. 83. Scheuchzeria . . . 1.

b. *Alismaceæ veræ. Bladpladen* med forgrenede Nerver (Blomsterne i krandsblomstret Top); *Bægerbladene* grønne; *Kronbladene* farvede; *Støvdragere* 6—∞; *Frugtbladene* ∞, adskilte; *Frugterne* enfrøede, uopspringende.

84. Alisma . . . . . . 3. 85. Sagittaria . . . . . 1.

c. *Butomeæ. Bladene* linieformede (Blomsterne i Skjærm); *Bæger* og *Krone* som foreg.; *Støvdragere* 9; *Frugtblade* 6 med talrige *Æg*, befæstede paa Klappernes indvendige Overflade; *Frugt* kapselagtig.

86. Butomus . . . . . . 1.

XIV. **Colchicaceæ** DC. (Tidløsfamilien) And. t. 23. Knolleformet Rodstok (ingen overjordisk Stængel); *Blomsterdækket* farvet, sexdeelt; *Støvdragere* 6, tilvoxede til Blomsterdækket, med udadvendte *Støvknapper; 3 Grifler; Frugten* trerummet Kapsel med ved Modenheden indbyrdes adskilte og i Bugsømmen opspringende Rum; *Frøene* befæstede til Bugsømmen.

87. Colchicum . . . . . 1. 88. Narthecium . . . . 1.

XV. **Juncaceæ** DC. (Sivfamilien) And. t. 23. *Bladene* omskedende; *Blomsterne* omgivne af Dækblade; *Blomsterdækket* sexbladet, med oftest hindeagtige Perigonblade; *Støvdragere* 6 (sjeldent 3), med indadvendte *Støvknapper*; 1 *Griffel; 3 Ar; Frugten* treklappet, 3—∞-frøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

89. Juncus . . . . . . 20. 90. Luzula . . . . . . 5.

XVI. **Liliaceæ** Juss. (Liliefamilien) And. t. 23. Oftest Løgvæxter; *Blomsterdækket* farvet, sexbladet eller sexdeelt; *Støvdragerne* 6, med indadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel* og et tredeelt eller trekantet *Ar; Frugten* treklappet Kapsel med rumdelende Opspringning; *Frøene talrige*, befæstede til en midtstillet Frøstol.

(Lilium.)
91. Fritillaria . . . . . 1.
92. Tulipa. . . . . 1.
93. Gagea. . . . . 5.
(Endymion).
(Muscari).
94. Ornithogalum . . . 2.
95. Allium. . . . . 7.
96. Anthericum . . . . 2.

XVII. **Smilaceæ** R. Br. (Konvalfamilien) And. t. 23. *Blomsterdækket* grønt eller farvet, sexbladet eller sexdeelt (sjeldnere fire- eller ottebladet); *Støvdragerne* i lige Antal med indadvendte *Støvknapper; Frugten* bæragtig, 3—4-rummet, uopspringende.

a. *Asparageæ. Blomsterdækket* sexdeelt; 6 *Støvdragere,* 1 *Griffel,* 3 *Ar; Frøenes* Skal haard.

97. Asparagus . . . . . 1.

b. *Convallarieæ. Blomsterdækket* 4—6-deelt; *Støvdragere* 6, 1 *Griffel,* 3 *Ar; Frøenes* Skal hindeagtig.

98. Convallaria . . . . 4.
99. Majanthemum . . . 1.

c. *Parideæ.* (*Blomsterdækket* ottebladet; de ydre *Perigonblade* større end de indre, *Støvdragerne* 8); *Frøenes* Skal hindeagtig.

100. Paris. . . . . 1.

** ***Frugten undersædig.***

XVIII. **Narcissineæ** Juss. (Narcisfamilien) And. t. 22. Løgvæxter; *Blomsterne* tvekjønnede, enlige eller i Skjærm, omgivne af et Hylster; *Blomsterdækket* sexdeelt, i 2 Kredse, farvet, med eller uden Bikrone; *Støvdragere* 6, med indadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel* og udeelt *Ar; Frugten* trerummet, mangefrøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

101. Galanthus . . . . 1.
102. Leucojum . . . . 1.
103. Narcissus. . . . . 2.

XIX. **Irideæ** (Sværdlilier) And. t. 22. Rodstokken knolleformet; *Blomsterdækket* farvet, sexdeelt, i 2 Kredse, den *ydre* Kreds ofte forskjellig fra den *indre; Støvdragerne* 3, ligefor de ydre Perigonblade, med udadvendte *Støvknapper;* 1 *Griffel;* 3 (kronbladagtige eller tragtformede) *Ar; Frugten* trerummet Kapsel med rumdelende Opspringning.

104. Iris. . . . . 2.
105. Crocus. . . . . . 1.

XX. **Orchideæ** (Gjøgeblomster) And. t. 22. *Bladene* omskedende; (Blomsterne i Klase eller Ax); *Blomsterdækket* i 2 trebladede Kredse; Perigonbladene i *den ydre Kreds* omtrent ligeformede og oftest regelm. stillede; de 2 nedre (ved Blomstens Dreining opadvendte) i *den indre Kreds* ligeformede, det tredie (øvre, tilsyneladende nedadvendte), *Læben*, i Form og Størrelse afvigende fra de øvrige; 1 fuldkommen og 2 uudviklede *Støvdragere*, hiin siddende, tilvoxet til Arret og ved Foreningen med dette dannende en *Griffelstøtte; Støvet* i Masser (1—2 i hvert af den torummede Støvknaps Rum); *Frugten* treklappet, enrummet Kapsel med vægstillede Frøstole og talrige smaae *Frøe*. (Ofte Knoller fra Rodstokken).

106. Orchis	8.	114. Neottia	1.
107. Anacamptis . . .	1.	115. Listera	2.
108. Gymnadenia . . .	2.	116. Spiranthes	1.
109. Platanthera . . .	2.	117. Epipactis	4.
110. Coeloglossum . . .	1.	118. Cephalanthera . .	3.
111. Herminium	1.	119. Corallorhiza . . .	2.
112. Ophrys	1.	120. Malaxis	1.
113. Epipogon	1.	121. Sturmia	1.

XXI. **Hydrocharideæ** DC. (Frøbidfamilien) And. t. 23. Vandplanter; *Blomsterne* tvebo; *Blomsterdækkets* Blade i 2 trebladede Kredse, *de ydre* (Bæger) grønne, *de indre* kronbladagtige; *Støvdragerne* 9—12, ofte med flere Bistøvdragere; *Griflerne* 3—6, med todeelte *Ar; Frugten* fleerrummet, mangefrøet, kjødfuld, uopspringende.

122. Hydrocharis . . .	1.	123. Stratiotes	1.

C. Amphibrya (Dicotyledoneæ). Tofrøbladplanter.

* ***Gymnospermæ*** **(Nøgenfrøede). Frøene nøgne, i aabne Frugtblade.**

XXII. **Coniferæ** Juss. (Naaletræer) And. t. 20. *Blomsterne* særkjønnede, i Rakler, dannede af spiralformigt taglagte *Dækblade;* ♂: *Blomsterne* nøgne, med bladagtigt Knapbaand og 1 eller flere Rum i Støvknappen; ♀: *Frugtbladene* i Vinklerne af Dækbladene, tilsidst læder-, træagtige eller kjødfulde, hvorved fremkommer en *Kogle* eller *Bærkogle; Frøbladene* stundom deelte til Grunden i flere Flige. — Træagtige Væxter med punkterede Vedceller (ingen Kar), indeholde Harpix; Bladene naaleformede, oftest læderagtige og stedsegrønne, spredte eller ved Grenens Sammendragning knippestillede og i sidste Tilfælde omgivne af et Naalehuus (ɔ: hindeagtige Knopskjæl).

a. *Abietinæ.* *Støvknapperne* torummede; *Kogleskjællene* (Frugtblade) talrige, træ- eller læderagtige; *Frøene* oprette.

124. Pinus . . . . 1. (Abies.)
(Larix). (Picea.)

b. *Cupressinæ.* *Støvknapperne* fleerrummede; *Kogleskjællene* faa (dannede af Dækblade, de nedre henvisnende, de øvre tilsidst kjødfulde), *Frøene* oprette.

125. Juniperus . . . . . 1.

c. *Taxineæ.* Støvknapperne 3—8-rummede, skjoldformede; ingen Kogle, men et enkelt, opret, af en tilsidst kjødfuld Frøkappe omgivet Æg. (Taxus.)

** ***Apetalæ*** **(Kronløse). Frøene indesluttede i lukkede Frugtblade; Blomsterdækket enkelt eller 0.**

XXIII. **Ceratophylleæ** Gray. (Hornbladfamilien) And. t. 21. Vandplanter med krandsstillede, fiint deelte *Blade*, uden *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede, siddende i Bladhjørnerne; ♂: *Blomsterdækket* 8—12-fliget; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, med siddende, oventil braadspidsede *Støvknapper;* ♀: *Blomsterdækket* som hos ♂; 1 fri *Frugtknude* med 1 Rum og 1 hængende Æg, braadspidset *Griffel; Frugt* nødagtig, ofte med udvoxende, tornspidsede Tilhængsler ved Grunden; *Frøene* uden Frøhvide med mangedeelte Frøblade.

126. Ceratophyllum . . 2.

XXIV. **Callitrichineæ** Link (Vandstjerner) And. t. 21. Vandplanter med modsatte, udeelte *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* i Bladhjørnerne, særkjønnede, alm. omgivne af 2 modsatte, hindeagtige Dækblade; *Blomsterdække* 0; 1 *Støvdrager;* 1 firerummet *Frugtknude* med 1 Æg i hvert Rum; 2 lange, siddende *Ar; Frugten* tilsidst deelt i 4 uopspringende, ofte vingede Smaafrugter; *Kimen* ret; *Frøhviden kjødagtig.*

127. Callitriche . . . . 4.

XXV. **Myriceæ** Rich. (Porsfamilien) And. t. 20. Buskvæxter med harpixholdige Punkter i *Bladene; Blomsterne* særkjønnede (tvebo), i Rakler; ♂: *Blomsterdække* 0; 2—6 *Støvdragere,* befæstede til Grunden af Rakleskjællene; ♀: hver Blomst omgivet af et 2—4-fliget, undersædigt *Blomsterdække,* 1 *Frugtknude* med 2 *Grifler; Frugt* enfrøet, nødagtig, ved Grunden sammenvoxet med Blomsterdækket; *Frøhvide* 0.

128. Myrica . . . . . . 1.

XXVI. **Betulineæ** Rich. (Birkefamilien) And. t. 20. Træagtige Væxter med affaldende *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede (enbo), i Rakler; ♂: *Rakleskjællene* med Biskjæl, indsluttende 3 enbladede eller firedeelte *Blomsterdækker;* 4 *Støvdragere* inden-

for hvert Blomsterdække. ♀: *Rakleskjællene* 2—3-blomstrede med eller uden Blosjer; *Blomsterdække* 0; 1 *Frugtknude* med 2 *Grifler*; *Frugten* Nød eller Vingefrugt; *Frøhvide* 0.

129. Betula . . . . 3. 130. Alnus . . . . 2.

XXVII. **Cupuliferæ** Rich. (Skaalbærere) And. t. 20. Træagtige Vaxter med affaldende *Axelblade*; *Blomsterne* enkjønnede (enbo); ♂ i Rakler; indenfor Rakleskjællene et 5—6-fliget *Blomsterdække* eller 2 *Biosjer*; *Støvdragerne* i lige eller dobbelt Antal med Blomsterdækkets Flige (eller Biosjællene); ♀: *Blomsterne* enlige eller flere samlede til Hoveder eller Rakler, hver Blomst eller flere tilsammen omgivne af et med Frugten tilvoxende *Hylster* (Skaal) eller af en kopformet eller kapselagtig Udvidelse af Blomsterstilken med flere tagtagte (omvendte) *Dækblade* (Skaal); *Blomsterdækket* overvoxet, dannet af en meget lille Rand, snart forsvindende Rand; 2—3 *Ar* og ligesaamange Rum i Frugtknuden; 1—2 *Æg* i hvert Rum; den modne *Frugt* enrummet, enfrøet (nødagtig); *Frøhvide* 0.

131. Carpinus . . . . . 1. 133. Fagus . . . . . . 1.
132. Corylus . . . . . 1. 134. Quercus . . . . . . 2.
(Castanea.)

XXVIII. **Ulmaceæ** Ag. (Elmefamilien) And. t. 19. Træer med afvexlende, rue (ved Grunden ofte skjæve) *Blade* og affaldende *Axelblade*; *Blomsterne* i Hoveder eller Knipper paa Siderne af Grenene, tvekjønnede; *Blomsterdækket* grønt eller farvet, 4—6 tandet; *Støvdragerne* modsatte og i lige Antal med Blomsterdækkets Flige; 1 fri, torummet *Frugtknude* med 1 Æg i hvert Rum, 2 *Grifler*; *Frugten* en ved Modenheden enfrøet Vingefrugt, med ret Kim uden Frøhvide.

135. Ulmus . . . . 3.

XXIX. **Urticaceæ** Juss. (Nældefamilien) And. t. 19. Urter med modsatte eller afvexlende *Blade*, beklædte med rue, ofte brændende Haar, vedblivende eller affaldende *Axelblade*; *Blomsterne* enkjønnede (sjeldent tvekjønnede); ♂: *Blomsterdækket* regelm. 4—5-bladet; *Støvdragerne* i samme Antal som og modsatte Blomsterdækkets Blade; ♀: *Blomsterdækket* uregelmæssigt; *Frugten* enfrøet, uopspringende.

a. *Urticeæ.* ♀: Blomsterdækket 2—4-delt. Kimet opret, Kimen ret, omgivet af Frøhvide.

136. Urtica . . . . 2. 137. Parietaria . . . . 1.

b. *Cannabineæ.* ♀: Blomsterdækket enbladet, skjælformet, Frugtomgivende. Kimen spiralkrummet, Frøhvide 0.

138. Humulus . . . . . 1. (Cannabis.)

c. *Moreæ.* ♀: Blomsterdækket firebladet; Frøet opstigende; Kimen bøiet, omgivet af Frøhvide.
(Morus).

XXX. **Salicineæ** Rich. (Pilefamilien) And. t. 20. Træeller buskagtige Væxter med vedblivende (eller ingen) *Axelblade; Blomsterne* tvebo, i Rakler; *Rakleskjællene* uden Biskjæl, *Blomsterdække* 0, i dets Sted en kirtelformet eller skaalformet Udvidelse af Frugtbunden; ♂: *Støvdragerne* 2—∞; ♀: 1 *Frugtknude;* 2 *Grifler* eller 1 Griffel med 2—4 fligede *Ar; Frugten* toklappet Kapsel med talrige *Frøe*, som ved Grunden ere omgivne af Frøuld; *Kimen* ret, *Frøhvide* 0.

139. Salix . . . . 25. 140. Populus . . . . . . 7.

XXXI. **Salsolaceæ** Moq. (Salturter) And. t. 19. Urter eller Halvbuske med afvexlende *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* særkjønnede eller tvekjønnede; *Blomsterdækket* undersædigt, grønt, fembladet eller femtandet (sjeldnere 2-3-deelt); *Støvdragere* i bestemt Tal (typisk 5), modsatte Perigonbladene (sjeldent færre og aldrig flere end disse); *Frugtknuden* enkelt; enrummet og enfrøet; *Grifler* 2—4; *Frugten* Hindefrugt eller Nød, ofte omgivet af det vedblivende og tilvoxende Blomsterdække; *Kimen* krum eller spiralformet, uden eller med melet, midtliggende *Frøhvide.* (Voxe hyppigt paa saltholdig Jordbund og indeholde ofte Salt, ofte ere de overtrukne af en løs melet Beklædning).

a. 141. Salicornia . . . 2.
b. 142. Chenopodina . . 1.
143. Salsola . . . . . 1.
c. 144. Kochia . . . . . 1.
145. Chenopodium . 7.
146. Blitum . . . . . 5.
147. Beta . . . . . . 1.
d. 148. Atriplex . . . . 7.
149. Halymus . . . . 2.

XXXII. **Amarantaceæ** Juss. (Amarantfamilien) And. t. 19. Urter med modsatte eller afvexlende *Blade* uden *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, i Nøgler, Hoveder eller Ax; *Blomsterdækket* 3—5-deelt, hindeagtigt, ofte omgivet af et trebladet Biblomsterdække; *Støvdragerne* i lige Antal med Blomsterdækkets Flige; *Frugtknuden* fri, enrummet, med 1—flere Frøe; *Frugten* uopspringende (Nød) eller opspringende [uregelm. eller paatværs: Hindefrugt].

150. Amarantus . . . . 1.

XXXIII. **Polygoneæ** Juss. (Syrefamilien) And. t. 17. (Urteagtige) Væxter med afvexlende *Blade* og et hindeagtigt *Axelblad* (Kræmmerhuus) indenfor Bladstilken; *Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede; *Blomsterdækket* undersædigt, farvet, 3—5—6-deelt (Perigonbladene i den indre Kreds ofte større); *Støvdragerne* i bestemt Tal, oftest lige med Perigonbladene (typisk 6); 1 *Frugtknude;* 2—3 *Grifler* (eller 1 Griffel og 2—3

Ar); *Frugten* enfrøet Nød (fladtrykt eller trekantet), ofte omgivet af det vedblivende Blomsterdække; *Frøhviden* stor, melet.

151. Polygonum . . . . 12. 153. Rumex . . . . . . 15.
152. Fagopyrum . . . . 1.

XXXIV. **Santalaceæ** R. Br. (Sandelfamilien). (Urteagtige) Væxter med afvexlende *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade (tilvoxede til Blomsterstilken), tvekjønnede; *Blomsterdækket* indvendig farvet, sambladet, med 3—5-deelt Krave; *Støvdragerne* i lige Antal med, tilvoxede til og modsatte Kravens Flige; *Frugtknuden* 1, undersædig; 1 *Griffel; Frugten* enfrøet, nød- eller steenfrugtagtig, beklædt med det vedblivende oversædige Blomsterdække; *Frøene* med Frøhvide.

154. Thesium . . . . . 1.

XXXV. **Thymeleæ** Adans. (Kjælderhalsfamilien) And. t. 18. (Buskagtige) Væxter med udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede; *Blomsterdækket* farvet, sambladet, med firefliget Krave; *Støvdragerne* befæstede til Røret af Blomsterdækket i [lige eller] dobbelt Antal mod dettes Flige; *Frugtknuden* 1, fri, enrummet (og enfrøet); *Frugten* Steenfrugt; *Frø* med ret Kim uden Frøhvide).

155. Daphne . . . . . . 1.

XXXVI. **Elæagneæ** R. Br. (Sølvbladfamilien) And. t. 18. Buskvæxter (ofte med Vedtorne af tilspidsede Grene); *Bladene* beklædte med sølvglindsende, stjerneformede og skjoldformigt tilhæftede Skjæl; *Blomsterne* [tvekjønnede eller] særkjønnede; ♂: *Blomsterne* i korte Ax, hver Blomst omgivet af et Dækblad; *Blomsterdækket* 2—4-bladet; 4 *Støvdragere;* ♀ (og ☿)-*Blomsterne* enlige eller faae samlede; *Blomsterdækket* sambladet, 1 fri *Frugtknude*, 1 *Griffel; Frugten* enfrøet, uopspringende, omgivet af det vedblivende og kjødagtigt tilvoxende Blomsterdække (og derved falsk-bæragtig).

156. Hippophaë . . . . 1.

XXXVII. **Aristolochieæ** Juss. (Slangerodfamilien) And. t. 18. Urter (eller slyngende Buske) med afvexlende, brede, fod- eller haandnervede *Blade; Blomsterne* tvekjønnede; *Blomsterdækket* oversædigt (skjævt tragtformet eller regelm. tredeelt); *Støvdragerne* 6—12, tilvoxede (med Støvtraaden) til en oversædig Skive eller (med Støvknapperne) til Arret; *Frugtknuden* 3—6-rummet med midtstillet Frøstol, 6 straaleformede *Ar; Frugten* kapselagtig med talrige *Frøe*.

157. Asarum . . . . . . 1. 158. Aristolochia . . . . 1.

*** *Gamopetalæ* (Medkronede). Blomsterdækket dobbelt, Kronen sambladet.

XXXVIII. **Plantagineæ** Juss. (Vejbredfamilien) And. t. 6. Urteagtige Vexter; *Blomsterne* i Ax eller enlige, tvekjønnede eller særkjønnede; *Bægeret* firedeelt, vedblivende; *Kronen* firefliget med hindeagtige Flige; 1 *Frugtknude* med 1—2 Rum og 1—2 *Gryder*; *Frugten* hos de særkjønnede en enfrøet Nød, hos de tvekjønnede en torummet Huuslike med en—fleerfrøede Rum; *Frøene* med Frøhvide.

159. Plantago . . . . . 5. 160. Littorella . . . . . 1.

XXXIX. **Plumbagineæ** Juss. (Hindebægerfamilien) And. t. 6. Vedvarende Urter med udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, i Hoved eller ensidige, grenede Ax; *Bægeret* hindeagtigt, vedblivende, femtandet, foldet; *Kronen* femdeelt eller femhbladet; *Støvdragerne* 5, i første Tilfælde befæstede til Frugtbunden, i sidste til Kronbladenes Basis; 1 typisk femrummet *Frugtknude*; *Grifler* (typisk) 5, (*Frugten* enfrøet, uopspringende); *Kimen* ret, omgivet af Frøhvide.

161. Statice . . . . . . 1. 162. Armeria . . . . . 2.

XL. **Valerianeæ** DC. (Baldrianfamilien) And. t. 7. Urter med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* i gaffeldeelt, qvastformet Blomsterstand, tvekjønnede eller ufuldstændige; *Bægeret* oversædigt, hindeagtigt eller haarformet med indrullet, ved Frugtmodningen udbredt Rand (Fnok); *Kronen* rør- eller tragtformet, befæstet til Bægerranden med femdeelt Krave; *Støvdragerne* 1—5 (hos de danske Arter 3), befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* trerummet, de 2 Rum tomme og tilsidst forsvindende, det tredie enfrøet; 1 *Griffel*; 1—3 *Ar*; *Frugten* uopspringende (Skalfrugt); *Kimen* ret, *Frøhvide* 0.

163. Valeriana . . . . . 3. 164. Valerianella . . . 2.

XLI. **Dipsaceæ** DC. (Kartebollefamilien) And. t. 7. Urter med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* samlede i Hoved (Blomsterkurv) og omgivne af et fælles *Svøb* (*Involucrum*), dannet af tomme Dækblade, befæstede paa en fælles Blomsterbund (*Blomsterleie*), ofte med egne Dækblade (*Avner*) for hver enkelt Blomst, tvekjønnede; *Bægeret* dobbelt (et omkringsiddende *Yderbæger* udenfor det egentlige, oversædige Bæger), begge eller kun det indre haar- eller børsteformede, bekrandsende Frugten i Form af Fnok; *Kronen* regelm. eller uregelm.; *Støvdragerne* 4, frie, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* enrummet, enfrøet; 1 *Griffel*, 1—2 *Ar*; *Frugten* uopspringende (Skalfrugt), *Frøet* med ret *Kim*, omgivet af kjødagtig *Frøhvide*.

165. Dipsacus . . . . . 2. 167. Scabiosa . . . . . 2.
166. Knautia . . . . . . 1. 168. Succisa . . . . . . 1.

XLII. **Synanthereæ** Rich. (Kurvblomstrede) And. t. 1. Urter (eller Buskvæxter) uden Axelblade; *Blomsterne* samlede til en *Blomsterkurv*, befæstede paa et *Blomsterleie*, omgivne af et *Kurvdække* (ɔ: tomme Dækblade), de enkelte Blomster ofte af særlige Dækblade *(Avner)*; *Blomsterne* tvekjønnede, særkjønnede eller kjønsløse; *Bægerets* oversædige Krave (Fnok) fjer-, børste- eller haarformet, oftest mangestraalet, eller hindeagtig (sjeldnere 0) uden *Yderbæger; Kronen* snart regelm. femtandet (rørformet), snart ensidigt udbredt og i Spidsen heel eller 2—5-tandet (tungeformet) eller uregelm. tragtformet [sjeldnere tolæbet], alle eens eller de ydre *(Randkronerne)* forskjellige fra de indre *(Skivekronerne); Støvdragerne* 5, befæstede til Kronrøret, med rørformigt sammenvoxede *Støvknapper; Frugtknuden* enkelt, undersædig; 1 *Griffel*, 2 *Ar; Frugten* enfrøet, nødagtig, beklædt med den vedblivende Fnok (Skalfrugt); *Kimen* ret, ingen Frøhvide.

a. *Cichoraceæ* Juss. (Løvetandsgruppen). Planten indeholder Mælkesaft, alle Blomsterne i Kurven ☿ med tungeformede Kroner.

169. Lampsana	1.	177. Scorzonera	1.
170. Arnoseris	1.	178. Taraxacum	3.
171. Cichorium	1.	179. Lactuca.	2.
172. Thrincia	1.	180. Sonchus	4.
173. Leontodon	2.	181. Crepis	4.
174. Picris	1.	182. Aracium	1.
175. Hypochoeris . . .	3.	183. Hieracium	15.
176. Tragopogon . . .	3.		

c. *Cynareæ* Less. (Tidselgruppen). Griffelen hos Tvekjønsblomsterne med en opsvulmet (ofte af en Haarkrands omgivet) Ring under Arrets Flige, Kurvdækket alm. kugleformet, med stive, ofte stikkende Blade.

184. Centaurea	5.	189. Carduus	4.
185. Serratula	1.	190. Cirsium	6.
186. Lappa	4.	191. Carlina	1.
187. Onopordon	1.	192. Echinops	1.
188. Silybum.	1.	193. Calendula.	1.

c. *Eupatoriaceæ* (Malurtgruppen). Kronerne rørformede, i Skiven ☿, i Randen alm. ♀; Griffelen uden opsvulmet Ring (Kurvdækket alm. valseformet, med urteagtige Blade).

194. Bidens	3.	200. Artemisia	4.
195. Eupatorium. . . .	1.	201. Antennaria	1.
196. Petasites	3.	202. Gnaphalium . . .	5.
197. Tussilago	1.	203. Filago.	4.
198. Cotula	1.	(Senecio vulgaris).	
199. Tanacetum	1.		

d. *Radiatæ* (Straaleblomstrede). Kronerne i Randen tungeformede ♀, i Skiven rørformede, ☿.

204.	Aster	2.	214.	Doronicum	1.
205.	Stenactis	1.	215.	Arnica	1.
206.	Erigeron	2.	216.	Cineraria	2.
207.	Solidago	1.	217.	Senecio	9.
208.	Inula	6.		(Galinsoga).	
209.	Bellis	1.		(Rudbeckia).	
210.	Achillea	2.		(Helianthus).	
211.	Anthemis	3.		(Calendula).	
212.	Matricaria	2.		(Tussilago).	
213.	Chrysanthemum .	3.		(Bidens cernua radiata).	

XLIII. **Ambrosieæ** Link (Braadfrøfamilien) And. t. 1. Enaarige Urter [eller Halvbuske] med Særkjønsblomster; ♂: *Blomsterne* i Hoved, omgivet af et mangebladet *Svøb*, de enkelte Blomster med Dækblade og et sambladet, femtandet *Blomsterdække; Støvdragerne* 5 med (frie eller) sammenvoxede Støvtraade; ♀: flere Blomster, hver med 1 *Frugtknude* og 2 *Ar*, indsluttede af et fælles Svøb, der udvoxer og forhærdes omkring den modnende, nødagtige Frugt.

218. Xanthium . . . . . 1.

XLIV. **Lobeliaceæ** Juss. (Lobeliefamilien) And. t. 3. Urter [eller Halvbuske] med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, typisk uregelmæssige; *Bægeret* oversædigt eller halvt-oversædigt, regelm. eller uregelm. femfliget; *Kronen* befæstet til Bægerrørets øvre Rand, uregelm. og paa forskjellig Maade femdeelt (ofte med tolæbet Krave og ensidigt spaltet Rør); *Støvdragerne* 5, befæstede til Kronrøret eller en omkringsædig Skive; *Støvknapperne* rørformigt sammenvoxede; *Frugtknuden* 1, 2—3-rummet; 1 *Griffel*, 1 udeelt eller lappet, af en Haarkrands omgivet *Ar; Frøstolene* tilvoxede til Skillevæggene; *Frugten* uopspringende eller kapselagtig med rumdelende Opspringning.

219. Lobelia . . . . . . 1.

XLV. **Campanulaceæ** Juss. (Klokkefamilien) And. t. 3. Urter med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade, fuldstændige, regelm. og typisk femdeelte; *Bægeret* oversædigt eller halvt-oversædigt; *Kronrøret* tilhæftet til en oversædig Skive, Kraven mere eller mindre dybt femdeelt; *Støvdragerne* befæstede til den oversædige Skive eller til Basis af Kronen, i lige Antal med Kronfligene, frie eller

med tildeels sammenvoxede *Støvknapper;* (1 Griffel, 2—3 Ar); *Frugtknuden* (2—3-rummet) med fuldstændige Skillevægge og pladedannede *Ægstole* befæstede til Frugtbladenes i Midten sammenstødende Vinkler; *Kapselen* (2—3-rummet), mangefrøet, opspringende ved Huller paa Siderne, sjeldnere ved Klapper; *Kimen* ret, i Midten af den kjødede *Frøhvide.*

220. Jasione . . . . . . 1. 222. Campanula . . . . 8.
221. Phyteuma . . . . 1.

XLVI. **Rubiaceæ** DC. *α*, **Stellatæ** (L.) (Krapfamilien) And. t. 2. Urter med krandsstillede *Blade*, modsatte *Grene; Blomsterstandens* mindre Forgreninger oftest gaffeldeelt-qvastformede; *Blomsterne* fuldstændige; *Bægeret* oversædigt, 4—5-tandet, ofte utydeligt; *Kronen* tragt- eller hjulformet, 4—5-fliget; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, i samme Antal som og afvexlende med Kravens Flige; *Frugtknuden* undersædig, dannet af 2 Frugtblade; 2 *Grifler* eller *Ar; Frugten* ved Modenheden todelelig Spaltefrugt, med uopspringende, enfrøede *Smaafrugter* (Nødder eller Steenfrugter); *Kimen* ret, omgivet af en hornagtig *Frøhvide.*

223. Sherardia . . . . . 1. 225. Galium . . . . . 12.
224. Asperula . . . . . 2. (Rubia).

XLVII. **Caprifoliaceæ** Juss. (Gedebladfamilien) And. t. 2. Buskvæxter med modsatte *Blade; Blomsterne* (parviis samlede eller i gaffeldeelt Qvast) fuldstændige eller nogle kjønsløse; *Bægeret* femtandet, oversædigt; *Kronen* regelm. eller uregelm. femdeelt; *Støvdragerne* (5) befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* 2—5-rummet, undersædig; *Frugten* et undersædigt Bær; *Frøene* med ret *Kim* og kjødet *Frøhvide.*

226. Sambucus . . . . 3. 228. Lonicera . . . . . 2.
227. Viburnum . . . . 1. 229. Linnæa . . . . . 1.

XLVIII. **Oleineæ** Link. (Oliefamilien). Træer eller Buske med modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige eller ufuldstændige, regelmæssige; *Bægeret* firetandet (eller 0); *Kronen* firefliget eller 0; *Støvdragerne* 2, befæstede til Kronrøret eller til Frugtbunden; *Frugtknuden* 1, torummet, med 1—2 hængende *Æg* i hvert Rum; *Arret* todeelt eller udeelt; *Frugten* 1—2-rummet (Bær, Kapsel eller Vingefrugt).

230. Ligustrum . . . . 1. 232. Fraxinus . . . . . 1.
231. Syringa . . . . . 1.

XLIX. **Apocyneæ** R. Br. (Snokronede) Contortæ And. t. 5. Halvbuske [eller Træer], indeholdende Mælkesaft; *Bladene* modsatte; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige, typisk femdeelte; *Kronens* Krave i Knopleiet snoet; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, i samme Tal som og afvexlende med Kravens Flige; *Støvknapperne* indadvendte, ofte med Tilhængsler; *Frugtknuderne* 2, adskilte eller sammenvoxede, 1—2-rummede; 1 fælles, ofte foroven (i Form af en flad Skive under Arret) udvidet *Griffel; Frugterne* 2 Bællekapsler [eller 1 toklappet Kapsel], *Frøene* ofte omgivne af Frøuld.

233. Vinca . . . . . . 1.

L. **Asclepiadeæ** R. Br. (Svalerodfamilien) Contortæ And. t. 5. Urter [eller Buske] med Mælkesaft; *Bladene* modsatte, *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssig femdeelte; *Kronens* Flige i Knopleiet taglagt-snoede, med *Bikronblade* i Svælget; *Støvdragerne* 5, befæstede ved Kronrørets Basis og afvexlende med Kronfligene; *Støvknapperne* udadvendte, ofte med Tilhængsler og indbyrdes sammenvoxede; *Støvet* i parviis sammenhængende *Masser* (1 Masse fra hvert af de sammenstødende Støvknappers Naborum) og ved en Kirtel fasthæftede til Arrets Spidse eller Sider; *Frugtknuderne* 2, enrummede; *Griflerne* 2, forenede under det fælles, 5 — ∞ -kantede *Ar; Frugterne* (typisk) 2 Bællekapsler; *Frøene* omgivne af Frøuld.

234. Vincetoxicum . . . 1.

LI. **Gentianeæ** Juss. (Bitterbladfamilien). Urter, indeholdende et bittert Stof, uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssigt 4—5-deelte; *Bægeret* vedblivende; *Støvdragerne* i lige Tal og afvexlende med Kronfligene, befæstede til Kronrøret; *Støvknapperne* indadvendte, ofte efter Bestøvningen snoede; 1 *Frugtknude* og *Griffel*, todeelt *Ar; Frugten* toklappet, opspringende, med *Frøene* befæstede paa Frugtbladenes indbøiede Rand.

a. *G. veræ* (And. t. 5). *Bladene* modsatte; *Kronen* i Knopleiet snoet; *Frugten* med tørt Mellemlag.

235. Gentiana . . . . . 3. 237. Erythræa . . . . . 3.
236. Cicendia . . . . . 1.

b. *Menyantheæ* Fr. (And. t. 4). *Bladene* afvexlende; *Kronen* med foldet Knopleie; *Frugtens* Mellemlag saftigt.

238. Menyanthes . . . 1. (Limnanthemum).

LII. **Labiatæ** (Læbeblomstrede) Urter eller Halvbuske med firekantet *Stængel*, modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* i Qvaster eller Knipper, ved hvis Stilling i de modsatte Blades Hjørner ofte dannes (falske) Krandse, ofte, ved disses indbyrdes Tilnærmelse, Ax; *Bægeret* femtandet, regelmæssigt eller tolæbet (Overlæben tre-, Underlæben tofliget); *Kronen* tolæbet (Overlæben todeelt eller udeelt, Underlæben trefliget); *Støvdragerne* 4, tomægtige, sjeldnere 2, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* befæstet paa en skiveformet Udvidelse af Frugtbunden, tobladet, firerummet, med 1 *Æg* i hvert Rum; *Griffelen* 1, midtstillet, med todeelt *Ar; Frugten* firedelelig Spaltefrugt med nødagtige *Smaafrugter; Frø* uden eller med sparsom Frøhvide (Ætheriske Olier i Kirtler under Overhuden give dem alm. en aromatisk Lugt).

239.	Lycopus	1.	249.	Glechoma	1.
240.	Mentha	7.	250.	Marrubium	1.
241.	Elsholzia	1.	251.	Ballota	2.
242.	Origanum	1.	252.	Betonica	1.
243.	Thymus	2.	253.	Stachys	4.
244.	Acinos	1.	254.	Galeopsis	6.
	(Melissa).		255.	Lamium	6.
245.	Clinopodium . . .	1.	256.	Galeobdolon . . .	1.
246.	Brunella	2.	257.	Leonurus	2.
247.	Scutellaria	2.	258.	Teucrium	1.
248.	Nepeta	1.	259.	Ajuga	2.

LIII. **Verbenaceæ** Juss. (Jernurtsfamilien) And. t. 5. Urter [eller Buske] med hyppigt firekantet *Stængel* og oftest modsatte *Blade; Bægeret* regelmæssigt eller uregelmæssigt femdeelt; *Kronen* med en uregelm. femdeelt, næsten tolæbet Krave; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, 4, tomægtige, de 2 ofte ufuldkomne, *Frugten* firerummet, med enfrøede [eller tofrøede] Rum, steenfrugtagtig, de enkelte Rum tilsidst som Smaafrugter indbyrdes adskilte; *Frøe* uden Hvide.

260. Verbena . . . . 1.

LIV. **Asperifoliæ** L. (Rubladede) (Borragineæ Juss.) And. t. 3. (Urteagtige) alm. hvashaarede Væxter; *Bladene* udeelte, uden Axelblade; *Blomsterstanden* i Spidsen af Stængelen eller Grenene, ofte ved Grunden gaffeldeelt, ensidig og før Udspringningen sneglehuusformigt indrullet, *Blomsterne* fuldstændige; *Bægeret* regelmæssig femdeelt; *Kronen* med regelmæssig eller sjeldent uregelmæssig femdeelt Krave og ofte Folder eller Tænder (den saakaldte Bikrone ɔ: 5 indadvendte Sporer) i Svælget;

Støvdragerne 5, befæstede til Kronrøret; *Frugten* firedelelig Spaltefrugt med enfrøede *Smaafrugter* og midtstillet *Griffel; Fröhvide* 0 eller liden.

261.	Asperugo	1.	267.	Anchusa	2.
262.	Echinospermum .	1.	268.	Myosotis	8.
263.	Cynoglossum . . .	1.	269.	Lithospermum . .	2.
264.	Omphalodes . . .	1.	270.	Stenhammaria . .	1.
265.	Symphytum . . .	1.	271.	Pulmonaria	2.
266.	Borrago	1.	272.	Echium	1.

LV. **Convolvulaceæ** Juss. (Snerlefamilien) And. t. 3. (Urteagtige) slyngende Væxter med Mælkesaft; *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* med Dækblade, fuldstændige; *Bægeret* regelm. fembladet, vedblivende; *Kronen* i Knopleiet snoet, mere eller mindre tydeligt femdeelt; *Støvdragerne* 5, befæstede ved Kronrørets Basis og afvexlende med Kronfligene; *Frugten* 2—4-rummet, kapselagtig med skillevægbrydende Opspringning; *Frøene* befæstede ved Grunden af Skillevæggen, med bøiet *Kim* og slimagtig *Frøhvide.*

273. Convolvulus . . . 2.

LVI. **Cuscutinæ** Link. (Hørsilkefamilien) And. t. 3. Slyngende og ved Sugevorter snyltende bladløse Urter med Mælkesaft og uden grøn Farve; *Blomsterne* sammenhobede i Hoveder [eller Ax], fuldstændige, regelmæssigt 4—5-deelte; *Kronen* med eller uden Bikronskjæl i Svælget; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, afvexlende med Kronfligene; *Frugten* faafrøet, tværsopspringende; *Frøene* med midtliggende, kjødagtig *Frøhvide* og spiralkrummet *Kim* uden tydelige Frøblade.

274. Cuscuta . . . . 4.

† *Polemoniaceæ* Vent. Urter med spredte Blade (eller de nedre modsatte), Blomster i Qvast, Nøgle eller Top, fuldstændige, regelmæssigt femdeelte; *Kronen* tragt- eller hjulformet (sjeldnere uregelmæssig), med taglagt, snoet Knopleie, *Støvdragerne* 5, befæstede i Kronrøret og afvexlende med Kronfligene; *Frugtknuden* ved Grunden omgivet af en undersædig Skive, med midtstillet Ægstol, 1 *Griffel* med tredeelt *Ar; Frugten* en trerummet Kapsel med rumdelende Opspringning, *Frøene* 1 eller flere i hvert Rum, med slimet *Frøskal* og ret Kim i Midten af en kjødagtig *Frøhvide.*

(Polemonium).

LVII. **Solaneæ** Juss. (Kartoffelfamilien) And. t. 6. (Urter eller Buske); *Bladene* afvexlende, uden Axelblade; *Blomsterne* uden Dækblade, fuldstændige; *Bæger* og *Krone* typisk regelmæssigt femdeelte; *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, afvexlende og i lige Antal med Kronfligene; *Frugtknuden* torummet med en tyk, midtstillet *Ægstol*, ved hvis Udvidelse Frugten ofte bliver (falsk) firerummet; Bær eller Kapsel opspringende paalangs (skillevægdelende) eller paatværs; *Frø* med kjødagtig *Frøhvide* og bøiet *Kim*. (Alm. giftige Væxter).

275.	Lycium	1.		(Nicandra).	
276.	Solanum	5.	279.	Datura	1.
277.	Physalis	1.	280.	Hyoscyamus . . .	1.
278.	Atropa	1.			

LVIII. **Scrophulariaceæ** Lindl. (Maskeblomstrede) And. t. 5. (Urteagtige Væxter) uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, uregelrette eller næsten regelrette; *Bægeret* 4—5-deelt; *Kronen* tolæbet, maskeret eller gabende, sjeldnere næsten regelmæssigt hjulformet, med eller uden Spore; *Støvdragerne* 4, tomægtige, sjeldnere 2 eller 5 uligelange, befæstede til Kronrøret; *Frugtknuden* enkelt; 1 *Griffel; Arret* udeelt eller todeelt; *Frugten* torummet, med *Frøstolen* paa Midten af Skillevæggen udvidet til en Plade eller Støtte i begge Rummene, kapselformigt opspringende ved Huller eller i 2, ofte tvedeelte Klapper; *Frøene* talrige, med Frøhvide.

a. *Verbasceæ.* Støvdragerne 5 (eller 4 fuldkomne og 1 ufuldkommen), med Støvknapperne opspringende ved en Tværspalte.

281.	Verbascum	4.	282.	Scrophularia . . .	3.

b. *Antirrhineæ.* Kronens Overlæbe dækker i Knopleiet Underlæben; Støvdragerne 2 eller 4 (tomægtige), Støvknapperne opspringe paalangs, uden Tilhængsler.

283.	Limosella	1.	286.	Digitalis	1.
284.	Veronica	18.	287.	Antirrhinum . . .	1.
285.	Gratiola	1.	288.	Linaria	4.
	(Mimulus).				

c. *Rhinanthaceæ.* Kronens Underlæbe dækker i Knopleiet Overlæben. Støvdragerne 4 tomægtige, Støvknapperne med Længdeopspringning, nedentil braadspidsede eller med Tilhængsler.

289.	Melampyrum . . .	5.	292.	Odontites	2.
290.	Pedicularis	3.	293.	Euphrasia	3.
291.	Rhinanthus	2.			

LIX. **Orobancheæ** Juss. (Skjælrodfamilien) And. t. 5. Snyltevæxter med skjælformede *Blade* uden grøn Farve; *Blomsterne* (i Klaser eller Ax) omgivne af Dækblade, fuldstændige, uregelmæssige; *Bægeret* 4—5-deelt eller -tandet; *Kronen* tolæbet, Overlæben hvælvet, heel eller tolappet, Underlæben trelappet; *Støvdragerne* 4, tomægtige, befæstede til Kronrøret; 1 enkelt *Frugtknude;* 1 *Griffel* med todeelt eller udeelt *Ar; Frugten* kapselagtig, toklappet, enrummet med vægstillede *Frøstole* og talrige *Frøe* med Frøhvide.

294. Orobanche	4.	295. Lathræa	1.

LX. **Lentibulariæ** Rich. (Blærerodfamilien) And. t. 6. Vand- eller Sumpplanter (ofte med Bladfligene tildeels omdannede til Blærer); *Blomsterne* fuldstændige, uregelmæssige; *Bægeret* tobladet eller femdeelt, tolæbet; *Kronen* hurtigt affaldende, tolæbet eller maskeret, forsynet med en Spore; *Støvdragere* 2, befæstede til Grunden af Kronrøret, med enrummede *Støvknapper;* 1 *Frugtknude, Griffelen* kort eller 0; *Arret* tolæbet eller skjævt tragtformet; *Frugten* enrummet kapselagtig, toklappet eller uregelmæssigt opspringende, med fri, kugleformet *Frøstol; Frøene* uden Frøhvide.

296. Utricularia	5.	297. Pinguicula	1.

LXI. **Primulaceæ** Vent. (Kodriverfamilien) And. t. 6. Urter uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, typisk femdeelte; *Bægerets* og *Kronens* Flige i lige Antal og indbyrdes afvexlende; *Støvdragerne* i samme Antal, befæstede til Kronrøret og modsatte dettes Flige; 1 *Frugtknude;* 1 enkelt *Griffel* med udeelt *Ar; Frugten* enrummet, opspringende paalangs, med Tænder af Kronfligenes Antal, eller paatværs; *Frøene* talrige, befæstede i Gruber paa den frie, midtstillede *Frøstol.*

298. Glaux	1.	302. Lysimachia	4.
299. Trientalis	1.	303. Primula	5.
300. Centunculus . . .	1.	304. Hottonia	1.
301. Anagallis	2.	305. Samolus	1.

LXII. **Ericineæ** Juss. (Lyngfamilien) And. t. 16. Buske eller Halvbuske, sjeldnere vedvarende Urter med alm. stedsegrønne *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* fuldstændige, regelrette, omgivne af Dækblade; *Bægeret* 4—5-deelt eller -tandet, undersædigt eller tilvoxet til Frugtknuden; *Kronen* 4—5-bladet eller -tandet, i Knopleiet taglagt, befæstet til Frugtbunden eller en oversædig Skive; *Støvdragerne* i [lige eller] dobbelt Antal, befæstede til Kronrørets Basis, til Frugtbunden eller til

den oversædige Skive; *Støvknapperne* opspringe ved Huller i Spidsen [sjeldnere ved en Længdespalte], ofte med horn- eller børsteformede Tilhængsler; *Frugten* fri eller undersædig, 4—5-rummet, bær- eller kapselagtig; 1—∞ *Frøe* i hvert Rum med ret Kim, kjødet Frøhvide.

a. *Vaccinieæ.* *Frugten* undersædig, bær- eller steenfrugtagtig. ♄.

306. Vaccinium . . . . 4.

b. *Ericeæ.* *Frugten* fri, kapselagtig, med oftest rumdelende Opspringning, sjeldnere Steenfrugt; *Kronen* sambladet; *Støvdragerne* befæstede til en undersædig Skive. ♄.

307. Arctostaphylos . . 1.
308. Andromeda . . . . 1.
309. Calluna . . . . . 1.
310. Erica . . . . . . 1.

**** ***Eleutheropetalæ*** **(Frikronbladede). Blomsterdækket dobbelt, Kronen fribladet.**

LXIII. **Umbelliferæ** Juss. (Skjærmblomstrede) And. t. 8. Urter med leddet, ofte huul *Stængel*, afvexlende, omskedende, alm. dybt deelte *Blade; Blomsterne* tvekjønnede, i enkelt eller sammensat Skjærm, ofte (saavel *Storskjærmen* som *Smaaskjærmene*) omgivne af Dækblade (*Stor-* og *Smaasvøb*); *Bægerets* Krave femdeelt, ofte utydelig eller 0; *Kronbladene* 5, regelmæssige eller uregelmæssige, ofte med tofliget, indrullet Spidse; *Støvdragerne* i lige Tal og afvexlende med Kronbladene samt tilligemed disse befæstede til en oversædig Skive, i Knopleiet indrullede; *Frugtknuden* undersædig, torummet, med 1 hængende *Æg* i hvert Rum; 2 *Grifler* med udeelte *Ar*, forneden udvidede og i Forbindelse med Skiven dannende en *Griffelfod* (stylopodium); *Frugten* en todelelig Spaltefrugt, de nødagtige *Smaafrugter* løsne sig fra neden og blive fastholdte ved den fra oven alm. todeelte *Frugtstol* (carpophorum), Frøgjemmet ofte udvendig beklædt med *Ribber* (Hoved- og Biribber), indvendig forsynet med *Oliekanaler; Kimen* liden, ret, i Spidsen af den kjødede eller hornagtige *Frøhvide.*

a. *Orthospermæ.* Frøhviden paa den indadvendte Side (Bugfladen) plan.

311. Hydrocotyle . . . 1.
312. Sanicula . . . . . 1.
(Astrantia).
313. Eryngium . . . . 1.
314. Cicuta . . . . . . 1.
315. Apium . . . . . . 1.
(Petroselinum).
316. Helosciadium . . . 2.
317. Aegopodium . . . 1.
318. Carum . . . . . . 1.

319. Pimpinella	2.	329. Selinum......	1.
320. Sium	2.	330. Angelica	1.
321. Falcaria	1.	331. Archangelica ...	1.
322. Bupleurum	2.	332. Peucedanum ...	2.
323. Oenanthe	3.	333. Imperatoria ...	1.
324. Aethusa	1.	334. Anethum	1.
325. Libanotis	1.	335. Pastinaca.....	1.
326. Cnidium	1.	336. Heracleum	2.
327. Haloscias	1.	337. Laserpitium ...	1.
328. Levisticum	1.	338. Daucus	1.

b. *Campylospermæ.* Frøhviden paa Bugfladen indbøiet i Form af en Fold eller Fure.

339. Caucalis	1.	343. Chærophyllum ...	1.
340. Torilis	2.	344. Myrrhis	1.
341. Scandix......	1.	345. Conium	1.
342. Anthriscus	3.		

c. *Coelospermæ.* Frøhviden fra Grunden til Spidsen krumbøiet.

346. Coriandrum ... 1.

LXIV. **Araliaceæ** Juss. (Vedbendefamilien) And. t. 7. Vedvarende Urter eller Buskvæxter; *Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige; *Blomsten* oversædig eller halvt-oversædig, *Bægerets* Krave svagt 3—5-tandet; *Kronbladene* alm. 5; *Støvdragerne* i lige eller dobelt Tal, tilligemed Kronbladene befæstede til en oversædig Skive; *Frugtknuden* (femrummet) med 1 hængende *Æg* i hvert Rum, 1—5 *Grifler* med udeelte *Ar; Frugten* bæragtig; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

347. Hedera	1.	348. Adoxa	1.

LXV. **Corneæ** DC. (Kornelfamilien) And. t. 7. Træer eller Buske med modsatte *Blade; Blomsterne* fuldstændige, regelmæssige, oversædige; *Bægerkraven* firetandet, oversædig; *Kronbladene* 4, affaldende, afvexlende med Bægertænderne og tilvoxede til en oversædig Skive; *Støvdragerne* i lige Antal og afvexlende med Kronbladene; *Frugtknuden* 1—3-rummet, med 1 hængende *Æg* i hvert Rum; 1 *Griffel; Arret* udeelt; *Frugten* 1—3-rummet med beenhaarde Vægge og saftigt Mellemlag; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

349. Cornus ...... 2.

LXVI. **Loranthaceæ** Don. (Mistelfamilien) And. t. 2. Snyltende, stedsegrønne Buskvæxter med leddede, gaffeldeelte

Grene og modsatte *Blade; Blomsterne* [tvekjønnede eller] særkjønnede; *Blomsterdækket* enkelt eller dobbelt [eller 0], firedeelt; ♂: *Støvdragerne* af lige Antal med Blomsterdækkets Flige og modsatte disse (tilvoxede til samme uden Støvtraade); ♀: *Blomsten* oversædig, en nøgen *Ægkjærne* (ofte med 2 Kime) indsluttet af den kjødfulde Frugtknude; *Frugten* saftig.

350. Viscum . . . . . 1.

LXVII. **Crassulaceæ** DC. (Steenurtfamilien) And. t. 13. Urter med saftige *Blade; Blomsterstanden* alm. gaffeldeelt; *Blomsterne* regelm. (tvekjønnede); *Bægeret* typisk femdeelt; *Kronbladene* i samme Antal som Bægerbladene og befæstede til Bægerets nedre Deel; *Støvdragerne* i lige eller dobbelt Antal, befæstede til Kronbladenes Basis; undersædige *Skjæl* modsatte og af Tal med *Frugtbladene*, der ere krandsstillede, i samme Antal som Kronbladene, indbyrdes adskilte, enrummede; *Frugterne* Bællekapsler; *Frøene* talrige, befæstede til Bugsømmen, med kjødet *Frøhvide* og ret *Kim*.

351. Bulliarda . . . . . 1. 353. Sempervivum . . . 1.
352. Sedum . . . . . . 7.

LXVIII. **Saxifragaceæ** Vent. (Steenbrækfamilien) And. t. 13. (Urteagtige Væxter), *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, *Bægeret* 4—5-deelt, undersædigt eller halvt oversædigt; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerets Flige, befæstede tilligemed Støvdragerne til Bægerrøret; *Støvdragerne* i [samme eller] dobbelt Antal; *Frugtknuden* dannet af 2 Frugtblade, med talrige *Æg;* 2 *Grifler* med udeelte *Ar; Frugten* kapselagtig, 1—2-rummet, opspringende i Spidsen eller paalangs.

354. Saxifraga . . . . . 3. 355. Chrysosplenium . . 2.

LXIX. **Ribesiaceæ** Rchb. (Ribsfamilien) And. t. 13. Buske med spredte, haandnervede *Blade; Blomsterne* regelmæssige, tvekjønnede eller særkjønnede; *Bægeret* femdeelt; *Kronbladene* befæstede til en oversædig Skive i Bægerets Svælg, i tilsvarende Antal til og afvexlende med Bægerfligene; 5 *Støvdragere; Frugtknuden* undersædig, tobladet, enrummet, med talrige *Æg* befæstede til vægstillede *Ægstole; Griflerne* 2, frie eller tildeels sammenvoxede, *Frugten* bæragtig, med det henvisnede Bæger i Spidsen, fleerfrøet; *Frøene* omgivne af en geleeagtig Frøhud; *Kimen* ret.

356. Ribes . . . . . . 4.

LXX. **Ranunculaceæ** Juss. (Ranunkelfamilien) And. t. 9. Urter [eller Halvbuske] med oftest afvexlende, omskedende *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige eller uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* 3—6-bladet, grønt eller farvet; *Kronbladene* affaldende, i tilsvarende eller større Antal mod Bægerbladene, eller 0; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, frie; *Frugtknuderne* [oftest] adskilte, i bestemt eller ubestemt Antal (sjeldnere 1), enrummede, med 1—flere *Æg* befæstede til Bugsømmen; *Griffel* og *Ar* enkelte; *Frugterne* flere Nødder eller Bællekapsler (sjeldnere 1 Bær eller 1 fleerrummet Kapsel); *Frøene* vandrette; *Kimen* ret, liden; *Frøhvide* hornagtig.

a. *Anemoneæ.* Bægeret farvet; Kronen 0; Fr. ∞ Nødder, ofte med vedblivende Griffel (Frøhale).

357. Thalictrum . . . . 4.
358. Anemone . . . . . 3.
359. Pulsatilla . . . . . 2.

b. *Ranunculeæ.* Blomsterdækket dobbelt; Frugterne ∞ Nødder.

360. Myosurus . . . . 1.
361. Ficaria . . . . . . 1.
362. Ranunculus . . . 12.
363. Batrachium . . . . 9.

c. *Helleboreæ.* Bægeret farvet; Kronbladene 0 eller ufuldkomne; Frugterne krandsstillede Bællekapsler.

364. Caltha . . . . . . 1.
365. Trollius . . . . . . 1.
366. Eranthis . . . . . 1.
(Helleborus).
367. Aquilegia . . . 1.
368. Aconitum . . . 1.
369. Delphinium . . 1.

d. *Pæoniaceæ.* Bægeret grønt; Kronbladene farvede eller 0; Støvknapperne indadvendte; Frugterne [Bællekapsler eller] Bær.

370. Actæa . . . . . . 1.

LXXI. **Berberideæ** Vent. (Berberisfamilien) And. t. 9. Buske [eller Urter] med tornet-tandede *Blade* (de primære Blade ofte omdannede til Torne), og smaae affaldende *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* farvet, 6 [3—4—9] -bladet, dets Blade i 2 Rækker; *Kronbladene* i tilsvarende Antal i 2 Rækker, modsatte Bægerbladene (den ydre Række af Kronbladene modsat den ydre Række Bægerblade o. s. v.), ofte *Kirtler* ved Grunden af Kronbladene; *Støvdragerne* i samme Antal og modsatte Kronbladene; *Støvknapperne* elastisk opspringende ved Klapper; *Frugtknuden* enkelt, enrummet; *Griffelen* kort eller 0; *Arret* skjoldformet; *Frugten*

(bæragtig) 1—faafrøet; *Frøene* med ret *Kim* og kjødagtig eller hornagtig *Frøhvide.*

371. Berberis . . . . . 1.

LXXII. **Papaveraceæ** DC. (Valmuefamilien) And. t. 9. (Urter) med (hvid eller guul) Mælkesaft; *Bladene* alm. spredte, uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* tobladet, affaldende; *Kronbladene* (4) affaldende; *Støvdragerne* frie, i ubestemt Antal; *Frugtknuden* 2—fleerbladet, ved de indbøiede *Ægstole* ufuldstændigt 2—flerrummet; *Arrene* siddende, vedblivende, med Flige af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig, toklappet, opspringende paalangs eller ved de ufuldstændige Skillevægge falsk fleerrummet, opspringende ved Huller i Spidsen under Arret; *Frøene* med liden *Kim*, olieholdig *Frøhvide.*

372. Papaver . . . . . 4. 374. Chelidonium . . . 1.
373. Glaucium . . . . . 1.

LXXIII. **Fumariaceæ** DC. (Jordrøgfamilien) And. t. 10. Urter med vandagtige Safter; *Bladene* dybt deelte uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, med Dækblade; *Bægeret* tobladet, affaldende (eller 0); *Kronbladene* 4, affaldende, de 2 ydre frie, ofte med en Spore, de 2 indre i Spidsen sammenhængende, uligestore med de ydre; *Støvdragerne* 6, med sammenvoxede *Støvtraade* i 2 Bundter (den midterste i hvert Bundt med torummet, de ydre med enrummede Støvknapper); *Frugtknuden* enkelt, med 1—flere *Æg; Arret* siddende, heelt eller tofliget; *Frugten* enfrøet, uopspringende eller toklappet, kapselagtig med flere *Frøe;* liden *Kim* ved Grunden af *Frøhviden.*

375. Fumaria . . . . . 3. 376. Corydalis . . . . 5.

LXXIV. **Cruciferæ** Juss. (Korsblomstrede) And. t. 10. Urter, alm. indeholdende skarpe Stoffer, med typisk afvexlende, fjernervede *Blade*, uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, i (først halvskjærmformede, senere) forlængede Klaser, alm. uden Dækblade; *Bægeret* firebladet, affaldende, de 2 ydre Bægerblade (ligefor Frugtens Klapper) undertiden bredere og med udvidet Basis; *Kronbladene* 4, med Negle, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* 6, de 2 i den ydre Kreds kortere, ligefor de ydre Bægerblade, de 4 i den indre Kreds længere, ligefor Kronbladene; *Kirtler* paa Frugtbunden; *Frugtknuden* tobladet, torummet; 1 *Griffel* med mere eller mindre tydeligt todeelt *Ar; Frugten* 1 Skulpe, ved en hinde-

agtig Skillevæg (den udvidede Frøstol) afdeelt paalangs i 2 Rum, med *Frøene* hefæstede i 2 Rækker paa hver Side af Skillevæggen; Klapperne opspringende fra neden (sjeldnere Ledskulper med flere Tværrum eller 1—faafrøet og uopspringende); Frøene uden *Frøhvide*, med krum *Kim* og olieholdige *Frøblade*.

a. *Pleurorrhizeæ* (o =) Frøbladene flade, Rodspidsen indbøiet mod deres sammenstødende Rand.

377. Dentaria	1.	384. Lunaria	1.
378. Cardamine	6.	385. Berteroa	1.
379. Arabis	3.	386. Alyssum	1.
380. Turritis	1.	387. Cochlearia	3.
381. Barbarea	3.	388. Thlaspi	1.
382. Nasturtium	6.	389. Teesdalia	1.
383. Draba	2.	390. Cakile	1.

b. *Notorrhizeæ*. (0 ‖) Frøbladene flade, Rodspidsen indbøiet mod deres Ryg.

391. Hesperis	1.	396. Capsella	1.
392. Sisymbrium . . .	3.	397. Lepidium	4.
393. Alliaria	1.	398. Neslia	1.
394. Erysimum	2.	399. Isatis	1.
395. Camelina	3.	400. Senebiera	1.

c. *Orthoploceæ* (o>>) Frøbladene foldede paalangs, med Rodspidsen indbøiet mod Folden.

401. Brassica	5.	403. Raphanus	1.
402. Sinapis . . . . . . (Diplotaxis).	2.	404. Subularia	1.
		405. Crambe	1.

d. *Spirolobeæ* (0 ∽) Frøbladene spiralformigt indrullede.

406. Bunias . . . . . . 1.

LXXV. **Resedaceæ** DC. (Resedafamilien) And. t. 8. (Urter) med spredte *Blade; Blomsterne* i Klaser eller Ax, tvekjønnede, undersædige; *Bægeret* 4—7-deelt, uregelmæssigt, vedblivende; *Kronbladene* i tilsvarende Antal, fligede (undertiden 0); *Støvdragerne* 12—24, frie, befæstede til en skiveformet Udvidelse af Frugtbunden; *Frugtknuden* enrummet, aaben i Spidsen, dannet af 3—6 Frugtblade med et lige Antal korte *Grifler; Frugten* kapselagtig, med Undtagelse af den oprindelige Aabning i

Spidsen uopspringende, enrummet, 3—6-hjørnet, med *Frøstole* i Hjørnerne, talrige *Frøe* med krum *Kim* uden Frøhvide.

407. Reseda . . . . . 1.

LXXVI. **Nymphæaceæ** DC. (Aakandefamilien) And. t. 9. Vandplanter med krybende Rodstok, hele, rundagtige, paa Vandfladen svømmende *Blade* med i Knoptilstanden indrullet Rand; *Blomsterne* enlige paa Blomsterstilkene, endestillede uden Dækblade, tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* 4—5-bladet; *Frugtbunden* udvidet, tildeels omsluttende Frugtknuden og bærende Krone og Støvdragere; *Kronbladene* talrige, i flere Rækker; *Støvdragere* i ubestemt Tal, frie, med fladtrykte, ofte kronbladagtige *Støvtraade* og indadvendte *Støvknapper; Frugtknuden* mangerummet, med talrige, vægstillede *Æg; Griffelen* kort, udvidet til et straaleformet, vedblivende *Ar; Frugten* uopspringende, ved den vedblivende, kjødfulde Frugtbund bæragtig; *Frøene* talrige, med ret *Kim* ved Grunden af *Frøhviden*, som er deels melet (Perisperm), deels klar og gjennemsigtig (Endosperm).

408. Nuphar . . . . . 1. 409. Nymphæa . . . . 1.

LXXVII. **Cistineæ** Juss. (Soløiefamilien) And. t. 11. Halvbuske med (modsatte) hele *Blade*, med [eller uden] *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet, de 2 ydre Bægerblade ofte mindre end de 3 indre [eller 0]; *Kronbladene* typisk 5, affaldende; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, frie; *Frugtknuden* (trebladet), enrummet, med vægstillede *Ægstole;* 1 *Griffel; Frugten* kapselagtig, opspringende fra oven i Klapper af Frugtbladenes lige eller dobbelte Antal; *Frøene* (talrige) med melet *Frøhvide* og krum *Kim.*

410. Helianthemum . . 1.

LXXVIII. **Pyrolaceæ** Lindl. (Vintergrønfamilien) And. t. 16. Vedvarende Urter med oftest stedsegrønne *Blade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* femdeelt, vedblivende; *Kronbladene* 5, affaldende; *Støvdragerne* 10, frie; *Støvknapperne* opspringe ved Huller i Spidsen; *Frugtknuden* femrummet med 5 (vægstillede?, tilsyneladende midtstillede) *Ægstole*, 1 *Griffel* med rundagtigt lappet *Ar; Frugten* kapselagtig, femklappet med rumdelende Opspringning; *Frøene* talrige, smaae, omgivne af en løs Frøhud; *Kimen* ret, *Frøhviden* kjødagtig.

411. Pyrola . . . . . . 6.

LXXIX. **Monotropeæ** Nutt. (Snylterodfamilien) And. t. 16. Snyltevæxter med skjælformede, ikke grønne *Blade; Blomsterne*

tvekjønnede, undersædige, med regelret, 4—5-deelt *Bæger; Kronbladene* 4—5, vedblivende; *Støvdragerne* i Kronbladenes dobbelte Antal, frie, med Tilhængsler ved Grunden af Støvtraadene; *Støvknapperne* enrummede, opspringende ved Spalter paatværs (eller kalvkredsformigt); *Frugten* 4—5-rummet, med rumdelende Opspringning, 1 *Griffel* med fladt, rundtakket *Ar; Frøene* talrige, smaae, omgivne af en løs Frøhud; *Frøhviden* kjødagtig.

412. Monotropa . . . . 2.

LXXX. **Droseraceæ** DC. (Soldugfamilien) And. t. 12. Urter med *Bladene* samlede ved Grunden, alm. med kirtelbærende Haar og i Knoptilstanden spiralformigt indrullede; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet; *Kronbladene* i samme Tal og afvexlende med Bægerbladene (*Støvdragere* 5); *Frugtknuden* enrummet med 3—5 vægstillede *Ægstole; Grifler* eller *Ar* 3—5; *Frugten* kapselagtig, opspringende paalangs, med talrige *Frøe* paa Midten af Klapperne; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

413. Drosera . . . . . 3. 414. Parnassia . . . . . 1.

LXXXI. **Violarieæ** DC. (Violfamilien) And. t. 12. (Urter) med enkelte *Blade* og *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, med 2 *Dækblade* paa Blomsterstilkene; *Bægeret* fembladet, uregelmæssigt; *Kronbladene* 5, uligestore eller uregelmæssige (det øvre ofte større, ved Blomsterstilkenes Dreining nedadvendt og forsynet med en Spore); *Støvdragere* 5, med udvidede *Støvtraade* og indadvendte, sammenstødende eller sammenvoxede *Støvknapper*, Knapbaandet forlænget udenfor Rummene; *Fragtknuden* enkelt, trebladet, enrummet, med vægstillede *Ægstole; 1 Griffel; Frugten* kapselagtig, treklappet, opspringende paalangs, med talrige *Frøe* paa Midten af Klapperne; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

415. Viola . . . . . . 11.

LXXXII. **Cucurbitaceæ** Juss. (Agurkfamilien) And. t. 13. Urter med saftrige, ved Hjælp af *Slyngtraade* klattrende *Stængler;* spredte, haandnervede, hvashaarede *Blade; Blomsterne* særkjønnede, regelmæssige, typisk femdeelte; ♂: *Støvdragerne* befæstede til Kronrøret, 5, i 3 Bundter (de 4 parviis sammenvoxede, den femte fri) [eller alle i 1 Bundt]; ♀: *Bægeret* femfliget; *Kronbladene* 5, afvexlende med Bægerfligene, frie eller forneden sammenvoxede indbyrdes og med Bægeret; *Frugtknuden* undersædig, 3 [—5]-rummet, med tilbagebøiede Skillevægge og herved

mere eller mindre fuldstændigt 6 [—10]-rummet; *Æggene* befæstede i flere Rækker til Skillevæggenes tilbagebøiede Rand; *Frugten* bæragtig, 3—5-rummet eller tilsidst enrummet; *Kimen* ret, *Frøhvide* 0.

416. Bryonia . . . . . 2.

LXXXIII. **Portulaceæ** Juss. (Portulakfamilien) And. t. 17. Urter med heelrandede, kjødfulde *Blade; Blomsterne* tvekjønnede; (*Bægeret* tobladet) [eller 2—5-fliget]; *Kronen* 4—6-bladet (hos Montia femfliget) eller 0, befæstet til Bægeret; *Støvdragerne* (3) [eller 5—20], befæstede til Bægerrøret eller Frugtbunden; *Frugtknuden* enrummet, med flere *Æg* befæstede til en midtstillet *Ægstol;* (3 *Ar*) [eller 1 Griffel med 1—8 Ar]; *Frugten* kapselagtig (treklappet); *Frøene* med krum *Kim* og melet *Frøhvide.*

417. Montia . . . . . . 2.

LXXXIV. **Paronychieæ** St. Hil. (Sandurter) And. t. 17. Urter med heelrandede, modsatte eller sjeldnere afvexlende *Blade* og typisk hindeagtige *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* typisk femdeelt; *Kronbladene* 5, befæstede til Bægerets nedre Deel (eller 0); *Støvdragerne* i tilsvarende eller dobbelt Antal (i sidste Tilfælde ofte hveranden gold); 1 fri, enrummet *Frugtknude* med 1—2 *Æg;* 2 *Grifler* eller *Ar; Frugten* enfrøet Hindefrugt eller Nød; *Kimen* krummet.

a) *Scleranthеæ.* Bladene modsatte, uden Axelblade; Frugten Nød, omsluttet af det vedblivende Bæger.

418. Scleranthus . . . . 2.

b) *Herniarieæ.* Bladene afvexlende eller modsatte, med hindeagtige Axelblade; Fr. en fri Nød eller Hindefrugt.

419. Corrigiola . . . . 1. 421. Illecebrum . . . . 1.
420. Herniaria . . . . . 2.

c) *Spergulеæ.* Bladene modsatte eller krandsstillede, med hindeagtige Axelblade; Fr. en fleerfrøet Kapsel.

422. Lepigonum . . . . 4. 423. Spergula . . . . . 3.

LXXXV. **Alsinaceæ** Bartl. (Fladstjernefamilien) And. t. 12. Urter [eller Halvbuske] med modsatte, heelrandede *Blade,* uden *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige, i qvastformet Blomsterstand; *Bægeret* dybt 4—5-deelt eller -bladet; *Kronbladene* med kort Negl, i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene (sjeldnere 0); *Støvdragerne* i dobbelt eller samme Antal; *Frugtknuden* siddende, enrummet,

Æggene befæstede til en fri, grund- eller midtstillet *Ægstol;* 3—5 *Grifler; Frugten* kapselagtig, opspringende fra oven i Tænder eller Klapper af Griflernes lige eller dobbelte Antal; *Frøene* talrige, med krum eller spiraldreiet *Kim* og midtliggende, melet eller kjødagtig *Frøhvide.*

424. Sagina	6.	429. Holosteum	1.
425. Alsine	1.	430. Stellaria	7.
426. Halianthus	1.	431. Cerastium	7.
427. Arenaria	1.	432. Malachium	1.
428. Moehringia	1.		

LXXXVI. **Silenaceæ** Braun. (Nellikefamilien) And. t. 12. Urter eller Halvbuske med modsatte, hele, ofte ved Grunden sammenvoxede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, sjeldnere særkjønnede, regelmæssige, undersædige, i en alm. qvastformet Blomsterstand; *Bægeret* sambladet, (5-) tandet; *Kronbladene* (5) med tydelige Negle (og ofte Bikronblade), tilligemed de i Almindelighed i dobbelt Antal tilstedeværende *Støvdragere* befæstede til Frugtbunden, der ofte er forlænget til en Frugtholder (carpophorum) indenfor Bægeret; *Frugtknuden* enrummet eller ved Grunden ufuldstændigt 3—5-rummet, 2—5 *Grifler; Frugten* og *Frøet* som hos foreg. Fam.

433. Gypsophila	1.	437. Melandrium. . . .	3.
434. Dianthus	5.	438. Lychnis	1.
435. Saponaria	1.	439. Viscaria	1.
436. Silene	7.	440. Agrostemma . . .	1.

LXXXVII. **Malvaceæ** Juss. (Katostfamilien) And. t. 11. Urteagtige [eller træagtige] Væxter med afvexlende, oftest haandnervede *Blade* og (vedblivende) *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet eller femdeelt, omgivet af et *Yderbæger; Kronbladene* 5, afvexlende med Bægerbladene, befæstede til Frugtbunden og med Neglene sammenvoxede med de til et Bundt forenede, talrige *Støvtraade; Frugtknuderne* flere samlede om en fælles Axe; flere forneden sammenvoxede *Grifler; Frugten* ved Modenheden en mangedelelig Spaltefrugt med enfrøede, uopspringende *Smaafrugter* omkring den vedblivende Griffelbasis [hos flere udenlandske Slægter er Fr. en mangefrøet Kapsel]; *Frøe* med krum *Kim* og sparsom, kjødagtig eller slimet *Frøhvide.*

441. Malva	5.	442. Althæa	1.

LXXXVIII. **Tiliaceæ** (Lindefamilien) And. t. 11. Træagtige Væxter med afvexlende, enkelte *Blade* og affaldende [eller vedblivende] *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regel-

mæssige, undersædige, (med et til Blomsterstilken fastvoxet Dækblad); *Bægeret* 4—5-bladet; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene, og, ligesom disse, affaldende; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, indbyrdes frie; *Frugtknuden* 2—10-rummet (hos Tilia femrummet med 2 Æg i hvert Rum); *Griffelen* 1; *Arret* med Lapper af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig eller opspringende (hos Tilia enrummet, enfrøet, uopspringende); *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

443. Tilia . . . . 3.

LXXXIX. **Hypericineæ** DC. (Perikonfamilien) And. t. 11. Urter [eller Buske og Træer] med modsatte, hele, fjernervede, af indsænkte Kirtler punkterede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet, vedblivende; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerbladene (gule); *Støvdragerne* i ubestemt Tal, tilligemed Kronbladene befæstede til Frugtbunden, forneden alm. forenede til Bundter; *Frugtknuden* 3 [—5] -bladet, ved de indbøiede Rande mere eller mindre fuldstændigt 3 [—5] -rummet; *Grifler* af Frugtbladenes Antal; *Frugten* kapselagtig, med skillevægdelende Opspringning fra oven, mangefrøet; *Frøene* uden Frøhvide.

444. Hypericum . . . . 7.

XC. **Elatineæ** Juss. (Bækarver) And. t. 12. Enaarige, urteagtige Vandplanter med modsatte *Blade* og *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige, i Bladhjørnerne; *Bægeret* 3—5-deelt; *Kronbladene* i samme Antal, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* i tilsvarende eller dobbelt Antal, tilligemed Kronbladene befæstede til Frugtbunden; *Frugtbladene* 3—5 med et tilsvarende Antal korte *Grifler* og hovedformede *Ar; Frugten* 3—5-klappet med talrige, [rette eller] bøiede *Frøe* uden Frøhvide.

445. Elatine . . . . . . 2.

XCI. **Acerineæ** DC. (Valbirkfamilien) And. t. 8. Træagtige Væxter med modsatte, oftest haandlappede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* 4—5-bladet, affaldende; *Kronbladene* i samme Antal og afvexlende med Bægerbladene (eller 0); *Støvdragerne* typisk i dobbelt Antal, befæstede tilligemed Kronbladene til en undersædig Skive; *Frugtknuden* torummet, med 2 hængende Æg i hvert Rum; 1 *Griffel* og et todeelt *Ar; Frugten* todelelig Spaltefrugt; *Smaafrugterne* oftest enfrøede Vingefrugter fasthæftede ved den vedblivende, ofte tokløvede *Frugtstol; Kimen* med sammenfoldede Frøblade, uden Frøhvide.

446. Acer . . . . 3.

XCII. **Hippocastaneæ** DC. (Hestekastaniefamilien). Træagtige Væxter med modsatte, (oftest) fingrede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* femdeelt; *Kronbladene* 4—5, uligestore; *Støvdragerne* 6—9, med opstigende, indbyrdes adskilte Støvtraade; *Frugtknuden* trerummet, 2 *Æg* i hvert Rum, befæstede til Frugtbladenes i Midten sammenstødende Rande; 1 *Griffel; Frugten* treklappet Kapsel med rumdelende Opspringning og 1—2-frøede Rum; *Frøene* store, med læderagtig Skal; *Kimen* krummet, med store, kjødagtige Frøblade, Frøhvide 0.

447. Aesculus . . . . . 1.

XCIII. **Polygaleæ** Juss. (Mælkurtfamilien) And. t. 10. Urter eller Halvbuske med spredte, udeelte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, uregelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet, de 3 ydre Bægerblade mindre, de 2 indre større, farvede; *Kronbladene* 3—5, forneden sammenvoxede med Støvdragerne, det nedre (bageste) læbe- eller kjølformet; *Støvdragerne* 8; *Støvtraadene* sammenvoxede i 2 Bundter; *Støvknapperne* enrummede; *Frugtknuden* torummet, med 1 hængende *Æg* i hvert Rum; 1 *Griffel;* (*Frugten* torummet Kapsel med rumdelende Opspringning; *Frøene* omgivne af Frøhud); *Kimen* ret.

448. Polygala . . . . . 3.

XCIV. **Frangulaceæ** (Endl.) (Beenvedfamilien) And. t. 7. Buske eller Træer med afvexlende eller modsatte, fjernervede *Blade; Blomsterne* tvekjønnede eller særkjønnede, regelmæssig 4—5-deelte; *Bægeret* under- eller omkringsædigt; *Kronbladene* afvexlende med og i samme Tal som Bægerbladene, frie eller forneden sammenvoxede, befæstede til Bægeret eller en omkringsædig Skive (undertiden 0); *Støvdragerne* i samme Antal, afvexlende med eller modsatte Kronbladene og befæstede til disses nedre Deel eller den omkringsædige Skive; *Frugtknuden* fri, 2—5-rummet, med 1 *Æg* i hvert Rum; *Frugten* bæragtig med forhærdede Skillevægge eller kapselagtig opspringende; *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

a. *Ilicineæ.* Kronen sambladet. Frugten bæragtig.

449. Ilex . . . . 1.

b. *Rhamneæ.* Kronen fribladet; Støvdragerne modsatte imod Kronbladene; Frugt bæragtig.

450. Rhamnus . . . . . 2.

c. *Celastrineæ.* Kronen fribladet, afvexlende med Støvdr., Frugten kapselagtig, Frøe med Frøhud.

451. Euonymus . . . . 1.

XCV. **Empetreæ** Nutt. (Kræklingfamilien) And. t. 16. Buskvæxter med smale, læderagtige, stedsegrønne *Blade; Blomsterne* tveboe, enlige i Bladhjørnerne; *Bæger* og *Krone* trebladede; ♂: *Støvdragerne* 4, afvexlende med Kronbladene; ♀: 1 fri, 5—6-rummet *Frugtknude* med enfrøede Rum; 1 *Griffel* med straaleformet lappet *Ar; Frugten* et Steenbær med 3—6 Stene.

452. Empetrum . . . . 1.

XCVI. **Euphorbiaceæ** Juss. (Vortemælkfamilien) And. t. 16. Urter [i varmere Lande hyppigt Træer] ofte med Mælkesaft; *Blomsterne* særkjønnede, (♂: *Støvdragerne* frie;) ♀: *Blomsterdækket* undersædigt eller 0; 2—3 *Grifler; Frugtknuden* 2—3-rummet, med 1—2 Æg i hvert Rum; *Frugten* ved Modningen 2—3-delelig Spaltefrugt (med toklappet opspringende enfrøede *Smaafrugter*); *Kimen* ret; *Frøhviden* kjødagtig.

a. *Euphorbieæ.* ♂ og ♀ *Blomsterne* samlede til en *Blomsterkop* ɔ: omgivne af et fælles fembladet Hylster *(Kopdække);* talrige, nøgne, enhannede ♂ *Blomster* paa en leddet Stilk, med særegne Dækblade ved Grunden; 1 midtstillet ♀ *Blomst;* uden eller med utydeligt Blomsterdække, 3 *Grifler* med tolappede eller udrandede *Ar; Frugten* tredelelig.

453. Euphorbia . . . . 4.

b. *Acalypheæ.* Tvebo; ♂: *Blomsterdækket* tredeelt; *Støvdragere* 9-12; ♀: *Blomsterdækket* tredeelt, 2 *Grifler;* todelelig *Spaltefrugt.*

454. Mercurialis . . . . 2.

† (*Juglandeæ* DC. (Valnødfamilien) And. t. 20. Træer med finnede Blade; Blomsterne særkjønnede: ♂ Blomsterne i Rakler, med fliget Blomsterdække, ∞ Støvdragere; ♀ Blomsterne i Nøgler med firedeelt, oversædigt Bæger, Frugten undersædig Steenfrugt; Frøet uden Frøhvide, med store, lappede Frøblade).

(Juglans.)

XCVII. **Geraniaceæ** DC. (Storkenæbfamilien) And. t. 11. (Urter) med *Bladene* ofte forneden modsatte og *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, undersædige, alm. parvise paa Blomsterstilkene eller i Skjærm, omgivne af *Dækblade; Bægeret* fembladet, vedblivende, *Kronbladene* afvexlende med og i samme Tal som Bæg., affaldende; *Støvdragerne* alm. dobbelt saa mange som

Kronbladene, og tilligemed disse befæstede til Frugtbunden; *Støvtraadene* stundom ved Grunden sammenvoxede eller i den ydre Kreds golde; 5 *Frugtknuder* omkring en midtstillet *Frugtstol*, med hvis søileformede Forlængelse de 5 *Grifler* ere sammenhængende; *Frugten* femdelelig Spaltefrugt; *Smaafrugterne* enfrøede, i Bugsømmen opspringende Hindefrugter, der adskille sig fra Frugtstolen ved de nedenfra spiralformigt tilbagerullede *Grifler; Kimen* krum; *Frøhvide* 0.

455. Geranium . . . . 12. 456. Erodium . . . . . 1.

XCVIII. **Lineæ** DC. (Hørfamilien) And. t. 11. Urter [eller Halsbuske] med heelrandede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* vedblivende, 4—5-bladet; *Støvdragerne* i samme Antal (eller undertiden Spor til en anden Kreds i Form af tandformede Bistøvdragere), tilligemed de affaldende Kronblade befæstede til Frugtbunden; *Frugtknuden* 1—5-rummet, med 2 Æg i hvert Rum; *Griflerne* 4—5; *Frugten* kapselagtig, 4—5-rummet med skillevægdelende Opspringning eller ved en ufuldstændig Ryg-Skillevæg deelt i et dobbelt Antal Rum; *Frøene* fladtrykte; *Frøhvide* 0; *Kimen* ret.

457. Linum . . . . . . 1. 458. Radiola . . . . . 1.

XCIX. **Oxalideæ** DC. (Suurkløverfamilien) And. t. 11. (Urteagtige) Væxter med sammensatte, i Knoptilstanden spiralformigt indrullede *Blade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, undersædige; *Bægeret* fembladet; *Kronbladene* 5, paa Frugtbunden, afvexlende med Bægerbladene; *Støvdragerne* 10, ved Grunden sammenvoxede, de 5 (mindre) modsatte Kronbladene, de 5 (større) modsatte Bægerbladene; *Frugtknuden* femrummet; *Grifler* 5; *Frugten* femrummet Kapsel, opspringende ved Længderidser i Midten [eller uopspringende]; *Frøene* (omgivne af Frøhud) med kjødagtig *Frøhvide.*

459. Oxalis . . . . . . 3.

C. **Balsamineæ** A. Rich. (Balsaminefamilien) And. t. 10. Saftige Urter med fjernervede *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, typisk femdeelte; *Bægeret* uregelm., affaldende, det bageste Bægerblad forlænget til en Spore, de 2 forreste smaae eller 0; *Kronen* uregelret, dens Blade afvexlende med Bægerbld., det forreste størst, de bageste og Sidebladene alle sammenvoxede, hvorved Kronen synes trebladet); *Støvdragerne* 5 med i Randen sammenhængende *Støvknapper; Frugtknuden* 5-rummet,

fri, med siddende *Ar*; (*Frugten* alm. kapselagtig, elastisk opspringende i 5 Klapper med rumdelende Opspringning); *Frøstolen* midtstillet; *Frø* med ret *Kim* uden Frøhvide.

460. Impatiens . . . . 1.

† (*Philadelpheæ* Don. Buske med modsatte *Blade* uden Axelblade, *Blomsterne* tvekjønnede, regelm., modsatte i Bladhjørnerne eller i en endestillet Qvast, oversædige, *Bægerets* Krave firedeelt; 4 affaldende *Kronblade* afvexlende med Bægerfligene; *Støvdragere* i ubestemt Antal; 1 *Griffel* med 4—5 deelt *Ar* eller flere ved Grunden sammenvoxede Grifler, *Frugtknuden* 3—10-rummet, undersædig, med vægstillede *Ægstole;* Frugten en i Spidsen opspringende *Kapsel* med talrige, smaae *Frøe* omgivne af en løs hindeagtig Frøhud, Kimen ret i Midten af en kjødfuld *Frøhvide*).

(Philadelphus).

CI. **Onagrarieæ** Juss. (Natlysfamilien) And. t. 14. (Urter) med fjernervede, spredte eller modsatte *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, typisk regelrette, oversædige; *Bægeret* to- eller firefliget; *Kronbladene* i samme Antal, afvexlende med og befæstede til Bægeret; *Stovdragerne* i samme eller dobbelt Tal paa Bægeret; *Frugtknuden* undersædig, fire-, sjeldnere torummet; Rummene 1—∞-frøede med midtstillet *Ægstol;* 1 *Griffel* med fliget *Ar; Frugten* firerummet Kapsel, opspringende fraoven eller torummet uopspringende, *Kim* ret; *Frøhvide* 0.

461. Epilobium . . . . 8.
462. Chamænerium . . 1.
463. Oenothera . . . . 1.
464. Circæa . . . . . . 3.

CII. **Halorrhageæ** R. Br. (Vandspirene) And. t. 14. Vandplanter med modsatte eller krandsstillede *Blade* uden Axelblade, *Blomsterne* krandsstillede (ufuldstændige); *Bægerets* Krave oversædig, typisk firedeelt, undertiden mangetandet, utydelig eller 0; *Kronbladene* 0 eller af Antal og afvexlende med Bægerfligene; *Støvdragerne* typisk af lige eller dobbelt Antal med Bægeret, sjeldent kun 1; *Frugtknuden* undersædig, 1—4-rummet, med 1 Æg i hvert Rum; *Frugten* nød- eller steenfrugtagtig, enfrøet eller ved Modenheden adskilt i 4, enfrøede *Smaafrugter; Kimen* ret, indsluttet af en kjødfuld *Frøhvide.*

465. Myriophyllum . . . 3.
466. Hippuris . . . . . 1.

CIII. **Lythrarieæ** Juss. (Kattehalerne) And. t. 13. (Urteagtige) Væxter med modsatte (heelrandede) *Blade* uden Axelblade; *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkring-

sædigt, sambladet, deelt i 6 ydre og 6 indre Tænder; *Kronbladene* befæstede til Bægerets Svælg, af samme Antal som og afvexlende med dettes indre Tænder; *Støvdragerne* i lige eller dobbelt Antal mod Kronbladene, befæstede til Bægerrøret; *Frugtknuden* fri, 2- [—6-] rummet, med talrige *Æg* befæstede til en midtstillet, med Skillevæggen sammenvoxet *Ægstol;* 1 *Griffel*, udeelt *Ar; Frugten* (torummet, toklappet) Kapsel omgivet af det vedblivende Bæger; *Kimen* ret; *Frøhvide* 0.

467. Peplis . . . . . . 1. 468. Lythrum . . . . . 1.

CIV. **Pomaceæ** Lindl. (Kjærnefrugtfamilien) And. t. 14. Træer eller Buske med afvexlende *Blade* og affaldende eller vedblivende *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige, oversædige; *Bægerets* Krave femdeelt; *Kronbladene* i tilsvarende Antal og afvexlende med Bægerfligene, befæstede til disses Svælg og oversædige Ring; *Støvdragerne* (befæstede paa samme Maade) i ubestemt Antal; *Frugtknuden* 1—5-rummet, med midtstillet *Ægstol* og 1 eller flere *Æg* i hvert Rum; *Griflerne* i samme Antal som Frugtknudens Rum; *Frugten* Æblefrugt ɔ: Frøgjemmet med hindeagtige, bruskagtige eller beenhaarde Vægge, indsænkt i det kjødfulde, udhulede Bægerrør (Underbægeret); *Frøene* med ret Kim uden Frøhvide.

469. Cotoneaster . . . 1. 472. Pyrus . . . . . . 2.
470. Cratægus . . . . 2. 473. Cydonia . . . . . 1.
471. Sorbus . . . . . . 5.

CV. **Rosaceæ** Juss. (part.) (Rosefamilien) And. t. 15. Urter eller Buske med afvexlende, oftest sammensatte eller dybt deelte *Blade* og vedblivende *Axelblade; Blomsterne* typisk tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkringsædigt eller undersædigt, typisk fembladet eller -fliget, ofte med et *Yderbæger* af et tilsvarende Antal Flige; *Kronbladene* befæstede til Bægeret, af samme Antal som og afvexlende med Bægerfligene; *Støvdragerne* i ubestemt Antal, sjeldnere af lige Antal med Kronbladene, befæstede til Bægeret; *Frugtknuderne* oftest talrige, indbyrdes adskilte, sjeldnere i bestemt Antal; 1 *Griffel* for hver Frugtknude; *Frugterne* frie paa Frugtbunden eller indsluttede af Bægerrøret, alm. dannende en *Fleerfoldfrugt*, hvis enkelte Smaafrugter ere Nødder, Steenfrugter eller Bællekapsler; *Frøene* uden Frøhvide.

a. *Sanguisorbeæ. Bægeret* firefliget; *Frugtknuderne* i bestemt Tal; Fr. nødagtig, indsluttet af det forhærdede *Underbæger.*

474. Poterium. . . . . 1. 476. Alchemilla . . . . 2.
475. Sanguisorba . . . 1. 477. Agrimonia . . . . 2.

b. *Roseæ.* *Bægeret* femfliget, *Frugterne* i ubestemt Antal, nødagtige, omgivne af det kjødfulde *Underbæger* (Hyben). (Buske med Barktorne).

478. Rosa . . . . 9.

c. *Rubeæ.* *Bægeret* fembladet, undersædigt, *Frugterne* i ubestemt Antal, Steenfrugter paa den frie *Frugtbund.* (Buske med Barktorne.)

479. Rubus . . . . . . 20.

d. *Dryadeæ.* *Bægeret* fembladet, undersædigt (med femfliget Yderbæger); *Frugterne* i ubestemt Antal, Nødder paa den frie *Frugtbund* (Urter).

480. Potentilla. . . . . 12.
481. Fragaria . . . . . 3.
482. Comarum . . . . 1.
483. Geum . . . . . . 3.

e. *Spiræaceæ.* *Bægeret* femfliget, *Frugterne* frie, typisk 5 (sjeldent flere eller færre) Bællekapsler.

484. Spiræa . . . . . . 3.

CVI. **Drupaceæ** DC. (Steenfrugtfamilien) And. t. 14. Buske eller Træer med afvexlende, hele, fjernervede *Blade* og affaldende *Axelblade* (Grenene ofte tilspidsede til Vedtorne); *Blomsterne* tvekjønnede, regelmæssige; *Bægeret* omkringsædigt, femfliget, tilligemed de i sammes Svælg befæstede 5 *Kronblade* og talrige *Støvdragere* affaldende; 1 enkelt, enrummet *Frugtknude,* med 1—2 hængende *Æg;* 1 *Griffel;* udeelt *Ar; Frugten* Steenfrugt med kjødagtigt Mellemlag og beenhaard Steen; 1 *Frø* med ret *Kim* uden Frøhvide. (Indeholde Blaasyre i Frøet, Barken og stundom i Bladene, og tillige Gummi).

485. Prunus . . . . . . 6.

CVII. **Papilionaceæ** L. (Ærteblomstrede) And. t. 15. (Urter eller Buske) med afvexlende, oftest sammensatte *Blade* og vedblivende *Axelblade; Blomsterne* tvekjønnede; *Bægeret* omkringsædigt, tolæbet eller uregelmæssigt femtandet; *Kronbladene* 5 uligestore; det øvre større *(Fanen)* i Knopleiet yderst, de 2 mellemste ligestore *(Vingerne)*, de 2 nedre *(Kjølen)* mere eller mindre sammenvoxede; *Støvdragerne* (10, med *Støvtraadene* forenede til 1 eller 2 (9 + 1) Bundter) tilligemed Kronbladene befæstede til Grunden af Bægeret; 1 *Frugtknude* med oftest talrige *Æg* befæstede til Bugsømmen; 1 *Griffel* med udeelt *Ar; Frugten* enrummet, fleerfrøet (sjeldnere enfrøet) Bælle, opspringende paalangs i Bug- og Rygsømmen, sjeldnere afdeelt paatværs eller uopspringende; *Frøene* med ingen eller liden *Frøhvide; Frøbladene* oftest kjødfulde.

a. *Loteæ.* *Frøbladene* bladagtige, ved Spiringen ovenfor Jorden; *Bladene* typisk fingrede, sjeldnere udeelte eller uligefinnede; *Bællen* opspringer paalangs.

486. Ulex	1.	493. Trigonella	1.
487. Sarothamnus	1.	494. Melilotus	4.
488. Genista	4.	495. Trifolium	13.
489. Cytisus	1.	496. Lotus	3.
490. Ononis	3.	497. Tetragonolobus	1.
491. Anthyllis	1.	498. Astragalus	3.
492. Medicago	4.	(Phaseolus).	

b. *Vicieæ.* *Frøbladene* kjødfulde, ved Spiringen under Jorden; *Bladene* typisk ligefinnede med Slyngtraade; *Bællen* opspringer paalangs.

499. Pisum	1.	502. Lathyrus	7.
500. Ervum	2.	503. Orobus	3.
501. Vicia	11.		

c. *Hedysareæ.* *Bællen* uopspringende, enfrøet eller afdeelt paatværs i enfrøede Led (*Bladene* uligefinnede uden Slyngtraad).

504. Onobrychis	1.	505. Ornithopus	1.

Antallet af de naturlige Familier, som ere repræsenterede i den danske Flora er altsaa (med Undtagelse af de lavere Cryptogamer), fordeelt i 3 større Hovedrækker, følgende:

Tofrøbladplanter	86 Familier,	382 Slægter,	975 Arter.
Enfrøbladplanter	15 —	104 —	339 —
Sporeplanter	6 —	19 —	64 —
Ialt	107 Familier,	505 Slægter,	1378 Arter.

Antallet af de lavere Cryptogamers Familier, Slægter og Arter (med Undtagelse af Svampene) er omtrent følgende:

Alger	7 Familier,	129 Slægter,	371 Arter.
Lavarter	2 —	41 —	193 —
Mosser	3 —	115 —	357 —
Ialt	12 Familier,	285 Slægter,	921 Arter.

Ordnede efter deres Antal af Arter komme de danske Familier i følgende Orden:

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Synanthereæ	128	9,3 p. c.
(Cichoraceæ . . . 43).		
(Cynareæ . . . 25).		
(Eupatoriaceæ . . . 24).		
(Radiatæ . . . 36).		
Gramineæ	110	8,0
Cyperaceæ	84	6,1
Papilionaceæ	66	4,8
Cruciferæ	60	4,4
Rosaceæ	57	4,1
Scrophulariaceæ	50	3,6
Umbelliferæ	48	3,5
Labiatæ	46	3,3
Ranunculaceæ	39	2,8
Fluviales, Orchideæ, Salicineæ	32	2,3
Polygoneæ	28	2,0
Salsolaceæ	27	2,0
Alsinaceæ	26	1,9
Juncaceæ	25	1,8
Filices	24	1,8
Characeæ, Asperifoliæ	22	1,6
Silenaceæ	20	1,5
Liliaceæ	18	1,3
Primulaceæ, Rubiaceæ	15	1,1

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Paronychieæ, Geraniaceæ, Onagrarieæ	13	0,9 p. c.
Violarieæ, Pomaceæ	11	0,8
Campanulaceæ, Solaneæ	10	0,7
Crassulaceæ	9	0,7
Equisetaceæ, Alismaceæ, Gentianeæ, Ericineæ, Fumariaceæ	8	0,6
Lycopodiaceæ, Smilaceæ, Caprifoliaceæ, Hypericineæ	7	0,5
Plantagineæ, Dispaceæ, Lentibulariæ, Pyrolaceæ, Papaveraceæ, Malvaceæ, Drupaceæ	6	0,4
Typhaceæ, Urticaceæ, Cupuliferæ, Valerianeæ, Orobancheæ, Saxifragaceæ, Euphorbiaceæ	5	0,4

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Narcissineæ, Lemnaceæ, Betulineæ, Ulmaceæ, Callitrichineæ, Plumbagineæ, Cuscutineæ, Ribesiaceæ, Droseraceæ, Frangulaceæ, Halorrhageæ	4	0,3 p. c.
Irideæ, Aroideæ, Coniferæ, Oleineæ, Polygaleæ, Acerineæ, Tiliaceæ, Oxalideæ	3	0,2
Isoëteæ, Hydrocharideæ, Colchicaceæ, Ceratophylleæ, Aristolochieæ, Convolvulaceæ, Araliaceæ, Corneæ, Monotropeæ, Nymphæaceæ, Cucurbitaceæ, Portulaceæ	2	0,2

Familiens Navn.	Antal af Arter i Danmark.	Forholdstal til alle de her beskrevne danske Planter.
Elatineæ		
Lineæ	2	0,2 p. c.
Lythrarieæ		
Rhizocarpeæ		
Myricaceæ		
Thymeleæ		
Santalaceæ		
Elæagneæ		
Amarantaceæ		
Ambrosieæ		
Lobeliaceæ		
Apocyneæ	1	0,1
Asclepiadeæ		
Verbenaceæ		
Loranthaceæ		
Berberideæ		
Resedaceæ		
Cistineæ		
Hippocastaneæ		
Empetreæ		
Balsamineæ		

1ste Klasse. Monandria (Enhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterne hylsterløse.

1. **Hippúris** L. Stængelen bærer krandsstillede Blade; Bægeret oversædigt, i Form af en (utydelig) hindeagtig Rand; Krone 0; Arret sylformet, udeelt; Frugten nødagtig, beklædt af den vedblivende Bægerrand. (Naturl. Fam. Halorrhageæ.)

Salicornia L. Stængelen leddet, bladløs; (2. 1).

Alchemilla Aphanes L. (4, 1).

B. Blomsterne indsluttede af et Hylster.

Zostera L. Bladene flade, baandformede; Blomsterne nøgne, i ensidig, linieformet Kolbe. (21, 1).

Eriophorum alpinum L. (3, 1).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

Vulpia Gmel. Græsart med skjællignende Blomster; Frugten Græsfrugt. (3, 2).

Blitum capitatum og *virgatum* L. Frugten nødagtig, omgivet af det vedblivende, kjødfulde Blomsterdække. Blomster i Ax. (5, 2).

Callitriche L. Vandplante med Blomster i Bladhjørnerne; Frugten 4-delelig Spaltefrugt. (21, 1).

3. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

Zanichellia L. (21, 1).

I. Monogynia.

1. Hippuris. Vandspiir.

1. **H. vulgaris** L. (Almindelig V.) H. p. 5; Drej. n. 1; F. D. t. 87.

Stængelen rank, udeelt, leddet, porøs; Bladkrandsene 8—12-bladede; *Bladene* linieformede, med bruskagtig Spids; *Blomsterne* siddende i Bladhjørnerne.

1' høi. Støvdrageren mangler undertiden. 6—8. ♃.

β, fluitans Liljebl. Stængelen heelt nedsænkt under Vandskorpen; Bladene lange og slappe, ikke bruskagtige i Spidsen.

I Aaer og Bække, ikke sjelden i Danmark. *β*, i dybere Vand, f. Ex. *Sj.* i Leersøen ved Kjøbenhavn! Jonstrup Mølleaa (14); ***Falst.*** i en Aa mellem Lidstrup og Tingsted (14); ***F.*** ved Nakkebølle (12).

2den Klasse. Diandria (Tohannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterne ufuldstændige.

1. **Fràxinus** L. Træagtig; Blomsterne nøgne; Frugtknuden torummet, 1 Griffel med tokløvet Ar; Frugten enfrøet Vingefrugt. (N. F. Oleineæ.)

2. **Salicórnia** L. Stængelen kjødfuld, leddet, bladløs; Blomsterne axformigt samlede i Stængelens og Grenenes øvre Led, 3 og 3 indsænkte i Gruber ovenfor Leddene, hver omgivet af et enbladet, kjødfuldt Blomsterdække; Arret kløvet; Frugten nødagtig. (N. F. Salsolaceæ.)

Lemna L. Stængelløs, svømmende Plante. (21, 2).

Cladium P. Br. Bladene i Randen og paa Kjølen hvast saugtakkede. (3, 1).

Rhyncospora Vahl. Bladene i Randen rue. (3, 1).

Scirpus setaceus L. Bladene glatte. (3, 1).

Lepidium ruderale L. Bægeret 4-bladet (Krone 0); Frugten Skulpe. (15, 1).

B. Blomsterne fuldstændige.

a. Frugten undersædig.

3. **Circǽa** L. Bæger og Krone tobladede, affaldende; Kronbladene dybt tokløvede; Frugten nødagtig, uopspringende

1—2-rummet med enfrøede Rum, beklædt med Hagebørster. (Urter med krybende Udløbere og modsatte Blade.) (N. F. Onagrarieæ.)

b. Frugten oversædig,

α. firedelelig Spaltefrugt. ♃.

4. **Lýcopus** L. Bægeret regelmæssig femtandet, vedblivende; Kronen budt- firekløvet, næsten læbedannet; Støvknappernes Rum parallele, tæt samlede, 2 golde Støvdragere; Smaafrugterne nødagtige. (N. F. Labiatæ.)

† *Salvia* L. Bægeret tolæbet, vedblivende; Kronen læbedannet, med fladtrykt, hvælvet Overlæbe og trelappet Underlæbe; Støvknapbaandet traadformet, forlænget i en Bue, hvorved Rummene (det ene ofte goldt) fjernes fra hinanden; Fr. som foreg. (N. F. Labiatæ.)

β. Frugten uopspringende Heelfrugt. ♄.

5. **Ligústrum** L. Bægeret svagt firetandet; Kronen tragtformet med firefliget Krave; Fr. et torummet, 2—4-frøet Bær. (N. F. Oleineæ.)

γ. Frugten kapselagtig, opspringende.

* Kronen regelret, Kapselen torummet. ♄.

6. **Syringa** L. Bægeret firetandet; Kronen fladkravet, med firefliget Krave; Kapselen toklappet med rumdelende Opspringning, faafrøet. (N. F. Oleineæ.)

** Kronen uregelret, uden Spore, Kapselen torummet.

7. **Verónica** L. Kronen med kort Rør, firedeelt Krave; den nedre Flig mindst; Arret udeelt.

8. **Gratíola** L. Kronen tolæbet ($\frac{2}{3}$), med langt Rør; 2—3 golde Støvdragere; Arret tokløvet. (7—8. N. F. Scrophularineæ.)

*** Kronen læbedannet, med Spore, Kapselen enrummet. ♃.

9. **Pinguícula** L. Bægeret femdeelt; Kronen gabende; Støvknapperne aabne sig paatværs; Kapselen opspringer paalangs fraoven. (Sumpplante med hele Blade.)

10. **Utricularia** L. Bægeret tobladet; Kronen maskeret, Støvknapperne aabne sig paalangs; Kapselen tværsopspringende. (Vandplante med fiindeelte Blade, der tildeels ere omdannede til Blærer forsynede med et Laag.) (9—10. N. F. Lentibulariæ.)

2. Orden. *Digynia (Tohunnede).*

Blitum L. (5, 2).

Anthoxanthum L. Græsart. Smaaaxene enblomstrede med 2 Skjæl (ufuldstændige Blomster). (3, 2).

Hierochloa Gmel. Græsart. Smaaxene treblomstrede. (3, 2).

3. Orden. *Tetragynia (Firehunnede).*

Ruppia L. Blomsterdække 0; Frugterne 4 langstilkede Nødder. (4, 3).

I. Monogynia.

1. Fraxinus. Ask.

2. **F. excelsior** L. (Almindelig A.) H. 13; Drej. n. 3; F. D. 969; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1072.

Bladene modsatte, uligefinnede med 3—6 Par lancetformede, saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* i grenede Klaser, tvekjønnede og særkjønnede enten paa samme eller forskjellige Planter; *Vingefrugten* oval, i Spidsen udrandet.

Høit Træ med glat Bark; Knopperne tykke, omgivne af sorte Knopskjæl; Blomsterne udvikles før Bladene. 5. ♄.

Almindelig som plantet Træ omkring beboede Steder; i Skove forekommer den sjeldnere, deels plantet, deels oprindelig vildvoxende, f. Ex. *Bornh.* ikke sjelden i Østkystens Skove; *Sj.* Kulaas Skov i Odsherred! Skove ved Tiissø (28), Bognæs (20); *Loll.* ikke sjelden i Skovene (19); *F.* Hofmansgave! Dalby paa Hindsholm, i det sydlige F. hyppig (12), Thorseng! *Als* hyppig (28); *Sl.* v. Aabenraa!

2. Salicornia. Salturt.

3. S. **herbacea** L. (Enaarig S.) H. 4; Drej. n. 2; F. D. 303 og 1621.

Stængelen urteagtig, saftig; *Grenene* korsviis modsatte, oprette (α, *erecta* F. D. 303) eller aabent udstaaende (β, *patula* F. D. 1621), ligesom Stængelen leddede; *Axene* valseformede; *Arret* svagt kløvet.

¼—1' høi; var. opret og nedliggende, med 1 og 2 Støvdragere. 8—9. ⊙.

Paa leret, dyndfuld Grund, som overskylles af Havet, almindelig i Danmark, især paa nys inddæmmet Land og udenfor Digerne i Marskegnene paa Halvøens Vestkyst, sjeldnere paa saltholdige Steder inde i Landet, f. Ex. Saltkilde ved Toftegaard i Vildmosen i *Jylland!*

*4. **S. radicans** [Sm. i E. B. 1691]. (Rodslaaende S.) H. II, 107; Nolt. nov. p. 1; S. biennis—radicans Fr. S. Veg. Sc. p. 55 og 201.

Stængelen ved Grunden rodslaaende, næsten træagtig; *Axene* tykkere og mere budte end hos foregaaende; *Arret* dybt deelt.

Større end foregaaende. 9. ⊙ eller ♃. Om den er en fra hiin virkelig adskilt Art, synes endnu ikke at være tilstrækkeligt beviist. Jeg har ikke seet levende Exemplarer. (S. biennis Afz., Fr. H. N. X, 58, som af Fr. ansees for Hovedarten til denne, er ikke rodslaaende).

Strandbredder: *J.* Ydre Bjerrum ved Ribe (16).

3. Circæa. Steffensurt.

5. **C. alpina** L. (Glat S.) H. 32; Drej. n. 8; F. D. 1321.

Bladene hjerteformede, kort tilspidsede, grovt-tandede, med vinget Bladstilk; *Dækbladene* smaae, sylformede; *Blomsterstilkene* glatte, efter Afblomstringen udstaaende, *Bægerbladene* glatte, hindeagtige, hvide, i Spidsen røde, *Frugten* aflang-kølleformet, enrummet, tilligemed Blomsterstilkene tidligt affaldende.

Stængelen saftig, rød, 3—8" høi, fra Grunden grenet, de nedre Grene ere underjordiske, forlængede, traadformede Udløbere, i hvis Spidse der om Eftersommeren dannes en aflang-kølleformet, kjødfuldt opsvulmet Knop med 2—4 Par korsviis stillede, skjælformede Blade; Bladene randhaarede, forøvrigt, ligesom Stængelen, glatte og glindsende; Kronbld. hvide, med tydelig Negl. 6—7. ♃.

I Skove, især paa fugtige Steder ved raadne Træstubber o. s. v.; sporadisk: paa *Halvøen* ikke sjelden; *F.* Ravnholt Hestehave (25), Brobygaard (24), Skjoldemose, Nielstrup (12); *Sj.* hist og her! *Moens* Klint (H); *Falst.* Donnemose (Rasm.), Corselitze og Hanenov Skove (14).

6. **C. intermedia** [Ehrh. Beitr. 4, 42]. (Spidsbladet S.) Drej. n. 9; H. N. II, 47; C. alpina major H. 33; F. D. 256 (ikke god); C. lutetiana intermedia Wahlenb.

Bladene hjerteformede, langt tilspidsede og nedenfor Spidsen indknebne, grovt-tandede med rendet, uvinget Bladstilk; *Dækbladene* smaae, sylformede; *Blomsterstilkene* næsten glatte, efter Afblomstringen udstaaende; *Bægerbld.* glatte, hindeagtige med rødlig Spidse; *Frugten* omvendt-ægformet.

8—12" høi. Udløbere som hos foreg., men med større Endeknop og flere Par Skjælblade; Stængelen oventil samt Bladene i Randen og paa Nerverne duunhaarede, forøvrigt næsten glat. Kronbladene som hos foreg. 7—8. ♃.

I fugtige Skove, sporadisk og ikke almindelig: ***Sj.*** Helsingør (21), Hellebæk! Steenholts Mølle (27), Fredensborg (Weilbach), Frederiksborg (14), Folehaveskov v. Hørsholm (7), Kulhuus (14), Dronninggaard (9), Hareskoven (Schum.), Sparresholm (16); ***F.*** Ulriksholm, Svendborg (H); ***J.*** Bangsbo v. Fladstrand (H), Haven og Sæbygaard i Vendsyssel (12), Volstrupgaard ved Struer (16), Skoven ved Klausholm, Silkeborg! Veile (15), Kolding (28); ***Sl.*** Gram (1), Gelting (16), Adserballe p. Als (10); ***Bornh.*** Tillehøi ved Rønne (Hoff), Grødby Aa ved Boderne (Hjorth), Røe, Klause Mølle!

Anm. Ansees af flere Forff. for en Bastard, og forekommer under 2 Former, den ene (*C. alpino-lutetiana* Mey. Chl. Hanov.), mere lig følgende, den anden (*C. lutetiano-alpina* Mey.), mere lig foregaaende. Ofte forekommer den dog hvor ingen af de andre Arter findes i Nærheden, og efter Prof. Fries's Meddelelse er den f. Ex. i den nordamerikanske Stat Visconsin den eneste forekommende Art.

7. **C. lutetiana** L. (Dunet S.) H. 32; Drej. n. 10; F. D. 210; H. N. 1, 44.

Bladene ægformede eller æg-hjerteformede, langt, men jævnt tilspidsede, utydeligt tandede, med uvinget Bladstilk; *Dækbladene* 0; *) *Blomsterstilkene* haarede, efter Afblomstringen nedbøiede; *Bægerbladene* paa Yderfladen svagthaarede, grønne, i Spidsen farvede; *Frugten* omvendt-ægformet, torummet.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Udløberne tykkere end hos de 2 foregaaende, i Spidsen neppe opsvulmede. Hele Planten mere eller mindre duunhaaret; Bladene fastere og mindre gjennemsigtige og glindsende end de foregaaende Arters. Kronbladene hvide, uden Negl. 7—8. ♃.

I Skove, almindelig udbredt.

---

*) Kun de nederste Blomster i Klasen have sylformede Dækblade (bracteæ), som hos foreg., men disse falde af før Udspringningen. Blomsterstilkene hos denne Art ere mere vedblivende end hos de foreg., hvor de falde meget tidligt af.

4. Lycopus. Sværtevæld.

8. **L. europæus** L. (Almindelig S.) H. 31; Drej. n. 11; F. D. 1081; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1291.

Stængelen firekantet, furet; *Bladene* modsatte, æg-lancetformede eller elliptiske, saugtakket-fligede eller fjersnitdeelte; *Blomsterne* talrige, siddende og tæt krandsformigt samlede i Bladhjørnerne; *Bægertænderne* sylspidsede, randhaaret-rue; *Kronens* Overlæbe udrandet, Underlæben trekløvet, den midterste Flig bredere end de øvrige.

1—2' høi. Var. mere eller mindre haaret eller næsten glat, Bladenes Indskjæringer aftage almindelig i Dybde fra Grunden mod Spidsen; de nederste, under Vandet eller Jordskorpen skjulte Blade kamformigt fjersnitdeelte med linie-børsteformede Afsnit, fra disse Blades Hjørner udgaae Udløbere. Kr. hvid med rødprikket Svælg. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Sø- og Aabredder, almindelig.

† *Salvia. Salvie.*

† *S. pratensis* L. (Eng-S.) Rchb. ic. XVIII, tab. 1252.

Stængelen opret, *Bladene* ægformede eller ovale med hjerteformet Basis, rundtakkede, nætformigt rynkede, Rodbladene talrige, stilkede, Stængelbladene 1—2 Par, næsten siddende; *Krandsene* omtr. 6-blomstrede, de nedre adskilte, de øvre axformigt samlede; *Dækblade* og *Bægertænder* sylspidsede, kirtelhaarede; *Kronens* Overlæbe halvmaaneformigt hvælvet.

1—1½' høi. Bld. paa Underfladen duunhaarede. Kr. i Almindelighed mørkeblaa. 6—7. ♃.

Angivet fra Slesvig (Esmarch).

5. Ligustrum. Liguster.

† 9. **L. vulgare** L. (Almindelig L.) H. 11; F. D. 1141; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1074.

Bladene modsatte, lancetformede, heelrandede, glatte; *Blomsterstanden* en tætblomstret Top i Spidsen af Grenene.

Kr. hvide, have en sød Lugt. Bær sort med violet Kjød. 6—7. ♄.

Ikke sjelden plantet ved Gjærder, og oprindelig indført, men findes undertiden forvildet: *Sj.* mellem Helsingør og Hellebæk (12),

ved Lyngby Sø (H); *F.* Hofmansgave (1), mellem Svendborg og Nyborg! *Sl.* Augustenborg, Sundeved, Aabenraa (Rafn), hist og her ved Gjærder i Angel! Egernførde, Husum (H).

6. Syringa. Siren.

† 10. **S. vulgaris** L. (Almindelig S.) H. 12; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1073.

Bladene modsatte, æg-hjerteformede, heelrandede, glatte; *Blomsterstanden* en endestillet, pyramideformet Top.

Kr. violet eller hvid, af behagelig Lugt. 5—6. ♄.

Oprindelig fra Orienten, almindelig plantet som Siirbusk i Haver, forekommer hist og her forvildet, f. Ex. ved Gjærder i det østlige og sydlige Fyen! *Sl.* ved Gjærder i Angel! Husum og Egernførde (H).

7. Veronica. Ærenpriis*).

a. *Cochliosperma* Rchb. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne. ⊙.

(Frøene paa den ene Side hvælvede, paa den anden udhulede.)

aa. Bægerfligene spidse.

11. **V. hederæfolia** L. (Vedbendbladet Æ.) H. 23; Drej. n. 16; F. D. 428 (ikke god).

Stængelen fremliggende; *Bladene* hjerteformet-nyreformede, haandnervet-3—5-lappede; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end Bladene, ensidigt haarede; *Bægerfligene* hjerteformede, randhaarede; *Kapselen* firelappet, næsten firekantet, i Spidsen indtrykt.

Kr. lila eller skident blegrød; Støvdragerne blaae. Paa dyrkede Agre i god Jord har den større og kjødfulde Blade, i Skygge blive Bladene mindre, Stængelen mere opret, Blomsterne mindre og Støvdragerne blegere (*β*, *umbrosa* Mort.)! 4—5. ⊙.

Almindeligt Ukrud i Haver og paa dyrkede Marker.

---

*) Det gjensidige Forhold mellem Blomsterstilke, Dækblade og Bæger i denne Slægt er, (ligesom i Regelen i det Følgende, naar intet Andet udtrykkeligt er bemærket, bestemt under Blomstringen, mellem Frugten og de øvrige Dele derimod ved dennes fuldstændige Udvikling.

† 12. **V. persica** [Poir. enc. 8, 542] (Storkronet Æ.) H. N. IV, 23; V. Buxbaumii Ten., H. II, 109; F. D. 1982; Rchb. ic. pl. crit. III, 430—31.

Stængelen fremliggende eller opstigende; *Bladene* æg-hjerteformede, dybt saugtakkede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, alsidigt duunhaarede; *Bægeret* ved Basis og i Randen haaret, med æg-lancetformede, spidse Flige; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-nyreformet, budt udrandet, med ophøiede, nætformede Aarer og langt fremragende *Griffel*.

Kr. himmelblaa, større end hos de øvrige Arter af samme Gruppe. 4—5. ⊙.

Oprindelig indført, forekommer nu forvildet paa dyrkede Steder, f. Ex. *Sj.* Ordrup! Lyngby, Kløvermark ved Gladsaxe (14), almindelig i Haver i Sorø! *Loll.* Engestofte (Kherrinde Wichfeld); *F.* Ollerup (12), Skaarup (19); *Sl.* Rylskov i Angel! Slotshaven i Slesvig (16); *Bornh.* Rønne (Hoff). *

13. **V. polita** [Fr. nov. ed. 2 p. 1] (Glandsbladet Æ.) Drej. n. 17; H. N. IV, 25; Rchb. ic. pl. crit. III, 304—5; V. agrestis F. D. 449.

Stængelen fremliggende; *Bladene* fjernervede, æg-hjerteformede, dybt-saugtakkede; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med Bladene, alsidigt haarede; *Bægerfligene* ægformede med puklede Tilhængsler ved Basis, randhaarede, spidse, tydeligt (3) nervede; *Støvdragerne* befæstede til den nedre Rand af Kronrøret; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, spidst udrandet (med *Griffelen* fremragende af Indskjæringen), utydeligt aaret, opblæst, kirtelhaaret, Rummene omtrent 10-frøede.*)

Bladene noget kjødfulde, glindsende, svagthaarede og især paa

---

*) Baade denne og foregaaende Art forekomme hos os under 2 Former: *α*, *gracilis*, med smaae Blade, mange Gange kortere end Ledstykkerne, traadformede Blomsterstilke, (der hos 13 ere længere end Bladene) og *β*, *robustior*, med større Blade ($^1/_2$ Gang kortere end Ledstykkerne). Reichenbach bemærker (Fl. exc. p. 365) at Høstformen af V. polita er mere haaret og derfor mindre glindsende end Vaarformen, hvilket jeg ogsaa har iagttaget i vor Flora. Den første kan derfor ved overfladisk Betragtning forvexles med V. opaca, fra hvilken den dog forøvrigt er vel adskilt.

Underfladen blaagrønne. Kr. himmelblaa, omtrent halvt saa stor som hos foregaaende. 4—5 og 8—9. ⊙.

Paa dyrkede Steder, ikke sjelden paa Øerne (f. Ex. i Kjøbenhavns Omegn! ved Sorø) og sandsynligviis udbredt over hele Danmark (*Jyll.* v. Dybdals Kalkbakker (Dr.), Lyngby pr. Aarhus (16); *Slesv.* (16), men mindre hyppig end de 2 følgende Arter.. ⚹

bb. Bægerfligene budte.

14. **V. opaca** [Fr. l. c. p. 3] (Matbladet Æ.) Drej. n. 19; H. N. II, 28; Rchb. ic. crit. III, 441; V. agrestis H. 32 (ifølge Beskr.).

Stængelen fremliggende; *Bladene* rundagtigt-hjerteformede, grovt rundtakkede; *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Bægerfligene* omtrent af Kronens Længde, ovale eller spatelformede (bredest i Midten), tæthaarede, tydeligt (3)-nervede; *Støvdragerne* befæstede til Svælget; *Kapselen* omvendt nyreformet, dybt og spidst udrandet (*Griffelen* ligelang med eller lidet længere end Indskjæringen), tæt- og kruset-haaret, med 3—5-frøede Rum.

Hele Planten tæt haaret; Bladene af mørkere og mattere Farve end hos foregaaende og følgende; Kr. himmelblaa. 4—5 og 6—9. ⊙.

Paa dyrkede Marker og i Haver, især i feed Muldjord, ikke sjelden i de danske Provindser. !*.

15. **V. agrestis** L. (Fr.!) (Fleerfarvet Æ.) H. N. IV, 24; Rchb. ic. III. 440; V. versicolor (Fr.), Drej. n. 18; F. D. 2221.

Stængelen opstigende; *Bladene* hjerteformet-ægformede, ovale eller elliptiske, saugtakkede; *Blomsterstilkene* omtrent af Bladenes Længde; *Bægerfligene* ovale (bredest i Midten), af Længde med eller længere end Kronen, imod Frugtmodningen snoede, utydeligt (3) nervede, beklædte med faae lange Haar; *Støvdragerne* befæstede til Kronrørets Basis; *Kapselen* kirtelhaaret, opsvulmet, omvendt-hjerteformet, dybt og spidst udrandet (*Griffelen* kortere end Indskjæringen), Rummene 4—5-frøede.

Planten af en lysere grøn Farve end de 2 foregaaende. Kr. blegrød eller mælkeblaa, den nedre Flig hvid. 4—5 og 8—9. ⊙.

β, calycida Fr. Væxten finere og mindre, Bægeret ofte femfliget med indskaarne Flige.

Paa dyrket Jord i Mark og Have meget almindelig. *β*, træffes ofte mellem Hovedarten, især tidligt paa Foraaret.

16. **V. triphyllos** L. (Trefliget Æ.) H. 24; Drej. n. 20; F. D. 627; H. N. IV, 22.

Stængelen opret, med udspærrede eller opstigende Grene og Blomsterstilke; de nedre *Blade* ægformede, rundtakkede, Stængelbladene dybt haandfligede, *Bladene ved Blomsterne* hele eller trefingrede med linieformede Flige; *Kapselen* kirtelhaaret, omvendt-hjerteformet, udrandet, *Griffelen* længere end Indskjæringen.

Hele Planten kirtelhaaret, mørkfarvet, ved Tørring sort; Kr. mørkblaa. 4—5. ⊙.

Paa tørre Marker mellem Vintersæden, sporadisk og ikke almindelig; forekommer i alle Provindser, men sjeldnere paa Halvøen end paa Øerne.

b. *Veronicastrum* Benth. Blomsterne i endestillede, spredtblomstrede Klaser (eller Ax); Kapselen fladtrykt.

(Kronrøret meget kort, Frøene flade, skjoldformede.)

aa. Planten haaret. ⊙.

17. **V. verna** L. (Vaar-Æ.) H. 25; Drej. n. 27; F. D. 252.

Stængel og Grene oprette; de nedre *Blade* ægformede, saugtakkede, de øvre dybt 3—5-fligede; *Dækbladene* lancetformede, af Bægerfligenes Længde; *Blomsterne* tætsiddende; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end Bægeret; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-nyreformet, overalt haaret, bredere end Bægeret, *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

1—4" høi. Kr. blaa, kortere end Bægeret. 4—5.

Paa tørre, udyrkede, især sandige Marker, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke almindelig.

18. **V. arvensis** L. (Mark-Æ.) H. 23; Drej. n. 28; F. D. 515 (slet Fig.).

Stængel og Grene opstigende; *Bladene* æg-hjerteformede, rundtakkede; *Dækbladene* lancetformede, heelrandede eller svagt takkede, af Længde med eller længere end Bægeret; *Kapselen* fladtrykt, omvendt-hjerteformet, randhaaret, af Bægerets Brede, *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

1—6" høi. Kr. blaa (meget liden), kortere end Bægeret. Var. med heelrandede Blade (Drej.). 4—6.

Paa dyrkede og udyrkede Marker, ved Gjærder o. s. v. almindelig.

bb. Planten glat eller meget svagt haaret. ♃.

† 19. **V. peregrina** L. (Fremmed Æ.) H. 25; F. D. 407.

Stængelen fra Grunden af grenet; de nedre *Blade* kortstilkede, elliptiske, svagt rundtakkede; *Dækbladene* siddende, smalt lancetformede, heelrandede, længere end Blomsterne; *Kapselen* næsten kredsrund, svagt udrandet, glat eller kirtelhaaret; *Griffelen* af Længde med Indskjæringen.

3—6" høi, glat eller svagt haaret; Bld. noget kjødfulde; Kr. hvid eller blegblaa, kortere end Bægeret. 5—7. ⊙.

En i Amerika oprindelig hjemmehørende Ukrudsplante. Angives med Tvivl fra Amager (Oeder); *Sjæll.* uden Angivelse af Voxested (J. Vahls Herb.)! *Sl.* Coldenbüttel pr. Frederikstad (F. Müller i Flora 1853 p. 492).

20. **V. serpyllifolia** L. (Glat Æ.) H. 18; Drej. n. 29; F. D. 492.

Stængelen bueformigt opstigende, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* modsatte, ovale, heelrandede eller utydeligt rundbugtede; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end de elliptisk-ovale *Dækblade*, af Længde med *Bægerets* længste Flige; *Kapselen* randhaaret, omvendt-nyreformet, bredt, men svagt udrandet; *Griffelen* af lige Længde med Kapselen.

Bladene glatte, Stængelen (seet under Lupen) fiint- og tiltrykthaaret. Kr. lysblaa. 5—7.

Paa grusede og lerede Steder, høie Enge, Græsmarker o. s. v. almindelig udbredt.

c. *Pseudolysimachium* Koch. Blomsterne i endestillede, tætblomstrede Klaser (eller Ax). Kapselen trind, svagt sammentrykt.

(Kronrørets Længde større end dets Tværsnit. ♃.*))

21. **V. spicata** L. (Axblomstret Æ.) H. 16; Drej. n. 30; F. D. 52.

---

*) Bladene hos Arterne i denne Afdeling ere modsatte, almindelig aftagende i Størrelse nedenfra opad. Nogle have tillige Klaser fra

Stængelen opstigende; *Bladene* modsatte, æg-lancetformede, elliptiske eller ovale, rundtakkede eller saugtakkede, i Spidsen og ved Grunden heelrandede; *Blomsterstanden* tætblomstret, axformet (Blomsterstilkene utydelige); *Dækbladene* lancet-sylformede, længere end de indbyrdes omtrent ligestore Bægerflige; *Støvdragerne* længere end Kronen; *Kapselen* rundagtig, udrandet, opblæst, flere Gange kortere end *Griffelen.*

½—1' høi. Kr. blaa. 7—8. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Form, Indskjæring og Beklædning (almindelig tæt- og tiltrykt-haarede, sjeldnere graafiltede eller næsten glatte), Bladstilkenes Længde o. s. v. De hos os forekommende Variationer synes mig dog ikke constante og afvigende nok for at kunne henføres til de talrige Former (eller egne Arter) som flere Forfattere have opstillet. Den meest iøinefaldende Form (— *integrifolia*) har alle Bladene lancetformede, spidse, heelrandede, meget kort- og svagthaarede, Stængelen kirtlet-duunhaaret.

Paa tørre Steder saavel med Kalk- som Granit-Underlag: *Jyll.* i Kalkterrainet mod N.: Thorup, Løgstør (12), Nørbjerg i V. Hanherred (16), Aalborg, Daastrup (H), Gjedsted mellem Viborg og Løgstør (12), Hodal Mølle ved Hobro (16), Boeslum Strand ved Ebeltoft (Ørting); *Sj.* i en Linie fra NV. mod SO.: Refsnæs (21), Nykjøbing, Kongsøre, Adelersborg (H), Kalundborg (23), Jægerspriis, Skulleløv, Selsø (15), Holmene i Isefjorden (H), Frederiksund (Schum.), Ledreborg (Weilbach), ved gl. Kjøgekro og fra Prambroen langs Stranden til Stevns Klint (H); *Bornh.* paa flere Steder i Granit-Terrainet, f. Ex. S. for Aakirkeby! Clemensker, Hammeren (Hjorth), St. Jons Kapel (Baagøe), Gudhjem (var.)!

22. **V. longifolia** L. (Langbladet Æ.) H. 15; H. N. III, 12; V. maritima F. D. 374.

Stængelen opret; *Bladene* krandsstillede (2—4 i Krandsene), fra bredere Basis lancetformede, tilspidsede, indtil Spidsen skarpt og ofte dobbelt saugtakkede; *Blomsterne* i tætblomstrede Klaser fra Enden af Stænglerne og de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end de indbyrdes uligestore Bægerflige, kortere end de linie-sylformede *Dækblade; Støvdragerne* længere end Kronen; *Kapselen* opblæst, rundagtig, udrandet, af Længde med eller længere end Bægerfligene, flere Gange kortere end *Griffelen.*

---

de øvre Bladhjørner, af hvilke da de øverste udvikles først, efter den begrændsede Stængels Typus.

2—3' høi. Stgl. nedentil næsten glat, oventil duunhaaret; Bladenes Overflade næsten glat, Underfladen duunhaaret (Var. i Form og Indskjæring). Bliver sort ved Tørring. Kr. blaa. 7—8.

Paa fugtige Steder sjelden; *J.* Overklitgaards Mark ved Hjørring (Schjønning), Nørholm (H); *Sl.* Farrisbæk ved Rødding (20), Gjærder mellem Nykro og Huusby i Angel! Treya Holm ved Trenefloden (16). I*.

d. *Pleurobotrys* Fr. Blomsterne i Klaser fra Bladhjørnerne.*)

aa. Bægeret femfliget. (Pentasepalæ Ledeb.)

† *V. latifolia* L. (Bredbladet Æ.) *V. pseudo-chamædrys* Jacq. fl. austr. tab. 60.

Stængelen opret eller bueformigt opstigende; *Bladene* modsatte, siddende, ægformet-elliptiske, grovt saugtakkede eller halvfinnede; *Klasestilkene* mange Gange længere end Bladene; *Blomsterstilkene* oprette; *Bægerfligene* uligelange.

Kr. store, blaae med mørkere Striber. 6—7. ♃.

Forvildet i Charlottenlund! Fredriksdal (19).

bb. Bægeret firefliget.

α. Kapselen omvendt-hjerteformet, svagt udrandet og næsten tresidet. Klasen mangeblomstret (*Chamædrys*).

23. **V. officinalis** L. (Læge-Æ.) H. 21; Drej. n. 26; F. D. 248.

Stængelen nedliggende eller opstigende, ved Grunden rodslaaende, alsidigt haaret; *Bladene* kortstilkede, elliptiske eller omvendt-ægformede, fiint saugtakkede; *Klaserne* mangeblomstrede; *Blomsterstilkene* oprette, kortere end de linie-lancetformede *Dækblade* og de budt-lancetformede *Bægerflige; Kapselen* fladtrykt, overalt klæbrig-haaret, længere end Bægeret, neppe saa lang som *Griffelen.*

---

*) Arterne i denne Afdeling have modsatte Blade (almindelig aftagende i Størrelse ovenfra nedad) og derfor ogsaa typisk modsatte Klaser, men undertiden kommer kun Klasen i det ene Bladhjørne (alm. afvexlende) til Udvikling. Nr. 25 og 26 have saaledes hyppigst afvexlende Klaser. Da Stængelens Væxt er ubegrændset, udvikles de nedre Klaser først.

Var. mere eller mindre tæt haaret. Kr. lila eller blegblaa. 6—7. ♃.

β, decolorans! Fr. S. Veg. Sc. p. 18. Stgl. meget grenet, med korte Ledstykker og sammentrængte Blade. Kronen guulgrøn med violette Aarer.

I Skove og paa solaabne, tørre Steder, almindelig i Danmark. *β*, paa Lyngbakker ved Haraldslund i Jylland!

24. **V. Chamædrys** L. (Tveskjægget Æ.) H. 21; Drej. n. 24; F. D. 448.

Rodstokken krybende; *Stængelen* opret, tvesidigt haaret; *Bladene* æg-hjerteformede, dybt og grovt saugtakkede, de øvre siddende, de nedre kortstilkede; *Blomsterstilkene* oprette, efter Afblomstringen længere end de lancetformede Dækblade og de linie-lancetformede *Bægerflige; Kapselen* kortere end Bægeret og *Griffelen.*

Bladene rynkede, paa Underfladen duunhaarede; Kr. stor, mørk himmelblaa (sjeldnere rødlig-lila), Støvdragerne hvide. 5—6. ♃.

β, parviflora! Bladene mindre, svagere haarede, Kronen liden, hvidagtig-blegblaa.

Paa høie Enge, ved Gjærder, i Krat o. s. v. almindelig. *β*, en Skyggeform, funden i Sønderskoven ved Sorø! *Falst.* Næsgaard (14).

β. Kapselen omvendt-nyreformet, vinget-fladtrykt. Klasen fjernt- og faablomstret (*Parmularia*).

25. **V. montana** L. (Bjerg-Æ.) H. 22; Drej. n. 25; F. D. 1201; H. N. II, 29.

Rodstokken krybende, grenet; *Stænglerne* opstigende eller krybende, alsidigt langhaarede; *Bladene* ægformede, grovt saugtakkede, alle langstilkede; *Blomsterstilkene* længere end Dækbladene og de omvendt-ægformede *Bægerflige; Kapselen* i Randen bølget og haaret, længere end Bægeret, omtrent af Længde med *Griffelen.*

Kr. blegblaa eller lila med mørkere Aarer, mindre end hos foreg. 5—7. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove, forekommer i alle danske Provindser og i flere Egne ikke sjelden, men sporadisk. *.

26. **V. scutellata** L. (Smalbladet Æ.) H. 20; Drej. n. 21; F. D. 209.

Stængelen svag, opstigende, med Udløbere fra Grunden;

Bladene linie-lancetformede, spidse, heelrandede eller fjernt og utydeligt tandede, med nedadvendte Tænder; *Blomsterstilkene* udspærrede eller (imod Frugtmodningen) tilbagebøiede, omtrent dobbelt saa lange som de linieformede *Dækblade*, 3—4 Gange længere end de lancetformede *Bægerflige; Kapselen* dybt udrandet, længere end Bægeret, omtrent ligelang med *Griffelen.*

Hele Planten (hos Hovedarten) glat, Kr. hvid med lysblaa eller blegrøde Aarer. 6—7. ♃.

β, villosa (Schum.) F. D. 1561; V. parmularia Poit. & Turp. Alm. mindre og finere end Hovedarten; Stgl. og Bld. duunhaarede.

Paa vaade og oversvømmede Steder ikke sjelden. *β*, paa lignende Steder som Hovedarten, især paa Tørvgrund, f. Ex. hist og her i Nordsjælland!

γ. Kapselen kredsrund, svagt udrandet, noget opblæst. Klasen mangeblomstret (*Beccabunga Grisebach*).

27. **V. Anagallis** L. (Lancetbladet Æ.) H. 19; Drej. n. 22; F. D. 903.

Stængelen opret; *Bladene* alle stilkløse, lancetformede, spidse, med halvomfattende Basis, saugtakkede; *Klaserne* forlængede, mangeblomstrede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende eller opstigende, længere end de linie-lancetformede *Dækblade* og de lancetformede *Bægerflige; Kapselen* af Længde med *Bægeret* og længere end *Griffelen.*

Hele Planten glat. Var. med næsten heelrandede Blade. Kr. blegblaa eller blegrød. 6—8. ♃. (eller ⨀).

I Moser, Grøfter og Bække, almindelig udbredt.

28. **V. Beccabunga** L. (Tykbladet Æ.) H. 19; Drej. n. 23; F. D. 511.

Stængelen opstigende, ved Grunden rodslaaende; alle *Bladene* kortstilkede, ægformet-ovale, budte, svagt saugtakkede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende, omtrent ligelange med de linie-lancetformede *Dækblade*, længere end *Bægeret; Kapselen* omtrent af Længde med Bægeret, lidet længere end *Griffelen.*

Hele Planten glat, Bladene kjødfulde, var. næsten heelrandede. Kr. mørkblaa. 6—8. ♃.

I Dynd, ved Kildevæld og paa andre fugtige Steder almindelig.

8. Gratiola. Naadesurt.

29. **G. officinalis** L. (Lancetbladet N.) H. 26; F. D. 363.

Rodstokken horizontal, leddet; *Stængelen* opstigende, foroven, tilligemed Grenene, firekantet; *Bladene* modsatte, trenervede, linie-lancetformede med afrundet, halvt-omfattende Basis, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Blomsterstilkene* enblomstrede i Bladhjørnerne; Bægeret femdeelt med 2 *Dækblade* ved Grunden.

½—1½' høi. Kr. hvide eller blegrøde med guult, indvendig haaret Rør. 7—8. ♃.

Ved Flodbredder og paa fugtige Enge. Opbevares i Heerforths Lolland-falsterske Herbarium, men uden Angivelse af Voxestedet; *J.* Ribe (6).

9. Pinguicula. Vibefedt.

30. **P. vulgaris** L. (Almindelig V.) H. 27; Drej. n. 12; F. D. 93; Rchb. ic. fl. germ. XX, tab. 1819.

Alle *Bladene* samlede ved Roden og tiltrykte til Jorden, ægformet-ovale, budte, i Randen indrullede; *Blomsterstilkene* 1 eller flere fra Grunden, bladløse, enblomstrede; *Blomsten* nikkende; *Sporen* sylformet; *Kapselen* ægformet.

Hele Planten fedtagtig af klæbrige Kirtler. Kr. violet med hvide Haar i Svælget. 5—6. ♃.

I fugtige Enge og Tørvmoser, almindelig i de fleste Egne af Danmark (paa *Loll.* sjelden og kun bemærket ved Engestofte 19).

10. Utricularia. Blærerod*).

a. Bladene gjentaget-kamdeelte, med haarformede Flige.

31. **U. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 29; Drej. n. 13; F. D. 138; Rchb. ic. fl. germ. XX, tab. 1822—23.

Bladenes Flige med fjerntsiddende, fine Smaapigge i Randen og Blærer ved Basis; *Klasen* 6—10-blomstret; *Blomsterstilkene*

*) Arterne i denne Slægt overvintre ved kugleformede Knopper med tæt sammenhobede Blade, som udvikles i Spidsen af Hovedaxen og tilsidst løsrives fra Moderplanten. De svømmende, bladbærende Stængler udskyde opadtil et blomstrende Skaft. Alle ere forsynede med Blærer, som enten findes mellem Bladfligene eller paa særegne, bladløse Grene.

efter Afblomstringen tilbagebøiede eller udstaaende; *Ganen* oppustet, omtrent af den heelrandede *Overlæbes* Længde; *Sporen* budt, kegleformet, noget udstaaende fra *Underlæben* og lige lang med eller lidet kortere end denne; »*Støvknapperne* sammenhængende«.

Skaftet bruunagtigt. Kraftigere af Væxt og med større Blærer end de følgende. Kr. æggeguul med mørkere Striber paa Ganen. 6—8. ♃.

I Kjær og Tørvgrave almindelig, især paa Øerne. I flere Egne af Halvøen er den sjeldnere end følgende Art.

32. **U. neglecta** [Lehm. ind. schol. Hamburg. 1828]. H. II, 11; F. D. 1981; H. N. VIII, 11; U. major Schmid., Rchb. l. c. tab. 1824, fig. 1—3.

Bladene som foregaaende, men fjernere fra hinanden og med finere Flige; *Klasen* 5—8-blomstret; *Blomsterstilkene* opret-udstaaende; *Ganen* oppustet, halvt saa lang som den *heelrandede Overlæbe; Sporen* budt-kegleformet, noget bøiet, tiltrykt til *Underlæben* og af dennes halve Længde; »*Støvknapperne* frie«.

Af Høide med foreg., men noget finere, Bægeret og Blærerne mindre. Kronens Farve lidt lysere guul end hos foreg. 7—8. ♃.

Paa samme Localiteter som foreg., bemærket flere Steder paa den jydske Halvø, hvor den synes at være alm. udbredt, f. Ex. *J.* Eveldrup Præstegaard (Dr.), Randers (7), Tolstrup og Brøndsted v. Fredericia! Kolding (28), V. for Varde almindelig (30); *Sl.* Aabenraa (N.), Satrup Mose i Angel! Lyrskov v. Slesvig (Jessen), Seemühle og Carlshütte v. Rendsburg! *Bornh.* Aamyre Mose i Almindingen (Hjorth), Vallensgaards Mose! (Paa de andre Øer er det mig ikke bekjendt at den er funden). ☞

b. Bladene gjentaget-tvedeelte, med børsteformet-tilspidsede, noget fladtrykte Flige.

33. **U. intermedia** [Hayne i Schrad. Journ. 1, p. 18] (Storlæbet B.) H. 30; Drej. n. 14; F. D. 1262.

Bladenes Flige med Midtnerve og talrige Smaapigge i Randen, uden Blærer; de blærebærende Grene bladløse; *Klasen* 3—4-blomstret; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen opadrettede; *Ganen* oppustet, halvt saa lang som den heelrandede *Overlæbe; Sporen* ret, spidst kegleformet, tiltrykt til og omtrent halvt saa lang som den brede, nyreformede, fladtrykte *Underlæbe.*

Hele Planten grøn, noget mindre og finere end de foreg. Vinterknopperne, som findes i Spidsen af saavel de bladbærende som de blærebærende Axer, ere omtrent af en Ærts Størrelse. Kr. forholdsviis stor, svovlguul med røde Striber paa Gane og Overlæbe. 6—7. ♃.

Paa samme Steder som de foregaaende, sporadisk; *Sj.* mellem Birkerød og Rudergaard (Schum.), Lyngby Mose! Holmegaardsmosen (16); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Viborg (Feddersen), Skjern Aa ved Lønborg og Petersminde! i Egnen omkring Varde alm., Bækbølling (30), Ribe (16); *Sl.* Aabenraa o. fl. St. (16); ***Bornh.*** Vallensgaards Mose!

34. **U. Bremii** [Heer Fl. der Schweitz. p. 984]. (Bruunstribet B.) Koch Syn. II, p. 666; Rchb. ic. fl. germ. XX, tab. 1826, fig. 2; U. pulchella C. A. Lehm., Fr. S. Veg. Sc. p. 20.

Bladenes Flige uden Midtnerve og Smaapigge, med faae (eller ingen) Blærer, de blærebærende Grene bladløse; *Klasen* 3—5-blomstret, *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; »*Bægerbladene* rundagtigt-nyreformede med en kort Spids«; *Ganen* nedtrykt, af Længde med den udrandede *Overlæbe; Sporen* meget kort, budt; *Underlæben* næsten kredsrund, fladtrykt.

Fiin som følgende, men med større, lys-svovlguul Krone og bruunstribet Gane. 7—8. ♃.

Voxested som de øvrige Arter, men hidtil kun funden paa faae Steder: *Sj.* Lyngby Mose! *J.* Søerne ved Bordrup Sande pr. Varde (30).

35. **U. minor** L. (Liden B.) H. 30; Drej. n. 15; F. D. 128; Rchb. l. c. fig. 1.

Bladenes Flige uden Midtnerve og Smaapigge, med Blærer ved Basis; *Klasen* 3—6-blomstret, *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* ægformet-ovale; *Ganen* nedtrykt, af Længde med den udrandede *Overlæbe; Sporen* meget kort, budt; *Underlæben* ægformet med tilbagerullet Rand.

Liden og spæd, Knopperne meget smaae. Kr. liden, skidentblegguul. 6—8. ♃.

Voxested som foreg., bemærket i alle Provindser, men sporadisk. Da denne Art og foreg. let kunne forvexles, maa de enkelte for denne Art angivne Voxesteder paany eftersees, ligesom overhovedet disse 2 Arter maa anbefales til nærmere Undersøgelse.

3die Klasse. Triandria (Trehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

1. **Valeriána** L. Bægerets Rør sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave under Blomstringen indrullet; Kronen tragtformet, uregelm. femfliget, ved Grunden puklet; Frugten enrummet Skalfrugt, oventil beklædt med fjeret Fnok (den tilsidst udfoldede Bægerkrave).

2. **Valerianélla** Poll. Bægeret sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave 3—4-tandet eller 0; Kronen tragtformet, regelm. femfliget, ikke puklet; Fr. trerummet Skalfrugt (med to tomme Rum), oventil beklædt med den vedblivende, hindeagtige Bægerkrave. (1—2. Bladene modsatte, Blomsterne i Qvast. N. F. Valerianeæ.)

3. **Móntia** L. Bægeret undersædigt, tobladet; Kronen tragtformet med kløvet Rør og uregelm. femfliget Krave; Fr. treklappet, trefrøet Kapsel. (Lave, glatte Sumpplanter med kjødfulde, modsatte Blade. N. F. Portulacaceæ.)

Asperula tinctoria (4, 1).

B. Blomsterdækket enkelt eller 0,

a. oversædigt, kronbladagtigt-farvet. (Frugten kapselagtig).

4. **Crocus** L. Blomsterdækket med langt Rør og regelret sexdeelt, klokkeformet Krave; Griffelen forlænget, Arret trefliget med tragtformede, i Spidsen tandede eller fryndsede Flige; Kapselen treklappet. (Urt med Løgknol og linieformede Blade. N. F. Irideæ).

5. **Iris** L. Blomsterdækket med kort Rør og sexdeelt Krave, hvis ydre Flige ere tilbagebøiede og af anden Form end de indre, oprette; Griffelen kort, med 3 kronbladagtige Ar; Kapselen treklappet. (Urter med knolleformigt forgrenet Rodstok og sværdformede Blade. N. F. Irideæ.)

b. **Blomsterdækket undersædigt, børsteformet eller 0.** (Fr. nødagtig).

(Græslignende Væxter med omskedende Blade og heel Bladskede; Blomsterne i enlige Ax eller flere, til en sammensat begrændset Blomsterstand forenede, Smaaax; de enkelte Blomster omgivne af [oftest] 1 Dækskjæl [gluma]; Arret 2—3-deelt. 6—12. N. F. Cyperaceæ, a).

aa. Smaaaxene med toradede Dækskjæl.

6. **Cypérus** L. Smaaaxene fladtrykte, mangeblomstrede; alle Dækskjællene blomsterbærende, ligestore eller de nedre størst; Blomsterdækket 0. (Smaaaxene sammenhobede til en hoved- eller skjærmformet, endestillet Blomsterqvast, omgivet af 5 uligelange Svøbblade).

7. **Schoenus** L. Smaaaxene med 5—6 Dækskjæl, hvoraf de 3—4 nederste (mindre) ere blomsterløse; Blomsterdækket børsteformet eller 0. (Blomsterstanden et Hoved, omgivet af 1—2 Svøbblade).

bb. Dækskjællene alsidigt taglagte.

α. Griffelen tilleddet, dens nedre Deel vedblivende.

8. **Rhyncóspora** Vahl. Smaaaxene flere, faablomstrede, samlede til ax- eller hovedformede Nøgler; de nedre 3—4 Dækskjæl mindre og blomsterløse; Blomsterdækket dannet af 3—12 Børster.

9. **Eleócharis** R. Br. Eet mangeblomstret Endeax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og blomsterløse; Blomsterdækket 5—6 Børster.

β. Griffelen ikke tilleddet til Frugtknuden.

10. **Scirpus** L. Eet eller flere endestillede (stundom falsk sidestillede) Smaaax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og (med Undtagelse af Nr. 57) blomsterløse; Blomsterdækket 0 eller børsteformet, kortere end Dækskjællene.

11. **Erióphorum** L. Eet eller flere endestillede Smaaax; de nedre 1—2 Dækskjæl bredere og blomsterløse; Blomster-

dækket haarformet, tilvoxende efter Afblomstringen, under Frugtmodningen meget længere end Dækskjællene.

12. **Cládium** P. Browne. Blomsterstanden en Top, dannet af sammensatte Qvaster, i Spidsen af Stængelen og Grenene; Smaaaxene faablomstrede, de 3 nedre Dækskjæl mindre og blomsterløse; 2 Støvdragere; Blomsterdække 0; Frøgjemmet haardt og skjørt, løst omsluttende Frøet.

Nardus L. Blomsterne i ensidige Ax. (3, 2).
Juncus sp. (6, 1).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

(Græsarter med omskedende Blade og kløvet Bladskede; Blomsterstanden dannet af flere [til sammensat Ax eller Top samlede] *Smaaax*, omgivne af [oftest] 2 *Yderavner* [glumæ], hver Blomst af 1—2 *Inderavner* [paleæ], af hvilke den nedre ofte har *Stak*, den øvre sædvanligt hindeagtig, tonervet, i Spidsen totandet*). Frugten en *Græsfrugt*.)
(13—58. N. F. Gramineæ.)

A. Blomsterstanden et sammensat Ax.**)

a. Eet Smaaax i hvert af Axens Led.

aa. Eet Ar, som udtræder i Blomstens Spidse.

13. **Nardus** L. Axet ensidigt; Smaaaxene enblomstrede, omgivne af en meget liden, totandet (eller ingen) Yderavne; Inderavnerne 2, uligelange; Arret forlænget.

bb. To Ar, som udtræde ved Grunden af Blomsten.

α. Smaaaxene enblomstrede, indsænkte i Fordybninger af Axen.

14. **Leptúrus** R. Br. Smaaaxene omgivne af 1—2 læderagtige Yderavner; Inderavnerne hindeagtige; Griflerne korte, Arrene fjerede.

β. Smaaaxene fleerblomstrede, fritsiddende.

15. **Lólium** L. Smaaaxene fladtrykte, vende Ryggen (den smale Side) mod Axen, 3—mangeblomstrede; 1 Yder-

---

*) Naar i det Følgende Inderavnerne nævnes uden særskilt Angivelse af hvilken der menes, er dette sædvanligt den nedre.

**) Et ægte Ax er lettest kjendeligt paa den regelmæssigt leddede Axe, i hvis Led 1 eller flere Smaaax ere befæstede.

avne (undtagen i Endesmaaaxet, som har 2 Yderavner); Frugten tilvoxet til den øvre Inderavne.

16. **Brachypódium** Beauv. Smaaaxene mangeblomstrede, kortstilkede, før Blomstringen næsten trinde, vende Fladen mod Axen; 2 uligestore Yderavner; Frugten ikke tilvoxet til Inderavnerne.

17. **Agropýrum** Beauv. Smaaaxene 3—mangeblomstrede, fladtrykte, vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, lancetformede, omtrent ligestore, 5—mangenervede; Frugten tilvoxet til Inderavnerne.

† 18. **Tríticum** L. (part.) Smaaaxene hvælvede, 3—5-blomstrede (de øvre Blomster ofte ♂ eller golde), vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, ægformede, bugformigt hvælvede, fleernervede; Frugten fri eller tilvoxet til Inderavnerne.

† 19. **Secále** L. Smaaaxene toblomstrede med Ansats til en tredie Blomst foroven, vende Fladen mod Axen; Yderavnerne 2, sylformede, 1-nervede; Frugten fri.

b. Flere Smaaax i hvert af Axens Led.

20. **Hórdeum** L. Smaaaxene (3 i hvert Led) enblomstrede med eller uden Ansats til en anden Blomst; Yderavnerne tilspidsede i en lang Stak.

21. **Élymus** L. Smaaaxene (2—3 i hvert Led) 3—fleerblomstrede (eller toblomstrede med Ansats til en tredie Blomst); Yderavnerne sylspidsede.

B. Blomsterstanden en Dusk*) eller Top.

a. Smaaaxene enblomstrede eller med Ansats til en anden Blomst.

aa. Yderavner 0.

22. **Léersia** Soland. Inderavnerne 2, pergamentagtige, fladtrykt-kjølformede.

---

*) Naar Blomsterstanden er en Dusk, ere Blomsterne ofte saa kortstilkede, at de synes at danne et Ax, men kjendes da paa den ikke regelmæssigt leddede Axe.

bb. 1—2 Yderavner.

α. Blomsten under Blomstringen lukket, Griflerne forlængede, Arrene udtræde i Blomstens Top.

αα. Ved Grunden af den frugtbærende 1 gold Blomst (dannet af 1—2 Inderavner).

23. **Setária** Beauv. Smaaaxene med et børsteformet Svøb ved Grunden, samlede til en alsidig Dusk; Yderavnerne uligestore: den nedre liden, den øvre af Smaaaxets Længde, stakløs, 5—7-nervet; den golde Blomst (stundom ♂) dannet af 1—2 stakløse Inderavner, der ere ligelange med Smaaaxet.

24. **Digitária** Scop. Smaaaxene uden Svøb, samlede til en fingerformet Halvskjærm, dannet af ensidige Ax; Yderavnerne uligestore: den nedre liden eller 0, den øvre trenervet, stakløs, kortere end Smaaaxet; den golde Blomst dannet af 1 stakløs Inderavne af Smaaaxets Længde.

† 25. **Pánicum** L. (part.) Smaaaxene uden Svøb, samlede til en alsidig Top med forlængede Grene; Yderavnerne tilspidsede i en kort Braad, uligestore: den nedre kortere end Smaaaxet, femnervet, den øvre af Smaaaxets Længde, 9—11-nervet; den golde Blomst dannet af 2 Inderavner, af hvilke den nedre er tilspidset, omtrent ligelang med den øvre Yderavne.

26. **Echinóchloa** Beauv. Smaaaxene uden Svøb, samlede til en Top, dannet af ensidige Ax; Yderavnerne uligestore: den nedre kortere end Smaaaxet, den øvre af Smaaaxets Længde, femnervet, endende i en Stak eller Braad; den golde Blomst dannet af 2 Inderavner, af hvilke den nedre er ligelang med Smaaaxet, stakbærende.

ββ. Blomsten paa hver Side omgivet af et hindeagtigt Skjæl (ɔ: 2 ufuldkomne, golde Blomster).

27. **Digráphis** Trinius. Smaaaxene paa begge Sider hvælvede; Yderavnerne omtrent ligestore, paa Ryggen kjølformede, uvingede; de golde Blomster skjæghaarede, kortere end den frugtb.; Inderavnerne 2, læderagtige, kortere end Yderavnerne. (Blomsterstanden en sammentrængt Top.)

† 28. **Phálaris** L. Smaaaxene udadtil hvælvede, indadtil hule, Yderavnerne omtr. ligestore, paa Ryggen vingede; de golde Blomster ikke skjæggede, kortere end den frugtb.; Inderavnerne som foreg. (Blomsterstanden et rundagtigt Hoved.)

29. **Anthoxánthum** L. Yderavnerne uligestore: den nedre kortere, den øvre længere end Blomsterne, paa Ryggen uvingede; de golde Blomster stakbærende, haarede, længere end den frugtb.; Inderavnerne 2, stakløse, hindeagtige; 2 Støvdragere. (Blomsterstanden en aflang Dusk.)

γγ. Ingen golde Blomster ved Grunden af de frugtbærende. (Blomsterstanden en valseformet Dusk).

30. **Alopecúrus** L. 2 nedentil sammenvoxne, omtrent ligestore Yderavner uden Stak; 1 Inderavne med en nedenfor Midten befæstet Stak.

31. **Phleum** L. 2 frie, omtrent ligestore, i en Stak eller Braad tilspidsede Yderavner; 2 Inderavner uden Stak.

β. Blomsten under Blomstringen aaben, Griflerne korte, Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

αα. Inderavnerne ved Grunden omgivne af lange Haar.

32. **Psamma** Beauv. Blomsterstanden sammenkneben, duskformet; Yderavnerne længere end de læderagtige, kort stakbærende Inderavner, den nedre Yderavne mindre, ennervet, den øvre større, trenervet (eller indbyrdes ligelange).

33. **Calamagróstis** Adans. Blomsterne i en Top; Yderavnerne længere end de hindeagtige, med en kortere eller længere Stak forsynede Inderavner; den nedre Yderavne længere end den øvre.

Phragmites communis β, repens. (Nr. 47).

ββ. Inderavnerne uden eller med meget korte Haar ved Grunden.

34. **Agróstis** L. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, længere end Blomsten og indbyrdes lidt uligelange; Inderavnerne (1—2) hindeagtige. (Blomsterstanden en Top.)

35. **Milium** L. Yderavnerne bugformigt hvælvede, indbyrdes ligelange og af Længde med Blomsten; Inderavnerne tilsidst læderagtige. (Blomsterstanden en Top.)

Melica uniflora. (Nr. 36).
Catabrosa aquatica β, subtilis. (Nr. 50).

b. Smaaaxene med 2 eller flere fuldt udviklede Blomster.

aa. Yderavnerne (idetmindste den ene) længere end eller ligelange med Smaaaxet.

α. Nogle af Blomsterne særkjønnede eller golde

36. **Mélica** L. Smaaaxene 2—fleerblomstrede, de nedre (1—2) Blomster tvekjønnede, den øvre gold, alle stakløse; Yderavnerne hvælvede, omtrent af Blomsternes Længde; Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

37. **Hieráchloa** Gmelin. Smaaaxene treblomstrede, de 2 nedre Blomster ♂ trehannede, den øvre ☿ tohannet, alle stakløse (eller med en kort Stak); Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, omtrent af Blomsternes Længde; Arrene udtræde i Spidsen af Blomsten.

38. **Holcus** L. Smaaaxene toblomstrede, den nedre Blomst ☿ stakløs, den øvre ♂ med en Stak fra Ryggen; Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, længere end Blomsterne; Arrene udtræde ved Grunden af Blomsten.

Avena elatior. (Nr. 46).
Setaria glauca. (Nr. 23).

β. Alle Blomsterne ☿.

39. **Fluminia** Fr. Yderavnerne bugformigt hvælvede, den nedre 3-, den øvre 5-nervet; Inderavnerne ved Grunden omgivne af Haar, den nedre 5-nervet, i Spidsen trefliget, stakløs; Frugtknuden i Spidsen haaret.

40. **Triódia** R. Br. Yderavnerne bugformigt hvælvede, begge ved Grunden 5-nervede; den nedre Inderavne læderagtig, 7-nervet, ved Grunden og i Randen haaret, i Spidsen tretandet,

(eller totandet med en kort Braad i Indskjæringen); Frugtknuden glat.

41. **Koeléria** Pers. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte, den nedre 1-, den øvre 3-nervet; den nedre Inderavne udeelt, stakløs eller med en kort Braad fra Spidsen; Frugtknuden glat, fri. (Blomsterne i Dusk.)

42. **Aira** L. (part.) Yderavnerne kjølformigt sammentrykte; Inderavnerne med Haar ved Grunden, den nedre i Spidsen udrandet eller gnavet, med en Stak udgaaende fra Ryggen eller Grunden; Frugtknuden glat, fri, uden Længdefure. (Blomsterstanden en Top.)

43. **Corynéphorus** Beauv. Yderavnerne kjølformigt sammentrykte; Inderavnerne med Haar ved Grunden, den nedre udeelt, spids, med en Stak udgaaende fra Grunden; Stakken paa Midten leddet og ved Leddet haaret, dens øvre Ledstykke opadtil kølleformet; Frugtknuden glat, med en Længdefure paa den indre Side.

44. **Airópsis** Desv. (Fr. mant. 3). Yderavnerne kjølformede; den nedre Inderavne trind, utydeligt 3—5-nervet, i Spidsen tokløvet med en knæbøiet Stak fra Ryggen; Frugten glat, tilvoxet til Inderavnen.

45. **Trisétum** Pers. (Fr. mant. 3). Yderavnerne kjølformede; den nedre Inderavne hindeagtig, i Spidsen tobørstet, 3—5-nervet med en kjølformet Midtnerve og en knæbøiet Stak fra Ryggen; Frugten glat (eller i Spidsen skjægget), fri, uden Længdefure.

46. **Avéna** L. (part.) Yderavnerne bugformede; den nedre Inderavne ved Grunden læderagtig, 5—11-nervet, paa Ryggen trind med tokløvet eller tandet Spidse og en knæbøiet eller snoet Stak fra Ryggen; Frugten i Spidsen eller overalt haaret, fri, med en Længdefure paa den indre Side.

Holcus L. (n. 38).

bb. Yderavnerne kortere end Smaaaxet (af Længde med eller kortere end den nedre Blomsts Inderavner).

α. En af Blomsterne i Smaaaxet ♂ eller gold.

47. **Phragmítes** Trin. Blomsterne 2—7, ved Grunden omgivne af lange Haar (den nedre, ♂ eller golde Blomst undtagen); Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne sylspidset, trenervet, dan øvre meget kortere.

48. **Enódium** Gaudin. Smaaaxene ægformet-aflange, 2—3-blomstrede; Blomsterne uden Haar ved Grunden, den øvre gold; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne spids, æg-lancetformet, femnervet, stakløs. (Straaet har kun eet enkelt Led ved Grunden).

Melica nutans (den øvre Blomst gold, Nr. 36).

β. Alle Blomsterne fuldt udviklede.

αα. Den nedre Inderavne stakløs, med parallele, i Spidsen ikke sammenløbende Nerver,

* bugformigt hvælvet.

49. **Briza** L. Smaaaxene før Blomstringen bredt-ægformede, efter samme hjerteformede, 6—10-blomstrede, Blomsterne toradet-taglagte; Yderavnerne ligelange; Inderavnerne i Spidsen afrundede, den nedre ved Grunden hjerteformet-øret, svagt 7—9-nervet.

50. **Catabrósa** Beauv. (Fr. mant. 3). Smaaaxene ægformede, 1—3-blomstrede; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne tværhugget, budt, i Spidsen gnavet, trenervet.

51. **Glycéria** R. Br. (Fr. mant. 2, 3). Smaaaxene linieformede eller aflange, 4—12-blomstrede; Yderavnerne uligelange (den øvre størst); den nedre Inderavne 5—7-nervet, i Spidsen hindeagtig.

** Den nedre Inderavne kjølformigt sammentrykt.

52. **Poa** L. Smaaaxene ægformede eller elliptiske, fladtrykte, 2—8-blomstrede; Blomsterne tæt taglagte, ved Grunden frie eller løst sammenhængende formedelst en fiin, kruset Uld.

ββ. Den nedre Inderavnes Nerver (idetmindste de midterste) sammenløbende i Spidsen, Midtnerven (som oftest) i eller nedenfor Spidsen udløbende i en Stak.

* Smaaaxene uden Hylster ved Grunden.

† Inderavnerne bugformigt-hvælvede.

53. **Festúca** L. (part.) Yderavnerne uligelange (den nedre ennervet, over halvt saa lang som den 3—5-nervede øvre) eller næsten ligelange; den nedre Inderavne 3—5-nervet, stakløs eller med Midtnerven udløbende i en Stak fra Spidsen, den øvre fiint-randhaaret; Griflerne befæstede i Spidsen af Frugtknuden. (Bladskeden heelt kløvet.)

54. **Vúlpia** Gmel. Yderavnerne uligelange: den nedre meget kort (ikke halvt saa lang som den øvre) eller 0; den nedre Inderavne femnervet, med en lang Stak befæstet i Spidsen, den øvre fiint-randhaaret; Griflerne befæstede i Spidsen af Frugtknuden (Blomsterstanden sammentrængt; Bladskederne heelt kløvede; Smaagrenene imod Grunden af Smaaaxene kølleformede; Støvdragerne ofte 1.)

55. **Bromus** L. (part.) Yderavnerne uligelange: den nedre 3—5-nervet, over halvt saa lang som den øvre 5—∞-nervede); den nedre Inderavne 5—7-nervet, med en Stak befæstet nedenfor den tokløvede Spidse, den øvre i Randen kamformigt-børstehaaret; Griflerne befæstede paa Siden (ovenfor Midten) af den haarede Frugtknude. (Bladskederne neppe i deres halve Længde kløvede.)

†† Inderavnerne sammentrykte, med kjölformet Midtnerve.

56. **Schedonórus** Beauv. (Fr. bot. not. 1843). Yderavnerne ligesidede, uligelange: den nedre ennervet, over halvt saa lang som den øvre, trenervede; den nedre Inderavne femnervet, med en Stak i eller lidet nedenfor Spidsen; Griflerne befæstede paa Siden (ovenfor Midten) af den haarede Frugtknude; Bladskederne neppe i deres halve Længde kløvede.

57. **Dáctylis** L. Yderavnerne uligesidede, den ene (bredere) Side hvælvet, den anden flad eller indtrykt, uligelange: den nedre kortere, ennervet, den øvre trenervet; den nedre

Inderavne femnervet med stivt-randhaaret Kjøl og en kort Stak lidet nedenfor Spidsen; Griflerne endestillede, Frugtknuden glat. (Bladskederne kløvede i næsten hele deres Længde; Smaaaxene sammenhobede til eensidige Nøgler.)

** Smaaaxene ved Grunden omgivne af et kamformigt-fliget Hylster (et uudviklet Smaaax).

58. **Cynosúrus** L. Blomsterstanden en Dusk, dannet af toradet stillede, ensidigt vendte Nøgler; Smaaaxene 2—5-blomstrede.

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

59. **Holósteum** L. Bæger og Krone fembladede; Kronbladene i Spidsen tandede; Frugten en med 6 Tænder opspringende, mangefrøet Kapsel. Frøene skjoldformede (Støvdragerne undertiden 4 eller 5). (Enaarig Urt med modsatte Blade. N. F. Alsinaceæ.)

Montia L. (3, 1).
Stellaria media. (10, 3).

I. Monogynia.

1. Valeriana. Baldrian.

a. Stængelen firekantet med stribede Sider. Blomsterne tvebo.

36. **V. dioeca** L. (Tvebo-B.) H. 42; Drej. n. 31; F. D. 687; Rchb. ic. fl. germ. XII, 1428.

Bladene paa Rodstokken og de overjordiske Vandgrene heelrandede, ægformet-ovale; *Stængelbladene* lyreformet-snitdeelte med linieformet-ovale, budte, næsten heelrandede Afsnit.

½—1' høi. ♂ Planten lavere og spædere end ♀, men med større, kjødfarvede, sjeldnere hvide Kroner og mere udspredt Qvast; ♀ Kr. smaae, hvide. 5. (6—7. fr.) ♃.

I fugtige Enge, hyppig paa *Øerne*; i *Halvøens* sydlige Deel bemærket paa flere Steder, mod N. sjeldnere eller maaskee aldeles forsvindende (mangler f. Ex. i Egnen ved Randers (7) og Haraldslund!).

b. Stængelen furet. Blomsterne ☿.

37. **V. sambucifolia** Mikan [Pohl. fl. boëm. I, 41] Hyldbladet B.) Rchb. ic. fl. germ. XII, 1431; Fr. mant. 3, p. 1; H. N. XI, 16.

Alle *Bladene* fjersnitdeelte, med 3—5 Par lancetformede eller elliptiske, grovt og fjernt-tandede Afsnit; *Rodstokken* skyder over- eller underjordiske Udløbere.

Qvasten efter Afblomstringen meget udspredt med fjerntsiddende Blomster. Skalfrugterne omtrent dobbelt saa store som hos følg.; Kr. hvid eller kjødfarvet. Blomstringstid hos os mindst 8—14 Dage tidligere end følg. 6—7. ♃.

Anm. Synes at være en naturlig og vel adskilt Art, om der end kunde ønskes mere bestemte Characterer for at begrunde Adskillelsen. Dyrket i meget tør Jord, har den i 6 Aar vedligeholdt sine Udløbere og særegne Habitus (12). De til hver Art hørende Afændringsformer maa nærmere iagttages.

Ved Randen af Bække og Grøfter og paa andre sumpige Steder især i Skove, almindeligt udbredt over hele Landet.

38. **V. officinalis** L. (Læge-B.) H. 43; Drej. n. 32 (undt. Voxest.) F. D. 570! Rchb. ic. fl. germ. XII, 1432.

Alle *Bladene* fjersnitdeelte, med 6—9 Par lancetformede, heelrandede eller tandet-saugtakkede Afsnit; *Rodstokken* med eller uden underjordiske Udløbere.

Qvasten med talrige og mere tætsiddende Blomster, Kr. blegrød, kjødfarvet eller hvid, Roden stærktlugtende (som hos den foreg.) 7. ♃.

β, angustifolia (V. angustifolia Tausch, Rchb. fl. germ. XII, 1433); H. N. XI, 15; V. off. *β*, minor Koch Syn. II, 369.) Bladafsnittene linie-lancetformede, næsten alle heelrandede.

Anm. Denne Form forekommer hyppigt med Udløbere, hvis Mangel eller Nærværelse fortrinsviis turde rette sig efter Voxestedet. Var. desuden i Henseende til Beklædningen, Stængelens Høide o. s. v. (Adskillelsen mellem *α*, *major* og *β*, *minor*, saaledes som den er fremstillet hos *Koch*, forekommer mig ikke begrundet i Naturen, da Stængelens Høide og Bladenes Indskjæring neppe staae i Afhængighedsforhold til hinanden).

I Grøfter, paa Enge, mellem Krat, ikke sjelden, men mindre hyppig end foreg., meest udmærket og i stor Mængde har jeg fundet den paa Kalkgrund (Møens Klint! Alindelille!)

2. Valerianella. Krop.

39. **V. olitoria** [Poll. palat. 1, p. 30]. (Tandfri K.) Rchb. ic. fl. germ. XII, 1398; H. N. XIII, 33; Fedia Vahl, H. 44; Drej. n. 33; F. D. 1681; Valeriana Locusta *α* olitoria L.

Stængelen kantet-furet, paa Kanterne svaghaaret af nedadvendte Haar; *Stængelbladene* lancetformede, i Spidsen og ved Grunden afrundede; *Dækbladene* udstaaende, omvendt ægformet—lancetformede, budte, randhaaret-rue; *Skalfrugten* oftest glat, ægformet-rundagtig, fladtrykt fra Siderne, trerummet, de 2 tomme Rum større end det frøbærende, adskilte ved en ufuldstændig Skillevæg; den oversædige *Bægerkrave* utydeligt 2—3-tandet.

Plantens Farve blaagrøn, Rodbladene omvendt-ægformede, de øvre Stængelblade ved Grunden ofte svagt-tandede. Kr. blegblaa, næsten hvid. Frøgjemmet paa Ryggen af det frøbærende Rum tykt, svampagtigt. 5. (6 fr.) ⊙.

β, *lasiocarpa* Rchb. ic. crit. I, tab. 60. Skalfrugten duunhaaret.

Paa Diger og dyrkede, især tørre, Marker ikke sjelden, og bemærket i alle danske Provindser, men paa Halvøen mindre hyppig. *β*, paa lignende Steder, men mindre hyppig end Hovedarten, f. Ex. *Sj.* Sorø! *J.* Hjarbæk ved Viborg (Feddersen)! ***Bornh.*** (20)!

40. **V. Morisonii** [(DC.) Koch Syn. 1, p. 446]. (Tandbægret K.) V. dentata Poll. l. c. (part.), Lge. Haandb. 2 Udg. p. 29, Rchb. fl. germ. XII, 1402; Fedia dentata Wallr., H. 44; Drej. n. 34; H. N. IV, 8; Valeriana olitoria F. D. 738.

Stængelen (især under Leddene) ru; *Stængelbladene* linie-lancetformede; *Dækbladene* tiltrykte, linie-lancetformede, spidse, randhaarede; *Skalfrugten* ægformet-kegleformet, fladtrykt fra Ryggen, enrummet med Spor til 2 tomme Rum i Form af linieformede Striber, indsluttende et ægformet Mellemrum; det oversædige *Bæger* omtrent 1/4 af Skalfrugtens Længde, skraat afskaaret, faatandet, med uligestore, nerveløse Tænder.

Rodbladene spadeformede, Kr. blegrød eller hvid. 6—7. ⊙.

α, *lejocarpa* Koch; Rchb. l. c. f. 1402. Frugten glat.

β, *dasycarpa* Rchb. l. c. f. 1403. Frugten beklædt af udstaaende, i Spidsen indbøiede Haar.

Paa dyrkede Marker som Ukrud i Vintersæden, især paa de ***sydlige Øer***: Bornholm, Møen, Falster, Lolland og Langeland; i det sydlige Fyen alm. (12), Odense (19); *Sj.* v. Høvdingsgaard og Præstø (Dr.)! Stubberup og Sipperup v. Skjelskør (Nielsen), mellem Stillinge og Kjeldstrup; *Sl.* Dyttebøl ved Gelting (Lund). I de nordligere Egne ikke bemærket.

Anm. Navnet *V. dentata*, som af flere Forff. tillægges denne Art, er mindre heldigt, da efter Amanuensis *Kroks* Undersøgelser Linnés Valeriana Locusta ♂, dentata betegner *V. Auricula* DC.

† *V. eriocarpa* (Desv. journ. bot. 2 p. 314 t. 11, f. 2.) Fedia Rchb. ic. crit. I, f. 132. Det oversædige Bæger omtrent ligelangt med Skalfrugten, 5—6-tandet med skraat afskaarne, uligestore, nætformigt-nervede Tænder, de tomme Rum indslutte et ovalt Mellemrum, forøvrigt som foreg.

Forvildet i Rosendals Have paa Østerbro, og tidligere paa Pladsen ved Thorvaldsens Museum!

3. Montia. Vandarve.

41. **M. rivularis** [Gmel. Fl. bad. I, p. 302] (Stor V.) Koch Syn. II, 445; H. N. XIV, 58; M. fontana major F. D. 1926; M. lamprosperma Chamisso (Linnæa VI, p. 564 t. 7.).

Stængelen langstrakt (2—8″ høi), flydende; *Bladene* omvendt-ægformede; *Blomsterne* i faablomstrede Qvaster fra Hjørnerne af de modsatte Blade; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nikkende; Frøene med fiint punkteret, glindsende Skal.

Bladene af en frisk grøn Farve, saftrige, Kr. hvide, kun aabne i Solskin. 7—8. ♃.

I Kildevæld og Bække, almindelig paa ***Halvøen***, synes at være mindre hyppig paa Øerne: ***Sj.*** Strandmøllen (15), Nymølle! ***F.*** Kirkeby; Thurø (12); ***Bornh.*** v. Sandvig! Snogebæk (Baagøe).

42. **M. minor** [Gmel. l. c. p. 301] (Liden V.) Koch syn. II, 445; M. fontana L., Cham. (l. c.); F. D. 131 (?)

Stængelen (½—2″ høi) opret eller opstigende; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformede; *Blomsterne* i fleerblomstret, endestillet Qvast eller paa enblomstrede, efter Afblomstringen nikkende Blomsterstilke fra Hjørnerne af de modsatte Blade; *Frøenes* Skal grovt punkteret, glandsløs.

Bladene mere guulgrønne, mindre saftige. Kr. som foreg. 5—6 og 9. ⊙.

Ved Bredderne af stillestaaende Vand; paa fugtig, af og til oversvømmet, især sandig Grund: i ***Sjæll.*** og paa ***Bornh.*** ikke sjelden,

og, som det synes, ogsaa udbredt over de andre danske Øer (jeg har seet Expl. fra Møen, Falster, Lolland, Fyen); paa Halvøen er den sjeldnere: *J.* Dronninglund i Vendsyssel (12), Harboøre (Andresen), Agger, Lemvig! Hansted Mose (2), Hjortlund ved Ribe (12); *Sl.* Rosendal, Østerhusum (F. Müll.).

4. Crocus. Safran.

43. **C. vernus** L. (Vaar-S.) H. II, 112; F. D. 2042; Rchb. ic. fl. germ. IX, tab. 355.

Hovedaxen en fladtrykt-kugleformet *Knol*, beklædt med brune, trævlede Hinder (det foreg. Aars henvisnede Bladskeder); *Bladene* smalt-linieformede, mørkgrønne med hvid Midtnerve og tilbagerullet Rand, ved Grunden omgivne af 4—5 hvide Bladskeder uden Plade, Blomsterstilken af et enbladet Hylster.

½' høi. Blomsterne blaae, aabne sig kun i Solskin. Frugtknuden under Blomstringen skjult langt nede i Hylsteret. 3—4. ♃.

Paa Enge, meget sjelden og hidtil kun funden i *Slesvig*: Hammelmark NO. for Egernførde (N), Nyværk ved Slesvig, Slotsengen ved Husum (16).

5. Iris. Sværdlilie.

44. **I. Pseudacorus** L. (Guul S.) H. 45; Drej. n. 35; F. D. 494; Rchb. ic. fl. germ. IX, tab. 344.

Bladene sværdformede, af Stængelens Længde; *Dækbladene* af Længde med eller længere end Blomsterne; *Blomsterdækkets* ydre Flige store, elliptiske, gule med brune Striber ved Basis, de indre lancetformede med bredere, foldet Basis, mindre end Arrets Flige; *Kapselen* trekantet.

2—3' høi. Blomsterne gule. 6—7. ♃.

I Kjær, ved Aa- og Søbredder, almindeligt udbredt i Danmark.

45. **I. spuria** L. (Blaa S.) H. 46; Drej. n. 36; F. D. 734; Rchb. l. c. IX, tab. 345; H. N. XII, 70.

Bladene sværdformede, kortere end Stængelen; *Dækbladene* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets* ydre Flige med ægformet, blaa Plade og smalere, rødstribet, Negl, de indre omvendt-ægformede, lila, længere end Arrets Flige; *Kapselen* sexkantet.

1—2' høi. Blomsterne blaae. 6. ♃.

Ved Strandbredder af Øer i Øresundet og Østersøen: hyppig ved Nordkysten af Saltholm (!), i Nakskov Fjord paa Øerne Steensø! Stubbeland (19) og Dueholm (9), Iholm mellem Fyen og Thorseng (Bredsdorff 1778, nu forsvunden, 12). [*]

Anm. I. germanica L., som af Kylling angives fra Lolland, er ikke funden der senere, og hvis Citatet forøvrigt er rigtigt, maa den vel antages at have været forvildet fra Haver, eller ialtfald forlængst ophørt at være vildvoxende i vor Flora. Fries (Bot. not. 1845 p. 123) antager forøvrigt, at de ældre Angivelser om denne sigte til I. squalens.

6. Cyperus. Fladax.

46. **C. fuscus** L. (Bruunt F.) H. 50; Drej. n. 38; F. D. 179; And. Cyp. Scand. t. I, f. 2; Rchb. ic. fl. g. VIII, tab. 280; H. N. XII, 79.

Stængelen skarpt-trekantet, med hule Sider; *Smaaaxene* fladtrykte, linieformede, med taglagte, tilsidst udspærrede Dækskjæl; 3 *Ar; Frugten* elliptisk, skarpt trekantet.

Smaaaxene samlede til 1 eller (hos kraftigere Expl.) flere, i en halvskjærmformet Qvast stillede Hoveder i Enden af Stængelen, omgivne af oftest 3 Svøbblade, der ere længere end Blomsterstanden; Dækskjællene sortbrune, med grøn, i en kort Spids udløbende Midtnerve. 7—8. ⊙. (Synes ikke i ethvert Aar at komme til Udvikling.)

I udtørrede Søer og paa fugtige, af og til oversvømmede Steder, ikke almindelig: *Sj.* Hellebæk (12), Skjæremøllen ved Fredensborg (Dr.), Frederiksborg, Lyngby, Frue Skov ved Bagsværd, Fortunen (H), Ermelund (26), mellem Christiansholm og Bellevue (Dr.); ***Falst.*** Horbeløv (Koch); ***Loll.*** ved Steensgaard (19), ***Thorseng*** i en Skov mellem Lundby og Thaersminde! [*]

47. **C. flavescens** L. (Guult F.) H. 50; F. D. 1682; And. l. c. I, 1; Rchb. VIII, tab. 278.

Stængelen budt-trekantet, *Smaaaxene* linie-lancetformede, fladtrykte, med taglagte, tiltrykte, budte Dækskjæl; 2 *Ar; Frugten* rundagtig, fladtrykt.

Blomsterstand og Svøbblade som hos foregaaende. Dækskjællene guulbrune med grøn Midtnerve. 7—8. ⊙ (♃? I Frankerig har jeg fundet Expl. med i Spidsen knolleformigt fortykkede Udløbere. Maa nærmere undersøges).

Paa fugtige Steder. Efter *H.* funden i ***Slesvig*** af Lehmann. [*]

7. Schoenus. Skjæne.

48. **S. ferrugineus** L. (Rustfarvet S.) H. 47; Drej. n. 37; F. D. 1503; And. I, 3; H. N. I, 72; Chætospora Rchb. VIII, tab. 285.

Stænglerne tueformigt samlede, mange Gange længere end Bladene; *Smaaaxene* 2—4, samlede i et elliptisk, endestillet Hoved; *det ydre Svøbblad* opret, lidet længere end Hovedet; *Dækskjællene* glatte; *Blomsterdækket* dannet af 3—5 Børster.

½—1' høi. Dækskjællene og Bladskederne glindsende og sortagtigt kastaniebrune. 6. ♃.

I Tørvmoser, sjelden i Danmark: ***Sj.*** Bidstrupgaards Mose (!) og Svogerslev Mose (20) ved Roeskilde; ***Møen*** i Enggrøfterne ved Grønsund (11); ***J.*** Bjørnsholm, Vissegaards Mose ved Aalborg (23), Moser Ø. for S. Tranders (12).

49. **S. nigricans** L. (Sortagtig S.) H. 47; F. D. 2281; And. I, 4; Rchb. VIII, tab. 286; H. N. IV, 89.

Stænglerne og *Rodbladene* tueformigt samlede; Bladene omtrent halvt saa lange som Stænglerne; *Smaaaxene* 5—8, samlede i et rundagtigt, endestillet Hoved; *det ydre Svøbblad* skraat opstigende, meget længere end Hovedet; *Dækskjællenes* Rygnerve ru; *Børster* 0 (eller 6).

1—1½' høi. Dækskjællene og Bladskederne glindsende sortbrune. 6. ♃.

I Tørvmoser, meget sjelden og kun bemærket paa Halvøen: ***J.*** Gravens Mose i V. Hanherred (Dr.), Fjerritslev i V. Hanherred, Østerild! Jensby og Hillerslev Moser i Thy (Dr.), Vildsted pr. Løgstør (8)!

8. Rhyncospora. Næbfrø.

50. **R. fusca** [Roem. & Schult. Syst. II, 88]. (Bruun N.) And. I, 7; Rchb. VIII, 285; H. N. XIV, 80; Schoenus L., H. 49; F. D. 1562.

Rodstokken krybende; den blomsterbærende *Stængel* opret, med (i Spidsen af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner) Smaaaxene sammenhobede til elliptiske, axformede Nøgler, der ere meget kortere end det ydre Svøbblad; *Blomsterdækkets* Børster 3, dobbelt saa lange som Frugten; *Støvdragere* 3; *Arrene* 2, længere end Griffelen.

¼—½' høi. Bladene guulgrønne, Dækskjællene brune. 7—8. ♃.

I Tørvmoser paa Hedegrund, kun funden paa ***Halvøen***: ***J.*** Vildsted ved Løgstør (8)! Viborg (H.), Stokholm Mose V. for Skive (16); ***Sl.*** Oxager i Angel (28); i Vesteregnene almindelig (H.)!

51. **R. alba** [Vahl Enum. II, 236] (Hvid N.) Drej. n. 39; And. I, 6; Rchb. VIII, 285; Schoenus L., H. 49; F. D. 320; L. Herb. IV, 71.

Stænglerne tueformigt samlede, opstigende, med (i Spidsen af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner) Smaaaxene sammenhobede til rundagtige, halvskjærmformede Nøgler, omtrent af det ydre Svøbblads Længde; *Blomsterdækkets* Børster omtrent 10, af Længde med Frugten; *Støvdragere* 2; *Arrene* 2, kortere end Griffelen.

½—1' høi. Bladene mere blaagrønne, Dækskjællene hvidgule, imod Frugtmodningen blegbrune. 6—8. ♃.

I Kjær og Hedemoser, især i Hængedynd: paa *Halvøen* alm. især i den midterste og vestlige Deel; sjeldnere paa Øerne: *F.* Langensø (13), Rødskebølle (12); *Loll.* Karleby ved Nysted (19); *Falst.* i Horreby Lyng! *Sj.* Holmegaardsmosen, Tepri og Lyngby Mose (H.), Erlandsens Mølle ved Hillerød (7), Helsingør (H.), *Bornh.* i Høilyngen (8).

9. Eleocharis. Sumpstraa.

a. Frugten jævn.

52. **E. palustris** [R. Br. prodr. fl. nov. holl. I, 80.] (Almindeligt S.) Drej. n. 43; Scirpus L., H. 51; F. D. 273; And. II, 22; Rchb. VIII, 297; H. N. II, 68; L. Herb. VII, 137.

Rodstokken krybende; *Stængelen* trind, noget fladtrykt, med to lige afskaarne, bladløse Skeder ved Basis; *Axet* linielancetformet eller ovalt; *Dækskjællene* næsten spidse, de 2 nedre (blomsterløse) budte, omfattende hver Halvdelen af Axet; 2 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, noget fladtrykt med afrundet Rand.

Var. efter Voxestedet i Høide (⅓—1'), Axets Form o.s.v. 6—8. ♃.

Almindelig paa fugtige Enge, i Moser, ved Søbredder og i selve Vandet (alm. den større Form).

53. **E. uniglumis** [Link i Jahrb. d. Gew. K. I, 3, 77] (Enskjællet S.) Scirpus Fr. mant. 2, 45; Rchb. VIII, 296; And. II, 23; H. N. II, 69; S. palustris β, minor H. 51; S. acicularis F. D. 167 (?)

Stængelen trind; *Axet* æg-lancetformet; *det nedre* (blomsterløse) *Dækskjæl* rundagtig-ægformet, heelt omfattende Axet, (forøvrigt som foreg.)

Ansees af Mange for en Form af foreg., fra hvilken den, foruden de angivne Kjendetegn, er forskjellig ved mere glindsende, mørkrødbrune Bladskeder og finere Stængler. 6—8. ♃.

Paa Enge og andre fugtige Steder, især ved Strandkanterne, forekommer i alle Provindser, men ikke saa hyppig som foreg.

54. E. **multicaulis** [Smith fl. britt. I, 48. Scirpus] (Mangestænglet S.) H. II, 113; F. D. 1923; Rchb. VIII, 296; And. II, 24; Fr. mant. I, 3; H. N. II, 67.

Stænglerne tueformigt-samlede, trinde, med to bladløse, skraat afskaarne Skeder ved Grunden; *Axet* æg-lancetformet eller ovalt; *Dækskjællene* budte, det nedre udrandet, heelt omfattende Axet; 3 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, skarpt trekantet.

De nederste Blomster i Axet ere stundom topskydende; Bladskederne blegbrune. Hos Rchb. (anf. St.) er den afbildet med 2 Ar, og maaskee altsaa disses Antal er forskjelligt; paa alle de af mig undersøgte Expl. har jeg fundet 3 Ar. 6—8. ♃.

Ved Søbredder og paa oversvømmet, sandig Grund, hidtil kun bekjendt fra *Halvøen*: *J.* Karlsmærsk Hede ved Blaavandshuk (30!); *Sl.* Huusby (28) og Oxager i Angel (16), Læk (Heiberg); Romø (N.) i smaa Sumper udenfor den vestlige Klitrække (16). *

b. Frugten stribet.

55. E. **acicularis** [R. Br. l. c.] (Naaleformet S.) Drej. n. 44; Scirpus L., H. 53; F. D. 287; Rchb. VIII, 294; And. II, 26; H. N. XV. 90.

Stængelen traadformet, furet-firekantet; *Axet* ægformet-elliptisk, faablomstret; *Dækskjællene* ægformede; 3 *Ar*; *Frugten* omvendt-ægformet, med omtrent 8 Striber paalangs.

Rodstokken alm. krybende, stundom sammentrængt, med tueformigt samlede Stgl. Hele Planten meget spædere og finere end de foreg. 6—8. ⊙ (efter Koch), ♃ (Horn. o. Fl.)

Ved Sø- og Aabredder, (paa sandig og leret Bund) alm. i Sjælland og paa Bornholm og savnes neppe i nogen af de danske Provindser (fra Fyen har jeg ikke endnu seet Expl.)

10. Scirpus. Kogleax.

a. *Bæothryon* N. E. Eet endestillet enkelt Ax, 6 Børster i Blomsterdækket, 3 Ar.

56. S. **parvulus** [R. & S. Syst. Veg. II, 124.] (Lav K.) F. D. 2161; Rchb. VIII, 299; And. I, 20; H. N. X, 68; S. nanus Spreng., H. II, 113.

Stænglerne trinde, med indvendige Tværrum, ved Grunden omgivne af tyndhindede Bladskeder uden Plade; *Dækskjællene* ovale, budte; hveranden af Børsterne længere end den trekantede, jævne Frugt.

Rodstokken krybende, udsender traadfine Udløbere med en opsvulmet Knop i Spidsen; Planten liden som Eleocharis acicularis, men mere robust. 7—8. ♃.

Ved Sø- og Flodbredder: *Sl.* ved Bredderne af Slien i Mængde (16), Halvmaanen ved Husum (F. Müll., 20!); *Loll.* i stor Mængde paa inddæmmede Strækninger af Nakskov Fjord, f. Ex. ved Holeby (19). Maa nærmere eftersøges, da dens Lighed med foreg. let kan skjule den for en flygtig Betragtning.

57. S. **pauciflorus** [Lightf. fl. Scot. p. 1078.] (Faablomstret K.) F. D. 1862 (høire Fig.); Rchb. VIII, 299; And. I, 21; S. Bæothryon Ehrh., H. 52; H. N. II, 66; Heleocharis Bæothryon Drej. n. 45.

Stænglerne tueformigt samlede, trinde, ved Grunden omgivne af Bladskeder uden Plade; *Axene* rundagtigt-ægformede, 4—6-blomstrede; *Dækskjællene* ægformede, budte, alle blomsterbærende, det nedre større og omfattende, kortere end Axet, *Børsterne* lidt kortere end den trekantede, paalangs stribede Frugt.

4—8'' høi. 6—8. ♃.

β, minor (Blytt) F. D. 1862 (venstre Fig.) Straaene lavere (omtr. 2'' høie), opstigende.

I Hedemoser, ved Søbredder og paa fugtige Overdrev, alm. udbredt paa *Halvøen*, mindre hyppig og kun sporadisk paa *Øerne*. *β*, paa mere tør Grund, f. Ex. Amager Fælled! Vaalse Vig paa Falster (Koch)! Hullebæk (14)! *J.* Overdrev ved Støvringgaard i Jylland!

58. **S. cæspitosus** L. (Tue-K.) H. 52; F. D. 1861; Rchb. VIII, 300; And. I, 19; H. N. XV, 89; Limnochloa cæspitosa Drej. n. 47.

Stænglerne tueformigt samlede, trinde, stribede, ved Grunden omgivne af tæt-taglagte Bladskeder, af hvilke de øvre ende i en kort, sylformet Plade; *Axet* 3—5-blomstret; *Dækskjællene* ægformede, budte, det nedre tomt, af Længde med og omfattende Axet, tilspidset i en tyk, bladagtig Braad; *Børsterne* længere end den trekantede, jævne Frugt.

2—8" høi. Straaene meget stive og tæt sammenhobede. Skederne glindsende og løst omsluttende. 5—7. ♃.

I Lyngmoser, almindelig i *Halvøens* Hedeegne, paa Øerne ikke alm.; *F.* i Mængde paa Hals Overdrev v. Hofmansgave (18); *Langel.* ved Tranekjær (19); *Falst.* Horreby Lyng (14); *Sj.* Gurre (14), gl. Kjøgekro (H.), Holmegaardsmosen! *Bornh.* i Høilyngen alm.!

b. *Heleogiton Link.* Stængelen flydende, leddet, fra Leddene (Bladhjørnerne) udgaae Blomsterstilke med eet enkelt, endestillet Ax. Børster 0. Ar 2.

59. **S. fluitans** L. (Flydende K.) H. 54; F. D. 1082; Rchb. VIII, 298; And. I, 18; H. N. II, 70; Dichostylis Beauv., Drej. n. 46.

Stængelen grenet, ved Grunden rodslaaende; *Bladenes* Plade linieformet, længere end Skeden; *Axene* faablomstrede; *Frugten* tveægget-fladtrykt.

De meget tynde, flydende Stængler ere eensbetydende med beslægtede Arters krybende Rodstok, de fra Bladhjørnerne udgaaende Blomsterstilke med hines overjordiske »Stængler«. Dækskjællene lysgrønne, i Randen hindeagtigt blegbrune. 7—8. ♃.

I rindende og stillestaaende Vand: paa *Halvøen* hist og her: Koustrup i Thy (Dr.), Hasselholt mellem Skive og Struer (16), Aarslev ved Aarhuus, Lille og Store Ring ved Skanderborg (H.), Borris! Henne! Tange (3 Mile N. O. for Ribe, 30) og derfra mod S. i *Slesv.* ikke sjelden (N.), Amrom (herb. Drej.); paa *Øerne* kun angivet fra (*Sj.*) en Dam i Hareskoven og (*Bornh.*) ved Vallensgaarden (H.). *

c. Blomsterstanden tilsyneladende sidestillet, idet det større Svøbblad udvikler sig i Retning af Stængelen og ligner en Fortsættelse af denne. Smaaaxene alm. 2 eller flere, i siddende eller til en sammensat, halvskjærmformet Qvast forenede Nøgler.

aa. Isolepis R. Br. Dækskjællene i Spidsen hele, med en Braad. Børster 0.

60. **S. setaceus** L. (Børsteformet K.) H. 55; Drej. n. 53; F. D. 311; Rchb. VIII, 301; And. 1, 17; H. N. I, 74.

Stængelen trind, ved Grunden beklædt med Bladskeder, af hvilke de øvre have Plade; *Axene* 1—3, siddende, ægformede, kortere end det tilsidst tilbagebøiede Svøbblad; 3 *Ar; Frugten* omvendt-ægformet, noget fladtrykt, stribet paalangs.

1—6" høi. Var. med krybende eller tueformigt sammentrængt Rodstok, Stænglerne oprette eller bueformet nedbøiede, med kortere eller længere Svøbblad, 2 og 3 Støvdr.; Bladskederne rødlige. 7—8. ⊙.

Ved Søbredder, paa fugtige Overdrev, især paa sandig eller tørvholdig Bund, sporadisk og ikke almindelig, men bemærket i alle danske Provindser, hyppigst paa Halvøen og i Nordsjælland. *

bb. Schoenoplectus Rchb. Dækskjællene fryndset-randhaarede, i Spidsen udrandede med en Braad i Indskjæringen. Blomsterdække børsteformet.

α. Straaet trindt.

61. **S. lacustris** L. (Sø-K.) H. 54; Drej. n. 54; F. D. 1142; Rchb. VIII, 306; And. 1, 13.

Stængelen ved Grunden med Bladskeder uden eller med en kort Plade; *Blomsterstandens* Grene uddragne; *Dækskjællene* jævne; *Støvknapperne* i Spidsen haarede; 3 *Ar; Frugten* budttrekantet.

Stgl. 3—6' høi, af grøn Farve. (En Form i rindende Vand med forlængede Bladplader anføres fra Sydeuropa og maa eftersøges hos os.) 6—7. ♃.

I Bække, Aaer og Indsøer, alm. udbredt i Danmark.

62. **S. Tabernæmontani** [Gmel. Fl. Bad. p. 101.] (Blaagrøn K.) Rchb. VIII, 307; S. glaucus Sm., H. II, 114; Drej.

n. 55; F. D. 1922 og 454 (S. Holoschoenus); H. N. II, 65; S. lacustris β glaucus Fr. nov. p. 6; And. 1, 13.

Blomsterstandens Grene korte; *Dækskjællene* rødbrunagtigt-punkterede; *Støvknapperne* alm. glatte; 2 *Ar; Frugten* i Gjennemsnit fladtrykt-halvtrind (mere hvælvet udad- end indadtil), forøvrigt som foreg., men lavere (omtr. 2' høi) og mere blaagrøn. 6—7. ♃.

Flere Forfattere antage denne paa Grund af Overgangsformer og flere af de angivne Kjendetegns Foranderlighed for en Afart af foreg., frembragt ved Forskjellighed af Voxested; men saavel paa Grund af de anførte Kjendetegn som et særeget Habitus, forekommer mig dog Adskillelsen af denne og foreg. ligesaa naturlig som flere andre almindeligt antagne Arter.

Ved Bredderne af Salt- og Brakvand, ikke sjelden, bemærket i alle Provindser, især hyppig ved Halvøens Fjorde og Marskenge.

β. Straaet tresidigt.

63. S. **carinatus** [Sm. i E. B. 1983.] (Budtkantet K.) H. N. XII, 81; And. 1, 14; S. Duvalii Hopp., H. II, 114; F. D. 1743; Rchb. 724; S. trigonus Nolt. nov. p. 9.

Stængelen forneden trind, fra Midten opad budt-trekantet (med 2 hvælvede og 1 flad Side); *Smaaaxene* samlede i flere, stilkede eller siddende Nøgler; *Dækskjællene* spidst-udrandede; *Støvknapperne* glatte; 2 *Ar; Blomsterdækkets Børster* ligelange med den fladtrykte, paa Ryggen hvælvede *Frugt.*

Stgl. 2—4' høi, af grøn Farve, ved Grunden tyk og opblæst, de øvre Bladskeder med længere Plade, Svøbbladet længere og mere opret end hos foreg. 6—7. ♃.

Ved Flodbredder, kun funden ved Bredderne af Eideren (N.)! ☜

64. S. **triqueter** L. (Trekantet K.) H. 56; F. D. 1983; Rchb. 719; And. 1, 15; H. N. XII, 82; S. Pollichii Godr. & Gr.

Stængelen overalt skarpt-trekantet; det øvre Blad med en Plade kortere end Skeden; *Smaaaxene* samlede i eet siddende eller flere kortstilkede *Nøgler; Dækskjællene* budt-udrandede; *Støvknapperne* glatte; 2 *Ar; Børsterne* som foreg.; *Frugten* trekantet, paa Ryggen hvælvet.

2—4' høi, frisk grøn (ogsaa i tørret Tilstand); Bladpladen bred, trekantet, Svøbbladet opret, længere og bredere end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Eideren (N.)! ⊠

65. **S. pungens** Vahl [ms., herb! enum. II, 255.] (Stikkende K.) H. II, 114; Nolt. nov. p. 9; And. I, 16; H. N. XIII, 79; S. Rothii Hopp., Rchb. 717—18; S. triqueter F. D. 1563.

Stængelen overalt skarpt trekantet; de 2 øvre *Blade* med Plade længere end Skeden; *Smaaaxene* enlige eller flere samlede til et siddende Nøgle; *Dækskjællene* spidst-udrandede; *Støvknapperne* i Spidsen randhaarede; 2 *Ar*; *Børsterne* neppe halvt saa lange som den budt-trekantede, paa Ryggen hvælvede *Frugt*.

½—1½' høi. Bliver guulbruun ved Tørring. Bladpladerne og det oprette, sylspidsede Svøbblad omtr. dobbelt saa lange, men meget smalere og finere end hos foreg. *Var.* med 3 Ar (Vahls Herb. og Mscr., Exemplarer fra Frankerig!). 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som de to foreg. Arter, og ligesom disse, hidtil kun funden i *Slesvig*: ved Slien (Jessen), Ulsnæs (16), St. Peter i Eidersted (F. Müll.). ⊠

d. *Phyllanthela* Fr. Blomsterstanden endestillet, med flere stærkt udviklede Svøbblade. (3 Ar.)

66. **S. maritimus** L. (Strand-K.) H. 56; Drej. n. 56; F. D. 937; Rchb. 726—28; And. I, 11; L. Herb. IX, 164.

Stængelen overalt skarpt trekantet, mangebladet; *Smaaaxene* samlede i eet siddende og flere stilkede Nøgler; *Dækskjællene* spidst udrandede med en Braad i Indskjæringen; *Blomsterdækkets Børster* 3—6, kortere end Frugten; *Støvknapperne* i Spidsen randhaarede; *Frugten* omvendt-ægformet, budt-trekantet, i Gjennemsnit næsten halvtrind.

1—3' høi. Rodstokken krybende, ofte knolleformigt opsvulmet. Dækskjællene kastaniebrune. Var. med 2 Ar. 7—8. ♃.

β, *monostachys*, med eet enkelt rundagtigt-ovalt Ax.

γ, *macrostachys* Koch. Smaaaxene lancetformede, næsten 1'' lange.

δ, *sphærostachys!* Smaaaxene æg-kugleformede.

Ved Strandbredder, meget alm. Formerne paa samme Steder, men sjeldnere: β, *Sj.* Kalundborg Fjordenge (Baagøe!); *F.* Hofmansgave (4); Vresen i Storebælt (19); *Loll.* ved Bjerremark (19), *Falst.* Kippinge Nor, Vaalse (14), Hesnæs (Koch); *Sl.* v. Haderslev Fjord (Grønlund!), Flensborg Fjord! γ, Marienborg paa *Møen* (9), *Loll.* ved Torpe (19); *F.* mellem Nyborg og Holkenhavn (Lund); δ, Tørvmoser paa Lyø (12).

67. S. **silvaticus** L. (Skov-K.) H. 57; Drej. n. 57; F. D. 307; Rchb. 731; And. I, 10.

Stængelen forneden budt-, foroven skarpt-trekantet, mangebladet; *Blomsterstanden* flere Gange sammensat, qvastformet, med forlængede Smaagrene; *Dækskjællene* budte med en kort Braad; *Børsterne* 3—6, længere end den trekantede *Frugt.*

2—3' høi. Hele Planten frisk grøn, Bld. brede; Dækskjællene sortgrønne med bleggrøn Midtnerve. Smaaaxene mange Gange mindre end hos foreg. 6—7. ♃.

Paa sumpige Steder i Skove, ved Grøfter, Vandhuller o. s. v., forekommer i alle Provindser, men i enkelte Egne sparsom (f. Ex. i det sydvestl. *Sjæll.* (17), paa *Lolland* og i det nordl. *Jyll.*; ikke bemærket i V. Hanherred (12)).

e. *Blysmus* (Panzer). Smaaaxene toradet ordnede til et sammensat, endestillet Ax. (2 Ar).

68. S. **Caricis** [Retz. Prodr. ed. II, p. 16.] (Fladtrykt K.) Schoenus compressus L., H. 48; F. D. 1622; Blysmus compr. Panz., Drej. n. 41; Rchb. 693; And. I, 9.

Stængelen utydeligt og budt-trekantet; *Bladene* flade med kjølformet Midtnerve paa Underfladen; *Smaaaxene* 6—8-blomstrede; *Blomsterdækkets Børster* med nedadvendte Smaatorne, vedblivende, længere end den lindseformet-fladtrykte, glindsende *Frugt; Støvknapperne* i Spidsen randhaarede.

Svøbbladet oftest længere end Axet. Dækskjællene lys-kastaniebrune. 6—7. ♃.

Paa Enge (saavel Færskvands- som Strandenge) alm. udbredt. ⚹

69. S. **rufus** [Schrad. fl. germ. I, 133.] (Rødbrun K.) Schoenus Huds., H. 48; F. D. 1504; Blysmus Link., Drej. n. 42; Rchb. 694; And. I, 8; H. N. XII, 80; L. Herb. VII, 139.

Stængelen trind; *Bladene* halvtrinde, paa Overfladen rendede; *Smaaaxene* 2—5-blomstrede; *Børsterne* 0 eller hurtigt affaldende, »med opadrettede Smaatorne«, kortere end den fladtrykt-halvtrinde, glandsløse *Frugt*.

Svøbbladet ofte kortere, sjeldent længere end Axet; Dækskjællene mørkere og mere rødligt-kastaniebrune, Frugterne større end hos foreg. 6—7. ♃.

* — *bifolius* (S. bifolius Wallr. Sched. crit. p. 27; S. Tabernæmontani *β*, monostachys Lge. Haandb. 1 Udg. p. 38), med høiere og kraftigere Stængler, bredere Blade af glindsende mørkgrøn Farve; Axet omgivet af 2 Svøbblade, det ene omtrent af Axets Længde, det andet meget længere. Bliver ikke guul ved Tørring som Hovedarten og blomstrer senere ($\frac{7}{2}$—8).

Paa Syltenge og Strandfælleder, sporadisk og ikke almindelig: ***Sj.*** Holbæk (15), Jægerspriis (19), Boserup (20), Saltholm (!) Vesterfælled, Kjøge (Dr.); ***Moen*** v. Grønsund (14), Ulfshale (17); ***Falst.*** v. Hesnæs (14), Ulsløv Sø (Koch), Grønsund (9); ***Loll.*** Strognæs (5); ***F.*** Hofmansgave (4), Knudshoved (19), Rødkilde, Lyø (12), Thurø (19); ***J.*** mellem Fjerritslev og Klim i V. Hanherred, Agger i Thy (Dr.), Fjaltring! Mariager Fjord (7); ***Sl.*** Flensborg Fjord, Slien ved Slesvig (16), Sylt (N.). * ***Sj.*** Strandenge ved Flaskekroen (19); ***J.*** indenfor Klitterne ved Fjaltring (i Selskab med Hovedarten)! ***Sl.*** St. Peter i Eidersted (F. Müll.).

Anm. Formen * er i Udseende meget forskjellig fra Hovedarten og ligner ved flygtig Betragtning langt mere *S. pungens*, saa at jeg ikke vilde betænke mig paa at ansee den for en egen Art, dersom den ikke i de væsenligere Kjendetegn stemte aldeles overeens med S. rufus. Den anbefales til nærmere Undersøgelse!

11. Eriophorum. Kjæruld.

a. *Polystachya.* Smaaaxene flere (3—10), i halvskjærmformet Qvast, omgivne af Svøbblade; det indre Smaaax siddende, de ydre stilkede, paa tilsidst nikkende Axstilke.

70. **E. gracile** [Koch i Roth. Cat. bot. 2. p. 259.] (Fiin K.) H. 61; Drej. n. 52; Rchb. 687—88; And. II, 29; L. Herb. III, 51; H. N. XIV, 79; E. triquetrum Hopp., F. D. 1441; E. polystachyon *γ*, L. fl. Suec.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* budt-trekantet; *Bladene* overalt trekantede, det øvre Stængelblad naaer ikke Blomsterstanden; *Axstilkene* duunhaaret-rue; *Dækskjællene* budte; *Støvknapperne* kortere end Støvtraadene.

Finere og med smalere Blade end de 2 følgende; Ulden (det haarformede Blomsterdække) kortere og finere, bestaaende af 1—2 Cellerækker, (hos de 2 følgende af flere, omtr. 7 Cellerækker (12). 5—6. ♃.

I Hængedynd og dybe Moser, sporadisk og ikke almindelig: *Sj.* Bagsværd (H.), Dronninggaard (Puerary), Frederiksdal (14), Lyngby Mose (!) og Viintappergaarden (Dr.), Lundehuusmosen! *F.* Hofmansgave (H.), Norup Mose (18), Ollerup, Nielstrup, Egense (12), *J.* Moser Ø. for Tostum Sø, Hobro (16), Karlslund ved Randers (7), Bredstrup ved Fredericia (12); *Sl.* Haderslev (16), Aabenraa (Rafn), Huusby i Angel (16).

71. E. **latifolium** [Hoppe Taschenb. 1800, p. 108.] (Fladbladet K.) Drej. n. 50; Rchb. 691—92; And. II, 28; L. Herb. III, 50; E. polystachyon *β*, L. fl. Suec., F. D. 1381; H. 59.

Rodstokken uden Udløbere; *Stængelen* oventil budt-trekantet; *Bladene* flade med kjølformet Midtnerve paa Underfladen, i Spidsen trekantede, det øvre Stængelblad ikke naaende Blomsterstanden; *Axstilkene* rue; *Dækskjællene* spidse; *Støvknapperne* kortere end Støvtraadene.

Frisk grøn, Bld. aftage jævnt i Brede mod Spidsen, de øvre have alm. en sort Plet ved Grunden; Ulden kortere end hos den følgende. 5—6. ♃.

Paa fugtige Enge, i alle Provindser, men ikke saa almindeligt udbredt som følgende og som oftest ikke i Selskab med denne. I enkelte Egne mangler den aldeles, f. Ex. ikke bemærket paa Lolland (19).

72. E. **angustifolium** [Roth. tent. 1, 24.] (Smalbladet K.) H. 60; Drej. n. 51; F. D. 1442; And. II, 27; L. Herb. VII, 138; E. polystachyon a, L. fl. Suec., Rchb. 689—90.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* trind; *Bladene* rendeformede, omtrent fra Midten til Spidsen trekantede, længere end Ledstykkerne (det øverste Stængelblad naaer under Blomstringen op over Blomsterstanden); *Axstilkene* jævne og glatte; *Dækskjællene* spidse; *Støvknapperne* længere end Støvtraadene.

Bladene blaagrønne, mere ligebrede overalt end hos foreg., var. iøvrigt i Henseende til Bladenes Brede, Stængelens Høide, Axenes Antal o. s. v. Ulden meget lang. 4—5. ♃.

I Sumper, Kjær og Grøfter overalt i de danske Provindser.

b. *Monostachya.* Eet enkelt, endestillet Ax.

73. **E. vaginatum** L. (Skedestraaet K.) H. 58; Drej. n. 49; F. D. 236; Rchb. 686; And. II, 30; L. Herb. III, 52.

Stængelen glat, oventil budt-trekantet, med 1—2 bladløse, opblæste Skeder; *Rodbladene* lange, børsteformede, i Randen rue; *Børsterne* talrige, forlængede til en ret Uld.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi, Rodstokken sammentrængt, danner tætte Tuer, omgivne af Trævlenæt (de ældre Bladskeders Rester). 4—5. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, alm. paa Halvøen og i Sjælland, sjeldnere i Fyen og paa Lolland.

74. **E. alpinum** L. (Liden K.) H. 59; F. D. 620; Rchb. 683—84; And. II, 33; L. Herb. V, 89; Limnochloa alpina Drej. n. 48.

Rodstokken skjævt krybende, udsender med korte Mellemrum flere, 6—8'' lange, trekantede, rue *Stængler*, som kun ved Grunden ere forsynede med Blade, af hvilke de øvre have en meget kort, i Randen ru, de nedre ingen Plade; *Børsterne* 4—6, forlængede til en kruset Uld.

Hele Planten, og især Axene, meget mindre end foreg., Dækskjællene guulbrune med grøn Rygnerve. (Ligner under Blomstringen meget Scirpus cæspitosus). 4—6. ♃,

I Moser, især med Hængedynd, sporadisk og hidtil bemærket hyppigere i Sjælland end i de andre Provindser: *Sj.* Jonstrup Vang, Ruderhegn (14), Dronninggaard, Tepri og Lyngby Moser (H.), Viintappermosen (Dr.), Holmegaardsmosen (H.)! Kongsted Mose (9), Sorø (Hoffmeyer), Antvorskov (H.); ***Moen*** (H.); *F.* Langeskovs Kro (16); **J.** Vildmosen (16), Svenstrup Eng ved Aalborg (Branth), Stokholm Mose mellem Skive og Struer (16), Fusing Vasehuus (7), Kalbygaard! Gjedved, Satrup, Riis Mose (2), Kolding (28); *Sl.* Broager (28).

12. Cladium. Avnknippe.

75. **C. Mariscus** [R. Br. Prodr. fl. N. Holl. I, 92.] (Hvasbladet A.) Drej. n. 40; Rchb. 682; And. I, 5; H. N. IV,

88; C. germanicum Schrad., H. 33; Schoenus Mariscus L., F. D. 1202.

Stængelen trind, glat, mangebladet; *Bladene* i Randen og paa den kjølformede Rygnerve hvast-saugtakkede; *Smaaaxene* knippeformigt samlede i stilkede, qvastformede Blomsterstande i Spidsen af Stængelen og Grene fra de øvre Bladhjørner.

Stgl. 3—4' høi og stiv, med tydelige Led. 7—8. ♃.

I dybe Kjær og Tørvgrave ikke almindelig: *Sj.* Slangerup (H.), Ørholm (20), Nymølle, Lyngby Mose (H.)! Langholmsmosen ved Dronninggaard (14), Leerbæks Mose ved Roeskilde! Holmegaardsmosen (Dr.), Munkebjergby (Lund); *Falst.* Liselund v. Stubbekjøbing (Rasm.), Borup Sø (14); *Langeland* i Freimose (H.); *F.* Schelenborg! Øxemose ved Hofmansgave (18); *J.* Skanderborg (H.); *Sl.* Langsø ved Midsunde (16).

13. Nardus. Katteskjæg.

76. **N. stricta** L. (Stivt K.) H. 61; Drej. n. 143; F. D. 1022; Rchb. ic. fl. germ. I, tab. 110; And. Gramin. Scand. XII, 141.

Straaene og de stive Bladknipper tæt tueformigt sammenhobede; *Smaaaxene* indsænkte i Axen; *den nedre Inderavne* læderagtig, sylformet, randhaaret-ru; *Griffelen* traadformet, *Arret* forlænget udenfor Blomstens Spidse.

6—8" høi, blaagraa. 6—7. ♃.

Paa slette Enge og Lyngheder, almindelig i Landets magrere Egne, sjeldnere i de frugtbare (f. Ex. ikke bemærket paa Lolland (19), sjelden paa Falster (Koch).

II. Digynia.

14. Lepturus. Spidshale.

77. **L. filiformis** [Trin. Fund. agrost. 121] (Traadstænglet S.) Rchb. ic. fl. g. I, tab. 2; And. Gram. I, 12; H. N. XI, 94; L. Herb. VI, 112; (L. incurvatus Drej. n. 142 og Rottboellia incurvata H. 125 tildeels: efter Voxestederne); Rottboellia filiformis Roth Cat. bot. 1, p. 21.

Straaet fra Grunden af grenet, med knæbøiet-opstigende Grene; *Axet* ret eller svagt bøiet, efter Afblomstringen fjernet fra det øvre Stængelblad; *Axen* skjør.

4—10" høi, blaagrøn. 6—7. ⊙. Forekommer under 2 Former:

α, strictus Lge. Haandb. 2 Udg. p. 44 (Rottboellia incurvata E. B. tab. 760). Axene stivt oprette.

β, subcurvatus Lge. l. c. (R. incurvata F. D. 938; H. og Drej. tildeels; Lepturus incurvatus (?) Lge. Haandb. 1. Udg. p. 42). Axene i Spidsen noget bøiede.

Paa Strandenge og Strandfælleder, sjelden og sporadisk: *Sj.* Vesterfælled (Blytt), Reersø (13); ***Møen*** p. Grønsund Eng (14); *F.* Hofmansgave (H.); *J.* Limfjorden V. for Aalborg (H.); *Sl.* Gelting (Stisgaard!), Beenshallig (N.). *β*, Amager ved Limfabriken (Schum., F. D.); ***Loll.*** hyppig paa Øerne og det inddæmmede Land ved Nakskov Fjord (19); Sylt (Spicker), Amrom (N.). *

Anm. Den i Sydeuropa (f. Ex. ved Kysterne af Middelhavet og paa Spaniens Saltstepper) voxende *L. incurvatus* (Trin.) Koch. Syn. II, p. 958; Rchb. fl. germ. I, tab. 2 (Rottboellia incurvata Cav. ic. 3, tab. 213!) er i Udseende saare forskjellig fra vor Art og adskilles let ved lavere Væxt, nedliggende Grene, Axet under og efter Blomstringen stærkt seglformigt indbøiet, dets nedre Deel indsluttet i det øvre Stængelblad, hvis Plade er bredere og kortere. (Det fra Inder- og Yderavnernes gjensidige Længde hentede Kjendetegn forekommer mig foranderligt). Til denne havde jeg tidligere med Tvivl henført Formen *β*, som da kun var mig bekjendt fra F. D. og et Expl. fra Nolte i Poulsens Herb., men efterat jeg har samlet og sammenlignet begge Arter i Sydeuropa, og efterat Prof. Nolte har havt den Godhed at meddele mig den Bemærkning, at efter hans Anskuelse Alt hvad her i Landet forekommer, hører til een Art, har jeg udslettet L. incurvatus af Haandbogen. Sandsynligviis er den fra Skåne angivne L. incurvatus (Fr. mant. 2, And. Gram. Scand. p. 10) og overhovedet den af flere Forff. under dette Navn anførte Plante ligeledes den her angivne L. filiformis *β*. — Rottboellia incurvata L. fil. (Ægilops incurvata L. Sp.) synes efter Beskr. og Citater at indbefatte begge Arter.

15. Lolium. Raigræs.

78. **L. perenne** L. (Almindeligt R.) H. 133; Drej. n. 136; F. D. 747; Rchb. ic. fl. germ. I, tab. 6; And. Gram. II, 15; L. Herb. III, 49.

Fra Roden udgaae saavel blomsterbærende Straa som blomsterløse Bladknipper; *Bladene* glatte, de yngre foldede; *Smaaaxene* under Blomstringen tiltrykte til Axen eller kun lidet udstaaende; *Yderavnen* omtrent af Smaaaxets halve Længde; *Inderavnerne* stakløse, hindeagtige, den nedre bredere end den øvre.

Straaene glatte, ved Grunden knæbøiet-opstigende. 6—8. ♃.

α, vulgare. Smaaaxene 6—9-blomstrede.

β, tenue H. l. c. (L. tenue L.) Smaaaxene 3—4-blomstrede, Straa og Blade finere.

γ, aristatum (Schum. p. 36). Yderavnerne stakbærende.

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veigrøfter o. s. v., meget alm. *β*, paa tørre Steder, dyrkes ofte paa kunstige Græsplainer; *γ*, anføres af Schum. som sjællandsk. Desuden forekomme følgende Misdannelser: — 1, (*adbreviatum*) med kort Ax (sammentrængt Axe), 2, (*ramosum*) med grenede og 3, (*viviparum*) med topskydende Smaaax.

† *L. italicum* [A. Braun, Flora 1834 p. 241] (Italiensk R.) L. Bouchéanum Kth., Rchb. ic. fl. germ. VII, 238—39.

De yngre *Blade* indrullede i Randen, tilligemed Bladskederne lidet rue; *Smaaaxene* under Blomstringen stærkt udspærrede; *den nedre Inderavne* med en kort Stak nedenfor Spidsen; forøvrigt som foreg. ⊙ eller ♃.

Dyrkes i de senere Aar hist og her som Fodervæxt og forekommer stundom forvildet, f. Ex. ***Sj*** ved Jagtveien udenfor Kjøbenhavn! Rolighedsveien; ***Falst.*** Stubbekjøbing; ***Loll.*** Nakskov; ***F.*** Nyborg, Klingstrup (19).

79. **L. Linicola** Sonder [Koch syn. II, 957] (Hør-R.) And. II, 14; L. arvense H. 134; F. D. 1864; Rchb. ic. fl. germ. I, tab. 4, f. 1337—39; H. N. II, 78; L. Herb. II, 33 (ikke Wither).

Straaene oprette, glatte eller foroven lidet rue, ingen blomsterløse Bladknipper; *Yderavnen* lidet kortere end Smaaaxet; *den nedre Inderavne* nedenfor Midten læderagtig, uden eller med en bøiet, affaldende Stak; *den øvre Inderavne* naaer (ved Frugtmodningen) med Randen udenfor den nedre.

Finere end de øvrige Arter. Smaaaxene alm. 5—8-blomstrede, sjeldnere forekommer den med færre (2—5) Blomster i Smaaaxet (*β, minus* Koch, Falst. Veg., *L. Halleri* Gmel.) eller med flere (10—11) Blomster i Smaaaxet (*γ, majus* Koch l. c.). 7. ⊙.

Almindeligt Ukrud i Hørsæden, og har udbredt sig med Hørculturen, som det synes, til alle Egne af Landet. *β*, Lommeløv, *γ*, Riserup p. ***Falst.*** (Koch)!

80. **L. temulentum** L. (Svingel-R.) H. 134; Drej. n. 137; F. D. 160; Rchb. I, tab. 5, fig. 1342—44; And. II, 13; L. Herb. II, 32.

Straaene oprette, rue, ingen blomsterløse Bladknipper; *Yderavnen* af Længde med eller længere end Smaaaxet; *den nedre Inderavne* nedenfor Midten læderagtig, med en 3—4‴ lang, oftest ret Stak; *den øvre Inderavne* naaer (ved Frugtmodningen) med Randen udenfor den nedre.

Kraftigere end foreg., Smaaaxstilken skjør og Blomsterne derfor (med Undtagelse af Yderavnen) hurtigt affaldende. Var. med en meget kort og noget bøiet Stak, Yderavnerne alm. større, Smaaaxene 6—8-blomstrede (*β, leptochæton* A. Br.) En Form med jævnt Straa (*γ, speciosum* Koch Syn., L., arvense With.) har jeg ikke bemærket i vor Flora. 6—7. ⊙.

Ikke sjelden paa dyrkede Marker, især blandt Vaarsæden. I enkelte Egne (f. Ex. i Fyen) sparsom. Formen *β*, paa Ryddepladser og ved Møddinger, sjeldnere end Hovedarten, f. Ex. Kjøbenhavn, Svendborg (19).

16. Brachypodium. Stilkax.

a. Inderavnerne stakløse, den øvre i Randen fiinhaaret.

81. **B. loliaceum** [Fr. mant. 3, p. 15] (Raigræsagtig S.) And. II, 16; H. N. VIII, 96; Lolium festucaceum Link, Rchb. I, tab. 6; Festuca loliacea Huds. fl. angl. 38; Koch. Syn. II, 443; Glyceria lol. Godr. fl. Lorr. 3, 168.

Bladene linieformede, slappe, glatte, paa Underfladen rue; *Axet* nikkende; *Smaaaxene* fladtrykte, de nedre kortstilkede, de øvre siddende; *den nedre Inderavne* stakløs.

Væxten ligner *Festuca pratensis*, Blomsterstanden *Lolium perenne*, men den er let kjendelig fra den første ved det toradede Ax, fra den sidste ved Smaaaxenes Stilling og 2 Yderavner. De tidligere for Festuca loliacea anførte danske Voxesteder (F. D., Drej.) høre ikke til denne Art, men til *F. pratensis β, pseudololiacea* (sml. Lange i Krøy. Tidsskr. IV, 462). 6—7. ♃.

Paa høie Enge og ved Veigrøfter, sporadisk og sjelden: *Sj.* Bredderne af Peblingesøen ved Kjøbenhavn (i Mængde 1841—42)! Skovsborg (15); *J.* Spørring og Haldum ved Aarhus! *)

b. Den nedre Inderavne stakbærende, den øvre i Randen stivhaaret.

82. **B. gracile** [Beauv. agrostogr. p. 101] (Langstakket S.) Drej. n. 129; Rchb. l. c. tab. 16, f. 1373—75; L. Herb. VI, 108;

B. silvaticum R. & S., And. II, 17; H. N. XII, 94; Festuca gracilis Moench, H. 120; Bromus pinnatus *β*, L. sp., F. D. 164; B. silvaticus Juss., Rafn. I, 560; Schum. 39.

Rodstokken sammentrængt, ikke krybende; *Bladene* linielancetformede, slappe, tilligemed Bladskederne haarede og paa begge Flader rue; *Axet* nikkende, med fjerntsiddende *Smaaax; Stakken* af Længde med eller længere end *Inderavnerne.*

Plantens Farve frisk grøn. 7—8. ♃.

β, *majus!* (B. pinnatum *β*, Rchb. 1376?) Smaaaxene tættere samlede, 10—12-blomstrede, omtr. 1'' lange. Planten større.

I Skove og Krat, ikke sjelden i de danske Provindser. *β*, paa mere aabne Steder: *Falst.* Guldborg (Koch); *Loll.* Lungholm! *F.* Dyrupgaard! *J.* Nebbegaard! Riis Skov ved Aarhuus!

83. **B. pinnatum** [Beauv. l. c.] (Kortstakket S.) Drej. n. 130; F. D. 2525; Rchb. l. c. tab. 17, fig. 1377—78; And. II, 18; H. N. XII, 93; L. Herb. VI, 107; Bromus L., Festuca Moench, H. 121; Bromus gracilis Schum. 39.

Rodstokken krybende; *Bladene* lancet-linieformede, stive, paa begge Flader rue og haarede, *Axet* opret, med tætsiddende *Smaaax; Stakken* kortere end *Inderavnerne.*

Af mere guulgrøn Farve end foreg. Bladskederne alm. glatte. De nedre Smaaax komme ofte ikke til Udvikling. Var. med grenede Smaaax. 6—7. ♃.

I Kratskove, paa Bakker og Skrænter, sporadisk og ikke almindelig: *Sj.* Fuglevad Mølle (Dr.), Bagsværd (Schum.), Hareskoven mod Ballerup (H.), Frederiksdal (9), Jonstrup Vang (14), Enrum ved Vedbæk (19), Boserup Skov (20), Kjøge Aas (9)! Magleby Dyrehave paa Stevns (Visby)! Alindelille Fredskov! *Moen* (Dr.); *J.* Dybdals Bakke v. Aalborg (Dr.)

17. Agropyrum. Qvik.

a. Nerverne paa Bladenes Overflade beklædte med flere Rækker af fine Børster*).

84. **A. junceum** [Beauv. l. c. p. 102] (Sivbladet Q.)

*) Til at erkjende denne Forskjel er en temmelig stærk Forstørrelse med Lupen nødvendig.

Drej. n. 135; Rchb. I, tab. 22, f. 1394; Triticum L., H. 139; F. D. 916; And. I, 1; H. N. VI, 91; L. Herb. II, 30.

Rodstokken krybende; *Bladene* stive, tilsidst sammenrullede, paa Overfladen blødt-fløielshaarede; *Axen* skjør, glat; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 5—8-blomstrede; *Yderavnerne* budte, 9—11-nervede, omtrent af Længde med Halvdelen af Smaaaxet; *Inderavnerne* budte, glatte.

Hele Planten blegt blaagraa, lavere, men mere robust end Nr. 86—87, fra hvilke den strax kjendes ved den meget skjøre Axe. Fra den følgende Art adskilles den let ved glatte Inderavner og ikke ru Axe. Saavel denne som alle de følgende Arter af Qvik forekomme under 2 Former, som synes at være afhængige af Voxestedet: *α, microstachyum* og *β, macrostachyum* (Fr.). 6—7. ♃.

Paa den yngre Havstok, ikke sjelden i Danmark og bemærket i alle Provindser. *

85. **A. strictum** [Dethard. consp. fl. Megapol. p. 11, under Triticum], (Stiv Q.) Rchb. l. c. tab. 23, f. 1395.

Rodstokken krybende; *Bladene* paa Overfladen fløielshaarede, stive, forholdsviis smale, tilsidst sammenrullede, med stikkende Spidse og store bugformede Bladskeder; *Axen* noget skjør, ru; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 4—5-blomstrede, *Yderavnerne* spidse, glatte, femnervede, over 2/3 af Smaaaxets Længde; den nedre *Inderavne* budt, fra Grunden til Midten duunhaaret.

Straaet tykt, stivt opret, høiere end foreg. 6—7. ♃.

Sandige Strandkyster. Ourehoved paa *Ærø* (12).

86. **A. obtusiusculum** Lge. Haandb. 2 Udgave (1856). (Budtklappet Q.) Triticum acutum Fr. S. veg. Sc. p. 249; H. N. VI, 94 (forma macrostachya) And. I, 2; Rchb. l. c. tab. 22, f. 1393; Lge. Haandb. 1 Udg. S. 46; A. adfine (3) Drej. p. 49? F. D. 1986? Triticum hebestachyum Fr. Bot. not. 1857 p. 69 og 1858 p. 129.

Radstokken krybende, *Bladene* stive, kjølformede, tilsidst sammenrullede, paa Overfladen fløielshaarede, rue; *Axet* opret, med lidet skjør Axe; *Smaaaxene* tætsiddende, 4—7-blomstrede; *Yderavnerne* budte, 5—7-nervede, mere end halvt saa lange som Smaaaxet; *Inderavnerne* budte med en kort Braad.

Blaagrøn. Axen alm. glat, sjeldnere haaret. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, meget sjeldnere end den følgende; jeg har kun seet Expl. fra *Halvøens* Vestkyst, f. Ex. Øen Langlig Bjerge i Hjerting Bugt, Ballum, Høier (16), Wyk paa Føhr (20), og *Loll.* Strandbredder mellem Rødby og Nakskov, Vresen i Storebælt (19), som aldeles stemme overeens med Beskr. hos Fries og Fig. hos Rchb. ⁜

87. **A. acutum** [DC. cat. hort. monsp. p. 153 (under Triticum)] (Slapbladet Q.) Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 605; L. Herb. VI, 109; A. adfine Dethard. consp. fl. Megap. p. 11, (Triticum); Lge. Haandb. 1 Udg. p. 46; Drej. n. 13+ (1—2!); Rchb. l. c. tab. 21, f. 1391; Triticum laxum Fr. mant. 3, p. 13; H. N. VI, 94.

Rodstokken krybende; *Bladene* slappe, flade, paa Overfladen rue; *Axet* i Spidsen bøiet, med seig, glat eller i Randen ru Axe; *Smaaaxene* fjerntsiddende, 4—7-blomstrede; *Yderavnerne* 7-nervede, spidse, $^{2}/_{3}$ af Smaaaxets Længde; *Inderavnerne* spidse.

Var. mere eller mindre blaagrøn. Fra Rodstokken udgaae talrige Bladknipper. 6—7. ♃.

α, microstachyum (Fr. m. 3; T. acutum DC. herb.!). Axet kort, med mindre Smaaax, Bladene paa de blomsterløse Stængler indrullede.

β, megastachyum (Fr. l. c.: A. adfine Deth. i Rchb. fl. g. exs. n. 403). Axet forlænget, Smaaaxene større, alle Bladene flade.

Ved Strandbredderne i Sandet, begge Former ikke sjeldne ved de danske Kyster: *α*, paa den yngre, *β*, paa den ældre Havstok. ⁜

Anm. Grenier og Godron (l. c.) have gjort opmærksom paa, hvad der ogsaa bekræftes ved Decandolles Original-Expl. i Pariser-Musæet), at den ved Montpellier voxende og af DC. beskrevne *Triticum acutum* er den samme som af Rchb. er afbildet under Navn af *Agropyrum adfine* og af Fries benævnt *T. laxum.* Decandolles Navn maa altsaa, som det ældste, beholdes for denne Art, til hvilken det ogsaa passer bedre end til foregaaende, hvor saavel Yder- som Inderavner ere budte. Af Formen *β*, har jeg ved Lappesteen pr. Helsingør fundet Exemplarer med frisk grøn Farve og stakbærende Smaaax. *Trit. littoreum* Schum. F. D. 1863 er vistnok kun et meget ungt Exemplar af samme Form.

b. Nerverne paa Bladenes Overflade beklædte med en enkelt Række af Børster eller længere Haar.

88. **A. pungens** [Roem. & Sch. Syst. II, p. 753 ex part.] (Stikkende Q.) Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 606.

Rodstokken krybende; *Bladene* blaagraa, paa Overfladen rue, i Randen indrullede med stikkende Spidse; *Axet* opret, med glat eller ru Axe; *Smaaaxene* tætsiddende, 3—4 Gange længere end Ledstykkerne, fladtrykte, skjævt tiltrykte til Axen, 6—10-blomstrede, under Blomstringen lancetformede; *Yderavnerne* omtrent af Smaaaxets halve Længde, 5—7-nervede, spidst lancetformede med kjølformet Ryg og smal hindeagtig Rand; *Inderavnerne* spidse eller budte med en Braad.

Ved Strandbredder: Beenshallig (Nolte i Kamphøv. Herb.) *Sj.* Rødvig Skandse paa Stevns (Visby!). ⚹

Anm. Expl. fra Beenshallig ere mindre af Væxt, have glat Axe og 6—7-blomstrede Smaaax, de fra Rødvig ere høiere og kraftigere, med ru Axe og bredere, 8—10-blomstrede Smaaax, hiin minder om *A. obtusiusculum*, denne om Former af *A. repens*, men forøvrigt ere de ved flere Eiendommeligheder (f. Ex. den blaagraa Farve, stikkende Blade, meget fladtrykte, tæt- og skjævtsiddende Smaaax o. s. v.) saa nøie forbundne med hinanden og forskjellige fra de øvrige Arter, at jeg maa antage dem for at høre sammen til een Art. Den af Godr. og Gren. (fl. Fr. III, 606) beskrevne *A. pycnanthum* stemmer i flere Kjendetegn overeens med vor Art, men efter Beskrivelsen formaaer jeg ikke at skjelne denne tilstrækkeligt fra *A. pungens*. Jeg har paa dyrkede Expl. i botanisk Have (fra Stevns) stedse fundet Frugterne golde.

89. **A. repens** [Beauv. l. c.] (Almindelig Q.) Drej. n. 132; Rchb. l. c. tab. 20, f. 1383—88; Triticum L., H. 140; F. D. 748; And. 1, 4; L. Herb. IX, 163.

Rodstokken krybende; *Bladene* flade, paa Overfladen haarede og rue; *Axet* opret, med ru Axe, *Smaaaxene* tætsiddende, omtrent femblomstrede; *Yderavnerne* tilspidsede, femnervede, med bred hindeagtig Rand; *Inderavnerne* tilspidsede eller budte med en Braad.

Stakken paa Inderavnerne var. betydeligt i Længde; ogsaa Yderavnerne forekomme stakbærende. 6—8. ♃.

Anm. Af de talrige Former, hvorunder denne i Henseende til Størrelse, Farve, Beklædning o. s. v. yderst foranderlige Art ogsaa i vor Flora fremtræder, maa nævnes som de meest udmærkede:

β, arundinaceum (Fr. S. Veg. Sc. p. 250). Høi og kraftig (omtrent 2'); Bladene brede, glatte, rue; Axen glat med rue Kanter; Smaaaxene omtrent 30, tæt forenede til et næsten ½' langt Ax; Yderavnerne 7—9-nervede, stakbærende.

γ, firmum (Presl?, Rchb. 1383). Som foreg., men med haarede Blade, færre, men større (7—9-blomstrede) Smaaax, 7-nervede Yderavner.

δ, littorale Bab. man. p. 400. Stængelen lavere og finere, tilligemed de smale, i Randen indrullede og jævne Blade blaagraa; Smaaaxene faa- (3—5) blomstrede. A. littoreum Drej. n. 133 (efter Beskr., ikke F. D.); T. rep. *β*, maritimum Koch Syn. II, p. 953.

Et almindeligt og besværligt Ukrud i Haver, Marker, ved Gjærder o. s. v. *β*, *Sj.* Frederiksværk (herb. Drej.); *Falst.* Grønsund, Ulsløv (Koch); *F.* St. Jørgensgaard (12); *Sl.* i Strandsandet ved Frederiksort i Slesvig (16), *γ*, *Sj.* Helsingør (herb. Drej.); *J.* Strandbredder ved Aarhus! *δ*, ved Bredderne af Tiissø i Sjælland! Avernakø (12).

90. **A. caninum** [Roem. & S. Syst. II, 756] (Hunde-Q.) Drej. n. 131; Rchb. l. c. tab. 19, f. 1381; Triticum Schreb., H. 141; F. D. 1447; And. I, 5; H. N. VI, 97; L. Herb. VI, 110; Elymus L., Schum. p. 44.

Rodstokken sammentrængt, uden Udløbere; *Bladene* paa begge Flader rue og haarede; *Axet* nikkende, med ru Axe; *Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *Yderavnerne* tilspidsede, 3—5-nervede; *Inderavnerne* tilspidsede, kortere end den rue og noget bøiede Stak.

Mørk og frisk grøn. 6—8. ♃.

β, gracilius (cfr. Fr. S. Veg. Sc. p. 250). Finere, med smalere Blade, toblomstrede Smaaax.

I Skove, især paa Muldjord, ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser. *β*, med Hovedarten, f. Ex. i Skovene ved Sorø!

18. Triticum. Hvede.

† *T. vulgare* Vill., Metzger Cereal. tab. 1—2. Axet firekantet, med tæt taglagte, omtrent fireblomstrede Smaaax; Yder-

avnerne hvælvede, med fremstaaende Rygnerve i Spidsen. 6—7. ⊙ og ⊙.

α, æstivum (Vaar-H.) T. æstivum L. Inderavnerne stakbærende.

β, hibernum (Vinter-H.) T. hibernum L. Inderavnerne uden Stak.

Dyrkes almindeligt i Landets frugtbare Egne.

Anm. De fra Stakken hentede Skjelnemærker mellem de to Former, saaledes som de af Linné ere angivne, ere ikke bestandige, idet f. Ex. Vinterhveden, som hos os hyppigst dyrkes, findes saavel med som uden Stak.

† *T. turgidum* L. (Engelsk H.) Metzg. l. c. tab. 3. Axet firekantet, med tæt taglagte, omtrent fireblomstrede Smaaax; Yderavnerne længere, med en kjølformet, vinget Rygnerve, som naaer fra Grunden til Spidsen. 6—7. ⊙ og ⊙.

Dyrkes sjeldnere end foregaaende.

19. Secale. Rug.

† *S. cereale* L., Metzger, l. c. t. 9. Smaaaxene tæt taglagte, længere end Yderavnerne; Inderavnerne kamformigt-randhaarede, tilspidsede i en lang Stak. 6. ⊙.

Dyrkes overalt i Landet, som vor vigtigste Kornsort.

20. Hordeum. Byg.

a. *Crithe* Doell, Fl. Bad. p. 118. Alle Smaaaxene enblomstrede, med langstakkede Tvekjønsblomster, eller Side-Smaaaxene med stakløse ♂ Blomster. Axen seig.

† *H. polystichum* Doell, l. c. p. 119. Axet mere eller mindre tydeligt sextandet; alle Smaaaxene ☿, stakbærende.

— *α, vulgare* Doell (H. vulgare L.) (Alm. Byg.) Axet nikkende; Smaaaxene imod Modningen stillede i 6 Rader, de to midterste Rader mindre fremragende end de øvrige. ⊙ og ⊙.

Dyrket.

— β, *hexastichon* Doell (H. hexastichon L.) (Sexradet B.) Axet opret; Smaaaxene ☿, imod Modningen regelmæssigt ordnede i 6 Rader. ⨀.

Dyrket.

† *H. distichon* L. (Toradet B.) De midterste Smaaax ☿, Side-Smaaaxene ♂ stakløse (Axet toradet-fladtrykt). ⨀.

Den hyppigst dyrkede Bygart i Danmark.

b. *Hordeastrum* Doell, l. c. p. 117. Alle Smaaaxene enblomstrede, stakbærende, de midterste ☿, de ydre ♂ eller kjønsløse. Axen skjør.

91. **H. maritimum** [Wither. arr. 172] (Strand-B.) H. 139; F. D. 1632; Rchb. I, tab. 11, fig. 1364; And. I, 11; H. N. XII, 95; L. Herb. VII, 135.

Bladene haarede paa begge Flader; med glatte, bugformigt oppustede *Skeder; Yderavnerne* alle børsteformede, rue, de indre i Side-Smaaaxene indadtil vingede; *Sideblomsterne* ♂.

4—8" høi. Straaene talrige, ved alle Ledene knæbøiede, det øverste Blads Skede meget længere end sammes Plade, af Længde med eller lidet kortere end Ledstykket ovenfor. Axen mindre skjør end hos de følgende. 6—7. ⨀.

Paa Digerne ved Vesterhavet i **Slesvig**: Dagebøl, Juliane-Marieskoog (H.), Husum! Pellworm (N.). *|

92. **H. pratense** [Huds. fl. angl. ed. 2, p. 56] (Eng-B.) Rchb. l. c. fig. 1363; H. secalinum Schreb., H. 138; Drej. n. 141; And. I, 10; H. N. VI, 98; L. Herb. I, 14; H. maritimum F. D. 630.

Bladene haarede paa begge Flader; *Skederne* ikke oppustede, de øvre glatte, de nedre haarede; *Yderavnerne* i alle Smaaaxene børsteformede, rue; *Sideblomsterne* kjønsløse.

Straaene 1—1½' høie, opstigende, ved de nedre Led knæbøiede, det øvre Ledstykke mange Gange længere end den øvre Bladskede. 6—7. ♃.

Paa Strandenge, kun bemærket (og ikke almindelig) i den sydligere Deel af Landet, meest udbredt paa de sydlige Øer: **Moen** (Dr.), **Falster** og **Lolland! Ære** (10), Strynø, Lyø (12), og i Marskegnene ved Vesterhavet, sjeldnere mod N. ved Bælterne og Katte-

gattet, f. Ex. *J.* Horsens Fjord Nørrestrand (2), Kolding (28); *F.* Hofmansgave (18), Nyborg (Jørgensen), Svendborg! *Sj.* Helsingør (Dr.), mellem Vedbæk og Kjøbenhavn, Amager (Schum.), Avedøre (Broager), Vordingborg (2), Stubberup v. Skjelskør (Nielsen), Korsør (Drej.); *Bornh.* Skibsbroen ved Rønne (8). ⚘

93. **H. murinum** L. (Gold B.) H. 138; Drej. n. 140; F. D. 629; Rchb. l. c. fig. 1362; And. I, 9; L. Herb. I, 13.

Bladene haarede paa begge Flader, med glatte, bugformigt oppustede *Skeder; Yderavnerne* af det midterste Smaaax linielancetformede, randhaarede, den indre i Side-Smaaaxene linieformet, mod Basis randhaaret, den ydre børsteformet, uden Randhaar; *Sideblomsterne* ♂ eller kjønsløse.

½—1' høi. Straaene ved Grunden knæbøiet-opstigende. 7—8. ⊙.

Ved Mure og Veie, især omkring Kjøbstæder: i Kjøbenhavns Omegn meget almindelig og forekommer ved de fleste andre Kjøbstæder paa *Oerne.* Paa *Halvoen* sjeldnere: Aarhus! Skanderborg, Fredericia (12), Slesvig! Husum (16). ⚘

c. *Pseudelymus!* Alle Smaaaxene stakbærende, de yderste ☿, de midterste ofte golde. Axen seig. (Elymus L.).

94. **H. silvaticum** [Huds. l. c. p. 57] (Skov-B.) Elymus europæus L., H. 137; Drej. n. 138; F. D. 1631; Rchb. l. c. tab. 9, fig. 1359; And. I, 8; H. N. IV, 99; L. Herb. VII, 136.

Bladene glatte (eller paa Overfladen svagthaarede), paa begge Flader rue, med haarede *Skeder; Yderavnerne* linie-sylformede, rue, stakbærende; den *nedre Inderavne* med en Stak, dobbelt saa lang som Avnen.

1½—3' høi og stiv, frisk grøn. Det midterste (ofte golde) Smaaax har kortere og smalere Yderavner end de øvrige. Smaaaxene hyppigst enblomstrede med en børsteformet Ansats til den anden Blomst. Da saaledes ingen væsenlig Characteer adskiller den fra Slægten Hordeum, med hvilken den i Habitus har saamegen Lighed, synes den rigtigere at finde sin Plads i denne end i følgende Slægt, til hvilken de Fleste henføre den). 6—7. ♃.

I høitliggende, skyggefulde Løvskove, hist og her paa *Halvoens* Østkyst; *F.* sjelden: Kjerteminde (Heiberg), Næsbyhoved Skov (13), Hvidkilde, Faaborg (12); *Loll.* Uglebolt, Nøbbølle (19); *Falst.* i Hanenov, Oustrup og Bangsebro Skove (14), Ravnstrup Skov (Koch), *Sj.* sporadisk og især i den sydlige og vestlige Deel; ikke bemærket paa *Bornh.* ⚘

21. Elymus. Marehalm.

95. **E. arenarius** L. (Sand-M.) H. 136; Drej. n. 139; F. D. 847 (slet); Rchb. I, tab. 10, f. 1360; And. I, 7; L. Herb. VI, 111.

Bladene brede, stive og spidse, tilsidst indrullede; *Smaaaxene* 3—4-blomstrede; *Yderavnerne* lancet-sylformede, paa Ryggen kamformigt-haarede, omtrent af Længde med Smaaaxet; *Inderavnerne* duunhaarede; 2 spidse, randhaarede *Blomsterskjæl**).

Stort (3—4' høit) Græs af blaagraa Farve, Axet ½—1' langt. 6—8. ♃.

β, minor! Straaet lavere (omtr. 1'), ved Grunden knæbøiet; Bladene meget smale; Axet kort (3'').

Ved sandige Strandbredder, i Flyvesandsklitter, almindelig udbredt, sjeldnere ved Bredden af Færskvand, f. Ex. *Sj.* den østlige Bred af Tiissø! *J.* Tange ved Gudenaa (16). *β*, Bredderne af Øresund ved Vedbæk!

22. Léersia. Riisgræs.

96. **L. oryzoides** [Sw. fl. ind. occ. I, 132] (Vand-R.) H. 63; F. D. 1744; Rchb. I, tab. 52, fig. 1495; And. X, 116; Phalaris L.; Asprella Lam., Rafn I, 504.

Den øvre Deel af *Toppen* udbredt med bølgede Grene, den nedre indsluttet i Bladskeden**); *Inderavnerne* (altid lukkede) ovale, stakløse, i Randen og paa den kjølformede Rygnerve stivt-randhaarede (med ofte ved Grunden grenede Haar).

1—2' høi. Topgrenene og Bladene meget rue; Skedehinden meget kort. Kommer ikke i alle Sommere til Udvikling. 8—9. ♃.

Paa fugtige Steder, ved Bredder af Søer og Aaer, meget sjelden. *Sj.* Hellebæk ved Hammerdammen, Umacks Dam o. fl. St. (12)!; *Sl.* ved Eideren paa den slesvigske Side (16).

---

*) Ved Blomsterskjæl (lodiculæ) forstaaes Blomsterdækket hos Græsarterne, som dannes af 2—3 hindeagtige, fine, for det blotte Øie ofte usynlige Skjæl indenfor Inderavnerne og udenfor Støvdragerne.

**) Dette gjælder dog kun for vort Clima, hvor den blomstrer saa seent paa Aaret, at Toppen i Regelen ikke naaer sin fulde Udvikling. Den bærer heller ikke moden Frugt hos os.

23. Setaria. Skjærmax.

97. **S. viridis** [Beauv. l. c. 52] (Grønt S.) Drej. n. 58; Rchb. I, tab. 47, fig. 1467; And. XI, 123; H. N. XV, 92; L. Herb. II, 28; Panicum L., H. 65; F. D. 852.

Straaet jævnt, *Bladene* i Randen rue; *Skedehinden* dannet af en Haarkrands; *Dusken* valseformet; Svøbets Børster med opadvendte Smaatorne; *Blomsterne* glatte; *Tvekjønsblomstens Inderavner* jævne, af Længde med den øvre Yderavne.

Hele Planten (ogsaa Blomsterne) grøn, var. med bruunviolette Børster. 7—8. ⊙.

Paa dyrkede, tørre, især sandige Marker, funden i alle Provindser, men sporadisk og ikke almindelig.

† *S. verticillata* [Beauv. l. c. 51] (Krandsblomstret S.) Panicum verticillatum L.; H. II, 116; F. D. 2163.

Straaet foroven og *Bladene* rue; *Dusken* forneden afbrudt ved Mellemrum mellem de halvkrandsstillede *Smaaax;* Svøbets Børster kortere, med nedadvendte Smaatorne, hvorved Dusken bliver meget ru naar man stryger opad; forøvrigt som foreg. 7—8. ⊙.

Forvildet ved Ollerup i Fyen.

98. **S. glauca** [Beauv. l. c. 51] (Blaagraat S.) F. D. 2162, Rchb. l. c. fig. 1466; Panicum glaucum L., H. II, 117 (Blaagraa Hirse).

Hele Planten blaagrøn, Svøbets *Børster* brandgule; *Tvekjønsblomstens Inderavner* paatværs rynkede, dobbelt saa lange som den øvre Yderavne, forøvrigt som Nr. 97, men Smaaaxene dobbelt saa store som hos hiin.

(De her i Landet fundne Expl. have (2) Støvdragere i den ufrugtbare Blomst.) 7—8. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., men hidtil kun funden paa faa Steder: Høragre ved N. Ørslev og i en Havremark ved S. Kirkeby paa ***Falster*** (Koch)! ***Fyen?*** (Bruun). ☚

24. Digitaria. Fingerax.

99. **D. glabra** (Fremliggende F.) D. humifusa Pers., H. 66; And. XI, 120; H. N. I, 76; L. Herb. IV, 68; D. filiformis Koel., Rchb. I, tab. 27, fig. 1406; Panicum sangvinale Poll. (ikke L.),

F. D. 388 (slet) og 2641; P. glabrum Gaud., Lge. Haandb. 1 Udg. S. 51.

Blade og *Skeder* glatte; *Skedehinden* kort; *Axene* linieformede, 3—4 fingerformigt sammenhobede; *Smaaaxene* ægformede, alm. 2 samlede, det ene siddende, det andet kortstilket; *Blomsterne* stakløse, duunhaarede; den øvre Yderavne korthaaret, næsten af Længde med Smaaaxet; *Inderavnerne af Tvekjønsblomsten* budte, glatte, glindsende.

Straaene oftest fremliggende, røde. Blst. bruunagtige. 7—9. ⊙.

Paa sandige Marker og Veie, temmelig sjelden i Danmark: *Sj.* Hellebæk! Fredensborg Slotsgaard (12), Stiftsbjergby (Weilbach); ***Falst.*** alm. (14); ***F.*** Dalby paa Hindsholm! ***Sl.*** Bommerlund (16), Handeved Skovkro! Isted (16), i det sydlige (f. Ex. ved Rendsborg!) hyppigere. *

† *D. sanguinalis* [Scop. Carn. I, p. 52] (Blodhirse). Rchb. I, tab. 27, fig. 1407—8; Panicum sangvinale L.

Blade og Skeder stivhaarede; Axene 5—7 fingerformigt sammenhobede, længere end hos foreg., Smaaaxene elliptiske, forøvrigt som foreg. men Straaene høiere og kraftigere, oprette eller opstigende; Blomsterne stærkt rødviolet anløbne. 7—9. ⊙.

α, genuina. Den golde Blomsts Inderavne i Randen svagt duunhaaret.

β, ciliaris Gren. & Godr. (D. ciliaris Koel., Panicum ciliare Retz.) H. N. XIII, 88. Den golde Blomsts Inderavne paa Sidenerverne langt randhaaret.

Indført med fremmed Sæd: *Sj.* Snedkersteen ved Helsingør (Heiberg, *β*), Ukrud i Haver ved Jonstrup (14, *α*!).

25. Panicum. Hirse.

† *P. miliaceum* L., Metzg. Cereal. t. 18 (Hirse).

Bladene linie-lancetformede, tilligemed Bladskederne stivhaarede; Skedehinden kort, langhaaret-fryndset; Toppen rigtblomstret, med oprette, imod Frugtmodningen nikkende Grene; Smaaaxene ægformede, glatte; Inderavnerne af Tvekjønsblomsten budte, glatte, glindsende.

Straaene oprette. Toppen alm. rødligt anløben. 7. ⊙.

Oprindelig fra Orienten, dyrkes hyppigt i Sydeuropa, sjeldent i Danmark. Funden forvildet paa en Hørager ved N. Ørslev paa ***Falster*** (Koch).

26. Echinochloa. Hanespore.

100. **E. crus galli** [Beauv. agr. 53] (Kantet H.) Rchb. I, tab. 29, fig. 1411—12; L. Herb. IV, 69; Panicum L., H. 65; F. D. 1564; And. XI, 119; H. N. I, 75.

Bladene rue, uden Skedehinde; *Axen* forlænget, femkantet; *Yderavnerne og den nedre Inderavne i den golde Blomst* stivhaarede; *Inderavnerne af den tvekjønnede Blomst* glatte, glindsende.

Straaene snart opstigende, snart fremliggende, Blomsterne oftest rødligt anløbne, var. med kortere eller længere Stak. 7—8. ⊙.

Paa dyrket, saavel sandig som leret Jord, sporadisk: *Sj.* Karise (Kyll.); ***Falst.*** Moseby (14); ***Loll.*** Søholt (H.), Maribo (5); ***Als*** (H.); ***Sl.*** Bredsted (16). *

27. Digraphis. Rørgræs.

101. **D. arundinacea** [Trin. Fund. agr. p. 127] (Almindeligt R.) Drej. n. 66; And. XII, 135; L. Herb. VII, 122; Phalaris L., H. 64; F. D. 259 (slet); Baldingera Dumort., Rchb. I, tab. 52, fig. 1494.

Toppen med korte, under Blomstringen aabne Grene og knippeformigt sammenhobede *Smaaax; Yderavnerne* tilspidsede; *Blomsterne* stakløse, de golde meget smaae; *Bladene* brede, rue; *Skedehinden* forlænget.

3—5' høit, stivt Græs. Yderavnerne alm. rødviolette med grønne Nerver. Frugten tæt omgivet af de glatte, glindsende Inderavner. 6—7. ♃.

Ved Bredderne af Søer, Aaer og Bække, alm. udbredt i Danmark.

28. Phalaris. Glandsfrø.

† 102. **P. canariensis** L. (Kanariegræs). H. 63; Drej. p. 25; Rchb. I, tab. 52, fig. 1492; And. XII, 134; L. H. II, 26.

De øvre Blades *Skeder* bugformigt oppustede; *Skedehinden* lang; *Dusken* axformigt sammentrængt, oval; *Smaaaxene* omvendtægformede; *Yderavnerne* spidse, udadtil med en bred, bue-

formet, grøn Nerve indenfor den hvidvingede Kjøl, indadtil med en ret Nerve, parallel med de næsten ret afskaarne Rande; *de golde Blomster* af Tvekjønsblomstens halve Længde. 7—8. ⊙.

Dyrkes paa flere Steder og forekommer hist og her forvildet paa Marker og ved Veie.

29. Anthoxanthum. Guulax.

103. **A. odoratum** L. (Vellugtende G.) H. 34; Drej. n. 79; F. D. 666; Rchb. I, tab. 106, fig. 1722—25; Anl. XII, 136; L. Herb. II, 27.

Skedehinden forlænget, forneden skjæghaaret; *Dusken* lancetformet, før og efter Blomstringen axformigt sammentrængt; *Yderavnerne* spidse; *de golde Blomster* beklædte med (alm.) brune Haar, den ene med en ret, den anden med en længere, knæbøiet *Stak*.

Ved Tørringen vellugtende Græs, som tidligt antager en guul Farve. Var. efter Voxestedet i Henseende til Størrelse, Beklædning, Bladenes Brede, Blomsterstanden o. s. v. 5—6. ♃.

Følgende Former kunne særligt fremhæves:

α, *vulgare*, lavere af Væxt (6—8″ høi), ofte mangestænglet, Dusken tætblomstret, bred-lancetformet eller elliptisk, Blomsterne alm. bruunligt anløbne.

β, *majus!* (Rchb. l. c. fig. 1724), høi og kraftig (1½—2′ høi), Dusken rigblomstret, tæt eller forneden mellembrudt, forlænget, næsten pyramideformet; Bladene bredere.

γ, *laxiflorum!* Stænglerne faa, langstrakte (1—1½′ høie) men meget fine, Bladene meget smale, Dusken smalt lancetformet, alm. grøn, Smaaaxene færre og fjernere fra hinanden, nogle stundom golde.

Paa Græsmarker, Enge, i Skove meget almindelig. Formen *α* forekommer især paa solaabne Steder, *γ*, i Skygge; *β*, sjeldnere, f. Ex. Brøndsted i Jylland!

30. Alopecurus. Rævehale.

a. Yderavnerne spidse, indtil Midten sammenvoxne. Straaet opret (eller kun med et Knæ ved det nedre Led).

104. **A. pratensis** L. (Eng-R.) H. 69; Drej. n. 62; F. D. 1985; Rchb. I, 1479; And. XI, 127; H. N. X, 88.

Straaet jævnt; *Dusken* valseformet, foroven og forneden afrundet, med 4—5 Smaaax paa hver Green; *Yderavnerne* tæt og stivt haarede, længere end *Inderavnen.*

1½—3′ høi. Stakken ret, var. i Længde. Blomsterne snart grønne, snart farvede. 5—6. ♃.

Paa Enge og lavtliggende Græsmarker, ved Veigrøfter, i de østlige Egne af *Sjæll.* alm., sjeldnere mod V.; *F.* sporadisk: Holstenshuus, Rødkilde, Ollerup, Svendborg! *Bornh.* Rønne, Hasle (20); synes at mangle paa de øvrige Øer samt i de fleste Egne af *Halvøen;* de eneste mig bekjendte Voxesteder, ere: *J.* Hurup Kirkegaard (Andresen), Rydhave ved Holstebro (Schmidt), Veile, Kolding (7), Ribe (6); *Sl.* Haderslev (7), Syderhøft i Eidersted (F. Müll.).

Anm. A. nigricans H., som adskilles ved krybende Udløbere og kortere, tilsidst sortagtig Dusk, er endnu ikke funden i vor Flora.

105. **A. agrestis** L. (Ager-R.) H. 70; Drej. n. 61; F. D. 697; Rchb. I, tab. 49, fig. 1473; And. XI, 125; H. N. IV, 85; L. Herb. I, 12.

Straaet oventil ru; *Dusken* valseformet, i begge Ender tilspidset, med 1—2 Smaaax paa hver Green; *Yderavnerne* svagt randhaarede, lidet kortere end *Inderavnen.*

1—2′ høi. Stakken bøiet, udgaaer nærved Grunden af Inderavnen og er dobbelt saa lang som denne. 7—8. ⊙.

Paa dyrkede Marker, især mellem Sæden og hyppigst paa Leergrund: *Sl.* hyppig mellem Rapssæden i Marskegnene (H.) samt ved Veie og i Agerrene i Eidersted (N.), Schauendal (16); *Als* (19); paa *Loll.* et alm. Ukrud i Vaarsæden omkring Maribo (14), Rødby og Nakskov! *Falst.* Ourupgaard (Koch), Næsgaard; *Møen* Stege (14); *Sj.* Farimagsveien ved Kjøbenhavn! Amager ved Kastrup o. fl. St.! (I mange Egne af Landet (især mod N.) forekommer den aldeles ikke.

b. Yderavnerne budte, ved Grunden sammenvoxne. Straaet knæbøiet, ved Grunden nedliggende.

106. **A. geniculatus** L. (Knæbøiet R.) H. 71; Drej.

n. 60; F. D. 861; Rchb. I, tab. 49, fig. 1477; And. XI, 128; H. N. X, 89; L. Herb. III, 47.

Yderavnerne randhaarede; *Inderavnerne* med en bøiet Stak befæstet nedenfor Midten og ragende udenfor Smaaaxet, (omtrent af Yderavnernes dobbelte Længde).

Smaaaxene mørkviolet anløbne, Støvknapperne violette eller skidenbrune. 5—8. ⨀.

Paa fugtige, oversvømmede Steder almindelig udbredt.

107. **A. fulvus** [Sm. Engl. Bot. 1467] (Guul R.) H. II, 117; Drej. n. 59; F. D. 1804; Rchb. I, tab. 49, fig. 1476; And. XI, 129; H. N. X, 90; L. Herb. III, 48.

Yderavnerne randhaarede; *Inderavnerne* paa Midten stakbærende; *Stakken* ret, af Længde med Yderavnerne og indsluttet i Smaaaxet.

Planten har en mere blaagrøn Farve end foreg., Smaaaxene grønne, Støvknapperne brandgule. 5—8. ⨀.

Paa lignende Steder som foreg., bemærket i alle Provindser, men mindre hyppig.

31. Phleum. Rottehale.

a. Yderavnerne afstumpede med en Braad, intet Spor til en anden Blomst i Smaaaxet. (Phleum Beauv.).

108. **P. pratense** L. (Eng-R.) H. 67; Drej. n. 63; F. D. 1984; Rchb. I, tab. 50, fig. 1483; And. XI, 130; L. Herb. V, 98.

Dusken foroven og forneden afrundet; *Smaaaxene* stilkløse; *Yderavnerne* paa Ryggen randhaarede, 3 Gange længere end den i Spidsen befæstede Braad.

1—3′ høi. Straaet stribet. 6—9. ⨀.

β, nodosum (P. nodosum L., F. D. 380). Straaet ved Grunden knolleformigt opsvulmet; Dusken kortere.

Paa Enge og Græsmarker almindelig vildvoxende og dyrket (under Navn af *Timotheigræs*). *β,* paa tørrere Steder.

b. Yderavnerne tilspidsede, Ansats til en anden Blomst. (Chilochloa Beauv.)

109. **P. Boehmeri** [Wib. fl. Werth. p. 125] (Glat R.) H. 68; Drej. n. 64; L. Herb. I, 11; Chilochloa Beauv., Rchb. I, tab. 51, fig. 1488; Phalaris phleoides L., F. D. 531; Phleum phalaroides Koel., And. XII, 132; H. N. XI, 84.

Dusken foroven noget tilspidset; *Smaaaxene* stilkede, paa halvt-krandsstillede, tiltrykte Grene; *Yderavnerne* paa Ryggen rue eller svagt randhaarede.

½—1½' høi. Frembringer blomsterløse Bladknipper fra Rodstokken; Straaet glat, glindsende, svagt stribet, ofte rødagtigt. Let kjendelig ved den smale, og naar den bøies, tydeligt grenede Dusk. 6—7. ♃.

Paa tørre, sandige eller kalkholdige Bakker, sporadisk i det nordlige og nordøstlige *Jyll.* (til Aarhus); i *Nordsjælland!* paa *Møen* (Dr.); *Bornh.* ved Hammershuus (20). (I Fyen, Lolland og Falster er den hidtil ikke bemærket.)

110. **P. arenarium** L. (Sand-R.) H. 69; Drej. n. 65; F. D. 915; Rchb. I, tab. 50, fig. 1482; And. XII, 133; H. N. II, 72; L. Herb. III, 46.

De øvre *Bladskeder* oppustede; *Dusken* valseformet eller omvendt-ægformet, forneden smalere; *Smaaaxene* stilkløse; *Yderavnerne* lancetformede, paa Ryggen stivt randhaarede.

2—6" høi. Stænglerne talrige; ingen golde Bladknipper. Dusken almindelig kort. 5—6. ♃.

Paa Havstokken og sandige Overdrev nær Havet: paa *Halvøen* alm. i Kliterne mod V. (H.) og paa Øerne i Vesterhavet, f. Ex. Fanø, Romø (16); paa *Øerne* sporadisk: *Sj.* Kongsøre i Odsherred (15), Adserbo Overdrev! Frederiksværk (H.), Lappesteen ved Helsingør (21), Havstokken S. for Kjøge! Feddet ved Lindersvold; *Møen*: Ulfshale (H.) og Budsemark (9); *Falst.* Grønsund (9); *Loll.* Kramnitze (H.) o. fl. St. paa Havstokken mellem Rødby og Nakskov Fjord; *Langeland* v. Spodsbjerg (19); *Bornh.* ved Hammershuus (2). *

32. Psamma. Hjelme.

111. **P. arenaria** [R. & S. syst. 2 p. 845] (Sand-H.) Ammophila Link; Drej. n. 76; Lge. Haandb. 1. Udg. p. 55; Rchb. I, tab. 44, fig. 1454; L. Herb. V, 81; Arundo L.,

H. 85; F. D. 917; Calamagrostis Roth, And. VIII, 92; H. N. XIII, 90.

Dusken valseformet, foroven tilspidset; *Yderavnerne* lancetformede, spidse; den *nedre Inderavne* over dobbelt saa lang som *Haarene*, med en kort sylformet Braad nedenfor den tokløvede Spidse.

2—3' høi. Hele Planten, Dusken indbefattet, blegt blaagraa. Bladene indrullede, med forlænget, spids Skedehinde. 7—8. ♃.

Paa Flyvesand ved Havet, almindelig, især paa Halvøen og i Nordsjælland; sjeldnere paa sandige Bakker inde i Landet (f. Ex. Ø. Nykirke i *Jyll.*; Rendsborg!)

112. **P. baltica** [R. & S. l. c.] (Østersøisk H.) Ammophila Link; Lge. Haandb. 1. Udg. p. 56; Rchb. l. c. fig. 1455; Arundo Flügge, H. 86; F. D. 1684 (ikke god); Calamagrostis Hartm., And. VIII, 93; Fr. H. N. I, 74.

Dusken smalere og mere tilspidset, med længere Grene og derved lappet; *Yderavnerne* sylspidsede; *den nedre Inderavne* neppe dobbelt saa lang som *Haarene*, i Spidsen fiint tokløvet, med en haarformet *Stak* nedenfor Spidsen, af Længde med eller lidet længere end Indskjæringen.

2—3' høi, mindre blaagraa; Dusken rødviolet; Bladene tilsidst indrullede, forøvrigt som foreg. 7—8. ♃.

Paa sandige Strandbredder ved Kysterne af Vesterhavet og Østersøen: *Sl.* Klitterne ved Eidersted (N.), Frederiksort, Bæverør, Holdnæs (16); *Als* (N.); *Langelands* Østkyst (19); *Loll.* Bredfjed (5); *Falst.* Tromnæs! Grønsund (14), Bøtø (5); *Sj.* Havstokken (Jædderen) N. for Kjøge (9); *Bornh.* Nebberodde ved Rønne! Hasle (11). (I Kattegatpartiet forekommer den neppe.) ☞

33. Calamagrostis. Rør.

a. Yderavnerne læderagtige; Haarene længere end Inderavnerne; Stakken ret. (Stive, bredbladede Græsser: *Orophilæ* Fr.)

113. **C. Epigejos** [Roth tent. fl. germ. I, 34] (Bjerg-R.) Drej. n. 73; Rchb. I, tab. 43, fig. (1451 og) 53; And. VIII, 85, H. N. VIII, 85, Arundo L., H. 81; F. D. 2165.

Toppen stivt opret, sammenhobet-lappet; *Yderavnerne* lan-

cetformede, sylspidsede, efter Blomstringen lukkede; *Stakken* befæstet paa Midten af den i Spidsen tokløvede *Inderavne;* kortere end *Haarene.*

1—3' høi. Straae og Blade rue. Toppen paa aabne Steder rødviolet; i Skygge mere grøn. Var. (efter Fr.) med Stakken befæstet i Indskjæringen. 7—8. ♃.

β, glauca (Blytt, Norsk Fl. p. 134; Rchb. l. c. fig. 1452; C. glauca M. Bieb.) Blaagrøn, med længere og mere aabne Topgrene, Stakken længere end hos Hovedarten.

Ikke sjelden paa lerede og sandige Skrænter ved Strandbredder, mindre hyppig i Skove; *β*, paa mere fugtig Grund, men sjeldnere: Folehave Skov ved Hørsholm, Kjøbenhavns Omegn! Flyng (8), Magleby Dyrehave p. Stevns (Visby), Stokkebjerg Skov (Weilbach); ***Falst.*** Guldborg (Koch); ***F.*** Hofmansgave (18).

b. Yderavnerne hindeagtige, Stakken ret, indsluttet i Smaaaxet (Straaet tilsidst grenet: *Helophilæ* Fr.)

114. **C. Langsdorfii** [Trin. diss. de Gram. 1824 p. 225]? H. N. XIII, 89; C. phragmitoides Lge. Haandb. 1 Udg. (ikke Hartm.); C. rubicunda Blytt., Norges Fl. p. 91 (?); C. nutans Saut., Rchb. I, tab. 40, fig. 1446 (?) en større Form; Arundo Pseudophragmites Nolt. nov. p. 11.

Toppen opret eller noget nikkende, med under Blomstringen udbredte, senere oprette Grene; *Yderavnerne* under Blomstringen aabne, lancetformet-tilspidsede; *Stakken* omtrent ligelang med og befæstet ovenfor Midten af *Inderavnen; Haarene* omtrent af lige Længde med Inderavnen.

2—3' høi; Bladene 3—5''' brede, Skedehinden forlænget. Toppen hos mit Expl. blaagrøn med svagt rødligt Anstrøg. 7. ♃.

Paa fugtige Steder, i Skove: *Sj.* Sjæl-Sø (7); *J.* Vesterengene og Tøihuushaven ved Randers (7). ⊠

Anm. Det Expl. jeg har for mig til Beskrivelse, meddeelt af Apotheker Jensen under Navn af *C. Halleriana*, afviger fra *C. phragmitoides* Hn. ved en bleggrøn Top, mindre stive Blade og Inderavnen længere end Haarene. Fra Expl. af *C. gracilescens* Blytt (*C. Halleriana* Fr. i H. N. VIII, 85 og X, 93) afviger den mere ved Toppens Form og Bladenes Brede. *C. Pseudophragmites* (Schrad.) Rchb. synes forskjellig fra vor Art ved kortere, tværsafskaaren Skedehinde, mørkere (violet)

Top, større Smaaax og Haarene længere end Inderavnen. Bedst stemmer den overeens med saavel Beskrivelse som Afbildning af *C. Langsdorfii*, hvortil jeg derfor troer at maatte henføre den. Expl. i H. N. fra St. Petersborg ere aldeles lignende det jydske, med Undtagelse af at Haarene hos hiin ere noget længere end hos denne. Blytt (l. c.) antager imidlertid ikke den i H. N. VIII fremstillede Plante for den ægte *C. Langsdorfii* Trin., men henfører saavel H. N. XIII, 89 som C. nutans Saut. med Tvivl til sin *C. rubicunda.* Da Stakkens Tilhæftningspunkt og relative Længde til Inderavnen og Haarene varierer hos denne og nærstaaende Arter, er det vanskeligt at henføre et tørret Exemplar med Bestemthed til nogen af de talrige Arter, der ere opstillede i denne Slægt, og af hvilke endeel synes endnu ikke at være aldeles fast begrundede. En nøiagtig Undersøgelse af de danske Calamagrostis-Arter maa særdeles anbefales Botanikerne, og vigtige Hjælpemidler hertil ville findes hos *Fries* (mant. 3, S. Veg. Sc., H. N.) og *Blytt* (l. c.)

115. **C. lanceolata** Roth. [l. c.] (Eng-R.) Drej. n. 72; Blytt, Norg. Fl. p. 93; Rchb. l. c. fig. 1448; And. IX, 96; H. N. X, 92; Arundo Calamagrostis L., H. 82; F. D. 280 (slet), 1624.

Toppen noget nikkende, med udbredte Grene; *Yderavnerne* smalt lancetformede, tilspidsede, efter Blomstringen aabne; *Stakken* meget kort, befæstet i Spidsen af den udrandede *Inderavne; Haarene* længere end Inderavnerne og næsten ligelange med Yderavnerne.

3—4' høi. Straaet jævnt, Skederne jævne eller oventil rue. Bladene smalere end hos foreg., Toppen alm. rødt anløben, men var. efter Voxestedet mere grøn. 6—7. ♃.

Anm. Stakken alm. lidet længere end Indsnittet, men var. i Længde (*C. gracilis* Schum. I, 35; H. 85; Drej. n. 71, er kun en spæd Form af denne Art med ingen eller meget utydelig Stak).

Paa Enge mellem Krat, i Skove, ikke sjelden i Danmark. (Formen *gracilis* paa Strandklinterne mellem Taarbæk og Springforbi, Schum.) *

116. **C. neglecta** [Ehrh. Beitr. 6, 137 under Arundo] (Stivtoppet R.) And. IX, 100; H. N. VIII, 87; Arundo stricta Timm, H. 83; F. D. 1803; L. H. IV, 62; Calamagrostis str. Hartm., Drej. n. 74; Blytt, Norges Fl. p. 85; Rchb. I, tab. 37, fig. 1439; Agrostis coarctata Schum. I, p. 24.

Toppen stivt opret, med korte, under Blomstringen aabne, før og efter samme smalt sammenknebne Grene; *Yderavnerne* æg-lancetformede, spidse, efter Blomstringen lukkede; *den nedre*

Inderavne længere end *Haarene*, med en *Stak*, som udgaaer lidet nedenfor eller ovenfor Midten og naaer omtrent til Spidsen; Ansats til en anden Blomst (i Form af et fiint Haarknippe ved Grunden af den øvre Inderavne).

1—3' høit, stivt Græs med jævne eller lidet rue Skeder, kort Skedehinde; Bladene paa Grenene indrullede. Toppen i yngre Tilstand mørkviolet, blaagraat anløben. 6—8. ♃.

β, geniculata Fr. H. N. VIII, 88. Straaene ved Grunden knæbøiet-opstigende.

I Moser og paa fugtige Skovenge, hidtil kun funden paa Halvøen og i Nordsjælland og ikke almindelig: *Sj.* Adserbo Overdrev! Lille Værløse, Hesttangs Mølle (Dr.), Lundehuusmosen! Boserup (20), Dronninggaards store Mose (9), Jonstrup Vang (15); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Fjerritslev (Grønlund), Skjørring Hovkjær, Tandrup i Thy, Kjærs Mølle ved Aalborg (Dr.), Ranum ved Løgstør (8), Hornbæk (16) og Vesterengene ved Randers (7); *Slesvig* (Rchb.). *β*, med Hovedarten i Lundehuusmosen!

c. Ugrenede Græsser med knæbøiet Stak ragende udenfor de hindeagtige Yderavner.
(*Nemophilæ* Fr.)

117. C. arundinacea [Roth. fl. germ. II, 1, p. 89] (Skov-R.) Blytt, Norg. Fl. p. 82; C. silvatica DC., Drej. n. 75; Rchb. I, tab. 38, fig. 1440; And. IX, 104; H. N. VIII, 90; Arundo Schrad., H. 84; F. D. 1683; L. Herb. V. 82; Agrostis arundinacea L.

Toppen opret, med korte, stivhaarede, under Blomstringen aabne, før og efter denne sammenknebne Grene; *Yderavnerne* lancetformede, tilspidsede, efter Blomstringen lukkede, den øvre neppe længere end *Inderavnerne; Stakken* nedenfor Knæbøiningen snoet, udgaaende fra Grunden af den nedre Inderavne og næsten dobbelt saa lang som denne; *Haarene* meget korte (1/4 af Blomstens Længde); Ansats til en anden Blomst.

1—4' høi, stiv; Skederne jævne eller lidet rue, de nedre ofte haarede! Skedehinden forlænget. 7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat, forekommer paa mager Jordbund: i *Jyllands* Hedeegne hist og her; sjelden paa Øerne: *Sj.* Marienlyst ved Helsingør! Næsgaard ved Dronningaard

(14), Naaleskoven i Gjelskov mod Søllerød! Bisserup ved Skjelskør (Nielsen); *Bornh.* i Almindingen (H.). [*

34. Agrostis. Ilvene.

a. *Apera* Adans. Den nedre Yderavne mindst, 2 Inderavner, den nedre med en forlænget Stak; Ansats til en anden Blomst.

118. **A. Spica venti** L. (Langstakket H.) H. 73; F. D. 853; And. X, 108; Apera Beauv., Drej. n. 70; Rchb. I, tab. 32, fig. 1421; L. Herb. II, 22.

Toppen pyramideformet, med talrige udspærrede Grene, før Blomstringen nikkende, under og efter samme opret; *Stakken* lige eller svagt bøiet, fæstet tæt under Spidsen af *Inderavnen* og 3—4 Gange længere end denne.

1—3' høi. Toppen grøn eller violet anløben. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker, saavel paa leret som sandig Grund, ikke sjelden, men forekommer ikke i alle Egne, hyppigst (og et besværligt Ukrud mellem Sæden) paa *Bornholm*, *Lolland* og *Falster* samt i flere Egne af *Jylland*.

b. *Trichodium* Michaux. Den nedre Yderavne størst; 1 Inderavne med en knæbøiet Stak. Ingen Ansats til en anden Blomst.

119. **A. canina** L. (Hunde-H.) H. 75; Drej. n. 67; F. D. 1443; Rchb. l. c. fig. 1424; And. X, 112; H. N. IX, 87; L. Herb. II, 21; A. rubra H. 74 (efter de danske Voxesteder).

Rodstokken sammentrængt, udskyder tueformigt samlede *Straa* og golde *Bladknipper* eller tillige krybende *Udløbere*; *Rodbladene* børsteformede; *Stængelbladene* flade; *Skedehinden* aflang; *Toppen* under Blomstringen aaben, før og efter samme sammenkneben; *Stakken* befæstet nedenfor Midten af Inderavnen, (almindelig fremragende udenfor Smaaaxet).

Toppen mørk violet-rødbruun, undertiden af blegere, endog straagul Farve (*β*, pallida Rchb. 1425). Var. desuden med kortere eller længere, tæt- eller faablomstrede Topgrene, bredere eller smalere Stængelblade og med kort eller aldeles ingen Stak. 6—8. ♃.

Paa tørvholdige Enge, i Hedemoser, ikke sjelden, især hyppig paa Halvøen og i Nordsjælland. *β*, Strandbredden ved V. Skjerninge i Fyen!

Anm. Fig. i F. D. viser ikke de børsteformede Rodblade.

c. *Vilfa* Beauv. Yderavnerne omtrent ligestore eller den nedre størst, 2 Inderavner uden (eller med meget kort) Stak. Ingen Ansats til en anden Blomst.

120. **A. vulgaris** [With. arr. p. 132] (Almindelig H.) H. 76; Drej. n. 68; Rchb. l. c. fig. 1427; And. X, 110; H. N. XI, 83; L. Herb. VII, 123; A. capillaris F. D. 163; Rafn I, 523.

Alle *Bladene* flade; *Skedehinden* kort, afstumpet; *Toppen* i Omkreds pyramideformet eller ægformet, med under og efter Blomstringen udspærrede Grene.

Smaaaxene fine, rødagtige, sjeldnere grønne. 6—8. ♃.

β, *stolonifera* (A. stolonifera *α*, L.) med Udløbere og fremliggende Bladknipper.

γ, *tenella* (A. tenella Hoffm.) Topgrenene haarfine, Smaaaxene bleggrønne, meget smaae.

δ, *pumila* F. D. 1802 (A. pumila L.) Dværgform (1—2″ høi) med rundagtige Smaaax (er en ved Brandsvampe i Blomsten frembragt sygelig Form).

ε, *vivipara* Schrad. (Rchb. 1429) med topspirende Smaaax (den nedre Inderavne grøn, 5-nervet, dobbelt saa lang som Yderavnerne).

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veie, i Skove o. s. v. meget alm. over hele Landet: *β*, paa frugtbar Jord, *γ*, i Skove, *δ*, paa tørre, sandige Bakker, *ε*, *Sj.* Skjelskør (Nielsen); *J.* paa Skovenge ved Brøndsted!

121. **A. alba** L. (Krybende H.) H. 79; Rafn I, 529; F. D. 1623; A. stolonifera Drej. n. 69; H. 77, Rchb. l. c. fig. 1430; And. X, 109, L. Herb. IV, 61.

Alle *Bladene* flade; *Skedehinden* aflang; *Toppen* langagtig-oval, med efter Blomstringen sammenknebne Grene.

Smaaaxene større end hos foreg., grønne eller blege, sjeldnere rødligt anløbne; har undertiden en kort, ret Stak nedenfor Spidsen

af Inderavnerne, Rodstokken udsender alm. vidtkrybende Udløbere og opstigende Bladknipper. 7—8. ♃.

Anm. Af de talrige Former, hvorunder denne Art efter Voxestedets Forskjellighed fremtræder, nævnes som de meest udmærkede:

β, coarctata Blytt. 149; (A. flava F. D. 751; Rafn I, 525) Toppen forlænget, med korte Grene, Smaaaxene ofte bleggule.

γ, maritima Mey. Chl. han. (A. maritima Lam., Rchb. l. c. fig. 1436; A. stolonif. *β*, L. sp., F. D. 564? (slet). A. stol. decumbens Rafn. I, 522). Bladene stive, blaagrønne, Toppen axformigt sammentrængt.

δ, gigantea Rchb. l. c. fig. 1433; L. Herb. VII, 124; (A. gigantea Roth) 2—3′ høi, med talrige, lange og mangeblomstrede Grene.

ε, vivipara Rchb. l. c. fig. 1434 (A. silvatica L., Rafn. I, 524; A. alba silvatica H. 71)? Smaaaxene topspirende.

Meget almindelig i Danmark, forekommer baade paa tørre og fugtige, skyggefulde og aabne Steder. *β*, ved Strandbredder, f. Ex. i det sydlige Lolland, Flatø (Koch); *Sl.* Dyttebøl Strand ved Gelting (Lund); *γ*, i Flyvesandet f. Ex. Vendsyssel (26), Thy (7), alm. i Klitterne V. for Lemvig! Blaavands Huk (28), *Sl.* Eidersted (F. Müll.); *δ*, ikke sjelden paa fugtig Leergrund; *ε*, (efter Hornem.) i Skove. (Saavel denne som foreg. benævnes alm. *Fioringræs*).

35. Milium. Miliegræs.

122. **M. effusum** L. (Udspredt M.) H. 72; Drej. n. 77; F. D. 1143; Rchb. I, tab. 45, fig. 1456; And. X, 115; L. Herb. VII, 121.

Topgrenene haarfine, under Blomstringen horizontalt udspærrede, efter samme nedhængende; *Smaaaxene* ægformede; *Inderavnerne* stakløse.

2—3′ høit, glat, lysgrønt Græs med brede, slappe Blade, lang Skedehinde. 6. ♃.

Paa Muldjord i Løvskove almindelig.

36. Melica. Flittergræs.

123. **M. uniflora** [Retz. obs. I, 10] (Enblomstret F.) H. 98; Drej. n. 96; F. D. 1144; Rchb. I, tab. 72, fig. 1576; And. VIII, 89; H. N. XIV, 89; L. Herb. VII, 125.

Skedehinden spids, hindeagtig med grøn Midtnerve, modsat Bladet; *Toppen* ensidigt grenet med oprette, toblomstrede *Smaaax; den nedre Blomst* tvekjønnet, *den øvre* ufuldkommen.

Skeder og Straae jævne, Topgrenene med 1—4 Smaaax, Yderavnerne mørkrøde. 5—6. ♃.

I skyggefulde Skove paa Muldjord almindelig i Danmark.

124. **M. nutans** L. (Nikkende F.) H. 98; Drej. n. 97; F. D. 962; Rchb. l. c. fig. 1577; And. VIII, 90; L. Herb. IV, 63.

Skedehinden utydelig; *Toppen* klaseformigt sammentrængt, ensidig, med korte Grene og nikkende, treblomstrede *Smaaax; de 2 nedre Blomster* ☿, *den øvre* ufuldkommen.

Straaet oventil firekantet, tilligemed Skederne rue, Topgrenene alm. med 1 Smaaax, Yderavnerne som foreg. 5—6. ♃.

I Kratskove, især paa fugtig Grund, sporadisk paa ***Halvøens*** Østkyst, i ***Sjælland*** og paa ***Bornholm;*** i ***Fyen*** sjeldnere: Langeskovs Kro (16). Voxesteder fra Lolland og Falster ere mig hidtil ikke bekjendte).

37. Hierochloa. Festgræs.

125. **H. borealis** [R. & S. syst. II, 513] (Vellugtende F.) Drej. n. 80; Rchb. I, tab. 107, fig. 1728; And. XII, 137; H. N. VIII, 92; L. Herb. III, 41; Holcus odoratus L., H. 96; F. D. 963.

Rodstokken krybende; *Straaet* med meget faa (1—2) Led ved Grunden; *Straabladenes* Plade kort; *Toppen* udbredt, med glatte Grene; *Smaaaxene* bredt ægformede; *den nedre Inderavne* tæt randhaaret.

Vellugtende Græs, med brune, glindsende Smaaax. ♂ Blomsterne have undertiden en meget kort Stak. 4—5. ♃.

I Enge og Moser, hist og her i ***Nordsjælland***, sjeldnere paa de andre Øer og paa ***Halvøen***: ***Sj.*** ved Ladegaardsaaen udenfor Kjøbenhavn (19), Lundehuusmosen, Ordrup Mose! Jonstrup Vang (20), Leerbæks Mose ved Roeskilde! mellem Hove og Vexø (14), Tiis Sø, Munkebjergby (Lund); ***Thorseng*** ved Bukkehave (12); ***J.*** Kjølbygaard og Tandrup i Thy (Carst.), Ranum v. Løgstør (8), Hobro Skov (16), Grenaa (Meyer), Moesgaard ved Aarhus (2), Horsens (16), Stenderup S. for Kolding (Andersen), Engene ved Lønborg (16); ***Sl.*** Cluesriis ved Flensborg (12) og Kobbermølleskoven (16), Quellenthal ved Lyksborg, Klensby Eng ved Slesvig, Mølledammen ved Husum (16).

38. Holcus. Hestegræs.

126. **H. lanatus** L. (Uldbladet H., Fløielsgræs). H. 95; Drej. n. 81; F. D. 1181; Rchb. I, tab. 105, fig. 1718—20; And. VIII, 85; L. Herb. VII, 126.

Straa og Blade fløielshaarede; *Toppen* under og efter Blomstringen aaben; *den nedre Yderavne* budt med en kort Braad; ♂ *Blomsten* med en tilsidst hageformigt indbøiet, i Smaaaxet indsluttet *Stak.*

Hele Planten, formedelst den fløielshaarede Beklædning, graaagtig; Smaaaxene rødligt-anløbne, var. (*argenteus* R. & S.), med sølvhvide Smaaax.

Paa Enge og i Skove meget almindelig. 6—7. ♃.

127. **H. mollis** L. (Blødt H.) H. 96; Drej. n. 82; F. D. 1059; Rchb. l. c. fig. 1721; And. VIII, 86; H. N. XIII, 91; L. Herb. V, 84.

Rodstokken krybende; *Straaet* og de øvre *Bladskeder* glatte, de nedre Skeder og Bladpladerne duunhaarede; *Toppen* under Blomstringen aaben, senere sammentrængt; *den nedre Yderavne* tilspidset; ♂ *Blomsten* med en knæbøiet, udenfor Smaaaxet fremragende Stak.

Blaagrøn; Smaaaxene oftest guulbrune. Var. med begge Blomster ☿, den nedre stakløs, den øvre med en langt udtrædende, snoet, ikke knæbøiet, Stak. 7—8. ♃.

I Kratskove, paa dyrkede, især sandige Marker ikke sjelden. Var. i Rudehegn (F. Schmidt), Hellebæk, Nakkehoved (Heiberg).

39. Fluminia. Rørsvingel.

128. **F. arundinacea** [Fr. S. Veg. Sc. I, p. 247] (Vand-R.) And. VI, 66; Festuca Liljebl.; Glyceria Fr. mant. 2, p. 8; H. N. III, 93; Festuca borealis M. & K.; Scolochloa festucacea Link, Rchb. I, tab. 71, fig. 1573.

Rodstokken ved Leddene rodslaaende; *Toppen* i Spidsen nikkende, med forlængede, opret-aabne, rue *Grene; Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *den nedre Inderavne* 5-nervet, med 3 spidse Tænder.

Høit (omtr. 4') og stærkt Græs, de nedre Ledstykker nedsænkte i Vandet og udsendende krandsstillede Rodtrævler. Skedehinden forlænget, en bruun Plet ved Grunden af Bladpladen. 6—7. ♃.

Ved Flodbredder, hidtil kun fundet i *Sl.* ved Steinschleuse Ø. for Süderstapel (N.). ⚐

40. Triodia. Tandbælg.

129. **T. decumbens** [Beauv. agr. p. 76] (Nedliggende T.) Drej. n. 95; Rchb. I, tab. 71, fig. 1572; And. VI, 67; H. N. IX, 97 (var.); L. Herb. VI, 101; Poa Scop., H. 112; Festuca L., F. D. 172.

Straaene ved Grunden knæbøiede, nedliggende, under Blomstringen opstigende; *Blade og Skeder* haarede, en Haarkrands i Skedehindens Sted; *Blomsterstanden* klaseformet, med korte, 1—3-blomstrede, før og efter Blomstringen opret-tiltrykte *Grene; Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* læderagtige, den nedre 7—9-nervet, ved Grunden og i Randen haaret.

$^1/_2$—1' høit, stivt Græs. 6—7. ♃.

Paa høie Enge, Bakker, Lyngheder og aabne Steder i Skove, almindelig, især i Jylland, Nordsjælland, Lolland-Falster og paa Bornholm.

41. Koeleria. Kambunke.

130. **K. cristata** [Pers. syn. I, 97] (Randhaaret K.) Drej. n. 94; F. D. 2223; Rchb. I, tab. 93, fig. 1668—70; And. VII, 82; H. N. XIV, 88; L. Herb. II, 29; Aira L., H. 87.

Bladene (især de nedre) i Randen og undertiden overalt langhaarede, jævne eller i Randen og paa Overfladens Nerver rue af en enkelt Række korte Børster; *Skedehinden* utydelig; *den nedre Inderavne* tilspidset.

Var. i Høide, Bladenes Brede, Smaaaxenes Farve o. s. v. 6—7. ♃.

Paa tørre Bakker, sjelden: *Sj.* en lyngklædt Bakke ved Jægerspriis (9); *J.* ved Veien over Øbjergbakker fra Langsted Kro (Beck), Dybdals Bakker! og Sandgraven ved Aalborg (Dr.), Godthaab ved Aalborg (Strandgaard). ⚐

131. **K. glauca** (DC. hort. monsp. 116] (Blaagrøn K.) Rchb. l. c. fig. 1672; And. VII, 83; H. N. I, 72; L. Herb. IV, 70; Aira Schrad., H. 88; F. D. 1566.

Blade og Skeder overalt fiint fløielshaarede (Overfladens Nerver med flere Rækker af meget fine Haar); *Skedehinden* kort afskaaren; *den nedre Inderavne* budt, stakløs eller med en kort Braad.

Tueformet, ved Grunden omgivet af de henvisnede, men vedblivende Skeder. Bladene ved Tørring indrullede. Hele Planten paa Grund af Beklædningen blaagrøn. 6—7. ♃.

I Sandklitter, hidtil kun bemærket i Klitterne mod Vesterhavet paa *Halvøen* og de vestlige Øer (Horne (Dr.) og Tornby i Vendsyssel (12), Thorsted pr. Ringkjøbing! Blaavand, Fanø (H.), Romø (16). ☞

42. Aira. Bunke.

132. **A. flexuosa** L. (Bølgestænglet B.) H. 89; And. VI, 71; F. D. 157 (slet); Rchb. I, tab. 95, fig. 1678—79; Avenella Bluff, Drej. n. 91; Avena M. K., L. Herb. VI, 106.

Bladene smale, børsteformede; *Skedehinden* tooret, paa de nedre Blade budt, paa de øvre spids; *Toppen* udbredt, nikkende, med bølgeformigt bugtet Axe og Grene; *Smaaaxene* toblomstrede; *Yderavnerne* uligelange; de 2 *Blomster* i Smaaaxet tæt samlede, omtrent ligelange med den øvre Yderavne, flere Gange længere end Haarkrandsen ved Grunden af Inderavnerne; *Stakken* knæbøiet, udgaaende ovenfor Grunden af Inderavnerne og fremragende udenfor Smaaaxet.

Var. paa forskjellige Voxesteder i Henseende til Smaaaxenes Farve og Størrelse o. s. v. 1—1½' høi. 6—7. ♃.

Paa Lyngheder, Bakker, i aabne Skove meget almindelig.

133. **A. uliginosa** [Whe. i Boenningh. fl. Monast. p. 25, (Sump-B.) F. D. Suppl. tab. 3; Rchb. l. c. fig. 1681; Deschampsia Thuillieri Godr. & Gren. fl. Fr. III, 508.

Rodbladene i tætte Tuer, meget fine, næsten haarformede; *Skedehinden* forlænget, tilspidset; *Toppen* opret, med haarfine, kun lidet bølgede og efter Blomstringen ikke udspærrede *Grene; Yderavnerne* næsten ligelange; Smaaaxets øvre Ledstykke forlænget og *den øvre Blomst* derved fjernet fra den *nedre; Stakken* noget længere, Smaaaxene mindre, forøvrigt som foreg. 7—8. ♃.

I Hedemoser og Klitsumper: synes at være udbredt over hele den nordlige og vestlige Deel af Halvøen, f. E. *J.* Hjallerup i Vend-

syssel, Fjerritslev i V. Hanherred; Agger og Blissø i Thy, Thorsted pr. Ringkjøbing, Neiberg i Hammerumherred! Karlsmærsk Hede i Oxby Sogn (30), Hjortlund (12); *Sl.* Syderhøft i Eidersted (F. Müll.).

134. **A. cæspitosa** L. (Mose-B.) H. 89; Drej. n. 92; F. D. 240; Rchb. l. c. fig. 1682; And. VI, 69; L. Herb. VII, 133; Deschampsia Beauv.

Bladene flade, paa Overfladen og i Randen rue; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* under Blomstringen udbredt, pyramideformet, opret; *Smaaaxene* toblomstrede med Ansats til en tredie Blomst; *Inderavnerne* med Haar af Blomsternes halve Længde; en knæbøiet eller næsten ret *Stak* ovenfor Grunden omtrent af Inderavnens Længde, indsluttet i Smaaaxet.

Yderavnerne violette med bruunglindsende Rand, hvorved Smaaaxet faaer et broget Udseende. 2' høi, danner tætte Tuer. 6—7. ♃.

β, pallida Koch. (ochroleuca Rchb. l. c. fig. 1685). Yderavnerne uligelange; hvidgule med grøn Rygnerve, Inderavnerne blege (sølv- eller guldglindsende), Stakken ragende udenfor Smaaaxet.

γ, vivipara, med topspirende Smaaax.

δ, stolonifera, med Udløbere fra Rodstokken, Yderavnerne meget kortere end Smaaaxet.

Paa Enge og ved Grøfter meget almindelig. *β*, (en meget afvigende Form) *Sj.* Hellebæk! Liselund paa *Møen! J.* Sæbygaards Skov (8), Vestervig (Andresen), *γ*, Søllested p. Lolland (19); *δ*, Ollerup i Fyen (12).

Anm. Den ved Elbbredden udenfor Altona forekommende *A. Wibeliana* Sonder, F. D. 2461, som afviger ved Udløbere fra Rodstokken, mindre rue Blade, større Smaaax af guulagtig Farve, tidligere Blomstringstid o. s. v. maa eftersøges i vor Flora, hvor den sandsynligviis forekommer ved Bredderne af de større Aaer.

43. Corynephorus. Sandskjæg.

135. **C. canescens** [Beauv. agr. p. 90] (Graat S.) Drej. n. 93; Rchb. I, tab. 94, fig. 1674; And. VIII, 84; L. Herb. III, 45; Aira L., H. 92; F. D. 1023; H. N. I, 77.

Roden fiinttrævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede; *Bladene* stive, børsteformigt sammenrullede; *Toppen* med korte, under Blomstringen aabne Grene.

4—8" høit, stivt Græs af blaagraa Farve, Toppen violetagtigt anløben, sjeldnere bleg. 7—8. ♃.

β, *maritimus* Gren. & Godr. fl. Fr. III, 502. Straaene lavere, knæbøiede og mere udbredte, Toppen mindre.

Paa tørre, sandige Marker, i de magrere Enge af Landet almindelig og i Mængde. β, Strandbredder mellem Rødby og Nakskov Fjord (19).

44. Airopsis. Dværgbunke.

136. **A. præcox** [Fr. mant. 3, 180] (Tidlig D.) And. VII, 78; Aira L., H. 93; F. D. 383; H. N. II, 75; Rchb. I, tab. 94, fig. 1675; Avena Beauv., Drej. n. 90; L. Herb. IV, 67.

Bladene børsteformede; *Toppen* sammenkneben, oval eller elliptisk, kortgrenet; *Smaaaxene* sammenhobede; *Yderavnerne* omtrent af lige Længde med Inderavnerne.

1—4" høi. Smaaaxene bruunglindsende. 4—6. ⊙.

Paa tørre, især sandige Marker, Bakker og Lyngheder almindelig udbredt.

137. **A. caryophyllea** [Fr. l. c.] (Udspærret D.) And. VII, 77; Aira L., H. 93; F. D. 382; Rchb. l. c. fig. 1676; H. N. II. 74; Avena Web., Drej. n. 89; L. Herb. III, 44.

Bladene børsteformede; *Toppen* under og efter Blomstringen pyramideformet, med længere, udspærrede Grene; *Smaaaxene* adskilte; *Inderavnerne* kortere end Yderavnerne.

4—10" høi. Smaaaxene sølvglindsende, Straaet og Skederne forneden violette. 5—6. ⊙.

Paa lignende Localiteter som foreg., ikke sjelden.

45. Trisetum. Guldhavre.

138. **T. flavescens** [Beauv. agr. 88] (Glindsende G.) And. VII, 79; Avena L., H. 132; Drej. n. 88; F. D. 1507; Rchb. I, tab. 99, fig. 1694—96; H. N. III, 91; L. Herb. V, 87.

Bladene flade, med kort *Skedehinde;* *Toppen* under Blomstringen udspredt; 2—3 fuldkomne og 1 gold Blomst i hvert

Smaaax; *den øvre Yderavne* dobbelt saa lang som den nedre; *Stakken* af Smaaaxets dobbelte Længde.

1—1½' høi. Bladene og de nedre Skeder haarede; Smaaaxene guldglindsende, var. i Henseende til Størrelsen, men altid mindre end hos Arterne af følg. Slægt, som den iøvrigt ligner. 6—8. ♃.

Paa Græsmarker og ved Veie, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* i Kjøbenhavns Omegn bemærket paa flere Steder, f. Ex. bag Kastellet, ved Leersøen, Ordrup, Sorgenfri, Dronninggaard, Jonstrup! Sparresholm (Lund), hist og her i Egnen om Skjelskør (Nielsen); ***Hesseløen*** (Lgby); *F.* Sørup (12)! *Jyll.* Tøihuushaven ved Randers (7)!

46. Avena. Havre.

a. *Avena* s. s. Alle Blomsterne ☿, Smaaaxene nedhængende, Yderavnerne 5—9-nervede. ⊙.

aa. *(Agrestes Coss. & DR.) Blomsterne tilleddede til Blomsteraxen og ved Modenheden affaldende.*

139. **A. fatua** L. (Flyve-H.) H. 129; Drej. n. 85; F. D. 1629; Rchb. I, tab. 103, fig. 1712; And. VII, 72; L. Herb. II, 25.

Toppen alsidig; *Smaaaxene* alm. treblomstrede; *Yderavnerne* længere end Blomsterne, Axen skjør, haaret, Blomsterne stakbærende; *den nedre Inderavne* ved Grunden stivhaaret, i Spidsen tofliget, med hindeagtige Flige.

Inderavnernes Haar rødbrune. 7—8.

I flere Egne et almindeligt Ukrud mellem Vaarsæden, især paa ***Bornholm.***

*140. **A. hybrida** [Peterm. i Rchb. fl. saxon. p. 17] Koch Syn. II, 917; F. D. 2642; (A. intermedia Lindgr. Bot. not. 1841; H. N. VII, 89.)

Toppen alsidig; *Smaaaxene* 2(—3)-blomstrede; *Yderavnerne* længere end Blomsterne, begge Blomsterne stakbærende; *den nedre Inderavne* glat, i Spidsen hindeagtigt tofliget, Blomsteraxen skjør, haaret.

Ukrud mellem Sæden: *Sj.* mellem Valdby og Flaskekroen hyppig (med A. fatua)! Utterslev (19); *Sl.* ved Tønder (Koch).

Anm. De af mig i Sjælland samlede Expl. stemme overeens med den af Lindgr. (l. c.) beskrevne Art. Da jeg ikke har seet Expl. af A. hybrida, er det kun af den hos Koch givne Beskrivelse at jeg har

troet at kunne antage denne for at være den samme som den svenske Art. Muligviis er denne kun en Var. af foreg. Art.

bb. (Sativæ Coss. & DR.) Blomsterne fastsiddende paa Axen, ikke affaldende.

† *A. sativa* L. (Almindelig H.) Metzg. Cereal. t. 12. Toppen alsidig, med aabne Grene, Smaaaxene aabne, alm. toblomstrede, Yderavnerne længere end Blomsterne, den nedre Inderavne glat, i Spidsen hindeagtigt tofliget, den øvre Blomst stakløs, Blomsteraxen seig, glat.

Var. med alle Blomsterne stakløse, og med hvide og sorte Inderavner. 7—8.

Dyrkes almindeligt i flere Afarter.

† *A. orientalis* [Schreb. Spicil. 52] (Sværd-H.) Metzg. l. c. tab. 12. Toppen ensidig, med oprette Grene, Smaaaxene alm. toblomstrede, lukkede; Inderavnerne alm. bruunagtige, forøvrigt som foreg. 7—8.

Dyrkes mindre alm. end foreg.

141. **A. strigosa** [Schreb. spicil. 52] (Pur-H.) H. 129; Drej. n. 84; F. D. 2528; And. VII, 73; Rchb. l. c. fig. 1710; H. N. II, 76.

Toppen ensidig; *Smaaaxene* toblomstrede; begge *Blomsterne* stakbærende; *Yderavnerne* af Længde med Smaaaxet; *den nedre Inderavne* glat, i Spidsen tofliget, med stakformigt tilspidsede Flige.

Stakken og Inderavnerne imod Modenheden sorte. Undertiden Ansats til en tredie Blomst. 7—8.

Forekommer hist og her forvildet mellem Vaarsæden, dyrkes i de magre Egne af ***Halvøen*** under Navn af sort Havre. *

b. (*Avenastrum* Koch.) Alle Blomsterne ☿, Smaaaxene oprette, Yderavnerne 1—3-nervede. ♃.

142. **A. pratensis** L. (Eng-H.) H. 131; Drej. n. 87; F. D. 1083; Rchb. l. c. tab. 99, fig. 1697; And. VII, 76; L. Herb. I, 10.

Bladene stive, glatte, smale, paa Overfladen og Skederne

rue; *Toppen* klaseformigt sammentrængt med meget korte Grene (1—2 i hver Krands); *Smaaaxene* 4—5-blomstrede; begge *Yderavnerne* trenervede.

Rodbladene ofte sammenrullede. Smaaaxene oventil sølvglindsende. 6—7.

Paa høie Enge og græsklædte Bakker, i mange Egne af Landet (f. Ex. Møen, Nordsjælland, det nordl. Jylland) alm. I andre Egne sjeldnere og sporadisk, eller (f. Ex. det sydlige Fyen), ikke tilstede.

143. **A. pubescens** L. (Dunet H.) H. 131; Drej. n. 86; F. D. 1203; Rchb. l. c. tab. 100, fig. 1700; And. VII, 75; L. Herb. I, 9.

Bladene slappe, tilligemed de nedre Skeder haarede; *Toppen* aaben, med længere Grene (4—5 i de nedre Krandse); *Smaaaxene* 2—3-blomstrede; *den nedre Yderavne* alm. 1-nervet, *den øvre* større, trenervet.

Bladene bredere, alle flade, Smaaaxene sølvglindsende. 5—6.

Paa Enge og Græsmarker, alm. udbredt.

c. (*Arrhenatherum* Beauv.) Den nedre Blomst ♂ stakbærende, den øvre ☿ stakløs. ♃.

144. **A. elatior** L. (Høi H.) F. D. 165; Fr. mant. 3, p. 4; And. VII, 74; H. N. IX, 88; Arrhenatherum elatius M. & K.; Drej. n. 83; L. Herb. I, 8; A. avenaceum Beauv., Rchb. l. c. tab. 104, fig. 1715; Holcus avenaceus Scop., H. 94.

Bladene flade, rue; *Toppen* alsidig, udbredt; *den øvre Yderavne* trenervet, dobbelt saa lang som *den nedre* (1-nervede), den øvre Blomst haaret.

2—3' høi. Den øvre Blomst har undertiden en kort, ret Stak. I den nedre Blomst findes alm. en uudviklet Frugtknude uden Grifler. 6—7.

α, vulgaris. Smaaaxene toblomstrede, den nedre (♂) Blomst med, den øvre (☿) uden Stak.

β, typica Fr. (hermaphrodita). F. D. 2643, Smaaaxene 2—3-blomstrede, alle Blomsterne tvekjønnede.

Paa Enge mellem Buske, ved Veie, i Krat, alm. udbredt. Formen *β*, er meget sjelden: *Sj.* Klinterne ved Taarbæk!

47. Phragmites. Tagrør.

145. **P. communis** [Trin. fund. agrost. p. 134] (Almindeligt T.) Drej. n. 78; F. D. 2464; Rchb. I, tab. 108, fig. 1729; And. VIII, 91; L. Herb. V, 83; Arundo Phragmites L., H. 80.

Bladene brede, næsten lancetformede; *Skedehinden* randhaaret; *Toppen* rigtblomstret, udbredt; *Smaaaxene* 4—5-blomstrede.

Det største danske Græs (4—6′), Rodstok og Udløbere tykke; Smaaaxene mørkt violetbrune, efter Blomstringen formedelst de lange Haar sølvglindsende. 8—9. ♃.

β, repens Mey. Chl. hanov.; F. D. 2164. Lav, med talrige, nedliggende og krybende Grene, 1—2-blomstrede Smaaax.

γ, flavescens Cust. i Gaud. fl. helv. 6, p. 341. Smaaaxene guulbrune, 3—fleerblomstrede.

Ved Søbredder og i Kjær hyppig. *β*, i Strandsandet, f. Ex. *J.* ved Harboøre (H.), meget alm. i Klitterne fra Agger til Fjaltring! Handbjerg Strand (Schmidt); *Sl.* ved Aabenraa Fjord! Dyttebøl ved Gelting (Lund); Avernakø (12); *F.* Nyborg; *Falst.* (Koch); *Sj.* Bekkeskov v. Præstø (Lund). *γ*, Stadsgravene ved Kjøbenhavn og Christianshavns Voldgrave, med Hovedarten, men tydeligt adskilt fra denne!

48. Enodium. Blaatop.

146. **E. coeruleum** [Gaud. agr. I, 145] (Almindelig B.) And. V, 55; Aira L. sp., F. D. 239; Melica L. mant., H. 99; Molinia Moench, Drej. n. 117; Rchb. I, tab. 78, fig. 1606; L. Herb. VII, 131.

Roden stærkt- og langtrævlet; *Straaene* ved Grunden tykke, 1—2-leddede, foroven uleddede; *Bladene* brede, langt tilspidsede; paa Overfladen haarede; *Skedehinden* dannet af en Haarkrands; *Topgrenene* korte, opret-tiltrykte.

Smaaaxene og Støvknapperne mørk-violette. 7—8. ♃.

β, altissima Link. (Molinia littoralis Host, Rchb. 1607). Høiere, med længere Topgrene, svagere farvede Smaaax.

γ, vivipara, med topspirende Smaaax.

Paa tørvholdige Enge, i høie. Skove og mellem Krat, alm. især paa *Halvøen* og *Bornholm*. β, paa skyggefulde Steder; γ, *Loll.* ved Maribo Sø (19).

49. Briza. Bævregræs.

147. **B. media** L. (Almindeligt B.) H. 112; Drej. n. 98; F. D. 258; Rchb. I, tab. 92, fig. 1665; And. V, 52; L. Herb. VII, 127.

Toppen alsidigt udbredt; med haarfine *Topgrene; Smaaaxene* hængende; *Skedehinden* kort, afstumpet.

Yder- og Inderavnerne violetbrune, med hvid, hindeagtig Rand. Let kjendelig ved de hjerteformede Smaaax med taglagte Avner. 6—7. ♃.

Paa Enge og Græsmarker alm. udbredt.

50. Catabrosa. Tæppegræs.

148. **C. aquatica** [Beauv. agr. 97] (Dynd-T.) Fr. mant. 3, 174; Drej. n. 112; And. VI, 64; H. N. IX, 89; Aira aqu. L., H. 86; F. D. 381 (slet); Glyceria aqu. Presl; G. airoides Rchb. I, tab. 78, fig. 1608; G. Catabrosa Kl. & R., L. Herb. I, 2.

Rodstokken krybende og forsynet med Udløbere; *Bladene* korte og budte; *Skedehinden* forlænget og afrundet; *Toppen* alsidigt udbredt, med talrige og fine Grene i Halvkrandsene; *Yderavnerne* budte, gnavede eller udrandede.

Blødt, aldeles glat Græs. Yderavnerne violette, Inderavnerne brune med hvid hindeagtig Rand, Støvknapperne hvidgule, hvorved Toppen faaer et broget Udseende. (Former med indtil 5 Blomster i Smaaaxet, som angives af H. og Rafn, har jeg ikke fundet; den forekommer hyppigst toblomstret, undertiden med Ansats til en tredie Blomst). 6—7. ♃.

β, *subtilis* Hook. Liden, med enblomstrede Smaaax.

I Dynd, ved Kildevæld og paa oversvømmede Steder ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser. β, paa fugtig Sandgrund; f. Ex. *Falst.* ved Øverup (14); *Sl.* Seemühle ved Rendsborg!

51. Glyceria. Sødgræs.

a. Inderavnerne utydeligt 5-nervede. (*Halophilæ* Duval-Jouve.)

149. **G. maritima** (M. & K. D. Fl. I, 588] (Strand-S.)

Drej. n. 116; Rchb. I, tab. 79, fig. 1612; And. VI, 60; H. N. V. 94; L. Herb. I, 4; Poa Huds., H. 103.

Rodstokken udsender krybende Udløbere og nedliggende, forlængede Bladknipper; Rodbladene tilsidst sammenrullede; *Straaet* opstigende; *Topgrenene* i de nedre Halvkrandse alm. 2, under Blomstringen udstaaende, efter samme opret-tiltrykte; *Smaaaxene* 5—8-blomstrede (meget større end hos den følgende). 6—7. ♃.

β, anomala! Alm. lavere end Hovedarten, med enlige, meget kortstilkede, større, stundom topskydende Smaaax, forlænget-tilspidsede Inderavner.

Ved Strandbredder, ikke saa almindelig som den følgende: ***Sj.*** Helsingør, Vesterfælled, Saltholm, Bognæs ved Roeskilde! Eskildsø i Isefjorden (14), Bisserup ved Skjelskør! Korsør (H.), Veirhøi! ***Falst.*** Grønsunds Nor (Koch); ***Loll.*** Nebbelunde (5), Nakskov Fjord, Ravnsby (19); ***F.*** Hofmansgave! St. Jørgensgaard o. fl. St. mod S.; Drejø, Strynø (12); ***J.*** Saltkilde ved Toftegaard i Vildmosen! Agger (herb. Drej.), Limfjorden v. Aalborg (9), Randers Fjord (7), Kalø, Hobro (16). I Marskegnene danner den, uden at blomstre, Hovedbestanddelen af Græsvæxten paa Forlandene, men ikke indenfor Digerne (Bruun). Formen β (som maaskee rettest er at betragte som en Misdannelse) er funden ved Vaarsaa Strand i Vendsyssel (12)! Ribe (Hornem. Herb.)! Amrom (Nolt.!).

Anm. F. D. 1626, som benævnes Poa maritima, hører ikke til denne Art. Blomsterstanden ligner meest den følgende, Plantens nedre Deel er aldeles som foreg. Prof. Nolte har meddeelt mig den Bemærkning, at den er tegnet efter et stort Expl. af Catabrosa aquatica, men Tegningen er i ethvert Tilfælde saa slet at den ikke kan tjene til Oplysning om nogen Arts typiske Udseende.

150. **G. distans** [Wahlenb. fl. upsal. p. 36] (Udspærret S.) F. D. 251 (Poa maritima) og 2222; Rchb. l. c. fig. 1609; And. VI, 62; H. N. VI, 87; L. Herb. I, 3; Poa distans L., H. 103; Heleochloa Drej. n. 113.

Straaene talrige, tueformigt samlede, knæbøiet-opstigende, ingen krybende Udløbere; *Bladene* flade; *Topgrenene* i de nedre Halvkrandse alm. 5, efter Blomstringen udspilede eller tilbagebøiede; *Smaaaxene* 3—7-blomstrede, dets Blomster tidligt affaldende.

Var. meget i Henseende til Topgrenenes Antal og Retning, Antallet af Blomster i Smaaaxet og dettes Farve o. s. v. 6—7. ♃.

β, *pulvinata* Fr. mant. 3; H. N. V, 90. Straaene fine, danne tætte Tuer, de nedre Topgrene 2, korte og mindre udspærrede.

Ved Strandbredder, især paa leret, af Havet ofte overskyllet Grund, sjeldnere inde i Landet paa Gader ved Rendestene (f. Ex. Ringsted!) *β*, Tømmerpladserne paa Christianshavn, Bredderne af Tiissø! *J.* Ottesund paa Thyholm!

Anm. Poa arenaria Rafn I, 540, synes efter Beskrivelsen at høre til foregaaende, efter Synonymerne til denne Art.

b. Inderavnerne tydeligt 7-nervede. (*Hydrochloa* Hartm.)

151. **G. spectabilis** [M. & K. D. fl. I, 586] (Høit S.) L. Herb. IX, 161; Poa aquatica L., H. 100; F. D. 920; Glyceria aqu. Wahlb., Rchb. l. c. tab. 80, fig. 1614; H. N. IX, 91; Heleochloa aqu. Fr. fl. scan., Drej. n. 114.

Rodstokken krybende; *Straaet* opret; *Skedehinden* kort, afskaaren; *Toppen* rigtblomstret, under Blomstringen udbredt, tilligemed Axen ru; *Grenene* oprette, 6—10 i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* æg-lancetformede, 6—9-blomstrede (meget mindre end hos de følgende).

4—6' høit, bredbladet Græs, Blomsterne fastsiddende længe efter Modningen. 7—8. ♃.

Ved Randen af Søer og Aaer, findes i alle de danske Provindser, men ikke overalt lige hyppig, f. Ex. meget sjelden i det sydlige Fyen og paa Øerne S. for Fyen (12), samt paa Lolland (19).

152. **G. plicata** [Fr. mant. 2, p. 7] (Foldbladet S.) H. N. V. 91; Rchb. Suppl. Agr. f. 381; And. V, 55; F. D. 237 (Festuca fluitans L.)? og 2465; G. fluitans *δ*, obtusiflora Sond. fl. hamburg. p. 57.

Rodstokken tyk, krybende; Straaet ved Grunden nedliggende; *Skedehinden* kort; *Toppen* næsten alsidig, med jævn Axe og ensidigt rue, under Blomstringen vandret udspilede *Grene*, alm. 4—5 i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* linieformede, 7—12-blomstrede; Blomsterne tæt taglagte; *den nedre Inderavne* budt afrundet.

De ældre Bladskeder opløses i et trævlet Næt; Støvknapperne (oftest) gule. 6—7. ♃.

β, triticea (M. Lange). Toppen sammenkneben, med enlige, korte Grene.

I flydende og stillestaaende Vand, bemærket i alle danske Provindser, og som det synes, ligesaa hyppig som følgende. *β*, ved Nielstrup i Fyen (12).

153. **G. fluitans** [R. Br. prodr. I, 179] (Manna-S.) Drej. n. 115; F. D. 2403; Rchb. l. c. tab. 80, fig. 1615; And. V, 54; L. Herb. VII, 130; G. fluitans *α*, acutiflora Doell, Fl. Bad. p. 170; Festuca fluitans L., Poa Scop., H. 101.

Rodstokken krybende; *Straaet* ved Grunden nedliggende; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* ensidig, med jævn Axe og ensidigt rue, under Blomstringen vandret udspilede *Grene*, 1—3 i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* linieformede, 7—12-blomstrede, med løst taglagte Blomster; *den nedre Inderavne* spids.

Støvknapperne længere end hos foreg., violette, tilsidst bleggule. Blomsterne større end hos hiin, hvorved Smaaaxene blive længere. Hos begge de sidste Arter affalde Blomsterne hurtigt efter Blomstringen. 6—7. ♃.

β, triticea Fr. (H. N. V, 92). Toppen axformigt sammenkneben, med enlige, meget korte Grene.

Paa lignende Voxesteder som den foreg., alm. i Danmark. *β*, paa mere tør Grund end Hovedarten, f. Ex. *Sj.* Leersøen! Birkerød! Sorø! *F.* Hofmansgave (18); *J.* Eveldrup (Dr.)

Anm. De 2 sidstnævnte Arter forekomme mig vel adskilte ved flere væsenlige Kjendetegn, om end enkelte Former kunne være vanskelige at bestemme, hvorfor flere Forfattere ansee dem for at henhøre til een Art. Det fra de unge Blade hentede Mærke, hvorefter disse skulde være flere Gange foldede hos Glyceria plicata, (deraf Navnet) har imidlertid ikke viist sig holdbart.

52. Poa. Rapgræs.

a. Enaarige, med imod Frugtmodningen nedbøiede Topgrene.

154. **P. annua** L. (Enaarigt R.) H. 111; Drej. n. 99; And. V, 51; F. D. 1686; Rchb. I, tab. 82, fig. 1621; L. Herb. II, 23.

Straaet fladtrykt; *Bladene* kjølformigt sammenlagte, paatværs bølgede; de øvre *Skedehinder* forlængede, de nedre kortere, afstumpede; *Topgrenene* alm. 2 i hver Halvkrands; *Smaaaxene* 3—7-blomstrede; *Inderavnernes* Nerver tydelige.

4—8" høi, frisk grøn, danner tætte Tuer. De frugtbærende Topgrene forekomme undtagelsesviis vandret-udstaaende eller opret-aabne (ikke tilbagebøiede). 4—9 (eller i frostfrie Aar hele Vinteren igjennem).

Paa dyrket Jord, f. Ex. i Haver, paa Veie og Gader et yderst almindeligt Ukrud.

b. Vedvarende, med efter Blomstringen oprette eller udstaaende Topgrene.

aa. Cæspitosæ Fr. Rodstokken uden Udløbere. Inderavnerne i Randen og paa Ryggen duunhaarede, utydeligt (ikke ophøiet) nervede.

155. **P. nemoralis** L. (Lund-R.) H. 109; Drej. n. 100; And. IV, 46; F. D. 749 og 750 (P. palustris, slet); Rchb. l. c. tab. 86, fig. 1638—43; L. Herb. VII, 129.

Straaet trindt, jævnt; *Bladskederne* kortere end de tilsvarende Ledstykker, den øverste kortere end sin Bladplade; *Skedehinden* kort, afstumpet; *Toppen* smal, med rue, efter Blomstringen oprette *Grene* (3—5 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 2—5-blomstrede; *Inderavnerne* spidse.

Straaene fine, alm. tueformigt samlede, Leddene brune, Bladpladen ved Grunden tøøret. Var. i Henseende til Smaaaxenes Form og Antal af Blomster, Farven o. s. v. 7—8. ♃.

β, subuniflora Rchb. l. c. fig. 1638 (*α*, vulgaris Koch Syn.) Hele Planten grøn, Straaene fine, slappe, Smaaaxene 1—2-blomstrede, meget smaae.

γ, firmula Gaud. Rchb. l. c. fig. 1643. Straaet stivt, Smaaaxene 3—5-blomstrede.

Alm. i Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v. *β*, i Skygge, *γ*, paa solaabne Steder.

156. **P. fertilis** [Host. gram. 3, t. 14] (Stortoppet R.) Drej. n. 101; L. Herb. III, 42; P. serotina Ehrh., H. 108;

And. IV, 45; F. D. 2166, H. N. VI, 83; P. angustifolia L. Fr. fl. hall. p. 26; Rchb. l. c. fig. 1645—47; P. palustris Roth, Schum. p. 32.

Straaet trindt, jævnt; *Bladskederne* ligelange med Ledstykkerne, den øverste af lige Længde med sin Plade; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* udbredt, med rue, efter Blomstringen oprette *Grene*, (omtrent 5 i Halvkrandsene); *Smaaaxene* 2—5-blomstrede; *Inderavnerne* budte.

Større og mere rigblomstret end foreg., Straaet ofte forneden grenet, Bladpladen ved Grunden tøøret, Inderavnerne i Spidsen bruunplettede, ofte violet-anløbne. 7—8. ♃.

I fugtige Enge og Moser, sporadisk og ikke almindelig: ***Sj.*** ved et Kjær S. for Hørsholm! ved Søerne i Rudehegn! Bagsværd, Lundehuset (Schum.), Vesterfælled (19); ***Loll*** Søllested, Stensgaard, Søholt (19); ***F.*** Æbelø, Hofmansgave (1); ***Sl.*** Oxager i Angel (16). !*

Anm. P. adspersa [Drej. n. 202], som beskrives med »Skeder kortere end Ledstykkerne og Bladpladerne, forlænget Skedehinde, efter Blomstringen udstaaende Topgrene og spidse, tydeligt nervede Inderavner«, er neppe nogen særskilt Art, men (efter de Expl. jeg har seet i Drejers Herbarium og den derefter til Fl. dan. af Liebmann tegnede Figur) kun en local Form af foregaaende, hos hvilken Nerverne i tørret Tilstand ogsaa ofte træde tydeligt frem.

bb. Subbulbosæ Fr. Flere Straae og golde Bladknipper tæt og tueformigt samlede; ingen Udløbere, Straaene ved Grunden løgformigt opsvulmede, tæt omgivne af de henvisnede Blades Skeder.

157. **P. bulbosa** L. (Løgbærende R.) Rchb. l. c. tab. 81, fig. 1619; F. D. 2606; And. V, 50; H. N. II, 77.

Bladene korte, smalt linieformede, med stærkt udviklede Skeder og spidse, forlængede Skedehinder; *Toppen* kort og sammentrængt, med 1—3 opret-aabne, rue Grene i hver Halvkrands; *Smaaaxene* ægformede, 4—6-blomstrede; *Inderavnerne* (i frisk Tilstand utydeligt, tørrede tydeligt) femnervede, paa Ryggen og i Randen duunhaarede, ved Grunden omgivne af lang, kruset Uld.

6—8" høi. Efter Afblomstringen hurtigt henvisnende. 5—6. ♃.

β, vivipara L., Rchb. l. c. fig. 1620; Smaaaxene topspirende

med forlænget-tilspidsede, ved Grunden og i Randen glatte Inderavner.

Hovedarten er ikke funden i Danmark. Var. β, *Bornh.* Klippestien V. for Hammershuus og ved Hammeren (8), Havegjærder ved Rønne (Hjorth), Listed Fiskerleie (Baagøe). ✱

cc. Fasciculiferæ Fr. Rodstokken udskyder golde Bladknipper, men ingen Udløbere, Inderavnerne i Randen glatte, med tydelige (ophøiede) Nerver.

158. **P. trivialis** L. (Almindeligt R.) H. 106; Drej. n. 103; F. D. 1685; Rchb. l. c. tab. 89, fig. 1653—54; And. IV, 44; H. N. VII, 92 (var.); L. Herb. IV, 64.

Straaet og *Topgrenene* oventil rue; *Skederne* noget fladtrykte, rue; *Skedehinden* forlænget, spids; *Toppen* aaben, udbredt; *Smaaaxene* ægformede, omtrent treblomstrede; *Inderavnerne* spidse, paa Ryggen forneden randhaarede, ved Grunden omgivne af kruset Uld. 6—7. ♃.

β, *multiflora* Rchb. l. c. fig. 1655. Bladene bredere, tilligemed Skederne haarede, Topgrenene 7—9 i de nedre Halvkrandse, Smaaaxene femblomstrede.

I Grøfter, paa Enge og andre fugtige Steder alm. β, paa frodig Havejord mellem Buske ved V. Skjerninge i Fyen!

159. **P. sudetica** [Hänke Sudet. 120] (Sudetisk R.) H. II, 120; F. D. 1924; P. (sudetica) * remota Fr. nov. ed. 2 p. 11; H. N. VI, 83; And. IV, 43; Lge. Haandb. 2 Udg. S. 81; P. hybrida (Gaud.?) Koch Syn. ed. 1, Rchb. l. c. tab. 90, fig. 1656.

Bladskederne tveægget-fladtrykte, de øvre rue; *Bladene* fra bred Basis efterhaanden smalere og langt tilspidsede, kjølformigt sammenlagte, med kappeformigt sammendragen Spidse; *Skedehinden* kort; *Topgrenene* rue, lange og ved Grunden nøgne, i Spidsen nikkende, udbredte (alm. 5 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* ægformet-elliptiske, 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* lancetformede, spidse, glatte, ved Grunden omgivne af løs Uld.

2—4′ høi. Let kjendelig fra foreg. ved de haarfine, et langt Stykke nøgne Topgrene, tveæggede Bladskeder o. s. v. Ved længere

Stængelblade, en større, pyramideformet Top med længere Ledstykker, mindre Smaaax og finere, længere, tilsidst nikkende Topgrene er den forskjellig fra *P. Chaixi* Vill. Fl. delph. p. 7; (P. sudetica Schrad., Koch etc., non Hänke, Rchb. l. c. fig. 1657). Jeg finder ingen Kjendetegn, hvorved vore Expl. afvige fra Beskr. af *P. hybrida* Gaud., men da jeg hverken har seet Afbildning eller Expl. af denne Art, og da den hos os fundne Form er aldeles lig den i Sverige og Norge forekommende Art, som efter Fries (bot. not. 1858 p. 130) er den ægte P. sudetica Hänke, har jeg beholdt dette Navn. For den sydeuropæiske Art, som af de fleste Forff. benævnes P. sudetica, vil det da være rigtigst at gjenoptage Villars's i 1785 givne Navn P. Chaixi (cf. Bull. Soc. bot. Fr. X, 77). 6—7.

I fugtige Skove: *Sj.* ved Rungsted (11), Lunden ved Flakkebjerg pr. Skjelskør (Nielsen); *J.* Rydhave ved Holstebro (Schmidt); andre Voxesteder ere mig hidtil ikke bekjendte (Holsteen N.). |*

dd. Stoloniferæ Fr. Rodstokken krybende, med forlængede Udløbere.

160. **P. pratensis** L. (Eng-R.) H. 107; Drej. n. 104; Rchb. l. c. tab. 88, fig. 1648—52; And. IV, 40; L. Herb. VII, 128; P. trivialis F. D. 1444.

Straaet trindt; tilligemed *Bladskederne* jævnt; *Skedehinden* kort afskaaren; *Toppen* udbredt, alsidig, med 3—5 Grene i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* ægformede; 3—5-blomstrede; *Inderavnerne* tydeligt femnervede, med kruset Uld paa Ryggen og ved Grunden. 5—6. ♃.

Anm. Var. betydeligt paa forskjellige Voxesteder i Henseende til Bladenes Brede, Smaaaxenes Størrelse og Farve, Plantens Høide o. s. v. De meest afvigende Former ere:

β, *humilis* Rchb. l. c. fig. 1651; H. N. IX, 91. Alle Bladene korte og brede, Smaaaxene violet anløbne og tilligemed hele Planten af en blaagrøn Farve.

γ, *angustifolia* Rchb. l. c. fig. 1648. Rodbladene meget lange, traadsmale og sammenrullede, Plantens Farve grøn.

Paa Enge, Græsmarker og ved Veie meget alm. *β*, paa tør (leret eller gruset) Jordbund; *γ*, paa Bakker og aabne Steder i Skove.

* 161. **P. costata** [Schum. enum. p. 38] (Klapribbet R.) Drej. n. 105; F. D. 2402.

Straaet trindt, tilligemed *Bladskederne* jævnt; *Skedehinden* kort afskaaren; *Toppen* kort, efter Blomstringen sammenkneben, med meget korte *Grene* (alm. 2 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* ægformet-elliptiske, omtrent treblomstrede; *Yderavnerne* og *Inderavnerne* ophøiet-nervede, tilspidsede og imod Spidsen indbøiede.

Omtrent 1' høi, blaagrøn. 6—7. ♃.

Paa Strandbredden mellem Springforbi og Papirmøllen (Schum.) gjenfunden af G. Jensen 1843; en Skov ved Bagsværd! Nyrup Hegn ved Helsingør (Heiberg), Hellebæk!

Anm. Hornem. anseer den for en Var. af følgende, fra hvilken den dog er vel adskilt; langt nærmere staaer den ved foreg., til hvilken den af Fries henføres, men hvorfra den dog ved de angivne Kjendetegn og et eiendommeligt Habitus er ikke lidet forskjellig.

162. **P. compressa** L. (Fladstraaet R.) H. 110; Drej. n. 106; F. D. 742; Rchb. l. c. tab. 85, fig. 1636; And. IV, 42; H. N. XIII, 98, L. Herb. I, 1.

Straaet fladtrykt, ved Ledene knæbøiet, jævnt; *Skedehinden* kort, afrundet; *Toppen* noget ensidigt sammentrykt med 2—5 efter Blomstringen tiltrykte *Grene* i de nedre Halvkrandse; *Smaaaxene* elliptiske, 3—7-blomstrede, med tæt taglagte Blomster; *Inderavnerne* budte, med utydelige Nerver, paa Ryggen og i Randen duunhaarede.

½—1' høi, mat- og blaaagtig-grøn; Inderavnerne i Spidsen bruunplettede. 7—8. ♃.

Paa tørre, især lerede Marker, forekommer i alle danske Provindser, hyppigst paa *Lolland-Falster*, sjeldnere i *Jylland.*

53. Festuca. Svingel.

a. *Ovinæ* Fr. Rodbladene børsteformigt sammenrullede, Skedehinden toøret.

163. **F. ovina** L. (Faare-S.) H. 115; Drej. n. 118; F. D. 2462; Rchb. I, tab. 61, fig. 1530; And. III, 27; H. N. VIII, 93; L. Herb. III, 43.

Roden fiintrævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede, jævne og glatte, foroven firekantede; alle *Bladene* traadformigt sammenrullede; *Toppen* smal, ensidigt sammenkneben, med

korte, under Blomstringen udspærrede eller opret-aabne *Grene; Smaaaxene* 4—6-blomstrede; *Blomsterne* stakbærende. 5—6. ♃.

β, tenuifolia (F. tenuifolia Sibth.; Rchb. l. c. fig. 1532). Bladene frisk grønne, haarfine, Stakken kort eller 0.

γ, glauca Fr. nov. p. 13. Bladene blaagraae.

Paa Bakker, Lyngheder og andre magre Steder alm., *β*, i Skove, *γ*, paa aabne Steder med Hovedarten.

Anm. Var. *γ*, maa ikke forvexles med *F. glauca* Lam. (Fr. nov. p. 14, mant. 3, p. 6; H. N. V, 96), en Art, som Fries (skjøndt ikke uden Tvivl) adskiller fra foreg. ved Straaene, som ikke ere samlede i en Tue, men tilligemed de samme omgivende Blade og brede Bladskeder adskilte i flere Smaatuer. Om dens Forekomst i vor Flora kan jeg Intet angive med Sikkerhed.

164. **F. duriuscula** L. [Fr. nov. p. 12; mant. 3 p. 9] (Stivbladet S.) H. 117; Rchb. l. c. tab. 62, fig. 1538; And. III, 26; H. N. VIII, 94.

Roden trævlet; *Straaene* talrige, tueformigt samlede, trinde; *Stængelbladene* smale, rendede (snart indrullede); *Toppen* opret, under Blomstringen udspærret, noget ensidig; *Smaaaxene* 3—5-blomstrede, stakbærende; den *nedre Inderavnes* Nerver utydelige.

Straaene forneden tæt omgivne af de visne Bladskeder. Det nederste Stængelblads Skede ofte haaret. Smaaaxene større end hos foreg., rødligt anløbne. 6. ♃.

β, cæsia Fr., F. rubra — cæsia H. N. V, 98; med blaagraae, tykke og haarde, ofte krummede Blade.

Paa Enge og Græsmarker, ikke sjelden.

Anm. Staaer i Kjendetegn og Udseende midt imellem foreg. og følg. Art; Voxemaaden og Toppens Form ligner meest hiin, Bladene, Straaet og Smaaaxenes Størrelse meest denne. Mellemformer ere ofte vanskelige at bestemme, men de typiske Former synes vel adskilte.

165. **F. rubra** L. (Rød S.) H. 118; Drej. n. 119 (tildeels); Rchb. l. c. tab. 67, fig. 1557; And. III, 25; H. N. XII, 92 (var.); L. Herb. VI, 102.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaene* trinde, med flade *Stængelblade*, af hvilke det øvre er langt kortere end Ledstykket

ovenfor; *Toppen* under Blomstringen udbredt, næsten alsidig, med 5—7-blomstrede, (hos Hovedarten) glatte *Smaaax; den nedre Inderavne* dobbelt saa lang som den i sammes Spidse befæstede Stak; dens Nerver tydelige.

Straaene paa Grund af den krybende Rodstok fjernede fra hinanden; Toppen ofte lidet nikkende, var. med rødlige eller blegere Smaaax. 6—7.

α, genuina, Udløberne underjordiske, alle Bladene flade, Toppen rigtblomstret, udbredt.

β, dumetorum (L.) Fr. mant. 3 p. 7; H. N. V, 97; Rodstokken forgrenet i flere, overjordiske Rodskud, Stængelbladene flade og rendede eller indrullede, Toppen smal, under Blomstringen aaben.

1, — *nemorum* Fr., høi og bleggrøn, Toppen nikkende. (F. nemorum Leyss., Rchb. 1558)?

2, — *scopulorum* Fr. Lavere, blaagrøn, Toppen opret. (F. glauca F. D. 1628.)*)

Paa Enge, ved Veigrøfter o. s. v., meget alm. *β*, (1) i Skove og paa Skovenge, (2) Klipper ved Stranden mellem Allinge og Sandvig paa Bornholm (H).

*166. **F. arenaria** [Osbeck i Retz. Suppl. 1 fl. Scand. p. 4] (Sand-S.) F. hirsuta F. D. 1627; F. sabulicola L. Duf.; F. dumetorum Rafn I, 349; F. rubra *β*, arenaria Fr. fl. Hall. p. 28; Drej. n. 119 *γ*; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 77.

Rodstokken krybende, forgrenet i lange og stærke Udløbere; de nedre *Bladskeder* store, bugede, violetbrune; *Straaene*

---

*) Jeg har søgt i Korthed at gjengive de vigtigste af Prof. Fries angivne Kjendetegn mellem de ovenstaaende, i høi Grad foranderlige Arter (og Former) som vistnok alle forekomme i vor Flora, men hvis rette Begrændsning jeg hidtil forgjæves har søgt i alle enkelte Tilfælde at erkjende. En nøiagtig Undersøgelse af levende Planter og Iagttagelse af de analoge Udviklingsrækker, under hvilke enhver Art efter Voxestedet fremtræder, maa høilig anbefales de danske Botanikere, og den bedste Veiledning hertil vil findes indeholdt i den ovenanførte berømte Forfatters critiske Behandling af disse Arter.

knæbøiede; *Bladene* tilsidst indrullede, det øvre Stængelblad næsten ligelangt med Ledstykket ovenfor, *Toppen* noget ensidig; *Smaaaxene* større end hos foreg., graaagtige, oftest tæt duunhaarede, 7—9 blomstrede, *den nedre Inderavne* svagt nervet; forøvrigt som foreg. 6—7. ♃.

Sandige Strandbredder og Klitter: hyppig i det nordlige og vestlige ***Jylland*** (H., Drej.!) ***Bornh.*** ved Rønne (8), Boderne! ***Sj.*** Hornbæks Plantage!

b. *Bovinæ* Fr. Alle Bladene flade, Skedehinden afstumpet eller aflang, (ikke toøret).

aa. Stakken ret, kortere end Inderavnen (eller 0).

167. **F. pratensis** [Huds. fl. angl. ed. I, p. 37] (Eng-S.) H. 119; Drej. n. 121; F. D. 1323 (slet, hører snarere til følg.); Rchb. l. c. tab. 80, fig. 1565; And. II, 24; L. Herb. V, 86; F. elatior L. (tildeels).

Rodstokken udskyder opstigende *Straae* og *Bladknipper; Bladene* bredt linieformede, med meget kort *Skedehinde: Toppen* noget ensidig, sammenkneben, under Blomstringen aaben, med 2 *Grene* fra hver Halvkrands, den ene længere, med flere, den anden meget kort, med kun et enkelt Smaaax; *Smaaaxene* linie-lancetformede, 5—10-blomstrede; *den nedre Inderavne* jævn, stakløs eller med en kort, ret Stak; *Frugtknuden* glat.

1—2' høi. 6—7. ♃.

β, pseudololiacea Fr. (F. loliacea F. D. 1925; Drej. n. 120; Rchb. l. c. fig. 1566). Grenene korte, med faa Smaaax, de øvre næsten siddende.

Paa Enge, ved Randen af Veie o. s. v., meget alm., *β*, en paa mager Jordbund ikke sjeldent forekommende Form (som ikke maa forvexles med F. loliacea Huds. ɔ: Brachypodium Fr.).

168. **F. littorea** Wahlenb. [Bromus Retz. prodr.] (Strand-S.) H. N. IX, 94; F. arundinacea Schreb., Drej. n. 122; And. II, 23; F. D. 2163; Rchb. l. c. fig. 1568; L. Herb. VI, 103; F. elatior Sm., H. 119.

Rodstokken udskyder krybende Udløbere; *Bladene* bredtlinieformede, med meget kort *Skedehinde; Toppen* alsidig, i

Spidsen nikkende, med parvise, under og efter Blomstringen udstaaende, næsten ligelange *Grene*, begge med flere, æg-lancetformede, 4—5-blomstrede *Smaaax; den nedre Inderavne* jævn, stakløs eller med en kort, ret Stak; *Frugtknuden* glat.

2—5' høi. Smaaaxene ofte bruunagtige; var. med en Stak halvt saa lang som Inderavnen (*β*, *pauciflora* Hartm.) 6—8. ♃.

Paa Strandenge og Skrænter i Nærheden af Havet, sporadisk og sjeldnere end foreg., findes sjeldent paa Enge inde i Landet (Raavaddam! Lundehuset! Flakkebjerg ved Skjelskør (Nielsen). *β*, Marselisborg ved Aarhus!

Anm. Af de talrige Navne, som ere blevne denne Plante tildeel, forekommer det valgte mig heldigst for at betegne dens Forskjellighed i Forekomst fra foreg. Det Schreberske Navn er vel ældre, men har af Liljeblad været anvendt paa Fluminia arundinacea.

169. **F. silvatica** [Vill. delph. II, 105] (Skov-S.) H. 120; Rchb. I, tab. 68, fig. 1562; And. II, 22; H. N. IX, 95; L. Herb. IV, 65; Poa silvatica Poll., F. D. 1145.

Straae og *Bladknipper* stivt oprette, forneden beklædte med bladløse Skeder; *Bladene* brede; langt tilspidsede, paa Overfladen blegere, paa Underfladen mørkere grønne, glatte, i Randen rue; *Skedehinden* forlænget; *Toppen* opret, med udspærrede Grene (2—4 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 3—5-blomstrede; *den nedre Inderavne* tilspidset, stakløs, korthaaret-ru; *Frugtknuden* i Spidsen haaret.

2—3' høi. De bladløse Skeder bugformigt oppustede, glindsende, glatte, de bladbærende puukteret-rue. 6—7. (Blomsterne meget hurtigt affaldende). ♃.

I Skove: *Sj.* »den dybe Rende« i Hæsede Skov ved Gisselfeld! forøvrigt kun bemærket paa ***Halvøen***, især i de østlige Skove: ***J.*** Saltum 2 Mile fra Silkeborg (16), Kollerup Skov (2), Veile! ***Sl.*** hyppigere, f. Ex. Tørning Skov ved Haderslev (Grønlund), Hjelm ved Aabenraa! Kobbermølleskoven ved Flensborg! Dyrehaven ved Slesvig (20).

bb. Stakken bølget, dobbelt saa lang som Inderavnen.

170. **F. gigantea** [Vill. delph. II, 110] (Kjæmpe-S.) Drej. n. 125; And. II, 21; L. Herb. VI, 105; Bromus L., H. 126; F. D. 1630; Rchb. I, tab. 76, fig. 1602.

Bladskederne glatte, stribede, foroven tilligemed de brede, mørkgrønne *Blades* Rand og Overflade lidet rue; *Skedehinden* meget kort; *Toppen* alsidigt udbredt, med lange, i Spidsen nikkende, under og efter Blomstringen udspærrede *Grene*; *Smaaaxene* 5—8-blomstrede; *Stakken* befæstet lidet nedenfor Inderavnernes Spidse; *Frugtknuden* glat.

3—4' høi, næsten aldeles glat. Blomsterne korthaaret-rue, Bladene ved Grunden toørede. Paa Grund af Stakkens Tilhæftning danner denne Art et Mellemled til Slægten Schedonorus. 7. ♃.

β, triflora (B. triflorus L., F. D. 440). Smaaaxene treblomstrede.

Alm. i Skove og Krat, især paa Muldjord eller fugtig Grund, *β*, med Hovedarten, sjeldnere.

54. Vulpia. Væselhale.

171. **V. sciuroides** [Gmel. Bad. I, p. 8] (Langstakket V.) Drej. n. 127; Festuca Roth, And. III, 28; H. N. XIII, 93; F. bromoides Sm., H. 116; F. D. 1445; Vulpia bromoides Link., Rchb. 1, tab. 60, fig. 1529.

Straaene tueformigt samlede, ingen golde Bladknipper; *Bladene* smale, det øvre fjernet fra Blomsterstanden; *Skedehinden* toøret; *Toppen* ensidig, axformigt sammenkneben, opret; *Grenene* under Blomstringen opret-aabne, de nedre ½—mange Gange kortere end Toppen; *den øvre Yderavne* langt tilspidset; *Inderavnerne* kortere end Stakken.

4—12" høi. De nedre Grene ofte meget korte, med eet enkelt Smaaax. 6—7. ⊙.

Paa tørre, saavel sandige som lerede Marker og Bakker, sporadisk og ikke almindelig, men bemærket i alle Provindser, hyppigst paa *Bornholm*. ✻]

Anm. V. Myurus Gmel. (V. pseudomyurus Willem., Rchb. l. c. fig. 1525), som er meget nær beslægtet med foreg. og adskilles ved en mere forlænget, nikkende Top, tæt omskedet af det øvre Blad, er funden i Holsteen (Web., N.), og muligviis høre ogsaa nogle af de danske Voxesteder herhid. Den maa søges paa lignende Localiteter som foreg.

55. Bromus. Heire.

a. Den nedre Inderavne ligelang med den øvre, længere end den bølgede Stak, Blomsterne imod Modningen i Randen indrullede (og derved fjernede fra hinanden).

172. **B. secalinus** L. (Almindelig H.) H. 121; Drej. n. 108; F. D. 293 (B. arvensis) og 1446 (?), Rchb. I, tab. 75, fig. 1600; And. III, 35; L. Herb. VII, 132.

Straa og *Bladskeder* glatte; *Bladene* paa Overfladen haarede og rue; *Topgrenene* under Blomstringen udbredte; efter samme nikkende; *Smaaaxene* aflange, glatte.

Smaaaxene grønne, var. i Henseende til Størrelse og Stakkens Længde (ofte aldeles stakløse). 6—7. ⊙.

Almindeligt Ukrud i Vintersæden.

Anm. F. D. 1446 er ikke heldig, og det er endogsaa tvivlsomt om den hører til denne Art eller om den ikke snarere skal forestille den følgende. Til B. commutatus, hvortil Horn. henfører den, hører den neppe.

b. Den nedre Inderavne ligelang med den øvre, kortere end den rette Stak, Blomsterne imod Modenheden taglagte.

173. **B. arvensis** L. (Ager-H.) H. 124; Drej. n. 111; F. D. 2527; And. III, 34; Rchb. I, tab. 74, fig. 1587; H. N. VI, 88; L. Herb. I, 7.

Bladene paa Underfladen rue, tilligemed de nedre *Skeder* haarede; *Toppen* udbredt, efter Afblomstringen nikkende, med lange og slappe *Grene; Smaaaxene* fladtrykte; lancetformede, glatte, med opret-aabne *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den tredie Blomst paa samme Side.

Smaaaxene alm. bruunviolette med hvid hindeagtig Rand. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker, ved Veie og Grøfter, sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle Provindser og som det synes hyppigere i de senere Aar, da den paa enkelte Steder har været dyrket (meest udbredt har jeg fundet den paa Lolland). [*

c. Den nedre Inderavne længere end den øvre, ligelang med Stakken, (forøvrigt som b.)

aa. Toppen efter Blomstringen nikkende.

174. **B. commutatus** [Schrad. fl. germ. I, 353] Mangeblomstret H.) H. 123 (undt. Cit. af F. D.); Drej. n. 109; F. D. 2526; And. IV, 37; Rchb. l. c. fig. 1589; L. Herb. I', 5; Br. pratensis (Ehrh.) Fr. mant. 3, p. 9; H. N. VI, 89.

Bladene og de nedre *Skeder* haarede; *Topgrenene* slappe; *Smaaaxene* 9—11-blomstrede, lancetformede, trindt-fladtrykte, glatte, med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den tredie Blomst, dens Rand danner ovenfor Midten en stump Vinkel.

Var. i Henseende til Topgrenenes Antal og Længde (alm. ere disse dog meget kortere end hos foreg.). Smaaaxene almindelig matgrønne. 5—6. ⊙.

Paa tørre Steder, f. Ex. Diger, Agre, funden i alle de danske Provindser, men sporadisk. (Da jeg intetsteds har bemærket den paa Enge, hvor derimod den følgende almindeligst forekommer, synes Ehrharts Navn for Danmarks Vedkommende at være mindre passende og at kunne bevirke Forvexling).

bb. Toppen efter Blomstringen opret, sammentrængt.

175. **B. racemosus** L. (Klaseblomstret H.) H. 123; F. D. 2644; Rchb. l. c. fig. 1590; And. IV, 36; H. N. I, 79; L. Herb. II, 24.

Bladene og de nedre *Skeder* haarede; *Toppen* klaseformet, med korte, under Blomstringen aabne *Grene; Smaaaxene* glatte, æg-lancetformede, noget trinde, 7—9-blomstrede med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den fjerde Blomst paa samme Side, dens Rand afrundet (danner en Bue).

Straaene ofte rødagtigt anløbne; Inderavnerne i Spidsen tilligemed Stakken alm. brune. 6. ⊙.

Paa fugtige Enge, ikke alm., men bemærket i alle Provindser.

176. **B. mollis** L. (Blød H.) H. 122; Drej. n. 110; F. D. 1324; Rchb. l. c. fig. 1591—92; And. IV, 38; H. N. VII, 96; L. Herb. I, 6.

Straaet opret; *Blade* og *Skeder* duunhaarede; *Toppen* under Blomstringen udbredt; *Smaaaxene* haarede, glandsløse, æg-lancetformede, 7—9-blomstrede, med taglagt-tiltrykte *Blomster; den nedre Inderavne* ligelang med Afstanden fra sammes Spidse til Spidsen af den fjerde Blomst paa samme Side, dens Rand danner ovenfor Midten en stump Vinkel.

½—1½' høi. Var. i Henseende til Topgrenenes Længde, Straaets og Smaaaxenes Beklædning. 6—7. ⊙.

β, *lejostachys* M. & K.; H. N. VIII, 95. Smaaaxene glatte eller lidet rue af meget korte Haar.

γ, *pygmæus* (B. nanus Weig.) Dværgform med alm. 1 enkelt Ax.

Paa Græsmarker, høie Enge, ved Veie o. s. v. meget alm. *β*, mellem Hovedarten, sjeldnere: *Sj.* Jagtveien ved Kbh.! Sorø! Kjøge! *F.* Nyborg (Lund); *J.* Livø i Limfjorden (8), Randers (7); *γ*, paa mager Jordbund.

177. **B. hordeaceus** L. [Wahlenb. fl. ups. p. 40] (Strand-H.) Fr. mant. 3, p. 11; And. IV, 39; H. N. VII, 97; B. arenarius Thomine.

Straaene tæt samlede i Tuer, oftest nedliggende, 2—6" høie; *Toppen* under Blomstringen axformigt sammenkneben, med meget korte *Grene; Smaaaxene* elliptiske, glatte, glindsende, forøvrigt som foreg. 5—6. ⊙.

Paa Strandenge, Overdrev, ved Søbredder, mangler neppe i nogen af de danske Provindser, især hyppig langs Roeskilde Fjord, paa flere Steder ved Øresundet (f Ex. Saltholm, Kjøge Strand!), langs Sydvestkysten af Lolland (19), langs Storebelt paa Østkysten af Fyen og paa Smaaøerne S. for Fyen (12), samt paa Bovbjerg i *Jyll.!*

56. Schedonorus*). Heiresvingel.

a. *Vulpioidei* Fr. Smaaaxene efter Blomstringen bredest mod Spidsen, den øvre Inderavne i Randen kamformigt stivhaaret. ⊙ eller ⊙.

178. **S. sterilis** [Fr. Bot. not. 1843, p. 131] (Gold H.) And. III, 32; Bromus L., H. 127; Drej. n. 107; F. D. 1325; Rchb. I, tab. 73, fig. 1583; H. N. I, 80; L. Herb. IV, 66.

Straaet glat; *Bladene* og de nedre *Skeder* fiint- og tiltrykt-duunhaarede; *Toppen* alsidigt udbredt, med lange, i Spidsen nikkende *Grene; Smaaaxene* linie-lancetformede, rue, med en *Stak* som er meget længere end *Inderavnen.*

1—2′ høi. 5—8. ⊙.

Ved Byer, Gjærder og Mure ikke alm., men bemærket i alle Provindser og, hvor den forekommer (især ved Kjøbstæder), ofte i stor Mængde; hyppigere paa Øerne end paa Halvøen.

179. **S. tectorum** [Fr. l. c.] (Tag-H.) And. III, 33; Bromus L., H. 128; F. D. 1806; Rchb. l. c. fig. 1582; H. N. XI, 91.

Straaet foroven, ligesom *Blade* og *Skeder*, duunhaaret; *Toppen* noget ensidig, nikkende, med slappe, nedhængende *Grene; Smaaaxene* linieformede, tæt duunhaarede, med en *Stak* omtrent af *Inderavnens* Længde.

$^1/_2$—$1^1/_2$′ høi. Lavere og finere end foreg., Smaaaxene mindre, ofte rødligt anløbne. 6—8. ⊙.

Den anføres som dansk allerede af Schum. og Hornem., dog uden Angivelse af Voxesteder. Den er meget sjelden her i Landet paa lignende Steder som foreg., og de eneste mig bekjendte danske Voxesteder ere: *Sj.* Storehedinge (Visby)! *F.* Hofmansgave (A. Meyer), Faaborg (12). !*

---

*) Navnet Schedonorus skyldes Pal. Beauv. (Agrost. p. 99), dets her antagne Begrændsning Fries. Orthographien Schenodorus (hidrørende fra en Trykfeil i Registret hos Beauv.) og Schoenodorus (sic!) er falsk.

b. *Festucacei* Fr. Smaaaxene bredest i Midten, den øvre Inderavne i Randen ru af meget korte Børster. ♃.

180. **S. asper** [Fr. l. c.] (Ru H.) And. III, 30; Bromus Murr., H. 126; F. D. 1382; Rchb. I, tab. 76, fig. 1603; H. N. IV, 97; Festuca aspera M. K., Drej. n. 123.

Bladene paa begge Flader rue, tilligemed de nedre *Bladskeder* stivhaarede (Haarene paa Bladskederne nedadvendte), de øvre Skeder glatte; *Toppen* med lange, tiltrykte *Grene* (alm. 2—4 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 7—10-blomstrede; rue; *den øvre Yderavne* langs Sidenerverne langhaaret, *den nedre Inderavne* haaret til Spidsen, af *Stakkens* Længde eller lidet længere.

3—5' høit og stivt Græs. 6—7.

I Skove, især paa fugtig Grund; ikke sjelden paa *Halvøens* Østkyst, i *Fyen*, paa *Øerne* og i Vest-*Sjælland*, sjeldnere mod Ø. (f. Ex. Vedbæk! Ordrups Mose (H.), Dronninggaard (Dr.), Jonstrup Vang (15), Boserup!)

* 181. **S. serotinus** Rostr. (Sildigblomstrende H.) Bromus serotinus Beneken, Bot. Zeit. 1845, p. 724.

Alle *Bladskederne* langhaarede; *Toppen* nikkende, *de nedre Topgrene* parviis stillede, udspredte; *den øvre Yderavne* kortere og mindre tilspidset, glat; *den nedre Inderavne* i Spidsen glat, forøvrigt som foreg., men blomstrer 2 à 3 Uger senere. ♃.

Temmelig almindelig i Skove paa *Lolland* (19)! Findes sandsynligviis ogsaa i andre Egne af Landet, men har hidtil ikke været sondret fra foreg. og maa derfor nærmere iagttages.

182. **S. erectus** [Fr. l. c.] (Opret H.) And. III, 31; Bromus Huds., H. 125; F. D. 1383; Rchb. I, tab. 77, fig. 1604; H. N. IX, 96; Festuca Wallr., Drej. n. 124; L. Herb. VI, 104.

De nedre *Skeder* haarede, med udstaaende Haar; *Bladene* randhaarede; *Toppen* opret, alsidig, med kortere, opret-aabne, efter Afblomstringen tiltrykte *Grene* (alm. 3—4 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* 5—9-blomstrede; *den nedre Inderavne* 2—3 Gange længere end *Stakken*.

1½—3' høi. Fra Rodstokken udgaae flere golde Bladknipper: Bladene smalere end hos foreg., og kun paa Overfladen rue. 6.

Paa tørre Steder, f. Ex. ved Randen af Marker og Veie sjelden: *Sj.* Birkerød (Schum.), Dronninggaard, Lundehuset (H.), Jægersborg Allee ved Bernstorf! Strandmarkerne udfor Charlottenlund (Dr.).

183. **S. inermis** [Fr. l. c.] (Stakløs H.) And. III, 29; Bromus inermis Leyss.; H. I, 125; Rchb. I, tab. 70, fig. 1569—70; H. N. VII, 94; Festuca speciosa F. D. 1805.

Bladene bredere end hos foreg., tilligemed Bladskederne glatte; krybende *Udløbere* fra Rodstokken; *Toppen* opret, alsidig, med fine, efter Afblomstringen udstaaende Grene (alm. 5—7 i de nedre Halvkrandse); *Smaaaxene* lancetformede, 6—10-blomstrede; *den nedre Inderavne* stakløs eller med en kort Stak (mange Gange kortere end Inderavnen).

1—1½' høi. 7—8.

Enge og Gjærder mellem Ballastbroen og Kielseng paa Sydsiden af Flensborg Fjord!

57. Dactylis. Hundegræs.

184. **D. glomerata** L. (Hvas H.) H. 113; Drej. n. 126; F. D. 743; Rchb. I, tab. 59, fig. 1523; And. II, 20; L. Herb. V, 85.

Rodstokken sammentrængt, med Bladknipper, men uden Udløbere; *Bladene* rendede, rue; *Skedehinden* lang, tofliget; *Toppen* ensidig; med under Blomstringen udspærrede *Grene* og nøgleformigt sammenhobede *Smaaax.*

6—7. ♃. Forekommer efter det forskjellige Voxested under flere afvigende Former:

β, *adbreviata* Drej. (D. adbreviata Bernh., Rchb. l. c. fig. 1522). Topgrenene meget korte, fra Grunden af besatte med 5—7-blomstrede Smaaax.

γ, *lobata* Drej. Topgrenene ved Grunden et langt Stykke nøgne, Smaaaxene omtrent treblomstrede, Inderavnerne paa Ryggen svagt rue eller næsten jævne.

Paa Græsmarker, ved Gjærder o. s. v. meget alm. *β*, paa tørre og solaabne Steder, f. Ex. *J.* Strandbredder N. for Aarhus; *F.* Øxnebjerg

ved Svendborg! *Langelands* Østkyst (19); *Loll.* Bredfjed i Rødby Fjord (14); *Falst.* Grønsund, Ulsløv Strand (Koch); γ, i Skove: *Sj.* Skoven ved Kongens Møller (27), Alindelille Fredskov! Boserup, Sorgenfri (20), Sparresholm (Lund); *Moens* Klinteskov! *Falst* alm. (Koch); *Loll.* Kyllingskoven ved Juellinge (19); *J.* Haraldslund! *Sl.* Nyværk ved Slesvig!

58. Cynosurus. Kamgræs.

185. **C. cristatus** L. (Almindelig K.) H. 114; Drej. n. 128; F. D. 238; Rchb. I, tab. 7, fig. 1351—52; And. II, 19; L. Herb. VII, 134.

Dusken linieformet, opret (1—2″ lang), ensidig; *Nøglerne* afvexlende, meget kortstilkede; *Yder-* og *Inderavnerne* tilspidsede i en Braad; *Skedehinden* kort afskaaren. 6. ♃.

Paa Enge, Græsmarker og ved Randen af Veie alm.

III. Trigynia.

59. Holosteum. Spidsgab.

186. **H. umbellatum** L. (Skjærmblomstret S.) H. 143; Drej. n. 145; F. D. 1204; Rchb. l. c. V, fig. 4901; H. N. I, 40.

Bladene modsatte, lancetformede eller elliptiske, spidse, glatte; *Blomsterne* i Skjærm; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nedhængende.

Stængelen oventil klæbrig. Kronbladene hvide. Ligner en Cerastium. 3—5. ⊙.

Paa tørre Marker, Steengjærder, ikke almindelig: *Sj.* et Tanggjærde ved Sophienberg (21), Hørsholm (Dr.), Frydenlund, Dronninggaard, Sorgenfri (H.), Aagerup (14), Hvedstrup ved Roeskilde (8); paa *Moen* ikke sjelden; Baagø; *Falst.* ved Moseby og Veiringe (14); *Loll.* Østofte (H.); *Bornh.* paa Skrænterne fra Pythuset til Arnager (20). *

4de Klasse. Tetrandria (Firehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen sambladet.

aa. Frugten undersædig.

α. Blomsterne ordnede til en Blomsterkurv, Frugten en med en dobbelt Fnok*) beklædt Skalfrugt. Bladene modsatte. (1—4. N. F. Dipsaceæ).

αα. Blomsterleiet beklædt med Børster.

1. **Knautia** L. (Coulter). Den ydre Fnok utydeligt firetandet, den indre mange- (8—10-) straalet; Kronen firedeelt; Skalfrugten sammentrykt, med 4 skarpe Kanter, uden Furer, men med 4 svage Gruber foroven.

ββ. Blomsterleiet beklædt med Skjæl (Avner).

2. **Scabiosa** L. Den ydre Fnok hindeagtig, udeelt, med tandet Rand, den indre femstraalet; Kronen femdeelt; Skalfrugten valseformet, furet.

3. **Succisa** M. & K. Den ydre Fnok firekløvet, kort, urteagtig, den indre femstraalet; Kronen firedeelt; Skalfrugten furet.

4. **Dipsacus** L. Kronen firedeelt; den ydre Fnok utydelig, hindeagtig, den indre hindeagtig, affaldende; Skalfrugten firekantet, furet (Avnerne stikkende, Blomsterleiet kegleformet).

β, Frugt todelelig Spaltefrugt (Skalfr. eller Steenfrugter) uden Fnok eller beklædte med en enkelt Bægerrand). Bladene krandsstillede. (5—8. N. F. Rubiaceæ a, Stellatæ).

5. **Sherardia** L. Kronen tragtformet, (violet); Skalfrugten beklædt af et sextandet Bæger.

6. **Asperula** L. Kronen tragtformet (hvid); Bægerranden utydelig; Skalfrugt.

---

*) Den indre Fnok hos Planterne i denne Afdeling er dannet af det egenlige (oversædige) Bæger, den ydre af et Yderbæger.

7. **Gálium** L. Kronen hjulformet (hvid eller guul), Bægerranden utydelig; Skalfrugt.

8. **Rúbia** L. Kronen hjulformet (grønguul); Bægerranden utydelig; Frugterne saftige; steenfrugtagtige.

bb. Frugten fri.

9. **Plantágo** L. Blomsterstanden axformet; Bægeret firedeelt; Kronen regelm. firefliget; Kravens Flige tilbagebøiede; Støvdragerne afvexlende med Kronfligene og længere end disse. Frugten opspringende paatværs (Buddike), 2—4-rummet. (N. F. Plantagineæ).

Anm. Hos alle danske Arter af denne Slægt ere Bladene samlede ved Grunden, Skafterne bladløse.

10. **Centúnculus** L. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne; Bægeret dybt firedeelt; Kronen firefliget, med udstaaende Krave; Støvdragerne ligefor Kronfligene; kortere end disse; Frugten opspringende paatværs, enrummet. (N. F. Primulaceæ.)

11. **Cicéndia** Adans. Blomsterne enlige, endestillede eller i Vinklerne af gaffeldeelte Grene; Bægeret firetandet; Kronen firedeelt, med oprette Flige og Støvdragerne afvexlende med disse; Frugt 1—2-rummet, opspringende paa langs. (N. F. Gentianeæ.)

Gentiana Amarella og *campestris* (5, 1.)
Limosella o. fl. af de Tomægtige (14, 1 og 2.)

b. Kronen fribladet.

12. **Cornus** L. Blomst oversædig; Bægeret firedeelt; Kronblade 4, tilligemed Støvdragerne befæstede til en oversædig Skive; Fr. Steenfrugt med 2 (1—3) Rum. (N. F. Corneæ.)

13. **Euónymus** L. Blomst undersædig; Bægeret 4—5-deelt; Kronblade 4—5; Støvdragerne befæstede til en omkringsædig Skive; Fr. 3—5-rummet Kapsel, i hvert Rum 1 Frø, omgivet af Frøhud. (N. F. Frangulaceæ, c.)

X *Trapa* L. Blomsten oversædig; Bægerflige og Kronblade 4, de sidste tilligemed Støvdragerne befæstede til en Skive omkring den foroven frie Frugtknude; Frugten en en-

frøet Nød, tæt omgivet af det efterhaanden forhærdede Bægerrør og beklædt paa Siderne af de tilsidst hornformigt tilspidsede Bægerflige. (N. F. Halorrhageæ).

Rhamnus. Fr. Bær eller Steenfrugt (5, 1.)
Cardamine hirsuta. Skulpefrugt (15, 2.)

B. Blomsterdækket enkelt.

14. * **Majánthemum** Web. Blomsterdækket firedeelt, undersædigt, alle Blomsterne ☿; Griffelen endestillet; Frugten et Bær. (Urt med buenervede Blade og Blomsterne i endestillet Klase. N. F. Smilaceæ.)

15. **Parietária** L. Blomsterne enbo eller fleerbo; ☿ og ♂ Blomsterdækket undersædigt, firedeelt (grønt), ♀ Blomsterdækket klokkeformet, i Spidsen indsnøret, firetandet; Arret penselformet; Frugt nødagtig. (Urt med fjernervede Blade og Blomster i Nøgler fra Bladhjørnerne. N. F. Urticaceæ.)

16. **Alchemilla** L. Alle Blomsterne ☿; Blomsterdækket omkringsædigt, ottedeelt, (hveranden Flig mindre)*), grønt; 1 Griffel udgaaende fra Frugtknudens Basis, med hovedformet Ar; Frugten Nød, omsluttet af det vedblivende Underbæger. (Urt med haandlappede Blade og Blomster i en grenet Qvast. (N. F. Rosaceæ α.)

17. **Sanguisórba** L. Blomster ☿ (eller fleerbo); Blomsterdækket oversædigt, firedeelt, farvet; Griffelen endestillet, med tolappet, kirtelhaaret Ar; Frugt som hos foreg. (Urt med fjersnitdeelte Blade og Blomsterne i Ax. N. F. Rosaceæ α.)

Thesium. ☿ Blomsterdække oversædigt, 4—5-deelt, (udvendig grønt, indvendig hvidt). (5, 1.)

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

Cuscuta. Frugt Buddike (Snylteplante) (5, 2.)
Gentiana. Fr. torummet Kapsel (5, 1.)

---

*) Blomsterdækket hos denne Slægt kan let antages for dobbelt, naar de 4 ydre (og mindre) Flige, som staae ligefor Støvdragerne, ansees for Bægerblade, men disse maa, i Lighed med andre Arter af samme Familie, f. Ex. Potentilla, ansees for et Yderbæger.

Herniaria Hindefrugt (5, 1.)
Ulmus. Vingefrugt (♄) (5, 2.)
Alchemilla. Nødfrugt (4, 1.)
Galium og *Asperula.* Todelelig Skalfrugt (4, 1.)

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

Holosteum. (3, 3.)
Ilex (4, 4.)

4. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

18. **Ilex** L. Bæger og Krone firedeelte; Griffel 0, 4 (3—5) Ar; Frugten et Bær med 3—5 enfrøede Rum og beenhaarde Skillevægge. ♄. (Bladene stedsegrønne, tornede i Randen. N. F. Frangulaceæ, a.)

19. **Radíola** Dill. Bæger firedeelt, med 2—3-fligede Afsnit; Krone firebladet; Fr. en firerummet Kapsel (hvert Rum deelt i 2 ufuldstændige, toklappede og tofrøede Rum). (N. F. Lineæ.)

20. **Bulliárda** DC. Bæger firedeelt; Krone firebladet; Fr. 4 fleerfrøede Bællekapsler. (N. F. Crassulaceæ.)

Sagina (a). Fr. enrummet, fireklappet Kapsel (10, 4.)
Cerastium tetrandrum (10, 4.)

B. Blomsterdækket enkelt.

21. **Potamogéton** L. Blomsterdækket firedeelt; Støvdragerne siddende paa Blomsterdækkets Flige; Frugterne 4 stilkløse Nødder eller Steenfrugter. (Vandplante med Blomsterne i Ax.)

22. **Rúppia** L. Vandplante med alm. toblomstrede Blomsterstilke; Blomsterdække 0; Støvdragerne 4, enrummede, siddende parviis paa 2 korte Skjæl (eller 2, torummede med skjælformede Støvtraade); Frugterne 4 ved Modningen langstilkede Nødder. (21—22. N. F. Fluviales c.)

I. Monogynia.

1. Knautia. Blaahat.

187. **K. arvensis** [Coult. Dips. p. 29] (Almindelig B.) Scabiosa L., H. 152; Drej. n. 158; F. D. 447; Rchb. ic. fl. germ. XII, tab. 680, fig. 1353; Trichera Schrad.

Stængelen stivhaaret; *Rodbladene* grovt-takkede; *Stængelbladene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med heelrandede, linielancetformede Flige og en større Endeflig; *Randkronerne* uregelrette, større end de regelrette *Skivekroner*.

$1^1/_2$—3' høi. Var. i Henseende til Dybden af Bladenes Indskjæring og Kronens Farve (blaa, violet, hvid). 6—7. ♃.

β, campestris Koch. Alle Kronerne regelrette.

Alm. paa dyrkede og udyrkede Marker, ved Veie o. s. v. *β*, med Hovedarten.

2. Scabiosa. Skabiose.

188. **S. Columbaria** L. (Due-S.) H. 152; Drej. n. 159; F. D. 314; Asterocephalus Wallr., Rchb. l. c. XII, tab. 693, fig. 1378.

Stængelen næsten glat; *Bladene* paa de golde Bladknipper elliptiske, rundtakkede eller, tilligemed de nedre Stængelblade, lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte med tandede eller indskaarne Flige; de øvre *Stængelblade* fjersnitdeelte med smalt linieformede Afsnit; Straalerne i den *indre Fnok* 3—4 Gange længere end den *ydre Fnoks* Krave; *Randkronerne* uregelrette; *Skivekronerne* regelrette.

1—$1^1/_2$' høi. Kronerne violette. 7—9. ♃.

Paa tørre Bakker sporadisk: i det østlige og nordlige *Sj.* hist og her, sjeldnere mod V. (Veirhøi! Tissø! Nestved (H.); ***Moens*** Klint alm.! ***Falst.*** ved Grønsunds Færge! o. fl St. (Koch); ***Loll.*** Nysted (5); ***Sl.*** Haderslev, Midsunde N. for Færgestedet (16); paa ***Bornh.***, i ***Jyll.*** og ***F.*** ikke bemærket.

189. **S. suaveolens** [Desf. cat. hort. par. 110] (Vellugtende S.) H. II, 127; Drej. n. 160; Asterocephalus Wallr., Rchb. XII, tab. 690, fig. 1372; H. N. I, 9; Scabiosa canescens W. & K., F. D. 2282.

Stængelen tæt graafiltet; *Bladene paa de golde Bladknipper* lancetformede, heelrandede (sjeldnere tandede); *Stængelbladene* fjersnitdeelte med smalt linieformede, heelrandede Afsnit; Straalerne i den *indre Fnok* dobbelt saa lange som Kraven af den *ydre; Randkronerne* uregelrette; *Skivekronerne* regelrette.

Lavere end foreg. (1/2—1 1/2' høi), Blomsterne have en ikke stærk, men behagelig Lugt, lila Kroner. 7—9. ♃.

Paa sandige Marker og Bakker, hidtil kun funden i *Nordsjælland*: ved Nordbredden af Tiissø paa Skrænterne tæt Ø. for Beks Kro (27)! Kjeldby Banke ved Tømmerup pr. Kalundborg (Baagøe). ☞

3. Succisa. Djævelsbid.

190. **S. pratensis** [Moench meth. 499] (Eng-D.) Rchb. XII, tab. 698, fig. 1385; Scabiosa Succisa L., H. 151; Drej. n. 161; F. D. 279.

Rodstokken lodret, den nedre Deel afstumpet («afbidt Rod»), med talrige, stærke Rodtrævler; *Stængelen* duunhaaret; *Rodbladene* elliptiske eller omvendt-ægformede, heelrandede; *Stængelbladene* lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Blomsterkurven* kalvkugleformet; alle *Kronerne* regelrette.

1—1 1/2' høi. Kronerne blaae, sjeldnere lysrøde eller hvide. 8—9. ♃.

Paa høie Enge (især paa Tørvgrund) alm. udbredt. En Var. med blegrøde Blomster og femkløvede Randkroner er funden paa *Loll.* ved Hellinge (19), *Sj.* Boserup Overdrev (Lund).

4. Dipsacus. Kartebolle.

191. **D. pilosus** L. (Haaret K.) H. 150; Drej. n. 157; F. D. 1448; Rchb. XII, tab. 704, fig. 1393; H. N. II, 18; Cephalaria pilosa Gren. & Godr. fl. Fr. II, 69.

Bladene stilkede, ved Grunden ørede, svagt haarede; *Kurvbladene* nedhængende, ligelange med eller kortere end den kugleformede *Blomsterkurv; Avnerne* tæt og børsteformigt-randhaarede.

Stængel og Grene, især oventil, beklædte med Pigge. Kronerne hvide. 7—8. ⊙.

I Skove sjelden: *Sj.* Sorgenfri (19), Herlufsholm, Vordingborg (H.); *Falst.* Næsgaard, Corselitze (14); *Loll.* Knuthenborg (H.),

Bremersvold (5), Vesterborg, Østofte (19), Græshave (14) o. fl. St. (19); *F.* Lundsgaard ved Kjerteminde (Heiberg), Aalykkeskoven ved Odense (H.)! Veistrup (19), Nielstrup (12), Hallenskov v. Svendborg (H.); *Als* v. Sønderborg (14); *Sl.* Udmark i Angel (1), Röest v. Slesvig (16).

192. **D. silvestris** [Mill. dict. n. 2] (Almindelig K.) H. 149; Drej. n. 156; F. D. 965; Rchb. XII, tab. 707, fig. 1397.

Stængelbladene siddende, ved Grunden noget sammenvoxne, fra bredere Basis lancetformede, tilspidsede, rundtakket-saugtakkede; *Kurvbladene* bueformigt opstigende, de ydre længere end den ægformede *Kurv; Avnerne* tæt dunhaarede og i Randen beklædte med fjerntstaaende Pigge.

3—5' høi. Stængel, Rodblade og Kurvblade beklædte med Pigge, Kronerne violette, de midterste Blomster udspringe først. 7—9. ⊙.

Paa Marker, ved Veie og Gjærder: *Sj.* Refsnæs (21), Kalundborg (Baagøe), N. Jernløse (Leth), Korsør, Munkebjergby (Lund), Jyderup (Dr.), Soderup (H.), Gjentofte (19), Pesthuset ved Kjøbenhavn! i Sydvest-Sjæll., paa *Moen*, *Falst.* (mod N. V.) og *Loll.* alm.; *Langeland* v. Faareveile (H.); *Stryno* (12); *F.* Ulriksholm, Skovsbo (H.), Rørbæk! Kongshøi Aa (19), St. Jørgensgaard, Hvidkilde! *Femern* (H.); *Sl.* Frederiksstad, Syderstapel (16); *J.* Barritskov (16), Rosenvold (15). (I den nordlige Deel af Jylland synes den at mangle).

5. Sherardia. Blaastjerne.

193. **S. arvensis** L. (Ager-B.) H. 153; Drej. n. 162; F. D. 439; Rchb. l. c. XVII, tab. 1183.

Bladene krandsstillede (typisk $^1/_6$), omvendt-ægformet-lancetformede, stivhaarede, især i Randen; *Blomsterne* i Hoveder i Spidsen af Grenene, omgivne af et alm. sexbladet, ved Grunden sammenvoxet *Svøb.*

Stængelen svag, nedliggende, firekantet, ru af nedadvendte Smaatorne. Kronerne violette. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Agre mellem Sæden, især paa Leergrund, ikke sjelden i de fleste Egne af Danmark.

6. Asperula. Mysike.

194. **A. odorata** L. (Bokar, Skovmærke) H. 154; Drej. n. 163; F. D. 562; Rchb. XVII, tab. 1178.

Rodstokken krybende; *Bladene* krandsstillede (de nedre alm. 1/6, de øvre 1/8), lancetformede, glatte, i Randen og paa Rygnerven rue; *Skalfrugterne* stivhaarede af hagekrummede Børster.

Bladene have, især tørrede, en stærk og behagelig Lugt (»grønne Krandse«); Kronerne hvide, ved Tørring sorte. 5—6. ♃.

I Skove paa løs Muldjord og i Skygge, alm. udbredt.

195. **A. tinctoria** L. (Farve-M.) H. 155; Rchb. XVII, tab. 1180; H. N. III, 6.

Rodstokken krybende, *Bladene* krandsstillede (de nedre 1/6, de øvre 1/4), linieformede, glatte, i Randen lidet rue, *Skalfrugterne* glatte.

Rodstokken høirød*), Kronerne hvide, alm. med trefliget Krave. 6—8. ♃.

Paa Bakker og Lyngheder: i Danmark kun funden ved Aalborg (Beck). ☞

7. Galium. Snerre.

a. Bladene trenervede, budte, uden Braad; Stængelen jævn. (Platygalium DC.)

196. **G. boreale** L. (Trenervet S.) H. 160; Drej. n. 164; F. D. 1024; Rchb. XVII, tab. 1186; H. N. XV, 15.

Stængelen opret, fiint duunhaaret eller glat; *Bladene* linie-lancetformede eller æg-lancetformede, alm. 4 i Krandsene; *Griffelen* spaltet næsten til Grunden; *Frugterne* stivhaarede af hagekrummede Børster.

1—1½' høi. Rodstokken alm. høirød. Kronerne hvide. 7—8. ♃.

β, latifolium! Bladene bredere, de øvre ægformede, femnervede.

γ, hyssopifolium Koch, Frugterne glatte, Bladene bredt lancetformede.

Paa høie Enge og Bakker mellem Krat: alm. i Hanherred (12), nordl. og østl. *Sjæll.* og især paa *Bornh.!* sjeldnere og sporadisk

---

*) Flere af de til disse Slægter (5—8) henhørende Arter have en høirød Rod og Rodstok. Hos nogle Arter er Griffelen til Grunden tvedeelt, hvorfor de søges under Digynia.

i de øvrige Provindser, mangler f. Ex. i det sydlige Fyen (12). β, ved Helsingør (11); *Bornh.* Seiersgaard ved Rønne (Baagøe); γ, *Loll.* Vindeby Skov (19)!

b. Bladene ennervede, med en Braad. Stængelen jævn. (Eugalium DC., Koch).

197. **G. silvaticum** L. (Skov-S.) H. 159, Rchb. XVII, tab. 1189; H. N. XIII, 34; G. glaucum F. D. 609.

Stængelen opret, trind, utydeligt fireribbet; *Bladene* 6—8 i Krandsene, oval-lancetformede, med en kort Braad, i Randen rue, forøvrigt glatte, paa Underfladen blaagrønne; *Blomsterstanden* stærkt forgrenet; *Blomsterstilkene* haarfine, før Blomstringen nikkende, efter samme aabne; *Kronfligene* med en kort Spids; *Frugterne* glatte, svagt rynkede.

1½—2' høi. Rodstokken høirød. Kronerne hvide. 6. 7. ♃.

I Skove og Krat. *Sl.* i Skoven ved Wittensee (16), i de andre danske Provindser ikke bemærket (De af Drejer l. c. angivne sjællandske Voxesteder høre ikke herhid, men til en Form af følgende). [S]

198. **G. Mollugo** L. (part.) (Bredbladet S.) H. 159; Drej. n. 170; F. D. 455; G. elatum Thuill.; Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 22; Rchb. XVII, tab. 1187—88.

Stængelen opret eller fremliggende, firekantet; *Bladene* alm. 8 i Krandsene, linie-lancetformede, i Randen rue; *Topgrenene* udbredt-aabne; *Blomsterstilkene* efter Blomstringen udspærrede; *Kronfligene* tilspidsede; *Frugterne* glatte, svagt rynkede.

Stængel og Blade var. glatte eller duunhaarede. Kronerne hvide. 6—8. ♃.

β, *ochroleucum* H. N. II, 20; Kronerne bleggule.

γ, *umbrosum* (G. insubricum Gaud., Rchb. XVII, tab. 1188—89; G. silvaticum Drej. n. 171.) Stængelen svag, nedliggende; Bladene bredere, tynde, med tydeligt Aarenæt; Toppen udspærret, med haarfine Grene; Kronerne smaae.

Ved Gjærder, i Udkanten af Skove o. s. v., ikke sjelden i Danmark, især meget alm. paa *Loll.-Falster* og i det sydl. *Fyen!* (ikke bemærket i det nordlige Jyll. og paa Bornh.!). β, med Hovedarten. γ, i Skove, sjeldnere: *Sj.* Hammermølleskoven ved Helsingør (11), mellem Springforbi og Papirmøllen (Schum.); *J.* Ødstedgaard!

199. **G. erectum** [Huds. fl. Angl. p. 68] (Opret S.) Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 23; Rchb. VII, tab. 1188; G. Mollugo L. (part.)

Stængelen opret, dens Ledstykker ved Grunden mindre opsvulmede end hos foreg.; *Toppen* mere sammentrængt og med kortere Grene; *Blomsterstilkene* opret-aabne (ikke vandret udspilede); *Bladene* bredere mod Spidsen, kort braadspidsede; *Frugterne* større, forøvrigt som foreg. 6—7.

β, rigidum Gren. & Godr. Bladene smalt linieformede, glindsende, Pl. lavere.

I Lundehuusmosen ved Kbh. har jeg for flere Aar siden fundet et aldeles ægte Expl. af denne Art. Fra Ringsted findes Expl. i Drejers Herbarium, den angives fremdeles fra Horreby Lyng paa *Falst*; Ravnsby og Godsø p. *Loll.* (19), og uden Tvivl vil den findes paa flere Steder (Fra Holsteen har jeg seet Expl. samlede ved Viehburg pr. Kiel. 18). *β, Sj.* mellem Sorø og Pedersborg! *J.* Hjortlund Kirkegaard (12).

Anm. Denne Art, som almindelig adskilles af de nyere Forfattere, har ikke tidligere med Bestemthed været angivet for Norden. Dens Adskillelse fra foreg. er unægtelig ikke meget skarp, og skjøndt den har et ret eiendommeligt Udseende, kunde man let fristes til at ansee den for en magrere Form af hiin, og som saadan er den utvivlsomt indbefattet under Linnés og flere senere Forfatteres G. Mollugo. Da jeg ved Sammenligning med forskjellige Exemplarer fra Sydeuropa, ogsaa fra England (Babington), har overbeviist mig om, om at den rette G. erectum findes her, anfører jeg den, for at dens Udbredelse her i Landet og dens Berettigelse som særskilt Art yderligere kan blive undersøgt.

200. **G. verum** L. (Guul S.) H. 158; Drej. n. 169; F. D. 1146; Rchb. XVII, tab. 1187.

Stængelen opret eller opstigende, med 4 Ribber, duunhaaret; *Bladene* 6—12 i Krandsene, smalt linieformede med tilbagebøiet Rand, glatte eller paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* i en tæt sammentrængt Top med korte, efter Blomstringen horizontalt udbredte *Grene; Kronfligene* budte med en meget kort Braad; *Frugten* glat.

Rodstokken ofte høirød. Kronerne gule. 6—8. ♃.

β, effusum (ochroleucum H. N. II, 21); G. decolorans Gren.

& Godr. fl. Fr. II, p. 19. Kronerne bleggule, Toppen mere udbredt, med længere Grene. Bliver ikke sort ved Tørring.

γ, *altissimum* Lecoq & Lamotte; (G. eminens Gren. & Godr. l. c.) Kronerne bleggule, næsten dobbelt saa store som Hovedartens; Toppen forlænget, udbredt, med mere fjerntblomstrede Grene; de nedre Blade bredere. Bliver sort ved Tørring.

δ, *littorale!* Rodstokken krybende, Stænglerne nedliggende eller opstigende, med korte Ledstykker, Toppen meget sammenkneben, Kronerne mørkgule.

Ved Gjærder og Veie, paa Bakker, forekommer i alle danske Provindser, især i Sandegne (endog i Flyvesandsstrækninger) og er derfor sparsommere i de frugtbare Egne af Landet. *β*, forekommer ikke sjeldent med Hovedarten. *γ*, ***Sl.*** ved Bülk (18); *δ*, alm. i det vestlige Jyllands Sandklitter; ***Bornholm! F.*** Østerøen ved Nyborg (Lund).

201. **G. silvestre** [Poll. palat. 151] (Liden S.) Rchb. XVII, tab. 1193; H. N. IV, 10; H. 157 (undt. Voxest.); G. pusillum Sm., H. II, 128; F. D. 1866 (ikke L.).

Stænglerne talrige, opstigende, firekantede, glatte eller duunhaarede; *Bladene* omtrent 8 i Krandsene, linie-lancetformede, tilspidsede; *Blomsterne* i en halvskjærmformet *Top* med opret-aabne *Grene; Kronfligene* spidse; *Frugterne* utydeligt punkterede.

4—10" høi. Kronerne hvide. 6—7. ♃.

α, *glabrum* Schrad. (G. læve Thuill.) Stængel og Blade, endog i Randen, glatte.

β, *hirtum* Koch (G. Bocconi All.) Stængelen forneden og Bladene korthaarede af udstaaende Haar, Bladene i Randen rue.

* *supinum* Gaud. (Koch Syn. p. 367). Mangestænglet og tueformet, med finere, nedliggende Stængler, kortere Ledstykker og bredere Blade end Hovedarten, Blomsterstanden meget kort (kun 1—2 Gange gaffeldeelt-grenet).

Paa Lyngbakker og Heder: paa ***Halvøen*** hist og her, f. Ex. ikke sjelden i Thy! Neufling Mose S. for Aalborg (Grønlund), Dybdal v. Aalborg, Eveldrup (Dr.), Randers (7), Haraldslund! Ø. Nykirke (12), Nebbegaard! Veile (28), Rødding (16), paa de vestlige Øer fra Fanø

til Sylt (N.). β, sjeldnere end α, f. Ex. Eveldrup (Dr.). * Kalkbakker paa Hanstholm og ved Blissø i Thy! Paa *Øerne* er denne Art ikke hidtil bemærket.

202. **G. saxatile** L. (Lyng-S.) H. 157; Drej. n. 168; F. D. 1633; Rchb. XVII, tab. 1194; H. N. II, 19; G. hercynicum Weig.

Stænglerne talrige, svage, nedliggende eller opstigende, firekantede, glatte; *Bladene* 4—6 i Krandsene, omvendt-ægformede, budte med en Braad (de øvre bredt lancetformede), glatte, i Randen rue; *Blomsterne* i en halvskjærmformet Top med opret-aabne *Grene; Kronfligene* spidse; *Frugterne* tydeligt punkteret-rue.

4—10" høi. Bliver sort ved Tørring; Bladsubstansen tyndere end hos de foreg. Arter. Kronerne hvide. 6—7. ♃.

I Hedemoser og paa tør Grund mellem Lyng og Stene: hyppig i *Halvoens* og *Nordsjællands* Hedeegne; sjeldnere i *Sydsjælland*, *Fyen* og paa de mindre Øer, f. Ex. ikke bemærket paa *Falst.* (14) eller paa *Loll.* (19).

c. Bladene ennervede, Stængelen ru af nedadvendte Smaatorne.

aa. Blomsterstanden en halvskjærmformet Top, dannet af langstilkede, endestillede Qvaster fra Hovedstængelen og de øvre Grene. ♃. *(Aparinoides Jord.)*

203. **G. palustre** L. (Kjær-S.) H. 155; Drej. n. 165; Rchb. XVII, tab. 1195.

Stængelen svag, firekantet; *Bladene* 3—5 i Krandsene, uligestore, lancetformede, foroven bredere (eller omvendt-ægformede), budte, uden Braad, i Randen rue; *Blomsterne* i halvskjærmformet Top med udspærrede, mod Frugtmodningen tilbagebøiede *Grene; Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen vandret udspilede; *Frugterne* grubet-marmorerede.

½—1' høi. Bliver sort ved Tørring. Kronerne hvide. 6—7. ♃.

I Kjær og Vandgrøfter alm. udbredt.

* 204. **G. elongatum** [Presl. fl. Sic. I, p. 59] (Mose-S. Gren. & Godr. fl. Fr. 2, p. 39; Rchb. XVII, tab. 1195; G. palustre F. D. 423.

Rodstokken langstrakt-krybende; *Stænglerne* langstrakte, opstigende, mindre tæt samlede i Tuer end hos foregaaende; *Bladene* 4—6 i Krandsene, linie-lancetformede (neppe bredere imod Spidsen), med mere fremtrædende Nerve; *Blomsterstanden* mere rigtblomstret, med opret-aabne eller vandret udspilede (ikke tilbagebøiede) Grene; *Blomster* og *Frugter* næsten dobbelt saa store som hos foreg., med hvilken den forøvrigt er meget nær beslægtet. 7—8.

I Moser og Kjær, synes at være udbredt over hele Landet, og i de fleste Egne lige saa almindelig som foreg. Art.

Anm. Ved de angivne Kjendetegn, ved dobbelt saa store Dimensioner af alle Plantens Dele og sildigere Blomstringstid er denne Art let kjendelig fra foreg., men af de fleste ældre Forff. er den ikke adskilt fra hiin, og det turde ogsaa være tvivlsomt, om den skal betragtes som en virkelig Art eller kun som en udmærket Form af foreg. I hvert Fald er den vistnok medindbefattet under Linnés G. palustre, skjøndt Udtrykket »fol. obovata« synes at sigte til denne. (Anbefales til nærmere Undersøgelse).

205. **G. uliginosum** L. (Sump-S.) H. 156; Drej. n. 167; F. D. 1509; Rchb. XVII, tab. 1193; II. N. XV, 17.

Stængelen svag, firekantet; *Bladene* omtrent 6 i Krandsene, smalt lancetformede, braadspidsede, i Randen og paa Ryggen rue af nedadvendte Smaatorne; *Toppen* forlænget, med opretaabne *Blomsterstilke; Frugterne* punkteret rue.

½—1' høi. Bliver ikke sort ved Tørring. Kronerne hvide. 6—7. ♃.

I fugtige Enge og Moser alm.

bb. Blomsterstanden en forlænget Top, dannet af qvastformede Forgreninger i Bladhjørnerne, næsten fra Grunden af Stængelen. ⊙. *(Aparine Gren. & Godr.).*

206. **G. Aparine** L. (Burre-S.) H. 161; Drej. n. 166; F. D. 495; Rchb. XVII, tab. 1197.

Stængelen svag, firekantet, meget ru; *Bladene* 6—9 i Krandsene, lancetformede, foroven bredere (eller linie-lancetformede), i Randen og paa Rygnerven rue af nedadvendte Smaatorne; *de blomsterbærende Grene* modsatte i Bladhjørnerne;

de frugtbærende *Blomsterstilke* rette, udspærrede; *Frugterne* tæt beklædte med Kirtler, hvorfra udgaae Hagebørster.

Stgl. klattrende ved Hjælp af dens rue Beklædning. Kronerne hvide eller guulgrønne. 6—9. ⊙. Var. i Henseende til Høiden, Bladenes Form o. s. v. Af de mange Former fremhæves:

β, *tenerum* (G. tenerum Schleich.) Rchb. XVII, tab. 1197. Stængelen nedliggende, Bladene omvendt-ægformede, Frugterne forholdsviis smaae.

γ, *confertum* Westerlund i bot. not. 1863 p. 139 (*G. Aparine—marinum* Fr. nov. p. 24 ?) Stænglerne udstrakte, med korte Ledstykker; Bladene kortere og bredere, kjødfulde; Grenene korte, enblomstrede, med tilsidst hagekrummede *Blomsterstilke*.

Paa dyrket Jord, ved Gjærder og i Krat, meget alm. *β*, *Sj.* i aabne Naaleskove ved Sorø! *F.* Granskov ved Skjoldemose (12); *γ*, Strandbredder: *Sj.* Vedbæk; *J.* Damgaard!

Anm. Formen *γ*, kan ikke forvexles med G. tricorne With. paa Grund af Frugtens Beklædning. Den ægte *G. tricorne* (Blomsterstilkene treblomstrede, hagekrummede, Frugterne beklædte med knudrede Vorter) angives som dansk af Fr. (S. Veg. Sc. 1, p. 10. Jeg har ikke seet danske Expl. af denne, men muligviis forekommer den i Slesvig, da den er funden i Holsteen (Web.).

207. **G. spurium** L. [Fr.] (Hør-S.) F. D. 2530; Rchb. XVII, tab. 1197; H. N. II, 22; G. Aparine *γ*, Koch Syn. II, 363.

De blomsterbærende Grene gjentaget 2—3-deelte; *Bladene* smalt linie-lancetformede; *Kronerne* meget smaae, grøngule; *Frugterne* glatte, glindsende og kjødfulde, neppe mere end halvt saa store, forøvrigt som foreg. 6—7. ⊙.

β, *Vaillantii* Rchb. XVII, tab. 1197 (G. Aparine *γ*, infestum Lge. Haandb. 1 Udg. S. 95; G. infestum W. Kit., G. Vaillantii DC.) Frugterne beklædte med stive, korte Haar uden Kirtler ved Grunden.

Ukrud i Hørsæden: *Falst.* ved Øverup (19), Tunderup (Rasmussen) og Kraghave! *Loll.* Refshale ved Maribo Sø (19). *β*, mellem Sæden, hist og her, f. Ex. *Sj.* Tryggerød, Faxø, Pedersborg ved Sorø!

Anm. Frugterne hos denne Art har jeg stedse fundet meget mindre end hos foreg., hvorimod de af flere Forff. angives at være større end hos denne, af hvilken der ogsaa skal forekomme en Form

med glatte Frugter (*G. Aparine lejospermum* Wallr. (cf. Westerlund l. c.) som dog ikke er bemærket i vor Flora. At *G. Vaillantii* DC. snarere hører til *G. spurium* end til *G. Aparine*, er jeg fremdeles overbeviist om paa Grund af dens Characterer og Habitus; jeg har altid funden den som Ukrud blandt Sæden, dog ikke, som Hovedformen, udelukkende i Hørsæd.

8. Rubia. Krap.

† *R. tinctorum* L. (Farve-K.) Drej. p. 61; Rchb. XVII, tab. 1184.

Stængelen firekantet, tilligemed Bladenes Rand og Rygnerve ru af nedadvendte Smaatorne; Bladene 4—6 i Krandsene, elliptiske; Kronfligene tilspidsede, grøngule.

6—7. ♃.

Dyrkes og forekommer stundom forvildet, t. Ex. ved St. Jørgens Sø udenfor Kjøbenhavn (Schum.).

9. Plantago. Veibred.

a. Buddiken ved en tovinget Frøstol deelt i 2 Rum (Bladene hele).

aa. Kronrøret glat.

208. **P. major** L. (Glat V. — Kjæmper) H. 164; Drej. n. 150; F. D. 461; Rchb. XVII, tab. 1128.

Bladene 5—9-nervede, ægformede, glatte eller med faa spredte Haar, ssmmendragne til en rendet Bladstilk omtrent af Pladens Længde; *Skaftet* trindt, utydeligt stribet; *Axet* forlænget, valseformet; *Kronens Krave* guulbruun hindeagtig; *Støvknapperne* rødbrune; *Buddiken* ottefrøet.

6—8. ♃. Var. i Henseende til Størrelsen, Axets Længde (1—8''), Bladenes Rand (heelrandede eller tandede), Nervernes Antal o. s. v. En Misdannelse med bladet Ax, ɔ: stærkt udviklede Dækblade (△ *rosea* Dcne.) forekommer hist og her.

β, minima (DC.) 1—2'' høi, Bladene trenervede, længere end Bladstilken, Axet forkortet, ægformet.

* *intermedia* (P. intermedia Gilib., Gren. & Godr., fl. Fr. II, 720; P. major *γ* pubescens Lge. Haandb. 2 Udg. p. 107). Bladene blødere og tyndere (ikke læderagtige), duunhaarede, ved Grunden mere eller mindre dybt tandede, ægformet-

elliptiske, jævnt afsmalnede i Bladstilken; Skaftet bueformigt opstigende; Axet kortere og noget afrundet foroven, forøvrigt som Hovedarten.

Ved Veie, paa Marker, Strandenge o. s. v. alm. *β*, paa sandig og tørvholdig Grund ikke sjelden; * (som maaskee er en egen Art) voxer paa sandig Jord, Overdrev, især paa Steder, som af og til oversvømmes: ***Sj.*** Helsingør (Heiberg), Rostgaards Dam ved Hellebæk! Selchousdal (Lund), Skjolden ved Sorø! ***Loll.*** Hamborgerskoven (14); ***Bornh.*** Rønne, Kanegaard, Aarsdale (Hjorth); ***J.*** fugtige Pletter mellem Klitterne ved Agger!

209. **P. media** L. (Dunet V.) H. 164; Drej. n. 151; F. D. 581; Rchb. XVII, tab. 1137.

Bladene 5—7-nervede, ægformede, duunhaarede; *Bladstilken* fladtrykt, flere Gange kortere end Pladen; *Skaftet* trindt, utydeligt stribet; *Axet* kegleformet, efter Afblomstringen valseformet (kortere end hos foreg.); *Kronens Krave* hvid hindeagtig; *Støvknapperne* hvide paa rosenrøde Støvtraade; *Buddiken* tofrøet.

Bladene fladt udbredte paa Jorden, meget kortere end Skafterne. 5—7. ♃.

Ved Veie og paa tørre, lerede Marker: meget alm. i ***Sjæll.*** og det nordøstlige ***Jyll.*** til Horsens; ***F.*** paa Hindsholm alm.! Odense, Holkenhavn (19); ***Loll.*** Aalholm (3), Nakskov Volde (19); ***Falst.*** Landeveien mellem Gaabense og Nykjøbing, Corselitze, Gjedserodde Fyrtaarn (14), N. Kirkeby (Koch); ***Møen*** (14); fra de øvrige Egne af Landet ere ingen Voxesteder mig bekjendte.

210. **P. lanceolata** L. (Lancetbladet V.) H. 165; Drej. n. 152; F. D. 437; Rchb. XVII, tab. 1130; L. Herb. VIII, 157.

Bladene 3—6-nervede, lancetformede eller elliptiske, glatte eller duunhaarede, Bladstilken kortere end Pladen; *Skaftet* kantet og furet; *Axet* ægformet eller kugleformet (efter Afblomstringen alm. valseformet, men kortere end hos de foreg.); de 2 *Bægerflige* paa Ryggen kjølformigt vingede; *Kronens Krave* bruun hindeagtig; *Støvknapperne* og Støvtraadene guulhvide; *Buddiken* tofrøet; *Frøene* med en Længdefure paa Inderfladen.

Var. i Henseende til Bladenes Brede og Beklædning, Skafternes Længde (1/2—2') Axets Form o. s. v. (En Misdannelse med grenet Ax er ikke sjelden). 5—7. ♃.

β, *eriophylla* Dcne. i DC. prodr. XIII, 715. Axene kugleformede, Bladene tilligemed de korte Skafter, især ved Grunden, tæt silkehaarede.

Paa Græsmarker, høie Enge o. s. v. meget alm. *β*, paa sandig Grund, f. Ex. *F.* ved Hofmansgave (18); ***Loll.*** Albuen ved Nakskov (19); ***Bornh.*** Sandvig! Gudhjem! Rønne!

bb. Kronrøret haaret.

211. **P. maritima** L. (Strand-V.) H. 166; Drej. n. 153; F. D. 243 og 691; Rchb. XVII, tab. 1132; L. Herb. V, 99.

Bladene linieformede, i Spidsen og ved Grunden smalere, kjødfulde, trenervede; *Skaftet* trindt, tiltrykt haaret (sjeldnere glat); *Axet* valseformet, forlænget; *Dækbladene* ægformede, spidse, af Bægerets Længde; *Buddiken* tofrøet; *Frøene* med en rundagtig Grube paa Inderfladen.

7—9. ♃. Bladene ofte bruunprikkede, alm. glatte og paa den hindeagtige Bladskede duunhaarede, var. desuden:

β, dentata (F. D. 1634). Bladene fjernttandede.

γ, pygmæa! Skafterne meget korte (1—2''), udstrakte, Axet faablomstret, næsten kugleformet.

Ved Strandbredder, især paa Syltenge alm., forekommer desuden ved sandige Veie i det Indre af Landet (f. Ex. i Halvøens Hedeegne). *β*, med Hovedarten ikke sjelden, *γ*, paa Flyvesandsmarker mellem Allinge og Sandvig paa Bornh.!

b. Buddiken ved en firevinget Frøstol deelt i 4 Rum. (Bladene fligede).

212. **P. Coronopus** L. (Fligbladet V.) H. 167; Drej. n. 154: F. D. 272; Rchb. XVII, tab. 1130; H. N. I, 23.

Bladene fjerfligede med linieformede, tilspidsede Flige, graafiltede; *Skaftet* trindt, tæthaaret; *Axet* valseformet; *Dækbladene* ved Grunden ægformede, sylformigt tilspidsede; de 2 *Bægerflige* paa Ryggen kjølformigt vingede; *Kronrøret* fiinhaaret; *Buddiken* firefrøet; *Frøene* med en rundagtig Grube paa Inderfladen. 7—8. ⊙.

β, pygmæa! Bladene med færre Haar og svagere Flige, Axet forkortet (næsten kugleformet) og faablomstret.

Paa Strandenge og ved sandige Havbredder, ikke sjelden i Danmark, men mindre hyppig end foreg. *β*, ***Bornh.*** paa Sandgrund ved Allinge! Svanike (Hjorth); Christiansø (Didrichsen); ***Falst.*** Vaalse Vig (Koch); ***Jyll.*** (herb. Drej.).

10. Centunculus. Centunkel.

213. **C. minimus** L. (Liden C.) H. 168; Drej. n. 155; F. D. 177; Rchb. XVII, tab. 1082; H. N. I, 22.

Stængelen grenet, ofte nedliggende; *Bladene* ægformede, spidse; de nedre modsatte, de øvre afvexlende; *Blomsterne* næsten siddende i Bladhjørnerne.

1—2'' høi. Kronerne hvide eller lysrøde. 6—8. ⊙.

β, simplex (C. simplex Hornem. 168; F. D. 1567). Stængelen udeelt, opret, Bladene smalere.

Paa Strandfælleder og Overdrev paa Tørv- eller Hedegrund, ikke sjelden, især paa Halvøen. *β*, Frederikshavn (herb. Drej.), paa en Eng ved Grenaa (H.), Nebbegaard og Brøndsted i *Jyll.!*

11. Cicendia. Bitterblad.

214. **C. filiformis** [Rchb. fl. exc. p. 421] (Traadstænglet B.) H. N. XIII, 36; Gentiana L., F. D. 324; Exacum Willd., H. 163; Microcala Link, Rchb. XVII, tab. 1045.

Stængelen traadfiin, flere Gange gaffeldeelt, med langstilkede *Blomster* i Gaffeldelingerne; *Bladene* modsatte, siddende, linie-lancetformede.

1—3'' høi. (Smaae Expl. ere ofte aldeles ugrenede). Kronen guul. 7—8. ⊙.

I Hedemoser og paa sandige Overdrev, hidtil kun bemærket i den sydlige Deel af *Halvøen*: Ribe (Oeder), Ostenfeldt (Didr.), Husum (Forchhammer), ved Tolker og Tolkwade Sø i Slesvig (16). *)

12. Cornus. Kornel.

215. **C. suecica** L. (Hønsebær). H. 171; Drej. n. 172; F. D. 5; H. N. II, 34.

Stængelen urteagtig; *Bladene* modsatte, siddende, ægformede med 2 nærved Grunden udgaaende Sidenerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterstanden* en Skjærm, omgivet af et firebladet *Svøb*, som er længere end Blomsterne.

1/2' høi. Svøbet hvidt; Blomsterne smaae, sortrøde; Steenfrugten rød. 5—6. ♃.

I fugtige Skove og Hedemoser: i Vendsyssel alm. (H.) og derfra sporadisk gjennem *Jyll.* og *Slesv.*; paa Øerne sjeldnere; kun be-

mærket i de nordlige Egne af ***Fyen*** (Einsiedelsborg, Hals ved Hofmansgave (H.) og *Sj.* (Helsingør (21), Krogenberg, Danstrup og Ravnsholt Hegn (14), Marianelund v. Gurre! Gribs Skov! Frederiksborg (16)) samt paa ***Moen*** ved Ulfshale (H.).

216. **C. sanguinea** L. (Rød K.) H. 172; Drej. n. 173; F. D. 481; H. N. II, 35.

Buskagtig, med i yngre Tilstand tiltrykt-haarede, senere glatte *Grene; Bladene* modsatte, stilkede, ægformede, tilspidsede, 3—5 Sidenerver paa hver Side af Midtnerven, udgaaende fra dennes nederste Halvdeel; *Blomsterstanden* en foroven fladtrykt Qvast uden Svøb.

Grenene have ofte rød Bark. Kronerne hvide, Steenfrugterne sortblaa. 6—7. ♄.

I Kratskove og ved Gjærder, ikke sjelden i Danmark, især hyppig i Fyen, Lolland-Falster, paa Bornholm og i Angel.

13. Euonymus. Beenved.

217. **E. europæus** L. (Almindelig B.) H. 271; Drej. n. 174; F. D. 1089; Rchb. ic. fl. germ. VI, tab. 309, fig. 5134; H. N. II. 36.

Buskagtig med firekantede, glatte *Grene; Bladene* modsatte, elliptiske, fiint saugtakkede; *Blomsterne* i langstilkede, faablomstrede Qvaster fra Bladhjørnerne; *Kronbladene* aflange, grøngule; *Kapselen* fireklappet, budt firekantet-lappet, rosenrød; *Frøene* hvide, heelt omgivne af en brandguul *Frøhud.*

Veddet smukt lysguult; den yngre Bark grøn, Blomsten 4- (sjeldnere 5-) delelig. 5—6. ♄.

I Kratskove og ved Gjærder, temmelig alm. udbredt i de danske Provindser.

Trapa. Hornnød.

X *T. natans* L. (Svømmende H.) H. II, 130; Schk. Handb. t. 25.

Vandplante; *Stænglerne* langstrakte, *de svømmende Blade* ægformet-rudeformede, skarpt tandede, kortere end de ovenfor Midten tilsidst ofte bugformigt opblæste Bladstilke; de *nedsænkte Blade* haarformig-kamdeelte; *Blomsterne* enlige i Blad-

hjørnerne; *Nødden* sortbruun (omtr. af en Kastanies Størrelse) med størst Brede paa Midten og med 4 korsstillede Horn af de forhærdede Bægerflige.

Nødder af denne Plante, som voxer i Moser og Søer i det sydligere Europa, men ikke hidtil har været funden vildvoxende hos os, ere samlede i Mængde i Tørvmoser paa Lolland (Galdemosen ved Steensgaard) af Hr. Rostrup, og den maa derfor nævnes som en fordum i den danske Flora hjemmehørende, men nu sandsynligviis aldeles forsvunden Plante. (Hornemann anfører den som efter Opgivende funden ved Lauenburg, men efter Rimelighed er den ogsaa derfra forsvunden).

14. Majanthemum. Maiblomst.

218. **M. bifolium** [DC. fl. fr. 3, p. 177] (Tobladet M.) Drej. n. 146; Rchb. ic. fl. germ. X, tab. 436, fig. 967; M. Convallaria Weber; Convallaria bifolia L., H. 378; F. D. 291.

Stængelen tobladet (sjeldnere en- eller trebladet); *Bladene* afvexlende, stilkede, hjerteformede; *Blomsterne* parvise i en endestillet Klase.

6—8" høi. Blomsterne hvide. Bærrene før Modningen grøngule med rødbrune Prikker, i moden Tilstand røde. 5—6. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, almindelig.

15. Parietaria. Springknap.

219. **P. erecta** [M. & K. D. Fl. 1, p. 825] (Opret S.) Drej. n. 149; P. officinalis L. (for en Deel); H. 172; F. D. 521; Rchb. l. c. XII. tab. 651, fig. 1317; H. N. 1, 58.

Stængelen opret; *Bladene* afvexlende, stilkede, elliptiske, tilspidsede, heelrandede, haarede og ru-punkterede; *Blomsterne* nøgleformigt sammenhobede i Bladhjørnerne.

Støvtraadene leddede paatværs; Støvknapperne rulle sig ved Blomstens Udspringning elastisk op. Blomsterne grønlige. 6—8. ♃.

Ved Gjærder og Mure, især omkring Kjøbstæder, sporadisk og ikke alm. *Sj.* Kastellet ved Kjøbenhavn (Schum.)! Kjøge (9), St. Ibs Kirke ved Roeskilde, Holsteinborg! *Moen* v. Stege omkring Havegjærder ved Strandbredden (Dr.); *Falst.* Hullebæk (14), Nykjøbing (H.)! *Loll.* Nakskov (19); *Als* ved Sønderborg Kirke (14), Slesvig! ☩

16. Alchemilla. Løvefød.

220. **A. vulgaris** L. (Almindelig L.) H. 173; Drej. n. 147; F. D. 693; L. Herb. III, 58.

Bladene haandlappede, med afrundede, saugtakkede, i Randen tiltrykt-haarede Lapper; *Rodbladene* langstilkede, nyreformede, 7—9-lappede, *Stængelbladene* 3—5-lappede, med store, saugtakkede, indbyrdes til et fladkravet Rør sammenvoxne *Axelblade; Blomsterne* guulgrønne, qvastformigt samlede i Spidsen af Stængelen og Grenene. 5—7. ♃.

β, subsericea Koch (A. montana Willd., H. 164). Stængel og Blade duunhaarede.

Alm. paa høie Enge og Græsmarker. *β*, paa mere tørre Steder og noget sjeldnere end Hovedarten.

221. **A. Aphanes** [Leers fl. herb. 54] (Liden L.) H. 175; Drej. n. 148; Aphanes arvensis L., F. D. 973; Alchemilla arvensis Scop.

Stænglerne nedliggende; Bladene haandformigt trefligede, Fligene kileformede, i Spidsen 2—4-tandede, *Axelbladene* sammenvoxne, i Spidsen saugtakket-fligede, *Blomsterne* grønlige, nøgleformigt sammenhobede i Bladhjørnerne.

Blomsterne meget smaae, de mindre Bægerflige ofte utydelige. 5—8. ⊙.

Paa dyrkede og hvilende Marker almindelig.

17. Sangvisorba. Qvæsurt.

222. **S. officinalis** L. (Læge-Q.) H. 169; F. D. 97; H. N. VI, 51.

Bladene uligefinnede; *Smaabladene* stilkede, æg-hjerteformede eller lancetformede med hjerteformet Basis, saugtakkede, tiltagende i Størrelse mod Spidsen; *Axet* ovalt; *Dækbladene* randhaarede.

Var. med eller uden Smaabiblade ved Grunden af Smaabladene. Blomsterne mørkrøde. 6—8. ♃.

Paa Enge, sjelden: *Sl.* Bredderne af Trenen ved Hollingsted (Didr.), i Mængde paa Strandenge ved Klensby Nor og Steksvig ved Slien (20), Stampemøllen ved Slesvig, Eiderbredden mellem Rendsborg og Syderstapel (16), Rantrum ved Husum, Syderhöft i Eidersted (F. Müll.).

II. Tetragynia.

18. Ilex. Christtorn.

223. **I. Aquifolium** L. (Almindelig C.) H. 177; F. D. 508; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1080; H. N. X, 17.

Busk (eller Træ) med stedsegrønne, læderagtige, glindsende, ægformet-elliptiske, i Randen tornet-tandede *Blade; Blomsterne* i Skjærm fra Bladhjørnerne.

Kronerne hvide. Bær røde. 6. ♄.

β, integrifolia. Bladene næsten heelrandede.

I Skove og Krat: i den østlige Deel af ***Halvøen*** fra Grenaa mod S. ikke sjelden, sparsommere i det Indre og mod V., f. Ex. Silkeborg (16), Himmelbjerget (28), Skanderborg, Fohl Skov ved Ribe, Husum (16); ***Læsø*** (Kamphøv. Herb.); ***F.*** sjelden: Gribsvad (18), Æbelø ved Bogense, Einsiedelsborg (H.), Juelsberg og Teglværksskoven ved Nyborg (Lund), Faaborg (H.), ***Thorseng*** (Kyll.); ***Seierø*** (60 à 70 Træer samlede, Baagøe); ***Møen*** ved Ulfshale (17, Kph. Herb.). I Sjælland, paa Lolland-Falster og Bornholm mangler den; paa flere af de fyenske Voxesteder findes den neppe mere (12). — *β*, mellem Hovedarten. *!

19. Radiola. Tusindfrø.

224. **R. millegrana** [Sm. fl. brit. p. 202] (Liden T.) H. 189; Drej. n. 194; Rchb. ic. fl. germ. VI, tab. 625, fig. 5152; R. linoides Gmel., H. N. XIV, 37; Linum Radiola L., F. D. 178.

Stængelen opret, med gjentaget-gaffeldeelte, udstaaende, haarfine *Grene;* stilkede *Blomster* i Gaffeldelingerne; *Bladene* modsatte, siddende, ægformede, heelrandede; *Bægerbladene* tandede; *Kronbladene* heelrandede.

½—2'' høi, Kronerne hvide, meget smaae. 7—9. ⊙.

Oversvømmede Steder, især paa Sand- og Hedegrund, ikke sjelden, og ofte i Selskab med Centunculus minimus.

20. Bulliarda.

225. **B. aquatica** [DC. bull. philom. n. 49 p. 1] Drej. n. 195; H. N. IX, 42; Tillæa L., H. 188; T. prostrata Schk., F. D. 1510.

Bladene modsatte, linieformede; *Blomsterne* næsten siddende, i Bladhjørnerne.

$^1/_2$—1" høi; Stængelen i Vand opret, ovenfor Vandet oftest udstrakt, Kronerne blegrøde. 7—8. ⊙.

I Vand og udtørrede Vandhuller, ved Søbredder: *Sj.* i en udtørret Dam (Rostgaards Dam) ved Hellebæk i stor Mængde 1862! Tidligere er den, efter Hornemans Angivelse, funden i Sjælland af M. Vahl, men det specielle Voxested ikke angivet. [*

21. Potamogeton. Vandax.

a. *Plantaginifolii* Fr. Bladene (idetmindste nogle) paa Midten eller nedenfor samme bredere.

aa. De nedre Blade afvexlende, de øvre (nærmest Blomsterstilkene) modsatte. Blomsterne i Ax.

α. Bladene forskjelligformede, alle stilkede.

226. **P. natans** L. (Svømmende V.) H. 179; Rafn 1, 679; Drej. n. 193; F. D. 1025; Rchb. ic. fl. g. VII, tab. 50, fig. 89; H. N. V, 73.

Stængelen ugrenet; alle *Bladene* stilkede; *de nedsænkte* lancetformede (uden Plade) eller linieformede, *de svømmende* lang stilkede, ovale med hjerteformet Basis, læderagtige, heelrandede; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Frugterne* store, omvendt-ægformede, sammentrykte, i frisk Tilstand paa Ryggen budte, i tørret Tilstand skarpkjølede.

Planten bliver ved Tørring bruun, Bladene foranderlige i Formen: de nedsænkte ere enten linieformede uden Plade eller i yngre Tilstand med lancetformet, tilsidst forraadnende Plade, hvorved Stilken bliver ene tilbage. 6—8. ♃.

β, *fluviatilis* (Fr. Nov. p. 28; *β*, prolixus Koch Syn. II, 775). Bladene fjerntsiddende, spidst-lancetformede med afrundet (ikke hjerteformet) Basis, Axstilkene udgaae fra de nedre Bladhjørner.

I Søer og Damme meget alm. i Danmark, sjeldnere i rindende Vand. *β*, i Grøfter ved Eveldrup i Jyll. (Dr.).

227. **P. fluitans** [Roth. tent. fl. germ. I, 72, II, 202] (Flydende V.) H. II, 132; Nolte nov. p. 16; F. D. 2105; Rchb. l. c. fig. 88; H. N. IX, 72.

Stængelen enkelt eller lidet grenet; alle *Bladene* stilkede, *de nedsænkte* vedblivende, hindeagtige, langstrakt-lancetformede, *de svømmende* lancetformede eller elliptiske (med tilspidset eller afrundet, ikke hjerteformet-indskaaren Basis), læderagtige, heelrandede, *Bladstilkene* paa Overfladen convexe; *Axelbladene* med en dobbelt Kjøl paa Ryggen; *Blomsterstilkene* tykkere og oppustede foroven, tykkere end Stængelen; *Frugterne* sammentrykte, med skarpkjølet Ryg. 7—8. ♃.

β, rivularis! Stænglerne meget lange og grenede, de nedsænkte Blade linieformede, forlængede (indtil 1' lange, og lignende Bladene af Zostera marina), de svømmende smalt lancetformede.

I Aaer og Bække, sjelden i Danmark: *J.* Varde Aa S. for Byen! Kongeaaen ved Hjortlund (12); *Sl.* i Eideren (N.); *β, F.* i Odense Aa ved Munke Mølle og Fruens Bøge! *J.* Mosbjerg Aa i Vendsyssel (23)? ☞

Anm. Den under *β*, anførte Form, som jeg tidligere henførte til P. sparganifolius Læstad. (efter Beskrivelsen i Fr. Mant. 1, p. 9), maa jeg nu efter Undersøgelse af mange Expl. (dog kun faa blomstrende og ingen frugtbærende) ansee for en Form af P. fluitans, frembragt ligesom den af foreg. ved Forekomst i stærkt strømmende Vand. Om den fra Jyll. af Drej. (Krøy. Tidsskr. II, 160) med Tvivl som P. sparganifolius angivne Art ogsaa hører herhid, kan jeg paa Grund af Mangel paa Expl. ikke afgjøre.

228. **P. polygonifolius** [Pourr. Chlor. narb. in act. Toul., 3, p. 325] (Aflangbladet V.) Rchb. l. c. tab. 44, fig. 79—81; P. oblongus Viv., Fr. nov. p. 29; Lge. Haandb. 1 Udg. S. 103; H. N. V, 74 og 75 (var.).

Stængelen enkelt eller lidet grenet; alle *Bladene* langstilkede, *de nedsænkte* vedblivende, bredere eller smalere lancetformede, *de svømmende* tyndt læderagtige, heelrandede, elliptiske eller ægformede (med eller uden hjerteformet Basis); *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, tyndere end Stængelen, bueformigt nikkende; *Frugterne* smaae, sammentrykt-trindryggede.

Bladene ved Tørring brune, deres Form meget forskjellig. Let kjendelig fra P. natans ved de smaae, i tørret Tilstand rødbrune Frugter. 6—8. ♃. Blandt de talrige Former udhæves:

α, angustifolius (Fr. nov. p. 30) Stængelen langstrakt, alle Bladene smalt lancetformede.

β, amphibius (Fr. l. c.; P. parnassiæfolius Schrad.) Rodstokken krybende, med korte Grene, ingen nedsænkte Blade, de svømmende bredt ægformede, ved Basis afrundede eller hjerteformede.

I Kjær, Hedemoser o. s. v., hist og her paa ***Halvøen*** og ***Bornholm***; paa de øvrige Øer sjelden, f. Ex. ***F.*** Vængemose ved Skaarup (19). *β*, ikke sjelden i de ***jydske*** og ***slesvigske*** Hedemoser, især i Kildevæld paa Sandgrund; *α*, sjeldnere: jeg har kun fundet den i Vandhuller ved Hammeren paa ***Bornholm*** (i Salt- eller Brakvand).

229. **P. coloratus** [Hornem. i F. D. 1449 (1818)]; (Veibredbladet V.) Fr. S. Veg. Sc. p. 68 (cf. p. 219); H. N. XIII, 77; H. 181; Nolte nov. p. 18; P. plantagineus Ducroz., Rchb. l. c. fig. 82—84; P. Hornemanni Mey. Chl. Hanov.

Stænglerne enkelte eller lidet grenede; alle *Bladene* (kort-) stilkede, tynde, gjennemsigtige, med talrige og tydelige Tværaarer, i Randen bølgede, *de nedsænkte* ovale eller elliptiske, *de øvre* bredt-ægformede; *Blomsterstilkene* lange, lige tykke overalt og tyndere end Stængelen, rette eller buekrummede; *Axet* tætblomstret, *Blomsterne* meget smaae; *Frugterne* smaae, sammentrykt-trindryggede, omvendt-ægformede.

Bladene i tørret Tilstand oftest grønne, sjeldnere rødbrune (det sidste er Tilfældet med Fig. i F. D.). Frugterne endnu mindre end hos foreg. 6—8. ♃.

I stillestaaende Vand, f. Ex. Grøfter, Moser, sjelden og sporadisk: ***Sj.*** Grøfter ved Leersøen udenfor Kjøbenhavn! en Dam ved Bognæsgaard pr. Roeskilde! Svogerslev Mose (20) og Ladegaardsmøllen ved Roeskilde (15); ***Falst.*** ved Ourupgaard (Koch) og Hullebæk (14); ***F.*** Hofmansgave (Vahl, Hofman Bang!); ***J.*** Gravens Mose i V. Hanherred, Jensby Eng i Thy (Dr.); ***Sl.*** Wanderup S. for Flensborg (16). ☞

Anm. Rchb. (l. c.) fører P. coloratus F. D. som Synonym til foreg., men Expl. meddeelte af Hr. Hofman Bang fra det Vahlske Findested (Hofmansgave), hvor P. oblongus ikke findes, bekræfte tilstrækkelig, hvad ogsaa Figuren udviser, at F. D. 1449 og P. plantagineus hos Rchb. ere identiske.

β. Bladene (typisk) forskjelligformede, de nedre (nedsænkte) stilkløse.

230. **P. rufescens** [Schrad. in Cham. adnot. ad Kth. fl. berol. p. 5. (Rustfarvet V.) H. II, 133; I, 180 og 182 (P. fluitans og P. lucens angustifolius); Drej. n. 192; Schum. n. 159—60 (P. fluitans og P. serratum); F. D. 1450 (P. fluitans) og 1635 (P. lucens var.); Rchb. l. c. fig. 56; H. N. V, 76.

Stængelen enkelt; de *nedsænkte Blade* forlænget-lancetformede, hindeagtige, gjennemsigtige, *de svømmende* omvendt-ægformede eller elliptiske, budte, noget læderagtige, heelrandede, kortstilkede; *Axelbladene* store, tidligt henvisnende; *Blomsterstilkene* af Stængelens Tykkelse og lige tykke overalt; *Frugterne* sammentrykte, paa Ryggen skarpkjølede, udspærrede, tilspidsede i den vedblivende Griffel.

Plantens Farve i frisk Tilstand mat grøn, i tørret stærk rødbruun. Fra Bladenes Midtnerve udgaae til begge Sider et tæt Næt af Tværaarer. 7—8. ♃.

I flydende og stillestaaende Vand, almindelig i de fleste Egne af Landet.

231. **P. nitens** [Web. suppl. fl. hols. n. 11] (Krumbladet V.) F. D. 1807; Rchb. l. c. fig. 60—62; P. curvifolius Hartm., H. II. 133; Drej. n. 191.

Stængelen grenet; *de nedre Blade* halvt-omfattende, lancetformede, spidse, gjennemsigtige, i Randen rue, *de øvre* kortstilkede, bredt lancetformede, i begge Ender tilspidsede, læderagtige; *Blomsterstilkene* tykkere foroven; *Frugterne* halvt-kredsrunde, sammentrykte, med en budt Kjøl paa Ryggen.

Bladenes Form forskjellig; de svømmende Blade mangle hyppigt aldeles, endog hos Formen *β*. 6—8. ♃.

α, *salicifolius* (Fr. nov. p. 34.) De nedsænkte Blade linie-lancetformede, rette, Ledstykkerne og Blomsterstilkene forlængede, de sidste udgaae fra alle de øvre Led.

β, *heterophyllus* (Fr. l. c., H. N. VIII, 67, P. curvifolius.) De nedsænkte Blade kortere, bueformigt-tilbagebøiede.

I Søer og Bække, sjelden, (*α*, især i stærkt strømmende Vand): ***Moen*** v. Landsled (Holst), ***Loll.*** Maribo Sø (5); ***J.*** Vaarsaa (12) og

Vang i Vendsyssel, Ove Sø i Thy (Dr.), Flade Sø ved Agger! Aalborg (Strandgaard, α), Skjern Aa ved Lønborg og Petersminde! (α); Søgaard Sø ved Aabenraa (28). [*

Anm. Paa Exemplarer af denne Art, som jeg samlede ved Stockholm Sept. 1849, har jeg fundet en eiendommelig Forgreningsmaade, som jeg ikke tidligere har seet omtalt for dens Vedkommende. Fra alle de nedsænkte Blades Hjørner udgaae 2 Grene, den indre (imod Axen vendte) kortere, opadrettet med temmelig tætsiddende Blade, den ydre, vendt imod det støttende Blad) langstrakt, nedstigende, med meget forlængede Ledstykker og skjælformede Blade, fra hvis Vinkler der udgaae opadtil nye Grene, nedadtil Rodtrævler. I Spidsen ere disse forlængede Grene opsvulmede til en Knop, som synes bestemt til at overvintre og maaskee frigjøres fra Moderplanten. Det fortjener at undersøges, om denne Forgreningsmaade, som senere er iagttaget hos P. pectinatus og synes at have Lighed med den af *J. Gay* hos P. trichoides beskrevne, er almindelig hos disse Arter ogsaa i vor Flora, og om ikke muligviis flere Arter af denne Slægt ved Undersøgelse om Efteraaret maatte fremvise lignende Forhold.

232. **P. gramineus** L. (Græsbladet V.) Fr. nov. p. 36; S. Veg. p. 244; H. N. V, 77; Drej. n. 190; P. heterophyllus Schreb., H. 180; Schum. n. 163; F. D. 1263; Rchb. l. c. fig. 73—75.

Stængelen grenet; *de nedre Blade* i begge Ender tilspidsede, linie-lancetformede eller elliptiske, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue, *de øvre* svømmende, stilkede, ægformede eller elliptiske, læderagtige, heelrandede; *Blomsterstilkene* tykkere foroven; *Frugterne* sammentrykte, halv-kredsrunde, med budt Ryg.

6—8. ♃. Var. i Henseende til Ledstykkernes Længde, Bladenes Form o. s. v. De vigtigste Former ere:

α, *graminifolius* (Fr. nov. p. 36; Koch Syn. II, 777; P. gramineus Schum. n. 166 (?); H. 184; Rchb. l. c. fig. 71; F. D. 222). Bladene slappe, alle linie-lancetformede (ingen svømmende).

β, *heterophyllus* (Fr. l. c., H. N. XII, 75), de nedsænkte Blade kortere, bredere, udstaaende eller krumbøiede (de svømmende stedse tilstede).

Temmelig hyppig i alle danske Provindser, saavel i flydende som stillestaaende Vand. *β*, den almindeligste Form; *α*, sjeldnere, f. Ex. ***Sj.*** Gurre Sø (14), Uttersløv Mose (7), Grøfter i Flommen ved Sorø! Ørsløv ved Skjelskør (Nielsen); ***Falst.*** ved Ourupgaard (14); ***Loll.*** hist og her (19); Ølene paa ***Bornholm*** (Oeder, 19). I udtørrede Tørvmoser og andre dyndfulde Steder forekommer undertiden en Form med lutter læderagtige og stilkede Blade (f. terrestris Fr. l. c.)

γ, Bladene ensformede, hindeagtige, stilkløse eller kortstilkede.

* 233. **P. Zizii** [M. & K.] (Langstilket V.) Rchb. l. c. fig. 66—67; P. gramineus γ, Zizii Koch Syn. II, 778; P. lucens β, minor Nolte, P. luc. β, heterophyllus Fr. l. c.

Stængelen grenet; alle *Bladene* elliptisk-lancetformede, kort braadspidsede, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue; *de nedre* kort, *de øvre* tydeligt stilkede; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, længere end Bladene; *Frugterne* omvendt-ægformet-rundagtige, med en budt Kjøl paa Ryggen.

De af mig samlede Exemplarer blive sorte ved Tørring. Afviger forøvrigt fra følg. fornemlig kun ved de lange Blomsterstilke og hele Plantens mindre Dimensioner (ogsaa Frugterne ere mindre), og staaer langt nærmere ved denne end ved foreg., til hvilken Koch henfører den.

Sjeldnere end foreg. og følg. *Sj.* en Dam ved Hellebæk (12); *J.* en Aa mellem Fiilsø og Vesterhavet (ved Henne Mølle)! *Sl.* Mølledammen ved Husum (16).

234. **P. lucens** L. (Glindsende V.) H. 181; Drej. n. 189; F. D. 195; Schum. n. 161; Rchb. l. c. fig. 64.

Stængelen grenet; alle *Bladene* ovale eller elliptiske, kortstilkede, gjennemsigtige, i Randen bølget-rue; *Axelbladene* med en dobbelt Kjøl paa Ryggen; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, længere end det tætblomstrede *Ax*, kortere end Bladene; *Frugterne* store, sammentrykte, paa Ryggen budt trekjølede.

Vedligeholder ved Tørring en smuk grøn Farve. 7—8. ♃. Bladene var. afrundede, braadspidsede og

β, *acuminatus* Rchb. l. c. fig. 69—70; P. acuminatum Schum. n. 162; F. D. 1384). Bladene forlænget-lancetformede, langt tilspidsede af den udløbende Midtnerve (Spidsen ofte af Pladens Længde, undertiden er Nerven alene tilbage).

I flydende og stillestaaende Vand, ikke sjelden og udbredt i alle danske Provindser. β, med Hovedarten f. Ex. *Sj.* Sorø Sø! Farum Sø, Fuglevad (14); *Loll.* Maribo Sø (14); *J.* Randers (Selmer), Kongeaaen ved Ribe (16); *Sl.* Lyksborg Mølledam, Treneñoden v. Treyaholm (16), Eideren ved Rendsborg!

? 235. **P. decipiens** [Nolte i Rchb. fl. germ. exs. n. 1603] Rchb. l. c. fig. 63; Koch. Syn. II, 779; H. N. XIV, 76.

Stængelen grenet, med knæbøiede Ledstykker; alle *Bladene* stilkløse, med afrundet Basis, elliptiske eller ovale, budte med en meget kort Spids, heelrandede, hindeagtige, gjennemsigtige; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, tykkere end Stængelen, længere end det tætblomstrede Ax; *Frugterne* med en budt Kjøl paa Ryggen.

I Characterer nærmer den sig P. prælongus, i Udseende staaer den mellem P. lucens og nitens. 7—8. ♃.

Af Prof. Fries (S. Veg. Sc.) optaget blandt de danske Planter; funden af Prof. Nolte i Holsteen (f. Ex. ved Kiel); om den ogsaa findes i Slesvig, er mig ubekjendt). ☞

236. **P. prælongus** [Wulfen i Röm. Arch. III, 331] (Langstrakt V.) H. II, 134; Drej. n. 188; F. D. 1687; Rchb. l. c. fig. 59; H. N. IX, 74.

Stængelen grenet, med knæbøiede Ledstykker; alle *Bladene* stilkløse, fra en bred, halvt-omfattende Basis æg-lancetformede, budte, med en hætteformigt sammentrukken Spidse, hindeagtige, gjennemsigtige; *Blomsterstilkene* af Stængelens Tykkelse og lige tykke overalt, efter Afblomstringen meget længere end Bladet og det ikke tætblomstrede *Ax; Frugterne* store, halvkredsrunde, sammentrykte, i tørret Tilstand med en skarp, vingeformet Kjøl paa Ryggen.

Blomsterstilkene 1/2—1' lange, Bladene meget lange, heelrandede eller mod Spidsen bølgede; var. fra næsten hjerteformede til linielancetformede, vedligeholde ved Tørring en grøn Farve. 7—8. ♃.

I Aaer og Søer, sporadisk og ikke alm. *Sj.* Esrum Sø, Sortesø (Dr.), Sorø Sø (M. Vahl); *F.* Odense Aa ved Munke Mølle! Bramstrup (18), Ollerup Sø (12); *J.* Ove Sø og Aakjærs Aa i Thy, Ridemands Mølle ved Aalborg (Dr.), Vaarsaa mellem Hjørring og Sæby (Branth); *Sl.* Jels Sø (28), Gram Aa og Mølledam (8, 16) o. fl. St. (N.).

237. **P. perfoliatus** L. (Hjertebladet V.) H. 182; Drej. n. 187; Schum. n. 164; F. D. 196; Rchb. l. c. fig. 53—54.

Stængelen grenet; alle *Bladene* stilkløse, fra en hjerteformet, omfattende Basis ægformede eller æg-lancetformede, budte, hindeagtigt gjennemsigtige, i Randen bølgede; *Axelbladene* korte, ægformede, hurtigt henvisnende; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Axet* tætblomstret; *Frugterne* sammentrykte,

budt trekjølede, med et kort Næb (af den vedblivende Griffel).

Farven i frisk Tilstand olivengrøn, i tørret bruun. 6—8. ♃.

I Søer, meget alm. i de fleste Egne af Danmark (ikke bemærket paa *Falst.* (14).

238. **P. crispus** L. (Kruset V.) H. 183; Drej. n. 186; Schum. n. 165; F. D. 927; Rchb. l. c. fig. 50; H. N. VIII, 68.

Stængelen fladtrykt, grenet; alle *Bladene* stilkløse, fra en ægformet, halvt-omfattende Basis bredt linieformede eller oval-lancetformede, budte, i Randen saugtakket rue og bølgede, gjennemsigtige; *Axelbladene* korte; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt; *Axet* faa- og fjernblomstret; *Frugterne* sammentrykte, halv-kredsrunde, med langt Næb (af den vedblivende, alm. tilbagebøiede Griffel).

I tørret Tilstand rødbrun. 6—8. ♃.

I flydende og stillestaaende Vand hyppig.

Anm. Forekommer undertiden i yngre, blomsterløse Expl. med smalere, linieformede, svagt saugtakkede, men ikke bølgede Blade (Rchb. 52; P. serrulatus Schrad.), og en Misdannelse med Axene omdannede til Bladknipper med brede og korte, nedentil bruskagtige Blade (β, gemmifer Rchb. 51, cfr. Nolte nov. p. 22).

bb. Alle Bladene modsatte, Blomsterne i et 2—3-blomstret Hoved. (Antiphyllogeton Rchb.)

239. **P. densus** L. (Tætbladet V.) H. 182; F. D. 1264; Rchb. l. c. fig. 46—49; H. N. X, 67.

Stængelen oventil gaffeldeelt-grenet, med korte Ledstykker og tætsiddende, hindeagtigt gjennemsigtige, ægformet- eller elliptisk-lancetformede, spidse *Blade; Axelbladene* korte, omvendt-ægformede; *Blomsterstilkene* korte, i Stængelens Gaffeldelinger, under Blomstringen ovenfor Vandet, efter samme tilbagebøiede; *Frugterne* sammentrykte, i tørret Tilstand paa Ryggen vingeformigt-kjølede, med krumt Næb, Frøgjemmet tyndt; *Kimen* spiralformet (med 2 Vindinger).

Plantens Farve i tørret Tilstand olivenbruun. Bladene var. i Formen fra bredt ægformede til linie-lancetformede. 7—9. ♃.

I flydende og især stillestaaende Vand (f. Ex. Marskgrøfter); hidtil kun funden paa ***Halvøen:*** Nebel Sø i Thy (Dr.), Hoe, Bramminge, Villebøl (30!), Kongeaaen ved Hjortlund (12), Nibsaaen og Grøfter ved Ribe (6), Høyer (28), Tønder (H.), Rødding (16), Wittensee, Rendsborg (20), Syderstapel (F. Müll.), og paa ***Als*** i Adserballe Aa (10). ♃.

b. *Graminifolii* Fr. Alle Bladene overalt ligebrede.

aa. Axelbladene frie i Bladhjørnerne (Chloëgeton Rchb.).

240. **P. zosteræfolius** [Schum. l. c. n. 168] (Bændelbladet V.) H. 184; Drej. n. 185; F. D. 1865 og 2046 (P. acutifol.); Rchb. l. c. fig. 45; P. compressus (L.) Fr. nov. p. 44; H. N. V, 78.

Stængelen grenet, vinget-fladtrykt; *Bladene* baandformede, budte med en Braad, mangenervede, med 3—5 stærkere Nerver; *Blomsterstilkene* 2—flere Gange længere end det 10—12-blomstrede valseformede *Ax; Frugterne* omvendt-ægformede, med budt Kjøl.

Bladene meget lange, og ligne Bladene af Zostera marina. 6—8. ♃.

I Bække og Aaer, ikke sjelden paa ***Halvøen*** og i ***Sjælland.*** (Fra de øvrige Øer er den mig ikke bekjendt.)

241. **P. acutifolius** [Link i Röm. & Sch. syst. veg. III, 513] (Spidsbladet V.) H. II, 135; Drej. n. 184; F. D. 1747; Rchb. l. c. fig. 44; H. N. V, 79.

Stængelen grenet, vinget-fladtrykt; *Bladene* linieformede, kort tilspidsede, mangenervede, med 3 stærkere Nerver; *Blomsterstilkene* neppe 1/2'', af Længde med eller lidet længere end det 4—6-blomstrede, i Frugttilstanden rundagtige *Ax; Frugterne* sammentrykte, skjævt omvendt-ægformede, med kjølformet vortet Ryg.

I de fleste Blomster kommer kun een Frugtknude til Udvikling. Fra foreg. adskilles den let ved de mere tilspidsede Blade og de kortstilkede, faablomstrede Ax. 7—8. ♃.

I Søer og Vandgrøfter, sjeldnere end foreg.: ***Sj.*** Fredensborg, Fortunen (20), Mose ved Ordrup (17), Frederiksdal ved Sneglebakken, Dammen ved Ladegaarden (9), Utterslev Mose (19), mellem Værebro Mølle og Gundsømagle, Thorslunde (15); ***Loll.*** ved Birket og Grønnegade (Rasmuss.); ***F. Ø.*** Skjerninge; ***Thorseng*** (12); ***J.*** mellem Bramminge og Aalbæk Mølle, Villebøl ved Kongeaaen (30)! ***Sl.*** Aabenraa! Huusby (28); ***Bornh.*** ved Nexø (20).

242. **P. obtusifolius** [M. & Koch D. Fl. I, 855] (Budtbladet V.) H. II, 135; Drej. n. 183 (undt. Cit. af H. og Schum.); F. D. 2107; Rchb. l. c. fig. 43; H. N. V, 80.

Stængelen grenet, traadformet, trind-fladtrykt; *Bladene* linieformede, ved Grunden smalere og tokirtlede, budte, med en kort Braad, 3—5-nervede, Midtnerven stærkere end Sidenerverne og dannet af flere tæt samlede Karbundter; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, omtrent af Længde med det tæt 6—8-blomstrede *Ax; Frugterne* skjævt ovale eller halv-kredsrunde, sammentrykte, paa Ryggen budt trekjølede, ujævne.

Midtnerven af en blegere Farve end det øvrige Blad. 7—8. ♃.

I Tørvmoser og Søer, ikke sjelden i *Sjælland* og paa *Halvøen; Bornh.* Vallensgaards Mose! *F.* ved Svaninge (12); *Loll.* Grønnegade (Rasmuss.); *Falst.* Moseby (14). ✱

243. **P. mucronatus** [Schrad. i R. & Sch. syst. III, 517] (Braadbladet V.) P. compressus Oed. i F. D. 203; Rchb. l. c. fig. 42; Schum. n. 167; H. 184; P. pusillus major Fr. nov. p. 48; P. Friesii Rupr.

Stængelen grenet, firekantet-fladtrykt (ikke vinget); *Bladene* linieformede, budte, med en Braad, femnervede, med 2 Kirtler ved Grunden; *Blomsterstilkene* tykkere foroven, 1—3 Gange længere end det faa- og fjernblomstrede *Ax; Frugterne* skjævt elliptiske, med en budt trekjølet Ryg. 7—8. ♃.

I Søer og Aaer, f. Ex. *Sj.* Aaerne ved Tiissø (11)! Papirmøllen, St. Hans Hospital (H.), Nestved (Oed.); *F.* Hvedholm (H.); *J.* Vaarsaa i Vendsyssel (12), Aalborg (Strandg.)! Vildsted Sø (herb. Drej.); Randers Fjord (3), mellem Kjeldst og Broeng V. for Varde (30!), alm. i Kongeaaen ved Hjortlund (12), Ribe (6); *Sl.* Marskgrøfter ved Høyer (16); *Bornh.* (H.). ✱

Anm. 1. Maaskee høre ikke alle de Hornemannske Voxesteder herhid. At den af Hornem. og Schum. beskrevne P. compressus hører til P. pusillus major Fr. forekommer mig imidlertid af Beskrivelserne og Cit. af F. D. utvivlsomt, denne nærmer sig ligesaameget P. obtusifolius som P. pusillus, og er ved den mere fladtrykte Stængel forskjellig fra begge, hvorfor jeg har anseet dens Adskillelse som egen Art (hos Rchb. o. fl. Forf.) for vel begrundet.

Anm. 2. *P. rutilus* Wolfg. (Rchb. l. c. fig. 40—41; H. N. XV, 74; P. cæspitosus Nolt. i Hans. Herb. n. 1007), som udmærker sig bl. A. ved stivere, i Tuer voxende *Stængler*, næsten toradede, trenervede *Blade*, som tilligemed *Axelbladene* ere langt tilspidsede, i ældre Tilstand af en rødlig Farve, er optaget som dansk af Fr. (S.

Veg. Sc.), men jeg finder intetsteds omtalt, om den af Prof. Nolte, som har fundet den i Holsteen, ogsaa er bemærket i Slesvig.

244. **P. pusillus** L. (Liden V.) H. 185; Drej. n. 182; Fr. nov. p. 48 (undtagen *α*, major); Schum. n. 169; F. D. 1451; Rchb. l. c. fig. 38—39; H. N. XII, 76.

Stængelen grenet, traadformet, trind-sammentrykt; *Bladene* smalt-linieformede, trenervede, braadspidsede, med 1—2 Kirtler ved Grunden; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, 2– flere Gange længere end det 4—8-blomstrede, mellembrudte *Ax; Frugterne* (i Regelen alle udviklede) skjævt elliptiske, opblæste, jævne, paa Ryggen budt trekjølede.

Forekommer under flere Former, som dog alle ere finere og spædere end de foreg. 6—9. ♃.

α, *vulgaris* Fr. nov. p. 49. Bladene trenervede, spidse, $^1/_2{}'''$ brede.

β, *tenuissimus* M. & K. (Rchb. l. c. fig. 39). Bladene trenervede, med utydelige Sidenerver, tilspidsede, $^1/_5{}'''$ brede.

I Aaer og Søer alm. *α*, den hyppigste Form; *β*, *Sj.* Dragerup ved Holbæks Fjord (21); *F.* Ollerup (12); *Falst.* Oustrup (14); *Sl.* Marskgrøfter ved Husum!

Anm. P. gracilis Fr. nov. p. 50, som foreg., men med ennervede Blade, kugleformet-elliptiske, trindryggede Frugter (Planten ved Tørring sort), kunde muligviis findes i vor Flora, men turde let forvexles med var. *β* af foreg., hvis Sidenerver ere meget utydelige.

245. **P. trichoides** [Cham. & Schldl. in Linnæa II, 176] (Haarfiin V.) Rchb. l. c. fig. 34; P. monogynus J. Gay, (Coss. & Germ. Atl. fl. Par. tab. 33, fig. 4—6).

Stængelen traadfiin, trind, meget grenet, med 1—4 Grene fra Bladhjørnerne; *Bladene* linie-børsteformede, trenervede med utydelige Sidenerver, tilspidsede; *Blomsterstilkene* lige tykke overalt, oftest nikkende, flere Gange længere end det 4—6-blomstrede, mellembrudte *Ax; Frugterne* halv-kredsrunde, større end hos foreg., med en Tand ved Grunden paa den indadvendte Side, paa Ryggen vortet-rundtakkede. (Kun een Frugt kommer til Udvikling i hver Blomst).

Let kjendelig fra foreg. ved Frugterne og ved den eiendommelige Forgreningsmaade (cf. J. Gay i Bull. soc. bot. de Fr. 1854 Juill.). 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men meget sjeldnere: ***Falst.*** Stubberup (14); ***Sl.*** Vilstrup ved Haderslev (8).

bb. Axelbladene tilvoxne til Bladenes Basis i Form af en toøret Skede (Coleogeton Rchb.).

246. **P. zosteraceus** [Fr. nov. p. 51] (Mangegrenet V.) Fr. S. Veg. Sc. p. 216; Rchb. l. c. fig. 33.

Stængelen meget langstrakt og grenet, med forneden fladtrykte, foroven tykkere Ledstykker; *Bladene* linieformede, flade, kort tilspidsede, de øvre tre-, de nedre femnervede, med tydelige Tværaarer; *Blomsterstilkene* meget lange, med langt Mellemrum mellem Blomsterkrandsene; *Blomsterdækkets* Blade omvendtægformede med indbøiet Spidse; »*Frugterne* næsten kugleformede, paa Ryggen trekjølede«.

I Havet og i Aaer med stærk Strøm, sjelden: *J.* i Mængde i Kongeaaen mellem Hjortlund og Skodborg (12!); Lyø (12)?

Anm. I Henseende til Bladene ligner den *P. zosteræfolius*, i Henseende til Blomsterstanden *P. marinus;* i Forgreningsmaaden og dens hele Habitus staaer den nærmest *P. pectinatus.* Den af mig (efter et sterilt Exemplar) som *P. pectinatus γ, flabellatus* med Tvivl anførte Form (Haandb. 2 Udg. p. 124) hører sandsynligviis herhen, hvorimod *P. flabellatus* Bab. efter Expl. fra Forf. staaer saa nær ved *P. pectinatus*, at jeg ikke kan antage den for andet end en bredbladet Form af denne.

247. **P. pectinatus** L. (Børstebladet V.) H. 185; Schum. n. 171—72 (P. pectinatum og P. marinum); Drej. n. 181; Fr. nov. p. 52; F. D. 186 (P. marinum) og 1746; Rchb. l. c. fig. 30—32; H. N. V, 82.

Stængelen grenet, langstrakt, traadformet; *Bladene* linieformet-børsteformede, svagt indrullede, tilspidsede, ennervede; *Bladskedens* Ører oprette; *Blomsterstilkene* lange; *Axet* mellembrudt; *Blomsterdækkets* Blade nyreformet-rundagtige; *Frugterne* halv-kredsrunde, opblæste, i tørret Tilstand budt trekjølede.

Stænglerne alm. meget lange; var. med tæt- og fjernblomstrede Ax, smalere og bredere Blade o. s. v. 6—8. ♃.

β, scoparius Wallr. (Rchb. 32). Bladene haarfine, knippeformigt samlede.

I flydende og stillestaaende, saavel Færsk-, som oftere Salt- og Brakvand; alm. i Danmark, især i Mængde i Fjordene paa Halvøens

Østkyst. β, med Hovedarten, især i Brakvand paa Leergrund, f. Ex. *Falst.* hist og her (Koch); *F.* Hofmansgave (18), i Brakvand N. for Nyborg (Lund); Gravensteens Nor paa *Ærø* (10); *J.* Lillestrand ved Ødstedgaard!

248. **P. marinus** L. (Traadformet V.) Fr. nov. p. 54; H. N. III, 65; Rchb. l. c. fig. 27—29; P. filiformis Pers., H. II, 136; Drej. n. 180; F. D. 2106; Nolte nov. p. 20; P. setaceum Schum. n. 170 (ikke L.).

Stænglerne enkelte eller kortgrenede, med tæt sammentrængte Ledstykker; *Bladene* haarfine, ennervede, trindt-fladtrykte, paa Grund af de korte Ledstykker knippeformigt samlede; *Bladskedernes* Ører udstaaende; *Blomsterstilkene* meget lange, haarfine, enlige paa Stænglerne; *Axene* med 3—4 fjerne, alm. toblomstrede Krandse; *Blomsterdækkets* Blade spadeformede; *Frugterne* omvendt-ægformet-kugleformede, sammentrykte, paa Ryggen budte, i tørret Tilstand rynkede.

Finere og meget lavere end foreg., Frugterne neppe halvt saa store som hos hiin. Disse 2 Arter adskilles desuden let ved et aldeles forskjelligt Udseende. 6—8. ♃.

β, *fasciculatus* (Rchb. l. c. fig. 28—29; P. fasciculatus Wolfg.), Blomsterstilkene af Længde med eller kortere end Bladene.

Medens den i Sverige, saaledes som Navnet antyder, oftest findes i Saltvand, er den hos os udelukkende bemærket i Færskvandssøer, og sjeldnere end foreg.; *Sj.* Tiissø, Sorø Sø! Haraldsted Sø (11), Fuursøen ved Frederiksdals Mølle (Dr.), Gurre Sø (14); *Loll.* Maribo Sø ved Engestofte (19); *F.* Sørup Sø (12); *J.* Vandet Sø i Thy (herb. Drej.), Gudenaa ved Randers (7), Skanderborg Sø (Aabye); *Sl.* (N.). β, *Sj.* Gyrstinge Sø (12).

22. Ruppia. Havgræs.

249. **R. spiralis** [L. adnot. in herb. suo, cf. C. Hartm. Anteckn. i Vet. Akad. Handl. 1849 p. 191] (Langstilket H.) Dumort. fl. Belg., J. Gay i Coss. pl. crit. 1848; R. maritima L. (ex part.) H. 186; Drej. n. 179; Lge. Haandb. 1 Udg. S. 112; F. D. 364; Rchb. l. c. fig. 26; H. N. XII, 77.

Bladene børsteformede, ved Grunden omskedende; *Skeden* foroven kantet; *Blomsterstilkene* under Modenheden meget lange, alm. spiralformigt snoede; *Støvknappernes* Rum ovale; *Frugterne*

mange Gange kortere end Frugtstilkene, ægformede, skjævt oprette (Griffel og Ar staae ligefor Frugtstilken). 7—9. ♃.

I Salt- og Brakvand, i Vandhuller, som overskylles af Havet, alm. udbredt.

Anm. Ruppia maritima L. er uden Tvivl et collectivt Navn, som indbefatter baade denne og følgende Art. Ifølge den citerede Afhandling af Mag. C. Hartman er det endog R. rostellata, som under hiint Navn findes opbevaret i Linnés Herbarium, medens den almindelig saakaldte R. maritima der benævnes R. spiralis. Da dette sidste Navn tillige betegner en af Plantens meest fremtrædende Characterer, kan det med god Grund foretrækkes for det ældre, som desuden med lige god Ret kan anvendes paa enhver af Arterne.

250. **R. rostellata** [Koch i Rchb. ic. crit. 2, f. 306] (Skjævfrugtet H.) Drej. n. 178; Rchb. ic. fl. germ. VII, fig. 25; H. N. VI, 68; R. maritima Linn. Herb. ex C. Hartm. l. c.

Bladene som foreg.; *Skeden* mindre og ikke kantet; *Blomsterstilkene* under Modenheden langt kortere end hos foreg. (ikke snoede); *Støvknappernes* Rum næsten kugleformede; *Frugterne* flere Gange kortere end Frugtstilken, fra en ægformet Basis halvmaaneformigt opstigende, tværsstillede (Griffelen falder ikke i Linie med Frugtstilken); *Frøgjemmet* bruskagtigt.

Ifølge J. Gay (Gren. & Godr. fl. Fr. III, 324) er Frugtens Form foranderlig og kan ikke med Sikkerhed benyttes som Kjendetegn fra foreg. 7—9. ♃.

Paa samme Steder som foreg., ikke sjelden og bemærket ved Kysterne af alle danske Provindser.

251. **R. brachypus** [J. Gay i Coss. not. crit. 1848 p. 10] (Kortstilket H.).

Bladene som hos foreg., *Bladskederne* bredere og mere oppustede; *Blomsterstilkene* meget korte (1—4''' lange); *Støvknappernes* Rum ægformet-kugleformede; *Frugtstilkene* omtrent af Frugternes Længde (lidet kortere eller længere end samme); *Frøgjemmet* beenhaardt. 8—9. ♃.

Paa lignende Steder som de foregaaende Arter, men sjeldnere. *Sj.* Øresund udfor Classens Have (26)! *Loll.* Lienlund ved Nakskov (19)!

5te Klasse. Pentandria (Femhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen sambladet, undersædig.

aa. Frugterne 4 Nødder med en midtstillet Griffel. (Blomsterne i ensidige, før Udspringningen spiralformigt sammenrullede Klaser eller Ax.) Bladene oftest rue. (1—12. N. F. Asperifoliæ.)*

α. Kronens Svælg uden Bikrone.

1. **Échium** L. Bægeret femdeelt; Kronen uregelm. tragtformet, næsten tolæbet; Støvdragerne uligelange; Smaafrugterne ved Grunden flade.

2. **Lithospérmum** L. Bægeret femdeelt; Kronen regelm. tragtformet; Svælget indsnøret af 5 indvendig haarede Længdefolder; Smaafrugterne beenhaarde, ved Grunden flade.

3. **Stenhammária** Rchb. Bægeret femdeelt; Kronen regelm. tragtformet; Svælget i Midten sammenknebet, glat; Smaafrugterne trekantede, ved Grunden puklede, furede, uden Ring; Frøgjemmet hindeagtig-opblæst.

4. **Pulmonária** L. Bægeret femtandet; Kronen regelm. tragtformet med en Haarkrands i Svælget; Smaafrugterne glindsende, fladtrykt-convexe, ved Grunden udhulede og omgivne af en Ring.

β. Kronens Svælg indsnøret af skjæl- eller tandformede (indvendig hule) Tilhængsler (den saakaldte »Bikrone«).

αα. Smaafrugterne tilvoxne til (og sammenhængende med) Griffelen.

5. **Asperúgo** L. Bægeret først femfliget med todeelte Tænder mellem Fligene, tilsidst dybt todeelt, fladtrykt og tæt

---

*) Blomsterstandens første Forgrening er i Regelen gaffeldeelt, stundom med en Blomst i Gaffeldelingen efter den qvastformede Typus. Den yderligere Forgrening i saakaldte ensidige Klaser eller Ax er vistnok rettest at forklare som en Qvast, hvor bestandigt kun den ene Side kommer til Udvikling.

omgivende den modne Frugt; Smaafrugterne sammentrykte, med den smalere Side tilvoxne til Griffelen, tæt og fiint vortetpunkterede.

6. **Cynoglóssum** L. Bægeret regelm. femdeelt; Smaafrugterne fladtrykte, med den brede Side (henimod Spidsen) tilvoxne til Griffelen, overalt beklædte med Hagebørster.

† 7. **Omphalódes** Tournef. Bægeret regelm. femdeelt; Smaafrugterne hindeagtige, fladtrykte, mod Spidsen baadformigt sammendragne med indrullet Rand, med den brede Side tilvoxne til Griffelen, uden Hagebørster.

8. **Echinospérmum** Sw. Bægeret regelm. femdeelt; Smaafrugterne trekantede, med 2 Rækker Hagebørster i Randen, med den brede Side tilvoxne til Griffelen.

ββ. Smaafrugterne tilvoxne til Frugtbunden (eller en undersædig Skive),

* ved Grunden flade.

9. **Myosótis** L. Kronen hjulformet eller fladkravet; Svælget lukket af 5 vorteformede Tilhængsler; Smaafrugterne jævne, glindsende.

** Smaafrugterne ved Grunden udhulede og omgivne af en Ring.

10. **Borrágo** L. Kronen hjulformet, med korte, budte eller udrandede, skjælformede Tilhængsler i Svælget; Støvtraadene tokløvede; Støvknappen befæstet paa den indadvendte Tand; Smaafrugterne rynkede.

11. **Anchúsa** L. Kronen tragtformet eller fladkravet; Svælgets Tilhængsler hvid-randhaarede, budte; Støvdragerne uden Tilhængsler; Støvtraadenes frie Deel kortere end Støvknapperne; Smaafrugterne rynkede.

12. **Sýmphytum** L. Kronen kølleformet; Svælgets Tilhængsler sylspidsede, tillukkende Røret; Støvdragerne uden Tilhængsler; Støvtraadene omtrent af Længde med Støvknapperne; Smaafrugterne jævne.

bb. Frugten Heelfrugt med endestillet Griffel,

α, bæragtig.

13. **Átropa** L. Bægeret grønt, femfliget med udstaaende Flige, længere end Frugten; Kronen klokkeformet; Støvknapperne aabne sig paalangs (Urt med enlige Blomster).

14. **Phýsalis** L. Bægeret femtandet, tilvoxende efter Afblomstringen, under Frugtens Modenhed farvet, blæreformigt omsluttende Bærret; Kronen hjulformet; Støvknapperne aabne sig paalangs (Urt med enlige Blomster fra Bladhjørnerne).

† *Nicandra* Adans. Bægeret femfliget, med ægformede, oprette Flige og piilformede Ører ved Grunden, efter Afblomstringen blæreformigt opblæst og omsluttende Frugten; Kronen klokkeformet; Støvknapperne opspringe paalangs, Bærret saftløst.

15. **Solánum** L. Bægeret grønt, femdeelt, kortere end Frugten; Kronen hjulformet; Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen (Urter eller Halvbuske med Blomster i uregelm. skjærmformet Qvast, oftest udgaaende fra Midten af Ledstykkerne).

16. **Lýcium** L. Bægeret grønt, tolæbet, meget kortere end Frugten; Kronen fladkravet eller tragtformet; Støvknapperne opspringe paalangs (Buske med tornede Grene, enlige eller knippestillede Blomster fra Bladhjørnerne).

β. Frugten 2—4-rummet Kapsel.

17. **Hyoscýamus** L. Kronen femlappet, uregelm. tragtformet; Kapselen tværopspringende, torummet, tæt omgivet af det vedblivende, femtandede Bæger; Arret udeelt, rundagtig-fladtrykt.

18. **Datúra** L. Kronen femtandet, regelm. tragtformet; Bægeret femtandet, tilsidst omkringskaaret; dets øvre Deel affaldende, den nedre vedblivende; tilbagebøiet; Arret tolappet; Kapselen firerummet, fireklappet, opspringende paalangs. (Nr. 13—18. N. F. Solaneæ).

19. **Verbáscum** L. Bægeret femdeelt, vedblivende; Kronen

femdeelt; uregelm. hjulformet; Støvdragerne uligelange (Støvtraadene, alle eller nogle, beklædte med Uld); Kapselen toklappet, opspringende paalangs, mangefrøet, med smaae Frøe. (N. F. Scrophularineæ *α*).

20. **Convólvulus** L. Bægeret fembladet; Kronen regelm. tragtformet, svagt femtandet, i Knopleiet snoet; Støvdragerne ligelange; Kapselen faafrøet med store Frøe; 2 Ar. (Slyngende Urter med Mælkesaft. N. F. Convolvulaceæ).

† *Polemónium* L. Bægeret femdeelt; Kronen dybt femfliget, hjulformet-klokkeformet, med snoet Knopleie; Arret tredeelt; Kapselen trerummet og treklappet med rumdelende Opspringning, indeholdende 6—9 kantede Frøe. (N. F. Polemoniaceæ).

21. **Erythræ̒a** Pers. Bægeret femdeelt; Kronen regelm. tragtformet, femfliget, i Knopleiet snoet; Støvknapperne efter Bestøvningen spiraldreiede; Kapselen ufuldstændigt torummet, mangefrøet; Frøene smaae, befæstede paa Frugtbladenes indbøiede Rande. (N. F. Gentianeæ).

γ. Frugten enrummet med vægstillede Frøstole.

22. **Gentiána** L. Bægeret 2—5-deelt; Kronen tragtformet eller fladkravet, 4—5-fliget, med snoet Knopleie; Kapselen toklappet, med talrige smaae Frøe paa Klappernes indbøiede Rande. (Bladene heelrandede, modsatte).

23. **Menyánthes** L. Bægeret femdeelt; Kronen tragtformet, med foldet Knopleie og femfliget, indvendig fryndset Krave; Frøgjemmet saftigt, tilsidst uregelmæssig opspringende paalangs; Frøene store. (Sumpplante med trekoblede, afvexlende Blade). (21—23. N. F. Gentianeæ).

† *Limnanthemum* Gmel. Bægeret dybt femdeelt; Kronen hjulformet, femlappet, med randhaarede Lapper og fryndset Svælg; Frøgjemmet uopspringende; Frøene fladtrykte, randhaarede. (Vandplante med heelrandede, kredsrundt-nyreformede Blade. N. F. Gentianeæ).

δ. Frugten enrummet med midtstillet Frøstol.

24. **Prímula** L. Bægeret femtandet; Kronen tragtformet eller fladkravet; Arret kugleformet; Kapselen opspringende i

Spidsen med (5—10) Tænder. (Eng- eller Skovplanter med hele, rundtakkede Blade, alle samlede ved Grunden).

25. **Hottónia** L. Bægeret dybt femdeelt; Kronen fladkravet, med kort Rør; Arret rundagtig-flydtrykt; Kapselen femklappet med i Spidsen sammenhængende Klapper. (Vandplante med kamdeelte, rosettestillede Blade).

26. **Lysimáchia** L. Bægeret femdeelt; Kronen hjulformet; Arret tværhugget; Kapselen femklappet, opspringende paalangs. (Bladene heelrandede, modsatte).

27. **Anagállis** L. Bægeret femdeelt; Kronen hjulformet; Arret kuglerundt; Kapselen tværopspringende. (Bladene som hos foreg.) — 24—27. N. F. Primulaceæ).

cc. Frugten fleerfoldig (2 Bællekapsler).

28. **Vinca** L. Bægeret femdeelt; Kronen fladkravet, i Knopleiet snoet; Støvknapperne sammenstødende ovenfor Arret; 2 Frugtknuder med en fælles Griffel udvidet til et saftfuldt, i Spidsen skjægget Ar. (N. F. Apocyneæ).

b. Kronen sambladet, oversædig.

aa. Frugten kapselagtig,

α, opspringende ved Klapper.

29. **Sámolus** L. Bægeret halvt-oversædigt, femdeelt; Kronen regelm. femdeelt med fem tandformede Tilhængsler (golde Støvdragere) mellem Fligene; Støvdragerne frie; Kapselen enrummet, femklappet. (N. F. Primulaceæ).

30. **Lobélia** L. Bægeret femdeelt, oversædigt; Kronen uregelret, Røret spaltet i den ene Side; Støvknapperne sammenvoxne; Kapselen 2—3-rummet, 2—3-klappet. (N. F. Lobeliaceæ).

β. Kapselen opspringende ved Huller. (31—33. Urter med Mælkesaft. N. F. Campanulaceæ).

31. **Campánula** L. Kronen klokkeformet; Støvdragerne frie; Arret trefliget; Kapselen 2—3-rummet, opspringende ved Huller paa Siden (Blomsterne enlige eller i Klaser).

32. **Phyteuma** L. Kronen med 5 i Begyndelsen foroven sammenhængende, tilsidst stjerneformigt udbredte Flige; Støvdragerne frie; Arret trefliget; Kapselen trerummet, opspringende i Huller ved Grunden eller paa Midten (Blomsterne i Ax).

33. **Jasione** L. Kronen som foreg., med til Grunden deelt Krave; Støvknapperne ved Grunden sammenvoxne; Arret kølleformet, tilsidst tolappet; Kapselen torummet, opspringende ved Huller i Spidsen (Blomsterne i Blomsterkurv med mangebladet Kurvdække).

bb. Frugten bæragtig.

34. **Lonicera** L. Kronen uregelret; Støvdragerne frie; Arret næsten kugleformet; Bærret 2—3-rummet. (Buskvæxter med modsatte Blade). (N. F. Caprifoliaceæ).

Sambucus. Kronen regelret, hjulformet, Frugt trefrøet Steenfrugt (5, 3).

Viburnum. Kronen regelret, hjulformet, Frugt enfrøet Steenfrugt (5, 3).

Rubia. Kronen regelret, hjulformet, to enfrøede Steenfrugter (4, 1).

c. Kronen fribladet.

aa. Kronen uregelret (hos 35—36), Frugten kapselagtig.

35. **Viola** L. Bægeret fembladet, med Tilhængsler ved Grunden; Kronen uregelm. fembladet, det større Kronblad med en Spore; Støvknapperne sammenhængende, de 2 nedre med Spore, Knapbaandet forlænget udenfor Rummene; Kapselen opspringer fra Spidsen til Grunden i 3 Klapper; Frøstolene vægstillede. (N. F. Violarieæ).

36. **Impatiens** L. Bæger og Krone trebladede, uregelm., det uparrede Bægerblad stort, farvet, forlænget i en Spore; Støvknapperne sammenhængende; Kapselen elastisk opspringende i 5 Klapper fra Grunden; Frøstolen midtstillet. (N. F. Balsamineæ).

Erodium. Blomst undersædig, femdelelig Spaltefrugt (10, 1).

Geranium rotundifolium. (10, 1).

Euonymus. Bæger og Krone regelm. 4—5-bladede (4, 1).

bb. Kronen regelret, Frugten bæragtig.

37. **Rhamnus** L. Blomsten undersædig eller omkringsædig; Bæger og Krone 4—5-bladede; Bærret 2—4-rummet, med ligesaamange Frøe. (Buske med fjernervede hele Blade). (N. F. Frangulaceæ).

38. **Ribes** L. Blomsten oversædig, femdeelt; Arret todeelt; Bærret enrummet, med 2 vægstillede Frøstole, mangefrøet. (Buske med haandlappede Blade). (N. F. Ribesiaceæ).

39. **Hédera** L. Blomsten oversædig eller halvt-oversædig, femdeelt; Arret udeelt; Bærret femrummet, femfrøet. (Klattrende Busk med haandlappede, stedsegrønne Blade). (N. F. Araliaceæ).

B. Blomsterdækket enkelt,

a, undersædigt.

40. **Glaux** L. Bægeret farvet, klokkeformet; Krone 0; Frugten femklappet, enrummet, 5—10-frøet Kapsel. (Strandplante med modsatte Blade uden Axelblade). ♃. (N. F. Primulaceæ).

41. **Illecébrum** L. Blomsterdækket hindeagtigt, fembladet, med hætteformede, i en lang Spids endende Flige; Støvdragerne 10, de 5 golde; Frugt femklappet, enfrøet. (Enaarig Urt med modsatte Blade og hindeagtige Axelblade). (N. F. Paronychieæ).

Polygonum. Blomsterdækket farvet, 4—5-bladet, Støvdragerne 5—8, Frugten nødagtig (6, 3).

Herniaria. Blomsterdækket grønt, femdeelt (5, 2).

b. Blomsterdækket oversædigt.

42. **Thésium** L. Blomsterdækket 4—5-deelt, udvendig grønt, indvendig farvet (hvidt); Støvdragerne befæstede til og modsatte Blomsterdækkets Flige, med et Knippe af Haar ved Grunden udadtil; Frugten enfrøet, uopspringende (Skalfrugt). (N. F. Santalaceæ).

2. Orden. *Digynia (Tohunnede).*

A. Blomsterdækket enkelt.

a. Frugt enfrøet (Nød eller Hindefrugt) indsluttet i det vedblivende Blomsterdække. (Urteagtige Væxter).

aa. Bladene flade, med hindeagtige Axelblade.

43. **Herniária** L. Blomsterdækket grønt, femdeelt, Fligene budte; Støvdragerne 10, de 5 golde; 2 siddende, meget korte Ar. (N. F. Paronychieæ).

Illecebrum. Blomsterdækket hindeagtigt, Fligene sylspidsede (5, 1). *Polygonum amphibium.* (6, 3).

bb. Bladene flade, uden Axelblade.

44. **Beta** L. Frugten tilvoxen til det vedblivende, femdeelte, kjød- eller bruskagtigt tilvoxende Blomsterdække; Frøet vandret, med hindeagtig Skal.

45. **Chenopódium** L. Blomsterdækket grønt, femdeelt; Frugten fri; Frøet vandret med hornagtig Skal.

46. **Blitum** L. (C. A. Mey.) Støvdragerne 1—5; Frugten fri i det vedblivende, femdeelte, ofte farvede (og kjødfulde) Blomsterdække. Frøet lodret (eller undtagelsesviis vandret) med hornagtig Skal.

Atriplex. Frugt fri, Frøet lodret, med hornagtig Skal, ♀ Blomsterdækket tobladet (21, 5).

Halymus. ♀ Blomsterdækket tofliget, tæt omsluttende Frugten, Frøet lodret, med hindeagtig Skal (21, 5).

cc. Bladene trinde eller halvtrinde, kjødfulde.

47. **Chenopodína** Moq. Blomsterdækket femdeelt, uden Tilhængsler; Frøets Skal hornagtig; Kimen spiraldreiet, Frøhvide 0. (Bladene uden Torne).

48. **Sálsola** L. Blomsterdækket fembladet, efter Afblomstringen med vingeformede, paatværs tilvoxne Tilhængsler; Frøets Skal hindeagtig; Kimen spiraldreiet; Frøhvide 0 (Bladene i Spidsen tornede).

49. **Kóchia** Roth. Blomsterdækket femdeelt, med efter Afblomstringen paatværs tilvoxne Tilhængsler; Frøets Skal hindeagtig; Kimen ringformigt omgivende den midtliggende Frøhvide. (Bladene uden Torne). 44—49. (N. F. Salsolaceæ).

Scleranthus. 10 Støvdragere (de 5 ofte golde), Bladene sylformede (10, 2).

b. Frugten (Vingefrugt) længere end Blomsterdækket. ♄.

50. **Ulmus** L. Blomsterdækket 4—6-deelt, klokkeformet; Støvdragerne 4—8; Frugten enrummet, enfrøet, med et paa alle Sider af Frøet hindeagtigt udvidet, fladtrykt Frøgjemme. (Træer med afvexlende, ved Grunden skjæve Blade, Blomsterne i sidestillede Hoveder eller Skjærme, udvikles før Bladene). (N. F. Ulmaceæ).

B. Blomsterdækket dobbelt.

a. Kronen undersædig, sambladet, Frugten kapselagtig.

51. **Vincetóxicum** Moench. Bægeret dybt femdeelt; Kronen hjulformet, med femlappet Bikrone; Støvknapperne sammenhængende, ved deres Knapbaands hindeagtige Forlængelse dannende et Tag over det skjoldformede, for begge Grifler fælles Ar; Støvet i Masser. Frugterne 2 (sjeldnere 1) Bællekapsler; Frøene med Frøuld. (N. F. Asclepiadeæ).

52. **Cuscúta** L. Bægeret 4—5-deelt; Kronen 4—5-fliget, klokke- eller kugleformet, med skjælformet Bikrone; Støvdragerne frie; Frugten en torummet Buddike; Frøene uden Frøuld; Kimen spiralkrummet, Frøhviden midtliggende. (Bladløs Snylteplante med Sugevorter, Blomsterne i kugleformede Hoveder). (N. F. Cuscutinæ).

Gentiana. Kronen tragtformet eller fladkravet, Støvdragerne frie, Kapselen toklappet, opspringende paalangs (5, 1).

b. Kronen oversædig, fribladet*), Frugt todelelig Spaltefrugt, Smaafrugterne nødagtige, Frøgjemmet ofte udvendig forsynet med Ribber, indvendig med Oliekanaler; Blomster i enkelt eller sammensat Skjærm, ofte med Stor- og Smaasvøb. (53—88. N. F. Umbelliferæ).

aa. Skjærmen hovedformet (Blomsterne siddende),

α, enkelt.

53. **Hydrocótyle** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene hele, spidse; Frugten fladtrykt fra Siden; Smaafrugterne femribbede (de 3 Ribber ofte utydelige). (Bladene skjoldformede).

54. **Erýngium** L. Bægerkraven femtandet; Kronbladene i Spidsen indbøiede og derved tofligede; Frugten trind, Smaafrugterne uribbede, beklædte med Skjæl. (Bladene tornettandede.)

β. Skjærmen sammensat.

55. **Sanícula** L. Bægerkraven femtandet; Kronbladene med indbøiet Spidse og derved udrandede; Frugten trind, Smaafrugterne uribbede, beklædte med Hagebørster. (Bladene haandsnitdeelte).

bb. Blomsterne i egenlig Skjærm (stilkede).

α. Smaafrugternes Bugflade med flad eller convex Frøhvide. (Orthospermæ).

αα. Hovedribberne 5, Biribberne 0.

α'. Skjærmen enkelt.

† *Astrántia* L. Blomsterne omgivne af et mangebladet Svøb; Bægerkraven femtandet; Hovedribberne tykke, beklædte med 2 Rader brede og budte, tandformede Skjæl, Mellemrummene uden Oliekanaler.

---

*) Hos mange Slægter i denne Afdeling er den oversædige Bægerkrave saa svagt udviklet, at den indskrænkes til en utydelig Rand eller synes at mangle, hvorved Blomsterdækket faaer Udseende af at være enkelt.

β'. **Skjærmen sammensat.**

* Frugten sammentrykt fra Siden.

† *Kronbladene i Spidsen udeelte.*

56. **Bupleurum** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene budte, med indbøiet Spidse; Ribberne vingeformigt fremstaaende, Mellemrummene uden Oliekanaler. (Bladene hele, Kronerne gule).

57. **Heloscíadium** Koch. Bægerkraven utydelig eller svagt femtandet; Kronbladene spidse, indbøiede; Ribberne traadformigt fremstaaende, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum (Bladene snitdeelte, Kronerne hvide).

58. **Apium** L. Stor- og Smaasvøb 0; Bægerkraven utydelig; Kronbladene i Spidsen afrundede og indbøiede; Ribberne traadformigt fremstaaende, 2 Oliekanaler i hvert Mellemrum; Frugtstolen udeelt. (Bladene snitdeelte; Kronbladene hvide.)

† *Petroselínum* Hoffm. Svøbet faabladet; Frugtstolen todeelt; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, forøvrigt som foreg.

†† *Kronbladene ved Spidsens Indböining udrandede eller omvendt-hjerteformede.*

1. Bægerkraven utydelig.

59. **Aegopódium** L. Frugten ægformet, uden Oliekanaler; Stor- og Smaasvøb 0.

60. **Carum** L. Frugten elliptisk, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 2 paa Bugfladen; Storsvøbet faabladet, Smaasvøb 0.

61. **Pimpinélla** L. Frugten ægformet eller oval, flere Oliekanaler i hvert Mellemrum og paa Bugfladen; Stor- og Smaasvøb 0.

2. Bægerkraven tydeligt femtandet.

62. **Cicúta** L. Smaafrugterne næsten kuglerunde, med hvælvet Bugflade; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Storsvøbet 0, Smaasvøbet fleerbladet.

63. **Falcária** Host. Frugten aflang; Bugfladen plan; 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Stor- og Smaasvøb fleerbladede.

64. **Sium** L. Frugten elliptisk eller ægformet; Bugfladen

plan; flere Oliekanaler i hvert Mellemrum; Stor- og Smaasvøb fleerbladede.

** Frugten sammentrykt fra Ryggen (eller trind).

† Smaafrugternes Sideribber sammensluttende.

1. Frugtens Gjennemsnit trindt eller svagt sammentrykt.

1' Bægerkraven tydeligt femtandet.

65. **Oenánthe** L. Bægertænderne og de oprette Grifler vedblivende; Frugten glat, omvendt-kegleformet eller elliptisk, trind eller kantet, med budt-afrundede Ribber, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum; Frugtstolen tilvoxet til Frugten; Frøet fastvoxet til Frøgjemmet.

66. **Libanótis** Crantz. Bægertænderne affaldende; Griflerne tilsidst tilbagebøiede; Frugten haaret, oval, trind eller noget sammentrykt, med tykke, budte Ribber, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 4 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Frøet fastvoxet til Frøgjemmet.

67. **Halóscias** Fr. Bægertænderne meget smaae; Griffelen tilbagebøiet; Frugten glat, elliptisk, noget sammentrykt, med 5 skarptvingede Ribber; flere Oliekanaler i hvert Mellemrum, 6 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Frøet løst i Frøgjemmet.

2' Bægerkraven utydelig.

68. **Aethúsa** L. Frugten trind, ægformet-kugleformet, med tykke, skarpt kjølformede Ribber (Sideribberne bredere); 1 Oliekanal i hvert Mellemrum, 2 paa Bugfladen; Frugtstolen fri; Storsvøbet 0; Smaasvøbets Blade linieformede, nedhængende.

69. **Cnídium** Cusson. Frugten trind, oval; Ribberne hindeagtigt vingede; alle ligebrede; Stor- og Smaasvøbbladene børsteformede, udstaaende, forøvrigt som foregaaende.

2. Frugten lindseformigt fladtrykt, Sideribberne med en udvidet Rand, (hvorved Frugten bliver tovinget).

1' Kronerne hvide eller rødlige.

70. **Peucédanum** L. Bægerkraven tydelig femtandet; Alle Ribber i lige Afstand fra hinanden; de 3 midterste Ribber traad-

formede (Sideribberne svagere), Oliekanalerne (1 i hvert Mellemrum) nedløbende til Basis af Frugten, 2 paa Bugfladen.

† 71. **Imperatória** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene omvendt-hjerteformede, med indbøiet Spidse; alle Ribberne i lige Afstand fra hinanden; Midtribberne skarpt kjølformede; Oliekanalerne som hos foreg.

72. **Heracléum** L. Bægerkraven tydelig femtandet; de 3 midterste Ribber traadformede, i lige Afstand fra hinanden, men fjernede fra Sideribberne; Oliekanalerne 1 i hvert Mellemrum, forsvindende ovenfor Basis, 2 paa Bugfladen, kølleformigt udvidede nedentil og ophørende ovenfor Midten.

2' Kronbladene gule.

73. **Pastináca** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene rundagtige, udrandede med indrullet Spidse; de 3 midterste Ribber traadformede, fjernede fra Sideribberne; Oliekanalerne (1 i hvert Mellemrum) ophørende nedenfor Midten.

† 74. **Anéthum** L. Bægerkraven utydelig; Kronbladene tværsafskaarne, med indrullet Spidse; alle Ribberne i lige Afstand fra hinanden; Midtribberne skarpt kjølformede; Oliekanalerne naae til Grunden af Mellemrummene.

† Smaafrugternes Sideribber frastaaende (Frugten firevinget).

1. Bægerkraven utydelig, Frøet fastvoxet til Frøgjemmet, 1 Oliekanal i hvert Mellemrum.

75. **Levísticum** Koch. Kronbladene afrundede med indbøiet Spidse (gule); Midtribberne vingede, smalere end Sideribberne; Storsvøb og Smaasvøb mangebladede.

76. **Selínum** L. Kronbladene i Spidsen udrandede, omvendt-hjerteformede, med indbøiet Spidse (hvide); Midtribberne vingede, smalere end Sideribberne; Storsvøb 0 eller faabladet, Smaasvøbet mangebladet.

77. **Angélica** L. Kronbladene hele, spidse, lidet indbøiede (hvide eller røde); Midtribberne traadformede, flere Gange smalere end Sideribberne; Storsvøb 0 eller faabladet, Smaasvøbet mangebladet.

2. Bægerkraven femtandet, Frøet frit (løst i Frøgjemmet), beklædt med talrige Oliekanaler.

78. **Archangélica** Hoffm. Kronbladene hele, spidse, med indrullet Spidse; Midtribberne skarpt kjølformede, flere Gange smalere end de vingede Sideribber.

ββ. Hovedribberne 5, Biribberne 4.

79. **Laserpítium** L. Bægerkraven femtandet; Kronbladene udrandede, omvendt-hjerteformede; Hovedribberne traadformede; Biribberne hindeagtigt vingede, uden Børster eller Torne. Storsvøbets Blade udeelte.

80. **Daucus** L. Bægerkraven femtandet; Kronbladene udrandede, omvendt-hjerteformede; Hovedribberne traadformede (de 3 midterste beklædte med Børster, Sideribberne udgaae fra Bugfladen), Biribberne vingede, med en enkelt Rad Torne. Storsvøbets Blade fjersnitdeelte.

β. Smaafrugterne med en Længdefure paa Bugfladen, dannet af Frøhvidens indbøiede Rande (Campylospermæ).

αα. Bægerkraven femtandet, Hovedribberne 5, Biribberne 4, beklædte med Pigge og Børster.

81. **Caucalis** L. Hovedribberne traadformede, beklædte med Børster; Biribberne med en enkelt Række af Pigge.

82. **Tórilis** Adans. Hovedribberne beklædte med Børster, Biribberne med flere Rækker af Pigge.

ββ. Bægerkraven utydelig, Hovedribberne 5 (eller 0), Biribberne 0.

* Smaafrugterne ende i et Næb.

83. **Anthríscus** Hoffm. Smaafrugterne uribbede; Næbet femribbet, kortere end Frugten.

84. **Scandix** L. (excl. sp.) Smaafrugterne med 5 budte Ribber; Næbet uribbet, af Frugtens dobbelte Længde.

** Smaafrugterne uden Næb.

85. **Chærophýllum** L. (excl. sp.) Smaafrugterne lancetformede (eller linieformede), med budte Ribber; 1 Oliekanal i hvert Rum; Storsvøb 0.

86. **Myrrhis** Scop. Smaafrugterne lancetformede; Frøgjemmet med en dobbelt Hinde, den indre tæt beklædende Frøet, den ydre løs, med ophøiede, skarpe, hule Ribber; Oliekanaler og Storsvøb 0.

87. **Conium** L. Frugten ægformet, med ophøiede, bølgettandede Ribber; Oliekanaler 0; Storsvøbet mangebladet.

γ. Frøhviden udhulet, foroven og forneden sammenbøiet. (Coelospermæ).

† 88. **Coriándrum** L. Bægeret femtandet, Kronbladene ved den indbøiede Spidse omvendt-hjerteformede, (paa Straaleblomsterne dybt todeelte); Frugten kugleformet, med sammenhængende Smaafrugter og svagt ophøiede, bølgede Ribber.

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

a. Blomsterdækket dobbelt, oversædigt.

89. **Vibúrnum** L. De ydre (udstraalende) Kroner større, hjulformede, de indre klokkeformet-rørformede; Frugten enfrøet Steenfrugt. (Busk med lappede Blade).

90. **Sambúcus** L. Alle Kronerne hjulformede; Frugten trefrøet (bæragtig) Steenfrugt. (Bladene fjersnitdeelte). (91—92. N. F. Caprifoliaceæ).

b. Blomsterdækket dobbelt, undersædigt.

91. **Corrigíola** L. Bæger og Krone femdeelte; Frugten en enfrøet, uopspringende Hindefrugt eller Nød (Bladene med hindeagtige Axelblade). (N. F. Paronychieæ).

92. **Drósera** L. Bægeret femdeelt, 5 Kronblade; Griflerne 3 (sjeldnere 4—5), oftest indtil henimod Grunden tvedeelte, med hele eller i Spidsen tolappede Flige; Frugten en enrummet, treklappet, mangefrøet Kapsel med vægstillede Frøstole (Bladene alle samlede ved Grunden, tæt beklædte med klæbrige, stilkede Kirtler). (N. F. Droseraceæ).

Stellaria media. Frugten kapselagtig, opspringende med Tænder. (10, 3).

Holosteum. Frugten kapselagtig, opspringende med Tænder i Spidsen (3, 3).

c. Blomsterdækket enkelt.

Polygonum aviculare (6, 3).

4. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

93. **Parnássia** L. Bæger og Krone fembladede; 5 kirtlet-randhaarede Bikronblade; Frugten enrummet, fireklappet Kapsel med vægstillede Frøstole. (N. F. Droseraceæ).

Drosera. Ingen Bikronblade; Kapselen treklappet. (5, 3).

5. Orden. Pentagynia (Femhunnede).

a. Bægeret urteagtigt.

Drosera (5, 3).
Linum. Bægeret fembladet, Frugt tirummet, tifrøet Kapsel.
Cerastium semidecandrum (10, 5).
Spergula vernalis (10, 4).

b. Bægeret hindeagtigt.

94. **Státice** L. (excl. sp.). Bægeret femnervet og femtandet; Kronbladene 5, ved Grunden sammenvoxne med Støvdragerne; Frugt enfrøet, uopspringende; Blomsterne i gaffeldeelt grenede, ensidige Ax.

95. **Armëria** Willd. Blomsterne i Hoved med taglagt Svøb, de ydre Svøbblade ved Grunden forlængede i et nedadrettet, hindeagtigt Rør; forøvrigt som foreg. (94—95. N. F. Plumbagineæ).

6. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

Myosurus. Støvdragerne 5—∞, Frugterne talrige, nødagtige, paa en kegleformigt forlænget Frugtbund. (13, 3).

I. Monogynia.

1. Echium. Slangehoved.

252. **E. vulgare** L. (Almindelig S.) H. 219; Drej. n. 196; F. D. 445; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1298, fig. 2.

Stængelen rank-opret, tilligemed de linie-lancetformede *Blade* stivhaaret-ru; *Blomsterstanden* pyramideformet, sammensat af ensidige, før Udspringningen tilbagerullede Ax fra Bladhjørnerne.

1—3′ høi. Kronen blaa*), sjeldnere blegrød eller hvid. 6—7. ⊙.

Ved Veie og paa Græsmarker, meget alm. paa Bornholm, i Sjælland, Møen og den nordlige Deel af Falster og Lolland; i ***Fyens*** nordøstlige Deel ikke sjelden (hyppigst paa Hindsholm), mod S. og V. sporadisk: Nyborg, V. Skjerninge! Skaarup (19), Svaninge, Mynderup; ***Lyø*** (12); paa ***Halvøen*** alm. i V. Hanherred (12) og omkring Aalborg (Branth), S. for Limfjorden sjelden og sporadisk: Nibe (8), Hvidbjerg ved Skive (Funch), Løistrupgaard ved Randers (16), Mariager (7), Holme ved Aarhuus (2), Horsens (Jørgens.), Nørup ved Veile (Warming), Estrup mellem Kolding og Ribe (28), Ribe (Fabr. Müller), Haderslev (Grønlund), Volmerstoft, Flensborg (16).

2. Lithospermum. Steenfrø.

253. **L. officinale** L. (Læge-S.) H. 210; Drej. n. 197; F. D. 1084; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1313, fig. 1.

Bladene lancetformede, tilspidsede, tiltrykt-korthaarede, med ophøiede Sideaarer paa Underfladen; *Kronens* Svælg fempuklet, Kronrøret (under Blomstringen) af Længde med Bægerfligene; *Nødderne* jævne, glindsende, hvide.

---

*) Alle Arter af Familien Asperifoliæ (Nr. 252—73), hvis Krone i ældre Tilstand har en blaa eller violet Farve, have umiddelbart efter Udspringningen røde Kroner. Kun hos enkelte Arter og undtagelsesviis vedligeholder den røde Farve sig under hele Blomstringen. Naar Kronens Farve i det Følgende uden yderligere Bemærkninger angives, er den bestemt efter den ældre Tilstand. Om Blomsterstandens Forhold i Knoptilstanden see ovenfor (i Slægts-Oversigten). Hos flere Arter af Familien forekommer Blomsten under en dobbelt Form: deels (♀) med stærkt udviklet Griffel (længere end Bægeret) og korte Støvdragere, deels (♂) med kort (i Bægeret indsluttet) Griffel og stærkere udviklet Krone og Støvdragere.

Kronerne hvidgule. Kun 2—3 Frugter komme til Udvikling i hver Blomst. 6—7. ♃.

Paa Skrænter, stenede og grusede Pladser, i Kratskove: paa *Øerne* sporadisk og i enkelte Egne (f. Ex. Bornholm, Møens Klint, Roeskilde og Fredriksværk) hyppig; paa *Halvøen* sjeldnere: *J.* Kalø Slot (13); *Sl.* Ballastbakken ved Flensborg, Nyværk ved Slesvig (16).

254. **L. arvense** L. (Rynket S.) H. 211; Drej. n. 198; F. D. 456; Rchb. l. c. tab. 1314, fig. 5—6.

Bladene oval-lancetformede, de nedre budte, de øvre næsten spidse, korthaaret-rue, Sideaarerne utydelige; *Kronens* Svælg foldet; *Bægerfligene* under Blomstringen længere end Kronrøret, efter Blomstringen linieformet-forlængede; *Nødderne* rynket-ujævne, brune.

Kronerne hvide med sortgrønt Rør, større end hos foreg. Roden rødviolet. 5—6. ⊙.

Ukrud i Vintersæden, alm. udbredt paa *Øerne*; paa *Halvøen* sjeldnere: Hansted og Korsø i Thy (Carst.), paa Aagaards Kalkbakker og ved N. Sundby (12), Sohngaardsholm (Juel), Ranum v. Løgstør (8), Horsens (Jørg.); Haderslev (Grønlund).

3. Stenhammaria. Hestetunge.

255. **S. maritima** [Rchb. fl. excurs. I, p. 387] (Strand-H.) Pulmonaria L., H. 215; F. D. 25; H. N. V, 5; Hippoglossum Hartm. Skand. fl. 4. Uppl.; Mertensia maritima Don, Rchb. l. c. tab. 1317, fig. 1.

Stængelen meget grenet, nedliggende; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformede, kjødfulde, blaagraae, paa Overfladen (i tørret Tilstand) rue af talrige vorteformede Punkter, forøvrigt glatte.

Kronerne lysblaa eller lila. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, meget sjelden, og kun funden i den nordvestlige Deel af *Jylland*: Hirtshals i Hjørring Amt (Juel), Svinekløv ved den grønne Strand i V. Hanherred (16), Klitmøller ved Thisted (28), Hansted paa Hanstholmen i Thy (7)! Bovbjerg (Khr. Wichfeld). ⚘

4. Pulmonaria. Lungeurt.

256. **P. officinalis** L. (Almindelig L.) H. 214; Drej. n. 199; F. D. 482 (slet); Rchb. l. c. XVIII, tab. 1317, fig. 2.

Rodbladene ægformede eller æg-hjerteformede, med en smalvinget *Bladstilk; Stængelbladene* ægformede eller elliptiske, siddende eller kortstilkede; Stængelens Haar udstaaende eller nogle nedadrettede, blandede med Kirtelhaar.

Bladene ofte plettede. Var. med smalere, elliptiske Rodblade og lancetformede Stængelblade (P. angustifolia H. 214, F. D. 483). Kronerne violet-blaa. Undertiden mangler Haarkrandsen i Svælget. 4—5. ♃.

I Skove og Krat meget alm.

257. **P. angustifolia** [L. Fl. Suec. ed. 2, p. 58] (Himmelblaa L.) Drej. n. 200; F. D. 2344; H. N. I, 14; P. azurea Bess., Lge. Haandb. 2 Udg. S. 143; Rchb. l. c. tab. 1319, fig. 1—2.

Rodbladene lancetformede, nedløbende i en bredvinget *Bladstilk; Stængelbladene* smalt lancetformede, i Randen noget tilbagerullede, halvt-omfattende og lidet nedløbende; *Stængelens Haar* nedadrettede, ingen (eller ganske faa) kirtelbærende.

Bladene med talrigere, men kortere og blødere Haar end foreg. Kronerne himmelblaa (var. med hvide Kr. — 14). 4—5. ♃.

I aabne Skove sjelden: *Sj.* Jonstrup Vang imod Seminariet (i Mængde)! [*

5. Asperugo. River.

258. **A. procumbens** L. (Fremliggende R.) H. 218; Drej. n. 201; F. D. 552; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1327.

Stængelen kantet, ru af nedadvendte Børster, gaffeldeelt; *Bladene* lancetformede, budte, heelrandede eller utydeligt tandede, rue, ved Forgreningerne modsatte; *Blomsterne* enlige eller parvise i Gaffeldelingerne eller Bladhjørnerne; *Bægeret* tiltagende i Størrelse efter Afblomstringen.

Holder sig fast ved Hjælp af den rue Beklædning. Kronerne mørkviolette. 5—7. ⊙.

Ved Gjærder, især omkring Byer, alm. i *Sjæll.* og paa de østligere og sydligere Øer, sparsommere i *Fyen* (Hindsholm, Odense (12), Nyborg (Lund), Aunslev (16), V. Skjerninge, Svendborg! Skaarupør, *Stryno* (12); *Samso* (2); paa *Halvoen* sjelden: Broust i Ø. Hanherred (16), Mariager Kloster (7), Ebeltoft (Ørting), Jægergaarden ved Aarhus (16), Horsens (Jørg.), Fredericia (12), Ribe (Andresen), Flensborg (16).

6. Cynoglossum. Hundetunge.

259. **C. officinale** L. (Læge-H.) H. 213; Drej. n. 203; F. D. 1147; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1330.

Stængelen opret; *Bladene* lancetformede, de nedre stilkede, de øvre halvt-omfattende; *Blomsterstanden* en Top; *Frugterne* fladtrykte, omgivne af en fremstaaende Rand.

1—3' høi. Hele Planten graafiltet. Frugterne hænge fast i Klæderne ved de hagekrummede Børster. Har en ubehagelig (museagtig) Lugt. Kronerne skident mørkrøde. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veigrøfter omkring beboede Steder hist og her.

7. Omphalodes. Vaarforglemmigei.

† 260. **O. verna** [Moench. meth. p. 420] (Hjertebladet V.) Rchb. l. c. XVIII, tab. 1326, fig. 2; Cynoglossum Omphalodes L., H. II, 140.

Rodbladene langstilkede, æg-hjerteformede, *Stængelbladene* æg-lancetformede, kortstilkede; *Blomsterne* i gaffeldeelt, faablomstret Klase.

Svagt- og korthaaret, Kronen himmelblaa (ligner de større Myosotis-Arter). 4—5. ♃.

Dyrkes i Haver og forekommer derfra undertiden forvildet, f. Ex. Pulverholz og Nyværk ved Slesvig (16).

8. Echinospermum. Pigfrø.

261. **E. Lappula** [Lehm. asperif. 121] (Tvehaget P.) Drej. n. 202; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1329, fig. 2; H. N. IX, 9; Myosotis L., F. D. 692; H. 209; Cynoglossum Wallr.

Stængelen opret, foroven grenet; *Bladene* lancetformede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette; *Bægeret* dybt, næsten til Grunden, femkløvet, med linie-lancetformede Flige; *Frugterne* vortet-punkterede, med 2 Rækker af 2—3-hagede Børster i Randen.

Stængel og Blade tæt og tiltrykt haarede, rue. Kronen himmelblaa. Ligner under Blomstringen Myosotis, under Frugtmodningen Cynoglossum. 6—7. ⊙.

Paa tørre, grusede Steder omkring Byer sjelden: *Bornh.* ved Hammershuus (19), Nexø og Rønne (H.); *Moen* (16); *Sj.* Stevns

Klint (9), udenfor Øster- og Amager-Port ved Kbhvn. (H., Dr.), Helsingør (27); *F.* Odense (H.). (Paa flere af de nævnte Voxesteder synes den nu at være forsvunden).

9. Myosotis. Forglemmigei.

a. Bægerets nedre Deel beklædt med udstaaende, hagekrummede Haar.

aa. *Fugaces Fr. Tidligt blomstrende og hurtigt henvisnende.* ⊙.

α. Bægeret under Frugtmodningen lukket, længere end Blomsterstilken.

262. **M. versicolor** [Pers. Syn. I, p. 156] (Forskjelligfarvet F.) H. 209; Drej. n. 213; Fr. nov. 67; F. D. 583 (høire Fig.) og 2285 b.; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1325, fig. 1; H. N. I, 12.

Stænglerne oventil gaffeldeelte; *Bladene* lancetformede, spidse, ved Stængelens Forgreninger ofte modsatte; *Blomsterne* i nedentil bladløse Klaser; *Blomsterstilkene* (efter Afblomstringen) udstaaende; *Bægeret* dybt femfliget; *Griffelen* lidet længere end Nødderne.

4—8" høi. Bladene stærkere randhaarede end følg., med udstaaende Haar. Kronen først guul, siden blaa eller violet. 5—6.

Paa tørre, især dyrkede Marker, alm. udbredt.

263. **M. stricta** [Link Enum. hort. berol. I, 164] (Rank F.) Drej. n. 214; Fr. nov. p. 67; F. D. 2285 a.; Rchb. l. c. tab. 1324, fig. 2; H. N. I, 13.

Stænglerne stivt oprette, fra Grunden af grenede; alle *Bladene* spredte, oval-lancetformede, budte; *Klaserne* forneden bladbærende (undertiden Blomster fra de nederste Bladhjørner); *Blomsterstilkene* meget korte, opret-tiltrykte; *Bægeret* dybt femfliget; *Griffelen* af Længde med eller kortere end Nødderne.

2—6" høi; med tættere, men kortere og blødere (ofte indbøiede) Haar end foreg. Kronen blaa, meget liden. 4—5.

Paa sandige Marker alm. [*

β. Bægeret af Længde med eller kortere end Blomsterstilken, dets Flige under Frugtmodningen opret-udstaaende.

264. **M. collina** [Hoffm. D. Fl. ed. 1, p. 61] (Bjerg-F.) Fr. nov. p. 66; H. N. I, 11; M. hispida Schldl., Drej. n. 212; F. D. 2284; Rchb. l. c. tab. 1323, fig. 2—3.

Bladene omvendt-æg-lancetformede, budte eller (de øvre) spidse, alle spredte; *Klaserne* forneden bladløse; *Blomsterstilkene* udstaaende, omtrent af Bægerets Længde; *Griffelen* af Længde med Nødderne, meget kortere end det til lidet nedenfor Midten femfligede Bæger.

2—6" høi, tæt- og stivhaaret, med udstaaende Haar. Kronen blaa, meget liden. 4—5.

Paa tørre Marker og Bakker, meget alm.

265. **M. sparsiflora** [Pohl i Hopp. Taschenb. 1807 p. 123] (Fjernblomstret F.) H. 206; Drej. n. 211; F. D. 1688; Rchb. l. c. tab. 1324, fig. 3; H. N. X, 14.

Stængelen svag, gjentagne Gange grenet; *Bladene* elliptiske, de nedre omvendt-ægformede, budte; *Blomsterne* enlige ved Stængelens Forgreninger og i fjernblomstrede, forneden bladbærende Klaser; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen nedbøiede, 2—4 Gange længere end det dybt femdeelte *Bæger* (Bægerfligene næsten dobbelt saa lange som Røret); *Griffelen* kortere end Nødderne.

Haarene fjerne, korte og indbøiet tiltrykte. Kronen blegblaa. 5—6.

Forekommer forvildet i og omkring Haver (oprindelig indført), f. Ex. Marienlyst ved Helsingør (21); Classens o. fl. Haver ved Kjøbenhavn! ⊠

bb. Persistentes Fr. Sildigere blomstrende og længere vedvarende. (Bægeret under Frugtmodningen kortere end Blomsterstilkene). ⊙ eller ♃.

266. **M. arvensis** [Roth fl. germ. II, p. 222] (Mark-F.) M. intermedia Link, H. II, 140; Drej. n. 210; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 258; Fr. nov. p. 65; Rchb. l. c. tab. 1323, fig. 1; H. N. X, 13; M. scorpioides α, arvensis L.

Bladene oval-lancetformede, de nedre omvendt-ægformede, budte; *Klaserne* bladløse; *Blomsterstilkene* imod Frugtmodningen udstaaende, dobbelt saa lange som det dybt femdeelte *Bæger*;

Bægerfligene sammenstødende; *Kronens* Krave huul; *Griffelen* omtrent af Noddernes Længde, flere Gange kortere end Bægeret.

1/2—1 1/2' høi, graaagtig af den tætte Haarbeklædning. Kronen blaa. 5—7. ⊙.

Paa dyrket Jord i Mark og Have, i Udkanten af Skove o. s. v. alm.

267. **M. silvatica** [Hoffm. D. Fl. ed. 2, p. 85] (Skov-F.) H. 207; Drej. n. 209; Fr. nov. p. 64; F. D. 583 (venstre Fig.); Rchb. l. c. tab. 1322, fig. 1.

Bladene lancetformede, budte eller spidse, de nedre ovale eller elliptiske, stilkede; *Klaserne* bladløse; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end *Bægeret*, som er dybt femdeelt, med opret-aabne *Flige; Kronens* Krave flad; *Griffelen* over halvt saa lang som Bægeret.

1/2—1 1/2' høi, friskere grøn og ikke saa tæthaaret som foreg. Kronen dobbelt saa stor, blaa, sjeldnere hvid eller blegrød. 5—6. ♃.

I Skove og Krat ikke sjelden.

b. Bægeret overalt tiltrykt-haaret (under Frugtmodningen kortere end Blomsterstilkene).

268. **M. lingulata** [Schultz i Lehm. Asperifol. I, p. 110] (Sump-F.) Fr. nov. p. 64; Rchb. l. c. tab. 1321, fig. 1; H. N. IV, 11; M. cæspitosa Schultz, H. II, 139; Drej. n. 208; F. D. 2283.

Rodstokken sammentrængt, lodret; *Stængelen* trind; *Bladene* lancetformede, budte; *Klaserne* forneden bladbærende; *Bægeret* meget kortere end Blomsterstilken, dybt femdeelt med udstaaende Flige; *Kronfligene* afrundede; *Griffelen* meget kort.

Stænglerne alm. talrige fra Rodstokken, tiltrykt-haarede, ved Grunden rødlige; ingen Udløbere. Kronen mindre end hos følgende, blaa. 6—8. ⊙.

β, radicans! Stænglerne langstrakte, meget grenede, opstigende og ved Grunden rodslaaende; noget kantede; Bægeret deelt omtrent til Midten.

I Tørv- og Hedemoser, paa sumpige Steder i Skove, ikke sjelden og bemærket i alle danske Provindser. *β*, *F.* Skaarup (19)! *Sl.* Haderslev (Grønlund)!

269. **M. palustris** [With. arr. of brit. pl. 2, 225] (Eng-F.) H. 207; Drej. n. 207; Fr. nov. p. 63; F. D. 1988; Rchb. l. c. tab. 1320; M. scorpioides β, palustris L.

Rodstokken forlænget, krybende; *Stængelen* kantet; *Bladene* lancetformede, Stængelbladene spidse; *Klaserne* bladløse; *Bægeret* kortere end Blomsterstilken, femtandet med udstaaende Tænder; *Kronfligene* svagt udrandede; *Griffelen* af Bægerets Længde.

Høiere og med større Kroner (blaa) end de øvrige Arter. Har ofte, især Formen γ, Udløbere fra Rodstokken. 6—8. ♃.

α, *genuina* Rchb. l. c. tab. 1320, fig. 1. Stængelen med udstaaende Haar.

β, *laxiflora* (M. laxiflora Rchb. l. c. fig. 4), Stængelens Haar tiltrykte, Grenenes udstaaende, Kronerne store.

γ, *strigulosa* (M. strigulosa Rchb. l. c. fig. 3), Stængelens og Grenenes Haar tiltrykte. Lavere og spædere end Hovedarten, Kronen mindre. (Ofte Udløbere fra Rodstokken).

Paa Enge, ved Randen af Bække og Søer, alm. udbredt. γ, (en udmærket Form) ved Sandbjerg pr. Hørsholm! Fidt-Mose ved Hjortespring! Sorø! Selchousdal (Lund); *F.* Ollerup (12).

Anm. *M. repens* Don (E. B. 2703) hører, efter Expl. fra Babington (og Beskrivelsen i Sammes Man. of Brit. bot.) ikke herhen, forskjellig ved nedentil bladbærende Klaser, længere og efter Afblomstringen stærkt tilbagebøiede Blomsterstilke, dybere deelt Bæger, kortere Griffel, blegblaa Kroner og Stængelen stivhaaret af udstaaende Haar. Denne maa eftersøges i vor Flora.

10. Borrago. Hjulkrone.

† 270. **B. officinalis** L. (Blaa H.) Drej. p. 75; Rafn p. 48; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1302.

Bladene elliptiske, stilkede, tilligemed *Stængelen* og det dybt femdeelte *Bæger* tæt beklædte af hvide, stikkende Haar. *Kronen* himmelblaa. 6—7. ⨀.

Forekommer forvildet omkring Haver, f. Ex. *Sj.* Rungsted (Dr.), Bidstrupgaard (14), Maglekilde ved Roeskilde (Thomsen); ***Møen*** ved Marienborg (9); *Loll.* Stokkemarke, Aunede (19); *J.* Sindal i Vendsyssel (Juel), Staby pr. Holstebro! Charlottenlund ved Kolding (30), *Sl.* Aarøsund (Nielsen); Stampemøllen ved Slesvig, Fredriksort (16).

11. Anchusa. Oxetunge.

271. **A. arvensis** [M. Bieberst. fl. taur. cauc. I, 123] (Krumhals). Drej. n. 205; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1310, fig. 1; Lycopsis L., H. 218; F. D. 435 (slet).

Bladene lancetformede, rundbugtet-tandede; *Kronens Rør* bøiet; *Bægeret* næsten til Grunden femkløvet.

$^1/_2$—1' høi. Hele Planten stivhaaret og meget ru. Kronen himmelblaa. 5—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker alm.

272. **A. officinalis** L. (Læge-O.) H. 212; Drej. n. 204; F. D. 572; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1309; H. N. VII, 6.

Bladene lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Bægeret* til lidet nedenfor Midten femdeelt; *Kronrøret* ret.

1—2' høi, stivhaaret-ru, Kronen først rødagtigt-, senere blaaviolet, sjeldnere hvid. 6—7. ♃ eller ⊙.

Var. i Henseende til Beklædningen, Bægerfligenes Retning o. s. v. Den hvide Form har efter Premierlieut. Lunds Iagttagelse, smalere Blade, bredest paa Midten (hos Hovedarten ere de bredest ved Grunden).

Ved Veie og paa Marker, hyppig i *Sjæll.* og paa *Oerne* (Bornholm indbef.), paa Hindsholm og i Jyllands nordlige Deel; sjeldnere og sporadisk i det vestlige *Lolland*, *Langeland* og det sydlige *Fyen* (Nyborg! Hvidkilde (Jørgens.), Hørup, Steenstrup (12), Faaborg!) og *Halvøens* sydlige Deel (Skanderborg, Horsens (12), Rødding, Husum (16), Flensborg (12).

12. Symphytum. Kulsukker.

273. **S. officinale** L. (Læge-K.) H. 216; Drej. n. 206; F. D. 664 og 1569; Rchb. l. c. XVIII, tab. 1303, fig. 1; H. N. V, 3; L. Herb. III, 60.

Stængelen vinget af de nedløbende Blade; *de nedre Blade* æg-lancetformede, stilkede, *de øvre* lancetformede, tilspidsede, nedløbende; *Bægeret* dybt femdeelt; *Kronens* Krave svagt femtandet, med tilbagebøiede Tænder; *Støvknapperne* længere end Støvtraadene.

1—2' høi; stivhaaret-ru; Kronen violet, sjeldnere rosenrød ell. hvid. 6—8. ♃.

Var. med længere eller kortere Griffel og Bikronskjæl; Bægertænderne oprette eller udstaaende (den sidste Form S. patens Sibth.).
Ved Søbredder og andre fugtige Steder, især omkring Byer, hist og her, men ikke almindelig, i alle danske Provindser.

† *S. orientale* L. H. N. V, 4. *Stængelen* ikke eller kun ved Bladenes Basis vinget mere ru end hos foreg.; *de nedre Blade* æg-hjerteformede, de øvre svagt eller aldeles ikke nedløbende; Støvknapper og Støvtraade ligelange. Kronen rød eller violet. 6—8.

Forvildet ved Veistrup i Fyen (19)!

13. Atropa. Galnebær.

274. **A. Belladonna** L. (Giftig G.) H. 260; F. D. 758; Rchb. l. c. XX, tab. 1629.

Bladene (alm. 2 sammen, det ene mindre) elliptisk-ægformede, heelrandede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, nikkende; *Blomsterstilke* og *Bæger* klæbrig-haarede.

2—3' høi. Kronen skident violet med brune Aarer. Bærret sort. Rod og Blade have en bedøvende Lugt. Giftig. 7. ♃.

Ved Gjærder omkring beboede Steder, sjelden (og maaskee fra ældre Tider indført): *J.* Møgelkjær (H.), ved Teglovnen N. for Kolding! og Bellevue S. for Kolding, (30); *F.* Middelfart (H.), ***Langeland*** ved Hou, *Loll.* v. Christianssæde og Aalholm (H.). *Sj.* Maglekilde ved Roeskilde (Thomsen), Sparresholm (Lund); ⊠

14. Physalis. Blærebæger.

† 275. **P. Alkekengi** L. (Jødekirsebær). H. 261; F. D. 1636; Rchb. l. c. XX, tab. 1630.

Bladene modsatte, stilkede, æg-hjerteformede eller ægformede med indsnøret Basis, heelrandede eller svagt tandede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, nikkende.

1' høi. Kronen guulhvid, Bægeret først grønt, siden tilvoxende og opblæst, tilligemed Bærret høirødt. 6—7. ♃.

Omkring Byer og andre dyrkede Steder (oprindelig indført): ***Loll.*** ved Saxkjøbing (19), Hunseby (5), Nørreballe, Hillested, Godsted (H.); ***Falst.*** ved Bregninge, Horbeløv, Taaderup (14); ***Sj.*** Vemmetofte (Sünckenberg). ⊠

† *Nicandra.*

† *N. physaloides* [Gärtn. de fruct. II, p. 237, tab. 131] Rchb. l. c. XX, tab. 1626, fig. 2; Atropa physaloides L.

Glat; *Stængelen* opret med kantet-furede Grene; *Bladene* ægformede eller elliptiske, bugtet-tandede, med vinget Bladstilk; Blomsterne store, enlige, *Bægeret* femkantet-vinget, gjennemsigtig-bleggrønt (imod Modenheden blegbrunt), med stærkt fremtrædende Aarenæt; *Kronen* blegblaa eller lila. 7—8. ⊙.

Oprindelig fra Sydamerika, dyrket i Haver og derfra forvildet: *Sj.* Særsløv ved Holbæk (Leth), Jonstrup (14), Søllerød (Petersen)! *Falst.* Horbeløv (Koch); ***Bornh.*** langs Stranden ved Rønne søndre Baadehavn (Baagøe)!

15. Solanum. Natskygge.

a. Stængelen urteagtig, opret.

aa. Underjordiske Knoller paa Rodstokkens Grene. ♃.

† *S. tuberosum* L. (Kartoffel). Rafn II, p. 156; Rchb. l. c. XX, tab. 1633, fig. 3—4.

Bladene mellembrudt-fjersnitdeelte med ægformede eller ovale Afsnit; *Blomsterne* i Skjærm eller Qvast fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* ovenfor Midten leddede; *Kronen* femkantet.

Var. meget i Henseende til Kronens Farve (violet, blaa, hvid) og Knollernes Størrelse, Form og Farve. 6—7.

Dyrkes alm. overalt i Landet (oprindelig indført fra Amerika).

bb. Roden pæleformet, grenet, ingen Knoller. ⊙.

276. S. **nigrum** L. (Sort N.) H. 263; Drej. n. 239; F. D. 460; Rchb. l. c. XX, tab. 1631, fig. 1—2.

Stængelen med fremstaaende, knudrede Kanter; *Bladene* rudeformet-ægformede, heelrandede eller rundbugtet-tandede, tilligemed Stængelen svagt duunhaarede; *Blomsterstanden* skjærmformet, modsat Bladet eller fra ubestemte Steder af Stængelen; *Blomsterstilkene* i Spidsen tykkere, tilsidst nedbøiede; *Bærret* kugleformet, sort-violet.

Kronen hvid, undertiden med violette Spidser eller Underflade. Støvkapperne gule. 8—10.

Paa dyrket Jord, især i Haver, et almindeligt Ukrud, dog ikke overalt, f. Ex. sjelden i det nordlige Jyll. (Branth).

277. S. **humile** [Bernh. i Willd. Enum. hort. ber. I, 236] (Glat N.) Drej. n. 238; F. D. 2345; S. nigrum—humile Rchb. l. c. XX, tab. 1632, fig. 2; H. N. IX, 14.

Stængelen med utydeligt vortede Kanter, tilligemed *Bladene* næsten glatte; *Bærrene* guulgrønne, forøvrigt som foreg. 8—10.

Ved Gjærder og paa dyrket Jord med foreg., men sjeldnere: *Sj.* Charlottenlund, Amager (Drej.), Farimagsveien! Sorø (12), Kalundborg (15); *Falst.* ved Moseby og Taaderup (14); *Thorseng* ved Lundby! *F.* Hofmansgave (18), i det sydlige alm. (12); *Bornh.* Rønne (14), Terkels Mølle (Zahrtmann).

278. S. **villosum** [Lam. dict. 4, p. 289] (Haaret N.) H. II, 147; Drej. p. 88; H. N. XV, 22; S. nigrum—villosum Rchb. l. c. XX, tab. 1632, fig. 1.

Bladene ægformede, bugtet-tandede, tilligemed *Stængelen* fiint-udhaarede; *Bærrene* voxgule, forøvrigt som foreg. 8—10.

Med de foreg., sjelden: Helsingør (Rafn)?, Amager (27).

279. S. **miniatum** [Bernh. l. c.] (Høirød N.) Drej. n. 240; H. N. XV, 21; S. nigrum—miniatum Rchb. l. c. tab. 1632, fig. 3; S. nigrum villosum F. D. 1927.

Stængelen med fremstaaende, stærkt knudret-vortede Kanter, tilligemed de rudeformet-ægformede, rundtakket-fjerlappede *Blade* duunhaarede; *Bærrene* høirøde, forøvrigt som foreg. 8—10.

Paa Ryddepladser, omkring Byer o. s. v. ikke alm. Amager ved Porten og Götchens Batteri (Dr.)! Hellested, Tryggevælde (9); *Falst.* Stubbekjøbing (19); *Loll.* Lindholm (19).

b. Stængelen buskagtig, bøiet og noget slyngende.

280. S. **Dulcamara** L. (Bittersød N.) H. 262; Drej. n. 237; F. D. 607; Rchb. l. c. XX, tab. 1633, fig. 1—2.

Bladene æg-hjerteformede, ofte spydformet-ørede ved Grunden; *Bærrene* aflange.

Kronerne violette med 2 grønne, hvidrandede Pletter ved Grunden af hver Flig. Bær røde. 6—7. ♄.

Var. i Bladenes Form, Beklædningen o. s. v.

β, *tomentosum* Koch Syn. II, p. 584, med duunhaarede Stængler og Blade.

γ, *marinum* Bab. man. ed. 3, p. 225. Stængelen fremliggende, meget grenet, med kortere Ledstykker og tætsiddende, hele eller ørede Blade, som tilligemed de unge Grene ere kjødfulde.

δ, *laciniatum* Dun. (DC. prodr. XIII, 78). Alle Bladene ørede, de nedre og midterste lyreformede, med 2—3 Par Flige ved Grunden.

Paa fugtige Steder i Kratskove alm. udbredt. *β*, sjeldnere og paa solaabne Steder; *γ*, ved Strandbredder i Sandet: *Sj.* Nykjøbing (27), Helsingør (Heiberg); *Loll.* ved Bredfjed! o. fl. St. langs Østersøen mellem Rødby og Nakskov Fjord (19); *Ærø* (10)! *δ*, *Loll.* ved Maibølle (5)!

Anm. Fra den hos os forekommende Strandform afviger den af Babington beskrevne *γ*, marinum ved hjerteformede og ikke ørede Blade.

16. Lycium. Bukketorn.

† 281. **L. vulgare** [Dun. i DC. prodr. XIII, 509] (Gjærde-B.) L. barbarum L. ex part., Rchb. l. c. XX, tab. 1635, fig. 1 (L. afrum).

Stængelen buskagtig, mnd bueformigt-hængende Grene; *Bladene* lancetformede; *Blomsterne* enlige eller 2—3 samlede, omgivne af Bladknipper fordeelte langs op ad Stængelen. *Kronens* Rør og Krave ligelange.

Kronen violet, Bær røde. 6—7. ♄.

Plantes alm. ved Hegn og udbreder sig med Lethed, hvorfor den forekommer forvildet, især i det sydvestl. Sjæll. og Fyen.

17. Hyoscyamus. Bulmeurt.

282. **H. niger** L. (Almindelig B.) H. 259; Drej. n. 236; F. D. 1452; Rchb. l. c. XX, tab. 1623.

Stængelen opret, de nedre Blade stilkede, halvfinnede, de øvre halvtomfattende, bugtet-tandede eller halvfinnede; *Blomsterne* kortstilkede, ensidige, fra de øvre Bladhjørner.

Klæbrig-haaret, har en ubehagelig, bedøvende Lugt og er giftig. Kronens Krave gulgraa med mørkviolette Aarer, Røret indvendigt mørkviolet. 6—7. ⊙.

β, *agrestis* Fr. (H. agrestis W. & K.) H. N. VIII, 8. Lavere, med gule Kroner. ⊙.

Paa grusede Steder omkring Byer ikke sjelden. *β*, paa dyrkede Marker, sjeldnere: *J.* Ribe (d'Origny)! ***Bornh.*** Klemensker (Zahrtmann).

18. Datura. Pigæble.

283. **D. Stramonium** L. (Giftig P.) H. 258; Drej. n. 235; F. D. 436; Rchb. l. c. XX, tab. 1624.

Stængelen oventil gaffeldeelt, med *Blomsterne* enlige, kortstilkede i Greenvinklerne; *Bladene* ægformede, grovt og uregelmæssigt bugtet-tandede; *Kapselen* beklædt med Blødpigge.

Grøn, næsten aldeles glat, giftig. Kronen hvid. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder og paa grusede Steder omkring Byer, ikke alm. *Sj.* Snedkersteen! Vedbæk (15), Strandmøllen (Dr.), Skovshoved, Farum (H.), Amager ved Götchens Batteri! Næstved (H.); ***Bornh.*** ved Rønne (H.)! ***Falst.*** Idestrup (5), ***Loll.*** Maribo, Hunseby, Sundby (H.), Nebbelunde (5); *J.* Skovbakken ved Aalborg (Juel); ***Sl.*** Hvidding S. for Kongeaaen (16), Gram (1), Vonsbæk (Nielsen), ***Als*** v. Stolbro (10).

19. Verbascum. Kongelys.

a. *Thapsus.* Bladene tæt beklædte af en hvidguul Filt, mere eller mindre nedløbende. Støvdragerne uligelange; de længere med nedløbende Støvknapper. Kapselen aflang.

† *V. phlomoides* L. Rchb. l. c. XX, tab. 1639—41. *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakkede, de nedre stilkede, de midterste kort nedløbende i 2 brede, korte, afrundede Vinger, de øvre Blade ikke nedløbende; Klasen forneden mellembrudt, sjeldent grenet; forøvrigt som følg., men ikke saa stærkt filtet. 7—8. ⊙.

Forvildet paa Gjærder ved Hasmark pr. Hofmansgave (18)! og i ***Loll.*** ved Nakskov (19), paa hvilket Sted den dog senere er forsvunden. Den fra Møens Klint af Hornem. anførte tilhører maaskee en Form af følg.

284. **V. thapsiforme** [Schrad. monogr. Verb. I, p. 21] (Uldbladet K.) Fr. nov. p. 68; Rchb. l. c. XX, tab. 1638; H. N. IV, 19; V. phlomoides Drej. n. 232; H. 256 (og 254: V. Thapsus tildeels).

Bladene nedløbende, rundtakkede, de nedre elliptiske, de øvre ægformede, tilspidsede, udstaaende; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) kortere end Bægeret; *Kronen* uregelm. hjulformet, den ene Flig mindre end de øvrige; de 3 (kortere) *Støvdragere* tæt hviduldede, de 2 (længere) med oventil svagthaarede Støvtraade, 1½—2 Gange længere end de aflange, paa den ene Side nedløbende Støvknapper.

Hele Planten tæt beklædt af en uldagtig, guulhvid Filt, dannet af grenede Haar, Kronen guul, sjeldent hvid. (Klasen ofte ved Grunden grenet). 7—9. ⨀.

β, cuspidatum [Schrad.]. H. II, 145; F. D. 1810; H. N. IV, 20. Klasen forneden afbrudt; de øvre Blade og Dækbladene langt tilspidsede.

Paa tørre Marker, ved Gjærder: i *Sjæll.* meget alm., især i den vestlige Deel; ***Loll.*** og ***Falst.*** hist og her (19, 14); ***J.*** sjelden: Fredericia! Kolding (1), fra de øvrige Provindser er intet Voxested mig bekjendt. *β*, hist og her med Hovedarten. *

285. **V. Thapsus** L. (Filtbladet K.) H. 254 (tildeels); Drej. n. 234; F. D. 631; V. Schraderi Mey., Koch. Syn. II, 586; Rchb. l. c. XX, tab. 1637.

Bladene nedløbende, utydeligt rundtakkede, de nedre omvendt-ægformet-lancetformede, budte, de øvre elliptiske, spidse, opret-tiltrykte; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* kortere end Bægeret; *Kronen* tragtformet, næsten regelret (den ene Flig ubetydeligt større end de øvrige); de 3 *kortere Støvdragere* tæt hviduldede, de 2 *længere* med svagt haarede eller glatte Støvtraade, der omtrent ere 4 Gange længere end de paa begge Sider nedløbende Støvknapper.

Beklædningen som hos foreg. og ligesom denne, hos store Expl. med nedentil grenet Klase. Kronen guul, sjeldnere hvid. 7—8. ⨀.

Paa tørre, meest lerede Steder, ved Veie og paa Skrænter, især i Strandegne, kun sjeldent i Selskab med foreg. (ved Sorø!); meget alm. paa Bornholm, Møen, Falster og Lolland, i *Sj.* sporadisk og

meget sjeldnere end foreg., i *Fyen* ikke sjelden (12), paa *Halvøens* Østkyst hist og her.

Anm. Synonymien hos Drej. (fl. excurs.) er bleven indviklet paa Grund af at han har beskreven V. thapsiforme under Navn af V. phlomoides L., som ikke findes egenlig vildvoxende i den danske Flora. Nr. 233 og 234 Drej. l. c. høre vistnok begge til V. Thapsus, men Beskrivelserne synes at være affattede efter enkelte Exemplarer.

b. *Lychnitis* Benth. Bladene ikke nedløbende, glatte eller kortfiltede, Støvdragerne ligelange, med ikke nedløbende Støvknapper, Kapselen aflang.

286. **V. nigrum** L. (Mørk K.) H. 257; Drej. n. 230; F. D. 1088; Rchb. l. c. XX, tab. 1649.

Bladene ægformet-elliptiske med hjerteformet Basis, rundtakkede, paa Overfladen glatte eller svagthaarede, paa Underfladen tyndt filtede, de nedre langstilkede, de øvre siddende eller kortstilkede; *Klasen* forlænget; *Blomsterstilkene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Støvdragerne* alle violet-uldede.

Kronen guul med violette Pletter i Svælget, sjeldnere hvid. 7—8. ⊙.

β, *thyrsoideum* (Host.) Bladene paa begge Flader tætfiltede, Blomsterstilkene længere.

I Kratskove, ved Veie og Gjærder alm. udbredt. *β*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* ved Helsingør (27); *Loll.* Pederstrup (19); *J.* Kolding!

287. **V. Lychnitis** L. (Smaablomstret K.) H. 256; Drej. p. 85; F. D. 586; Rchb. l. c. XX, tab. 1648.

Bladene elliptiske, rundtakkede, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen kort hvidfiltede, de nedre kortstilkede, de øvre siddende, *Blomsterstanden* en Top eller grenet Klase (dannet af indbyrdes adskilte, længere eller kortere stilkede Knipper fra Bladhjørnerne); *Støvtraadene* hviduldede.

Stængelen foroven tilligemed Blomsterstilke og Bæger støvethvidfiltede. Kronen hvid eller blegguul. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder, omkring Byer o. a. dyrkede Steder, sjelden og maaskee oprindelig udkommen fra Haver: *Sj.* Hørsholms Kirkegaard (Dr.)! Frederiksdal (H.)! *J.* Bjørnsholm (A. Lange), Ørsted (H.); *Sl.* Slotsgravene ved Husum, Slesvig (16), Egernförde (H.). ☨

c. *Blattaria.* Bladene glatte, ikke nedløbende; Støvdragerne uligelange, de længere med nedløbende Støvknapper. Kapselen kugleformet.

† *V. Blattaria* L. (Enligblomstret K.) Rchb. l. c. XX, tab. 1653.

Stængelen glat, dens øvre Deel kirtelhaaret, *Bladene* glatte, bugtet-rundtakkede, siddende, de øvre halvt omfattende, *Blomsterne* i en fjernblomstret Klase, dannet af enlige Blomster i Bladhjørnerne, *Blomsterstilkene* kirtelhaarede, længere end Bægeret og omtrent af Længde med Dækbladene; *Støvtraadene* røduldede. 7—8. ⊙.

Forvildet fra Haver: *Sj.* Bognæs (Kyll.). ikke funden i senere Tid; ***Falst.*** Nykjøbing (19)! Brarup, Skjærne (Koch)! ***Loll.*** Christianssæde (2); *Sl.* Egernförde (H.). ☞

d. Bastardformer, frembragte ved Krydsning mellem de foreg. Arter.

(Forekomme i Regelen kun i enkelte Exemplarer og bære sjelden spiredygtigt Frø. Benævnelsen er hentet fra de Arter, fra hvilke de antages at nedstamme).

⨯ **V. thapsiformi-nigrum** [Schiede, pl. hybr. 36]; Rchb. l. c. XX, tab. 1663; V. adulterinum Koch Syn. II, 591.

Mindre filtet, *Bladene* halvt nedløbende, de øvre hjerteformede; *Klasen* forneden afbrudt; *Blomsterstilkene* af Bægerets Længde; *Støvtraadene* røduldede, forøvrigt som V. thapsiforme.

Forekommer sporadisk i Selskab med V. thapsiforme og nigrum, af hvilke den ansees for en Bastardform: *Sj.* Sorø Akademihave! Lundbygaard (Arbo)! Buddinge (9), Strandmøllen (15), Frederiksdal (14); *J.* Kolding (30).

⨯ **V. Thapso-nigrum** [Schiede, pl. hybr. 32] V. collinum Schrad. monogr. tab. 5, fig. 1; H. II, 146; Drej. n. 231; F. D. 1811; Rchb. l. c. XX, tab. 1639, fig. 1.

Bladene ægformet-elliptiske, rundtakkede, halvt eller næsten ikke nedløbende, paa Overfladen svagt, paa Underfladen tætfiltede; *Klasen* forlænget, forneden afbrudt; *Blomsterstilkene* neppe saa lange som Bægeret; *Støvtraadene* røduldede; *Støvknapperne* ikke nedløbende.

Forekommer enkeltviis med foreg. og V. nigrum, af hvilke den er en Bastardform; *Sj.* Vedbæk! mellem Taarbæk og Strandmøllen (Drej.), Lundtofte (14), Bidstrup (19), Tappernøie! *Falst.* N. Vedby (Koch), Nykjøbing Slots Ruiner! *Loll.* Bregneholt (19), Ourebygaard (H.); *F.* Christiansminde og Ørkilds Slotsbakke ved Svendborg!

× **V. nigro-Thapsus** [Fr. S. Veg. Sc. p. 192]?

Stængelen svagt-, *Bladene* tæt-filtede, de nedre stilkede, de mellemste og øvre siddende (ikke nedløbende), forøvrigt som V. Thapsus.

En Form, (funden ved Strandmøllen af Hr. Piper) som kun ved de ikke nedløbende Blade adskiller sig fra V. Thapsus, maa jeg ogsaa formode at være en Bastard, og da Beskrivelsen hos Fr. (l. c.) ikke strider derimod, har jeg troet at kunne henføre den til denne, af hvilken jeg dog ikke har seet Expl.

× **V. nigro-Lychnitis** [Schiede l. c. 40] Rchb. l. c. XX, tab. 1664; V. Schiedeanum Koch Syn. II, 592.

Bladene elliptiske, tilspidsede, dybt-rundtakkede; *Blomsterstilke, Bæger* og den øvre Deel af Stængelen støvet-hvidfiltede; *Støvtraadene* røduldede.

Med Hovedarterne i Sorø Akademihave! og ved Frederiksdal (14).

20. Convolvulus. Snerle.

288. **C. arvensis** L. (Ager-S.) H. 235; Drej. n. 228; F. D. 459; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1337.

Bladene spydformede (sjeldnere næsten piilformede), med spidse, heelrandede Lapper ved Grunden; *Dækbladene* linieformede, fiint randhaarede, fjernede fra Bægeret.

Var. glat og duunhaaret, med 1- og 2-blomstrede Blomsterstilke. Kronen hvid eller blegrød, med 5 rosenrøde Striber, aabne i Solskin, vellugtende (omtrent som Mandler). 6—8. ♃.

Paa dyrkede og hvilende Marker, Grøftevolde, meget alm. og et besværligt Ukrud.

289. **C. sepium** L. (Gjærde-S.) H. 235; Drej. n. 229; F. D. 458; Calystegia R. Br.; Rchb. l. c. tab. 1340 og 1341 fig. 1.

Bladene piilformede med budte, bugtet-tandede Lapper ved Grunden; *Dækbladene* hjerteformede, glatte, tæt omgivende

Bægeret og længere end dette; *Blomsterstilkene* firekantede, enblomstrede.

Hele Planten glat. Kronen hvid, større end hos foreg. 7—9. ♃.

β, coloratus! Stængelen og Bladnerverne paa Underfladen mørkrøde. Kronerne rosenrøde.

Ved Gjærder og i Kratskove, især paa fugtig Grund: i enkelte Egne sjelden, f. Ex. i det nordlige *Jylland* (Aalborg 16), i det østlige *Sjæll.* ikke alm., i de fleste Egne af Danmark temmelig hyppig. *β*, *J.* ved Damgaard! *F.* Nyborg (Lund)! Svendborg! *Loll.* ved Søholt (19); *Sj.* Stillinge (Lund).

† *Polemonium. Flok.*

† *P. coeruleum* L. (Jacobs Stige). H. 236; F. D. 255.

Stængelen opret, bladet; *Bladene* fjersnitdeelte, med lancetformede, heelrandede Afsnit; *Blomsterstanden* en Top eller Halvskjærm; *Kronen* omtrent dobbelt saa lang som Bægeret.

Glat eller foroven duunhaaret, Kr. blaa, sjeldnere hvid. 5—6. ♃.

Dyrkes som Siirplante og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. i en Mose mellem Dronningaard og Kaningaarden (19).

21. Erythræa. Tusindgylden.

290. **E. pulchella** [Fr. nov. ed. I, p. 30] (Liden T.) H. 265; Drej. n. 247; F. D. 1637; H. N. III, 16; E. ramosissima Pers., Rchb. l. c. XVII, tab. 1061; Centaurium inapertum Rafn II, p. 77; Gentiana Centaurium b. L. (Fl. Suec.).

Stængelen skarpt firekantet, med smalvingede Kanter; *Bladene* ægformede; *Blomsterne* i den gaffeldeelte Stængels Vinkler paa *Blomsterstilke* næsten af Længde med Bægeret; *Bægerfligene* (ved Blomstens Udspringning) kortere end Kronrøret; *Kronens* Flige elliptiske, budte.

Stængelen gjentagne Gange, ofte fra Grunden af, gaffeldeelt. Smaae Expl. (Gentiana pulchella Sw.) have stundom enblomstret, aldeles udeelt Stængel. Kronen rosenrød, mindre end hos de følg., lukker sig ved Middagstid. 1—6" høi. 7—10. ⊙.

Paa Strandenge og sandige Overdrev i Nærheden af Stranden forekommer den ikke sjeldent i alle danske Provindser, sjeldnere ved Færskvandssøer, f. Ex. *Sj.* ved Tiis Sø (Lund), Smørumnedre (14), Frederiksdal (19); *Loll.* ved Maribo Sø! *F.* Tørvmoser paa Hindsholm!

291. **E. Centaurium** [Pers. Syn. I, 283] (Almindelig T.) H. 264; Drej. n. 245; Rchb. l. c. tab. 1061, fig. 1; H. N. II, 31; Gentiana L. (Sp. pl.), F. D. 617; Centaurium Erythræa Rafn l. c. 75.

Stængelen skarpt firekantet; *Bladene* elliptiske eller ovale, budte eller noget spidse; *Blomsterstilkene* meget korte, med 2 *Dækblade* ved Grunden; *Bægerfligene* omtrent halvt saa lange som den nys udsprungne Krones Rør; *Kronfligene* ovale.

4—10" høi. Stængelen forneden udeelt, Blomsterne i tæt Qvast fra Enden af Stængelen og de i de øvre Bladhjørner modsatte Grene. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid.

Paa Græsmarker og høie Enge, ikke sjelden. ⚲

292. **E. linarifolia** [Pers. l. c.] (Smalbladet T.) Drej. n. 246; Rchb. l. c. 1061, fig. 2; E. littoralis Fr. nov. ed. I, p. 29; H. 265; F. D. 1814; H. N. V, 9; Gentiana Centaurium α L. (Fl. Suec.); Centaurium vulgare Rafn l. c. 73.

Stængelen budt firekantet, de 2 Flader bredere, convexe; *Bladene* budte, de nedre omvendt-ægformede, de øvre linieformede; *Blomsterstilkene* meget korte, med 2 *Dækblade* ved Grunden; *Bægerfligene* næsten af Længde med den nys udsprungne Krones Rør; *Kronfligene* ovale, budte.

2—8" høi. Stænglerne (ofte flere fra samme Rodstok) forneden udeelte, oventil gaffeldeelte, dannende en fjernblomstret Qvast. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid. 7—10. ⨀.

β, *minor* Hartm., lavere (1—3" høi), med vedblivende og i en Rosette samlede Rodblade; Blomsterne samlede i en tæt sammentrængt Qvast.

Paa Strandfælleder og Syltenge, ikke alm., men bemærket i alle Provindser, forekommer (ligesom 290) sjeldnere inde i Landet paa Enge eller ved Færskvandssøer. *β*, paa lignende Steder som Hovedarten; men sjeldnere: *Loll.* Øerne i Maribo Sø! *J.* Aaby i Vendsyssel (Grønlund)! Enge indenfor Klitterne ved Fjaltring!

22. Gentiana. Entian.

a. *Endotricha* Fröl. Kronens Svælg beklædt med fryndset-mangedeelte Skjæl af Kronfligenes Antal.

293. **G. Amarella** L. (Smalbægret E.) H. 299; Drej. n. 243; F. D. 328; Rchb. l. c. XVII, tab. 1046; H. N. VI, 15.

Stængelbladene siddende, fra en ægformet Basis smalt lancetformede; *Bægeret* næsten regelret femfliget med linieformede, spidse Flige; *Kronen* femtandet.

Rodbladene omvendt-ægformede, kortstilkede; Kronen skident blaa eller violet. 8—9. ⊙.

Var. *α*, med korte Blomsterstilke (*G. Amarella* Willd.), *β*, med Blomsterne længere end Stængelens Ledstykker samt ved Grunden afsmalnede Stængelblade (*G. uliginosa* Willd.) og *γ*, med budte, næsten tungeformede, Stængelblade (*G. lingulata* Ag., H. N. VI, 14). Blomsten paa smaae Expl. undertiden, især hos *β*, firedeelt; Kapselen var. siddende og kortstilket.

Paa Enge, Overdrev og Fælleder, især i Nærheden af Havet, bemærket i alle danske Provindser, men i enkelte Egne sjelden, f. Ex. i det sydlige **Fyen** og den sydlige Deel af **Jyll.**

Anm. G. germanica Willd. (F. D. Suppl. ined. tab. 67), som adskilles fra foreg. ved større Kroner og tilspidsede Bægerflige, fra følg. ved ligestore Bægerflige, kunde muligviis forekomme i vor Flora. Expl. sendte under dette Navn fra Aalborg (Juel) høre til en Form af G. Amarella, med tydelig stilket Kapsel. Dette Forhold er ogsaa foranderligt hos G. germanica.

294. **G. campestris** L. (Bredbægret E.) H. 300; Drej. n. 244; F. D. 367; Rchb. XVII, tab. 1046; H. N. VIII, 10.

Stængelbladene siddende, æg-lancetformede, *Bægeret* dybt firedeelt, de 2 ydre Flige ægformede, de indre meget mindre, lancetformede, tilspidsede; *Kronen* firetandet; *Kapselen* meget kortstilket.

Rodbladene som hos foreg. Forekommer ogsaa med femdeelt Blomst. Kronen ureen blaa eller violet, sjeldnere hvid. 8—10. ⊙.

Paa Strandenge, Overdrev og Lyngbakker, alm. paa **Halvøen**, ligesaa i det østlige og nordlige **Sjæll.**; sjelden i Vestsjælland, **Fyen** og paa **Loll.-Falst.**

b. *Coelanthe* Fröl. Kronens Svælg nøgent.

295. **G. Pneumonanthe** L. (Smalbladet E.) H. 297; Drej. n. 242; F. D. 269; Rchb. XVII, tab. 1051; H. N. XIV, 15.

Bladene linieformede, med tilbagerullet Rand; *Bægeret* regelm. femfliget med linieformede Flige; *Kronen* femtandet, tragtformet; *Støvknapperne* sammenklæbede.

De nedre Stængelblade smaae, skjælformede, Blomsterne enlige i Spidsen af Stængelen eller flere, kortstilkede i de øvre Bladhjørner. Kronen stor og smukt ultramarinblaa, indvendig med grønne Punkter, sjeldent hvid (Grimstrup ved Varde, 14). 8—9. ♃.

I Hedemoser og tørvholdige Enge, paa ***Halvøen*** meget alm. i den vestlige Deel, sjeldnere mod Ø., paa ***Øerne*** sjelden: *Sj.* Annebjerggaard, Kalundborg, Svenstrup, Roeskilde, Gilleleie, Kronborg Overdrev, Udsholt, Kjøge (H.), Vallensbæks Mose (15); *Loll.* ved Hunseby (H.).

23. Menyanthes. Bukkeblad.

296. **M. trifoliata** L. (Almindelig B.) H. 226; Drej. n. 241; F. D. 541; Rchb. XVII, tab. 1043.

Stængelen opstigende; *Bladene* omskedende, stilkede, trekoblede, med omvendt-ægformede eller ovale Smaablade; *Blomsterne* i Klase.

Kronen indvendig hvid, med tæt og sirligt trævlet-fryndset Krave, udvendig rosenrød. Undertiden findes en Misdannelse med grøn, bægerlignende Krone (◁ *paradoxa* Fr.) 5—6. ♃.

I dybe Moser og Kjær, Hængedynd, alm. udbredt. ◁ i en Mose ved Bagsværd!

† *Limnanthemum.*

† *L. nymphoides* [Hffg. et Lk. fl. port. I, p. 344.] Rchb. l. c. XVII, tab. 1042; Menyanthes L., F. D. 339; Waldschmidia Web. (Wiggers) primit. p. 20, H. 228; Villarsia Vent.

Stængelen nedsænkt under Vandet, ved Ledene rodslaaende; *Bladene* langstilkede og ved Grunden omskedende, kredsrundtnyreformede, næsten heelrandede, læderagtige, paa Underfladen punkterede; Blomsterstilkene langstrakte, tilsidst bøiede, 1—4 udgaaende fra Bladhjørnerne.

Hele Planten glat. Kronerne store, smukt gule. Ligner i Bladformen Nymphæa og Hydrocharis. 7—8. ♃.

Findes vildvoxende i Marskgrøfter og Aaer i Holsteen, men neppe i det egenlige Danmark. I Kronborgs Fæstningsgrave, hvor den i flere Aar har voxet og udbredt sig, er den oprindelig indplantet (21), ligeledes sandsynligviis i Søerne ved Hørsholm, hvor den 1863 er funden af Apotheker Piper.

24. Primula. Kodriver.

a. Bladene glatte, paa Underfladen melede, Kronen rød eller lila.

297. **P. farinosa** L. (Melet K.) H. 224; Drej. n. 215; F. D. 125; Rchb. l. c. XVII, tab. 1092; H. N. XIII, 38.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede, rundtakkede; *Skaftet* bladløst; *Svøbbladene* sylformede, ved Grunden sækformigt udvidede; *Blomsterne* kortstilkede, i en tæt Skjærm; *Bægertænderne* linieformede, budte; *Kronens* Flige omvendt-hjerteformede; *Svælget* med korte, gule Kirtler.

3—10'' høi. (En af vore smukkeste vildvoxende Planter). 5—6. ♃.

I Moser og vaade Enge paa tørvholdig Bund, forekommer alm. paa *Bornh.* (20) og ikke sjeldent i et Bælte gjennem det midterste Sjælland (ikke bemærket i Egnen af Helsingør eller i Sydvest-Sjælland); i de andre Provindser sjelden: *J.* Skanderborg Dyrehave, Horsens paa Enge ved Fjorden (16); *F.* ved V. Skjerninge (H.); *Thorseng* (Lund). Paa de 2 sidstnævnte Steder er den sandsynligviis nu forsvunden. *

b. Bladene duunhaarede, rynkede, ikke melede. Kronen guul.

298. **P. officinalis** [Jacq. misc. I, 158] (Huulkravet K.) H. 222; Drej. n. 218; Rchb. l. c. XVII, tab. 1090; P. veris *α*, L., F. D. 433.

Bladene med ægformet Plade, pludseligt overgaaende i en vinget, uregelm. bølget-rundtakket Bladstilk; *Blomsterne* i alsidig Skjærm med sylformede *Svøbblade; Bægeret* ensfarvet, kort- og hvidagtig duunhaaret, lidet længere eller kortere end de tæt- og korthaarede Blomsterstilke, klokkeformet, opblæst, skarpt femkantet, med 5 korte, spidse, ægformede Tænder, omtr. $^1/_3$ af Bægerrørets Længde; *Kronen* tragtformet; *Kronens Flige* omvendt-hjerteformede, hvælvede; *Svælget* indsnøret ved en Krands af vorteformede Fremragninger.

Skaftet 4—8'' høit, tilligemed Blomsterstilke og Bæger fløielshaaret. Kronen citronguul med 5 orangefarvede Pletter i Svælget, sjeldnere høirød. Blomsterne af behagelig, men ikke stærk Lugt. 4—5. ♃.

Var. (ligesom de øvrige Arter i Slægten) ♀, med mindre Kroner, kortere Støvdragere indsluttede i Kronrøret, (som derved faaer en sækformet Udvidelse paa Midten) og stærkt udviklet Griffel (af Længde med Bægeret) og ♂, med større Kroner, længere Støvdragere (som naae til Kronrørets øvre Deel, der har en sækformet Udvidelse umiddelbart under Kraven) og tilbagetrængt Griffel (kortere end Bægeret). En Var. med enblomstrede, fra Rodstokken udgaaende Blomsterstilke og Dækblade ved Grunden (β, *subacaulis* Doell.) er funden i Fyen ved St. Jørgensgaard (12)!

Paa høie Enge og Bakker mellem Krat alm., sjeldnere i Skove.

* *P. unicolor* [Nolt. i Hans. Herb. Nr. 1159] P. Tommasinii Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 499, Rchb. l. c. XVII, tab. 1102 (?); P. officinali-elatior Muret i Reut. pl. vasc. de Genève p. 143; P. elatior β, macrocarpa Personnat, Bull. soc. bot. Fr. I, p. 160; P. elatior β, decipiens Sond. fl. Hamb. p. 113.

Adskilles fra foreg. ved ensidig Skjærm, ikke ensfarvet Bæger (Tænderne og Nerverne grønlige, Mellemrummene hvidagtige), ved større og mere flade Kroner, som mangle de orangefarvede Pletter i Svælget, fra følg. ved klokkeformig-opblæst Bæger (omtr. af Kronrørets Længde) med kortere og bredere Flige, ved mørkere Kroner med hvælvede Flige samt ved mindre klæbrige Blomsterstilke. 4—5. ♃.

Funden i Steenskoven paa ***Lolland*** (19)! og ved Borreby i ***Sjæll.*** (Nielsen)!

Anm. Ansees af de fleste Forff. for en Bastard af P. off. og elatior, men dette synes at modsiges af den Kjendsgjerning, at den ægte P. elatior ikke findes i Omegnen af Skjelskør, hvor denne Plante er funden. (Personnat (l. c.) bemærker ligeledes, at denne er den eneste Form som forekommer ved St. Flour i Frankrig). Jeg er derfor snarere tilbøielig til at ansee den enten for en storblomstret Form af P. officinalis eller for en Afart af P. elatior.

299. **P. elatior** [Jacq. l. c.] (Fladkravet K.) H. 223; Drej. n. 217; Rchb. l. c. XVII, 1090; H. N. II, 32; P. veris β, L., F. D. 434.

Bladene som hos de 2 foreg., men med talrige Sidenerver, lodrette paa Midtnerven; *Blomsterne* i noget ensidig Skjærm med sylformede Svøbblade; *Bægeret* omtrent af Længde med Blomsterstilken, tragt- eller valseformet, med æg-lancetformede, pludseligt tilspidsede Tænder, omtr. halvt saa lange som Bæger-

røret (Tænderne og de fremstaaende Nerver grønlige, Mellemrummene hvidagtig-gjennemsigtige); *Kronen* fladkravet, med svagt udrandede *Flige*, svovlguul med citronguult, ikke indsnøret *Svælg*.

Skaftet ½—1' høit, tilligemed Blomsterstilke og Bæger klæbrig-duunhaaret, Blomsterne uden eller med svag Lugt. Blomsterstilkenes Haar krusede, omtr. af Længde med Blomsterstilkens Gjennemsnit. 4—5 (omtr. 8—14 Dage tidligere end P. officinalis). ♃.

I Skove: i det østlige *Sj*. alm., sjeldnere mod V. (Ringsted! Tase Mølle! Førsløv!), i de andre Provindser sporadisk og som oftest mindre alm. end foreg. (Dyrkes tilligemed de 2 følgende som Siirplante i forskjellige Varieteter).

* 300. **P. variabilis** [Goupil ann. soc. Linn. Paris 1825 p. 294] (Langstilket K.) Gren. & Godr. Fl. Fr. II, 448; P. brevistyla DC., Rchb. l. c. XVII, 1103; P. grandiflora *β*, caulescens autt. (Lge. Haandb. 1—2 Udg.).

Bladene jævnt afsmalnede i en vinget Bladstilk, Sidenerverne fjernere og mindre lodrette paa Midtnerven end hos foreg.; *Skjærmen* alsidig; *Blomsterstilkene* længere end Bægeret (meget længere end hos foreg.); *Bægeret* opblæst tragtformet, dets Tænder lancetformede, jævnt tilspidsede, omtrent af Bægerrørets halve Længde; *Kronen* fladkravet, med omvendt-hjerteformede *Flige;* forøvrigt som foreg.

Ansees af nogle Forff. for en Bastardform af P. officinalis og grandiflora. 5. ♃.

I Skove hist og her: *Sj*. Asnæs Nordstrand (Smith); ***Moens*** Klint! *F*. Holkenhavn (Lund)! Langeskov Kro (16), Tidselholt, Skaarup, Klingstrup o. fl. St. i det sydøstl. Fyen (12, 19); *J*. Haslund Krat ved Randers (Selmer)! Holme (2), Boller (13); *Sl*. Haderslev, Halk (Grønlund)! ***Bornh***. (20)!

301. **P. grandiflora** [Lam. fl. fr. 2, 248] (Storblomstret K.) P. acaulis Jacq., H. 223; Drej. n. 216; P. elatior *β*, acaulis H. N. II, 33; P. veris *γ*, L., F. D. 194; P. vulgaris Huds.; P. silvestris Scop., Rchb. l. c. XVII, 1091.

Bladene omvendt-ægformede, jævnt afsmalnede til en vinget Bladstilk, bølget-rundtakkede; *Blomsterstilkene* enblomstrede, udgaaende fra Rodstokken; *Bægeret* skarpt femkantet, tragtformet, med linie-lancetformede, tilspidsede Tænder omtr. af Bægerrørets Længde; *Kronen* fladkravet, med omvendt-hjerteformede *Flige; Svælget* svagt indsnøret ved en Krands af Vorter.

Blomsterstilke og Bæger uldhaarede. Kronen større end hos de foreg. og blegere guul, med en mørkere Ring ved Svælget, har en behagelig, men svag Lugt. 4—5. ♃.

I Skove, ikke sjelden paa ***Halvøens*** Østkyst, sjeldnere i det Indre af Landet og mod V. (f. Ex. Rimmen pr. Lemvig! Kalbygaard! Gram (1), Husum (16), derfra mod Ø. sjeldnere: hist og her i det sydlige ***Fyen*** og paa ***Øerne*** indtil Møens Klint; ***Sj.*** alm. i Asnæs Skov ved Kalundborg (Baagøe, Smith)! ***Bornh.*** ved Nexø (20). (Varieteter med røde og hvide Kroner ved Hammelev pr. Haderslev (Grønlund), med brunrøde Kroner ved Magaard i Fyen (19).

25. Hottonia. Vandrøllike.

302. **H. palustris** L. (Almindelig V.) H. 228; Drej. n. 219; F. D. 487 og 1867 (var.); Rchb. l. c. XVII, 1081.

Bladene kamformigt fjersnitdeelte; med linieformede Afsnit; *Skaftet* bladløst, med krandsstillede *Blomster* foroven, dannende en fjernblomstret Klase; *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen tilbagebøiede; *Dækbladene* linieformede, af Længde med eller kortere end Blomsterstilkene.

$^1/_2$—1' høi. Kronen hvidagtig-kjødfarvet, med brandguult Svælg, sjeldnere rosenrød. 5—6. ♃.

I Kjær, Grøfter o. a. stillestaaende Vand, alm. udbredt.

26. Lysimachia. Fredløs.

a. *Naumburgia* Mönch. Kronen dybt femdeelt med 5 Tænder mellem Fligene.

303. **L. thyrsiflora** L. (Gulddusk). H. 230; F. D. 517; Rchb. l. c. XVII, 1085; Naumburgia Drej. n. 225.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte, sjeldnere krandsstillede ($^1/_3$ eller $^1/_4$), siddende, smalt lancetformede; *Klaserne* stilkede i Bladhjørnerne, tætblomstrede, ovale; *Kronfligene* linieformede; *Støvdragerne* sammenvoxne til en kort Ring.

Klaserne udvikles kun fra de midterste Blade paa Stængelen. Bladene punkterede, Kronen guul. Har stundom 7—10 Støvdragere. 6—7. ♃.

I Kjær, ved Bredderne af Aaer og Søer, alm. i ***Sjæll.*** og paa ***Halvøen*** (især dens vestlige Egne), sjeldnere paa ***Øerne***; i det sydlige ***Fyen*** ikke funden (12!), paa ***Bornh.*** kun ved Kleven i Clemensker Sogn (Hjorth).

b. *Lysimastrum* Duby. Kronen uden Tænder mellem Fligene.

aa. Støvdragerne ved Grunden sammenvoxne.

304. **L. vulgaris** L. (Almindelig F.) H. 229; Drej. n. 222; F. D. 689; Rchb. l. c. XVII, 1086.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte eller krandsstillede (1/3—1/4), meget kortstilkede, fjernervede, elliptiske eller lancetformede, paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterstanden* en Top, dannet af Halvskjærme fra de øvre Blades Hjørner; *Bægerfligene* æg-lancetformede, omgivne af en mørkere Rand.

Var. i Henseende til Bladenes Brede og Antal i Krandsen, samt Beklædningen og Blomsterstilkenes Længde. Kronen guul. 6—8. ♃.

Ved Søbredder, paa Enge mellem Krat, i Moser o. s. v., alm. udbredt.

† *L. punctata* [Jacq. Fl. austr. I, 366].

Stængelen opret; *Bladene* krandsstillede (1/3), sjeldnere modsatte, elliptisk-ægformede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, kortstilkede og kortere end Bladene; *Bægerfligene* linie-lancetformede, haarede og besatte med sorte Punkter (ligesom Bladene undertiden). *Kronen* guul. 7—8. ♃.

Hjemmehørende i Sydeuropa, dyrkes hist og her i Haver og forekommer stundom forvildet, f. Ex. *Sj.* Kirkehelsinge (Baagøe!), Gurre i Mængde i Anlæget ved Skovriderboligen! *Sl.* Angel (7).

bb. Støvdragerne frie.

305. **L. nummularia** L. (Pengebladet F.) H. 231; Drej. n. 223; F. D. 493; Rchb. l. c. XVII, 1084.

Stængelen krybende; *Bladene* modsatte, kortstilkede, fjernervede, hjerteformet-kredsrunde eller ovale, budte, glatte; *Bægerfligene* hjerteformede, spidse.

Kronen guul, tilligemed Bladene med mere eller mindre talrige (under Lupen synlige) blodrøde Punkter. Blomsterstilkene snart kortere, snart længere end Bladene. 6—7. ♃.

Paa Enge, ved Randen af Veie og i fugtige Skove, ikke sjelden, især meget hyppig i det sydl. *Sjæll.* og *Fyen* samt paa *Øerne.*

306. **L. nemorum** L. (Arveagtig F.) H. 231; Drej. n. 224; F. D. 174; Rchb. l. c. XVII, 1084; H. N. I, 21.

Stængelen svag, udstrakt eller opstigende; *Bladene* modsatte, kortstilkede, grundnervede, ægformede, spidse, glatte; *Bægerfligene* lancet-sylformede, tilspidsede.

Blomsterstilkene fine, oftest længere end Bladene, mod Frugtmodningen tilbagebøiede; Kronen neppe halvt saa stor som foreg., guul. Ligner Anagallis arvensis. 7—8. ♃.

I fugtige, skyggefulde Løvskove, paa *Halvøen* og i *Fyen* ikke sjelden, men sporadisk; i *Sjæll.* sjelden: Stokkebjerg Skov (Weilbach), Frederiksborg, Sparresholm (H.). Hæsede Skov ved Gisselfeld! Langebæk og Steensbøg Skove (West); ligesaa paa de mindre Øer: *Langel.* v. Tranekjær (12); *Loll.* Stokkemarke (19); *Moens* Klinteskov! *Bornh.* Hammershuus, Røe (8)! Almindingen, Svanike (F. D.).

27. Anagallis. Arve.

307. **A. arvensis** L. (Rød A.) H. 232; Drej. n. 220; F. D. 88; Rchb. l. c. XVII, 1082.

Stængelen udstrakt; *Bladene* modsatte (sjeldnere krandsstillede), siddende, ægformede; *Blomsterstilkene* enlige i Bladhjørnerne, efter Afblomstringen nedbøiede; *Bægerfligene* sylformede, tilspidsede; *Kronfligene* kirtlet-randhaarede.

Kronen høirød eller kjødfarvet, sjeldnere lila. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Agre mellem Sæden, alm. udbredt, især i stor Mængde paa *Bornholm!*

* 308. **A. coerulea** [Schreb. spicil. fl. lips. p. 5] (Blaa A.) Drej. n. 221; F. D. 1570; A. arvensis coerulea H. 232.

Stængelen udstrakt eller opstigende; *Bladene* modsatte eller krandsstillede ($^1/_3$—$^1/_4$), siddende, æg-lancetformede; *Bægerfligene* sylformede, under Lupen saugtakkede; *Kronfligene* rundtakkede.

Kronen blaa. Ansees af Flere for en Afart af foreg. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Agre: *Sj.* paa Markerne ved Lyngby Sø (Lehm., gjenfunden 1861, Wahlstedt), Kongelunden paa Amager (19), Langebæks Mølle (Rosenørn-Lehn), Petersgaard, Viemose (West); *Falst.* Eget, Horbeløv (Hansen), Horreby, S. Kirkeby (Koch); *Loll.* Bollesminde (Galschiøtt); *F.* Hofmansgave (N. E. Hofm.-Bg.).

28. Vinca. Singrøn.

† 309. **V. minor** L. (Liden S.) H. II, 147; F. D. 1813; Rchb. l. c. XVII, 1062.

Stængelen fremliggende eller krybende; *Bladene* modsatte, elliptiske, læderagtige og stedsegrønne; *Bægerfligene* spidse, kortere end Kronrøret, glatte.

Var. med ægformede eller lancetformede Blade. Kronen blaa, sjeldnere hvid. 5. ♃.

I Skove og ved Gjærder: *Sj.* Frydenlund (H.), Dronninggaard (19), Søndermarken! *Falst.* ved et Gjærde paa Nykjøbing Mark (Koch); angives ogsaa fra *Jyll.* (uden Voxested) (H.); *Sl.* Papirmøllebakken ved Flensborg, Nyværk ved Slesvig (16). Paa alle disse Steder er den dog sandsynligviis forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante.

29. Samolus. Samel.

310. **S. Valerandi** L. (Strand-S.) H. 266; Drej. n. 226; F. D. 198; Rchb. l. c. XVII, 1083; H. N. XV, 24.

Stængelen opret; *Bladene* omvendt-ægformede, budte; *Blomsterne* i Klaser i Enden af Stængelen og fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterstilkene* udstaaende, ovenfor Midten knæbøiede med et Dækblad ved Bøiningen; *Kapselen* kugleformet.

$^1/_2$—1' høi. Kronerne hvide. 7—8. ♃.

Paa Strandenge, sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle danske Provindser, hyppigst paa *Oerne* og i *Fyen*, sjeldnere i *Sjælland*. Forekommer ogsaa, men sjeldent, ved Bredderne af Færskvandssøer (f. Ex. Skanitsø! Suserup! Lindede ved Kjøge (9), Kattinge Sø ved Roeskilde (Dr.).

30. Lobelia. Lobelie.

311. **L. Dortmanna** L. (Tvepibet L.) H. 247; Drej. n. 248; F. D. 39; Rchb. l. c. XIX, tab. 1618; H. N. VIII, 7.

Bladene tæt samlede ved Roden, linieformede, seglformigt tilbagebøiede, torummede paalangs; *Skaftet* faabladet; *Blomsterne* i en fjernblomstret Klase, efter Afblomstringen nedhængende.

Roden hvidtrævlet. $^1/_2$—$1^1/_2$ høi. Bladene og Stængelens nedre Deel under Vandet. Kronerne blegt blaaagtigt-hvide. 7—9. ♃.

I Søer og ved Søbredder paa Gruus- eller Sandbund, paa ***Halvøen*** hist og her i Søerne i Hede- og Klitstrækningerne, især mod V.; paa ***Øerne*** meget sjelden: ***Læsø*** (H.); *Sj.* Gurre Sø ved Helsingør (21)!

31. Campanula. Klokke.

a. Blomsterne stilkede, i Klase eller Top.

aa. Kapselen opspringende ved Huller i Midten eller Spidsen (nedenfor Bægerfligene).

312. **C. persicæfolia** L. (Smalbladet K.) H. 240; Drej. n. 254; F. D. 1087; Rchb. l. c. XIX, tab. 1613.

Stængelen opret; *Bladene* fjernt og svagt saugtakkede; *Rodbladene* omvendt-ægformet-lancetformede, stilkede; *Stængelbladene* lancet-linieformede, siddende; *Klasen* faablomstret; *Bægerfligene* lancet-sylformede, neppe halvt saa lange som Kronen; *Kapselen* glat eller stivhaaret.

Blade og Bægerflige alm. glatte, sjeldnere haarede. Kronen blaa. 6—7. ♃.

β, calycida! De nedre Blade omvendt-ægformede, Stængelen enblomstret; Bægerfligene elliptiske, over halvt saa lange som Kronen.

Paa Bakker, især mellem Krat: paa ***Bornholm***, ***Møen*** og ***Falster*** samt i det østlige og sydlige *Sjæll.* hist og her, i de øvrige Provindser sjelden og sporadisk: *Loll.* Ravnsby (19), Christianssæde (2); *F.* Ulriksholm (H.), Holkenhavn (25); *J.* Aagaard og Nørbjerg i V. Hanherred (16), Dybdal ved Aalborg (12), Ellitshøi S. for Aalborg (H.), Vaar Skov ved Løgstør (Andresen), Mønsted ved Viborg (7), Hodal Mølle ved Hobro (16); Arnage Bakke ved Ebeltoft (H.), Boeslum Strand (Ørting), Aarhus, Veile; *Sl.* Haderslev (7). I det sydlige Fyen ikke funden. *β*, Bornholm (11).

313. **C. Rapunculus** L. (Rapuntsel-K.) H. 239; Drej. n. 253; F. D. 1326; Rchb. l. c. XIX, tab. 1613.

Roden tapformet, kjødfuld; *Bladene* bølget-saugtakkede, *de nedre* stilkede, elliptiske eller omvendt-ægformede, *de øvre* siddende, lancetformede; *Toppen* klaseformet forlænget; *Bægerfligene* sylformede, over halvt saa lange som Kronen; *Kronfligene* oprette.

2—3' høi. Var. glat og haaret. Kronen blaa. 7—8. ⊙.

I Krat og ved Gjærder, sporadisk, men paa de fleste Steder sandsynligviis forvildet fra Dyrkning i ældre Tid: *Sj.* Udby, Slangerup, Jægerbakken ved Frederiksborg, Bregentved (H.), alm. Ukrud i Sorø Akademihave (12)! *Falst.* Bønnet, Veiringe, Aastrup (14); *Loll.* Sæbyholm! Juellinge (19), Aalholm (H.); *F.* Hverringe (Heiberg); *J.* Thyrsbæk (H.); Sønderborg paa *Als* (20); *Sl.* Haderslev, Flensborg, Nyværk ved Slesvig, Slotsengen ved Husum (16). ✱

314. **C. patula** L. (Aabenbægret K.) H. 239; Drej. n. 252; F. D. 373; Rchb. l. c. XIX, tab. 1614; H. N. VIII, 6.

Roden tynd; *Bladene* rundtakkede; *Toppen* halvskjærmformet, med aabne, i Spidsen deelte Grene; *Bægerfligene* kortere end den halve Krone; *Kronfligene* udbøiede, forøvrigt som foregaaende, hvilken den meget ligner.

1—2' høi. Var. som foreg. i Henseende til Beklædningen. Kronen blaa. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder, paa Marker og Bakker, meget sjelden: *Sj.* Brinker ved Aaen mellem Nymølle og Dyrehaven (9), Brankebakken ved Frederiksdal (O. F. Müller); i haandskrevne Anmærkn. af Rafn angives den fra Sønderborg. *Sl.* Husum (F. Müll.). ✱

bb. Kapselen opspringende i Huller ved Grunden,

α, glat.

315. **C. rotundifolia** L. (Rundbladet K.) H. 238; Drej. n. 251; F. D. 1086; Rchb. l. c. XIX, tab. 1603.

Rodbladene langstilkede, nyreformede eller rundagtigt-ægformede, rundtakkede; *Stængelbladene* lancetformede, de øvre linieformede, heelrandede; *Blomsterne* nikkende; *Bægerfligene* sylformede, udstaaende, ikke halvt saa lange som Kronen.

½—1½' høi. Rodbladene ere alm. henvisnede naar Blomstringen begynder. Kronen blaa (sjeldnere hvid). 7—8. ♃.

β, *stricta* Schum. (C. Rapunculus F. D. 855). Stængelen stivt opret, høi og mangegrenet, Rodbladene ægformet-elliptiske.

γ, *parviflora!* Stængelen lav; Bladene næsten børsteformede; Kronerne meget smaae, blege.

δ, *calycida!* Enblomstret, Bægerfligene linie-lancetformede, af Længde med Kronen.

Ved Gjærder og i Kratskove, paa aabne Marker og Lyngheder alm. udbredt. *β*, i Skove: *Sj.* Lyngby (14); *F.* Rødskebølle ved

Svendborg (12); *J.* Ødstedgaard! *γ*, i Sandklitter: *Sj.* Tibirke Bakker! *J.* Nebbegaard! *Sl.* Rendsborg! *δ*, *Sj.* Grevinge i Odsherred (9); *F.* V. Skjerninge!

316. **C. latifolia** L. (Bredbladet K.) H. 241; Drej. n. 255; F. D. 85 (var.) og 782; Rchb. l. c. XIX, tab. 1599.

Stængelen opret, udeelt, svagt kantet; *Bladene* dobbelt saugtakkede, haarede, *de nedre* ægformede, tilspidsede, med en vinget Bladstilk, *de øvre* æg-lancetformede, næsten siddende; *Klasen* udeelt, med enblomstrede, tilsidst nikkende *Blomsterstilke; Bægerfligene* lancetformede, udstaaende.

3—4' høi. Kronerne store, blaae, sjeldnere hvide. 7—8. ♃.

I Skove: paa *Halvoens* Østkyst, i det sydlige *Fyen*, Sydvestsjælland og paa Øerne ikke sjelden; sparsommere i *Sjællands* østlige og nordlige Egne: Sophienberg (H.), Vedbæk! Strandmøllen (Dr.), Charlottenlund (15), Jonstrup Vang (14), Boserup! Alindelille!

β. Kapselen haaret.

317. **C. Trachelium** L. (Nældebladet K.) H. 242; Drej. n. 256; F. D. 1026 og 2167 (var.); Rchb. l. c. XIX, tab. 1600.

Stængelen opret, skarpt kantet; *Bladene* stivhaarede, grovt og dobbelt saugtakkede, tilspidsede, *de nedre* hjerteformede, stilkede, *de øvre* æg-lancetformede, næsten siddende; *Blomsterne* i Klase eller Top, med 1—3-blomstrede, lidet nikkende *Blomsterstilke; Bægerfligene* æg-lancetformede, oprette; *Kapselen* stivhaaret af udstaaende Haar.

2—3' høi. Rodstokken uden Udløbere. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring, Blomsterstandens Forgrening og Bægerets Beklædning. Kronen mørkblaa, sjeldent hvid. 7—8. ♃.

I Skove og Krat, alm. udbredt.

318. **C. rapunculoides** L. (Ensidig K.) H. 241; Drej. n. 257; F. D. 1327; Rchb. l. c. XIX, tab. 1600.

Rodstokken krybende; *Stængelen* opret, budt-kantet; *Bladene* rue, grovt og dobbelt saugtakkede, spidse, *de nedre* hjerteformede, langstilkede, *de øvre* æg-lancetformede, siddende; *Blomsterne* i ensidig Klase, med enblomstrede, nikkende *Blomsterstilke; Bægerfligene* linie-lancetformede, tilbagebøiede; *Kapselen* korthaaret af nedadrettede Haar.

1—2' høi. Kronen blaa. 7—8. ♃.

Omkring Haver og Byer, ikke sjelden i Danmark, og ofte et besværligt Ukrud i Haverne paa Grund af de vidtforgrenede Udløbere; sjeldnere paa Marker mellem Sæden, f. Ex. *J. Ø.* for Aalborg (12); ***Langel.*** ved Rudkjøbing (19); ***Bornh!***

b. Blomsterne stilkløse, nøgleformigt samlede i Enden af Stængelen og de øvre Bladhjørner.

319. **C. glomerata** L. (Nøgleblomstret K.) H. 245; Drej. n. 250; F. D. 1328; Rchb. l. c. XIX, tab. 1596.

Bladene fiint rundtakkede, duunhaarede, *de nedre* langstilkede, æg-lancetformede med hjerteformet Basis; *de øvre* siddende og halvt omfattende, ægformede; *Bægerfligene* oprette.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Var. i Henseende til Bladenes Brede, Beklædningen og Kronens Størrelse. Kronen blaa eller violet. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove, bemærket i alle danske Provindser (undtagen Bornholm), men i de fleste Egne sporadisk og ikke alm., hyppigst forekommer den i et Parti af det østlige ***Jylland*** (omtrent fra Hobro til Horsens!), i det nordøstlige ***Fyen*** og Egnen om Roeskilde. *

Anm. 1. Angivelsen af *C. Cervicaria* L. fra Lolland (Müll. i F. D. 787) beroer uden Tvivl paa en Feiltagelse. Paa det angivne Voxested (ved Rødby) findes C. glomerata i Mængde.

Anm. 2. *Wahlenbergia hederacea* Rchb. l. c. tab. 1617 (Lge. Hdb. 1 Udg. n. 303; Campanula F. D. 330) er angivet af Horn. (1, 245) at være funden paa Sylt og Føhr, men er ikke senere gjenfunden. De Expl., hvorefter Tegningen i F. D. er gjort, ere samlede i Hertugdømmet Oldenburg (sml. Horn. II, 144), hvorfor denne Plante indtil videre bliver at udstryge af den danske Flora.

32. Phyteuma. Rapuntsel.

320. **P. spicatum** L. (Axbærende R.) H. 245; Drej. p. 93; F. D. 362; Rchb. l. c. XIX, tab. 1586.

Bladene dobbelt saugtakkede, *de nedre* langstilkede, æghjerteformede, *de øvre* linie-lancetformede, siddende; *Blomsterne* i et endestillet, under Blomstringen ovalt, imod Frugtmodningen valseformet Ax.

1—2' høi. Kronerne guulhvide, med grønlige Spidser; Støvtraadene randhaarede. 6—7. ♃.

I Skove, alm. i den østlige Deel af ***Halvøen***, sporadisk mod V. (f. Ex. Nørholm N. for Varde! Kloby og Lundager Krat ved Ribe (6), Fjedsted Skov v. Ribe (Fabr. Müller) og i ***Fyen*** (aftagende mod

Ø.); paa de øvrige Øer mangler den, kun i *Sj.* er den funden ved Sorgenfri, formodenlig forvildet (Drej., 19!). *|

33. Jasione. Munke.

321. **J. montana** L. (Blaa M.) H. 246; Drej. n. 249; F. D. 319; Rchb. l. c. XIX, tab. 1578.

Roden udeelt; *Stænglerne* enlige eller flere fra Rodhovedet, nedentil tætbladede, foroven nøgne, furede; *Bladene* linieformede, bredere imod Spidsen, bølget-tandede, stivhaarede; *Blomsterkurvene* enlige i Enden af Stænglerne.

Kronerne blaa, sjeldnere hvide. 6—8. ⊙.

β, littoralis Fr. nov. ed. 2, p. 269; Rchb. l. c. XIX, tab. 1578, fig. 2; H. N. VI, 12. Mangestænglet, med flere, nedliggende eller i Spidsen opstigende Stængler og mindre Blomsterkurve. (Denne Form har jeg fundet med glatte Blade).

Tørre Marker og Bakker, almindelig. *β*, ved sandige Strandbredder og paa Sandbakker: *Sj.* Tibirke (27); ***Thorseng*** paa Bregninge Bakke (12); *F.* Knudshoved (19); ***Bornholm*** alm. i Sandstrækningerne, især omkring Rønne! *J.* hist og her i Klitterne ved Vesterhavet, f. Ex. Agger, Fjaltring, Thorsted! Blaavand, Bækbølling (30)! *Sl.* Eidersted (F. Müller).

34. Lonicera. Gedeblad.

322. **L. Periclymenum** L. (Almindelig G.) H. 267; Drej. n. 258; F. D. 908; Rchb. l. c. XVII, 1172.

Stængelen slyngende; *Bladene* elliptiske eller ovale; *Blomsterne* i et endestillet, mangeblomstret Hoved; *Bægerets* Krave vedblivende (i Spidsen af Frugten).

Blomsterskaft, Bæger og Krone udvendig kirtlet-duunhaarede; Bladene var. glatte eller paa Underfladen duunhaarede, heelrandede eller bugtet-fjerlappede (*β, quercifolia*). Kronen vellugtende, lysguul, udvendig rødagtig (især naar den voxer paa aabne Steder). Bærrene høirøde. 7—8. ♄.

I Krat og ved Gjærder, alm. udbredt, ogsaa i de magre Egne. *β, Sj.* Lundtofte (19), Sorgenfri! *Loll.* Steensgaard, Ravnsby; *F.* Skaarup (19); hyppigst paa Ryddepladser i Skove.

323. **L. Xylosteum** L. (Dunet G.) H. 268; Drej. n. 259; F. D. 808; Rchb. l. c. XVII, 1174.

Stængelen opret; *Bladene* ægformet-elliptiske eller ovale; *Blomsterstilkene* modsatte i Bladhjørnerne, toblomstrede med ved Grunden sammenvoxne Blomster; *Bægerets* Krave affaldende.

Hele Planten duunhaaret, Kronen hvidguul; Bærrene mørkrøde. De 2 Blomster ere i yngre Tilstand indbyrdes frie, omgivne yderst af to bladagtige, spidse, og indenfor disse af 2 budte, skaalformede Dækblade. De sidste omgive tæt Frugtknuderne, og voxe tilsidst sammen med disse. 5—6. ♄.

I Skove og Krat, sporadisk, hyppig i det østlige *Sjæll.*, ***Moen*** og især *Bornholm.* I Landets vestligere Egne er den sjeldnere og maaskee aldeles ikke tilstede.

35. Viola. Viol.

a. *Nomimium* Ging. De 2 mellemste Kronblade udstaaende til Siderne, Griffelen ved Grunden lidet bøiet, foroven ret eller under Arret hagekrummet. (♃).

aa. Bægerbladene budte. Ingen overjordisk Stængel, men Rodstok eller krybende Udløbere.

α. Blomsterstilkene efter Blomstringen oprette. Griffelen oventil puklet, med skjævt endestillet Ar. Kapselen budt trekantet.

324. **V. palustris** L. (Eng-V.) H. 250; Drej. n. 263; F. D. 83; Rchb. ic. fl. germ. III, fig. 4491; H. N. VIII, 31.

Bladene nyreformede (eller nyre-hjerteformede), med utydelige Sideaarer; *Axelbladene* ægformede, frie; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) længere end Bladene, med 2 *Dækblade* nedenfor Midten; *Bægerbladene* budt-ægformede, med afrundede Tilhængsler af Længde med den næsten rette *Spore; Støvknappernes* Rum parallele, de 2 nedre med en kort, tyk, afrundet Spore.

Rodstokken krybende; Bladene glatte eller før Udviklingen svagt duunhaarede; Kronen blegt lila med violette eller mørkrøde Aarer. 5.

I Moser (mellem Sphagnum) og fugtige Enge alm. udbredt.

325. **V. epipsila** [Ledeb. ind. sem. hort. dorp. 1820] (Tørv-V.) F. D. 2405; Fr. S. Veg. Sc. II, 556; V. scanica H. N. VIII, 32.

Bladene nyreformet-hjerteformede, med tydeligt og stærkt forgrenet Aarenæt; *Axelbladene* ægformede, frie; *Blomsterstilkene* (under Blomstringen) af Længde med Bladene, med 2 *Dækblade* ovenfor Midten; *Bægerbladene* ovale med afskaarne Tilhængsler, der ere kortere end den bøiede *Spore; Støvknappernes* Rum parallele, de 2 nedre med en kegleformet, bøiet Spore af Længde med Støvknapperne.

Rodstokken krybende, meget skjør; Bladene paa Underfladen duunhaarede, tilsidst næsten glatte. Kronen blaaagtigt lila, med mørkere Striber, næsten dobbelt saa stor som foreg. 5 (noget senere end foreg.).

I Moser paa tørvholdig Bund, især ved raadne Træstød, hidtil kun funden sporadisk: *Sjæll.*: Tryggerød, Ordrup- og Lundehuus-Moserne! Bloustrød! Jonstrup Vang, Særløse ved Roeskilde, Brofelde ved Holbek (15), Sorø! ***Falst.*** Horreby Lyng (Benzon), ***F.*** Ollerup! ***J.*** Haven i Vendsyssel (8), Urup (2); ***Sl.*** Veesriis ved Rylskov!

326. **V. uliginosa** [Schrad. n. journ. IV, 80] (Sump-V.) Fr. mant. 2, 51; Rchb. l. c. fig. 4492; H. N. V, 27.

Bladene aflang-hjerteformede, rundtakket-saugtakkede; *Axelbladene* lancetformede, kirtlet-tandede, indtil ovenfor Midten sammenhængende med den vingede *Bladstilk; Blomsterstilkene* med Dækblade ovenfor Midten; *Bægerbladene* budte, med afskaarne Tilhængsler, der ere meget kortere end den budtkegleformede *Spore.*

Kronbladene store, lysviolette. 5—6.

I Tørvmoser, meget sjelden: ***Bornh.*** i Vallensgaards Mose (20)! Echodalen i Almindingen (Hoff)! ☞

β, Griffelen under Arret hagekrummet, Blomsterstilkene efter Afblomstringen udstrakte; Kapselen kugleformet.

327. **V. hirta L.** (Korthaaret V.) H. 249; Drej. n. 264; F. D. 618; Rchb. l. c. fig. 4493; H. N. VIII, 30.

Rodstokken lodret eller skjæv, uden Udløbere; *Bladene* æg-hjerteformede, paa begge Flader haarede; *Axelbladene* smalt lancetformede, grønne, randhaarede; *Blomsterstilkene* med *Dækblade* (alm.) nedenfor Midten; *Kapselen* haaret; *Støvknappernes* Rum forneden frastaaende.

Bladene og især Bladstilkene forstørres betydeligt efter Blomstringen; Kronen lugtløs, blegblaa eller lila, sjeldnere hvid (paa de senere Blomster 0). 4—5.

I aabne Skove og paa Bakker mellem Krat, hyppig i de fleste Egne af Danmark, men paa enkelte Steder (f. Ex. omkring Sorø) ikke bemærket.

328. **V. odorata** L. (Marts-V.) H. 249; Drej. n. 265; F. D. 309; Rchb. l. c. fig. 4498; H. N. IV, 41.

Rodstokken med krybende Udløbere; *Bladene* nyreformet-hjerteformede, rundtakkede, glatte eller før Udviklingen svagt haarede; *Axelbladene* æg-lancetformede, hindeagtige, randhaarede; *Blomsterstilkene* med *Dækblade* ovenfor Midten; *Kapselen* som foreg.; *Støvknappernes* Rum forneden frastaaende.

Bladene alm. glindsende; Kronen mørk violet, vellugtende. 4.

β, alba. Blomsterstilkene duunhaarede, Kronbladene hvide med violet Spore.

I Udkanten af Skove, paa Græspletter og ved Gjærder i Nærheden af Byer, ikke sjelden. *β, Sj.* Grøfter udfor Slukefter! ***Falst.*** S. Kirkeby (Koch); *F.* mellem Skaarup og Skaarupør (19), mellem Svendborg og St. Jørgensgaard (12).

bb. Den overjordiske Stængel udviklet, Bægerbladene spidse; Kapselen trekantet.

α. Stængelen eensidigt haaret.

329. **V. mirabilis** L. (Forskjelligblomstret V.) H. 252; Drej. n. 266; F. D. 1045; Rchb. l. c. fig. 4504.

Stængelen opret; *de nedre Blade* nyreformede, *de øvre* bredt hjerteformede, kort tilspidsede, svagt haarede, især langs Nerverne og Bladstilkene paa Ryggen; *Axelbladene* *) lancetformede, tilspidsede, heelrandede (de hos Rodbladene sammenhængende med Bladstilken); *Dækbladene* nærved Blomsten; *Bægerbladene* spidse; *Sporen* budt, omtrent dobbelt saa lang som de afrundede Bægertilhængsler.

---

*) Ved Undersøgelsen af Axelbladene hos Violarterne med overjordisk Stængel maa man benytte dem, der sidde paa Midten af Stængelen, som de fuldkomnest udviklede og mindst foranderlige.

De først udviklede Blomster udgaae fra Rodstokken, ere fuldstændige, men frembringe kun sjeldent Frugt, de senere fra Stængelen frugtbærende, oftest med meget ufuldstændige eller ingen Kronblade. Kronen vellugtende, violet. 4—5.

I Skove og Krat sporadisk: *J.* Haslund Krat (Selmer), Haraldslund! *Sj.* Alindelille Fredskov! Borreveile (H.), Ledreborg! Boserup (Albrecht)! Jonstrup Vang (15), Krattet ved Ordrups Kongekilde! Kjøge Aas (9), Basnæs Skov (Nielsen). I de andre Provindser ikke bemærket. |*

β. Stængelen glat eller alsidigt haaret.

330. **V. silvatica** [Fr. fl. hall. p. 64] (Skov-V.) Fr. mant. 3, p. 121; H. N. VI, 26; V. canina silvatica H. 251; V. silvestris Kit.; Drej. n. 268; Rchb. l. c. fig. 4503; V. canina F. D. 1453 (?).

Rodstokken udskyder blomsterløse Bladknipper og opstigende Blomsterstængler; *Bladene* hjerteformede, de øvre kort tilspidsede, de nedre budte; *Bladstilkene* uvingede, flere Gange længere end de lancetformede, tilspidsede, fryndset-saugtakkede *Axelblade; Sporen* budt, udrandet, 2—3 Gange længere end Bægertilhængslerne, eensfarvet med *Kronen; Griffelen* i Spidsen bøiet, med en svag Haarkrands ved Bøiningen og et lidet sidestillet *Ar; Kapselen* spids.

Kronen blaaagtig-lila, lugtløs. (De tidligst udspringende Blomster frembringe hyppigt ikke moden Frugt og de sildigste mangle ofte Kronblade, ligesom hos flere af Slægten og typisk hos Nr. 329.) 5.

β, macrantha Fr. (V. Riviniana Rchb. l. c. fig. 4502). Kronen større, det uparrede Kronblad svagt udrandet, Sporen dobbelt saa lang som Bægertilhængslerne, hvidagtig.

I Skove og Krat alm. udbredt. *β,* med Hovedarten.

Anm. V. arenaria DC., som adskilles ved lavere og finere Stængler, som tilligemed Bladene ere duunhaarede, fløielshaaret Kapsel, er, saavidt mig bekjendt, ikke hidtil funden i Danmark, hvor den dog muligviis kunde findes paa sandige Bakker. Expl. samlede mellem Bramstedt og Ulzburg i Holsteen (Lehm.) findes i Hornemanns Herbarium.

331. **V. canina** L. (Mark-V.) H. 251, II, 144; F. D. 2646; H. N. IV, 42; V. ericetorum Schrad., Drej. n. 267; Rchb. l. c. fig. 4501 *γ*.

Stænglerne udstrakte eller opstigende, ingen blomsterløse Bladknipper; *Bladene* aflang-ægformede, med hjerteformet Basis, budte, *Bladstilkene* uvingede, flere Gange længere end de lancetformede, tilspidsede, fryndset-saugtakkede *Axelblade; Sporen* fladtrykt, budt eller udrandet, dobbelt saa lang som Bægertilhængslerne, guulhvid; *Griffel* og *Ar* som hos foreg.; *Kapselen* budt.

Kronen blaa eller lila. 5—6.

β, *lucorum* Fr., Rchb. l. c. fig. 4501 *δ*. Stænglerne langstrakte, Sporen grønlighvid.

γ, *minor*. Ingen overjordisk Stængel, Bladene bredere, Bladstilken lidet længere end Axelbladene. 1—3″ høi. (V. flavicornis Sm.; V. canina *β*, sabulosa Rchb. l. c. fig. 4501 *α*).

Paa Bakker, udyrkede, tørre Marker og i Udkanten af Skove meget alm.; *β*, i Skove; *γ*, paa Lyngheder og tørre Fælleder.

Anm. *V. lancifolia* Thore, Rchb. l. c. fig. 4506 (V. pumila Fr. mant. 3, p. 123, V. lactea Sm., E. B. 445), forskjellig ved længere, æg-lancetformede Blade, som ved Grunden ere afrundede eller afsmalnede i en oventil vinget Bladstilk, lange og tynde Blomsterstilke, smalere og blegere Kronblade, spids Kapsel, kunde muligviis findes her, da den er funden ved Hamborg (Sonder). Den ansees af Flere for en Var. af V. canina.

332. **V. stricta** [Hornem. oec. Pl. II, 145] (Rank V.) Fr. mant. 3, p. 124; Drej. n. 269; F. D. 1812; V. nemoralis Kütz.; V. lactea Nolt. nov.; Hans. Herb. Nr. 1163 (ikke Sm.); V. Ruppii Rchb. l. c. fig. 4505 og V. lactea fig. 4507.

Stænglen opret, trekantet, med Udløbere fra Rodstokken; *Bladene* fra en æg-hjerteformet Basis forlænget-lancetformede, nedløbende i den oventil vingede *Bladstilk;* de mellemste *Axelblade* halvt saa lange som Bladstilken, de øvre ligelange med denne, lancetformede, tilspidsede, fryndset-saugtakkede; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Sporen* lidet længere end Bægertilhængslerne.

Planten bleggrøn, Kronen lys mælkblaa med bleg grønguul Spore. 5—6.

β, *humilis* Wimm., Fr. mant. 3, p. 124, lavere, med mere nedliggende Stængler.

Paa høie Enge og Strandfælleder, i Kratskove, sjelden: *Sj.* Vesterfælled (Schlichtkrull), Stillinge pr. Korsør (Lund), Tørvmose ved Flakkebjerg (Nielsen)! Skjørringe Eng ved Storehedinge (Visby)! *F.* Øxemose ved Hofmansgave og Kratskov ved Lunde pr Odense (4, 18)! *Loll.* ved Darket (5)! Stokkemarke (19), *Bornh.* (Hjorth)! *β*, *F.* Lunde (med Hovedarten (18)! [*

Anm. De Expl. jeg har seet fra de angivne Voxesteder, stemme vel overeens med Fig. i F. D. og Beskrivelsen (cfr. Koch Syn. II, 93). Fra de ølandske Expl. af *V. persicæfolia* Schreb., Fr. H. N. IV, 43, som beskrives med kortere Spore, mindre nedløbende Bladstilk, formaaer jeg dog ikke tilstrækkeligt at adskille vore. De med V. stricta beslægtede Arter staae hinanden meget nær, ere i høi Grad foranderlige og derfor vanskelige at bestemme. Ogsaa har Hornem. indbefattet flere Arter under sin V. stricta, og som Hovedkilden til denne bør derfor citeres Fl. dan. 1812.

? 333. **V. pratensis** [Mert. & Koch D. Fl. II, 267] (Lavstænglet V.) Fr. mant. 3, p. 125; H. N. IV, 44; Rchb. l. c. fig. 4507 b; V. pumila Vill., Gren. & Godr. fl. Fr. I, 180.

Stænglerne glatte, oprette eller opstigende, med Udløbere fra Rodstokken; *Bladene* bredt lancetformede, ved Grunden afrundede eller nedløbende i en vinget Bladstilk; *Axelbladene* bladagtige, de mellemste af Længde med eller længere end Bladstilken; *Blomsterstilkene* meget fine, længere end Bladene; *Sporen* omtrent af Længde med Bægertilhængslerne.

Lavere og finere end foreg. Den paa Bornh. fundne Plante er maaskee kun en spæd Form af foreg. Blomsterne smaae, med blegblaae Kroner. 5—6.

Bornh. paa fugtige Pletter imellem Lyngen (Blemmelyng) i Knudsker Sogn (8)! Tjæreby, Vallensgaards Mose (Hoff, Hjorth)!

b. *Melanium* DC. De 4 øvre Kronblade opadrettede. Griffelen opstigende, med stort, krukkeformet Ar. (⊙).

334. **V. tricolor** L. (Stedmodersblomst). H. 253; Drej. n. 262; F. D. 623; Rchb. l. c. fig. 4517.

Stængelen opstigende eller opret, grenet; *Bladene* ægformede eller æg-hjerteformede, (de øvre elliptiske), rundtakkede; *Axelbladene* lyreformet-fjersnitdeelte, med rundtakket Endeafsnit; *Sporen* længere end Bægertilhængslerne; *Kapselen* budt.

4—10*). En i Henseende til Bladenes Form, Kronens Farve o. s. v. meget foranderlig Plante. De i vor Flora forekommende Former ere:

α, *vulgaris.* Kronbladene længere end Bægeret, lysblaa, det nedre ved Basis guult med sorte Striber.

β, *angustifolia!* Stængelen langstrakt, opret, Bladene linie-lancetformede, Axelbladene store, med linieformede, heelrandede Afsnit, Kronbladene som hos α.

γ, *hortensis.* Kronbladene længere end Bægeret, mørkviolette og var. med forskjellige Farver.

δ, *arenaria* Sond. Hamb. Fl. p. 137, F. D. 2647; V. sabulosa Boreau (Puel & Maill. herb. loc. Fr. Nr. 213)? Stænglerne meget grenede, udstrakte, Bladene linie-lancetformede, Axelbladene næsten haandsnitdeelte, med meget smale Sideafsnit, Sporen lang og tynd, Kronen trefarvet, omtr. af Længde med Bægeret. (Er maaskee en egen Art).

ε, *arvensis* (V. arvensis Murr., H. 254; F. D. 1748, usædvanligt stort Expl.). Kronbladene kortere end Bægeret, hvide, det nedre ved Grunden guult med sorte Striber.

ζ, *syrtica.* Kronen som foreg., Bladene kjødfulde.

Paa tørre Marker og Bakker alm. udbredt. α, især paa Sandgrund og udyrket Mark; β, Borød ved Sorø! Jylland (5)! γ, dyrkes i Haver og forekommer derfra forvildet; δ, Klitter ved Skagen (Drej.), ved Ræhr og Agger i Thy! *Sj.* Hellebæk! ***Bornh.*** Dueodden (Hjorth). ε, ogsaa paa Leerjord (især som Ukrud mellem Sæden); ζ, ved sandige Strandbredder.

36. Impatiens. Springfrø.

335. **I. Noli tangere** L. (Springbalsamin). H. 248; Drej. n. 270; F. D. 582; Rchb. ic. fl. germ. V, 4483.

Stængelen opret med opsvulmede Led; *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakkede; *Blomsterstilkene* 1—4-blomstrede, kortere

---

*) Denne Art kan i Grunden rigtigst angives at blomstre hele Aaret; i milde Vintre finder man den hyppigt i Blomster indtil Nytaar eller længere; ja Hr. Rostrup har hele Vinteren igjennem, endog under Sneen, fundet kronløse Blomster, som tidligt paa Foraaret frembragte modne Frugter.

end Bladene; *Blomsterne* hængende; *Sporen* i Spidsen tilbagebøiet; *Frøene* mørkbrune, ovale, fladtrykte med 4 skarpe Kanter og faae bølgeformede, ophøiet-rynkede Striber mellem Kanterne.

Stængelen skjør, meget saftig, Blomsterne lysgule med rødligbrune Punkter. De tidligst frugtbærende Blomster ere alm. mindre og ufuldstændigt udviklede (mangle det uparrede Bægerblad).

Paa fugtig og løs Skovjord, ikke sjelden i Danmark.

† *I. parviflora* [DC. prodr. I, 687] (Smaablomstret S.) Ledeb. ic. ross. I, t. 89.

Bladene saugtakkede. *Blomsterstilkene* oprette, 3—5-blomstrede, længere end Bladene, *Kronen* blegere guul og mange Gange mindre end hos foreg., med kort, ret *Spore; Frøene* graabrune, ovale, trindt-fladtrykte uden Kanter, men overalt tæt og fiint stribede, forøvrigt som foreg. 8—9. ⊙.

Oprindelig fra Siberien, funden forvildet i stor Mængde ved Nebbegaard pr. Hørsholm (15)!

37. Rhamnus. Vrietorn.

336. **R. catharticus** L. (Tvebo-V.) H. 269; Drej. n. 260; F. D. 850; H. N. II, 36.

Grenene modsatte, ende ofte i en Vedtorn; *Bladene* ægformede, ovale eller elliptiske, fiint saugtakkede, med 3 Sidenerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterne* tvebo; 4 *Støvdragere, Arret* firekløvet.

Bladene modsatte (paa de forkortede Grene knippestillede), ofte duunhaarede, Kronen grøn, hos ♂ bruun hindeagtig; ♀ Blomsten har 4 golde Støvdragere. 5—6. ♄.

I fugtige Kratskove ikke sjelden.

337. **R. Frangula** L. (Tvekjønnet V., Tørstetræ). H. 270; Drej. n. 261; F. D. 278.

Grenene tornløse, ligesom Bladene spredte; *Bladene* ovale eller ægformet-elliptiske, budte med en kort Spids, heelrandede, med flere Nerver paa hver Side af Midtnerven; *Blomsterne* tvekjønnede; 5 *Støvdragere; Arret* udeelt.

Kronen hvidagtig. 6. ♄.

I Skove og Krat, især paa fugtig, tørvholdig Grund, alm.

38. Ribes. Ribs.

a. *Grossularia* DC. Bladene støttede af enkelte eller 2—3-grenede Barktorne. Blomsterstilkene 1—3-blomstrede.

338. **R. Grossularia** L. (Stikkelsbær). H. 275; Drej. n. 271; R. Uva crispa F. D. 546.

Tornene enkelte eller tregrenede; *Bægeret* klokkeformet, med ovale, skident røde Flige; *Kronbladene* omvendt-ægformede, rødlig-bleggrønne.

Bladene mindre end hos de følgende Arter; Bladstilkene randhaarede af grenede, i Spidsen kirtelbærende Haar. Bærrene hos den vilde Plante lysgrønne eller gule, sjeldnere røde. (Foruden de Bladene støttende Torne findes undertiden flere eller færre og større eller mindre Torne langs opad Grenene). 5. ♄.

α, *pubescens* (R. Uva crispa L.) Frugtknuden svagt haaret, den modne Frugt glat.

β, *glandulosum* (R. Grossularia L.) Frugtknuden og den modne Frugt beklædt med Kirtelhaar.

I Kratskove og ved Gjærder alm. Forskjellige Former dyrkes i Haver paa Grund af de velsmagende Frugter.

b. *Ribesia* DC. Stængelen tornløs. Blomsterne i Klaser.

aa. *Klaserne hængende. Dækbladene kortere end Blomsterstilkene.* ☿.

339. **R. nigrum** L. (Solbær). H. 275, Drej. n. 274; F. D. 556.

Bladene 3—5-lappede, paa Underfladen kirtlet-punkterede; *Dækbladene* sylformede; *Bægeret* duunhaaret med ovale Flige; *Kronbladene* ovale eller omvendt-ægformede.

Har en temmelig stærk og ikke ubehagelig Lugt. Blomsterne grønne, indvendig violette, Bær sorte (af krydret Smag). 5—6. ♄.

I fugtige Skove, ved Bredderne af Bække og Aaer, sporadisk og ikke meget alm., hyppigst i det nordøstlige Sjæll. Dyrkes alm. i Haver.

340. **R. rubrum** L. (Ribs). H. 272; Drej. n. 273; F. D. 967; H. N. IV, 57 (var.).

Bladene 3—5-lappede, paa Underfladen duunhaarede eller tilsidst glatte; *Dækbladene* ægformede; *Bægeret* glat, dets Flige tilligemed *Kronbladene* spadeformede.

Blomsterne grønne, Bær røde (syrlige), sjeldnere hvide (*β, leucocarpon!*). 5—6. ♄.

Paa lignende Steder som den foreg., men mere alm. udbredt. *β*, ved Rugtved i Vendsyssel (12). Dyrkes alm. i Haver under forskjellige Former i Henseende til Bærrenes Størrelse og Farve.

bb. Klaserne oprette, Dækbladene længere end Blomsterstilkene. Tvebo.

341. **R. alpinum** L. (Fjeld-R.) H. 274; Drej. n. 272; F. D. 968; H. N. XIII, 56.

Bladene trefligede med dybt og dobbelt saugtakkede Flige, paa Overfladen tiltrykt-haarede; *Klasestilkene* og de lancetformede *Dækblade* i Randen kirtelhaarede; *Bægeret* glat, med ægformede Flige; *Kronbladene* spadeformede.

♀ Klasen alm. faablomstret, med 5 golde Støvdragere, ♂ Klasen mangeblomstret, med golde Støvveie. Blomsterne grøngule, Bær røde (smagløse). 5—6. ♄.

I høitliggende Skove, sjelden: paa ***Moens*** Klint i Mængde! ***Falst.*** i Krat ved S. Alslev (Koch), ***Bornh.*** (H.), ved Blykobbeaaen i Knudsker Sogn (Baagøe); forekommer desuden paa enkelte Steder i Kratskove (muligviis forvildet fra Haver, hvor den stundom dyrkes), f. Ex. ***Sj.*** Tryggerød Skov! ***F.*** paa flere Steder i det sydlige (19); ***J.*** Randers, Veile (7); ***Sl.*** Haderslev, Munkbrarup i Angel (16).

39. Hedera. Vedbende.

342. **H. Helix** L. (Almindelig V.) H. 277; Drej. n. 275; F. D. 1027; H. N. XIII, 39.

Stængelen tæt besat med Hæfterødder og derved klattrende; *Bladene* haandnervede, 3—5-fligede eller lappede, paa de blomsterbærende Grene ægformet-elliptiske, tilspidsede, heelrandede; *Blomsterne* i Skjærm; *Blomsterstilke* og *Bæger* duunhaarede.

Bladene læderagtige, mørkgrønne med hvide Aarer, glindsende. Blomsterne grønne, Bær sorte (9—10. Frugten modnes i det paafølgende Foraar). ♄.

I Skove og ved Gjærder ikke sjelden, især hyppig i det østlige ***Sl.*** samt paa ***Lolland-Falster*** og ***Bornholm.*** Kun de ældre, op til Mure eller Træer fasthæftede Individer frembringe Blomster. De paa Skovbunden krybende Expl. blomstre ikke.

40. Glaux. Sandkryb.

343. **G. maritima** L. (Almindelig S.) H. 279; Drej. n. 227; F. D. 548; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1127; L. Herb. VIII, 160.

Bladene modsatte, ovale eller elliptiske, heelrandede, glatte; *Blomsterne* siddende i Bladhjørnerne, med rosenrøde Kroner.

2—6" høi. Den afblomstrede Stængel udskyder ved Grunden traadformede, i Sandet krybende Udløbere, der ved hvert Led have 4 traadformede (Arbeids-) Rødder. Paa Udløberne findes en eller flere Vinterknopper, der hver er forsynet med 4 mægtige, tapformede (Amme-) Rødder (Meddeelt af Doc. Didrichsen). 6—7. ♃.

Ved Strandbredder, saavel paa Havstokken som paa Syltenge, alm. udbredt.

41. Illecebrum. Bruskbæger.

344. **I. verticillatum** L. (Krandsblomstret B.) H. 278; F. D. 335; H. N. XII, 60.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* modsatte, omvendt ægformet-kredsrunde, heelrandede; *Blomsterne* krandsstillede, siddende i Bladhjørnerne (hvide). 7—8. ⊙.

Paa sandige Veie og Overdrev, tørvholdig Bund, kun bemærket i de sydlige Egne af Landet: ***Sl.*** sporadisk, f. Ex. mellem Ø. Vedsted og Lystrup ved Ribe (6), Løgumkloster (28), Wanderup ved Flensborg! Ø. Orsted, Bilskov og Lyrskov mellem Flensborg og Slesvig, Rendsborg (16), mellem Horup og Læk (20), Lund ved Husum! ***Falst.*** ved Nykjøbing (H.). ☈.

42. Thesium. Naalebæger.

345. **T. ebracteatum** [Hayne i Schrad. journ. 1800, I, p. 33] (Hørbladet N.) Drej. n. 277; Rchb. ic. fl. germ. XI, 1168; H. N. XI, 56; T. pratense H. 279; F. D. 1205.

Stængelen fra en vandret, grenet Rodstok opstigende eller opret; *Bladene* linieformede, spredte; *Blomsterne* i Klase; *Blomsterstilkene* enblomstrede med et enkelt *Dækblad* under Blomsten, de øverste tomme *Dækblade* danne en Bladdusk; Blomster-

dækket tragtformet, ved dets smalere Basis tilleddet til Blomsterstilken og det vedblivende Dækblad, dets Flige under Blomstringen aabne, efter samme med indbøiet Spidse; et bruskagtigt Korn ved Grunden af hvert Indsnit.

Rodtrævlerne forsynede med smaae vorteformede Udvæxter, ved hvilke den nærer sig som Snylteplante paa andre Planters Rødder. 6—7. ♃.

β, subbracteatum J. Vahl i Fr. S. Veg. Sc. p. 52; T. pratense Drej. n. 278. 2—3 Dækblade under Blomsten.

Paa græsklædte Bakker, sjelden og hidtil kun bemærket i *Sjæll.*: Brede Bakker! Jonstrup Vang (14)! Ballerup Mark ved Hareskoven (H.), Jægerspriis (9, 14)! *β*, paa Brede Bakker med Hovedarten (27). ☞

II. Digynia.

43. Herniaria. Bridurt.

346. **H. glabra** L. (Almindelig B.) H. 281; Drej. n. 275 (bis); F. D. 529.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* elliptiske eller ovale, med hindeagtige *Axelblade*, de nedre modsatte, de øvre, ligesom Grenene, afvexlende; *Blomsterne* smaae, danne tætte Nøgler i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* (hos Hovedarten) glat.

Stænglerne ofte rodslaaende, beklædte med meget korte, nedadrettede Haar; Bladene glatte; Blomsterne grønne. 6—9. ♃.

β, subciliata (Babington man. p. 121). Bladene fiint randhaarede, Blomsterdækket udvendig haaret.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker, alm. udbredt. *β*, *Sj.* ved Bredderne af Tjustrup Sø! *Falst.* ved Bregninge (14); Søby paa *Ærø* (10)!

? 347. **H. hirsuta** L. (Stivhaaret B.) H. 282; Drej. n. 276.

Stænglerne fremliggende, tæt duunhaarede af udstaaende Haar; *Bladene* omvendt-ægformede, tilligemed *Blomsterdækket* stivhaarede, forøvrigt som foreg. 7—9. ♃.

Paa tørre Marker, angives af H. som funden paa Hastrup Mark ved Præstø (Badstüber), men muligviis beroer denne Angivelse paa en Forvexling med Afarten af foreg. ☞

44. Beta. Bede.

348. **B. maritima** L. (Strand-B.) H. 292; Drej. n. 297; F. D. 1571; H. N. XIII, 67.

Stænglerne flere, fremliggende; *Rodbladene* ægformet-rudeformede, nedløbende i Bladstilken, i Randen bølgede, *Stængelbladene* lancetformede; *Blomsterne* i Ax, dannede af tæt samlede og forneden sammenvoxne, 2—3-blomstrede Nøgler, der ere kortere end *Dækbladene; Arrene* lancetformede. 7—8. ♃.

Ved Strandbredder, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* paa Vestkanten (Beck), Tyvholm og Græsholm ved Frederikshavn (Dr.), Aarhus! *F.* Langø ved Hindsholm! *Sj.* Reersø (Dr.), Korsør! Vresen mellem Nyborg og Langeland, *Ærø* ved Ourehoved (H.), Halen ved Marstal (Bredsdorff).

† *B. vulgaris* L. (Rødbede). Enstænglet, *Stængelen* opret; *Rodbladene* budt ægformet-hjerteformede; *Stængelbladene* ægformet-rudeformede; *Blomsterstanden* som foreg., *Arrene* ægformede. ⊙ eller ⊙.

α, *Cicla* (B. Cicla L.) Roden cylindrisk eller omvendtkegleformet, Bladstilkene tykke.

β, *rapacea* Koch (Runkelroe). Roden kjødfuld, roeformet (rød, guul eller hvid).

Dyrkes alm. i Haver (*α*) og i Marker (*β*).

45. Chenopodium. Gaasefod.

a. Frøene glandsløse.

349. **C. hybridum** L. (Hjertebladet G.) H. 284; Drej. n. 292; F. D. 2049.

Stængelen opret; *Bladene* hjerteformede, bugtet-tandede eller lappede, med tilspidsede Tænder; *Blomsterstanden* en oventil bladløs Top, dannet af udspærrede, qvastblomstrede Grene; *Frøene* grubet-punkterede.

Bladene alm. uden Meel. 7—8. ⊙.

Paa dyrket, løs Jord, f. Ex. omkring Byer, i Haver o. s. v. ikke sjelden, men sporadisk.

350. **C. urbicum** L. (Rank G.) H. 283; Drej. n. 291; F. D. 1148.

Stængelen rank opret; Bladene triangelformede, ved Grunden lidet nedløbende i Bladstilken, grovt tandede; *Blomsterstanden* en forlænget, oventil bladløs Dusk, sammensat af tiltrykte, axblomstrede Grene; *Frøene* meget fiint punkterede; med budt Rand.

Bladene melede. 7—9. ⨀.

β, intermedium Koch (C. rhombifolium Mühlenb., Drej. n. 290). Bladene bugtet-tandede, med tilspidsede Tænder.

Ved Gjærder, omkring Byer o. a. dyrkede Steder, sporadisk, men forekommer i alle Provindser. *β*, paa Ryddepladser, sjeldnere. Exemplarer fra Helsingør (11), efter hvilke Beskrivelsen hos Drej. er affattet, forekomme mig tvivlsomme og synes snarere at henhøre til Blitum rubrum ifølge dens Habitus og de glindsende Frøe.

351. **C. murale** L. (Muur-G.) H. 284; Drej. n. 289; F. D. 2048; H. N. XV, 59.

Stængelen opstigende; *Bladene* ægformet-rudeformede, grovt og skarpt tandet-saugtakkede, med tilspidsede Tænder; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af udspærrede, qvastblomstrede Grene med Blade til Spidsen; *Frøene* ophøiet punkterede, med skarpkjølet Rand.

Bladene melede. 7—9. ⨀.

Ved Mure og omkring Byer, ikke almindelig: *Sj.* Lyngby Kirkegaard! udenfor Nørre Port! Dragør paa Amager! Herløv, Jyllinge o. fl. St. i Nordsjælland (19), Roeskilde (15), Sorø! Havrebjerg ved Slagelse (12), Korsør! i Omegnen af Skjelskør alm. (Nielsen); *F.* Hofmansgave (18)! Svendborg! *Sl.* Gelting, Husum (16), *Loll.* ikke sjelden (19)! *Falst.* Nykjøbing! o. fl. St. (14), *Bornh.* Rønne! ✳

b. Frøene glindsende.

aa. De ældre Blade bugtet-tandede eller lappede.

352. **C. album** L. (Hvidmelet G.) H. 285; Drej. n. 286.

Stængelen opret; *Bladene* ægformet-rudeformede, bugtettandede, de øvre elliptiske, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af ax- eller qvastblomstrede, oventil bladløse Grene; *Frøene* jævne.

6—9. ⊙. Var. betydeligt i Henseen e til Bladformen, Blomsterstanden o. s. v.

α, *album*. Bladene stærkt melede; Blomsterne i Ax.

β, *viride* (C. viride L., Drej. n. 275; F. D. 1150). Bladene lidet melede, svagt tandede eller næsten heelrandede; Blomsterne i Qvast.

γ, *glomerulosum* Hartm. (C. opulifolium Drej. n. 288). Bladene tyndere, rundagtigt-ægformede, skarptandede, næsten trelappede; Blomsterstanden en Top med forlængede Grene og smaae, spredte Nøgler.

Omkring Byer, paa Gjødningspladser, i Haver o. a. dyrkede Steder, meget alm. (*α* og *β*); *γ*, sjeldnere.

Anm. Om den ægte *C. opulifolium* Schrad. (H. N. XIV, 62) forekommer i Danmark, er mig ikke bekjendt. Den under dette Navn af Drej. beskrevne er neppe andet end en Form af foreg.

353. **C. ficifolium** [Sm. Fl. brit. I, 276] (Figenbladet G.) Drej. n. 287.

Stængelen opret; *Bladene* fra en kileformet Basis spydformet-trelappede, den midterste Lap forlænget, budt, bugtettandet, *de øvre Blade* linie-lancetformede, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* som foreg., med qvastblomstrede Grene; *Frøene* fiint grubet-punkterede, mindre end hos foreg. 7—9. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., sjelden: Dæmningen ved St. Jørgens Sø og Kastellet ved Kjøbenhavn!

† *Ch. Botrys* L. (Egebladet G.) N. E. Fl. germ. IV, 56.

Stængelen opret; *Bladene* ovale eller omvendt-ægformede, budte eller udrandede, fjerlappede, med paa Underfladen stærkt fremstaaende Nerver; *Blomsterstanden* en forlænget, indtil Spidsen bladbærende Top, sammensat af qvastformede Grene fra Bladhjørnerne; *Frøene* jævne, lindseformet-fladtrykte, mindre end hos de foreg.

Hele Planten beklædt med korte, kirtelbærende Haar eller siddende Kirtler, af stærk aromatisk, ikke ubehagelig Lugt. 7—8. ⊙.

Forvildet omkring Haver o. a. dyrkede Steder: *Sj.* Snedinge Mølle (Nielsen); *F.* Østrupgaard N. for Odense, hvor den i flere Aar har voxet i Mængde (Møller)!

bb. Alle Bladene heelrandede.

354. **C. polyspermum** L. (Tætfrøet G.) H. 287; Drej. n. 283; F. D. 1153.

Stængelen opret eller fremliggende, med udspærrede Grene fra Grunden af; *Bladene* elliptisk-ægformede eller ovale, budte eller spidse; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i tæt- eller fjerntblomstrede, qvastformede Grene fra Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* ved Frugtens Modenhed aabent; *Frøene* punkterede.

Bladene uden Meel. 7—9. ⊙.

β, acutifolium (Sm.) Bladene spidse, Grenene tætblomstrede, næsten axformede.

Omkring Byer og andre fugtige Steder, især paa fugtig Grund: i de fleste Egne af Danmark ikke sjelden, hyppigst i det sydøstlige Jylland, Fyen og paa Øerne. *β*, med Hovedarten.

355. **C. Vulvaria** L. (Stinkende G.) H. 286; Drej. n. 284; F. D. 1152; C. olidum Curt.

Stængelen nedliggende eller opret, med vandret udstaaende Grene fra Grunden af; *Bladene* ægformet-rudeformede, budte; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i tætblomstrede Grene fra de øvre Bladhjørner; *Blomsterdækket* ved Frugtens Modenhed lukket; *Frøene* fiint punkterede.

Har en stærk og meget ubehagelig Lugt. Hele Planten graaagtig af et melet Overtræk. Frøene større og mere løst omsluttede af Frøgjemmet end foreg. 7—9. ⊙.

Paa dyrkede Steder, ved Møddinger og Ryddepladser, sjelden: *Sj.* Charlottenlund, Nørreport og Salpeterværket udenfor Østerport (H.), Jagtveien (17), Amager ved Götchens Batteri! *F.* Ryslinge (H.); *Bornh.* Nexø (11).

46. Blitum. Andefod.

a. Blomsterdækket ved Frugtmodningen kjødfuldt, farvet (hvorved Nøglerne faae Lighed med Bær). 1 Støvdrager.

✗ 356. **B. capitatum** L. (Jordbærspinat). H. 8; Drej. p. 104.

Bladene spydformede, tandede; *Blomsterne* i rundagtige

Nøgler, samlede i et oventil bladløst Ax; *Blomsterdækket* ved Modenheden purpurrødt. 6—8. ⊙.

Forvildet omkring Haver og dyrkede Steder, f. Ex. *Sj.* Bagsværd (H.), Valdby (Dr.); *J.* Randers (7). Har maaskee tidligere været hyppigere, da den angives som alm. af Kylling. ☞

† *B. virgatum* L. (Axelblomstret A.) Drej. p. 104; H. N. VIII, 52.

Bladene spydformede, dybt tandede; *Blomsterne* i rundagtige Nøgler med Dækblade indtil Spidsen af Stængelen; *Blomsterdækket* ved Modenheden høirødt. 6—8. ⊙.

Som foreg. forvildet, f. Ex. Gram i Slesvig (1); Næsby paa Falster (Benzon).

b. Blomsterdækket kortere end den modne Frugt, tørt (grønt eller farvet). 5 Støvdragere*).

aa. Arrene korte. ⊙.

357. **B. rubrum** [Rchb. fl. exc. p. 582] (Rød A.) Drej. n. 294; Chenopodium L., H. 282; F. 1149.

Stængelen opret; *Bladene* triangelformet-rudeformede eller spydformede, bugtet-tandede, de øvre lancetformede, spidse, ofte heelrandede; *Blomsterstanden* Ax eller Dusk (med Dækblade til Spidsen), sammensat af aflange, tætblomstrede Nøgler; *Frøene* smaae, glindsende, budtkjølede i Randen.

Var. meget i Henseende til Bladenes Form og Indskjæringer. Har alm. en rød Farve, især paa Stængelen. 7—9.

Paa dyrkede Steder og ved Strandbredder (især i stærkt leret eller gjødet Jordbund), alm. udbredt.

358. **B. botryoides** [Drej. fl. exc. p. 295 (undt. Voxest.)] (Drueblomstret A.) Chenopodium Sm., E. B. 2247; Nolt. nov. p. 24; Chenopod. rubrum δ, glomeratum og ε, crassifolium Moq. (DC. prodr. XIII, 2, p. 84).

---

*) Denne Afdeling hører hos L. og flere nyere Forff. til Chenopodium, fra hvilken Slægt den dog synes naturligt adskilt, skjøndt den vanskeligt kan sondres ved kunstige Kjendetegn. Med Fries og Koch har jeg beholdt den Meyerske Slægtsbegrændsning.

Stængelen opret eller opstigende, med lange, udspærrede Grene nedadtil; *Bladene* spydformet-triangelformede, budte, heelrandede eller med faae, korte Tænder; *Blomsterne* i en oventil bladløs Dusk, sammensat af forlængede, fjernblomstrede Nøgler; Frøene som hos foreg., men næsten dobbelt saa store. 8—9.

Ved Strandbredder i Dynd, udtørrede Marskgrøfter: ***Falst.*** ved Gjedsergaard (14); ***Loll.*** Nakskov; Vresen i Storebælt (19); ***F.*** Langø ved Hindsholm! Øxemose ved Hofmansgave (27)! Lyø, Avernakø (12)! ***Ærø*** (N.); Brandsø og Aarø i Lille Belt (28, 7)! ***Føhr*** (N.).

Anm. Exemplarerne fra de angivne Voxesteder, efter hvilke Beskrivelsen er affattet, afvige ved de anførte Kjendetegn og især ved Blomsterstanden altfor meget fra foreg. til at kunne være en Afart af denne, saaledes som flere Forff., og deriblandt Moquin-Tandon (l. c.) antage. Angives ogsaa fra Flaskekroen (Drej.), men de Expl., som jeg har seet derfra, synes at tilhøre en mindre Form af B. rubrum.

359. **B. glaucum** [Koch D. Fl. Suppl.] (Rundbugtet A.) Drej. n. 296; Chenopodium L., H. 286; F. D. 1151.

Stængelen opret eller nedliggende, med udspilede Grene; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, fjernt og dybt rundbugtet-tandede, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* i sammensatte, foroven bladløse Ax, dannede af korte, rundagtige, tætblomstrede Nøgler; *Frøene* jævne, glindsende (dobbelt saa store som hos de 2 foreg.), deels vandrette, deels lodrette. 7—9.

Ved Randen af Damme o. a. fugtige Steder, især omkring Landsbyer, alm. udbredt, sjeldnere ved Strandbredderne.

bb. Arrene forlængede. ♃.

360. **B. Bonus Henricus** [C. A. Mey. i Ledeb. fl. alt. I, p. 11] (Stolt Henrik). Drej. n. 293; Chenopodium L., H. 282; F. D. 579.

Stængelen opret; *Bladene* spydformede, heelrandede; *Blomsterne* i et sammensat, oventil bladløst Ax, dannet af tætsiddende og tætblomstrede, aflange Nøgler; *Frøene* jævne, glindsende.

Hele Planten, især i ung Tilstand, beklædt med Meel. 5—7.

Ved Gjærder og omkring Byer meget almindelig.

47. Chenopodina. Strandgaasefod.

361. **C. maritima** [Moq.-Tand. i DC. prodr. XIII, 2, 161]. Chenopodium L., H. 287; F. D. 489; Schoberia C. A. Mey., Drej. n. 281; H. N. IV, 50; Suæda Dumort.

Stængelen opret eller opstigende, fra Grunden af grenet; *Bladene* spredte, halvt-valseformede, kjødfulde; *Blomsterne* i rundagtige, faablomstrede Nøgler i Bladhjørnerne fra Grunden af Stængelen og Grenene; *Frøene* glindsende.

α, vulgaris Moq. Stængelen udstrakt eller opstigende, fra Grunden af grenet, Frøene større.

β, erecta Moq. Stængelen opret, nedentil oftest ugrenet; Frøene mindre.

½—1' høi, blaagraa (især *α*), ofre rødligt anløben (især *β*). 7—9. ⊙. De 2 Former, som begge forekomme i vor Flora, afvige fra hinanden i Udseende, ogsaa i dyrket Tilstand, og maa nærmere undersøges, da de muligviis ere 2 adskilte Arter.

Ved Strandbredderne, i leret Marskbund alm.

48. Kochia. Tangurt.

362. **K. hirsuta** [Nolte nov. fl. hols. p. 24] (Laaden T.) Drej. n. 282; H. N. IV, 49; Salsola L., H. 293; F. D. 187; Echinopsilon Moq.

Stængelen opstigende, fra Grunden af grenet; *Bladene* spredte, linieformede, budte, kjødfulde, haarede; *Blomsterne* parviis i Bladhjørnerne; *Blomsterdækkets* Tilhængsler kegleformede; *Frøene* glandsløse. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredderne paa Marskenge, i raaden Tang o. s. v., sjeldnere end foreg. *Sj.* ved Lammefjorden alm.! Skjelskør (H.); *F.* mellem Nyborg og Holkenhavn (H.); *Halvøen*: Ydre Bjerrum ved Ribe (6), Romø, Amrom, Beenshallig (N.), Føhr (20), Skovbøl ved Husum (16), Aarø, Femern, Ærø (N.), Drejø (12), *Langelands* Østkyst (19); *Loll.* ved Bredfjed! *Falst.* ved Bøtø (5), Vaalse Nor (14)! ☞

49. Salsola. Sodaurt.

363. **S. Kali** L. (Tornet S.) H. 292; Drej. n. 280; F. D. 818.

Stængelen med udspærrede Grene fra Grunden af; *Bladene* naaleformede, tornspidsede, kjødfulde (de nedre modsatte); *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* under Blomstringen hindeagtigt, ved Frugtmodningen bruskagtigt med tilspidsede Flige og afrundede *Tilhængsler*.

Var. glat eller korthaaret. 7—8. ⨀.

Ved sandige Strandbredder hist og her.

50. Ulmus. Ælm.

364. **U. montana** [Sm. Fl. brit. I, p. 281] (Storbladet Æ., Ypern). Fr. mant. 3, 19; F. D. 632 (U. campestris) og 2532; Rchb. ic. fl. germ. XII, tab. 1332; H. N. XII, 63; U. campestris H. 294; Drej. n. 279.

Bladene ægformet-elliptiske eller omvendt-ægformede, tilspidsede, ved Grunden skjæve, grovt og dobbelt saugtakkede, rue; *Blomsterne* næsten siddende, i et Hoved eller meget forkortet Halvskjærm; *Støvdragere* 5—6; *Vingefrugterne* glatte, ovale, i Spidsen svagt udrandede, Indskjæringen fortsættes i en Griffelkanal af Frøets Længde.

Bladenes Tænder alm. grovere og i Spidsen mere indbøiede end hos de følgende Arter. Blomsterne hyppigst rødlige. 4. (6 fr.) ♄.

Et hyppigt Træ i Plantager og omkring Byer, mindre alm. vildvoxende i Skove, f. Ex. *Bornh.* alm. paa Østkysten (i Granit-Terrainet); *Sj.* Boserup Skov (20), Borreveile (H.), Kulaas Skov i Odsherred! *Falst.* hist og her (Koch); *Loll.* temmelig alm. i Skovene (19); *F.* Keirup (H.) og fl. St. i det sydlige (12).

† 365. **U. campestris** [Sm. Fl. brit. I, p. 281] (Smaabladet Æ.) Fr. mant. 3, 18; F. D. 2531; Rchb. l. c. tab. 1331.

Bladene ægformet-elliptiske, tilspidsede, ved Grunden skjæve, dobbelt-saugtakkede, rue eller næsten jævne; *Blomsterstanden* som hos foreg.; *Støvdragere* 4—5; *Vingefrugterne* glatte, omvendt-hjerteformet-kredsrunde, dybt indskaarne; med Frøet umiddelbart under Indskjæringen.

Grenene spædere, Bladknopperne og Bladene mindre end hos foreg., Griflerne alm. mere udspærrede. Blomsterne bruunagtiggrønne. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$. (6. fr.) ♄.

I Plantager omkring beboede Steder, hist og her, men sjeldnere end foreg. og neppe oprindelig vildvoxende, f. Ex. flere Steder omkring Kjøbenhavn!

* 366. **U. suberosa** [Ehrh. Beitr. VI, p. 87] (Kork-Æ.) Schum. p. 84; Rafn 258; Rchb. l. c. tab. 1333; U. campestris *β*, suberosa Fr. mant. 3, p. 18, H. N. IV, 80.

Barken paa Grenene korkagtig, vingeformigt udstaaende; *Bladene* meget mindre; *Blomsterdækket* alm. firedeelt, 4 Støvdragere, forøvrigt som foreg.

Ved Gjærder og omkring beboede Steder, sjeldnere end de foreg., f. Ex. *Sj.* Kaningaarden ved Fuursøen (Schum.), Glacierne mellem Øster- og Nørre-Port, Kjøbenhavns Vold ligefor Nørregade, Tivoli, gamle Kongevei (19), Bülowsveien mellem Ladegaarden og Falkoneeralleen! Basnæs Skov (Nielsen); *Sl.* Dybbøl (12).

Anm. Mange Forfattere ansee denne Art for en Form af U. campestris, men da den har et meget forskjelligt og eiendommeligt Udseende og da desuden, efter hvad Hartig (forstl. Culturpfl. p 458) har gjort opmærksom paa, dens Ved er forskjelligt fra de 2 foregaaende Arters, har jeg troet at maatte opføre den som en egen Art. Det af ham fremhævede Kjendemærke, at Axelbladenes Ar foroven ere omgivne af en Række Haar, har jeg dog ikke kunnet finde bekræftet paa de af mig undersøgte Exemplarer.

† 367. **U. effusa** [Willd. prodr. fl. berol. n. 296] (Skjærmblomstret Æ.) Drej. p. 100; Rchb. l. c. tab. 1337; H. N. IV, 81; U. pedunculata Foug.

Bladene som hos foreg., men duunhaarede paa Underfladen og jævne (ikke rue); *Blomsterne* stilkede (i Skjærm); *Støvdragerne* 6—8; *Vingefrugterne* randhaarede, elliptiske, dybt indskaarne; Frøet umiddelbart under Indskjæringen.

Foruden de angivne Kjendetegn adskilles den fra de foreg. ved endnu mere skjæve Blade og mindre Frugter. 4—5 (fr. 6). ♄.

Forekommer hist og her omkring Byer og Gaarde (oprindelig indført), f. Ex. *Sj.* Helsingør (21)! mellem Lundehuset og Bernstorf! Vesterbro (10), Alleen S. for Bidstrupgaard (14)! *Loll.* Borgø i Maribo Sø (Kherre Wichfeld); *Bornh.* Rabekkegaard i Knudsker Sogn (Hjorth); *Sl.* Hollingsted i Angel (Hansen), Husum (F. Müll.). ✱

51. Vincetoxicum. Svalerod.

368. **V. officinale** [Moench method. 717] (Hvidblomstret S.) Rchb. l. c. XVII, tab. 1067; Asclepias Vincetoxicum L., H. 280; F. D. 849; Cynanchum R. Br.; Drej. n. 306.

Stængelen opret; *Bladene* modsatte, æg-hjerteformede, tilspidsede; *Blomsterne* i Qvaster fra Bladhjørnerne, *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Kronens* Flige ægformede; *Bikronen* femlappet med budte Lapper.

Indeholder Mælkesaft. Kronen hvid med lysguul Bikrone. 6—7. ⊙.

I høitliggende Kratskove, paa Brinker: paa ***Bornh.*** og i det nordlige og nordøstlige *Sjæll.* hist og her, sparsommere mod S., f. Ex. Kjøge, Prambroen i Stevns Herred (9), Færø (H.); i de øvrige Provindser sjelden: ***F.*** Romsø ved Hofmansgave, Nyborg (H.), Holkenhavn (Lund); ***J.*** Buderupholm (H.). I*

52. Cuscuta. Hørsilke.

a. *Epilinella* Pfeiffer. Bægeret næsten til Grunden femdeelt, Arrene kølleformede.

369. **C. Epilinum** [Whe. Arch. der Apoth. Verein 8. p. 51] (Ager-H.) H. II, 131; Drej. n. 176; F. D. 1987; H. N. XII, 29; C. densiflora Soy. Will., Rchb. l. c. XVIII, tab. 1342, fig. 3.

Stængelen enkelt eller svagt grenet; *Kronrøret* kugleformet, dobbelt saa langt som Kraven, omtrent af Længde med Bægerfligene; *Bikronens* Skjæl oprette; tiltrykte til Kronrøret, med nedentil afrundede Mellemrum; *Kapselen* forneden torummet.

Stængelen og Blomsterne bleggule, Hovederne med færre, men større Blomster end følg. 7—8. ⊙.

Snyltende Ukrud i Hørren, hist og her paa *Øerne*, men ikke alm. og hidtil ikke bemærket i stor Mængde. Paa ***Halvøen*** sjelden: Hatting ved Horsens (16); Rosgaarde (12) og Løitmark i Angel (16).

b. *Cuscuta* Pfeiff. Bægeret 4—5-lappet (eller -fliget). Arrene traadformede. Kapselen heelt torummet.

370. **C. europæa** L. (Gjærde-H.) H. 176; Drej. n. 177; F. D. 199; C. major DC.; Rchb. l. c. tab. 1342, fig. 4.

Stængelen grenet; *Kronrøret* valseformet, af Længde med Kraven, meget længere end Bægerfligene; *Bikronens* Skjæl oprette, tiltrykte til Kronrøret, tokløvede med nedentil afrundede Mellemrum.

Stængelen traadformet, tilligemed Bægeret rødligt anløben. Kronen blegguul. 6—7. ☉.

β, *nefrens* Fr. (C. Schkuhriana Pfeiff. i Bot. Zeit. 1846 p. 20?) Kronrøret uden Skjæl.

Snylteplante paa Urtica dioeca, Humulus, Salix og andre vedvarende og buskagtige Væxter ved Gjærder og i Kratskove, ikke sjelden, især hyppig i Sydsjælland, Fyen og paa Øerne.

Anm. Formen *β*, som efter Fries findes paa Vicia sativa, er maaskee en egen Art, som fortjener nøiere Undersøgelse. Da Pfeiffer (l. c.) citerer F. D. 199 til C. Schkuhriana, har jeg anført denne Form her, skjøndt det ikke er mig bekjendt at den er funden i Danmark, og Mangelen af Skjæl paa Fig. i F. D. muligviis kunde hidrøre fra en Unøiagtighed ved Tegningen. En nærstaaende Art, *C. Ligustri* F. W. Areschoug, som er funden i det vestlige Sverige, især paa Liguster, kunde muligviis findes ogsaa her i Landet.

371. **C. Epithymum** [Murr. i L. syst. veg. ed. 15 p. 173] (Lyng-H.) Drej. n. 175; H. 177; F. D. 427 (slet); Rchb. l. c. tab. 1343, fig. 3, 5, 6, H. N. XII, 31; C. minor DC.

Stængelen grenet; *Bægerfligene* kortere end Kronen; *Kronrøret* valseformet, af Længde med Kraven og med *Bikronens* Skjæl, som ere sammenstødende i Spidsen og tillukkende Svælget, fryndsede, med smale, spidse Mellemrum forneden; *Støvknapperne* fremragende.

Stænglerne haarfine, rødlige; Blomsterne mindre end hos foreg., Bægeret rødligt, Kronerne hvide. 7—8. ☉.

Snylteplante paa Calluna, Genista, Thymus, Helianthemum, ikke sjelden i *Halvøens* Hedeegne, især i den sydlige Deel, sjelden paa Øerne: *Sj.* Veirhøi i Odsherred! Tiisvilde, Ledreborg (H.), Sonnerup (Feddersen), Roeskilde (Rohde i Schlichtkrulls Herb.). ⚘

372. **C. Trifolii** [Babingt. man. 2 ed. p. 216] (Kløver-H.) E. B. Suppl. 2898; C. Epithymum *β*, Trifolii Choisy, Rchb. l. c. tab. 1343, fig. 4.

Hovederne større og mere tætblomstrede, *Bikronskjællene* smale, halvt saa lange som Kronrøret, med afrundede Mellemrum forneden; *Bægerfligene* af Kronrørets Længde, forøvrigt som foreg., men hele Planten af blegere Farve. 7—8. ☉.

Snylteplante paa Græsmarker og især paa Kløver, i hvilken den danner rundagtige Pletter, er først iagttaget her i Landet for omtrent 20 Aar siden, men har siden den Tid udbredt sig stærkt og er bemærket i alle Provindser, paa enkelte Steder et besværligt Ukrud i Kløvermarkerne. ⚘

53. Hydrocotyle. Vandnavle.

373. **H. vulgaris** L. (Almindelig V.). H. 304; Drej. n. 339; F. D. 90; Rchb. l. c. XXI, tab. 1842.

Stængelen krybende; *Bladene* skjoldformede, kredsrunde, rundtakket-lappede, længere end Blomsterstilkene; *Skjærmen* hovedformet, 4—6-blomstret, ofte flere Skjærme paa samme Skaft, krandsformigt fjernede fra hinanden; *Frugterne* udrandede i Spidsen og ved Grunden.

Bladstilkene nærved Pladen langhaarede, Planten forøvrigt næsten glat. Bladene var. i Størrelse; Blomsterne meget smaae, kortstilkede eller næsten siddende. 7—9. ♃.

I Tørvmoser, ved Søbredder og paa fugtige Enge, ikke sjelden i Danmark.

54. Eryngium. Mandstro.

374. **E. maritimum** L. (Strand-M.) H. 302; Drej. n. 341; F. D. 875; Rchb. l. c. XXI, tab. 1849; H. N. XIV, 23.

Bladene haandlappede med tornet-tandede Lapper, *de nedre* nyreformede, stilkede, *de øvre* omfattende; *Svøbbladene* bredt kileformede, 3—5-tornet-lappede, lidet længere end det rundagtigt-ægformede Hoved, de enkelte *Blomster* omgivne af tornetfligede *Dækblade.*

Hele Planten glat, blaagraa, Svøbbladene violet anløbne, Blomsterne blaae. 7. ♃.

Ved sandige Strandbredder (paa Havstokken), forekommer i alle Provindser, i Jyll. hyppigere paa Øst- end Vestkysten.

375. **E. campestre** L. (Bjerg-M.) H. 304; F. D. 554; Rchb. l. c. XXI, tab. 1852.

Bladene dobbelt- eller tredobbelt fjersnitdeelte, med tornettandede Afsnit; *Rodbladene* stilkede; *Stængelbladene* med en øreformet, tornet Skede omfattende; *Svøbbladene* linie-lancetformede, tornspidsede, meget længere end det rundagtige Hoved; *Dækbladene* ved Blomsterne udeelte; *Bægeret* længere end Kronen.

Hele Planten glat, graagrøn, Blomsterne skident-hvide. 7—8. ♃.

Sandige Bakker, meget sjelden: J. i Vendsyssel og ved Viborg (Rafn), ikke funden i de senere Aar.

55. Sanicula. Sanikel.

376. **S. europæa** L. (Skov-S.) H. 305; Drej. n. 340; F. D. 283; Rchb. l. c. XXI, tab. 1847.

Bladene haandsnitdeelte med saugtakkede, i Spidsen trelappede Afsnit; *Skjærmen* dobbelt sammensat, med uligelange *Straaler; Smaaskjærmene* danne et rundagtigt Hoved.

1' høi. Kronen rødlig-hvid. 6—7. ♃.

I Skove almindelig, sjeldnere i det nordl. Jyll. (efter H.).

Astrantia. Stjerneskjærm.

† *A. major* L. (Stor S.) Rchb. l. c. XXI, tab. 1843.

Rodstokken beklædt med trævlede Rester af visne Bladskeder; *Bladene,* især de nedre, langstilkede, dybt haandfligede med grovt og dobbelt saugtakkede, i Spidsen uregelmæssig 2—3-deelte Flige; een endestillet Skjærm og modsatte sidestillede Grene (som ende med en Skjærm og ofte have modsatte Sideskjærme); *Svøbbladene* talrige, under Blomstringen stjerneformigt udbredte, lancetformede; *Bægerfligene* braadspidsede, længere end Kronbladene.

1—1½' høi, glat. Svøbbladene nætformigt aarede, hvide eller rødlige med grøn Spidse; Blomsterne og Frugternes Skjæl hvide. De sidestillede Skjærme ofte ufrugtbare. 6—8. ♃.

Dyrkes i Haver og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. *Sj.* Dronninggaard, Humletofte (9)! Aldershvile (19), Krattet ved Lundehuset! ***Møen*** v. Liselund (14).

56. Bupleurum. Hareøre.

377. **B. tenuissimum** L. (Smalbladet H.) H. 306; Drej. n. 323; F. D. 1090; Rchb. l. c. tab. 1891, fig. 2; H. N. I, 27.

Stængelen grenet fra Grunden af, med opstigende eller nedliggende Grene; *Bladene* linie-lancetformede, tilspidsede, heelrandede; de endestillede *Skjærme* alm. trestraalede, de sidestillede ufuldstændige; *Smaaskjærmene* 3—5 blomstrede; *Blomsterne* siddende, kortere end de sylformede *Svøbblade; Frugten* kornet-ru.

Stænglerne traadformede, 2—8" lange. Kronbladene gule. 7—8. ♃.

Paa Syltenge og Strandfælleder sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle danske Provindser; sjeldnere i det Indre af Landet, f. Ex. *F.* ved Skjoldemose (12).

378. **B. rotundifolium** L. (Rundbladet H.) H. 306; F. D. 2408; Rchb. l. c. tab. 1880, fig. 2.

Stængelen opret, oventil grenet; *de øvre Blade* ægformede, gjennemvoxne af Stængelen, *de nedre* ovale, omfattende; *Skjærmen* mangestraalet; *Storsvøb* 0; *Smaasvøbets* Blade ægformede, braadspidsede; efter Blomstringen sammensluttende omkring Frugterne; *Frugten* med ophøiede Striber mellem Ribberne.

½—1' høi. Kronbladene gule. 6—7. ⨀.

Ukrud i Haver paa *Ærø* (10); ligesaa i Haver og Marker ved Christianshavn (Visby)! Angives desuden som Ukrud mellem Sæden fra *Møen* (Kyll.); *Falst.* ved Korselitze (H.), men er ikke funden paa disse Steder i de senere Aar.

57. Helosciadium. Skjærmlille.

379. **H. inundatum** [Koch Umb. p. 126] (Svømmende S.) Drej. n. 324; H. N. I, 26; Sison L., H. 325; F. D. 89; Apium Rchb. l. c. XXI, tab. 1855, fig. 1.

De nedsænkte Blade dobbelt kamdeelte, med haarformede Flige, *de øvre* fjersnitdeelte med kileformede, 3—5-fligede Afsnit; *Skjærmene* modsatte Bladene, tostraalede uden *Storsvøb; Smaasvøbet* faabladet.

Naar den voxer paa tør Grund er Stængelen heelt krybende og uden haardeelte Blade, i Vand bliver Stængelen forlænget, svømmende og alle Blade haardeelte (*β*, *fluitans* Fr. H. N. VIII, 18; Rchb. l. c. fig. 2). Kronbladene hvide. 6—8. ♃.

I Tørvgrave, Hedemoser og ved Randen af Gadekjær eller Søer: paa Øerne sporadisk, hyppigere paa *Halvøen* (især i den midterste og vestlige Deel og paa *Bornholm*. *β*, *Sj.* Hellebæk (Heiberg)! *Bornh.* Rønne (Hjorth); *J.* i Aaer ved Thorsted pr. Ringkjøbing (2)! Tørvgrave ved Skodborg V. f. Kolding!

380. **H. repens** [Koch l. c.] (Krybende S.) H. N. XIII, 42; Sium Jacq., H. 324; F. D. 1514; Apium Rchb. l. c. tab. 1855, fig. 2.

Stængelen krybende; *Bladene* fjersnitdeelte, med rudeformet-

ægformede, uregelmæssigt tandet-lappede Afsnit; *Skjærmen* 4—7-straalet med 3—5-bladet *Storsvøb* og fleerbladet *Smaasvøb*.

Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

I Sumpe og Tørvmoser, hidtil kun funden i **Fyen** ved Midskov paa Hindsholm (4)! ✻

58. Apium. Selleri.

381. **A. graveolens** L. (Have-S.) H. 341; Drej. n. 325; F. D. 790; Rchb. l. c. XXI, tab. 1854.

Bladene fjersnitdeelte, de øvre enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte; *Afsnittene* rudeformede eller kileformede, i Spidsen tandet-lappede; *Skjærmen* kortstilket, dens *Straaler* 6—12 eller flere.

Bladene glatte, glindsende, mørkgrønne, Kronbladene hvide. Planten har en stærk Lugt, som i tørret Tilstand længe vedligeholder sig. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder mellem Tang og i feed Marskbund, sporadisk og ikke alm., forekommer i alle danske Provindser, især i **Sydsjælland**, **Fyen** og paa **Øerne**. Dyrkes i Haver for Rodens og Bladenes Skyld.

Petroselinum. Persille.

† *P. sativum* [Hoffm. Umb. 177] (Have-P.) E. B. Suppl. tab. 2793; P. hortense Rchb. l. c. XXI, tab. 1856; Apium Petroselinum L.

Bladene 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, *Afsnittene* smalt-lancetformede, (paa Rodbladene kileformede) hele eller fligede; *Skjærmen* mangestraalet; Kronbladene guulgrønne. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm. i Kjøkkenhaver.

59. Ægopodium. Sqvalderkaal.

382. **Æ. Podagraria** L. (Almindelig S.) H. 342; Drej. n. 326; F. D. 670; Rchb. l. c. XXI, tab. 1861.

Rodstokken med krybende Udløbere; *de nedre Blade* 2—3-dobbelt, *de øvre* enkelt haandsnitdeelte; *Hoved-* og *Smaaafsnittene* 3, stilkede, de sidste ægformede med skjæv Basis, tilspidsede, saugtakkede; *Skjærmene* 12—20-straalede, den midterste frugtbærende, de øvrige golde.

Kronbladene hvide. 6—7. ♃.

β, subsimplex. Alle Bladene enkelt haandsnitdeelte, med æg-hjerteformede Afsnit.

I Skove og ved Gjærder, især i Haver et almindeligt og besværligt Ukrud. *β*, Fredensborg Slotshave!

60. Carum. Kommen.

383. **C. Carvi** L. (Almindelig K.) H. 337; Drej. n. 327; F. D. 1091; Bunium Carvi M. B., Rchb. l. c. XXI, tab. 1872.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte, *Afsnittene* fligede eller snitdeelte med smalt linieformede Afsnit; *Storsvøbet* enbladet eller 0, *Smaasvøbene* 0.

Frugterne krydrede. Kronbladene hvide. Ved Grunden af Bladskederne findes i Regelen 2 haandsnitdeelte Ører med traadformet-linieformede Afsnit. 5—6. ⊙.

β, atrorubens! Krone og de øvre Bladskeder purpurrøde.

Paa Enge, Græsgange og ved Gjærder alm. Dyrkes som Handelsplante. *β*, ved Ladegaardsaaen udenfor Kjøbenhavn (5)! Ordrups Mose!

61. Pimpinella. Pimpinelle.

384. **P. magna** L. (Stor P.) H. 340; Drej. n. 328; F. D. 1155; Rchb. l. c. XXI, tab. 1868; H. N. II, 41.

Stængelen kantet, furet, fleerbladet; *Bladene* fjersnitdeelte; *Afsnittene* æg-hjerteformede, saugtakkede eller fligede; *Griflerne* længere end Frugtknuden og af Længde med den ovale *Frugt.*

1½—2' høi. Kronbladene hvide, var. (*β, rosea* Koch) med rosenrøde Kroner. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Kratskove: i det nordvestlige *Sjæll.* ikke sjelden, mod S. ved Nestved (H); *Falst.* Gaabense! *Loll.* alm. (14); *F.* Bogense; *J.* Ebeltoft (H.); *Als* alm.! *Sl.* Høyer, Kappel, Klapskov ved Slesvig (16); *β*, med Hovedarten, f. Ex. Enge ved Leersøen!

385. **P. Saxifraga** L. (Almindelig P.) H. 338; Drej. n. 329; F. D. 669; Rchb. l. c. tab. 1869.

Stængelen trind, stribet, med bladløse Skeder foroven; *Rodbladene* fjersnitdeelte, med ægformede, saugtakkede eller

fligede Afsnit, *Stængelbladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Griflerne* kortere end Frugtknuden og den ægformede Frugt.

1/2—1 1/2' høi. Skjærmene før Udspringningen nikkende. Kronbladene hvide (var. ros. ligesom foreg.) 7—8. ♃.

β, dissectifolia Wallr.; Rchb. l. c. fig. 4. Bladene fjersnitdeelte, med linieformede Afsnit.

Paa Grøftevolde, Græsmarker og Bakker, alm. udbredt. *β*, med Hovedarten.

Anm. P. nigra Willd. (H. 340) med tæt duunhaarede *Blade*, Grene og Blomsterstilke, *Roden* tyk, indeholdende en ved at udsættes for Luftens Paavirkning blaaagtig Saft, er angivet fra Immingsted pr. Husum (F. Müll.) og med Tvivl fra Ærø (Bendtsen, 12). — Jeg har ikke seet danske Expl. af denne Art, men da den findes saavel i Skåne som i Holsteen, er det rimeligt at den ogsaa forekommer her, og den anbefales derfor til nøiere Eftersøgning.

62. Cicuta. Gifttyde.

386. **C. virosa** L. (Vand-G.) H. 328; Drej. n. 330; F. D. 208; Rchb. l. c. XXI, tab. 1853.

Rodstokken afdeelt ved Tværskillerum; *Rodtrævlerne* traadformede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* lielancetformede, saugtakkede; *Storsvøbet* 0 eller faabladet; *Smaasvøbbladene* talrige, sylformede.

Stængelen tyk, huul, 2—4' høi. Kronbladene hvide. Giftig. 7—8. ♃.

I Moser, ved Sø- og Aabredder ikke sjelden.

63. Falcaria. Seglblad.

387. **F. Rivini** [Host, fl. austr. I, 381] (Langfinnet S.) Rchb. l. c. XXI, tab. 1862; Sium Falcaria L., H. 324; F. D. 1749; H. N. II, 40; Critamus Falcaria Rchb.

Bladene haandsnitdeelte, det midterste Afsnit tredeelt, Sideafsnittene 2—3-deelte, med langstrakt-linieformede, fiint og skarpt saugtakkede Afsnit, nedløbende i den vingede Smaabladstilk; *Stor-* og *Smaasvøb* fleerbladede.

Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

Paa Marker mellem Sæden, sjelden: *Sj.* Skove mellem Jonstrup og Roeskilde (14)! *Loll.* mellem Vesterborg og Vedby, Rubjergmark

ved Juellinge (19)! *Bornh.* en Eng mellem Vallensgaards Mose og Almindingen (Baagøe)! (Angives af H. fra Færgegaarden ved Femern-Sund, muligviis i Holsteen og ikke paa den slesvigske Ø Femern). ☞

64. Sium. Mærke.

388. **S. latifolium** L. (Bredbladet M.) H. 322; Drej. n. 331; F. D. 246; Rchb. l. c. XXI, tab. 1877.

Rodstokken krybende; *de nedre Blade* langstilkede, 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; Smaaafsnittene linieformede, *de øvre Blade* stilkløse, enkelt fjersnitdeelte med lancetformede, skarpt og ligeligt saugtakkede Afsnit; *Stor-* og *Smaasvøbene* fleerbladede, med lancetformede, hele Blade; *Frugtens* Sideribber randstillede; *Oliekanalerne* tydelige udenpaa Frøgjemmet.

3—5' høi. Bladstilkene paa de nedsænkte Blade leddede. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Søer, Aaer og Kjær, alm. udbredt.

389. **S. angustifolium** L. (Smalbladet M.) H. 322; H. N. I, 25; Berula Koch, Drej. n. 332; Rchb. l. c. tab. 1878; Sium nodiflorum F. D. 247 (ikke L.).

Rodstokken krybende; *Bladene* fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformet-elliptiske, dybt og uregelmæssigt saugtakkede (ved Grunden ofte fligede); *Skjærmene* kortstilkede, modsatte Bladene; *Svøbene* fleerbladede, med lancetformede, i Storsvøbet alm. indskaarne Blade; *Frugten* med svage Ribber, Sideribberne indenfor Randen; *Oliekanalerne* ikke tydelige udenpaa Frøgjemmet.

1—3' høi. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Bække og Kilder alm. udbredt. ☞

65. Oenanthe. Klaseskjærm.

a. Roden dannet af knippestillede, kjødfulde Trævler; Frugten bredest oventil.

390. **Oe. fistulosa** L. (Vand-K.) H. 325; Drej. n. 335; F. D. 846; Rchb. l. c. tab. 1898; H. N. II, 39.

Rodtrævlerne kølleformet-aflange eller traadformede; *Rod-*

stokken med Udløbere; *Rodbladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Stængelbladene* enkelt fjersnitdeelte med linieformede, budte Afsnit, Udløbernes Blade dobbelt fjersnitdeelte med omvendt-ægformede, 2—3-lappede Afsnit; *Bladstilken* opblæst huul, længere end Pladen; den først udviklede *Skjærm* 2—3-straalet med frugtbare Blomster, (Smaaskjærmene i Frugttilstanden kugleformede), de senere 4—10-straalede med ufrugtbare Blomster; *Frugten* kantet, omvendt-kegleformet, kortere end de vedblivende *Grifler.*

Planten af en blaagrøn Farve. Kronbladene rødlig-hvide. 7—8. ♃.

I og ved Randen af Aaer, Grøfter og Kjær, alm. udbredt. ⚹

391. **Oe. Lachenalii** [Gmel. fl. bad. I, p. 678] (Eng-K.) Drej. n. 336; Rchb. l. c. tab. 1892; H. N. XV, 25; Oe. pimpinelloides Sm., H. 325; F. D. 1454 (ikke L.)

Rodtrævlerne forlænget-kølleformede (og nogle traadformede); *Rodbladene* dobbelt fjersnitdeelte med aflange eller kileformede, budt 2—3-lappede Afsnit, *de nedre Stængelblade* 2—3-dobbelt, *de øvre* enkelt fjersnitdeelte, med smalt linieformede, spidse Afsnit; *Bladstilken* kortere end Pladen; *Skjærmene* 6—12-straalede, de ydre Blomster i Smaaskjærmene langstilkede, ufrugtbare, de indre frugtbare, næsten siddende (Smaaskjærmene i Frugttilstanden halvkugleformede); *Frugten* omvendt-ægformet, længere end de vedblivende *Grifler.*

Rodbladene henvisne meget tidligt. Kronbladene rødlig-hvide. 7—8. ♃.

Paa Enge, især i Nærheden af Stranden, sjelden: ***Sj.*** Tappernøie, Evenet ved Præstø, Gaunø, Kongebroen ved Korsør (H.); ***Falst.*** (Kyll.), Nøisomhed ved Nykjøbing (14)! ***Thorseng*** ved Stioul (9); ***F.*** Svendborg (11), Holkenhavn (Lund), Langø ved Hindsholm! ***J.*** Palsgaard (H.); ***Sl.*** Sverdrup ved Haderslev Fjord (Grønlund), Gjenner (28)! Aabenraa (N.), Bæverør ved Gelting (16), Husum (H.). ⚹

b. Roden dannet af krandsstillede, traadformede Trævler. Frugten smalere oventil.

392. **Oe. Phellandrium** [Lam. fl. fr. 3, p. 432] (Billebo-K.) Drej. n. 337; Rchb. l. c. tab. 1896; Phellandrium aquaticum L., H. 327; F. D. 1154.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* grenet; *Grenene* ud-

spærrede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* udspilede, omvendt-ægformede eller elliptiske, dybt fligede, med lancetformede Flige, de nedsænkte Blade med haarformede Afsnit; *Skjærmen* mangestraalet; alle *Blomsterne* i Smaaskjærmene stilkede; *Frugten* ægformet-elliptisk.

2—3' høi. Giftig. Kronbladene hvide. 7—8. ⊙ eller ♃.

I Søer, Damme og Tørvgrave alm. udbredt.

Anm. 1. Blade, samlede i Varde Aa (30)! synes at tilhøre *Oe. fluviatilis* Colem. (Bab. man. brit. bot. ed. 3 p. 140, E. Bot. Suppl. 2944), som udmærker sig ved de under Vandet nedsænkte Blade, hvis Afsnit ere meget forlængede, parallele, linieformede eller linie-kileformede, hvorimod Bladene ovenfor Vandet have bredere Afsnit end Oe. Phellandrium, af hvilken den dog muligviis kun er en Afart. Maa yderligere eftersøges i rindende Vand.

Anm. 2. At eftersøge *Oe. conioides* (Phellandrium conioides Nolt. i Hansens Herb. N. 215), hvis nøiere Beskrivelse af Forf. (Index sem. hort. Kilon.?) er mig ubekjendt. Den ligner i Udseende endeel Conium maculatum og synes især forskjellig fra foreg. ved større Blade med bredere og grovere Flige, samt ved dobbelt saa store, lancetformede Frugter. Den er funden i Holsteen (Nolt.) og findes muligviis ogsaa i det egenlige Danmark. (Frugter af Expl. fra Øllerup i Fyen (12), synes at høre herhen).

66. Libanotis. Hjorterod.

393. **L. montana** [All. fl. ped. 2, p. 30] (Laaden H.) H. N. XII, 45; L. vulgaris DC., Drej. n. 338; Athamanta Libanotis L., H. 314; F. D. 754.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede med elliptiske, braadspidsede Flige; det nedre Par Afsnit tiltrykte til Bladstilken; *Stor-* og *Smaasvøb* fleerbladede.

Hele Planten, især Frugter og Blomsterstilke, duunhaarede; Rodhalsen beklædt med de trævleformede Rester af henvisnede Bladskeder. 1—3' høi. Kronbladene hvide eller rødlige. 7—8. ♃.

Paa Strandskrænter, sandige Bakker, sjelden og sporadisk: ***Sj.*** Jægersborg, Valdbygaard (H.), Korsør (14)! Reersø (Dr.), Seierø (Baagøe), Nexelø, Odsherred mellem Overby og Ebbelykke (H.), Refsnæs (15); nordl. ***Samsø*** (Jacobsen); ***F.*** Fyenshoved (H.)! ***Sl.*** Gram (16), Svanskilde (H.); ***Loll.*** Gottesgabe (19), Kramnitze Odde ved Rødby Fjord!

67. Haloscias. Lostilk.

394. **H. scoticum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 180] (Skotsk L.) H. N. XI, 28; Ligusticum L., H. 319; F. D. 207.

Bladene dobbelt trekoblede; *Afsnittene* rudeformet-elliptiske, foroven grovt og uregelmæssigt saugtakkede (Sideafsnittene skjæve); *Stor-* og *Smaasvøbbladene* 5—7, uligestore, tiltrykte.

Stængelen stribet, nedentil rødlig, 1—2' høi, hele Planten glat, Bladene glindsende. Kronbladene hvide. 7. ♃.

Ved Strandbredder meget sjelden: *J.* Tyvholm og Græsholm ved Frederikshavn (Dr.), Løkken (H.), Ørum Klit i Thy (Andresen)! *Loll.* ved Rødby (F. D.)?

68. Æthusa. Halvsvøb.

395. **Æ. Cynapium** L. (Vild Persille). H. 329; Drej. n. 334; F. D. 1991; Rchb. l. c. tab. 1901.

Bladene 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede med lancetformede Flige; *Storsvøbet* 0, *Smaasvøbbladene* alm. 3, linieformede, nedhængende, ensidige, længere end Smaaskjærmene; *Bugfladens Oliekanaler* foroven sammenstødende, nedentil (ovenfor Basis) bueformigt nærmede til hinanden (ikke sammenløbende).

Giftig. 1—2' høi. Bladene glatte, mørkgrønne, af en svag, men ubehagelig Lugt. Kronbladene hvide. 6—9. ⊙.

β, pygmæa Koch (Æ. segetalis Boenn.) 2—6'' høi; de nedre Blade trekoblede, med budte Flige, Smaasvøbene korte, Blomsterstilkene lidet længere end Frugten.

Almindeligt Ukrud i Haver, *β*, mellem Sæden.

69. Cnidium. Brændeskjærm.

396. **C. venosum** [Koch Umb. 199] (Fiinbladet B.) Drej. n. 333; H. N. IV, 30; Selinum lineare Schum. p. 95; H. 314; F. D. 1330; Selinum silvestre L. sp.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med forlængede *Bladskeder* (ingen Bladstilk paa Stængelbladene); *Afsnittene* linieformede, spidse, med ophøiet Midtnerve paa Underfladen; *Svøbbladene* børsteformede, Smaasvøbet af Smaaskjærmens Længde.

1—2' høi. Kronbladene hvide. 7—9. ♃.

Paa høie Enge, ved Gjærder, mellem Krat, meget sjelden; *Sjæll.*

Sundbyvester (19) og Kongelunden paa Amager! Vesterfælled og Flaskekroen! Lille Værløse Overdrev (Mort.); *F.* Strandbredder ved Svendborg (H.); *J.* Bjørum Skov (Beck). ☞

70. Peucedanum. Svovlrod.

397. **P. palustre** [Moench meth. 82] (Kjær-S.) Drej. n. 317; Selinum L., H. 312; F. D. 257 og 412 (S. silvestre); Thysselinum Hoffm., Koch. Syn. II, 336.

Stængelen furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Smaaafsnittene* hele eller dybt deelte, med linie-lancetformede, braadspidsede Flige; *Stor-* og *Smaasvøbbladene* talrige, lancetformede, nedbøiede; i Randen hindeagtige; *Skjærmens Straaler* eensidigt duunhaaret rue; *Oliekanalerne* paa Bugfladen ikke synlige udenpaa Frøgjemmet.

3—5" høi. Bladenes Flige og især Svøbbladene i Randen rue, forøvrigt glat. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

I Tørvmoser, paa fugtige Enge, mellem Krat, alm. udbredt.

398. **P. Oreoselinum** [Moench meth. 82] (Udspilet S.) H. N. II, 38; Athamanta L., H. 315; F. D. 1750.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* tredobbelt fjersnitdeelte, med langstilkede, stivt udspilede eller næsten tilbagebøiede Afsnit; *Smaaafsnittene* elliptiske, indskaaret-tandede; *Stor-* og *Smaasvøbene* mangebladede, med linieformede, nedbøiede Blade; *Oliekanalerne* paa Bugfladen synlige udenpaa Frøgjemmet.

1—3' høi. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

Paa Bakker, høie Enge: i det egenlige Danmark kun funden paa *Bornh.*: Duebjerggaard i Almindingen (8)! Kleven (Feddersen), Almegaard nær Rønne (20)! Splitsgaard (14) o. fl. St. i det nordvestlige Bornh. (Baagøe). (I Holsteen, Nolte.) ☞

71. Imperatoria. Storskjærm.

X 399. **I. Ostruthium** L. (Mesterrod). H. 335; H. N. V, 13; Peucedanum Koch.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* trekoblede; *Afsnittene* dybt todeelte, med ægformede eller elliptiske, skarpt og dobbelt saugtakkede Afsnit; *Bladskederne* store; *Storsvøb* 0; *Smaasvøb-*

bladene børsteformede, hurtigt affaldende; *Frugterne* kredsrunde.

2—4' høi, glat, med store, mangestraalede Skjærme.

Angives af Kylling fra *Bornholm*, hvor den endnu dyrkes i Bønderhaver (20), og muligviis aldrig har været vildvoxende.

72. Heracleum. Bjørneklo.

400. **H. Sphondylium** L. (Almindelig B.) H. 317; Drej. n. 319; F. D. 2406 (H. sibiricum * australe Hartm.).

Stængelen furet; *Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* snitdeelte, halvfinnede eller lappede med uregelmæssigt tandet-saugtakkede Lapper (eller Flige), *Smaaskjærmene* flade, de ydre *Kroner* større; *Frugtknuden* duunhaaret; *Frugten* oval, svagt udrandet, tilsidst glat.

3—5' høi, stivhaaret-ru. Kronbladene hvide eller rødlige. 6—8. ⊙.

Var. betydeligt i Henseende til Smaabladenes Form og Indskjæringer. Den meest afvigende Form er:

β, *elegans* Koch. Bladene dobbelt fjersnitdeelte, med forlænget-lancetformede, langt tilspidsede Afsnit.

Paa Enge, ved Gjærder og i Udkanten af Skove, meget alm. *β*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* ved Sorø! Bakkerne ved Ørholm og Brede (H.), *Bornh.* ved Helligdommen i Rø Sogn (19).

*401. **H. sibiricum** L. (Sibirisk B.) Fr. mant. 2, 16; H. N. IV, 29; Drej. i Krøy. Tidsskr. III, 414.

Smaaskjærmene hvælvede; *Kronerne* omtrent ligestore, grøngule; *Frugtknuderne* og de rundagtigt-ovale, dybt udrandede *Frugter* glatte, forøvrigt som foreg.

Var. ligesom foreg. i Henseende til Bladene. 6—8. ⊙.

Paa lignende Steder som den foregaaende Art. Jeg har ofte fundet Former, som svare til Beskrivelsen hos Fr., men hyppigere saadanne, der syntes at danne en Overgang til H. Sphondylium. (Saa udmærket som den forekommer i den nordsvenske Flora har jeg aldrig seet den hos os. Dens Fordeling og bestemtere Begrændsning fra foreg. bør nærmere iagttages). !*

73. Pastinaca. Pastinak.

402. **P. sativa** L. (Almindelig P.) H. 335; Drej. n. 318; F. D. 1206; L. Herb. VI, 120.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* fjersnitdeelte, de nedre ofte dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* æg-lancetformede; grovt saugtakket-lappede, glindsende, glatte eller paa Underfladen svagt duunhaarede; *Svøb* 0; *Frugterne* kredsrund-ovale.

2—3' høi. Roden (i det første Aar) spiselig. Kronbladene gule. 7—8. ⊙.

β, silvestris. Bladene paa begge Flader duunhaarede.

Ved Veie, omkring Byer, paa høie Enge o. s. v. alm. udbredt i *Sjæll.* (især omkring Kjøbenhavn) og paa *Moen;* i mange Egne sparsom, synes f. Ex. at mangle paa Bornholm, og ofte kun forvildet, da den dyrkes i Haver. *β*, med Hovedarten, f. Ex. ved Pesthuset udenfor Kjøbenhavn!

74. Anethum. Dild.

† 403. **A. graveolens** L. (Have-D.) H. 336; F. D. 1572.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med linieformet-traadformede *Afsnit; Svøb* 0.

1—3' høi, glat, blaagrøn. Kronbladene gule. Har en stærk krydret Lugt. 7—8. ⊙.

Dyrkes i Haver og forekommer derfra hist og her forvildet.

75. Levisticum. Løvstikke.

† 404. **L. officinale** [Koch Umb. p. 101] (Almindelig L.) Drej. p. 114; Ligusticum Levisticum L., H. 318; Hayne Arzn. I, 82 c. tab.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* kileformet-rudeformede, i Spidsen tandet-lappede; *Svøbbladene* lancetformede; *Blomsterstilkene* meget korte.

4—5' høi; Stængelen blaadugget, Bladene glindsende, Kronbladene gule. Har en stærk og gjennemtrængende Lugt, omtrent som Selleri. 7—8. ♃.

Dyrkes hist og her i Bønderhaver og forekommer forvildet, f. Ex. *Sj.* i Hammermølleskoven ved Helsingør! *F.* Lykkesholms Skov; *J.* V. Haldne i Vadum Sogn (Vendsyssel)! ved Nørre Tranders (H.); *Bornh.* Allinge (Hjorth). ☞

76. Selinum. Seline.

405. **S. Carvifolia** L. (Kommenbladet S.) H. 313; Drej. n. 322; F. D. 667.

Stængelen furet, vinget-kantet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* indskaarne, med lancetformede, braadspidsede, i Randen rue Flige; *Bladskederne* korte; *Smaasvøbbladene* traadformede.

2—3' høi. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, paa høie Enge mellem Krat, ikke sjelden men sporadisk, hyppigere paa Halvøen end paa Øerne. [*

77. Angelica. Angelik.

406. **A. silvestris** L. (Skov-A.) H. 321; Drej. n. 320; F. D. 1639.

Stængelen trind, stribet, foroven tilligemed *Skjærmens Straaler* fløielsagtigt duunhaaret; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformet-elliptiske, fiint og skarpt saugtakkede; *Bladskederne* store, opblæste; *Storsvøbet* faabladet, affaldende; *Smaasvøbbladene* flere, traadformede.

3—5' høi. Stængelen huul, tyk, blaadugget. Kronerne hvide eller rødlige. 7—8. ♃.

I fugtige Skove og paa Enge mellem Krat, alm. udbredt.

78. Archangelica. Qvan.

407. **A. littoralis** [Fr. S. Veg. Sc. p. 181] (Vand-Q.) H. N. X, 23; Angelica Fr. fl. Hall. p. 51; Drej. n. 321; F. D. 2407; Angelica Archangelica *α*, L., H. 320 (tildeels, med Undtagelse af flere Synonymer og Voxestederne fra de nordlige Lande).

Stængelen trind, furet, glat; *Skjærmens Straaler* duunhaarede; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* skjævt-ægformede, grovt og skarpt-saugtakkede, Endeafsnittet trefliget; *Bladskederne* store, opblæste; *Storsvøbet* mangebladet, med linieformede Blade; *Smaasvøbbladene* flere, linieformede; *Smaaskjærmene* hvælvede efter Afblomstringen.

4—6' høi. Stængelen tyk, huul, rødlig, Bladene blaagrønne, Kronbladene bleggrønne. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Bække og Aaer, som den ofte følger i lange

Strækninger: bemærket i alle Provindser; ogsaa, men sjeldnere, ved Strandbredder: f. Ex. ved flere Fjorde paa Halvøens Østside (7). ♃

Anm. *A. officinalis Hoffm.* (Angelica Archangelica β, L.) er ikke funden i Danmark.

79. Laserpitium. Foldfrø.

408. **L. latifolium** L. (Bredbladet F.) H. 316; Drej. n. 316; F. D. 1513.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* hjerteformede, saugtakkede; den indadvendte Side af *Skjærmens Straaler* ru; *Storsvøbet* mangebladet, med lancet-sylformede Blade.

3—5' høi. Kronbladene hvide. 7—8. ♃. Bladene paa Underfladen blaagrønne, alm. glatte, var.

β, *asperum* (Crantz). Bladstilke og Smaablade i Randen og paa Underfladen rue.

γ, *tenuisectum*, Bladenes Afsnit linie-lancetformede, heelrandede.

I Skove, meget sjelden og kun funden i *Sjæll.*: Slangerup, Jonstrup Vang, Hareskoven (H.), Ballerup, Kirkeværløse, ved Søndersøen S. for lille Værløse, Hesttangs Mølle (14). γ, i Jonstrup Vang (14).

80. Daucus. Gulerod.

409. **D. Carota** L. (Almindelig G.) H. 308; Drej. n. 315; F. D. 723.

Stængelen furet, stivhaaret-ru; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede, med lancetformede, tilspidsede Flige; *Storsvøbets* Blade kamdeelte, sjeldnere tredeelte, med linieformede Afsnit, ved Udspringningen omtrent af Skjærmens Længde; *Biribbernes* Torne af Længde med Frugtens Tværsnit.

1—2' høi. Roden hos den vilde Plante hvidagtig, hos den dyrkede brandguul, Skjærmen efter Afblomstringen huul (ved de ydre Straalers Sammentrækning), Kronbladene hvide eller rødlige, de midterste Blomster i Skjærmen ofte mørkrøde, golde. 7—8. ⊙.

Ved Gjærder og paa Marker, alm., især meget hypig i *Fyen* og paa *Loll.-Falst.!* Dyrkes i Haver formedelst dens spiselige Rod.

81. Caucalis. Fodangel.

410. **C. daucoides** L. (Faastraalet F.) H. 307; Drej. n. 307; F. D. 2346.

Stængelen kantet, furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med linie-lancetformede, spidse Flige; *Storsvøbet* 0 eller enbladet; *Skjærmen* faa- (omtr. tre-)straalet; *Smaasvøbbladene* 3—5, lancetformede, med hindeagtig Rand og randhaarede; *Smaaskjærmene* fleerblomstrede, men kun med 2—3 frugtbare Blomster; *Frugten* elliptisk, *Biribbernes* Pigge hagekrummede, af Længde med Frugtens Tværsnit.

$^1/_2$—1' høi. Bladene og Stængelens Led haarede; Kronbladene rødlige. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker, mellem Sæden, meget sjelden: *Møen* ved Sømark (H.), Graaryg (9), Fruerstuefaldet (14)! *Sl.* i Egnen af Husum (Ferd. Müll.). ☒

82. Torilis. Randfrø.

411. **T. Anthriscus** [Gmel. fl. bad. I, p. 615] (Hvashaaret R.) Drej. n. 308; Tordylium L., F. D. 919; Caucalis H. 307.

Stængelen opret, ru, foroven furet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* elliptiske, halvfinnede eller saugtakkede; *Skjærmene* langskaftede; *Storsvøbet* fleerbladet med linieformede Blade; *Biribbernes* Pigge sylformede, spidse, bøiede (ikke hagekrummede).

1—3' høi. Kronbladene rødlige eller hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veie, i Krat o. s. v. alm. udbredt.

412. **T. nodosa** [Gärtn. fruct. I, p. 82] (Knudret R.) H. N. XII, 44; Tordylium L.; Caucalis Scop., H. 308; F. D. 1990.

Stængelen opstigende eller nedliggende, trind, stribet; *Bladene* dobbelt (de øvre enkelt) fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede; *Skjærmene* kortskaftede, modsatte Bladene, tætblomstrede (Blomsterne næsten siddende),

mod Frugtmodningen kugleformede; *Storsvøbet* fleerbladet, med linieformede Blade; *de ydre Frugter* beklædte med hagekrummede Pigge, *de indre* med rue Vorter.

½—1½' høi. Kronbladene hvide. 6—8. ⊙.

Paa Diger og tørre Marker; i vor Flora kun funden paa Marskdigerne i det vestlige ***Slesvig:*** Dagebøl, Husum (H.!), Eidersted (N.).

83. Anthriscus. Kørvel.

a. Frugterne beklædte med krogede Smaaforne.

413. **A. vulgaris** [Pers. Syn. I, 320] (Gjærde-K.) Drej. n. 311; Scandix Anthriscus L., H. 332; Caucalis scandicina Roth, F. D. 863.

Stængelen glat, trind, stribet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede; *Bladskederne* randhaarede; *Bladstilke* og Nerver, især paa Underfladen, haarede; *Skjærmene* kortskaftede, modsatte Bladene; *Smaasvøbet* 2—3-bladet, med lancet-sylformede, randhaarede Blade; *Næbet* ⅓ af de ægformede Frugters Længde.

½—2' høi. Kronbladene hvide. 5—6. ⊙.

Ved Gjærder, især omkring Byer: i ***Sjæll.***, paa ***Bornh.*** og de øvrige sydlige Øer ikke sjelden; sparsommere i ***Fyen***; paa ***Halvøen*** sjelden: *J.* Aarhus (Aagaard), Braband (16), Horsens (13); *Sl.* Rødding, Husum (16), Owschlag, Nybel ved Rendsborg (20).

b. Frugterne glatte.

† 414. **A. Cerefolium** [Hoffm. Umb. p. 41] (Have-K.) Drej. p. 111; Scandix L., H. 331; Chærophyllum sativum Gärtn., F. D. 1640; Cerefolium sativum Bess.

Stængelen trind, stribet, Ledstykkerne ved Grunden duunhaarede; *Bladene* tredobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* halvfinnede; *Bladskederne* randhaarede, Bladstilke og Nerver spredt-haarede; *Skjærmene* endestillede, paa kortere eller længere Skaft, eller sidestillede (modsatte Bladene), siddende; *Smaasvøbet* 2—3-bladet, med lancetformede, randhaarede Blade; *Næbet* ⅓ af den linieformede *Frugts* Længde.

1—3' høi. Har en stærk og behagelig Lugt. Kronbladene hvide. 5—6. ⊙.

Ved Gjærder og omkring Byer, oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dyrkes.

415. **A. silvestris** [Hoffm. Umb. p. 40] (Vild K.) Drej. n. 310; Chærophyllum L., H. 333; F. D. 2050.

Stængelen furet, forneden haaret, foroven glat; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* mere eller mindre dybt halvfinnede, glatte eller paa Underfladen fjernt-haarede; *Skjærmene* endestillede, langskaftede, før Udspringningen nikkende; *Smaasvøbet* omtrent fembladet, med ægformede, tilspidsede, hule Blade; *Næbet* 1/5 af den æg-lancetformede *Frugts* Længde.

2—3' høi. Bladskederne og Bladstilkene ved Grunden af Afsnittene haarede. Kronbladene hvide, udstraalende. 5—6. ♃.

Paa Enge, ved Gjærder og i Skove meget alm.

84. Scandix. Langnæb.

416. **S. Pecten Veneris** L. (Kamformet L.) H. 331; Drej. n. 309; F. D. 844; H. N. IV, 28.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* haandsnitdeelte, med linieformede Afsnit; *Smaasvøbbladene* randhaarede, hele eller i Spidsen 2—3-fligede; *Næbet* fladtrykt fra Ryggen, i Randen tilligemed Frugtens Ribber ru; *Griflerne* oprette.

½—1' høi. Kronbladene hvide, udstraalende. Griffelfoden mørkrød. 6—7. ⊙.

Paa Marker mellem Sæden, sjelden i den nordlige Deel af Landet: *J.* Aalborg (Dr.); *Sj.* udfor Tuborg (26)! Vordingborg (Købke); alm. Ukrud paa ***Møen***, ***Falster***, ***Lolland***(!) og ***Femern*** (H.). *

85. Chærophyllum. Huulsvøb.

417. **C. temulum** L. (Knudret H.) H. 334; Drej. n. 312; F. D. 918.

Stængelen trind, stribet, under Ledene opsvulmet, forneden stivhaaret ru, foroven haaret; *Bladene* haarede, dobbelt fjersnitdeelte; *Afsnittene* ægformede, halvfinnet-lappede med rundtakket-saugtakkede Lapper; *Skjærmene* endestillede, før Udspringningen

nikkende; *Smaasvøbet* 5—8-bladet med æg-lancetformede, tilspidsede, randhaarede Blade; *Ribberne* glatte.

1—2' høi. Stængelen nedentil rødplettet. Kronbladene hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og i Kratskove alm. udbredt.

86. Myrrhis. Sødskjærm.

418. **M. odorata** [Scop. fl. carn. p. 207] (Spansk Kørvel). Drej. n. 313; F. D. 1928; Scandix L., H. 330.

Stængelen trind, furet; *Bladene* haarede, 2—3-dobbelt fjersnitdeelte med æg-lancetformede, halvfinnede *Afsnit; Skjærmene* endestillede; *Smaasvøbbladene* lancetformede, langt tilspidsede, haarede, nedhængende; *Griflerne* tilbagebøiede.

2—3' høi. Stærklugtende (omtr. som Anthriscus Cerefolium). Kronbladene hvide; den modne Frugt mørkbruun, glindsende (1/2" lang). 5—6. ♃.

Omkring Haver, Byer o. a. beboede Steder, sporadisk i alle Provindser, (formodenlig forvildet fra en tidligere Tids Havekultur, skjøndt den nu ikke længere dyrkes).

87. Conium. Skarntyde.

419. **C. maculatum** L. (Plettet S.) H. 311; Drej. n. 314; F. D. 2168.

Stængelen glat, trind, oventil furet; *Bladene* tredobbelt fjersnitdeelte, med lancetformede, halvfinnede *Afsnit; Storsvøbet* 6—7-bladet; *Smaasvøbet* 3—4-bladet, ensidigt, med æg-lancetformede, glatte Blade.

2—4' høi, glat, glindsende; Stængelen rødplettet. Giftig. Kronbladene hvide. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og Veigrøfter, især omkring Byer o. a. dyrkede Steder, ikke sjelden: mindre hyppig i Kjøbenhavns Omegn end i de fleste andre Egne af Landet og ikke bemærket paa Bornholm (Hoff).

88. Coriandrum. Koriander.

† 420. **C. sativum** L. (Have-K.) H. II, 158; F. D. 1989.

Stængelen trind, stribet, glat; *Bladene* 2—3-dobbelt fjer-

snitdeelte; *Afsnittene* fjersnitdeelte eller halvfinnede, med linieformede Flige (Rodbladene ligesaa, men med bredere Flige); *Smaasvøbbladene* ensidige, linieformede.

1—2' høi. Kronbladene hvide eller rødlige, udstraalende. Frugterne krydrede. 6—7. ☉.

Dyrkes undertiden, dog sjeldent, i Haver, og forekommer forvildet: *Sj.* Kjøbenhavn ved Farimagsveien! Kjøge (9); *Ærø* (N.); *J.* Horsens (2); *Sl.* Aabenraa (H.). ✱

III. Trigynia.

89. Viburnum. Qvalkved.

421. **V. Opulus** L. (Sneebolletræ). H. 343; Drej. n. 342; F. D. 661; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1171.

Bladene haandnervede, 3—5-lappede, med tilspidsede, tandede Lapper; *Bladstilken* foroven tokirtlet; 2—4 linieformede *Axelblade* ved Grunden af hvert Blad; *Blomsterne* i mangegrenet og mangeblomstret Qvast, Straaleblomsterne golde, med hjulformede *Kroner; Bærret* kugleformet; *Frøet* fladtrykt.

Kronerne hvide. Straaleblomsterne have ofte 5 røde Kirtler (feilslaaede Støvdragere) i Svælget. Bær røde. 6. ♄.

I fugtige Kratskove, ved Gjærder, alm. udbredt. (I Haver dyrkes en Afart *β*, *roseum* R. & S., med lutter golde Blomster og store hjulformede Kroner).

90. Sambucus. Hyld.

422. **S. nigra** L. (Almindelig H.) H. 345; Drej. n. 344; F. D. 545; Rchb. l. c. XII, tab. 730.

Bladene fjersnitdeelte med 2 Par elliptiske, saugtakkede Afsnit og et uparret Endeafsnit; *Axelbladene* linie-børsteformede (eller 0), *Qvasterne* samlede til en femgrenet Skjærm.

Bladene have en stærk, ubehagelig, Blomsterne en vammel-sødagtig Lugt. Kronerne hvide, Støvdragerne gule, Bær sorte. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♄.

β, *laciniata* (Mill.). F. D. 2169; Bladene dobbelt fjersnitdeelte, med fligede Afsnit.

Ved Gjærder, i Kratskove og omkring Byer, meget alm. β, sjeldnere: *Sl.* Sommersted (16), Gram (1), Nisvraa i Angel (Jessen); *Æro* (H.); *F.* Naaleskov ved Veistrupgaard (19); *Sj.* Petersminde ved Kalundborg (Baagøe), Sundbyvester paa Amager (19).

† 423. **S. racemosa** L. (Klaseblomstret H.) Rchb. l. c. XII, tab. 731.

Bladene som foreg.; *Axelbladene* vorteformede; *Qvasterne* samlede til en ægformet Klase.

Blomsterne guulhvide, med tilbagebøiede Kronflige; Bær røde; Blomsterstilkene ved Frugtmodningen violette. 5. (Fr. 7). ♄.

Dyrkes hist og her i Plantager og forekommer derfra forvildet, f. Ex. *Sj.* Folehaveskov ved Rungsted! Ordrups Krat mellem Skovløberhuset og Ordrupsdal! Aldershvile (14), Brede, Ravneholms Skov (Petersen), Dronninggaard, Søndermarken, Vesterfælled (19), Philosophgangen ved Sorø! *J.* Hjørring (Juel); *Sl.* Fattigcolonien ved Husum (16); *Loll.* Søholt (5); *Bornh.* ved Rømersdal! Echodalen (20). ☞

424. **S. Ebulus** L. (Sommer-H.) H. 344; Drej. n. 343; F. D. 1156; Rchb. l. c. XII, tab. 729; H. N. IV, 7.

Afsnittene lancetformede med afrundet Basis, saugtakkede, 3—4 Par og et uparret Endeafsnit; *Axelbladene* bladagtige, ægformede; *Qvasterne* samlede til en tregrenet Skjærm.

3—4′ høi. Blomsterne rødlig-hvide (stærktlugtende); Støvdragerne mørkrøde; Bær sorte. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Jægerspriis (H.), Rolighed ved Sorø! *Falst.* ved Nykjøbing (H.); *Loll.* Kjettinge! Taars ved Saxkjøbing (5); *J.* Fredericia (H.); *Sl.* Christiansfeld (28), Sønderborg (16), Digerne i Marsken (H.). ☞

91. Corrigiola. Skorem.

425. **C. littoralis** L. (Sand-S.) H. 348; F. D. 334; H. N. XII, 59.

Fleerstænglet, med udstrakte, traadformede *Stængler; Bladene* omvendt-ægformet-linieformede, med hindeagtige *Axelblade; Blomsterne* stilkede, i Nøgler fra de øvre Bladhjørner; *Bægeret* vedblivende.

Kronerne smaae, hvide. 7—8. ⊙.

Sandige Veie og Overdrev; mangler paa Øerne; *J.* sjelden: Rye (12); hyppigere i *Sl.*, f. Ex. Bommerlund, Bilskov ved Flensborg, Schuby ved Slesvig (16), Sønderbrarup (Frøl.), Rendsborg! ☞

92. Drosera. Soldug.

426. **D. rotundifolia** L. (Rundbladet S.) H. 354; Drej. n. 352; F. D. 1028; Rchb. ic. fl. germ. III, fig. 4522.

Bladene)* næsten kredsrunde (Breden større end Længden), *Bladstilkene* haarede; *Skaftet* opret, omtrent 3 Gange længere end Bladene; *Dækbladene* linieformet-traadformede; *Frøene* omgivne af en hindeagtig, linieformet Frøhud.

2—6" høi. Kronblade og Støvdragere hvide, Arrenes Flige hvide, kølleformede, alm. udeelte. 7. ♃.

β, bracteata (Lyngby). *Blomsterne* i en gaffeldeelt Qvast; *Dækbladene* omvendt-ægformede, kirtelhaarede.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, alm. udbredt. *β*, i Mængde paa Hals ved Hofmansgave (Lgb.)!

427. **D. longifolia** L. (Langbladet S.) H. 355; Drej. n. 353; F. D. 1093; Rchb. l. c. fig. 4524; H. N. V, 30; D. anglica Huds.

Bladene linieformet-tungeformede, budte, med glat *Bladstilk; Skaftet* opret, omtrent dobbelt saa langt som Bladene; *Dækbladene* linieformet-sylformede, af Længde med Blomsterstilkene, hurtigt affaldende; *Frøene* som foreg.

3—8" høi, Kronerne hvide, Støvtraadene hvide med gule Støvknapper, Arrets Flige kølleformede, hele eller udrandede, hvide med røde Spidser.

β, obovata Koch (D. obovata M. & K., Rchb. l. c. fig. 4525). Bladene omvendt-ægformede.

I Hængedynd og Moser mellem Sphagnum, sporadisk og mindre hyppig end foreg. *Sj.* Adserbo Overdrev! Juul Sø i Rudehegn (13), Birkerød, Lyngby, Raavaddam! Ordrup (H.), Kongsted Mose (13); *Loll.* Musse (Rasmussen), Nysted (5); *F.* Langeskov Kro (16), Hals ved Hofmansgave (4); *J.* Gravens Mose i V. Hanherred (16), Klitter i Thy (Andresen)! Ferslev ved Aalborg (Branth), Stokholm Mose og Hasselholt V. for Skive (16), Ranum ved Løgstør (8)! Viborg (Morville), Maabjerg ved Holstebro, Hjerting (16); *Sl.* Huusby i Angel, Tolkwade Sø ved Slesvig (16). *β*, med Hovedarten, sjeldnere: *Sj.* Lyngby Mose (14)! *J.* Ferslev ved Aalborg (Branth).

---

*) Bladene hos alle Arter i denne Slægt ere rosetformigt samlede ved Grunden, Skaftet bladløst.

428. **D. intermedia** [Hayne i Schrad. Journ. 1801, p. 37] (Liden S.) H. II, 160; Drej. n. 352 b; F. D. 2108; Rchb. l. c. fig. 4523; H. N. V, 32.

Bladene omvendt-ægformede, budte, med glat Bladstilk; *Skaftet* opstigende, af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Dækbladene* sylformede, vedblivende; *Frøene* trinde, ovale, kirtlet-vortede, uden Frøhud.

1—3" høi. Kronerne hvide; Støvtraadene gule; Arrets Flige udrandede eller tokløvede, rødlige. 7—8. ♃.

Hedemoser og Klitsumpe, sandige Overdrev: paa ***Halvøen***, især den midterste og vestlige Deel, ikke sjelden; ***F.*** Rødskebølle (12); ***Sj.*** Rørvig (Feddersen), Grevinge (Weilbach), Adserbo Overdrev! Søborg (Lgb.), Gurre (1).

IV. Tetragynia.

93. Parnassia. Leverurt.

429. **P. palustris** L. (Hvid L.) H. 349; Drej. n. 345; F. D. 584.

Stængelen med eet Blad nedenfor Midten og een endestillet Blomst; *Bladene* hjerteformede, *Rodbladene* stilkede, *Stængelbladet* siddende og omfattende; *Bikronbladene* med 9—13 kirtlede Fryndser.

½—1' høi. Bladene glatte, med rødgule Punkter; Kronerne hvide med gjennemsigtige Aarer; Bikronbladene guulgrønne. 8—9. ♃.

Fugtige Enge, især paa tørvholdig Grund, ikke sjelden, dog mindre hyppig paa Bornholm og Lolland-Falster!

V. Pentagynia.

94. Statice. Hindebæger.

430. **S. Behen** [Drej. fl. exc. n. 350] (Tætblomstret H.) F. D. 2409; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1140; H. N. X, 21; S. Limonium L. (tildeels), Koch Syn. I, 684.

Bladene omvendt-ægformet-elliptiske, braadspidsede, med tydelige Sidenerver paa begge Flader; *Axene* halvskjærmformigt samlede, efter Blomstringen tilbagebøiede, *Smaagrenene* korte, med tætsiddende, taglagte Blomster; *Dækbladene* tilspidsede, de nedre paa Smaagrenene tomme.

Bladene paa Underfladen sort-punkterede. Dækbladene (i Randen) og Bægeret hvid-hindeagtige. Kronen blaa. 8—9. ♃.

Paa Syltenge: ved Kysterne af Nordsøen paa ***Halvøen*** fra Hjerting til Husum og de vestlige Øer; omkring Østersøen, især mod V. ***Femern*** (N.); ***Ærø*** (10); ***Strynø***, ***Drejø*** (12); ***F.*** Bjørnemose (Jørgensen); ***Thorseng*** ved Stioul (Rafn); ***Langel.*** ved Fakkebjerg (Ørsted); ***Loll.*** Nakskov, Øerne i Rødby Fjord! ***Sj.*** Basnæs, Ørsløv, Stigsnæs (Nielsen), Holsteinborg, Ormø, Reersø (Dr.); paa Egholm i Limfjorden (Mørch)! Mangler i Kattegat-Partiet! *

Anm. S. Limonium H. 352, som indbefatter baade denne og følgende, angives ogsaa fra Saltholm og paa Næsset ved Assens (Kyll.), hvilke Voxesteder sandsynligviis begge høre til S. Behen.

431. **S. rariflora** [Drej. l. c. n. 349] (Fjernblomstret H.) F. D. 2410 og 315 (slet: S. Limonium); S. bahusiensis Fr. mant. 1, 10; Rchb. l. c. XVII, tab. 1140.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede, braadspidsede, med især paa Overfladen svage Sidenerver; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med udspærrede eller opstigende Grene, *Smaagrenene* (Axene) forlængede med tydeligt adskilte Blomster, paa de ydre Grene ensidige, paa de indre afvexlende; *Dækbladene* budte, paa Smaagrenene alle blomsterbærende.

Dækbladene og Bægerets Nerver røde, i Randen hvidhindede. Kronen blaaagtig-lila. 8—9. ♃. Forekommer under 2 Former:

α, *danica* Fr. S. Veg. Sc. I p. 200. (S. rariflora Drej., H. N. XI, 26); Bladene flade med en Braad fra Spidsen, Axene oprette; Væxten lavere (3—6″ høi).

β, *borealis* Fr. l. c. (S. bahusiensis Fr. mant. 1; H. N. III, 18), Bladene bredere, i Randen bølgede, med en Braad nedenfor Spidsen; Axene noget indbøiede. 1—2′ høi.

Paa Syltenge, i Danmark fornemlig i Kattegat-Partiet: *α*, ***Sj.*** ved Roeskilde Fjord paa mange Steder, f. Ex. ved Frederikssund (Dr.), mellem Jægerspriis og Nedre Draaby (21)! Saltbæk N. for Kalundborg (Rafn); ***J.*** Mariager Fjord (23); *β*, sjeldnere: ***Sj.*** Ourø (15)! Hesseløen (Lgb.); ***F.*** ved Hofmansgave (4)! ***Falst.*** paa Strandenge ved Nøisomhed (14). *

Anm. Skjøndt det af Prof. Fries givne Navn er ældre end Drejers, har jeg beholdt dette sidste fordi det betegner den mest iøinefaldende Forskjel mellem de to Arter og fordi Navnet »*bahusiensis*« navnlig betegner den større Form, der har sit Centrum i Bahuslän, medens den mindre synes at være den fremherskende i Danmark.

95. Armeria. Faareleger.

432. **A. vulgaris** [Willd. Enum. hort. Berol. I, 333] (Almindelig F.) Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1149; F. D. 2585; A. maritima H. 351 (ikke Willd); A. elongata Lge. Haandb. 1 Udg. n. 421; H. N. VIII, 15.

Bladene smalt linieformede, glatte eller randhaarede, samlede i flere Rosetter fra Spidsen af Rodstokken; *Skafterne* alm. glatte, flere Gange længere end Bladene; *de 3—4 ydre Svøbblade* tilspidsede af den udløbende bladagtige Midtnerve, *de indre* budte; *Bægerrøret* haaret paa de 5 ophøiede Nerver, i Furerne glat, omtr. af Længde med Smaablomsterstilkene; *Kronbladene* budte eller svagt indtrykte.

½—1' høi. Kronen rosenrød. 5—9. ♃. Var.

α, elongata (Statice elongata Hffm.; S. Armeria F. D. 1092; A. campestris *γ*, Hoffmanni Wallr.; A. elongata Drej. n. 348). Skafterne langstrakte, de ydre Svøbblade længere tilspidsede.

β, purpurea Rchb. l. c. tab. 1148 (Armeria purpurea Koch; Drej. n. 347; A. campestris *β*, Kochii Wallr.) Svøbbladene mere budte, Kronbladene mørk-rosenrøde.

γ, humilis Mey. Chl. hanov. (Rchb. l. c. tab. 1148) Lavere, med smalere, ofte randhaarede Blade.

Ved Strandbredder: i enkelte Egne, f. Ex. omkring Kjøge, meget alm., sjeldnere paa sandige Marker og Bakker inde i Landet. *β*, paa Enge, sjeldnere. [*

433. **A. maritima** [Willd. l. c.] (Engelskgræs). F. D. 2584; Rchb. l. c. tab. 1148; Drej. n. 346; H. N. V, 12; A. vulgaris H. 351 (tildeels).

Bladene smalt linieformede, budte; *Skafterne* duunhaarede, omtr. dobbelt saa lange som Bladene; *Svøbbladene* kortere og

mere budte; *Bægerrøret* overalt haaret; *Kronbladene* udrandede, forøvrigt som foreg.

3—6" høi. Kronen rødagtig-lila. 6—8. ♃.

Ved Strandbredder, især paa Syltenge, sjeldnere end foreg. *J.* Tornby i Vendsyssel, Østergaard ved Løgstør (12), paa Steenrevler ved Limfjorden paa begge Sider af Ottesunds Færge! *F.* Langø ved Hindsholm! Schelenborg (12), Østerøen ved Nyborg (Lund); *Sj.* Reersø (Baagøe), Kongsøre Nebbe i Odsherred (9), Veirhøi! Roeskilde Fjord paa flere Steder (19, 21!). Dyrkes alm. i Haver til Indfatning af Blomsterbede.

Anm. Arterne i denne paa Former rige Slægt (Statice Armeria L.) trænge til en nøiere Undersøgelse og skarpere Begrændsning.

6te Klasse. Hexandria (Sexhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Blomsterdækket dobbelt.

1. **Bérberis** L. Bæger og Krone sexbladede; Kronbladene med 2 Kirtler ved Grunden; Støvknapperne opspringe ved Klapper; Arret siddende, skjoldformet; Frugten 1—2-frøet Bær. ♄. (N. F. Berberideæ).

2. **Peplis** L. Bægeret tolvtandet, de 6 Tænder mindre; Kronen sexbladet (hurtigt affaldende, ofte 0); Frugt torummet, mangefrøet Kapsel. ⊙. (N. F. Lythrarieæ).

Trientalis. Bægeret og Kronen syvdeelte; Frugt enrummet Kapsel. ♃. (7, 1).

Subularia o. fl. Firemægtige (15, 1—2).

B. Blomsterdækket enkelt.

a. Frugten undersædig, kapselagtig (Løgbærende Væxter).

3. **Galánthus** L. Blomsten omgivet af et Hylster; Blomsterdækket sexbladet, dets 3 ydre Blade større, de 3 indre mindre, i Spidsen udrandede; Støvknapperne sylformigt tilspidsede, opspringende i Spidsen.

4. **Leucójum** L. Blomsterne omgivne af et Hylster;

Blomsterdækket sexbladet, alle dets Blade af lige Længde; Støvknapperne budte, opspringende i Spidsen.

5. **Narcissus** L. Blomsterne omgivne af et Hylster; Blomsterdækket sexbladet, dets Blade alle ligestore og udbredte; en sambladet, krands- eller rørformet Bikrone befæstet til Svælget; Støvknapperne budte, opspringende ved Længdespalter (3—5. N. F. Narcissineæ).

b. Frugten oversædig, bæragtig (Urter uden Løg).

6. **Aspáragus** L. Blomsterdækket sexdeelt, klokkeformet, med meget smalt Rør ved Grunden (hvorved Blomsterstilken faaer Udseende af at være leddet paa Midten); Griffelen deelt i 3 Ar (Tvebo).

7. **Convallária** L. Blomsterdækket sexfliget eller -tandet; Griffelen udeelt, med trekantet Ar. (6—7. N. F. Smilaceæ).

c. Frugten oversædig, kapselagtig.

aa. Blomsterdækket kronbladagtigt farvet,

α, sambladet.

† *Muscári* Tournef. Blomsterdækket kugle- eller krukkeformet, sextandet med indsnøret Svælg; Kapselen skarpt sexkantet. (N. F. Liliaceæ).

† *Endýmion* Dumort. Blomsterdækket klokkeformet, næsten til Grunden sexdeelt; Fligene i Spidsen tilbagebøiede; Kapselen budt trekantet. (N. F. Liliaceæ).

β. Blomsterdækket fribladet,

αα. med Honninggjemmer.

8. **Fritillária** L. Perigonbladene med Honninggrube ved Grunden, Griffelen med trespaltet Ar; Frøene flade. (Løgvæxt).

9. **Lilium** L. Perigonbladene med Honningfure langs Midtlinien (forneden); Arret udeelt, trekantet; Frøene flade (Løgvæxt).

ββ. Blomsterdækket uden Honninggjemmer.

* Støvknapperne befæstede med Basis til Støvtraadene.

10. **Túlipa** L. Griffel 0; Arret trelappet; Frøene flade (Løgvæxt, med enkelt endestillet Blomst uden Svøb).

11. **Gágea** Salisb. Griffelen med afstumpet, udeelt eller utydeligt trelappet Ar; Frøene rundagtige (Løgvæxt med Blomsterne i Skjærm, omgivne af et Svøb).

** Støvknapperne befæstede med Ryggen til Støvtraadene.

† *Blomster i Skjærm, omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster.*

12. **Állium** L. Støvdragerne tilvoxne til Perigonbladene, ved Grunden sammenhængende; Griffelen udeelt; Frøene kantede (Løgvæxt, med en stærk og eiendommelig Lugt).

†† *Blomster i Klase uden fælles Hylster.*

13. **Ornithógalum** L. Støvtraadene hindeagtigt udvidede, glatte; Frøene runde (eller kantede), uden Tilhængsler (Blomsterstilken uleddet. Løgvæxt).

14. **Anthéricum** L. Støvtraadene traadformet-sylformede, glatte; Frøene kantede, uden Tilhængsler. (Blomsterne tilleddede til Blomsterstilken. Rodstok med Trævlerødder. Intet Løg.) — (8—14. N. F. Liliaceæ).

15. **Narthécium** Moehr. Støvtraadene traadformede, uldhaarede; Frøene omgivne af traadformede Tilhængsler (Frøkappe). Krybende Rodstok med Trævlerødder; intet Løg. (N. F. Colchicaceæ).

bb. Blomsterdækket hindeagtigt eller bladagtigt (bruunt ell. grønt).

α. Blomsterne i Qvast eller Nøgler*).

16. **Juncus** L. Kapselen trerummet, treklappet, mangefrøet. (Bladene skedeformede, trinde eller sammenrullede).

17. **Lúzula** DC. Kapselen enrummet, treklappet, trefrøet; (Bladene flade). (16—17. N. F. Juncaceæ).

---

*) Typisk forekommer hos disse 2 Slægter en af qvast- eller nøgleformede Blomsterstande 1 eller flere Gange sammensat Halvskjærm, hvis Grene paa den temmelig korte Blomsteraxe udvikle sig fra oven nedad, men derimod aftage i Længde franeden opad.

β. Blomsterstanden en Kolbe.

18. **Acorus** L. Kolben falsk-sidestillet*); Kapselen trerummet, uopspringende. (Bladene sværdformede). (N. F. Aroideæ).

d. Frugten oversædig, nødagtig.

Polygonum (6, 3).

C. Blomsterdækket 0.

19. **Calla** L. Blomsterne i Kolbe, omgivet af et kræmmerhuusformet, i Spidsen tilbagebøiet Hylster, der er længere end Kolben; Frugten Bær. (Støvdragerne ofte i ubestemt Antal). (N. F. Aroideæ).

2. *Orden. Digynia (Tohunnede).*

Polygonum. Fr. Nød (6, 3).
Ulmus. Fr. Vingefrugt (5, 2).

3. *Orden. Trigynia (Trehunnede).*

A. 1 Frugtknude, 3 Grifler (eller 1 Griffel med 3 Ar).

a. Frugt nødagtig.

20. **Polýgonum** L. Blomsterdækket farvet, dybt femdeelt med ligestore Flige; Frugt en trekantet eller fladtrykt Nød; Arrene hovedformede.

21. **Rumex** L. Blomsterdækket (alm.) grønt, sexbladet, dets 3 ydre Blade (Bægerblade) udstaaende, de 3 indre (Kronblade) større, ved Modenheden sammensluttende omkring den trekantede Nød; Arrene penselformede. (20—21. N. F. Polygoneæ).

---

*) Stængelens bladagtige Forlængelse ovenfor Kolben er at ansee som et Hylsterblad, tilsvarende til det som findes hos Calla.

b. Frugt kapselagtig.

22. **Cólchicum** L. Blomsterdækket sambladet, regelm. sexdeelt med langt Rør; Støvdragerne tilvoxne til Røret. Frugten spalter sig ved Modenheden til 3 Bællekapsler. (N. F. Colchicaceæ).

B. 3 Frugtknuder, siddende Ar.

23. **Scheuchzéria** L. Arret skjævt tilvoxet til Spidsen af Frugtknuden (tilsyneladende sidestillet); Frugterne (Fleerfoldfrugt) 3 samlede ved Grunden, frastaaende i Spidsen, uden fælles Frugtaxe, toklappet-opspringende, 1—2-frøede.

24. **Triglóchin** L. Arret endestillet; Frugterne 3—6 enfrøede Spaltefrugter, befæstede omkring en fælles Frugtaxe og tilsidst løsrivende sig fra neden. (23—24. N. F. Alismaceæ, a.).

4. Orden. Hexagynia (Sexhunnede).

Triglochin maritimum (6, 3).

5. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

25. **Alísma** L. Blomsterdækket sexbladet, dets 3 ydre Blade (Bægerblade) grønne, de 3 indre (Kronblade) farvede. Frugterne talrige Nødder (Fleerfoldfrugt). (N. F. Alismaceæ, b.).

I. Monogynia.

1. Berberis. Berberisse.

434. **B. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 397; Drej. n. 393; F. D. 904; Rchb. ic. fl. germ. III, tab. 18, fig. 4486.

Bladene omvendt-ægformede, tornet-saugtakkede, knippeformigt samlede (i Dværggrene) fra Hjørnerne af en enkelt

eller tregrenet *Vedtorn* (et omdannet Blad); *Blomsterne* i nikkende Klaser; *Bærrene* ovale.

Blomsterne gule, lugte sødt; Bær røde (af syrlig Smag), Støvdragerne bøie sig ved Berøring elastisk henimod Støvveien. 5—6. ♄.

Ikke sjelden ved Gjærder, hvor den, især i tidligere Tid, ofte har været plantet. I enkelte Egne forekommer den vildvoxende i Skove, f. Ex. ***Bornh.*** hyppig i Almindingen! ***Sj.*** Odsherred, Tryggerød (H.), Skovsborg! ***Falst.*** ved Nykjøbing (H.).

2. Peplis. Vandkryber.

435. **P. portula** L. (Portulak-V.) H. 399; Drej. n. 394; F. D. 64.

Stængelen udstrakt eller krybende, med modsatte Blade og Grene; *Bladene* omvendt-ægformede, stilkede, heelrandede; *Blomsterne* enlige, næsten siddende, i Bladhjørnerne.

Var. (efter det forskjellige Voxested) i Henseende til Plantens Farve (oftest rødagtigt anløben), Ledstykkernes Længde og Bladenes Størrelse. 6—9. ☉.

Paa fugtige Steder, f. Ex. Overdrev, Veigrøfter, Moser, baade paa Leer-, Sand- og Tørvgrund: alm. paa ***Halvøen*** og ***Bornh.***; i de øvrige Provindser sjeldnere: ***Sj*** sporadisk mod N. O., mod S. sjelden: Kjøgekro (9); ligesaa i ***F.*** Ulriksholm, Hindsholm (N. E. Hofm. Bang), Filstrup! Heldagergaard (12) og paa de sydlige Øer: ***Falst.*** i Horreby Lyng (H.), Byskov, Bregninge (14); ***Loll.*** ved Ravnsby (19); ***Thorseng*** paa flere Steder (12).

3. Galanthus. Vintergjæk.

† 436. **G. nivalis** L. (Almindelig V.) H. 361; Drej. p. 133; F. D. 1641; Rchb. ic. fl. germ. IX, 807.

Bladene linieformede, paa Ryggen kjølede; *Skaftet* enblomstret; *Hylsteret* i Spidsen tokløvet; *Blomsterne* nikkende; *Blomsterdækkets ydre Blade* omvendt-ægformede, hule (hvide), de indre omvendt-hjerteformede (indvendig grøntstribede, udvendig hvide med en grøn Plet foroven).

Løgvæxt. 3—5" høi. 3—4. ♃.

Paa Enge og i Krat, oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dyrkes: ***Sj.*** Ørsholt (11), Kongens Have i Fredriksborg (Knæckenborg), Charlottenlund (15), Bernstorf, Antvorskov (H.); ***Falst.*** Horbeløv, Nykjøbing (Koch); ***F.*** St. Jørgensgaard (12); ***J.*** Bjørnsholm (8),

Oust Mølle ved Randers (16); *Sl.* Slotsengen ved Husum, Nyværk ved Slesvig (16).

4. Leucojum. Hvidblomme.

437. **L. æstivum** L. (Sommer-H.) H. 361; F. D. 1265; Rchb. l. c. IX, fig. 805.

Bladene linieformede; *Skaftet* tveægget, 2—4-blomstret med nikkende *Blomster; Hylsteret* budt; alle *Perigonbladene* elliptiske (hvide med en grøn Plet mod Spidsen).

Løgvæxt. 1—1½' høi. 5—6. ♃.

Paa Enge mellem Krat, sjelden og muligviis forvildet ligesom foreg.: *J.* Aalborg (16), Tagkjær ved Aarslev (H.), langs Braband Søes sydlige Enge fra Constantinsborg til Viby (2); *Loll.* i en Ellemose ved Ulriksdal (Kmherre Wichfeld). ⚹

5. Narcissus. Narcis.

† 438. **N. poëticus** L. (Pindselilie). Drej. p. 133; Rchb. l. c. IX, fig. 808.

Bladene linieformede, svagt rendede, budtkjølede; *Bikronen* rundtakket, hjulformet, meget kortere end Perigonbladene.

Løgvæxt. Blomsterne hvide, med guul, i Randen brandguul Bikrone. 5. ♃.

I Kratskove, forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante: *Sj.* mellem Ørsholt og Gurre (21), Esrom (Dr.), Flommen ved Sorø (12); *Falst.* S. Kirkeby, Riserup, Gaabense (Koch); *Sl.* Fruenhof i Angel (16). ⚹

439. **N. Pseudonarcissus** L. (Paaskelilie). H. II, 164; Drej. p. 133; F. D. 2170; Rchb. l. c. IX, fig. 816.

Bladene linieformede, flade med en svag Kjøl; *Bikronen* tragtformet, i Randen bølget-rundtakket, af Længde med Perigonbladene.

Løgvæxt. Perigonbladene bleggule, Bikronen mørkere guul. 4—5. ♃.

I Kratskove, sandsynligviis oprindelig forvildet (da den ligesom foreg. dyrkes som Siirplante): *Sj.* Søborg ved Slotsruinerne (Lgby), Esrom (Dr.); *Loll.* Juellinge (19); *F.* Rødkilde! *J.* Bjørnsholm (8), Kjærgaard Skov ved Ribe (d'Origny); *Sl* Eisbøl Slotsbanke ved Haderslev (Grønlund), Fruenhof i Angel, Nyværk ved Slesvig, Slotsengen ved Husum (16). ⚹

6. Asparagus. Asparges.

440. **A. officinalis** L. (Almindelig A.) H. 373; F. D. 805; Rchb. l. c. X, fig. 967.

Stængelen glat; *de primære Blade* skjælformede, spredte langs opad Stængelen og Grenene; *de secundære Blade* (eller golde Blomsterstilke) børsteformede, 2—5 knippeformigt samlede i Hjørnerne af Grenenes Skjæl; fra Hjørnerne af Stængelens øvre og Grenenes nedre Skjæl (Blade) udgaae 1—3 stilkede Blomster.

1—3' høi. Alm. ere i nogle Blomster fortrinsviis Støvveien, i andre Støvdragerne udviklede og Planten bliver da tvebo, uden at dog det andet Kjøn aldeles feilslaaer. — Kronen skident guulgrøn; Bær røde. De unge Stængler spiselige. 6—7. ♃.

Ved Strandbredder: *Sj.* Kalundborg (16), paa flere Steder ved Kysterne af Isefjorden, f. Ex. Ourø, Hammerbakken ved Vellerup (15), Oxholm (9) og Elhorn i Roeskildefjord (Albrecht), Hersløv ved Roeskilde! ***Amager*** (H.); ***Sævedø*** (17); ***Falst.*** hist og her ved Strandkanterne (Koch); ***Flatø*** i Guldborgsund! ***Loll.*** Kramnitze Odde (H.) o. fl. St. (5); ***Langel.*** ved Faareveile (12), ***Hjortø***, ***Avernakø***, ***Ærø*** (H.); ***F.*** paa Øerne i Odense Fjord (H.), Bjørnemose (Jørgensen); ***J.*** Dagnæs ved Horsens Fjord (16). Forekommer desuden forvildet fra Haver, hvor den dyrkes som Kjøkkenvæxt.

7. Convallaria. Konval.

a. *Coelocrinon* Koch. Blomsterdækket klokkeformet, Støvdragerne befæstede ved Grunden af Røret. (Blomsterne i Klase).

441. **C. majalis** L. (Lilie-K.) H. 375; Drej. n. 376; F. D. 854; Rchb. l. c. X, fig. 960.

Hovedaxen med 2—3 lancetformede eller elliptiske *Blade*, som tilligemed det bladløse, halvtrinde *Blomsterskaft* (Biaxen) omgives af 5—6 hindeagtige *Skeder; Klasen* ensidig; *Blomsterstilkene* nikkende, længere end Dækbladene.

6—8" høi. Bladene i Knoptilstanden kræmmerhuusformigt indrullede, Blomsterne hvide, vellugtende; Bær røde. 5—6. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

b. *Polygonatum* Tournef. Blomsterdækket valse- eller kølleformet, Støvdragerne befæstede i Midten af Røret (Blomsterne i Bladhjørnerne).

aa. Bladene krandsstillede, Bær røde.

442. **C. verticillata** L. (Krandsbladet K.) H. 376; F. D. 86; Rchb. l. c. fig. 966; Polygonatum Moench, Drej. n. 377.

Stængelen svagtkantet; *Bladene* linie-lancetformede, 3—7 i hver Krands; *Blomsterstilkene* alm. toblomstrede; *Støvtraadene* glatte.

Stængelen 1—1½' høi, forneden rødplettet. Blomsterne hvide, i Spidsen af Fligene grønne. 6. ♃.

I fugtige Skove og Krat: i *Halvøens* østlige Skove ikke sjelden, især i Strækningen mellem Randers og Veile, sparsommere i det Indre af Landet mellem Krat paa Heden, f. Ex. Haraldslund! Fresenhagener Skov ved Læk (16); paa Øerne meget sjeldnere: *F.* mod N. V. (7), Sanderumgaard (H.); *Sj.* Egebæksvang (21), Dumpedals Mølle ved Birkerød (H.), mellem Ermelund og Ordrups Mose! Charlottenlund (Weilbach).

bb. Bladene spredte, Bær blaaagtige.

443. **C. multiflora** L. (Salomons Segl). H. 377; F. D. 152; Rchb. l. c. fig. 961; Polygonatum Moench, Drej. n. 379.

Stængelen trind; *Bladene* ægformet-elliptiske, halvt omfattende; *Blomsterstilkene* 3—5-blomstrede; *Støvtraadene* haarede.

1½—2' høi. Rodstokken vandret, hvid, leddet, Stængelen i Knoptilstanden nikkende; Blomsterne hvide med grønspidsede Flige. (Spædere Former have stundom enblomstrede Blomsterstilke). 5—6. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

444. **C. Polygonatum** L. (Kantet K.) H. 376; F. D. 377; Rchb. l. c. fig. 964; Polygonatum anceps Moench, Drej. n. 378.

Stængelen kantet; *Bladene* elliptisk-ægformede, halvt omfattende; *Blomsterstilkene* 1—2-blomstrede; *Støvtraadene* glatte.

1—1½' høi. Rodstokken som hos foreg., men med fjernere Led. Blomsterne større. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove, paa Brinker mellem Krat: paa *Bornholm* og *Møens* Klint alm.; i det nordøstlige *Sj.* ikke sjelden, men sporadisk; sparsommere mod V.: Refsnæs (15), Næsbyholm (H.), Egholm

i Storebelt (17) og i de øvrige Provindser; ***Falst.*** ved Grønsund! Ulsløv (Koch); ***Thorseng*** (Lund); ***F.*** Hofmansgave (4), ved Ladegaardssøen pr. Nyborg (Lund); ***J.*** Aagaard i V. Hanherred (16), Dybdal ved Aalborg (Branth). Lundbykrat (H.), Ingerslev Bjerge (Selmer), Horsens (Jørg.), Ribe (Warming); ***Sl.*** Haderslev, Kobbermølleskoven ved Flensborg, Immingsted og Süderholz ved Husum (16).

Muscari.

† *M. botryoides* DC. (Sukkertop). Drej. p. 134; Rchb. l. c. fig. 998; Hyacinthus L., H. II, 168.

Bladene linie-lancetformede, ved Grunden meget smale; *Skaftet* bladløst, med Blomster i en tæt, endestillet, opret Klase; *Blomsterne* nikkende, de øvre golde, oprette.

Løgvæxt. Blomsterne mørkblaa. 5. ♃.

Forvildet fra Haver, sjelden, f. Ex. ***F.*** Marker ved Skaarup (19); ***Loll.*** Engestofte (Kherrinde Wichfeld).

Endymion.

† *E. nutans* Dumort. (Klokkehyacinth). Agraphis nutans Link, Rchb. l. c. fig. 1008; Hyacinthus non scriptus L.

Bladene lancet-linieformede, rendede; *Skaftet* bladløst, med Blomster i en ensidig, nikkende Klase, *Blomsterne* hængende, blaae.

Løgvæxt. 5—6. ♃.

Hist og her forvildet i og omkring Haver.

8. Fritillaria. Keiserkrone.

445. **F. Meleagris** L. (Vibeæg). H. 366; Drej. p. 134; F. D. 972; Rchb. l. c. fig. 974.

Skaftet bladbærende; *Bladene* spredte, linieformede, rendede, *Blomsten* enlig, endestillet, nikkende, med klokkeformet Blomsterdække; *Perigonbladene* lancetformede (kjødfarvet- og mørkrødt-tærnede, sjeldnere guulhvide), nedenfor Midten udvendig puklede, indvendig med en aflang Honninggrube.

Løgvæxt. 5. ♃.

I Kratskove, formodenlig forvildet fra Haver, sjelden: ***Sj.*** Charlottenlund paa en Eng bag Slottet, Sneesløv i Flakkebjerg Herred (H.); ***F.*** Hverringe paa Hindsholm (A. Lange); ***Sl.*** Nyværk ved Slesvig (16).

9. Lilium. Lilie.

† *L. bulbiferum* L. (Løgbærende L.) H. II, 165; Rchb. l. c. fig. 995.

Bladene spredte ($^1/_3$), linie-lancetformede, med *Løgknopper* i Bladhjørnerne; *Blomsterne* oprette, i en endestillet, faablomstret Skjærm; *Blomsterdækket* klokkeformet, med rette, indvendig ruvortede Perigonblade.

Løget med taglagte Skjæl. Blomsterne brandgule med rødbrune Pletter. 6—7. ♃.

Forvildet fra Haver, sjelden: *Sj.* Kjøge; *J.* Aalborg; *Sl.* Gottorp (H.) ⁜

† *L. Martagon* L. (Krandsbladet L.) H. II, 165; Rchb. l. c. fig. 989.

Bladene krandsstillede, elliptisk-lancetformede, uden Løgknopper; *Blomsterne* i Klase, nikkende; *Blomsterdækket* med tilbagerullede, indvendig haarede Perigonblade.

Løget med gule, taglagte Skjæl. Blomsterne rosenrøde med mørkrøde Pletter. 6—7. ♃.

Forvildet: *Sj.* Vodrofgaard (19), Skjoldnæsholm (9); ***Falst.*** Riserup, Kippinge (Koch); ***F.*** Hesselagergaards Skov (19); ***Sl.*** Gottorp (H.). ⁜

10. Tulipa. Tulipan.

446. **T. silvestris** L. (Vild T.) H. 367; Drej. n. 380; F. D. 375; Rchb. l. c. fig. 983.

Bladene (2—3) spredte, langstrakt og smalt lancetformede; *Blomsten* enlig, endestillet, lidet nikkende; *de indre Perigonblade* og *Støvdragerne* ved Grunden skjæghaarede.

Løget omgivet af brune Hinder. Blomsterne gule, vellugtende. 5—6. ♃.

I Kratskove omkring beboede Steder: muligviis forvildet fra Dyrkning i ældre Tider, bemærket i alle Provindser og i enkelte Egne i Mængde, f. Ex. omkring Kjøbenhavn!

11. Gagea. Guldstjerne.

a. 2—3 Rodblade ved Grunden af Blomsterskaftet.

447. **G. spathacea** [Schult. Syst. Veg. 7, p. 541] (Hylsterbladet G.) Drej. n. 382; Rchb. l. c. fig. 1039;

Ornithogalum Hayne, H. 367; H. N. I, 67; O. minimum F. D. 612 (ikke L.).

Et større og mange smaae *Løg* indsluttede af en fælles Hinde; *Rodbladene* traadformede, halvtrinde, ikke rendede; 1 lancetformet, ved Grunden huult, i Spidsen trindt, langttilspidset Blad hylsterformigt omgivende den 2—4-blomstrede, ved en fælles Blomsterstilk fra Hylsteret fjernede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* glatte (trinde), med 2—4 lancet-sylformede *Dækblade* ved Grunden; *Perigonbladene* budte, lancetformet-ovale; *Støvdragerne* meget kortere end Griffelen; *Frugtknuden* budt og utydeligt sexkantet.

Blomsterne gule, tilsidst med rødligt Anstrøg. 5. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, sporadisk, men ikke sjelden og bemærket i alle Provindser. ☒

448. **G. arvensis** [Schult. l. c. 547] (Ager-G.) Drej. n. 383; Rchb. l. c. fig. 1049—50; H. N. XV, 69; Ornithogalum Pers., H. II, 167; F. D. 1869.

To rundagtige *Løg* indsluttede af en fælles Hinde; *Rodbladene* smalt linieformede, rendede; tilbagebøiede; 2 større *Svøbblade* tæt omgivende den mangeblomstrede, med flere mindre Dækblade forsynede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* og de lancetformede, spidse *Perigonblade* paa Yderfladen duunhaarede.

Blomsterne gule. Har ofte Løgknopper ved Grunden af Smaablomsterstilkene. 4—5. ♃.

Paa Agre o. a. dyrkede Steder i Landets sydligere Egne, sjelden: f. Ex. *Sl.* ved Egernførde (N.); **Lolland** i Mængde ved Nakskov (14); **Falster** i det østl. alm. (14)! **Møen** i Haver (Dr.); **Bornh.** Rønne, ved Byaaen (Hoff)! ☒

b. 1 Rodblad ved Grunden af Blomsterskaftet.

449. **G. minima** [Schult. l. c. 539] (Liden G.) Drej. n. 381; Rchb. l. c. fig. 1040; H. N. XII, 71; Ornithogalum minimum L., H. 369; F. D. 1331.

Et større og et mindre *Løg* omgivne af en fælles Hinde (eller det mindre udenfor samme); *Rodbladet* smalt linieformet, fladt, paa Ryggen stribet; 1 lancetformet, tilspidset Svøbblad

hylsterformigt omfattende den 2—6-blomstrede, ved en fælles Blomsterstilk fra Hylsteret fjernede *Skjærm; Smaablomsterstilkene* traadformede, glatte, med linieformede *Dækblade* ved Grunden; *Blomsterdækket* ved Grunden stumpt afskaaret, med linie-lancetformede, tilspidsede Perigonblade; *Frugtknuden* trekantet.

Finere og spædere (men ikke lavere) og med mindre Løg end de øvrige. Blade og Skaft ved Grunden haarfine; Blomsterne gule. 4—5. ♃.

I Skove og Krat, sporadisk og ikke alm., fra **Slesvig** er mig intet Voxested bekjendt, forøvrigt bemærket i alle Provindser. !*

450. **G. lutea** [Schult. l. c. 538] (Almindelig G.) Drej. n. 384; Rchb. l. c. fig. 1045; H. N. XIV, 72; Ornithogalum L., H. 368; F. D. 378.

Eet enkelt, ægformet *Løg* omgivet af Hinder; *Rodbladet* opret, linie-lancetformet, fladt eller rendet, paa Ryggen skarpkjølet, stribet, i Spidsen kappeformet; 2—3 *Svøbblade* (det ydre størst) ved Grunden af den 2—8-blomstrede *Skjærm; fælles Blomsterstilk* 0 eller meget kort; *Smaablomsterstilkene* glatte, uden Dækblade ved Grunden; *Blomsterdækket* med afsmalnet Basis, dets Blade lancet-linieformede, budte; *Frugtknuden* trekantet.

Svøbbladene alm. dunet-randhaarede. Ofte findes flere Smaaløg ved Grunden af det større Løg, men udenfor dettes Hinder. Var. med Blade af blaagrøn Farve. Blomsterne gule. 4. ♃.

I Skove, Haver, ved Gjærder o. s. v., meget alm.

451. **G. stenopetala** [Rchb. Fl. exc. p. 107] (Eng-G.) Ornithogalum Fr. fl. Hall., p. 58; H. N. II, 64; O. pratense H. II, 166; F. D. 2225; Rchb. l. c. fig. 1033—37.

Tre *Løg:* det ene hindedækket, udskydende Blad og Blomsterskaft, de 2 øvrige nøgne (det ene større, vandret, det andet mindre, lodret); *Bladene* flade; *Skjærmen* 2—4-blomstret, med 1—2 *Dækblade* ved Grunden af Smaablomsterstilkene; *Perigonbladene* langstrakt oval-linieformede, budte; forøvrigt som foreg., med hvilken den har megen Lighed.

Blomsterne gule. 4—5. (Lidet sildigere end foreg.). ♃.

β, *bifolia* Koch Falst. Veget., med 2 Rodblade.

Paa Grøftevolde og Agre, høie Enge og i Krat: ***Slesvig*** (Nolte); ***Samsø*** (Jacobsen); ***F.*** Dalby Klint paa Hindsholm (A. Lange), Østerøen ved Nyborg (Lund); ***Loll.*** Nakskov (19); ***Falst.*** alm. (14); ***Sj.*** Lillehedinge i Stevns, Kirsebærgangene ved Kjøbenhavn (12)! Charlottenlund (Lütken), Bognæs ved Roeskilde (20)! ***Bornh.*** hyppig omkring Rønne (Hjorth), Arnager (20). *β*, ***Falst.*** S. Kirkeby, S. Alsløv (Koch). Forekommer sandsynligviis paa mange flere Steder, men hidtil overseet paa Grund af de overjordiske Deles store Lighed med foreg. ☞

12. Allium. Løg.

a. De 3 (indre) Støvdragere tretandede, den midterste Tand støvknapbærende (Bladene ligebrede).

aa. Bladene flade.

452. **A. Scorodoprasum** L. (Skov-L.) H. 362; Drej. n. 388; F. D. 1455; Rchb. ic. fl. germ. X, tab. 490, fig. 1073.

Bladene i Randen rue; *Skederne* tveæggede; *Skjærmen* faablomstret, med talrige Løgknopper ved Grunden af Blomsterne; *Hylsteret* enbladet, kort-tilspidset; *Støvdragerne* kortere end eller af Længde med Blomsterdækket, Tænderne sylspidsede, den midterste med Støvknappen halvt saa lang som Støvtraaden.

2—3' høi; Bladene indtil ½" brede. Flere, ofte stilkede Smaaløg ved Grunden af Hovedløget. Løgknopperne rundagtige eller omvendt-ægformede, mørkviolette; Blomsterne violetrøde. 6—7. ♃.

β, *minus* Fr. (A. arenarium Sm., Rchb. l. c. fig. 1074; A. Scorodoprasum F. D. 290). Mindre og spædere, med smalere Blade, trinde Bladskeder.

I Kratskove, ved Gjærder og paa høie Enge, ikke sjelden, bemærket i alle Provindser og i enkelte Egne hyppig, f. Ex. paa ***Bornh.***, ved Helsingør og Kjøbenhavn. *β*, ***Sj.*** ved Kjøge (9), Vemmetofte (H.); ***Moen***; Flatø i Guldborgsund; ***Loll.*** Lienlund ved Nakskov (19); ***F.*** Nyborg; ***J.*** Aarhus, Palsgaard (H.).

† *A. Porrum* L. (Porre-L.) Rchb. l. c. tab. 489, fig. 1071. *Bladene* bredt linieformede, rendede; *Skjærmen* tætblomstret, kugleformet, uden Løgknopper; *Hylsteret* enbladet, langt-tilspidset; *Blomsterdækket* hvidt med røde Striber.

Dyrkes i Kjøkkenhaver.

† *A. sativum* L. (Hvid L.) Rchb. l. c. tab. 488, fig. 1069. *Bladene* linieformede, flade; *Skjærmen* faablomstret, med Løgknopper; *Hylsteret* enbladet, langt tilspidset, affaldende; *Blomsterdækket* skident hvidt eller rødligt; Smaaløg ved Grunden af Hovedløget.

Dyrkes som foreg.

bb. Bladene hule, trinde eller halvtrinde.

453. **A. vineale** L. (Strand-L.) H. II, 162; Drej. n. 389 (undtagen Synon.); F. D. 1870 (slet) og 2227; Rchb. l. c. fig. 1075; A. arenarium Fr. nov. p. 84; H. N. VIII, 69.

Bladene halvtrinde, paa Overfladen svagt furede; *Hylsteret* enbladet, langt tilspidset; *Skjærmen* med Løgknopper ved Grunden af Blomsterne; *Perigonbladene* budte; *Støvdragerne* længere end Blomsterdækket, Tænderne sylspidsede, den midterste med Støvknappen længere end Støvtraaden.

½—2' høi. Bladene smale, alm. henvisnede naar Blomsterne udspringe; Smaaløg ved Grunden af Hovedløget. Løgknopperne omvendt-ægformede, budte med en kort Spids; Blomsterne rosenrøde eller guulgrønne med Anstrøg af Rødt, var. grønne (viridiflorum Drej., F. D. 2227). 6—7. ♃.

α, capsuliferum Koch. Skjærmen mangeblomstret, med faae Løgknopper.

β, compactum Thuill. Løgknopperne danne et kugleformet Hoved; Blomsterne 0 eller meget faae.

Ikke sjelden i Nærheden af Kysterne i alle Provindser, f. Ex. paa Havstokken, Brinker mod Stranden; sjeldnere inde i Landet ved Gjærder og i Krat. (*β*, er hos os den hyppigste Form.)

454. **A. Kochii** [Lge., Fl. dan. ined.] (Mangeblomstret L.) A. vineale *β*, purpureum Koch, Falst. Veg. p. 39.

Bladene halvtrinde, i den nedre ⅔ af deres Længde rendede, foroven trinde, sylspidsede; *Skjærmen* mangeblomstret med talrige Løgknopper; *Perigonbladene* spidse, mørkt carmoisinrøde, i Randen lysere, længere end de tandløse og af Længde med eller lidet kortere end de tandede *Støvdragere;* forøvrigt som foreg.

Høiere ($1^1/_2$—$2^1/_2$′) og med større Løg end foreg. 7. ♃.

I Mængde ved en Gruusgrav udenfor Nykjøbing paa Falster (Koch)! (Har vedligeholdt sit Udseende og Characterer ved fleeraarig Dyrkning i den botaniske Have.)

Anm. Denne smukke Løgart, som jeg har benævnt efter Finderen, den utrættelige Botaniker Provst Koch, staaer ifølge Charactererne nærmest ved *A. vineale*, fra hvilken den dog synes mig tilstrækkelig adskilt, hvorimod den i Udseende, fornemlig ved de talrige og smukt mørkrøde Blomster, har mest Lighed med *A. sphærocephalum* L. (H. II, 162, F. D. 2111, Rchb. l. c. 1080). Denne er imidlertid meget forskjellig ved hule, trinde, ved Grunden fladtrykte Blade, tobladet Svøb, kugleformet Skjærm med kortere Blomsterstilke og uden Løgknopper. Den er funden i Holsteen (Nolte), men hidtil ikke, saavidt mig bekjendt, i vor Flora, thi paa det Kyllingske Voxested, (Løghøien ved Ribe), som citeres til denne, findes den neppe mere, og det turde vel endog ansees for tvivlsomt, om den af Kyll. angivne Plante med Rette er henført til A. sphærocephalum.

† *A. Cepa* L. (Rød L.) Rchb. l. c. tab. 494, fig. 1083. *Løget* stort, enligt; *Stængelen* nedenfor Midten bugformigt opblæst; *Bladene* trinde, rørformede; *Skjærmen* kugleformet, mangeblomstret, uden Løgknopper; *Støvdragerne* meget længere end Blomsterdækket, med korte Tænder.

Dyrkes i Kjøkkenhaver.

† *A. ascalonicum* L. (Skalot-L.) Rchb. l. c. tab. 491, fig. 1076. *Løgene* smaae, flere samlede; *Stængelen* ligetyk overalt; *Bladene* trinde, rørformede; *Skjærmen* med eller uden Løgknopper; *Hylsteret* tobladet; *Støvdragerne* lidet længere end Blomsterdækket, med korte Tænder.

Dyrkes i Kjøkkenhaver, men blomstrer neppe hos os.

b. Alle Støvdragerne uden Tilhængsler.

aa. Bladene ligebrede, uden Sideaarer; Blomsterne røde eller rødlig-grønne.

α. Løget rundagtigt, dannet af kjødfulde Løgskjæl uden Plade; Løgknopper ved Grunden af Blomsterne.

455. **A. oleraceum** L. (Vild L.) H. 363; Drej. n. 390; F. D. 1456; Rchb. l. c. tab. 487, fig. 1067.

Bladene rue, forneden halvtrinde, mod Spidsen flade, paa Overfladen furede, paa Underfladen mangestribede; *Hylsteret*

tobladet, med langt tilspidsede Blade, (det ene meget længere end det andet); *Skjærmen* faablomstret; *Blomsterstilkene* lange; *Blomsterdækkets Blade* budte, af Længde med *Støvdragerne.*

1—2′ høi. Løgknopperne elliptiske, tilspidsede; Blomsterne hvid- eller guulgrønne, rødt anløbne eller blegt rosenrøde med brune Striber. 7. ♃.

β, *canaliculatum* Fr. Høiere af Væxt; Bladene brede, rendede; Blomsterne bruunagtigt grønne.

I Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v., alm. udbredt. *β*, med Hovedarten, f. Ex. Bastionerne ved Kjøbenhavn!

456. **A. carinatum** L. (Kjølet L.) H. II, 161; F. D. 2109; Rchb. l. c. tab. 482, fig. 1057; H. N. VI, 64.

Bladene smalt linieformede, rendede, mod Spidsen flade, med 3—5 fremstaaende Striber; *Hylsteret* som foreg.; *Skjærmen* mangeblomstret; *Blomsterstilkene* lange; *Blomsterdækket* trekantet; *Perigonbladene* budte, med indrullet Spidse, kortere end *Støvdragerne.*

1′ høi. Blomsterne lila-rosenrøde, Bladene henvisnede i Blomstringstiden. 7. ♃.

I høitliggende Krat: ***Sl.*** ved Aabenraa (Bargum efter N.); ***F.*** Hofmansgave (18)! ***Bornh.*** Rønne (Hjorth), Rabekkegaard (Hamann). Angives af Kyll. fra Stevns og Assens.

β. Løget aflang-valseformet, dannet af de henvisnede Blades Skeder; Løgknopper 0.

† *A. Schoenoprasum* L. (Pur-L.) H. 365; F. D. 971; Rchb. l. c. tab. 496, fig. 1085.

Bladene trinde, rørformede; *Skjærmen* kugleformet, noget længere end det 2—3-bladede *Hylster; Perigonbladene* lancetformede, spidse, længere end *Støvdragerne.*

6—10″ høi. Blomsterne violet-røde. 6—7.

Dyrkes i Kjøkkenhaver. Angives af O. F. Müller (i F. D.) fra Hindsgavl i Fyen, hvilket formodenlig hidrører fra en Feiltagelse, hvis den ikke der tilfældigviis har været forvildet.

457. **A. montanum** [Schmidt. Fl. boëm. IV, p. 28] (Kantet L.) Fr. mant. 2, p. 18; Rchb. l. c. tab. 500, fig. 1094;

A. angulosum L. (ex part.), Nolt. nov. p. 33 (?); H. II, 163 (?); F. D. 2110; A. fallax R. & S., H. N. V, 70.

Løgene udgaae fra en forlænget, næsten vandret *Rodstok; Bladene* smalt linieformede, flade, omtrent femnervede; *Skaftet* oventil skarpkantet; *Hylsteret* 2—3-bladet, af den hvælvede, mangeblomstrede *Skjærms* halve Længde; *Støvdragerne* længere end *Blomsterdækket.*

½—1' høi. Blomsterne rosenrøde, brune Støvdr. (Fr.). 7. ♃.

Paa Lyngbakker og Heder, kun bemærket i *Slesvig*: Gelting Birk, Hedebakker ved Læk, Egekrat ved Königsmark pr. Husum (16), mellem Schauendal og Olderup (N.). ☞

Anm. Saavel Fig. i F. D. som de slesvigske Exemplarer jeg har seet (fra Gelting) stemme bedst overeens med A. montanum hos Rchb. (l. c.). Nolte (l. c.) angiver fremdeles *A. senescens* som funden i *Sl.* (mellem Enge og Læk). Da jeg ikke har seet Expl. fra dette Voxested og ingen Synonymer ere anførte, er jeg uvis om hvorhen denne hører; muligviis til *A. acutangulum* Schrad., (Rchb. 1095; A. fallax * serotinum Fr. l. c.), som adskilles ved høiere og mere kantet Stængel, længere og bredere Blade med tydeligere Midtnerve samt indsluttede Støvdragere. Af samme Grund er jeg ikke sikker paa, om de fra N. og H. anførte Synonymer ere rigtigt anvendte, saa meget mindre som Synonymiken af de 2 Arter er meget forviklet. Disse ere dog maaskee kun 2 Former af samme Art (Irmisch, Zwiebelgew. p. 17 erklærer Charactererne fra Bladnerverne og Støvdragerne for vaklende), frembragte ved Forekomst paa forskjellige Localiteter (A. acutangulum angives at voxe paa Enge).

bb. Bladene lancetformede, med Sideaarer, Blomsterne hvide.

458. **A. ursinum** L. (Rams-L.) H. 364; Drej. n. 387; F. D. 757; Rchb. l. c. tab. 507, fig. 1109; H. N. II, 61.

Løget aflang-lancetformet, solidt; 3 *Blade:* det ydre hindeagtigt uden Plade, de 2 øvrige langstilkede, med flad Plade; det yderste af disse med en hindeagtig Skede omfattende det trekantede, paa Underfladen concave *Skaft* og det inderste Blads kjødfulde Skede; *Hylsteret* dybt 2—3-deelt, af Længde med den flade, faa- (8—20)-blomstrede *Skjærm*; *Løgknopper* 0; *Støvdragerne* kortere end Blomsterdækket.

Bladpladerne vende Underfladen opad; Løget dannes af det inderste Blads kjødfulde Skededeel, som i Aarets Løb fortæres med Undtagelse af de som krandsstillede Trævler vedblivende Karbundter. Hylsteret hurtigt affaldende. 5—6. ♃.

Paa skyggefulde, især noget fugtige Steder i Skove, oftest i

Strandegne; ikke alm., men bemærket i alle Provindser, og hvor den voxer, (oftest under Egefræer), udbreder den sig stærkt og findes alm. i stor Mængde.

13. Ornithogalum. Fuglemælk.

† 459. **O. nutans** L. (Nikkende F.) H. 370; Drej. n. 386; F. D. 912; Albucea Rchb. l. c. X, tab. 473, fig. 1031.

Blomsterne (efter Afblomstringen) nikkende, i ensidig Klase; *Blomsterstilkene* kortere end *Dækbladene* og *Blomsterdækket; Støvtraadene* hindeagtige, *de 3 indre* længere, linieformede, trekløvede (den midterste Flig kortere, støvknapbærende), *de ydre* mindre, oval-lancetformede, hele eller udrandede; *Frugtknuden* rundagtig, i Spidsen indtrykt, under Blomstringen kortere end *Griffelen.*

Blomsterne indvendig hvide, udvendig grønne. 4—5. ♃.

Ved Gjærder og paa skyggefulde Steder omkring Byer og Haver, funden i alle Provindser, men ikke overalt. Synes oprindelig at være udvandret fra Haver.

† 460. **O. umbellatum** L. (Halvskjærmblomstret F.) H. 369; Drej. n. 385; F. D. 1266; Rchb. l. c. tab. 467, fig. 1019.

Blomsterne i Halvskjærm, *Blomsterstilkene* udspærrede eller opstigende, længere end *Dækbladene* og *Blomsterdækket; Støvtraadene* lancetformede, udeelte; *Frugtknuden* oval, under Blomstringen længere end *Griffelen.*

Bladene mørkgrønne med hvid Midtnerve; Blomsterne indvendig hvide, udvendig grønne. 5. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere, og ligesom hiin oprindelig indført.

14. Anthericum. Edderkopurt.

461. **A. ramosum** L. (Grenet E.) H. 371; Drej. n. 391; F. D. 1157; Rchb. l. c. tab. 511, fig. 1114; H. N. VI, 65.

Stængelen oventil grenet (dannende en Top); *Bladene* linieformede, noget rendede; *Dækbladene* flere Gange kortere end *Blomsterstilkene; Griffelen* ret.

Blomsterne hvide. 7. ♃.

β, Pseudo-Liliago! Stængelen ugrenet, Blomsterne i Klase.

Paa Bakker, mellem Krat, sjelden: *Sj.* Jægerspriis (21), Frederikssund (Feddersen), Veile Viig i Voldborg Herred, Leire (Kyll.), Bidstrupgaard, Slangerup, Søllerød, Ørholm (H.), Brede Bakker! *β*, (som i Udseende ligner følg.) ved Brede med Hovedarten, og i enkelte Aar fremherskende fremfor denne (F. Schmidt), Nymølle (14). ⊩

462. **A. Liliago** L. (Ugrenet E.) H. 372; Drej. n. 392; F. D. 616; Rchb. l. c. fig. 1115; H. N. VI, 65.

Stængelen ugrenet; *Blomsterne* i Klase; *Bladene* linieformede, rendede; *Dækbladene* af *Blomsterstilkenes* halve Længde; *Griffelen* opstigende.

Blomsterne hvide, større end hos foreg. 6—7. ♃.

I Kratskove, sjelden: *Sj.* Jægerspriis (9), mellem Bidstrup og Roeskilde, Fortunen (H.); *Sl.* mellem Schauendal og Olderup (N.), Egekrat ved Engelsborg pr. Husum (16). ⊩

Anm. Jeg har ikke seet *sjællandske* Expl. af denne Art, og maaskee henhøre de fra *Sj.* anførte Voxesteder til var. *β* af foreg., idetmindste synes dette at være Tilfældet med den af O. F. Müll. (F. D. l. c.) omtalte Form fra Kobbermøllen (?). Fig. i F. D. fremstiller dog den ægte *A. Liliago*, hvortil ogsaa de *slesvigske* Expl. henhøre.

15. Narthecium. Beenbræk.

463. **N. ossifragum** [Huds. Fl. angl. 145] (Sværdbladet B.) H. 372; Rchb. l. c. tab. 421, fig. 936; H. N. XIV, 73; Anthericum L., F. D. 42.

Rodstokken krybende (beklædt med Trævler af de henvisnede Blades Karbundter); *Rodbladene* linieformet-sværdformede; *Stængelbladene* skedeformigt omfattende; *Blomsterne* i Klase; *Blomsterstilkene* med et *Dækblad* ved Grunden og et ovenfor Midten; *Perigonbladene* længere end *Støvdragerne*, kortere end den spidse *Kapsel.*

$^1/_2$—1' høi. Blomsterne gule. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, kun bemærket paa *Halvøen*, i hvis vestlige og midterste Egne den ikke er sjelden; sparsommere mod Ø., f. Ex. *J.* Randers (7), Riis Mose mellem Horsens og Skanderborg (2), Brøndsted ved Fredericia! *Sl.* Aabenraa (Grønlund), Flensborg! Oxager i Angel (14).

16. Juncus. Siv.

a. Frøene med en til begge Sider udvidet Frøhud.

464. **J. maritimus** [Lam. Dict. 3, 264] (Strand-S.) H. 383; Drej. n. 360; F. D. 1689; Rchb. ic. fl. germ. IX, tab. 402, fig. 895; H. N. IX, 69.

Rodstokken vandret; *de nedre Blade* skedeformede, uden Plade; *de øvre* nedentil omskedende, oventil ligesom de blomsterbærende og blomsterløse (nøgne) *Stængler* trinde, uleddede, sylspidset-stikkende; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat, falsksidestillet*) Qvast med oprette Grene; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte med en Braad, alle af Længde med den elliptiske, braadspidsede *Kapsel.*

1—2' høi og meget stiv. 8—9. ♃.

Paa Strandenge, især i lerede Huller, som Vandet af og til overskyller: *Sj.* Kalundborg (H.), Jægerspriis (28), Saltholm (9), Holmene ved Præstø, Vordingborg (H.), Holsteinborg (17) o. fl. St. i Egnen af Skjelskør; *F.* Langø ved Hindsholm! Østerøen ved Nyborg (Lund), Aastrup, V. Skjerninge; *Thorseng*, *Langeland* (12); *Loll.* Nakskov, Bjerremark, Kjeldernæs; *Falst.* mellem Stubbekjøbing og Grønsund (19), Nøisomhed, Klodskov, Vennerslund (14); *J.* Nebbegaard ved Lillestrand! Aarø i Lillebelt (8); *Als* (H.); *Sl.* ikke sjelden paa Østkysten fra Aabenraa mod S., *Femern* (N.).

b. Frøene uden (eller med en utydelig) Frøhud.

aa. Blomsterbærende og blomsterløse Stængler nøgne, med bladløse Skeder ved Grunden (Blomsterstanden falsk-sidestillet).

465. **J. conglomeratus** L. (Knop-S.) H. 380; Drej. n. 361; F. D. 1094; Rchb. l. c. IX, fig. 912—13.

Tueformet; *Stængelen* fiint stribet, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* dobbelt sammensat af kortstilkede Nøgler; *Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* omvendt-ægformet, trekantet, indtrykt, med Griffelens korteformede Basis i Indskjæringen.

---

*) Falsk-sidestillet kaldes Blomsterstanden fordi den forlængede Spids, fra hvis Side den synes at frembryde, maa ansees som et Hylsterblad og ikke som en Fortsættelse af Stængelen.

De bladløse Skeder lysbrune. Blomsterstanden tæt, næsten kugleformet. Var. med længere Grene og Nøglerne derved fjernede fra hinanden. (En saadan Form med blegere og mindre Blomster er *J. subuliflorus* Drej. n. 362). 6—7. ♃.

Paa fugtig Leerjord, ved Grøfter og paa Overdrev, forekommer i alle Provindser, sjeldnere i det nordlige *Jyll.* (Drej.). *β*, en Skyggeform: *Sj.* ved Fuursøen (Dr.); *J.* Sæbygaards Skov i Vendsyssel (12); *Sl.* Aabenraa!

466. **J. effusus** L. (Lyse-S.) H. 381; Drej. n. 363; F. D. 1096; Rchb. l. c. fig. 920; H. N. IX, 70.

Tueformet; *Stængelen* jævn, ved Tørring meget fiint stribet, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* dobbelt sammensat, med forlængede *Blomsterstilke; Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede; *Støvdragerne* 3 eller 6; *Kapselen* omvendt-ægformet, trekantet, indtrykt, med forkortet *Griffel* udgaaende fra Indskjæringen.

De bladløse Skeder lysbrune. Blomsterstanden alm. en fjernblomstret Qvast, var. (*β*, *compactus* Leight.) med sammentrængt Blomsterstand og desuden forekommer en Afændring med de ydre Grene i Qvasten topskydende. (*γ*, *prolifer* Sond.). 6—7. ♃.

Paa lignende Localiteter som foreg., i de fleste Egne hyppigere end hiin. *β*, *Loll.* Torrig Skov (19); anføres ogsaa af Drej. (Krøy. Tidskr. III, 415); *γ*, *Falst.* ved Grønsund (19).

Anm. Paa Grund af Afændringsformer kan den ofte forvexles med foreg., og forenes af Flere med denne; (*J. communis* Mey.); dog synes de typiske Former af begge vel adskilte i Naturen, om end vanskelige at begrændse ved bestemte Kjendetegn.

467. **J. glaucus** [Ehrh. Beitr. 6, 83] (Blaagraa S.) H. 382; Drej. n. 364; F. D. 1159; Rchb. l. c. fig. 922; H. N. I, 69.

Rodstokken sammentrængt, tueformet; *Stængelen* dybt stribet, blaagraa, med afbrudt Marv; *Blomsterstanden* dobbelt eller flere Gange sammensat, qvastformet, med spredte, forlængede *Grene* og *Blomsterstilke; Perigonbladene* lancetformede, tilspidsede, *de ydre* lidet længere, *de indre* kortere end den ovale eller elliptiske, budte, af den vedblivende Griffelbasis braadspidsede *Kapsel.*

2—3′ høi. De bladløse Skeder mørk-kastaniebrune. 7—8. ♃.

Ved Sø- og Aabredder, fugtige Steder paa Gruus- og Leergrund, især i Strandegne, bemærket i alle Provindser sporadisk, men ikke sjelden (f. Ex. meget hyppig paa Bornholm!) *

Anm. *J. diffusus* Hoppe, som adskilles fra denne ved en mere grøn Farve og sammenhængende Marv, fra de 2 foreg., ved rødbrune Skeder og 6 Støvdragere, kunde muligviis findes i vor Flora.

468. **J. balticus** [Willd. Berl. Mag. 1809, p. 288] (Klit-S.) H. 381; Drej. n. 365; Rchb. l. c. fig. 917; H. N. I, 68.

Rodstokken vandret krybende; *Stængelen* jævn, i tørret Tilstand stribet, med sammenhængende *Marv; Blomsterstanden* enkelt eller dobbelt sammensat; *Perigonbladene* æg-lancetformede, *de ydre* spidse, de indre kortere, budte med en kort Braad; *Kapselen* elliptisk, braadspidset af den vedblivende Griffelbasis, af Længde med eller længere end de ydre *Perigonblade.*

Lavere (1/2—1 1/2' høi), men mere robust end foreg., Kapselen næsten dobbelt saa stor; de bladløse Skeder lysbrune. 7—8. ♃.

* *inundatus* (J. inundatus Drej.; F. D. 2287; Rchb. l. c. fig. 916). Stængelen lavere og meget finere, Blomsterstanden enkelt, forøvrigt som Hovedarten.

I Sandklitter: ikke sjelden i den nordvestlige Deel af ***Jylland*** fra Skagen til Holstebro (Drej., Poulsen)! ***Bornh.*** ved Frydenlund N. for Rønne! Flyvesand Ø. for Boderne! * med Hovedarten; ***J.*** Tranum Strand (Dr.), Hjortdal (16)! Kollerup, Bulbjerg, Nors Klit (Dr.)!

469. **J. filiformis** L. (Traadstænglet S.) H. 382; Drej. n. 366; F. D. 1207; Rchb. l. c. fig. 919.

Rodstokken vandret krybende; *Stænglerne* i Spidsen bøiede, jævne, ved Tørring stribede, med sammenhængende Marv; *Blomsterstanden* en enkelt, faablomstret Qvast omtrent paa Midten af Stængelen; *Perigonbladene* lancetformede, spidse; *Kapselen* næsten kugleformet, budt med en meget kort *Griffel.*

Stænglerne 1/4—1' høie, traadformede; de bladløse Skeder lysbrune. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, alm. i ***Halvøens*** Hedeegne og paa ***Bornh.!*** i ***Sjæll.*** sporadisk i den nordlige Deel, sjeldnere mod S. og paa de andre Øer: ***Falst.*** ved Bøtø (5); ***Thorseng*** ved Bregninge! ***Æro*** (10).

bb. Alle Stænglerne bladbærende (Blomsterne endestillede, i Nøgler eller oftere i en af talrige Nøgler enkelt eller dobbelt sammensat Qvast).

α. Bladene afdeelte ved Led paatværs.

470. **J. obtusiflorus** [Ehrh. Beitr. 6, 83] (Budtblomstret S.) H. 384; Drej. n. 371; F. D. 1872; Rchb. l. c. fig. 901; H. N. I, 70; J. retroflexus Rafn II, 486.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 2—3-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trinde; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med efter Blomstringen tilbagebøiede *Smaagrene; Perigonbladene* ligelange, budte, lidet kortere end den ægformede, tilspidsede, trekantede *Kapsel.*

1—2' høi. Dækblade og Perigonblade rødligt anløbne, i Randen hvidhindede. 7—9. ♃.

I Hængedynd og paa vaade Enge, sporadisk og ikke hyppig, men funden i alle Provindser (undtagen Bornh.). *

471. **J. acutiflorus** [Ehrh. Beitr. 6, 82] (Spidsblomstret S.) H. 385; Drej. n. 368; F. D. 2112; Rchb. l. c. fig. 906—7; J. silvaticus Reichard.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 3—4-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trindt-sammentrykte, Bladenes Tværskillevægge tydelige, ingen Striber paalangs; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast, med korte, udspærrede *Smaagrene; Perigonbladene* sylspidsede, de indre længere, i Spidsen tilbagebøiede, alle kortere end den ægformede, langt-tilspidsede *Kapsel.*

1½—3' høi. Planten større og kraftigere, Blomsterne mindre end hos de følgende Arter af samme Afdeling. 7—8. ♃.

β, *macrocephalus* Koch. Nøglerne dobbelt saa store, paa længere Grene.

I Tørvmoser og paa fugtige Enge, ikke alm. og hidtil, saavidt mig bekjendt, kun funden paa *Halvøen*: Borre Sø ved Silkeborg (7)! Østbirk (2)! mellem Ribe og Medolden (16)! Hjortlund (12), Papirmøllen ved Flensborg! Pulverholz Eng ved Slesvig (16), Husum, Rendsborg! *β*, med Hovedarten ved Flensborg, Brøndsted i *Jyll.!*

Anm. Det i H. N. VII, 71 indeholdte Expl. under Navn af J. acutiflorus fra Stockholm (Nyman), tilhører en Form af J. alpinus.

472. **J. lamprocarpos** [Ehrh. Calam. n. 126] (Glandskapslet S.) Drej. n. 369; Rchb. l. c. fig. 902—4; J. articulatus (α) L., F. D. 1097; H. N. V, 71.

Tueformet; *Stænglerne* opstigende, 3—6-bladede, tilligemed *Blade* og *Bladskeder* trindt-fladtrykte, Bladenes *Skillevægge* tydelige, Mellemrummene (ved Tørring) fiint stribede; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med udspærrede *Grene; Perigonbladene* ligelange, de ydre spidse, de indre budte med en Braad, alle kortere end den trekantede, æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Kapselen glindsende sort eller mørkbruun. Nøglerne større end hos de 2 foreg. 7—8. ♃.

β, repens (J. repens Nolt. nov.) Stængelen krybende (eller i Vand flydende), rodslaaende.

γ, pauciflorus Sond. fl. Hamb. p. 193 (J. nigritellus D. Don, Bab. man.; J. articulatus *β*, subatratus H. N. XII, 72). Qvastens Grene færre og mere oprette, færre Blomster i Nøglerne.

δ, multiflorus! Nøglerne større, mangeblomstrede; de nedre Grene paa Stængelen udgaae *nedenfor* Bladet.

I Tørvmoser, paa Enge og ved Grøfter alm. udbredt. *β*, ved sandige Søbredder eller i selve Vandet; *γ*, med Hovedarten paa magrere Grund; *δ*, paa fugtige Steder, sjeldnere, f. Ex. *J.* Skagen (Drej.), Toftegaard i Store Vildmose, Rørbek Sø ved Ø. Nykirke! *Sl.* mellem Limsig og Schwabstedt (Didr.); *Sj.* Flommen ved Sorø (12). Denne sidste svarer omtrent til Bekr. af *J. lagenarius* Laharp., Gren. & Godr. fl. Fr. III, 346; (J. repens Req.), men forekommer mig ikke tilstrækkelig adskilt fra J. lamprocarpos.

473. **J. atricapillus** [Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 182] (Sorthoved-S.) J. atratus H. N. XI, 68 (ikke Krock.).

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette, 2—3-bladede, svagt fladtrykte; *Bladskederne* paa Ryggen kjølede; *Bladene* med tydelige *Skillevægge*, ved Tørring fiint stribede paalangs; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Qvast med oprette *Grene; de indre Perigonblade* budte, *de ydre* lidet længere, spidse, kortere end den æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

1—$1^1/_2$' høi. Nærmest beslægtet med følgende, fra hvilken den dog er let kjendelig ved Perigonbladene og et aldeles forskjelligt Ha-

bitus, ikke ulig rigblomstrede Former af J. compressus. Blomster og Kapsel mørkbrune. 8—9 (meget senere end de beslægtede Arter). ♃.

Forekommer under 2 Former:

α, congestus! Lavere; Qvasten kortgrenet og tætblomstret, med større Nøgler.

β, sparsiflorus! (J. anceps Laharp., Gren. & Godr. Fl. fr. III, 347; J. nigricans Rchb. 911), høiere af Væxt, med længere og finere Grene, færre Blomster i Nøglerne.

I ***Halvøens*** Sandklitter langs Vesterhavet ikke sjelden fra Skagen (Drej.) til Eidersted (16), samt paa de vestlige Øer: Rømø (16), Amrom (20)! Sild (28)! følger paa enkelte Steder Sandstrækningerne længere ind i Landet: Øland, Holstebro (16), Varde! De 2 Former synes hos os at være lige hyppige. (Fra Vestfrankrigs sandige Kyster har jeg Expl. under Navn af J. anceps Laharp.? (Letourneux), som aldeles svare til Formen *β*). [*]

Anm. J. atratus Krock., Fr. mant. 3, p. 23, Rchb. 909—10, med 2—3' høie, opstigende Stængler, tydeligt og i tørret Tilstand dybt stribede Blade, Perigonbladene braadspidsede (de indre længere), omtr. ligelange med den ægformede, braadspidsede Kapsel, kunde muligviis findes i vor Flora. Den synes (efter Beskr. og Afbildn. hos Rchb.) at være nærmere beslægtet med J. acutiflorus og lamprocarpos end med foreg.

474. **J. alpinus** [Vill. Dauph. II, p. 233] (Sodfarvet S.) H. II, 169; F. D. 2171; Rchb. l. c. fig. 896—900; H. N. VI, 66 og VII, 71 (J. acutiflorus); J. ustulatus Hpp., Drej. n. 370; Lge. Hndb. 1 Udg. n. 461.

Rodstokken vandret; *Stænglerne* oprette eller opstigende, 2—3-bladede, næsten trinde; *Bladskederne* paa Ryggen kjølede; *Bladene* ved Tørring fiint stribede paalangs; *Blomsterne* i enkelt eller sammensat Qvast med oprette *Grene; Perigonbladene* budte, de ydre med en Braad nedenfor Spidsen, ligelange, kortere end den æg-lancetformede, braadspidsede *Kapsel.*

½—1' høi, finere end de foreg., Perigonbladene sodfarvede, Kapslerne glindsende sortbrune. 7—8. ♃.

β, rariflorus Hartm. (H. N. VII, 72). Qvasten fjernblomstret, med 2—5-blomstrede Nøgler og blegere Blomster.

I fugtige Enge og Klitmoser: i ***Halvøens*** vestlige og nordlige Deel paa flere Steder (Drej., N.), ***Als*** (10); ***Sj.*** sjeldnere: Bidstrupgaard (N.), Fuursøen ved Kaningaarden (9), Mosen mellem Ermelund

og Ordrups Krat! (Fra de andre Øer er den mig ikke bekjendt). *β*, ved Gurre Sø (8)! [*

475. **J. supinus** [Moench Pl. hass. n. 296] (Liden S.) H. 386; F. D. 1099; Rchb. l. c. fig. 882—86; H. N. V, 72; J. bulbosus L. Sp. ed. 1; J. uliginosus Roth, Drej. n. 367.

Tueformet, med sammentrængt, ofte knollet *Rodstok*, *Bladene* traadsmale, paa Overfladen rendede, utydeligt leddede paatværs; *Blomsterstanden* en enkelt eller sammensat Qvast med faae og fjerntsiddende Nøgler; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte, alle ligelange og lidet kortere end den budte, braadspidsede *Kapsel; 3—6 Støvdragere; Støvknapperne* af Længde med Støvtraadene.

2—8" høi. Stænglerne traadformede. 7—8. ♃. En meget foranderlig Plante i Henseende til Stængelens Retning, Blomsterstanden, Nøglernes Størrelse, Blomsternes Farve o. s. v. De vigtigste Former ere:

α, *terrestris.* Stænglerne oprette eller opstigende; Blomsterne bruunagtige.

β, *repens.* Stængelen krybende.

γ, *fluitans* (J. subverticillatus Wulf., F. D. 817; H. N. II, 64). Stængelen flydende, med forlængede Blomsterstilke; Nøglerne omgivne af Bladknipper; Blomsterne grønlige.

Alm. udbredt i alle Provindser: *α*, paa fugtig Hedejord, tørvholdige Enge; *β*, paa oversvømmede Steder; *γ*, i selve Vandet, især i Tørvmoser.

β. Bladene uden Tværskillevægge.

αα. *Perigonbladene af Længde med eller kortere end Kapselen.*

476. **J. squarrosus** L. (Børstebladet S.) H. 383; Drej. n. 372; F. D. 430; Rchb. l. c. fig. 893; H. N. XV, 72.

Tueformet; *Rodbladene* talrige, stive, børsteformede, rendede, de ældre udspærrede eller opstigende; *Stænglerne* oprette, fladtrykte eller svagt kantede, ved Grunden enbladede, forøvrigt bladløse; *Blomsterstanden* en sammensat Qvast, med eneller faablomstrede *Blomsterstilke; Perigonbladene* budte, af Længde med den omvendt-ægformede eller ovale, budte, braadspidsede *Kapsel; Støvknapperne* 4 Gange længere end Støvtraadene.

½—1' høi. Kapsel og Perigonblade glindsende graabrune, de sidste, ligesom de rødlige Dækblade, i Randen hvidhindede. 6—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser, paa tørre og magre Enge, alm. udbredt, især hyppig i **Halvøens** Hedeegne og paa **Bornholm**; sjeldnere i **Fyen!** og paa **Falst.** (14), ikke funden i **Loll.** (19).

477. **J. compressus** [Jacq. Enum. stirp. agr. vind. p. 60] (Fladstraaet S.) Drej. n. 373; Rchb. l. c. fig. 890—92; J. bulbosus L. Sp., ed. 2; H. 387; F. D. 431; H. N. IX, 71.

Rodstokken krybende eller sammentrængt; *Stænglerne* trindtfladtrykte, med 1 Blad omtrent paa Midten; *Bladene* linieformede, rendede; *Blomsterstanden* en enkelt eller sammensat Qvast med oprette Grene; *Perigonbladene* budte, omtrent halvt saa lange som den næsten kugleformede, kort braadspidsede *Kapsel; Griffelen* halvt saa lang som Frugtknuden.

¼—1' høi. Stænglerne ofte forneden knolleformigt opsvulmede. Perigonbladene brune med hindeagtig Rand og grønguul Midtnerve. 7—8. ♃.

Paa Enge saavel i Nærheden af Havet som inde i Landet, alm.

478. **J. Gerardi** [Lois. Not. p. 60] (Botnisk S.) Rchb. l. c. fig. 888—89; H. N. X, 63; J. bottnicus Wahlenb., Drej. n. 374; F. D. 2411; J. bulbosus maritimus H. 387.

Stænglerne næsten trinde, oventil trekantede; *Perigonbladene* budte, næsten af Længde med den ovale, svagt trekantede *Kapsel; Griffelen* af Frugtknudens Længde, forøvrigt som foreg., hvilken den meget ligner, og af hvilken Mange ansee den for en Afart. 7—8. ♃.

Paa Strandenge ikke sjelden, især hyppig paa Øerne og ved Fjordene paa Halvøens Østkyst.

ββ. Perigonbladene længere end Kapselen.

479. **J. tenuis** [Willd. Sp. pl. II, p. 214] (Tue-S.) F. D. 2468; Rchb. l. c. fig. 887.

Rodstokken sammentrængt, tueformet, *Stænglerne* flere, oprette, fine, kun forneden bladbærende; *Bladene* linie-traadformede, rendede, oprette; *Blomsterstanden* en kortgrenet Qvast omgivet af 2—3 lange Dækblade ved Grunden og med 3—5 tæt

sammenhobede Blomster paa Grenene; *Perigonbladene* ligelange, lancetformede, tilspidsede, trenervede, lidet længere end den ægformet-ovale *Kapsel.*

6—10" høi, med talrige Blade fra Rodstokken. Perigonbladene guulgrønne med hvidhindet Rand; Kapselen blegbruun. 7—8. ♃.

Expl. fra mager Jord paa *Ærø* (10) findes i J. Vahls Herbarium. Da den ogsaa voxer i Holsteen, kunde den maaskee findes paa flere Steder i Landet. ⊞

Anm. Fra J. bufonius fasciculatus kjendes den ved en vedvarende Rodstok og kortgrenet Qvast, fra yngre Former af J. compressus ved de tilspidsede Perigonblade, som ere længere end Kapselen.

480. **J. Tenageja** [Ehrh. Beitr. 4, 148] (Tyndstænglet S.) H. 388; F. D. 1160; Tenageja Vaillantii Thuill., Rchb. l. c. fig. 923.

Stænglerne trinde, 1—2-bladede; *Bladene* børsteformede, forneden rendede; *Blomsterstanden* qvastformet, med udstaaende *Grene* og spredte, enlige *Blomster* (paa tydelige Blomsterstilke); *Perigonbladene* æg-lancetformede, sylspidsede, de indre af Længde med de ydre, længere end den budte, næsten kugleformede *Kapsel.*

2—8" høi; fleerstænglet, med traadfine Stængler; Kapsler og Perigonblade brune, de sidste med grøn Midtnerve. 6—8. ⊙.

Tørv- og Hedemoser, sandige Overdrev, kun funden paa Halvøen: Fra *Jyll.* (hvorfra den angives af H.) er mig intet Voxested bekjendt; *Sl.* Rødemis ved Husum, Wittensee (16). ⊞

481. **J. bufonius** L. (Tudse-S.) H. 388; Drej. n. 375; F. D. 1098; Rchb. l. c. fig. 872—76.

Stængelen trind, en-fleerbladet; *Bladene* børsteformede, forneden rendede; *Blomsterstanden* en Qvast med oprette *Grene* og enlige, spredte *Blomster* (siddende eller meget kortstilkede i Vinklerne og langs Siderne af Grenene); *Perigonbladene* lancet-sylformede, tilspidsede (de ydre længst), alle længere end den omvendt-ægformede, budte *Kapsel.*

4—8" høi, fleerstænglet og fleerblomstret; Perigonbladene hvidhindede med grøn Midtnerve. 6—8. ⊙.

β, fasciculatus Koch, H. N. VII, 73; (J. insularis Viv.,

Rchb. l. c. fig. 877—81). 1—4" høi, Blomsterne 2—3 samlede i Nøgler.

Paa fugtig Grund meget alm.; β, ved Sø- og Aabredder: *Sj.* Damhuussøen (27), Flaskekroen! *F.* Martofte paa Hindsholm! *J.* Skjern Aa ved Lønborg! Rørbæk Sø! Nebbegaard! Ørnsø ved Ribe (12); *Sl.* Seemühle ved Rendsborg! St. Peter i Eidersted (16).

482. **J. pygmæus** [Thuill. Fl. par. 178] (Dværg-S.) H. II, 171; F. D. 1871; H. N. XI, 69; J. triandrus Rchb. l. c. fig. 864.

Stængelen opret; *Bladene* børsteformede, rendede, samlede ved Roden; *Blomsterne* i 3—4-blomstrede Nøgler, som sidde enlige eller 2—3 samlede i Enden af Stængelen (det ene stilket, det andet siddende); *Perigonbladene* lancet-sylformede, lidet længere end den trekantede, pyramideformede *Kapsel;* 3 *Støvdragere.*

1—3" høi. En—fleerstænglet. 7—8. ⊙.

Paa fugtig Sandjord i Klitterne mod Vesterhavet paa *Halvøen:* Thy (Dr.), Løkken (7), Langslade Rende ved Blaavandshuk (30)! *Sl.* List paa Sild, Eidersted (N.). ⊠

483. **J. capitatus** [Weig. Obs. bot. p. 28] (Fiinbladet S.) H. 389; F. D. 1690; Rchb. l. c. fig. 862; H. N. I, 71.

Stængelen opret, traadformet, bladløs, ved Grunden omgivet af børsteformet-haarformede, rendede *Blade*, som ere kortere end Stængelen; *Blomsterne* 3—6 samlede i 1—2 endestillede Nøgler (det ene stilket, det andet siddende); de indre *Perigonblade* ægformede, spidse, lidet kortere end de ydre (langt tilspidsede), næsten dobbelt saa lange som den budte, ægformede *Kapsel;* 3 *Støvdragere.*

1—6" høi. En—fleerstænglet, Perigonbladene rødbrune med hindeagtig Rand og grøn Rygnerve. 6—8. ⊙.

Sandige Overdrev og fugtige Steder mellem Klitterne samt ved Veie i Hedeegnene; hist og her i *Halvøens* Sandstrækninger, paa Øerne sjelden: *Sj.* Adserbo Overdrev ved Frederiksværk! *Bornh.* ved Veie N. for Rønne og mellem Rønne og Pythuset! ⊼

Anm. J. triandrus Gouan (J. pygmæus Rchb. l. c. 863) adskilles efter Koch væsenligt kun ved udstaaende Dækblad og hele Plantens rødbrune Farve. Denne findes muligen ogsaa i vor Flora, men er neppe en fra foreg. adskilt Art.

17. Luzula. Frytle.

a. Blomsterne i Halvskjærm med enblomstrede eller qvastformet 2—3-blomstrede Blomsterstilke. Frøene med en seglformet Frøhud i Spidsen.

484. **L. pilosa** [Willd. En. hort. berol. I, 393] (Haaret F.) H. 395; Drej. n. 359; F. D. 2533; Rchb. l. c. fig. 848—49; L. Herb. VIII, 145; Juncus pilosus L.; L. vernalis DC.

Bladene linie-lancetformede, langhaarede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Perigonbladene* ligelange; *Kapselen* trekantet, pyramideformet, budt med en Braad.

½—1' høi. Perigonbladene sortbrune, glindsende, med hindeagtig Rand. 4—5. ♃. Var.

β, simplex Sonder Fl. Hamburg. p. 199. Rodbladene næsten linieformede, Blomsterstilkene oprette (ved den bøiede Frøhud forskjellig fra L. Forsteri DC., som den noget ligner).

Almindelig i Løvskove. *β*, Haven Skov i Vendsyssel (12).

Anm. L. Forsteri DC., som adskilles ved linieformede Rodblade, Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette, Frøhuden ret, kunde muligviis forekomme i vor Flora. (Den er funden af Prof. Nolte i Holsteen).

b. Blomsterne i faa- (3—5-) blomstrede Nøgler, samlede til en 2—3-dobbelt sammensat Halvskjærm, Frøene uden eller med en svag, vorteformet Frøhud i Spidsen.

485. **L. maxima** [DC. Fl. fr. III, p. 160] (Stor F.) H. 396; H. N. XIV, 74; L. silvatica Gaud., Rchb. l. c. fig. 861; Juncus pilosus *δ*, L., F. D. 441.

Bladene bredt-linieformede, i Randen langhaarede; *Stængelbladene* kortere end Ledstykket ovenfor samme; *Dækbladene* kortere end Blomsterstanden; *Perigonbladene* ligelange, tilspidsede, omtrent af Længde med den ægformede, braadspidsede *Kapsel.*

1—2' høi. Perigonbladene mørkbrune, med blegere hindeagtig Rand. 5—6. ♃.

I høitliggende Bøgeskove, forekommer kun i den vestlige Deel

af Landet og synes her at have sin Østgrændse: *J.* Hald Bøgeskov ved Viborg (H.), Kalbygaard (12), Himmelbjerget, Silkeborg! og derfra mod S. ikke sjelden i Skovene paa Halvøens Østkyst; *F.* Strandklinter ved Kongebroen (12)! Fænø (8)! *|

486. **L. albida** [DC. l. c. p. 159] (Blegblomstret F.) H. 395; Drej. n. 358; F. D. 2467; Rchb. l. c. fig. 854; H. N. XII, 74.

Bladene linieformede, langhaarede; *Stængelbladene* længere end Ledstykkerne; *Dækbladene* længere end Blomsterstanden, hvis nederste Green er langt fjernet fra de øvre; *Perigonbladene* æg-lancetformede, spidse (de ydre kortere), alle lidet længere end den trekantede, spidse *Kapsel.*

1—1½' høi. Perigonbladene hvide eller i Midten kjødfarvet-blegbrune. 6—7. ♃.

I Skove, meget sjelden i Danmark: *Sj.* Gjels Skov (9)! *Sl.* Schwabstedter Holz (16). [*]

c. Blomsterne i mangeblomstrede (axformede) Nøgler, samlede til en Halvskjærm. Frøene med en kegleformet Frøhud ved Grunden.

487. **L. multiflora** [Lejeune Fl. de Spa. I, 169] (Mangeblomstret F.) Rchb. l. c. fig. 838; L. Herb. III, 54; L. erecta Desv., Drej. n. 357; L. campestris erecta H. II, 172; Juncus campestris F. D. 1333.

Rodstokken forkortet, med tueformet samlede *Stængler*, uden Udløbere; *Bladene* linieformede, i Randen, især ved Grunden, langhaarede, tilsidst glatte; *Nøglerne* oftest talrige, *det øvre* siddende, *de øvrige* stilkede, med oprette *Stilke; Perigonbladene* tilspidsede, længere end den afrundede, braadspidsede *Kapsel; Støvdragerne* omtr. halvt saa lange som Kapselen, Støvknap og Støvtraad ligelange; *Griffelen* tidligt affaldende, neppe halvt saa lang som *Arrene.*

½—1' høi. 5—7. ♃.

β, pallescens (Hopp.) H. N. VI, 67; L. campestris pallescens H. 393; Blomsterne blegere, Nøglerne mindre.

γ, congesta Fr. (L. congesta Lejeune, H. 394; F. D. 1692).

Nøglerne kortstilkede eller næsten siddende (samlede til et tæt Hoved).

Paa Enge og i Skove alm. udbredt; β, i Skygge, mindre hyppig; γ, Hedemoser og Klitter: *Sj.* omkring Søndersøen ved Jonstrup (14); *J.* Klitter ved Henne! *Sl.* Hedemoser mellem Flensborg og Lyksborg (H.); Husum (F. Müll.), Schulendamm ved Rendsborg (20).

488. **L. campestris** [DC. l. c. p. 161] (Mark-F.) H. 392, Drej. n. 356; F. D. 1386 (var.), Rchb. l. c. fig. 831—33, H. N. XII, 73, L. Herb. III, 53; Juncus campestris L.

Rodstokken krybende; *Nøglerne* 3—5 samlede i en Halvskjærm paa tilsidst nikkende *Blomsterstilke; Støvdragerne* omtr. af Kapselens Længde, Støvknapperne længere end Støvtraadene; *Griffelen* vedblivende, lidet kortere end de langt fremragende *Ar.*

3—8" høi. 4—5 (har næsten fuldvoxne Frugter naar foreg. begynder at blomstre). ♃.

Paa Græsmarker, Fælleder og høie Enge meget alm.

18. Acorus. Kalmus.

489. **A. Calamus** L. (Almindelig K.) H. 378; Drej. n. 355; F. D. 1158; Rchb. l. c. X, 956.

Rodstokken krybende; *Bladene* sværdformede; *Stængelen* fladtrykt-vinget, med et linieformet, opret *Hylsterblad* ovenfor Kolben.

Hele Planten har en behagelig og stærkt krydret Lugt, Bladene paa Midten paatværs bølgede. 6—7. ♃.

Ved Sø- og Aabredder, ikke sjelden i de fleste Egne af Danmark, dog ikke overalt (f. Ex. sjelden i Kolding-Egnen (28) og paa Lolland-Falster! ikke funden paa Bornholm (Hoff).

19. Calla. Mysse.

490. **C. palustris** L. (Kjær-M.) H. 902; Drej. n. 876; F. D. 422; Rchb. l. c. VII, 13.

Rodstokken skjævt opstigende, leddet; *Bladene* falsk-fjernervede, hjerteformede, tilspidsede, stilkede og omskedende med en i den øvre Halvdeel fri *Skede; Kolben* overalt beklædt med Blomster.

Hylsteret udvendig grønt, indvendig hvidt, Bær røde. 6—7. ♃.

I Tørvmoser og Sumper; i flere Egne hyppig, f. Ex. det nordøstlige *Sjæll.* og vestlige *Jyll.* fra Ringkjøbing til Ribe, forøvrigt sporadisk og i enkelte Egne (f. Ex. det sydvestlige Sj., F. og Øerne) sjelden! ikke bemærket paa *Bornh.* (Hoff.) |*

III. Trigynia.

20. Polygonum. Skedeknæ.

a. *Bistorta* Tournef. 1 enkelt Ax eller axformet Klase i Spidsen af den udeelte Stængel. Kræmmerhusene valseformede, heelt omfattende Stængelen, 3 Grifler, Nød trekantet. ♃.

491. **P. viviparum** L. (Topspirende S.) H. 442; F. D. 13.

Rodstokken vandret; *Bladene* lancetformede eller linie-lancetformede, med tilbagerullet Rand; *Bladstilken* uvinget; *Axet* smalt, linieformet, med *Løgknopper* i de nedre og *Blomster* i de øvre Dækblades Hjørner; *Støvdragere* 8, længere end *Blomsterdækket.*

4—8" høi. Blomsterne hvide eller blegrøde, Støvknapperne violette, Løgknopperne spire otte medens de endnu sidde paa Planten. 6—7.

I Moser mellem S. Tranders og Romdrup ved Aalborg (H.), mellem N. Tranders og Gudumlund (16), Neufling Mose S. for Aalborg (Juel), Aalborg Exerceerplads (Branth)! de eneste bekjendte Voxesteder i Danmark.

492. **P. Bistorta** L. (Tvevreden S.) H. 441; F. D. 421; H. N. XI, 52.

Rodstokken vandret, krumbøiet; *Bladene* aflang-hjerteformede, de øvre siddende, de nedre stilkede med vinget *Bladstilk; Klasen* tætblomstret, elliptisk eller valseformet; *Støvdragere* 8, længere end *Blomsterdækket.*

1—1½' høi. Blomsterne blegrøde. Støvknapperne hvide. 6—7.

Paa Enge, sjelden i Danmark: *J.* Podehuset ved Aalborg (H.), Boller Skov (16), Haraldskjær (12); *Sl.* en Eng ved Flensborg (25), Nyværk ved Slesvig, Slotsengen og Süderholz ved Husum (16). Paa Øerne angives den fra flere Steder, hvor den enten senere er forsvunden eller maaskee udvandret fra Haver (f. Ex. *Sj.* Gurre Vang

(Heiberg), Dronninggaard (H.), Leersøen (19), Vedbæk, Roeskilde; *Loll.* (Kylling); *Falst.* paa en Eng ved Kirkeby (14). *

b. *Persicaria* Tournef. Stængelen grenet, med Ax fra Bladhjørnerne; Kræmmerhusene valseformede, heelt omfattende Stængelen; Nød trekantet eller fladtrykt.

aa. Axene tætblomstrede, valseformede.

α. 5 Støvdragere. ♃.

493. **P. amphibium** L. (Tveformet S.) H. 438; Drej. n. 399; F. D. 282.

Rodstokken krybende; *Bladene* bredt lancetformede, med afrundet eller hjerteformet Basis; *Axene* oval-valseformede, oftest enlige (tilsyneladende endestillede), *Griflerne* 2, i 1/3 af deres Længde sammenvoxne.

Blomsterne rosenrøde. 7—9. Var. efter Voxestedet, især under 2 Former:

α, *terrestre* Leers. Stængelen opret, Bladene kortstilkede, overalt haarede og rue; Kræmmerhusene tiltrykt-stivhaarede.

β, *natans* Moench. Stængelen flydende; Bladene langstilkede, i Randen rue, forøvrigt tilligemed Kræmmerhusene glatte; Axene kortere og mere afrundede.

Alm. udbredt: *α*, paa dyrket Jord, især fugtig Leerjord, ved Randen af Grøfter, *β*, i Damme og Søer.

β. 6—8 Støvdragere. ⊙.

494. **P. lapathifolium** L. (Blegbladet L.) H. 439; Drej. n. 398; H. N. IV, 69; Rchb. ic. crit. V, 688.

Stængelen opret eller nedliggende; *Bladene* elliptiske eller lancetformede; *Kræmmerhusene* kort-randhaarede, forøvrigt næsten glatte; Axene valseformet-ovale (foroven afrundede); *Blomsterstilke* og *Blomsterdække* beklædte med Kirtler; *Griflerne* 2, næsten til Grunden adskilte; *Nødden* fladtrykt med concave Sider.

Bladene grønne eller hvidgraae af tiltrykte Haar, med eller uden en trekantet Plet paa Midten. Var. med hvide, blegrøde eller skiden-

gule Blomster. 7—9. Blandt de talrige Former ere de meest udmærkede:

β, *pallidum* Fr. mant. 2 p. 24; (P. pallidum With., F. D. 2412; H. N. IV, 70). Axene tykke og korte, Endeaxet ovalt, Sideaxene kugleformede, siddende. Hele Planten bleggrøn. Blomsterne oftest hvide.

γ, *incanum* Koch (P. incanum DC., Fr. H. N. IV, 73; P. lapathifolium δ, procumbens Sond.). Bladene lancetformede, især paa Underfladen hvidfiltede; Stængelen fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene.

Paa dyrkede, især fugtige Agre et meget almindeligt Ukrud (den hvidgraa Form især paa tør Grund); *β*, med Hovedarten temmelig almindelig; *γ*, ikke sjelden og paa lignende Steder som Hovedarten.

* 495. **P. nodosum** [Pers. Enchir. I, p. 440] (Ophovnet S.) Meisn. i DC. prodr. XIV, p. 118; Fr. nov. mant. 2, p. 25; F. D. 2648; Rchb. ic. crit. V, 686 og 689; P. laxum E. B. 2822; P. lapathifolium γ, nodosum (autt. plur.) Lge. Haandb. 1 Udg. S. 221.

Stængelen opret, med opsvulmede Led og udspærrede Grene; *Axene* linie-valseformede, foroven tilspidsede, talrige og mere tæt samlede; *Griflerne* som hos foreg., med tilbagebøiede Grene, *Dækbladene* bredt ægformede, oftest glatte, forøvrigt som foreg., men høiere, med ofte stærkt rødplettet Stængel og smukt rosenrøde Blomster.

Alm. høiere end foreg. Art. Var. med flere eller færre Kirtler eller næsten glat. 7—9.

Ved Randen af Grøfter og Vandløb hist og her, f. Ex. i Kjøbenhavns Omegn paa mange Steder, Tryggerød Mose! Jonstrup (14); *F.* Østerøen ved Nyborg (Lund); *Bornh.* Vægerne ved Rønne (Hjorth).

Anm. Ligner i Udseende P. Persicaria, i Characterer P. lapathifolium, og har af forskjellige Forff. været henført snart til denne, snart til hiin. Maaskee er den kun en ved Voxestedet frembragt Form af P. lapathifol., men paa Grund af dens eiendommelige Udseende har jeg ikke taget i Betænkning med Meisner i det citerede monographiske Arbeide (DC. prodr.) at opstille den særskilt.

496. **P. Persicaria** L. (Færskenbladet S.) H. 438; Drej. n. 397; F. D. 702; Rchb. l. c. 684; H. N. IV, 74.

Kræmmerhusene tiltrykt-haarede og langt randhaarede; *Axene* valseformet-ovale, foroven afrundede; *Blomsterstilke* og *Blomsterdække* uden Kirtler; *Griflerne* 2, til Midten sammenvoxne; *Nødderne* fladtrykt-convexe med en hvælvet og en flad Side eller budt-trekantede; forøvrigt som de foreg., og var., ligesom hine, i Henseende til Blomsternes og Bladenes Farve, Beklædning og Form. 7—9.

β, biforme (Wahlenb.) Fr. m. 2, p. 28; H. N. X, 57. Opret; Bladene grønne; Axene i Begyndelsen tæt samlede, alle Dækbladene randhaarede; Blomsterdækket utydeligt nervet.

Paa dyrkede Marker et alm. Ukrud mellem Sæden. *β*, paa mere fugtige Steder.

bb. Axene traadformede, afbrudte ved Mellemrum mellem Blomsterne.

497. **P. strictum** [All. Fl. ped. II, 207] (Liden S.) Fr. mant. 2, p. 32; H. N. XI, 53.

Stængelen tynd; *Bladene* linie-lancetformede, kortstilkede eller næsten siddende; *Kræmmerhusene* stivhaarede og langt randhaarede; *Axene* mod Frugtmodningen oprette; *Blomsterstilkene* af Længde med eller kortere end de randhaarede *Dækblade; Blomsterdækket* glat; *Støvdragere* 5—6; 2—3 til Midten sammenvoxne *Grifler; Nødderne* smaae, glindsende, trekantede eller fladtrykte med convexe Sider. 7—9. ⊙.

α, elatum Fr. l. c. (P. minus Rchb. l. c. 686; P. mite nonn. autt., H. N. VII, 53). Opret, 1—1½′ høi, oventil grenet; Blomsterne hvide eller blegrøde.

β, pusillum Fr. (P. pusillum Lam., P. minus H. 440; Drej. n. 396; F. D. 2230; H. N. IV, 75 og (P. mite) IV, 76?). Lavere (3—8″), fra Grunden af grenet, med nedliggende eller opstigende Grene; Blomsterne rosenrøde.

Paa fugtig og tør Jordbund; *β*, forekommer hist og her i alle danske Provindser, især paa Tørvgrund; *α*, sjelden og især paa skyggefulde Steder: *Sj.* Nyrup Hegn ved Helsingør (Heiberg), Frederiksborg (12), Rudersdal (1), Vedbæk! Pedersborg ved Sorø! *Falst.* ved S. Kirkeby (Koch), N. Vedby (19); *Loll.* ved Juellinge og Sølle-

sted (19); *F.* Ollerup Kohave! *J.* Rydhave ved Holstebro (Schmidt!), Eveldrup (herb. Drej.); *Sl.* Flensborg!

498. **P. laxiflorum** [Whe. i Flora 1826 p. 746] (Fjernblomstret S.) Fr. l. c. p. 31; P. mite Pers., Koch.; P. dubium Stein; P. intermedium Ehrh., Hansens Herb. Nr. 1219.

Stængelen opret, *Bladene* lancetformede, kortstilkede eller næsten siddende; *Kræmmerhusene* tiltrykt haarede og langt randhaarede; *Axene* fjernblomstrede, nikkende; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med de randhaarede *Dækblade, Blomsterdækket* glat; *Støvdragere* 6—8, *Griffelen* 2—3-deelt, *Nødderne* glindsende, trekantede eller plan-convexe.

Fra den større Form af foreg. kjendes den ved tykkere Stængel, nikkende Ax og større Frugter. I Udseende ligner den mere den følgende, men adskilles let ved de anførte Kjendetegn og mangler desuden den bidende Smag. Blomsterne rosenrøde. 7—9. ⊙.

Paa fugtige Steder, sjelden: *Sj.* Ledreborg (Weilbach)! *F.* Rødskebølle (12); *Sl.* Hollingsted (Didr.)! (I Holsteen har jeg fundet den ved Glückstadt).

Anm. Navnene P. mite Schrank og P. minus Huds. ere af forskjellige Forfattere tillagte forskjellige Arter, og derfor tvivlsomme. Af de talrige Bastardformer mellem denne og de øvrige Arter af Gruppen Persicaria, som anføres (sml. Gren. & Godr. fl. Fr. III, p. 49—50) har jeg ingen bemærket i vor Flora.

499. **P. Hydropiper** L. (Bidende S.) H. 440; Drej. n. 395; F. D. 1576; Rchb. l. c. 687.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* lancetformede, næsten siddende; *Kræmmerhusene* kort-randhaarede, forøvrigt glatte; *Axene* fjerntblomstrede, nikkende; *Blomsterstilkene* ved Frugtmodningen fremragende udenfor de ikke randhaarede *Dækblade; Blomsterdækket* kirtlet-punkteret; *Støvdragere* 6; *Griffelen* næsten til Grunden todeelt; *Nødderne* glandsløse, trekantede eller fladtrykte med convexe Sider.

Bladene og Frugterne have en skarp Smag. Blomsterne hvidgrønne med rødt Anstrøg. 7—9. ⊙.

Paa fugtige Steder almindelig.

c. *Avicularia* Meisn. Stængelen grenet med spredte Blomster i Bladhjørnerne; Kræmmerhusene tvedeelte eller uregelm. fligede; 8 Støvdragere; 3 Grifler med hovedformede Ar; Nødden trekantet.

500. **P. aviculare** L. (Udstrakt S.) H. 443; F. D. 803; Centinodium Rchb.; Drej. n. 434.

Bladene lancetformede eller elliptiske; *Blomsterne* 1—3 i Bladhjørnerne; *Kræmmerhusets* Flige tilspidsede, tilsidst lasetmangedeelte; *Nødderne* glandsløse, fiint stribede, omtrent af Blomsterdækkets Længde.

Blomsterne blegrøde med grøn Rygnerve, sjeldnere hvide eller mørkrøde. 7—9. ⨀. En yderst foranderlig Plante; dens vigtigste Former ere:

α, *prostratum.* (*ε*, depressum Meisn.) Stænglerne talrige, meget grenede, tiltrykte til Jorden; Bladene linie-lancetformede.

β, *littorale.* Stængelen med korte Ledstykker; Bladene brede, saftige.

γ, *erectum* (latifolium). Stængelen opret, Bladene bredt lancetformede eller elliptiske, noget budte.

δ, *angustissimum* Meisn. Stænglerne nedliggende eller opstigende, tynde, med forlængede Ledstykker, Bladene linieformede, Kræmmerhusene længere, Blomsterne faae og fjerntsiddende.

En meget almindelig Ukrudsplante, *α*, paa Gader og Veie; *β*, ved Strandbredder; *γ*, paa dyrkede Marker; *δ*, mellem Sæden, især paa Sandgrund.

d. *Tiniaria* Meisn. Stængelen slyngende; Blomsterne i mellembrudte Klaser; Kræmmerhusene korte, skraat afskaarne; 8 Støvdragere; 1 Griffel med 3 hovedformede Ar; Nød trekantet.

501. **P. Convolvulus** L. (Snerle-S.) H. 445; F. D. 744; Tiniaria Drej. n. 435.

Stængelen kantet furet; *Bladene* piilformet-hjerteformede, tilspidsede; *Blomsterstilkene* kortere end Blomsten og tilleddede

til denne tæt nedenfor sammes Basis; *Blomsterdækkets* 3 ydre Flige budt-kjølede efter Afblomstringen; *Nødderne* glandsløse, fiint punkterede.

Hele Planten svagt beklædt af et melet-dunet Overtræk. Blomsterne rødlig-grønne, indvendig og i Randen hvide. 7—8. ⊙.

Almindelig paa dyrket Jord, især mellem Sæden.

502. **P. dumetorum** L. (Vingebægeret S.) H. 446; F. D. 756; H. N. XIII, 68, Tiniaria Drej. n. 436.

Stængelen trind, stribet; *Bladene* som hos foreg.; *Blomsterdækkets* 3 ydre Flige med tilsidst brede, hindeagtige Vinger paa Ryggen, nedløbende i en Blomsterstilk omtrent af Blomsterdækkets Længde; *Nødderne* glindsende, jævne.

Glat. Blomsternes Farve som foreg. De tidligst udsprungne Blomster have stundom uvinget Blomsterdække (23)! 7—9. ⊙.

I Udkanten af Skove og Krat, ved Gjærder, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk, hyppigst i Fyen og paa Thorseng!

21. Rumex. Skræppe.*)

a. *Lapathum* Tournef. Blomsterne tvekjønnede (eller enbo), (Skræpper).

aa. Hydrolapathum Fr. Krandsene tæt samlede, i Spidsen bladløse; Kronbladene brede, næsten hjerteformede, heelrandede eller svagt takkede.

503. **R. Hydrolapathum** [Huds. Fl. angl. p. 154] (Vand-S.) H. 401; Drej. n. 409; F. D. 2348; H. N. VI, 52.

---

*) Arterne af denne Slægt maa undersøges henimod Frugtens Modenhed, da Blomsterdækkets indre Blade (Kronbladene), som afgive vigtige Kjendetegn, først paa denne Tid have naaet deres fuldkomne Udvikling, idet de hos alle Arter, undtagen Nr. 517, tiltage i Størrelse og forandres i Form efter Afblomstringen. Ogsaa de modne Nødder have Betydning for Artens Bestemmelse. Til Kundskaben om de nordiske Arter af denne vanskelige Slægt ere de vigtigste Kilder: E. Fries, Nov. ed. 2, p. 94, mant. 3, p. 24, S. Veg. Sc. p. 202, Hartm. Skand. Fl. 8 Uppl. p. 93 og F. W. Areschoug, adnot. crit. de Rum. (i Öfvers. af K. Vet. Acad. Förhandl. 1862 p. 57).

Bladene lancetformede, tilspidsede, bølget-rundtakkede; »*Bladstilkene* paa Overfladen flade uden Rand«; *Kronbladene* trekantet-ægformede, alle bruskbærende, heelrandede eller forneden svagt tandede; *Nøddernes* Sider elliptiske, med kort Spids.

3—5' høi. Rodbladene meget lange, paa Underfladen ofte blaagrønne. De nedre Krandse ofte langt adskilte. 7—8. ♃.

I Aaer og Bække, dybe Tørvgrave og Moser alm. udbredt.

504. **R. maximus** [Schreb. i Schweigg. & Kört. fl. Erlang. I, 152] (Stor S.) Drej. n. 408; F. D. 2347; H. N. VI, 53; R. heterophyllus Schultz.

Rodbladene og *de nedre Stængelblade* forlænget-ægformede med hjerteformet Basis; *de øvre Stængelblade* æg-lancetformede, alle Bladene spidse, fiint bølget-rundtakkede; »*Bladstilkene* paa Overfladen rendede eller flade med en fremstaaende Rand paa hver Side«; *Kronbladene* trekantet-hjerteformede, heelrandede eller forneden svagt tandede, alle bruskbærende; *Nødderne* større, men af samme Form som hos foreg.

3—6' høi. 7—8. ♃.

Ved Aa- og Søbredder sjelden: *J.* Bonderup og Ferslev ved Aalborg (Branth), Ormholt (12)! Volstrup (8)! Faurholt (Grønlund)! Hjermeslevgaard og Høgholt i Vendsyssel, Simested Aa (Dr.); *Sl.* Syderhøft ved Trenefloden (F. Müll.); *Sj.* Paulinelyst ved Helsingør (21), mellem Rudersdal og Birkerød! *Bornh.* Nexø (11). ☞

505. **R. Hippolapathum** [Fr. Mant. 3, p. 28] (Dynd-S.) Areschoug, Öfvers. K. Vet. Acad. förh. 1862, p. 61, H. N. V, 55.

Rodbladene flade, vedblivende, frisk grønne, ægformet- eller triangelformet-hjerteformede, budte; *Bladstilkene* sammentrykte fra Siden eller trinde, foroven rendede; *Kronbladene* ægformede med næsten lige afskaaren Basis, heelrandede, uden Bruskkorn; *Nøddens* Sider elliptiske.

3—5' høi. Bladstilke og Nerver ofte mørkrøde. 7. ♃.

* *Helolapathum* (R. Helolapathum Drej. i Krøy. Tidsskr II, 183; Lge. Haandb. 1—2 Udg., F. D. 2288; R. aquaticus *β* Drejeri Sond. fl. hamb. p. 207; M. Lange i Naturh. Foren. vid. Medd. 1861, p. 5).

Bladene smalere, aflang-ægformede med hjerteformet Basis, *Bladstilkene* ved Grunden flade, foroven med en svag Rand af den nedløbende Bladplade, *Kronbladene* muurskeeformet-ægformede, meget budte, mindre end hos Hovedarten.

I Sumpe, kun funden i det nordlige *Jyll.*: Estrup (12)! og mellem Sulsted og Ø. Brøndersløv i Vendsyssel (Drej.). * Hjermesløvgaard og Hammelmose, ved Grøfter mod Vildmosen (Drej.)! Hørby (Grønlund)! og Haven i Vendsyssel (12)!

Anm. R. Helolapathum Drej. er vistnok ikke lidet forskjellig i Habitus fra den typiske (svenske) *R. Hippolapathum* Fr., navnlig udmærker denne sig fremfor de jydske Expl. ved høiere Væxt, bredere Blade og større, mere uddragne Kronblade, men Charactererne ere deels af underordnet Værdi, deels neppe tilstrækkelige til at begrunde en virkelig Artsforskjel, saameget mindre som Kronbladenes Form (efter M. Langes Iagttagelse) variere, endog paa samme Individ, og hos flere Expl. nærme sig mere den typiske Form. Jeg er derfor nu tilbøielig til med flere Forff. at forene disse under een Art.

506. **R. domesticus** [Hartm. Sk. Fl. 1 Uppl. p. 148] (By-S.) Drej. n. 419; F. D. 2349; H. N. VII, 55.

Rodbladene længe vedblivende, tilligemed *de nedre Stængelblade* bredt oval-lancetformede med afrundet eller hjerteformet Basis, næsten heelrandede, bølgede; »*Bladstilkene halvt valseformede*, paa Overfladen flade med en svagt ophøiet Rand paa hver Side«; *Kronbladene* nyreformede eller bredt hjerteformede, heelrandede eller svagt rundtakkede, alle uden Brusk; *Nøddernes* Sider bredt elliptiske, med kort Spids.

1—½' høi. Bladene frisk og lys grønne. Blomsterstanden tæt og rigtblomstret. Undtagelsesviis findes Kronbladene undertiden bruskbærende og de nedre Krandse langt fjernede fra hverandre (F. D. 2350). 7—8. ♃.

β, *latifolius* Hartm. (*aquaticus* Fr.) Høi af Væxt, med bredere, ved Grunden hjerteformede, næsten ikke bølgede Blade.

Paa Græsmarker og ved Veie, især i Nærheden af beboede Steder: paa *Halvøen* alm. udbredt fra Skagen (Drej.) saavel i de østlige frugtbare Egne som mod V. (Skjern! Ribe, Rødding, Fanø, Sild (16); i *Sj.* ikke sjelden i den nordøstlige Deel, f. Ex. Hellebæk, Helsingør! Donze (23), Rungsted! Kjøbenhavns Omegn! mod S og paa de øvrige Øer ikke iagttaget. — *β*, i det nordlige *Jyll.* (Dr.), Lundehuusmosen!

Anm. Meisner (DC. prodr. XIV, p. 44) forener denne Art med R. Hippolapathum Fr. under Navn af *R. longifolius* DC. En slig Forening kan jeg ingenlunde antage for rigtig. R. domesticus forekommer mig at have langt mere Lighed med *R. Patientia* end med *R. Hippolapathum*, og denne sidste er desuden en Vandplante.

? 507. **R. propinquus** [J. E. Areschoug, Bot. not. 1840 p. 22] F. W. Aresch. l. c. p. 69.

Bladene mørkgrønne, bølget-krusede, *Rodbladene* aflange eller elliptiske, tidligt henvisnende, *de nedre Stængelblade* lancetformede med hjerteformet Basis, *Bladstilkene* sammentrykte fra Siden, foroven flade; *Kronbladene* nyreformet-hjerteformede, budte eller med en kort afstumpet Spidse svagt-bølgeformet-rundtakkede, med eller uden Bruskkorn; *Nøddernes* Sider kort og bredt elliptiske, med kort Spids.

I Nærheden af Øresundet mellem Kalkbrænderierne og Classens Have!

Anm. Den af mig samlede Plante, bestemt af Adj. Areschoug, stemmer ikke aldeles overeens med Beskrivelsen, men endnu mindre med nogen af de andre her forekommende Arter. Den staaer omtrent midt imellem R. domesticus, crispus og conspersus, men jeg kan neppe antage den for en Hybridform, da den er rigeligt frugtbærende og alle Nødderne fuldmodne.

508. **R. crispus** L. (Kruset S.) H. 401; Drej. n. 407; F. D. 1334; Rchb. ic. crit. VI, 783; H. N. VII, 56.

Bladene lancetformede, spidse, bølget-krusede, *Rodbladene* tidligt henvisnende; »*Bladstilkene* halvtrinde, paa Overfladen flade uden Rand, foroven vingede af den nedløbende Plade«; *Kronbladene* bredt hjerteformede, budte, heelrandede eller svagt tandede, alle bruskbærende (*Bruskkornene* ægformede, det ene større end de øvrige); *Nøddernes* Sider kort og bredt elliptiskægformede, med kort Spids.

1½—2' høi. Bladene mat- og mørkgrønne. Undertiden ere de

2 Kronblade uden Brusk, undertiden ere Kornene hos dem alle ligestore. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og omkring Byer, meget alm.

509. **R. conspersus** [Hartm. Sk. Fl. 3 uppl. p. 85] (Rødbroget S.) Fr. m. 3, p. 26; H. N. VII, 54.

Bladene aflang-ægformede med hjerteformet Basis; »*Bladstilkene* forneden halvtrinde, foroven sammentrykte fra Siden og rendede«; *Kronbladene* bredt hjerteformede, fiint tandede, det ene fortrinsviis, de andre svagt bruskbærende; *Nøddernes* Sider elliptiske, med lang Spids.

Stængelen 2—3' høi, tilligemed Blomsterne rødligt anløben; Toppen stor med tætblomstrede Grene. 7—8. ♃.

Ved Søbredder sjelden: *Sj.* Hellebæk (12), udenfor Kjøbenhavns Nørreport mellem Farimagsveien og Sorte Sø! *J.* Hørby og Estrup i Vendsyssel (12), Fjaltring ved Lemvig! Eveldrup (Drej. herb.) ⚑

bb. Oxylapathum Fr. Krandsene, idetmindste de nederste, adskilte, Kronbladene (typisk) forlænget-tilspidsede.

α, Rodbladene med afrundet eller hjerteformet Basis. (Kronbladenes Bruskkorn rundagtige).

αα, Kronbladene under Blomstringen heelrandede, imod Frugtmodningen tandede.

510. **R. acutus** L. [Fr. S. Veg. Sc. p. 52] (Spidsbladet S.) R. pratensis M. & K., Drej. n. 405, H. N. IX, 58; R. cristatus Wallr., H. II, 173.

De nedre Blade tidligt henvisnende, aflange med hjerteformet Basis, spidse; »*Bladstilkene* halvtrinde, foroven svagt furede med ophøiet Midtnerve«; *Blomsterstandens Grene* oprette, forlængede, med mangeblomstrede Krandse; *Kronbladene* trekantet hjerteformede, nætformigt aarede, ved Grunden kort sylspidset-tandede, det ydre (større) fortrinsviis, de andre svagt bruskbærende; *Nøddernes* Sider elliptiske (bredest paa Midten), med kort Spids.

3—5' høi. Stængelen huul, tilligemed Blomsterne ofte rødligt anløben; Bladene mørkgrønne. 7—8. ♃.

Paa Græsmarker og ved Gjærder, sporadisk: *Sj.* Helsingør (Dr.); Hørsholm ved Forstplantagen! Donze (23), Søllerød (Petersen), Kjø-

benhavns Omegn alm.! *Falst.* Gaabense! *Loll.* hist og her (19); *F.* Ørkilds Slotsbakke ved Svendborg! o. fl. St. mod S. (12); *J.* Hjermeslevgaard, Hammelmose og Aalbæk i Vendsyssel, Viborg udenfor Skottenborg Port, Eveldrup (Dr.), Randers ved Hvidemølleport (7), Aarhus (Dr.).

511. **R. obtusifolius** L. (Budtbladet S.) Drej. n. 404; F. D. 1335 (ikke god); H. N. V, 54 og X, 56; R. acutus H. 402 (?) R. silvestris Wallr., Sturm D. Fl. 73, 10—11.

De nedre Blade længe vedblivende, æg-hjerteformede eller afrundet-ovale med hjerteformet Basis; »*Bladstilkene* sammentrykte fra Siden, foroven flade med en nedløbende Rand«; *Grenene* opret-aabne med tæt- og mangeblomstrede Krandse; *Kronbladene* nætformigt aarede, ægformet-triangelformede med heelrandet Spidse, ved Grunden tandede af sylformede Tænder, alle (eller fortrinsviis det ene) bruskbærende; *Nøddernes* Sider ægformede (bredest nedenfor Midten), med laug Spids.

β, *divaricatus* (R. divaricatus Fr. mant. 3, H. N. VII, 57; Lge. Hdb. 1 Udg. n. 494 (ikke L.); R. obtusifolius Wallr., R. Friesii Gren. & Godr.). Grenene mere udspærrede, Kronbladene bredere, med mere forlænget Spidse og længere Tænder.

1½—3' høi. Var. glat eller duunhaaret, frisk grøn (*α*, *concolor*) eller med mørkrøde Blomster og Bladnerver (*β*, *discolor* Wallr.). Nødderne som oftest kun halvt saa store som hos foreg. 7—8. ♃.

Omkring Byer og ved Gjærder alm. udbredt.

Anm. Afarten formaaer jeg ikke med Sikkerhed at adskille fra Hovedarten. Grenenes Retning og Kronbladenes Form og Størrelse forekomme mig yderst foranderlige; jeg har derfor ikke troet at burde beholde den som egen Art. (Min Tvivl i denne Henseende er senere bekræftet ved F. W. Areschougs Undersøgelse (l. c. p. 58), ifølge hvilke *R. divaricatus* Fr. kun er en af de mange Former, hvorunder R obtusifolius L. optræder). Navnet *R. divaricatus* er i hvert Fald ikke heldigt, da det af Linné ogsaa har været anvendt paa en Afart af den sydeuropæiske R. pulcher.

ββ, *Kronbladene heelrandede.*

512. **R. conglomeratus** [Murr. Prodr. fl. Goett. p. 52] (Nøgleblomstret S.) Drej. p. 142; F. D. 2228; Rchb. ic. crit. IV, 551; H. N. IX, 57; R. Nemolapathum Ehrh.; R. nemorosus H. 400 (tildeels).

Bladene i Randen bølgede, *de nedre* lancetformede, med ægformet Basis; *Grenene* udspærrede eller opstigende; *Krandsene* rigtblomstrede, alle adskilte og med Dækblade; *Kronbladene* aflang-linieformede, budte, alle bruskbærende; *Nødderne* skarpkantede, med lang Spids og ægformet-elliptiske Sider.

1½—2' høi. 7—8. ♃.

Ved Grøfter, Søbredder og paa fugtige Steder i Udkanten af Skove: *J.* Ølands Skov (16), fra Veile af mod S. ikke sjelden i Østkystens Skovegne; i *Fyen* og paa de mindre Øer (Bornh. indbefattet) hist og her; sparsommere i *Sj.*: Hammermølleskoven! Raavaddam! ved Fuursøen (19), Frederiksberg Allee! Sorø! Bækkeskov (Lund), Basnæs, Skjelskør (Nielsen).

513. **R. nemorosus** [Schrad. i Willd. hort. berol. I, 397] (Skov-S.) H. 400 (tildeels); R. Nemolapathum Wallr., H. 400; Drej. n. 406; F. D. 2229; Rchb. ic. IV, 552; H. N. I, 53.

De nedre Blade aflange med hjerteformet Basis (ofte ovenfor Basis indsnørede) *de øvre* æg-lancetformede; *Grenene* opretaabne; *Krandsene* faablomstrede, alle adskilte, kun de nedre med Dækblade; *Kronbladene* aflang-linieformede, budte, kun det ene bruskbærende; *Nødderne* mindre end hos foreg., budtkantede, forøvrigt af samme Form.

1½—2' høi. 7—8. ♃. — Var. med udeelt Stængel og desuden:

α, viridis Sm. Hele Planten grøn.

β, sanguineus (R. sanguineus L.) Stængel og Bladnerver røde.

I Skove paa fugtige, skyggefulde Steder alm. udbredt. *β*, paa mere solaabne Pladser, sjeldnere.

β, Rodbladene med afsmalnet Basis. (Kronbladene allerede under Blomstringen tandede, med smale og oventil spidse Bruskkorn).

514. **R. palustris** [Sm. Fl. brit. p. 394] (Sump-S.) H. 404 (undtagen Voxestederne); Drej. n. 403; F. D. 1873; H. N. II, 52.

Bladene forlænget-lancetformede, de øvre næsten linieformede; *Krandsene* adskilte, alle med *Dækblade; Kronbladene* ægformet-elliptiske, alle bruskbærende, i Spidsen heelrandede, ved Grunden med (oftest) 3 børsteformede *Tænder*, der ere

kortere end selve Kronbladene; *Nødderne* større end hos følgende, med ægformede Sider.

Lettest kjendelig fra følg., som den meget ligner, ved de kortere og bredere Tænder paa Kronbladene og næsten dobbelt saa store Nødder. De nedre Krandse stedse langt adskilte fra hinanden, de øverste stundom samlede. 7—9. ⊙ eller ♃.

Paa fugtige Steder, f. Ex. Randen af Søer og Grøfter, meget sjeldnere end følg.: *Sj.* Skovshoved (12), Valdby! St. Jørgens Sø, gl. Pesthuus, Classens Have og Kastellet ved Kbhvn! ***Moen*** ved Stege (12); ***Falst.*** Stubbekjøbing (19); ***Loll.*** Errindlev (5)! Sørup (Rasmussen); ***F.*** mellem Nyborg og Sophienberg (Lund); ***J.*** Ødstedgaard! ***Sl.*** Heilsbugt (28)! Haderslev (7), Aabenraa! Gelting (16), Egernførde (18). De hos Horn. angivne Voxesteder høre sandsynligviis til følg.). *

515. **R. maritimus** L. (Strand-S.) H. 404; Drej. n. 402; F. D. 1208; H. N. I, 54.

Bladene linie-lancetformede, *de øvre* linieformede; alle *Krandsene* (med Undtagelse af de nederste) tæt samlede, alle med Dækblade; *Kronbladene* ægformet-rudeformede, alle bruskbærende, i Spidsen heelrandede, ved Grunden med (oftest) 2 børsteformede Tænder, der ere længere end Kronbladene; *Nødderne* smaae, med elliptiske Sider.

Planten guulgrøn; Bladene ofte i Randen krusede. 6—9. ⊙ eller ♃.

Bemærket i alle danske Provindser og ikke sjelden, men sporadisk; forekommer saavel ved Strandbredder som ved Randen af Søer og Moser inde i Landet.

b. *Acetosa* Tournef. Blomsterne tvebo (Syrer).

516. **R. Acetosa** L. (Syre). H. 405; Drej. n. 401; F. D. 2534; H. N. XI, 54; L. Herb. VI, 119.

Bladene æg-lancetformede med piilformet Basis; *Kræmmerhusene* fliget-tandede, bruunt hindeagtige; ♀ *Bægerbladene* tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtigt-nyreformede, heelrandede eller bølgede, med et meget lidet, nedbøiet, skjælformet Bruskkorn ved Grunden.

1—1½' høi. Bladene have en behagelig syrlig Smag; Blomsterne ofte smukt røde. Var. i Henseende til Bladformen. 5—7. ♃.

Paa Græsmarker, Enge, ved Veigrøfter o. s. v. alm.

517. **R. Acetosella** L. (Rødknæ). H. 406; Drej. n. 400; F. D. 1161.

Bladene linie-lancetformede, med spydformet Basis og tilbagerullet Rand; *Kræmmerhusene* forlængede, lasede, hvid-hindeagtige; ♀ *Bægerbladene* tiltrykte; *Kronbladene* ægformede, heelrandede, uden Bruskkorn.

½—1' høi; Rodstokken ofte krybende, med Udløbere. Stænglerne og Blomsterne mørkrøde. Kronbladene forstørres ikke mærkeligt efter Blomstringen. Bladene mangle ofte de spydformede Lapper ved Grunden. 6—7. ♃.

Paa udyrkede, især tørre og sandige Marker, alm. udbredt.

22. Colchicum. Tidløs.

518. **C. autumnale** L. (Høst-T.) H. 410; F. D. 1642; Rchb. ic. fl. germ. X, 949—50.

Rodstokken knolleformet, omgivet af bruunt-hindeagtige Bladskeder; *Bladene* lancetformede; *Blomsterdækket* tragtformet; Kravens *Flige* budt-lancetformede, meget kortere end Røret.

Blomsterne lila eller hvide, udgaae umiddelbart fra Rodstokken (8—10); Bladene udvikles tilligemed Frugterne i det paafølgende Foraar (6). ♃.

Paa Enge og forvildet omkring beboede Steder, sjelden: *J.* Eng ved Barritskov (H.); *Sl.* Nyværk ved Slesvig (16), Egernførde (H.); *Loll.* ved Thiersted (H.), Christianssæde (2). ✻

23. Scheuchzeria.

519. **S. palustris** L. (Kjær-S.) H. 408; Drej. n. 414; F. D. 76; Rchb. ic. fl. germ. X, 927—29; H. N. XV, 71.

Stængelen opret, tilligemed den vandrette *Rodstok* leddet; *Bladene* omskedende, linieformede, halvtrinde, noget kjødfulde, indadtil rendede, med en Pore i Spidsen og en budt Skedehinde ved Grunden af Pladen; *Blomsterne* i en faablomstret Klase; *Smaafrugterne* skjævt ægformet-kegleformede, oppustede.

6—8" høi. Blomsterne grønlig-brune. 6. ♃.

I dybe Tørvmoser og Hængedynd mellem Sphagnum: i det østlige *Sjæll.* hist og her, f. Ex. Ramløse (H.), N. f. Helsingør (21), Jonstrup (14), Ruderhegn, Birkerød, Dronninggaard, Bagsværd (H.),

Lyngby Mose! Søholm i Stevns (9). I de andre Provindser er det mig ikke bekjendt at den er funden.

24. Triglochin. Trehage.

520. **T. palustre** L. (Kjær-T.) H. 409; Drej. n. 412; F. D. 490; Rchb. ic. fl. germ. VII, 90—91; L. Herb. VIII, 158.

Bladene traadformet-linieformede, halvtrinde, paa Overfladen svagt rendede; *Arrene* 3, fryndset-haarede, udstaaende eller oprette; *Frugten* kantet, linieformet, tredelelig, paa en til Axen tiltrykt Blomsterstilk.

½—1' høi. Blomsterne grønlige. 6—7. ♃.

Paa Enge og i Tørvmoser alm.

521. **T. maritimum** L. (Strand-T.) H. 409; Drej. n. 413; F. D. 306; Rchb. l. c. 92—93; L. Herb. V, 100.

Bladene linieformede, halvtrinde, paa Overfladen næsten plane; *Arrene* 6, tilbagebøiede; *Frugten* ægformet, kantet, sexdelelig, paa en efter Afblomstringen udstaaende *Blomsterstilk.*

1—1½' høi. Klasen mere tætblomstret end hos foreg. Blomsterne grønlige. 6—9. ♃.

Paa Strandenge ved alle Danmarks Kyster, især meget hyppig i det vestlige Slesvig, hvor den er en af de vigtigste Planter paa den nye (udendigs) Marsk (16), sjeldnere ved Indsøer og paa Færskvandsenge inde i Landet, f. Ex. Tiissø! Sorø! Leersøen!

V. Polygynia.

25. Alisma. Skeeblad.

522. **A. Plantago** L. (Veibredbladet S.) H. 411; Drej. n. 416; F. D. 561; Rchb. l. c. VII, 100.

Bladene (alle ved Grunden) 5—7-nervede, hjerteformet-ægformede; *Skaftet* opret, budt trekantet; *Blomsterstanden* en Top, sammensat af flere Rækker krandsstillede Skjærme; *Frugt-*

samlingen budt trekantet, med fladtrykte, afrundede, paa Ryggen 1—2-furede *Smaafrugter.*

1—3' høi. Kronbladene hvide eller blegt lila. 6—8. Var. især i Henseende til Bladformen. Nedenstaaende Former ere de mærkeligste:

β, *lanceolatum* With., Rchb. l. c. 101. Bladene lancetformede.

γ, *graminifolium* Ehrh., Rchb. l. c. 102. Bladene linieformede (fladtrykte Bladstilke uden Plader).

δ, *latifolium!* meget høi, Bladene bredere end hos Hovedarten, 9—11-nervede.

Ved Bredderne af Søer, Bække og Grøfter, alm. udbredt. *β*, sjeldnere og især ved sandige Søbredder, f. Ex. *Sj*. Kjær paa Nordsiden af Amager! Høie Sandbjerg! Damhuussøen (12); Tiissø (11); ***F.*** Fæstningsgravene ved Nyborg (Lund); ***J.*** Staby ved Nissum Fjord! ***Sl.*** Bistensee (20); *γ*, i selve Vandet: ***J*** Flade Sø ved Agger i Thy! ***Sl.*** Eideren ved Rendsborg! *δ*, ***F.*** Vindinge ved Nyborg (Lund).

523. **A. ranunculoides** L. (Smalbladet S.) H. 413; Drej. n. 415; F. D. 122; Rchb. l. c. 97; H. N. IV, 87.

Bladene (alle ved Grunden) trenervede, linie-lancetformede; *Skaftet* opret eller opstigende; *Blomsterne* i enkelt Skjærm eller 2 ovenfor hinanden stillede Krandse; *Frugtsamlingen* kugleformet, med elliptiske, spidse, femkantede, furede *Smaafrugter.*

4—10'' høi. Kronbladene lila eller blegrøde, større end hos foreg. 6—7. ♃.

β, *repens.* Rchb. l. c. 98; A. repens Cav. Skaftet nedliggende, ved Skjærmen rodslaaende.

Ved Bredderne af Søer og Tørvmoser, sporadisk, men bemærket i alle danske Provindser; *β*, ved grusede og lerede, af og til oversvømmede Søbredder, f. Ex. Maribo Sø! ✝

524. **A. natans** L. (Svømmende S.) H. 412; F. D. 1573; Rchb. l. c. 95.

Rodbladene linieformede (Bladstilke uden Plade); *Stængelen* flydende, ved Leddene udskydende Rødder og langstilkede *Blade* med trenervet, oval Plade; *Blomsterne* langstilkede, krandsstillede eller enlige fra Leddene; *Frugtsamlingen* næsten kugle-

formet, med omvendt-ægformede; budte, af den vedblivende Griffel braadspidsede, mangestribede *Smaafrugter.*

Kronbladene hvide. 6—8. ♃.

I Aaer og Grøfter, kun bemærket i Halvøens vestlige Egne: *J.* mellem Skjermbro og Ringkjøbing, ved Stauning (H.), Hee og Thim pr. Ringkjøbing (2), Skjern Aa ved Lønborg! S. Vium!

7de Klasse. Heptandria (Syvhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Æsculus** L. Bægeret uregelret femdeelt; Kronen uregelret 4—5-bladet; Støvdragerne opstigende; Frugten en pigget, trerummet, oftest enfrøet Kapsel med rumdelende Opspringning. ♄. (N. F. Hippocastaneæ).

2. **Trientalis** L. Bæger og Krone regelmæssigt syvdeelte (Kronen hjulformet); Frugten en enrummet, mangefrøet Kapsel med 5—7 hurtigt affaldende Klapper. ♃. (N. F. Primulaceæ).

I. Monogynia.

1. Æsculus. Hestekastanie.

† 525. **Æ. Hippocastanum** L. (Almindelig H.) Rchb. ic. fl. germ. V, 4822.

Bladene modsatte, 5—7-koblede, med omvendt-ægformede, tilspidsede, dobbelt saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* i oprette, pyramideformede Klaser.

Høit Træ; Kronbladene hvide, randhaarede, med en guul, tilsidst rød Plet ved Grunden af Pladen; Støvknapperne rustfarvede; Frøet stort, brunt med hvid Navle. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$.

Oprindelig indført fra Asien, alm. plantet i Alleer og Lystskove, og nu at betragte som acclimatiseret.

2. Trientalis. Skovstjerne.

526. **T. europæa** L. (Almindelig S.) H. 414; Drej. n. 417; F. D. 84; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1083.

Bladene (oftest 6—7) næsten krandsstillede, i Spidsen af Stængelen, elliptiske, utydeligt tandede eller næsten heelrandede; *Blomsterne* 1—3, paa fine Blomsterstilke fra de ydre Bladhjørner.

3—6" høi. Kronen hvid med en grønlig eller guul Ring ved Grunden. (Var. med 6—8-deelt Blomst). 6. ♃.

Paa Lyngheder og i Skove, saavel Løv- som Naaleskove, hyppig paa *Halvoen* og i det nordøstlige *Sjæll.*, sjeldnere i det sydvestlige *Sj.*, i *Fyen* (f. Ex. Hals ved Hofmansgave, Nyborg (H), Skaarup (19), og de mindre Øer: *Falst.* i Horreby Lyng (5), Hanenov Skov (14); *Bornh.* i Almindingen!

8de Klasse. Octandria (Ottehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen fribladet.

a. Frugten undersædig.

1. **Chamænérium** Scop. Bægerrøret ikke forlænget ovenfor Frugten; Kronbladene 4, lidet uregelmæssige; Støvdragerne nedbøiede; Griffelen hagekrummet; Frugten en firekantet, linieformet, firerummet, fireklappet Kapsel med rumdelende Opspringning; Frøene med Frøuld.

2. **Epilóbium** L. Bægerrørets Forlængelse 0 eller meget kort; Kronbladene regelmæssige; Støvdragerne oprette; Griffelen ret; Frugt og Frø som foregaaende.

3. **Oenothéra** L. Bægerrørets Forlængelse ovenfor Frugten længere end Bægerfligene; Krone, Støvdragere og Griffel som foregaaende; Kapselen budtkantet, ved Grunden bredere, forøvrigt som foreg.; Frø uden Frøuld. (1—3. N. F. Onagrarieæ).

b. Frugten oversædig.

4. **Acer** L. Bægeret regelret fembladet; Kronbladene 5, befæstede tilligemed Støvdragerne paa en undersædig Skive; Frugten en todelelig Spaltefrugt, Smaafrugterne Vingefrugter, befæstede til en fælles, todelelig Frugtaxe. (Træer med modsatte, haandnervede Blade; Blomsterne ofte særkjønnede). (N. F. Acerineæ).

5. **Monótropa** L. Bæger og Krone regelm. 4—5-bladede; Støvdragerne 8—10, befæstede paa Frugtbunden, hveranden med en hesteskoformet Kirtel ved Grunden; Frugten en 4—5-klappet, mangefrøet Kapsel. (Snyltende Urter med skjælformede, bruungule Blade). (N. F. Monotropeæ).

(Vaccinium Oxycoccos).

B. Kronen sambladet. Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen. (Lave Halvbuske).

a. Frugten oversædig, kapselagtig (Støvknapperne ved Grunden tohornede).

6. **Eríca** L. Bægeret urteagtigt, kortere end den krukkeformede Krone; Kapselen med rumdelende Opspringning.

7. **Callúna** Salisb. Bægeret farvet, længere end den klokkeformede Krone; Kapselen med skillevægbrydende Opspringning. (6—7. N. F. Ericineæ, b.).

b. Frugten undersædig, bæragtig (Støvknapperne i Spidsen tohornede).

8. **Vaccínium** L. Bæger og Krone 4—5-deelte; Støvdragerne befæstede paa Randen af en oversædig Skive; Bærret kugleformet. (N. F. Ericineæ, a.).

C. Blomsterdækket enkelt, sambladet. (Busk).

9. **Daphne** L. Blomsterdækket farvet, med firedeelt Krave; Støvdragerne tilvoxne til Røret (4 kortere, 4 længere); Frugten oversædig, enfrøet Steenfrugt. (N. F. Thymeleæ).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

10. **Chrysosplénium** L. Blomsterdækket enkelt, firedeelt, halvt-oversædigt, udvendig grønt, indvendig guult; Støvknapperne enrummede; Frugten en toklappet, mangefrøet Kapsel*). (Saftige Urter med Blomster i Qvast. N. F. Saxifragaceæ).

Scleranthus. Blomsterdækket femdeelt, omkringsædigt; Frugten nødagtig (10, 2).

Ulmus effusa (5, 2).

Polygonum. Blomsterdækket femdeelt, undersædigt; Frugten Nød (6, 3).

Acer. Bæger- og Kronblade 5, undersædige; Frugten Vingefrugt (8, 1).

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

11. **Fagopýrum** Moench. Blomsterdækket enkelt, dybt femdeelt; de 3 indre Støvdragere med Kirtler ved Grunden; 3 Grifler med hovedformede Ar; Frugten trekantet Nød med midtliggende Kim og sammenfoldede Frøblade. (N. F. Polygoneæ).

Polygonum. Kimen sideliggende, Frøbladene flade (6—3).

4. Orden. Tetragynia (Firehunnede).

12. **Paris** L. Bæger og Krone firebladede; Frugten et firerummet, oversædigt Bær. (Blomsten enlig, endestillet). (N. F. Smilaceæ, c.).

13. **Adóxa** L. Bægeret 2—3-deelt; Frugten et 4—5-rummet Bær, beklædt med det halvt-oversædige Bæger. Blomsterne i et endestillet, femblomstret Hoved; Endeblomsterne med 4 Kronblade og Grifler, 8 Støvdragere; Sideblomsterne femdelelige. (N. F. Araliaceæ).

14. **Elatine** L. Bægeret firedeelt; Kronen firebladet;

---

*) Forekommer undertiden med femdeelt Blomsterdække og 10 Støvdragere.

Frugten firerummet, oversædig Kapsel med flere valseformede, mere eller mindre buekrummede Frøe i hvert Rum. Blomsterne i Bladhjørnerne*). (N. F. Elatineæ).

I. Monogynia.

1. Chamænerium. Gederams.

527. **C. angustifolium** [Scop. Fl. carn. I, p. 271] (Smalbladet G.) Drej. n. 424; Epilobium L., H. 419; F. D. 289.

Bladene spredte, (sjeldnere krandsstillede), lancetformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Blomsterne* i Klase; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med Negl.

3—4' høi. Kronbladene smukt violet-røde. 7—8. ♃.

I Skove, især paa aabne Pladser efter Bortrydning, ved Gjærder o. s. v., ikke sjelden, og i enkelte Egne i Mængde, f. Ex. Almindingen paa Bornholm!

2. Epilobium. Dueurt.

a. Blomsterknopperne før Udspringningen nikkende.

aa. Stængelen med 2—4 ophøiede Linier (af den nedløbende Bladsubstans).

528. **E. roseum** [Schreb. Spic. fl. lips. 147] (Rosenbladet D.) H. 423; Drej. n. 430; F. D. 1815; Rchb. ic. crit. II, 329; H. N. III, 34; E. nudum Schum. n. 360.

Rodstokken (om Efteraaret) med *kugleformede Bladknopper***), dannede af kjødfulde, taglagt-tiltrykte Blade; *Stængelen* oventil

---

*) Til denne Slægt høre Arter med tredeelt Blomst og 6 Støvdragere, af hvilke dog ingen er funden i vor Flora.

**) Knopperne, som hos Arterne i denne Slægt afgive gode Kjendetegn, maa undersøges i det sildige Efteraar, naar de have opnaaet den Form og Størrelse, de under Vintertilstanden skulle beholde. Uagtet samtlige Arter angives som vedvarende, er

duunhaaret; *Bladene* elliptiske, tæt og skarpt tandet-saugtakkede, alle tydeligt stilkede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* kort tilspidsede; *Arrene* (oftest) kølleformigt sammenklæbede; *Frøene* næsten jævne, omvendt-ægformede.

1—2' høi. Stængelen alm. stærkt grenet; Bladene frisk grønne (ofte rødligt anløbne); Kronbladene rosenrøde eller blegrøde. 8—9. ♃.

Ved Grøfter, Randen af Damme o. a. fugtige Steder ikke sjelden.

bb. Stængelen trind (uden ophøiede Linier).

529. **E. montanum** L. (Glatbladet D.) H. 423; Drej. n. 427; F. D. 922; Rchb. ic. crit. II, 328.

Rodstokken med *Bladrosetter* af langstrakt-oval Form; *Stængelen*, især oventil, duunhaaret; *Bladene* ægformede eller æglancetformede, tæt og skarpt tandet-saugtakkede, de nedre modsatte (sjeldnere 3 krandsstillede), kortstilkede, de øvre spredte, stilkløse; *Bægerfligene* budte; *Arret* tilsidst firekløvet; *Frøene* (under Lupen) fiint kornet-vortede, ovale.

1—2' høi; Stængelen oftest grenet; Bladene graagrønne, i Randen og paa Nerverne duunhaarede, Kronbladene rosenrøde eller lila. Var. i Henseende til Bladenes Brede, Behaaringen, Kronbladenes Størrelse og Farve. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Skove, meget alm.

530. **E. palustre** L. (Kjær-D.) H. 424; Drej. n. 428; F. D. 1574.

---

dette ikke strængt Tilfældet, idet Moderplanten hos flere bortdøer naar den har frembragt Knopper eller Bladrosetter. Især er dette Tilfældet med E. palustre, som kun fortsættes ved løglignende Knopper. Denne Forskjellighed hos Vinterknopperne kan ret vel benyttes som Inddelingsgrund ved Arternes Opstilling, og jeg har forsøgt dette i en tidligere Afhandling (Vidensk. Medd. af Naturhist. Foren. 1849 S. 97), men da en Haandbog, som for en stor Deel benyttes af Begyndere, formeentlig bør undgaae at benytte til Arternes Gruppering Forhold, som kun undtagelsesviis kunne erkjendes paa den Tid, da Planterne sædvanligt undersøges, har jeg kun opført de fra Knopperne hentede Kjendetegn ved Beskrivelsen af de enkelte Arter, men ikke benyttet dem til Slægtens Inddeling.

Rodstokken udskyder traadfine Udløbere med meget smaae Blade og forlængede Ledstykker, i hvis Spidse dannes en kugleformet-oval Knop med fireradet-taglagte, kjødfulde, skjælformede Blade; *Stængelen* duunhaaret; *Bladene* linieformede eller lancetformede, heelrandede eller fjernt og svagt tandede, stilkløse, indtil ovenfor Midten af Stængelen modsatte; *Bægerfligene* budte; *Arrets* Flige kølleformigt sammenklæbede; *Frøene* jævne, langagtige, forneden tilspidsede, foroven afsmalnede.

½—1½' høi; Stængelen mere eller mindre grenet; Bladene oftest glatte, paa Underfladen glindsende. Kronbladene blegrøde eller lila. 7—8. ♃.

I Tørvmoser og Kjær, især i Hængedynd mellem Sphagnum, alm.

b. De uudsprungne Blomster oprette.

aa. Stængelen kantet af 2—4 nedløbende Linier.*

531. **E. virgatum** [Fr. Nov. p. 113] (Riisdannet D.) H. II, 175; Drej. p. 149; F. D. 2528; H. N. X, 46; E. tetragonum F. D. 1029 (?)

Stængelen ved Grunden opstigende og udskydende traadformede *Udløbere* med udviklede Blade og forlængede Ledstykker; de *ophøiede* Linier 4 (af de nedløbende Bladrande); *Bladene* stilkløse, lancetformede med bredere, afrundet Basis, fjernt og svagt tandede, fra Grunden til ovenfor Midten af Stængelen modsatte; *Bægerfligene* budte; *Arrets* Flige kølleformigt sammenklæbede; *Frugtknuden* tæt duunhaaret; *Frøene* kornet-vortede, omvendt ægformede, ved Grunden spidse.

1—2' høi; Stængelen grenet; Bladene glandsløse, glatte eller paa Underfladens Nerver svagt duunhaarede. Kronbladene rødagtiglila. 7—8. ♃.

Ved Randen af Tørvgrave, Hedemoser og Grøfter: paa **Halvøen**, især dens midterste Deel alm., sjeldnere paa Øerne: **F.** Sobo (24), Ollerup! Egense, St. Jørgensgaard 12), Skaarup (19); **Thorseng** ved Bregninge! **Langel** ved Henninge (19); **Falst** Liselund (Koch); **Sj.** Hellebæks Vang, Høie Sandbjerg! Vedbæk! Skjolden ved Sorø (12); **Bornh.** ved Rønne o. fl. St.! *

Anm. Denne Art har af flere, især tydske Botanikere været anfægtet, men sikkert med Uret; den adskilles let fra foreg. foruden de angivne Kjendetegn ved et aldeles forskjelligt Udseende; fra følg.

afviger den saavel ved Bladene som ved aldeles forskjelligt Voxested og Voxemaade. Om den, ligesom E. palustre, overvintrer ved løgformede Knopper, frigjorte fra Moderplanten, hvilket synes rimeligt paa Grund af Udløbernes Lighed, har jeg ikke med Vished kunnet udfinde.

532. **E. tetragonum** L. (Firekantet D.) H. 424; Drej. n. 429; Rchb. ic. crit. II, 340; H. N. VIII, 41.

Rodstokken med tætbladede Bladrosetter; Stængelen kantet af 4 ophøiede Linier; *Bladene* stilkløse (de midterste nedløbende), lancetformede med smalere Basis, tæt saugtakket-tandede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* tilspidsede; *Arrets* Flige sammenklæbede; *Frugtknuden* svagt duunhaaret; *Frøene* kornet vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

1—2′ høi. Stængelen stærkt grenet; Bladene glindsende, næsten glatte; Rosetternes Blade om Efteraaret fuldt udviklede. Kronbladene som foreg. 7—9. ♃.

β, obscurum Schreb. (F. D. 1267; H. N. VIII, 42). Stængelen høiere, Bladene bredere, glandsløse og duunhaarede.

Ved Grøfter og lignende fugtige Steder, især i Strandegne: hyppig paa de sydlige Øer, sporadisk i *Sj.* og *F.!* paa *Halvøen* sjeldnere: mellem Rye og S. Vissing! Husum (16); *β*, paa *Bornholm* ved Hammershuus (H.).

533. **E. purpureum** [Fr. Fl. hall. p. 65] (Rødstænglet D.) Fr. mant. 3, 185; S. Veg. Sc. 178.

Rodstokken med tætbladede Rosetter af langstrakt Form; *Stængelen* med 2 nedløbende Linier af Bladnervens Fortsættelse; *Bladene* bredt lancetformede, med smalere Basis, saugtakkede, stilkløse, modsatte, de øvre afvexlende; *Bægerfligene* tilspidsede; *Arret* udeelt eller firekløvet; *Frugtknuden* duunhaaret; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

Stængelen 1—3′ høi, stærkt grenet, tilligemed Bladene fiint duunhaaret og ofte rødagtig. 7—8. ♃.

Ved Gjærder udenfor Kolding! Hidtil ikke funden andensteds i Danmark. ⊠

Anm. Arret er paa alle de af mig samlede Expl. firekløvet, hvorimod det beskrives udeelt paa de svenske Expl. af Prof. Fries. Vor Plante mangler aldeles Kronblade. Sonder (fl. hamburg.) anseer denne Art for en Form af E. montanum, men ved de oprette Blomster-

knopper, tilspidsede Bægerflige og Stængelens nedløbende Linier forekommer den mig tilstrækkeligt adskilt fra denne. Paa Grund af dens Sjeldenhed kunde man fristes til at antage den for en Bastardform (f. Ex. af E. montanum og tetragonum), men den sidstnævnte Art findes neppe i Egnen om Kolding. Jeg har desuden fundet Frøene fuldt udviklede og modne.

bb. Stængelen trind (uden ophøiede Linier).

534. **E. pubescens** [Roth Tent. I, p. 167] (Dunet D.) H. 422; Drej. n. 426; F. D. 347; H. N. VIII, 43; E. parviflorum Schreb.; E. hirsutum *β*, L.

Vinterknopperne danne tætbladede Rosetter; Stængelen duunhaaret; *Bladene* stilkløse, lancetformede, fjernt og svagt tandede; de nedre modsatte, kortstilkede; *Bægerfligene* budte; *Arret* firekløvet; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden budte.

1—3' høi. Kronbladene lila, alm. af Længde med Bægerfligene, Bladene paa Rosetterne om Efteraaret fuldt udviklede, paa Underfladen violette. 7—8. ♃.

β, *subglabrum* Koch (E. rivulare Wahlenb., Rchb. ic. crit. 301; H. N. V, 40.) Stængel og Blade glatte eller svagt haarede.

I Moser, Grøfter, ved Aa- og Søbredder, alm. udbredt. *β*, Thaersminde paa Thorseng!

535. **E. hirsutum** L. (Laaden D.) H. 421; Drej. n. 425; F. D. 326; H. N. V, 39.

Rodstokken udskyder underjordiske Udløbere med forlængede Ledstykker og ufuldstændige, skjælformede Blade; *Stængelen* haaret af længere Haar og kortere Kirtelhaar; *Bladene* stilkløse og omfattende med lidet nedløbende Basis, elliptiske eller æg-lancetformede, tandet-saugtakkede, modsatte, de øvre afvexlende; *Bægerfligene* kort braadspidsede, *Arret* firekløvet; *Frøene* fiint kornet-vortede, omvendt-ægformede, ved Grunden spidse.

Stængelen 3—5' høi, grenet, Ledstykkerne undertiden oventil med svage Linier af de nedløbende Bladrande. Kronbladene store, 2—3 Gange længere end Bægerfligene, smukt røde, sjeldent hvide

(*Sj.* Kongens Møller, Lund). 7—8. ♃. Var. i Henseende til Beklædningen o. s. v.

β, *micranthum!* Stængel og Blade tæt fløielshaarede; Blomsterne mindre, Kronbladene neppe ½ Gang længere end Bægerfligene.

Ved Sø- og Aabredder, i Tørvmoser, alm. udbredt. *β*, ved Bredderne af Sorø Sø! ⚘

⨯ *E. roseo-pubescens!* Bastardform af E. roseum og E. pubescens. Forskjellig fra førstnævnte ved oprette Blomsterknopper, fra Grunden til Spidsen duunhaaret Stængel og større Blomster, fra sidstnævnte ved stilkede, skarpt saugtakkede Blade, tilspidsede Bægerflige og nedentil svagt kantet Stængel. Alle Expl. med golde Frøe.

Mellem Stamarterne paa fugtige Steder i St. Jørgens Præste gaards Have!

3. Oenothera. Natlys.

† 536. **Oe. biennis** L. (Toaarig N.) H. 418; Drej. p. 150; F. D. 446.

Bladene spredte, utydeligt tandede; *Rodbladene* (det første Aars) elliptiske, langstilkede; *Stængelbladene* (det andet Aars) elliptiske eller bredt lancetformede, kortstilkede; *Kronbladene* længere end Bægerfligene og Støvdragerne, omtrent halvt saa lange som Bægerrøret.

Stængelen 2—3' høi, svagt haaret og ru af Haarenes udvidede, vedblivende Basis; Kronbladene store, lysgule, kun aabne om Natten. 6—8. ⊙.

Oprindelig indført som Siirplante, forekommer nu som Ukrud i og omkring Haver og stundom længere fra dyrkede Steder, f. Ex. Nexelø (Baagøe); *Falst.* i Strandsandet ved Hesnæs! *Langel.* ved Hou (H.). ⚘

† *Oe. muricata* L. (Rødstænglet N.) H. II, 175; F. D. 1752.

Stængelen mere haaret og ru, rødt anløben; *Bladene* smalere, mere tydeligt tandede; *Kronbladene* mindre, ⅓ af Bægerrørets Længde, ligelange med Støvdragerne, forøvrigt som foreg.

Oprindelig indvandret fra Nordamerika; forvildet ved Gjærder imod Stranden ved Hellebæk!

4. Acer. Løn.

537. **A. Pseudoplatanus** L. (Æretræ, Valbirk). H. 435; Drej. n. 431; F. D. 1575; Rchb. ic. fl. germ. V, 4829.

Bladene femfligede, med grovt og uregelmæssigt budttandede *Flige; Blomsterne* i hængende Klaser; *Frugtknuden* udvendig duunhaaret, indvendig silkehaaret, med opstigende *Vinger; Støvdragerne* omtrent af Kronens dobbelte Længde.

Smukt og høit Træ med glat Bark, Bladene paa Underfladen glandsløse, blaagrønne og (i yngre Tilstand langs Nerverne) duunhaarede, udvikles før Blomsterne. 5. ♄.

Forekommer alm. plantet i Alleer og Lystskove, udbreder sig med Lethed og angives allerede af Kyll. som voxende i Skove, men sandsynligviis er den ikke oprindelig indenlandsk: *Sj.* ved Herlufsholm; *Loll.* i Skovene hist og her alm.; *F.* Skjoldemose og Hundstrup (H) og fl. St. i det sydlige (12); *Als; Sl.* Aabenraa, Sundeved, Flensborg o. fl. St. (12, 28!). ✻.

538. **A. platanoides** L. (Tandbladet L.) H. 436; Drej. n. 432; F. D. 2586; Rchb. l. c. 4828.

Bladene femlappede med afrundede Bugter mellem de dybt og spidst 3—5-tandede *Lapper; Blomsterne* i opret Halvskjærm; *Støvdragerne* af Længde med Kronen; *Frugtknuden* udvendig og indvendig glat, med udspærrede *Vinger.*

Smukt Træ, alm. af lavere Væxt end foreg.; Bladene glindsende, paa begge Sider frisk grønne og glatte; Blomsterne guulgrønne, udvikles førend eller samtidigt med Bladene. 5. ♄.

Vildvoxende i Skovene paa Østkysten af *Bornholm;* (i Granit-Terrainet)! sjelden i de øvrige Provindser: *Sj.* Kulaas Skov i Odsherred! Nexelø (Baagøe), Svenstrup, Bregentved (28); *J.* Haraldslund! Estrup mellem Kolding og Ribe (28). Forekommer desuden, ligesom foreg., men sjeldnere, plantet. |✻

539. **A. campestre** L. (Naur). H. 437; Drej. n. 433; F. D. 1288; Rchb. l. c. 4825; H. N. I, 37.

Bladene 3—5-lappede; *Lapperne* budte, hele eller trelappede; *Blomsterne* i opret Halvskjærm; *Støvdragerne* i ♂ Blomsten lidt længere, i ☿ kortere end Kronen; *Frugtknuden* udvendig duunhaaret, indvendig glat, med vandret udspilede, ved Grunden ikke indtrykte *Vinger.*

Busk eller lavt Træ; de ældre Grene kantede, med revnet, korkagtig Bark; Bladene paa Underfladen mat-grønne og, idetmindste langs Nerverne, duunhaarede; Blomsterne grønne, udvikles efter Bld. Var. med glat Frugtknude. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

I Skove, alm. i de sydlige Egne af Landet, f. Ex. Sydsjælland, Fyen, Øerne fra Møen til Als! I de nordligere Egne sjeldnere, f. Ex. Mariager (28), Randers (7), Haraldslund! Skanderborg (7) Mangler paa Bornholm! *

5. Monotropa. Snylterod.

540. **M. hirsuta** [Hornem. oec. Pl. II, p. 179] (Haaret S.) Drej. n. 443; M. Hypopitys L., Wallr., F. D. 232; M. Hypopitys α, hirsuta Nolt. nov. p. 43, Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1152.

Stængelen opret, udeelt, tæt beklædt med skjælformede *Blade; Klasen* før Udspringningen nikkende; *Bægeret* i Randen, *Krone, Støvdragere* og *Støvvei* haarede; *Frugtknuden* oval; *Griffelen* forlænget.

6—8" høi; hele Planten saftrig, bleg-bruunguul, ved Tørring sortbruun. 6—7. ♃.

I skyggefulde Løvskove, især Bøgeskove, snyltende paa Trærødder mellem Løvet; ikke sjelden, men sporadisk og hyppigst i fugtige Sommere.

541. **M. glabra** [Bernh.] (Glat S.) H. II, 179; Drej. n. 444; M. Hypopitys β, glabra Roth, Nolte l. c., F. D. 2051; Rchb. l. c. XVII, 1152; M. Hypophegea Wallr., Rchb. ic. crit. V, 675.

3—6" høi; *Klasen* opret eller nikkende, faablomstret; *Blomstens Dele,* undtagen Støvtraadene og Arret, glatte; *Frugtknuden* kugleformet; *Griffelen* kort (omtr. halvt saa lang som Frugtknuden), forøvrigt som foreg., af hvilken flere Forfattere ansee den for en Afart.

Alm. lavere end foreg. 7. (♃. ⊙?).

I Skove, især Naaleskove, sjeldnere end foreg.: *Sj.* Sørup Hegn ved Fredensborg (Jørg.), Hesttangs Mølle (Wroblevsky), Ledreborg Dyrehave (15), Alindelille (1), Sønderskoven ved Sorø (12), Asnæs Skov ved Kalundborg (Baagøe); *Møen* ved Dronningstolen (9); *Falst.* ved Kringelborg (14); *Loll.* ved Vesterborg, Steensgaard (19),

Erikstrup (Krebs); *J.* Lilleø i Juul Sø ved Silkeborg (16); ***Sl.*** Kobbermølleskoven ved Flensborg (Stisgaard).

6. Erica. Lyng.

542. **E. Tetralix** L. (Klokke-L.) H. 432; Drej. n. 419; F. D. 81; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1163.

Bladene krandsstillede, linieformede med tilbagerullet, stivhaaret Rand, paa Overfladen og Midtnerven af Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* nikkende, samlede til en tætblomstret *Skjærm* i Enden af Grenene.

Lav Halvbusk med oftest 4 Blade i Krandsene. Kronerne smukt rosenrøde, sjeldnere hvide, efter Afblomstringen henvisnende. 7—8. ♄.

I Hedemoser, hyppig paa ***Halvøen***, især dens midterste Deel, i ***Nordsjælland*** og paa ***Bornholm;*** sjeldnere i ***Sydsjæll.*** (Holmegaard! Fedet ved Lindersvold (H.), Kongsted (9)) og paa de øvrige Øer: ***F.*** Hofmansgave! V. Hæsinge! Steenstrup (H.); ***Loll.*** Engestofte; ***Falst.*** Horreby Lyng (H., ikke bemærket i de senere Aar).

7. Calluna. Hedelyng.

543. **C. vulgaris** [Salisb. i Linn. trans. VI, p. 317] (Almindelig H.) Drej. n. 418; Rchb. l. c. XVII, tab. 1162; Erica L., H. 430; F. D. 677.

Bladene korsviis-modsatte, tæt taglagte, linie-sylformede, med piilformet Basis; *Blomsterne* i ensidig Klase paa Siden af Grenene.

Halvbusk med talrige, af de tætsiddende Blade firekantede Grene; Kronerne rødviolette, sjeldnere hvide, efter Afblomstringen vedblivende uforandrede. 8—9. ♄.

β, pubescens Koch. Bladene tæt duunhaarede.

I Skove og Tørvmoser, men især paa tørre Heder, af hvilke den selv danner den væsenligste Bestanddeel; har sin største Udbredelse paa Høideryggen i Midten af Halvøen, det nordøstlige ***Sjæll.*** og Høilyngen paa ***Bornh.***, men forekommer hist og her i de øvrige Provindser, hvor en mager og ufrugthar Jordbund eller Mangel paa Dyrkning begunstiger dens Fremtræden; sjeldnest paa Lolland Falster! *β*, i Hedemoser ved Ørsholt i ***Sjæll.*** (9), Hellebæks Vang! Teglstrup Hegn, Humletofte (Heiberg); ***Falst.*** Horreby Lyng; ***Loll.*** Karleby Mose pr. Nysted (19); ***F.*** Skaarup (19).

8. Vaccinium. Bølle.

a. *Myrtillus.* Bladene affaldende; Kronen krukke- eller kugleformet, Støvknapperne med 2 hornformede Tilhængsler ved Grunden.

544. **V. Myrtillus** L. (Blaabær). H. 426; F. D. 974; Rchb. l. c. XVII, tab. 1169; Myrtillus silvaticus Drej. n. 420.

Grenene kantede; *Bladene* ægformede, fiint saugtakkede, paa begge Flader grønne; *Blomsterne* nikkende, enlige i Bladhjørnerne; *Bægerranden* smal, udeelt; *Kronen* kugleformet.

½—1' høi. Kronen grønlig med kjødfarvet Anstrøg. Bær sorte med blaa Dug, indvendig røde. 5. ♄.

Paa Lyngbakker og i høitliggende Skove, alm. paa ***Halvøen***, i *Sjæll.* og paa ***Bornh.***, sjeldnere i *Fyen*: Assens, Steenstrup (H.), Høibjerg (12), Holsteenshuus, Søbo (24), og paa de mindre Øer: ***Loll.*** Fyrrevænget ved Saxkjøbing (5), Bøllesminde (19); ***Falst.*** i Horreby Lyng (Rasm.); ***Møen!***

545. **V. uliginosum** L. (Mose-B.) H. 427; F. D. 231; Rchb. l. c. tab. 1168; Myrtillus uliginosus Drej. n. 421.

Grenene trinde; *Bladene* omvendt-ægformede, heelrandede, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* nikkende, sammenhobede; *Bægeret* budt firetandet; *Kronen* krukkeformet.

½—3' høi; Kronen hvid eller voxguul med rødligt Anstrøg. Bær som foreg., men indvendig hvide. 5—6. ♄.

β, macrocarpum Drej., F. D. 2469. Bærrene oval-pæreformede, alm. større end hos Hovedarten.

I Tørv- og Hedemoser: i ***Halvøens*** nordlige Egne alm., sjeldnere mod S.: Varde! Vonsild, Dravitskov ved Lygumkloster (28), Gram (1), Rødding (16), Amrom (Jessen); i ***Nordsjælland*** ikke sjelden, sparsommere i ***Sydsjæll.*** og paa de øvrige Øer. *β, Sj.* Tiisvilde (Drej.), Store Hareskov (14).

b. *Vitis idæa.* Bladene stedsegrønne; Kronen klokkeformet, Støvkapperne uden eller med utydelige Tilhængsler ved Grunden.

546. **V. Vitis idæa** L. (Tyttebær). H. 428; Drej. n. 422; F. D. 40; Rchb. l. c. tab. 1168.

Bladene omvendt-ægformede, med tilbagebøiet, utydeligt rundtakket Rand; paa Underfladen punkterede; *Blomsterne* i nikkende *Klaser* fra Enden af Grenene; *Bægerfligene* ægformede.

6—8" høi. Bladene paa Overfladen mørkgrønne, glindsende; Kronen hvid eller blegrød; Bærret høirødt. 6—7. ♄.

Paa Lyngheder og i Hedemoser; alm. i de Egne af Halvøen, Bornholm og Nordsjælland, hvor Lyngen spiller Hovedrollen, i de andre Egne sporadisk: *Sj.* Frederiksdals Skov! Særløse Overdrev (14), Fedet ved Lindersvold! Aamosen (15); ***Falst.*** Horreby Lyng (14); ***F.*** Assens, Steenstrup (H.).

c. *Oxycoccos.* Bladene stedsegrønne; Kronen hjulformet; Støvknapperne uden Tilhængsler ved Grunden.

547. **V. Oxycoccos** L. (Tranebær). F. D. 80; Oxycoccos palustris Pers., H. 429; Drej. n. 423; Rchb. l. c. tab. 1169.

Stængelen traadformet, krybende; *Bladene* ægformede, heelrandede med tilbagerullet Rand, paa Underfladen blaagraae; *Blomsterne* langstilkede, enlige eller samlede til en faablomstret *Halvskjærm* i Enden af Grenene; *Bægerfligene* nyreformede; *Kronfligene* tilbagebøiede.

Kronerne rosenrøde, Støvknapperne brandgule. Bær carmoisin. 6—7. ♄.

I Tørv- og Hedemoser, især mellem Sphagnum, alm. udbredt.

9. Daphne. Kjælderhals.

548. **D. Mezereum** L. (Pebertræ). H. 434; F. D. 268; Rchb. l. c. XI, 556.

Bladene lancetformede, med størst Brede ovenfor Midten, heelrandede; *Blomsterne* i afbrudte *Ax*, dannede af 2—3-blomstrede Nøgler langs opad de aargamle Grene; *Blomsterdækket* med udvendig haaret Rør og ægformede Flige.

En lav Busk med rosenrøde, vellugtende Blomster, som udspringe før de i Spidsen af Grenene fremkommende Blade. Frugten høirød. 3—4. ♄.

Er neppe oprindelig vildvoxende i Danmark, men dyrkes alm. i Haver, fra hvilke den stundom forekommer forvildet: *Sj.* Frydenlund (H.); ***Loll.*** Knuthenborg Skov (Holten), Bøllesminde (19); ***F.*** St. Jørgensgaard! ***J.*** Enge mellem Krat ved Kjærsholm S. for Viborg (7),

Kolding (H.); *Sl.* Eibøl Slotsbanke ved Haderslev (Grønlund), Ballastbakken ved Flensborg (16).

II. Digynia.

10. Chrysosplenium. Milturt.

549. **C. alternifolium** L. (Almindelig M.) H. 467; Drej. n. 453; F. D. 366.

Stængelen opret, udeelt; *Bladene* nyreformede, rundtakketlappede; *Rodbladene* langstilkede; *Stængelbladene* kortstilkede, afvexlende; *Blomsterstanden* en endestillet, fladtrykt Qvast.

4—5" høi. Blomsterne og de dem omgivende Blade gule. 4—5. ♃. I fugtige Skove, især ved Kildevæld, alm.

550. **C. oppositifolium** L. (Smaabladet M.) H. 467; Drej. n. 452; F. D. 365; H. N. XIV, 47.

Stængelen opstigende, ved Grunden rodslaaende, ofte grenet; *alle Bladene* modsatte, ægformet-kredsrunde, ved Grunden afsmalnede til en kort Bladstilk, rundbugtede; *Blomsterstanden* en endestillet, fladtrykt Qvast.

4—6" høi. Bladene mindre end hos foreg.; Blomsterne grøngule. 5. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men mindre hyppig: i ***Halvøens*** østlige Skove ikke sjelden, sparsommere mod V.; *F.* sporadisk: Vissenberg (H.), Nyborg (4), Caroline-Amalielund ved Svendborg! Ollerup Kohave! o. fl. St. mod S. (12); i *Sj.* sjelden: Gisselfeldt (H.), Hæsede! Steensby Skov (Rosenørn-Lehn), Langebæk (Knæckenborg).

III. Trigynia.

11. Fagopyrum. Boghvede.

551. **F. tataricum** [Gärtn. fruct. II, p. 182, t. 119] (Tatarisk B.) Drej. p. 152; F. D. 2649; Polygonum L.

Bladene hjerteformet-piilformede, tilspidsede; *Blomsterne* i tætte Klaser; *Frugten* spids, trekantet med bugtet-udrandede Kanter og graaagtig, rynket Overhud.

Blomsterne grønlig-hvide. 7—8. ⊙.

Ukrud mellem Boghvede og anden Sæd, sjeldnere paa Øerne end paa Halvøen, hvor den tillige undertiden dyrkes. !*

† *F. esculentum* [Moench. Meth. p. 290] (Almindelig B.) Drej. p. 152; Polygonum Fagopyrum L., H. 444.

Bladene langt-tilspidsede; *Frugten* tilspidset, trekantet, med heelrandede Kanter og jævn, sort, ofte glindsende Overhud; forøvrigt som foreg.

Blomsterne hvide eller rosenrøde. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm., især i sandige Egne, og forekommer af og til forvildet. *

IV. Tetragynia.

12. Paris. Fireblad.

552. **P. quadrifolia** L. (Almindelig F.) H. 447; Drej. n. 439; F. D. 139; Rchb. ic. fl. germ. X, 957.

Rodstokken vandret; *Skaftet* opret, bladløst med Undtagelse af 4 krandsstillede, grundnervede, elliptiske, heelrandede *Blade; Blomsten* enlig, endestillet; *Bægerbladene* lancetformede, længere end de traadformede *Kronblade.*

½—1' høi. Blomsterne grønne, med mørkrød Frugtknude og Grifler. Bær blaaagtig-sort. Var. med 3—6 Blade og Blomstens Dele i tilsvarende Antal. 5. ♃.

I Skove, alm. udbredt.

13. Adoxa. Desmerurt.

553. **A. moschatellina** L. (Almindelig D.) H. 448; Drej. n. 438; F. D. 94; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1172.

Rodstokken med hvide, tandformede Skjæl og udskydende *Udløbere; Bladene* dobbelt haandsnitdeelte, med lappede Afsnit; *Stængelen* opret, udeelt, med 1 Par modsatte Blade ovenfor Midten; *Blomsterhovedet* kantet.

3—4" høi. Blomster og Bær grønne. Hele Planten lugter af Moskus. 4—5.

I Skove og Krat alm., især i løs og fugtig Muldjord.

14. Elatine. Bækarve.

554. **E. Hydropiper** L. (Bidende B.) H. 448; Drej. n. 437; F. D. 156.

Stængelen krybende eller rodslaaende, med oprette *Grene; Bladene* modsatte, ovale eller omvendt-ægformede, Pladen kortere end Stilken; *Blomsterne* afvexlende, siddende eller meget kortstilkede.

1—2' høi, under Vandet grøn, ovenfor samme rødlig. Var. med Bladpladen længere end Bladstilken. Kronbladene rosenrøde. 6—9. ☉.

α, gyrosperma (Düb. i Bot. not. 1839). H. N. IX, 41. Kapselen fladtrykt, Frøene kredsformigt eller hesteskoformigt bøiede.

β, orthosperma (Düb. l. c.) Kapselen afrundet; Frøene bøiede i en svag Bue.

I rindende Vand og ved Randen af Søer, hyppigst under, sjeldnere ovenfor Vandet, ikke alm., skjøndt ofte overseet paa Grund af dens Lidenhed. *α*, den almindeligere Form: *Sj.* Hørsholm (23), Frueskov ved Bagsværd, Frederiksdal, Frederiksberg (F. D.), Damhuussøen (Drej.)! *Sl.* Seemühle ved Rendsborg! *β*, forekommer i Slesvig (16), f. Ex. i Eiderslikken mellem Rendsborg og Süderstapel.

X 555. **E. Alsinastrum** L. (Krandsbladet B.) H. 449; Drej. p. 153; F. D. 2239; H. N. XIII, 55.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* krandsstillede, siddende, *de nedre* (under Vandet) ennervede, linieformede, 8—10 i Krandsen, *de øvre* (ovenfor Vandet) 3—5-nervede, lancetformede, 3—5 i Krandsen; *Blomsterne* krandsstillede, siddende eller kortstilkede; *Frøene* meget svagt bøiede.

4—6" høi. Kronbladene hvide. 6—9. ♃.

Et Exemplar i Schumachers Herbarium angives at være samlet i en Sø ved Frederiksberg. Senere er den hverken funden der eller andetsteds i det egenlige Danmark. [*]

9de Klasse. Enneandria (Nihannede).

1. Orden. Hexagynia (Sexhunnede).

1. **Bútomus** L. Blomsterdækket farvet, sexbladet, dets Blade i 2 Rækker; Frugterne 6 ved Grunden forenede Bællekapsler med talrige, vægstillede Frøe. (N. F. Alismaceæ).

I. Hexagynia.

1. Butomus. Brudelys.

556. **B. umbellatus** L. (Skjærmblomstret B.) H. 451; Drej. n. 440; F. D. 604; Rchb. ic. fl. germ. VII, 103.

Bladene talrige fra den forkortede Rodstok, linieformede, trekantede; *Skaftet* bladløst med en af et trebladet Svøb omgivet mangeblomstret *Skjærm* i Spidsen.

2—3' høi. Blomsterne rosenrøde. 6—7. ♃.

Ved Bredderne af Aaer og Søer, funden i alle danske Provindser, men ikke lige alm. overalt: f. Ex. sjelden i *Halvøens* nordlige og østlige Egne: *J.* S. Tranders, Gistrup (H), Als ved Mariager Fjord (Branth), Aarhus! Østbirk (2); Horsens (Jørg.), Fredericia (1); *Sl.* Hoptrup (Grønlund), Aabenraa (Hempel), Flensborg Mølledam (16) og i det sydlige *Fyen*: (Søbo! Lydinge Mølle (12), hyppigst i Marskegnene og langs Aaerne paa Halvøens Vestkyst samt paa Loll.-Falster.

10de Klasse. Decandria (Tihannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen fribladet.

1. **Gerânium** L. Bæger og Krone fembladede; 10 knapbærende Støvdragere (hos G. rotundifolium de 5 golde); Griffelens Strænge ved Modenheden nedenfra sneglehuusformigt tilbagerullede, Frugten femdelelig Spaltefrugt, Smaafrugterne enfrøede, indvendig glatte Hindefrugter (Blomsterstilkene 1—2-blomstrede).

2. **Erodium** L'Herit. Bæger og Krone fembladede; 5 knapbærende Støvdragere og 5 golde Bistøvdragere; Griffelens Strænge ved Modenheden spiralformigt snoede; Frugten som foreg., med indvendig haarede Smaafrugter (Blomsterne i Skjærm). (1—2. N. F. Geraniaceæ) *).

3. **Pýrola** L. Bægeret femdeelt; Kronen fembladet, regelret; Støvknapperne opspringe ved Huller i Spidsen; Frugt femrummet, mangefrøet Kapsel med rumdelende Opspringning. (N. F. Pyrolaceæ).

Monotropa (8, 1).

B. Kronen sambladet.

4. **Andrómeda** L. Blomsten undersædig; Støvknapperne med hornformede Tilhængsler og opspringende ved Huller i Spidsen; Frugt femrummet, femklappet, mangefrøet Kapsel med rumdelende Opspringning.

5. **Arctostáphylos** Adans. Blomsten undersædig; Støvknapperne som foreg.; Frugten et Steenbær med 5—7 enfrøede Stene. (4—5. N. F. Ericineæ, b.).

Vaccinium. Blomst oversædig, Frugten et Bær. (8, 1).

Lysimachia thyrsiflora. Blomsten undersædig. Frugten Kapsel. (5, 1).

2. Orden. *Digynia (Tohunnede).*

A. Blomsterdækket enkelt.

6. **Sclerànthus** L. Bægeret femdeelt, omkringsædigt; Krone 0; Frugten en Nød, tæt omsluttet af det vedblivende Bæger. (N. F. Paronychieæ).

---

*) Slægterne Geranium og Erodium henregnes af de Fleste (ogsaa af L.) til Klassen Monadelphia, men hos de danske Arter, som jeg har undersøgt, har jeg fundet Støvdragerne enten aldeles ikke eller kun saa svagt sammenvoxne, at man, uden iforveien at være underrettet derom, ikke let falder paa at søge dem iblandt de Enknippede. Jeg har henført disse Slægter efter Støvdragernes Antal til Decandria.

Herniaria. } Blomsten undersædig, 5 frugtbærende og 5 golde
Illecebrum. } Støvdragere. (5, 2).

Chrysosplenium. Blomsten halvt oversædig. Frugten torummet Kapsel. (8, 2).

B. Blomsterdækket dobbelt.

7. **Saxífraga** L. Bægeret femdeelt, undersædigt eller halvoversædigt; Kronblade 5; Frugten torummet Kapsel med 2 Horn i Spidsen (de vedblivende Grifler), og opspringende ved et Hul mellem disse. (N. F. Saxifragaceæ).

8. **Gypsóphila** L. Bægeret tragt- eller klokkeformet, uden Bibæger; Kronbladene uden Bikrone; Frugten enrummet, fireklappet Kapsel med midtstillet Frøstol.

9. **Saponária** L. Bægeret rørformet, uden Bibæger; Kronbladene med skjælformede Bikronblade i Svælget; Frugt som foreg.

10. **Diánthus** L. Bægeret rørformet, med Bibæger; Kronbladene uden Bikrone, ofte med Haar i Svælget; Frugt som foreg. (8—10. N. F. Silenaceæ) *).

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

A. Bægeret sambladet, Kronbladene med lange Negle.

11. **Siléne** L. Bægeret femtandet eller femfliget, uden Bibæger; Kronbladene hele eller indskaarne, med eller uden Bikrone; Kapselen sextandet, ved Grunden trerummet. (N. F. Silenaceæ).

Melandrium noctiflorum Fr. (10, 4).

---

*) Slægterne 8—25, som høre til de naturlige Familier Silenaceæ, Alsinaceæ og Paronychieæ, have alle modsatte (eller krandsstillede), hele Blade samt en ved Tænder eller Klapper opspringende Kapsel med midtstillet Frøstol.

B. Bægeret fribladet, Kronbladene med korte eller ingen Negle.

a. Bladene med hindeagtige Axelblade (Kronbladene røde eller rødlig-hvide).

12. **Lepígonum** Fr. Kronbladene udeelte; Kapselen treklappet. (N. F. Paronychieæ).

b. Bladene uden Axelblade (Kronbladene hvide. 13—17. N. F. Alsinaceæ).

aa. Kapselen treklappet.

13. **Alsíne** Wahlenb. Kronbladene udeelte eller svagt udrandede; Støvdragernes ydre Kreds med svage Honningkirtler ved Grunden; Frøene talrige, smaae.

14. **Haliánthus** Fr. Kronbladene hele; Støvdragernes ydre Kreds med (10) tydelige Honningkirtler ved Grunden; Frøene faae og store.

bb. Kapselen sexklappet.

15. **Arenária** L. (part.) Kronbladene udeelte; Frøene nyreformede, uden Frøhud.

16. **Moehríngia** (L.) Kronbladene udeelte (eller svagt udrandede); Frøene nyreformede, omgivne af en Frøhud ved Grunden.

17. **Stellária** L. Kronbladene i Spidsen tokløvede; Frøene nyreformede (uden Frøhud).

Holosteum. Frøene skjoldformede (3, 3).

4. Orden. Pentagynia (Femhunnede).

A. 1 Frugtknude, 5 Grifler; Frugten en Kapsel.

a. Bægeret sambladet. (18—21. N. F. Silenaceæ).

18. **Agrostémma** L. Bægeret læderagtigt, femfliget; Fligene længere end Kronen; Kronbladene udrandede, uden Bikrone, Kapselen enrummet, femtandet.

19. **Meländrium** Roehling. Bægeret femtandet; Kron-

bladene tokløvede, med Bikronblade i Svælget; Kapselen opspringende ved Tænder af Griflernes dobbelte Antal.

20. **Lychnis** L. (part.) Bægeret femtandet, Tænderne kortere end Kronen; Kronbladene dybt fligede, med Bikronblade i Svælget; Kapselen enrummet, opspringende ved Tænder af Griflernes Antal.

21. **Viscária** Roehl. Bægeret femtandet, Tænderne kortere end Kronen; Kronbladene udrandede, med tokløvet Bikrone i Svælget; Kapselen ved Grunden femrummet, opspringende ved Tænder af Griflernes Antal.

b. Bægeret fribladet. (22—24. N. F. Alsinaceæ).

aa. Kronbladene i Spidsen udrandede eller tofligede.

22. **Cerástium** L. Blomsten 4—5-delelig; Kronbladene udrandede eller til Midten tofligede; Kapselen titandet.

23. **Maláchium** Fr. Blomsten femdelelig; Kronbladene dybt todeelte; Kapselen femklappet med totandede Klapper.

bb. Kronbladene i Spidsen hele.

24. **Sagína** L. Blomsten 4—5-delelig; Kapselen 4—5-klappet; Frøene nyreformede, uvingede. (Bladene modsatte, uden Axelblade; Kronbladene mangle undertiden).

25. **Spérgula** L. (part.) Blomsten femdelelig; Kapselen femklappet; Frøene kugleformet-lindseformede, vingede (Bladene krandsstillede, med hindeagtige Axelblade.—N.F.Paronychieæ).

Oxalis. Støvdragerne ved Grunden sammenvoxne (16, 2).

B. 1 Frugtknude, 5 Grifler, Frugten et Bær.

Adoxa. Bægeret 2—3-bladet, halvt oversædigt (8, 4).

C. 5 Frugtknuder, Frugterne 5 Bællekapsler.

26. **Sedum** L. Bæger og Krone fembladede; 5 Skjæl ved Grunden af Frugtknuden (Saftrige Urter. N. F. Crassulaceæ).

I. Monogynia.

1. Geranium. Storkenæb.

a. *Batrachium* Koch. Rodstokken tyk, vandret eller skjæv, snoet, knudret, foroven skjældækt. ♃.

aa. Smaafrugternes Klapper (Frøgjemmet) jævne.

α, Blomsterstilkene enblomstrede.

557. **G. sanguineum** L. (Blodrød S.) H. 740; Drej. n. 682; F. D. 1107; Rchb. ic. fl. germ. V, fig. 4884.

Bladene kredsrundt-nyreformede, dybt haandfligede eller -snitdeelte, med omtrent 7, 3—5-fligede Afsnit; *Bægerbladene* trenervede, ægformede, hule, braadspidsede, halvt saa lange som de omvendt-hjerteformede, udrandede *Kronblade; Støvtraadene* med udvidet Basis, randhaarede; *Frøgjemmerne* kirtlet-duunhaarede, oventil langhaarede; *Frøene* fiint-punkterede.

Stængler og Blomsterstilke stivhaarede af vandret udstaaende Haar. Kronbladene mørk-rosenrøde, ovenfor Neglen skjæghaarede. 6—8. ♃.

Paa Bakker og Skrænter, især mellem Krat: i enkelte Egne ikke sjelden, f. Ex. det nordl. *Jyll.* (til Aarhus), *Nordsjælland* og *Bornh.*; i de andre Egne sparsommere: *Falst.* Gaabense! *Loll.* (5); *F.* Hofmansgave (H.), Kjerteminde (Heiberg); *Sl.* Gelting Birk, Königsmark og mellem Schauendal og Olderup ved Husum (16).

β, Blomsterstilkene toblomstrede.

558. **G. palustre** L. (Kjær-S.) H. 736; Drej. n. 694; F. D. 596; Rchb. l. c. fig. 4892.

Stængelen udstrakt eller opstigende, med udspilede *Grene* tilligemed Blomsterstilkene stivhaarede af nedadvendte Haar; *Bladene* haandformigt femfligede med indskaaret-saugtakkede Flige; *Axelbladene* urteagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* femnervede, ægformet-ovale, braadspidsede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Støvtraadene* ved Grunden udvidede, randhaarede; *Frøgjemmerne* og *Næbet* tiltrykt-haarede, uden Kirtler; *Frøene* fiint punkterede.

Kronbladene mørk rosenrøde eller rødviolette, ovenfor Neglen skjæghaarede. 7.

Paa Enge mellem Buske, i fugtige Kratskove: i *Sjæll.* (især mod S. V.) samt paa *Loll.-Falster* ikke sjelden; *Æro* (10); *Sl.* Ensted ved Aabenraa, mellem Teesbæk og Bommerlund, mellem Kappel og Egernførde, Selker Mose (16), Enge ved Gottorp Slot! (I *Jyll.* og *Fyen* er det mig ikke bekjendt at den er funden).

559. **G. pratense** L. (Eng-S.) H. 737; Drej. n. 693; Rchb. l. c. fig. 4883.

Stængelen opret, med opret-aabne, foroven, tilligemed Blomsterstilkene, kirtlet-duunhaarede *Grene; Bladene* haandsnitdeelte, med omtrent 7 dobbelt fjerfligede Afsnit; *Axelbladene* hindeagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* trenervede, ægformet-ovale, langstakkede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Støvtraadene* ved Grunden brede, randhaarede; *Frøgjemmerne* og *Næbet* kirtelhaarede; *Frøene* fiint punkterede.

Hele Planten større end foreg. og følg., Kronbladene blaaagtigviolette, ovenfor Neglen randhaarede. 7—8.

I Krat og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Brede (H.)? *Falst.* mellem Horbeløv og Meelse (14), Stubbekjøbing (19); *F.* Kratskov mellem V. Hæsinge og Tørringe! Svendborg (H.); *J.* Skjærup! Findes desuden forvildet omkring Haver og Byer, f. Ex. *Sj.* paa flere Steder i Kjøbenhavns Omegn, *Loll.* ved Pederstrup (19); *F.* ved Landsbyer hist og her (19); *J.* Ødstedgaard! *Sl.* Husum, Tønning (F. Müll.), mellem Knoop og Holtenau!

560. **G. silvaticum** L. (Skov-S.) H. 736; Drej. n. 692; F. D. 124; Rchb. l. c. fig. 4882.

Stængelen opret, med opret-aabne, tilligemed Blomsterstilkene kirtlet-duunhaarede *Grene; Bladene* dybt haandfligede, med omtrent 7 saugtakket-indskaarne (ofte trelappede) Flige; *Axelbladene* hindeagtige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette; *Bægerbladene* trenervede, ovale, braadspidsede, halvt saa lange som de omvendt-ægformede *Kronblade; Frøgjemmerne* og *Næbet* kirtelhaarede; *Frøene* fiint punkterede.

Mindre end foreg., Kronbladene rødviolette, ovenfor Neglen skjæghaarede. 6—7.

I Skove og Krat: i det østl. *Jyll.* (især fra Aarhus til Veile) ikke sjelden, sparsommere mod S. (fra *Slesv.* er mig intet Voxested bekjendt); paa *Øerne* sporadisk: *F.* Krat ved Lunde pr. Odense (18), Smallehave ved V. Skjerninge! *Sj.* Boserup, Ledreborg! Bernstorf (H.), Ørholm! Brede! Paa *Bornholm* alm.!

bb. Smaafrugternes Klapper paatværs rynkede.

† 561. **G. phæum** L. (Bølgekronet S.) H. 735; Drej. n. 685; F. D. 987; Rchb. l. c. fig. 4891; H. N. IX, 33.

Stængelen opret, især ved Leddene tilligemed Blomsterstilkene stivhaaret af udstaaende Haar; *Bladene* haandfligede eller -lappede, med omtrent 7 indskaaret-saugtakkede Lapper; *Kronbladene* rundagtige med kort Negl, bølget-rundtakkede, fladt udbredte, lidet længere end de femnervede, ovale eller elliptiske, kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* tiltrykt-haarede; *Frøene* fiint stribede.

Stgl. alm. rødprikket, Kronbladene mørkt violetbrune. 6—7.

β, *lividum* Koch (G. lividum L'Herit.), Haarene blødere, Kronbladene skident lila.

I Skove og Krat, især omkring beboede Steder, sandsynligviis oprindelig forvildet fra Haver, hvor den dog nu ikke mere dyrkes: *Sj.* Sorgenfri i Krattet ved Aaen! Rosenborg Have, Sorø (H.); *Falst.* Moseby Præstegaards Have (14), Hanenov (19); *F.* Bramstrup (18); *J.* Lyngbygaard ved Aarhus (16), Ødstedgaard! *Sl.* Bommerlund (16), Huusby (12) og Grumtoft i Angel, Nyværk ved Slesvig (16), Ascheffel (20). *β*, Et Gjærde ved »Lygten« udenfor Kjøbenhavn (12). *

b. *Batrachioides* Koch. Roden tapformet, ingen Rodstok. ♃.

562. **G. pyrenaicum** L. (Pyrenæisk S.) Drej. n. 688; F. D. 2240; Rchb. l. c. fig. 4881; H. N. IX, 34.

Stængelen opret, duunhaaret; *Bladene* nyreformede, haandfligede, (de nedre 7—9-, de øvre femfligede), Fligene rundtakket-lappede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, tokløvede, ovenfor den korte Negl skjæghaarede, næsten dobbelt saa lange som de randhaarede, kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* jævne, tiltrykt-duunhaarede; *Næbet* kirtelhaaret; *Frøene* jævne.

Kronbladene rosenrød-lila eller hvide. 7—9.

Ved Gjærder, omkring Haver og Byer, ikke alm. og paa de fleste Steder, som det synes, oprindelig forvildet: *Sj.* Helsingør (21), Søllerød (Petersen), Dronninggaard, Sophienholm ved Frederiksdal, Roeskilde, Bidstrup! Ledreborg (24), Sorø! Bregentved, Nysø (9); *F.* Svendborg (12), Langeskovs Kro (16), Hofmansgave (18); *J.* Veile! *Sl.* Ha-

derslev (Grønlund), Vonsbæk (Nielsen), Hesteberger Schützenkoppel ved Slesvig (16). *

c. *Columbinum* Koch. Roden tynd, pæleformet, ingen Rodstok. ⊙.

aa. Smaafrugternes Frøgjemme jævnt.

α, Frøene jævne.

563. **G. rotundifolium** [L. Fl. Suec., Fr. Nov. p. 212] (Rundbladet S.); H. N. XIV, 35; G. pusillum H. 734; Drej. n. 687; F. D. 1994; Rchb. l. c. fig. 4877.

Bladene kredsrundt-nyreformede, haandfligede, med 5—9, trelappede Flige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med svagt randhaaret Negl, ligelange med de kort-braadspidsede *Bægerblade*, de 5 *Støvdragere* golde; *Frøgjemmet* tiltrykt-haaret.

Hele Planten meget fint duunhaaret af udstaaende Haar, Blomsterstilkene kirtelhaarede, Kronbladene lila ell. skidenrøde. 6—8.

β, *minus* Fr. l. c. (G. pusillum L. sp.) Lavere og med mere spidst-lappede Blade.

Ved Gjærder, paa Marker o. a. dyrkede Steder meget alm. *β*, med Hovedarten, paa magrere Jord.

β, Frøene grubet-punkterede.

? *G. viscidulum* [Fr. Nov. p. 216] (Klæbrig S.) G. rotundifolium L. Sp., H. 739 (undt. Voxest.); Drej. n. 689; Rchb. l. c. fig. 4878; H. N. XII, 52.

Bladene nyreformede, haandfligede, med 5—7 rundtakket-trelappede Flige; *Blomsterstilkene* som hos foreg. (kortere end Bladene); *Kronbladene* omvendt-ægformede, heelrandede, med glat Negl, lidet længere end de kirtelhaarede, braadspidsede Bægerblade; Frøgjemmet duunhaaret af udstaaende Haar.

Stængler og Blomsterstilke kirtelhaarede, Kronbladene lysrøde. 6—8.

Ved Gjærder og Mure. Angives af Hornem. som forekommende hist og her, hvilket vel beroer paa en Forvexling med den større Form af foreg. Det er mig ikke bekjendt at den er funden i Danmark, men da den forekommer saavel i Skåne som i Tydskland og England, kunde den muligviis ogsaa findes her, og anbefales derfor til nærmere Eftersøgning.

564. **G. dissectum** L. (Kløftbladet S.) H. 739; Drej. n. 691; F. D. 936; Rchb. l. c. fig. 4876; H. N. XIV, 36.

Bladene nyreformede, de nedre 5—7-fligede med trelappede Flige, de øvre haandsnitdeelte med 3—5 dybt trefligede Afsnit (Fligene linieformede); *Blomsterstilkene* som hos foreg., kortere end Bladene; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med svagt randhaaret Negl, ligelange med de langt braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* tilligemed Bæger og Blomsterstilke beklædte med udstaaende Kirtelhaar.

Stængelen med nedadvendte Haar. Kronbladene carmoisin- eller mørk-rosenrøde. 6—7.

Paa dyrkede Marker, Grøftevolde o. s. v., ikke sjelden.

565. **G. columbinum** L. (Storbægret S.) H. 740; Drej. n. 690; F. D. 1222; Rchb. l. c. fig. 4875; H. N. XV, 37.

Bladene haandsnitdeelte, Afsnittene 5—7, dybt 3—5-fligede, med linieformede Flige; *den fælles Blomsterstilk* længere end Bladene, med efter Afblomstringen tilbagebøiede Smaablomsterstilke; *Bægeret* femkantet; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, med randhaaret Negl, ligelange med de langstakkede Bægerblade; *Frøgjemmerne* fjernt- og tiltrykt-haarede (eller næsten glatte).

Stængelen svagthaaret af nedad tiltrykte Haar; Blomsterne større end hos de andre Arter af Afdelingen c., Kronbladene lila-rosenrøde.

Paa dyrket Jord, ved Gjærder, i aabne Kratskove, ikke sjelden.

bb. Smaafrugternes Klapper paatværs rynkede.

566. **G. molle** L. (Blød S.) H. 738; Drej. n. 686; F. D. 679; Rchb. l. c. fig. 4879; H. N. I, 36.

Stængelen opstigende; *Bladene* kredsrundt-nyreformede, haandfligede; Fligene 7—9, budt trelappede; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, udrandede, med randhaaret Negl, længere end de kort braadspidsede *Bægerblade; Frøgjemmerne* glatte; *Frøene* jævne.

Hele Planten blødt-duunhaaret af udstaaende Haar. Kronbladene smukt røde. 5—8.

Paa tørre Marker, Grøftevolde og Diger meget alm.

567. **G. lucidum** L. (Skinnende S.) H. 738; Drej. n. 684; F. D. 218; Rchb. l. c. fig. 4872.

Stængelen opret, tilligemed Blomsterstilkene ensidigt haaret, forøvrigt glat; *Bladene* fjernt-haarede eller næsten glatte, kredsrundt nyreformede, haandfligede, Fligene 5—7, rundtakket-lappede, med budte, braadspidsede Lapper; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Bægeret* femkantet, med paatværs rynkede, braadspidsede Bægerblade, lidet kortere end Kronen; *Kronbladenes* Plade omvendt-ægformet, heelrandet, kortere end den glatte Negl; *Frøgjemmerne* stribede paalangs, foroven duunhaarede; *Frøene* jævne.

Hele Planten glindsende, ofte rødligt anløben. Kronbladene rosenrøde. 6—8.

I Skove og Krat, sjelden: *Sj.* Helsingør (H.)? Tjustrup ved Sorø! mellem Taarnholm og Dyrehovedgaard ved Korsør (29); *Bornh.* ved Ruinerne af Gamleborg (H.) og Lilleborg, Lindholmsklipperne i Røe Sogn (19), Randkleven (8), Ringbjerget (21).

568. **G. robertianum** L. (Stinkende S.) H. 737; Drej. n. 683; F. D. 694; Rchb. l. c. fig. 4871.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed Blomsterstilkene langhaaret af udstaaende, glindsende Haar; *Bladene* til Grunden haandsnitdeelte, Afsnittene 3—5, fjersnitdeelte med saugtakket-fligede Afsnit; *Blomsterstilkene* som foreg.; *Bægeret* tikantet-stribet, med langstakkede Bægerblade; *Kronbladene* som foreg.; *Frøgjemmerne* svagt duunhaarede; *Frøene* jævne.

Stængelen alm. rødligt anløben. Hele Planten har en stærk, ikke behagelig Lugt. Kronbladene rosenrøde. 7—8. Var. i Henseende til Beklædningen, Bladenes Indskjæringer o. s. v. En afvigende Form er:

β, rubricaule Hornem. (b. purpureum Rchb. l. c. fig. 4871). Stængelen nedliggende, meget grenet, mørkrød; Bladene mindre, med finere Flige; Frøgjemmerne glatte, mere rynkede.

I fugtige Skove og omkring dyrkede Steder alm. *β*, ved Strandbredder mellem Sand og Stene paa Havstokken: *Sj* Strandbredder S. for Kjøge! Bredderne af Kattegattet ved Veirhøi! Nykjøbing i Odsherred (9); *Samsø* (2); *F.* Havstokken Ø. for Hersnap paa Hindsholm! Avernakø (12); Søby Batteri paa *Ærø* (10); *Moen* ved Kapellet (14); *J.* Boeslum Strand ved Ebeltoft (Ørting).

2. Erodium. Tranehals.

569. **E. cicutarium** [L'Herit. i Ait. h. kew. ed. 1, II, 414] (Almindelig T.) Drej. n. 690; Rchb. l. c. fig. 4864; Geranium cicutarium L., H. 733; F. D. 986.

Bladene dobbelt-fjersnitdeelte, med saugtakket fligede Afsnit; *Frøbladene* 3—5-lappede; *Bægerbladene* hule, budte med en Braad nedenfor Spidsen, langs Nerverne stivhaarede, i Randen fiinthaarede; *Kronbladene* uligestore, længere end Bægeret, omvendt-ægformede med skjæghaaret Negl; *Støvdragerne* glatte, de 5 frugtbare nedentil udvidede, med en mørkrød Kirtel ved Grunden; *Næbet* tiltrykt-haaret.

Stængel og Blade stivhaarede af udstaaende Haar. Kronbladene rosenrøde, de 2 kortere med en hvid, sortprikket Plet ved Grunden. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring. 4—7. ⊙.

Paa tørre Steder, f. Ex. sandige Marker, Grøftevolde, Mure, alm.

Anm. E. pimpinellæfolium Willd. (Drej. n. 681; Rchb. 4865), som beskrives med udeelte Frøblade og Kronblade af Bægerets Længde, er en tvivlsom Form og maaskee neppe andet end en Afændring af foreg. Den angives fra Baarse og Lundbygaard ved Præstø.

3. Pyrola. Vintergrøn.

a. *Moneses* Salisb. Stængelen enblomstret; Kronbladene horizontalt udbredte, Kapselen opspringende ovenfra, uden Trævlenæt mellem Sømmene.

570. **P. uniflora** L. (Enblomstret V.) H. 466; Drej. n. 445; F. D. 8; Rchb. l. c. XVII, tab. 1156; Chimaphila Fr. Bot. not. 1840 p. 37; Moneses grandiflora Salisb.

Rodbladene omvendt-ægformet-kredsrunde, saugtakkede; *Skaftet* bladløst eller med et Dækblad ovenfor Midten; *Blomsterne* nikkende; *Støvdragerne* opstigende og tiltrykte til Kronen; *Arret* straaleformet, *Griffelen* ret, omtrent af Længde med den ved Modenheden oprette Frugt.

2—6" høi. Blomsterne hvide, vellugtende. 6—7. ♃.

I Naaleskove, sjelden: *Sj.* Hornbæks Plantage (17!), Rungsted (Fru Pingel), Rudergaard (Frisenette), Rudersdals Skov (14), Bagsværd ved Teglgaarden (9), Frederiksdal (15); *J.* Skyum Krat, Skjørping (H.).

b. *Pyrolæ genuinæ.* Blomsterne i Klase, Kronblade og Støvdragere opadrettede; Kapselen opspringende nedenfra, med Trævlenæt mellem Sømmene.

aa. Pyrola Alefeld, Linnæa 1856 p. 18. Klasen ensidig; Støvknapperne fremragende, 2 Kirtler ved Grunden af hvert af Kronbladene.

571. **P. secunda** L. (Ensidig V.) H. 465; Drej. n. 446; F. D. 402; Rchb. XVII, tab. 1155.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, saugtakkede; *Bægerfligene* ægformede, afrundede; *Kronbladene* sammensluttende; *Griffelen* fremragende og længere end Kapselen; *Arret* femlappet uden Ring forneden.

4—6" høi. Kronbladene grønlig-hvide. 7. ♃.

I høitliggende Skove, funden i alle Landets Provindser, men sporadisk og ikke alm.

bb. Amelia Alef. l. c. Klasen alsidig; Støvknapperne indsluttede, ingen Kirtler ved Grunden af Kronbladene, Griffelen ret, smalere end det skiveformede Ar.

572. **P. minor** L. (Liden V.) H. 464; Drej. n. 447; F. D. 55; Rchb. XVII, tab. 1155; Amelia minor Alef. l. c. p. 25.

Bladene ovale eller elliptiske, rundtakkede; *Bægerfligene* ægformede, tilspidsede; *Kronbladene* under Blomstringen sammensluttende; *Griffelen* indsluttet i Kronen og kortere end Kapselen, *Arret* femlappet, uden Ring forneden.

1/2—1' høi. Kronerne rosenrøde eller hvide 7. ♃.

I høitliggende Løvskove hist og her i alle danske Provindser, sjeldnere i Tørvmoser, f. Ex. Estrup i Vendsyssel (12) og paa Sandgrund, f. Ex. *J.* Klitter ved Blaavandshuk (30); ***Bornh.*** Frydenlund ved Rønne!

573. **P. media** [Sw. Vet. ac. handl. 1804 p. 257, t. 7] (Klokkeblomstret V.) H. 464; Rchb. XVII, tab. 1154; H. N. IX, 56; P. rotundifolia F. D. 110; Amelia media Alef. l. c. p. 30.

Bladene ovalt-kredsrunde, utydeligt rundtakkede; *Bæger-*

fligene ægformede, spidse; *Kronbladene* under Blomstringen tilsluttende, *Griffelen* fremragende udenfor Kronen og længere end Kapselen; fra hvilken den udgaaer i en skraa Retning, *Arret* femlappet, udvidet forneden til en Ring.

½—1' høi. Kronbladene rødlig-hvide, meget større end hos foreg. 6—7. ♃.

I Skove og paa Bakker mellem Krat, meget sjelden: ***Bornh.*** i Almindingen! *J.* Bonderup Bakker (Branth), i Krattet Skatskov ved Eveldrup (Dr.).

cc. *Thelaia Alef. l. c. Griffelen fra en nedbøiet Basis bueformigt opstigende, tykkere end Arret, forøvrigt som foreg.*

574. **P. rotundifolia** L. (Aabenblomstret V.) H. 463; Drej. n. 449; F. D. 1816; Rchb. l. c. XVII, tab. 1153, fig. 1; Thelaia rotundifolia Alef. l. c.

Bladene budt-ægformede eller kredsrundt-ovale, heelrandede eller utydeligt rundtakkede; *Bægerfligene* lancetformede, spidse, af Kronbladenes halve Længde; *Kronen* under Blomstringen aaben; *Griffelen* længere end Kronbladene og Kapselen, foroven udvidet til en Ring, der er bredere end det opret-femlappede Ar.

6—9" høi. Kronbladene hvide. 6—7. ♃.

β, arenaria Koch, Rchb. l. c. fig. 2 (Thelaia intermedia Alef. l. c.) Lavere, med talrige, brede og budte Skjæl paa Blomsterskaftet, budte Bægerflige, kortere og mindre bøiet Griffel.

I Hængedynd og Hedemoser, ikke alm.: *Sj.* Tibirke Mose! Jonstrup Vang (14), Lyngby Mose! Heder ved Kjøge Bugt (15); *J.* Hjesbæk Mølle S. f. Aalborg (Dr.), Svenstrup (Branth), Fusing Vaschuus, Klausholm (7), Boller (Jørg.); ***Sl.*** Gremmerup Kjær i Angel (16), Olderup ved Husum (F. Müll.); ***Bornh.*** Hasle (11), Rytterknægten (20). *β,* paa fugtig Sandgrund, f. Ex. Adserbo Overdrev ved Frederiksværk!

575. **P. chlorantha** [Sw. Vet. ac. handl. 1810, p. 190] (Grønblomstret V.) H. 464; Drej. n. 448; F. D. 1693; Rchb. l. c. XVII, tab. 1154; H. N. XIII, 65; Thelaia chlorantha Alef. l. c.

Bladene kredsrunde eller ovale (ofte med større Brede end Længde), i Spidsen afrundede eller svagt udrandede, heelrandede eller utydeligt rundbugtede; *Bægerfligene* ægformede

med en kort Spids, $^1/_4$ af Kronbladenes Længde; *Kronen* under Blomstringen aaben; *Støvknapperne* rørformigt forlængede; *Griffelen* som foreg.

$^1/_2$' høi. Bladstilkene rødbrune. Kronen bleggrøn (Blomsterknopperne til det følgende Aar ere allerede tydelige i Blomstringstiden). 6—7. ♃.

I Naaleskove meget sjelden: *Sj.* Hornbæks Plantage (Heiberg)! Granskov ved Bagsværd Sø (27!). I*

4. Andromeda. Rosmarinlyng.

576. **A. polifolia** L. (Vild Rosmarin) H. 461; Drej. n. 441; F. D. 54; Rchb. l. c. XVII, tab. 1161.

Bladene linie-lancetformede, heelrandede med tilbagerullet Rand, glatte og paa Underfladen hvidgraae; *Blomsterne* langstilkede, skjærmformigt samlede i Spidsen af Grenene; *Kronen* ægformet-krukkeformet.

$^1/_2$—1' høi. Halvbusk med stedsegrønne Blade. Kronen blegrød. 6—7. ♄.

I Hedemoser: ikke sjelden paa *Halvøen;* i *Sjæll.* sporadisk, paa de øvrige Øer sparsom: *Falst.* Horreby Lyng! Lidstrup Lyng (Koch); *Loll.* Karleby ved Nysted (19), Søholt (5); *Langel.* ved Tranekjær (H.); *F.* Steenstrup, Fyenshoved (H.).

5. Arctostaphylos. Meelbærriis.

577. **A. Uva ursi** [Spr. Syst. II, pag. 287] (Stedsegrøn M.) Arbutus Uva ursi L., H. 462; F. D. 33; Arctostaphylos officinalis W. & Gr., Drej. n. 442; Rchb. l. c. XVII, tab. 1167.

Stængelen nedliggende, stærkt grenet; *Bladene* omvendtægformede, heelrandede, glindsende, stedsegrønne, nætformigtaarede; *Blomsterne* i sammentrængte, kortstilkede Klaser fra Spidsen af Grenene.

Kronen rosenrød ell. hvid med rød Krave. Bærret høirødt. Bladene ligne Tyttebærblade. 5—6. ♄.

Paa Lyngheder: alm. paa *Halvøen* fra Hederyggen mod V., sjeldnere Ø. for samme; paa *Øerne* meget sjelden: *Samsø* (Jacobsen), *Sj.* Tiisvilde (H.).

II. Digynia.

6. Scleranthus. Knavel.

578. S. **annuus** L. (Enaarig K.) H. 479; Drej. n. 450; F. D. 504.

Stængelen leddet, gaffeldeelt-grenet; *Bladene* sylformede, alsidigt vendte, modsatte, med knippestillede Blade (forkortede Grene) fra Bladhjørnerne; *Bægerfligene* ægformede, spidse, grønne med en smal hindeagtig Rand, mod Frugtmodningen aabne.

Hele Planten grøn. 5—7. ⊙. Var. med mere eller mindre grenet Stængel og

β, biennis Fr. (Fl. Scan. p. 118; H. N. XII, 61). Bægeret mod Frugtmodningen aabent. ⊙.

Paa dyrkede Marker, et alm. Ukrud. *β*, paa tørre Bakker: *Loll.* ved Grønnegade (5).

579. S. **perennis** L. (Fleeraarig K.) H. 479; Drej. n. 451; F. D. 563; H. N. XII, 62.

Bladene ensidigt vendte; *Bægerfligene* ovale, budte, med bred, hindeagtig Rand og grøn Midtnerve, mod Frugtmodningen lukkede, forøvrigt som foreg.

Stængelen ofte rødlig. Forekommer hyppigst med korte Ledstykker og tæt sammentrængt, knippeformet Blomsterstand, men var., som foreg., med forlængede Ledstykker og stærkt forgrenet Qvast. 6—8. ♃.

Paa udyrkede, sandige Marker og Bakker, ikke sjelden paa Halvøen, i det vestlige Fyen, Nordsjælland og Bornholm; i de øvrige Egne, især paa de mindre Øer, sparsom.

7. Saxifraga. Steenbræk.

a. *Hirculus* Tausch. Bægeret undersædigt, med tilbagebøiede Flige; Kronbladene gule. (Bladene heelrandede; overvintrer ved bladbærende Rodskud).

580. S. **Hirculus** L. (Filtstænglet S.) H. 472; Drej. n. 454; F. D. 200; H. N. I, 45.

Stængelen opret, i Spidsen beklædt med rustfarvet Filt, tilligemed de fremliggende eller opstigende Rodskud tætbladet; *Bladene* lancetformede; *Blomsterne* 1—3 i Spidsen af Stængelen; *Bægerfligene* budte, randhaarede; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med 2 bruskagtige Punkter (og flere brandgule Prikker) ved Grunden.

4—8" høi. 7—9. ♃.

I Hængedynd, fugtige Enge, ikke alm. og kun bemærket i Nordsjælland og paa Halvøen: *Sj.* Løvenborg, Slangerup (H.), Skjæremøllen ved Fredensborg (9), Tryggerød Mose! Terkelskov! Gjeddevad Mose ved Farum (14), Jonstrup, Langholmsmosen ved Dronninggaard (H.), Lyngby Mose (14), mellem Ermelund og Kongekilden! *J.* Estrup og Haven i Vendsyssel, Vildmosen, Gravens Mose (12), Ferslev og Gravlev ved Aalborg (Branth), Ravnstrup Mose mellem Viborg og Skive, Tange (16), Dalsgaard, Taastrup i Rindsherred (Dr.), fl. St. ved Viborg (Morville), Thorsted (2), Ringkjøbing (H.), Torslev, V. Velling (Dr.), Haraldslund, Kalbygaard! Nørup N. V. for Veile (30); *Sl.* Pulverholz ved Slesvig (16).

b. *Nephrophyllum* Gaud. Bægeret halvt-oversædigt, med oprette Flige; Kronbladene hvide ell. rødlige; (Bladene indskaarne; ingen Rodskud).

581. S. **granulata** L. (Kornet S.) H. 473; Drej. n. 455; F. D. 514.

Rodstokken med kugleformede, duunhaarede Løgknopper; *Stængelen* opret, faabladet; *Rodbladene* langstilkede, nyreformede, rundtakket-haandlappede; *Stængelbladene* næsten siddende, 3—5-lappede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Kronbladene* omvendt-ægformede, 2—3 Gange længere end Bægeret.

Hele Planten kirtelhaaret, 1/2—1' høi. Kronbladene hvide. 5—6. ♃.
Paa høie Enge, Bakker og mellem Krat, meget alm.

582. S. **tridactylites** L. (Trekløvet S.) H. 476; Drej. n. 456; F. D. 1517; H. N. XIII, 58.

Stængelen opret, udeelt eller fra Grunden af grenet; *Bladene* omvendt-ægformede eller kileformede, trefligede (eller -lappede); *Dækbladene* parvise, lancetformede, heelrandede; *Blomsterstilkene* spredte, enblomstrede, 3—4 Gange længere end den fuldvoxne Frugt.

2—4" høi. Hele Planten rødagtig, klæbrig-kirtelhaaret, Kronbladene smaae, hvide. Var. (paa smaae Expl.) med alle Bladene heelrandede (β, exilis Gaud.). $\frac{4}{2}$—$\frac{6}{1}$. ⊙.

Paa tørre, sandige Marker og Bakker. Fra *Slesvig* har jeg ikke seet Expl., forøvrigt forekommer den i alle Provindserne, men sporadisk og ikke i alle Egne; hyppigst i det nordl. *Jyll.* og *Nordsjælland.*

8. Gypsophila. Gipsurt.

583. **G. muralis** L. (Muur-G.) H. 480; Drej. n. 461; F. D. 1268; Rchb. ic. fl. germ. VI, tab. 239, fig. 4997 (og G. serotina 4998); H. N. XV, 40.

Stængelen fra Grunden af gaffeldeelt-grenet; *Bladene* linieformede; *Blomsterne* enlige, paa haarfine Blomsterstilke i Gaffeldelingerne; *Bægeret* femtandet, med afrundede Tænder; *Kronbladene* rundtakkede eller udrandede.

2—6" høi. Kronbladene rosenrøde. 7—8. ⊙.

Paa Marker og Steengjærder sjelden: *Sj.* Kronborg (H.). Hestkjøbgaarden ved Birkerød (Schum.), Kollekolle, Rudersdal (H.), Lyngbygaard ved Skjelskør (West); *Loll.* Nebbelunde (H.). (Er sandsynligviis paa flere af de angivne Steder nu forsvunden). ☞

† *G. Vaccaria* [Sibth. et Sm. fl. græc. I, 279]; Saponaria Vaccaria L. Vaccaria pyramidata Fl. Wett., Rchb. l. c. VI, tab. 245.

Stængelen foroven gaffeldeelt-grenet; *Bladene* æg-lancetformede, spidse, ved Grunden sammenvoxne; *Blomsterne* langstilkede, i fjerntblomstret Qvast; *Bægeret* opblæst, kantet-vinget med tilspidsede Tænder; *Kronbladene* i Spidsen uregelmæssigt tandede.

1—1½' høi. Kronbladene rosenrøde. 7—8. ⊙.

Ukrud mellem Hør ved Jonstrup (14), indvandret fra det sydlige Europa.

9. Saponaria. Sæbeurt.

584. **S. officinalis** L. (Læge-S.) H. 481; Drej. p. 160; F. D. 543; Rchb. l. c. VI, 4995; Silene Saponaria Fr. bot. not. 1842 p. 10.

Stængelen opret, udeelt eller i Spidsen grenet; *Bladene*

elliptiske eller lancetformede, spidse, trenervede; *Blomsterne* i Knipper fra Spidsen af Stængelen og Grenene, samlede til en Halvskjærm eller Top; *Kronbladene* omvendt-ægformede, ofte udrandede i Spidsen.

1—2' høi. Hele Planten glat ell. oventil duunhaaret; Kronbladene bleg-rosenrøde eller hvide. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, ikke sjelden, men sandsynligviis i ældre Tider udvandret fra Haver, hvorom det ogsaa synes at vidne, at den hyppigst forekommer med fyldte Blomster.

10. Dianthus. Nellike.

a. *Kohlrauschia* Kth. Bægeret femkantet, med vingeformigt fremstaaende Kanter.

585. **D. prolifer** L. (Knop-N.) H. 482; Drej. n. 457; F. D. 221; Rchb. l. c. fig. 5009; H. N. II, 44; Tunica Scop.

Stængelen oventil firekantet, glat, udeelt eller grenet; *Bladene* linieformede; *Blomsterne* i tæt Hoved, omgivet af (alm.) 3 Par hindeagtige *Svøbblade*, af hvilke det ydre Par ere korte, braadspidsede, de indre budte, af Længde med eller længere end Blomsterne; *Bibægeret* af Form med de indre Svøbblade; *Kronbladene* udrandede.

½—1½' høi; hele Planten glat; Hylsterbladene blegbrune; Kronbladene smaae, blegrøde (I hvert Hoved udspringer kun 1 Blomst ad Gangen). 7—8. ☉.

Paa sandige Bakker og Skrænter, sjelden i Danmark: ***Bornh.*** v. Hammershuus (8), Sorthat ved Hasle (Hjorth), paa Skrænterne mod Havet fra Boderne til Pythuset! *Sj.* Refsnæs (15); ***Moen*** v. Kjelby! Magleby og Ulfshale (Dr.); ***F.*** mellem Hessum og Gjerskov ved Hofmansgave (4), Samsø ved Maarup (2); ***J.*** Arnage Høi mellem Grenaa og Ebeltoft (H.). *

b. *Caryophyllum* Endl. Bægeret trindt, stribet.

aa. Blomsterne knippeformigt sammenhobede.

586. **D. Armeria** L. (Knippeblomstret N.) H. 482; Drej. n. 458; F. D. 230; Rchb. l. c. 5011.

Stængelen trind, duunhaaret, i Spidsen grenet; *de nedre Blade* lancetformede med smalere Basis, *de øvre* linieformede, budte, ved Grunden sammenvoxne til et kort, ligesaa bredt

som langt Rør; *Blomsterne* i Knipper fra Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bibægerbladene* lancetformede, sylspidsede, tæthaarede, næsten af Længde med Bægerrøret, tilligemed de ydre kortere Svøbblade bladagtige; *Kronbladene* i Spidsen tandede, Pladen omtrent halvt saa lang som Neglen.

1—1 1/2' høi. Bladene (idetmindste de øvre) tilligemed Bægeret haarede. Kronbladene mørkrøde med hvide Pletter, kun aabne i Solskin. 7—9. ⊙.

Paa Bakker, tørre Marker og i Udkanten af Kratskove, alm. i de sydligere Egne af Landet, især i det sydl. ***Fyen*** og paa ***Øerne*** i Østersøen (Bornh. indbefattet), i de nordlige Egne af ***Sj.*** og ***F.*** sjeldnere og kun sporadisk; ***Samsø*** ved Nordby (2), i ***J.*** meget sjelden: Kalø (16), Palsgaard (H.).

587. **D. Carthusianorum** L. (Kartheuser-N.) H. 481; F. D. 1694; Rchb. l. c. fig. 5019.

Blomsterløse Bladknipper fra Rodstokken; *Stængelen* firekantet, glat, udeelt eller i Spidsen kortgrenet; *Bladene* smalt og spidst linieformede, ved Grunden sammenvoxne til et forlænget Rør; *Blomsterne* i tætte Knipper fra Spidsen af Stængelen; *Bibægerbladene* omvendt-ægformede, pludseligt tilspidsede i en sylformet Braad, halvt saa lange som Bægerrøret, tilligemed Svøbbladene (1—2 Par) bruunt-hindeagtige; *Kronbladene* saugtakkede, Pladen og Neglen omtrent ligelange.

1/2—1 1/2' høi. Hele Planten glat; Bæger og Svøbblade i Spidsen randhaaret rue; Kronbladene røde. 6—8. ♃.

Ved Diger og Veikanter paa Amrom (Nolt., Schiøtz!).

† *D. barbatus* L. (Busk-N.) Rchb. l. c. fig. 5013.

Rodstokken udskyder talrige blomstrende og blomsterløse trinde Stængler; *Bladene* lancetformede; *Blomsterknipperne* tæt- og mangeblomstrede, hovedformede, omgivne af lange, tilspidsede Dækblade, *Bibægerbladene* og *Bægerfligene* sylformet tilspidsede, bladagtige; *Kronbladenes* Plade rundtakket, kortere end Neglen.

Kronbladene lysere eller mørkere røde, hvide med røde Punkter o. s. v. 7—8. ♃.

Dyrkes alm. i Haver som Siirplante, og forekommer hist og her

forvildet: ***Sj.*** Næsgaard ved Dronninggaard; ***Falst.*** Hanenov (14); ***F.*** hist og her i det sydlige (19); ***J.*** Venneberg, Aalborg (Grønlund)!

bb. Blomsterstanden fjerntblomstret med tydeligt stilkede Blomster i Qvast eller Top.

588. **D. deltoides** L. (Rundtakket N.) H. 483; Drej. n. 459; F. D. 577; Rchb. l. c. fig. 5040.

Rodstokken med blomsterløse Rodskud og (alm.) flere opstigende, grenede, duunhaaret-rue blomsterbærende Stængler; *Bladene* linieformede, de nedre budte, paa Rodskuddene linie-lancetformede; *Grenene* gaffeldeelte, en- eller faa- og fjernt-blomstrede; *Bibægerbladene* oftest eet Par (uden Svøbblade), ægformet-elliptiske, sylformet tilspidsede, halvt saa lange som Bægerrøret; *Kronbladene* med omvendt-ægformet, tandet-rundtakket Plade kortere end Neglen.

½—1' høi. Bladene frisk grønne, i Randen og paa Rygnerven fiint haaret-rue. Kronbladene rosenrøde med en mørkere Plet (i Form af en Vinkel) ved Grunden. 6—8. ♃.

β, glaucus. H. N. VII, 31 (D. glaucus L., Rchb. ic. crit. VI, 748). Mangestænglet, med kortere og mere tætbladede Stængler; Bladene budte, blaagraae; 2 Par Bibægerblade; Kronbladene hvide eller blegrøde, med en mørkere Plet.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker, alm. udbredt. *β*, sjeldnere: ***Sj.*** Sandmarker N. for Tiissø ved Halleby! Næstved, Kjøge (Dr.); ***Moen*** paa Mannehøiene (16); ***Loll.*** (5); ***F.*** Signenæs ved Horne (12); ***Bornh.*** ved Boderne (Rafn).

589. **D. superbus** L. (Strand-N.) H. 484; Drej. n. 460; F. D. 578; Rchb. l. c. fig. 5032.

Rodstokken med flere blomsterløse Rodskud og alm. 1 opstigende, grenet, glat Blomsterstængel; *Bladene* lancet-linie-formede, tilspidsede; *Grenene* oprette, gaffeldeelte, 2—5-blomstrede, danne en Top eller Qvast; *Bibægerbladene* 2 Par, de indre omvendt-ægformede, budte, kort braadspidsede, ¼ af Bægerrørets Længde; *Kronbladenes* Plade indtil nedenfor Midten deelt i mange traadformede Flige, omtrent lige lang med Neglen.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Blomsterne vellugtende; Kronbladene rød-lila, i Svælget guulgrønne med mørkrøde Haar. 7—9. ♃. Var. med Grene næsten fra Grunden af og med faae, i Spidsen samlede Grene, samt

β, *cæspitosus* Drej. (l. c.) Finere; Bladene smalere; Kronbladene hvide.

γ, *micropetalus!* Kronbladene smaae (Neglen 2—3 Gange længere end Pladen).

Paa Bakker, Græsmarker og Fælleder, især i Nærheden af Stranden, funden i alle danske Provindser (undtagen Bornh.), men ikke alm., sjeldnest paa Halvøen: *J.* Vissegaard ved Aalborg (Branth), Skinnersbro (H.), Bakker mellem Randers og Riis Mølle (7); *Sl.* Hedebakker ved Læk pr. Husum (16). — β, ved Flaskekroen med Hovedarten (16); γ, Ulfshale paa Møen (Holst). |*

III. Trigynia.

11. Silene. Liimurt.

a. Bægeret blæreformigt opblæst, med talrige (20—30) Striber.

* *Behen Moench. Blomsterne i regelmæssig Qvast (eller enlige i Spidsen af Stængelen).*

590. **S. inflata** [Sm. Fl. brit. ², 467] (Blære-Smelle) Drej. n. 464; Rchb. l. c. fig. 5120; Cucubalus Behen L., H. 485; F. D. 914.

Stængelen opret eller opstigende, grenet; *Bladene* lancetformede; *Blomsterne* nikkende, i en alm. mangeblomstret Qvast; *Blomsterstilkene* længere end eller af Længde med det under Blomstringen ovale, ved Grunden navleformigt indtrykte, mod Frugtmodningen ægformet-kugleformede Bæger; *Bægertænderne* spidse, trekantet-ægformede; *Kronbladene* med kileformigt udvidet Negl, dybt tokløvet Plade og utydelig, topuklet *Bikrone; Kapselen* ægformet-kugleformet, omtrent $^2/_3$ længere end Frugtholderen*).

---

*) Ved Frugtholderen forstaaes den hos flere Arter i denne Familie forekommende, mere eller mindre forlængede Frugtbund, som har Form af en Stilk, ved hvilken Kapselen er fjernet fra Bægeret.

1—2' høi. Planten glat, blaagrøn; Bægeret blegt (ofte rødagtigt) med mørkere Aarenæt; Kronbladene hvide. 6—8. ♃.

β, *petræa* Fr.! (Cucubalus Behen—petræus Fr. fl. Scan., H. N. IV, 51). Stænglerne talrige, nedliggende eller opstigende; en-, sjeldnere 2—3-blomstrede; Bladene korte, linielancetformede.

Ved Veie, paa tørre Enge, Marker og Bakker, alm. (I det sydlige Fyen og det vestlige Lolland meget sjelden; paa Smaaøerne Syd for F. ikke bemærket (12). *β*, Møens Klint nedenfor Sommerspiret (14); Hammeren paa Bornholm (Baagøe).

Anm. Støvdragerne alm. fremragende, omtr. af Længde med Griflerne; en Form med mindre Kronbld. og indsluttede Støvdr. meget kortere end Bægeret, er funden paa Kjøbenhavns Volde!

591. S. **maritima** [With. Bot. arr. II, 414] (Strand-L.) Rchb. l. c. fig. 5119; Cucubalus Lam., H. 486; H. N. IV, 52; Cucub. Behen *β*, L. F. D. 857.

Stænglerne (talrige, saavel blomsterbærende som blomsterløse, fra Rodstokken) ved Grunden nedliggende, tilsidst træagtige, med vedblivende, smalt lancetformede, i Spidsen tilbagebøiede, kjødfulde *Blade; Blomsterne* i faablomstret Qvast (eller enlige), oprette; *Kronbladene* mindre dybt kløvede, med tydelig, totandet *Bikrone; Kapselen* næsten kugleformet, omtrent dobbelt saa lang som *Frugtholderen*, forøvrigt som foreg.

1/2—1' høi. Kronbladene hvide. Var. med utydelig Bikrone (Hartm.). 6—8. ♃.

Paa Strandklinter, især paa Kalk, sjelden og kun bemærket ved de nordlige Kyster af Vesterhavet, Liimfjorden og Kattegattet: *J*. Bulbjerg (Fangel)! Løkken, Hirtsholmen, Frederikshavn (H.), Agger, Ottesund paa Thyholm! Løgstør, Bjørnsholm (12); Hesseløen (Brix i Kamphøv. Herb.). n.

b. Bægeret valseformet eller tragtformet, 10-stribet.

** *Atocion Fr. Blomsterne i regelret Qvast i Spidsen af Stængelen.*

† 592. S. **Armeria** L. (Knippeblomstret L.) H. 489; Drej. p. 161; F. D. 559; Rchb. l. c. fig. 5079; H. N. X, 39.

Stængelen opret; *Bladene* ægformede eller ovale; *Qvasten*

tætblomstret, med oprette Blomster, der alle naae omtrent lige høit; *Bægeret* forlænget-valseformet, mod Frugtmodningen tragt- eller kølleformet, med korte og budte Tænder; *Kronbladene* udrandede, med 2 sylformede *Bikronblade; Frugtholderen* af Længde med eller længere end *Kapselen.*

Hele Planten glat, blaagrøn; Stængelen under de øvre Led klæbrig; Bægeret blegrødt med mørkere Striber, Kronbladene rosenrøde, Støvknapperne violette. 7—8. ⊙.

Ukrud i Haver og paa Marker, sjelden og neppe oprindelig indenlandsk, men tilfældigt forvildet: *Sj.* Frederiksborg (Kyll.), Tryggerød, Taarbæk (19), Flaskekroen (H.), Boserup (Albrecht), Valø (Kyll.); ***Falst.*** S. Kirkeby (Koch); ***Loll.*** (Kyll. og Heerforths Herb.!), Svinsbjerg o. fl. St. (19).

*** *Otites Fr. Blomsterne i Klase eller Top, dannet af modsatte, qvastblomstrede Grene.*

593. **S. Otites** [Sm. Fl.. brit. 469] (Smaakronet L.) Rchb. l. c. fig. 5094; H. N. XI, 40; Cucubalus L., H. 487; F. D. 518.

Stængelen opret, med korte, blomsterløse Bladknipper ved Grunden; *de nedre Blade* omvendt-ægformede, langstilkede, *de øvre* linie-lancetformede; *Blomsterstanden* alsidigt klaseformet, med forkortede *Grene* og derved tilsyneladende krandsblomstret (med mange Blomster i Krandsene), eller de nedre Grene forlængede, oprette; *Blomsterne* oprette, oftest tvebo; *Bægeret* tragtformet-klokkeformet, med budte Tænder; *Kronbladene* hele, uden Bikrone; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

½—1' høi. Stængelen, fornemlig i Midten, klæbrig, forøvrigt glat eller fiint haaret; Bladene, især Dækbladene, randhaarede; Blomster og Frugter meget mindre end hos de to følg. Kronbladene guulgrønne, Støvdragerne bleggule. 6—7. ♃.

I Klitter og paa sandige Marker sjelden og kun bemærket i Halvøens vestlige Egne: *J.* fra Nymindegab til Skallingen (H.), Bordrup Sande (30), Varde (10), Ribe (6); Fanø, Romø, Sylt, Amrom (N., 16).

594. **S. nutans** L. (Nikkende L.) H. 488; Drej. n. 463; F. D. 242; Rchb. l. c. fig. 5108.

Stængelen opret, med korte Bladknipper ved Grunden;

Bladene omvendt-ægformede eller lancetformede med størst Brede ovenfor Midten; *Blomsterstanden* ensidigt klaseformet, med udstaaende, 3—5-blomstrede (paa fattige Expl. ofte enblomstrede) *Grene; Blomsterne* nikkende under Blomstringen; *Bægeret* kølleformet, mod Modenheden tragtformet, med spidse Tænder; *Kronbladene* tokløvede, med 2 sylformede *Bikronblade; Frugtholderen* $^{1}/_{2}$—$^{1}/_{3}$ af Kapselens Længde.

1—$1^{1}/_{2}$' høi. Duunhaaret, oventil klæbrig. Bægeret grønlighvidt med violette Striber. Kronbladene guulhvide, (aabne sig om Aftenen), Støvdragerne violette. 6—7. ♃.

Paa Bakker, Skrænter og i høitliggende Kratskove, bemærket i alle danske Provindser, men ikke overalt; hyppigst i Nordsjælland, paa Stevns og Møens Klint samt Bornholm!

Anm. Den glatbladede Form (*S. infracta* W. K., H. N. IV, 50; Rchb. l. c. fig. 5109) er, saavidt mig bekjendt, ikke funden i Danmark.

595. **S. viscosa** [Pers. Syn. I, 497] (Klæbrig L.) Drej. n. 462; Rchb. l. c. fig. 5099; H. N. XIII, 53; Cucubalus L., H. 487; F. D. 1209.

Stængelen opret; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, med bredere Basis, i Randen bølgede; *Blomsterstanden* alsidig, med 1—5-blomstrede, oprette *Grene; Blomsterne* oprette; *Bægeret* valseformet, mod Modenheden indsnøret i Spidsen, med budte Tænder; *Kronbladene* tokløvede, uden Bikrone; *Frugtholderen* $^{1}/_{2}$—$^{1}/_{3}$ af Kapselens Længde.

1—$1^{1}/_{2}$' høi, hele Planten klæbrig-haaret. Bladene, især de øvre, var. fra linie-lancetformede til bredt-ægformede. Kronbladene hvide. 6—7. ⊙.

Ved sandige Strandbredder, sjelden: *Sj.* Oxholm i Isefjorden (H.); *Loll.* Hyldekrog (5), Bredfjed (H.!); *F.* Fyenshoved, Romsø ved Hofmansgave (4)! *J.* Øerne i Horsens Fjord, Palsgaard (H.) (de vestligste bekjendte Voxesteder i Europa). ☞

**** *Viscago Fr. Blomsterne enlige, afvexlende, danne fjerntblomstrede Klaser.*

596. **S. anglica** L. (Engelsk L.) H. 488; F. D. 1643; Rchb. l. c. fig. 5056; H. N. VII, 32. (S. gallica og quinquevulnera L. og S. silvestris Schott (Rchb. 5054—55) høre til samme Art).

Stængelen opret eller opstigende, (ofte gaffeldeelt-grenet med enlige Blomster i Gaffeldelingerne; *Bladene* lancetformede, de nedre omvendt-ægformede; *Bægeret* med sylformede Flige, valseformet, mod Frugtmodningen ægformet, af Længde med eller lidet længere end de til samme Tid forlængede og udstaaende *Blomsterstilke; Kronbladene* omvendt-ægformede, heelrandede, tandede eller udrandede, med *Bikrone.*

$^1/_2$—$1^1/_2$ høi. Hele Planten, især oventil, klæbrig-duunhaaret; Bægeret grønstribet, Kronbladene smaae, hvide, sjeldnere rosenrøde. 7—8. ⊙.

Ukrud mellem Sæden, sjelden: *Sj.* Svenstrup ved Kalundborg (Baagøe)! Kartoffelagre S. V. for Magleby paa Amager! og paa Amager Fælled (19). *

12. Lepigonum. Hindeknæ.*)

a. Frøene ru-punkterede.**)

597. **L. rubrum** [Fr. Mant. 3, p. 33] (Mark-H.) Arenaria rubra α, L., Alsinella rubra Sw., H. 497; Alsine Wahlenb., Drej. n. 472; Spergularia Pers.

Stænglerne talrige, nedliggende eller opstigende, i Gjennemsnit trinde; *Bladene* traadformet-linieformede, flade, kort-braad-

---

*) De meget foranderlige Arter i denne Slægt trænge endnu til fortsat Opmærksomhed og Undersøgelse. Jeg har indtil videre i det Væsenlige fulgt *Kindbergs* »synoptisk framställning af växtslägtet Lepigonum« 1856 og det senere Værk af samme Forf., »Monographia generis Lepigonorum« Upsaliæ 1863.

**) Om Frøenes jævne eller rue Overflade, som Kindberg antager for Hovedsagen ved Arternes Adskillelse, er et virkelig constant Kjendetegn, forekommer mig tvivlsomt. Undersøgelsen af flere Arter fra Sydeuropa foranledige mig til at troe, at Frøene kunne variere i denne Henseende ligesaavelsom i Henseende til den vingede eller uvingede Rand, og i saa Fald vilde man f. Ex. neppe være istand til at adskille *L. neglectum* og *L. leiospermum.* (Forekomsten af jævne og rue Frøe hos en og samme Art uden andre væsenlige Forskjelligheder er ogsaa bemærket hos andre Slægter, f. Ex. Linaria). Jeg er imidlertid ikke istand til at fremføre mere end en Formodning i denne Henseende og har derfor indtil videre beholdt den tidligere Opstilling af Arterne.

spidsede; *Axelbladene* sølvglindsende, ægformede, tilspidsede, indbyrdes frie og i Spidsen alm. kløvede; *Blomsterstilkene* længere end Bægeret, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* lancetformede, budte, omgivne af en smal hindeagtig Rand, omtrent af Længde med Kapselen; *Frøene* meget smaae, pæreformede, hvælvede, med ophøiet Rand, men uden Hindekant.

Bladene paa Grund af forkortede Grene i Bladhjørnerne tilsyneladende krandsstillede, alm. blaaagtig-grønne. Var. i Henseende til Beklædningen (glat eller kirtelhaaret), Ledstykkernes og Blomsterstilkenes Længde o. s. v. Kronbladene rød-lila. 5—7. ⊙ eller ⊙. Følgende Former kunne adskilles:

α, *campestre* (Fenzl.) Bladene kortere end Ledstykkerne, Stænglerne langstrakte, Qvastens Grene fjerntblomstrede, foroven klaseformede.

β, *radicans* (Presl.) Kdbg. (Arenaria media F. D. 2232; L. rubrum β, arenarium Lge. Haandb. 2 Udg. p. 301). Lavere, nedliggende og stundom rodslaaende; Ledstykkerne meget korte (kortere end Bladene), Axelbladene stærkt udviklede, Qvasten kort og mere tætblomstret, Blomsterne mindre.

α, paa tørre Marker, Overdrev og ved Veie alm., β, paa mager Sandjord, især ved Strandbredder.

*598. **L. neglectum** [Kindb. Bot. not. 1857 p. 84] (Kjødbladet H.) H. N. XV, 46; L. salinum (Presl.) Kindb. Monogr. p. 36; Spergularia rubra β, pinguis Gren. & Godr. Fl. Fr. I, 275; Lepigon. rubr. β, pingue Lge. Haandb. 1 Udg. p. 268 (excl. Syn. L. medium Fr.); Alsinella marina F. D. 2231.

Bladene halvtrinde, kjødfulde, *Axelbladene* korte, bredt ægformede, mindre glindsende; *Kronbladene* blegrøde ell. hvide, *Støvdragerne* ofte 5; *Kapselen* længere end Bægeret, forøvrigt som foreg.

Ved Strandbredder, sjeldnere end de øvrige Arter, f. Ex. *Sj.* Flaskekroen (Didrichsen)! *Loll.* paa inddæmmede Steder ved Nakskov og Rødby Fjorde (19)! *Bornh.* S. O. for Rønne (14). *

Anm. Denne Art danner et Overgangsled fra foreg., som den ligner i Frøenes Bygning, til den følgende, som den i Habitus og de fleste øvrige Kjendetegn nærmer sig. Muligviis ere denne og følgende kun 2 Former af samme Art, for hvilken da Navnet *L. salinum* maatte beholdes, skjøndt dette Navn ikke er heldigt, da det passer for de

fleste Arter. Jeg har beholdt det ældre kindbergske Navn for denne Art, som han nu henfører til L. salinum (Presl) Fr., men saavidt jeg kan skjønne har Fries, idetmindste for en Deel, under sin L. salinum havt følgende Art, der er saa hyppig ved de nordiske Strandbredder, for Øie. *L. medium* Fr. (mant. 3, 34; H. N. VIII, 37) som jeg tidligere urigtig henførte hertil, adskilles efter Fr. og Kindb. (l. c.) ved en vedvarende Rod, trinde Stængler, ikke tilbagebøiede Blomsterstilke omtrent af Bægerets Længde, jævne Frøe. Denne findes muligen ogsaa hos os, men jeg er ikke istand til at angive noget bestemt Voxested.

b. Frøene jævne.

599. **L. leiospermum** [Kindb. Monogr. p. 23] (Glatfrøet H.) L. salinum Fr. ex p., H. N. XIV, 42; Kindb. l. c. p. 43; Arenaria marina F. D. 740 (ikke god).

Stængelen enlig, ved Grunden udeelt og opret, eller flere fra Grunden og nedliggende, i Gjennemsnit fladtrykt; *Bladene* kjødfulde, trindt-fladtrykte, linieformede; *Axelbladene* forneden sammenvoxne, med bredt triangelformede, spidse Flige; *Blomsterstilkene* lidet længere end Bægeret, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* ovale, budte, 1/3 kortere end den budt trekantede *Kapsel; Frøene* omvendt-ægformede, med ophøiet Rand (af den bøiede Kim), alle (eller de fleste) uden Hindekant.

Frøene større end hos Nr. 597, mindre end hos følg. De unge Bladknipper i Bladhjørnerne faabladede eller 0. Var. desuden, ligesom de øvrige Arter, glat og kirtlet-duunhaaret. Kronbladene blegrøde. 7—9. ⊙. De vigtigste Former af denne mangeformede Art ere følgende:

α, *cymosum!* Blomsterstanden med indtil Spidsen bladbærende Grene.

1, *apterum.* Alle Frøene uvingede.

2, *heterospermum.* Vingede og uvingede Frøe (endog i samme Kapsel) blandede indbyrdes.

3, *alatum.* Alle Frøene vingede.

β, *racemosum!* Qvastens Grene forlænget-klaseformede, i Spidsen bladløse.

Alm. ved Havkysterne paa feed Leer- eller Marskbund. Formen *α* 1, er den meest udbredte, 2, sjeldnere, 3, ved Dragør! Formen *β* har jeg kun seet fra Flaskekroen (Didr.); den er ogsaa funden i ***Loll.*** ved Nebbelunde (19).

600. **L. marinum** [Wahlb. Fl. gothob. p. 47] (Vingefrøet H.) Fr. l. c. p. 35; H. N. VIII, 38; Arenaria rubra β, marina L., A. marina E. B. 958; Alsine Drej. n. 473; Alsinella H. 497 (indbefatter tillige foreg.); Aren. marginata DC.

Stænglerne talrige (udgaaende fra en tyk og kjødfuld Pælerod), udstrakte eller opstigende, i Gjennemsnit fladtrykte; *Bladene* halvtrinde, kjødfulde, linieformede; *Axelbladene* forneden sammenvoxne, med bredt-triangelformede, spidse Flige; Qvastens Grene foroven bladløse; *Blomsterstilkene* udvidede under Bægeret og længere end dette, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* ægformet-elliptiske, halvt saa lange som den trindt-ægformede, opblæste *Kapsel; Frøene* rundagtige, med svagere ophøiet Rand, alle (elller de fleste) med en (under Lupen) stribet-tandet Hindekant.

Er i alle Dele større og kraftigere end de foreg. Hele Planten glat med Undtagelse af Blomsterstanden, som var. mere eller mindre kirtelhaaret. Kronbladene blegrøde. 7—9. ♃.

β, fasciculare (L. fasciculare Lönnroth, Observ. crit., Ups. 1854, p. 13) med tæt og tueformigt samlede Stængler, mere sammentrængt Blomsterstand, oprette, mod Frugtmodningen vandret udspærrede (ikke tilbagebøiede) Blomsterstilke, Kapselen neppe ½ Gang længere end Bægeret, Frøene omvendt-ægformede, med ophøiet Rand og uden Hindekant.

Paa lignende Steder som (og i Selskab med) foreg., ikke sjelden, især hyppig i Marskegnene paa Halvøens Vestkyst. β, Marskenge paa Føhr (20)! ⚹

Anm. Den under β, beskrevne Form er i Udseende og flere Characterer væsenlig forskjellig fra Hovedarten, og de paa Føhr samlede Exemplarer staae navnlig saa nær ved *L. azoricum* Kindb., at kun de jævne (ikke ru-punkterede) Frøe synes at adskille dem fra denne. Ved Udsædsforsøg i botanisk Have med Frøe, samlede paa det nævnte Voxested, har den imidlertid tabt flere af de Eiendommeligheder, som adskilte den vildvoxende Plante fra L. marinum, og jeg maa altsaa antage den for en blot Localform af denne, hvilket ogsaa Fries og Kindberg (Monogr. p. 21) antage. Saafremt den af mig fremsatte Formodning om Uholdbarheden af en skarp Adskillelse mellem Arterne med jævne og ru-punkterede Frøe skulde bekræfte sig, antager jeg at *L. azoricum* Kindb. ogsaa maa forenes med L. marinum.

13. Alsine. Norel.

601. **A. viscosa** [Schreb. Spicil. p. 30] (Klæbrig N.) H. N. I, 41; A. tenuifolia *β*, viscosa Koch Syn. 125; Alsinella Hartm. Sk. Fl. 1 Uppl. p. 176, H. 498; F. D. 389 (Arenaria tenuifolia) og 1754; Sabulina Rchb. ic. fl. g. V, fig. 4917.

Stængelen enkelt, næsten fra Grunden af gaffeldeelt-grenet og dannende en spredtblomstret *Qvast; Bladene* sylformede; *Blomsterstilkene* i Gaffeldelingerne, traadfine, oprette, mod Frugtmodningen længere end Bladene og 2—3 Gange længere end Bægeret; *Bægerbladene* lancet-sylformede, trenervede, længere end *Kronbladene*, af Længde med eller længere end den valseformede *Kapsel.*

1—3" høi. Blomsterstilke og Bæger kirtelhaarede; Kronbladene hvide, meget smaae. 6—7. ⨀.

Paa tørre Marker og Bakker, sjelden: ***Møen*** mellem Aborrebjerget og Liselund! Steengaard (20); *Sl.* (N.)? Hovedarten (A. tenuifolia Wahlenb.), som er glat og alm. større af Væxt, med Kapselen oftest længere end Bægeret, er ikke funden i Danmark. ⚲

14. Halianthus. Strandarve.

602. **H. peploides** [Fr. Fl. Hall. p. 75] (Tykbladet S.) Drej. n. 474; Arenaria L., H. 500; F. D. 624; Honkenya Ehrh., Rchb. l. c. fig. 3670.

Stængelen udstrakt, modsat-grenet (den ene Green mindre); *Bladene* tætsiddende, korsviis-modsatte, ægformet-elliptiske, kjødfulde med en bruskagtig Rand; *Blomsterne* i faablomstret Qvast i Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bægerbladene* ovale, budte, ennervede; *Kapselen* kugleformet.

Hele Planten glat og glindsende. Kronbladene hvide, var. uden Kronblade (*β*, *apetalum* Rostr.).

Alm. ved Strandkysterne paa den yngre sandige Havstok. *β*, ved Skaarupør i Fyen (19).

15. Arenaria. Sandvaaner.

603. **A. serpyllifolia** L. (Smaakronet S.) H. 502; Drej. n. 475; F. D. 977; Rchb. l. c. fig. 4941.

Mangestænglet, med opstigende, oventil gaffeldeelte *Stængler*; *Blomsterstanden* qvastformet; *Bladene* stilkløse, ægformede, spidse, i tørret Tilstand fleernervede; *Blomsterstilkene* ½ Gang længere end Bægeret; *Bægerbladene* lancetformede, tilspidsede, trenervede, længere end *Kronen* og af Længde med eller lidet længere end *Kapselen*.

6—8. ⊙. Var. betydeligt i Henseende til Beklædningen, Stænglernes og Ledstykkernes Længde o. s. v. De meest iøinefaldende Former ere:

α, *scabra* Fenzl. Graaagtig af meget korte og fine Haar.

* *tenuior* Koch. 4—6" høi; Ledstykkerne mange Gange længere end Bladene, Stængel og Blomsterstilke meget fine; Qvasten fjernt- og mangeblomstret.

** *condensata!* 1—2" høi; Bladene bredt-ægformede, længere end Ledstykkerne og derved taglagte; Stænglerne nedliggende, 1—3-blomstrede.

β, *glutinosa* Koch. Blomsterstilke og Bæger beklædte med kirtelbærende Haar.

Alm. paa Græsmarker, Bakker o. s. v. *α*, den hyppigere Form, *β*, sjeldnere, f. Ex. ved Sorø! ** paa tørre Sandmarker: *Sj.* Veirhøi! ***Bornh.*** ved Rønne!

16. Moehringia. Skovarve.

604. **M. trinervia** [Clairv. Man. herb. 150] (Trenervet S.) Rchb. l. c. fig. 4943; Arenaria L., H. 501; Drej. n. 476; F. D. 429.

Mangestænglet, med opstigende, oventil gaffeldeelt-grenede *Stængler; Bladene* ægformet-elliptiske, trenervede, de nedre stilkede; *Blomsterstilkene* i Spidsen nikkende, 2—3 Gange længere end Bægeret; *Bægerbladene* længere end Kronen og Kapselen, lancetformede, spidse, trenervede, med stærkere og randhaaret Midtnerve.

Bladene randhaarede, forøvrigt er Planten mere eller mindre beklædt med korte Haar eller glat. 5—6.

I fugtige Kratskove, ved Gjærder o. s. v. alm. udbredt.

17. Stellaria. Fladstjerne.

a. Bladene siddende, Stængelen glat.

aa. De nærmeste Blade ved Blomsterne urteagtige.

605. S. **Holostea** L. (Skarpbladet F.) H. 491; Drej. n. 470; F. D. 2650; Rchb. l. c. fig. 4908.

Stængelen nedliggende, med opstigende, skarpt firekantede Grene; *Bladene* lancet-linieformede, fra en bredere Basis efterhaanden tilspidsede, i Randen og paa Rygnerven rue; *Blomsterne* i Qvast fra Spidsen af Grenene; *Bægerbladene* lancetformede, nerveløse, halvt saa lange som de til Midten kløvede *Kronblade; Kapselen* kugleformet, opblæst, omtrent af Længde med Bægeret.

Stængel (og Grene) meget skjør, forneden beklædt med vedblivende, henvisnede Blade og alm. skjult under Løvet, Blomsterne store. 5—6. ♃.

I Skove, Krat og ved Gjærder, alm. udbredt.

Anm. Den i F. D. tab. 598 under Navn af Stellaria Holostea afbildede Plante hører neppe hertil, men snarere til *St. graminea* eller *palustris*, og er forøvrigt for slet til med Sikkerhed at kunne bestemmes.

606. S. **crassifolia** [Ehrh. Beitr. 3, p. 60] (Tykbladet F.) H. 494; Drej. n. 466; F. D. 2114.

Stængelen firekantet, oventil gaffeldeelt-grenet; *Bladene* noget kjødfulde, linie-lancetformede eller elliptiske, med smalere Basis; *Blomsterne* enlige i Gaffeldelingerne; *Blomsterstilkene* under Bægeret udvidede og dannende en undersædig Skive, flere Gange længere end de lancetformede, i tørret Tilstand svagt trenervede *Bægerblade; Kronbladene* næsten til Grunden todeelte, lidet længere end Bægeret; *Kapselen* ægformet, $1/2$ Gang længere end Bægeret.

6—8. ♃. Var.

α, elodes (M. Bieb.) Rchb. l. c. fig. 4909. Udløbere fra Grunden, Stængelen opret eller opstigende, oventil grenet, med forlængede Ledstykker og mindre kjødfulde Blade.

β, brevifolia [Rafn II, p. 763] H. N. V, 33; S. graminea c, F. D. 415; S. crassifolia Rchb. l. c. fig. 3667. Stængelen fra

Grunden af grenet, med nedliggende Grene og forkortede Ledstykker.

Sporadisk og ikke alm., men bemærket i alle Provindserne (hyppigst i det østl. *Sjæll*): *α*, i Moser og fugtige Enge, *β*, paa Strandenge og ved Strandbredder mellem fugtig Tang. [*

bb. Bladene ved Blomsterne hindeagtige.

607. **S. uliginosa** [Murr. Prodr. stirp. goett. p. 55] (Sump-F.) H. 494; Drej. n. 467; F. D. 2535; Rchb. l. c. fig. 3669; H. N. III, 32.

Mangestænglet, med firekantede, svage, opstigende eller udspredte *Stængler; Bladene* lancetformede, ved Grunden svagt randhaarede; *Blomsterne* i Qvast fra Green- eller Bladvinklerne; *Dækbladene* glatte, *Blomsterstilkene* udspærrede, under Bægeret udvidede; *Bægerbladene* lancetformede, trenervede, meget længere end de næsten til Grunden todeelte *Kronblade; Støvdragerne* omkringsædige; *Kapselen* ægformet, af Længde med Bægeret.

Bladene mat-blaagrønne, ofte bølgede, Kronbladene meget smaae. 5—7. ⊙.

Ved Kildevæld og paa sumpige Steder ikke sjelden.

608. **S. palustris** [Retz. Prodr. p. 106] (Kjær-F.) Drej. n. 468; H. N. VII, 33; S. glauca With., H. 493; F. D. 2115; Rchb. l. c. fig. 4909.

Stængelen firekantet, fra Grunden af grenet, med oprette Grene; *Bladene* smalt- eller lancet-linieformede, med tilbagebøiet Rand, tilligemed *Dækbladene* glatte; *Blomsterne* 1—2 fra Spidsen af Grenene eller flere qvastformigt samlede i Green- eller Bladvinklerne, *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udspærrede; *Bægerbladene* æg-lancetformede, tilspidsede, svagt trenervede, kortere end de næsten til Grunden tokløvede *Kronblade; Kapselen* oval, omtrent af Længde med Bægeret.

6—7. ♃. Kronbladene snart dobbelt saa lange, snart kun lidet længere end Bægeret. Var. desuden:

α, *glauca.* Hele Planten blaagrøn.

β, *viridis.* Bladene frisk-grønne.

I Hængedynd, Tørvmoser og fugtige Enge alm. (*α*, hyppigere end *β*).

609. **S. graminea** L. (Græsbladet F.) H. 492; Drej. n. 469; F. D. 2116; Rchb. l. c. fig. 4911.

Stængelen firekantet, fra Grunden af grenet, med svage, opstigende eller udstrakte *Grene; Bladene* lancetformede eller linieformede, tilligemed *Dækbladene* ved Grunden ofte randhaarede; *Blomsterne* i endestillet, fjernt- og mangeblomstret Qvast med efter Blomstringen udspærrede *Blomsterstilke; Bægerbladene* lancetformede, trenervede, af Længde med eller kortere end de næsten til Grunden kløvede *Kronblade; Kapselen* elliptisk eller oval, lidet længere end Bægeret.

Bladene mørkgrønne, glindsende. 6—8. ♃. Var.

α, *grandiflora* (♂). Blomsterne større; Kronbladene næsten dobbelt saa lange som Bægeret; Støvdragerne lidet kortere end Kronbladene, med rødt Støv.

β, *parviflora* (♀). Blomsterne mindre; Kronbladene omtrent af Længde med Bægeret, Støvdragerne kortere end Frugtknuden, med guult Støv; Griflerne næsten ligelange med Kronbladene.

γ, *spathulata* Rchb. l. c. fig. 4910. Bladene paa de blomsterløse Rodskud omvendt-ægformet-elliptiske, kortstilkede.

Paa Græsmarker, høie Enge og ved Gjærder, alm. udbredt (*α*, og *β*); *γ*, *Sj.* i en Grøft ved Flaskekroen! *F.* Ø. Aaby (19).

b. Bladene stilkede, med ved Grunden afrundet Bladplade; Stængelen (idetmindste for en Deel) haaret.

610. **S. media** [Vill. delph. 3, 615] (Fuglegræs). Drej. n. 465; Rchb. l. c. fig. 4904; Alsine L., H. 348; F. D. 525.

Mangestænglet; *Stænglerne* opstigende eller udstrakte, trinde, ensidigt haarede; *Bladene* æg-hjerteformede, med randhaaret Bladstilk, forøvrigt glatte, de øverste (1—3 Par) stilkløse, elliptiske; *Blomsterstanden* qvastformet; *Blomsterstilkene* ensidigt haarede, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægerbladene* budte,

elliptiske eller ovale, længere end de til Grunden kløvede Kronblade, kortere end den ovale Kapsel.

Stængelen meget skjør. Blomstrer hele Aaret igjennem. ⊙. Var.

α, *vulgaris*. Stængelen fiin, Støvdragere 3—5; Kronbladene alm. kortere end Bægeret.

β, *neglecta* Koch; (S. neglecta Whe., Rchb. l. c. fig. 4905; Alsine media decastemon H. 349; F. D. 438). Høiere og kraftigere, med noget kjødfulde Blade; Kronbladene næsten af Længde med Bægerbladene; 10 Støvdragere.

γ, *apetala!* uden Kronblade.

Alm. Ukrud overalt paa løs, især dyrket Jord; *β*, især paa fugtige Steder i Skove; *γ*, Juellinge paa Lolland, Vresen i Storebælt (19); ***Bornh.*** Fævagten ved Rønne (Zahrtmann).

611. S. **nemorum** L. (Skov-F.) H. 491; Drej. n. 471; F. D. 271; Rchb. l. c. fig. 4906; H. N. VI, 28.

Stængelen fra en krybende *Rodstok* opret, alsidigt haaret (idetmindste foroven); *Bladene* hjerteformede eller ægformede, tilligemed Bladstilken randhaarede, de øverste Par stilkløse; *Blomsterne* i endestillet Qvast; *Blomsterstilkene* duunhaarede, før Blomstringen nikkende, efter samme udspærrede; *Bladene ved Blomsterne* grønne; *Bægerbladene* elliptiske, halvt saa lange som de næsten til Grunden kløvede *Kronblade*, kortere end *Kapselen*.

Bladene meget tynde. *Var.* med glat eller ensidigt haaret Stængel og glatte Blomsterstilke (Heiberg)! $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♃.

I Løvskove sporadisk, men ikke sjelden, bemærket i alle Provindser.

IV. Pentagynia.

18. Agrostemma. Klinte.

612. **A. Githago** L. (Almindelig K.) H. 511; Drej. n. 480; F. D. 576; Githago segetum Desf., Rchb. l. c. fig. 5132.

Bladene og *Bægerfligene* linieformede, de sidste dobbelt saa lange som det ægformede, tinervede *Bægerrør*.

$1^1/_2$—$2^1/_2$' høi, med store, fjerntsiddende Blomster. (Expl. paa mager Jord lavere, $^1/_2$—1' høie, ofte enblomstrede og med mindre Blomster). Hele Planten, især Bægeret, langhaaret. Kronbladene violetrøde med blaaagtige Striber. Frøene store, knudret-rue. 6—7. ⊙.

Alm. Ukrud i Vintersæden.

19. Melandrium. Pragtstjerne.

a. Støvtraadene ved Grunden haarede; 5 Grifler, Blomsterne tvebo.

613. **M. diurnum** [Fr., Lychnis Sibth. Fl. oxon. p. 145] (Dag-P.) Rchb. l. c. fig. 5126; Lychnis silvestris Rafn II, 790; H. 513; Drej. n. 484; F. D. 2172; L. dioeca *α*, L.

De nedre Blade omvendt-ægformede eller elliptiske, langstilkede, *de øvre* ægformede eller elliptiske, stilkløse; *Blomsterstanden* en endestillet Qvast; ♀ *Bægeret* ægformet eller elliptisk, med lancet-triangelformede Tænder; *Kapselen* ægformet-oval, med tilbagerullede Tænder; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

Hele Planten langhaaret, Haarene uden Kirtler; Kronen mørkrosenrød, aaben om Dagen og uden Lugt. 5—6. ♃.

β, *expallens*. Kronbladene blegrøde eller hvide.

Ved Aabredder, i fugtige Kratskove, ikke sjelden (yderst almindelig ved levende Hegn i Angel! mindre hyppig i det sydlige og vestlige Sjæll.). *β*, *Sj.* Ordrup! Jonstrup (14); *Falst.* Hallerup Skov (Koch); *Loll.* Nakskov (19); *J.* Veile!

614. **M. vespertinum** [Fr., Sibth. l. c.] (Aften-P.) Lychnis pratensis Rafn 792; H. 514; Drej. n. 483; L. dioeca *β*, L., F. D. 792; Rchb. l. c. fig. 5125.

Bladene elliptiske eller lancetformede, de nedre kortstilkede, de øvre stilkløse; *Blomsterstanden* en endestillet, fjerntblomstret Qvast; ♂ *Bægeret* ovalt, ♀ *Bægeret* opblæst ægformet, med forlænget-linieformede Tænder; *Kapselen* kugleformet-ægformet, med oprette, i Spidsen svagt udbøiede Tænder; *Frugtholderen* 0.

Stængler og Blade korthaarede, Blomsterstilke og Bæger kirtelhaarede; Blomsterne større end hos foreg., udspringe om Aftenen, og have en svag, men behagelig Lugt. Kronbladene hvide. 6—9. ♃.

β, *laciniatum!* Kronbladene dobbelt tokløvede.

γ, *coloratum* Rostr. Kronbladene blegrøde.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge alm. *β*, *Bornh.* ved Ø. Larsker (Baagøe)! *γ*, *F.* Skaarupør; *Loll.* Steensgaard (19).

b. Støvtraadene glatte; 3 Grifler; Blomsterne ☿.

615. **M. noctiflorum** [Fr. Bot. not. 1842 p. 170] (Nat-P.) H. N. IX, 37; Silene L., F. D. 2470; Rchb. l. c. fig. 5063.

De nedre Blade omvendt-ægformede, kortstilkede, *de øvre* lancetformede eller elliptiske, stilkløse; *Blomsterne* i endestillet, fjerntblomstret Qvast; *Bægeret* før Udspringningen valseformet, mod Frugtmodningen elliptisk, med forlænget-sylformede Tænder; *Kapselen* ægformet med tilbagebøiede Tænder, 6—8 Gange længere end *Frugtholderen.*

Hele Planten klæbrig-kirtelhaaret; Kronen blegt-kjødfarvet, vellugtende, aabner sig om Aftenen. 7—9. ☉.

Ukrud mellem Sæden, ikke alm. og oprindelig indført: *Sj.* Hillerød Ladegaard (A. Rafn), Taarbæk (15)! Marker mellem Svanemøllen og Kalkbrænderiet! Bakkehuset! Amager paa fl. St., f. Ex. Sundbyvester, Kastrup! *Falst.* N. Ørsløv, Øverup (14), Karleby (Koch); *Bornh.* Rønne (14); *J.* Aalborg (Grønlund)!

20. Lychnis. Trævlekrone.

616. **L. Flos cuculi** L. (Eng-T.) H. 512; Drej. n. 482; F. D. 590; Rchb. l. c. fig. 5129.

Stængelen furet; *Bladene* smalt-lancetformede; *Blomsterstanden* qvastformet i Spidsen af Stængelen og de modsatte Grene; *Bægeret* klokkeformet, med korte, spidst triangelformede Tænder; *Kronbladene* dybt haandformigt kløvede i 4 linieformede Flige; *Bikronbladene* sylformede, hindeagtige; *Kapselen* oval-kugleformet; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

1—2' høi. Stængelen ru og beklædt med fjerne, nedadvendte Haar. Kronbladene rosenrøde, sjeldnere hvide. 6—7. ♃.

Alm. paa Enge.

21. Viscaria. Tjærenellike.

617. **V. purpurea** [Wimm. Fl. v. Schles. p. 67] (Almindelig T.) Lychnis Viscaria L., H. 512; Drej. n. 481; F. D. 1032; Rchb. l. c. fig. 5131.

Stængelen opret, jævn, under Ledene mørkrød-klæbrig, med mangebladede Bladknipper ved Grunden; *Bladene* lancet-linieformede; *Blomsterstanden* klaseformigt forlænget, dannet af modsatte, kortstilkede, 3—5-blomstrede Knipper; *Bægeret* tragtformet, med korte, spidst triangelformede Tænder; *Kapselen* oval, ½ Gang længere end *Frugtholderen.*

1' høi, glat. Stængelbladene ved Grunden uldet-randhaarede. Kronbladene rosenrøde, sjeldnere hvide. 5—6. ♃.

Paa tørre Marker og Bakker, især paa sandig Grund, ikke sjelden og bemærket i alle Provindser, dog sjeldnere i det sydlige **Fyen**, **Loll.** og **Falst.** end i de andre Egne.

22. Cerastium. Hønsetarm.

(Kronbladene hos alle Arterne hvide).

a. Enaarige. Hele Planten døer efter Frugtmodningen.

618. **C. tetrandrum** [Curt. Fl. lond. fasc. 6 t. 31] (Firehannet H.) H. II, 187; F. D. 2117; H. N. XV, 44; Lindeberg Novit. fl. Scand. I, p. 8; Esmarchia cerastoides Rchb. l. c. fig. 4954.

De nedre Blade spadeformede, *de øvre* ovale eller omvendtægformede, budte; *Dækbladene* heelt grønne, bredt ægformede; *Blomsterstilkene* 2—4 Gange saa lange som Bægeret, efter Afblomstringen lidet bøiede, mod Frugtmodningen aldeles oprette; *Støvdragere* og øvrige Blomsterdele 4; *Kapselen* ret, lidet længere end Bægeret.

Klæbrig-kirtelhaaret, guulgrøn; Bladene kjødfulde, aftage i Størrelse fra Stængelens første Gaffeldeling nedefter.

I Sandklitterne paa Manø og List (N.). ⚹

619. **C. pumilum** [Curt. l. c. t. 30] (Lav H.) Rchb. l. c. fig. 4969.

Bladene ægformet-ovale; *Blomsterstilkene* først nikkende, efter Afblomstringen udstaaende eller oftest oprette, lidet længere end Bægeret; *de øvre Dækblade* og *Bægerbladene* smalt hindekantede; *Kronbladene* neppe halvt saa lange som Bæger-

bladene; *Støvdragere* 5—10; *Kapselen* dobbelt saa lang som Bægeret, ret eller i Spidsen svagt bøiet.

Stængelen lav (1—2" høi), var. nedliggende eller opret, overalt tilligemed Bægeret korthaaret og mere eller mindre kirtelhaaret. 5—7.

β, abortivum! Blomsterstilkene meget korte, Blomsterne golde.

Sjelden i Danmark: ***Bornh.*** paa sandige Marker mellem Pythuset og Stampen! Rønne (14), Nexø (20), Christiansø (Didr.); Saltholm (Hoffmeyer)! *β*, Kongelunden paa Amager (19)!

Anm. Efter Lector Lindebergs nøiagtige Undersøgelser (l. c. p. 8) om denne og foreg. Art synes det yderligere at bekræftes, hvad jeg ogsaa (Haandb. 2 Udg. p. 311) formodede, at denne Art ikke, som Gren. (fl. Fr. I, 269) antager, bør forenes med *C. tetrandrum* Curt., men derimod med *C. glutinosum* Fr. (nov. p. 132, H. N. IV, 54; F. D. 2537; C. obscurum Chaub., C. varians *β*, obscurum Coss. & Germ. atl. tab. V). Denne Form, som adskilles ved kraftigere, mere klæbrige Stængler, Dækbladene aldeles uden Hindekant og Kronbladene alm. større, forekommer paa enkelte Steder i Sverige og er hyppig i Sydeuropa, men hidtil ikke bemærket i vor Flora. Fra følg. er den let kjendelig ved en meget mere sammentrængt Qvast, kortere og efter Afblomstringen oprette Blomsterstilke og smalere Hinder paa Bæger- og Dækblade. Fra foreg. Art adskilles den let ved sildigere Blomstringstid, femdelelige Blomster, meget kortere Blomsterstilke og længere Kapsel m. m.

620. **C. semidecandrum** L. (Femhannet H.) Fr. nov. p. 134; H. 517; Drej. n. 490; F. D. 1212; Rchb. l. c. fig. 4968.

Stængelen fiin; *Bladene* ovale eller elliptiske med kort Spids, de nedre omvendt-ægformede, kortstilkede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede, efter Frøspredningen oprette, 2—4 Gange længere end Bægeret; *Dækbladene* med en bred hvid hindeagtig Rand; *Bægerbladene* længere end Kronbladene, med en bred, hindeagtig, i Spidsen gnavet-tandet, glat Rand; *Støvdragere* alm. 5; *Kapselen* ret eller i Spidsen svagt bøiet, neppe dobbelt saa lang som Bægeret.

5—6. En meget foranderlig Art i Henseende til Beklædningen, Bladformen, Blomsterstanden, Støvdragernes Antal (indtil 10) o. s. v.

α, vulgare. Hele Planten graaagtig-duunhaaret.

β, viscidum Fr., H. N. I, 39; C. viscosum H. 516; F. D. 1211, C. glutinosum Rchb. l. c. (ikke Fr.) Planten, især Blomsterstilke og Bæger, klæbrig-kirtelhaarede.

Alm. paa tørre Marker, Steengjærder o. s. v. (saavel α som β).

Anm. Den glatte Form — *macilentum*, Fr. nov. p. 135 (C. macilentum Aspegr.) er mig ikke bekjendt at være funden i Danmark. (Arterne af denne Afdeling i vor Flora fortjene en nærmere Eftersøgning og Undersøgelse).

621. **C. viscosum** L. (Opret H.) Fr. Nov. p. 128; F. D. 1931; H. N. XIV, 41; C. ovale Pers., H. 516; C. glomeratum Thuill., Drej. n. 487; C. vulgatum Sm. (Linn. Herb.), Rchb. l. c. fig. 4970.

Stængelen opret eller opstigende; *Bladene* rundagtigt-ovale med en meget kort Spids, de nedre omvendt-ægformede; *Blomsterne* i sammentrængt Qvast; *Blomsterstilkene* kortere end eller af Længde med Bægeret, efter Afblomstringen udstaaende, tilsidst oprette; *Dækbladene* heelt grønne; *Bægerbladene* paa Ryggen og i Spidsen haarede, med hindeagtig Rand, omtrent af Længde med de ved Grunden randhaarede *Kronblade; Kapselen* buekrummet, neppe dobbelt saa lang som Bægeret.

Hele Planten bleggrøn, senere guulgrøn, beklædt med lange, udstaaende Haar (*eglandulosum* Koch), undertiden, især oventil, med Kirtelhaar. Kapselen glindsende straaguul. 5—8. ⊙ eller ⊙.

Paa dyrket Jord i Mark og Have, saavel paa aabne som skyggefulde Steder, ikke sjelden og funden i alle Provindser, men sporadisk. (Den haarede Form er hos os meget hyppigere end den kirtelbærende).

622. **C. strigosum** [Fr. Fl. hall. p. 78] (Stivhaaret H.) Fr. nov. p. 131; H. 517; F. D. 2536; H. N. I, 38; C. brachypetalum Desport., Drej. n. 488; Rchb. l. c. fig. 4971.

Stængelen opret, fra Grunden af grenet eller udeelt; *Bladene* elliptiske eller ovale med en kort Spids; *Qvasten* fjernblomstret; *Blomsterstilkene* (ved Frugtmodningen) 2—3 Gange længere end Bægeret, i Spidsen nikkende; *Dækbladene* heelt grønne, tilligemed de smalt hindekantede *Bægerblade* i Spidsen skjæghaarede; *Kronbladene* kortere end Bægeret; *Kapselen* valseformet, næsten ret, lidet længere end Bægeret.

Hele Planten graaagtig og stivhaaret af tiltrykte Haar. 5—6. ○.

Paa tørre Marker og Bakker, meget sjelden i Danmark: **Møen** (H.), ***Bornh.*** ved Hammershuus Fyrtaarn (Hjorth), Krat ved Lind-

holms-Klipperne i Røe Sogn (20)! mellem Allinge og Gudhjem, Randkleven (8). ☞

b. Vedvarende (⊙ eller ♃).

623. **C. vulgatum** L. Sp. (Almindelig H.) Fr. Nov. p. 125; H. 515; F. D. 1645; H. N. X, 40; C. triviale Link, Drej. n. 489; Rchb. l. c. fig. 4972; C. viscosum Sm. (Linn. Herb.).

Mangestænglet; *Stænglerne* fra en nedliggende og ofte rodslaaende Basis knæbøiet-opstigende; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, de nedre omvendt-ægformede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen udstaaende, omtrent dobbelt saa lange som Bægeret; *Dækbladene* og *de indre Bægerblade* i Randen og Spidsen hindekantede (uden Rand- eller Skjæghaar); *Kronbladene* af Længde med eller lidet længere end Bægeret; *Kapselen* buekrummet, lidet længere end Bægeret.

Stænglerne forneden alm. mørkrøde, Planten tæthaaret, Stængelens Haar udstaaende, Bladenes tiltrykte. 5—9. ♃ (eller sjeldnere ⊙). Forekommer under mange Former, af hvilke den meest afvigende er:

β, holosteoides Fr. l. c.; H. N. XV, 42. Stængelen (afvexlende) ensidigt haaret; hele Planten forøvrigt glat.

Meget alm. paa Græsmarker, Enge, ved Grøfter o. s. v. *β*, paa Strandenge, sjelden: *Sj.* Svinninge Veile ved Lammefjorden! Amager Fælled ved Kongelunden (19); *Loll.* Lidsø ved Rødby! *J.* Agger og Ottesund i Thy!

624. **C. arvense** L. (Storblomstret H.) H. 518; Drej. n. 486; F. D. 626; Rchb. l. c. fig. 4980; H. N. XV, 41.

Stænglerne nedliggende eller krybende, med oprette eller opstigende Grene og tætbladede, blomsterløse Rodskud; *Bladene* linie-lancetformede; *Qvasten* fjerntblomstret; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen oprette, i Spidsen nikkende; *Dækbladene* randhaarede, tilligemed *Bægerbladene* bredt-hindekantede; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Kapselen* svagt bøiet, lidet længere end Bægeret.

Stængelen alm. korthaaret; Bladene var. duunhaarede, randhaarede eller aldeles glatte; i Stængelbladenes Hjørner ofte knippe-

stillede Blade af en uudviklet Green. (Ved den store Krone let kjendelig fra de øvrige Arter). 5—8. ♃.

Ved Gjærder og Randen af Veie, paa lerede Marker: ***Sj.*** i det østlige ikke sjelden, sparsommere mod V., f. Ex. Kongens Møller, Strædet ved Sorø! Faardrup ved Skjelskør (Nielsen); i de øvrige Provindser sjelden: ***Falst.*** Ourupgaard, Hallerup (Koch); ***F.*** Vindinge ved Nyborg! Dalum ved Odense, V. Hæsinge (24!), Qverndrup, Rødkilde, Ollerup (12); ***J.*** Aalborg (Juel), Gudumlund! Søndermølle ved Viborg (Feddersen), Tarp (16), Nørup pr. Veile (30); ***Sl.*** Gram (1), Taarnum, Agerskov (12), Haderslev, Cosel ved Slesvig (16), Rendsborg! ***Bornh.*** ved Rønne!

23. Malachium. Kløvkrone.

625. **M. aquaticum** [Fr. Fl. hall. p. 77] (Vand-K.) Drej. n. 485; Rchb. l. c. fig. 4967; H. N. VI, 27; Cerastium L., H. 520; F. D. 1337.

Stængelen foroven trind, forneden firekantet, nedliggende eller opstigende, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* æg-hjerteformede, tilspidsede, stilkløse, de nedre kortstilkede; *Blomsterne* i en fjerntblomstret, udspærret Qvast; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen vandret udstaaende eller nedbøiede, i Spidsen nikkende; *Bægerbladene* lidet kortere end Kronbladene og den femkantet-ægformede *Kapsel.*

Stængelen skjør, foroven tilligemed Blomsterstilkene og Bægerbladene kirtelhaaret; Bladene ofte i Randen bølgede. 6—7. ♃.

β, saxatile Fr. Stængelen firekantet, med korte Ledstykker, Bladene mindre og smalere, næsten alle stilkede, med randhaaret Stilk, forøvrigt glatte, Qvasten faablomstret.

Ved Grøfter og Bække, paa fugtige Enge o. s. v. hist og her. *β*, ved Bredderne af Tiissø (paa Gruus)!

24. Sagina. Fiirling.

a. Bæger og Kronblade, Støvdragere og Kapselens Klapper 4. (*Sagina* L.)

aa. Ingen midtstillede Bladrosetter. ⊙.

626. **S. stricta** [Fr. Nov. ed. I, p. 47] (Rank F.) H. 187; Drej. n. 494; H. N. I, 43; S. maritima Rchb. l. c. fig. 4960; F. D. 2104.

Stængelen udeelt, opret eller fra Grunden af grenet med knæbøiet-opstigende, opadtil ranke *Grene; Bladene* kjødfulde, glatte, linieformede, budte (i tørret Tilstand med en kort Braad); *Blomsterstilkene* under og efter Blomstringen oprette; *Bægerbladene* ovale, afrundede, udhulede; *Kronblade* 0.

Stængelen, især nedentil, mørk-violetbruun. 5—8.

β, maritima Fr. l. c. (H. N. X, 42; S. maritima Don, S. erecta F. D. 845). Stængelen spædere, af mere grøn Farve, ofte nedliggende, senere Blomstringstid.

Paa Strandenge, ikke sjelden og forekommer i alle danske Provindser.

627. S. **ciliata** [Fr. l. c.] (Randhaaret F.) Rchb. l. c. fig. 4956; H. N. I, 42; S. apetala *β*, decumbens F. D. 2102 (nederste Fig.).

Mangestænglet; *Stænglerne* nedliggende eller bueformigt opstigende; *Bladene* linie-sylformede, braadspidsede, ved Grunden randhaarede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen i Spidsen krummede, efter Frøspredningen rette; *Bægerbladene* af Længde med og tiltrykte til den modne Kapsel, de 2 ydre lancetformede, braadspidsede, de 2 indre budte, ovale; *Kronbladene* meget smaae, hurtigt affaldende.

Stænglerne rødlige, finere, Blomsterne mindre end hos foreg. Var. (*S. depressa* Schultz) med Blade uden Randhaar. 6—7.

Paa tørre Marker og ved Veie, saavel paa Sand- som Leergrund: ***Bornh.*** ved Gudhjem og Vældensby! ***Sj.*** Jersie ved Kjøge, Lindholm (15), Sorø paa Marker mellem Parnas og Skjelskørveien! ***Moens*** Klint ved Aborrebjerget (var.)! ***Falst.*** Stubbekjøbing (Rasm.), Meelse (14); ***Loll.*** Steensgaard (19); ***Thorseng*** ved Bregninge; ***F.*** Hofmansgave (18), Nyborg (Lund), Ollerup o. fl. St. i det sydlige (12); ***J.*** Agre ved Apotheket i Hanherred (16), Bjergets Kro i V. Hanherred! Løgstør (A. Lange)! Braband, Gjellerup, Gjeding (16), Thyrsbæk (15), Brøndsted! Taulov! ⚘

628. S. **apetala** L. (Kronløs F.) H. II, 136; F. D. 2102 (øverste Fig.); Rchb. l. c. fig. 4958; H. N. XIII, 54.

Mangestænglet; *Stænglerne* opstigende eller oprette; *Bladene* linie-sylformede, braadspidsede, randhaarede; *Blomsterstilkene* før og efter Frøspredningen rette; *Bægerbladene* kortere end

og udstaaende fra den modne Kapsel, ægformet-ovale, budte, udhulede, de 2 ydre med en kort, indadbøiet Braad; *Kronbladene* meget smaae eller 0.

Fiin som foreg., mere grøn. 7—8.

Paa tørre Marker i dyrket Jord: *Sj.* Soderup og Øde-Hastrup ved Roeskilde (15), Lillehedinge i Stevns! *Falst.* og *Loll.* almindelig; *F.* Hofmansgave (18), Nyborg (Lund), Ollerup (12), Kogtved ved Svendborg! Lyø (12); *Sl.* Dybbøl, Husum (16). ✱

bb. Stænglerne udgaae fra Grunden af en midtstillet Bladrosette (den forkortede Hovedstængel). ♃.

629. **S. procumbens** L. (Fremliggende F.) H. 187; Drej. n. 495; F. D. 2103; Rchb. l. c. fig. 4959.

Stænglerne nedliggende, rodslaaende; *Bladene* smalt linieformede, braadspidsede, glatte; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen i Spidsen nikkende, efter Frøspredningen oprette; *Bægerbladene* ægformede, budte, lidet kortere end og udstaaende fra den modne Kapsel; *Kronbladene* neppe halvt saa lange som Bægeret, ofte 0.

β, crassifolia Nolte (maritima Fr.), F. D. 2103 n. 3. Bladene saftige, uden Braad.

γ, spinosa Gibson (Bab. man. p. 47). Bladene randhaarede.

Var. desuden med femdelelige Blomster, kortere og længere Blomsterstilke o. s. v. 5—8.

Dyrkede og udyrkede Marker, saavel paa Sand- som Leergrund alm. *β*, ved Strandbredder; *γ*, en tørvholdig Eng ved Bagsværd! Knudsbølle paa Thorseng, Avernakø (12).

b. Bæger, Krone og Kapsel femdelelige, Støvdragere 10. (*Spergella* Rchb.)

630. **S. subulata** [Torr. and. Gray Fl. of N. Am. I, 178] (Sylbladet F.) Spergula Sw., H. 523; H. N. IV, 56; Spergella Rchb. l. c. fig. 4963; Drej. n. 492; Spergula laricina F. D. 858.

Stænglerne udstrakte eller tueformigt sammentrængte; *Bladene* linie-sylformede, langt braadspidsede, kirtlet-randhaarede;

Blomsterstilkene meget lange, efter Afblomstringen nikkende, efter Frøspredningen oprette; *Bægerbladene* ægformede, budte med en indbøiet Braad, omtrent ligelange med de budte *Kronblade*, kortere end Kapselen.

Blomsterstilke og Bægerblade kirtelhaarede. Kronbladene hvide. 6—8. ♃.

Sandige Marker og Klitter paa *Halvøen*: Klitter i Thy (Dr.), Agger, Thorsted! Provstlund (13), Tange (16), Raavad ved Kolding (28), Obbekjær ved Ribe (6), Hjortlund (12), Romø (16), alm. paa Sylt, Føhr og Amrom (N.), Torreskov (16), Lygumkloster (28), Hyttener Bjerge (Jessen), Mielberg S. for Slesvig, St. Peter i Eidersted (16), Immingsted ved Husum (F. Müll.); *F.* Nyfæste (16). (Angives ogsaa fra Flaskekroen af H., men er ikke senere gjenfunden, og forøvrigt ikke bemærket i Sjælland og de sydlige Øer).

631. S. **nodosa** [Torr. and Gray l. c.] (Knudret F.) Spergula L., H. 522; F. D. 96; Spergella Rchb. l. c. fig. 4965; Drej. n. 493.

Stænglerne talrige, fra Grunden af et midtstillet Bladknippe opstigende; *Bladene* linieformet-traadformede, halvtrinde, tilsyneladende krandsstillede (især oventil) paa Grund af forkortede Grene i Bladhjørnerne; *Blomsterstilkene* oprette, enlige; *Bægerbladene* ægformede, budte, 2—3 Gange kortere end Kronbladene, omtrent af Længde med Kapselen.

Bladene aftage i Længde nedenfra opad. Kronbladene hvide. 7—8. ♃. Stænglerne var. enkelte eller grenede, glatte eller (især oventil) kirtelhaarede (β, *glandulosa* Bess.) og desuden:

β, *moniliformis!* Stænglerne udstrakte, med meget forkortede Ledstykker, Bladene paa de forkortede Grene i Bladhjørnerne og de øvre Stængelblade korte og kjødfulde, rundagtig-ægformede.

I fugtige Enge og Tørvmoser alm., sjelden paa høitliggende sandige Steder, f. Ex. Møens Klint! β, *J.* Sandklitter ved Henne nær Vesterhavet!

25. Spergula. Spergel.

632. S. **arvensis** L. (Almindelig S.) H. 520; Drej. n. 491; F. D. 1033.

Bladene linieformet-traadformede, paa Overfladen hvælvede, paa Underfladen furede; *Blomsterne* i Qvast, det øverste Led-

stykke nedenfor Blomsterstanden neppe længere end de øvrige; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Støvdragerne* oftest 10; *Frøene* kugleformet-lindseformede, vortet-rue, omgivne af en smal hindeagtig Rand.

Planten mørkgrøn, klæbrig-kirtelhaaret, ½—1' høi. Kronbladene hvide. ⊙. Var.

α, *vulgaris* (Boenn., Rchb. ic. crit. VI, 705). Frøene beklædte med hvidagtige, ophøiede Vorter.

β, *sativa* (Boenn.; S. arvensis Rchb. ic. crit. VI, 704). Frøene sorte, fiint punkterede.

Paa tørre, sandige Marker, alm. udbredt, især i Halvøens magrere Egne; *β*, dyrkes hyppig som Fodervæxt og forekommer stundom forvildet.

* 633. S. **maxima** [Whe. i Boenn. Prodr. fl. Monast. n. 570] (Stor S.) Nolt. nov. p. 46; Rchb. ic. crit. VI, 706; Hansens Herb. No. 674.

Høiere (1½—3') med mere forlængede Ledstykker, Grene og Blomsterstilke; hele Planten glat eller kun foroven svagt haaret; Frøene 2—3 Gange større end hos foreg., tæt beklædte med hvide, ophøiede Vorter, forøvrigt som foreg.

Ukrud i Hørsæden: *Sl.* Schauendal ved Husum (F. Müll.); *Bornh.* ved Vester Mariæ Skole (Hamann), Enesgaard i Ruthsker Sogn (Hjorth)! *F.* Skaarup (19, en Form med svagere, ikke hvide Vorter paa Frøene)!

634. S. **vernalis** [Willd. Prodr. fl. Berol. p. 158] (Femhannet S.) S. Morisonii Boreau, Rev. bot. p. 123, Lge. D. Fl. 2 Udg., p. 318; S. pentandra H. 521; F. D. 1930; H. N. IV, 55.

Bladene kortere, næsten trinde, uden Fure paa Underfladen; *Stængelens* øverste Ledstykke nedenfor Qvasten flere Gange længere end de øvrige; *Kronbladene* ovale, budte; *Støvdragerne* oftest 5; *Frøene* fladtrykt-kredsrunde med en ru-punkteret Rand og udenfor samme omgivne af en bred, straaleformigt stribet, lysbruun Hinde; forøvrigt som foreg., men af mere blaagrøn Farve.

3—6" høi. Var. glat eller kirtelhaaret. Kronbladene hvide. 5—7. ⊙.

Paa sandige Marker, sjelden: **Bornh.** paa Klipperne ved Hammershuus Fyrtaarn! **Sl.** Brinker paa N. O. Siden af Wittensee (20), Sorgwohld N. for Rendsborg (16). [*

Anm. Willdenows Navn *S. vernalis*, som efter Vidnesbyrd af A. Braun og Ascherson (Bot. Zeit. 1859, p 291) hører til S. Morisonii, bør, som det ældste (allerede givet 1787), gjenoptages for denne Art. Den ægte *S. pentandra* L. (Bor. l. c.), adskilles ved lancetformede, spidse Kronblade og jævne Frøe med en bredere, sølvhvid-glindsende Rand. Denne Art er ikke funden hos os, den forekommer sparsomt i Nord- og Mellemtydskland, hyppigere i Sydeuropa.

26. Sedum. Steenurt.

a. Bladene trinde, heelrandede, Planten overvintrer ved bladbærende overjordiske Rodskud.

aa. Kronbladene hvide.

635. **S. album** L. (Hvid S.) H. 507; Drej. p. 164; F. D. 66.

Stængelen krybende, de blomsterbærende og bladbærende *Grene* oprette eller opstigende; *Bladene* spredte, udspærrede, valseformede, paa Underfladen lidet fladtrykte, budte; *Blomsterne* i mangeblomstret og flere Gange gaffeldeelt Qvast; *Kronbladene* lancetformede, budte, 2—3 Gange længere end Bægeret.

Hele Planten glat, Stængel og Blade rødprikkede, Kronbladene hvide med røde Punkter, Støvdragerne mørkrøde. 7—8. ♃.

Klipperne ved Gudhjem paa Bornholm (H.)! I de andre danske Provindser er den neppe vildvoxende, men forekommer flere Steder plantet eller tilfældigt forvildet, f. Ex. paa Møens Klint og i Mængde ved Strandveien o. fl. Veie N. for Kjøbenhavn!

† *S. cruciatum* [Desf. Cat. h. par. 162; S. monregalense Balb., Rchb. ic. crit. III, 438] Bladene krandsstillede ($^1/_4$); Qvasten faablomstret, dens Grene kirtelhaarede; Kronbladene æglancetformede, tilspidsede, forøvrigt som foreg.

Forvildet eller plantet ved Dyrehavegjærdet mod Ordrup Mose (Heiberg) og tidligere i Frederiksdals Skov ved Kilden!

bb. Kronbladene gule.

636. **S. acre L.** (Bidende S.) H. 505; Drej. n. 477; F. D. 1457.

Stænglerne krybende, meget grenede; de blomsterbærende og golde *Grene* opstigende; *Bladene* tætsiddende og taglagt-tiltrykte, uregelm. spredte (paa de golde Rodskud i 4—6 Rader), ægformede, budte, med plan Overflade, ved Grunden nedenfor Tilhæftningspunktet afrundede; *Blomsterne* i Qvast med 2—3, under Blomstringen tilbagekrummede Grene, hver Green med 2—5 næsten siddende Blomster; *Bægerbladene* ægformede, budte, nedenfor Basis forlængede; *Kronbladene* lancetformede, spidse, udspilede, dobbelt saa lange som Bægeret; *Bællekapslerne* udspærrede.

6—7. ♃. Var.

α, genuinum Godr. Bladene spredte, af bidende Smag.

β, sexangulare Godr. (S. sexangulare L. Sp.) Bladene tæt taglagte, paa de golde Stængler i 5—6 Rader, Blomsterne færre og mindre, Planten af mindre bidende Smag.

Meget alm. paa sandige Marker, hist og her paa Straatage og især paa Steengjærder, som den ofte beklæder i store Tuer. *β*, *Sj.* ved sandige Bredder af Tiissø! *F.* Ballen (12); *J.* paa Kalkgrund ved Aalborg (12).

637. **S. boloniense** (Lois. Not. p. 71] (Sexkantet S.) Gren. & Godr. fl. Fr. 626; Koch. Syn. II, 1024; Rchb. ic. crit. IX, p. 18; S. Forsterianum ib. f. 1135; S. sexangulare DC. fl. fr., H. 506; Drej. p. 164; F. D. 1644; H. N. IX, 43.

Stænglerne krybende, med opstigende, færre og mere spredte *Grene; Bladene* tætsiddende i 6 Rader, linieformede, budte, med en spids Forlængelse ved Grunden; *Qvasten* som hos foreg., men med 6—10-blomstrede Grene; *Bægerbladene* lancetformede, budte, ved Grunden ikke forlængede, halvt saa lange som *Kronbladene; Bællekapslerne* udspærrede.

Smagen ikke bidende. 7. (Blomstrer omtrent 14 Dage senere end foreg.). ♃.

Paa tørre Marker og Skrænter, sjelden: *Falst.* ved Grønsunds

Færgested! Græsskrænter ved Næsgaard! Abelvig (14), Gaabense (H.); *Sl.* Nyværk (16). !*

Anm. Da den linneiske Beskrivelse af S. sexangulare (fol. subovata, flor. in corymbo 2 v. 3) ikke passer paa denne Art, som alm. gaaer under Navnet S. sexangulare, har jeg efter Godron forandret dens hidtil almindelige Benævnelse. I Linnés Herb. findes ogsaa (ifølge C. Hartm.), under Navn af S. sexangulare, en Form af S. acre. Expl. i Hornemanns Herbarium, meddeelte af Roth under Navn af S. sexangulare L. (samlede ved Vegesack) tilhøre ogsaa denne Form (S. acre *β*,) og ikke S. boloniense.

638. S. **rupestre** L. (Bjerg-S.) H. 509; Rchb. ic. crit. III, 439; H. N. IV, 58; S. reflexum F. D. 113.

Stængelen krybende, de golde og blomsterbærende *Grene* spredte, opstigende; *Bladene spredte,* paa de golde Grene tætsiddende, udstaaende eller tilbagebøiede, trindt-sylformede, spidse, med en sporeformet Forlængelse ved Grunden; *Qvasten* 3—5-grenet, med tilbagebøiede, ofte todeelte Grene; *Blomsterne* kortstilkede; *Bægerfligene* lancetformede, spidse, ved Grunden ikke forlængede, halvt saa lange som Kronbladene; *Bællekapslerne* oprette.

7—9. ♃. Var.

α, *glaucum* Koch (S. rupestre L., Fr.), Bladene blaagrønne.

β, *viride* Koch (S. reflexum L., H. 508; F. D. 1818). Større, med mere grønne Blade.

Angives fra *Als* (Fr. S. veg. Sc. p. 254); forekommer forøvrigt forvildet paa Steengjærder og omkring Haver, hvor den stundom dyrkes.

b. *Telephium* Koch. Bladene flade, tandet-rundtakkede; Roden knollet, overvintrer ved underjordiske Knopper.

639. S. **Telephium** L. (Fr.) (St. Hansurt). H. 504; F. D. 2174; S. maximum Suter, Drej. n. 479; Rchb. ic. crit. VIII, 969.

Bladene modsatte eller krandsstillede ($^1/_2$—$^1/_3$), ægformetovale med hjerteformigt omfattende Basis, fra Grunden af saugtakket-tandede; *Blomsterne* i bladet, tæt og mangeblomstret

Qvast; *Kronbladene* udstaaende, nærved Basis sammenvoxne med de ydre Støvdragere.

Planten alm. større, med længere Ledstykker og mere grøn end følgende. Kronbladene hvidgule eller guulgrønne. 8—9. (Senere end følg.). ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove alm., især meget hyppig i Granit-Terrainet paa Bornholm.

* 640. **S. purpurascens** [Koch Syn. II, 284] (Rødstænglet S.) S. Telephium Drej. p. 322; Rchb. ic. crit. VIII, 968.

Bladene spredte (eller de nedre modsatte), omvendt-ægformede eller ovale, med afrundet Basis, fra Grunden af saugtakket-tandede; *Blomsterne* i bladløs, tæt- og mangeblomstret Qvast; *Kronbladene* ovenfor Midten udbøiede, i 1/3—1/6 af deres Længde forneden sammenvoxne med Støvdragerne.

Stængelen mørkrød, Kronbladene bleggule med rødligt Anstrøg (aldeles røde har jeg ikke fundet dem i vor Flora). Støvdragerne røde. 7—8. ♃.

Paa tørre Marker ved Ordrup og Charlottenlund! Stevns! sydlige Fyen (12), sandsynligviis vil den ved nærmere Undersøgelse findes paa flere Steder.

Anm. De af mig samlede Expl. stemme aldeles overeens med Fig. hos Rchb., som af Koch (l. c.) henføres til denne Art, og da de fleste Kjendetegn tillige svare til Kochs Beskrivelse (med Undtagelse af Kronbladene, som hos den sydeuropæiske Plante ere skidenrøde med blegere Midtnerve), har jeg her indtil videre beholdt den som egen Art. Flere af de hos Koch angivne Kjendetegn (f. Ex. de udhulede Blomsterknopper og hvælvede Frugtknuder hos S. Telephium, plane Blomsterknopper og furede Frugtknuder hos S. purpurascens) ere neppe constante. Fra følg. er den meget forskjellig.

† 641. **S. lividum** [Willd. Enum. suppl. p. 24?] (Blaagraa S.) Drej. n. 478; S. Telephium β, purpureum F. D. 686.

Bladene spredte, omvendt-ægformet-ovale, ved Grunden smalere, heelrandede, fra nedenfor Midten til Spidsen tandetrundbugtede; *Blomsterne* i bladet, mangeblomstret Qvast; *Kronbladene* udstaaende, i 1/3 af deres Længde nedentil sammenvoxne med Støvdragerne.

Bladene blaagrønne, Qvasten med mere spredte Blomster og oprette Grene end de foreg., Stængelen fiint rødprikket. Kronbladene mørk-rosenrøde. 8—9. ♃.

Meget sjelden: *Sj.* mellem Gurre og Helsingør (Heiberg), mellem Hillerød og Fredensborg (Münster), Asminderød (Hoff), Egelund! en Mose ved Dumpedals Mølle! Kobbermøllen (?) ved Kjøbenhavn (O. F. Müll.), Louisenborg Skov o. fl. St. ved Storehedinge (Visby)! Sophiehøi ved Gisselfeld (Lund), Snoldeløv (14); *F.* Strandbredder ved Kjerteminde (O. F. Müll.); *Føhr* ved Alkersum (20). Maaskee ikke oprindelig indenlandsk. Findes ofte som Siirplante i Haver. *

Anm. Navnet S. lividum er brugt af Drej. og her beholdt som passende for Planten skjøndt det er uvist om Willdenows Navn skal betegne denne. Fra *S. Fabaria* Koch (Syn. II, 258), H. N. XIV, 48 adskilles den ved at Planten er mindre, Bladene smalere hos sidstnævnte end hos vor, og at denne blomstrer seent paa Efteraaret, medens Koch angiver Blomstringstiden for S. Fab. til Juni.

11te Klasse. Dodecandria (Tolvhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Asarum** L. Blomsterdækket enkelt, trekløvet, oversædigt, farvet; Støvknapperne med et i en Spids udenfor Rummene forlænget Knapbaand; 6 Ar; Kapselen sexrummet. (N. F. Aristolochieæ).

2. **Lythrum** L. Bægeret tolvtandet (hveranden Tand kortere), omkringsædigt; Kronbladene 6, farvede, befæstede til Bægerrøret; Arret hovedformet; Kapselen torummet, omgivet af det vedblivende Bæger. (N. F. Lythrarieæ).

2. Orden. Digynia (Tohunnede).

3. **Agrimónia** L. Bægeret omsluttende Frugtknuden, beklædt med Hagebørster nedenfor den femfligede Krave; Kronbladene 5, tilligemed Støvdragerne befæstede paa Bægerranden; Frugten 1—2-rummet, tæt omgivet af Bægerrøret. (N. F. Rosaceæ, a).

3. Orden. Trigynia (Trehunnede).

4. **Reséda** L. Bægeret 4 (—6)-bladet; Kronbladene uligestore, fligede; Støvdragerne befæstede til en udvidet

Skive ovenfor Kronbladene; Frugten en (før Modenheden) i Spidsen aaben Kapsel. (N. F. Resedaceæ).

Euphorbia. Blomsterne nøgne (i Blomsterkop), tredelelig Spaltefrugt (21, 1).

4. Orden. Dodecagynia (Tolvhunnede).

5. **Sempervivum** L. Bæger- og Kronblade 12; Frugterne ligesaamange Bællekapsler; undersædige Skjæl ved Grunden af Frugtknuderne. (N. F. Crassulaceæ).

I. Monogynia.

1. Asarum. Tveblad.

642. **A. europæum** L. (Europæisk T.) H. 525; Drej. p. 171; F. D. 633; Rchb. ic. fl. g. XII, fig. 4339; H. N. XI, 55.

Rodstokken krybende, grenet, paa hver Green 2—3 nyreformede, heelrandede *Blade* og 1 før Udspringningen nikkende *Blomst; Blomsterstilken* kortere end Bladene; *Blomsterdækket* klokkeformet (udvendig bruunlig-grønt, indvendig mørkrødt, haaret).

Bladene langs Nerverne fiinthaarede, forøvrigt glatte og glindsende. 5. ♃.

Paa skyggefulde Steder, meget sjelden: Forhen i Rosenborg Have (H.); *J.* Gjøl i Limfjorden (Mortens. Herb.), Kidholm i Kolding Fjord (H., nu forsvunden: 28); *Sl.* Slotsvolden ved Gelting i Angel (16), Mörel (Seehusen), Nyværk ved Slesvig (Esmarch).

2. Lythrum. Kattehale.

643. **L. Salicaria** L. (Pilebladet K.) H. 526; Drej. n. 496; F. D. 671.

Stængelen opret, firekantet; *Bladene* korsviis-modsatte ($^1/_2$—$^1/_4$), lancetformede med hjerteformet Basis; *Blomsterne* falskt krandsstillede i Bladhjørnerne; de øvre Krandse tæt samlede og derved dannende et Ax; *Bægerets* indre Tænder

triangulære, flere Gange kortere end de ydre, sylformede; de 6 *Støvdragere* kortere, de 6 længere.

2—4' høi, var. glat eller duunhaaret, Kronbladene purpurrøde. 7—8. ♃.

β, triphyllum. Stængelen sexkantet; Bladene krandsstillede (1/3).

γ, tetraphyllum. Stængelen firekantet; Bladene krandsstillede (1/4).

Ved Bredderne af Søer, Grøfter og Aaer alm. udbredt.

II. Digynia.

3. Agrimonia. Agermaane.

644. **A. Eupatoria** L. (Almindelig A.) H. 527; Drej. n. 497; F. D. 588; H. N. XI, 44.

Bladene mellembrudt- og uparret-fjersnitdeelte, med lancetformede eller elliptiske, dybt saugtakkede Afsnit; *Axelbladene* halvmaaneformede, fligede; *Blomsterne* i forlængede Klaser, paa korte, under Blomstringen oprette, mod Frugtmodningen nikkende *Blomsterstilke; de ydre Hagebørster* udstaaende; *Bægerrøret* (ved Modenheden) omvendt-kegleformet, med Længdefurer til Grunden.

1—2' høi, stivhaaret, især paa Stængelen og Bladenes Underflade. Blade og Blomster vellugtende. Kronbladene gule. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og paa solaabne Steder alm. udbredt.

645. **A. odorata** [Mill. Dict. n. 2] (Vellugtende A.) F. D. 2471; H. N. XIV, 51; A. procera Wallr.

Bægerrøret klokkeformet, kun foroven, omtrent til Midten, furet; *de ydre Hagebørster* tilbagebøiede, forøvrigt som foreg., men alm. høiere (2—3'); *Bladenes* Afsnit længere tilspidsede; *Stængelen* mere ru, men (tilligemed Bladene) med svagere Haarbeklædning, hvoriblandt Kirtelhaar, som give Bladene en stærk Lugt.

Hos denne Art har jeg hyppigst fundet 2, hos foreg. kun 1 Frugt indsluttet i Bægerrøret. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove hist og her, bemærket i alle Provindserne, og i enkelte Egne alm., f. Ex. i *Lolland* og det sydlige *Fyen*.

III. Trigynia.

4. Reseda. Vau.

646. **R. luteola** L. (Farve-V.) H. 528; Drej. n. 498; F. D. 864; Rchb. ic. fl. germ. II, fig. 4442; H. N. I, 32.

Stængelen rank-opret; Bladene spredte, lancetformede, heelrandede; *Blomsterne* i forlængede, tætblomstrede Klaser; *Blomsterstilkene* omtrent af Længde med det firebladede *Bæger; Kronbladene* alm. 3—4, det øvre (større) 4—7-fliget; de mellemste 2—3-fligede, det nedre udeelt; *Kapselen* klokkeformet, 3—4-kantet, rynket paatværs.

1—2' høi, glat, Kronbladene bleggule. 7—8. ⊙.

Ved Veie, især omkring Byer, paa Marker og Bakker, sporadisk, men forekommer i alle Provindser, hyppigst paa Bornholm! *

IV. Dodecagynia.

5. Sempervivum. Huusløg.

647. **S. tectorum** L. (Tag-H.) H. 532; Drej. n. 499; F. D. 601.

Rodskuddene med rosetteformigt samlede, tykke og saftrige, elliptiske eller omvendt-ægformede, braadspidsede, randhaarede *Blade; Stængelen* opret, med spredte, lancetformede eller elliptiske Blade, oventil deelt i en qvastformet *Blomsterstand* med eensidige *Blomster* paa Grenene; *Kronbladene* stjerneformigt udbredte, lancetformede, spidse, dobbelt saa lange som Bægeret; de undersædige *Skjæl* smaae, kirtelformede.

Stængelen 1—$1^1/_2$' høi, oventil kirtelhaaret. Kronbladene rosenrøde. De indre Støvdragere omdannes ofte til Frugtblade. 7—8. ♃. Paa Straatage i Landsbyer, ikke sjelden.

12te Klasse. Icosandria (Bægerhannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

1. **Prunus** L. Bægeret omkringsædigt, femfliget, Kronbladene 5*), Frugten fri, en saftig Steenfrugt. (Træer eller Buske med spredte Blade. N. F. Drupaceæ).

† *Philadélphus* L. Bægerrøret sammenvoxet med Frugtknuden, Bægerets Krave firefliget, Kronbladene 4, Frugten en undersædig, firerummet Kapsel. (Busk med modsatte Blade. N. F. Philadelpheæ).

Cratægus monogyna (12, 2).

2. Orden. Di-Pentagynia (To-Femhunnede).

A. Blomsten oversædig eller halvt oversædig, Frugterne uopspringende, mere eller mindre omgivne af det kjødfulde »Underbæger« (ɔ: det mod Frugtmodningen tilvoxende Bægerrør). (2—6. N. F. Pomaceæ).

a. Frøgjemmets Vægge beenhaarde (Steenfrugt).

2. **Cratǽgus** L. (part.) Blomsten oversædig; Frugt Steenæble med 1—5 Stene (ɔ: Frugtknudens Rum 1—5, enfrøede og heelt omsluttede af Underbægeret).

3. **Cotoneáster** Lindl. Bægeret halvt oversædigt; Frugtknudens Rum 3—4, enfrøede, foroven frie, nedentil sammenvoxne med det tilsidst kjødfulde Underbæger.

---

*) De Slægter i denne Klasse, som høre til Familierne Drupaceæ, Pomaceæ og Rosaceæ, have alle femdeelt Bæger og 5 Kronblade.

b. Frøgjemmets Vægge hindeagtige eller bruskagtige (Kjærnefrugt).

4. **Sorbus** L. Bægerfligene henvisnende; Frugten et bærformigt Kjærneæble med 5 enfrøede Rum, omgivne af Frøgjemmets hindeagtige Vægge og heelt omsluttede af Underbægeret.

5. **Pyrus** L. Bægerfligene henvisnende; Frugten et paa Overfladen glat Kjærneæble med 5, 1—2-frøede Rum, omgivne af læderagtige Vægge og heelt indsænkte i Underbægeret.

† 6. **Cydonia** Tourn. Bægerfligene grønne (vedblivende uforandrede); Frugten et paa Overfladen filtet-duunhaaret Kjærneæble med 5 fleerfrøede Rum, omgivne af bruskagtige Vægge og heelt indsænkte i Underbægeret.

Poterium L. (21, 6).

B. Blomsten omkringsædig, Frugterne opspringende, frie.

7. **Spiræa** L. Frugterne 5 eller flere, 2—6-frøede Bællekapsler. (N. F. Rosaceæ, e).

3. Orden. *Polygynia (Mangehunnede).*

A. Bægeret fembladet eller femdeelt, uden Yderbæger; (Buske med Barktorne).

8. **Rosa** L. Frugterne mange Nødder, omsluttede af det kjødfulde, bægerformigt udhulede Underbæger (Hybenfrugt). Bægerfligene vedblivende eller affaldende, hele eller fligede. (N. F. Rosaceæ, b).

9. **Rubus** L. Frugterne mange Steenfrugter, tilhæftede udenpaa den kegleformede Frugtbund; Bægeret vedblivende. (N. F. Rosaceæ, c).

Spiræa (12, 2).

B. Bægeret fembladet, dets Blade afvexlende med et fembladet Yderbæger. (Urter uden Barktorne).
(9—12. N. F. Rosaceæ, d).

10. **Frágaria** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den kjødfulde, ved Modningen affaldende Frugtbund. (Kronbladene hvide).

11. **Potentílla** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den tørre, vedblivende Frugtbund. (Kronbladene gule eller hvide).

12. **Cómarum** L. Griffelen affaldende; Frugterne Nødder, befæstede paa den svampagtigt opsvulmede, vedblivende Frugtbund. (Kronbladene bruunrøde).

13. **Geum** L. Griffelen vedblivende i Spidsen af Nødderne og tilvoxende mod Modningen under Navn af Frøhale; Frugterne befæstede paa den tørre, vedblivende Frugtbund.

I. Monogynia.

1. Prunus. Kræge.

a. *Prunus* s. s. Blomsterne enlige eller parvise, udvikles før eller samtidigt med Bladene; Frugtens Overhud beklædt med Dug; Stenen fladtrykt.

648. **P. spinosa** L. (Slaaentorn). H. 541; Drej. n. 500; F. D. 926.

De unge Grene duunhaarede; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, saugtakkede, paa begge Flader glatte; *Blomsterne* enlige; *Blomsterstilkene* glatte; *Frugterne* kuglerunde, oprette.

En lav Busk med talrige og stærke Vedtorne; de yngre Blade duunhaarede; Kronbladene hvide; Blomsterne udvikles før Bladene. Frugten blaadugget, dens Smag sammensnærpende. 4—5. ♄.

β, *coætanea* W. & Gr. F. D. 2590; P. fruticans Whe.; P. insititia Drej. n. 501 (efter Voxestedet), Blade og Blomster

udvikles samtidigt, Stammen høiere end hos Hovedarten; Blomsterne større, ofte parvise.

I Krat og ved Gjærder, udbredt overalt i Danmark. *β*, sjeldnere: ***Sj.*** et Gjærde mellem Helsingør og Egebæksvang (21), Frederiksdals Skov (14), Sundbyøster paa Amager (19), Philosophgangen ved Sorø! ***Falst.*** S. Kirkeby, Korselitze (Koch); ***Bornh.*** Rønne Vang (Hjorth); ***Sl.*** Haderslev (Grønlund), Flensborg (16).

649. **P. insititia** L. (Almindelig K.) H. 540; Drej. n. 501 (undt. Voxest.); F. D. 2651; H. N. V, 48.

De unge Grene fløielshaarede; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* parvise, med fiinthaarede *Blomsterstilke; Frugterne* kuglerunde, nikkende.

En større Busk med færre Vedtorne; Kronbladene hvide; Frugten større end hos foreg., dens Smag sød eller syrlig. (Er ifølge Koch Stamarten til de runde Blommer). 4—5. ♄.

Ved Gjærder og i Kratskove, i vild Tilstand sjelden: ***Sj.*** Frydenlund (Frk. Rieffestahl)! mellem Grøndal og Brøndshøi, Amager (19); i det sydl. ***Fyen*** hist og her (12), ***Langeland*** (H.); ***Falster*** alm. (Koch); Hasseløen ved Nykjøbing p. F.! ***J.*** Ødstedgaard! Dyrkes hyppigt i flere Afændringer.

† 650. **P. domestica** L. (Blommetræ). H. 539; Drej. p. 173; Sv. bot. t. 193.

De unge Grene glatte; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede; *Blomsterne* parvise med duunhaarede *Blomsterstilke; Frugterne* aflange, nikkende.

En høi Busk eller Træ, uden Vedtorne; Kronbladene guulagtigthvide; Frugten af sød Smag (Stamart til de aflange Blommer, f. Ex. Svedsker). 5. ♄. (Var. med glatte Blomsterstilke).

Dyrkes alm. og forekommer hist og her forvildet: ***Langeland, Als*** (H.); ***Sj.*** Bernstorfsveien ved Lundehuset (Dr.), Roeskilde (19!).

b. *Cerasus* DC. Blomsterne i en sammentrængt Halvskjærm, udvikles samtidigt med Bladene; Steenfrugten uden Dug, Stenen kugleformigt opblæst (Ingen Vedtorne).

† 651. **P. Cerasus** L. (Kirsebærtræ). H. 536; Cerasus Caproniana DC., Drej. p. 172.

Bladene elliptisk-ægformede, saugtakkede, glatte, jævne, uden Kirtler; *de indre Knopskjæl* bladbærende. Underjordiske *Udløbere.*

Træ af Middelstørrelse. Kronbladene hvide. Frugtens Smag syrlig (de sure Kirsebær nedstamme fra denne Art). 5. ♄.

Dyrkes alm. og forekommer hist og her forvildet: *Sj.* ved Bernstorfsveien, hvor Teglovnen har været (Schum.), Kaningaarden ved Fuursø (14), Fægangsveien ved Sorø! *Falst.* en Høi V. for Stubbekjøbing (Benzon); *F.* Skrænt ved Ladegaardsøen ved Nyborg (Lund); *Sl.* Vonsbæk (Nielsen).

652. **P. avium** L. (Fuglekirsebærtræ). H. 538; F. D. 1647; Cerasus DC., Drej. n. 503.

Ingen Udløbere; *Bladene* elliptisk-ægformede, dobbeltsaugtakkede, paa Underfladen duunhaarede, med 2 Kirtler ved Grunden af Pladen; alle *Knopskjællene* bladløse.

Høit Træ. Kronbladene hvide. Frugterne af sød Smag (flere dyrkede søde Kirsebær nedstamme fra denne Art). 5. ♄.

Forekommer hist og her vildvoxende i Skove, i nogle Egne hyppig, f. Ex. paa *Bornh.!* *Møens* Storeklint! *Langeland*, sydlige *Fyen* (12); *J.* ved Ødstedgaard!

c. *Padus* Koch. Blomsterne i Klase, udvikles efter Bladene. Frugt som foreg. (Ingen Vedtorne).

653. **P. Padus** L. (Hægebærtræ). H. 535; F. D. 205; Cerasus DC., Drej. n. 502.

Bladene elliptiske, fiint saugtakkede, rynkede, med 2 Kirtler ved Grunden af Bladpladen; *Klaserne* hængende; *Kronbladene* tandede.

Et Træ af Middelstørrelse. Kronbladene hvide; Frugterne smaae, sorte, af sammensnærpende Smag. 5. ♄.

I Skove, alm. i *Fyen* og paa Østkysten af *Halvøen*, sjelden i det Indre og mod V., f. Ex. Bølling, Estrup (28), Rødding, Husum (16). I *Sjæll.* og paa de øvrige Øer sporadisk og ikke hyppig.

† *Philadelphus. Pibeved.*

† *Ph. coronarius* L. (Falsk Jasmin). Schk. Handb. t. 121.

Bladene ægformet-elliptiske, tandet-saugtakkede, tilspidsede; *Blomsterne* i en kort, klaseformet Qvast; *Bægerfligene* tilspidsede;

Griffelen til henimod Grunden firedeelt. Kronbladene hvide. 6. ♄.

Dyrkes i Haver paa Grund af dens stærke Lugt, og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. i *F.* hyppig omkring Gudme og Hesselager (19).

II. Di-Pentagynia.

2. Cratægus. Hvidtorn.

654. **C. monogyna** [Jacq. Fl. austr. t. 292, f. 1] (Engriflet H.) Drej. n. 507; F. D. 1162; Mespilus Willd., H. 547; C. Oxyacantha (L) Fr. H. N. IX, 45.

Bladene fjernervet-3—5-fligede; *de nedre Sidenerver* udadbøiede fra Hovednerven; *Blomsterne* i Halvskjærm, med duunhaarede *Blomsterstilke;* 1 *Griffel* og 1 *Steen* i Frugten; *Bægerfligene* tilbagebøiede.

Kronbladene hvide. (En rødblomstret Afart, den saakaldte Rødtjørn, dyrkes alm. i Haver). Bladfligene heelrandede eller fjernt saugtakkede. 6. (omtrent 14 Dage senere end følg.). ♄.

β, denudata Schum. Enum. p. 155. Blade og Bladstilke dunede, Blomsterstilkene glatte.

I Kratskove og ved Gjærder, bemærket i alle Provindser og ikke sjelden, dog mindre hyppig end følg. *β*, anføres af Schum. uden Angivelse af Voxested. *

655. **C. Oxyacantha** [Jacq. l. c. f. 2] (Almindelig H.) Drej. n. 506; F. D. 634; Mespilus Gärtn., H. 545; M. oxyacanthoides Thuill.

Bladene fjernervet-3—5-lappede; *de nedre Sidenerver* indbøiede mod Hovednerven; *Blomsterne* i Halvskjærm, med glatte *Blomsterstilke;* 2—5 *Grifler* og ligesaamange *Stene; Bægerfligene* opret-udstaaende, i Spidsen tilbagebøiede.

Kronbladene hvide. Bladets Lapper saugtakkede. Antallet af Støvveie var., undertiden er ved Reduction kun 1 tilstede, men er dog stedse en fra foreg. ved de mindre indskaarne Blade, Nervernes Retning og den forskjellige Blomstringstid vel adskilt Art. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

I Krat og ved Gjærder, alm. udbredt i Danmark. Sædv. busk-

agtig, men undertiden, f. Ex. paa Dyrehavesletten ved Eremitagen og paa Bornholm forekommer den som høit Træ med udeelt Stamme og tæt Krone.

† *C. punctata* Ait. Bladene omvendt-ægformet rudeformede, skarpt- og dobbelt-saugtakkede, forekommer forvildet ved et Gjærde mellem Jægersborg og Lyngby og i Philosophgangen ved Sorø!

3. Cotoneaster. Mispel.

656. **C. vulgaris** [Lindl. Trans. linn. soc. 13 p. 101] (Smaabladet M.) Mespilus Cotoneaster L., H. 517; F. D. 112.

Bladene ægformet-ovale, heelrandede, paa Underfladen (ligesom de unge Grene) hvidfiltede; *Blomsterstilkene* 1—3-blomstrede, fra Bladhjørnerne, tilligemed *Bægerranden* duunhaarede.

Lav Busk. Bladene var. spidse, budte med en Braad eller udrandede. Kronbladene hvide eller blegrøde; Frugterne røde. 5. (7—8-fr.). ♄.

Paa Klipper. I Danmark kun funden paa *Bornholm* i Granit-Terrainet paa Østkysten fra Hammershuus til Svanike.

4. Sorbus. Røn.

a. Bladene saugtakkede eller lappede.

657. **S. torminalis** [Crantz Austr. fasc. 2 p. 45] (Tarmvrid-R.) Drej. n. 511; Cratægus L., F. D. 798; Pyrus Ehrh., H. 551.

Bladene æg-hjerteformede, 5—7-lappet-fligede, Fligene saugtakkede, spidse, det nedre Par større, udstaaende; *Underbægeret*, *Blomsterstilkene* og *de yngre Blade* paa Underfladen dunet-graafiltede.

Blomsterne i Halvskjærm (ligesom hos de øvrige Arter). Kronbladene hvide, Frugterne mørkrøde. 6. ♄.

I Kratskove, meget sjelden i Danmark: *Bornh.* Helligdommen ved Røe (8), paa Lindholms-Klipperne ved Bobbeaaen (20)! *Moen* ved Ulfshale (9); *Loll.* (Viborg). *)

658. **S. Aria** [Crantz. l. c. fasc. 2 p. 46] (Axelbær-R.)

H. 544; H. N. VI, 38; Cratægus Aria *β*, L. fl. Suec., F. D. 302.

Bladene omvendt-ægformede eller ovale, dobbelt saugtakkede med nedadtil efterhaanden svagere Takker, ved Grunden heelrandede, paa Underfladen ligesom *Blomsterstilkene* og *Underbægeret* sølvhvid-filtede.

Buskagtig. Kronbladene hvide, Frugterne røde, af sød Smag. 5—6. ♄.

Paa Klippegrund: i Danmark kun vildvoxende paa *Bornh.* Hammershuus (11)! Helligdommen i Rø Sogn! ved Bobbeaaen og Lindholmsklipperne (Baagøe). Plantet og forvildet omkring Byer, f. Ex. Farumgaard (H.).

659. **S. scandica** [Fr. Fl. hall. p. 83] (Selje-R.) Fr. nov. p. 138, H. N. VI, 39; S. intermedia H. 544; Cratægus Aria *α*, L. fl. Suec.

Bladene ægformet-ovale, fjerlappede (Lapperne saugtakkede, Indsnittene tiltage i Dybde nedad mod Grunden af Bladet), paa Underfladen graafiltede.

Større Træ. Kronbladene hvide. Frugterne som foreg., men mindre. 5—6. ♄.

I Skove paa Klippegrund: alm. i Skovene paa *Bornholm!* I de øvrige Provindser er den ikke vildvoxende, men forekommer stundom i Plantager.

Anm. Dette Træ findes i Bursers Herbarium, under Navn af *Sorbus Herloviana*, fra Herlufsholms Skoles Have, med den Bemærkning at Ingen veed hvorfra det er kommet eller hvorlænge det har voxet der.

† 660. **S. fennica** [Kalm Fl. fenn.; Fr. S. Veg. Sc. p. 42] (Blandet R.) H. N. VI, 40; S. hybrida L. fil., H. 543, Cratægus Aria F. D. 301.

Forskjellig fra foreg. ved de foroven fjerfligede, forneden fjersnitdeelte *Blade* med (især i Spidsen) saugtakkede Flige, *Frugterne* af syrlig Smag.

Angives fra *Bornh.* (F. D., H.), men er forgjæves eftersøgt der af Alle som senere have besøgt Øen, saa at Angivelsen muligviis turde hidrøre fra en Forvexling med foreg. Findes, ligesom de foreg., undertiden plantet omkring beboede Steder.

b. Bladene uligefinnede.

661. **S. aucuparia** L. (Almindelig R.) H. 542; Drej. n. 510; F. D. 1034.

Smaabladene (6—8 Par) oval-lancetformede, saugtakkede, paa Underfladen duunhaarede, i ældre Tilstand næsten glatte; *Knopperne* filtede.

Træ af Middelstørrelse. Kronbladene hvide. Frugterne røde, mindre end hos de foreg., af syrlig Smag. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♄.

β, integerrima! Smaabladene heelrandede.

I Skove, ikke sjeldent vildvoxende i Danm.; hyppigt plantet i Skove og Haver. *β*, *Bornh.* ved Helligdommen i Rø Sogn (Baagøe).

5. Pyrus. Abild.

662. **P. communis** L. (Pæretræ). H. 548; Drej. n. 509; F. D. 2118.

Bladene ægformede eller ovale, budte eller kort tilspidsede, heelrandede eller fiint saugtakkede, med ligelang Stilk og Plade; *Blomsterne* i Halvskjærm; *Griflerne* frie.

I vild Tilstand ofte buskagtig med Vedtorne; i dyrket Tilstand et anseeligt Træ uden Vedtorne. Frugten ved Grunden afsmalnet (*α*, *Achras* Wallr.) eller afrundet (*β*, *Pyraster* Wallr.), ikke indtrykt; mellem de saftige Celler findes Korn (ɔ: saftløse Celler med stærkt fortykkede Vægge). Blomsterstilke, Underbægeret og Bladene i Randen og paa Underfladens Nerver duunhaarede. Kronbladene hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. (fr. 8—9). ♄.

I Skove og Krat sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Kjøbenhavns Glacier (12), Eremitagen (25), Ermelundsskoven (Schum.), Bognæs Vesterskov (20), Kjøge (9), Herlufsholm (H.), Sorø (12), Holsteinborg Strandskov (Nielsen); *Moens* Storeklint ved Taleren! *Falst.* Nøisomhed (14), Gaabense! *Loll.* Bjerremark (5), i stor Mængde paa Veilø i Nakskov Fjord (19); *F.* St. Jørgensgaard! Lindskov, Skjoldemose, Lyø (12); *J.* Mariager (7); *Sl.* Rylskov i Angel (12), Hadeby ved Slesvig (16). Paa de fleste af disse Steder synes den at være virkelig vildvoxende. Dyrkes desuden i Haver under mange Afændringer. ✱

663. **P. Malus** L. (Æbletræ). H. 549; F. D. 1101; Malus silvestris Moench, Drej. n. 508.

Bladene ægformet-ovale, tilspidsede eller afrundede, saugtakkede, Stilken halvt saa lang som Pladen; *Blomsterne* i Skjærm;

Griflerne ved Grunden sammenvoxne; *Frugten* ved Grunden navleformigt indtrykt.

Høit Træ, i vild Tilstand stundom med Vedtorne. Kronbladene lysrøde eller hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. (fr. 8—9). ♄. Var.

α, *austera* Wallr. (P. acerba DC.) Bladene og Underbægeret glatte; Frugten af sammensnærpende Smag.

β, *mitis* Wallr. De yngre Blade og Underbægeret duunhaarede; Frugtens Smag sød eller syrlig.

I Skove, Krat og ved Gjærder, alm.; *β*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Charlottenlund! Krat ved Sundbyøster paa Amager (19); *F.* Nyborg Vold (Lund). Dyrkes i mange Afændringer.

6. Cydonia. Qvæde.

† 664. **C. vulgaris** [Pers. Syn. II, p. 40] (Alm. Q.) Pyrus Cydonia L., Jacq. Fl. austr. t. 342.

Bladene ovale eller budt-ægformede, heelrandede, paa Overfladen glatte, paa Underfladen guulhvid-filtede; *Blomsterne* enlige, kortstilkede; *Bægerfligene* kirtlet-tandede, Kronbladene indvendig, ligesom Grifler og Støvdragere, ved Grunden filtede; Frugten pæreformet.

Træ af Middelstørrelse. Kronbladene hvide ell. blegrøde. Frugtens Smag sammensnærpende. 5. (fr. 9). ♄.

Dyrkes undertiden i Haver (oprindelig indført fra Asien), og forekommer forvildet, f. Ex. Horbeløv og Bønnit paa Falst. (Koch)!

7. Spiræa. Mjødurt.

a. Urteagtige, med tandede Axelblade. Blomsterstanden qvastformet.

665. **S. filipendula** L. (Knollet M.) H. 552; Drej. n. 504; F. D. 635.

Roden trævlet, Trævlerne hist og her knolleformigt opsvulmede; *Bladene* paa begge Flader glatte, mellembrudt-fjersnitdeelte, Afsnittene bredere eller smalere lancetformede, fjerfligede (Endeafsnittet lige stort med de øvrige); *Frugterne* krandsstillede, haarede, rette Bællekapsler.

1—1½' høi. 5—7. Kronbladene hvide, i Knoptilstanden rødlige (da den røde Farve forsvinder efter Udspringningen, er Navnet »rødblomstret«, som Hornem. har tillagt den, mindre passende).

Paa Bakker og høie Enge, funden i alle danske Provindser, og i enkelte Egne alm., f. Ex. paa ***Bornh.***, i ***Sj.*** omkring Roeskilde! og Skjelskør (Nielsen); ***J.*** i Hanherrederne (16) og Aalborg-Egnen (Branth); i andre Egne sjelden, f. Ex. i den sydlige Deel af Halvøen; ved Helsingør ikke bemærket (21).

666. S. **ulmaria** L. (Almindelig M.) H. 553; Drej. n. 505; F. D. 547.

Rodtrævlerne ikke opsvulmede; *Bladene* mellembrudt-fjersnitdeelte, Afsnittene elliptisk-ægformede, uregelm. og dobbeltsaugtakkede (Endeafsnittet trelappet, større end de øvrige); *Frugterne* glatte, krandsstillede, snoede Bællekapsler.

2—3' Fod høi. Kronbladene mindre end hos foreg., hvide (ogsaa i Knoptilstanden), vellugtende; hele Planten har en stærk krydret Lugt naar den gnides. 6—7. ♃.

α, discolor Koch. Bladene paa Overfladen glatte, paa Underfladen tæt hvidfiltede.

β, concolor! (S. denudata Hayne). Bladene paa begge Flader grønne og næsten glatte.

Paa Enge og i fugtige Skove alm. udbredt. Formen *α*, er den hyppigste; *β*, sjeldnere, f. Ex. ***Sj.*** Hellebæk! ***Loll.*** Steensgaard o. fl. St.; ***F.*** Odense, Skaarup alm. (19); nordl. ***Jyll.*** (Drej.); ***Sl.*** Husum (F. Müll.).

b. Buskagtige, uden Axelblade. Blomsterstanden klaseformet.

† 667. S. **salicifolia** L. (Pilebladet M.) Engl. bot. t. 1468.

Bladene lancetformede, skarpt saugtakkede, glatte; *Blomsterstanden* en sammensat Klase med korte Grene.

Kronbladene hvide eller lysrøde. Var. med Blomster i pyramideformet Top (*β, paniculata* Willd.). 7—8. ♄.

Oprindelig indført som Siirbusk, men forekommer hist og her forvildet i Skove og ved Gjærder, f. Ex. ***Sj*** Ruderhegn! Mose S. for Dronninggaard, Jonstrup Vang (14), Gamle Mose ved Lyngby (20); ***Falst.*** Nykjøbing (Koch); ***Loll.*** Holmegaard (19); ***F.*** Tvede, Dongshøirup, Ollerup, Rødkilde (12); ***J.*** Kolding (28); ***Sl.*** Terp (1), alm. ved levende Hegn i Angel! ***Bornh.*** Sandflugten ved Rønne (Baagøe).

† *S. tomentosa* L. *Bladene* elliptiske, grovt saugtakkede, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterstanden* en pyramideformet Top med længere Grene.

Kronbladene rosenrøde, mindre end hos foreg. 6/2—7. ♄.
Forvildet i Ruderhegn (24)!

III. Polygynia.

8. Rosa. Rose.*)

a. *Spinosissimæ.* Aarsskuddene tæt beklædte med Torne. Bægerfligene (oftest) hele.

668. **R. pimpinellæfolia** L. (Pimpinelle-R.) Fr. nov. p. 156; H. N. X, 52; R. spinosissima L. sp., H. 554; F. D. 398.

Stængelen og *Grenene* (især de yngre) tæt beklædte med kortere og længere, rette eller svagt krummede *Torne* og *Børster; Smaabladene* rundagtigt-ovale, saugtakkede; *Hybenet* sammentrykt-kugleformet, kjødfuld-læderagtigt; *Bægeret* vedblivende, dets Flige mod Modningen oprette og sammenstødende.

Lavere og med mindre Smaablade end de følg. Arter. Kronbladene bleggule eller hvide, Hybenet sortrødt, sildigt modnende. 6. (Fr. 9). ♄.

I Sandklitterne paa *Halvøen* langs Vesterhavet fra Skagen til Blaavand (H.) og paa de vestlige Øer: Romø (16), Sylt, Amrom (H.); *Sj.* Sandbakkerne ved Tibirke mod Arresø! forøvrigt ikke funden paa Øerne. *!

---

*) Alle danske Arter af denne Slægt have uligefinnede Blade med en i omtrent dens halve Længde tokløvet Bladskede. Et af de vigtigste Kjendetegn mellem Arterne er (efter Fries) at søge i Underbægerets (Hybenets) Beskaffenhed, idet dette snart er læderagtigt, snart kjødfuldt eller melet, snart tidligere, snart senere modnende. Behandlingen af denne vanskelige Slægt skylder jeg for en stor Deel Pastor M. T. Lange.

† 669. **R. cinnamomea** L. (Mai-R.) H. 554; Fr. l. c. p. 153; F. D. 868 (R. fluvialis) og 1214; H. N. VII, 45—46.

Aarsskuddene med talrige, rette, de ældre Grene med faae, bøiede *Torne* (alm. parvise under Bladene); *Smaabladene* lancetformet-ovale, saugtakkede, paa Underfladen graaagtigt duunhaarede; *Hybenet* kugleformet, melet; *Bægerfligene* vedblivende, opret-sammenstødende.

Barken kanelbrun; Aarsskuddenes Torne smaae og tidligt affaldende, ofte 0. Kronbladene rosenrøde, Hybenet tidligt modent, rødt. 5—6. (fr. 8). ♄.

Findes paa flere Steder forvildet, f. Ex. *Sj.* Frederiksberg! *J.* Dyrehavegaard ved Kolding (30), og dyrkes alm. (med fyldt Blomst) i Haver.

Anm. Den af H. fra Aalborg angivne R. cinnamomea (Beck) er, ifølge Expl. i Drej. Herb., *R. lucida* Ehrh., som hist og her findes plantet i Haver (M. T. Lange i Naturh. Foren. Vid. Medd. 1861 p. 6).

b. *Caninæ.* Aarsskuddene med færre Torne, Bægerfligene (oftest) fligede.

α, Frugterne læderagtige, sildigt modne (sædv. i October); Tornene seglkrummede.

670. **R. rubiginosa** L. (Viin-R.) H. 556; Drej. n. 514; Fr. nov. p. 148; H. N. III, 41; R. suavifolia Lightf., F. D. 870.

Tornene stærke, seglkrummede, paa de unge Grene uligeformede; *Smaabladene* ovale eller rundagtigt-ægformede, dobbeltsaugtakkede, med udstaaende, kirtelbærende Takker, paa Underfladen og Bladstilken kirtelhaarede; Blomsterskjærmen oftest fleerblomstret; *Blomsterstilkene* rette, stivhaarede, *Hybenet* rundagtig-ovalt, kirtelhaaret eller glat; *Bægerfligene* tilbagebøiede, temmelig snart affaldende.

Bladene vellugtende (omtr. som Æbler), klæbe ved Tørringen fast til Papiret. Kronbladene mørk-rosenrøde. 6—7. ♄.

β, *horrida!* Stængelen i hele sin Længde beklædt med stærkere, mindre seglkrummede Torne.

Ved Gjærder, paa udyrkede Marker, hist og her i alle Provindser, men ikke overalt lige hyppig; sjeldnere i Klitter. *β*, *Sj.* Frederiks-

værk (27)! Hellebæk (Heiberg)! *F.* Nyborg (Lund); *J.* Svinekløv (Grønlund)! og Hjortels i Hanherred (Drej.).

671. **R. inodora** [Fr. Fl. hall. p. 85] (Lugtløs R.) H. N. III, 41.

Smaabladene langstrakt-ægformede eller elliptiske, skarpt saugtakkede med faae Kirtelhaar paa Takkerne og Underfladen, forøvrigt glatte, *Bladstilkene* tæt kirtelhaarede; *Blomsterstilkene* glatte, *Hybenet* glat, forøvrigt som foreg.

Bladene have en svag Lugt. Kronbladene hvide (?). 6—7. ♄.

Ved Gjærder og i Krat: *Sj.* Aalsgaard ved Helsingør (12); paa Østenden af Lyø; Nyborgs Volde med foreg.? (12); *Bornh.* Seiersgaarden ved Rønne (Hoff), Blykobbeaaen (14), Dynddalen ved Rø (Hjorth). *

Anm. Denne Art, som synes at variere meget, nærmer sig i Udseende meest følgende, i Characterer foregaaende Art.

672. **R. canina** L. (Vild R.) H. 556; Drej. n. 512; F. D. 555 og 1695.

Stængelens *Torne* stærke, seglkrummede; *Smaabladene* elliptiske, jævne, skarpt enkelt saugtakkede med opret-tiltrykte Takker uden Kirtler; *Hybenet* ved Modenheden opret, ovalt eller omvendt-ægformet, med efter Blomstringen tilbagebøiede, hurtigt affaldende *Bægerflige.*

Kronbladene lys-rosenrøde. 6—7. ♄. En meget foranderlig Art med Hensyn til Bladenes Form og Indskjæring, Takkernes Retning, Frugtens Form o. s. v. De vigtigste Former ere:

* *genuina.* Bladene glatte og jævne.

α, nitida Fr. H. N. VI, 41. Bladene paa Underfladen frisk grønne, paa Overfladen glindsende.

β, opaca Fr. H. N. VIII, 45. Bladene paa Overfladen matgrønne, paa Underfladen blaagrønne.

** *dumetorum* H. N. VII, 43. (R. dumetorum Thuill.) Bladene rynkede, paa Underfladen eller begge Flader tiltrykt-duunhaarede, med mere udstaaende Takker paa Smaabladene. (Nærmer sig R. coriifolia).

*** *collina* H. N. VI, 42. (R. collina Jacq., H. 558). Blomsterstilkene kirtlet-stivhaarede; Hybenet omvendt-ægformet, beklædt med enkelte Kirtelhaar, mindre læderagtigt og tidligere

modent; Bægerfligene længere vedblivende. (Nærmer sig R. tomentosa).

Ved Gjærder og i Kratskove alm. udbredt (*α* og *β*), især meget hyppig paa Bornholm. ** sjeldnere: *Sj.* Hellebæk (12), Helsingør (11), Sandbjerg! ***Falst.*** N. Kirkeby, Ønsløv, Torkildstrup (Koch); ***F.*** Ollerup, Lyø (12), ***Bornh.*** ved Bodilsker (20); ***J.*** i Hedeegnene. *** paa Bakker, ikke alm., f. Ex *Sj.* Hellebæk (12); ***Loll.*** Steensgaard (19); ***F.*** Ollerup (12); ***J.*** Akkedal og Vildsund i Thy (Dr.).

β, Frugterne kjødfulde eller melede, tidligere modne. Stængelens og Grenenes Torne typisk rette (undtagen hos Nr. 673).

673. **R. coriifolia** [Fr. Fl. Hall. p. 85] (Stivbladet R.) H. 557; Fr. nov. p. 147; H. N. VI, 43.

Tornene stærke, seglkrummede, *Smaabladene* ægformede, enkelt saugtakkede med udstaaende Takker, læderagtige, rynkede, paa Underfladen (eller begge Flader) og Bladstilkene haarede; *Blomsterstilkene* meget korte, glatte; *Hybenet* næsten kugleformet, kjødfuldt, glat, med vedblivende, tilsidst oprette *Bægerflige.*

Kronbladene mørk-rosenrøde. 6—7. (fr. 8—9). ♄.

Paa Marker og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Hellebæk (12!), Helsingør (11)! Gurre (Heiberg), Kjøbenhavns Ladegaard ved Vandmøllen (9), Amager (8); ***Loll.*** Nakskov (19); ***F.*** Nyborg (Lund); ***J.*** Frederikshavns Kirkegaard (Drej. Herb.); ***Sylt*** (Grønlund), ***Føhr*** (20). !*

Anm. Denne Art er nærmest beslægtet med R. mollissima, men deler de fleste Characterer med R. canina (dumetorum).

674. **R. tomentosa** [Sm. Fl. brit. 2, 539] (Filthaaret R.) Koch Syn. II, 253; H. N. IX, 46; R. mollisima *α*, Drej. n. 515.

Tornene stærke, rette eller noget krummede; *Smaabladene* elliptiske, skarpt og dobbelt saugtakkede, med udstaaende Takker, paa begge Flader tiltrykt-duunhaarede; *Blomsterstilkene* rette, kirtlet-stivhaarede, *Hybenet* rundagtigt-aflangt, kjødfuldt-læderagtigt, med blaa Dug som let afgnides og let affaldende Kirtelhaar; *Bægerfligene* udstaaende, temmelig snart affaldende; *Kronbladene* i Randen glatte.

Bladene graagrønne. Kronbladene mørk-rosenrøde. 6—7. (fr. 9). ♄.

β, alba (R. alba H. 558; F. D. 1215; R. canina—alba Lge. Haandb. 1 Udg. S. 300). Kronbladene hvide.

I Hegn og Kratskove, ikke sjelden i de frugtbarere Egne af Landet. *β*, *F.* Hofmansgave (4), Juelsberg (H.), Nyborg (Lund), mellem Østrup og Daugstrup (19), Sørup (12); *J.* Ørebro i Hanherred (16); *Sl.* Gjærder ved Haderslev (Grønlund)?

Anm. Nærmest beslægtet med R. canina (collina), men deler de fleste Characterer med R. mollissima.

675. **R. mollissima** [Willd. Prodr. fl. Berol. n. 1237] (Hyben-R.) Fr. S. Veg. I, 174; H. N. VII. 42; R. villosa Linn. fl. Suec. & herb. (ex C. Hartm.), H. 555; R. mollissima *β* (R. mollis Sm.) Drej. n. 515; R. ciliatopetala Koch l. c.

Tornene rette; *Smaabladene* elliptisk-ovale eller omvendt-ægformede, dobbelt saugtakkede, tykke, paa begge Flader stærkt haarede, med ophøiede Nerver paa Underfladen; *Blomsterstilkene* rette, kirtlet-stivhaarede; *Hybenet* næsten kugleformet, med stive Kirtelhaar, melet; *Bægerfligene* vedblivende, tilsidst sammenstødende; *Kronbladene* glatte eller »kirtlet-randhaarede«.

Bladene graaagtige, Kronbladene mørk-rosenrøde. 6—7. Frugterne (8—9) høirøde, glindsende. ♄.

β, nemoralis! Bladene mere grønne og mindre haarede, Blomsterne enlige, Hybenet glat (Ligner R. cinnamomea).

γ, arenaria! Bladene meget smaae, Hybenet glat, ved Grunden afsmalnet, mindre end hos Hovedarten.

I Kratskove og ved Gjærder, ikke sjelden, hyppigst i de magrere Egne af Landet. *β*, i Skove: *Bornh.* Echodalen (20), Allinge! *J.* Haven i Vendsyssel! *γ*, Jædderen ved Kjøge (9)!

Anm. Koch o. fl. Forff. angive Kronbladene som kirtlet-randhaarede, men hos os forekommer den oftest, om ikke altid, uden Randhaar.

676. **R. pomifera** [Herm. Ros. p. 16] (Spansk Hyben). Fr. nov. p. 150; Koch l. c.; Drej. n. 516; H. N. IX, 47; R. villosa pomifera H. 555.

Smaaabladene oval-lancetformede, tynde og bløde; *Hybenet* beklædt med tykke Kirtelhaar; *Kronbladene* kirtlet-randhaarede; *Frugterne* meget store, melet-kjødfulde, paa nikkende *Blomsterstilke;* forøvrigt som foreg., men i alle Dele større.

Frugterne mørkrøde, Bladene blaagrønne, klæbe ved Tørringen fast til Papiret. 6—7. (fr. 8—9). ♄.

Ved Gjærder og omkring Byer, funden i alle Provindser, men sparsommere end foreg., og paa mange Steder forvildet fra Haver, hvor den ofte dyrkes paa Grund af de spiselige Frugter.

9. Rubus. Klynger.

a. Urteagtige, med ægformede Axelblade.

677. **R. Chamæmorus** L. (Multebær). H. 565; Drej. n. 517; F. D. 1; Whe. & N. Es. Rubi germ. t. 49.

Rodstokken krybende; *Stænglerne* (saavel de blomstrende som blomsterløse) oprette, 2—3-bladede; *Bladene* nyreformede, femlappede, med dobbelt-saugtakkede Lapper; *Axelbladene* tilvoxne til Stængelen; *Blomsterne* enlige og endestillede, tvebo; *Bægerbladene* under Blomstringen tiltrykte; *Kronbladene* rundagtige eller omvendt-ægformede.

3—8" høi. Kronbladene hvide, Frugterne brandgule. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

I Tørvmoser, sjelden i Danmark og kun funden i det nordl. *Jyll.* (store Hammelmose i Vendsyssel, lille Vildmose, Tørsløv H., Ulsted N. for Hals (Grønlund) og i *Nordsjælland*: Helsingør ved Ladegaarden (21), mellem Ørsholt og Gurre, paa Tuerne ved Gurre Sø (11!).

678. **R. saxatilis** L. (Fruebær). H. 564; Drej. n. 518; F. D. 134; Whe. & N. E. l. c. t. 9.

De *blomsterbærende Stængler* oprette, de *blomsterløse* nedliggende eller krybende; *Bladene* trekoblede, med rudeformet-ægformede, grovt og dobbelt saugtakkede *Smaablade; Blomsterne* 3—5 samlede i en kortstilket Halvskjærm; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagerullede; *Kronbladene* oprette, linie-spadeformede.

Kronbladene hvide, meget mindre end hos foreg., Bær høirøde, sure. 6—7.

I Skove, funden i alle Provindser, men sporadisk.

b. Buskagtige, med linie-lancetformede Axelblade.

aa. Idæi. Stænglerne oprette, Bladene paa Aarsskuddene uligefinnede, Frugtsamlingen løsnes ved Modenheden fra Frugtbunden.

679. **R. idæus** L. (Hindbær). H. 560; Drej. n. 519; F. D. 788; Whe. & N. Es. l. c. t. 47.

Stængelen trind, beklædt med talrige Naalebørster; *Bladene paa Aarsskuddene* alm. med 5, *paa de blomsterbærende Stængler* med 3, paa Underfladen sølvgraa-filtede, *Smaablade; Blomsterstilkene* 2—3-blomstrede, i Bladhjørnerne eller halvskjærmformet samlede i Spidsen af Grenene; *Kronbladene* omvendt-ægformede, omtrent halvt saa lange som de ægformede, langt tilspidsede *Bægerblade.*

Stængelen overtrukken med en blaagraa Dug; Kronbladene hvide, Bær røde (ell. gule). 6.

β, microphyllus Wallr. Bladene meget smaae, de nedre trekoblede, de øvre haandfligede.

I Skove og Krat meget alm., dyrkes i Haver (med større Frugter). *β. Sj.* Holmegaardsmosen ved Broxø!

bb. Fruticosi. Bladene (typisk) fingrede, Frugtsamlingen fastvoxet til Frugtbunden).*

α. Genuini. Aarsskuddene næsten oprette eller i Spidsen svagt bøiede, glatte, ikke duggede; Bladene paa begge Flader grønne; Blomsterstanden alm. enkelt; Bægerbladene paa Ryggen grønne, i Randen og paa Inderfladen hvidfiltede, langt tilspidsede.

680. **R. suberectus** [Anders. Trans. linn. soc. XI, p. 218 t. 16] (Opret K.) H. 563; Arrh. monogr. Rub. p. 19; F. D. 1992; H. N. VI, 44.

Aarsskuddene oprette, i Spidsen lidet bøiede, forneden trinde, foroven svagt kantede, med faae, svage og rette Torne;

---

*) Ved Undersøgelsen af denne Afdeling, hvis Arter fremtræde i saa stor Mangfoldighed, bør man lægge Mærke saavel til Aarsskuddene (de blomsterløse Stængler) som de blomstrende Stængler og Grene, da disse saavel i Gjennemsnit som i Henseende til Torne og Blade ere indbyrdes meget afvigende. De Dele af Planten, som afgive de mindst foranderlige Kjendetegn, ere Stængelens Gjennemsnit, Tornene, Blomsterstanden, Bægerbladene og de modne Frugter. Ved enhver Art har jeg søgt at angive det typiske Forhold uden at tage Hensyn til de tilfældigt afvigende, især de i Skygge forekommende Former, som ofte ere saa forskjellige fra Hovedarten, at de blive ukjendelige eller idetmindste vanskelige at henføre til en bestemt Art (Skyggeformerne have alm. tyndere og mere grønne Blade).

Bladene tynde, tæt og alm. enkelt saugtakkede, med udstaaende Takker, 5—7-koblede, *paa de blomsterbærende Stængler* 3—5-koblede, de nedre Smaablade næsten siddende; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, faablomstret; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Kronbladene hvide eller blegrøde, Frugterne mørkrøde, glindsende, ofte feilslaaende. 6—7.

β, *fissus* (R. fissus Lindl., Bab. man. 3 ed. p. 93!) Aarsskuddene mindre oprette, med talrigere Torne; Bladene paa Blomsterstænglerne trekoblede, med kileformede, forneden heelrandede, foroven dybt saugtakkede Smaablade.

I Krat, ved Gjærder og paa udyrkede Marker, hyppig i Landets magre Egne, hvor den ofte er den eneste forekommende Art, især paa Halvøen og i Nordsjælland. *β*, i Skove ved Rands pr. Fredericia!

681. **R. plicatus** [Whe. & N. l. c. p. 15, t. 1] (Brombær). F. D. 2589; R. fruticosus L. Fl. Suec., Arrh. p. 23; Drej. n. 520; H. N. V, 51. (R. nitidus Whe. t. 4 hører til samme Art).

Aarsskuddene oprette, i Spidsen bøiede, femkantede, med stærke, fjerne, paa Midten af Stængelen skjævt nedbøiede, foroven og paa de blomsterbærende Stængler seglkrummede *Torne; Bladene* femkoblede, foldet-rynkede, næsten læderagtige, glindsende, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen duunhaarede eller tiltrykt-silkehaarede, Endebladet hjerteformet, de øvrige ægformede, tilspidsede, de 2 nedre kortstilkede, alle dobbelt saugtakkede, alm. med udstaaende Tænder; *Blomsterstænglernes Blade* 3—5-koblede, med ægformet elliptiske Smaablade; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Bægerbladene* mod Frugtmodningen tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtigt-ovale eller omvendt-ægformede.

Kronbladene hvide ell. lys-rosenrøde, Frugterne sorte, glindsende, velsmagende, noget syrlige. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$. (14 Dage tidligere end R. discolor, dumetorum o. fl. Arter).

β, *fastigiatus* (R. fastigiatus Whe. l. c. t. 2). Aarsskuddene udstrakte; Smaabladstilkene forlængede; Smaabladene og Bægerbladene meget langt tilspidsede.

Ved Gjærder og i Udkanten af Skove, alm. paa ***Bornh.***, i ***Sjæll.*** og i den sydlige Deel af ***Halvoen***, sparsommere i ***Fyen*** og det nordl. ***Jyll.*** til Aarhuus. β, i Skove: ***Sj.*** Helsingør (27); ***J.*** Brøndsted! ***Sl.*** Gjærder ved Aabenraa!

Anm. R. fastigiatus Whe. er aabenbart en Form af R. plicatus, og ikke, som Sond. (fl. hamb. p. 272) antager, synonym med R. suberectus.

* 682. **R. affinis** [Whe. & N. E. l. c. p. 18, t. 3] (Skarptakket K.) Arrh. p. 25; H. N. VI, 45; R. plicatus ** adfinis Lge. Haandb. 1 Udg. p. 305.

Aarsskuddene mere bøiede, femkantede med furede Sider; *Smaabladene* elliptisk-ægformede, paa de blomsterbærende Grene sammenknebne, skarpt og ofte dobbelt saugtakkede, med opadrettede Takker; *Blomsterstanden* forlænget, klase- eller topformet; *Bægerbladene* mindre langt tilspidsede, mod Frugtmodningen udstaaende, forøvrigt som foreg.

Kronbladene hvide, Frugterne sorte. 7—8.

I Kratskove og ved Gjærder, meget sjeldnere end foreg.: ***Sj.*** Hjulebækshuset ved Helsingør (9); ***J.*** Brøndsted ved Fredericia; ***Sl.*** Aabenraa!

Anm. Denne Art er nærmest beslægtet med R. plicatus, med hvilken jeg tidligere havde forenet den, men de fleste Forfattere erklære den for en selvstændig Art, og i flere Characterer staaer den nærved R. thyrsoideus, med hvilken den ogsaa i Fl. dan. er forvexlet: den danner saaledes et Overgangsled til den følgende Gruppe. De her fundne Expl. staae midt imellem den hos Whe. afbildede og de svenske Former, som ere betydeligt afvigende.

β, *Discolores.* Aarsskuddene udstrakte eller overhængende (med alm. stærke Torne), Bladene alm. graafiltede paa Underfladen, det nedre Par Smaablade stilkede; Blomsterstanden forlænget (Klase eller Top); Bægerbladene overalt graafiltede (typisk kort tilspidsede).

αα, Aarsskuddene glatte, femkantet-furede.

683. **R. thyrsoideus** [Wimm. Fl. v. Schles. p. 131] (Duskblomstret K.) Arrh. p. 28; H. N. III, 42; R. fruticosus Whe. t. 7; R. affinis Lbm. i F. D. 2539.

Aarsskuddene ved Grunden oprette, i Spidsen buekrummede, dybt furede, med 5 budte, fremstaaende Kanter, glatte, med stærke, fjerne, forskjelligtformede Torne; *Bladene* fem-

koblede, med ægformet-elliptiske, ved Grunden sammenknebne, paa Overfladen glatte, paa Underfladen filtede Smaablade; *de blomsterbærende Grene* haarede; *Bladene* trekoblede, med lancetformet-omvendt-ægformede Smaablade; *Blomsterstanden* forlænget, top- eller klaseformet; *Bægerbladene* mod Frugtmodningen nedbøiede; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Kronbladene hvide eller blegrøde. »Frugterne sorte, glindsende, velsmagende« (Arrh.). 7—8.

Følgende Former adskilles:

α, *candicans* Bl. & Fgh. (R. fruticosus Whe.) Bladene paa Underfladen hvidfiltede, Endebladet æg-hjerteformet.

β, *gracilis* Godr. (*α*, oblongifolius Metsch i Linnæa 28, p. 125) Bladene paa Underfladen graagrønt filtede, Endebladet ægformet, Klasen sammenkneben, næsten enkelt.

Ved Gjærder og Skovkanter, især i de sydlige Egne af Landet, ikke alm.: ***Bornh.*** ved Allinge! Gudhjem, Randkleven (8), Nexø (11); ***Møen*** ved Liselund (Dr.); ***Sj.*** Store Hareskov mellem Syvstjernen og Kulhusene (14), Gjorsløv Bøgeskov (9), ***Sl.*** Veesriis ved Rylskov! *β*, Holbæk (Dr.)! ***Sl.*** Aabenraa!

Anm. Til denne Art henføres desuden *R. cordifolius* Whe. t. 5 og *R. rhamnifolius* Whe. t. 6, men disse Former ere ikke hidtil fundne i vor Flora.

ββ, Aarsskuddene haarede (ikke kirtlede), kantede, men ikke furede.

684. **R. vulgaris** [Whe. & N. E. l. c. p. 39 t. 14 (Skov-K.) Sond. fl. hamb. p. 275; Metsch i Linnæa 28 p. 144; R. fruticosus F. D. 1163; H. N. X, 53 (R. Sprengelii) og XIII, 60 (R. umbrosus).

Aarsskuddene budt femkantede, mere eller mindre haarede eller tilsidst næsten glatte; med næsten rette *Torne*, femkoblede, paa begge Flader grønne, paa Overfladen næsten glatte, paa Underfladen blødt duunhaarede *Blade;* Smaabladene bredt ægformede, Endebladet kredsrundt-hjerteformet; *Blomsterstanden* klaseformet, næsten enkelt; *Bægerbladene* mod Frugtmodningen tilbagebøiede.

Kronbladene hvide eller blegrøde. »Frugterne store, sorte, velsmagende«. 6—7.

α, *umbrosus* Whe. & N. E. (Arrh. p. 31). Metsch l. c. p. 145; R. discolor * umbrosus Fr., Lge. Haandb. l Udg. S. 308). Aarsskuddene med rette Torne, større og bredere, paa Underfladen grønne Smaablade.

β, *carpinifolius* Bl. & Fgh. (Sond. l. c. p. 276; R. carpinifolius Whe. t. 13). Tornene noget bøiede, Smaabladene smalt ægformede, tilspidsede, paa Underfladen stundom graafiltede, Blomsterne større.

Paa skyggefulde Steder, ikke alm.: *J.* ved Brøndsted; *Sl.* Aabenraa, Flensborg!

Anm. 1. Denne Art har jeg tidligere betragtet som en Underart af R. discolor, fra hvilken den i Characterer vanskelig kan sondres, skjøndt den i Udseende er meget forskjellig fra samme. Foruden de nævnte Former henføres (af Metsch l. c.) hertil endnu *R. silvaticus* Whe. t. 15 og *R. villicaulis* Whe. t. 17, men disse har jeg ikke med Sikkerhed kunnet erkjende i vor Flora.

Anm. 2. *R. macrophyllus* Whe. t. 12 (og dens Underart *R. Schlechtendalii* Whe. t. 11) forekommer uden Tvivl i vor Flora, og maa eftersøges. Den danner et forbindende Led mellem R. vulgaris og Gruppen Corylifolii.

685. **R. discolor** [Whe. l. c. p. 49 t. 20] (Forskjelligfarvet K.) F. D. 2414; H. N. VIII, 48; R. vulgaris * discolor Arrh. p. 32; R. fruticosus Sm. (L. herb.?, ikke Fl. Suec.)

Aarsskuddene skarpt kantede, tiltrykt-silkehaarede eller svagt haarede, med stærke, rette eller lidet bøiede Torne; *Bladene* femkoblede, læderagtige, med elliptisk-ægformede, tilspidsede, paa Underfladen grøn- eller hvidfiltede, *paa de blomsterbærende Grene* trekoblede Smaablade; *Blomsterstanden* forlænget, med talrige krummede Torne; *Bægerbladene* efter Afblomstringen nedbøiede; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Stængelen alm. rødbruun; Kronbladene blegrøde eller hvide, Frugterne mørkviolette, søde, med talrige Smaafrugter. 7.

Forekommer hos os især under følgende 2 Former:

α, *genuinus* (R. discolor Whe.) De blomsterbærende Grene zigzagbøiede, svagt haarede, Bladene tætsiddende, med kortere Bladstilke, paa Underfladen graa- eller hvidfiltede, med finere Aarer.

β, pubescens Bl. & Fgh. (R. pubescens Whe. t. 16). De blomsterbærende Grene tæt haarede, næsten rette, Bladene fjernere, med meget lange Bladstilke, paa Underfladen grønfiltede, med grovere Aarer.

Ved Gjærder og i Udkanten af Skove, bemærket i alle Provindser, men ikke i alle Egne lige hyppig; meest udbredt i det sydøstl. Jyll. Formen *β*, er hos os hyppigere end *α*.

686. **R. vestitus** [Whe. l. c. p. 90, t. 33] (Rundbladet K.) R. discolor Drej. n. 522 (ex part.); R. leucostachys *β*, vestitus Bab. Brit. Rub. p. 15.

Aarsskuddene budtkantede, tæt haarede af udstaaende Haar; *Tornene* stærke, rette; *Bladene* femkoblede, læderagtige, meget faste, paa Underfladen sølvglindsende af en tæt hvid eller guulgrøn Filt, *Smaabladene* næsten kredsrunde, pludseligt, men kort tilspidsede, skarptandede og noget bølgede i Randen; *Blomsterstanden* forlænget, udbredt og rigblomstret, med lange og spidse, næsten rette Torne, *Bægerbladene* efter Afblomstringen nedhængende; *Kronblade* som hos foreg.

Stærk og anseelig Væxt, Kronblade og Støvtraade mørk rosenrøde, sjeldnere hvide. Frugterne sortviolette, sødagtige, med smaae og talrige Smaafrugter. 7—8.

β, viridis! Bladene paa begge Flader grønne, med langstilkede Smaablade, Tornene meget lange, rette; Blomsterstanden faablomstret, bladet indtil Spidsen.

Ved Gjærder. En af de hyppigste Rubus-Arter paa ***Halvoens*** Østkyst, i det sydl. ***Fyen*** og især paa ***Thorseng***, ***Langel.*** og ***Loll.! Falster*** ved Gaabense! ***Sj.*** Pedersborg ved Sorø! ***Moen!*** *β*, ***J.*** i Skove ved Dyrehavegaard pr. Kolding! ***F.*** Veistrupgaard; ***Loll.*** Vesterborg (19); ***Falst.*** Lindeskoven ved Nykjøbing (14). (I Angel forekommer hyppigt den hvidblomstrede Form, som i det øvrige Danmark er sjelden. Denne Form er ogsaa bemærket i Fyen ved Skaarup (14).

γγ, Aarsskuddene beklædte med talrige Haar, Kirtler og Naalebørster.

687. **R. Radula** [Whe. l. c. p. 100 t. 39] (Børstehaaret K.) F. D. 2413; H. N. VIII, 47; R. vulgaris * Radula Arrh. p. 34; R. hirtus Drej. n. 525 (ex loc., non W. K.).

Aarskkuddene skarpt kantede, med flade, stribede Sider, faae, men stærke og rette Torne; Bladene femkoblede, *Smaabladene*

tilspidsede, tæt og dobbelt tandet-saugtakkede, paa Underfladen graafiltede, Endebladet æg-hjerteformet, de øvrige ægformet-elliptiske; *Bladstilkene* og *Nerverne* paa Underfladen tæt beklædte med krumme Torne; *de blomsterbærende Grene* kantede, tæt kirtlet-haarede, med lange, rette Torne, som blive hyppigere op imod Spidsen, *Blomsterstanden* rigblomstret, forlænget, undertiden pyramideformet; *Blomsterstilkene* og de efter Afblomstringen nedbøiede *Bægerblade* beklædte med en tæt Filt og talrige Kirtelhaar; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Stærk og kraftig Væxt, let kjendelig fra de foreg. ved den rige Beklædning med Børster og Kirtelhaar, hvis øvre Deel tidligt affalder, medens den nedre Deel er vedblivende og gjør Stængelen ru at føle paa; Kronbladene hvide, sjeldnere blegrøde; Frugterne sorte, glindsende, søde, med talrige Smaafrugter. 7—8.

β, Köhleri (R. Köhleri Whe. t. 25). Aarsskuddene svagt kantede; Bladstilkene og Blomstergrenene beklædte med talrigere Torne og Kirtler, Blomsterstanden indtil Spidsen bladbærende.

Ved Gjærder og i Randen af Skove meget alm. i Danmark. *β*, Gjærder ved Aabenraa!

Anm. Til denne Art høre *R. rudis, R. Reichenbachii* o. fl. af de hos Whe. l. c. afbildede og beskrevne Arter, hvilke jeg ikke engang som Former formaaer at adskille ved bestemte Kjendetegn.

γ, Divergentes. Aarsskuddene svagt kantede eller næsten trinde, haarede, uden Dug eller Kirtler; Bladene 3—5-koblede, eens paa begge Arter Stængler, de nedre Smaablade kortstilkede eller stilkløse; Blomsterstandens Grene udspilede; Bægerbladene langt tilspidsede.

688. **R. Sprengelii** [Whe. l. c. p. 33, t. 10] (Rødblomstret K.); H. 563; F. D. 1697 (Bladene t. 1696); H. N. XV, 49; R. Borreri Bell-Salt. (Bab. Brit. Rub. p. 16).

Aarsskuddene nedliggende og mangegrenede, budtkantede, med talrige, seglkrummede Torne; *Bladene* skarpt saugtakkede, paa begge Flader grønne og haarede, *Nerverne* paa Underfladen stærkt fremtrædende, alm. trekoblede, med ægformet, tilspidset *Endeblad* og skjævt-ægformede, tolappede *Sideblade*, sjeldnere femkoblede med de nedre Smaablade elliptiske og Bladstilkene af de 2 nedre Smaablade paa hver Side sammenvoxne; *Bladene paa de blomsterbærende Stængler* trekoblede med rudeformet-

elliptiske Smaablade, *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med faablomstrede *Grene*, faae og svage Torne; *Bægerbladene* efter Afblomstringen udstaaende; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Let kjendelig fra alle andre Arter ved Torne, Bladform og Blomsterstand. Kronbladene smukt og mørkt rosenrøde. Frugterne sorte, glindsende. 7—8.

I Skove sjelden, især paa Øerne: *Sj.* Hjortenæs Skov ved Sorø! ***Falst.*** Hanenov Skov (14); *F.* Hverringe (H.); *Sl.* Ostenfeld pr. Husum (Didr.!), Aabenraa! Huusby i Angel (28), Holtenau! og sandsynligviis flere Steder paa Østkysten. ✱

* 689. **R. Arrhenii** [Lge. Haandb. 1 Udg. S. 309 under R. Sprengelii].

Aarsskuddene trinde, med færre, svagere og mindre krumme Torne; *Bladene* paa begge Arter af Stængler femkoblede; Smaabladene tilspidsede, tæt og skarpt saugtakkede, *Endebladet* ægformet, de øvrige elliptiske (det nedre Par meget kortstilkede), Bladstilken og de paa Underfladen stærkt ophøiede, guulagtige *Nerver* haarede, forøvrigt næsten glatte; *Blomsterne* i Top med rigtblomstrede Grene; *Kronbladene* smaae, guulhvide, forøvrigt som foreg. (Frugterne ubekjendte).

I Marieskoven ved Flensborg (August 1846), Veesriis ved Rylskov i Angel! Uagtet jeg kun har fundet den paa disse faa Steder, kan jeg dog ved gjentagen Undersøgelse ikke andet end antage den for forskjellig saavel fra *R. Sprengelii* som fra *R. hirtus*, med hvilke den er meest beslægtet, og anbefaler den forøvrigt til nærmere Undersøgelse. Med ingen anden af de her forekommende Arter kan den forvexles; kun *R. scaber* Whe. t. 32 har endeel Lighed med den, men denne Art afviger ved en tæt Beklædning af Kirtler paa Stænglerne, trekoblede Blade paa de blomsterbærende Stængler o. s. v. ✱

δ, *Glandulosi.* Aarsskuddene trinde, nedliggende, ofte rodslaaende, tæt beklædte med Kirtelhaar og smaae Torne; Blomsterstandens Grene udspilede; Bægerbladene langt tilspidsede, med talrige Børster og Kirtelhaar; Frugterne glindsende, sorte (ikke duggede).

690. **R. hirtus** [Waldst. & Kit. Pl. rar. Hung. II, p. 150, t. 114] (Stivhaaret K.) H. II, 192; F. D. 2053! (ikke Drej.); Whe. t. 43.

Aarsskuddene stilkede, forneden trinde, foroven svagt kantede, tæt beklædte med forskjelligtformede Torne, Naalebørster, Haar og Kirtler; *Bladene* 3—5-koblede, paa Overfladen svagt, paa

Underfladen tæt-haarede, graagrønne, med ægformet-elliptiske, langt, men ikke pludseligt tilspidsede *Smaablade; de blomsterbærende Grene* beklædte som Aarsskuddene, men med længere og stærkere Torne; *Blomsterstanden* forlænget, alm. bladet indtil Spidsen (*R. foliosus Whe.* t. 28), med udstaaende *Blomsterstilke; Bægerbladene* grønne med hvid Rand, efter Afblomstringen udstaaende eller tilbagebøiede; *Kronbladene* smaae, omvendt-ægformede.

Kronbladene hvide. »Frugterne sorte, glindsende, med talrige Smaafrugter«. 7.

I Skove, sjelden, og hidtil kun funden i de sydlige Dele af *Halvøen*: Skamlingsbanken! Jels Skove (28), Lyksborg (12), Vees-riis ved Rylskov! ✻|

Anm. Til denne Art henhøre endnu *R. Menkei* Whe. t. 22, *R. apiculatus* Whe. t. 24 og *R. Hystrix* Whe. t. 41, hvilke Former dog ikke ere fundne hos os.

691. **R. glandulosus** [Bell. App. fl. ped. 24] (Kirtelhaaret K.) H. 562; Arrh. p. 40; F. D. 1696 (undt. Bld.); H. N. V, 52.

Aarsskuddene overalt trinde, tæt beklædte af Naalebørster, Kirtelhaar og meget svage Torne; *Bladene* trekoblede, paa begge Flader grønne, glindsende af tiltrykte Haar, med ægformet-ovale, pludseligt og langt tilspidsede, fiint saugtakkede *Smaablade; Bladene paa de blomsterbærende Grene* trekoblede, med omvendt-ægformede, grovt saugtakkede, budte eller kort tilspidsede Smaablade (de øverste under Blomsterne alm. enkelte, æg-hjerteformede), *Blomsterstanden* kort, halvskjærmformet, med udstaaende *Grene* og *Blomsterstilke; Bægerbladene* grønne med en hvid Rand, efter Afblomstringen tiltrykte; *Kronbladene* smale, spadeformede.

Kronbladene hvide, Frugterne sorte, glindsende, velsmagende. Bladene har jeg stedse fundet trekoblede (i det sydlige Europa forekommer den ogsaa med femkoblede Blade). 7—8.

α, *genuinus* Gren. & Godr. fl. Fr. p. 542, (R. Bellardi Whe. t. 44). Bladene mørkgrønne, læderagtige, Stængelen bruun.

β, umbrosus Godr., (R. Güntheri Whe. t. 21?). Bladene tynde, tilligemed Stænglerne lysgrønne; den blomsterbærende Stængels Blade med tilspidset-ægformede Smaablade, Blomsterstanden mere forlænget.

I Skove (*α*, paa solaabne Pladser, *β*, i Skygge), kun funden paa Halvøen: *J.* Mindstrup! Veile! Kolding (28); *Sl.* hyppigere, f. Ex. Jels (12), Flensborg! Lyksborg (12), Veesriis ved Rylskov! Schnellmarker Skov ved Egernførde (16). *

692. **R. serpens** [Gren. & Godr. Fl. Fr. p. 538] (Krybende K.) R. cæsius *ε*, hispidus Whe. t. 46.

Aarsskuddene ved Grunden trinde, foroven budtkantede, blaaduggede, beklædte med talrige Kirtelhaar og større eller mindre, alm. rette Torne; *Bladene* trekoblede eller femkoblede med Bladstilkene af de 2 nedre Smaablade paa hver Side sammenvoxne, *Smaabladene* rynkede, paa Overfladen grønne, næsten glatte, paa Underfladen graagrønne, duunhaaret-filtede, skarpt og dobbelt saugtakkede; *Blomsterstanden* forlænget, 2—3-dobbelt sammensat, med halvskjærmformede Grene og talrigere og stærkere, ofte krumme Torne; *Bægerbladene* paa begge Sider graafiltede, efter Afblomstringen tiltrykte; *Kronbladene* omvendt-ægformede.

Ved Gjærder, sjelden: *J.* Kolding (28); *F.* Ollerup!

Anm. De Expl. jeg har seet herfra, have alle en stærkt blaadugget Stængel, hvilket ikke er Tilfældet med den fra Frankrig af Godr. beskrevne Art. Da den danske Form forøvrigt stemmer temmelig overeens med Bekr. (l. c.) og den citerede Fig. hos Whe., har jeg henført den hertil; i Beklædningen staaer den mellem *R. Radula* og *glandulosus*, i Habitus ligner den *R. dumetorum*, Bladene minde om *R. cæsius*, men fra enhver af disse Arter er den saa afvigende at den ikke kan underordnes under nogen af dem. Frugterne ere mig ubekjendte: de beskrives sorte, glindsende (Godr.).

ε. Corylifolii. Aarsskuddene fremliggende eller udstrakte, trinde eller svagt kantede, (uden Kirtler og oftest uden Haar, undertiden duggede); det nedre Par Smaablade stilkløse; Bægerbladene hvidfiltede, alm. kort tilspidsede.

* 693. **R. Wahlbergii** [Arrh. l. c. p. 43] H. N. IX, 49; R. latifolius Bab.! R. corylifolius *β*, intermedius Wahlb.

Aarsskuddene nedbøiede, budtkantede, glatte, med forskjelligtformede, større og mindre, ofte stærke, Torne; *Bladene*

femkoblede, Endebladet hjerteformet, de øvrige Smaablade ægformede, dybt og dobbelt tandet-saugtakkede, paa begge Flader grønne eller paa Underfladen hvidfiltede; *de blomsterbærende Grene* duunhaarede med stærke og talrige, oftest krumme Torne, store trekoblede *Blade* med rudeformet-ægformede, grovttandede Smaablade; *Blomsterstanden* en rigtblomstret Top, sammensat af korte halvskjærmblomstrede Grene, de nedre Grene fjerne, i Bladhjørnerne; *Bægerbladene* kort tilspidsede, udstaaende fra den modne Frugt; *Kronbladene* rynkede, kredsrundt-ovale, smalere nedentil.

Kronbladene blegt rosenrøde ell. hvide, større end følg. og ofte i større Antal, saa at Blomsten bliver halvfyldt (f. Ex. ved Hellebæk! Skaarup (19)! »Griflerne grønne«, Frugterne mørkblaae, sure. 7—8.

Ved Gjærder: *Sj.* Kongens Møller! Helsingør (Dr.); Hellebæk! *Falst.* Gaabense! *F.* Skaarup (19), Svendborg! Staagerup (12); *J* Nebbegaard! *Sl.* Rylskov! og sandsynligviis ogsaa i de øvrige Provindser.

694. **R. corylifolius** [Sm. Fl. brit. 2, p. 542] (Hasselbladet K.) Drej. n. 524; F. D. 2538; Engl. Bot. 827; H. N. IX, 50.

Aarsskuddene bueformigt nedbøiede, budtkantede eller næsten trinde, glatte eller svagt haarede, med ensformede, smaae og rette Torne; *Bladene* femkoblede, læderagtige, Smaabladene i Randen bølgede, paa Overfladen grønne, svagt haarede, paa Underfladen lysgrønnne, tæt duunhaarede, Endebladet bredt hjerteformet, de øvrige ægformede; *de blomsterbærende Grene* furede, duunhaarede, med smaae, næsten rette Torne; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Bæger-* og *Kronblade* som hos foreg.

Stængelen paa aabne Steder mørkrød; Bladene ofte meget store, *β, grandifolia* nob. (H. N. VII, 48), Smaabladene ligne Hasselblade; Kronbladene hvide; Griflerne grønne; Frugterne store, mørkviolette, saftfulde, men af vandet Smag. 7.

α, genuinus! (R. corylifolius Arrh. p. 16). Aarsskuddene budtkantede, ikke duggede, Kronbladene bredt omvendt-ægformede.

β, *pruinosus* (R. pruinosus Arrh. p. 15; H. N. VII, 47). Aarsskuddene trinde, beklædte med en blaagraa Dug; Bladene 5—7-koblede; Kronbladene kredsrundt-ovale, bredere nedentil.

γ, *appendiculatus!* Blomsterstandens Grene forlængede, udspærrede, 1—3-blomstrede; Bægerbladene i Spidsen bladagtigt forlængede.

I Skove og Krat, ved Gjærder, en af de almindeligste Arter i Danmark, især paa Halvøens Østkyst. *β*, paa solaabne Steder ikke sjelden. *γ*, *Sj.* Brede (27); *J.* Støvringgaard Skov ved Randers! Lindholmsklipperne paa ***Bornh.*** (20)!

* 695. **R. dumetorum** [Whe. & N. E. l. c. p. 111, tab. 45 A] (Lund-K.) Metsch l. c. 111 (tildeels); R. nemorosus Hayne Arzn. 3, t. 10?, H. 561; Arrh. p. 45 (ikke Sond.); H. N. VI, 47.

Aarsskuddene nedliggende, trinde eller svagtkantede, alm. blaaduggede, med svage, ensformede, rette Torne; *Bladene* mindre læderagtige end hos foreg., 3—5-koblede, Endebladet ægformet, ved Grunden sammenknebet; *Blomsterstanden* faablomstret, halvskjærmformet; *Bægerbladene* tiltrykte til den modne Frugt; *Kronbladene* omvendt-ægformede, forøvrigt som foreg.

Adskilles fra foreg. ved de langstrakte, aldeles nedliggende Stængler, de tyndere Blade med mindre og anderledes formede Smaablade. Kronbladene hvide eller blegrøde; »Grifferne blegrøde«; Frugterne sorte, syrlige med store, men faae Smaafrugter. 7—8.

α, *glabratus Arrh.* De blomsterbærende Grene og Bladenes Underflade svagt haarede.

β, *tomentosus* Arrh. (R. dumetorum *β*, tomentosus Whe. t. 45 A). De blomsterbærende Grene duunhaarede, Bladene rynkede, paa Underfladen hvidfiltede.

I Skove og Krat, paa ***Halvøen*** alm., især i Aarhus-Egnen! sjeldnere paa ***Øerne.*** *α*, synes at være den typiske og hyppigst forekommende Form. *β*, i Skove ved Haraldslund i Jyll.!

Anm. Gruppen Corylifolii er sikkert den vanskeligste af hele Slægten at bestemme, og det er i mange Tilfælde ikke let muligt at afgjøre, til hvilken af disse tre Arter en given Form hører. Da imidlertid enhver af dem har i sine typiske Former et eiendommeligt Habitus, har jeg her vedligeholdt Adskillelsen, uden dog at ville lægge særlig Vægt paa denne Sondring. Tvertimod er jeg snarere tilbøielig til, med Sonder (Fl. hamb. p. 284), Areschoug (Bot. Not. 1855 p. 31)

o. Fl. at ansee R. Wahlbergii for en større og mere udviklet Form af R. corylifolius, men med ligesaa god Ret troer jeg da at man bør føre R. dumetorum ind under samme Art, da man ogsaa af denne kan paavise talrige Overgangsformer til R. corylifolius. R. Wahlbergii danner, paa Grund af de stærkere Torne, den kantede Stængel, forlængede Blomsterstand og udstaaende Bægerblade, et Mellemled til *R. vulgaris,* derimod nærmer R. dumetorum ved de vidtkrybende Aarsskud, den halvskjærmformede Blomsterstand og tiltrykte Bægerblade sig til *R. cæsius. R. pruinosus* Arrh. er neppe nogen selvstændig Art; de for den angivne Kjendetegn har jeg ikke fundet constante, og navnlig er Stængelens Overtræk med blaa Dug en Egenskab, som for en stor Deel afhænger af Voxestedet og kan forekomme hos alle de 3 Former af Gruppen Corylifolii.

ζ. *Cæsii.* Stænglerne trinde, nedliggende, tilligemed Frugterne blaaduggede; Bægerbladene langt tilspidsede.

696. **R. cæsius** L. (Korbær-K.) H. 560; Drej. n. 523; Arrh. p. 50; Whe. t. 46; F. D. 1213.

Stænglerne glatte, blaaduggede, tæt beklædte med korte og svage, let affaldende Torne; *Bladene* trekoblede, paa Underfladen graafiltede, *Smaabladene* skjævt ægformede, grovt og dobbelt tandede, Endebladet alm. trelappet, Sidebladene tolappede; *Blomsterstanden* kort og faablomstret; *Bægerbladene* tiltrykte til den modne Frugt; *Kronbladene* ovale, i Spidsen indtrykte.

Kronbladene hvide, Frugterne blaaduggede, af syrlig-vandagtig Smag. 6—7.

α, umbrosus Wallr. Stængelen svagt beklædt, Bladene paa Underfladen grønne.

β, agrestis Whe. t. 46 A. Stængelen tæt duunhaaret; Bladene læderagtige, paa Underfladen graafiltede.

γ, aquaticus Whe. t. 46 A. Bladene paa Overfladen glatte, paa Underfladen svagt haarede og grønne, Bægerbladene langt tilspidsede, Kronbladene omvendt-ægformede med lang Negl.

δ, pseudo-idæus Whe. t. 46 B. (R. Idæus *β*, canescens Metsch l. c. p. 105). Bladene finnede; Blomsterne sædvanligt ufrugtbare.

Alm. udbredt i Danmark: *α*, i Skove; *β*, paa Marker og ved Gjærder; *γ*, paa fugtige Steder: Støvringaard i ***Jyll.!*** *δ*, ved Gjærder og i Krat: ***Sj.*** Vedbæk! ***Falst.*** Nykjøbing! Huulsø (Koch); ***Loll.***

Stokkemarke, Steensgaard, Engestofte; *F.* i det sydøstlige alm. (19); *J.* Krybily (28) og Dyrehavegaard ved Kolding! *Sl.* Aabenraa!

10. Fragaria. Jordbær.

697. **F. vesca** L. (Almindelig J.) H. 566; Drej. n. 526; F. D. 2235.

Rodstokken udskyder *Ranker; Bladene* trekoblede, med rudeformet-elliptiske, dybt saugtakkede Smaablade; *Blomsterstilkene* tiltrykt-haarede; *Bægeret* ved Frugtens Modenhed udstaaende eller tilbagebøiet.

Skaftet 6—8" høit, omtr. af Længde med Bladene, Kronbladene hvide, Frugterne høirøde (sjeldnere hvide), syrligt-krydrede. 5—6 (fr. 6—7). ♃.

Alm. ved Gjærder, paa Bakker og i aabne Skove. Dyrkes i flere Afarter.

698. **F. collina** [Ehrh. Beitr. 7, p. 26] (Bakke-J.) H. 569; Drej. n. 527; F. D. 1389; H. N. VI, 49.

Bægeret ved Modenheden tiltrykt til den mørk-rosenrøde, søde *Frugt*, forøvrigt som foreg. 5—6. (fr. 6—7). ♃.

Paa Bakker og i høitliggende Skove, bemærket i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm., hyppigst paa ***Bornh.***

† 699. **F. elatior** [Ehrh. l. c. p. 23] (Spansk J.) H. 567; Drej. p. 183; H. N. VI, 48.

Blomsterstilkenes Haar udstaaende; *Bægeret* ved Modenheden tilbagebøiet eller udstaaende, forøvrigt som foreg., med *Skaftet* længere end Bladene (½—1' høit), *Blomsterne* større. (Ofte feilslaaer det ene Kjøn, saa at den bliver tvebo. 5—6. (fr. 6—7). ♃.

Dyrkes alm. i Haver, og er derfra forvildet ved Gjærder og i Skove: *Sj.* Fredensborg, Frederiksborg (15), Ruderhegn! Gjels Bakke (14), Kaningaarden (9), Jægersborg Allee! Søndermarken! Philosophgangen ved Sorø! ***Moen*** ved Liselund! alm. i det østl. ***Falst.*** (14); *F.* Hvidkilde! *J.* Jungetgaard i Salling (16), Haraldslund! *Sl.* Haderslev, Nyværk ved Slesvig (16), Husum (F. Müll.).

Anm. Foruden de foreg. dyrkes i Haver: *F. virginiana* (engelsk J.), *F. grandiflora* (Ananas-J.) o. fl. Arter.

11. Potentilla. Potentil.

a. Bladene fingrede.

aa. Fragariastrum. Smaafrugterne ved Grunden haarede, Kronbladene hvide.

700. **P. Fragariastrum** [Ehrh. Herb. 146] (Jordbæragtig P.) P. Fragaria Sm., H. 577; Drej. n. 530; H. N. XIV, 54; Fragaria sterilis L., F. D. 1579.

Rodstokken krybende, med rankeformede blomsterløse og oprette eller opstigende blomsterbærende Grene; *Bladene* trekoblede, med omvendt-ægformede, fra Midten til Spidsen rund- eller saugtakkede Smaablade; *Blomsterne* parvise eller enlige i Spidsen af Grenene; *Frugtbunden* haaret; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, lidet længere end Bægeret.

Hele Planten silkehaaret, Haarene paa Bladene tiltrykte, paa Bladstilke og Stængelen udstaaende. 5. ♃.

I Randen af Skove, paa Græsmarker, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Høirup paa Stevns (Balslev), Ny Tappernøie (9), Krat ved Nysø (Stampe); ***Bornh.*** Buskegaard ved Rønne (Hjorth), Skrænter ved Melsted Aa, Almindingen (Baagøe); ***Moen*** ved Marienborg (9); ***Falst.*** Stubbekjøbing (25) o. fl. Steder i det østlige (14); ***Loll.*** Nakskov (9); *F.* Vindinge (E. C. Lange); ***Als*** ved Mintberg (20); *Sl.* Haderslev (Grønlund), Sundeved (16), Aabenraa (Hempel), Grumtoft i Angel (12), Ballastbakken o. fl. St. ved Flensborg (12, 16), Grodersby, Kappel, Arnæs (Lund); *J.* Kolding (28), Thyrsbæk (10), Haraldslund (Meyer), Ebeltoft (Kyll.). ☜

bb. Smaafrugterne glatte, Kronbladene gule.

α, Terminales. Blomsterne flere samlede i Spidsen af en qvast- eller halvskjærmformet Blomsterstand fra Spidsen af Stængelen eller Grenene.

αα, Blomsterstænglerne sidestillede (udgaae fra Grunden af en midtstillet, ikke blomsterbærende Bladrosette).

701. **P. opaca** L. (Matbladet P.) H. 573; Drej. n. 535; H. N. I, 51; P. verna F. D. 1648.

De blomsterbærende Stængler nedliggende, tilsidst opstigende; hele Planten tæt- og langhaaret af udstaaende Haar; *Rodbladene* 5—7-koblede, med langstrakt-kileformede, næsten fra Grunden

til Spidsen fliget-saugtakkede *Smaablade; Yderbægerets* Blade linie-formet-ovale, kortere end de ægformede *Bægerblade.*

Stænglerne alm. rødlige. Kronbladene mindre end hos de 2 følg. 5. ♃.

Paa Græsmarker, Diger, i Randen af Skove: ***Sj.*** i Egnen af Kjøbenhavn (f. Ex. Charlottenlund) og ved Roeskilde alm.! mellem Frederiksund og Havelse alm. (19), Slangerup, Næstved (H.), Lellinge ved Kjøge (16). Fra de øvrige Provindser har jeg ikke seet Expl. *

702. **P. verna** L. (Vaar-P.) H. 573 (undt. Voxest.); Drej. n. 534; F. D. 2510; H. N. IV, 66.

De blomsterbærende Stængler opstigende eller nedliggende; *Bladene* 5—7-koblede; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller kileformede, fra Midten til Spidsen dybt saugtakkede, med budte Takker, overalt beklædte med lange, rette Haar; *Yderbægerets* Blade ovale, omtrent af Længde med de ægformede *Bægerblade.*

Haarbeklædningen svagere end hos foreg., stærkere end hos følg., fra hvilken den desuden let adskilles ved Mangel af Stjernehaar. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa tørre Bakker, sjelden: ***J.*** Skovbakken ved Aalborg (Branth); ***F.*** Hindsholm ved Hals Gab (18); ***Moens*** Klint ved Dronningstolen o. fl. Steder! ***Sj.*** Refsnæs (15); ***Bornh.*** Arnager, paa Østkysten alm. (20).

703. **P. incana** [Moench Meth. p. 249] (Graafiltet P.) H. N. III, 46; P. cinerea Koch Syn. p. 242, Lge. Haandb. 1 Udg., p. 355 (ikke Chaix), F. D. 2592.

Bladene 3—5-koblede, paa Underfladen tæt graafiltede af korte, stjerneformede Haar og tillige beklædte med længere, udstaaende Haar; *Smaabladene* fra ovenfor Midten til Spidsen (eller kun i Spidsen) saugtakkede; *Yderbægerets* Blade linie-formet ovale, kortere end de ægformede *Bægerblade;* forøvrigt som foreg., men blomstrer noget tidligere (5).

Frugterne var., saavel hos denne, som flere af de øvrige Arter, endog paa samme Plante, jævne eller rynkede. Kjendetegnene som hentes fra Smaafrugternes Beskaffenhed, ere derfor usikkre.

Paa tørre Bakker, sjelden: ***Sj.*** Veirhøi! ***Bornh.*** Lindholms-Klipperne i Rø Sogn (20). *

Anm. Ifølge Fries (Bot. not. 1858 p. 33) og Billot (i Herb. Fl. Gall. et Germ.) er vor Art forskjellig fra den sydeuropæiske *P. cinerea* Chaix.

ββ, Blomstertænglerne udgaae fra Midten af en Bladrosette.

704. **P. collina** [Wib. Fl. Werth. p. 267] (Bakke-P.) Koch Syn. II, 238; Fr. S. Veg. Sc. p. 171; F. D. 2591; P. sordida Fr. mant. 3, p. 43; H. N. VII, 49—50; P. Güntheri Pohl.

De blomsterbærende Stængler nedliggende eller opstigende, stærkt grenede, med eller uden sidestillede Bladrosetter ved Grunden; *Bladene* femkoblede, paa Underfladen tiltrykt-duunhaarede eller graafiltede; *Smaabladene* kileformede, omtrent fra Midten til Spidsen dybt saugtakkede, i Randen ikke tilbagerullede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Yderbægerets* Blade linielancetformede, kortere end Bægerbladene.

Paa Bakker og tørre Græsmarker: ***Bornh.*** ved Hammershuus (20)! Teign S. for Allinge, Arnager (Hjorth). ☞

Anm. Denne Art nærmer sig til foregaaende Afdeling, naar den, hvilket oftest er Tilfældet, er forsynet med blomsterløse Bladrosetter; men disse ere ikke, som hos *αα*, en Fortsættelse af Hovedaxen, men Begyndelse til nye Sideaxer.

705. **P. argentea** L. (Sølv-P.) H. 571; Drej. n. 536; F. D. 865; H. N. IV, 64.

De blomsterbærende Stængler oprette eller opstigende; *Bladene* femkoblede, paa Underfladen (tilligemed Stængelen) hvidfiltede; *Smaabladene* kileformede, fra nedenfor Midten til Spidsen fjerfligede, i Randen tilbagerullede, *Blomsterstanden* qvastformet; *Yderbægerets* Blade budt lancetformede, kortere end Bægerbladene.

Bladene alm. paa Overfladen mørkgrønne, tiltrykt-haarede, var. paa begge Flader graafiltede (P. arg. *γ*, impolita Lehm.; *P. impolita* Wahlenbg.). 6—8. ♃.

Paa tørre, sandige eller kalkholdige Marker og Bakker, ved Grøftevolde o. s. v. alm. Afarten sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Sundbyøster paa Amager (27); ***Bornh.*** Hammershuus (19), Ypernestad (Baagøe), Lindholmsklipperne (Hoff), ***Langel.*** Steengade (19); ***J.*** Haraldslund!

† 706. **P. recta** L. (Rank P.) H. 2, 194; F. D. 1820; H. N. XI, 46.

Rodstokken vedvarende, *Stængelen* 1—2′ høi, opret, langhaaret, *Bladene* 5—7-koblede, med omvendt-ægformede, næsten fra Grunden til Spidsen saugtakket-fligede Smaablade; *Blomsterne* i en endestillet Qvast; *Bægerbladene* ægformede, tilspidsede, af Længde med eller lidet kortere end de linie-lancetformede Yderbægerblade, *Kronbladene* store, bleggule.

Ved Gjærder, sandsynligviis forvildet: *Sj.* Overdrev Ø for Charlottenlund (14)! Grøftevolde mellem Sorø og Krebshuset (Trojel); *Bornh.* Frydenlund og Vibegaard pr. Rønne (Hjorth, Hamann), Christiansø (Baagøe); *Sl.* Süderholz ved Husum (*P. pilosa* Willd.) F. Müll., *F.* V. Skjerninge (Kordt, forvildet fra Præstegaardens Have, hvor den i lang Tid dyrkedes)!

γγ, Enaarige Væxter uden Bladrosetter ved Grunden af Stængelen.

707. **P. norvegica** L. (Norsk P.) H. 574; Drej. n. 533; F. D. 171; H. N. III, 45.

Stængelen opret; *Bladene* trekoblede (eller *Rodbladene* 2—3-parret-finnede); *Smaabladene* lancetformede eller omvendt-ægformede, næsten til Grunden dybt saugtakkede, langhaarede; med tiltrykte Haar; *Blomsterne* i en stærkt forgrenet Qvast; *Yderbægerets* Blade lancetformede, omtrent af Længde med de æg-lancetformede Bægerblade; *Kronbladene* omvendt-ægformede, kortere end Bægeret.

Planten af grøn Farve, Stængelen langhaaret, med udstaaende Haar, noget ru. 6—7. ⊙ eller ⊙.

Ved sandige og grusede Søbredder, i fugtige Skove, sjelden og sporadisk: *Sj.* Frederiksborg Slotsgaard (12)! i de udtørrede Søer mellem Hørsholm og Rudersdal (H.), Storedam ved Donse (23)! Jonstrup Vang (20), en sumpig Eng ved Bernstorf (Schum.); *Bornh.* ved Veien mellem Ø. Larsker og Almindingen (20) og mellem Ø. Larsker og Clemensker (14). |*

Anm. Rodbladene ere stundom, men sjeldent, femkoblede eller finnede, men dette Forhold er, ifølge Lehm. (Rev. Pot. p. 200) ikke normalt, men grunder sig paa Dyrkning eller Forekomst i frodig Jordbund.

β, Axilliflorœ. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne.

αα, Blomsterne typisk firedeelte.

708. **P. Tormentilla** [Scop. Fl. carn. 1 p. 360] (Opret P., Tormentil). Drej. n. 531; Tormentilla erecta L., H. 578; F. D. 589.

Stænglerne grenede, oprette, opstigende eller udstrakte (ikke rodslaaende); *Stængelbladene* siddende eller kortstilkede, trekoblede, *Rodbladene* langstilkede, 3—5-koblede, *Smaabladene* kileformede, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Axelbladene* 3—5 fligede; *Blomsterne* langstilkede; *Bægerbladene* efter Afblomstringen udstaaende, kortere end Yderbægerets Blade; Frugterne svagt rynkede.

Rodstokken tyk, indvendig rød. Stængel og især Blomsterstilke meget fine, Rodbladene henvisnede ved Blomstringstiden. Var. meget i Henseende til Stængelens Retning, Bladene, Behaaringen (tiltrykt-silkehaaret ell. næsten glat) o. s. v., men er dog stedse vel adskilt fra den følgende Art. Tilfældigviis forekommer undertiden en femdeelt Blomst mellem de øvrige. ♃.

Paa Enge, Lyngheder, i Skove o. s. v. alm. udbredt.

709. **P. procumbens** [Sibth. Fl. oxon. 162] (Fremliggende P.) Tormentilla reptans L., H. 579; F. D. 1217 og 1819 (Potent. nemoralis Nestl.); H. N. II, 51.

Stænglerne grenede, udstrakte, ved Ledene ofte rodslaaende; *Stængelbladene* stilkede, 3—5-koblede; *Rodbladene* femkoblede, langstilkede; *Smaabladene* omvendt-ægformede, fra Spidsen til nedenfor Midten dybt-saugtakkede; *Axelbladene* hele eller faatandede; *Bægerbladene* efter Afblomstringen indbøiede, kortere end eller af Længde med Yderbægerets Blade; *Frugterne* rynkede.

Var. med femdeelte Blomster. Rodstokken tyndere, Bladene alm. mere silkehaarede end hos foreg. 7—8. ♃.

⨯ *P. procumbenti-reptans* [Lehm. Rev. Pot. p. 206] (P. mixta Nolte i Rchb. f. g. exs. n. 1743). Stænglerne meget grenede, rankeformigt udstrakte, ikke rodslaaende, Stængelbladene alm. femkoblede; Blomsterne fire- og femdeelte; Frugterne især foroven vortet-rynkede.

Ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge, paa Østkysten af Halvøens sydlige Deel ikke sjelden: *J.* Nebbegaard! Fredericia (16), Kongsted! Mørkholt (12), Seest! og især i *Slesv.;* mod V. sparsommere: Rødding, Rosendal og Ostenfeld ved Husum (16), Føhr (20). Paa Øerne sjelden: *F.* Skaarup, Keirup (19), mellem Hvidkilde og Rødskebølle (12); *Loll.* ved Sundby (Koch); *Falst.* mellem Bregninge

og Donnemose (14), paa Skrænter ved Næsgaard! *Sj.* Galgebakken ved Sorø (12), mellem Agershvile og Nærum (Blytt i Drej. herb.), Fileværket! *Bornh.* Knudsker (Hjorth). ⋈ *Sl.* ved Wittensee (16). ✱

Anm. P. mixta Nolte er i Udseende meget forskjellig fra P. procumbens og næsten mere lig P. reptans, men ved Udsæd i den botaniske Have af Frø taget fra det Noltiske Voxested: Einfelder Søen i Holsteen, ere Planter fremkomne aldeles overeensstemmende med P. procumbens. Der synes ikke at være nogen Tvivl om at det er en Bastardform af denne og følg., saaledes som Nolte og Lehm. antage, saameget mere som den kun yderst sjeldent bærer modent Frø.

ββ, Blomsterne femdeelte.

710. **P. reptans** L. (Krybende P., Femfingerurt). H. 574; Drej. n. 532; F. D. 1164.

Stængelen rankeformet, rodslaaende, oftest ugrenet; alle *Bladene* langstilkede, 5- (sjeldnere 3- eller 7-)koblede; *Smaabladene* omvendt-ægformede, næsten til Grunden saugtakkede; *Blomsterne* langstilkede; Yderbægerets Blade lancetformede, længere end de ægformede, spidse *Bægerblade; Frugterne* fiint punkterede.

Bladene paa Underfladen silkehaarede, paa Overfladen alm. næsten glatte. Kronbladene store. 6—8. ♃.

Paa Agre, ved Veie og Gjærder o. s. v., alm. udbredt.

b. *Anserina.* Alle Bladene fjersnitdeelte.

711. **P. anserina** L. (Gaase-P.) H. 569; Drej. n. 529; F. D. 544.

Stænglerne rankeformede, krybende; *Bladene* mellembrudt- og mangeparret-fjersnitdeelte; *Afsnittene* elliptiske, fra Grunden til Spidsen dybt saugtakkede eller næsten halvfinnede, paa Underfladen tæt silkehaarede, sølvglindsende; *Axelbladene* fligede; *Blomsterne* enlige fra Bladhjørnerne; *Yderbægerets* Blade lancetformede, ofte fligede, af Længde med eller kortere end de ægformede *Bægerblade.*

Bladenes Overflade var. graaagtigt silkehaaret eller sjeldnere næsten grøn. Rodens Grene har jeg alm. fundet i Spidsen opsvulmede. 5—7. ♃.

β, tenella Lge. Alle Plantens Dele finere og spædere, Bladstilken næsten ligelang med Pladen; Bladenes Afsnit 4—7

Par, dybt og skarpt saugtakket-fjerfligede, ved Grunden sammenknebne, paa Overfladen glatte og friisk grønne, paa Underfladen svagt tiltrykt-duunhaarede, Blomsterne meget smaae.

Alm. paa Græsmarker, ved Veie og Strandbredder. β, Nieblum paa *Føhr* (20)! Denne Varietet, som ikke findes omtalt i *Lehmanns* Revisio Potent., er meget afvigende fra Hovedarten og endnu mere udmærket end den grønlandske Form (*P. Egedii* Wormskj.) som i flere Henseender synes at staae midt imellem den typiske og den her beskrevne Form.

12. Comarum. Kragefod.

712. **C. palustre** L. (Kjær-K.) H. 582; Drej. n. 528; F. D. 636; Potentilla palustris Scop., Lehm. Rev. Pot. p. 73.

Bladene uligefinnede med alm. 5 lancetformede, dybt saugtakkede *Smaablade; Axelbladene* tilvoxne til Bladstilken, ved Grunden kræmmerhuusformigt omgivende Stængelen; *Kronbladene* omvendt-ægformede, tilspidsede, 3 Gange kortere end Bægerbladene.

Bladene paa Underfladen blaagrønne, glatte eller i yngre Tilstand duunhaarede. Krone og Bæger bruunrøde. (Bægerbladene ofte fligede). 6—7. ♃.

I Tørvmoser og dybe Kjær alm. udbredt.

13. Geum. Nellikerod.

713. **G. urbanum** L. (Feber-N.) H. 579; Drej. n. 537; F. D. 672.

Rodbladene lyreformet-fjersnitdeelte, med nedadtil aftagende Afsnit; *Stængelbladene* trefligede eller -snitdeelte, med spidse, grovt-tandede Flige; *Axelbladene* haandfligede; *Blomsterne* oprette; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Kronbladene* rundagtige eller omvendt-ægformede, uden tydelig Negl, kortere end Bægerbladene; *Frugtbunden* siddende; *Frøhalen* toleddet: det øvre Led ved Grunden duunhaaret, omtr. 4 Gange kortere end det nedre.

1—2' høi. Bægerbladene grønne, Kronbladene gule. 6—8. ♃.
Ved Gjærder, i Skove og Krat meget alm.

714. **G. intermedium** [Ehrh. Beitr. 6, 143] (Høi N.) H. II, 195; Drej. n. 538; F. D. 1874; H. N. VI, 90.

Blomsterne nikkende; *Bægerbladene* under Blomstringen udstaaende; *Kronbladene* omvendt-ægformede, med kort Negl, omtrent af Længde med Bægerbladene; *Frøhalens* øvre Led ved Grunden langhaaret, forøvrigt som foreg., men Blomsterne større, Kronbladene rødgule, sjeldnere lysgule.

1½—2' høi (høiere end følgende og kraftigere end foregaaende Art). 5—6. ♃.

I fugtige Skove og Krat, sporadisk: i *Sj.* ikke sjelden; ***Falst.*** Riserup (Koch); ***Loll.*** Høibygaards Skov (5); ***F.*** Hunderup Skov ved Odense! Søbo (24), St. Jørgensgaard (12), Skaarup (19)! ***J.*** Lundbykrat, Ødstedgaard (12), Steenvad Mølle ved Kolding (30); ***Sl.*** mellem Dyttebøl og Pommerby ved Gelting (Lund), Nyværk ved Slesvig (16); Lundsmark paa Als (20).

Anm. Denne Art danner et tydeligt Mellemled mellem foreg. og følg., men synes dog ikke, som flere Forff. antage, at være en ved Krydsning frembragt Bastardform, da foreg. neppe er udsprungen naar følg. har afblomstret. Skjøndt den vel oftest forekommer i faae Expl., har jeg dog ogsaa fundet den i Mængde, f. Ex. i Krattet ved Aaen nedenfor Sorgenfri.

715. **G. rivale** L. (Eng-N.) H. 580; Drej. n. 539; F. D. 722.

Rodbladene lyreformet- og mellembrudt-fjersnitdeelte; *Stængelbladene* trefligede med grovt tandet-lappede, næsten budte Flige; *Axelbladene* tandet-fligede; *Blomsterne* nikkende; *Bægerbladene* opret-tiltrykte; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede med lang Negl, af Længde med Bægerbladene; *Frugterne* befæstede til en efter Afblomstringen forlænget *Frugtholder; Frøhalen* toleddet, det øvre Led langhaaret, over halvt saa langt som det nedre.

½—1½' høi. 5—6. ♃. Bægerbladene rødbrune, Kronbladene kjødfarvede, var. gule ell. hvidagtige. Desuden forekommer hyppigt en Misdannelse med store, dybt-fligede Bægerblade og topskydende Blomster (*G. riv. hybridum* H. 581).

Paa Enge og i fugtige Kratskove alm. udbredt.

13de Klasse. Polyandria (Mangehannede).

1. Orden. Monogynia (Enhunnede).

A. Kronen firebladet. ♃ eller ⊙.

a. Bægeret tobladet. (1—3. N. F. Papaveraceæ).

1. **Papáver** L. Kapselen ufuldstændigt mangerummet, opspringende ved Huller under det siddende, mangestraalede, vedblivende Ar. (Enaarige Væxter med hvid Mælkesaft).

2. **Glaúcium** Tournef. Kapselen skulpeformet, ved en svampagtig Frøstol deelt i 2 Rum paalangs, opspringende ved Klapper fra oven; Arret tolappet, trekantet-piilformet. (Toaarig Urt med guul Mælkesaft).

3. **Chelidónium** L. Kapselen skulpeformet, enrummet, opspringende fra neden med 2 Klapper paalangs; 1 Griffel, tolappet Ar. (Vedvarende Urt med guul Mælkesaft).

b. Bægeret firebladet.

4. **Actǽa** L. Frugten et enrummet Bær med Frøene i 2 Rader paa en vægstillet Frøstol. (Vedvarende Urt. N. F. Ranunculaceæ, d).

B. Kronen fembladet. ♄.

5. **Tília** L. Bægerbladene 5, ligestore, i Knopleiet sideliggende; Frugtknuden femrummet, ved Modenheden enrummet, enfrøet, uopspringende. (Træer med spredte Blade, Blomster skjærmformet Qvast og den fælles Blomsterstilk i sin halve Længde sammenvoxet med et aflangt Dækblad. N. F. Tiliaceæ).

6. **Heliánthemum** Tournef. Bægerbladene 5, uligestore (de 3 indre større), i Knopleiet foldede; Frugten en treklappet Kapsel. (Halvbusk med modsatte Blade. N. F. Cistineæ).

C. Kronen mangebladet. (Vandplanter med heelrandede Blade og enblomstrede Blomsterstilke. 7—8. N. F. Nymphæaceæ).

7. **Nymphǽa** L. Bægeret firebladet; Kronbladene uden Honninggjemmer; Frugtknuden mangerummet, mangefrøet; Arret siddende, mangestraalet; Frøene omgivne af en nætformet Frøhud.

8. **Nuphar** Sm. Bægeret fembladet, Kronbladene med Honninggruber paa Ryggen; Frøene uden Frøhud, forøvrigt som foreg.

Delphinium (13, 2).

2. *Orden. Di-Pentagynia (To-Femhunnede).*

A. Bægeret farvet, Frugterne Bællekapsler. (9—11. N. F. Ranunculaceæ, c).

9. **Delphínium** L. Bægeret fembladet, uregelret, det øvre Bægerblad med Spore; Kronen 1—4-bladet, de 1—2 øvre Kronblade med Spore; Bællekapslerne 1—3.

Anm. De i vor Flora forekommende Arter af denne Slægt have kun 1 Kronblad (med Spore) og alm. 1 Frugtknude.

10. **Aconítum** L. Bægeret fembladet, uregelret, det øvre Bægerblad (Hjelmen) hætteformet, Kronbladene 2, S-formede, med lang Negl; Bællekapslerne alm. 3.

11. **Aquilégia** L. Bægeret fembladet, regelret; Kronbladene 5, kræmmerhuusformede, med sneglehuusformet, indadrullet Spore; Bællekapslerne 5.

Helleborus (13, 3).

B. Bægeret grønt, Frugten en Kapsel.

Hypericum. Støvdragere i 3 Bundter (18, 1).
Reseda (11, 3).

3. Orden. Polygynia (Mangehunnede).

A. Frugterne enfrøede, nødagtige.

a. Bægeret farvet, Krone 0. (12—14. N. F. Ranunculaceæ, a).

12. **Anemóne** L. (part.) Frugtbunden kugleformet eller halvkugleformet; Bægerbladene 5—10; Nødderne uden Striber eller Ribber, med kort, uforandret vedblivende Griffel. (Blomsterne enlige, sjeldnere 2—3 samlede, omgivne af et trebladet Svøb).

13. **Pulsatílla** Mill. Nødderne med en haaret Frøhale (den udvoxende Griffel) i Spidsen, forøvrigt som foreg.

14. **Thalíctrum** L. Frugtbunden liden, skiveformet; Bægerbladene 4—5, affaldende, Krone 0; Nødderne stribede eller ribbede paalangs, med kort, uforandret vedblivende Griffel. (Blomsterstanden mangeblomstret, uden Svøb).

b. Blomsterdække dobbelt. (15—18. N. F. Ranunculaceæ, b).

aa. Bægeret uden Spore.

15. **Batráchium** Wimm. (Fr. Mant. 3). Bægeret fembladet; Kronbladene 5, med en nøgen Honninggrube ved Grunden; Nødderne paatværs rynkede, opstigende, med skjæv Griffel. (Kronbladene hvide med guul Negl, gule hos Nr. 741).

16. **Ranúnculus** L. (part.) Bægeret fembladet; Kronbladene 5, med en af et Skjæl bedækket Honninggrube ved Grunden; Nødderne oprette, med endestillet Griffel, uden Tværstriber (jævne eller vortede); (Kronbladene gule).

17. **Ficária** Dill. Bægeret trebladet; Kronbladene (oftest) 8—10; Nødderne stumpe, med siddende Ar, forøvrigt som foreg.

bb. Bægerbladene med en Spore ved Grunden.

18. **Myosúrus** L. Frugtbunden kegleformigt forlænget, Kronbladene med en traadformet Negl og en rørformet Honninggrube ved Grunden af Pladen.

B. Frugterne fleerfrøede, opspringende (Bællekapsler). (19—21. N. F. Ranunculaceæ, c).

a. Blomsterdækket enkelt.

19. **Caltha** L. Bægerbladene 5, farvede; Kronbladene 0.

b. Blomsterdækket dobbelt.

20. **Tróllius** L. Bægerbladene i ubestemt Antal, farvede, hvælvede, affaldende; Kronbladene smaae, fladtrykt-tungeformede; Bællekapslerne stilkløse, talrige, i flere Kredse.

21. **Eránthis** Salisb. Bægeret affaldende, farvet, 5—8-bladet; Kronbladene smaae, tolæbet-kræmmerhuusformede; Bællekapslerne 5—6, stilkede, i 1 Kreds. (Blomsten tæt omgivet af et bladagtigt, dybt fliget Svøb).

† 22. **Hellèborus** L. Bægeret vedblivende grønt (eller farvet), alm. fembladet; Kronbladene som hos foreg.; Bællekapslerne stilkløse, 3—10 i en enkelt Kreds og ved Grunden lidet sammenvoxne.

I. Monogynia.

1. Papaver. Valmue.

a. Kapselen stivhaaret.

716. **P. Argemone** L. (Kølle-V.) H. 590; Drej. n. 541; F. D. 867; Rchb. ic. fl. g. III, tab. 14, fig. 4475.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte med linieformede eller smalt lancetformede, haarspidsede Flige; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* langstrakt kølleformet, med 4—6-straalet *Ar*.

Stængel og Blomsterstilke tiltrykt-stivhaarede; Kronbladene høirøde med sortbruun Negl. 5—7. ⊙.

β, lejocarpum! Kapselen glat.

Mellem Sæden, paa Grøftevolde o. a. dyrkede Steder, alm. udbredt. *β*, i Omegnen af Kjøbenhavn (Kph. herb.).

b. Kapselen glat.

717. **P. dubium** L. (Gjærde-V.) H. 591; Drej. n. 543; F. D. 902; Rchb. l. c. tab. 15, fig. 4477.

Bladene fjersnitdeelte, Afsnittene fjerfligede med lancetformede Flige; *Blomsterstilkene*, idetmindste foroven, tiltrykthaarede; *Støvtraadene* sylformede; *Kapselen* kølleformet med adskilte Straaler i *Arret*.

Bladene graagrønne, tilligemed Stængelen langhaarede af udstaaende Haar. Kronbladene mønierøde. Arrets Straaler flere end hos foreg., færre end hos følg. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder, paa dyrkede Steder alm.

718. **P. Rhoeas** L. (Korn-V.) H. 592; Drej. n. 542; F. D. 1580; Rchb. l. c. fig. 4470.

Bladene fjersnitdeelte, med saugtakket-fligede Afsnit; *Blomsterstilkenes* Haar udstaaende; *Støvtraadene* sylformede; *Kapselen* halvkugleformet eller omvendt-ægformet med afrundet Basis; under Frugtens Modenhed dække *Arrets* Straaler hinanden med Randene.

Stængel og Blade haarede. Kronbladene cinoberrøde, sjeldnere hvide, større end hos foreg. 6—7. ⊙.

β, *strigosum*. Blomsterstilkenes Haar tiltrykte.

Mellem Sæden og ved Veie, sjeldnere end de foreg.: *Sj.* Amager (19), Flaskekroen, Gundersløvholm! mod S. og V. hyppigere (H.); *Loll.* Stokkemarke, Nakskov o. fl. St. (19); *F.* i den nordøstlige Deel alm., især paa Hindsholm, ved Odense og Nyborg! *J.* mellem Frederikshavn og Sæby, Hasseriis (H.), Kalø (16), Ribe (16); *Sl.* Haderslev (21), Nyværk ved Slesvig (16). *β*, dyrket og stundom forvildet mellem Sæden, f. Ex. *F.* Nyborg med Hovedarten (19), Lehnshøi, Ollerup, Lindvads Mølle (12).

† 719. **P. somniferum** L. (Opiat-V.) H. 593; Drej. p. 188; Rchb. l. c. tab. 17, fig. 4481.

Bladene bugtet-tandede, de øvre med hjerteformigt omfattende, de nedre med smalere Basis; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* næsten kugleformet, med adskilte Straaler i *Arret*.

Hele Planten glat, blaagrøn. Kronbladene violette, røde eller hvide. 6—7. ⊙.

Oprindelig indført fra Orienten og Sydeuropa, forekommer alm. dyrket i Haver og ofte forvildet omkring beboede Steder.

2. Glaucium. Hornskulpe.

720. **G. luteum** [Scop. Fl. carn. I, 369] (Blaagraa H.) H. 590; F. D. 585; Rchb. l. c. tab. 11, fig. 4468; H. N. X, 29.

Bladene med omfattende Basis, fjerlappede; *Lapperne* bugtet-tandede; *Kapselen* meget lang, valseformet, knudret-ru, med piilformet *Ar.*

Kronbladene gule. Hele Planten blaagraa. 7—8. ⊙.

Sandige Strandbredder, sjelden: *J.* Vestervig ved Limfjorden (H.), Harboøre (24), Dravet paa Thyholm! Ottesund (Nødskov), Lemvig (Kirchmann).

3. Chelidonium. Svaleurt.

721. **C. majus** L. (Almindelig S.) H. 588; Drej. n. 540; F. D. 542; Rchb. l. c. tab. 10, fig. 4466.

Bladene fjersnitdeelte, med rundtakket-lappede Afsnit; *Blomsterne* i Skjærm; *Støvtraadene* oventil udvidede; *Kapselen* linieformet, trind-fladtrykt, glat.

Kronbladene gule; Bladene blaagraae; hele Planten indeholder en brandguul Mælkesaft. 5—8. ♃.

β, crenatum (C. laciniatum Willd., H. 589; F. D. 676 og 2054; Rchb. l. c. fig. 4467). Afsnittene fjerfligede, spidse; Kronbladene indskaarne; Kapselen snoet.

Ved Gjærder og Mure, især omkring Byer: alm. paa *Øerne*, sjelden i det sydl. *Jyll*, f. Ex. Store Velling, Mørkholt (12), Kolding! Ribe (d'Origny). *β*, paa lignende Steder som Hovedarten, men sjeldnere: *Sj.* Hørsholm, Holte, Virum (7), Dronninggaard (Petersen), Vangede (Hoff), Ordrup, Grøfterne udenfor Østerport ved Kbhvn! Rosenborg Have (Schum.), Sorø! *F.* Middelfart, Viby, Harndrup, Odense (7); *Samsø* (Jacobsen); *J.* Skive, Viborg, Mariager, Randers, Aarhus (7); *Sl.* Haderslev, Rødding (7), Nyværk ved Slesvig (16).

4. Actæa. Druemunke.

722. **A. spicata** L. (Bær-D.) H. 587; Drej. n. 544; F. D. 498; Rchb. ic. fl. g. IV, 4739.

Bladene dobbelt trekoblede, *Smaabladene* dybt tredeelte eller trefligede med grovt saugtakkede Flige; *Blomsterne* i æg-formede Klaser; *Bægerbladene* concave, længere end Støv-

dragerne; *Kronbladene* omvendt-ægformede, af Længde med eller kortere end Støvdragerne.

1—2' høi. Bæger og Kronblade hvide, Bær sorte. 5—6. ♃.

I Skove, ikke sjelden i Danmark.

5. Tilia. Lind.

723. **T. grandifolia** [Ehrh. Beitr. 5, 158] (Storbladet L.) H. N. XIV, 33, T. platyphyllos Scop., Rchb. ic. fl. g. VI, fig. 5139; T. pauciflora Hayne.

Aarsskuddene og Bladstilkene haarede; *Bladene* bredt og skjævt hjerteformede, næsten kredsrunde, kort tilspidsede, saugtakkede, paa Underfladen grønne og idetmindste langs Nerverne og i Nervevinklerne haarede; *Dækbladet* forneden skjævt afrundet; *Qvasten* 3—4-blomstret; *Arrets* Flige oprette; *Kapselen* kantet-ribbet, filtet, med haardt Frøgjemme.

Blomsterne bleggule og vellugtende, ligesom hos de følg. Arter. 6—7. ♄.

I Skove. Vildvoxende har jeg fundet den paa Øen Flatø i Guldborgsund, andre Voxesteder ere mig ikke bekjendte. Plantes i Alleer, men sjeldnere end følg., f. Ex. Frederiksberg Allee, Søndermarken o. fl. St. omkring Kjøbenhavn!

† 724. **T. intermedia** [DC. Prodr. 1, 513] Almindelig L.) Rchb. l. c. fig. 5138; T. europæa Sm., H. 596; T. vulgaris Hayne, Fr. S. Veg. Sc. 162; H. N. IX, 31.

Aarsskuddene og Bladstilkene glatte; *Bladene* skjævt hjerteformede, tilspidsede, saugtakkede, paa Underfladen lysere, i Nervevinklerne skjæghaarede, forøvrigt glatte; *Dækbladet* forneden smalt nedløbende paa Blomsterstilken; *Qvasten* mange-(7—11)-blomstret; *Arrets* Flige tiltrykte; *Kapselen* jævn, omvendt-ægformet-kugleformet, filtet, med haardt Frøgjemme.

7. ♄.

Alm. plantet i Alleer og Lystskove. Vildvoxende findes den neppe i Danmark.

725. **T. parvifolia** [Ehrh. l. c. 159] (Smaabladet L.) Drej. n. 546; Rchb. l. c. fig. 5137; H. N. IX, 32; T. microphylla Willd., H. 598; T. europæa F. D. 553.

Bladene mindre, paa Underfladen blaagraae, i Nervevinklerne tæt bruunt-skjæghaarede; *Dækbladet* forneden skjævtafrundet; *Qvasten* 5—7-blomstret; *Arrets* Flige udstaaende; *Frugten* pæreformet, vortet-ru, med tyndt Frøgjemme; forøvrigt som foreg. 7. ♄.

I Skove, paa ***Bornh.***, ***Moen***, ***Loll.*** og i ***Sydsjæll.*** alm., i de andre Egne sjeldnere og sporadisk: *Sj.* Gyrstinge (12), Hornsherred, Jonstrup Vang (H.); *F.* Fænø ved Middelfart, V. Skjerninge; ***Thorseng*** (12); *J.* Rindsholm ved Viborg (Strandg.), Kidholm i Kolding Fjord (H.), Seem, Roager og Kloby Skove ved Ribe (16); *Sl.* Rødding (16), Dravit Skov (Branth), Harrislev Enge, Flensborg, Husum (16). (Plantes sjeldnere end foreg.)

6. Helianthemum. Soløie.

726. **H. vulgare** [Gärtn. fruct. l. t. 76] (Almindelig S.) Drej. n. 545; Rchb. l. c. III, fig. 4547; Cistus Helianthemum L., H. 599; F. D. 101.

Halvbusk med opstigende *Grene; Bladene* modsatte, linieformet-ovale; heelrandede; *Axelbladene* lancetformede; *Blomsterne* i ensidig Klase med efter Afblomstringen tilbagebøiede Blomsterstilke.

Kronbladene citrongule, undertiden med en brandguul Plet ved Grunden, aabne sig kun i Solskin. 6—7. ♄.

Paa tørre, især lerede Bakker: paa ***Bornh.***, ***Moen*** og i ***Sjæll.***, især den nordlige og vestlige Deel, alm.; *J.* Aalborg (H.), Bjørnsholm (A. Lange), Hobro Skov og Bakkerne ved Hodalen (16). I de sydligere Egne af Halvøen, i Fyen og paa de øvrige Øer er det mig ikke bekjendt at den er funden.

7. Nymphæa. Nøkkerose.

727. **N. alba** L. (Hvid N.) H. 596; Drej. n. 547; F. D. 602; Rchb. l. c. VII, 117.

Bladene flydende, ovalt-nyreformede eller kredsrunde, med dybt indskaarne Lapper ved Grunden, heelrandede; *Kronbladene* i flere Rækker, efterhaanden overgaaende i *Støvdragerne*, som ere tilvoxne til Frugtknuden næsten op til det 12—20-straalede *Ar*.

Kronbladene hvide, store. 7—8. ♃.

I Aaer og Søer, alm., men ikke i alle Egne, f. Ex ikke bemærket paa Bornholm, hvor den dog tidligere skal have voxet i Borresø i Almindingen (efter Meddelelse af Cand. pharm. Baagøe, som atter har indplantet den paa Øen).

Anm. Proprietair Cordes til Pandum pr. Nibe har i 1861 meddeelt mig, at han i en Dam, »Sløien« ved Nørre Bjerregaard i V. Hanherred, 1½ Miil fra Aggersund, har for flere Aar siden fundet en Nymphæa, forskjellig fra N. alba ved mindre Blade (c. 4" brede), tyndere Bladstilke, himmelblaa Kronblade i færre Rækker, smalere og under Blomstringen mindre udstaaende end hos hiin. Da Finderen kun har iagttaget denne Plante blomstrende een Gang og ikke opbevaret noget tørret Exemplar af Blomsten, er der endnu ikke tilstrækkeligt Materiale forhaanden til Afgjørelse af det Spørgsmaal, om den paagjældende Plante er en tilfældig Form eller en constant Varietet af N. alba eller mulig endog en fra denne forskjellig Art. (Exemplarer, meddeelte af Dyrlæge Hansen, ere nu indplantede i botanisk Have, og saavel disse, som tørrede Expl. fra det angivne Voxested, meddeelte af Adj. Grønlund, udmærke sig ved flere Gange mindre Blade end N. alba).

8. Nuphar. Aakande.

728. **N. luteum** [Sm. i Sibth. Prodr. fl. graec. 1, 361] (Guul A.) Drej. n. 548; Rchb. 113; Nymphæa L., H. 594; F. D. 603.

Bladene som foreg., *Kronbladene* i 1—2 Rækker, *Støvtraadene* flade, *Støvknapperne* aflang-linieformede; *Arret* skjoldformet, heelrandet eller svagt rundtakket, med 10—20 Straaler, som ikke naae til Randen.

Kronbladene gule, have en eiendommelig og ikke ubehagelig Lugt. 6—8. ♃.

Forekommer paa samme Steder som foreg. og oftest i Selskab med denne. I enkelte Egne findes de adskilte. Mangler, ligesom hiin, paa Bornholm.

Anm. *N. pumilum* Sm., Rchb. l. c. fig. 115; H. N. V, 21) som adskilles ved mindre Blade og Blomster, næsten firekantede Støvknapper, tistraalet og dybt titandet, tilsidst halvkugleformet Ar, er funden i de tydske Hertugdømmer og maa søges paa lignende Localiteter som foreg. — Blade, fundne i Huul Sø V. for Veile (10) synes at høre herhid, efter Beskrivelsen skal den ogsaa voxe ved Kjærgaard i Vendsyssel, men da jeg ikke har seet Expl. derfra, tør jeg ikke med Bestemthed anføre den som dansk.

II. Di-Pentagynia.

9. Delphinium. Ridderspore.

729. **D. Consolida** L. (Korn-R.) H. 600; Drej. n. 549; F. D. 683; Rchb. ic. fl. g. IV, fig. 4669.

Stængelen opret, med udspærrede Grene; *Bladene* haandsnitdeelte, dobbelt tredeelte, med linieformede Afsnit; *Klaserne* korte, faablomstrede; *Dækbladene* 3—4 Gange kortere end Blomsterstilkene; 1 glat *Frugtknude.*

Kronen blaa, sjeldnere hvid. 6—7. ⊙.

Ukrud i Vintersæden, især paa høitliggende, tørre Marker: hyppigst paa *Bornh.*, *Lolland*, *Falster* og i *Sydsjælland;* i enkelte Egne sjelden, f. Ex. Jyll. S. for Aalborg og i det østl. Sjæll.

† *D. orientale* J. Gay [Desmoul. Cat. Dord. p. 12], *D. Ajacis* Lge. Hdb. 1 Udg. S. 326. *Stængel* og Grene oprette; *Bladene* 2—3-dobbelt haandsnitdeelte med smalt linieformede, rendede Afsnit; *Klaserne* tæt- og mangeblomstrede; *Dækbladene* længere end Blomsterstilkene; *Frugtknuderne* duunhaarede.

Kronen violet, rød ell. hvid. 7. ⊙.

Dyrkes alm. i Haver som Siirplante, og forekommer derfra forvildet, f. E. *F.* i en Ærtemark ved Skaarup, Strandmarker ved Skaarupør (19).

10. Aconitum. Stormhat.

730. **A. Napellus** L. (Blaa S.) Drej. n. 550; Rchb. l. c. fig. 4700; H. N. VI, 23; A. neomontanum H. 601; F. D. 1698.

Bladene haandsnitdeelte med spidse, fligede Afsnit; *Blomsterne* i Klase; *Hjelmen* halvkredsformet med en udstaaende Spids; *Kronbladenes* Negl bueformigt opstigende; *Støvdragerne* haarede; *Frugtbladene* i yngre Tilstand udstaaende; *Frøene* skarpt trekantede, rynket-foldede.

1½—3' høi. Kronen blaaagtigt-violet. 7—8. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Vuust i V. Hanherred (Grønlund)! *Sj.* Hesttangs Mølle (Kyll., Nolt.!), Herlufsholm, Øerne i Sorø Sø (H.). Paa det sidste Sted har jeg i de senere Aar søgt den forgjæves. *

11. Aquilegia. Akeleie.

731. **A. vulgaris** L. (Almindelig A.) H. 602; Drej. p. 191; F. D. 695; Rchb. l. c. fig. 4729—30.

Bladene paa Underfladen blaagraae, dobbelt trekoblede; *Bismaabladene* haandlappede, med budte, rundtakkede Lapper; *Blomsterstilkene* og *Frugtknuderne* kirtlet-duunhaarede; *Bægerbladene* ægformet-elliptiske, længere end Kronbladene.

2—3' høi. Bladene næsten glatte, Bæger og Kronblade alm. blaae, var i Henseende til Farve, Antal og Form. Monstrositeter med talrige Bægerblade, Kronen 0, (1, *stellata*) og talrige Kronblade uden Bæger (2, *corniculata*) dyrkes i Haver. 6—7. ♃.

Funden vildvoxende paa Klipperne ved Randkløveskaar (20) og ved Vestermarie (Baagøe) paa *Bornh.!* Paa de andre Steder, hvor den er funden, er den maaskee i ældre Tid udkommen fra Haver, hvor den dyrkes som Siirplante: *Sj.* Dragerup Skov ved Holbek (15), Søskoven ved Sorø! Jonstrup Vang, Hesttangs Mølle (14); *Moens* Klint (19); *Falst.* Lundeskole (14); *F.* Svendborg! *J.* Haraldslund! *Sl.* Slotsvolden ved Gelting (16).

III. Polygynia.

12. Anemone. Simmer.

a. *Hepatica.* Rodstokken lodret eller skjæv, Svøbets Blade udeelte, bægerlignende, tæt omgivende Blomsten.

732. **A. Hepatica** L. (Blaa S.) F. D. 610; Hepatica triloba Chaix, H. 602; Drej. n. 572; H. nobilis Rchb. l. c. fig. 4642.

Bladene langstilkede, trelappede, med budte, heelrandede Lapper; *Bladstilken* og Bladene i Randen og paa Underfladen silkehaarede; *Svøbbladene* ægformede.

Kronbladene blaa, sjeldnere røde eller hvide, Støvdragerne hvide; Bladene udvikles efter Blomsterne; men de ældre Blade hensidde uvisnede Vinteren over. $\frac{3}{2}$—$\frac{5}{1}$. ♃.

I Skove, funden i alle Provindser, men ikke i alle Egne lige alm. !*

b. *Anemone.* Rodstokken vandret, Svøbets Blade haandsnitdeelte med fligede Afsnit, fjernede fra Blomsterne.

733. **A. nemorosa** L. (Hvid S.) H. 605; Drej. n. 571; F. D. 549; Rchb. l. c. fig. 4644.

Rodbladene langstilkede, ligedannede med Svøbbladene, ofte 0; *Svøbbladene* af Længde med eller kortere end den tiltrykt-duunhaarede *Blomsterstilk*, deres Stilk halvt saa lang som Pladen; *Bægerbladene* 6—8, glatte.

Skaftet stedse enblomstret. Blomsterne hvide eller rosenrøde. $\frac{4}{1}$—$\frac{5}{1}$. ♃.

I skyggefulde Skove, paa Enge mellem Krat, meget alm.

734. **A. ranunculoides** L. (Guul S.) H. 606; Drej. n. 570; F. D. 140; Rchb. l. c. fig. 4643.

Rodbladene som foreg.; *Svøbbladene* meget kortstilkede (Stilken mange Gange kortere end Pladen), *Blomsterstilken* duunhaaret af udstaaende Haar, af Længde med eller kortere end Svøbbladene; *Bægerbladene* alm. 5, udvendig duunhaarede.

Blomsterne gule, paa frodig Jord ofte 2—3 paa Skaftet. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{2}$. ♃.

I Løvskove, især paa fugtig Grund, ikke sjelden og funden i alle danske Provindser, men sporadisk og sparsommere end foreg. !*

⨯ *A. ranunculoidi-nemorosa* [Kze. i Rchb. D. Fl. p. 108] (A. nemorosa γ, sulfurea Pritz.), forskjellig fra *A. nemorosa* ved Blomsterstilken, som er kortere end Svøbbladene og ved de svovlgule, paa Underfladen rødligt anløbne Bægerblade, fra *A. ranunculoides* ved Svøbbladenes Plade (kun lidet over dobbelt saa lang som den mørkrøde Bladstilk) med dybere og skarpere fligede Afsnit, samt ved større og blegere Blomst, med næsten glatte Bægerblade, og (altid?) enblomstret Skaft.

Funden i Mængde paa Ellestubbe i Aaskoven ved Veistrup i Fyen (Rostrup)! Synes at være en Bastardform af de 2 andre Arter.

13. Pulsatilla. Kobjelde.

735. **P. vulgaris** [Lob. ic. 281] (Opret K.) H. 604; Drej. n. 573; Rchb. l. c. fig. 4657; Anemone Pulsatilla L., F. D. 153.

Rodbladene tredobbelt-fjersnitdeelte med linieformede Afsnit; *Svøbbladene* stilkløse, ved Grunden sammenvoxne, haandformigt mangedeelte; *Blomsterstilken* opret; *Bægerbladene* oprette, dobbelt saa lange som Støvdragerne.

Hele Planten silkehaaret, Haarene udstaaende. Blomsterne lysviolette. 4—5. ♃.

I Kratskove, paa solaabne Græsmarker og Bakker: hist og her paa *Halvøen*, sjelden paa Øerne: *Samsø* (2); *F.* mellem Middelfart og Assens (Krabbe), Bederslev (H.); *Sj.* Helsingør (Drej.), Fredensborg (14), Charlottenlund!

736. **P. nigricans** [Störk. Lib. Pulsat. 1771] (Nikkende K.) P. pratensis Mill.; H. 605; Drej. n. 574; Rchb. l. c. fig. 4655; H. N. 1, 34; Anemone L., F. D. 611.

Rod- og *Svøbblade* som foreg.; *Blomsterstilken* under Blomstringen bueformigt nikkende; *Bægerbladene* lidet længere end Støvdragerne, i Spidsen tilbagebøiede.

Beklædningen som hos foreg., Blomsten mørk-violet. 4—5. ♃.

β, schizocalyx! Bægerbladene fligede.

Paa sandige Bakker: alm. i *Nordsjælland* og de magrere Egne af *Fyen*, sparsom i *Sydvest-Sjæll.* og ikke bemærket paa *Loll.-Falst.* eller *Bornholm*; paa *Halvøen* sjeldnere end foreg. (efter de Oplysninger jeg har kunnet erholde): Kokkedal, Fjerritslev og Nørbjerg i Hanherred, Fruerlund paa Øland (16), ved Aalborg og N. Sundby i Mængde (Juel), Skandsen ved Aarhus (2), Horsens (Jørg.). *β*, Lappesteen ved Helsingør!

Anm. Disse 2 Arter kunne kun med Sikkerhed adskilles under Blomstringen, og deres Fordeling i Landet, om hvilken nøiere Oplysninger kunde ønskes, maa derfor iagttages om Foraaret.

14. Thalictrum. Frøstjerne.

a. Blomsterne oprette.

737. **T. flavum** L. (Guul F.) H. 608; Drej. n. 567; F. D. 939; Rchb. l. c. III, 4639; H. N. IX, 25.

Stængelen huul, furet; *Bladene* dobbelt finnede, *Smaabladene* kileformede eller omvendt-ægformede, i Spidsen 2—3-lappede eller hele, det nedre Par ofte med Smaaaxelblade ved Grunden; *Bladskedernes* Ører spidst ægformede, bredere end selve Skeden; *Blomsterne* tæt samlede i en Halvskjærm eller Top; *Støvdragerne*

oprette, med linieformede, budte Knapper; *Frugterne* elliptiske, tiribbede.

Bladene paa Underfladen blegere, Blomsterne hvidgule, Støvdragerne gule. 7. ♃.

I fugtige Skove, paa Enge mellem Krat, ved Aabredder o. s. v., hist og her i alle danske Provindser, dog ikke overalt alm.

Anm. Den af Hornem. (p. 609) fra Bognæs Skov angivne *T. elatum*, der beskrives med en jævn Stængel, høiere end hos foreg. og blaagraae Blade, er mig ubekjendt og maaskee har her en Feiltagelse fundet Sted, idetmindste have de af mig paa det nævnte Voxested fundne Expl. en furet Stængel og høre aabenbart til T. flavum. (T. elatum Jacq. har desuden ogsaa en furet Stængel).

b. Blomsterne nikkende (Ingen Smaaaxelblade).

738. **T. simplex** L. (Udeelt F.) H. 607; Drej. n. 568; Rchb. l. c. fig. 4631; H. N. III, 26; T. minus F. D. 244; T. dubium Schum. n. 483.

Rodstokken krybende; *Stængelen* rank, udeelt, furet; *Bladene* dobbelt finnede, *Smaabladene* lancet-kileformede, hele eller 2—3-lappede (paa de nedre Blade omvendt-ægformede, 3—5-lappede); de øvre *Bladskeders* Ører ægformet-aflange, tilspidsede, tiltrykte til Stængelen; *Blomsterstanden* klaseformigt sammenkneben (aflang eller pyramideformet), med faablomstrede Grene; *Støvknapperne* linieformet-ovale med en kort Braad; *Frugterne* elliptisk-ægformede, otteribbede.

Blomsterne af samme Farve, men, ligesom Frugterne, meget mindre end hos foreg. 7. ♃.

Paa tørre, udyrkede Marker, ved Gjærder, sporadisk og temmelig sjelden: *Bornh.* ved Olsker, Bodilsker (20), Aakirkeby (11), Knudsker, Nyker (Hjorth); *Sj.* en Grøft mellem Christiansholm og Flaskekroen! bag Flaskekroen (Schum.!), Svogerslev Mose (19), Alindelille! Sævedø (17); *Thorseng* ved Stioul (9); *F.* Bjørnemose, Kogtved (12); Kejenæs paa *Als* (20); *J.* Nørbjerg, Aagaards Kalkbakker (16); Dybdal (!) og Blegkilde ved Aalborg (12), Aarupgaard ved Horsens (16). |*

739. **T. minus** L. (Liden F.) H. 607; Drej. n. 569; Fr. S. Veg. Sc. 135; F. D. 732; Rchb. l. c. fig. 4627; H. N. VII, 23.

Rodstokken kort, lodret eller skjæv, beklædt med bladløse Skeder; *Stængelen* ikke huul, grenet, stribet, med bugtede Led-

stykker; *Bladene* tredobbelt finnede, det nedre Par Smaablade større end de øvrige; *Smaabladstilkene* kantede, *Smaabladene* rundagtigt-kileformede, 3—5-lappede, paa Underfladen blaagraae; *Bladskedernes Ører* udstaaende, afrundede; *Blomsterstanden* udspærret, fjernblomstret; *Støvknapperne* linieformede, tilspidsede; *Smaafrugterne* »teenformede«, fladtrykt-tveæggede, otteribbede.

Planten af blaagraa Farve. Var. i Henseende til Høiden (1/2—3'), Smaabladenes Form o. s. v. Blomsterne graae med violette Striber. 7—8. ♃.

Paa sandige Bakker og ved Strandbredder paa Havstokken, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* mellem Flaskekroen og Kjøge! Lappesteen ved Helsingør! Tibirke Bakker og Adserbo Overdrev! Adelersborg (Rafn), Nykjøbing (9), Saltbæk og Vrøi N. for Kalundborg (Baagøe)! ***Møen*** ved Ulfshale og Budsemark (Dr.); ***Falst.*** ved Grønsund! Bøtø (5)! Tromnæs (H.); ***F.*** Holkenhavn (H.); Issehoved paa ***Samsø*** (2); ***J.*** Frederikshavn (H.), Horne i Vendsyssel (Drej. herb.), Nørbjerg, Bulbjerg (16), Aalborg (H.), Boeslum Strand ved Ebeltoft (Ørting).

Anm. Store Expl. svare aldeles til *T. maius* Rchb. l. c. fig. 4629. Skjøndt Yderformerne ere saa afvigende, høre disse dog utvivlsomt til een Art, hvilket Overgange vise, som man seer dem f. Ex. ved Helsingør, hvor den lave blaagraa Form findes paa den nye Havstok, medens Expl. tæt ovenfor paa den ældre Havstok mellem Krat efterhaanden antage en mere grøn Farve og naae en Mands halve Høide.

? 740. **T. flexuosum** [Rchb. Ic. fl. germ. III, fig. 4628] (Bugtet F.) Fr. mant. 3, p. 47; S. Veg. Sc. 136; H. N. VII, 24.

»*Rodstokken* krybende; *Stængelen* ved Grunden bladet; *Bladskedernes Ører* korte, tiltrykte, de øvre i Spidsen udstaaende, Smaabladenes Flige spidsere; *Blomsterstanden* forlænget, med udspærrede, fjernblomstrede Grene; *Smaafrugterne* elliptiske, fladtrykt-tveæggede, tiribbede, forøvrigt som foreg.

Frugterne mindre, mere regelmæssige end hos foreg. 7. ♃.

Paa Bakker, sjeldnere end foreg.: *J.* Jungbjerg N. O. for Aalborg (9); *F.* ved Fyenshoved (27)! Østerøen ved Nyborg (Lund); *Sj.* Hyldemarkshusene ved Storebælt (Lund). (Maaskee høre nogle af Voxestederne fra foreg. herhid).

Anm. Flere af de angivne Kjendetegn, f. Ex. Smaabladenes Form, Ribbernes Antal o. s. v., forekomme mig foranderlige, og jeg har ikke været istand til at adskille denne med Bestemthed fra foreg., hvorfor disse Arter anbefales til nærmere Undersøgelse og Dyrkningsforsøg.

15. Batrachium. Frøpeber.

a. Alle Bladene haanddeelte.

741. **B. sceleratum** [L. Sp., under Ranunc.] (Tigger-F.) Ranunculus L., H. 613; Drej. n. 563; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 735; F. D. 571; Rchb. l. c. fig. 4598.

Stængelen opret, huul, grenet; *Bladene* dybt 3—5-deelte med rundtakket-lappede Afsnit, de øvre haandsnitdeelte med linieformede Afsnit; *Bladskederne* hindeagtigt ørede; *Blomsterstilkene* furede; *Bægerbladene* tilsidst tilbagebøiede, længere end de omvendt-ægformede eller ovale *Kronblade; Frugtbunden* kegleformigt forlænget, haaret; *Frugtsamlingen* kugleformet-oval; *Frugterne* talrige, smaae, uden ophøiet Rand, i Midten fiint rynkede, med utydelig *Griffel.*

Bladene glindsende, tilligemed Stængelen glatte eller noget duunhaarede, Kronbladene bleggule. 6—8. ☉.

Paa fugtige Steder, f. Ex. ved Grøfter, Søbredder og i Tørvmoser, alm. overalt i Danmark.

742. **B. hederaceum** [Fr. Mant. 3 p. 54] (Vedbendbladet F.) Ranunculus L., H. 622; Drej. n. 552; Gren. & Godr. fl. Fr. p. 19; F. D. 321; Rchb. l. c. fig. 4573; H. N. II, 43.

Stængelen trind, ved Leddene rodslaaende, krybende; *Bladene* nyreformede, budt femlappede; *Frugtbunden* glat; *Kronbladene* smalt kileformede, lidet længere end Bægerbladene; *Støvdragerne* faae (omtr. 10); *Frugterne* glatte, overalt indtil den ophøiede Rand tværrynkede; *Griffelen* hurtigt affaldende.

Kronbladene hvide. 6—8. ♃.

I Kilder, Grøfter og Bække: paa ***Halvøen*** hist og her, paa Øerne meget sjelden: *F.* Allesø (13), Lumby (18), Lunden ved St. Jørgensgaard (H.); Thorø ved Svendborg (12). (I Sjæll. og paa de øvrige Øer Ø. for Fyen findes den neppe).

b. Alle Bladene, eller idetmindste de nedre, haarformigt mangedeelte, de øvre ofte lappede. Frugtbunden haaret.

aa. De svømmende (lappede) Blade typisk tilstede.

743. **B. peltatum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 141] (Skjoldbladet F.) H. N. XII, 48; Ranunculus Schrank; R. aquatilis L. (tildeels).

Stængelen budtkantet; *de nedsænkte Blade* langstilkede, børsteformigt-mangedeelte, Fligene uden Haar i Spidsen; *Bladskederne* uden Ører; *de svømmende Blade* altid tilstede, langstilkede, 3—5-lappede med rundtakkede Lapper, nyreformetkredsrunde; *Kronbladene* bredt omvendt-ægformede, dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Støvdragerne* talrige, længere end Frugtsamlingen; *Frugtbunden* ægformet; *Frugterne* haarede eller glatte, budte, med en Braad af den vedblivende Griffel.

6—8. ♃.

I stillestaaende og flydende Vand. J. Hanherred (16). Fra andre Steder i Danmark har jeg hidtil ikke seet Expl., som kunde henføres til denne Art.

744. **B. heterophyllum** [Fr. l. c. p. 140] (Forskjelligbladet F.) H. N. XI, 32; R. aquatilis L. (tildeels), H. 623; Drej. n. 553 (undt. Var.); Rchb. l. c. fig. 4576.

De nedsænkte Blade børsteformigt-mangedeelte med eet eller flere Haar i Spidsen af Fligene, kortstilkede eller stilkløse, omskedende, med *ørede Bladskeder*, som i $^2/_3$ af deres Længde ere sammenhængende med Bladstilken; *de øvre, svømmende Blade* langstilkede, nyreformede, 3—5-lappede med rundtakkede Lapper, ofte 0; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Frugtbunden* kugleformet, forøvrigt som foreg.

5—7. ♃. Blomsterstilkene udgaae alm. saavel fra Hjørnerne af de lappede som af de haardeelte Blade (hos foreg. kun fra de første). Var.

β, crassicaule Fr. (R. aquatilis F. D. 2416). Stængelen tyk, opblæst; Kronbladene store; Frugterne glatte.

γ, *succulentum* (Koch). H. N. XI, 33. Ingen lappede Blade, de haardeelte Blades Flige tykke, saftrige.

Alm. i Damme, Søer og Grøfter (α og β); γ, ved Randen af udtørrede Damme og Vandhuller.

745. **B. confusum** [Gren. & Godr. Fl. Fr. I, 22 under Ranunc.] (Trefliget F.) H. N. XV, 28; Ranunc. Petiveri Koch Syn. II, 13; H. N. X, 18; R. tripartitus Nolte nov. p. 51; H. II, 201 (ikke DC); F. D. 1993; R. aquat. γ, Drej. p. 192.

De øvre Blade dybt trefligede, med kileformede eller omvendt-ægformede Flige; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Kronbladene* smalt omvendt - ægformet - kileformede, neppe dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Griffelen* længere; *Frugtbunden* ægformet-kegleformet, forøvrigt som foreg. 6—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., mindre hyppig, men bemærket hist og her i alle Provindserne.

? 746. **B. hololeucon** [Ranunc. ololeucos Lloyd Fl. Loir. inf. p. 3] (Sneehvid F.) R. Petiveri Coss. & Germ. fl. Par. Atlas tab. 1 fig. 5—6; R. tripartitus β, obtusiflorus DC.

Bladskedernes Ører store og brede, næsten til Grunden adskilte, tilligemed Bladene og Stængelens øvre Deel haarede; *Kronbladene* (Neglen indbefattet) heelt hvide, mere end dobbelt saa lange som de alm. tilbagebøiede *Bægerblade;* Griffelen kortere og tykkere, forøvrigt som foreg.

Bladene dybere deelte end hos foreg., næsten skjoldformede. 6—7. ♃.

Christiansø (Didr.)? Udenfor Floraen funden ved Neumünster. (16). Nærmere at eftersøge.

bb. Alle Bladene børsteformigt mangedeelte.

747. **B. trichophyllum** [Chaix i Vill. Delph. I, p. 335 under Ranunc.] (Haarfliget F.) Gren. & Godr. fl. Fr. I, 23; Ranunc. pantothrix Bertol., Rchb. l. c. fig. 4576; H. N. IX, 27; R. paucistamineus Tausch, Koch Syn. II, 433; R. aquat. phellandrifolius Schum. n. 502 β; Drej. p. 192; F. D. 2357.

Alle *Bladenes* Flige haarfine, forlængede, udspærrede; *de nedre Blade* stikede; *Bladskederne* ørede; *Blomsterstilkene* af Længde med eller lidet længere end Bladene; *Kronbladene* smalt omvendt-ægformede, neppe dobbelt saa lange som Bægerbladene, hurtigt affaldende; *Støvdragerne* 12—15, længere end Frugtsamlingen; *Frugterne* skarpkjølede, oftest haarede.

Ved de korte, efter Afblomstringen (endnu mere end hos de øvrige Arter) bueformigt nedbøiede Blomsterstilke, smaae Kronblade og faae Støvdragere let kjendelig fra de andre Arter. Var. tilfældigviis, men sjeldent, med lappede svømmende Blade. 6—8. ♃.

I Grøfter og Bække hist og her, f. Ex. *Sj.* Flakkebjerg (Nielsen), Alindemagle (Lund), et Kjær mellem Bernstorf og Lundehuset! Valby (11), Bæk mellem Rudersdal og Fuursøen! Ledreborg (8), Bidstrupgaard, Korporalskroen (19); Billesborg ved Kjøge, Feddet ved Lindersvold (9); ***Bornh.*** ved Rønne (20), Stangebæk (Baagøe); ***Moen*** paa Havstokken (9); ***Falst.*** Skjoltrup (14), N. Vedby, Gaabense, N. Grimmelstrup (Koch); ***Loll.*** ved Cypressegaarden (Panum), Slotø i Nakskov Fjord (19), Faursted Skov (5); ***F.*** Hofmansgave (27); i det sydl. alm.; ***J.*** Vendsyssel (alm. (12), Ranum ved Løgstør (8); ***Sl.*** Marskgrøfter ved Høier og Husum (16).

748. **B. circinnatum** [Fr. Mant. 3, p. 52] (Kredsbladet F.) H. N. IX, 29; Ranunculus Sibth., Drej. n. 554; F. D. 2236; Rchb. l. c. fig. 4575; R. divaricatus Schrank; Gren. & Godr. fl. Fr. I, 25; R. pantothrix capillaceus H. 623; R. aquatilis *β*, L. sp.

Stængelen budt trekantet, hvid, gjennemsigtig, de nederste Blade kortstilkede, de øvre stilkløse, med korte, til alle Sider kredsformigt udspærrede Flige; *Bladskederne* alm. haarede, uden Ører; *Blomsterstilkene* meget længere end Bladene; *Kronbladene* 5, bredt omvendt-ægformede, 2—3 Gange længere end Bægerbladene, seent affaldende; *Støvdragerne* talrige, længere end Frugtsamlingen; *Frugterne* haarede, uden Kjøl. 6—8. ♃.

I flydende og stillestaaende Vand, hyppigere end foreg. og bemærket i alle Provindser.

749. **B. marinum** [Fr. l. c. p. 51] (Flydende F.) H. N. IX, 28; R. fluitans H. 623; Drej. n. 555 (efter de danske Voxesteder; ikke Lam.).

Stængelen tyk, trind, hvid, gjennemsigtig, langstrakt-flydende;

Bladene stilkløse eller meget kortstilkede, med langstrakte, parallele Flige; *Bladskederne* ørede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene; *Blomsterknopperne* lindseformigt fladtrykte; *Kronbladene* 5, omvendt-ægformede, omtrent dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Støvdragerne* talrige, kortere end Frugtsamlingen; *Frugterne* glatte, skarpkjølede.

Den største og anseeligste af de danske Arter. 6—7. ♃.

I stærkt flydende Vand eller ved Havkysterne i Brakvand, sjeldnere end de foreg.: *Sj.* Halleby Aa ved Udløbet i Tiissø! *J.* Rye Aa i Hanherred (16), Flade Sø ved Agger! Ove Sø i Thy (Drej. herb.), Limfjorden ved Aalborg (Strandgaard), Viborg Sø (Drej herb.), Gudenaa alm., Thorsted og Muldborg pr. Ringkjøbing (2), Nibs Aaen ved Ribe (16); *Sl.* Haderslev Fjord (8) og Dam (Grønlund)! Slien, Wittensee (20). ✱

Anm. F. D. 376 er forskjellig fra denne ved de korte Blomsterstilke, og er maaskee kun en Form af B. trichophyllum; men da nøiagtigere Analyser mangle, er dens Plads vanskelig at bestemme. — *B. fluitans* (Lam.) Fr., R. fluviatilis Web., adskilt fra foreg. ved tydeligt stilkede Blade, 9—12 aflang-kileformede Kronblade, glat Frugtbund og Frugter uden Kjøl, er neppe funden indenfor vor Flora.

16. Ranunculus. Ranunkel.

a. Bladene hele.

750. **R. Lingua** L. (Langbladet R.) H. 611; Drej. n. 557; F. D. 755; Rchb. l. c. fig. 4597.

Stængelen trind, huul, stivt opret, *Bladene* ved Grunden omskedende, linie-lancetformede, tilspidsede, fjernt og utydeligt tandede; *Blomsterstilkene* jævne; *Frugterne* ende i et bredt, sværdformet Næb (den vedblivende Griffel).

2—3' høi. Fra de nedre Led af Stængelen udgaae krandsformigt stillede Rodtrævler og Udløbere med langstilkede, ægformet-ovale eller æg-hjerteformede Blade. Stængel og Blade alm. tiltrykt-haarede. Kronbladene store. 7—8. ♃.

I Moser, Aaer og ved Søbredder, ikke sjelden i de danske Provindser (Paa Bornholm ikke bemærket, Hoff.).

751. **R. Flammula** L. (Nedbøiet R.) H. 610; Drej. n. 556; F. D. 575; Rchb. l. c. fig. 4595.

Stængelen kantet, opstigende eller udstrakt, ved Grunden rodslaaende; *Bladene* lancetformede, de nedre ofte æg-lancet-

formede, fjernttandede, de nedre langt-, de øvre kortstilkede med omskedende Basis; *Blomsterstilkene* furede; *Frugterne* ende i en meget kort Griffel.

½—1' høi. Ingen Udløbere. Forekommer undertiden i Vand med flydende Stængel. Bladene glatte eller svagt og tiltrykt-haarede. 6—8. ♃.

β, *radicans* Nolt. (intermedius Hartm.) Stængelen krybende, Bladene linie-lancetformede; Blomsterne mindre.

I fugtige Enge og Moser alm. *β*, paa fugtig Leergrund, f. Ex. ***Sj.*** Gurre Sø; ***Falst.*** Nyby; ***Loll.*** Søholt (14); ***F.*** Hofmansgave (18), Østerøen ved Nyborg (Lund); ***Sl.*** Gram (1).

752. **R. reptans** L. (Krybende R.) H. 611; F. D. 108; H. N. X, 27; R. Flammula *β*, Drej. p. 193; Rchb. l. c. fig. 4595.

Stængelen trind, traadformet, grenet, nedliggende, med buekrummede Ledstykker; fra Leddene udgaae knippestillede Rodtrævler og enblomstrede Blomsterstilke; *Bladene* linieformede eller linie-lancetformede, heelrandede; *Frugterne* ende med en i Spidsen krumbøiet Griffel.

Hele Planten spædere, Blomsterne mindre end hos foreg., hvis Form *β*, den ligner, men fra hvilken den ved Griffelens Form o. s. v. er vel adskilt. 6—9. ♃.

Ved sandige og grusede Søbredder, sporadisk: ***Sj.*** Tiissø! Gurre Sø! Fuursøen ved Frederiksdals Mølle! Emdrup (H.), Kattinge Sø ved Roeskilde (15), Korporalskroen (F. D.), Gisselfeldt (H.); ***Falst.*** Bøtø (Benzon); ***Loll.*** Søholt ved Maribo Sø! ***J.*** Skagen (Drej. herb.), V. Vandet Sø i Thy (Carst.), Flade Sø ved Agger, Haraldslund! Fiilsø! Rolfs Sø ved Varde (30), ***Sl.*** Seemühle ved Rendsborg!

b. Bladene haanddeelte.

aa. Frugterne jævne.

αα, Blomsterstilken trind; Frugtbunden glat.

753. **R. auricomus** L. (Nyrebladet R.) H. 613; Drej. n. 558; F. D. 665; Rchb. l. c. fig. 4599.

Bladene nyreformede, glatte eller randhaarede; *Rodbladene* stilkede, haandformigt deelte (lappede, fligede eller snitdeelte) med i Spidsen saugtakkede Flige, alle langstilkede, med Blad-

skeder; *Stængelbladene* siddende, haandsnitdeelte, med linieformede, heelrandede eller saugtakkede, til alle Sider udstaaende Afsnit; *Frugterne* duunhaarede, kortstilkede, med hagekrummet *Griffel.*

½—1' høi. Stængelen forneden violet. Planten glat, Blomsterstilke og Bæger duunhaarede. Var. med hele, tandede Rodblade. Ofte mangle nogle eller alle Kronbladene. 4—5. ♃.

I Skove og Krat, paa Enge o. s. v. alm.

754. **R. acris** L. (Bidende R.) H. 620; Drej. n. 559; F. D. 2415; Rchb. l. c. fig. 4606.

Rod- og *Stængelbladene* stilkede, tiltrykt-silkehaarede, haandsnitdeelte eller haandfligede med dybt saugtakkede eller fligede Afsnit; *Frugterne* glatte, siddende, flere Gange længere end den hagekrummede *Griffel.*

1—3' høi. Stængel og Bladstilke med tiltrykte, Bladskederne med udstaaende Haar. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring. 5—7. ♃.

β, *Steveni* Andrz. (Rchb. l. c. fig. 4605). Planten lavere, Bladfligene bredere, tæt silkehaarede.

γ, *multifidus* DC. (R. Boræanus Jord.) Planten høiere, Alle Bladenes Afsnit dybt fligede eller snitdeelte, med smale, linieformede Flige.

Paa Marker, høie Enge og ved Veigrøfter meget alm. *β*, paa Strandenge, f. Ex. Bognæs Odde ved Roeskilde! Amager ved Kastrup! *γ*, hist og her med Hovedarten.

755. **R. lanuginosus** L. (Uldhaaret R.) H. 621; F. D. 397; Rchb. l. c. fig. 4609; H. N. X, 26.

Rod- og *Stængelblade* stilkede, tilligemed hele Planten uldhaarede af udstaaende eller nedadvendte Haar, dobbelt haandlappede med tandet-saugtakkede Lapper eller haandfligede med tandet-lappede Flige; *Frugterne* glatte, siddende, med en tilbagerullet, ved Grunden fladtrykt *Griffel* næsten halvt saa lang som Frugten.

1—2' høi. Haarbeklædningen mere guulagtig, Kronbladene mørkere gule end hos de øvrige Arter. 6. ♃.

I høitliggende Skove paa Leergrund; kun funden i de vestlige Egne af Landet: *J.* Riis Skov og Marselisborg Skov ved Aarhus! Eltang, Kolding (28); *Sl.* Aarøsund (14), Christiansfeld, Hammelev, Haderslev (16), Langbjerg Skov (Rafn), Flensborg (12), Steenbjerghav Skov, Huusbyriis i Angel, Pulverholz (16), Klosterholz ved Slesvig (F. D.), Ellenberg og Løitmark i Svansø (Lund), Sehested (20), Syderhöft ved Frederiksstad (F. Müll.); *F.* Hindsgavls Skov mellem Middelfart og Kongebroen! (I *Sjæll.* og paa de øvrige Øer mangler den).

β, Blomsterstilken furet; Frugtbunden haaret.

756. **R. repens** L. (Vandgrenet R.) H. 619; Drej. n. 562; F. D. 795; Rchb. l. c. fig. 4610.

Krybende Grene (Ranker) fra de nedre Bladhjørner; *Bladene* enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte, Afsnittene fligede med saugtakkede Flige (de primære Afsnit stilkede); *Bægerbladene* tiltrykte eller udstaaende; *Frugterne* svagt indtrykt-punkterede, med lang, svagt bøiet *Griffel.*

Var. i Henseende til Beklædningen, Bladenes Indskjæring o. s. v. 5–7. ♃.

Paa Enge, ved Grøfter o. s. v., meget alm.

757. **R. polyanthemos** L. (Mangeblomstret R.) H. 619; Drej. n. 561; F. D. 1700; Rchb. l. c. fig. 4607; H. N. X, 25.

Rodstokken sammentrængt, uden krybende Grene; *Bladene* enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte med fligede Afsnit; *Bægerbladene* tiltrykte eller udstaaende; *Frugtbunden* stivt børstehaaret; *Frugterne* under Lupen svagt indtrykt-punkterede, med kort, bred, krumbøiet *Griffel.*

1—2' høi. 6—8. ♃. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring:

α, *angustifolius.* Bladene dobbelt snitdeelte, Afsnittene fligede med linieformede Flige; Stængelen forneden og Bladstilkene tæt- og stivhaarede.

β, *latifolius.* Bladene haandfligede, med brede, tandetlappede Flige; hele Plantens Haarbeklædning svagere.

Paa høie Enge saavel ved Stranden som inde i Landet, i Kratskove; sporadisk og ikke alm. (*β*, især paa fugtige og skyggefulde, *α*, paa høiere og solaabne Steder): *Sj.* mellem Christiansholm og Flaskekroen! Kjøge (9); *Thorseng* ved Stioul (12), *F.* Ulriksholm,

Odense (H.), Knudshoved (19); *J.* Krat ved Donneruplund! *Sl.* Königsmark ved Husum (16), Slesvig (Esmarch); ***Loll.*** Lidsø i Rødbyfjord! ***Falst.*** Nøisomhed, Klodskov (14), Grønsunds Færge! |*

758. **R. bulbosus** L. (Løgrodet R.) H. 617; Drej. n. 560; F. D. 551; Rchb. l. c. fig. 4611.

Rodstokken løgformigt opsvulmet, uden Udløbere; *Bladene* haandsnitdeelte, med enkelt eller dobbelt fligede Afsnit; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Frugterne* med kort, hagekrummet *Griffel.*

½—1' høi. 5—6. ♃.

Paa tørre, især sandige Marker, ved Randen af Skove o. s. v. alm.

bb. Frugterne knudret-vortede eller piggede.

759. **R. Philonotis** [Ehrh. Beitr. 2, 145] (Stivhaaret R.) H. 618; Drej. n. 565; F. D. 1459; H. N. VII, 26; R. hirsutus Curt., Rchb. l. c. fig. 4617.

Stængelen, især forneden, og *Bladstilkene* stivhaarede; *Bladene* dybt tredeelte, med enkelt eller dobbelt trelappede eller -fligede Afsnit; *Blomsterstilkene* furede; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede, af Kronbladenes halve Længde; *Frugtbunden* haaret; *Frugterne* fladtrykte med en Kreds af korteformede Punkter indenfor den ophøiede Rand; *Griffelen* kort, næsten ret.

½—1' høi. 5—8. ⊙.

β, parvulus (L.) 1—3'' høi, mindre haaret, Stængelen 1—2 blomstret.

Enge og Marker paa Leer- og Kalkgrund, især i Nærheden af Havet: paa ***Bornh.*** og de øvrige Øer fra Møen til Ærø samt i Sydsjæll. alm, sparsommere i ***Nordsjæll.*** og ***Fyen;*** paa Halvøen sjelden: *J.* Aarhus, Ødstedgaard! *Sl.* Haderslev, Tønder (16), Oehe i Angel (Lund), Pulverholz ved Slesvig (16), Eidersted (F. Müll.), Føhr (Grønlund). *β,* paa Strandfælleder, f. Ex. paa Amager!

760. **R. parviflorus** L. (Smaablomstret R.) H. 622; Drej. n. 564; F. D. 1218; Rchb. l. c. fig. 4616.

Bladene haandfligede med rundtakket-lappede Flige; *Blomsterstilkene* furede, modsatte Bladene; *Kronbladene* linieformet-omvendt-

ægformede, omtrent af Længde med de tilbagebøiede Bægerblade; *Frugtbunden* glat; *Frugterne* fladtrykte, paa hele Fladen indenfor den ophøiede Rand kortpiggede, med bred, krumbøiet Griffel.

Hele Planten haaret. 7. ☉.

Mellem Sæden, meget sjelden: *Sj.* Dorothealyst (4); *F.* Odense (H.), Lyø (M. Vahl). (Ikke iagttaget i de senere Aar). *|

761. **R. arvensis** L. (Ager-R.) H. 621; Drej. n. 566; F. D. 219; Rchb. l. c. fig. 4614; H. N. VIII, 27.

Bladene enkelt eller dobbelt haandsnitdeelte, med linielancetformede Afsnit; *Blomsterstilkene* jævne; *Bægerbladene* tiltrykte til Kronen og lidet kortere end denne; *Frugtbunden* haaret, meget kort; *Frugterne* kredsstillede, fladtrykte med ophøiet Rand, paa begge Flader langtornede, med lang, i Spidsen svagt bøiet *Griffel.*

Stængel og Blade svagt haarede. Kronbladene bleggule. 5—7. ☉.

Ukrud mellem Kornet, især paa Kalk- og Leergrund: paa ***Bornh.***, ***Moen***, ***Falst.*** og ***Loll.*** alm., paa ***Langel.*** og ***Thorseng*** hist og her (19); i de andre Provindser sporadisk: *Sj.* Vordingborg (H.), Præstø (Dr.), Vindbyholt (9), 3 Milepælen mellem Kjøbenhavn og Kjøge (Dr.), Flakkebjerg (Nielsen) og Snedinge ved Skjelskør (22); *F.* Svendborg (H.), Nakkebølle (12); *Sl.* Haderslev (16), Tønning (F. Müll.). *

17. Ficaria. Vorterod.

762. **F. ranunculoides** [Roth Fl. germ. 1, p. 622] (Smørblomst). Drej. n. 551; Rchb. l. c. fig. 4572; Ranunculus Ficaria L., H. 612; F. D. 499.

Roden trævlet, med kølleformede eller pæreformede *Knoller* mellem Trævlerne; *Bladene* stilkede, hjerteformet-nyreformede; *Rodbladene* rundtakkede, *Stængelbladene* haandlappede.

Bladene glatte, glindsende, alm. med Løgknopper i Bladhjørnerne. Kronbladene glindsende gule. $\frac{3}{2}$—$\frac{5}{1}$. ♃.

I Haver og Skove meget alm.

18. Myosurus. Musehale.

763. **M. minimus** L. (Liden M.) H. 355; Drej. n. 354; F. D. 406; Rchb. l. c. fig. 4569.

Talrige linieformede *Blade* og enblomstrede bladløse *Skafter* udgaae rosetteformigt fra en meget forkortet Rodstok; *Støvdragerne* 5—∞; *Frugtsamlingen* mod Modenheden valseformet, tilspidset; *Frugterne* talrige, tæt taglagte, trekantede med en kort Spids.

1—4" høi. 4—6. ⊙.

Paa dyrkede, tørre, især lerede Marker alm.

19. Caltha. Kabeleie.

764. **C. palustris** L. (Eng-K.) H. 626; Drej. n. 577; F. D. 668; Rchb. l. c. IV, fig. 4712.

Stænglerne opstigende; *Bladene* hjerteformet-nyreformede, rundtakkede; *Bægerbladene* alm. 5, mørkgule, ovale, udstaaende; *Bællekapslerne* krandsstillede i alm. 1 Kreds.

4—5. ♃.

Paa fugtige Enge, i Skovmoser, Grøfter o. s. v., meget alm.

20. Trollius. Engblomme.

765. **T. europæus** L. (Almindelig E.) H. 624; Drej. n. 575; F. D. 133; Rchb. l. c. fig. 4713.

Stængelen opret; *Bladene* haandsnitdeelte med fligede Afsnit; *Bægerbladene* talrige, kredsrunde, lysgule, lukkede omkring de linieformet-kileformede, safrangule Kronblade; *Bællekapslerne* i flere Kredse.

1—1½' høi. En af vore smukkeste Markblomster. $\frac{5}{2}$—6. ♃.

Paa Enge og fugtige Steder i Kratskove: i de fleste Egne af Landet almindelig, i nogle Egne sjelden, f. Ex. Stevns (Balslev) og det nordl. Jyll. (12), mangler paa Bornholm (Hjorth) og i Lolland-Falst. (19)!

21. Eranthis. Vinterblomme.

† 766. **E. hiemalis** [Salisb. Trans. Linn. soc. 8, 503] (Guul V.) H. 625; Drej. n. 576; F. D. 1391; Rchb. l. c. fig. 4714; Helleborus L.

Rodstokken knolleformet, frembringer 1 kredsrundt, stjernesnitdeelt *Blad* og enblomstrede *Skafter; Bægerbladene* elliptiske

eller ovale, citrongule; *Kronbladene* grøngule; *Bællekapslerne* fladtrykte, rynkede. 2—3. ♃.

I Skove, sandsynligviis oprindelig forvildet fra Haver, sjelden: *Sj.* Gl. Lellingegaard (9), Fiurendal (Jacobsen), Antvorskov (H.), Orsløv ved Skjelskør (Nielsen)! *Falst.* ved Kraghave (14); *F.* Hofmansgave (18).

† *Helleborus. Nyserod.*

† *H. viridis* L. (Grøn N.) Rchb. l. c. fig. 4718.

Stængelen foroven grenet; *Rodbladene* langstilkede, fodsnitdeelte, med lancetformede, saugtakkede Afsnit; *Stængelbladene* siddende, *Bægerbladene* udstaaende, grønne, *Kronbladene* halvt saa lange som Støvdragerne. 3—5 ♃.

Forvildet, f. Ex. *Loll.* ved Skjelstofte; *Falst.* Riserup (Koch); *Sj.* Steensbøg Møller ved Vordingborg (19).

14de Klasse. Didynamia (Tomægtige).

1. Orden. Gymnospermia (Spaltefrugtede).

De i denne Orden indeholdte Slægter høre alle, med Undtagelse af Nr. 21, til *N. F. Labiatæ.* De have modsatte Blade, Blomsterne i Qvaster eller Nøgler (tilsyneladende krandsstillede) i Bladhjørnerne, tilsammen dannende Top eller Ax, tolæbet Krone med heel eller tvedeelt Overlæbe, tredeelt Underlæbe; Stængelen oftest firekantet; Bladene have en stærk og alm. behageligt krydret Lugt. Hos mange Arter af denne Familie fremtræde Blomsterne under en dobbelt Form (en Tilnærmelse til Tveboforholdet, ligesom det er Tilfældet med mange *Asperifoliæ* (S. 142), *Primulaceæ* (S. 146), *Alsinaceæ* (S. 311) o. fl.), nemlig den ene (♂) med større Krone, længere Støvtraade og mere udviklede Støvknapper, den anden (♀) med mindre Krone, kortere Støvtraade og mindre udviklede eller ganske feilslaaede Støvknapper*).

A. Smaafrugterne 4 før Modenheden indbyrdes adskilte Nødder; Blomsterne tilsyneladende krandsstillede.

AA. Bægeret titandet.

1. **Marrúbium** L. Kronens Overlæbe linieformet, tokløvet;

*) Uagtet begge disse Former forekomme omtrent lige hyppigt, er her i Regelen, saavel ved Slægts- som Artsbeskrivelser, taget

Støvdragerne og Griffelen indsluttede i Kronen; Nødderne afstumpede med en trekantet Flade foroven.

BB. Bægeret regelm. femtandet.

a. Støvtraadene parallele.

aa. Kronens Overlæbe forover hvælvet.

α. Støvknappernes Rum opspringe paatværs ved Klapper.

2. **Galeópsis** L. Midtfligen af Kronens Underlæbe budt eller udrandet, adskilt fra Sidefligene ved 2 opsvulmede Tænder; Nødderne oventil afrundede.

β. Støvknappernes Rum opspringe ved Længderidser.

αα. Nødderne oventil afrundede.

* Kronens Rør indvendig (ved Støvtraadenes Indføining) med en Haarkrands; Støvknaprummene i en næsten ret Linie udstaaende fra hinanden.

3. **Stachys** L. Underlæbens Flige budte; de 2 nedre Støvdragere efter Bestøvningen snoede, udadbøiede.

4. **Ballóta** L. Underlæbens Flige budte, Støvdragerne efter Bestøvningen rette.

** Kronens Rør uden Haarkrands; Støvknaprummene i Begyndelsen næsten parallele, senere dannende en Vinkel indbyrdes.

5. **Betónica** L. Underlæbens Flige budte, Støvdragerne efter Bestøvningen rette.

ββ. Nødderne afstumpede med en trekantet Flade foroven.

* Sidefligene af Kronens Underlæbe spidse (eller 0); Nødderne i Spidsen glatte.

6. **Lámium** L. Underlæbens Sideflige smaae, tandformede eller 0; Støvknapperne haarede. (Kronen hvid eller rød).

7. **Galeóbdolon** Huds. Underlæbens Flige alle spidse; Støvknapperne glatte. (Kronen guul).

Hensyn til den første. Hertil bedes Begyndere at lægge Mærke for ikke at vildledes, idet Beskrivelsen af flere Slægter kun passer paa den første, men ikke paa den sidste Form.

* Underlæbens Sideflige budte, Nødderne i Spidsen haarede.

8. **Leonúrus** L. Blomsterkrandsene mangeblomstrede, danne et mellembrudt Ax; Bægerfligene tornede; Støvknappernes Rum divergerende.

bb. Kronens Overlæbe plan, tilbagebøiet eller 0.

α. Nødderne jævne.

9. **Népeta** L. Midtfligen af Kronens Underlæbe hvælvet, kredsrund; Støvknappernes Rum i en næsten ret Linie udstaaende fra hinanden.

10. **Gléchoma** L. Underlæben omvendt-hjerteformet, plan; Støvknappernes Rum danne en Vinkel indbyrdes, og ved deres Tilnærmelse til Gjenbostøvdragerne et Kors.

β. Nødderne grubet-punkterede.

11. **Ajúga** L. Kronens Rør indvendig med en Haarkrands ved Støvdragernes Indføiningslinie, Overlæben kort utydeligt tokløvet; en Kirtel ved Grunden af Frugtknuderne.

12. **Téucrium** L. Kronens Rør indvendig nøgent; Overlæben synes at mangle, idet dens 2 Tænder ere bøiede henimod Underlæben, som derved synes femtandet.

b. Støvtraadene (efter Bestøvningen) bøiede fra hinanden foroven.

aa. Støvknappernes Rum parallele (Knapbaandet lige bredt).

13. **Mentha** L. Kronen tragtformet, firefliget, næsten regelret; Støvdragerne næsten ligelange. (Blomsterne i alsidige, endestillede Ax eller fjerntsiddende Krandse i Bladhjørnerne.

bb. Støvknappernes Rum divergerende (Knapbaandet bredere nedentil).

† 14. **Elshóltzia** Willd. Kronen firelappet, de 3 nedre Lapper indbyrdes ligestore og næsten lige med den udelte Overlæbe, Støvknaprummene udspilede og tilsidst indbyrdes

sammenflydende. (Blomsterne i ensidige Ax med toradede Dækblade).

15. **Origanum** L. Kronen tolæbet, Underlæbens Lapper ligestore; Støvknaprummene adskilte, danne en Vinkel forneden. (Blomsterne i alsidige Ax med fireradede, taglagte Dækblade.

Stachys (s. Nr. 3).

CC. Bægeret tolæbet*).

a. Støvtraadene divergerende,

aa. opadtil udadbøiede.

16. **Thymus** L. Bægerets Svælg lukket ved en Haarkrands, dets Overlæbe tretandet, Underlæben tofliget, med opstigende, sylformede Flige; Støvknaprummene forneden divergerende.

(Mentha Pulegium).

bb. Støvtraadene opadtil indadbøiede og sammenstødende under Overlæben.

17. **Acinos** Moench. Blomsterne i 2—5 - blomstrede Knipper, omgivne af faae og korte Dækblade; Bægeret ved Grunden puklet, dets Svælg lukket ved en Haarkrands, dets Overlæbe trefliget, Underlæben tofliget, alle Bægerfligene sylformede; Kronens Rør ret, dens Overlæbe plan; Støvknaprummene foroven adskilte, forneden divergerende.

18. **Clinopodium** L. Blomsterne i mangeblomstrede Knipper, omgivne af et fælles mangebladet Svøb, dannet af børste-

---

*) Det tolæbede Bæger forholder sig omvendt mod Kronen, idet Overlæben er tredeelt, Underlæben todeelt. Flere af de med regelm. Bæger beskrevne Slægter vise en Tilnærmelse til det tolæbede Bæger, idet Bægertænderne ere uligelange, men af samme Form og med ligestore Mellemrum, (f. Ex. Glechoma, Nepeta, Leonurus Cardiaca).

formede Dækblade; Bægerets Rør krumt, valseformet, Kronens Overlæbe næsten plan, forøvrigt som foreg.

† *Melissa* L. Blomsterne i 3—6-blomstrede Knipper, omgivne af faae Dækblade; Bægeret ved Grunden ret, dets Rør klokkeformet, Overlæben tretandet med korte triangelformede Tænder, Underlæben tofliget; Kronens Rør opstigende, dens Overlæbe lidet hvælvet og med tilbagebøiede Spidser; Støvknaprummene efter Bestøvningen foroven sammenflydende, forneden udspilede.

b. Støvtraadene parallele.

19. **Brunélla** Tourn. Bægeret ved Frugtmodenheden tillukt, dets Overlæbe tretandet, Underlæben todeelt, omfattet af Overlæbens indbøiede Rande; Kronens Rør med en Haarkrands, dens Underlæbe med budte Lapper; Nødderne jævne.

20. **Scutellária** L. Bægeret ved Modenheden tillukt, dets Læber udeelte, Overlæben med et skjoldformet Tilhængsel; Kronrøret uden Haarkrands; Nødderne smaagrubede eller punkterede, befæstede til en Frugtholder.

Leonurus Cardiaca (s. Nr. 8).

B. Frugten før Modenheden udeelt, firerummet, tilsidst deelt i 4 Nødder. Blomsterne spredte.

21. **Verbéna** L. Bægeret femtandet; Kronen tolæbet; Blomsterne danne Ax. (N. F. Verbenaceæ).

2. *Orden. Angiospermia (Kapselfrugtede).*

A. Blomsten oversædig.

22. **Linnæa** Gron. Bægerets Krave femdeelt; Kronen klokkeformet, næsten regelmæssig femdeelt; Frugtknuden trerummet, Frugten enrummet, enfrøet, uopspringende. (Krybende Halvbusk med modsatte Blade og toblomstrede Blomsterstilke. N. F. Caprifoliaceæ).

B. Blomsten undersædig.

a. Kronen regelret femdeelt.

23. **Limosélla** L. Bæger og Krone regelm. femfligede; Frugten enrummet, toklappet, mangefrøet. (Lav enaarig Dyndplante uden overjordisk Stængel. N. F. Scrophularineæ, b).

b. Kronen uregelret, (tolæbet eller maskeret).

aa. Kapselen torummet, med Frøstolen tilvoxet til Skillevæggen.

α. Støvknappernes Rum ved Grunden budte.

αα. Kronen maskeret); Kapselen opspringende i Spidsen eller paa Siden.*

24. **Linária** Tournef. Kronen med en Spore ved Grunden; Kapselen opspringer ved Tænder i Spidsen eller paa Siden ved Laag. (N. F. Scrophularineæ, b).

25. **Antirrhinum** L. (*part.*). Kronen ved Grunden puklet; Kapselen skjæv, opspringer ved Huller i Spidsen. (N. F. Scrophularineæ, b).

ββ. Kronen tolæbet, gabende; Kapselen opspringende fra Spidsen til Grunden.

26. **Scrophulária** L. Bægeret femdeelt; Kronen uregelm. krukke- eller kugleformet; Støvtraadene befæstede til Kronrørets Basis; Støvknapperne enrummede, opspringende ved en Tværspalte. (N. F. Scrophularineæ, a).

27. **Digitális** L. Bægeret femdeelt; Kronen uregelm. klokkeformet; Støvtraadene befæstede til Kronrøret ovenfor Basis; Støvknapperne torummede, opspringende paalangs. (N. F. Scrophularineæ, b).

† *Mimulus* L. Bægeret rørformet, femkantet og femtandet; Kronen tolæbet, med opret Overlæbe og udstaaende

---

*) Kronen kaldes maskeret, naar dens Underlæbe er forsynet med en opadrettet, alm. budt tolappet Fold (Ganen), som tillukker Svælget.

Underlæbe; Støvknapperne torummede, med tilsidst sammenflydende Rum. (N. F. Scrophularineæ, b).

β. Støvknappernes Rum ved Grunden tilspidsede.

αα. Bægeret femtandet (eller tolæbet).

28. **Pediculáris** L. Bægeret opblæst; Frøene nætformigt grubede. (N. F. Scrophularineæ, c).

ββ. Bægeret firetandet.

* Kapselens Rum 1—2-frøede.

29. **Melámpyrum** L. Bægeret rør- eller tragtformet, ikke opblæst; Frøene jævne, uvingede. (N. F. Scrophularineæ, c).

** Kapselens Rum mangefrøede.

30. **Rhinánthus** L. Bægeret efter Afblomstringen blæreformig-opblæst; Kronens Underlæbe trelappet, med udeelte Lapper; Kapselen fladtrykt-vinget; Frøene jævne.

31. **Euphrásia** L. (part.) Bægeret ikke opblæst; Kronens Underlæbe trelappet, med tokløvede eller udrandede Lapper; Støvknappernes Rum med uligelange Tilhængsler ved Grunden; Griffelen indsluttet i Overlæben; Kapselen fladtrykt-hvælvet; Frøene riflede.

32. **Odontítes** Pers. Bægeret ikke opblæst; Kronens Underlæbe trelappet, med udeelte Lapper; Støvknappernes Rum med ligelange Tilhængsler ved Grunden; Griffelen rager udenfor Overlæben; Kapselen hvælvet, næsten trind; Frøene riflede. (30—32. N. F. Scrophularineæ, c).

bb. Kapselen enrummet, med Frøstolene befæstede til Rygsømmen. (Snylteplanter med farvede, skjælformede Blade: N. F. Orobancheæ).

33. **Lathræ̗a** L. Bægeret firefliget; den afblomstrede Krone heelt affaldende; Støvknapperne i Randen haarede, en fri Kirtel ved Grunden af Frugtknuden. (Blomsterne i ensidige Klaser med afrundede Dækblade).

34. **Orobánche** L. Bægeret til nedenfor Midten eller til Grunden todeelt (eller tobladet), med hele eller tokløvede

Flige; den afblomstrede Krone omkringskaaren ved Grunden, den øvre Deel affaldende, den nedre vedblivende. (Blomsterne i Ax med tilspidsede Dækblade).

I. Gymnospermia.

1. Marrubium. Marube.

767. **M. vulgare** L. (Almindelig M.) H. 655; Drej. n. 600; F. D. 1036; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1224, fig. 1.

Bladene ægformet-kredsrunde, rundtakkede, nætformigt aarede og rynkede; *Blomsterkrandsene* adskilte, mange- og tætblomstrede, næsten kugleformede; *Bægeret* med en Haarkrands i Svælget, dets Tænder sylformede, i Spidsen glatte, hagekrummede.

Hele Planten (især Stængelen og Bladenes Underflade) hvidfiltet; Kronen hvid. 7—9. ♃.

Paa grusede Steder, især ved Gjærder omkring Landsbyer, sporadisk: hyppigere paa ***Bornh.*** end i de andre Provindser.

2. Galeopsis. Hanekro.

a. Ledstykkerne ikke opsvulmede under Ledene.

768. **G. ochroleuca** [Lam. Enc. 2, p. 600] (Guul H.) H. 650; F. D. 1650; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1228, fig. 1; H. N. XII, 33; G. dubia Leers.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar; *Bladene* æg-lancetformede, saugtakkede; *alle Krandsene* adskilte; *Dækbladene* linieformede, kortere end Bægeret, opret-tiltrykte, kort tornspidsede; *Kronrøret* 3 Gange længere end Bægeret, *Overlæben* 2—3-tandet, *Underlæbens* Flige rundtakkede.

Stængelen oventil og Bægeret kirtelhaarede. Kronen svovlguul med en citronguul Plet ved Grunden af Underlæben. 7—8. ☉.

Dyrkede, især sandige Marker, kun funden i ***Halvøens*** sydlige Deel: mellem Skudstrup og Vamdrup ved Kongeaaen! Løgumkloster, Marker N. for Rendsborg (16). (Mangler paa Øerne). *)

769. **G. Ladanum** L. (Sand-H.) H. 649; Drej. n. 585; F. D. 1757; G. latifolia Hffm.; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1228, fig. 3; G. Ladanum α, latifolia Wimm.; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 345; G. intermedia Vill., Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 684.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar, *Bladene* elliptiske eller lancetformede, saugtakkede; alle *Blomsterkrandsene* adskilte; *Dækbladene* kortere end Bægeret, opret-tiltrykte; *Bægeret* kirtelhaaret, dets Flige ligelange, kort tornspidsede, oprette; *Kronrøret* dobbelt saa langt som Bægeret, *Overlæben* svagt udrandet, *Underlæbens* midterste Flig udrandet, Sidefligene budte, heelrandede.

Stængelen, især foroven, kirtelhaaret. Kronen rosenrød med en guul, rødstribet Plet ved Grunden af Underlæben. 7—8. ⊙. Var. med smalere eller bredere Blade.

Ukrud mellem Sæden, især alm. i sandige Egne.

770. **G. angustifolia** [Ehrh. Herb. 137] (Smalbladet H.) Rchb. l. c. tab. 1229, fig. 1; G. Ladanum β, angustifolia Wimm.; Lge. l. c.; G. Ladanum E. Bot. 884.

Stængelen blødt duunhaaret af nedad tiltrykte Haar; *Bladene* linie-lancetformede, ved Grunden og i Spidsen forlænget-tilspidsede og heelrandede, i Midten fjernttandede eller næsten heelrandede; de øvre *Blomsterkrandse* sammenhobede; *Dækbladene* udadbøiede, længere end Bægeret, langt tornspidsede; *Bægeret* blødhaaret, ved Frugtmodningen opblæst, dets Flige uligelange, langt tornspidsede, tilsidst udstaaende; *Kronen* som foreg., men større, dens Overlæbe stærkere hvælvet.

Ved dens Udseende og ved talrige Kjendetegn synes den at være en fra foreg. vel adskilt Art. 7—8. ⊙.

Mellem Sæden ved Koster paa Møen (28)! (I Sydeuropa er den hyppigere end foreg.) *

b. Ledstykkerne oventil opsvulmede, de øvre Krandse sammenhobede.

771. **G. Tetrahit** L. (Almindelig H.) H. 649; Drej. n. 583; F. D. 1271; Rchb. l. c. tab. 1231, fig. 1.

Stængelen stivhaaret af nedbøiede eller udstaaende Haar, under de stærkt opsvulmede Led tæt beklædt med Børster; *Bladene* ægformede eller elliptiske, tilspidsede, saugtakkede; *Kronrøret* omtrent af Længde med Bægeret, indtrykt paa Ryggen nedenfor Overlæben; *Underlæbens Midtflig* plan, budt, næsten firekantet, fiint rundtakket.

Stængelen oventil og Bægeret kirtelhaarede med oftest mørkrøde Kirtler, Kronen større, rød (*α, rosea!*) eller mindre, hvidguul, ved Grunden af Underlæben rødplettet (*β, pallida!*).

Paa dyrkede Steder, f. Ex. mellem Sæden, ved Gjærder o. s. v. alm.

Anm. Den i forrige Udg. optagne *G. pubescens* er kun en Afart af *G. Tetrahit* (G. Reichenbachii Reut?) med mindre opsvulmede Led, større og mørkere Kroner, hvis Rør er længere end Bægeret; den ægte G. pubescens Bess., som findes i Syd- og Mellemtydskland, forekommer neppe hos os.

* 772. **G. bifida** [Boenn. Fl. monast. p. 178] (Tvedeelt H.) Drej. p. 201; F. D. 2654; H. N. VII, 8; Rchb. l. c. tab. 1230, fig. 1.

Kronrøret kortere end eller af Længde med Bægeret, ikke indtrykt paa Ryggen; *Underlæbens Midtflig* linieformet, i Spidsen tokløvet, med tilsidst tilbagerullet Rand, *Bladene* smalere (elliptiske), forøvrigt som foreg.

Kirtlerne paa Bægeret og Stængelens øverste Deel alm. gule. Kronen alm. mindre end hos Formen *α* af foreg., lysrød eller hvid med røde Aarer og en guul Plet ved Grunden af Underlæben. 7—8. ⊙.

Forekomst som foreg. og ligesaa hyppig som hiin, af hvilken flere Forff. ansee den for en Afart.

773. **G. versicolor** [Curt. Fl. lond. f. 6 t. 38] (Hampagtig H.) Drej. n. 584; Rchb. l. c. tab. 1231, fig. 3—4; G. canabina Roth, H. 650; F. D. 929; G. Tetrahit *β*, L.

Kronrøret dobbelt saa langt som Bægeret, *Underlæbens Midtflig* afrundet, fiint rundtakket, violet, den øvrige Krone svovlguul, over dobbelt saa stor som hos de 2 foreg., forøvrigt som disse.

Kirtlerne alm. røde. 7—8. ⊙.

Mellem Sæden alm. udbredt.

3. Stachys. Galtetand.

a. Udløbere fra Rodstokken. ♃.

774. S. **silvatica** L. (Stor G.) H. 652; Drej. n. 590; F. D. 1102; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1222, fig. 1.

Alle *Bladene* langstilkede, hjerteformede, grovt saugtakkede; *Krandsene* sexblomstrede; *Udløberne* ikke tykkere imod Spidsen.

1½—2′ høi. Hele Planten laaden af udstaaende Haar. Kronen mørk-bruunrød (sjeldnere skident violet) med hvide Aarer paa Underlæben; Bægeret og Kronens Overlæbe kirtelhaarede. Den har en ubehagelig, stinkende Lugt. 7—8.

I Skove og Krat meget alm.

775. S. **palustris** L. (Smalbladet G.) H. 653; Drej. n. 588; F. D. 1103; Rchb. l. c. tab. 1211, fig. 1.

Bladene lancetformede med afrundet eller svagt hjerteformet Basis, fiint saugtakkede, de nedre kortstilkede, de øvre siddende; *Krandsene* 6—12-blomstrede; *Udløberne* i Spidsen kølleformigt fortykkede.

1—1½′ høi. Stængelen stivhaaret-ru af nedbøiede Haar, Bladene blødhaarede, paa Overfladen grønne, paa Underfladen graaagtige; Kronen lys-rosenrød, med hvide Aarer paa Underlæben; Overlæben og Bægeret duunhaarede med faae Kirtelhaar. Planten mindre stinkende end den foreg. 7—8.

β. canescens! (S. segetum Hagen). Bladene smalere, paa begge Flader graafiltede.

I Tørvmoser, ved Grøfter og paa dyrkede, især fugtige Marker alm. *β*, paa mere tør Grund.

× *S. palustri-silvatica* [Schiede Pl. hybr. 43] (Tvivlsom G.) S. ambigua Sm., H. II, 206; Drej. n. 589; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 749; F. D. 1877; Rchb. l. c. tab. 1215.

Alle *Bladene* kortstilkede, æg-lancetformede med hjerteformet Basis, saugtakkede; *Krandsene* 6—8-blomstrede; *Udløberne* som hos foreg.

1—1½ høi. Hele Planten haaret, med nedbøiede Haar paa Stængelen; Kronen mørk rosenrød med hvide Aarer paa Underlæben. Den stærke, men ubehagelige Lugt har den tilfælles med S. silvatica. 7—8.

I Skove og paa dyrkede Steder meget sjelden: *Sj.* Hellebæks Vang! en Grøft ved Strandveien forbi Agershvile (Blytt); *Loll.* Nøbbølle (19); *J.* Eskjær Skov i Salling (Dr.); Haven i Vendsyssel (12)!

Anm. De fleste nyere Forfattere ansee denne Plante for en Bastardform af de 2 foregaaende Arter.

b. Udløbere 0. ⊙.

776. **S. arvensis** L. (Ager-G.) H. 654; Drej. n. 587; F. D. 587; Rchb. l. c. tab. 1212, fig. 1; H. N. IV, 12.

Alle *Bladene* stilkede, æg-hjerteformede, budte, rundtakkede; *Krandsene* 4—6-blomstrede; *Bægertænderne* af Længde med eller længere end Kronrøret.

½—¾' høi. Hele Planten stivhaaret, Haarene paa Stængelen udstaaende. Kronen blegrød eller hvidagtig. 7—9.

Paa dyrkede Marker mellem Vaarsæden, i Haver o. s. v. et i flere Egne alm. Ukrud, især paa *Bornh.*, i *Sydsjæll.*, paa *Loll.*, *Falst.* og i *Fyen*, sjeldnere i det nordl. og vestl. Jyll. og Nordsjælland.

777. **S. annua** L. (Enaarig G.) F. D. 2541; Rchb. l. c. tab. 1212, fig. 2.

Bladene lancetformet-ovale, rundtakket-saugtakkede, de nedre kortstilkede, de øvre næsten stilkløse; *Krandsene* 4—6-blomstrede; *Bægertænderne* kortere end Kronrøret.

½—¾' høi. Stængelen duunhaaret, Bægeret stivhaaret, Bladene næsten glatte. Kronen hvid med blegguul Underlæbe. 7—9.

Mellem Sæden, paa sandige Marker, sjelden: *Bornh.* Ruthsker (Hjorth), Hasle (11)! *Falst.* i en Havremark mellem Brarup og Riserup (Koch)!

4. Ballota. Tandbæger.

778. **B. ruderalis** [Swartz i Sv. bot. 489] (Almindelig T.) Fr. nov. p. 194; H. 655; Drej. n. 602; F. D. 1702; B. nigra L. fl. Suec., Fr. H. N. VII, 7; B. nigra var. ruderalis Rchb. l. c. tab. 1218, fig. 3.

Bladene æg-hjerteformede, grovt og uregelm. saugtakket-rundtakkede, rynkede af de stærkt forgrenede, paa Underfladen

ophøiede, paa Overfladen indtrykte Nerver; *Bægeret* tragtformet eller næsten fladkravet, dets *Tænder* jævnt udløbende i en lang, sylformet Spids.

Hele Planten haaret. Kronen rosenrød-lila med hvide Aarer, sjeldnere hvid (B. alba L. fl. Suec.). 7—9. ♃. Overlæben alm. heel, var.

β, *nepetoides!* Kronens Overlæbe tolappet, næsten plan.

γ, *urticæfolia* (B. urticæfolia Ortm.) Rchb. l. c. fig. 4. Bladene dybt saugtakkede, næsten lappede; Bægertændernes Spids længere end hos Hovedarten, stakformet.

Ved Gjærder, især omkring Byer, meget alm. — *β*, med Hovedarten; *γ*, sjeldnere: Vedbæk!

* 779. **B. foetida** [Lam. Fl. Fr. II, p. 381] (Stinkende T.) Fr. nov. p. 195; Drej. n. 601 (undt. Voxest.); Rchb. ic. crit. VIII, 1041; H. N. XI, 18; B. nigra *α*, foetida Koch og *β*, borealis (Schweigg.) Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1218, fig. 1—2.

Bladene mindre og alm. mindre dybt tandede; *Bægeret* fladkravet, med nætformig aarede, bredt ægformede, afrundede Tænder, som pludselig ende i en kort Braad; forøvrigt som foreg.

Har, ligesom foreg., men maaskee i noget høiere Grad, en stinkende Lugt, omtr. som Stachys silvatica. 7—9. ♃. Kronen alm. af Farve som foreg., *var.*

β, *alba* (B. alba L. sp.) Kronen hvid, Bægertændernes Braad længere end hos Hovedarten.

Sjelden i Danmark, og kun bemærket i Nærheden af Søhavne (*α*, paa Ballastpladser ved Nakskov (19); *β* har jeg fundet paa Lange Linie ved Kbh. tæt ved Indgangen fra Citadellet). Sandsynligviis er den her (ligesom i Sverige) oprindelig indslæbt med Ballast. At *Hornem.* (B. nigra — efter Beskr.) og *Drej.* angive denne som den i Danm. hyppigste Art, hidrører i hvert Fald fra en Feiltagelse. F. D. 673 (Mentha aquatica), som alm. henføres til B. foetida, er for slet til med Sikkerhed at kunne bestemmes.

Anm. Flere Forff. forene disse 2 Arter, og det kan ikke nægtes, at B. foetida *β*, alba i Bægerets Form synes at danne en Overgang. Dr. Sonder (som har sendt mig en lignende hvidblomstret Form fra Hamburg) bemærker (Fl. hamburg. p. 335), at han endog paa samme Plante har fundet begge Bægerformer. Imidlertid vil man, ved at sammenligne den nordiske B. ruderalis med den i Sydeuropa ene forekommende B. foetida, finde disse væsenlig forskjellige. Navnet B.

nigra L., som bør beholdes naar man forener Arterne, kan ikke anvendes naar de adskilles, fordi det deels er lidet betegnende, deels af Forff. anvendt paa begge Arterne, og sandsynligviis af Linné selv brugt collectivt.

5. Betonica. Betonie.

780. **B. officinalis** L. (Læge-B.) H. 652; Drej. n. 586; F. D. 726; H. N. II, 23; B. stricta Ait., Rchb. ic. crit. VIII, 954; Stachys Betonica Benth., Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1217.

Bladene aflang-ægformede med hjerteformet Basis, grovt saugtakkede eller rundtakkede, de nedre langstilkede, de øvre næsten stilkløse; *Blomsterkrandsene* danne et tæt Ax (de nedre Krandse stundom fjernede fra de øvrige); *Bægertænderne* braadspidsede, med ægformet Basis; *Kronens Overlæbe* budt, i Spidsen tilsidst tilbagebøiet.

1—2′ høi. Hele Planten haaret (især Bægeret, Bladstilkene og Stængelen under Ledene). Kronen rosenrød, udvendig hviduldet. 7—8. ♃.

I Kratskove og paa høie Enge sjelden: *Sj.* Sophienberg (H.), Rygaard (Kyll.); *Loll.* Krat mellem Darket og Ottelund! Bjerremark, Rubjerggaard (5)! Løitofte (14), Svingelen ved Nakskov (9); *F.* Skovgaarde (7); *Sl.* Flensborg (25). ⚹

6. Lamium. Tvetand.

a. Bladene tilspidsede. ♃.

aa. Kronrøret krummet, med en Haarkrands indvendig i Røret.

781. **L. album** L. (Døvnælde-T.) H. 646; Drej. n. 593; F. D. 594; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1205, fig. 1.

Stængelen udeelt; *Bladene* æg-hjerteformede, grovt og uregelm. saugtakkede; *Krandsene* 10—20-blomstrede; *Bægertænderne* børsteformede; Haarkrandsen i Kronrøret skraa.

1—1½′ høi. Kronen hvid, Underlæbens Midtflig bleggaul med en bruun Plet ved Grunden, tolappet, Sideflígene ende i en spids Tand. 5—8.

β, integrifolium Nolt. (Hans. Herb. 1028). L. parietariæfolium Benth. Bladene heelrandede, ægformede, de øvre smalere.

γ, roseum Lge. Kronen rosenrød.

Ved Gjærder, omkring Byer o. s. v. meget alm. i de fleste Egne af Landet; sjelden paa ***Falst.*** (Stubbekjøbing, 14, Kippinge, Koch), i det østl. ***Loll.*** (19), i det sydl. ***Fyen*** og paa Øerne deromkring (Vindeby paa Thorseng, 12). *β*, Deetzbøl i ***Slesv.*** (F. Müll.); *γ*, mellem Nykro og Veseby Ø. for Flensborg!

782. **L. maculatum** L. (Plettet T.) H. 646; F. D. 1649; Rchb. l. c. tab. 1205, fig. 3; H. N. XV, 18.

Stængelen grenet; *Bladene* hjerteformede, uregelm. saugtakkede, med hvidgule Pletter paa Overfladen; *Bægertænderne* smalt sylformede, lidet kortere end *Kronrøret*, som har en horizontal Haarkrands indvendig.

1—1½' høi. Stængelen rødlig. Kronen rosenrød, med hvid- og rødstribet Underlæbe. 5—8.

Ved Gjærder meget sjelden: ***Sl.*** Vogelsang Skov (16). (I Holsteen paa flere Steder). ✳

bb. Kronrøret ret, med nøgent Rør.

† *L. garganicum* L. (Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1207, fig. 2). Bladene hjerteformede, dybt og uregelm. dobbelt saugtakkede, rynkede og duunhaarede; Bægertænderne bredt sylformede, meget kortere end Kronrøret; Kronen skidenrød med sækformigt udvidet Svælg.

Forvildet ved Risingsminde pr. Odense (Lefolii)!

b. Bladene budte eller afrundede, sjeldnere spidse (ikke tilspidsede). ⊙.

aa. Kronrøret oftest krummet, med en Haarkrands indvendig (ovenfor Basis).

783. **L. purpureum** L. (Rød T.) H. 647; Drej. n. 595; F. D. 523; Rchb. l. c. tab. 1204, fig. 3.

Bladene hjerteformede, uregelm. rundtakkede, alle stilkede; *Bægertænderne* omtrent af Længde med Bægerrøret.

½—1' høi. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid. 4—9.

Paa dyrkede Steder overalt meget alm.

bb. Kronrøret ret, indvendig nøgent.

784. **L. incisum** [Willd. Sp. 3, p. 89] (Fliget T.) H. 647; Drej. n. 594; F. D. 2358; Rchb. l. c. tab. 1204, fig. 4; H. N. X, 16; L. confertum Fr. S. Veg. Sc. p. 15 og 198.

Bladene uregelm. rundtakket-lappede eller indskaarne, de nedre hjerteformet-nyreformede, langstilkede, de øvre rudeformet-ægformede, kortstilkede med forneden udvidet *Bladstilk;* de øvre *Blomsterkrandse* tæt samlede; *Bægertænderne* af Længde med eller længere end Bægerrøret, sylformede, udstaaende, stivhaarede.

1/2—3/4' høi. Kronen rosenrød. Planten mørkfarvet, alm. rødligt anløben. Flere af de angivne Kjendetegn variere, men ved sit hele Udseende er den noksom forskjellig fra og kan ikke forvexles med foreg. (12). Fra følg. er den aldeles forskjellig.

Paa lignende Steder som foreg., hist og her i alle Provindser. ⊙

785. **L. intermedium** [Fr. Nov. p. 192] (Nyrebladet T.) H. 649; Drej. n. 596; F. D. 1701 (ikke god); Rchb. l. c. tab. 1204, fig. 1; N. N. I, 51.

Alle *Bladene* nyreformede, rundtakket-haandlappede, de nedre stilkede, de øvre næsten siddende eller omfattende med en kort, opblæst *Bladstilk; Blomsterkrandsene* adskilte; *Bægertænderne* som hos foreg., længere end Røret.

1/2—1' høi. Kronen rosenrød, Overlæben smukt og mørkt purpurrød. 4—5 og 8—9.

Paa lignende Steder som de foreg., men sjeldnere og sporadisk (paa enkelte Steder periodisk i Mængde): *Sj.* Fortunen! Vibenshuus (Dr.) o. fl. St. i Kjøbenhavns Omegn! Ballerup (1), Roeskilde, Holbæk (15); *Falster! Loll.* ved Rødby (H.); *J.* i det nordl. og nordvestl. alm.! Viborg (Feddersen), Hobro (16), Randers! Haraldslund! Hjortlund (12).

786. **L. amplexicaule** L. (Liden T.) H. 648; Drej. n. 597; F. D. 752; Rchb. l. c. tab. 1204, fig. 2.

Alle *Bladene* nyreformede, de nedre stilkede, rundtakkede, de øvre siddende og omfattende, haandlappede; *Blomsterkrandsene* adskilte; *Bægeret* blødt og graaagtig-duunhaaret; *Tænderne*

kortere end Røret, før og efter Blomstringen sammenstødende i Spidsen.

$^1/_2$—$^3/_4$' høi. Kronen som foreg., med meget langt Rør. 5—8.

β, clandestinum (Rchb. ic. crit. VIII, 950). Kronen liden, affaldende uudsprungen, blomstrer tidligere end Hovedarten (4).

Ved Gjærder og mellem Sæden ikke sjelden.

7. Galeobdolon. Barsvælg.

787. **G. luteum** [Huds. Fl. angl. 258] (Guul B.) H. 651; Drej. n. 598; H. N. II, 24; Galeopsis Galeobdolon L., F. D. 1272; Lamium Galeobdolon Crantz, Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1206, fig. 3.

Stængelen opstigende, duunhaaret af nedad tiltrykte Haar paa Kanterne, med *Vandgrene* fra Rodstokken; *Bladene* æg-formede, saugtakkede; *Bægeret* tragtformet, med bladagtigt-grønne, spidst triangelformede *Tænder.*

De ældre Blade hvidplettede. Kronen lysguul med mørkere Underlæbe. 5—6. ♃.

I Løvskove, alm. i de sydlige Egne af Landet omkring Østersøen (f. E. *Bornh., Loll.-Falst., Sydsjæll.*, sydl. *F.* og *Halvøens* sydøstlige Skove). Sjelden mod N.: *Sj.* Hornbæk (20), Hellebæk! Egebæksvang! Frederiksborg, Fredensborg (Jørg.); Hørsholm (19). Holbæk (15), (mangler ved Kbhvn); *F.* Holkenhavn, Ubberød, Vissenberg (H.); *J.* Lundbykrat (H.).

8. Leonurus. Hjertespand.

788. **L. Cardiaca** L. (Almindelig H.) H. 656; Drej. n. 599; F. D. 727 og 1756; Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1233, fig. 2.

Bladene alle stilkede, nætformigt aarede, haandfligede, de øvre tre-, de nedre femfligede; *Blomsterkrandsene* siddende, tætblomstrede, adskilte; *Bægeret* glat, næsten tolæbet, med braadspidset-stikkende, uligelange *Tænder; Kronens Underlæbe* med aflang Midtflig, dens Rør indvendig forsynet med en Haarkrands.

2—3' høi. Kronen rosenrød, udvendig hvidfiltet, Underlæben hvidguul med røde Prikker. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Landsbyer, alm. udbredt.

789. **L. Marrubiastrum** L. (Stortandet H.) H. 656; F. D. 2653; H. N. XV, 19; Chaiturus Marrubiastrum Rchb. fl. exc. p. 317, ic. fl. germ. XVIII, tab. 1233, fig. 1.

Bladene stilkede, aflange, saugtakkede, de øvre Blade (ved Blomsterne) lancetformede, heelrandede eller ovenfor Midten fjernt saugtakkede; *Bægeret* tiltrykt-duunhaaret, med braadspidset-stikkende *Tænder; Kronens Midtflig* rundagtig; *Kronrøret* indvendig nøgent.

1½—2½' høi. Kronen lysrød, udvendig filtet. 7—8. ⊙.

Ved Landsbyer, kun fundet paa *Loll.*: Dannemarre (9), Harpelunde, Rolykke (19), Skovsbølle, Gloslunde, Alminde (14), Østofte, Errindlev (Rasmussen) og fl. St. (ialt noteret fra 14 forskjellige Voxesteder). [*]

9. Nepeta. Katteurt.

790. **N. Cataria** L. (Almindelig K.) H. 637; Drej. n. 591; F. D. 580; Rchb. l. c. tab. 1242.

Bladene stilkede, æg-hjerteformede, dybt saugtakkede; *Blomsterkrandsene* stilkede; *Bægertænderne* sylformede; *Nødderne* jævne, glatte.

1½—2' høi. Hele Planten tæt graafiltet. Kronen hvid med rødpunkteret Underlæbe. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer paa Gruus, men sporadisk, og i enkelte Egne ikke bemærket, f. Ex. Bornholm (Hoff).

† *N. nuda* L. *Bladene* aflang-hjerteformede, rundtakkede; *Nødderne* knudret-rue, i Spidsen duunhaarede.

Forvildet paa en Høi ved Bidstrupgaard (tilligemed flere andre fremmede Planter).

10. Glechoma. Korsknop.

791. **G. hederaceum** L. (Vedbende-K.) H. 645; Drej. n. 592; F. D. 789; Rchb. l. c. tab. 1241, fig. 1—2; H. N. XI, 19 (var.).

De golde *Stængler* krybende, de blomsterbærende Grene oprette eller opstigende; *Bladene* stilkede, med en Haarkrands ved Grunden af Bladstilken, nyreformede, rundtakkede; *Krandsene*

dannede af kortstilkede, 3—5-blomstrede Nøgler; *Bægertænderne* ægformede, sylspidsede, 3 Gange kortere end Røret.

Kronen blaaagtig, sjeldnere rød-violet med mørkrødprikket og hvidstribet Svælg. (♀ Formen har indsluttede, ikke korsstillede Støvdragere). $\frac{4}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Ved Gjærder, i Randen af Skove o. s. v., meget almindelig.

11. Ajuga. Læbeløs.

792. A. **reptans** L. (Krybende L.) H. 635; Drej. n. 608; F. D. 925; Rchb. l. c. tab. 1234, fig. 3; H. N. IX, 15.

Vandgrene fra Rodstokken; *Bladene* omvendt-ægformede eller ovale, rundbugtede; *Rodbladene* stilkede; *de øvre Dækblade* af Længde med eller kortere end Blomsterne.

Var. svagthaaret eller næsten glat. Kronen blaa, sjeldent rød eller hvid. 5—6. ♃.

I Løvskove (sjeldnere paa høie Enge), oftest i Selskab med Galeobdolon, med hvilken den ogsaa i Henseende til Fordeling i Landet stemmer overeens: *Nordsjæll.* sporadisk: Ledreborg, Rygaard (15), Fredensborg (Jørg.), Frederiksborg, Hørsholm! Søllerød (Petersen), Store Hareskov (14), Frederiksdal (H.), Lyngby (17), Frederiksberg Have (H.), mellem Valby og Flaskekroen, Voldgravene mellem Øster og Nørre Port (Krabbe), Charlottenlund ved Forsthaven (14)! Ordrups Mose ved Fuxveien! i *Syd-* og *Vestsjæll.* alm., ligesaa paa de sydligere Øer og i *Fyen; Samsø* (2); *J.* i det nordl. sjelden: Viborg (Feddersen), Skyum Krat, Randers (H.), Haraldslund! i det sydøstl. alm. (Ikke bemærket paa Bornholm. Hoff).

793. A. **pyramidalis** L. (Pyramideformet L.) H. 633; Drej. n. 609; F. D. 185; Rchb. l. c. tab. 1234, fig. 2; H. N. XII, 34.

Rodstokken uden Vandgrene; *Bladene* som foreg., med korte Stilke; *Blomsterkrandsene* danne et pyramideformet Ax med fireradet stillede *Dækblade*, som alle ere meget længere end Blomsterne.

Stængel og Blade tæthaarede. Kronen lysblaa, mindre end hos foreg., sjeldnere hvid. 5—6. ♃ eller ⊙.

I høitliggende Skove, paa Bakker mellem Krat, Lyngheder, sporadisk og temmelig sjelden: *Sj.* Asnæs Skov ved Kalundborg (Smith), Helsingørs Ladegaard (21), mellem Orsholt og Gurre, Hjørlunde Mark ved Slangerup, Jonstrup (H.), Greve (14); *J.* Hjørring (H.), Torslev

Lgby), Overklitgaard og Agersted i Vendsyssel (16), Morsø (Schade), Skovsgaard Krat (Feddersen) og Margretelund ved Viborg (Morville)! Lyne Kro ved Varde, Hjerting (16); paa ***Bornh.*** flere Steder (H., 20).

12. Teucrium. Kortlæbe.

794. **T. Scordium** L. (Løglugtende K.) H. 656; Drej. n. 610; F. D. 593; Rchb. l. c. tab. 1239, fig. 2; H. N. I, 17.

Stængelen opstigende, med *Udløbere* fra Rodstokken; *Bladene* stilkløse, linieformet-ovale, tandet-saugtakkede, de øvre nedenfor Midten heelrandede; *Krandsene* omtrent fireblomstrede.

$^1/_2$—1' høi. Planten haaret, har en løgagtig Lugt. Kronen lysrosenrød. 7—9. ♃.

Paa fugtige Steder, især paa Leergrund, f. Ex. ved Randen af Grøfter og Mergelgrave: ***Sj.*** en Grøft bag Flaskekroen! Magleby paa Amager (15), Svenstrup ved Kjøge (Burs. herb.), i ***Sydsjæll.***, paa ***Falst.***, ***Loll.*** og ***Langel.*** hist og her; ***Sl.*** Fobislet ved Haderslev (H.). I ***Jyll.*** og de andre nordlige Egne af Landet mangler den. *]

† *T. Chamædrys* L. Rchb. l. c. tab. 1238.

Rodstokken udsender traadformede, gule Udløbere; *Stænglerne* opstigende; *Bladene* kortstilkede, æg-lancetformede, rundtakkede, paa Overfladen glindsende, paa Underfladen blaagraa-duunhaarede; *Krandsene* 4—6-blomstrede, samlede til ensidige, endestillede Klaser.

Kronen rosenrød. ♄. 7—9.

Forvildet i Vemmetofte Dyrehave (Sünckenberg, Visby)! *]

13. Mentha. Mynte.

a. *M. genuinæ.* Bægeret regelm. femtandet, med aabent Svælg; Kronens Overlæbe udrandet.

aa. *Bladene stilkløse, Stængelbladene forskjellige fra Bladene ved Blomsterne; Blomsterkrandsene samlede til Ax.*

795. **M. rotundifolia** L. (Rundbladet M.) F. D. 2542; Rchb. l. c. tab. 1282; H. N. IX, 12.

Bladene hjerteformet-ovale, i Spidsen afrundede, rynkede, tiltrykt-saugtakkede; *Axene* korte, tætblomstrede; *Bægeret* ved

Frugtmodenheden kugleformigt opblæst med lancet-sylformede, tilsidst sammenstødende *Tænder*.

1—1½' høi. Bladene hvidfiltede af kruset Uld. Kronen hvid, meget liden. 8—9. ♃.

Paa fugtige Steder, sjelden: ***Bornh.*** Ormebækken ved Pythuset, ¼ Miil S. O. for Rønne (21)! ***Sj.*** Storehedinge (Visby)! ✱

796. **M. silvestris** L. (Graa M.) H. 638; Drej. n. 581; F. D. 484 (slet) og 1932; Rchb. l. c. tab. 1283; H. N. I, 18.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, skarpt saugtakkede, ved Grunden afsmalnede (de nedre kortstilkede); *Axene* langstrakte, tætblomstrede (de nedre Krandse ofte adskilte); *Bægeret* ved Frugtmodenheden opblæst med indsnøret Svælg og linie-sylformede, tilsidst sammenstødende *Tænder*.

1½—2' høi. Bægeret og Bladene paa Underfladen graafiltede, Kronen rød-lila, duunhaaret, større end hos foreg. 8—9. ♃. Bladene var. i Brede, Beklædning o. s. v.

Ved Aa- og Søbredder, i fugtige Skove, sporadisk og sjelden: ***Sj.*** ved Nordbredden af Esrom Sø (21), Nøddebo (12), Fredensborg (Freuchen), Hørsholm (H.), Hesttangs Mølle (Schlichtkrull), Søndermarken (19), Svends Mølle ved Valø (21), Bredebæks Mølle ved Sparresholm (Lund); ***Loll.*** Søholt Skov (5), Hamborgerskoven (Benzon); ***F.*** Bjørnemose (H.); ***J.*** Tange Brohuus (16), Williamsborg N. for Veile Fjord (H.), Lundeskov mellem Kolding og Vamdrup (16), ***Sl.*** Vedelspang (16), ved Eideren mellem Carlshütte og Bargstedt! ✱

797. **M. viridis** L. (Grøn M.) H. II, 204; F. D. 1876; H. N. VII, 9.

Bladene lancetformede, tilspidsede, fjernt, men skarpt saugtakkede; *Blomsterkrandsene* adskilte, danne et mellembrudt Ax; *Bægeret* furet, dets *Tænder* sylformede, rette, tilligemed de linieformede *Dækblade* randhaarede.

Bladene grønne. Hele Planten glat eller Stængel og Blade paa Underfladen svagt haarede; Kronen lila, af Størrelse som foreg. 8—9. ♃.

Ved Gjærder og Landsbyer, især paa fugtige Steder, sjelden: ***Sj.*** en Bæk ved Skotterup pr. Helsingør (9), Ørholm (Drej. herb.), Broxø (Visby); ***Falst.*** Nykjøbing; ***Loll.*** Vesterborg, Hillested (19), ***F.*** Ollerup! V. Skjerninge Mølle! Assens (Kyll.); ***Sl.*** Dammen ved Haderslev (N.)! Gram, Hoptrup (Grønlund); ***J.*** Lundeskov og Eistrup V. for Kolding, ved Skanderborg Sø (16); Ristrup (H.), Ranum ved Løgstør (8), Ørlev i V. Hanherred (16); Christiansø (Hamann)! ✱

Anm. En var. *canescens* med graafiltede Blade, som efter Fr. findes i Sverige, har jeg ikke fundet hos os. Alle Arterne i denne Slægt variere i Henseende til Beklædningen, men denne Art er, foruden dens typiske Mangel paa Haar, saa betydeligt forskjellig fra foreg., at de umuligt kunne forenes. Den af Koch (Syn. p. 633) for M. viridis L. antagne Var. (*glabra*) af foreg., er (efter Beskr.) meget forskjellig fra den her forekommende M. viridis. (Sml. Fr. mant. 3 p. 56).

bb. Stængelbladene stilkede, ensformede med Bladene ved Blomsterne.

798. **M. aquatica** L. (Vand-M.) Fr. Nov. p. 182; F. W. Areschoug, Botan. Observ., cf. Bot. not. 1855 p. 20.

Stængelen opret, med opstigende eller opret-aabne Grene; *Bladene* ægformede, elliptiske eller ovale, saugtakkede; *Blomsterstilkene* haarede; *Bægeret* rør- eller tragtformet, furet, med tilspidset-triangelformede eller sylformede *Tænder; Kronen* udvendig duunhaaret.

1—2' høi. Kronen lila. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Form, Beklædning, Blomsterstanden samt Støvdragernes og Griffelens indbyrdes Længde. 7—9. ♃.

Følgende Former kunne adskilles:

A. *capitata* Fr. Nov. p. 182; M. aquatica Drej. n. 580; Lge. Haandb. ed. 2, n. 790; Rchb. l. c. tab. 1286; H. N. II, 25; M. hirsuta aquatica H. 640; Origanum vulgare F. D. 63. Bladene ægformede eller ovale, med kortere og mere tiltrykte Takker; Blomsterkrandsene faae, tæt samlede til et Hoved uden Bladdusk i Spidsen; Støvdragerne oftest fremragende (♂).

B. *subspicata* Aresch. l. c. p. 21 (cf. Fr. nov. p. 183), M. pyramidalis Lloyd fl. d'Ouest 344. Blomsterkrandsene flere, de nedre adskilte og ofte langstilkede, Bladene ved Blomsterne alm. siddende, de øvre danne ofte en Bladdusk; Støvdragerne alm. indsluttede (♀).

C. *verticillata* Fr. Nov. p. 183, Aresch. l. c. p. 21; M. sativa Fr. mant. 3, p. 57; Drej. l. c. n. 579; Lge l. c. n. 791; Rchb. l. c. tab. 1285, 3 og tab. 1287; H. N. II, 26; M. hirsuta sativa H. 640; M. palustris Rchb. ic. crit. X, 1307. Bladene æg-

lancetformede eller elliptiske, med skarpere Takker, Blomsterkrandsene adskilte, med en Bladdusk i Spidsen; Støvdragerne alm. indsluttede (♀).

Af denne Form forekomme følgende Afændringer:

α, vulgaris. Hele Planten haaret og alm. stærkt grenet; Haarene paa Stængelen nedadvendte; Bladene æg-lancetformede eller elliptiske.

β, glabrata. Stængel og Blade meget svagt haarede eller næsten glatte.

γ, brevifolia! Bladene korte og brede; Kronen meget svagt haaret; Stængelen, Bladene ved Blomsterne og Bægerne mørkviolet anløbne.

δ, acutifolia (M. acutifolia Sm.). Rchb. l. c. tab. 1287, fig. 1. Bladene elliptiske eller lancetformede; Kronen meget stærkt haaret. Hele Planten alm. grøn.

ε, latifolia Nolte (F. D. 2057; H. 640). Bladene bredt ægformede, dybt saugtakkede; Blomsterkrandsene fjerne.

I Grøfter, Moser o. a. fugtige Steder (B. sjeldnere end A og C). A forekommer især ved Bredderne af selve Vandet, C i fugtige Enge eller endog paa mere tør Grund, begge udbredte over hele Landet. Formen *β*, Skjærhoved i ***Jyll!*** *γ*, ***Sj.*** Tryggerød Mose! ***J.*** Faurholt i Vendsyssel! ***Sl.*** Pobøl mellem Flensborg og Husum! *δ*, ***Sj.*** Hjulebækshuset ved Helsingør! ***J.*** (Kph. Herb.); *ε*, ***Sl.*** Aabenraa!

Anm. De hos os almindeligt forekommende Former (A og C) af denne Art ere, saavel ved flere Characterer, som især ved Habitus saa forskjellige fra hinanden, at den almindeligt vedtagne Adskillelse i 2 Arter, *M. aquatica* og *sativa*, kunde synes tilstrækkelig berettiget, dersom ikke Formen B dannede et tydeligt Overgangsled imellem dem, hvortil fremdeles kommer, at et af de væsenligste Skjelnemærker, Mangel eller Tilstedeværelse af tomme Blade (Bladdusk) i Spidsen af Blomsterstanden, er funden at være ikke constant. I Overeensstemmelse med Areschoug (l. c.) og efter at have seet Expl. af *M. pyramidata* Lloyd, der er en øiensynlig Mellemform imellem dem, er jeg nu tilbøielig til at forene de forhen adskilte Arter. — Linnés *M. sativa* synes at maatte henføres til de tvivlsomme Arter; til den i Norden og hele Nordeuropa almindelige Art kan den i hvert Fald neppe henføres, da L. kun angiver den at voxe »in Europa australi«.

799. **M. gentilis** L. (Eng-M.) H. 642; F. D. 736 (?) og 2655; H. N. VI, 13; M. pratensis Sole, Menth. britt. t. 17.

Stængelen opret med opret-aabne Grene; *Bladene* elliptiske eller æg-lancetformede, tilspidsede, skarpt saugtakkede; *Bladene ved Blomsterne* siddende; *Dækbladene* nedhængende, længere end de unge Krandse; i Randen og paa Underfladen stivhaarede; *Krandsene* fjerne, smaae, tætblomstrede; *Bægeret* lidet kortere end Kronen, rørformet-klokkeformet, med sylformede, randhaarede *Tænder*; *Blomsterstilkene* glatte.

Stængelen mørkrød, med faae, nedadvendte Haar; Blomsterne neppe halvt saa store som hos foreg.; Kronen glat, blegrød-lila. 8—9. ♃.

β, *Agardhiana* Fr. S. Veg. p. 13. M. sativa (Agardhiana) Fr. nov. p. 184; mindre haaret, Bladene større, bredt ægformede.

Paa fugtig Grund meget sjelden: *J.* Viborg (Drej. herb.); *Sl.* Lyrskov (Jessen). *β*, Hjulebækshuset mellem Helsingør og Hellebæk! I*

800. **M. arvensis** L. (Ager-M.) H. 643; Drej. n. 578; F. D. 512; Rchb. l. c. tab. 1289, fig. 1.

Stængelen fremliggende eller opstigende, med vandret udspilede eller opstigende Grene og underjordiske *Udløbere*, ved hvilke den overvintrer; *Bladene* ægformede eller elliptiske, spidse, tiltrykt-saugtakkede; *Krandsene* tæt- og mangeblomstrede; *Bladene ved Blomsterne* stilkede, *Dækbladene* kortere end Krandsene, bredere end hos foreg.; *Bægeret* klokkeformet, med ægformet-triangelformede, korte (ligesaa brede som lange) *Tænder*.

Kronen haaret, lila (lidet større end hos foreg., mindre end hos næstforeg.). 7—9. ♃. Forekommer i talrige Former, hvoraf følgende ere de eiendommeligste:

α, *vulgaris* (Rchb. l. c. fig. 1). Bladene ægformede, Bladstilkene omtrent af Længde med Blomsterkrandsene; Blomsterstilkene haarede.

β, *parietariæfolia* Beck (Rchb. l. c. fig. 2). Svagthaaret; Bladene store, elliptiske, forneden heelrandede og afsmalnede i en Bladstilk, som er meget længere end Krandsene; Blomsterstilkene glatte.

γ, *glabriuscula* Koch (M. gracilis Sole Menth. britt. t. 16; M. arvensis acuta Rchb. l. c. tab. 1286, fig. 5). Bladene elliptisk-

lancetformede, tilspidsede, tilligemed Stængelen svagthaarede, Bladstilkene kortere end Krandsene, Blomsterstilkene glatte.

δ, *riparia* Fr. nov. 189; H. N. II, 27. Stængelen lav, næsten opret, ugrenet; Bladene ægformede, tilligemed de tætsiddende Blomsterkrandse svagthaarede; Blomsterstilkene glatte. Hele Planten af en mørkrød Farve.

Paa Agre, høie Enge, ved Grøfter o. s. v. meget alm. Afarterne sjeldnere: β, Bognæs Skov (Horn. Herb.); γ, **Loll.** ved Søllested (19); δ, i Holsteen ved Einfelder-Søen! (ikke funden i det egenlige Danmark, men anført fordi den formodenlig ogsaa forekommer her).

b. *Pulegium* Mill. Bægeret tolæbet, dets Svælg tilsidst lukket ved en Haarkrands; Kronens Overlæbe udeelt.

X 801. **M. Pulegium** L. (Polei-M.) H. 644; F. D. 1755; Rchb. l. c. tab. 1290, fig. 2; Pulegium vulgare Mill., Koch Syn. II, 636.

Grenene talrige, fremliggende; *Bladene* ægformet-elliptiske, budte, utydeligt tandet-saugtakkede; *Blomsterkrandsene* alle adskilte; *Bægerets* Overlæbe med tilbagebøiede *Tænder.*

Kronerne lila. 7—9. ♃.

Paa fugtige, oversvømmede Steder: **Falst.** ved Korselitze (H.). Ikke senere gjenfunden. ☞

14. Elsholtzia. Krydermynte.

† 802. **E. cristata** [Willd. Sp. pl. 3, 59] (Ensidig K.) H. II, 207; Drej. p. 201; F. D. 2652; Rchb. l. c. tab. 1281; H. N. V, 8.

Grenene og *Bladstilkene* ensidigt haarede; *Bladene* stilkede, elliptiske, rundtakket-saugtakkede; *Dækbladene* kredsrundt-ægformede, pludseligt tilspidsede, randhaarede.

Kronerne smaae, blegt-lila. Planten har en eiendommelig og gjennemtrængende Lugt. 7—8. ⊙.

Oprindelig indført som Haveplante fra Siberien, forekommer nu forvildet paa mange Steder omkring Byer og Haver.

15. Origanum. Merian.

803. **O. vulgare** L. (Almindelig M.) H. 657; Drej. n. 582; F. D. 1581; Rchb. l. c. tab. 1262, fig. 1.

Bladene kortstilkede, elliptisk-ægformede, heelrandede eller utydeligt tandede; *Bægeret* regelm. femtandet, dets Svælg lukket ved en Haarkrands; *Blomsterne* fleerbo.

Bladene grønne, næsten glatte, Kronerne røde, sjeldnere hvide (f. Ex. Riserup o. fl. St. paa Falst., Koch, 14, Præstø i Maribo Sø, 19); Bæger og Dækblade alm. mørkviolette. 7—9. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove: hyppig i ***Sydsjæll.***, paa ***Moen***, ***Falst.***, ***Loll.*** og i det sydl. ***Fyen***, sjeldnere i ***Nordsjæll.*** (mangler f. Ex. ved Helsingør (21); paa ***Halvoen*** sporadisk, men ikke alm., paa Østkysten, mod V. sjeldnere, f. Ex. Hanstholm o. fl. St. i det nordvestlige Thy!

† *O. Majorana* L. (Have-M.) Rchb. l. c. tab. 1263, fig. 3; Majorana hortensis Moench. Bladene elliptisk-ovale, paa begge Sider graafiltede; Axene ovale med tæt taglagte Dækblade; Bægeret paa den ene Side til Grunden kløvet, forøvrigt heelt; Kronerne hvide. 7—8. ⊙.

Dyrkes som Kryderurt i Kjøkkenhaver.

16. Thymus. Timian.

804. **T. Serpyllum** L. [Fr. nov. 195] (Smalbladet T.) H. 659 (undt. var. 2 og 4); Drej. n. 603; F. D. 1165; Rchb. l. c. tab. 1266; H. N. V, 7; T. angustifolius Pers.

Stænglerne alsidigt haarede, regelmæssigt firekantede eller næsten trinde, *de blomsterløse* krybende og forlængede, *de blomstrende* opstigende; *Bladene* linieformet-kileformede eller omvendt-ægformede, ved Grunden randhaarede, paa begge Flader ophøiet-nervede; *Blomsterkrandsene* samlede til et Ax eller Hoved.

Kronen rød, sjeldnere hvid. 7—8. ♄. (Lav, ofte tueformigt sammentrængt Halvbusk). Var. i Henseende til Bladenes Form, Beklædning o. s. v.

Paa sandige Bakker og Lyngheder: alm. paa ***Bornh.***, ***Moens*** Klint, i det nordlige og nordøstlige ***Sjæll.*** samt i den vestlige og mellemste Deel af ***Halvoen***. Paa ***Loll.***, ***Falst.***, i det sydl. og

sydvestl. *Sjæll.* ikke bemærket. (I *Fyen* forekommer den kun paa de høiere Sandbakker (12, 24). !*

805. **T. Chamædrys** [Fr. Nov. 197] (Bredbladet T.) Drej. n. 604; F. D. 2237; H. N. V, 6; T. Serpyllum vulgaris Rchb. l. c. tab. 1267, fig. 1—2.

Stænglerne alle opstigende, firekantede med 2 smalere og 2 bredere Flader, langs Kanterne haarede (og derved tilsyneladende toradet-haarede); *Bladene* ovale eller elliptiske, stilkede, paa Overfladen utydeligt nervede.

Kronen rød, sjeldnere hvid. Høiere, med større Blade end foreg. 7—8. ♄. *Var.*

α, capitatus! Blomsterkrandsene samlede til et Hoved eller de nedre fjerne.

β, verticillatus! Blomsterkrandsene adskilte, danne et langstrakt, mellembrudt Ax.

Paa tørre Marker og Bakker, ved Gjærder o s. v.: hyppig i *Syd-* og *Vest-Sjæll.*, paa *Falster*, *Langeland*, i *Fyen* og paa *Halvøens* Østkyst. Paa *Loll.* sparsom (f. Ex. Grønnegade, 5); forekommer sjeldent blandet med foreg. f. Ex. *J.* V. Velling (Dr.), Kalbygaard! Ø. Nykirke! Store Andst! *Sj.* Kjøbenhavns Omegn! Paa Bornh. og i de vestlige Dele af Halvøen mangler den.

† *T. vulgaris* L. (Have-T.) Rchb. l. c. tab. 1264. Stænglerne alsidigt duunhaarede; Bladene i Randen tilbagerullede, ægformede, de øvre lancetformede; Kronen hvid eller lila. 7—8. ♄.

Dyrkes alm. i Kjøkkenhaver som Kryderurt; vildvoxende i Syd-Europa.

17. Acinos. Voldtimian.

806. **A. thymoides** [Moench Meth. 407]. Thymus Acinos L., H. 660; F. D. 814 og 1822 (var.); Calamintha Acinos Benth., Rchb. l. c. tab. 1274, fig. 2; Drej. n. 605.

Stængelen fra Grunden af grenet, med opstigende *Grene; Bladene* ægformet-elliptiske, saugtakkede; *Krandsene* adskilte; *Blomsterstilkene* enblomstrede; *Bægeret* mod Frugtmodningen foroven sammensnøret, med opadbøiede *Tænder* i Underlæben.

4—8'' høi. Kronerne violette. 6—8. ⊙.

Tørre Marker, Bakker og Grøftevolde, især paa Leer- og Kalkgrund, funden i alle Provindser, men sporadisk og i de fleste Egne af Landet sparsom; hyppig i Omegnen af Aalborg (Branth), i *Sj.* omkring Frederiksværk og Roeskilde! samt paa *Moens* Klint!

18. Clinopodium. Krandsbørste.

807. **C. vulgare** L. (Almindelig K.) H. 657; Drej. n. 606; F. D. 930; Calamintha Clinopodium Benth., Rchb. l. c. tab. 1274, fig. 1.

Rodstokken udsender Udløbere; *Stængelen* opret; *Bladene* ægformede, budte, fjernt og svagt saugtakkede; *Krandsene* 1—3, adskilte, den øvre endestillet; *Svøbbladene* stivhaarede, omtr. af Længde med Bægerne; *Bægerrøret* tistribet, kirtelhaaret, ved Grunden løst tilleddet til de korte Blomsterstilke og hurtigt affaldende.

1—1½' høi, haaret. Kronen mørk-rosenrød, sjeldnere hvid, udv. duunhaaret, indv. med 2 haarede Længdestriber i Røret. 7—8. ♃.

I Randen af Skove og Krat, ved Gjærder, ikke sjelden; forekommer ofte i Selskab med Origanum vulgare, og er, ligesom denne, hyppigst i de sydlige Egne af Landet.

† *Melissa. Hjertensfryd.*

† *M. officinalis* L. (Læge-H.) Rchb. l. c. tab. 1261.

Stængelen opret; *Bladene* ægformede, afsmalnede i en Bladstilk der er kortere end Pladen, grovt saugtakkede; *Blomsterstilkene* nikkende.

1½—2' høi, mere eller mindre haaret. Kronerne hvide eller blegrøde. Planten har en behagelig, citronlignende Lugt. 7—8. ♃.

Dyrkes som Kryderplante i Haver, og forekommer hist og her forvildet, f. Ex. *Loll.* Branderslev, Stokkemarke o. fl. St. (19). *

19. Brunella. Prunel.

808. **B. vulgaris** [Moench Meth. 414] (Almindelig P.) Prunella L., H. 663; Drej. n. 607; F. D. 910; Rchb. l. c. tab. 1223, fig. 2.

Stænglerne opstigende; *Bladene* ægformede, budte, heelrandede eller tandede; *Dækbladene* nyreformede, kort tilspidsede; *Bægerets Overlæbe* svagt tretandet, *Tænderne* kort af-

stumpede, braadspidsede; *Underlæben* dybt totandet, med lancetformede Tænder; alle *Støvdragerne* med en ret, tornformet Tand i Spidsen.

Kronen blaaagtig-violet, sjeldnere rød eller hvid. 7—8. ♃.

Paa Enge, i Skove o. s. v. alm.

809. **B. grandiflora** [Jacq. Fl. austr. 4, p. 40, t. 377] (Storblomstret P.) H. II, 209; F. D. 1933; Rchb. l. c. tab. 1223, fig. 4; H. N. IV, 14.

Stænglerne opstigende eller næsten oprette, *Bladene* aflang-ægformede, heelrandede eller ved Grunden tandede; *Dækbladene* nyreformede, tilspidsede; *Bægerets Overlæbe* tretandet, med triangelformede, sylformigt tilspidsede, *Underlæben* dybt totandet med lancetformede *Tænder; Støvdragerne* med en kort, puklet Udvæxt i Spidsen.

Kronen violet, dobbelt saa stor som hos foreg. 7—8. ♃.

Paa Kalkbakker, sjelden: Dybdals Bakker ved Aalborg! ⚑

20. Scutellaria. Skjolddrager.

810. **S. galericulata** L. (Blaa S.) H. 661; Drej. n. 611; F. D. 637; Rchb. l. c. tab. 1256, fig. 3.

Bladene æg-lancetformede, med hjerteformet Basis, fjernt og budt rundtakkede; *Dækbladene* omtrent af Størrelse med Stængelbladene; *Blomsterne* parvise i Bladhjørnerne, alle fjerne fra hinanden; *Bægeret* svagt og kort duunhaaret.

Kronen blaa. 7—8. ♃. *Var.*

β, *hastæformis!* Bladene med afstumpet Basis, den nedre Tand større end de øvrige.

Paa Enge, i fugtige Skove og ved Aabredder alm.

? 811. **S. hastifolia** L. (Spydbladet S.) H. 662; F. D. 1822; Rchb. l. c. tab. 1256, fig. 1; H. N. IV, 13.

Bladene spydformede, heelrandede; *Dækbladene* mindre end Stængelbladene; *Blomsterne* parvise i de øvre Bladhjørner, dannende en ensidig Klase; *Bægeret* kirtlet-duunhaaret.

Kronen blaa eller violet. 7—8. ♃.

Paa Enge og ved Grøfter. Angives fra *Sj.* Omegnen af Kjøbenhavn (Schum.), Kirkehyllinge i Hornsherred (Albrecht). Fra intet af disse Steder har jeg seet Expl.; muligviis kunde Var. af foreg., hvis Blade nærme sig Spydformen, være antaget for denne Art. ☞

† *S. altissima* L. (S. commutata Rchb. l. c. tab. 1257, fig. 2); *Bladene* hjerteformede, dybt rundtakkede; *Blomster* i ensidige Klaser med ægformet-elliptiske *Dækblade* omtr. af det kirtelhaarede Bægers Længde; *Kronen* lysblaa med hvid Underlæbe.

I Mængde paa en Høi ved Bidstrupgaard, tidligere plantet.

21. Verbena. Jernurt.

812. **V. officinalis** L. (Læge-J.) H. 638; Drej. n. 612; F. D. 528; Rchb. l. c. tab. 1292, fig. 2; H. N. 1, 19.

Bladene fjerfligede eller fjersnitdeelte (de nedre Flige størst), afsmalnede til en bred Bladstilk; *Axene* traadformede, samlede til en Top.

1—2' høi. Blomsteraxen og Bægeret kirtelhaarede. Kronen blegrød eller lila. 6—9. ♃.

Ved Gjærder, især i og omkring Landsbyer, sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser, hyppigst paa *Loll.*, *Falst.* og *Bornh.* ☞

II. Angiospermia.

22. Linnæa.

813. **L. borealis** L. (Nordisk L.) F. D. 3; Rchb. ic. fl. germ. XVII, tab. 1170.

Stængelen langstrakt krybende og rodslaaende, halvbuskagtig; *Bladene* modsatte, ovale eller omvendt-ægformede, svagt saugtakkede; *Blomsterstilkene* spredte, oprette, oventil klæbrigt duunhaarede, med to sylformede *Dækblade* nedenfor de 2 hængende Blomster.

Kronerne hvide, i Svælget rødlige, vellugtende. 7—8. ♄.

I Norges og Sveriges Naaleskove hyppig; i Danmark kun funden mellem Lyng i Vinding Skov ved Landeveien mellem Vedelsbo og

Salten Bro i *Jyll.* (29)! Tidligere har den sandsynligviis været funden ved Aarhus, ifølge haandskreven Angivelse ved et Expl. opbevaret i Brix's Herb. (!)

23. Limosella. Dyndurt.

814. **L. aquatica** L. (Liden D.) H. 684; Drej. n. 634; F. D. 69; H. N. XV, 23; Rchb. l. c. XX, tab. 1722, fig. 1.

Rodstokken med krybende *Udløbere; Bladene* langstilkede, lancet-spadeformnde, tilligemed de enblomstrede *Blomsterstilke* knippeviis udgaaende fra Rodstokken og Udløbernes Led.

Planten glat. Kronen hvidagtigt-kjødfarvet. 7—8. ⨀.

β, minor (L. borealis Læst.; L. aquatica *β*, tenuifolia Rchb. l. c. fig. 2—3). Ingen Udløbere; Bladene smalt linieformede; Blomsterne meget smaae.

Paa lerede og dyndfulde, fugtige Steder, forekommer i alle danske Provindser, men ikke alm. *β*, ved Bredden af en Dam S. for Hørsholms Slotshave!

24. Linaria. Torskemund.

a. Blomsterne i Klase.

815. **L. vulgaris** [Mill. Dict. n. 1] (Hørbladet T.) Drej. n. 628; Rchb. l. c. XX, tab. 1685, fig. 2; Antirrhinum Linaria L., H. 679; F. D. 982.

Stængelen opret, med *Udløbere* fra Rodstokken; *Bladene* talrige, spredte, linieformede eller smalt lancetformede, heelrandede, glatte; *Klasen* tætblomstret; *Blomsterstilkene* af Bægerets Længde; *Kapselen* oval, mere end dobbelt saa lang som Bægeret, opspringende ved 4—6 Tænder i Spidsen; *Frøene* kredsrunde, fladtrykt-vingede, i Midten knudret-rue.

1—2' høi, glat; Blomsteraxen og Blomsterstilkene var. kirtelhaarede eller glatte, Kronen citronguul med orangefarvet Gane, fløielshaaret Svælg, sjeldnere heelt blegguul. 7—9. ♃.

◁ *Peloria.* Kronen regelret, med 5 Sporer, 5 Støvdragere, feilslaaende Frugtknude.

Paa tørre Marker, ved Gjærder o. s. v., alm. ◁ (en Monstrositet) *Sj.* ved Brøndshøi (H.); *F.* Holkenhavn (Lund), Skjoldemose! *J.* Aalborg (12), Haraldslund!

† *L. genistæfolia* Mill. l. c. n. 14; Rchb. l. c. tab. 1686, fig. 1.

Stængelen opret; *Bladene* spredte, lancetformede, heelrandede, tilspidsede, stive, blaagraae; *Blomsterstanden* en af fjernblomstrede Klaser sammensat Top; *Blomsterstilkene* kortere end Bægerfligene; *Frøene* trekantede med ujævne Sider.

Høiere end foreg., men med mindre Kroner (gule). ♃.

Forvildet paa Gurre Slots Ruiner (Kjærschou!).

b. Blomsterne spredte i Bladhjørnerne.

816. **L. minor** [Desf. Fl. atl. 2, 46] (Liden T.) Drej. n. 627; Rchb. l. c. tab. 1682, fig. 1; H. N. XI, 21; Antirrhinum minus L., H. 680; F. D. 502.

Stængelen opret med opret-aabne Grene; *Bladene* lancetformede, bredest foroven, budte, heelrandede, de nedre modsatte, de øvre spredte; *Blomsterstilkene* 2—3 Gange længere end Bægeret; *Sporen* kortere end de uligelange, budt-linieformede *Bægerflige; Kronens* Svælg ufuldstændigt lukket af Ganen; *Kapselen* oval, lidet kortere end Bægeret, opspringende ved 2 Tænder i Spidsen; *Frøene* aflange, furede paalangs.

4—8" høi. Hele Planten kirtelhaaret. Kronen violet med bleggul Underlæbe. 7—8. ⊙.

Paa tørre Marker mellem Sæden, især paa Leer- og Kalkgrund: *Sj.* hist og her; paa ***Møen***, ***Falst.*** og ***Loll.*** alm.; i de andre Provindser sjeldnere; *J.* Drastrup, Horup Mølle (H.), Aalborg (12); ***Sl.*** Nordskov ved Gelting, Nyværk ved Slesvig (16); ***Ærø*** (10).

817. **L. spuria** [Mill. Dict. n. 15] (Rundbladet T.) Rchb. l. c. tab. 1680, fig. 2; Antirrhinum spurium L., H. 678; F. D. 913.

Stængelen fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene, Sidegrenene fine, meget længere end Hovedstængelen; de nedre *Blade* modsatte, de øvre spredte, alle kredsrundt-ovale eller æg-hjerteformede, budte med en meget kort Spids, heelrandede eller svagt rundbugtet-bølgede; *Blomsterstilkene* haarede, 1—3 Gange længere end Bægeret; *Sporen* opadbøiet, spids, længere end de ægformede Bægerflige; *Kapsel* og *Frøe* som foreg.

Stængel og Blade tæthaarede, med ofte klæbrige Haar. Kronen guul, med violet Overlæbe. 7—9. ⊙.

Ukrudsplante mellem Sæden, sjelden og hidtil kun bemærket paa *Lolland*: Holmegaard ved Nakskov (19)! Dannemarre (14).

818. **L. Elatine** [Mill. l. c. n. 16] (Spydbladet T.) Drej. n. 626; Rchb. l. c. tab. 1680, fig. 4; H. N. 1, 20; Antirrhinum L., H. 678; F. D. 426.

Stængelen fra Grunden af grenet, med nedliggende Grene; *Bladene* spredte, spydformede, spidse, heelrandede (paa den yngre Plante tandede); *Blomsterstilkene* glatte, traadfine, 3—4 Gange længere end Bægeret; *Sporen* tilspidset, næsten ret, længere end de lancetformede, tilspidsede *Bægerflige; Kapselen* kugleformet, opspringende paa Siden ved Laag; *Frøene* næsten kugleformede, nætformigt grubede.

Stængel og Blade haarede. Kronen guul, ved Grunden af Overlæben violet. 7—9. ⊙.

Ukrud i Haver og paa Marker mellem Sæden, sporadisk og ikke alm.: ***Bornh.*** Marker ved Blykobbegaarden! Hasle, Rø (Hjorth); ***Sj.*** Tiisvilde (H.), Brøndshøi, Flaskekroen (Dr.), Amager ved Kastrup! mellem Valø og Billesborg, Gjorsløv i Stevns (9), Bjerre, Ørsløv, Tjæreby (Nielsen) og Rude ved Skjelskør (17), Disagergaard ved Slagelse (16), Bjernede, Gyrstinge (12); ***Falst.*** og ***Loll.*** alm.; ***Ærø*** (10); ***Thorseng*** (12); ***F.*** Hersnap og Dalby paa Hindsholm! Kjerteminde (Heiberg), Lunde ved Odense (18), Fraugde (16), Rødekro ved Faaborg (Riise), Horne (H.); ***J.*** Ødstedgaard! ***Sl.*** Falkenberg ved Slesvig (16). ☀

† 819. *L. Cymbalaria* [Mill. l. c. n. 17] (Lappet T.) Rchb. l. c. tab. 1680, fig. 1; Antirrhinum L., H. 677; F. D. 1220.

Stængelen krybende; *Bladene* nyreformede, femlappede, glatte; *Blomsterstilkene* mange Gange længere end Bægeret; *Frøene* som hos foreg.

Kronen violet med guul Gane. 6—9. ♃.

Paa Mure og Steendiger omkring Haver, sjelden: ***Sj.*** Tømmerpladserne ved Kjøbenhavn (Møller), Havegjærder ved Roeskilde (Thomsen), Kjøge Kirkemuur (12), Dronninggaard, Bagsværd (14); ***Sl.*** Murene af Slotshaven ved Gottorp (H.). Ikke oprindelig indenlandsk. ☀

25. Antirrhinum. Løvemule.

820. **A. Orontium** L. (Langbægret L.) H. 680; Drej. n. 629; F. D. 941; Rchb. l. c. XX, tab. 1678, fig. 2.

Bladene lancetformede, heelrandede, de nedre modsatte; *Bægerfligene* linieformede, længere end Kronen og mange Gange længere end Blomsterstilkene; *Frugtknuden* kirtelhaaret.

½—1' høi. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid. 7—9. ⨀.

Paa tørre Marker mellem Sæden, saavel paa Leer- som Sandgrund, bemærket i alle Provindser, men ikke alm. overalt, hyppigst paa *Bornh.*, *Loll.*, *Falst.* og de øvrige sydlige Øer. *

26. Scrophularia. Bruunrod.

a. *Venilia Don.* Blomsterne i Knipper fra Bladhjørnerne. Ingen Bistøvdragere. (Planten haaret).

821. **S. vernalis** L. (Vaar-B.) H. 682; Drej. n. 633; F. D. 411; Ceramanthe vernalis Rchb. l. c. XX, tab. 1676.

Bladene modsatte, hjerteformede, dobbelt-tandede, tilligemed Stængelen og Bladstilkene klæbrigt-kirtelhaarede; *Knipperne* 3—7-blomstrede; *Bægerfligene* omvendt-ægformet-lancetformede, budte, uden hindeagtig Rand, i Spidsen tilbagebøiede.

1—2' høi. Kronen grønguul. 5—6. ⨀.

Ved Gjærder, især omkring Byer, ikke alm. *Sj.* Classens Have, Frederiksberg Have tilvenstre fra Indgangen (H.)! Roeskilde alm.! Sorø! Kongsdal (16), Frydendal! Knapstrup (15), Holsteinborg (Nielsen); *F.* Maalø paa Hindsholm (12), Hverringe (Rafn), Odense (H.); *Sl.* Nyværk og Værtshuset Berlin ved Slesvig (16). *

b. *Scorodonia Don.* Blomsterne i endestillet Klase eller Top, dannet af Qvaster fra de øvre Bladhjørner. En gold Støvdrager befæstet til Overlæben. (Planten glat.)

822. **S. aquatica** L. (Vand-B.) H. 682; Drej. n. 632; F. D. 507; H. N. XIV, 19; S. Ehrharti Steven., Koch Syn. II, 593; E. Bot. Suppl. t. 2875; S. alata Gil., Rchb. l. c. tab. 1672, fig. 1.

Rodstokken krybende; *Stængelen* firekantet, tilligemed *Blad-*

stilkene bredvinget; *Bladene* modsatte, ægformet-elliptiske, de nedre æg-hjerteformede, saugtakkede, de nedre Takker mindst; *Qvasterne* 7—9-blomstrede; *Bægerfligene* budte med en bred hindeagtig Rand; *Bistøvdrageren* omvendt-nyreformet, svagt udrandet; *Kapselen* budt, med vedblivende *Griffel.*

2—4' høi. Kronen mørk rødbruun. 6—9. ♃.

Ved Kildevæld, Aaer og Bække, hist og her: i *Sjæll.* ikke alm., hyppigere i *Fyen* og paa de *sydlige Øer.* ⚵

Anm. S. Balbisii Horn. (S. aquatica Bab. Man. p. 233), som adskilles ved bredere, mere rundtakkede Blade, Bistøvdrageren rundagtig-nyreformet, ikke udrandet, Kapselen spids-ægformet, kunde muligviis ved nøiere Undersøgelse ogsaa findes i vor Flora. (Den maa søges paa lignende Steder som foreg.).

823. **S. nodosa** L. (Knollet B.) H. 681; Drej. n. 631; F. D. 1167; Rchb. l. c. tab. 1674.

Rodstokken knolleformigt opsvulmet, beklædt med tandformede Skjæl; *Stængelen* firekantet, uvinget (hos større Expl. smalvinget); *Bladene* modsatte, ægformede eller æg-hjerteformede, dobbelt tandet-saugtakkede, de nedre Tænder størst; *Qvasterne* som hos foreg., *Bægerfligene* ægformede, budte, med en smal hindeagtig Rand; *Bistøvdrageren* omvendt-hjerteformet-spadeformet, udrandet; *Kapselen* ægformet, spids.

1½—3' høi. Blomsterstilkene violet kirtelhaarede. Kronen mørk olivengrøn, Overlæben mørkbruun. 6—8. ♃.

I Skove og Krat, ved Gjærder o. s. v. ikke sjelden.

27. Digitalis. Fingerbølle.

824. **D. purpurea** L. (Rød F.) H. 683; Drej. n. 630; F. D. 74; Rchb. l. c. XX, tab. 1688; H. N. X, 18.

Stængelen opret; *Bladene* spredte, æg-lancetformede, tandet-rundtakkede, paa Underfladen nætformigt aarede og tilligemed Stængel og Bladstilke fiint graafiltede, *Blomsterne* i ensidig Klase; *Bægerfligene* ægformede.

2—3' høi. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid, indvendig mørkrødpunkteret. 6—8. ⨀.

I Skove: *Sj.* paa Øerne i Gurre Sø (11), Krogerup Skov (9), Søllerød (Petersen); *J.* Thorstedlund Skov (Branth), Bjørnsholm (8),

Steenalt Skov (3), Serritslevgaard (Jørg.), Donneruplund! Kjærgaard Skov ved Ribe (H.); *Sl.* Gram (1), Sønderbrarup (Esmarch). (Paa flere af disse Steder og andetsteds forvildet, især omkring Haver, hvor den dyrkes som Siirplante).

† *Mimulus.* *Abeblomst.*

† 825. *M. luteus* L. (Guul A.) Bot. Mag. tab. 1501.

Stængelen opret eller ved Grunden opstigende, *Bladene* modsatte, kredsrundt-ovale, bugtet-tandede, de nedre stilkede, de øvre siddende og halvt omfattende; *Blomsterne* modsatte i de øvre Bladhjørner; danne en kort Klase; *Kronen* dobbelt saa lang som Bægeret, guul med større eller mindre Pletter i Svælget.

1—1½' høi. Forneden glat, foroven ofte duunhaaret. 6—7. ♃.

Oprindelig fra det vestlige Amerika, dyrkes i forskjellige Former paa fugtig Grund i Haver. Forekommer forvildet i stor Mængde langs Nordbredden af Viborg Sø, N. Vosborg! Bæk ved Vestervig i Thy (Andresen)! *F.* Skaarup; *Loll.* Nakskov (19).

28. Pedicularis. Troldurt.

a. Kronen gabende; Kapselen skjævt ægformet, fladtrykt.

826. **P. palustris** L. (Eng-T.) H. 671; Drej. n. 525; F. D. 2055; Rchb. l. c. XX, tab. 1749, fig. 2.

Stængelen opret, fra Grunden af grenet; *Bladene* fjersnitdeelte med halvfinnet-lappede Afsnit, *Lapperne* rundtakkede; *Bægeret* tolæbet, med lappede, kruset-tandede Læber; *Kronens* Over- og Underlæbe ligelange, *Overlæben* seglformigt krummet, med et kort Næb og paa hver Side af dette en sylformet Tand.

1—1½' høi. Kronen rosenrød eller kjødfarvet. 5—7. ⊙ eller ⊙.

I fugtige Enge, Tørvmoser og Kjær alm. udbredt.

827. **P. silvatica** L. (Skov-T.) H. 672; Drej. n. 624; F. D. 225; Rchb. l. c. tab. 1749, fig. 1 og 1826, fig. 3—5.

Stænglerne flere, de sidestillede opstigende eller nedliggende, den midterste kort, opret, med faae Blomster næsten fra

Grunden af; *Bladene* som hos foreg.; *Bægeret* femtandet, Tænderne oventil bladagtige, tandede; *Kronen* som hos foreg., men med længere Rør, Underlæben kortere end Overlæben.

Stænglerne 3—6" høie; Rodbladene rosettestillede, lappede eller næsten hele, tidligt henvisnende. Kronen rosenrød. 5—7. ♃. (⊙?)

I Hedemoser, fugtige Kratskove o. s. v., ikke saa alm. som foreg., hyppigst i Nordsjælland og paa Halvøen, mangler i enkelte Egne af Landet, f. Ex. paa Lolland-Falster.

b. Kronen lukket af de sammensluttende Læber, Kapselen næsten kugleformet.

828. **P. Sceptrum carolinum** L. (Storblomstret T.) H. 673; F. D. 26; Rchb. l. c. tab. 1763; Sceptrum carolinum Rudb., Hartm. Skand. Fl. 5 Udg. p. 64.

Stængelen opret, rank, ugrenet, faabladet; *Bladene* fjerlappede eller halvfinnede med rundtakket-lappede Flige; *Blomsterne* krandsstillede, danne et idetmindste forneden mellembrudt Ax; *Bægeret* femtandet med budte, rundtakkede Tænder; *Kronens* Overlæbe uden Næb, hætteformig bøiet, udeelt, Underlæben trelappet.

1—2' høi. Kronen stor, bleggul med Underlæbens Lapper i Spidsen røde. 7—8. ♃.

I et hedeagtigt Pilekrat ved Kartoft Aa nær Skjærlund i Brande Sogn (Veile Amt) Th. Schiøtz 1861!

29. Melampyrum. Koføde.

(Alle Arterne i denne Slægt blive sorte ved Tørring).

a. Blomsterne alsidigt vendte.

829. **M. cristatum** L. (Firekantet K.) H. 667; Drej. n. 613; F. D. 1104; Rchb. l. c. XX, tab. 1737.

Bladene linieformede eller linie-lancetformede, heelrandede; *Dækbladene* tilspidsede, ved Grunden hjerteformede, fliget-tandede, i 4 Rader, hvorved Axet bliver firekantet.

Kronen lysrød med hvidguul Underlæbe; Dækbladene ved Grunden rødviolette. (En Form med bleggule Kroner, guul Underlæbe og grønne eller grøngule Dækblade forekommer sjeldnere). 6—8. ⊙.

I Skove og Krat, paa høie Enge, sporadisk, men funden i alle danske Provindser, hyppigst paa ***Bornh.***, i ***Fyen*** og paa ***Halvøens*** Østkyst, i de andre Egne ikke alm.

830. **M. arvense** L. (Ager-K.) H. 668; Drej. n. 614; F. D. 911; Rchb. l. c. tab. 1736, fig. 1.

Bladene lancetformede, i Randen tilbagerullede, ved Grunden bredere, spydformigt-tandet-fligede; *Dækbladene* æg-lancetformede, spidse, halvfinnede, med sylformede *Flige; Axet* kegleformigt forlænget.

Stængel og Blade korthaarede. Kronen rød med en guul Plet paa Underlæben ved Svælget, Dækbladene rosenrøde. 7—8. ⊙.

Paa Agre mellem Sæden, sjeldnere i Kratskove: paa ***Bornh.***, ***Falst.***, ***Loll.*** og i ***Sydsjæll.*** alm., forøvrigt sjelden: ***J.*** Elsegaards Strand ved Ebeltoft (Ørting), Fredericia! ***Sl.*** Haderslev (16); ***Langel.*** ved Tranekjær (11); ***F.*** Lundsgaard mellem Nyborg og Svendborg (F. Lange) o. fl. St. i det sydlige (12); ***Sj.*** Basnæs (Nielsen), de østlige Skrænter ved Tiissø (Lund), Reersø (Dr.), Refsnæs (15), Nexelø (Baagø), Odsherred (21), Gyrstinge Skov! Amager (1). ☙

b. Blomsterne ensidige.

831. **M. nemorosum** L. (Blaatoppet K.) H. 669; Drej. n. 615; F. D. 305; Rchb. l. c. tab. 1735.

Bladene æg-lancetformede, heelrandede; *Dækbladene* ved Grunden piilformede, fliget-tandede; *Blomsterne* tætsiddende; *Bægeret* haaret med lancet-sylformede, udstaaende *Flige* af Længde med Røret, naaende Halvdelen af Kronen.

Korthaaret. Kronen guul med brandguul Underlæbe; Dækbladene blaae, sjeldnere hvide. ⊙.

I Skove og Krat: paa ***Halvøen*** sjelden: ***J.*** Lundbykrat, Andruplund, Palsgaard (H.); ***Sl.*** Vonsbæk (7); ***F.*** Juelsberg Skov ved Nyborg (Heiberg); ***Falst.*** Vennerslund (Boye); i ***Sjæll.*** hist og her alm.; paa de andre Øer ikke bemærket. ☙

832. **M. pratense** L. (Almindelig K.) H. 669; Drej. n. 616; F. D. 2238; Rchb. l. c. tab. 1738.

Bladene lancetformede med bredere Basis, de øvre tilligemed *Dækbladene* ved Grunden 1—3-fliget-tandede eller heelrandede; *Blomsterne* fjernede fra hverandre, vandret udstaaende; *Bægeret* svagt duunhaaret eller glat, dets Tænder længere end

Røret, der er 2—3 Gange kortere end Kronen; *Kronens Underlæbe* lige udstaaende.

Planten næsten glat eller lidet ru. Kronen hvid med guul Underlæbe eller guul med blegguult eller hvidt Rør; Dækbladene grønne. 6—7. ⊙.

I Skove og Krat, paa Lyngheder: alm. udbredt.

833. **M. silvaticum** L. (Skov-K.) H. 670; F. D. 145; Rchb. l. c. XX, tab. 1734, fig. 2.

Bladene smalt lancetformede, kortstilkede, alle heelrandede; *Dækbladene* eensdannede med Bladene, de øvre stundom med en enkelt Tand ved Grunden; *Blomsterne* fjerne, oprette; *Bægeret* glat, med Tænder længere end Røret og næsten af Længde med *Kronen*, hvis *Underlæbe* er nedadbøiet.

Stængelen ensidigt haaret, Bladene paa Overfladen rue. Kronerne gule. Dækbladene grønne. 7—8. ⊙.

I Skove og Krat: paa *Halvøen* (især Østkysten) hist og her; *F.* Kratskov ved Lunde N. for Odense (4, 18)! Langeskovs Kro (16); *Sj.* Bøgholm i Bromme Skov (Lund)! *Bornh.* ved Almegaard (19), Rønne, Knudsker, Pedersker (Hjorth), mellem Rø og Gudhjem (Baagøe). Paa de andre Øer ikke bemærket.

30. Rhinanthus. Skjaller.

834. **R. major** [Ehrh. Beitr. 6, 144] (Stor S.) R. Crista galli *β*, L. fl. Suec., H. 665; F. D. 981.

Bladene modsatte, linie-lancetformede med ægformet Basis, rundtakket-saugtakkede; *de øvre Dækblade* hjerteformet-rudeformede, saugtakket-fligede; *Axet* mangeblomstret; *Kronrøret* bøiet; *Overlæben* i Spidsen totandet, med forlængede *Tænder; Griffelen* rager udenfor Overlæben.

Dækblade og Bæger guulgrønne; Kronen lysguul med violette Tænder paa Overlæben. 5—7. ⊙. Var. glat og haaret, Bladenes Brede forskjellig. I Henseende til Frøene forekommer den hos os under 2 Former:

α, *platypterus* Fr. Mant. 3, p. 60; H. N. VII, 11; Alectorolophus major *β*, glaber Rchb. l. c. XX, tab. 1739, fig. 2; Drej. n. 618. Frøene omgivne af en bred, hindeagtig Vinge.

β, *apterus* Fr. l. c., H. N. X, 19; A. major *α*, hirsutus

Rchb. l. c. fig. 1; A. Reichenbachii Drej. n. 619. Frøene uvingede.

Paa Enge og Marker alm. udbredt; α, den hyppigste Form; β, især mellem Sæden, f. Ex. J. i Vendsyssel hyppig (12), Eveldrup (Drej. Herb.); Rø paa Bornh.!

835. **R. minor** [Ehrh. l. c.] (Liden S.) H. 666; F. D. 2656; H. N. VII, 12; R. Crista galli α, L. fl. Suec.; Alectorolophus minor Rchb. l. c. XX, tab. 1738; Drej. n. 617.

Bladene som foreg.; *de øvre Dækblade* hjerteformede, saugtakket-fligede; *Axet* kort, faablomstret; *Kronrøret* ret; *Overlæbens* Tænder korte; *Griffelen* indsluttet i Overlæben; *Frøene* omgivne af en bred hindeagtig Vinge.

Dækblade og Bæger skidengrønne, violet anløbne; Kronen bruungguul, med hvide eller violette Tænder paa Overlæben. 5—7. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg. og ligesaa alm. udbredt.

31. Euphrasia. Øientrøst.

836. **E. officinalis** L. (Læge-Ø.) H. 667; Drej. n. 621; F. D. 1037; Rchb. l. c. XX, tab. 1731—32; Fr. S. Veg. Sc. 195; H. IX, 17.

Stængelen budtkantet; *Bladene* ægformede, paa begge Sider 4—5-tandet-fligede; *Dækbladene* hjerteformet-triangelformede, sylformigt tandede; *Kronens Svælg* haaret; *Underlæben* længere end Røret; *Overlæben* tilsidst tilbagebøiet; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, udrandet.

Var. glat eller haaret. Kronen hvid eller lila med mørkere Striber og en guul Plet ved Grunden af Underlæben. 6—8. ⊙.

Paa Enge, aabne Pladser i Skove o. s. v., alm. udbredt, forekommer paa de forskjellige Voxesteder under forskjellige Former uden bestemt Grændse.

* 837. **E. parviflora** [Fr. S. Veg. Sc. 195] (Smaakronet Ø.) H. N. IX, 18.

Bladene ægformede, saugtakkede, med 3—5 Takker paa hver Side; *Dækbladene* æg-hjerteformede, tilspidset-tandede; *Kronens Svælg* næsten glat; *Underlæben* af Rørets Længde, *Overlæben* tilsidst tilbagebøiet; *Kapselen* oventil afrundet, neppe udrandet.

6—8. ⊙. Kronen mindre og lysere end hos foreg., var. ligesom hiin; hyppigst forekommer den graaagtig-tæthaaret. De meest udmærkede Former ere:

β, *imbricata* Lge., F. D. 2657 (campestris Fr.?) Axene tætblomstrede, forlængede.

γ, *curta* Fr. H. N. II, 26; Rchb. l. c. XX, tab. 1733, fig. 6. Axene korte, faablomstrede.

Paa tørre Marker og høie Enge o. s. v. ikke sjelden: *β*, paa Strandfælleder, f. Ex. Amager Fælled! Flaskekroen! ***Falst.*** Bøtø Fang (Koch). *γ*, paa tørre Bakker.

Anm. Denne Art fortjener yderligere Opmærksomhed. Maaskee bør den ikke adskilles fra foreg., skjøndt den synes at have en analog Udviklingsrække. Formen *β*, forekommer mig især udmærket.

838. **E. gracilis** [Fr. Fl. hall. p. 104; mant. 3, 62] (Spæd Ø.) Drej. n. 620; H. N. II, 30.

Stængelen trind, stivt opret med tiltrykte Grene; *Bladene* ægformet-elliptiske, paa begge Sider tretakkede; *Dækbladene* ved Grunden kileformede, tilspidset-tandede; *Kronens Svælg* glat; *Underlæben* kortere end Røret, *Overlæben* opret; *Kapselen* linieformet-aflang, afstumpet.

Spæd og tyndstænglet; Kronen oftest violet, sjeldnere hvid med mørkere Striber, mindre end hos foreg. 7—9. ⊙.

Lyngheder og tørre Bakker, alm. i Halvøens Hedeegne og paa ***Bornh.***; paa de andre Øer sporadisk.

32. Odontites. Rødtop.

839. **O. littoralis** [Fr. S. Veg. Sc. p. 196] (Strand-R.) H. N. XII, 37; O. verna Drej. n. 622; Bartsia Odontites *β*, littoralis Rchb. l. c. XX, tab. 1727, fig. 2.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Bladene* æg-lancetformede, budte, rundtakkede; *de nedre Dækblade* længere end Kronen; *Kapselen* længere end Bægeret.

Bladene kjødfulde; Kronen smukt rød, udvendig dunet, større og mørkere end hos følg. 6—7. ⊙.

Paa Strandenge: i enkelte Egne ikke sjelden, f. Ex. langs Fjordene paa ***Halvøens*** Østkyst (7, 28!); Agger (Drej. Herb.), Staby ved Nissum Fjord! Nordby paa Fanø (1), Amrom (20)! St. Peter i Eidersted (F. Müll.); ***Sj.*** alm. omkring Lammefjorden! Flaskekroen!

Vordingborg (29)! Reersø (21); *Falst.* p. fl. St. 14); *Langeland* ved Spodsbjerg (19); *F.* Hofmansgave (18)! ☞

840. **O. rubra** [Pers. Syn. 2, 150] (Mark-R.) H. N. XI, 22; O. serotina Drej. n. 623 (ikke Koch); Euphrasia Odontites L., F. D. 625; Bartsia Odontites Sm., H 664; Rchb. l. c. XX, tab. 1727, fig. 1.

Stængelen fra Grunden af grenet; *Bladene* lancetformede, med smalere Basis, spidse, fjernt saugtakkede; *Klasen* før Udspringningen i Spidsen nikkende; *Dækbladene* kortere end Kronen; *Kapselen* af Længde med eller kortere end Bægeret.

Kronen skidenrød, udv. dunet. 7—9. ⊙.

β, pallida. Kronen hvid, ved Tørring blegrød.

Paa Kornagre mellem Sæden, i Landsbyer ved Gadekjær o. s. v. alm. udbredt; *β*, meget hyppig i Egnen mellem Kolding og Aabenraa (hvor jeg ikke har bemærket den rødblomstrede Form)! Angel (16).

33. Lathræa. Skjælrod.

841. **L. Squamaria** L. (Bruun S.) H. 670; Drej. n. 635; F. D. 136; Rchb. l. c. XX, tab. 1764.

Rodstokken beklædt med tykke, tandformede, taglagte *Skjæl*, (underjordiske Blade); *Skaftet* bladløst eller med faae, ligesom *Dækbladene*, hindeagtig-skjælformede Blade; *Blomsterne* i ensidig Klase; *Kronens* Overlæbe udeelt.

Hele Planten rødlig, ved Tørring sort. Overlæben rosenrød, Underlæben hvid. 4—5. ♃.

I Skove (Snylteplante paa Trærødder), funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm.

34. Orobanche. Gyvelqvæler.

842. **O. major** L. (Stor G.) Fr. Mant. 3, 57; H. N. XII, 35; O. elatior Sutton, H. 685; Drej. n. 636; F. D. 1338; Rchb. l. c. XX, tab. 1794; O. stigmatodes Wimm., Koch Syn. II, 616. (?)

Bægeret indtil nedenfor Midten tokløvet, med omtrent regelm. tvedeelte Flige, af Længde med det svagt bøiede *Kronrør; Kronens Læber* parallele, *Overlæben* tolappet, rund-

takket-kruset, *Underlæben* tretandet; *Støvtraadene* befæstede lidet nedenfor Midten af Kronrøret, i den nedre Halvdeel kirtelhaarede indadtil; *Griffelen* opstigende, svagt haaret; *Arret* tolappet, med kugleformede, glatte Lapper.

1—4' høi, med tæt skjældækt, forneden meget tykt Skaft. Kronen rødviolet, udvendig kirtelhaaret, Arret violet. ⊙.

Snyltende paa Rødderne af Centaurea Jacea og Scabiosa, sjelden: *Sj.* mellem Brøndshøi og Søborghuus (Dr.)! Høie ved Bidstrupgaard (4)! Alindelille (27), Skjelskør (Nielsen), Borreby (Ehrenr.); *Samsø* (28); *J.* Gudumlund (16).

843. **O. Cirsii** [Fr. Mant. 3, 58] (Tidsel-G.) H. N. XI, 24; Rchb. l. c. tab. 1832.

Dækbladene lidet længere end Kronen, de øvre danne en Dusk i Spidsen af Axet; *Bægeret* indtil Grunden deelt i 2, til nedenfor Midten tokløvede Flige med uligelange, tilspidsede Tænder, neppe saa lange som det bueformigt bøiede Kronrør; *Kronen* duunhaaret, gabende, med rundtakket eller svagt udrandet *Overlæbe*, *Underlæben* tilbagebøiet, trelappet med rundtakkede Lapper; *Støvtraadene* glatte, befæstede nær Grunden af Kronrøret; *Griffelen* i Spidsen bøiet, kun under det tolappede Ar svagt kirtelhaaret, forøvrigt glat.

1—2' høi. Axet mindre tætblomstret end hos foreg. Kronen bruunagtig med skidenguul Underlæbe, Arret violet. 8. ⊙.

Snylteplante paa Cirsium oleraceum ved Hobro (Landinsp. J. Mørch).

Anm. Den her i Landet fundne Plante afviger fra Beskrivelsen hos Fries (l. c.) ved rundtakket (ikke todeelt) Overlæbe, men er forøvrigt neppe forskjellig fra den svenske Art. Den citerede Fig. hos Reichenbach ligner ikke meget vor Plante.

844. **O. minor** [Sutton Trans. linn. soc. 4, p. 179] (Liden G.) H. 686; Fr. Mant. 3, 59; F. D. 1219; Rchb. l. c. tab. 1804.

Bægeret indtil Grunden deelt i 2, fra en ægformet Basis pludseligt sylspidsede og omtrent til Midten uregelm. tokløvede Flige, omtrent af Længde med det svagt bøiede *Kronrør; Kronens Overlæbe* utydeligt tolappet, fremstaaende, *Underlæben* nedbøiet, med afrundede, ligedannede Lapper, begge Læberne aarede, bølget-rundtakkede; *Støvtraadene* befæstede nedenfor Midten af Kronrøret, foroven glatte, forneden haarede indadtil;

Støvknapperne glatte; *Griffelen* bøiet, svagt haaret; *Arret* tolappet, med frastaaende Lapper.

4—10" høi. Spædere og med mere faablomstret Ax end de to foreg. Kronen skidenguul, Arret rødt.

Snylteplante, sjelden: *F.* Juelsberg Skov (4), Moderplanten ikke angivet.

845. **O. Picridis** [Vauch. Monogr. 60, 6. 12] (Bittermælks-G.) Rchb. l. c. XX, tab. 1796.

Bægeret dybt tvedeelt, med lancetformede, hele eller uregelm. tokløvede Flige, af Længde med eller længere end det svagt bøiede *Kronrør;* Kronens Overlæbe udeelt, med foroven tilbagerullet Rand, Støvknapperne i Spidsen haarede, forøvrigt som foreg. men alm. høiere af Væxt.

Snylteplante paa Picris hieracioides; her i Landet kun fundet paa Faxø Kalkbakker (23)!

Anm. De her fundne Expl. ere meget mindre end den i Sydeuropa forekommende Form, saaledes som den er afbildet hos Rchb. Jeg har tidligere henført den til O. minor, men er dog deels paa Grund af enkelte Characterer, deels paa Grund af Voxestedet, tilbøielig til at antage dem for henhørende til O. Picridis. Undersøgelsen af disse Arter efter tørrede Exemplarer er forøvrigt meget vanskelig.

15de Klasse. Tetradynamia (Firemægtige).

Hele denne Klasse hører til *N. F. Cruciferæ:* Bæger og Krone (oftest regelm.) firebladede, Frugten en Skulpe, som alm. springer op ved 2 Klapper, der løsne sig franeden og efterlade en hindeagtig Skillevæg (de vægstillede og indbyrdes sammenvoxne Frøstole), til hvilken Frøene ere befæstede i 2 Rækker paa hver Side. Vægsømmene staae ligefor Axen, Rygsømmene tilhøire og venstre for samme. (De fleste udmærke sig ved skarp Smag).

1. Orden. *Siliculosa (Kortskulpede).*

A. Skulpen uopspringende,

a. smalvægget (Skillevæggene ɔ: Afstanden mellem Vægsømmene, smalere end Afstanden mellem Rygsømmene).

1. **Senebiera** Pers. Skulpen nyreformet eller udrandet,

med større Brede end Længde, torummet, Rummene uvingede, enfrøede. (Kronbladene hvide). °0*)

† 2. **Ísatis** L. Skulpen flad, omvendt-ægformet, vinget, enrummet, 1—2-frøet. (Kronbladene gule). °0

b. Skulpen bredvægget eller trind (Skillevæggen bredere end eller af samme Brede som Afstanden mellem Rygsømmene),

aa. bestaaende af 1 Led (Blomsterne gule).

3. **Néslia** Desv. Skulpen kugleformet, enrummet, enfrøet. °0

4. **Búnias** L. Skulpen ægformet-aflang, torummet med en skjæv Skillevæg, Rummene enfrøede. o∽

bb. Skulpen deelt paatværs i 2 Led (Blomsterne røde eller hvide).

5. **Cákile** Tournef. Skulpen aflang; Rummene enfrøede, det øvre fladtrykt-firekantet, piilformet. °⊂⊃

6. **Crambe** L. Skulpens øvre Led kugleformet, enfrøet, det nedre lidet, tomt; Støvtraadene af de længere Støvdragere i Spidsen 2—3-tandede (ɔ: 1—2 Tænder foruden det forlængede Knapbaand). ≫

B. Skulpen opspringende,

a. smalvægget.

aa. Rummene 1—2-frøede.

7. **Teesdália** R. Br. Støvtraadene med Tilhængsler ved Grunden; Skulpen vinget; Rummene tofrøede. °⊂⊃

8. **Lepídium** L. (part.) Støvtraadene uden Tilhængsler; Skulpen alm. vinget; Rummene enfrøede. °0

---

*) De efter Slægtsbeskrivelserne vedføiede Tegn, som angive Forskjelligheder i Henseende til Frøbladenes og Rodspidsens gjensidige Stilling, ere forklarede i den foran i Bogen meddeelte Oversigt over de naturlige Familier (Fam. Cruciferæ), hvortil her henvises.

bb. Rummene fleerfrøede.

9. **Thlaspi** L. (part.) Skulpen kredsrund-oval, dybt udrandet, vinget. ○=

10. **Capsélla** Medic. Skulpen omvendt-hjerteformet-triangelformet, uvinget. ○0

b. Skulpen bredvægget eller trind,

aa. dens Klapper forsynede med Rygnerve.

11. **Camelína** Crantz. Skulpen pæreformet med hvælvede Klapper; Griffelen ved Frugtmodningen todelelig, affaldende med Klapperne. (Kronbladene gule). ○0

12. **Cochleària** L. Skulpen elliptisk eller ægformet-kugleformet med hvælvede Klapper og fremstaaende Midtnerve; Griffelen ved Frugtmodningen udeelt, tilvoxet til Skillevæggen. (Kronbladene hvide). ○=

13. **Draba** L. Skulpen elliptisk eller omvendt-ægformet, fladtrykt med svagt hvælvede Klapper og ikke fremstaaende Midtnerve; Griffelen 0. (Kronbladene hvide). ○=

bb. Klapperne uden Rygnerve.

α. Støvdragerne med tand- eller vingeformede Tilhængsler ved Grunden.

14. **Alýssum** L. (part.) Kronbladene hele; Skulpen rundagtig, med 1—4-frøede Rum. (De kortere Støvdragere med børsteformede Tænder ved Grunden). ○=

15. **Bertéroa** DC. Kronbladene tokløvede; Skulpen oval, med 6-fleerfrøede Rum. (De længere Støvdragere ved Grunden vingede). ○=

β. Støvdragerne uden Tilhængsler.

16. **Subulária** L. Bægerbladene ved Grunden lige (ikke puklede); Skulpen oval, hvælvet, Klapperne budt kjølformede; Frøstrængene frie. ○≫

17. **Lunária** L. De 2 Bægerblade ved Grunden sækformigt udvidede; Skulpen oval-kredsrund eller elliptisk, fladtrykt; Frøstrængene tilvoxne til Skillevæggen. ○=

18. **Nastúrtium** R. Br. (Fr.) Bægerbladene ved Grunden lige; Skulpen linieformet, elliptisk eller kugleformet, Klapperne hvælvede; Frøstrængene frie. ○⊂⊃

2. *Orden. Siliquosa (Langskulpede).*

A. Skulpen uopspringende eller deelt paatværs.

19. **Ráphanus** L. Skulpen ved Tværskillevægge afdeelt til en mangenervet Ledskulpe, dannet af en forlænget Griffel; Skulpens Klapper meget smaae (eller 0), ved Frugtmodningen alm. utydelige*); Frøbladene omvendt-nyreformede, dybt udrandede. ○≫

B. Skulpen opspringende paalangs.

a. Arret tofliget, med oprette, i Spidsen sammenstødende Flige.

20. **Hésperis** L. Skulpens Klapper ennervede; Frøene i een lige Linie; Frøbladene hele. ○0

b. Arret udeelt eller tolappet, med budte, frastaaende Lapper.

aa. Skulpens Klapper nerveløse.

21. **Dentária** L. Skulpen fladtrykt med elastisk tilbagerullede Klapper; Frøstrængene brede; Frøene i een lige Linie; Frøbladene hele, foldede. ○⊂⊃

22. **Cardamíne** L. Skulpen fladtrykt, med elastisk tilbagerullede Klapper; Frøstrængene traadformede; Frøene i een lige Linie; Frøbladene hele, flade. ○⊂⊃

Nasturtium. Skulpen hvælvet (15, 1).

---

*) Den her meddeelte Berigtigelse til Slægtsmærkerne for Raphanus (ifølge hvilken Skulpens frøbærende Deel hidrører fra Griffelen, hvorimod dens Klapper, skjøndt de ikke indslutte Frøe, men ere meget smaae under Blomstringen og oftest ukjendelige under Frugtmodningen, dog ere byggede aldeles som Klapperne hos de øvrige Korsblomstrede) skylder jeg Hr. Docent Didrichsens skarpe Blik og velvillige Meddelelse. Dette Exempel er ikke enestaaende i Familien, hvorfor Slægterne med uopspringende Skulper maa nærmere iagttages.

bb. Skulpens Klapper ennervede.

α. Griffelen kort.

αα. De 2 Rækker af Frøe paa hver Side af Skillevæggen ordnede i *een lige Linie.*

23. **Erýsimum** L. (part.) Skulpen firekantet; Frøene aflange, jævne, Frøbladene hele. (Kronbladene gule). ○∥

24. **Barbaréa** R. Br. Skulpen tveægget eller firekantet; Frøene fladtrykte, nætformigt-punkterede; Frøbladene hele. (Kronbladene gule). ○=

25. **Arabis** L. Skulpen fladtrykt-hvælvet; Frøene aflange eller ovale; Frøbladene hele. (Kronbladene hvide eller rødlige). ○= *)

ββ. Frøene paa hver Side af Skillevæggen i 2 Rader.

26. **Turritis** L. Skulpen tveægget-fladtrykt; Frøene smaae, fladtrykte, Frøbladene hele. (Kronbladene hvide). ○=

† *Diplotáxis* DC. Skulpen fladtrykt, med convexe Klapper; Frøene større, aflange, jævne; Frøbladene rundagtige, svagt udrandede. (Kronbladene gule). ○≫

β. Griffelen forlænget.

27. **Brássica** L. Skulpen trind; Frøene kuglerunde, jævne eller fiint punkterede, ordnede i een lige Linie; Frøbladene omvendt-hjerteformede, dybt udrandede. (Kronbladene gule). ○≫

cc. Skulpens Klapper 3—5-nervede.

28. **Sinapis** L. Skulpen trind, med forlænget Griffel; Frøene kuglerunde, i een lige Linie; Frøbladene omvendt-hjerteformede, dybt udrandede. (Kronbladene gule). ○≫

29. **Sisýmbrium** L. (part.) Skulpen trind eller fladtrykt-tveægget, med kort eller ingen Griffel; Frøene i een lige Linie, aflange, fiint punkterede; Frøbladene hele. (Kronbladene gule). ○∥

30. **Alliária** Andrz. Skulpen firekantet med kort Griffel; Frøene i een lige Linie, aflange, stribede paalangs; Frøbladene hele. (Kronbladene hvide). ○∥

---

*) Hos Arabis Thaliana, som ifølge ennervede Klapper og øvrige Kjendetegn hører til denne Slægt, er Kimen oftest ○∥.

I. Siliculosa.

1. Senebiera. Ravnefod.

846. **S. Coronopus** [Poir. Enc. 7, 76] (Liggende R.) Drej. n. 641; Rchb. ic. fl. germ. II, fig. 4210; Cochlearia L., F. D. 202; Coronopus Ruellii Gärtn., H. 707.

Mangestænglet, med nedliggende, til Jorden tiltrykte *Stængler; Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte med linieformede Afsnit; *Blomsterstanden* klaseformet, kortere end Bladene; *Skulperne* nyreformede, tilspidsede af den vedblivende *Griffel*, nætformigt rynkede, i Randen straaleformigt stribede og takkede.

Stænglerne 2—6" lange. Kronbladene hvide. 7—8. ⊙.

Ved Strandbredder, paa Byggepladser, Gader og lignende Steder: ikke sjelden i Marskegnene paa Slesvigs Vestkyst (16); fra ***Jyll.*** og ***F.*** ere ingen Voxesteder mig bekjendte, i de øvrige Provindser sporadisk: ***Sj.*** Finderup Præstegaard! Sorø Gader! Nørrefælled v. Kbhvn! Tømmerpladserne paa Christianshavn (Dr.), Amager Fælled, Kastrup! ***Nyord*** (9); ***Falst.*** p. fl. St. (14); ***Loll.*** v. Keirup og Taars pr. Saxkjøbing, Holmegaard, Aunede (19); ***Bornh.*** alm.! Christiansø; ***Femern*** (H.).

† 2. Isatis. Vaid.

† 847. **I. tinctoria** L. (Farve-V.) Rchb. l. c. fig. 4177.

Stængelen opret, foroven halvskjærmformigt grenet; de nedre *Blade* lancetformede, fjernt tandede, Stængelbladene lancetformede, heelrandede, ved Grunden piilformigt omfattende; *Blomsterstilkene* traadfine, tykkere foroven, tilsidst nikkende; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Skulperne* jævne, 4—5 Gange saa lange som brede, med i Spidsen sammenflydende Vinger.

1½—3' høi; blaagrøn. Kronbladene gule. 6—7. ⊙.

Bornh. N. for Bobbeaaens Udløb (Hoff)! formodenlig indvandret.

3. Neslia. Rundskulpe.

848. **N. paniculata** [Desv. Journ. bot. 3, 162] (Topblomstret R.) Drej. n. 656; Rchb. l. c. fig. 4291; H. N. XV, 36; Myagrum L., F. D. 204; Rapistrum Gärtn., H. 692.

Stængelen opret, mangebladet; *Bladene* lancetformede med piilformet, halvt-omfattende Basis, heelrandede eller utydeligt tandede, korthaaret-rue; *Blomsterne* i enkelte eller til en Top samlede Klaser*); *Blomsterstilkene* fine, udstaaende; *Skulpen* nætformigt rynket.

½—1½' høi. Kronbladene gule. 6—7. ⊙.

Ukrud mellem Kornet: paa ***Bornh.***, ***Moen***, ***Falst.***, ***Loll.*** og ***Sydsjæll.*** alm., i de andre Egne sporadisk (Fra Jyll. har jeg ikke seet Expl.). |*

4. Bunias. Takkeklap.

† 849. **B. orientalis** L. (Orientalsk T.) H. 710; Drej. p. 216; F. D. 1651; L. Herb. IV, 79; Lælia Desv., Rchb. l. c. fig. 4162.

De nedre Blade lyreformet-høvlformede, *de øvre* lancetformede, tandede; *Blomsterne* i en enkelt eller flere til en Top samlede Klaser, med opret-aabne *Blomsterstilke; Skulperne* skjævt ægformede, knudret-tandede, med vedblivende *Griffel.*

2—4' høi. Bladene var i Indskjæring. Kronbladene gule. 6—8. ♃.

Paa Græsmarker omkring beboede Steder, oprindelig indført fra Rusland, men nu paa enkelte Steder alm., da den udbreder sig meget stærkt, f. Ex. ***Sj.*** Humlebæk (1), Fredensborg (Weilbach), Bastionerne mellem Ø. og N. Port ved Kjøbenhavn! ***F.*** Rødkilde! Svendborg (H.)! Gudme (19); ***J.*** Horsens (13), Kolding (28); ***Sl.*** Haderslev (Grønlund), Flensborg (Stisgaard). |*

5. Cakile. Strandsennep.

850. **C. maritima** [Scop. Fl. carn. 2, 35] (Tykbladet S.) H. 709; Drej. n. 637; F. D. 1168; Rchb. l. c. fig. 4158; H. N. III, 19; Bunias Cakile L.

Bladene fjersnitdeelte, med linieformede, budte, rendede, tandede Afsnit; *Blomsterstilkene* korte, tykke, udspærrede.

Bladene kjødfulde, glatte. Kronbladene lysrøde, sjeldnere hvide, i Spidsen afrundede. 7--9. ⊙.

---

*) Klasen er, ligesom hos de fleste Arter i denne Klasse, før Blomstringen halvskjærmformigt sammentrængt.

β, integrifolia Hornem. F. D. 1583. Bladene omvendt-æg-formede, uregelret-budttandede eller rundtakket-lappede.

Ved Strandbredder paa den sandige Havstok, alm. udbredt. *β*, *J.* Lemvig, Staby ved Nissum Fjord! mellem Ribe og Kjærgaard (H.), Sønderho paa Fanø (14); *Sl.* Høier (Kph.), St. Peter og Ording i Eidersted (F. Müll.).

Anm. Formen *β* er maaskee en egen Art, og maa derfor nærmere undersøges. Muligviis hører den til *C. monosperma* Lge. (descr. ic. ill. tab. 7) som udmærker sig ved fjerlappede Blade, Skulpens øvre Led ved Grunden afrundet (ikke piilformet), det nedre Led goldt, udrandede (oftest hvide) Kronblade.

6. Crambe. Kløftnaal.

851. **C. maritima** L. (Strandkaal) H. 710; Drej. n. 638; F. D. 316; Rchb. l. c. fig. 4164.

Bladene bugtet-fjerlappede med uregelret bølget-tandede Lapper; *Blomsterstilkene* opret-aabne, forlængede; *Arret* siddende.

2' høi. Hele Planten blaadugget, kjødfuld, glat. Kronbladene hvide. 6—7. ♃.

Paa den sandige Havstok, bemærket i alle Provindser (undt. Bornh.), hyppigst ved Kysterne af Østersøen og paa enkelte Steder i Mængde, f. Ex. Veirø ved Samsø (H.), Seierø (21), Sprogø! Ærø (H.).

7. Teesdalia. Flipkrave.

852. **T. nudicaulis** [R. Br. H. Kew. ed. 2, 83] (Nøgen-stænglet F.) Drej. n. 639; Rchb. l. c. fig. 4189; H. N. 1, 31; Iberis L., H. 707; F. D. 323.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, lyreformet-fjersnitdeelte; *Stænglerne* (alm.) flere, *den midterste* opret, bladløs, *Sidestænglerne* opstigende, med smaae, lancetformede Blade; *Kronbladene* uligestore, *Skulpen* oval-kredsformet, udrandet.

1—4" høi. Kronbladene hvide. 4—6. ⊙.

Paa høie og tørre, især sandige Marker alm., sjeldnere paa Lolland-Falster end i de øvrige Egne.

8. Lepidium. Karse.

a. Skulpen vinget, udrandet.

aa. Blomsterstilkene ved Frugtmodningen tiltrykte. Frøbladene trelappede.

853. **L. sativum** L. (Have-K.) H. 699; Drej. p. 217; F. D. 1761; Rchb. l. c. fig. 4212.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, de nedre med tandet-lappede, de øvre med udeelte, linieformede Afsnit; *Skulperne* ovale, overalt vingede; *Griffelen* meget kort.

Planten glat. Stængelen ofte overtrukken med en blaa Dug. Blomsterne smaae, Kronbladene hvide. Bladene have en behagelig skarp Smag. 6—7. ⊙.

Ukrud mellem Sæden, især Hørsæd, f. Ex. ved Kolding (28), Rantrum og Ostenfeld ved Husum (F. Müll.), Eidersted, Sandklitterne paa Romø (16)! *Bornh.* Fævagten ved Rønne (Baagøe). Forekommer desuden som forvildet omkring Haver, hvor den dyrkes som Salatplante. *)

bb. Blomsterstilkene ved Frugtmodningen udstaaende. Frøbladene hele.

854. **L. ruderale** L. (Stinkende K.) H. 700; Drej. n. 643; F. D. 184; Rchb. l. c. fig. 4215.

Rodbladene fjerlappede, tidligt affaldende, *de nedre Stængelblade* fjersnitdeelte, *de øvre* udeelte, linieformede; *Kronblade* oftest 0; *Støvdragere* 2; *Skulperne* kredsrundt-ovale, i Spidsen smalvingede; *Griffelen* utydelig.

Planten glat, meget grenet, ubehageligt og stærkt lugtende. 6—8. ⊙.

Omkring Byer, især Kjøbstæder, paa Byggepladser, ved Mure, funden i alle Provindser sporadisk, i enkelte Egne hyppig, f. Ex. *Sl.* paa Digerne i Marsken, i det sydl. *Loll.*, *Sj.* omkring Kbhvn.

855. **L. campestre** [R. Br. H. Kew. ed. 2, IV, 465] (Salomons Lysestage) Drej. n. 642; Rchb. l. c. fig. 4214; Thlaspi L., H. 701; F. D. 1221.

Rodbladene snart henvisnende, heelrandede eller bugtet-fjerlappede, omvendt-ægformede eller ovale, stilkede, *Stængelbladene* tandede, piilformede, omfattende; *Blomsterstilkene* stive, vandret udspærrede eller nedbøiede; *Skulperne* ægformede, i Spidsen bredvingede, vablet-punkterede; *Griffelen* kort.

Hele Planten graaagtig-duunhaaret, stivt opret, ½—1' høi, enkelt eller alm. i Spidsen grenet; Blomsterne smaae, Kronbladene hvide. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker og ved Gjærder, paa Leer- eller Kalkgrund: paa *Øerne* i de fleste Egne alm., sjeldnere paa *Halvøen*, især mod S. og V.

b. Skulpen uvinget, ikke udrandet.

856. **L. latifolium** L. (Bredbladet K.) H. 699; Drej. n. 644; F. D. 557; Rchb. l. c. fig. 4219; H. N. IX, 24.

Bladene saugtakkede, glatte, de nedre ægformede eller elliptiske, langstilkede, de øvre æg-lancetformede, kortstilkede; *Blomsterne* i Top med tætblomstrede Grene og haarfine *Blomsterstilke; Skulperne* ovale, duunhaarede, *Arret* siddende.

Omtrent 2' høi. Blomsterne meget smaae, Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

Ved Strandbredder i leret Marskbund: paa Øerne fra ***Moen*** til ***Æro*** ikke sjelden, i de andre Egne sparsom: *Sj.* Elhorn i Roeskilde Fjord (Kyll., Schlichtkr.), Stadsgravene ved Nørreport (Nielsen) og Tømmerpladserne ved Kbhvn. (Dr.), Kastrup paa Amager! Tappernøie (H.) og Evenbro ved Præstø! *Langelands* Østkyst (19); ***F.*** Hofmansgave (H.), Bjørnemose (12); ***J.*** Varde Aaes Udløb ved Hjerting (16); ***Sl.*** Hoptrup (28). ☩

9. Thlaspi. Pengeurt.

857. **T. arvense** L. (Almindelig P.) H. 701; Drej. n. 640; F. D. 793; Rchb. l. c. fig. 4181.

Rodbladene omvendt-ægformede, stilkede, *Stængelbladene* elliptiske, med den piilformede Basis halvt-omfattende, tandede; *Blomsterstilkene* udspærrede eller opstigende; *Frøene* stribetrynkede.

Hele Planten glat, ½—1' høi. Kronbladene hvide. 5—7. ⊙.

Paa Brakmarker og mellem Sæden et alm. Ukrud.

10. Capsella. Hyrdetaske.

858. **C. Bursa pastoris** [Moench Meth. 271] (Almindelig H.) Drej. n. 645; Rchb. l. c. fig. 4229; Thlaspi L., H. 702; F. D. 729.

Rodbladene lyreformet-tandede, halvfinnede eller fjersnitdeelte; *Stængelbladene* lancetformede, heelrandede eller tandede, med piilformet Basis; *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen udspærrede.

½—1' høi, mere eller mindre duunhaaret af stjerneformede Haar.

Kronbladene hvide. 4—9. ⊙. (Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Bladenes Indskjæring o. s. v.).

Paa Marker, i Haver o. a. dyrkede Steder meget alm.

11. Camelina. Dodder.

859. **C. foetida** [Fr. Mant. 3, p. 70] (Hundehør) Myagrum sativum F. D. 1038.

Bladene lancetformede, heelrandede eller tandede, ved Grunden smalere, piilformede, duunhaarede; *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen slapt nedhængende; *Skulperne* omvendt-hjerteformede eller næsten kugleformede, punkterede, i Spidsen indtrykte, med kort *Griffel.*

Kronbladene bleggule. 6—8. ⊙

Alm. Ukrud mellem Hør. ☞

860. **C. dentata** [Pers. Syn. 2, p. 191] (Tandbladet D.) Fr. S. veg. Sc. p. 152; H. N. VII, 21; C. sativa dentata H. 691.

Bladene halvfinnede eller tandede, næsten glatte; *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen aabent udstaaende; *Skulperne* omvendt-ægformede med en smal Rand, jævne, i Spidsen ikke udrandede; *Griffelen* længere; forøvrigt som foreg.

Kronbladene gule. Skulpens Klapper haardere end hos foreg. 6—7. ⊙.

α, *pinnatifida* (C. pinnatifida Horn. Hort. hafn. 2, p. 598; C. dentata F. D. 1824; Rchb. l. c. fig. 4294). Bladene dybt halvfinnede.

β, *integrifolia* (C. sativa Fr. Mant. 3, p. 72; H. N. VII, 20; C. macrocarpa Heuff., Rchb. l. c. fig. 4294 b). Bladene heelrandede eller svagt tandede.

Forekommer som Ukrud mellem Hør og anden Vaarsæd, men sjeldnere end foreg., f. Ex. *α*, ***F.*** Faaborg (15), Ringe; ***Strynø*** (12); ***J.*** Fjerritslev i V. Hanherred (Drej. Herb.), Gjeding (16), Leerbæk ved Veile (1), Fredericia (12), Kolding (28!); ***Sl.*** Rødding (16), Hø r (Branth). *β*, ***Sj.*** Tikjøb! Marker ved Lyngby Sø! ***Falst.*** N. Grimmelstrup (Koch), Stubbekjøbing (14); alm. paa ***Bornholm!***

861. **C. silvestris** [Wallr. Sched. crit. p. 347] (Smaaskulpet D.) Fr. Mant. 3 p. 68; C. sativa *α* silvestris Fr. ı v.

ed. 2, p. 199; C. sativa Rchb. l. c. fig. 4292; Brassica campestris F. D. 550 (tildeels, slet Fig.).

Stængelen udeelt eller faagrenet, med oprette Grene, tæt- og mangebladet; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, ved Grunden piilformigt omfattende, fjernt og utydeligt tandede, korthaaret-rue; *Klasen* tætblomstret, *Blomsterstilkene* mod Frugtmodningen oprette; *Skulperne* pæreformede, haarede, fiint punkterede, med en bred, fladtrykt Rand og længere Griffel end hos foreg.

Kronbladene gule. Høiere end de 2 foreg. Arter, men med mindre Skulper og Frøe. Formen *microcarpa* DC. (C. microcarpa Andrz., Rchb. l. c. fig. 4293, er den hos os forekommende). 6—7. ⨀.

Paa Græsmarker, hidtil kun funden paa faa Steder i Danmark: ***Sj.*** Marker ved Landbohøiskolen! ***Falst.*** S. Kirkeby, Ourupgaard (Koch)! ***F.*** Seden ved Odense (12).

12. Cochlearia. Kokleare.

862. **C. danica** L. (Dansk K.) H. 704; Drej. n. 648; F. D. 100; Rchb. l. c. fig. 4257; H. N. IV, 35.

Stænglerne nedliggende eller opstigende; *Rodbladene* langstilkede, hjerteformet-spydformede, *Stængelbladene* kortstilkede, æg-triangelformede eller rudeformede, 3—5-lappede; *Kronbladene* omtrent af Bægerbladenes dobbelte Længde; *Skulperne* ægformede eller ovale, med kort *Griffel.*

Kronbladene hvide. 5—6. ⨀ (Bladene hos denne og de følg. Arter glatte, kjødfulde, af en behagelig, skarp Smag).

β, *integrifolia* Drej. Bladene rundagtige, heelrandede.

Ved Strandbredder i Sandet og mellem raaden Tang, ikke sjelden. *β*, med Hovedarten, f. Ex. Aalholm i Isefjorden (Nolt.).

863. **C. anglica** L. (Engelsk K.) H. 704; Drej. n. 649; F. D. 329; Rchb. l. c. fig. 4258; H. N. XIV, 31 og X, 35 (var.).

Stængelen opstigende eller opret; *Rodbladene* langstilkede, ægformet-ovale, ved Grunden afrundede; *Stængelbladene* stilkløse, halvt-omfattende, elliptiske eller rudeformede, bugtettandede; *Kronbladene* omtrent af Bægerbladenes tredobbelte Længde; *Skulperne* elliptiske med middelstor *Griffel.*

Kronbladene hvide. Frøene omtr. dobbelt saa store som hos de andre Arter. 5—6. ⊙.

Ved Strandbredder, sjeldnere end foreg. og følg., f. Ex. *Sj.* Bisserup ved Skjelskør (Nielsen), Ourø (15), Oxholm i Isefjorden (9), Dragør (H.), Saltholm! ***Møen*** ved Noret (27); ***Falst.*** ved Grønsund, Kalvø i Guldborgsund (14), Nykjøbing (29), Tjæreby Fang (14); ***Loll.*** Bjerremark (5)! Saltvig (19); ***Ærø*** ved Ourehoved (12); ***F.*** Svendborg (H.), Hofmansgave (18)! *J.* Estruplund (H.), Holmene i Randers Fjord (7), Horsens Fjord (Jørgens.); Kolding Fjord (28); *Sl.* Lyksborg (Hansen), Husum o. fl. St. i Marsken og paa Halligerne (N.). *|

Anm. Denne Art beskrives alm. med forlænget Griffel, men hos de af mig undersøgte Expl. er Griffelen kun lidet længere end hos foreg. og følg. (omtr. 1/6 af den fuldvoxne Skulpes Længde). Mellem Arterne i denne Slægt er det vanskeligt paa Papiret at drage nogen fast Grændse, og stundom synes de ogsaa i Naturen at sammenflyde, da næsten alle de angivne Kjendetegn ere Forandring underkastede (f. Ex. dyrket i bot. Have af Frø fra Saltholm viser *C. anglica* sig kun forskjellig fra *C. officinalis* ved noget større Kronblade og Frøe), men de have dog i vild Tilstand hver sit eiendommelige Udseende, og i deres typiske Former ere de meget forskjellige.

864. **C. officinalis** L. (Læge-K.) H. 703; Drej. n. 650; F. D. 135; Rchb. l. c. fig. 4260; H. N. XIII, 50.

Stænglerne oprette eller opstigende; *Rodbladene* langstilkede, spydformet-nyreformede; *Stængelbladene* stilkløse, halvtomfattende (de nedre ofte kortstilkede), ægformet-elliptiske eller rudeformede, bugtet-tandede eller lappede; *Kronbladene* omtr. dobbelt saa lange som Bægerbladene; *Skulperne* oval-kugleformede, med kort *Griffel.*

Alm. høiere, men spædere, med mindre Kroner, Skulper og Frøe end foreg. Kronbladene hvide. 5—6. ⊙.

Ved Strandbredder, funden i alle danske Provindser, men ikke overalt alm. Meget udbredt og hyppig omkring Isefjorden!

13. Draba. Gjæslingblomst.

865. **D. verna** L. (Vaar-G.) H. 693; Drej. n. 646; F. D. 983; Rchb. l. c. fig. 4234; Erophila vulgaris DC.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, elliptiske eller lancetformede, i Spidsen tandede; *Skafterne* bladløse; *Blomsterstilkene* længere end de elliptiske *Skulper; Kronbladene* omtr. til Midten tokløvede.

1—6" høi. Kronbladene hvide. 3—5. ⊙

β, *præcox* Stev. (Rchb. l. c. fig. 4233; H. N. IV, 34). Skulperne ovale.

Paa tørre Marker, Grøftevolde o. s. v., meget alm.

866. **D. incana** L. (Hvidgraa G.) H. 696; F. D. 130; Rchb. l. c. fig. 4249; H. N. V, 14.

Bladene ved Roden og paa de blomsterløse Bladknipper rosettestillede, *Stængelbladene* talrige, spredte ($^2/_5$), saugtakkede, lancetformede eller de øvre ægformede; *Blomsterstilkene* kortere end de lancetformede, tilsidst snoede Skulper; *Kronbladene* udrandede.

4—10" høi, graaagtig af stjerneformede Haar. Kronbladene hvide. 5—6. ♃.

Paa tørre Steder, især paa Kalkgrund, kun funden i den nordlige Deel af *Jyll.*: Lerup i Ø. Hanherred (Dr.), Korsø og Blis Kalkbakker i Thy (23)! Dybdals Bakker og Sohngaardsholm ved Aalborg (Beck). *

14. Alyssum. Krognaal.

867. **A. calycinum** L. (Stivbægret K.) H. 697; Drej. n. 647; F. D. 1704; Rchb. l. c. fig. 4269; H. N. 1, 29.

Stængelen fra Grunden af grenet, med opstigende *Grene; Bladene* tætsiddende, heelrandede, de nedre omvendt-ægformede, de øvre lancet-spadeformede; *Blomsterne* i valseformede, mangeblomstrede Klaser fra Spidsen af Grenene; *Bægerbladene* vedblivende, i Spidsen skjæghaarede, omtrent halvt saa lange som den kredsrunde, hvælvede, i Spidsen indtrykte, i Randen smalt vingede *Skulpe.*

3—8" høi. Hele Planten hvidgraa af stjerneformede Haar. Kronbladene bleggule (i visnet Tilstand hvide). $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ⊙.

Paa tørre Marker og Bakker, ved sandige Søbredder og mellem Sæden, sporadisk, men funden i alle Provindser og er i de senere Aar bleven temmelig almindelig udbredt.

15. Berteroa. Kløvplade.

868. **B. incana** [DC. Syst. 2, p. 191] (Graa K.) Rchb. l. c. fig. 4284; Alyssum L., H. 697; F. D. 1461; H. N. I, 30; Farsetia R. Br., Lge. Haandb. 1 Udg. Nr. 832.

Stængelen opret eller opstigende, foroven grenet, med oprette *Grene; Bladene* lancetformede; *Skulpen* fladtrykt-hvælvet, ikke udrandet, med lang *Griffel.*

1—1½' høi. Hele Planten graa af stjerneformede Haar. Kronbladene hvide. 5—8. ♃.

Paa tørre Steder, især ved Veie og Byer, sjelden: J. Randers ved Kirkegaarden og Veiene Ø. for Byen! *Sl.* Haderslev (Grønlund), Sundeved (16); *F.* Faaborg (H.); ***Bornh.*** Klemensker (Hjorth), N. for Rønne! ☞

16. Subularia. Sylblad.

869. **S. aquatica** L. (Vand-S.) H. 692; F. D. 35; Rchb. l. c. fig. 4232; H. N. VI, 20.

Bladene sylformede, heelrandede, tæt samlede ved Grunden; *Blomsterskafterne* bladløse, udstrakte eller opstigende; *Kronbladene* smaae, heelrandede.

½—2" høi. Roden trævlet, med hvide Trævler. Kronbladene hvide, paa Blomsterne under Vandet 0. 7—8. ⊙.

Ved Aa- og Søbredder (over og under Vandet) sjelden: *J.* Skjern Aa ved Lønborg! Ørnsø ved Ribe (6)!

17. Lunaria. Sækbæger.

870. **L. rediviva** L. (Vedvarende S.) H. 708; F. D. 2241; Rchb. l. c. fig. 4290.

Bladene hjerteformede, tilspidsede, fiint og skarpt tandede; *Skulperne* lancetformet-elliptiske, spidse; *Frøene* nyreformede, dobbelt saa brede som lange.

1½—2' høi. Kronbladene hvide eller blegt lila. 6—7. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Aaen ved Greis Mølle! Veile (4); ***Bornh.*** Store Fos i Rø Sogn (Baagøe)! ☞

† 871. *L. biennis* [Moench Meth. 126] (Toaarig S.); F. D. 1880; Rchb. l. c. fig. 4289; L. annua L., H. 708; Drej. p. 218.

Bladene hjerteformede, spidse, grovt tandede; *Skulperne* ovale, budte; *Frøene* hjerteformet-kredsrunde, ligesaa lange som brede.

1—1½' høi. Kronbladene violette eller hvide. 5—6. ⊙. Forvildet omkring Haver, hvor den dyrkes som Siirplante.

18. Nasturtium. Brøndkarse.

a. Kronbladene hvide.

872. **N. Armoracia** [Fr. Mant. 3, 65] (Peberrod.) H. N. VIII, 21; Cochlearia L., Rchb. l. c. fig. 4262; Armoracia rusticana Fl. wett., H. 705; Drej. n. 651.

Rodbladene langstilkede, ægformet-ovale, rundtakkede; *Stængelbladene* siddende, lancetformede, de øvre heelrandede, de mellemste saugtakkede, de nedre halvfinnede; *Skulperne* ovale eller elliptiske*), meget kortere end de oprette *Blomsterstilke.*

Roden lang, tapformet, Rodbladene meget store. 2—3' høi. Kronbladene hvide. Frøene modnes sjeldent eller aldrig hos os. 6—7. ♃.

Paa *Stryne* (som det synes, vildvoxende: 12); *St.* Tønning (F. Müll.). Dyrkes i Haver og paa fugtige Marker, og forekommer derfra forvildet. ✱

873. **N. officinale** [R. Br. H. Kew. ed. 2, IV, 110] (Almindelig B.) Drej. n. 668; Rchb. l. c. fig. 4359; H. N. XV, 33; Sisymbrium Nasturtium L.; H. 716; F. D. 690.

Stængelen fra en nedliggende Rodstok opstigende; *Bladene* lyreformet-fjersnitdeelte, med 2—4 Par rundagtigt-ægformede, rundbugtede eller heelrandede Afsnit; *Skulperne* linieformede, trinde, opstigende, af Længde med eller længere end de nedbøiede *Blomsterstilke.*

Fra Stængelens nedre Bladhjørner udgaae knippestillede Trævlerødder. Kronbladene hvide. 6—7. ♃. Var. meget i Henseende til Høiden, Smaabladenes Størrelse og Form o. s. v.

---

*) Skulpens Form hos Arterne i denne Slægt danner en Overgang fra denne til følg. Orden, og nogle af Arterne høre derfor strængt taget til Siliquosa. At adskille de kortskulpede i en egen Slægt (Roripa Bess., cf. Gren. & Godr. fl. Fr.) fra de langskulpede, er unaturligt, da idetmindste alle Arterne med gule Kronblade ere saa nær beslægtede, at de nødvendigviis maa forenes i een Slægt.

β, *siifolium* (Rchb. l. c. fig. 4361). Stængelen tyk og meget høi, Afsnittene store, æg-lancetformede.

γ, *microphyllum* (Rchb. l. c. fig. 4360). Stængelen tyndere og lavere, Afsnittene kortstilkede, meget smaae.

Ved Bredderne af Bække, Kilder og Grøfter, hist og her, men ikke overalt lige alm. *β*, i selve Vandet; *γ*, paa mere tør Grund, f. Ex. *Sj.* Svinninge! *J.* Kolding (28).

b. Kronbladene gule (*Brachyolobus* DC.),

aa. længere end Bægerbladene.

874. **N. amphibium** [R. Br. l. c.] (Vand-Peberrod). Rchb. l. c. fig. 4363; Sisymbrium L., H. 717; F. D. 984 (ikke god); Brachyolobus Drej. n. 652.

Bladene lancetformede, de nedsænkte fjersnitdeelte, de nedre ovenfor Vandet stilkede, halvfinnede, de øvre siddende, med halvt-omfattende Basis, saugtakkede; *Skulperne* elliptiske, lidet længere end Griflerne, 2—3 Gange kortere end de udspilede eller nedbøiede *Blomsterstilke.*

Bladene var. i Indskjæring. 6—7. ♃.

I Bække, Grøfter og Kjær alm.

875. **N. silvestre** [R. Br. l. c.] (Langskulpet B.) F. D. 1881; Rchb. l. c. fig. 4368; H. N. XI, 35; Sisymbrium L., H. 716; Brachyolobus Drej. n. 654.

Alle *Bladene* stilkede, fjersnitdeelte, med elliptisk-lancetformede, paa de øvre Blade linieformede, saugtakkede Afsnit; *Skulperne* linieformede, fladtrykt-tveæggede, af Længde med eller længere end de udstaaende *Blomsterstilke; Griffelen* meget kort.

7—8. ♃.

β, *rivulare* (Rchb. l. c. fig. 4365). Bladenes Afsnit smale, linieformede, Griffelen længere.

Ved Randen af Bække og Grøfter, sjelden og kun funden i de sydligere Egne af Landet: *Bornh.* Læsaaen ved Limensgade! Grødby Aa ved Boderne! Nexø (20); *Loll.* Nakskov (19); *F.* Ølstedgaard (24)! *Sl.* Süderholz og Rødemis ved Husum (F. Müll.), Süderstapel (16). — *β*, Høireby og Raahave paa *Loll.* (5)!

876. **N. anceps** [Wahlenb. mscr. sec. Fries; Rchb. Bot. Zeit. V, 1, 295] (Tveægget B.) Rchb. l. c. fig. 4364; H. N. VI, 18; Sisymbrium Wahlenb., H. 718; Brachyolobus Drej. n. 653.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte; *Skulperne* tveægget-fladtrykte, linie-lancetformede, af Blomsterstilkenes halve Længde, 2—3 Gange længere end *Griffelen*, forøvrigt som foreg. og var., ligesom denne, i Henseende til Bladenes Indskjæring.

7—8. ♃.

Paa fugtige Steder, sjelden: *J.* Ribe (d'Origny)! *Sl.* Aabenraa (Hempel), Skovlund Aa mellem Flensborg og Læk, Husum (20), Hollingsted (Didrichsen)! Treyaholm ved Trenefloden (Jessen), Rendsborg (28); Hummelmai paa *Als* (20)! (Saavel denne som foreg. angives af Horn. som ikke sjeldne, hvilket maa beroe paa en Feiltagelse). ☞

bb. Kronbladene af Længde med Bægerbladene.

877. **N. palustre** [DC. Syst. II, 191] (Kjær-B.) Rchb. l. c. fig. 4362; H. N. VI, 19; Sisymbrium Leyss., H. 717; F. D. 409 (S. islandicum) og 931; Brachyolobus Drej. n. 655.

Bladene lyreformet-fjersnitdeelte med elliptiske, tandede Afsnit, *de øvre* ved Grunden øreformet-halvtomfattende; *Skulperne* opblæste, linieformet-ovale, opstigende, af Længde med de udspilede eller nedbøiede *Blomsterstilke; Griffelen* meget kort.

Hele Planten mørkgrøn, ofte bruunagtigt anløben. Kronbladene skidengule. 6—8. ⊙.

Paa fugtige Steder, f. Ex. ved Randen af Gadekjær og Grøfter, meget alm.

II. Siliquosa.

19. Raphanus. Reddike.

878. **R. Raphanistrum** L. (Kiddike). H. 731; Raphanistrum segetum Baumg., Drej. n. 658; Rchb. l. c. fig. 4172; Sinapis arvensis F. D. 678.

Bladene lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte; *Bægerbladene* tiltrykte, *Skulpen* halsbaandformigt indsnøret paatværs

og tilsidst furet paalangs, flere Gange længere end Blomsterstilken, dens Klapper altid tilstede, men meget smaae og mod Frugtmodningen utydelige.

Planten blaagrøn, mere eller mindre stivhaaret af ved Grunden kirtelformigt opsvulmede Haar; Kronbladene bleggule. 6—7. ⊙.

Alm. Ukrud i dyrket Jord, især mellem Vaarsæden.

Anm. Ved de angivne Kjendetegn skjelnes den let fra Sinapis arvensis, med hvilken den har nogen Lighed og stundom bliver forvexlet.

† *R. sativus* L. (Have-R.) Rchb. l. c. fig. 4175. De nedre Blade lyreformede, de øvre ægformet-elliptiske, tandede; Skulpen trind, kegleformigt tilspidset, svagt eller ikke indsnøret, lidet længere end Blomsterstilken, dens Klapper snart (endog paa samme Plante) 0, snart tydelige og mod Frugtmodningen tilvoxende.

Kronbladene violette eller hvide. 6. ⊙.

Dyrkes i Kjøkkenhaver formedelst den spiselige Rod, og forekommer forvildet.

20. Hesperis. Aftenstjerne.

879. **H. matronalis** L. (Vellugtende A.) Drej. n. 669; Rchb. l. c. fig. 4377—78; H. inodora L., H. 724; F. D. 921 og 924.

Rodbladene lancetformede; *Stængelbladene* ægformet-elliptiske, tilspidsede, tandede; *Kronbladene* omvendt-ægformede, budte eller svagt udrandede; *Blomsterstilkene* udstaaende, flere Gange kortere end den opstigende, valseformet-knudrede *Skulpe.*

Bladene rue. Kronbladene violette eller hvide, vellugtende. 6—7. ♃.

I Kratskove og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Helsingør, Taarbæk, Springforbi (H.); *F.* Fjellebro (Kyll.), Ulriksholm, Vissenberg, Hindsgavl (H.); *J.* Blegkilde ved Aalborg (Branth), Viborg (16), Frysenborg (2), Jensgaard (Kyll.), Gjærder ved Kolding! Forekommer desuden hist og her forvildet ved Haver, hvor den dyrkes som Siirplante. ⚹

Anm. Den dyrkede Form (H. matronalis L.) er (efter Koch) ikke væsenligt forskjellig fra den vilde (H. inodora L.) undtagen deri, at den sidste kun lugter om Natten.

21. Dentaria. Tandrod.

880. **D. bulbifera** L. (Løgbærende T.) H. 711; Drej. n. 665; F. D. 361; Rchb. l. c. fig. 4318.

Rodstokken vandret, tandet af hvidagtige, kjødfulde Skjæl; *de nedre Stængelblade* fjersnitdeelte med lancetformede, saugtakkede *Afsnit, de øvre* hele, lancetformede, saugtakkede; sorte *Løgknopper* i Bladhjørnerne.

Kronbladene lys-rosenrøde, kun faa Blomster frembringe Frugt. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove, sporadisk og temmelig sjelden: ***Sj.*** Bjørnstrup paa Refsnæs (15), Benzonslund (H.), Jægerspriis (Kyll.), Egelund ved Hillerød (A. Rafn), Sorø (7), Vintersbølle (29); ***Moens*** Klinteskov! ***Falst.*** ved Hesnæs (14), Kraghave, Flatø i Guldborgsund (29); ***Loll.*** paa Borgø og Lindø i Maribo Sø (5); ***F.*** Trolleborg (Oppermann); ***J.*** Øland i Limfjorden (Drej. Herb.), Østed (Brix), Clausholm (7), Kalø (13), Palsgaard (H.), Veile! Refstrup (30), Kolding (28); ***Sl.*** paa flere Steder i Skovene, især paa Østkysten.

22. Cardamine. Springklap.

a. Bladstilken med piilformede Ører ved Grunden.

881. **C. impatiens** L. (Kronløs S.) H. 713; Drej. n. 662; F. D. 1339; Rchb. l. c. fig. 4302.

Bladene mangeparret-fjersnitdeelte; *Afsnittene* paa de nedre Blade ægformet-elliptiske, halvfinnede, paa de øvre lancetformede, tandet-fligede eller paa den opadvendte Rand heelrandede; *Blomsterstilkene* opret-aabne; *Skulperne* opstigende.

½—1½' høi. Kronbladene hvide, omtrent af Bægerbladenes Længde, oftest 0. 5—6. ☉.

Paa fugtige Steder i Skove, sjelden: ***J.*** Øland i Limfjorden (Aaby), Anlæget ved Veile (30)! Greisdalen (16), Kidholm i Kolding Fjord (28); ***F.*** Ølstedgaard (24)! ***Falst.*** (Heerforths Herb.); ***Moens*** Klinteskov (Freuchen).

b. Bladstilken uden Ører.

aa. Kronbladene dobbelt saa lange som Bægerbladene, med smal, opret Plade.

882. **C. parviflora** L. (Smaablomstret S.) H. II, 218; Rchb. l. c. fig. 4301; H. N. III, 21.

Bladene mangeparret-fjersnitdeelte, alle *Afsnittene* ligestore, heelrandede, paa de nedre Blade ovale, paa de øvre linieformede; *Rodbladene* faae, *Stængelbladene* talrige; *Skulperne* opstigende, paa næsten retvinklet udstaaende *Blomsterstilke.*

Planten finere og spædere end de følg., Blomsterne meget smaae, hvide. 6—7. ⊙.

Paa fugtige, oversvømmede Steder, meget sjelden: *Sl.* Aabenraa (N.). ☞

883. **C. intermedia** [Horn. Oec. Pl. p. 714] (Rosettebladet S.) F. D. 1762 (ikke god); C. hirsuta L., Drej. p. 322; Rchb. l. c. fig. 4304; C. hirsuta a, campestris Fr. nov. p. 201; H. N. III, 20.

Alle Bladene faaparret-fjersnitdeelte; *Rodbladene* talrige, rosetteformigt samlede, med kredsrundt-ægformede, rundbugtede *Sideafsnit* og større, kredsrundt-nyreformet Endeafsnit; *Stængelbladene* faae, mindre end Rodbladene, med ligestore, linie-lancetformede *Afsnit; Stænglerne* opstigende, ofte udstrakte, med rette Ledstykker; *Blomsterstilkene* opret-aabne, 3—4 Gange kortere end de oprette *Skulper*, de øverste Skulper meget længere end den blomstrende Deel af Klasen; *Støvdragerne* oftest 4.

Forekommer hos os oftere glat end haaret, hvorfor Navnet hirsuta synes mindre passende og Linné har muligviis derunder tillige indbefattet følg. Art. 2—6" høi. Kronbladene hvide. 4—5. ⊙.

I Tørvmoser og ved Gjærder, især i løs Tørv- eller Sandjord, sporadisk: *J.* Tandrup i Thy (Drej. Herb.), Hald og Hjarbæk ved Viborg (Morville), Fusing Vasehuus (3), Fiskergaarden ved Randers (Selmer)! Skanderborg (16), Kolding (28); *Sl.* Christiansfeld, Aabenraa (N.), Flensborg (Hansen), Husum (F. Müll.); ***Als*** ved Sønderborg (20); i ***Fyen*** alm.! ***Langel.*** ved Tranekjær; ***Falst.*** ved Seminariet (H.), S. Kirkeby (Koch), Bregninge (14); ***Møen*** ved Ulfssund (9); ***Sj.*** Haverup og Steenstrup ved Sorø! Mose mellem Nærum og Søllerød!

884. **C. silvatica** [Link i Hoffm. phytogr. Blätt. 1, 50] (Skov-S.) Koch Syn. II, 46; Rchb. l. c. fig. 4303; C. impatiens F. D. 735; C. hirsuta H. 713 (undt. Var.).

Stængelen opstigende eller opret, med zigzagbøiede Ledstykker; *Rodbladene* faae og tidligt henvisnende; *Stængelbladene* talrige, alm. større end Rodbladene, forøvrigt som foreg., men med flere Par større og bredere Afsnit; *Blomsterstilkene* udstaaende, 2—3 Gange kortere end de opstigende *Skulper*, af hvilke de øvre neppe naae høiere end Blomsterne.

Væxten kraftigere (4—8″ høi), oftest haaret, med blegere grønne Blade og forholdsviis mindre Blomster end foreg. Kronbladene hvide. 5—6. ⊙ eller ♃.

β, clandestina Fr. Nov. p. 203; H. N. VII, 18. Kronbladene meget smaae eller 0, med senere Blomstringstid.

Paa fugtige Steder i Skove, sporadisk og ikke alm.: *J.* Børglum Klosterskov (Grønlund)! Rold Skov (8), Randrup (Feddersen)! V. Velling, Lindum (Drej. Herb.), Linaa Storskov (16), Østbirk (2), Veile, Høien, Trelde Skov (12)! mellem Kolding og Vamdrup (16)! *Sl.* Jels (12), Gram (Reimers), Rødding (16), Haderslev (Grønlund), Aabenraa, Hoist, Slesvig (N.), Flensborg (12), Süderholz og Ostenfeld ved Husum (F. Müll.); *Als* i Sønderborg Skov (20); *Sj.* Nyrupgaard ved Sorø! Teglstrup Hegn! Hammermølleskoven, Skovsborg (12), Hareskoven (26)! Græsholmen ved Christiansø (Didrichsen)! — *β*, ved Kolding (28)!!

Anm. C. hirsuta *β*, silvestris Fr. nov. 202 hører efter Bekrivelsen (»caulis 1—2-pedalis, vix flexuosus, fol. in cæspitem densum collecta«) neppe herhid, men er muligviis en usædvanlig høi Form af foreg. Art. Links Beskrivelse af C. silvatica passer aldeles til den her forekommende Plante, men Cit. af F. D. ere urigtige (tab. 148 føres til C. silvatica, t. 735 til C. hirsuta). Imidlertid er Navnet baade passende og tilstrækkeligt forklaret ved Kochs Beskrivelse og Afbildningen hos Rchb. At den er en fra foreg. vel adskilt Art forekommer mig utvivlsomt.

bb. Kronbladene 3 Gange længere end Bægeret, med bred, udstaaende Plade.

885. **C. amara** L. (Vandkarse). H. 715; Drej. n. 663; Rchb. l. c. fig. 4305.

Stængelen opstigende eller opret, med Udløbere fra Grunden, kantet-furet, bladet indtil Spidsen; *Bladene* faaparret-fjersnitdeelte, med bugtet-tandede, paa de nedre Blade ovale, paa de øvre elliptiske eller lancetformede *Sideafsnit* og større Endeafsnit; *Støvdragerne* af Kronbladenes Længde, med violette *Støvknapper; Griffelen* forlænget, sylformet.

1—1½′ høi. Kronbladene hvide, paa aabne Steder svagt lila-stribede. 5—6. ♃.

β, hirta W. Gr.; C. hirsuta F. D. 148; C. h. silvatica H. 714. Stængel og Blade haarede, Blomsterstilkene glatte.

γ, minor Lge. Spædere og lavere end Hovedarten (4—6″ høi) med tæthaarede Blade og meget smaae Bladafsnit, Kronbladene violette.

I Moser, ved Kilder og Bække, ikke sjelden. *β*, paa skyggefulde Steder; *γ*, Viborg (Feddersen)!

886. **C. pratensis** L. (Engkarse). H. 714; Drej. n. 664; F. D. 1039; Rchb. l. c. fig. 4308.

Stængelen opret, trind, foroven svagt stribet, det øvre Ledstykke forlænget og Klasen derved fjernet fra Bladene; *alle Bladene* fjersnitdeelte, med heelrandede eller rundbugtede, paa de nedre Blade rundagtig-ovale, paa de øvre lancetformede *Sideafsnit* og større Endeafsnit; *Støvdragerne* af Kronbladenes halve Længde, med gule *Støvknapper; Griffelen* kort, (neppe saa lang som Skulpens Brede).

1—1½' høi. Kronbladene lila, sjeldnere hvide. 5—6. ♃. Forekommer undtagelsesviis med Udløbere, og var. desuden i Henseende til Afsnittenes Form o. s. v.

β, dentata Schult. (Rchb. l. c. *β*). Bladafsnittene bugtettandede.

γ, parviflora Bot. Foren. Catal. 1845 (= *γ*, angustifolia Mortens. Mscr.?) Bladafsnittene smalt linieformede, Blomsterne mindre.

δ. gynocrates Didr. Støvveien langt fremragende, stilket, dens Stilk mindst af Kronbladneglens Længde (hos den typiske Form er Støvveien ustilket).

Paa Enge o. a. fugtige Steder meget alm. *β*, ved Bredden af Søllerød Sø! Gram (Reimers); *γ*, *Nordsjælland* (24)! *Bornh.* ved Rønne (Hjorth); *δ*, hyppig paa alle Engene langs Ladegaardsaaens Løb, funden 1863 af Doc. Didrichsen!

23. Erysimum. Hjørneklap.

887. **E. cheiranthoides** L. (Gyldenlak-H.) H. 722; Drej. n. 670; F. D. 731 (slet) og 923; Rchb. l. c. fig. 4383.

Bladene lancetformede, fjernt rundbugtet-tandede eller næsten heelrandede, alle kortstilkede; *Blomsterstilkene* 2—3 Gange længere end Bægeret, mod Frugtmodningen vandret udspærrede, halvt saa lange som den fuldvoxne, opstigende *Skulpe.*

Skulpen (ligesom den øvrige Plante) med faae, tregrenede Haar. 6—8. ⊙.

I dyrket Jord, især mellem Sæden, funden i alle danske Provindser og ikke sjelden: hyppigst paa de sydlige Øer.

888. **E. hieraciifolium** L. (Rankskulpet H.) H. 722; Drej. n. 671; F. D. 229; Rchb. l. c. fig. 4388; H. N. VIII, 19; E. strictum Fl. Wett., Koch Syn. II, 55.

Bladene lancetformede, saugtakket-taudede, de nedre stilkede, de øvre siddende; *Blomsterstilkene* af Længde med Bægeret, mod Frugtmodningen oprette, 3—4 Gange kortere end den fuldvoxne, opret-tiltrykte *Skulpe.*

Skulpen og Bladene tæt beklædte med tregrenede Haar. Kronbladene større end hos foreg. 6—7. ⊙.

Paa Bakker o. a. tørre Steder: kun funden paa ***Møen***, hvor den forekommer flere Steder paa Storeklint! !*

24. Barbarea. Vinterkarse.

889. **B. stricta** [Fr. mscr. 1819, S. Veg. I, 146] (Rankskulpet V.) H. N. VI, 16; Rchb. l. c. fig. 4355; B. parviflora Fr. nov. p. 207.

De nedre Blade langstilkede, udeelte, rundbugtede, ovale eller øreformede med ovalt Endeafsnit, *de mellemste* kortstilkede, ovale, rundtakkede, *Bladstilken* ved Grunden piilformigt udvidet, *de øvre* siddende med piilformet Basis, elliptiske eller omvendtægformede, bugtet-tandede eller øreformede; *Kronbladene* 1/2 Gang længere end Bægeret; *Skulperne* tiltrykte, tveægget-firekantede.

Kronbladene kortere, smalere og blegere gule end hos følg. Art. 5. ⊙.

Paa fugtige Steder, sjelden: ***Sj.*** mellem Kalundborg og Lerchenborg (Baagøe)! Kjøng og Barrit Moser ved Vordingborg (28); ***J.*** Hansted Mose (2), alm. ved Ribe (d'Origny)! Enge ved Kolding Aa (28)! ***Sl.*** Oxenvad (Grønlund), Heilsminde, Broager (28), Haderslev Dam (8), Gram (1), Almdorf N. for Husum (F. Müll.).

890. **B. vulgaris** [R. Br. H. Kew. ed. 2, IV, p. 109] (Almindelig V.) Fr. nov. p. 205; Drej. n. 666; Rchb. l. c. fig. 4356; Erysimum Barbarea L., H. 720; F. D. 985.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte med rundagtigt-hjerteformet Endeafsnit; *de øvre Stængelblade* bugtet-halvfinnede med øreformigt omfattende Basis; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Skulperne* oprette, tveægget-firekantede.

Bladene have en skarp, men ikke behagelig Smag. 6. ♃.

β, *arcuata* (Rchb. l. c. fig. 4357; H. N. XII, 49). Blomsterstilkene udstaaende, Skulperne bueformigt opstigende.

Paa Græsmarker og ved Gjærder, ikke sjelden, men sporadisk. *β*, med Hovedarten, f. Ex. ***Sj.*** Kirke-Værløse (14), Bregentved (12); ***Moen*** ved Borre! ***Falst.*** Øverup (14); ***J.*** Kolding (28).

891. **B. præcox** [R. Br. l. c.] (Tidlig V.) Fr. nov. p. 206; Mant. 3, 75; H. N. I, 28; Rchb. l. c. fig. 4358; Drej. n. 667; Erysimum Sm., H. 721; F. D. 1759; B. vulg. acidula Hartm.

De nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte, med oval-nyreformet eller ægformet Endeafsnit og talrige Sideafsnit; *de øvre Stængelblade* lyreformet-halvfinnede eller -snitdeelte med linieformede Sideafsnit; *Kronbladene* dobbelt saa lange som Bægeret; *Skulperne* opret-aabne, budt-firekantede.

»Bladene have en behagelig, skarp, karseagtig Smag«. (Fr.). 5—6. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere: ***Sj.*** paa Vesterfælled! Nysø, mellem Præstø og Kallehave (H.), Ørsløv ved Skjelskør (Nielsen); ***Loll.*** Hellinge (19); ***J.*** ved Viborg Sø (Morville), Kolding (28); ***Sl.*** Gram (1), Bukhavn ved Kappel o. fl. St. (N.). (Om alle de angivne Voxesteder høre til denne, tør jeg ikke med Bestemthed paastaae, da den ofte er vanskelig at kjende fra foreg.). *

25. Arabis. Gaasemad.

a. Stængelbladene talrige, med halvt omfattende Basis; Kronbladene med opret, omvendt-ægformet-linieformet Plade.

892. **A. hirsuta** [Scop. Fl. carn. 2, 30] (Stivhaaret G.) Drej. n. 660; Rchb. l. c. fig. 4342; H. N. XII, 50; Turritis L., H. 726; F. D. 1040.

Stængelen opret; *Rodbladene* kortstilkede, omvendt-ægformet-lancetformede, fjernt og svagt saugtakkede; *Stængelbladene* siddende, med hjerteformet Basis, saugtakkede; *Skulperne* tiltrykte til Stængelen, fladtrykte, mange Gange længere end de oprette *Blomsterstilke; Klapperne* med en tydelig Midtnerve, knudrede af de fremstaaende, tydeligt vingede Frøe.

½—1' høi. Stængelen ved Grunden stivhaaret, alle Bladene haarede af grenede Haar. Kronbladene hvide. 5—6. ♃.

Paa Bakker, især paa Leer- eller Kalkgrund, ved Gjærder, sjeldnere paa tørvholdige Enge: bemærket i alle Provindser, men sporadisk og ikke alm.

b. Stængelbladene faae, ikke omfattende; Kronbladenes Plade omvendt-ægformet, udstaaende.

893. **A. arenosa** [Scop. l. c. 2, 32] (Sand-G.) Drej. n. 659; F. D. 1760; Rchb. l. c. fig. 4322; H. N. VII, 15 (og X, 34 A. suecica — biennis); Sisymbrium arenosum L., H, 718.

Stængelen grenet; *Rodbladene* rosetteformigt samlede, lyreformet-fjersnitdeelte eller halvfinnede; *Stængelbladene* kortstilkede, lancetformede, saugtakket-fligede, de øvre næsten heelrandede; de 2 *Bægerblade* ved Grunden puklede; *Blomsterstilkene* opret-aabne; Skulperne opstigende; *Klapperne* med svag Midtnerve, knudrede af de fremstaaende, svagt vingede *Frøe.*

4—10" høi. Stængelen stivhaaret; Bladene tæt beklædte med grenede Haar. Kronbladene hvide eller lila. 5—7. ⊙.

Paa sandige eller kalkholdige Bakker, sjelden: *Sj.* Stevns Klint (9), Tappernøie (17); *Møens* Klint alm.! ☞

Anm. Mellem den Plante, som under Navn af A. suecica — biennis er fremstillet i H. N. (l. c.) og vore Expl. fra Møen formaaer jeg ikke at see nogensomhelst Forskjel. Stængelen har hos vor ligesaa mange Blade og Skulperne findes snart opret-aabne, snart udstaaende.

894. **A. Thaliana** L. (Almindelig G.) H. 725; F. D. 1106; Sisymbrium Thalianum Gay, Drej. n. 674; Conringia Rchb. l. c. fig. 4380.

Stængelen grenet; *Bladene* lancetformede, fjernt-tandede; *Rodbladene* rosetteformigt samlede, kortstilkede; *Stængelbladene* siddende, ofte heelrandede; *Bægerbladene* ikke puklede ved Grunden; *Blomsterstilkene* udstaaende; *Skulperne* opstigende, linieformede, med jævne, svagt ennervede *Klapper; Frøene* uvingede.

2—8" høi. Stængelen forneden stivhaaret; Bladene mere eller mindre haarede af grenede Haar. Kronbladene hvide, mindre end hos foreg. 4—5. ⊙.

Paa dyrkede, tørre Marker alm. udbredt.

26. Turritis. Taarnurt.

895. **T. glabra** L. (Glat T.) H. 726; Drej. n. 661; F. D. 809; Rchb. l. c. fig. 4346; Arabis perfoliata Lam.

Stængelen stivt opret, *de nedre Blade* stilkede, lancetformede, tandede eller halvfinnede, rue af tregrenede Haar, *de øvre* piilformigt omfattende, heelrandede, glatte; *Skulperne* tiltrykte til Stængelen, mange Gange længere end de oprette *Blomsterstilke.*

$1^1/_2$—3′ høi. Hele Planten blaadugget. Kronbladene guulhvide. 6—7. ⊙.

Paa Marker, ved Grøftevolde o. a. tørre Steder alm.

† *Diplotaxis.*

† *D. tenuifolia* [DC. Syst. II, p. 632] Rchb. l. c. fig. 4420; Sisymbrium L.

Bladene glatte, fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede, med fjerne, linie-lancetformede, budte Flige; *Klasen* fjernblomstret, efter Afblomstringen meget forlænget; *Bægerbladene* under Blomstringen vandret udstaaende, halvt saa lange som *Kronbladene; Skulperne* opstigende, omtrent af Længde med de opretaabne *Blomsterstilke.*

Stængelen ved Grunden halvbuskagtig. Kronbladene bleggule. 7—9. ♃.

Paa Gruusdynger ved Vordingborg (A. Lange)! formodenlig hidført med Ballast.

27. Brassica. Kaal.

a. Blomsterstanden under Blomstringen en forlænget Klase, Støvdragerne næsten ligelange.

896. **B. oleracea** L. (Almindelig K.) F. D. 2056; Rchb. l. c. fig. 4438.

Bladene blaagrønne, glatte; *de nedre* lyreformet-snitdeelte, stilkede, *de øvre* æg-lancetformede med omfattende Basis; *Bægerbladene* opret-tiltrykte; *Støvdragerne* alle oprette; *Frøene* jævne.

Kronbladene bleggule. 6—7. ⊙

I vild Tilstand forekommer den ved Strandbredder og er fundet ved Kramnitze paa *Loll.* (9). (Fig. i F. D. er tegnet efter Expl. fra den ikke under vor Flora hørende Ø Helgoland). I Haver dyrkes den under en Mængde Afændringer og forekommer undertiden tilfældigt forvildet i Nærheden af Dyrkningsstedet.

b. Blomsterstanden under Blomstringen halvskjærmformet; de 2 Støvdragere meget kortere end de øvrige.

897. **B. Napus** L. (Raps). H. 728; Drej. p. 226; Rchb. l. c. fig. 4435 γ; H. N. XIV, 29.

Bladene blaagraae, glatte, *de nedre* stilkede, lyreformet-halvfinnede, *de øvre* lancetformede med piilformigt omfattende Basis; *Bægerbladene* oprette eller tilsidst noget udstaaende; *de 2 kortere Støvdragere* opstigende, *de længere* oprette; *Skulperne* udstaaende; *Frøene* svagt punkterede.

Kronbladene smukt gule. 5—6. ⊙ eller ⊙.

α, *oleifera biennis.* Toaarig, med stærk Rod (Vinterraps).

β, *oleifera annua* (H. N. X, 32). Enaarig, med tynd Rod (Sommerraps).

γ, *rapifera* Metzg. Toaarig, med tyk og kjødfuld Rod (Kaalrabi).

Findes som vild i *Slesvigs* Marskegne (efter H.). Formerne α og β, især den første, dyrkes som Olieplanter, dog i større Maalestok før end nu; γ, dyrkes som Foderplante. I de Egne, hvor den dyrkes, forekommer den hyppigt forvildet.

898. **B. campestris** L. (Ager-K.) H. 727; Drej. n. 678; F. D. 550 (slet); Rchb. l. c. fig. 4434; H. N. IX, 21.

De nedre Blade fjernt-stivhaarede, de øvre glatte, tilspidset-ægformede, med hjerteformigt omfattende Basis; *Bægeret* tilsidst vandret udstaaende; *Blomsterstilkene* vandret udspilede; *Skulperne* opstigende, forøvrigt som foreg.

Kronbladene smukt gule. 6—7. ⊙ eller ⊙.

β, *esculenta* Gren. & Godr. B. Rapa L., Rchb. l. c. fig. 4437 (β); H. N. IX, 22. Roden tyk, kjødfuld (Hvidroe).

Alm. Ukrud i Vaarsæden, dog ikke lige hyppig overalt, mangler f. Ex. i flere Egne af Fyen. Roen, som efter de nyere Forfatteres

Mening kun er en ved Dyrkning frembragt Form af Agerkaalen, dyrkes alm. i Have og Mark og forekommer derfra tilfældigt forvildet.

† 899. **B. lanceolata** [Lge. Haandb. 2 Udg., p. 447, F. D. 2658] (Smalbladet K.)

Alle *Bladene* stilkede, *de nedre* elliptiske, bugtet-halvfinnede eller tandede, *de øvre* lancetformede, heelrandede eller tandede; *Bægerbladene* oprette, tilsidst udstaaende; *Skulperne* noget fladtrykte, med Kjøl paa Ryggen, tilligemed *Blomsterstilkene* opretaabne; *Frøene* grubet-punkterede.

Bladene paa Overfladen grønne, paa Underfladen blaagraae. Kronbladene gule. ⊙ eller ⊙.

Denne Plante, som er aldeles forskjellig fra de andre mig bekjendte Arter af denne Slægt, og i flere Henseender lig *B. Richerii* Vill. (hvilken dog bl. a. er forskjellig ved dens Varighed) har jeg i flere Aar fundet forvildet paa Gjødningspladser udenfor Kjøbenhavn. (I den senere Tid har jeg ikke bemærket den).

900. **B. nigra** [Koch D. Fl. 4, 713] (Senep-K., Sort Senep). Drej. n. 679; Sinapis L., H. 730; F. D. 1582; Rchb. l. c. fig. 4427; L. Herb. IV, 80.

Alle *Bladene* stilkede, *de nedre* lyreformet-snitdeelte med lappet Endeafsnit, *de øvre* lancetformede, heelrandede eller med en enkelt Tand ved Grunden; *Bægerbladene* udstaaende; *Blomsterstilkene* oprette; *Skulperne* tiltrykte til Blomsteraxen, fladtryktfirekantede; *Frøene* grubet-punkterede.

Frøene mindre end hos de foreg., af skarp Smag. 6—7. ⊙.

Paa dyrket Jord, f. Ex. ved Veie, mellem Vaarsæden, ikke sjelden, især hyppig paa Øerne. Dyrkes desuden alm. i Have og Mark for Frøenes Skyld.

28. Sinapis. Senep.

901. **S. arvensis** L. (Ager-S.) H. 729; Drej. n. 676; F. D. 753; Rchb. l. c. fig. 4425.

Bladene ægformede eller elliptiske, grovt og uregelm. tandede, *de nedre* ørede eller lyreformede; *Bægerbladene* under Blomstringen tilbagebøiede; *Skulperne* valseformede, knudrede, med trenervede *Klapper*, meget længere end de opret-aabne Blomsterstilke; *Griffelen* af Længde med eller kortere end

Skulpen, kegleformigt-firekantet, treribbet med lige Afstand mellem Ribberne indbyrdes og Randen.

Stængelen stivhaaret, Bladene, især de nedre, haarede, var. glat. Frøene sorte. 5—7. ⊙.

α, vulgaris. Skulperne glatte.

β, hispida Sond. (S. arvens. b. Schkuhriana l. c. fig. 4426 b; S. orientalis Schk.?) Skulperne stivhaarede af korte, nedbøiede Haar.

Meget alm. Ukrud paa Brakmarker og mellem Vaarsæden overalt i Danmark. *β*, hist og her paa samme Steder som Hovedarten.

902. **S. alba** L. (Guul S.) H. 730; Drej. n. 677; F. D. 1393; Rchb. l. c. fig. 4424; H. N. VII, 13.

Blanene fjersnitdeelte (de nedre lyreformede), med rundtakket-lappede Afsnit; *Bægerbladene* under Blomstringen udspærrede; *Blomsterstilkene* efter Afblomstringen vandret udstaaende, ligelange med Skulperne (Griffelen fraregnet); *Skulperne* opstigende, valseformede, stivhaarede, knudrede, med femnervede *Klapper; Griffelen* længere end Skulpen, fladtrykt-sværdformet med 3 imod Midten tæt samlede og fra Randen fjernede Ribber.

Planten stivhaaret. Frøene lysgule, skarpe af Smag. 6—8. ⊙. Mellem Sæden og ved Gjærder sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser. Dyrkes paa Grund af de skarpe Frøe.

29. Sisymbrium. Gabeklap.

903. **S. officinale** [Scop. Fl. carn. 2, p. 26] (Rank G.) Rchb. l. c. fig. 4401; Erysimum L., H. 720; F. D. 560; Chamæplium Wallr., Drej. n. 675.

Bladene høvlformet-fjersnitdeelte med spydformet Endeafsnit; *de øvre* spydformede; *Grenene* stivt udspærrede; *Skulperne* fra en bredere Basis sylformigt tilspidsede, tæt tiltrykte til Blomsteraxen, flere Gange længere end de tykke *Blomsterstilke; Skillevæggen* uden Nerver.

Planten rank og stiv, mere eller mindre haaret og noget ru. Kronbladene smaae, men længere end Bægerbladene. 6—7. ⊙.

Ved Veie, Mure og Ryddepladser, især i Nærheden af Byer: ikke sjelden, i størst Mængde paa *Bornholm!*

† *S. Irio* L. (Glatbladet G.) H. 719; Rchb. l. c. fig. 4408.

Bladene som hos foreg.; *Skulperne* knudrede, bueformigt opstigende, 3—4 Gange længere og kun lidet tykkere end de udstaaende, meget tynde Blomsterstilke; *Skillevæggen* uden Nerve; de øvre Skulper naae op over den blomstrende Deel af Klasen.

Bladene glatte. Stængelen var. glat eller haaret. Kronbladene smaae, bleggule. 7—8. ⊙.

Fæstningsmure paa Christiansø (18)! sandsynligviis indført.

† *S. Loeselii* L. (Stivhaaret G.) Rchb. l. c. fig. 4409.

Bladene lyreformet-halvfinnede eller -fjersnitdeelte med vandret udstaaende, lancetformet-elliptiske eller linie-lancetformede, heelrandede eller bugtet-tandede Flige; Endefligen spydformet; *Skulperne* opstigende, dobbelt saa lange som de næsten vandret udstaaende Blomsterstilke, i yngre Tilstand ikke naaende den blomstrende Deel af Klasen.

Stængelen 1—1½' høi, opret, tilligemed de nedre Blade stivhaaret. Kronbladene gule, større end hos foreg. og følgende. 6—7. ⊙.

Christiansø (Baagøe)! formodenlig indvandret.

904. S. **Sophia** L. (Fiinbladet G.) H. 719; Drej. n. 672; F. D. 528; Rchb. l. c. fig. 4405.

Bladene dobbelt fjersnitdeelte med linie-lancetformede Afsnit; *Grenene* opret-aabne; *Blomsterstilkene* udspærrede; *Skulperne* opstigende, traadformet-valseformede, noget knudrede; lidet længere og tykkere end Blomsterstilkene; *Skillevæggen* med 1 eller flere Nerver.

Var. duunhaaret eller næsten glat. Kronbladene gule, kortere end Bægerbladene. 6—7. ⊙.

Alm. i hele Landet ved Byer, i Haver o. a. dyrkede Steder.

30. Alliaria. Løgurt.

905. A. **officinalis** [Andrz. i DC. Syst. 2, 489] (Skov-L.) Rchb. l. c. fig. 4379; Erysimum Alliaria L., H. 722; F. D. 935; Sisymbrium Alliaria Scop., Drej. n. 673.

De nedre Blade langstilkede, nyreformede, rundtakkede, *de øvre* kortstilkede, hjerteformede, tandede; *Skulperne* opretaabne eller opstigende, mange Gange længere end de tykke, udstaaende *Blomsterstilke.*

Planten ved Grunden duunhaaret, foroven glat. Bladene have, naar de gnides, en løgagtig Lugt. Kronbladene hvide. 5. ⊙.

I Skove og Krat, ved levende Hegn, alm. udbredt.

16de Klasse. Monadelphia (Enknippede).

1. Orden. Pentandria (Femhannede).

1. **Linum** L. Bæger og Krone fembladede; 5 Grifler; Frugten en femrummet, ved en Skillevæg fra Rygsømmen ufuldstændigt tirummet, tifrøet Kapsel. (N. F. Lineæ).

Lysimachia. 1 Griffel med udeelt Ar (5, 1).
Erodium. 1 Griffel med 5 Ar; femdelelig Spaltefrugt (10, 1).
Geranium pusillum (10, 1).

2. Orden. Decandria (Tihannede).

2. **Óxalis** L. Bæger og Krone regelm. fembladede; 5 lange og 5 korte Støvdragere; 5 Grifler; Frugten en femklappet, mangefrøet Kapsel, opspringende elastisk ved Ridser; Frøene omgivne af en Frøhud. (N. F. Oxalideæ).

Geranium. 1 Griffel med 5 Ar; femdelelig Spaltefrugt. (10, 1).
Ononis, *Ulex*, *Sarothamnus*, *Genista*, *Cytisus*, *Anthyllis* } Ærteblomst, 1 Griffel, Frugten en Bælle. } (17, 3).

3. Orden. Polyandria (Mangehannede).

3. **Althǽa** L. Yderbægeret 6—9-fliget; Bægeret femdeelt; Kronblade 5; Frugten mangedelelig Spaltefrugt med nødagtige

Smaafrugter, ordnede krandsformigt omkring den midtstillede Griffel.

4. **Malva** L. Yderbægeret trebladet, forøvrigt som foreg. (3—4. N. F. Malvaceæ).

I. Pentandria.

1. Linum. Hør.

906. **L. catharticum** L. (Vild H.) H. 353; Drej. n. 351; F. D. 851; Cathartolinum pratense Rchb. ic. fl. germ. VI, fig. 5153.

Bladene modsatte, elliptiske, de nedre ovale eller omvendtægformede; *Blomsterne* i Qvast; *Bægerbladene* elliptiske, tilspidsede, kirtlet-randhaarede, halvt saa lange som Kronbladene, omtrent af Længde med Kapselen; *Frøene* oval-halvmaaneformede, blege.

$^1/_4$—1' høi. Kronbladene smaae, hvide med guul Negl. 6—8. ⊙.

β, *condensatum* M. Lange, Ledstykkerne af Længde med eller kortere end Bladene.

Paa Enge, især med tørvholdig Bund, i Kratskove o. s. v.; alm. udbredt. *β*, *F.* Midskov paa Hindsholm (12).

† *L. usitatissimum* L. (Sæd-H.) Rchb. l. c. fig. 5155.

Bladene spredte, lancetformede; *Bægerbladene* ægformede, svagt randhaarede uden Kirtler; *Frøene* omvendt-ægformede, brune, glindsende.

1—$1^1/_2$' høi. Kronbladene blaae. 7—8. ⊙.

Alm. dyrket.

II. Decandria.

2. Oxalis. Gjøgemad.

a. Ingen overjordisk Stængel. Kronbladene (hvide eller rødlige) 3—4 Gange længere end Bægeret; Frøene stærkt furede paalangs, med svagere Tværstriber.

907. **O. Acetosella** L. (Suurkløver). H. 509; Drej. n. 695; F. D. 980; Rchb. ic. fl. germ. V, fig. 4898.

Rodstokken vandret, med tandformede Skjæl af de vedblivende Bladpuder; *Bladene* trekoblede; *Smaabladene* omvendthjerteformede, duunhaarede, især paa Underfladen; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, med 2 skjælagtige, forneden sammenvoxne *Dækblade* ovenfor Midten; *Kronbladene* omvendtægformede, svagt udrandede.

Kronbladene hvide med røde Aarer. De senere Blomster kronbladløse, de tidligst udsprungne ofte ufrugtbare. 4—5. ♃.

β, lilacina! Kronbladene lila med violette Aarer.

I Løvskove, paa Muldjord, meget alm. *β, Sj.* Ledreborg! Ravnsholt Skov, Store Hareskov (14), Søllerød (Kyll.); ***Bornh.*** Rønne, Almindingen (Hjorth); ***Møens*** Klint (5); ***Falst.*** paa fl. St. (14); ***Langel.*** ved Lindelse (12); ***F.*** Grøftebjerg (A. Lange), Skaarup (19)!

b. Den overjordiske Stængel grenet; Kronbladene gule, af Bægerets dobbelte Længde; Frøene riflede paatværs.

908. **O. stricta** L. (Rank G.) H. 510; Drej. n. 696; Rchb. l. c. fig. 4895; O. corniculata F. D. 873.

Rodstokken kort, bueformigt opstigende, med kjødfulde *Udløbere*, som overvintre, medens Hovedaxen bortdøer; *Stængelen* opret, *de nedre Grene* korte; *Bladene* som hos foreg., men med mindre, glatte eller i Randen svagt duunhaarede Smaablade; *Axelblade* 0; *Blomsterstilkene* 2—3-blomstrede, med smaae, sylformede *Dækblade* ved Grunden af de mod Modningen opretaabne *Smaablomsterstilke.*

½—1′ høi. Blomsterne meget mindre end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, Ukrud i Haver og mellem Sæden, ikke alm. og sandsynligviis oprindelig forvildet: ***Sj.*** Refsnæs (15), Frederiksværk! Ramløse (Rafn), Gurre (9), Tikjøb! Hellebæk! Helsingør, Fredensborg (Dr.), Nøddebo, Frederiksborg (H.), Rudergaard (Thomsen), Aldershvile (14)! Ørholm! Lyngby! Classens Have (19), Nysø (H.), Sorø alm.! Munkebjergby (Lund), Høve, Flakkebjerg (Nielsen); ***Møen*** ved Liselund (12) og Marienborg; ***Loll.*** Aalholm (H.); ***F.*** V. Skjerninge! ***Sl.*** Nyværk ved Slesvig (16), Owschlag (20). ✱

909. **O. corniculata** L. (Nedliggende G.) H. 510; F. D. 1753; Rchb. l. c. fig. 4896.

Ingen Udløbere; Stængelen kort, *de nedre Grene* forlængede, nedliggende og rodslaaende; *Bladstilkene* og Bladenes Underflade duunhaarede; *Axelbladene* tilvoxne til Bladstilken; *Blomsterstilkene* 1—5-blomstrede, med imod Modningen tilbagebøiede *Smaablomsterstilke*, forøvrigt som foreg. 6—9. ☉.

Forekommer sjeldent som Ukrud, oprindeligt indført med Sæd fra Syd-Europa: ***Sl.*** Gelting, Slotsvolden ved Husum, alm. i Haver og ved Gjærder omkring Garding i Eidersted (16); ***Bornh.*** i Haver (Rafn). ✱

III. Polyandria.

3. Althæa. Stokrose.

910. **A. officinalis** L. (Læge-S.) H. 741; Drej. n. 701; F. D. 530; Rchb. ic. fl. germ. V, fig. 4849.

Stængelen opret; *Bladene* æg-hjerteformede, de nedre fem-, de øvre trelappede, med grovt-tandede Lapper; *Blomsterstilkene* mangeblomstrede, i Bladhjørnerne, flere Gange kortere end Bladene; *Yderbægerets Flige* linie-lancetformede, kortere end Bægeret.

Hele Planten blødt hvidfiltet, 2—3' høi. Kronen rosenrød. 7—9. ♃.

Ved Strandbredder ikke alm. og kun funden i de sydlige Egne af Landet: ***J.*** Strandklinter ved Fredericia (12)! ***Sl.*** Bæverør ved Gelting (16); Baagø ved Assens (Kyll.); ***F.*** Gyldensteen (18), ***Thorseng*** mellem Bregninge og Vemmenæs (H.); ***Langel.*** ved Rudkjøbing og Magleby (H.); ***Loll.*** Færgelandet ved Nakskov! Dueholm (9), Aalholm (H.), Blangs (19); ***Falst.*** ved Vennerslund (H.), Ourehoved, Lindeskoven (Koch), Vaalse, Tjæreby Faug (14)! ***Møen*** (H.); ***Sj.*** mellem Christiansholm og Flaskekroen (forvildet)! ✱

4. Malva. Katost.

a. Stængelbladene dybt fligede eller snitdeelte, Blomsterne enlige i Bladhjørnerne.

911. **M. moschata** L. (Moskus-K.) H. 743; Drej. p. 231; F. D. 905; Rchb. l. c. fig. 4841; H. N. X, 37.

Stængelen opret, haaret af udstaaende og oftest enkelte Haar; *Bladene* kredsrundt-nyreformede, *de nedre* haandlappede, *de øvre* haandsnitdeelte med enkelt eller dobbelt fjerfligede Afsnit; *Blomsterstilke* og *Bæger* stivhaarede; *Yderbægerets* Blade linie-lancetformede; *Smaafrugterne* jævne, tæt duunhaarede.

1—1½' høi. Bladene have, naar de gnides, en svag Moskuslugt, dog forekomme de ogsaa ulugtende. Kronen rosenrød eller hvid. 7—9. ♃.

I Krat og ved Gjærder, funden i alle Provindser, men ikke alm. og især ved beboede Steder, sandsynligviis oprindelig indført. ☞

912. **M. Alcea** L. (Rosen-K.) H. 742; Drej. n. 697; F. D. 1882; H. N. XIV, 34; M. excisa Rchb. l. c. fig. 4842 b.

Stængelen opret, haaret af tiltrykte, knippestillede Haar; *Bladene* hjerteformede, *Rodbladene* haandlappede, *Stængelbladene* dybt haandfligede eller snitdeelte med tandede eller halvfinnede Flige; *Blomsterstilke* og *Bæger* graafiltede; *Yderbægerets* Blade ægformede; *Smaafrugterne* glatte, svagt rynkede paatværs.

1½—2' høi. Kronerne rosenrøde, større end hos foreg. 7—8. ♃.

β, fastigiata (M. fastigiata Cavan.). H. N. XIII, 51; M. Alcea Rchb. l. c. fig. 4842 a. Graaagtig af tiltrykte Stjernehaar; de mellemste Stængelblade femfligede, de øvre trefligede, med faatandede eller næsten hele Flige.

Ved Gjærder og i Kratskove, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm. *β*, ***Sj.*** ved Classens Have! Skjelskør (Nielsen); ***Falst.*** ved Vaalse (14); ***Loll.*** Juellinge (19); ***Thorseng*** ved Lundby med Hovedarten (12); ***Sl.*** ved Egernførde i Krat paa Veien til Louisenlund (16). ☞

b. Bladene lappede, Blomsterne knippestillede i Bladhjørnerne.

aa. Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette.

913. **M. silvestris** L. (Almindelig K.) H. 741; Drej. n. 698; F. D. 1223; Rchb. l. c. fig. 4840.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed *Blad-* og *Blomsterstilke* samt Bægeret stivhaaret af udstaaende Haar; *Bladene* nyre-hjerteformede, de nedre (budt-) 5—7-, de øvre (spidst-) 3—5-lappede, *Lapperne* tandet-rundtakkede; *Yderbægerets* Blade lancetformede; *Kronbladene* omvendt-hjerteformede, dybt udrandede, 3 Gange længere end Bægeret; *Smaafrugterne* glatte, rynkede paatværs, skarpkantede.

2—3' høi. Kronen rødviolet, sjeldnere hvid (Bringe i Sjæll., 14). 7—9. ⊙.

Ved Gjærder og Veie, omkring Byer, alm. i de fleste Egne af Danmark.

Anm. M. mauritiana L. Alle Bladene budt femlappede, Bladstilke og Blomsterstilke glatte, Kronbladene mørk carmoisinrøde, er funden forvildet paa Glacierne mellem Østerport og Kastellet (19).

M. nicæensis All. Bladene nyreformede, budt 5—7-lappede; Blomsterstilkene efter Afblomstringen oprette eller udstaaende, stivhaarede; Smaafrugterne haarede, nætformigt rynkede, med ophøiet Rand; Kronbladene knap dobbelt saa lange som Bægeret, blegblaa eller lila. Forvildet ved Kastrup Mølle paa Amager (19). (Tidligere paa Pladsen ved Thorvaldsens Museum)!

bb. Blomsterstilkene efter Afblomstringen nedadbøiede.

914. **M. vulgaris** [Trag., Fr. nov. p. 219] (Rundbladet K.) Drej. n. 699; Rchb. l. c. fig. 4836; H. N. VIII, 34; M. rotundifolia L. (tildeels), H. 742; F. D. 721.

Stængelen opstigende eller fremliggende; *Bladene* langstilkede, nyreformede, haandlappede, med 5—7, tandet-rundtakkede, *Lapper; Yderbægerets* Blade linie-lancetformede, kortere end det med Stjernehaar og længere Randhaar beklædte *Bæger; Kronbladene* kileformede, udrandede, 2—3 Gange længere end Bægeret; *Smaafrugterne* jævne, i Randen afrundede.

Kronbladene lila eller hvide med røde Aarer. 6—9. ⊙ eller ⊙.

Ved Gjærder, Veie, Rendestene o. s. v. meget alm.

915. **M. borealis** [Wallm. i Liljebl. Sv. Fl. ed. 3, 374] (Smaablomstret K.) Drej. n. 700; M. rotundifolia L. fl. Suec., Fr. nov. p. 218; Rchb. l. c. fig. 4835; H. N. VIII, 33; M. pusilla With., H. 742; F. D. 1825.

Stængelen fremliggende eller opstigende; *Bladene* bredt nyreformede, haandlappede med 5—7 korte, saugtakket-rundtakkede *Lapper; Yderbægerets* Blade linie-lancetformede, af Længde med det randhaarede *Bæger; Kronbladene* svagt udrandede, af Længde med Bægeret; *Smaafrugterne* nætformigt rynkede, skarpkantede.

Kronbladene hvide med svagt Anstrøg af lila, meget mindre end hos foreg. 6—8. ⨀.

Ved Strandbredder, paa Diger omkring Byer, ikke sjelden og iagttaget i alle danske Provindser, men forekommer især i Strandegnene.

17de Klasse. Diadelphia (Toknippede).

1. Orden. Hexandria (Sexhannede).

1. **Fumária** L. (part.). Bægeret tobladet, affaldende; Kronen uregelm. firebladet, 2 ydre Kronblade, hvoraf det ene med Spore, og 2 indre, sammenstødende; Frugten enfrøet, uopspringende.

2. **Corýdalis** DC. Bæger- og Kronblade som foreg., (Bægerbladene ofte 0). Frugten en fleerfrøet, i 2 Klapper opspringende Kapsel. (1—2. N. F. Fumariaceæ).

2. Orden. Octandria (Ottehannede).

3. **Polýgala** L. Bægeret fembladet, med 2 indre, større og 3 ydre, mindre Blade; Kronen uregelret; Støvdragerne forneden sammenvoxne med Kronbladene; Frugten en torummet Kapsel med enfrøede Rum; Frøene hængende, haarede, med en trelappet Frøhud ved Grunden. (N. F. Polygaleæ).

3. Orden. *Decandria (Tihannede).*

(Bægeret femtandet eller femfliget, alm. tolæbet; Kronen uregelm. fembladet (Ærteblomst): det øvre Blad (Fanen) større, de 2 mellemste indbyrdes ligestore (Vingerne), de to nedre sammenvoxne (Kjølen); Frugten en Bælle; Bladene for det meste sammensatte, med Axelblade ved Grunden. (4—21. N. F. Leguminosæ α, Papilionaceæ).

A. Alle Støvtraadene sammenvoxne i eet Bundt. (16, 2).

a. Bægeret tolæbet.

4. **Ulex** L. Bægeret til Grunden todeelt, Overlæben utydeligt to-, Underlæben tretandet; 2 Dækblade i Form af et Yderbæger ved Grunden; Griffelen traadformet, opstigende; Bællen opblæst, af Længde med Bægeret. (Bladene enkelte, tornformede, Grene og Smaagrene tornspidsede).

5. **Genista** L. Bægerets Overlæbe til Grunden tvedeelt, Underlæben tretandet; Griffelen sylformet, opstigende; Bællen længere end Bægeret. (Bladene enkelte, ikke tornformede).

† 6. **Cýtisus** L. Bægerets Overlæbe totandet, Underlæben tretandet; Griffelen sylformet, i Spidsen bøiet, med skjævt Ar; Bællen længere end Bægeret. (Bladene trekoblede).

7. **Sarothámnus** Wimm. Griffelen sneglehuusformigt indrullet, i Spidsen udvidet, med hovedformet Ar, forøvrigt som foreg.

b. Bægeret femdeelt.

8. **Onónis** L. Bægeret femfliget, vedblivende, ved Frugtmodningen aabent; Bællen siddende eller kortstilket, fremragende udenfor Bægeret. (Bladene enkelte eller trekoblede).

9. **Anthýllis** L. Bægeret uregelm. femtandet, vedblivende, opblæst, ved Frugtmodningen lukket; Bællen stilket, indsluttet af Bægeret (Bladene uligefinnede).

B. De 9 Støvtraade sammenvoxne, den tiende fri.

a. Bællen tværdelelig (Ledbælle).

10. **Ornithopus** L. Blomsterne i Skjærm; Bællen halsbaandformet, indsnøret ved Leddene, Tværrummene enfrøede (Bladene uligefinnede).

b. Bællen opspringende paalangs eller uopspringende.

aa. Bladene uligefinnede.

11. **Onobrýchis** Tournef. Bællen enrummet, enfrøet, uopspringende, nætformigt-rynket (Blomsterne i Klase; Bladene mangeparrede).

12. **Astrágalus** L. Bællen ved den indbøiede Rygsøm ufuldstændigt torummet, fleerfrøet (Blomsterne i Ax eller Hoved; Bladene mangeparrede).

† *Phaséolus* L. Bællen opspringende, fleerfrøet, enrummet eller indsnøret ved ufuldstændige Skillevægge mellem Frøene; Griffelen sneglehuusformigt snoet (Blomsterne i Klase; Bladene sammensatte af et Par Sidesmaablade og et Endeblad, med Smaaaxelblade ved Grunden).

bb. Bladene ligefinnede.

13. **Vícia** L. Griffelen traadformet, noget fladtrykt, mod Spidsen overalt haaret eller paa Yderfladen under Arret skjæghaaret, forøvrigt glat; Bællen med et kortere eller længere Næb paa Grund af den bueformigt opstigende Rygsøm (Bladene oftest mangeparrede, Endebladet omdannet til en Slyngtraad eller Braad).

14. **Ervum** L. Griffelen trind, traadformet, mod Spidsen overalt haaret; Bællen faafrøet, i Spidsen afrundet, uden Næb (Endebladet omdannet til en Slyngtraad).

15. **Pisum** L. Griffelen ved Grunden knæbøiet, paa Yderfladen udhulet, paa Inderfladen trekantet-kjølet; Arret fladtrykt fra Siden, paa Inderfladen haaret; Navlen langagtig-oval (Endebladet omdannet til en Slyngtraad; Axelbladene større end Smaabladene).

16. **Láthyrus** L. (part.). Griffelen bueformigt opstigende eller snoet, oventil fladtrykt fra Ryggen og i Spidsen paa Inderfladen haaret, paa Yderfladen glat; Navlen langagtig-oval (Endebladet omdannet til en Slyngtraad).

17. **Orobus** L. Bladene ende med en kort Braad; Bællen opspringende i snoede Klapper; Navlen linieformet, forøvrigt som foreg.

cc. Bladene trekoblede.

α. Kronen fribladet, affaldende efter Afblomstringen; Bællen længere end Bægeret.

* *Bællen mangefrøet.*

18. **Lotus** L. (part.). Kjølen tilspidset i et Næb; Griffelen knæbøiet-opstigende, overalt traadformet og tyndere end Arret; Bællen trind, linieformet, ret, opspringende i snoede Klapper. (Blomsterne i Hoved eller Skjærm).

19. **Tetragonólobus** Scop. Griffelen bueformigt opstigende, i Spidsen under Arret udvidet; Bællen firekantet, paa Kanterne vinget, forøvrigt som foreg. (Blomsterne enlige eller parviis).

20. **Medicágo** L. Kjølen budt; Griffelen tyndere end Arret; Bællen seglformet eller sneglehuusformigt snoet, kun opspringende i den ene Søm eller uopspringende. (Blomsterne i Hoved eller kort Klase).

21. **Trigonella** L. Kjølen budt; Griffelen traadformet; Bællen fladtrykt, mere eller mindre bøiet. (Blomsterne enlige eller 2—3 samlede; hos udenlandske Arter ofte i Skjærm eller Hoved).

** *Bællen faafrøet.*

22. **Melilótus** Tournef. Kjølen budt; Bællen rundagtig-ægformet, 1—2-frøet. (Blomsterne i Klase).

(*Medicago lupulina* L. — Bællerne alm. enfrøede).

β. Kronen sambladet, vedblivende i visnet Tilstand efter Afblomstringen; Bællen kortere end Bægeret.

23. **Trifólium** L. Kronens nedre Deel sambladet og sammenvoxet med Støvtraadenes Bundt; Bællen faafrøet. (Blomsterne i Hoved eller Skjærm).

I. Hexandria.

1. Fumaria. Jordrøg.

916. **F. capreolata** L. (Klattrende J.) H. 750; Drej. n. 702; Hammar Monogr. Fum. p. 24 tab. V; F. D. 2359; Rchb. ic. fl. germ. III, tab. 4, fig. 4456; H. N. XIII, 47.

Stængelen klattrende ved Hjælp af de snoede Bladstilke; *Bladene* finnede med trekoblede Smaablade; *Bismaabladene* dybt tredeelte, med kileformede, 2—3-lappede *Afsnit*, Lapperne ovale; *Smaablomsterstilkene* efter Afblomstringen bueformigt tilbagebøiede; *Bægerbladene* brede, ægformede, tandede, halvt saa lange som Kronen; *Frugterne* kuglerunde, jævne.

Planten blaagraa. Var. med opret-aabne Blomsterstilke, Kronbladene hvide eller hvidgule, i Spidsen mørkrøde. 6—9. ⊙.

Paa dyrkede Marker og ved Gjærder, sjelden: *J.* i Mængde ved Horsens i Korn- og Kartoffelmarker (Dr. (?) nu forsvunden (2); *Sl.* Haveukrud ved Gram (20), Steengjærder ved Aschau pr. Egernførde, Wyk paa Føhr (16); *Moen* (H.). *

917. **F. officinalis** L. (Læge-J.) H. 749; Drej. n. 703; Hamm. l. c. p. 1, tab. I; F. D. 940; Rchb. l. c. tab. 3, fig. 4454.

Stængelen opret (sjeldnere svag, med snoede Bladstilke); *Bladene* som foreg., men med bredere eller smalere lancetformede, spidse *Lapper; Blomsterstilkene* efter Afblomstringen opret-aabne; *Bægerbladene* ægformede, tilspidsede, 1/3 af Kronens Længde, bredere end Blomsterstilkene; *Frugten* kugleformet, i Spidsen indtrykt, næsten omvendt-nyreformet, knudret-rynket.

Planten lidet blaagraa. Kronbladene mindre end hos foreg., rosenrøde, i Spidsen mørkrøde, de ydre med grøn Midtnerve. 5—8. ⊙. Var. i Henseende til Blomstens Størrelse og Farve, Bægerbladene (hele eller tandede), Lappernes Form o. s. v., og desuden:

β, minor Hamm. l. c. p. 3 (F. offic. *β*, tenuiflora 1 Udg., ikke Fr.). Lapperne budte, Klaserne faablomstrede, med mindre Blomster; Planten mere blaagraa.

γ, floribunda Hamm. (F. officinalis *β*, densiflora Parl.). Bladfligene smalere, Klaserne tætblomstrede; Blomsterne mørkere.

Paa dyrket Jord i Have og Mark alm. — *β*, især ved Gjærder og paa skyggefulde Steder. *γ*, som ved Dyrkningsforsøg i bot. Have er gaaet tilbage til Hovedarten, er funden i *Fyen* ved Veistrup (19).

918. **F. Vaillantii** [Lois. Not. p. 102] (Smalfliget J.) Hamm. l. c. p. 8, tab. II; Rchb. l. c. tab. 1, fig. 4452; H. N. III, 25.

Stængelen svag, meget grenet, med oprette eller klattrende Grene; *Bladene* som foreg., men *Afsnittene* 2—3-fligede, med linieformede, spidse *Flige; Bægerbladene* meget smaae, mange Gange kortere end Kronen, smalere end de efter Afblomstringen oprette eller udspærrede *Smaablomsterstilke; Frugten* kugleformet, i yngre Tilstand med en svag Spids, knudret-rynket.

Hele Planten blaagraa; Kronbladene hvide eller blegrøde, i Spidsen mørkrøde, mindre end hos foreg. 6—8. ⊙.

Paa dyrkede Marker, meget sjelden: *J.* mellem Sæden paa Aagaards Kalkbakker (16).

2. Corydalis. Lærkespore.

a. *Capnoides* DC. Rodstok 0; Stængelen mangebladet; Klaserne modsatte Bladene; 2 Frøblade.

919. **C. claviculata** [DC. Fl. fr. 4, 638] (Klattrende L.) Rchb. l. c. tab. 5, fig. 4457; H. N. XIII, 46; Fumaria L., H. 751; F. D. 340.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* finnede; *Smaabladene* alm. 2—3-koblede med elliptiske eller ovale, heelrandede *Bismaablade*, de yderste omdannede til *Slyngtraade; Dækbladene* æg-lancetformede, lidet længere end de meget korte *Smaablomsterstilke; Griffelen* affaldende.

Bladene meget tynde, paa Underfladen blaagraae. Kronerne smaae, hvide eller bleggule. 6—7. ⊙.

Mellem Buske, især paa fugtig, tørvholdig Grund: *Sj.* Skamstrup (Drej. Herb.), V. for Helsingør mellem Rubus (21)! Klosterriis ved Hornbæk! Horserød Hegn (15), Skovhusene i Gribs Skov nærved Esrom! *Møen* ved Askeby (Olufsen); i *Fyen* ikke sjelden; paa *Halvøens* Østkyst sporadisk: Steenalt Skov (H.), Nebbegaard ved Veile Fjord! Christiansfeld (H.), mellem Drey og Lyksborg (16).

b. *Bulbocapnos* Bernh. Rodstokken knollet; Stængelen faabladet; Klasen endestillet; 1 Frøblad.

aa. Knollen heel, skjældækt, med knippestillede Rodtrævler; ingen Rodblade, men et skedeformet Blad uden Plade ovenfor Stængelens Basis.

920. **C. fabacea** [Pers. Syn. 2, p. 269] (Liden L.) H. 748; Drej. n. 705; T. Fries bot. not. 1854 p. 40; F. D. 1394; Rchb. l. c. tab. 7, fig. 4460; H. N. 30; Fumaria bulbosa β, L.

Bladene dobbelt-trekoblede; *Bismaabladene* 2—3-fligede eller -snitdeelte, med kort braadspidsede eller næsten spidse Flige; *Klasen* kort, faa-, men tætblomstret, før og efter Blomstringen nikkende; *Dækbladene* ægformet-elliptiske, hele, kortere end Blomsterne; *Sporen* næsten ret; *Griffelen* under Blomstringen opstigende; *Kapselen* æg-lancetformet, 3 Gange længere end de oprette *Smaablomsterstilke.*

2—6" høi. Var. (men sjeldent) med indskaarne Dækblade; Kronbladene violetrøde. 4. ♃.

I Løvskove, alm. udbredt. [*

921. **C. pumila** [Host, Fl. austr. 2, p. 304] (Kortstilket L.) T. Fr. l. c. p. 40; Rchb. l. c. fig. 4461; H. N. VIII, 26; C. Halleri H. 749; Drej. n. 706; F. D. 1224; C. Lobelii Tausch.

Bladene som hos foreg., men med bredere og mere budte *Flige; Klasen* tæt, mangeblomstret, opret eller tilsidst nikkende; *Dækbladene* bredt-kileformede, fingerdeelte, af Længde med eller længere end Blomsterne; *Bægerbladene* 0; *Sporen* i Spidsen lidet bøiet; det sporeløse *ydre Kronblad* uden Pukkel ved Grunden; *Griffelen* opstigende; *Kapselen* æg-lancetformet, 3 Gange længere end de tilsidst udadbøiede *Smaablomsterstilke.*

3—8" høi. De ydre Kronblade rødviolette, de indre hvide eller bleggule. 4—5 (idetmindste 8 Dage senere end foreg.). ♃.

β, *latiloba!* (C. grandifolia Mortens. mscr.) Smaabladene og Dækbladenes Flige meget brede, Dækbladene længere end Blomsterne; det sporeløse ydre Kronblad puklet ved Grunden.

I Krat og Løvskove med foreg., men sjeldnere: *Sj.* Egebæksvang (21)! Charlottenlund, Fortunen, Sorgenfri! Bidstrupgaard (20), Dragerup Skov ved Holbæk (15), Asnæs (Smith!); *F.* Hofmansgave (H.); *J.* Haraldslund (1), Ulsund ved Ringkjøbing (16); *Sl.* Haderslev, Nyværk (16); *Loll.* ved Nakskov (Kisky); *Bornh.* Almindingen (20), Almegaard (Hoff), Seiersgaard ved Rønne (Zahrtmann), Ypernestad Fiskerleie, Lindholmsklipperne (Baagøe). *β*, *Falst.* ved Abelvig og Grønsund (14). !*

Anm. I Egebæksvang ved Helsingør har jeg fundet en Form forskjellig fra foreg. ved Blomsterstilkene over halvt saa lange som Kapselen. Om denne hører til *C. laxa* Fr. (mant. 3, 86, T. Fr. l. c. p. 39, H. N. VIII, 25), som beskrives med tætblomstret, nikkende Klase, Dækblade af Blomsternes Længde, Blomsterstilkene næsten saa lange som Kapselen, Sporen ret, Griffelen ikke knæbøiet), kan jeg formedelst Mangel af Blomster-Expl. ikke afgjøre.

922. **C. solida** [Sm. Engl. Fl. 3, p. 353] (Langstilket L.) Fr. mant. 3, 85; S. veg. Sc. 145; T. Fr. l. c. p. 39; H. N. XI, 34; C. digitata Pers., Rchb. l. c. fig. 4462; Fumaria bulbosa *γ*. L. sp. (*α*, Fl. Suec.); Bulbocapnos Halleri Drej. Bot. not. 1842 p. 34.

Bladene som hos foreg., men med smalere *Flige; Klasen* opret, forlænget, mangeblomstret; *Dækbladene* dybt fingerdeelte, kortere end Blomsterne; *Bægerbladene* 0 eller tidligt affaldende; *Sporen* i Spidsen bøiet; det sporeløse ydre *Kronblad* i Spidsen udrandet, med en skarp Kjøl paa Ryggen, som naaer heelt ud til Indskjæringen, ved Grunden puklet; *Griffelen* fra en knæbøiet Basis opstigende; *Smaablomsterstilkene* fine, tilsidst udbøiede, af Længde med den lancetformede *Kapsel.*

3—8" høi. Kronbladene violet-røde, de indre hvide med røde Striber. 4 (tidligere end foreg.). ♃.

I Kratskove meget sjelden: *Sl.* Gram forvildet (A. Rafn)! Husum, Tønning (F. Müll.). *

bb. Knollen tilsidst huul, med spredte Rodtrævler, uden Skjæl; intet skedeformet Blad, men 2—flere fuldt udviklede Blade fra Rodstokken.

923. **C. cava** [Schweigg. & Kört. Fl. erlang. 2, p. 44] (Huulrodet L.) Drej. n. 704; H. N. I, 33; C. bulbosa Pers. H. 747; Rchb. l. c. tab. 8, fig. 4463; Fumaria bulbosa *α*, L. Sp. (*γ*, Fl. Suec.), F. D. 605.

Stængelbladene som hos de foregaaende; *Rodbladene* langstilkede; *Klasen* forlænget, under og efter Afblomstringen opret; *Dækbladene* elliptiske eller ægformede, hele, kortere end Blomsterne; *Bægerbladene* meget smaae, tidligt affaldende; *Sporen* i Spidsen tyk, buekrummet, det sporeløse *ydre Kronblad* i Spidsen udrandet, med en skarp Kjøl paa Ryggen, som ikke naaer til Indskjæringen; *Griffelen* opstigende; *Smaablomsterstilkene* 2—3 Gange kortere end den modne *Kapsel.*

½—1' høi. Kronbladene røde, rødviolette eller hvide. 5. ♃.

I Løvskove paa løs Muldjord, funden i alle Provindser, men i mange Egne ikke alm., hyppigst i Sydsjælland, Fyen og paa de sydlige Øer. ☞

II. Octandria.

3. Polygala. Mælkurt.

924. **P. vulgaris** L. (Almindelig M.) H. 751; Drej. n. 707; F. D. 516; Rchb. ic. crit. I, 52—53; ic. fl. germ. VIII, tab. 1344 fig. 1; H. N. XIV, 32 b.

De nedre Blade elliptiske, *de øvre* længere, lancetformede; *Klaserne* endestillede, mangeblomstrede; *Dækbladene* 3 (det ene større), affaldende ved Afblomstringen; de 2 *større Bægerblade* elliptiske, trenervede, med i Spidsen sammenstødende Nerver, Sidenerverne udadtil forgrenede, med sammenløbende Grene; *Kapselen* omvendt-hjerteformet; kortere og oftest smalere end de større Bægerblade.

6—7. ♃. Var. i Henseende til Blomsternes Størrelse og Farve (blaa, røde og hvide), Bægerbladenes Længde og Brede i Forhold til Kapselen o. s. v. Den meest afvigende Form er:

* *oxyptera* (Rchb. ic. crit. I, 47—49; ic. fl. germ. l. c. fig. 1. *Stænglerne* talrige, nedliggende; *Klasen* ensidig; *de større Bægerblade* smalere end Kapselen.

Hovedarten forekommer meget alm. paa udyrkede Græsmarker, Bakker og solaabne Steder i Skove; * paa Lyngheder og Overdrev ikke sjelden, især paa Halvøen.

925. **P. depressa** [Wenderoth Schrift. d. Ges. z. Marb. p. 1, t. 1] (Spæd M.) Drej. i Krøy. Tidsskr. I, p. 226: Rchb. ic. fl. germ. XVIII, tab. 1347, fig. 1; P. serpyllacea Whe.; P. vulgaris * depressa Fr. Mant. 2; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 405.

Stænglerne talrige, fine, nedliggende, med oftest modsatte Grene; *de nedre Blade* modsatte, bredt elliptiske eller omvendt-ægformede; *Klaserne* faa-(4—6-)blomstrede; fra de øvre Bladhjørner udgaae Blomstergrene, der naae meget høiere end den endestillede Klase (som derved bliver tilsyneladende sidestillet), forøvrigt som foreg.

Ved de lavere og finere Stængler, frisk grønne, noget kjødfulde Blade og faae, men store, smukt blaae Blomster let kjendelig fra foreg. 7—9. ♃.

I Lyngmoser mellem Sphagnum, sjeldnere end foreg. og kun bemærket paa *Halvøen: J.* Vuust i V. Hanherred (Grønlund)! Møgelkjær ved Viborg (Feddersen)! ved Eveldrup (Dr.)! Thorsted pr. Ringkjøbing! *Sl.* Gram (8)! Marieskoven ved Flensborg!

926. **P. amara** L. (Bitter M.) H. 752; Gren. & Godr. fl. Fr. I, p. 196; F. D. 1169; H. N. III, 14; P. uliginosa Rchb. ic. crit. I, 40—41; ic. fl. germ. XVIII, tab. 1348, fig. 2—3.

Rodbladene rosetteformigt samlede, omvendt-ægformede, afrundede, *Stængelbladene* elliptisk-omvendt-ægformede; *Klaserne* endestillede; *Dækbladene* som hos foreg.; de 2 *større Bægerblade* elliptiske eller omvendt-ægformede, trenervede, med neppe sammenstødende Nerver, Sidenerverne udadtil forgrenede, med ikke sammenløbende Grene; *Kapselen* omvendt-hjerteformet, bredere, men lidet kortere end eller af Længde med de større Bægerblade.

Planten lavere, Kronen mindre end hos de foreg., mørkeblaa, sjeldnere blegt mælkeblaa. Bladene af bitter Smag (dette er dog kun i ringe Grad Tilfældet med den sjællandske Plante). 5—6. ♃.

Paa Enge og Kalkbakker, sjelden: *Sj.* Engen V. for Leersøen (mellem Uttersløv Mølle og Lygten)! *J.* Silstrup ved Thisted (Jacobsen)! Blegkilde (M. Vahl), Dybdal og Klarupgaard ved Aalborg (Dr.). [*

III. Decandria.

4. Ulex. Tornblad.

927. **U. europæus** L. (Opret T.) H. 756; Drej. n. 708; F. D. 608.

Grenene udspærrede, stikkende; *Bladene* naaleformede, furede, endende i en stikkende Torn; *Blomsterstilkene* kortere end Bægeret, med 1 smalere Dækblad ved Grunden og 2 bredere, ægformede Dækblade foroven; *Vingerne* længere end Kjølen, lidet kortere end *Fanen; Bægeret* og *Bællen* tilligemed Blomsterstilke og Grene uldhaarede.

4—7' høi Busk. Kronerne gule, langs Kjølens Rand silkehaarede, forøvrigt glatte. 10—11. ♄.

Ved Gjærder, især paa sandig Jordbund, sporadisk og ikke alm.: ***Bornh.*** ved Rønne Citadel! Seiersgaard ved Rønne (Hjorth); ***Sj.*** Fredensborg (Jørg.), Charlottenlund (Dr.); ***Moen*** paa Lilleklint! ***Falst*** ved Bøtø; ***Loll.*** ved Taars pr. Saxkjøbing (5); ***F.*** Gribsvad! Minnendal! Assens (H.), Hindsgavl (28); ***J.*** Thaarupgaard ved Viborg (Drej. Herb.), Steenalt Skov (H.), Randers, Mattrup (16), Rathlousdal (Jørg.), Houer! Veile (H.), Bredstrup (12), N. for Hjerting (16); ***Als*** ved Augustenborg (H.); ***Sl.*** Haderslev (16), Høibjerg ved Arrild (Fabr.-Müller), Aabenraa (Grønlund), Egernførde, Friederichsruhe ved Rendsborg (16), Mildsted ved Husum (F. Müll.), Sylt (F. D.), Føhr (H.). Paa flere af disse Steder synes den oprindelig at være plantet som Hegn. ⚹

5. Genista. Visse.

a. Stængelen tornet af tilspidsede Grene (Blomsterne udvikles af Biknopper ved Siden af de tornede Grene).

928. **G. anglica** L. (Engelsk V.) H. 755; F. D. 619; H. N. XIII, 63.

Bladene lancetformede, tilligemed *Grenene* glatte; *Axelblade* 0; *Dækbladene* bladagtige, længere end Blomsterstilkene; *Bællerne* lancetformede, opblæst-trinde, næsten valseformede, glatte, med 6—10 Frøe.

Kronbladene gule. 5—7. ♄.

Paa Lyngbakker og i Hedemoser: paa *Halvoen**) hyppig; i *Fyen* ved Hindsgavl (12), Middelfart (18), Verringe, Vissenberg (H.). Paa de øvrige Øer ikke bemærket.

929. **G. germanica** L. (Tydsk V.) H. 755; F. D. 1826; H. N. XIII, 64.

Bladene oval-lancetformede, tilligemed *Grenene* haarede af udstaaende Haar; *Axelblade* 0; *Dækbladene* sylformede, kortere end Blomsterstilkene; *Bællerne* rudeformet-elliptiske, fladtrykte, uldhaarede, 3—5-frøede.

Kronbladene gule. 6—7. ♄.

Paa Lyngheder, sjelden og kun funden paa Halvøen: *J.* Nørholm (H.), Tinnet og Vonge i Ø. Nykirke Sogn! *Sl.* Oxenvad (12).

b. Stænglerne tornløse (Blomsterne eller de blomsterbærende Grene udvikles af Hovedknoppen i Bladhjørnerne).

930. **G. tinctoria** L. (Farve-V.) H. 754; F. D. 526; H. N. V, 46.

Stængelen opret, med opstigende *Grene; Bladene* lancetformede, glatte, i Randen svagt haarede; flade; *Axelbladene* smaae, sylformede; *Blomsterne* i Klaser i Spidsen af de enaarige Grene; *Kronbladene* og *Bællen* glatte.

Kronbladene gule. 7—8. ♄.

Paa Lyngheder, Bakker, Græsmarker, ved Veie: alm. paa *Halvøen;* i *Fyen* ved Hindsgavl, Vissenberg (H.)! Mangler paa de øvrige Øer.

931. **G. pilosa** L. (Haaret V.) H. 754; F. D. 1225; H. N. I, 46.

Stænglerne fremliggende eller opstigende, knudrede; *Bladene* omvendt-ægformede, budte, med indrullet Rand, tilligemed *Grenene* tiltrykt-silkehaarede; *Axelbladene* smaae, tandformede; *Blomsterne* enlige eller 2—3 samlede, omgivne af et Bladknippe, spredte eller i afbrudte Klaser langs opad de toaarige Grene; *Fane* og *Kjøl* tilligemed Bællen silkehaarede.

---

*) Hverken denne eller de øvrige Arter af Genista bemærket i Vendsyssel (12).

Kronbladene gule. 5—7. ♄.

Lyngheder og sandige Bakker: paa Halvøen ikke sjelden mod V. og S. Mangler paa Øerne.

6. Cytisus. Guldregn.

† 932. **C. Laburnum** L. (Almindelig G.) Jacq. Fl. austr. tab. 380.

Bladene langstilkede, trekoblede; *Smaabladene* elliptiske, paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede; *Blomsterne* i mangeblomstrede, nedhængende Klaser.

Træ med glat Bark. Kronbladene gule med mørkbrune Striber paa Fanen. 5—6. ♄.

Dyrkes alm. i Haver og stundom i Hegn, forekommer hist og her forvildet, f. Ex. *Sj.* Hornbæks Plantage! Frederiksdals Skov! ***Falst.*** Nykjøbing (Koch).

7. Sarothamnus. Gyvel.

933. **S. scoparius** [Koch Syn. I, 152] (Kost-G.) Drej. n. 709; Spartium scoparium L., H. 752; F. D. 313; Sarothamnus vulgaris Wimm.

Stængelen opret, med riisformede, stive, kantede *Grene; Bladene* trekoblede, (paa de yngre Grene enkelte), med lancetformede, paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede *Smaablade; Blomsterne* 1—2 i Bladhjørnerne; *Bællerne* fladtrykte, randhaarede.

2—3' høi, storblomstret, Kronbladene mørkgule. 5—6. ♄.

Paa Bakker og Lyngheder, alm. paa ***Halvøen*** S. for Limfjorden; paa Øerne sporadisk: ***F.*** Faaborg (H.); ***Falst.*** Bregninge (14), Korselitze, Lindeskoven, Bøtø Fang (Koch); ***Sj.*** omkring Helsingør alm.! Fredensborg (Jørg.), Smidstrup (15), Farum (1), Strandveien ved Charlottenlund! ***Møens*** Lilleklint!

8. Ononis. Krageklo.

934. **O. campestris** [Koch & Ziz Cat. pal. 22] (Strand-K.) Fr. S. Veg. Sc. 162; H. N. X, 44; O. spinosa *β*, L. (tildeels), Koch Syn. II, 173; L. Herb. IX, 166; O. spin. *α*, glomerata Schum. n. 605; H. 757; O. procurrens Drej. n. 711 (ifølge Voxest. og Beskr. for en Deel, ikke Wallr.).

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed de tornede *Grene* ensidigt kirtlet-duunhaaret; *Bladene* enkelte eller trekoblede; *Smaabladene* linie- eller lancetformet-ovale, skarpt saugtakkede, næsten glatte; *Axelbladene* æg-lancetformede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne, de øvre samlede til en Klase; *Bællerne* af Længde med eller længere end Bægeret; *Frøene* 2—4, rupunkterede.

Kronerne rosenrøde med hvid Kjøl. 7—9. ♄.

Paa Strandenge og Marker (hos os kun funden i Nærheden af Havet); i Egnene omkring Østersøen ikke sjelden og især alm. paa de sydlige Øer fra ***Falster*** til ***Ærø!*** Ved Kysterne af Vesterhavet og Bælterne sporadisk: ***Sl.*** Husum (16); ***F.*** Kjerteminde (9); ***Sj.*** Reersø (11), Kalkbrænderiet, Amager, Flaskekroen! I de nordligere Egne (omkring Kattegattet) ikke bemærket.

Anm. Det linneiske Navn O. spinosa er tvivlsomt og for største Delen at henføre til følg. Art, hvorfor jeg med Fries har optaget det ældre Kochske Navn, (for vor Floras Vedkommende vilde Navnet O. littoralis være meest passende). Drej. har (fl. exc. p. 235) sammenblandet Charactererne for denne og følg. Art, hvorfor hans Beskrivelse ikke kan benyttes.

935. **O. repens** L. (Mark-K.) O. arvensis (L., tildeels), Sm. Engl. Fl.; Fr. S. Veg. Sc. p. 162; H. N. X, 46; O. spinosa L. (tildeels), H. 757; Drej. n. 710 (tildeels); F. D. 783? O. procurrens Wallr.

Rodstokken krybende; *Stænglerne* nedliggende eller opstigende, alsidigt haarede af klæbrige Haar; *Grenene* oftest tornede; *Bladene* enkelte eller de nedre trekoblede, *Smaabladene* bredt ovale, saugtakkede, kirtelhaarede, især paa Underfladen; *Axelbladene* bredt ægformede; *Blomsterne* enlige i Bladhjørnerne; *Bællerne* kortere end Bægeret, 2—4-frøede; *Frøene* som hos foreg.

Kronerne som foreg. 7—8. ♄. En meget foranderlig Plante, dens vigtigste Former ere:

β, mitis (O. spinosa *α*, L. Sp. II; H. N. X, 45). Grenene uden Torne, Blomsterne ofte parviis samlede.

γ, spinosissima! Tornene stærke, ofte grenede; Bladene rundagtigt-ovale, tilligemed Blomsterne mindre end hos *α*.

Ved Gjærder, paa Heder og saavel dyrkede som udyrkede Marker, alm. udbredt i Danmerk. *β*, med Hovedarten, sjeldnere; *γ*, paa Sandbakker: *J.* Kollerup N. V. for Aarhuus! *Sj.* Beks Kro ved Tiissø! *Bornh.* Hammershuus (Hamann), Sandvig!

936. **O. hircina** [Jacq. Hort. vind. I, 40, t. 93] (Stinkende K.) Drej. n. 712; F. D. 1584; H. N. X, 47; O. arvensis Retz. (Linn. herb.); H. 758.

Stængelen opret eller opstigende, tilligemed de tornløse *Grene* alsidigt klæbrig-laaden; *Bladene* trekoblede, *Smaabladene* elliptisk-ovale, saugtakkede; *Axelbladene* ægformede; *Blomsterne* parviis i Bladhjørnerne, samlede til Klaser i Spidsen af Stængelen og de øvre Grene; *Bællen* kortere end Bægeret, 4—5-frøet, *Frøene* som hos foreg.

Større i alle Dele end de foreg. Hele Planten stærkt klæbrighaaret, af ubehagelig Lugt. Kronerne som hos foreg. Var. med enkelte Blade. 7. ♄.

Paa høie Enge og ved Gjærder, funden i alle Provindser, men i mange Egne sporadisk og ikke alm. Hyppig paa *Bornh.!* i *Lollands* vestlige Deel! og i *Jyll.* N. for Liimfjorden. |*

9. Anthyllis. Rundbælle.

937. **A. vulneraria** L. (Guul R.) H. 758; Drej. n. 713; F. D. 988; H. N. X, 48; L. Herb. III, 57.

Bladene uligefinnede, *Smaabladene* linieformet-ovale eller elliptiske, Endebladet større end Sidebladene; *Blomsterne* i 2 tæt samlede Hoveder i Spidsen af Stængelen, omgivne af fingerdeelte *Dækblade.*

4—10" høi. $\frac{5}{2}$—7. ♃. Stænglerne og Bladene paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede; Bægeret filtet, var. hvidt, næsten sølvglindsende og (især i Spidsen) rødviolet; Kronerne lysere eller mørkere gule, var.

β, maritima (A. maritima Schweigg.) Høiere, mere grenet og silkehaaret, med 3—4 Blade paa Stængelen og bleggule Blomster.

γ, rubriflora DC. H. N. XIV, 57. Kronerne mørkt høirøde, Stænglerne alm. lavere og mere udstrakte.

Paa tørre, sandige og kalkholdige Marker og Bakker, ved Veie o. s. v. alm. *β*, *J.* Klitterne ved Fjaltring! *Sl.* Klitterne ved Eider-

sted (F. Müll.); *γ*, ***Bornh.*** langs Østkysten fra Bobbe-Aaen til Randkløveskaar (20)!

10. Ornithopus. Fugleklo.

938. **O. perpusillus** L. (Liden F.) H. 772; Drej. n. 735; F. D. 730; H. N. II, 49; L. Herb. II, 40.

Mangestænglet; *Stænglerne* udstrakte; *Bladene* 6—12-parrede med ovale Smaablade; *Blomsterstilkene* længere end Bladene, 2—4-blomstrede; *Ledbællerne* seglformigt krummede, Ledene stribede paalangs.

3—10" høi; Stænglerne fine; Kronerne smaae, hvide med røde Striber. 6—7. ⊙.

Paa tørre, sandige Marker, alm. paa ***Halvøen;*** i ***Fyen*** hist og her i Bakkepartiet fra Middelfart til Svendborg; ***Thorseng*** ved Bregninge! ***Langel.*** mellem Steengade og Tranekjær (12); længere mod Ø. sjelden: *Sj.* Munkebjergby (Lund), Præstø (H.). *

11. Onobrychis. Esparsette.

† 939. **O. sativa** [Lam. Fl. fr. 2, p. 652] (Foder-E.) Drej. p. 242; Hedysarum Onobrychis L., H. 773; F. D. 2243.

Bladene mangeparrede, med elliptisk-ovale eller lancetformede, braadspidsede *Smaablade; Axelbladene* hindeagtige, sammenvoxne og modsatte Bladet, med ægformede, sylspidsede Flige; *Blomsterne* i Klaser; *Bægerrøret* kort, Bægertænderne sylformede (den nedre kortere end de øvrige), længere end Kronens Vinger; *Bællen* omvendt-ægformet, med kjølformet, tornet-tandet Rygsøm.

1—2' høi. Kronerne rosenrøde med mørkere Striber. 6—7. ♃.

Har stundom været dyrket som Fodervæxt, og er derfra forvildet, f. Ex. *Sj.* Kalundborg, Amager (H.), Stevns Klint ved Mandehoved (9); ***Møens*** Klint S. for Graaryg (Lütken); ***Falst.*** Næsgaard (Koch); ***Loll.*** Vesterborg (Nielsen); *Sl.* Egernførde (20). *

12. Astragalus. Astragel.

940. **A. danicus** [Retz. Obs. 2, p. 41] (Dansk A.) A. hypoglottis H. 777; Drej. n. 734; Lge. Haandb. 1 Udg. Nr. 903; H. N. XI, 49; L. Herb. I, 15 (ikke L.); A. arenarius F. D. 614.

Rodstokken grenet, med udstrakte eller opstigende *Stængler; Bladene* 8—12-parrede, *Smaabladene* paa *de nedre* Blade æg-formet-ovale, udrandede, paa *de øvre* lancetformede; *Axelbladene* forneden (omtrent til Midten) sammenvoxne og modsatte Bladet; *Blomsterstilken* længere end det støttende Blad, oventil tilligemed *Dækbladene* og *Bægeret* tiltrykt-haarede af sorte Haar; *Bællerne* æg-hjerteformede, langhaarede, rette og stilkede ved en kort *Frugtholder*, som under Blomstringen er halvt saa lang som Frugtknuden.

Stænglerne 2—6" lange. Kronen blaa eller violet. 6—7. ♃.

Paa Strandenge, Marker og Bakker, især i Nærheden af Havet: i *Sj.* hist og her mod N. og hyppigst omkring Isefjorden fra Roeskilde til Odsherred! i Sydsjæll. og de andre Provindser sparsom: *F.* Hindsholm, Hals ved Hofmansgave, Munkebo Bakke (H.)! *J.* Houer ved Veile (10), Fjedsted Bakker ved Ribe (H.). ✱

Anm. Den hidtil almindelige Mening, at A. danicus Retz. skulde være synonym med *A. hypoglottis* L. kan jeg ikke tiltræde. Den linnéiske A. hypoglottis beskrives nemlig »leguminibus replicatis compressis, acumine reflexo« og siges at ligne meget *A. pentaglottis*, hvilket aldeles ikke passer paa vor Plante. Den angives desuden kun fra Spanien, men *A. danicus*, som voxer i England, Danmark og enkelte Egne af Tydskland, mangler i Frankerig og er efter alle de mig bekjendte Data ikke funden i Spanien. Dersom altsaa denne Plante ikke har været ukjendt af Linné, turde den snarere af ham være indbefattet under *A. arenarius*, idet han angiver denne fra England, hvor den (efter Bab.) ikke findes, og desuden citerer som synonym Raj. Angl. t. 12 f. 3, der aldeles utvivlsomt fremstiller A. danicus.

† 941. **A. Cicer** L. (Rundbællet A.) Jacq. Fl. austr. t. 251; L. Herb. IX, 168.

Stænglerne opstigende; *Bladene* 10—16-parrede, med lancetformet-ovale, kort braadspidsede *Smaablade; Axelbladene* frie, lancetformet-sylspidsede eller de øvre forneden sammenvoxne og modsatte Bladet; *Blomsterstilken* (kortere end det tilsvarende Blad) tilligemed *Dækblade* og *Bæger* tiltrykt-haarede af sorte Haar; *Bællerne* rette, opblæste, æg-hjerteformede, sorthaarede, næsten stilkløse; *Frugtholderen* meget kort eller 0.

1—1½' høi. Kronerne bleggule. 6—7. ♃.

Paa Kjøbenhavns Glacis mellem Nørre- og Vester-Port ved Teglgaardsbroen (26)! formodenlig forvildet. ✱

942. **A. glycyphyllos** L. (Sødbladet A.) H. 775; Drej. n. 733; F. D. 1108.

Stænglerne udstrakte eller opstigende; *Bladene* 5—6-parrede, med rundagtigt-ovale, budte *Smaablade; Axelbladene* frie, ægformede, tilspidsede; *Blomsterstilken* glat, kortere end det støttende Blad; *Bællerne* linieformede, i Gjennemsnit trekantede, glatte, bueformigt krummede, tilsidst sammenslyngede, befæstede til en *Frugtholder*, som under Blomstringen er $^1/_6$ af Frugtknudens Længde.

Planten næsten glat, $1^1/_2$—3' høi. Bladene have en bittersød Smag, omtrent som Lakrits. Kronerne skidengule. 6—7. ♃.

I aabne Skove og Krat, ved Gjærder og Randen af Græsmarker, alm.

† *Phaseolus.* *Bønne.*

† *Ph. multiflorus* [Willd. Sp. 3, p. 1030] (Pralbønne).

Stængelen slyngende; *Smaabladene* ægformede; *Blomsterstilkene* længere end Bladene; *Bællerne* nedhængende, seglformede, rue.

Var. med høirøde og hvide Kroner. Frøene violette med sortagtige Pletter. 7—8. ⊙.

Dyrkes i Haver.

† *Ph. vulgaris* [Savi Mem. 3, p. 14] (Almindelig B.).

Stængelen lidet slyngende; *Smaabladene* ægformede; *Blomsterstilkene* kortere end Bladene; *Bællerne* nedhængende, rette, næsten glatte.

Kronerne hvide eller lila. Frøene mindre end hos foreg., var. i forskjellige Farver. 7—8. Var.

β, nanus (Ph. nanus L.). Stængelen lav, ikke slyngende.

Dyrkes i Haver og paa Marker i flere Afarter.

† *Ph. compressus* [DC. Prodr. II, 392] (Snittebønne).

Stængelen slyngende; *Bællerne* fladtrykte; *Frøene* hvide, større og mere fladtrykte end hos foreg., forøvrigt som denne.

Kronerne hvide. 7—8. ⊙.

Dyrkes alm. i Haver.

13. Vicia. Vikke.

a. *Ervilia.* Griffelen fladtrykt fra Ryggen, i Spidsen svagt men alsidigt haaret.

aa. Axelbladene halvt piil- eller spydformede, næsten heelrandede.

943. **V. Orobus** [DC. Fl. fr. 5, p. 577] (Lyng-V.) Drej. n. 742; H. N. VII, 41; Orobus silvaticus L., H. 763; Vicia cassubica F. D. 98.

Rodstokken kort, uden Udløbere; *Stænglerne* oprette eller opstigende; *Bladene* mangeparrede, endende med en kort Braad; *Smaabladene* æg-lancetformede, braadspidsede; *Blomsterstilken* (tilligemed Klasen) lidet længere end det støttende Blad; *Bællerne* lancetformede, 3—6-frøede, graabrune.

Hele Planten haaret. Kronerne hvide med rødviolette Aarer. 6—7. ♃.

Paa Lyngbakker og i Kratskove', især i Hedeegne: i *Jyll.* hist og her, men ikke alm.; *Sl.* Kolsnap (Grønlund), Frøslev Mølle, Slesvig (16); *Sj.* Roeskilde, Brede Bakker (Dr.), mellem Lyngby og Frederiksdal (Hornem. Herb.) Den har i mange Aar forgjæves været eftersøgt paa de fra Sjælland angivne Voxesteder. *l

944. **V. cassubica** L. (Kassubisk V.) H. 767; Drej. n. 743; F. D. 1395; H. N. III, 40; L. Herb. II, 35.

Rodstokken med krybende *Udløbere; Stænglerne* oprette eller opstigende; *Bladene* mangeparrede, ende med en *Slyngtraad; Smaabladene* linieformet-ovale med bredere Basis, braadspidsede; *Blomsterstilken* lidet kortere end det støttende Blad; *Bællerne* korte, elliptiske, 1—2-frøede, graabrune.

Stænglerne og Bladene, især de nedre, duunhaarede. Kronerne violette med hvidagtig Kjøl. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$.

I Kratskove: hyppig i Almindingen o. fl. St. paa *Bornh.!* ikke sjelden i Kbhvns Omegn! i de andre Egne sporadisk: *Sj.* Jægerspriis (19), Kongsøre Skov i Odsherred (H.); *F.* Lykkesholm (H.); *J.* Agdruplund i Vendsyssel (9), Lundbykrat (H.), Skatskov ved Eveldrup (Dr.); *Sl.* Midsunde (16). l*

bb. Axelbladene halvmaaneformede, tandede.

945. **V. silvatica** L. (Skov-V.) H. 767; Drej. n. 745; F. D. 277.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* 6—8-parrede med en *Slyngtraad; Smaabladene* ægformet-ovale, budte eller svagt udrandede, kort braadspidsede; *Axelbladenes* Tænder langt sylspidsede; *Klaserne* efter Afblomstringen længere end det støttende Blad; *Bællerne* linie-lancetformede, sorte.

Bladene glatte, tynde, smukt grønne. Kronerne hvide med lila Aarer. 7—8. ♃.

I skyggefulde Løvskove, funden i alle Provindser, men sporadisk.

b. *Cracca.* Griffelen fladtrykt fra Siden, i Spidsen alsidigt tæthaaret.

946. **V. Cracca** L. (Muse-V.) H. 768; Drej. n. 744; F. D. 804; L. Herb. VIII, 148.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* 8—10-parrede, med oval-lancetformede, paa begge Flader tiltrykt-silkehaarede *Smaablade; Axelbladene* halvt-spydformede, heelrandede; *Klaserne* mangeblomstrede, paa nikkende *Blomsterstilke* af Længde med eller lidet længere end det støttende Blad; *Bægerets* nedre Tænder kortere end Røret; *Fanens Plade* og *Negl* ligelange, *Vingerne* sammenstødende; *Bællerne* linie-lancetformede, 6—9-frøede, pludseligt sammendragne til en *Frugtholder*, som er kortere end Bægerrøret.

Kronerne blaaagtigt-violette, sjeldent hvide. 6—8. ♃.

β, leptophylla (Fr. Fl. Hall., H. 768). H. N. VII, 42; Smaabladene linie-lancetformede, meget smale.

Ved Gjærder, paa dyrkede Marker og i Kratskove alm. *β*, paa Enge, især ved Stranden, f. Ex. *Sj.* Tryggerød Mose! Vesterfælled! *Falst.* Bøtø Fang (Koch), *Jyll.* Nebbegaard!

947. **V. tenuifolia** [Roth Fl. germ. 1, p. 309] (Tyndbladet V.) Fr. nov. p. 230; H. II, 232; F. D. 2177; H. N. XIII, 61; L. Herb. II, 36.

Stængelen stiv, bugtet mellem Ledene, lidet klattrende; *Bladene* 10—14-parrede; *Smaabladene* linie-lancetformede, paa Underfladen haarede af udstaaende Haar, forøvrigt, ligesom Stængelen, tiltrykt-haarede eller glatte; *Axelbladene* heelrandede,

de nedre halvt-spydformede, de øvre linieformede; *Klaserne* mangeblomstrede, paa oprette *Blomsterstilke*, som ere meget længere end det støttende Blad; de nedre *Bægertænder* kortere end *Røret; Fanens Plade* næsten dobbelt saa lang som *Neglen*, *Vingerne* frastaaende; *Bællen* lancetformet, 6—8-frøet, efterhaanden afsmalnet i en *Frugtholder* af Længde med Bægerrøret.

Høiere end foreg., med større, vellugtende Blomster; Kronerne blaae, Vingerne blegere. 6—8. ♃.

Ved Gjærder og i Krat, sporadisk og ikke alm.: ***Æbelø*** (A. Meyer)! ***F.*** Dalby paa Hindsholm (12), mellem Odense og Skibhuse (19); ***Sj.*** Kulbjerg paa Tudsenæs (15), Strandkanter ligeoverfor Reersø (14), Bognæsgaarden ved Roeskilde! Bidstrupgaard! Ermelundsskoven (Benzon)! Gjerdrup, Basnæs, Borreby (Nielsen); ***Møen*** ved Liselund, Sømark og paa Aborrebjerget! Stege Nor (9); ***Falst.*** Riserup, Blæsbjerg Mølle (Koch), mellem Gundslev og Stubbekjøbing! |*

948. **V. villosa** [Roth l. c. 2, p. 182] (Duunhaaret V.) H. 769 (undt. Voxest.); F. D. 2599; H. N. IV, 61; L. Herb. IX, 167.

Stængelen svag, klattrende; *Bladene* omtrent otteparrede; *Smaabladene* oval-lancetformede, tilligemed Stængelen uldhaarede; *Axelbladene* halvt-spydformede, større end hos de foreg.; *Klaserne* mangeblomstrede, af Længde med eller lidet kortere end det støttende Blad; *de nedre Bægertænder* sylformede, længere end *Røret; Fanens Plade* ½ Gang kortere end *Neglen; Bællerne* rudeformet-elliptiske, fladtrykte, 3—6-frøede, pludseligt sammendragne til en *Frugtholder* af Længde med Bægerrøret.

Kronerne store, blaaagtigt-violette, med blegere Vinger. 6—7. ⊙

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, meget sjelden. De eneste danske Expl. som jeg har seet, ere samlede paa Hasseløen mellem Lolland og Falster (Koch, Lütken)! og ved Vesselsminde N. for Kjøbenhavn (19)! samt paa Marker ved Valby (Heiberg). Den angives af Hornem. fra ***Fyen*** (Einsiedelsborg, Hofmansgave, Svendborg) og ***Møen***, men de Expl. fra det sidstnævnte Voxested, som opbevares i Hornemans Herb., høre til V. tenuifolia, Expl. fra Svendborg til en Form af V. Cracca. |*

c. *Vicia s. s.* Griffelen fladtrykt fra Ryggen, i Spidsen paa Yderfladen skjæghaaret, forøvrigt glat.

aa. Blomsterne i en 3—10-blomstret Klase, Bællerne stilkede. ♃.

949. **V. dumetorum** L. (Krat-V.) H. 766; Drej. n. 746; F. D. 1464; L. Herb. VIII, 147.

Stængelen klattrende, kantet, næsten vinget; *Bladene* faa-(4—5) parrede; *Smaabladene* ægformede, budte med en Braad; *Axelbladene* halvmaaneformede, med sylspidsede Tænder; *Klaserne* 6—10-blomstrede, længere end det støttende Blad; *Bægertænderne* korte, triangelformede, de nedre lidet længere end de øvre.

Glat og frisk grøn. Kronerne mørk-rosenrøde, de modne Bæller guulbrune. 7—8.

I Skove og Krat, sjelden: *Sj.* Esbønderup (H.), Boserup Skov! Ledreborg, Korsør Skov (H.), Basnæs (Nielsen)! *Falst.* mellem Buske i Korselitze Have (Koch); *F.* Maglehøi ved Lykkesholm, Einsiedelsborg (H.), Næsbyhoveds Skov ved Odense! *J.* Lundbykrat (3), Hadsund ved Hobro (9). ☞

950. **V. sepium** L. (Gjærde-V.) H. 771; Drej. n. 739; F. D. 699; L. Herb. VIII, 146.

Rodstokken med *Udløbere; Stænglerne* opstigende og klattrende; *Bladene* 5—8-parrede; Smaabladene oval-ægformede, budte med en Braad, aftage i Størrelse mod Spidsen af Bladet; *Axelbladene* halvt-piilformede, tandede; *Klaserne* 3—5-blomstrede, kortstilkede, meget kortere end det støttende Blad; *Bægertænderne* sylformede, de nedre meget længere end de øvre.

Planten af mat grøn Farve, mere eller mindre haaret; Kronerne skident røde eller violette, sjeldnere hvide. Bællerne ved Modenheden sorte (alm. komme kun 1—2 Bæller i hver Klase til Modenhed). $\frac{5}{2}$—$\frac{7}{1}$.

I Skove og Krat, ved levende Hegn, alm. udbredt.

bb. Blomsterne 1—2, næsten siddende, i Bladhjørnerne. Bællerne stilkløse ɔ: uden Frugtholder. ⊙.

α. Bladene ende med en Slyngtraad; Frøene jævne, runde.

951. **V. sativa** L. (Foder-V.) H. 769; Drej. n. 738; F. D. 522; L. Herb. V, 90.

Bladene 5—7-parrede; *Smaabladene* ovale eller omvendt-ægformede, udrandede med en Braad i Indskjæringen; *Axelbladene* halvmaaneformede, tandet-fligede, med en sort Plet i Spidsen; *Bægertænderne* ligestore, lancet-sylformede, af Længde med *Røret; Bællerne* oprette, flade, duunhaarede; *Frøene* fladtrykt-kugleformede.

Fanen violet, Vingerne røde. 6—7.

Dyrkes som Sædart og forekommer som Ukrud, f. Ex. mellem Ærter.

952. **V. angustifolia** [Roth l. c. I, 310] (Smalbladet V.) H. 770; Drej. n. 737; F. D. 1340; H. N. XII, 56; L. Herb. III, 55.

Bladene 3—5-parrede; *Smaabladene* paa de nedre Blade omvendt-hjerteformede eller ovale og i Spidsen indtrykte med en Braad i Indskjæringen, paa de øvre linieformet-ovale; *Axelbladene* halvt-piilformede, tandet-fligede, med en alm. lysere Plet mod Spidsen; *Bægertænderne* ligestore, sylformede, kortere end *Røret; Bællerne* udstaaende, trind-fladtrykte, i moden Tilstand sorte, næsten glatte; *Frøene* kuglerunde.

Mindre og spædere end foreg. Kronerne smukt og mørkt purpurrøde. 5—6.

β, segetalis (Thuill.) Smaabladene paa de øvre Blade linie-lancetformede.

I Krat, ved Gjærder og paa dyrket Jord alm. — *β*, især mellem Sæden.

β, Bladene ende med en Braad; Frøene tærningformede, rue.

953. **V. lathyroides** L. (Vaar-V.) H. 770; Drej. n. 736; F. D. 58; L. Herb. III, 56; H. N. XIV, 55.

Bladene 2—3 parrede; *Smaabladene* omvendt-hjerteformede eller omvendt-ægformede, i Spidsen udrandede og sædvanligt braadspidsede; *Axelbladene* halvt-piilformede, heelrandede; *Blomsterne* enlige; *Bægertænderne* omtrent ligestore, sylformede, kortere end *Røret; Bællerne* glatte.

Stænglerne 2—4" lange, oftest flere og nedliggende. Paa kraftige Expl. forlænges stundom Braaden i Bladets Spidse og antager Form af en Slyngtraad. Blomsterne smaae, rødviolette. 4—5.

Paa græsklædte Marker og Bakker, især paa sandig Jordbund, ikke sjelden, men ofte overseet paa Grund af dens Lidenhed.

d. *Faba.* Griffelen i Spidsen paa Yderfladen skjæghaaret; Bællen tyk, svampagtig-puklet; Frøene aflange, fladtrykte paa Siderne.

† *V. Faba* L. (Hestebønne). Sturm D. Fl. h. 32; Faba vulgaris Moench.

Bladene 1—3-parrede, ende med en Braad; *Smaabladene* ovale eller elliptiske, budte; *Axelbladene* halvmaaneformede, tandede; *Blomsterne* 2—5 samlede i en kort Klase, meget kortere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore; *Bællen* duunhaaret.

Kronerne hvide med en sort Plet paa Vingerne, Fanen ofte rødlig anløben og med sorte Striber. Bællen ved Modenheden sort, Frøene blegbrune. 6—7. ⊙.

Dyrkes i flere Afarter deels paa Marker som Fodervæxt og deels i Haver (under Navn af valsk Bønne).

14. Ervum. Lindse.

954. **E. hirsutum** L. (Laaden L.) H. 772; F. D. 639; Vicia hirsuta Koch Syn. 1, 191; Drej. n. 740; L. Herb. VIII, 149.

Bladene 6—8-parrede; *Smaabladene* linieformede eller ovallinieformede, afstumpede eller indtrykte med en Braad; *Axelbladene* tandet-fligede; *Blomsterstilkene* 2—6-blomstrede; *Bægertænderne* omtrent ligestore, sylformede, af Længde med eller længere end *Røret; Bællerne* elliptiske, tofrøede, tilligemed Bladene duunhaarede.

Kronerne smaae, blaaagtigt hvide. 5—7. ⊙.

Paa Grøftevolde, tørre Marker og Bakker, mellem Sæden o. s. v., alm.

955. **E. tetraspermum** L. (Tadder-L.) H. 771; F. D. 95; Vicia Moench, Drej. n. 741; L. Herb. IV, 73.

Bladene 3—5-parrede, *Smaabladene* oval-linieformede, budte med en Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede, heelrandede;

Blomsterstilkene 1—2-blomstrede; *Bægertænderne* uligestore, de øvre triangelformede, de nedre sylformede, kortere end Røret; *Bællerne* linieformet-ovale, firefrøede, tilligemed Bladene glatte.

Kronerne lidet større end hos foreg., hvide med lila Fane. 6—7. ⊙.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, ved Gjærder, paa Bakker: sporadisk og hyppigere i de sydlige end i de nordlige Egne af Landet (sjeldnest i Jyll.).

15. Pisum. Ært.

† 956. **P. arvense** L. (Graae Ærter). H. 759; Drej. p. 247; Sturm D. Fl. h. 4.

Bladene 1—3-parrede, med omvendt-ægformet-elliptiske *Smaablade; Axelbladene* halvt hjerteformede, ved Grunden tandede, næsten ligesaa lange som de 1—2-blomstrede *Blomsterstilke;* Kronens *Fane* lila, grønligt stribet, *Vingerne* røde; *Frøene* kantede, graagrønne med brune Punkter. 6—7. ⊙.

Dyrkes som Sædart og forekommer hyppigt som Ukrud mellem anden Sæd, især mellem de alm. Ærter.

† *P. sativum* L. (Gule Æ.) Drej. p. 247.

Kronbladene hvide; *Frøene* kugleformede, gule, forøvrigt som foreg. 6—7. ⊙.

Dyrkes alm. i Mark og Have, forekommer stundom tilfældigt forvildet.

16. Lathyrus. Fladbælle.

a. Kronbladene gule.

957. **L. Aphaca** L. (Bladløs F.) Horn. i Krøy. Tidsskr. 1, 461; F. D. 2245.

Stængelen kantet, uvinget; *Bladene* heelt omdannede til en Slyngtraad (uden Smaablade); *Axelbladene* piilformede, kortere end de enblomstrede, ovenfor Midten leddede *Blomsterstilke; Bægertænderne* linie-lancetformede, næsten ligestore, meget længere end *Røret; Bællen* seglformigt krummet; Frøene jævne.

Hele Planten glat, blaagrøn. 6—7. ⊙.

Paa dyrket Jord meget sjelden: *F.* Dæmningerne ved Næsbyhoveds Skov udentor Odense! (Ikke funden i de senere Aar. Angives af Kyll. fra Falster). *]

958. **L. pratensis** L. (Guul F.) H. 764; Drej. n. 747; F. D. 527; L. Herb. VI, 113.

Stængelen firekantet med uligestore Sider; uvinget; *Bladene* med 1 Par elliptisk-lancetformede, grundnervede *Smaablade* og endende i en grenet Slyngtraad; *Axelbladene* skjævt piilformede; *Blomsterne* i Klase paa en Blomsterstilk som er længere end Bladene; *Bægertænderne* sylformede, uligestore, omtrent ligelange med *Røret; Frøene* jævne.

6—7. ♃. Var. i Henseende til Blomsternes Retning i Klasen (ensidige eller næsten alsidige), Beklædningen (næsten glat, tiltrykt-silkehaaret eller tæt-duunhaaret), Smaabladenes Størrelse o. s. v. (Sml. Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 282).

Ved Gjærder, paa Enge og fugtige Steder i Skove alm. Den stærkt duunhaarede Form (*villosus* Dr.) sjeldnere og især paa høitliggende, solaabne Steder.

b. Kronbladene røde eller violette (undtagelsesviis hvide).

aa. Stængelen kantet uden Vinger.

959. **L. tuberosus** L. (Knollet F.) H. 763; Drej. n. 748; F. D. 1463; H. N. 1, 50.

Rodstokkens Grene knolleformigt opsvulmede; *Stængelen* firekantet; *Bladene* enparrede, *Smaabladene* ovale, budte med en kort Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede, tilspidsede; *Blomsterstilken* meget længere end Bladet; *Klasen* 2—6-blomstret; *Bægertænderne* uligestore: de øvre kort triangelformede, de mellemste æg lancetformede, den nedre sylformet, af Længde med *Røret; Bællerne* glatte, hvælvede; »*Frøene* svagt knudrede, med meget kort Navle.«

Kronerne rosenrøde, vellugtende; Rodknollerne spiselige. 7—8. ♃.

Paa Marker og ved Gjærder, sjelden: *Sj.* Kastelsvolden ved Kjøbenhavn (Schum., 29)! Bidstrupgaard ved Roeskilde. (Paa det sidste Sted, hvor den endnu findes, har den voxet fra ældgammel Tid, da Expl., samlede der, allerede findes i Bursers Herbarium)! [*

960. **L. maritimus** [Fr. Fl. Scan. p. 106] (Strand-Ært). Drej. n. 749; H. N. II, 50; Pisum L., H. 759; F. D. 338; L. Herb. II, 37.

Stængelen trekantet, nedliggende; *Bladene* 4—5-parrede; *Smaabladene* elliptiske eller ovale, budte eller lidet spidse og med en kort Braad, *Axelbladene* spydformede, meget større end hos foreg., *Blomsterstilken* omtrent af Længde med Bladet; *Klasen* 4—8-blomstret; *Bægertænderne* uligestore: de øvre triangelformede, den nedre linie-lancetformet, længere end *Røret; Bællerne* fladtrykte, først duunhaarede, tilsidst glatte; *Frøene* jævne, Navlen omgiver omtrent $^1/_3$ af Frøet.

Planten blaagrøn; Bladstilkene alm. bueformigt tilbagebøiede; Kronerne violetrøde. 7—8. ♃. Var. i Henseende til Smaabladenes Form, Beklædningen (alm. glat, sjeldnere duunhaaret: — *velutinus* Fr.) o. s. v. En meget afvigende Form er

* *acutifolius* Bab. Stænglerne tynde; Bladstilken udstaaende (ikke bøiet); Smaabladene elliptisk-lancetformede, spidse, meget mindre end hos Hovedarten; Bægertænderne længere tilspidsede; den nedre i Spidsen alm. tilbagebøiet.

Ved sandige Strandbredder, ikke alm.: *J.* Løkken (9), Hanstholmen (Dr.), Ringkjøbing (1), Klitter ved Filsø (16); *Sl.* Sylt, Føhr (N.), Amrom (16); *Ære* paa Halen og Dreiet ved Marstal (H.); *Falst.* mellem Tromnæs og Hesnæs! o. fl. Steder langs Kysten af Østersøen (Koch), Bøtø (Benzon); *Sj.* Skjelskør (H.), Nykjøbing, Holbæk (Bursers Herb.); *Bornh.* Hammershuus (19), Hasle (11), Rønne (8)! * *J.* i Klitterne ved Agger (Dr.)! Harboøre (H.), Klitter ved Fjaltring! *Sl.* Nieblum paa Føhr (20).

bb. Stængelen vinget.

961. **L. palustris** L. (Kjær-F.) H. 766; Drej. n. 750; F. D. 399; L. H. II, 38.

Bladene 2—3-parrede, *Smaabladene* lancetformede, spidse eller budte med en Braad; *Axelbladene* halvt-piilformede; *Bladstilken* rendet, med en smal, ophøiet Rand; *Blomsterstilken* længere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore: de øvre kort triangelformede, den nedre lancet-sylformet, lidet kortere end *Røret;* ved et afrundet Indsnit adskilt fra de mellemste; *Griffelen* retvinklet opstigende; *Frøene* jævne, Navlen omgiver omtrent $^1/_4$ af Frøet.

Kronerne violet-blaa. 6—8. ♃. Var. i Henseende til Axelbladenes Størrelse og Smaabladenes Brede (*α*, *latifolius*, med bredt lancetformede eller ovale, *β*, *ensifolius*, med smalt lancetformede, næsten linieformede Smaablade), samt Smaabladenes Antal (Expl. med 1 Par Smaablade fundne i Omegnen af Kbhavn. Koch).

I Moser og paa fugtige Enge, bemærket i alle danske Provindser, men sporadisk og paa flere Steder periodisk forsvindende.

962. **L. silvestris** L. (Skov-F.) H. 765; Drej. n. 751; F. D. 325.

Bladene enparrede; *Smaabladene* lancetformede, tilspidsede i en Braad; *Bladstilken* vinget, med smalere Vinger end Stængelen; *Axelbladene* halvt-piilformede, smalere end Stængelen; *Blomsterstilken* under Blomstringen lidet længere end Bladet; *Bægertænderne* uligestore: de øvre ægformede, sylpidsede, den nedre sylformet, lidet kortere end Røret, adskilt fra de mellemste ved et afrundet Indsnit; *Griffelen* bueformigt opstigende, snoet; *Frøene* jævne, *Navlen* omgivende det halve Frø.

Kronerne rosenrøde, sjeldent hvide. 7—8. ♃. Var. i Henseende til Smaabladenes Brede:

β, *platyphyllus* (Retz.) F. D. 785; L. latifolius H. 765 (ikke L.), Smaabladene elliptiske (3—4″ lange), budte med en Braad eller spidse (ikke tilspidsede); Stængelen bredvinget.

γ, *stenophyllus!* Smaabladene lancet-linieformede, 1½—2″ lange, Stængelens Vinger smalere.

I Kratskove og ved Gjærder ikke sjelden. *β*, *Sj.* Holbæk (27), Kjøge! *Falst.* ved Næsgaard (H); *Loll.* i Strandsandet ved Rødby (Müll. i F. D.); *F.* Krat ved Lunde pr. Odense (18), St. Jørgensgaard (12). *γ*, Tiisvilde (27).

963. **L. heterophyllus** L. (Bredvinget F.) H. N. IV, 62.

Bladene 1—2 parrede; *Smaabladene* lancetformet-elliptiske, spidse eller budte med en Braad; *Bladstilkens* Vinger lige saa brede som Stængelens; *Axelbladene* af Brede med eller bredere end Stængelen; *Bægertænderne* uligestore: de øvre kort triangelformede, den nedre sylformet, længere end *Røret*, ved et skarpt Indsnit adskilt fra de mellemste lancetformede; »*Frøene* knudretrue, *Navlen* neppe ⅓ af Frøets Omkreds«, forøvrigt som foreg.

Bladene paa Underfladen blaagrønne. Kronerne rosenrøde. 7—8. ♃.

Gjærder ved Raahave paa *Loll.* (5)! andre danske Voxesteder ere mig ikke bekjendte. ☞

17. Orobus. Glatbælle.

a. Stængelen vinget.

964. **O. tuberosus** L. (Knollet G.) H. 761; Drej. n. 752; F. D. 781; L. Herb. VIII, 151; Lathyrus macrorrhizus Wimm., Lge. Haandb. 2 Udg. S. 481.

Rodstokken krybende, ved Ledene knolleformigt opsvulmet; *Stængelen* opstigende; *Bladene* 2—3-parrede, med oval-lancetformede *Smaablade; Axelbladene* halvt piilformede, naaende op over det nederste Bladpars Basis.

6—10" høi. Bladene glatte, paa Underfladen glandsløse, blaagraae; Kronerne rødviolette. 5—6. ♃.

β, tenuifolius (Roth). H. N. V, 49. Smaabladene linieformede.

Paa Lyngbakker, i Krat og Skove alm.; ikke bemærket paa *Loll.*, *Falst.*, det sydlige *Fyen* og Smaaøerne (14, 12!). — *β*, meest paa solaabne Steder.

b. Stængelen kantet, uvinget.

965. **O. niger** L. (Sort G.) H. 762; Drej. n. 754; F. D. 1170; L. Herb. VIII, 150; Lathyrus niger Wimm., Lge. l. c. p. 482.

Stængelen opret, grenet; *Bladene* 4—7-parrede; *Smaabladene* ovalt-elliptiske, braadspidsede, paa Underfladen mat blaagraae; *Axelbladene* sylspidsede, de øvre linie-lancetformede, de nedre halvt piilformede, naaende op til det nedre Bladpars Basis.

1—2' høi, glat, bliver sort ved Tørring. Kronerne røde, Fanen med mørkere Aarer. 6—7. ♃.

I Skove og Krat, hist og her i alle Provindser, men ikke alm.

966. **O. vernus** (Vaar-G.) H. 761; Drej. n. 753; F. D. 1226; L. Herb. IV, 74; Lathyrus vernus Wimm.; Lge. l. c.

Stængelen opret, udeelt, forneden firekantet, foroven trekantet: *Bladene* 2—3-parrede; *Smaabladene* ægformede eller elliptiske, tilspidsede, svagt randhaarede, paa Underfladen grønne, glindsende; *Axelbladene* halvt piilformede (større end hos foreg.), ikke naaende til det nedre Bladpar.

½—1' høi. Kronerne røde eller violette, efter Afblomstringen blaaagtig-grønne. 5. ♃.

I skyggefulde Løvskove, funden i alle Provindser, men sporadisk og ikke alm. !*

18. Lotus. Kjællingtand.

967. **L. uliginosus** [Schkuhr Handb. 2, p. 412, t. 211] (Sump-K.) F. D. 1521; H. N. XV, 56; L. corniculatus silvaticus H. 789; L. major Scop., Drej. n. 729; L. Herb. VI, 115.

Stængelen opret, ved Grunden opstigende, huul; *Smaabladene* omvendt-ægformede; *Axelbladene* bredt og skjævt ægformede, budte; *Blomsterne* i et 5—12-blomstret Hoved; *Bægertænderne* sylformede, før Udspringningen tilbagebøiede; Kronens Vinger svagt buede nedadtil, bredere end den jævnt opstigende *Kjøl*.

Bladene paa Underfladen blaagraae, var. glatte og haarede (Blomsterstilkene stundom 1—2-blomstrede). Kronerne gule, blive grønne ved Tørring. 7—8. ♃.

I fugtige Enge og Moser, ved Randen af Kilder og Bække, ikke sjelden paa *Halvøen*, i *Fyen*, *Loll.-Falst.* og det vestlige *Sjæll.*; sparsommere i de nordlige og østlige Egne af Sjæll.

968. **L. corniculatus** L. (Almindelig K.) H. 788; Drej. n. 728; F. D. 991; L. Herb. VI, 114.

Stænglerne fremliggende; *Smaabladene* omvendt-ægformede; *Axelbladene* skjævt ægformet-elliptiske eller halvt-ægformede; *Blomsterhovedet* 4—6-blomstret; *Bægertænderne* fra en ægformet Basis kort sylspidsede, før Udspringningen tiltrykte; *Vingerne* stærkt buede nedadtil, bredere end den retvinklet opstigende *Kjøl*.

Bladene paa Underfladen blaagrønne, Kronerne af Farve som foreg., ofte med Anstrøg af Orange eller Høirødt, blive grønne ved Tørring. 6—7. ♃. Alm. glat eller svagt haaret.

β, *villosus* (Thuill.) Hele Planten graaagtig af en tæt Haarbeklædning.

γ, *carnosus* Pers. H. N. XV, 55. Bladene saftrige.

Paa Græsmarker, Bakker og ved Veie alm. — *β*, paa tørre Bakker og Lyngheder, sjeldnere; *γ*, ved Strandbredder.

969. **L. tenuis** [Kit. i Willd. H. berol. 2, 797] (Smalbladet K.) L. corniculatus angustifolius H. II, 235; F. D. 1995; L. tenuifolius Rchb., H. N. XII, 58; L. Herb. VI, 116.

Stænglerne oprette, opstigende eller nedliggende; *Smaabladene* linie-lancetformede eller linieformede, bredere foroven; *Axelbladene* linie-lancetformede; *Blomsterstilkene* fine, med 3—5 Blomster i Hovedet; *Vingerne* smalere end den retvinklet opstigende *Kjøl*, forøvrigt som foreg., men Stænglerne tyndere og mere grenede.

6—7. ♃.

Paa Strandenge, hist og her paa Øerne. Fra Halvøen er intet Voxested mig bekjendt. *

19. Tetragonolobus. Kantbælle.

970. **T. maritimus** [Roth Fl. germ. I, p. 323] (Strand-K.) Drej. n. 730; L. Herb. VI, 117; Lotus marit. L., H. 788; F. D. 800; H. N. IV, 59; T. siliquosus *β*, maritimus Ser.

Stænglerne fra en træagtig, grenet *Rodstok* opstigende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller rudeformede; *Axelbladene* skjævt ægformede, ved Grunden tilvoxne til Bladstilken; *Blomsterstilken* 2—3 Gange længere end det støttende Blad, med 1 endestillet *Blomst* omgivet af et trekoblet *Dækblad* med linie-lancetformede Smaablade.

Blomsterstilke, Bægertænder og Bladene i Randen og paa Underfladen haarede; Bladene noget kjødfulde, paa Underfladen blaagraae. Kronerne bleggule. 6—7. ♃.

Paa Strandenge: har sin største Udbredelse langs Kysterne af Store Bælt og Østersøen (i det vestlige og sydvestlige Sjæll. samt paa Smaaøerne): *Sj.* Gniben (1), Saltbæk paa Refsnæs (15), Kalundborg (H.), Drosselbjerg, Stillinge (Lund), Øerne og Kongebroen ved Korsør, Skjelskør, Basnæs, Holsteinborg, Fiurendal (H)! ***Bornh.*** Hammeren (Hjorth), mellem Sandvig og Allinge (Hoff), paa en Eng ved Rise (Rafn); Rønne (Hjorth), Randkleven (8)! ***Falst.*** Ourehoved

(Koch); *Loll.* Bjerremark (5); *Ære* ved Marstal (H). Ved de øvrige Have sjelden: *J.* Løkken ved Vesterhavet (H.). ⚑

Anm. Den hos os udelukkende i Nærheden af Stranden forekommende Form er kun ved noget mere kjødfulde Blade forskjellig fra den i det Indre af Europas Fastland voxende Hovedart, *T. siliquosus* (L.), og er neppe engang som Afart at adskille derfra.

20. Medicago. Sneglebælle.

a. *Falcago* Rchb. Bællen opspringende, fladtrykt, seglformigt bøiet eller sneglehuusformigt snoet, i Midten aaben.

971. **M. sativa** L. (Foder-Lucerne). H. 789; Drej. p. 241; F. D. 2244; H. N. VII, 37; L. Herb. V, 91.

Stænglerne oprette; *Smaabladene* ovenfor Midten saugtakkede, i Spidsen udrandede med en Braad, paa de nedre Blade omvendt-ægformede, paa de øvre linieformet-kileformede; *Axelbladene* langt sylspidsede, ved Grunden æg-hjerteformede, tandede; *Blomsterstilken* længere end det støttende Blad, *Blomsterstanden* klaseformet; *Bællen* sneglehuusformigt-snoet, tiltrykt-haaret.

1—1½' høi. Kronerne lila med violette Striber. 7—9. ♃.

Dyrket hist og her som Fodervæxt og, forvildet derfra, findes den nu paa flere Steder som vildvoxende, f Ex. *Bornh.* ved Rabekkegaard (Hoff), *Moen*, *Amager* (H.); *Sj.* Brøndbyøster (19), Glacierne mellem N. og Ø. Port ved Kjøbenhavn! mellem Charlottenlund og Skovshoved (Dr.)! Skovsborg (15), Adelersborg! Kalundborg (H.), Korsør! *Falst.* S. Kirkeby, Uggerløse (Koch), Nykjøbing (19); *F.* Hofmansgave (18), Nyborg Vold (H.); *J.* Aagaards Kalkbakker (16); *Sl.* Sundeved (Nolt). ⚑

972. **M. falcata** L. (Segl-S.) H. 790; Drej. n. 732; F. D. 233; H. N. VII, 40; L. Herb. V, 92.

Stænglerne opstigende; *Smaabladene* linieformet-kileformede; *Axelbladene* æg-lancetformede, sylspidsede, de nedre hindeagtige, tandede; *Klaserne* korte, halvskjærmformede; *Bællen* seglkrummet med concav Bugsøm; forøvrigt som foreg.

½—1½' høi. Kronerne gule. 7—8. ♃.

Paa sandige eller kalkholdige Marker og Bakker, ved Gjærder: paa *Bornh.* alm., i *Sj.* og paa *Moen* hist og her; sjeldnere i de andre Provindser: *F.* ved Nyborg (24); *J.* Aalborg, mellem Grenaa og Scheel, ved Ebeltoft (H.).

b. *Lupulina* Gren. & Godr. Bællen uopspringende, nyreformet, i Spidsen sneglehuusformigt snoet og i Midten lukket, uden Torne.

973. **M. lupulina** L. (Humleagtig S.) H. 791; Drej. n. 731; F. D. 992; L. Herb. IV, 76.

Smaabladene omvendt-ægformede eller omvendt-hjerteformede, indtrykte med en Braad, ovenfor Midten tandede eller næsten heelrandede; *Axelbladene* ægformede, sylspidsede, tandede eller heelrandede; *Blomsterne* i ovale, tæt- og mangeblomstrede Ax; *Bællerne* nætformigt aarede, glatte eller tiltrykt-haarede, snoede i $1^1/_2$ Omgang.

$^1/_4$—1' høi. Kronerne gule, smaae, alm. enfrøede, i moden Tilstand sorte. Ligner en Trifolium af Afdelingen a. 6—9. ⊙.

β, Willdenowiana (Boenn.). Bællerne beklædte med udstaaende, kirtelbærende Haar.

Ved Veie, paa høie Enge og lerede eller kalkholdige Marker, meget alm. — *β*, hist og her, mindre almindelig end Hovedarten.

c. *Spirocarpus* DC. Bællen uopspringende, kredsrund, sneglehuusformigt sammenrullet, beklædt med Torne, som udgaae deels fra Rygsømmen, deels fra en ophøiet Nerve indenfor Randen.

974. **M. minima** [Lam. Dict. 3, p. 636] (Liden S.) H. 791; H. N. 1, 47; M. polymorpha *μ*, minima L., F. D. 211.

Fleerstænglet, med oprette eller opstigende *Stængler; Smaabladene* omvendt-ægformede, mod Spidsen tandede, indtrykte med en Braad; *Axelbladene* ægformede, sylspidsede, heelrandede eller tandede; Blomsterne i et 2—5-blomstret Hoved; *Bællerne* kugleformede, dannede af 3—5 Vindinger uden Længdeaarer, men med 2 Rækker af i Spidsen hagekrummede *Torne.*

2—8" høi. Hele Planten mere eller mindre tæt duunhaaret. Kronerne gule, lidet større end hos foreg. Bællen fra det foreg. Aar, hvoraf Planten er fremspiret, findes alm. fasthæftet til Roden endnu under Blomstringen. 5—6. ⊙.

Paa tørre, især sandige Bakker, sjelden i Danmark: ***Bornh.*** paa Skrænterne langs Stranden fra Boderne til Pythuset! Hammershuus

(H.); *Møen* paa Troldkonehøiene i Borre Sogn (Holst); *Sj.* Refsnæs hist og her paa Sandmarker (15), Skrænterne ved Beks Kro N. for Tiissø! Hyldemarkshusene ved Storebælt (Lund); *F.* Klintebjerg pr. Odense (N. E. Hofm. Bang)! *Samsø* ved Maarup Vig (2). *

† *M. maculata* Willd. Smaabladene omvendt-hjerteformede, bruunplettede, Axelbladene fliget-tandede, Bællen med Længde-aarer og bøiede, ikke hagekrummede Torne.

Findes undertiden forvildet, f. Ex. i flere Aar paa Pladsen udenfor Thorvaldsens Museum! Kastrup Mølle paa Amager (Branth)!

21. Trigonella. Bukkehorn.

975. **T. ornithopodioides** [DC. Fl. fr. IV, p. 50] (Fugleklo-B.) Trifolium L., F. D. 368; Melilotus H. 779; Medicago Fr. Mant. 3, p. 93.

Stænglerne talrige, udstrakte; *Smaabladene* omvendt-hjerteformede, tandet-saugtakkede; *Axelbladene* lancet-sylformede, hindeagtige; *Blomsterstilken* 2—3 blomstret, kortere end det støttende Blad; *Bællen* budt linieformet, svagt seglformet, med convex Bugsøm, rynket paatværs, baaret.

2—5" høi. Kronbladene rødlig-hvide. 7. ⊙.

Meget sjelden: Sandmarker i den nordlige Deel af *Sylt* (F. D.); Østkanten af Christiansø (H.) Paa det sidste Sted søgt forgjæves i de senere Aar. *

22. Melilotus. Steenkløver.

976. **M. alba** [Lam. Dict. 4, p. 63] (Hvid S.) M. vulgaris Willd., H. 779; Drej. n. 725; F. D. 1105; H. N. VI, 35; L. Herb. V, 93.

Stængelen opret, grenet; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller ovale, afskaarne eller budte, fjernt-saugtakkede; *Axelbladene* børsteformede, heelrandede; *Klaserne* forlængede; Kronens *Vinger* og *Kjøl* af lige Længde, kortere end *Fanen; Bællerne* uden Frugtholder, omvendt-ægformede, budte med en Braad, nætformigt rynkede, glatte, 1—2-frøede; *Bugsømmen* budtkjølet.

2—4' høi. Planten har (ligesom de øvrige Arter i Slægten), en stærk og efter Tørringen vedholdende Lugt (omtr. som Trigonella Foenum græcum eller Heracleum). Kronerne hvide, »lugtløse«. De modne Bæller graabrune. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder, Veie, omkring Byer, især i Nærheden af Stranden, sporadisk og ikke alm., men funden i alle Provindser.

977. **M. officinalis** [Willd. Enum. hort. berol. 2 p. 790] (Læge-S.) H. 777; Drej. n. 726; H. N. VI, 32—33; Trifolium Melilot. off. L., F. D. 934; M. macrorrhiza Pers., Koch Syn. II, 182.

Stængelen opret, grenet; *Smaabladene* omvendt-ægformede, budte, de øvre linieformet-ovale eller kileformede, indtrykte, alle fjernt saugtakkede; *Axelbladene* børsteformede; heelrandede; *Klaserne* forlængede; *Fane, Vinger* og *Kjøl* af lige Længde; *Bællerne* ved en kort Frugtholder stilkede, omvendt-ægformede, spidse, med skarp kjølformet *Bugsøm*, nætformigt rynkede og duunhaarede, alm. tofrøede.

2—3' høi. Kronerne gule, »lugtende«. De modne Bæller sorte, meget større end hos de øvrige Arter. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder, Veie og paa Marker ikke sjelden.

978. **M. arvensis** [Wallr. Sched. 391] (Mark-S.) H. N. VI, 34; M. officinalis Lam. dict. 4, p. 63; Koch Syn. II, 182; M. Petitpierreana Rchb.

De nedre Blades Smaablade omvendt-ægformede eller ovale, *de øvre* oval-lancetformede, alle tandet-saugtakkede; *Klaserne* forlængede, mindre tætblomstrede; *Vingerne* kortere end *Fanen*, længere end *Kjølen; Bællerne* kortstilkede, glatte, med budtkjølet *Bugsøm*, rynkede paatværs, forøvrigt som foreg.

1—2' høi. De modne Bæller grønbrune, tilligemed Blomsterne mindre end hos foreg. Kronerne bleggule, sjeldnere hvide, »vellugtende«. 7—9. ⊙.

Paa Marker, sjelden: *J* Ferslev og Scheelsminde ved Aalborg (Branth)! *Sj* Kalundborg (Baagøe)! Marker ved Kjøbenhavns Assistenskirkegaard! *Falst.* ved Korselitze og Karleby (Rasmussen)! Riserup, Bregninge (14), S. Kirkeby, Ourupgaard, Kringelborg (Koch). Den hvidblomstrede Form ved Bagsværd (19). Sandsynligviis indført med fremmed Sæd.

979. **M. dentata** [Pers. Syn. 2, 348] (Strand-S.) H. 778; Drej. n. 727; F. D. 1883; H. N. X, 49; L. Herb. I, 16; Trifolium dentatum Waldst. & Kit. pl. rar. hung. I, p. 41 t. 42 (den første Kilde til Arten).

Stængelen opstigende eller opret, ofte fra Grunden af grenet; *Smaabladene* elliptisk- eller lancetformet ovale, fiint og tæt saugtakkede; *Axelbladene* sylformede med børsteformede Tænder ved Grunden; *Klaserne* kortere og mere tætblomstrede end hos de foreg.; *Vingerne* kortere end *Fanen*, længere end *Kjølen; Bællerne* uden Frugtholder, omvendt-ægformede, svagt rynkede, glatte.

Lavere (1—1½' høi) og finere, med meget mindre Blomster end de foreg. Kronerne gule, de modne Bæller sortbrune. 7—9. ⊙.

Ved lerede og dyndfulde Strandbredder, paa Strandenge, ikke alm. og fornemlig i de sydlige Egne (omkring Bælterne og Østersøen): *Sl.* Haderslev (16); ***Femern; Ærø*** (N.): ***Drejø*** (12); ***F.*** Hofmansgave (1), Koholm ved Svendborg (12); ***Thorseng*** ved Vemmenæs (12); ***Loll.*** Nakskov Færgeland! Flatø i Guldborgsund! ***Falst.*** Vaalse, N. Vedby (Koch), Hesnæs, Nykjøbing, Bøtø (14)! ***Sj.*** Avedøre (26), Flaskekroen ved Kalkovnen! Kastrup paa Amager (Dr.)! Holbæk (15), Reersø (Dr.), Korsør! Skjelskør! ☞

23. Trifolium. Kløver.

a. *Chronosemium* DC. Smaabladenes Sideaarer udeelte; Kronbladene gule, efter Afblomstringen hindeagtigt vedblivende; Vinger og Kjøl bedækkede af den hvælvede og nedadbøiede Fane; Bællen med en Frugtholder.

aa. Axelbladene randhaarede; Griffelen 4—6 Gange kortere end Bællen.

980. **T. filiforme** [L. Sp. pl. 1088, ex descr., loc. nat. et synon. Raj.] (Faablomstret K.) Sm. fl. brit. 1404; E. Bot. 1257; Gren. & Godr. fl. Fr. I, p. 422; T. micranthum Viv.; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 941.

Stænglerne nedliggende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller kileformede, rynket-nervede, i Spidsen svagt tandede og afskaarne eller udrandede, det midterste siddende; *Axelbladene**)

---

*) Axelbladene hos Trifolium-Arterne ere i omtr. deres halve Længde tilvoxne til Bladstilken. Ved Beskrivelsen af disse er her taget Hensyn til de midterste paa Stængelen, da de øvre, (under Blomsterstilkene) ofte have en fra hine meget afvigende Form. Blomster-

elliptiske (bredest paa Midten); *Blomsterstilkene* traadfine, noget bøiede, af Længde med eller lidet længere end det støttende Blad, 3—6-blomstrede; *Fanen* jævn, *Vingerne* oprette.

Stænglerne 2—4" lange. Kronerne bleggule, meget smaae. 6—7. ⨀.

Paa Strandenge, meget sjelden: *J.* Steensballesund ved Horsens (Mygind)! *Loll.* ved Gottesgabe (19), Bjerremark (5)! Fra andre Steder er den mig ikke bekjendt. *)

981. **T. minus** [Sm. Fl. brit. 1403] (Traadstænglet K.) E. Bot. 1256; T. filiforme DC., H. 787; Drej. n. 724; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 942; F. D. 1707; H. N. II, 48 og IX, 54; L. Herb. I, 20 (ikke L.); T. procumbens L. Sp. (tildeels), Gren. & Godr. l. c. 423.

Stænglerne nedliggende eller opstigende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller omvendt-hjerteformede, i Spidsen svagt tandede og udrandede. det midterste stilket; *Axelbladene* ægformede; *Blomsterstilkene* fine, længere end Bladene, med 8—12-blomstrede, noget fladtrykte Hoveder; *Fanen* utydeligt stribet, *Vingerne* oprette.

Stænglerne 3—10" lange; Kronerne lysgule, visnede blegbrune. 5—8. ⨀.

Paa Græsmarker, tørre Enge, Bakker o. s. v. alm. udbredt.

982. **T. procumbens** [L. Fl. Suec. (excl. syn. Raj.); Sm. Fl. brit. 792] (Udstrakt K.) H. 787; Drej. n. 723; F. D. 796; H. N. IX, 53; L. Herb. IV, 78; T. agrarium Poll., Gren. & Godr. l. c. 423 (ikke L.).

Stænglerne opstigende eller udstrakte, med udstaaende Grene, *Smaabladene* omvendt-ægformede eller omvendt-hjerteformede, ophøiet-nervede, fra Spidsen til Midten tandede, udrandede, det midterste stilket; *Axelbladene* halvt-ægformede; *Blomsterstilkene* rette, udstaaende, alm. længere end Bladene,

---

standen er hos alle Arterne for Enheds Skyld og fordi en skarp Grændse er vanskelig at drage, benævnt et Hoved, skjøndt den hos nogle Arter ved Axens Forlængelse strængt taget er et Ax (f. Ex. Nr. 988), hos andre (f. Ex. Nr. 984—86) en Skjærm.

med halvkugleformede, tilsidst ovale, tæt- og mangeblomstrede Hoveder; *Fanen* med ophøiede Striber, dobbelt saa lang som Bællen; *Vingerne* udstaaende.

Hovederne meget større end hos foreg., mindre end hos følg. Kronerne smukt gule, i visnet Tilstand blegbrune. 6—8. ☉. Var. i Henseende til Stænglernes Længde, Beklædning (glat eller duunhaaret), og

β, *campestre* Schreb. (*α*, majus Koch Syn.) Stænglerne næsten oprette, Blomsterstilkene af Længde med Bladene. Kronen mørkere guul.

Ved Veie, paa Marker o. s. v. alm. *β*, med Hovedarten sjeldnere.

bb. Axelbladene glatte; Griffelen omtrent af Længde med Bællen.

983. **T. agrarium** L. (Humle-K.) H. 786; Drej. n. 722; F. D. 558; H. N. IX, 52; L. Herb. I, 19; T. aureum Poll., Gren. & Godr. l. c.

Stængler og *Grene* oprette; *Smaabladene* rudeformet-omvendt-ægformede, ophøiet-nervede, fra Midten til Spidsen tandede, afskaarne eller svagt-udrandede, alle siddende; *Axelbladene* lancetformede, sylspidsede, af Længde med Bladstilken; *Blomsterhovederne* først halvkugleformede, tilsidst ovale; *Fanen* med ophøiede Striber, dobbelt saa lang som Bællen; *Vingerne* udstaaende.

½—1' høi, bleggrøn. Kronerne smukt guldgule, tilsidst blegbrune. 7—9. ☉.

β, *brevipes* Drej. Grenene opret aabne, Smaabladene oval-lancetformede, Blomsterstilkene kortere end det støttende Blad.

Ved Veie og paa Græsmarker: i det nordøstlige *Sjæll.* hist og her, sjeldnere i de andre Egne af Landet: *Sj.* Holbæk (15), Gyrstinge! Borød ved Sorø! Magleby paa Stevns (5); *Falst.* Halskov Vænge (Lütken); *Loll.* Mageltving (Rasm.); *F.* Skovlyst ved Svendborg (19), Kirkeby (12), Trolleborg! *J.* Ugilt i Vendsyssel (Grønlund); *Sl* Rødding, Husum (16). — *β*, ved Teglbrænderiet mellem Farum og Slangerup (16). |*

Anm. 1. T. spadiceum L. (H. 786; H. N. III, 37) adskilt fra foreg. ved de øvre Blade modsatte, Bægertænderne langhaarede, Blomsterne tilsidst sodfarvede, er ikke hidtil funden i vor Flora, men derimod i Holsteen.

Anm. 2. Da de Linneiske Skjelnemærker ikke ere de samme som nu benyttes til Adskillelsen af de 4 foreg. Arter, og efterat de

fleste Forff. ere enige i at ansee den under Nr. 980 opførte som en egen Art, er der yttret Tvivl om Anvendelsen af de linneiske Navne T. agrarium, procumbens og filiforme. *Trifol. agrarium* L synes baade ifølge Linnés Beskrivelse, de anførte Synonymer og ifølge Expl. i Linnés Herbarium (cf. C. Hartm. i Vet. Ac handl. 1851, p. 287) utvivlsomt at være den med dette Navn hidtil almindelig benævnte Art, og til den foreslaaede Forandring i Navnet for denne Art forekommer der mig ikke at være nogensomhelst Grund. Linnés *T. filiforme* synes ganske at stemme overeens med *T. micranthum* Viv., saavel naar der tages Hensyn til Beskr. (»planta vix spithamæa profert pedunculos vix capillo aut seta equina crassiores et in capitulis tantum 3 v. 5 flosculos distinctos, magis manifeste pedicellatos« etc.) som til Synonymer (Raj. Angl. t. 14 f. 4); den angives desuden kun fra England, men *T. minus* Sm., som førend Adskillelsen af T. micranthum almindelig antoges for T. filiforme L. er ikke sjelden i Norden og kunde neppe være ubekjendt for Linné. Grunden til den indtraadte Usikkerhed i Nomenclaturen synes at være den, at Linné har indbefattet under Navnet *T. procumbens* baade T. minus Sm. og den Art, som almindelig tillægges Navnet procumbens. Men da det er vanskeligt, om ikke umuligt, at udfinde hvilken af de 2 Arter Linné oprindelig har tænkt paa ved det formeentlig collective Navn, har jeg beholdt dette for den som Traditionen har tillagt det, og derimod anvendt Smiths Navn T. minus, som ikke er Tvivl underkastet, for den anden Art.

b. Smaabladenes Sideaarer grenede; Bællen uden Frugtholder; Kronbladene hvide eller røde.

aa. Blomsterne forsynede med Dækblade; Bægerets Svælg nøgent; Griffelen jævnt bøiet, opstigende.

* *Trifoliastrum* DC. Blomsterne stilkede; Bægerets Rør ikke opblæst.

984. **T. montanum** L. (Bjerg-K.) H. 785; Drej. n. 714; F. D. 1172.

Stængelen opret eller opstigende; *Smaabladene* lancetformede, spidse, med talrige og fremspringende Aarer mod Randen, skarpt og hvast saugtakkede; *Axelbladene* lancet-sylformede, jævnt og langt tilspidsede; *Blomsterhovedet* tæt, før Udspringningen fladtrykt, under Blomstringen kugleformet, tilsidst ovalt, paa Blomsterstilke fra de øvre Bladhjørner; *Smaablomsterstilkene* 1/3 af Bægerrørets Længde, efter Afblomstringen tilbagebøiede; *Bægertænderne* sylformede, de to øvre kortere end den nedre; »*Bællen* enfrøet«.

Rodstokken tyk, træagtig. Stængelen, de yngre Blades Underflade og Bægeret haarede. Kronen hvid. 7. ♃.

Paa Græsmarker og Bakker, sjelden: ***Bornh.*** mellem Aakirkeby og Limensgade! Arnager (H.), Ringeby (Hamann); *Sj.* Nymølle (26), en Høi bag Flaskekroen (Dr.), Ø. for Flaskekroen 1863 (14), mellem Skillingskroen og Kjøge Kro (M. Vahl i F. D.). |*

985. **T. hybridum** L. (Fladhoved-K.) H. 779; F. D. 1706; H. N. VII, 36; L. Herb. VIII, 152.

Stængelen opstigende eller opret; *Smaabladene* ovale eller rudeformet-omvendt-ægformede, budte, med ophøiede Aarer i Randen, fiint og mere eller mindre tæt saugtakkede; *Axelbladene* æg-lancetformede, jævnt sylspidsede, stribede; *Blomsterhovedet* rundagtigt, efter Afblomstringen fladtrykt, paa Blomsterstilke fra de øvre Bladhjørner; *Smaablomsterstilkene* efter Afblomstringen tilbageboiede, de indre 2—3 Gange længere end Bægerrøret; *Bægeret* randhaaret; *Tænderne* sylformede, de 2 øvre lidet længere end den nedre; »*Bællen* tofrøet«.

Hele Planten glat. Kronen først hvid, senere smukt rosenrød. 7—8. ♃.

Paa Græsmarker, ikke almindelig og maaskee fra først af indført med fremmed Sæd: *Sj.* Marianelund ved Gurre, Tikjøb! Bringe, Herløv (14), Strandbredder ved Kalkbrænderiet! Marker bag Flaskekroen! Roholte i Sydsjælland! Bredderne af Sorø Sø! ***Falst.*** Riserup, Næsgaard (14), Korselitze (Koch); ***F.*** Midskov paa Hindsholm! Ollerup, Sørup (12); ***J.*** Ørnsø ved Silkeborg (12), Horsens (16); ***Sl.*** Flensborg (16), Huusby i Angel! Kappel (Lund), Slesvig (Esmarch). |*

986. **T. repens** L. (Hvid K.) H. 780; Drej. n. 715; F. D. 990; L. Herb. V, 96.

Stængelen krybende; *Smaabladene* kredsrund-ovale eller omvendt-ægformede, skarpt og tæt saugtakkede, budte eller udrandede; *Axelbladene* hindeagtige, æg-lancetformede, pludseligt tilspidsede; *Blomsterhovedet* først fladtrykt, siden rundagtigt, paa meget lange Blomsterstilke fra Bladhjørnerne, de indre *Smaablomsterstilke* af Længde med Bægerrøret; *Bægertænderne* glatte, lancetformede, de 2 øvre længere, tilsidst tilbageboiede; *Bællen* 3—4-frøet; *Kronbladene* hvide, tilsidst ofte kjødfarvede, forøvrigt som foreg.

Blad- og Blomsterstilke undertiden duunhaarede, Planten forøvrigt glat; Bladene have ofte en bleg eller bruun, halvmaaneformet Plet paa Midten. 6—8. ♃. En Misdannelse (◁ *phyllanthum!*) med Bæger-

blade og Frugtknuder omdannede til Blade, de øvrige Blomsterdele mere eller mindre forvandlede, forekommer ikke sjeldent, og især i fugtige Sommere.

Paa Enge og Græsmarker, overalt alm.

** *Fragarioides.* Blomsterne siddende (i Hoved); Bægerrørets Rygside med de 2 øvre Tænder efter Blomstringen hindeagtigt-opblæst.

987. **T. fragiferum** L. (Jordbær-K.) H. 785; Drej. n. 716; F. D. 1042; H. N. XI, 50; L. Herb. V, 97.

Stængelen krybende; *Smaabladene* omvendt-ægformede eller ovale, budte eller udrandede, mod Randen ophøiet-nervede, tæt og skarpt saugtakkede; *Axelbladene* hindeagtige, forneden rørformigt sammenvoxne, fra en lancetformet Basis langt sylspidsede; *Blomsterhovedet* paa en meget lang Blomsterstilk fra Bladhjørnerne, under og efter Blomstringen kugleformet, omgivet af et mangebladet *Svøb* af Bægerets Længde; *Bægerets* øvre, opblæste Deel nætformigt-rynket, haaret; *Bællen* 1—2-frøet.

Glat eller svagt haaret. Kronen kjødfarvet. 7—8. ♃.

Paa Strandenge alm., sjeldnere ved Bredden af Færskvandssøer og ved Veie inde i Landet, f. Ex. *Sj.* Leersøen! alm mellem Glostrup og Herstedøster (12), Tjustrup Sø, Sorø, Tiis Sø! Slagelse, Flakkebjerg (Nielsen).

† *T. resupinatum* L. (Omvendt K.) (Sturm D. Fl. h. 16).

Stænglerne grenede, med nedliggende eller opstigende *Grene; Smaabladene* rudeformet-elliptiske eller omvendt-ægformede, saugtakkede; *Blomsterhovedet* fladtrykt, efter Afblomstringen kugleformet, med 10—12-deelt, meget kort *Svøb;* opadvendte *Blomster;* Kronen rosenrød, vellugtende, forøvrigt som foreg. 7—9. ⊙.

Er oprindelig indført fra Italien med Hø, der havde tjent til Indpakning af Thorvaldsens Arbeider; har siden den Tid i flere Aar voxet i Mængde paa Pladserne omkring Thorvaldsens Museum og er senere funden ved Kastrup Mølle paa Amager (Branth).

bb. Blomsterne uden Dækblade, siddende (i Hoved); Griffelen i Spidsen hagekrummet.

* *Lagopus.* Hovederne deels endestillede, deels sidestillede (fra Bladhjørnerne); Kronen omtr. af Bægerets Længde, blegrød eller hvid. ⊙.

988. **T. arvense** L. (Hare-K.) H. 783; Drej. n. 717; F. D. 724; L. Herb. I, 18.

Stængelen opret, med oprette eller udspilede *Grene; Smaabladene* linieformet-kileformede, i Spidsen udrandede, utydeligt tandede; *Axelbladene* hindeagtige, stribede, den frie Deel børsteformet; *Blomsterhovederne* ovale, tilsidst valseformede, ved en Blomsterstilk fjernede fra det støttende Blad; *Bægeret* tæt laadent, uden ophøiet Ring i Svælget, *Tænderne* børsteformede, næsten ligestore, længere end Røret og Kronen.

Hele Planten blødhaaret, Axet graaagtigt af de tæthaarede Bægere; Kronen meget liden, hvidagtigt-kjødfarvet. 7—8.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker alm. udbredt.

989. **T. striatum** L. (Stribet K.) H. 784; Drej. n. 721; F. D. 1171; H. N. XV, 54; L. Herb. VI, 118.

Stængelen opstigende eller opret; *Smaabladene* paa de nedre Blade omvendt-hjerteformede, paa de øvre omvendt-ægformede eller kileformede, ovenfor Midten svagt saugtakkede; *Axelbladene* stribede, ægformede, den frie Deel triangelformet, pludseligt syldspidset; *Blomsterhovederne* ægformede eller ovale, stilkløse (ɔ: tæt omgivne af det støttende Blad); *Bægerrøret* tæt uldhaaret; *Svælget* indsnøret af en bruskagtig Ring; *Tænderne* braadspidsede, mod Spidsen næsten glatte, tilsidst udstaaende, (den nedre længere end de øvrige), kortere end Røret og af Længde med eller lidet kortere end Kronen.

Planten haaret. Kronen blegrød. 6—7.

β, strictum Drej. Stængelen rank, Smaabladene rudeformet-elliptiske.

Paa dyrkede og udyrkede Marker, saavel paa Leer- som Sandgrund, ikke sjelden: hyppigst paa *Halvøens Østkyst*, i *Fyen* og *sydl.* og *vestl. Sjæll.* — *β*, paa Marken mellem Charlottenlund og Øresundet (Dr.), Mannehøiene paa Møen (17). ⚵

** *Eutriphyllum* DC. Alle Blomsterhovederne endestillede, (i Spidsen af Hovedstængelen og Grenene); Kronen meget længere end Bægeret, purpurrød (undtagelsesviis hvid). ♃.

990. **T. pratense** L. (Rød K.) H. 781; Drej. n. 719; F. D. 989; L. Herb. V, 94.

Stængelen opstigende, udeelt eller grenet, med rette *Ledstykker; Smaabladene* ovale eller omvendt-ægformede, heelrandede eller svagt tandede, i Spidsen indtrykte eller budte med en Braad; *Axelbladenes* frie Deel ægformet, pludseligt tilspidset i en børsteformet Spids; *Blomsterhovederne* enlige eller 2 samlede, tæt omgivne af det støttende Blad; *Bægerrøret* tinervet, duunhaaret, *Svælget* indsnøret af en bruskagtig, haaret Ring, *Tænderne* randhaarede, de 4 øvre omtrent ligestore, lidet kortere end Røret, den nedre lidet længere end Røret, ikke naaende op til Vingerne; *Bællen* opspringende paatværs.

Bladene have alm. en halvmaaneformet Plet paa Midten. Kronen rosenrød, sjeldnere hvid. 5—9.

β, *sativum* Schreb. Større i alle Dele og mere grenet; Blomsterhovedet stundom ved en Stilk fjernet fra det støttende Blad.

γ, *parviflorum* Bab. Blomsterhovederne aflange, ved en Stilk fjernede fra det støttende Blad, Blomsterne stilkede, mindre end hos Hovedarten; Bægertænderne af Længde med eller længere end Kronen.

Paa Enge og Græsmarker, alm. vildvoxende og dyrket som Fodervæxt (*β*) over hele Landet. *γ*, (en meget afvigende Form) sjeldnere: *Sj.* Hellebæks Teglværk! Grøndal og Lundehuusmosen ved Kbhavn! Hjortenæs ved Sorø! *F.* Nielstrup (12).

991. **T. medium** L. (Bugtet K.) H. 782; Drej. n. 718; F. D. 662 (T. alpestre) og 1273; L. Herb. V, 95; T. flexuosum Jacq.

Stængelen grenet, med zigzagbøiede *Ledstykker ; Smaabladene* elliptiske eller lancetformede, mod Randen mangegrenet-nervede og heelrandede eller utydeligt saugtakkede; *Axelbladenes* frie Deel lancetformet, jævnt sylspidset; *Blomsterhovederne* enlige, mod Blomstringen ved en Stilk fjernede fra det støttende Blad;

Bægerrøret næsten glat; *Svælget* med en Haarkrands; *Bællen* opspringende paalangs, forøvrigt som foreg.

Kronen mørk rosenrød eller violetrød. Hovederne alm. større, men mindre tætblomstrede end hos foreg. og følg. 6—7.

β, *strictum* Hartm. Stængelen mere rank, Bladene mere duunhaarede.

Paa Græsmarker, Bakker, ved Veie og i Randen af Skove alm. udbredt. — *β*, i Skygge.

992. **T. alpestre** L. (Skov-K.) H. 783; Drej. n. 720; H. N. XIII, 62, L. Herb. I, 17.

Stængelen rank-opret, alm. udeelt, med rette *Ledstykker; Smaabladene* smalt lancetformede, mod Randen fiint- og mangegrenet-nervede, Nerverne udløbende i hvasse, men meget korte Takker; *Axelbladenes* frie Deel sylformet, jævnt tilspidset i en lang, børsteformet Spids; *Blomsterhovederne* ofte 2 samlede, tæt omgivne af det beskyttende Blad; *Bægerrøret* tyvenervet, uldhaaret, de 4 øvre *Tænder* omtrent ligestore, lidet kortere end Røret, den nedre næsten dobbelt saa lang som Røret; forøvrigt som foreg.

Kronen rosenrød, sjeldnere hvid med rød Kjøl. 6—7.

I høitliggende Skove temmelig sjelden: *Sj.* Ledreborg! Boserup! Bidstrupgaard! Hvedstrup (8), Slangerup (H.), mellem Søsum og Knardrup, Ballerup, Jonstrup (14), Hareskoven, Fredriksdal (H.), Nymølle! Kjøge Aas (9)! *J.* i Aalborg-Egnen (12), Aarslev (H.). ☞

18de Klasse. Polyadelphia (Fleerknippede).

1. Orden. Polyandria (Mangehannede).

1. **Hypéricum** L. Bæger og Krone fembladede; Støvtraadene ved Grunden sammenvoxne i 3 Bundter; 3 Grifler; Frugten en treklappet Kapsel. (N. F. Hypericineæ). *)

---

*) Alle vore Arter af denne Slægt have modsatte, mere eller mindre gjennemsigtigt punkterede Blade og gule Kronblade, som ofte

I. Polyandria.

1. Hypericum. Perikon.

a. Stængelen fladtrykt-tveægget.

993. **H. humifusum** L. (Liggende P.) H. 795; Drej. n. 755; F. D. 141; Rchb. ic. fl. germ. VI, fig. 5176; H. N. I, 35.

Stænglerne talrige, nedliggende; *Bladene* ovale, med gjennemsigtige Punkter i Midten og spredte sorte Kirtler mod Randen; *Blomsterne* i en faablomstret Qvast; *Bægerbladene* heelrandede eller fjernt-tandede, med sorte Punkter mod Randen paa Underfladen, de tre oval-linieformede, budte med en Braad, de to kortere, lancetformede; *Støvdragerne* 15—20; *Grifterne* kortere end Kapselen.

Stænglerne fine, 2—6" lange (den mindste danske Art). Blomsterne aabne sig kun i Solskin. 6—8. ♃.

Paa Bakker og tørre Marker, ikke sjelden i de fleste Egne af Landet. *

994. **H. perforatum** L. (Prikbladet P.) H. 794; Drej. n. 756; F. D. 1043; Rchb. l. c. fig. 5177.

Stængelen opret; *Bladene* elliptiske eller ovale, med talrige gjennemsigtige Punkter og faae sorte Kirtler; *Blomsterne* i rigtblomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bægerbladene* ligestore, lancetformede, spidse, heelrandede eller i Spidsen svagt tandede, med sorte Punkter paa Underfladen; *Støvdragerne* ∞; *Grifterne* længere end Kapselen.

1—2' høi. Kronbladene med sorte Punkter og Streger i Randen. 7—8. ♃.

β, angustifolium Gaud. Bladene linieformede, med færre sorte Punkter.

---

tilligemed Blade og Bægerblade ere forsynede med sorte Kirtler. Den alm. Adskillelse i Arter med eller uden Kirtler i Randen af Bægerbladene er ikke heldig, da idetmindste H. humifusum alm. har sorte Kirtler i Randen, uagtet den angives uden disse, og Forskjellen saaledes ikke er skarp.

Ved Randen af Veie, paa Diger, Græsmarker o. s. v. meget alm., ogsaa i Hedeegne. -- *β*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Brede Bakker! ***Falst.*** Korselitze Skov (Koch); ***Loll.*** ved Steensgaard (19); ***Bornh.*** Hammershuus (Baagøe).

b. Stængelen firekantet.

995. **H. quadrangulum** L. [Fr. Nov. p. 237] (Firekantet P.) H. N. XI, 37; Rchb. l. c. fig. 5178; H. dubium Leers, H. 794; H. tetragonum (Fr.) Drej. n. 758.

Stængelen opret, skarpt firekantet, uvinget; *Bladene* ovale, budte, med faae (eller ingen) gjennemsigtige Punkter og sorte Kirtler: *Blomsterstanden* en Top, dannet af faablomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og de øvre Grene; *Bægerbladene* ægformet-ovale, budte, heelrandede, under Blomstringen udstaaende; *Kronbladene* elliptisk-ovale, budte, med talrige sorte Punkter.

1—2′ høi. 7—8. ♃.

Ved Veie, paa Græsmarker og tørre Enge alm.

996. **H. tetrapterum** [Fr. Nov. p. 236] (Firevinget P.) Drej. n. 757; Rchb. l. c. fig. 5179; H. N. VII, 29; H. quadrangulum H. 793; F. D. 640.

Stængelen opret, firekantet-vinget; *Bladene* ovale, budte, med talrige gjennemsigtige Punkter og en Række af sorte Kirtler mod Randen; *Blomsterstanden* en tæt Halvskjærm, dannet af mangeblomstrede Qvaster fra Spidsen af Stængelen og de øverste Grene; *Bægerbladene* lancetformede, tilspidsede, heelrandede, under Blomstringen oprette, efter samme i Spidsen tilbagebøiede; *Kronbladene* lancetformede, med faae (eller ingen) røde Punkter.

Stængelen 1—2′ høi, ofte rødlig. Kronbladene blegere gule og mindre end hos foreg. 7—8. ♃.

Ved Bredderne af Aaer, Kilder og Grøfter: ikke sjelden paa ***Halvøens*** Østkyst, ***Fyen*** og ***de sydlige Øer*** (***Bornh.*** indbefattet), i ***Sjæll.*** og det nordlige og vestlige ***Jyll.*** *

c. Stængelen trind.

997. **H. montanum** L. (Bjerg-P.) H. 795; Drej. n. 760; F. D. 173; Rchb. l. c. fig. 5187.

Stængelen opret; *Bladene* siddende, ægformede eller ovale, de øvre med, de nedre uden gjennemsigtige Punkter; *Blomsterne* i Halvskjærm eller kort Klase, dannet af tæt-, men faablomstrede *Qvaster; Bægerbladene* lancetformede, spidse, med stilkede, sorte Kirtler i Randen; *Frøene* valseformede, under Lupen fiint punkterede.

1—2' høi. Bladene glatte, ofte paa Underfladen rue, var. bredere og smalere, spidse og budte. 7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat, funden i alle Provindser (med Undtagelse af Lolland og Falster), men sparsom og sporadisk.

998. **H. pulchrum** L. (Smuk P.) H. 796; Drej. n. 759; F. D. 75; Rchb. l. c. fig. 5185; H. N. VII, 30.

Stængelen opret; *Bladene* budte, i Randen tilbagerullede, gjennemsigtigt-punkterede; *Stængelbladene* æg-hjerteformede, siddende og omfattende; Bladene paa Grenene ovale, meget kortstilkede; *Blomsterne* i en forlænget Klase, dannet af faablomstrede Qvaster; *Bægerbladene* omvendt-ægformede, budte, med sorte, utydeligt stilkede Kirtler i Randen; *Frøene* valseformede, svagt halvmaaneformigt bøiede, under Lupen fiint punkterede.

Stængelen 1—1½' høi, ofte rødligt anløben; Bladene glatte, paa Underfladen blaagraae. Kronbladene smukt gule med sorte Kirtler i Randen og alm. brandgule Striber i Spidsen. 7—8. ♃.

I høie Skove og paa Lyngbakker: alm. paa ***Halvøen;*** paa Øerne sjelden: ***F.*** Hindsgavl (12), Svanninge Bakker, Hvidkilde (H.); ***Møens*** Klint (H.); ***Sj.*** Helsingør (!), alm. ved Hellebæk, Tikjøb! Krogenberg Hegn (Weilbach), Frederiksberg (Dr.)! ***Bornh.*** i Almindingen!

999. **H. hirsutum** L. (Laaden P.) H. 795; Drej. n. 761; F. D. 802; Rchb. l. c. fig. 5189; H. N. XI, 48.

Stængelen opret, tilligemed de ægformet-ovale, kortstilkede, gjennemsigtigt-punkterede Blade haaret; *Blomsterstanden* en forlænget Klase eller Top, dannet af mangeblomstrede Qvaster; *Bægerbladene* lancetformede, spidse, randhaarede af kortstilkede, sorte Kirtler; *Frøene* valseformede, under Lupen vortet-punkterede.

1½—3' høi. Kronbladene bleggule med faae sorte Kirtler i Randen. (Ved Beklædningen let kjendelig fra alle de øvrige Arter). 7—8. ♃.

I Skove og Krat, funden i alle Provindser; hyppig paa Østkysten af ***Halvøen***, i ***Fyen*** og paa de ***mindre Øer***; i ***Sjæll.*** sparsom.

19de Klasse. Syngenesia (Rörhannede). *)

1. Orden. S. æqualis (Lige Sambo).

Blomsterkurvene eenskjønnede (alle Blomsterne ☿).

I. *Semiflosculosæ.* Alle Blomsterne i Kurven med tungeformede Kroner; Kurvbladene bladagtige; Planten indeholder Mælkesaft. (N. F. Synanthereæ, a, Cichoraceæ).

A. Fnokken 0 eller hindeagtig.

1. **Lámpsana** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket toradet, den indre Kreds 8—10-bladet, med under Frugtmodningen oprette Kurvblade, den ydre Kreds meget kort; Skalfrugterne svagt tyvestribede, med ingen eller utydelig Fnok (Kronerne gule).

---

*) Alle de i denne Klasse indeholdte Planter høre til N. F. Synanthereæ. Blomsterne ere tæt samlede i en hovedformet Blomsterstand (Blomsterkurv), paa en kort, ofte skiveformet Axe (Blomsterleiet) og omgivne af krands- eller spiralstillede Dækblade (Kurvdækket, dets enkelte Blade Kurvbladene). Bægeret sammenvoxet med Frugtknuden, dets Krave fjer- eller haarformet (Fnok), sjeldnere hindeagtig eller 0; Kronen regelm. femtandet eller tungeformet, enten eens hos alle Blomsterne i Kurven eller de ydre (Randblomsterne) forskjellige fra de indre (Skiveblomsterne). Støvdragerne 5 med sammenvoxne Støvknapper; Frugten en Skalfrugt beklædt med den vedblivende Fnok.

2. **Arnóseris** Gärtn. Blomsterleiet afdeelt i Rum med hindeagtigt tandet Rand; Kurvdækket enradet, mangebladet (med faae, korte Skjæl ved Grunden), under Frugtmodningen kugleformigt tillukt; Skalfrugterne femkantede, tistribede, med kort, hindeagtig, faatandet Fnok. (Kronerne gule).

3. **Cichórium** L. Blomsterleiet afdeelt i Rum med børsteformigt tandet Rand; Kurvdækket toradet, i den ydre Kreds 5, i den indre 8 Blade; Skalfrugten fladtrykt-kantet, fiint stribet; Fnokken dannet af en kort, hindeagtig, fryndset Rand (Kronerne blaae, røde eller hvide).

B. Fnokken haarformet (ↄ: Straalerne udeelte, alm. fiint saugtakket-rue).

a. Bægerrøret forlænget udover Skalfrugten i Form af et Næb nedenfor Fnokken.

4. **Taráxacum** Hall. Kurven mangeblomstret; Blomsterleiet nøgent; Kurvbladene i 2—3 Kredse, i den indre Kreds længere; Skalfrugten trind, svagt sammentrykt, ribbet; Ribberne foroven (henimod Næbet) skjælformigt piggede.

5. **Lactúca** L. (part.) Kurven faablomstret; Blomsterleiet nøgent; Kurvbladene i 2—3 Kredse, i den ydre Kreds meget korte, Skalfrugten fladtrykt, med jævne Ribber; Fnokken sneehvid.

b. Skalfrugterne uden Næb (eller svagt indsnørede mod Spidsen),

aa. fladtrykte.

6. **Sonchus** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket efter Afblomstringen ved Grunden udvidet, med taglagte (spiralstillede) Kurvblade; Skalfrugten ribbet paalangs og ofte svagt stribet paatværs; Fnokken blød, sneehvid.

bb. Skalfrugterne i Gjennemsnit næsten trinde.

7. **Crepis** L. Blomsterleiet grubet med svagt haarettandet Rand, uden Avner; Kurvbladene toradede, den ydre

Kreds kortere; Skalfrugten 10—20-stribet, med jævne Striber, lidet bredere ved Grunden og i Midten end i Spidsen (foroven afstumpet eller svagt afsmalnet), med blød, sneehvid Fnok.

8. **Arácium** Neck. Blomsterleiet grubet, uden tandet Rand; Kurvdækket under Blomstringen valseformet, med toradede, i den ydre Kreds kortere Kurvblade; Skalfrugten tistribet, med jævne Striber, lidet bredere ved Grunden og i Midten end i Spidsen; Fnokken skjør, skidenguul.

9. **Hierácium** L. (part.) Blomsterleiet grubet, med svagt tandet Rand; Kurvdækket taglagt; Skalfrugten tiribbet, med jævne Ribber, ligebred overalt eller smalere ved Grunden; Fnokken skjør, guulhvid eller skidenguul.

C. Fnokken fjerformet (ɔ: Straalerne med tydelige Sidegrene).

a. Skalfrugten med Næb.

10. **Hypochæris** L. Blomsterleiet beklædt med hurtigt affaldende, linieformede Avner; Kurvbladene spiralformigt taglagte; Skalfrugten stribet paalangs, og langs Striberne ru. (Bladene tandede).

11. **Tragopógon** L. Blomsterleiet grubet, Gruberne med en ophøiet Rand; Kurvdækket toradet med ligelange, ved Grunden sammenvoxne Kurvblade; Skalfrugten af Randblomsterne ribbet paalangs og, især foroven, langs Ribberne pigget. (Bladene heelrandede).

b. Skalfrugten uden Næb (eller svagt indsnøret i Spidsen).

aa. Fnokkens Sidestraaler indvævede i hinanden.

12. **Scorzonéra** L. Kurvbladene spiralformigt taglagte, de ydre brede, de indre i Randen hindeagtige; Blomsterleiet fiint vortet, uden Avner; nogle af Fnokkens Straaler længere, i Spidsen ikke fjerede. (Bladene heelrandede).

bb. Fnokkens Sidestraaler frie.

α. Randblomsternes Fnok kort, hindeagtig, tandet.

13. **Thrincia** Roth. Kurvdækket taglagt; Skalfrugten i Spidsen indsnøret, oventil ru; Fnokken sneehvid.

β. Fnokken eens hos Rand- og Skiveblomster.

14. **Leóntodon** L. (part.) Kurvdækket taglagt; Skalfrugten i Spidsen indsnøret, riflet paatværs eller lidet ru; Fnokken skjør, skidenguul, vedblivende, dens Straaler frie, alle eens eller en ydre Kreds kortere, haarformede.

15. **Picris** L. De ydre Kurvblade taglagte, tilbagebøiede, de indre meget længere og indbyrdes ligelange, oprette; Skalfrugten indsnøret i Spidsen, riflet paatværs; Fnokken blød, sneehvid, affaldende, dens Straaler ved Grunden sammenhængende.

(*Hypochæris glabra* var.).

II. *Capitatæ.* Alle Kronerne rørformede; Kurvbladene alm. stive, Kurven mere eller mindre kugleformet. Ingen Mælkesaft (N. F. Synanthereæ b, Cynareæ).

A. Kurvbladene i Spidsen hagekrummede.

16. **Lappa** Tournef. (Árctium L.). Blomsterleiet beklædt med børsteformede Avner; Støvknapperne med traadformede Tilhængsler ved Grunden; Fnokkens Straaler i flere Kredse, korte, haarformede, affaldende.

B. Kurvbladene spidse, alm. stikkende.

a. Fnokken haarformet, ru.

17. **Serrátula** L. Blomsterleiet beklædt med Avner; Kurvdækket ægformet med taglagte, spidse, ikke tornspidsede Kurvblade; Støvknapperne uden Tilhængsler; Fnokken vedblivende, dens Straaler frie, i flere Kredse, den indre Kreds længere end de øvrige.

18. **Onopórdon** L. Blomsterleiet afdeelt i flere Rum med hindeagtigt tandet Rand; Kurvdækket kugleformet med taglagte, tornspidsede Kurvblade; Støvtraadene glatte, Støvknapperne uden Tilhængsler; Fnokkens Straaler forneden sammenvoxne til en Ring, tidligt affaldende.

19. **Cárduus** L. (part.). Blomsterleiet beklædt med Børster eller Haar; Kurvdækket kugleformet eller aflangt; Støvtraadene haarede; forøvrigt som foreg.

(Centaurea decipiens) 19, 3.

b. Fnokken fjerformet.

20. **Círsium** Tournef. Blomsterleiet beklædt med Børster eller Avner; Kurvdækket taglagt; Støvtraadene frie, Støvknapperne uden Tilhængsler; Skalfrugten glat; Fnokkens Straaler enkelte, ved Grunden sammenvoxne til en Ring.

21. **Sílybum** Gärtn. Støvtraadene sammenvoxne; Fnokkens Straaler med meget korte Sidegrene; forøvrigt som foreg.

22. **Carlína** L. Blomsterleiet beklædt med fligede Avner; Kurvbladene taglagte, de ydre oprette, stikkende, de indre udstaaende, hindeagtigt-raslende; Støvtraadene frie, Støvknapperne med hver 2 traadformede og fjerede Tilhængsler ved Grunden; Fnokken grenet, med fjerede Grene; Skalfrugten tæt beklædt med tiltrykte Haar.

III. *Discoideæ.* Alle Kronerne rørformede; Kurven valseformet, med urteagtige eller hindeagtige Kurvblade. Ingen Mælkesaft (N. F. Synanthereæ c, Eupatoriaceæ).

23. **Bidens** L. Blomsterleiet beklædt med skjælagtige Avner; Kurvbladene i 2 Kredse, den ydre Kreds udstaaende; Arrene lancetformede; Skalfrugten fladtrykt; Fnokken dannet af 2—5 Børster eller Stak med nedadvendte Smaatorne.

24. **Eupatórium** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket faabladet, taglagt; Arrene meget lange, traadformede; Skal-

frugten stribet eller kantet, med haarformet, mangestraalet Fnok.

(Artemisia maritima) 19, 2.

2. *Orden. S. superflua (Overflødig Sambo).*

Blomsterne i Kurven forskjelligkjønnede (i Randen ♀, i Skiven ☿).

I. *Discoideæ.* Alle Kronerne rørformede (undtagen hos Nr. 26). N. F. Synanthereæ c, Eupatoriaceæ.

A. Kurvbladene i 1 eller 2 Kredse (i den ydre Kreds mindre).

25. **Petasites** Gärtn. Fleerbo (den ene Plante (☿) bærer Kurve med ☿ Blomster i Skiven og faae ♀ Blomster i Randen, den anden (♀) med ♀ Blomster i Randen og faae ♂ Blomster eller golde ☿ Blomster i Skiven)*). Blomsterleiet nøgent; ♀ Blomsterne skjævt afskaarne, næsten tungeformede, ♂ og ☿ Blomsterne femtandet-rørformede; Fnokken haaret. (Blomsterkurvene klaseformigt samlede).

26. **Tussilago** L. (part.) **). Enbo: Randblomsterne ♀ i flere Kredse, med tungeformet Krone· Skiveblomsterne ☿ med rørformet, femtandet Krone, forøvrigt som foreg., men Blomsterkurven enlig, endestillet.

(Senecio vulgaris) Enbo (II).

B. Kurvdækket taglagt.

a. Fnokken 0 eller avneformet.

27. **Artemisia** L. Blomsterkurvene kugleformede eller ægformede; Blomsterleiet nøgent eller haaret; Skivekronerne

---

*) Hos ☿ Planten af P. officinalis har jeg fundet Skiveblomsterne ♀ og frugtbare, Randblomsterne ☿ ufrugtbare, med kort Griffel og ofte firekløvet Krone.

**) Denne Slægt hører ifølge den kunstige Inddeling til den følgende Afdeling (Radiatæ), men paa Grund af dens nøie naturlige Slægtskab med Petasites har jeg anført den ved Siden af denne.

rørformede; Randkronerne traadformede; Skalfrugterne fladtrykt-trekantede, uden Fnok (Blomsterstanden en Top).

28. **Tanacétum** L. Blomsterkurvene fladtrykt-halvkugleformede; Blomsterleiet nøgent, med ophøiede Vorter; Skivekronerne femtandede, Randkronerne tretandede; Skalfrugterne femkantede; Fnokken dannet af en svag Hindekant (Blomsterstanden en Halvskjærm).

29. **Cótula** L. Blomsterkurv og Blomsterleie som foreg.; Skivekronerne firetandede, Randblomsterne kronløse; Støvdragerne med hornformede Tilhængsler i Spidsen; Skalfrugterne fladtrykt-vingede, uden Fnok; Randblomsternes Frugter stilkede, Skiveblomsternes siddende. (Blomsterkurvene enlige i Spidsen af Grenene).

(Matricaria discoidea) II.

(Anthemis Cotula β, disciflora) II.

b. Fnokken haarformet.

30. **Gnaphálium** L. Kurvbladene hindeagtigt-raslende; Skivekronerne rørformede, femtandede, Randkronerne traadformede, i Spidsen udvidede, 3—5-tandede; ingen Blomster mellem Kurvbladene; Arret tokløvet saavel hos Rand- som Skiveblomsterne; Fnokken hos alle Blomsterne eens.

31. **Antennária** Gärtn. Tvebo: Den ene Plante (♂) bærer golde ☿ Blomster, den anden (♀) frugtbare ♀ Blomster. ♂: Kronerne rørformede; Arret udeelt; Fnokkens Straaler i Spidsen kølleformigt udvidede. ♀: Kronerne traadformede; Arret tokløvet; forøvrigt som foreg.

32. **Filágo** L. (Fr. Nov. p. 267). Kurvbladene urteagtige eller kun i Randen hindeagtige; i den yderste Kreds 5 ligestore; Skivekronerne rørformede, firetandede, Randkronerne traadformede, i Spidsen udvidede, 4—5-tandede; 1 eller flere Rækker Blomster uden Fnok mellem de øvre Kronblade.

(Inula Conyza) II.

II. *Radiatæ.* Skivekronerne rørformede, Randkronerne tungeformede. (N. F. Synanthereæ d, Radiatæ).

A. Fnokken 0 eller hindeagtig.

a. Blomsterleiet uden Avner.

aa. Kurvbladene ligelange.

33. **Bellis** L. Skiveblomsternes Ar i Spidsen fladtrykte; Skalfrugterne fladtrykte med en smalvinget Rand, uden Fnok.

bb. Kurvbladene taglagte.

34. **Chrysánthemum** L. (part.). Kurvdækket halvkugleformet; Blomsterleiet hvælvet eller fladt, ikke huult; Skiveblomsternes Skalfrugter trinde, stribede, Randblomsternes trekantede eller mangefurede; Fnokken 0 eller i Form af en svag Hindekant.

35. **Matricária** L. (part., Fr. Mant. 3, 114). Kurvdækket under Blomstringen fladt; Blomsterleiet kegleformet eller hvælvet, mod Frugtmodningen indvendig huult; Skiveblomsternes Skalfrugter trekantede, forøvrigt som foreg.

b. Blomsterleiet beklædt med Avner eller Skjæl.

36. **Ánthemis** L. Blomsterkurven flad eller halvkugleformet; Straaleblomsterne talrige, med aflang Krave; Skalfrugterne trinde eller fladtrykt-firekantede, med en svag Hindekant istedetfor Fnok.

37. **Achilléa** L. Blomsterkurven valseformet; Straaleblomsterne faae (4—10) med rundagtig Krave; Skalfrugterne fladtrykte, uden Fnok.

† *Galinsóga* Ruiz & Pav. Blomsterkurven halvkugleformet; Straaleblomsterne faae (4—5) med rundagtig Krave; Skalfrugten kantet, tiltrykt-haaret, Fnokken hindeagtig, med oventil fryndsede Flige.

B. Fnokken haarformet.

a. Kurvbladene taglagte, uligelange (Skiveblomsternes Ar fladtrykte, paa Inderfladen haarede).

aa. Støvknapperne med haarformede Tilhængsler ved Grunden.

38. **Ínula** L. Blomsterleiet nøgent, punkteret; Straaleblomsterne talrige, eensfarvede med Skiveblomsterne (gule).

bb. Støvknapperne uden Tilhængsler.

α. Straale- og Skiveblomsterne eensfarvede (gule).

39. **Solidágo** L. Blomsterkurvene valseformede; Blomsterleiet nøgent, grubet; Straaleblomsterne faae; Skalfrugterne trinde.

β. Straale- og Skiveblomsterne forskjelligfarvede.

40. **Erígeron** L. Blomsterleiet grubet, uden Avner; Straaleblomsterne talrige, i flere Kredse, de indre ofte med traadformet eller ingen Krave; Skalfrugterne fladtrykte, med enradet, mangestraalet Fnok.

41. **Aster** L. (part.) Blomsterleiet grubet, Gruberne omgivne af en tandet Rand; Straaleblomsterne talrige, i 1 Kreds, alle tungeformede; Skalfrugterne fladtrykte, med fleerradet, mangestraalet Fnok.

b. Kurvbladene i 1—3 Kredse (med indbyrdes ligelange Blade i hver Kreds).

aa. Skiveblomsternes Ar fladtrykte, paa Inderfladen haarede.

† *Stenáctis* Cassin. Kurvbladene i 2 Kredse; Blomsterleiet med fine (kun under Lupen synlige) Avner; Straaleblomsterne i 2 Kredse (forskjelligfarvede fra Skiveblomsterne); Skalfrugterne fladtrykte; Fnokken hos Skiveblomsterne toradet (den ydre Kreds kort), hos Straaleblomsterne enradet.

bb. Skiveblomsternes Ar trinde, i Spidsen udvidede og pensel-haarede.

α. Skiveblomsterne med, Straaleblomsterne uden Fnok.

42. **Dorónicum** L. Blomsterleiet grubet, mellem Gruberne fiinthaaret; Kurvdækket fladt eller halvkugleformet, dets Blade i 2—3 Kredse; Skalfrugterne næsten trinde, furede.

β. Alle Blomsterne uden Fnok.

43. **Senécio** L. Blomsterleiet grubet, mellem Gruberne fiinthaaret; Kurvdækket valseformet eller klokkeformet, dets Blade i 2 Kredse, den ydre Kreds kortere (Kurvbladene i Spidsen brandplettede; Stængelbladene spredte).

44. **Cineråria** L. Blomsterleiet nøgent; Kurvdækket valseformet, dets Blade i 1 Kreds (ikke brandplettede), forøvrigt som foreg.

45. **Árnica** L. Blomsterleiet grubet, Grubernes Rand fiinthaaret; Kurvdækket valseformet, med 2 Kredse af ligelange Kurvblade; Straaleblomsterne ved Grunden af Kraven forsynede med 5 ikke sammenvoxne golde Støvdragere (Stængelbladene modsatte).

Tussilago (I).

3. Orden. S. frustranea (Unyttig Sambo).

Skiveblomsterne ☿, Randblomsterne kjønsløse.

46. **Centauréa** L. Blomsterleiet beklædt med Børster eller Avner; Kurvdækket æg- eller kugleformet, dets Blade taglagte, med hindeagtige, ofte fryndsede eller tornede Tilhængsler; Skivekronerne rørformede, Randkronerne uregelm. tragtformede; Griffelen under Arret udvidet; Fnokken haarformet eller 0.

† *Heliánthus* L. Blomsterleiet fladt eller lidet hvælvet, beklædt med skjælformede Avner; Kurvdækket dannet af taglagte, grønne Kurvblade, Skivekronerne rørformede, Randkronerne tungeformede; Griffelen valseformet, ikke udvidet;

Skalfrugten kantet-fladtrykt; Fnokken dannet af 2—flere affaldende Børster.

† *Rudbéckia* L. Blomsterleiet kegleformet; Kurvbladene toradede, udstaaende; Skalfrugten firekantet, bredere foroven, Fnok 0 eller kort, uregelmæssigt tandet, forøvrigt som foreg. *(Bidens cernua radiata).* (19, 1).

4. Orden. S. necessaria (Nødvendig Sambo).

47. **Caléndula** L. Randkronerne frugtbare med tungeformede Kroner og tofligede Ar; Skiveblomsterne ☿ ufrugtbare med rørformede Kroner og kugleformede Ar; Skalfrugterne forskjelligformede (alm. baadformede), uden Fnok.

5. Orden. S. segregata (Særskilt Sambo).

48. **Échinops** L. Blomsterkurvene enblomstrede, med taglagt Kurvdække; mange Kurve samlede i et kugleformet Hoved; Fnokken kort, børsteformet.

6. Orden. Monogamia (Særbo).

Impatiens
Lobelia
Viola
Solanum
} Blomsterne ikke samlede i en Blomsterkurv. (5, 1).

I. Syngenesia æqualis.

1. Lampsana. Haremad.

1000. **L. communis** L. (Almindelig H.) Lapsana comm. H. 827; Drej. n. 762; F. D. 500; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1353.

Stængelen opret, foroven grenet og dannende en sammensat Halvskjærm*); *de nedre Blade* lyreformet-fjersnitdeelte, *Stængelbladene* bugtet-tandede; *Blomsterkurvene* faablomstrede.

Mere eller mindre haaret, Haarene ofte med røde Kirtler. 7—8. ⊙. Ved Veigrøfter, i Haver, Skove o. s. v., meget alm.

---

*) Den alm. saakaldte Halvskjærm hos en stor Mængde Arter i denne Familie er strængt taget en Qvast, idet den øvre Kurv

2. Arnoseris. Svineøie.

1001. **A. pusilla** [Gärtn. Fruct. 2, p. 355 t. 157] (Liden S.) Hyoseris minima L., H. 825; F. D. 201; Rchb. l. c. XIX, tab. 1354, fig. 1; H. N. II, 17.

Bladene omvendt-ægformede, tandede, rosetteformigt samlede ved Grunden; *Stænglerne* flere fra Grunden, bladløse, udeelte eller 1—2-grenede; *Grenene* med et skjælformet *Dækblad* ved Udgangspunktet fra Stængelen, forneden traadsmale, opadtil efterhaanden tykkere og under Blomsterkurven hule.

2—10" høi. Kronerne gule. 7—8. ⊙.

Dyrkede Marker paa let, sandig Grund: paa ***Halvøen*** hyppig i Hedeegnene, paa Øerne temmelig sjelden: *F.* Strib, Assens (H.), Kirkeby! ***Thorseng*** ved Bregninge (12); ***Langel.*** ved Steengade (19); ***Loll.*** mellem Kjettinge og Grønnegade (5); ***Falst.*** Bregninge Mølle, Halskov (14); *Sj.* Skaaninge By ved Jægerspriis, mellem Ørsholt og Louisenlyst ved Helsingør (21); ***Bornh.*** Arnager! o. fl. St. (H.). *

3. Cichorium. Cikorie.

1002. **C. Intybus** L. (Almindelig C.) H. 827; Drej. n. 763; F. D. 907; Rchb. l. c. XIX, tab. 1357, fig. 2.

Stængelen opret, med stive Grene; *de nedre Blade* halvtomfattende, høvlformet-halvfinnede med tandede Flige, *de øvre* lancetformede med piilformet omfattende Basis, heelrandede; *Kurvene* 1—3, siddende eller kortstilkede, i hvert af de øvre Bladhjørner.

Stængelen og Bladene haaret-rue. Kurvbladene ofte kirtelhaarede. Kronerne blaae, sjeldnere hvide eller lila. 7—9. ♃.

Ved Veie og Gjærder, paa udyrkede Marker: alm. i de fleste Egne, men aftager eller forsvinder i de magrere Egne, savnes f. Ex. omkring Helsingør (21) og er sjelden i det Indre af Halvøen: *J.* Skjærhoved! *Sl.* Rødding, Husum (16).

4. Taraxacum. Mælkebøtte.

1003. **T. officinale** [Web. Prim. fl. Hols. p. 56] (Almindelig M.) Drej. n. 781; T. off. α, genuinum Koch, Lge.

---

udvikles først og derpaa efterhaanden de i Ordenen nedenfor samme, men da de nedre Grene alm. overgaae de øvre i Længde, naae de sædvanligt lige Høide foroven.

Haandb. 1 Udg. S. 447; Rchb. l. c. XIX, tab. 1404; Leontodon Taraxacum L., H. 812; F. D. 574.

Roden tapformet; *Bladene* alle samlede ved Grunden, høvlformet-halvfinnede eller tandede; *Skafterne* oprette eller opstigende, bladløse, trinde, hule, med en enlig Kurv i Spidsen; *de ydre Kurvblade* tilbagebøiede, lancetformede, foroven afrundede, uden eller med en svag Pukkel i Spidsen; *Skalfrugten* grønlig-graa, foroven stærkt pigget.

Kronerne gule. 5—9. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Indskjæring, Beklædning o. s. v.

Paa Græsmarker, i Haver, ved Veie o. s. v., overalt et almindeligt Ukrud.

1004. **T. erythrospermum** [Andrz. i Bess. Fl. podol. II, n. 1586] (Kambladet M.) F. D. 2594; T. offic. *β*, *glaucescens* Koch Syn. II, 492, Rchb. l. c. tab. 1405, fig. 1; Lge. l. c. S. 448; T. off. *β*, arenarium Drej.; L. Tarax. 3, obliquus Fr. nov. p. 243; H. N. XIII, 31; L. corniculatus Kit.

Bladene mellembrudt- og høvlformet-snitdeelte med langstrakt-triangelformede, kamagtigt tætsiddende Afsnit; *de ydre Kurvblade* æg-lancetformede, vandret udstaaende, *de indre* linieformede, med udvidet, afrundet Spidse og en Pukkel umiddelbart nedenfor samme; *Skalfrugten* rødbruun (eller graabruun), forøvrigt som foreg.

Planten blaagraa, alle dens Dele mindre og finere end foreg. Var. med de ydre Kurvblade tiltrykte. 5—6. ♃.

Paa Lyngheder, tørre Marker og Sandbakker, ikke alm., men bemærket i alle Provindserne.

1005. **T. palustre** [DC. Fl. Fr. IV, p. 45] (Eng-M.) T. off. 1, *palustre* Fr. l. c., H. N. XIII, 29, Lge. S. 448; L. palustris Sm., F. D. 1708 og (L. obliquus) 1935; T. off. *ε*, lividum Koch.

Bladene høvlformet-snitdeelte, med fjerne, smalt-linieformede eller korte triangelformede Afsnit; *Skaftet* nedbøiet eller opstigende; *de ydre Kurvblade* ægformede, tiltrykte, *de indre* uden Pukkel i Spidsen; *Skalfrugten* grønlig-bruun, foroven svagt pigget.

Aldeles glat og næsten glindsende, Skaft og Bladstilke ved Grunden rødviolette. 5—6. ♃.

Paa Enge, især Strandenge: *Sj.* Helsingør (Heiberg), Frederikssund, Bognæs (19), Kattinge (14) og Hersløv ved Roeskilde! Engen ved Leersøen! Amager (27), bag Flaskekroen (Dr.); *Bornh.* ved Listed Fiskerleie (Baagøe)! Rønne (19); *Loll.* ved Ulsløv Sø (Koch)! Bukkehave Mølle paa *Thorseng* (12); *J.* alm. ved Ranum (8), Hobro (16); *Sl.* Strandenge ved Flensborg, Langballe Aa i Angel (16).

Anm. Ifølge Hr. Rostrups Iagttagelse gaaer Skalfrugten hos denne Art jævnt over i Næbet, hvis nedre farvede Deel er 1/3 af Frugtens Længde, hos de 2 foreg. Arter er Overgangen fra Skalfrugten til Næbet mere pludselig og dettes farvede Deel kun 1/4 af Frugtens Længde.

5. Lactuca. Laktuk.

a. Næbet halvt saa langt som eller af lige Længde med Skalfrugten. Blomsterne gule.

1006. **L. muralis** [Fresenius Taschenb. 1832, p. 484] (Skov-L.) Prenanthes L., H. 812; F. D. 509; Mycelis Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1417; Drej. n. 783.

Bladene med vinget, ved Grunden piilformigt-øret Bladstilk, høvlformet-snitdeelte, med kantede eller grovt tandede Afsnit; *Blomsterne* i en Top med traadfine, faablomstrede *Grene; Kurvbladene* i 2 Kredse: den indre Kreds fembladet, mange Gange længere end den ydre; *Blomsterkurvene* omtrent femblomstrede; *Skalfrugtens* Næb flere Gange kortere end Fnokken.

Bladene glatte, mat-blaagrønne. Kurvbladene alm. rødbrune. Kronerne gule, Skalfrugten mørkbruun. 7—8. ⊙ eller ♃.

Paa løs Muldjord i Løvskove, alm. udbredt.

1007. **L. Scariola** L. (Tornbladet L.) H. 811; Drej. n. 782; F. D. 1227; Rchb. l. c. XIX, tab. 1421, fig. 1; H. N. VIII, 4.

Bladene tværsstillede, siddende, med piilformet Basis, høvlformet-halvfinnede, (de øvre hele), i Randen tornet-tandede, paa Rygnerven tornede; *Toppen* pyramideformet, med mangeblomstrede *Grene; Blomsterkurvene* mangeblomstrede, med taglagte *Kurvblade; Skalfrugtens Næb* af Længde med Fnokken.

Kronerne gule. Skalfrugterne blegbrune. 7—8. ⊙.

Ved Veigrøfter omkring Byer og beboede Steder: *Sj.* i Kbhavns Omegn alm., f. Ex. hist og her paa Voldene, langs Veien til Lunde-

huset! Amager (Dr.), forøvrigt sjelden: Magleby, Skjelskør (Nielsen), Vordingborg; *F.* ved Odense Kanal (H.); *J.* Diger ved Ribe (6). *

† *L. sativa* L. (Salat) Rchb. l. c. tab. 1421, fig. 3. Adskilt fra foreg. ved bredere, mindre indskaarne, ikke tværsstillede Blade alm. uden Torne, Blomsterne i en halvskjærmformet Top, dyrkes i Kjøkkenhaver og forekommer stundom forvildet omkring disse.

b. Næbet meget kort. Blomsterne lila. (*Mulgedium* Cass.).

† *L. Plumieri* Gren. & Godr.; Sonchus L.; Mulgedium DC., Rchb. l. c. XIX, tab. 1416; *Stængelen* opret, stribet, glat, blaadugget; *Rodbladene* store, høvlformet-fjersnitdeelte med spydformet Endeafsnit og vinget Bladstilk; *Stængelbladene* omfattende Stængelen med afrundede Ører; *Blomsterkurvene* talrige i Halvskjærm; *Kurvbladene* taglagte, glatte. 7—8. ♃.

Forvildet ved Nykjøbing paa Falster (Lütken)! (Vildvoxende i Syd-Europa).

† *L. macrophylla* (Sonchus macrophyllus Willd.). Stængelen foroven, Bladenes Underflade og Kurvbladene tæt stivhaarede af alm. kirtelbærende Haar; Rodbladene meget store, hjerteformede eller lyreformede med hjerteformet Endeafsnit; Kurvene større, høiere af Væxt, forøvrigt som foreg. 7—8. ♃.

Paa Bakken ved Søllerød Kro, forvildet (Petersen, 15)! (Vildvoxende i Nordamerika).

6. Sonchus. Svinemælk.

a. Blomsterstilkene og Kurvbladene kirtlet-børstehaarede. ♃.

1008. **S. palustris** L. (Kjær-S.) H. 808; Drej. n. 787; F. D. 606 (S. arvensis) og 1109; Rchb. ic. XIX, tab. 1414.

Stængelen i Spidsen skjærm- eller halvskjærmformigt grenet, med qvastblomstrede Grene; *Bladene* i Randen fiint tornettandede, ved Grunden piilformigt omfattende med nedadvendte Ører, de nedre høvlformede, de øvre hele; *Skalfrugterne* furede paalangs og svagt riflede paatværs.

4—8' høi. Rodstokken uden Udløbere. Kronerne lysgule. 7—8.

Ved Aaer og Grøfter, især i Strandegne, hvor Saltvandet af og til gaaer op i Grøfterne, sjeldnere ved Færskvandssøer og Bredderne af selve Havet: paa *Halvoens* Østkyst alm. ved Fjordene fra Veile-Fjord til Eiderkanalen! paa Øerne sporadisk: *F.* Middelfart (12), Langensø (13), Odense Kanal, Ulriksholm, Hverringe (H.), Christiansminde ved Svendborg! *Thorseng* og *Langel.* ikke sjelden (12); *Loll.* Gottesgabe (19), Fuglsang Slots Ruiner; *Falst.* ikke sjelden mod V. (14); *Sj.* Vordingborg (14), Lindersvold (H.), Holsteinborg, Basnæs, Borreby (Nielsen), Parnas ved Sorø (Bredsd.), Kastellet og Kirsebærgangene ved Kbhavn (H.), Arre Sø (Rafn). ♃

1009. **S. arvensis** L. (Ager-S.) H. 809; Drej. n. 786; Rchb. l. c. XIX, tab. 1412.

Rodstokken med Udløbere; *Stængelen* i Spidsen skjærm- eller halvskjærmformigt grenet, med 1 eller faae til en Qvast samlede Kurve paa Grenene; *Bladene* høvlformede, halvfinnede eller bugtede, ved Grunden hjerteformigt omfattende med tilbagebøiede Ører, i Randen grovt tornet-tandede; *Skalfrugterne* stribede paalangs og svagt riflede paatværs.

2—4' høi. Kronerne mørkgule. 7—8. Var:

β, *integrifolius!* F. D. 2543. Bladene hele, linieformede, fiint tandede, Stængelen med 1 eller faae Kurve.

γ, *lævipes* Koch. (maritimus Retz.) Blomsterstilkene glatte, Kurvbladene svagt kirtelhaarede eller glatte.

Almindeligt og meget besværligt Ukrud paa Marker mellem Sæden, ved Veie o. s. v. — *β*, i Sandklitter ved Skagen (Drej.) og Fjaltring! *γ*, hist og her, især ved Strandbredder.

b. Kurvbladene typisk glatte. ⊙.

1010. **S. asper** [Vill. Fl. delph. 3 p. 158] (Ru S.) Drej. n. 785; F. D. 843; Rchb. l. c. XIX, tab. 1410, fig. 2; S. oleraceus asper H. 810.

Blomsterstanden skjærmformet; *Bladene* hele eller høvlformet-bugtede, ved Grunden hjerteformigt omfattende med tilbagebøiede Ører, i Randen tornet-tandede med uligestore Tænder; *Skalfrugterne* smalt vingede, jævne, stribede paalangs.

1—2' høi. Bladene alm. læderagtige, ofte glindsende. Kronerne gule, paa Underfladen rødlige. 6—9.

β, *inermis* Bischoff, Rchb. l. c. XIX, tab. 1411; Bladene høvlformet-fjersnitdeelte eller halvfinnede, med færre og ikke tornede Tænder. (Ligner i Udseende følg. Art.)

Paa dyrket Jord i Haver, ved Gjærder og mellem Sæden, ikke sjelden. β, hist og her med Hovedarten.

1011. **S. oleraceus** L. (Almindelig S.) H. 809; Drej. n. 784; F. D. 682; Rchb. l. c. XIX, tab. 1410 fig. 1.

Bladene høvlformet-halvfinnede eller -fjersnitdeelte, ved Grunden piilformigt omfattende med lige udstaaende Ører, i Randen grovt tandede; *Skalfrugterne* uvingede, stribede paalangs og riflede paatværs; forøvrigt som foreg.

1—2' høi. Bladene mere slappe, matgrønne eller blaagraae. Kronerne bleggule. Var. med kirtelhaaret Kurvdække. 6—9.

Paa dyrket Jord alm., især et besværligt Ukrud i Haver.

7. Crepis. Høgeskjæg.

a. Stængelen bladbærende (Crepis DC., Fr.).

1012. **C. biennis** L. (Toaarig H.) H. 824; Drej. n. 769; F. D. 1997; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1439; H. N. II, 5.

Stængelen opret, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* høvlformet-halvfinnede, i Randen flade; *Stængelbladene* med øreformigt omfattende Basis; *Kurvbladene* linie-lancetformede, paa Inderfladen silkehaarede, de ydre udstaaende, de indre tiltrykte; *Griflerne* gule; *Skalfrugterne* 13—16-stribede, skident straagule, i Spidsen uden Næb.

Stængelen furet, 1—3' høi, tilligemed Bladene mere eller mindre stivhaaret. Kurvene meget større end hos de følg. 6—7. ⊙.

Ved Veie og paa Marker, især paa Leer- og Kalkgrund, hist og her i alle Provindser, især hyppig i Roeskilde-Egnen, *Syd-* og *Vestsjælland*, sydl. *Fyen*, *Loll.*, *Falst.* og *Bornh.* ✝

1013. **C. tectorum** L. (Tag-H.) H. 823; Drej. n. 770; Rchb. l. c. XIX, tab. 1442 (1452).

Stængelen opret, omtrent fra Midten halvskjærmformigt grenet; *Rodbladene* lancetformede, høvlformet-halvfinnede eller tandede, *Stængelbladene* linieformede, heelrandede, med tilbagerullet Rand og piilformigt halvt-omfattende Basis; *de ydre Kurvblade* linieformede, udstaaende, *de indre* lancetformede, tiltrykte, paa Inderfladen tiltrykt-haarede; *Griflerne* grønligt brune; *Skal-*

frugterne kastaniebrune, tistribede, i Spidsen afsmalnede til et kort, ru Næb.

Stængelen 1—2' høi, furet, dunhaaret. Kronerne gule. 6—8. ⊙.

β, *segetalis* Roth, H. N. II, 6; C. stricta Schultz, H. 824. Bladene heelrandede eller svagt tandede, Grenene stivt oprette, fine, en- eller faablomstrede.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden, ved Veie, alm. udbredt. (Navnet, som er hentet fra dens tilfældige Forekomst paa Huustage, er mindre passende). *β*, med Hovedarten. I*

1014. **C. virens** L. (Grøn H.) Drej. n. 768; F. D. 2544; Rchb. l. c. XIX, tab. 1441 (1451).

Stængelen opret eller opstigende, grenet, ofte fra Grunden af; *Rodbladene* høvlformet-snitdeelte, halvfinnede eller tandede; *Stængelbladene* linie-lancetformede, i Randen flade, heelrandede eller især mod Grunden fliget-tandede og piilformigt omfattende; *Kurvbladene* alle tiltrykte, de ydre linie-børsteformede, de indre linie-lancetformede, paa Inderfladen glatte; *Griflerne* gule; *Skalfrugterne* skident blegbrune, tistribede, jævne, uden Næb.

Bladene frisk grønne, tilligemed Stængelen næsten glatte. Kronerne gule. 7—9. ⊙. Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Stængelens Retning, Bladenes Form og Indskjæring. De meest iøinefaldende Former ere:

β, *elatior* Drej. $1\frac{1}{2}$—2' høi, opret, de nedre Blade høvlformet-snitdeelte, de øvre linieformede, ved Grunden fligede.

γ, *capillaris* Fr. (*α*. multicaulis Kph. i Drej. fl. exc.) F. D. 2545; C. diffusa DC. Lav og spæd, med oftest talrige, nedliggende Stængler, traadfine Blomsterstilke.

Ved Gjærder, paa Marker o. s. v., ikke sjelden i de fleste Egne af Landet, især hyppig paa Østkysten af ***Halvøen*** (omtrent fra Randers mod S.) og i ***Fyen***. Ikke bemærket paa ***Bornh.!*** og i det ***nordlige Jyll.*** (Dr.). — *β*, med Hovedarten, paa frodig Jordbund. *γ*, paa tørre Marker (er ofte, men ikke altid, frembragt ved Hovedstængelens Afhugning). *I

b. Stængelen bladløs (Intybus Fr.)

1015. **C. præmorsa** [Tausch, Bot. Zeit. II, 1, p. 79] (Afbidt H.) Drej. n. 767; Rchb. l. c. XIX, tab. 1444 (1454);

Hieracium præmorsum L., H. 819; F. D. 942; Intybus Fr., Lge. Haandb. 1 Udg. n. 971; H. N. XIII, 28.

Rodstokken nedentil afbidt; *Stængelen* et udeelt og bladløst, duunhaaret Skaft; *Rodbladene* oval-lancetformede, jævnt nedløbende i *Bladstilken*, fjernt og utydeligt tandede, duunhaarede; *Blomsterkurvene* i Klase, *de nedre Blomsterstilke* 2—3-blomstrede, *de øvre* enblomstrede; *Skalfrugterne* olivenbrune, linieformede, lidet afsmalnede imod Spidsen.

1—1½' høi. Kronerne bleggule. 6. ♃.

Paa Enge og i Moser, ikke alm.: *Sj.* Grøndal og Lundehuusmosen ved Kjøbenhavn! Kjøge Aas mod Lellinge (9), Bidstrupgaards Mose! Hareskoven ved Ballerup (H.), mellem Knardrup og Bringe, Jonstrup Vang (14)! *J.* Aalborg (Strandg.), Lundsgaard mellem Skive og Viborg, Hodal Mølle ved Hobro (16).

8. Aracium. Ørneøie.

1016. **A. paludosum** [Monn. Ess. p. 73] (Kjær-Ø.) Drej. n. 771; Hieracium L., H. 821; F. D. 928; H. N. XII, 7; Crepis Moench, Koch. Syn. II, 506; Rchb. ic. XIX, tab. 1463.

Stængelen opret; *Rodbladene* stilkede, lancetformede, mod Grunden halvfinnet-tandede; *Stængelbladene* med hjerteformigt-øret Basis, omfattende, æg-lancetformede, tilspidsede, skarpt tandede; *Blomsterkurvene* i en faablomstret Halvskjærm; *Kurvbladene* tiltrykte, sort-kirtelhaarede.

1—2' høi, glat, mørkgrøn. Kronerne gule. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Skove, alm.

9. Hieracium. Høgeurt*).

a. *Pilosella.* Skalfrugterne meget smaae, med fine, ligelange Straaler i Fnokken. (Udskyde i Regelen bladbærende Vandgrene fra Rodstokken).

aa. Blomsterkurven enlig i Spidsen af Stængelen, Kronerne paa Overfladen gule, paa Underfladen rødstribede.

1017. **H. Pilosella** L. (Haarrig H.) Fr. Symb. Hierac.

*) Til Undersøgelse af denne paa Grund af Arternes Mangfoldighed og Foranderlighed yderst vanskelige Slægt maa især benyttes

p. 2; Epicr. p. 10; H. 816; Drej. n. 772; F. D. 1110; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1468; H. N. VI, 4; L. Herb. VIII, 155.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede, graagrønne, paa begge Flader stivhaarede og paa Underfladen hvidgraae af en tæt stjerneformet Duun; *Skaftet* bladløst; *de ydre Kurvblade* budte, *de indre* spidse.

Skaftet 2—8'' høit, tilligemed Vandgrenene stivhaaret, desuden ofte oventil, ligesom Kurvbladene, beklædt med sorte Kirtelhaar. Blomsterkurvene meget større end hos de andre Arter af Afdelingen a. 5—7. ♃. Var. med Vandgrenene omdannede til bladede Blomsterstængler, uden Vandgrene og

β, *pilosissimum* (Vaill.) Fr. Symb. p. 3. Rodstokken stærkt udviklet, Skaft og Vandgrene korte, tæt beklædte med stive, ved Tørring rustbrune Haar.

Ved Gjærder, paa tørre Græsmarker og Bakker meget alm. — *β*, *Sj*. paa Nykjøbings Lyng (9)! *J*. i det nordvestlige hyppig i Pletter mellem Lyngen! De øvrige af Fr. anførte Former har jeg ikke fundet hos os.

bb. Blomsterkurvene i Regelen flere, qvast- eller halvskjærmformigt samlede i Spidsen af Stængelen. Kronen ensfarvet paa begge Flader.

α, Rodstokken krybende, med forlængede Vandgrene; Kurvbladene budte.

1018. **H. Auricula** L. (Lancetbladet H.) Fr. Symb. p. 14, Epicr. p. 19; H. 817; Drej. n. 773; F. D. 1111; Rchb. l. c. XIX, tab. 1475, fig. 2; H. N. VI, 6 og XI, 14.

Bladene lancetformede, i Spidsen bredere og budte, heelrandede, nøgne*), glatte, ved Grunden randhaarede, blaaagtigt

---

Fries »Symbolæ ad historiam Hieraciorum« og »Epicrisis generis Hieraciorum« Ups. 1862 (i Forening med de i H. N. indeholdte Original-Exemplarer). Blandt de talrige Arter, som ere beskrevne i disse vigtige Værker, er det muligt at endnu flere end de her anførte ville findes hos os, skjøndt Danmark er forholdsviis fattigere paa Hieracier end de tilgrændsende Bjerglande.

*) Udtrykket *nøgen* bruges i denne Slægt for at betegne Mangel af den stjerneformede Duun, *glat* om Mangel af længere Haarbeklædning.

duggede; *Skaftet* alm. enbladet; *Halvskjærmen* dannet af 2—5 Blomsterkurve; *alle Kurvbladene* budte; *Griffelen* guul.

Vandgrenene mod Spidsen stivhaarede, paa kraftige Expl. ofte i Spidsen blomsterbærende; Skaftet 1/3—1' høit, nedentil næsten glat, foroven beklædt med Haar, sorte Kirtler og stjerneformet Duun (Paa smaae Expl. forekommer ofte kun 1 Kurv, paa store stundom flere end 5 og 2—3 Blade paa Skaftet (H. dubium H. 817). Kronerne guldgule. 6—7. ♃.

Paa Bakker, Græsmarker og høie Enge, alm. udbredt, dog neppe saa alm. som foreg. !*

1019. **H. pratense** [Tausch, Bot. Zeit. 11, 1, p. 56] (Eng-H.). Fr. Symb. p. 19, Epicr. p. 23; F. D. 2660; H. N. VI, 10; H. collinum Rchb. l. c. XIX, tab. 1477 (ikke Gochn.).

Rodstokken vidtkrybende; *Rodbladene* bredt lancetformede eller omvendt-ægformede, budte, fjernt og svagt tandede, frisk grønne, nøgne, i Randen og paa Underfladen, især langs Nerverne, stivhaarede; *Skaftet* 1—2-bladet, langhaaret; *Halvskjærmen* qvastformet, med talrige smaae Blomsterkurve; alle *Kurvbladene* budte, alm. sort-kirtelhaarede; *Griffelen* guul.

Vandgrenene kortere eller længere, stundom rodslaaende; Skaftet 1/2—1 1/2' høit, især forneden beklædt med lange, hvide Haar, imod Spidsen tillige med stjerneformet Duun; Kronerne gule. 6. ♃.

Paa Enge. Kun funden her i Landet paa »Ryerne« mellem Lundehuset og Strandveien ved Kbhavn (Rostrup 1857)! !*

† 1020. **H. aurantiacum** L. (Pomeransfarvet H.) Fr. Symb. p. 23, Epicr. p. 24; H. 819; F. D. 1112; Rchb. l. c. XIX, tab. 1474; H. N. X, 9.

Skaftet fleerbladet, forneden tæt- og langhaaret; *Rodbladene* omvendt-ægformede, *Stængelbladene* lancetformede, alle Bladene frisk grønne, heelrandede eller svagt tandede, stivhaarede; *Halvskjærmen* med 3—10 Kurve; *alle Kurvbladene* budte; *Griffelen* bruun.

Forekommer stundom uden Vandgrene. Skaftet 1/2—1 1/2' høit, Kurvene større og færre end hos foreg., var. i Hens. til Kronernes Farve (alm. høirøde, sjeldnere orange eller gule). Kurvbladene sorte, tilligemed den øvre Deel af Stængelen stivhaarede af alm. sorte Haar;

Haarene paa Bladene og Stængelens nedre Deel skidengule eller rustfarvede. 6—7. ♃.

En Bjergplante, som neppe har sit Hjem her, men forekommer stundom forvildet, f. Ex. *Sj.* Græsmarker ved Nøddebo (A. Rafn)! Charlottenlund (H.), Karlsberg ved Valby! *J.* Hatting ved Horsens (Jørg.), *Sl.* Stapelholm (Forchhammer), mellem Schwabstedt og Bergenhusen (F. Müll.).

β, Rodstokken sammentrængt; Vandgrene korte eller 0; de indre Kurvblade spidse eller tilspidsede.

1021. **H. cymosum** L. (Qvastblomstret H.) Fr. Epicr. p. 35—36; H. N. XIII, 12 og 14; H. 818; Drej. n. 774; F. D. 810 (var.); H. glomeratum macilentum Fr. Symb. p. 39, Lge. Haandb. 2 Udg., p. 518; H. Nestleri Vill., Rchb. l. c. XIX, tab. 1486 (H. poliotrichum) og tab. 1485 (H. cymigerum Rchb.).

Skaftet 3—6-bladet, beklædt med tæt stjerneformet Duun, faae sorte Kirtelhaar og længere Haar; *Bladene* lange, linie-lancetformede, svagt tandede, stivhaarede og graaagtigt duunhaarede, især paa Underfladen; *Halvskjærmen* sammensat, qvastformet, med mange, smaae, paa Grenene tæt sammenhobede Kurve; *Griffelen* guul.

Skaftet 1—3' høit; Rodstokken ofte uden Vandgrene; Kurvbladene stivhaarede og graafiltede. Har de mindste Kurve af alle danske Arter i denne Slægt. Kronerne gule. 6—7. ♃.

Paa Skrænter og Bakker mellem Krat, sjelden: *Sj.* Strandklinterne mod Øresundet mellem Taarbæk og Strandmøllen! Stevns Klint ved Tommestrup (16, 28)! *F.* Lundsgaards Klint ved Kjerteminde (A. Lange); *Æbelø* (H.). |*

b. *Pulmonarea* Koch. Overvintre ved Bladrosetter, hvis vedblivende Blade tilligemed de i følgende Aar udviklede Rodblade ved Grunden omgive Stængelen (phyllopoda Fr.). Kurvbladene i afbrudte Spiraler (ɔ: næsten toradede); Fnokkens Straaler stive, uligelange.

1022. **H. murorum** L. (Muur-H.) Fr. Symb. p. 108; Epicr. p. 91; H. 820; Drej. n. 775; Rchb. l. c. XIX, tab. 1519—20.

Rodbladene talrige, frisk grønne, hjerteformede eller ægformede, tandede, med større, nedadvendte eller udspærrede

Tænder ved Grunden; *Stængelen* en- eller faabladet; *Kurvene* i en fra det øvre Stængelblad fjernet Halvskjærm med opstigende *Grene; Kurvbladene* tilspidsede, grønne med sorte Kirtelhaar; *Griffelen* bruunagtig eller grønlig guul; *Fnokken* næsten hvid.

1—2' høi. Bladene blødhaarede eller næsten glatte, nøgne. Kronerne gule, deres Tænder glatte. $\frac{6}{1}$—$\frac{7}{1}$. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladformen, Stængelbladenes Antal, Beklædningen o. s. v. De i vor Flora meest afvigende Former ere:

α, silvaticum L. Sp., Fr. Epicr. p. 91, H. murorum *α*, Fr. Symb. p. 108; H. N. II, 7. Bladene langstilkede, meget tynde og slappe, tandede i forskjellig Dybde.

β, rotundatum (H. rotundatum Kitaib.) Stængelen ofte bladløs; Rodbladene hjerteformede, næsten heelrandede.

γ, subcæsium Fr. Epicr. p. 92; H. murorum * incisum Fr. Symb. p. 110; H. incisum Koch, Rchb. l. c. XIX, tab. 1521 fig. 2; F. D. 2598 (H. cæsium). Bladene ved Grunden dybt tandede, blege, næsten blaagrønne; Kurvbladene graafiltede, uden Kirtler. (Har nogen Lighed med H. cæsium).

I Skove og Krat ikke sjelden: *β*, Marselisborg Skov ved Aarhus! *γ*, **Stevns** og **Møens** Klint!

1023. **H. integrifolium** [Lge. Haandb. 2 Udg. p. 520] (Ovalbladet H.) F. D. 2661; H. vulgatum * integrifolium Fr. Symb. p. 117; Lge. Haandb. 1 Udg. p. 456; H. rotundatum Hans. Herb. Nr. 1234 (ikke Kit.) H. murorum integrifolium H. N. XII, 23.

Rodstokken langstrakt, krybende; *Rodbladene* talrige, langstilkede, med langhaarede Bladstilke, omvendt-ægformet-ovale eller bredt elliptiske, heelrandede eller utydeligt tandede; *Stængelen* 1—5-bladet; *Halvskjærmens Grene* opstigende, tilligemed Kurvdækket beklædte med graae stjerneformede Duun og sorte Kirtelhaar; *Kurvbladene* budte; *Griffelen* olivenbruun; *Fnokken* skident hvid.

1—2' høi. Bladene frisk grønne, i Randen og paa Underfladens Nerver langhaarede, nøgne. Kronerne gule, i Spidsen randhaarede. 7. ♃.

I Kratskove, sjelden, og kun funden paa *Halvøen*: *J.* Smidstrup Krat i Gadbjerg Sogn ved Veile, Steenvad Mølle ved Kolding (30)! Paaby Krat ved Kolding (28)! [*]

Anm. Denne Art forekommer mig at være saa forskjellig baade fra H. murorum og fra H. vulgatum, at den med god Grund kan opstilles som egen Art. Fra hiin adskilles den ved en alm. fleerbladet Stængel og skident guulhvid Fnok, fra denne ved talrige Rodblade og en olivenfarvet Griffel, fra begge ved den eiendommelige Bladform, budte Kurvblade og i Spidsen randhaarede Kroner. (Dette sidste Kjendetegn findes dog ikke hos de norske Expl., som forøvrigt aldeles ligne vore). I Habitus ligner den meget den sydeuropæiske *Crepis succisæfolia* Tausch. En Form af denne har været benævnt *Hierac. integrifolium* (Hopp.), men da den hører til en anden Slægt, turde dette Navn, som synes det meest passende for vor Art, overføres paa denne uden Frygt for Forvexling.

1024. **H. cæsium** [Fr. Nov. ed. I, p. 76, Symb. Hierac. p. 112] (Blaagrøn H.) H. N. XII, 19; Rchb. l. c. XIX, 1524 fig. 2.

Bladene æg-lancetformede eller elliptiske, dybt tandede, ved Grunden afsmalnede, blaagrønne, haarede eller næsten glatte, paa Underfladen svagt beklædte med stjerneformet Duun; *Rodbladene* talrige; *Stængelen* en—faabladet; *Halvskjærmens Grene* opret-aabne, duunhaarede, uden Kirtler; *Kurvbladene*, især de ydre, budte, graafiltede; men med faae Kirtler; *Griffelen* mørk blyfarvet eller olivenbruun; *Fnokken* skident guulhvid.

1/2—1 1/2' høi. Bladene ofte plettede, alm. fastere end hos de 2 foreg. Arter. I Skygge tabe de undertiden den blaaagtige Farve. Kronerne gule, deres Tænder glatte. 6—7. ♃. Var.

β, *nemorum* Fr. H. N. XII, 20. Bleggrøn, med tyndere Blade; Kurvbladene graafiltede med enkelte Kirtelhaar, Bladenes Filt spindelvævagtig, let affaldende.

α, paa aabne Bakker, i Kratskove, især paa Klippegrund, ikke alm.: *Bornh.* ved Hammershuus! *Moens* Klint i Selskab med var. *γ* af foreg., men sjeldnere end denne. *J.* i det østlige Vendsyssel alm. (12), Silkeborg Vesterskov! *Sl.* Nygaard Skov ved Haderslev (8), Louisenlund ved Egernførde (20)! *β*, i Skove, hyppigere end Hovedarten og maaskee ligesaa almindelig som H. murorum, med hvilken den let kan forvexles.

Anm. Denne Art er, ligesom H. murorum og vulgatum, meget foranderlig i sine Former, og enkelte af disse (hvis Bestemmelse ofte foraarsager Vanskelighed) nærme sig til H. murorum, andre til H. pallescens eller saxifragum. Formen H. murorum *γ* har jeg tidligere, i Overeensstemmelse med Prof. Fries's Bestemmelse, henført til denne.

1025. **H vulgatum** [Fr. Nov. p. 258, Symb. p. 115] (Skov-H.) H. N. II, 8—10, XIII, 22—23; Rchb. l. c. XIX, 1526; H. silvaticum Lam., Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 375.

Bladene lancetformede eller elliptiske, skarpt tandede, haarede, nøgne; *Rodbladene* faae; *Stængelen* fleerbladet; *Halvskjærmens Grene* opret-aabne, tilligemed *Kurvdækket* graafiltede og ofte sort-kirtelhaarede; *Kurvbladene* smale, spidse; *Griffelen* guul; *Fnokken* skident hvid.

1—3′ høi. De nedre Rodblade og Stængelen ved Grunden ofte rødviolette. Kronerne gule, med glatte Tænder. $\frac{6}{2}$—$\frac{8}{1}$. ♃. Forekommer i forskjellige Afændringer i Henseende til Bladformen, Beklædningen, Stængelbladenes Antal o. s. v. De vigtigste hos os forekommende Former ere:

β, *angustifolium* Fr. Bladene smale, lancetformede, svagt haarede; Stængelbladene alm. talrigere end hos Hovedarten.

γ, *latifolium* Fr. Bladene bredt elliptiske, tilligemed Bladstilke og Stængler langhaarede; Stængelbladene faae.

δ, *ramosum* Fr. in litt. (non H. ramosum W. K.) Stængelen næsten fra Grunden af grenet, mangebladet, hvashaaret-ru; Bladene lancetformede, dybt (næsten fliget-) saugtakkede, langhaarede; Halvskjærmen bladbærende.

I Skove og Krat, sjeldnere paa aabne Steder, den hyppigste Art i Danmark af Afdelingen b. Formen *γ*, er temmelig hyppig, især i Skove, *β*, sjeldnere; *δ*, en meget afvigende Form, som efter Beskr. af *H. ramosum* W. K., nærmer sig endeel til denne, har jeg fundet mellem Vedbæk og Tryggerød og i Frederiksdals Skov.

Anm. Som en alm. Regel for Afændringerne i denne Art angiver Fr. at den alm. paa aabne Pladser faaer smalere Blade og talrigere Stængelblade, men i Skygge er mere bred- og faabladet, medens det Modsatte er Tilfældet med H. murorum.

1026. **H. anfractum** [Fr. i Vet. Ac. Forhandl. 1856 p. 148] (Bugtet H.) F. D. ined.; M. T. Lange i Naturh. Foren. vid. Medd. 1861 p. 9.

Stængelen faa (2—3)-bladet, zigzagbøiet; *Bladene* stilkede, smalt lancetformede, skarpt og ofte dobbelt saugtakket-tandede, paa Underfladen langs Midtnerven haarede, forøvrigt næsten glatte; *Halvskjærmens Grene* udspærrede, fine; *Kurvene* smaae,

Kurvbladene spidse, graadunede og mere eller mindre beklædte med sorte Haar og Kirtler; Kronens Tænder glatte, *Griffelen* grønlig-guul; *Skalfrugterne* mindre og med mere hvid Fnok end hos foreg.

Bladene alm. blaaagtig-grønne, ofte rødplettede, Rodbladene tidligt henvisnende. Kronerne gule. 7—8. ♃.

I Hornbæks Plantage ved Helsingør (12)!

c. *Accipitrina* Koch. Overvintre med lukkede Knopper, som udvikle en fleerbladet Stængel; Rodbladene ikke udviklede, de nedre Stængelblade tidligt henvisnende (aphyllopoda Fr.). Kurvbladene i uafbrudte Spiraler (regelm. taglagte); Fnok som foreg.

1027. **H. tridentatum** [Fr. S. Veg. Sc. p. 6; Symb. p. 171] (Tretandet H.) H. N. III, 4; XII, 14; Rchb. l. c. XIX, 1531, fig. 1—2; H. murorum silvaticum F. D. 1113; H. rigidum *β*, tridentatum Griseb. l. c. p. 47.

Stængelen huul, stivt opret; *Bladene* paa Midten skarpt-, men faatandede (omtr. 3 Tænder paa hver Side), *de nedre* elliptiske, kortstilkede, *de øvre* æg-lancetformede, Bladene fortsættes indtil Grunden af Halvskjærmen; *Grenene* oprette, tynde; *Kurvene* smaae, efter Afblomstringen nedenfor Midten sammenknebne, med graafiltede, svagt haarede og sjeldent kirtelhaarede, grønne, i Randen blegere *Kurvblade* (de ydre budte, tilbagebøiede, de indre spidse, tiltrykte); *Griffelen* olivenbruun; *Fnokken* næsten hvid.

1—2' høi. Kronerne gule. 7. ♃. Var.

β, *angustifolium* Fr., H. rigidum Rchb. l. c. tab. 1531, fig. 1. Stængelen høiere, Bladene smalere og mindre haarede.

γ, *integrifolium* Fr. in litt. Bladene linie-lancetformede, de nedre budte, næsten heelrandede, de øvre langt tilspidsede, med faae og fjerne Tænder.

I Skove, ikke alm., f. Ex. *Sj.* Ordrup, Bernstorf (27)! *J.* Viborg (Morville)! Støvringgaard! *β*, *Sj.* Hornbæks Plantage! *J.* Silkeborg (12); *Sl.* Egernførde (20)! *γ*, i Silkeborg Vesterskov!

Anm. Fig. i Fl. dan. 1113 henføres alm. til H. vulgatum, men paa Grund af de dybt tretandede Blade, Mangelen af Rodblade og især det taglagte Kurvdække maa jeg antage at den snarere er tegnet efter Expl. af H. tridentatum.

1028. **H. gothicum** [Fr. Symb. p. 121] (Gothisk H.) Fr. Epicr. p. 114; H. N. II, 12—14 (H. boreale var.); H. tridentatum asperum (Fr.?) Lge. Haandb. 2 Udg. p. 522; H. vulgatum irriguum Rchb. l. c. XIX, 1527 (ikke Fr.).

Stængelen stivt opret, ikke huul; *Bladene* lancetformede, fra Midten til henimod Grunden tandede eller fliget-saugtakkede (med 3—5 Tænder paa hver Side), de nedre kortstilkede (stundom vedblivende), Bladene fortsættes jævnt aftagende indtil Grunden af Halvskjærmen; *Grenene* stive, oprette; *Kurvbladene* nøgne, sortgrønne (i tørret Tilstand næsten sorte), med en Række sorte Kirtelhaar paa Ryggen, de ydre brede og budte, de indre linieformede, næsten spidse; *Griffelen* i frisk Tilstand guul, tørret bruunagtig; *Fnokken* skident guulhvid.

1—4' høi. Kronerne mørkere gule end hos foreg. og de to efterfølgende Arter. Stængelen ofte rødligt anløben. 7—8. ♃.

Paa Bakker og i solaabne Krat, temmelig alm. udbredt paa Halvøen, ikke sjelden i *Nordsjæll.* og paa *Bornh.*

Anm. Denne Art er ikke lidet foranderlig og kan let forvexles med smalbladede Former af foreg. og efterfølg.; med H. vulgatum og H. boreale har den kun fjernere Lighed. Her i Landet er den smalbladede Form (β, *angustifolium* Fr.) den fremtrædende, hvorimod jeg ikke har bemærket den bredbladede (α, *latifolium* Fr.), medmindre de under H. rigidum med Tvivl anførte Voxesteder skulde tilhøre denne. Fra *H. rigidum* adskilles den ved spædere Stængel og mere oprette Grene, mindre Kurve, spidsere og mere tiltrykte Kurvblade o. s. v., fra *H. tridentatum* ved en alm. høiere, mere ru og fastere (ikke huul) Stængel, mindre sammenknebne Kurve uden Filt men med Kirtler paa Ryggen af Kurvbladene, mørkere gule Kroner og hele Plantens mørkere Farve. Mellemformer ere dog yderst vanskelige at henføre med Sikkerhed til nogen bestemt af disse 3 Arter. Til saadanne tvivlsomme Former ere maaskee at henregne *H. tridentatum asperum* og *H. rigidum subgothicum* Fr. Symb.

? 1029. **H. rigidum** [Hartm. Skand. Fl. ed. I, p. 300] (Rank H.) Fr. Symb. p. 173; H. N. IX, 3; XII, 13; F. D. 2597.

Stængelen ikke huul, stivt opret; *Bladene* lancetformede, i Midten skarpt-, men faa- (omtrent 3-) tandede, siddende, *de nedre* kortstilkede; Bladene fortsættes indtil Grunden af Halvskjærmen; *Grenene* udstaaende; *Kurvene* større end hos foreg., efter Afblomstringen ved Grunden budte, med budte, tiltrykte, eensformigt grønne, ved Tørring sorte *Kurvblade; Griffelen* guul eller bruun; *Fnokken* skident guulhvid med rustfarvet Anstrøg.

Stgl. 2—4' høi, alm. ru, ved Grunden rødlig; Bladene alm. mere tætsiddende end hos foreg. Kurvdækket i Begyndelsen beklædt med Duun, som hurtigt forsvinde, samt med vedblivende sorte Haar og Kirtler. Kronerne gule. 7—8. ♃.

I Skove og Krat, paa Bakker, sjeldnere end foreg.: ***Sjæll.*** (det specielle Voxested erindrer jeg ikke, Expl. bestemte af Lector Lindeberg)! ***J.*** Marselisborg! (?) Skatskov ved Eveldrup (Dr. herb.), (?) Egekrat ved Karup Aa (Feddersen)? (Dens Forekomst her i Landet bør nærmere iagttages. Efter Prof. Fries's Meddelelse er det tvivlsomt om den findes i Danmark, men i Symb. Hierac. p. 174 anfører han den blandt de danske Planter (H. rigidum subgothicum), men denne Form er sandsynligviis nu forenet med H. gothicum).

1030. **H. boreale** [Fr. Nov. ed. I, p. 77; Symb. p. 190] (Bredbladet H.) H. 821; Rchb. l. c. XIX, 1541; H. N. XI, 10; XII, 12.

Stængelen opret, ikke huul, mangebladet; *Bladene* ægformede eller elliptiske, fra Grunden til Midten tandede, de nedre med smalere Basis (eller kortstilkede), de øvre siddende (paa bredbladede Former halvt omfattende), naaende til Grunden af Blomsterstanden, hvis *Grene* ere stivt oprette, samlede til en halvskjærmformet Top; *Blomsterstilkene* oventil tykkere og beklædte med skjælformede Blade; *Kurvbladene* brede, budte, tiltrykte, mørkgrønne, ved Tørring sorte, nøgne, uden Kirtelhaar og næsten glatte; *Griffelen* grønlig-guulbruun.

2—4' høi, Stængelen alm. ru, var. haaret eller glat. Har af alle danske Arter i denne Afdeling de bredeste Blade, men disse var. forøvrigt i Brede, Form og Indskjæring. Kronerne bleggule. 8—9. ♃.

I høitliggende Skove, ikke sjelden paa Østkysten af Halvøen: paa Øerne sporadisk: ***F.*** Æbelø, Ulrikesholm (18), Egebjerg (en meget bredbladet Form)! Thurø (12), ***Loll.*** temmelig alm. (19)! ***Falst.*** hist og her (14)! ***Sj.*** Springforbi! Charlottenlund! Viborggaard pr. Nestved (Visby)! Steensby Møller ved Vordingborg (19). En smalbladet Form (β, *angusti-*

folium Fr. H. N. XI, 10) er funden paa ***Falster*** ved Korselitze og Hallerup (Koch)!

Anm. Fr. bemærker, at jo færre Blade denne Plante har, desto smalere ere de, og omvendt, medens det Modsatte finder Sted hos H. umbellatum. Den ved Egebjerg i Fyen samlede Form er meget udmærket ved en næsten mandshøi Stængel, tætsiddende, brede, hjerteformede Blade, som tilligemed Stængelen ere beklædte med stjerneformet Duun. Den sildige Blomstringstid, de ved Grunden bredere Blade, blegere Kroner og især Kurvdækket adskille tilstrækkeligt H. boreale fra de øvrige her i Landet forekommende Arter.

1031. **H. umbellatum** L. (Smalbladet H.) Fr. Symb. p. 177; H. 822; Drej. n. 777; F. D. 680 og 872 (H. sabaudum); H. N. IX, 1; Rchb. l. c. XIX, 1533.

Stængelen ikke huul, tætbladet; *Bladene* siddende, linieformede eller lancetformede, heelrandede eller svagt tandede, med tilbagebøiet Rand; *Blomsterstanden* skjærm- eller halvskjærmformet med udstaaende Grene; *Blomsterstilkene* oventil tykkere; *Kurvbladene* ensfarvet-mørkgrønne, ved Tørring sorte, tilligemed Blomsterstilkene beklædte med hurtigt affaldende, stjernehaaret Duun, forøvrigt glatte, *de ydre* i Spidsen udspærrede eller tilbagebøiede, *de indre* oprette; *Griffelen* guul (i tørret Tilstand grønlig-bruun).

1—3' høi. Var. i Henseende til Beklædning, Bladenes Form og Indskjæring. Af de hos Fr. nævnte Former forekomme hos os:

β, *filifolium* Fr., Rchb. l. c. 1534, fig. 2. Bladene meget lange, smalt linieformede, heelrandede. Planten glat.

γ, *humile* Schum. Fra Rodstokken udgaae talrige smale, rosettestillede Blade, og faabladede, 3—6'' lange Stængler med enlige Blomsterkurve.

δ, *coronopifolium* (Gmel.) Fr. Bladene smale, dybt tandede eller fjerfligede.

ε, *dunense* Reynier (*β*, *villosum!* i Bot. Foren. Catal.). Bladene bredt lancetformede, tandede, tilligemed den opstigende eller fremliggende Stængel rue og stivhaarede.

Ved Gjærder, i Krat og paa udyrkede Marker meget alm. — *β*, paa Lyngheder og i Sandklitter: *J.* Skagen, Eveldrup (Drej. Herb.), Thorsted pr. Ringkjøbing! ***Rømø*** (16)'; ***Amrom*** (Jessen); *γ*, i Sand: ***Thorseng*** ved Bregninge (12)! ***Falst.*** (14); ***Rømø*** (Nolt); *δ*, *J.* Flyvesandet ved Skagen (Drej.), Brøndersløv (Grønlund); ***Thorseng***

(12); *Sj.* Helsingør (27); *ε*, ved sandige Strandbredder: *J.* Skagen (Drej. herb.), Hanstholm! Hvide Bjerge ved Veile Fjord! *Samsø* (Jacobs.); *F.* Knudshoved (19); *Loll.* Bredfjed ved Rødby Fjord! *Sj.* Adserbo Overdrev ved Frederiksværk! *Bornh.* Rønne, Klause Mølle!

10. Hypochæris. Kongepen.

a. Stængelen glat; Fnokken toradet med børsteformede (ikke fjerede) Straaler i den ydre Kreds. *(Euhypochæris Duby).*

1032. **H. glabra** L. (Glat K.) H. 826; Drej. n. 780; F. D. 424; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1398; H. N. II, 16.

Bladene alle samlede ved Grunden, bugtet-tandede eller høvlformede; *Kurvbladene* glatte, ligesaa lange som Blomsterne; *Randblomsternes Skalfrugter* uden eller med meget kort Næb.

Stænglerne alm. flere, $^1/_3$—1' lange, oprette eller nedliggende, grenede; Bladene glatte eller beklædte med faae, spredte Haar. Kronerne gule. 7—8. ⊙.

Paa tørre, sandige Bakker: hist og her i det *nordligste Jyll.* (Dr.), *Nordsjæll.* og især alm. paa *Bornh.!* I de sydlige Egne af Halvøen, *Fyen* og *Sydsjæll.* sjeldnere; *Loll.* Bregneholt (19); paa *Falst.* ikke bemærket.

1033. **H. radicata** L. (Almindelig K.) H. 826; Drej. n. 779; F. D. 150; Rchb. l. c. XIX, tab. 1397; H. N. XIV, 10.

Bladene samlede ved Grunden, bugtet-tandede eller høvlformet-halvfinnede, rue; *Kurvbladene* glatte, i Spidsen paa Rygnerven stivhaarede; *Blomsterne* længere end Kurvdækket; *alle Skalfrugterne* med Næb.

1—2' høi. En- eller fleerstænglet, Stænglerne alm. grenede. Kurvene flere Gange større end hos foreg. Kronerne gule, udvendig grønlig-brune. 7—8. ♃.

Ved Veigrøfter, paa Græsmarker o. s. v. meget alm.

b. Stængelen stivhaaret-ru, Fnokken enradet, alle Straalerne fjerede. *Achyrophorus* Scop.).

1034. **H. maculata** L. (Plettet K.) H. 825; Drej. n. 778; F. D. 149; Rchb. l. c. XIX, tab. 1396; Achyrophorus maculatus Scop.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Bladene* tandede, rue; *Kurvbladene* stivhaarede, ovenfor Midten filtet-randhaarede, kortere end Blomsterne; alle *Skalfrugterne* med Næb.

1—2' høi, alm. enstænglet; Stængelen ofte 1—2-bladet; Bladene alm. uregelmæssigt bruunplettede, Blomsterkurvene færre (1—3), men større end hos foreg. Kronerne gule. 6—7. ♃. Var.

β, *Mülleri* Lge. (Leontodon hirtum F. D. 901). Bladene halvfinnede, med lancetformede, budte Flige. Stængelen fra Grunden af grenet, Grenene opstigende, beklædte med talrige, linieformet-skjælformede Blade; Kurvene mindre (Maaskee en egen Art).

Paa Skov- og Lyngbakker, forekommer i alle danske Provindser, men sporadisk og i enkelte Egne sjelden (i det sydlige Fyen kun bemærket paa Svanninge Bakker (15). *β*, *Sj.* Drosselbjerg paa Skrænter mod Storebælt (Lund)! *Lolland* (O. F. Müller).

11. Tragopogon. Gedeskjæg.

† 1035. **T. porrifolius** L. (Porrebladet G.) H. 806; F. D. 797; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1387; H. N. X, 3.

Bladene fra en bred, omfattende Basis efterhaanden linieformigt afsmalnede, stivt oprette; *Grenene* kølleformigt opsvulmede under Blomsterkurvene; *Kurvbladene* 8, længere end de ydre Kroner; *Skalfrugterne* af Randblomsterne skjælformigt piggede.

Kronerne violette. 6—7. ⊙.

Ved Gjærder og paa Marker, især omkring Byer, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* Aalborg (Strandg.), Kolding (28!); *Sl.* Husum (16); *F.* Hvidkilde (12), Svendborg (19); *Sj.* Rude, Haarsløv, Tjæreby (Nielsen) og Ørsløv ved Skjelskør! Holsteinborg (22); *Loll.* Vintersborg, Engestofte, Saxkjøbing (19), Nakskov (F. D.); *Falst.* Stubbekjøbing (Rasm.), Maglebrænde (14), Veggerløse (Koch)!, Nykjøbing, Moseby (H.); *Bornh.* Kanegaard ved Rønne (21), Rønne Vang (Hjorth). Er maaskee ikke oprindelig indenlandsk, men forvildet fra Dyrkning i tidligere Tid. ✳

⨯ *T. pratensi-porrifolius* [Rostr. mscr.]. De ydre Kroner i Kurvene bruunviolette, de indre gule.

Formodenlig en Bastardform af foregaaende og efterfølgende og funden i Selskab med disse: *F.* Hvidkilde (12); *Loll.* Vesterborg (19).

1036. **T. pratensis** L. (Eng-G.) H. 805; Drej. n. 789; Fr. nov. p. 240; F. D. 906; Rchb. l. c. XIX, 1389, fig. 1.

Bladene fra en bred, omfattende Basis jævnt linieformigt afsmalnede, oprette eller i Spidsen nedbøiede; *Grenene* under Blomsterkurvene lidet opsvulmede; *Kurvbladene* 8, omtrent af Længde med de ydre Kroner; Randblomsternes *Skalfrugter* knudret-rue, ligelange med Næbet.

Blomsterne kun aabne om Formiddagen. Kronerne gule. 6—7. ⊙.

β, tortilis Mey. chl. Hanov., Rchb. l. c. fig. 2. Bladene snoede, i Randen bølget-krusede.

Ved Veie, paa Marker og høie Enge, alm. udbredt. — *β*, med Hovedarten.

1037. **T. minor** [Fr. Nov. p. 241] (Smaablomstret G.) H. N. XV, 6; Rchb. l. c. XIX, tab. 1390, fig. 2.

Bladene fra en bred, omfattende Basis pludseligt linieformede, meget smalt og langt tilspidsede, slapt nedhængende; *Kurvbladene* omtrent dobbelt saa lange som de ydre Kroner; *Skalfrugtens Næb* kortere end selve Frugten; forøvrigt som foreg., men alm. lavere af Væxt.

6—7. ⊙.

Paa lignende Steder som foreg. og, idetmindste i *Sjæll.*, ikke sjelden.

Anm. Denne Art har ved Dyrkning i vor botaniske Have bevaret et fra den foreg. Art forskjelligt Udseende, men Characteren som hentes fra Kronernes og Kurvbladenes indbyrdes Længdeforhold, maa benyttes med Varsomhed, da Kronernes Længde hos T. pratensis er meget forskjellig, snart længere (*grandiflorus* Fr.), snart betydeligt kortere end Kurven (*brachyglossus* Fr.).

12. Scorzonera. Skorzonere.

1038. **S. humilis** L. (Lav S.) H. 806; Drej. n. 788; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1383; H. N. VII, 3; L. Herb. III, 59.

Rodstokken foroven skjældækt, med talrige, stilkede, heelrandede *Blade; Skaftet* 1—3-blomstret, med 1—3 smalt linieformede Blade; *Kurvbladene* ½ Gang kortere end Kronen; *Skalfrugterne* stribede, med jævne Striber.

Skaft og Bladstilke beklædte med en løs Uld, som let afgnides. Kronerne gule. 5—6. ♃. Forekommer under 2 Former:

α, *latifolia* (F. D. 816, slet). Bladene elliptiske eller bredt lancetformede.

β, *angustifolia* (F. D. 1653). Bladene linieformede eller lancet-linieformede.

Begge Formerne, mellem hvilke ingen skarp Grændse kan drages, forekomme hist og her i alle Provindser, almindeligst paa *Halvøen* og *Bornholm*: α, paa høie Enge og aabne Steder i Skove; β, paa tørre Steder, f. Ex. Lyngbakker. ⁞*

† *S. hispanica* L. (Spansk S.) Rchb. l. c. XIX, tab. 1384. *Stængelen* fleerbladet; *Bladene* elliptiske eller lancetformede, tilspidsede, *de ydre Kurvblade* triangel-ægformede; *Skalfrugterne* piggede, forøvrigt som foreg.

Kronerne gule, vellugtende (som Vanille). 5—7. ⊙.

Dyrkes i Haver paa Grund af den spiselige Rod, og forekommer tilfældigt forvildet, f. Ex. *Sj.* Tømmerup paa Amager (19), Engen mellem Peblingesøen og Farimagsveien! *J.* Viborg (Feddersen).

13. Thrincia. Hundesalat.

1039. **T. hirta** [Roth. Cat. bot. 1, p. 98] (Haaret H.) H. N. XIII, 32; Apargia Sm., H. 814; F. D. 1827; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1365.

Bladene rosetteformigt samlede ved Grunden, linie-lancetformede, tandede eller høvlformede, mere eller mindre haarede af i Spidsen alm. tokløvede Haar; *Skafterne* flere, bladløse, enblomstrede; *Blomsterkurven* før Udspringningen nikkende.

Kurvbladene var. haarede eller glatte; Bladene var. i Henseende til Indskjæring og Beklædning. Kronerne gule, paa Underfladen graaagtigt-røde. 7—9. ♃.

Paa tørre Græsmarker og Bakker, sjelden: *J.* Haraldslund! Fjeldsted Bakker (H.); *F.* Ulriksholm (H.); *Loll.* Aalholm! *Sj.* Vesterfælled (19). *⁞

Anm. Leontodon hirtus L., som alm. citeres til denne Art, beskrives med udeelte Haar og Kronerne gule paa Underfladen, hvorfor den neppe kan høre herhid. Koch antager *Leont. Villarsii* Lois. for den linneiske L. hirtus.

14. Leontodon. Løvetand.

1040. **L. hispidus** L. (Stivhaaret L.) F. D. 862; Rchb. ic. XIX, tab. 1368—69; H. N. VII, 4; Apargia Host, H. 813; Drej. n. 765; L. hastilis Koch Syn. II, 481.

Stængelen furet, bladløs, i Spidsen udvidet, før Blomstringen nikkende, alm. udeelt; *Bladene* tandede eller høvlformet-halvfinnede, tilligemed Skaft og Kurvdække mere eller mindre stivhaarede af 1—3-kløvede Haar; *Fnokkens Straaler* i 2 Kredse, den indre fjeret, den ydre kortere, ru.

Bladene var. i Indskjæring og Behaaring. Den glatte Form (*L. hastilis* L.) er saavidt mig bekjendt, ikke funden hos os. Ligner foreg., men er i alle Dele større. Kronerne gule. 6—9. ♃.

Paa høie Enge, ved Randen af Veie o. a. udyrkede Steder alm. udbredt.

1041. **L. autumnalis** L. (Høst-L.) Rchb. l. c. XIX, tab. 1366, fig. 2—3; Apargia Willd., H. 815; Drej. n. 764; F. D. 1996; Oporina Don.

Stængelen grenet (sjeldnere udeelt), *Grenene* oprette, i Spidsen udvidede og beklædte med skjælformede Blade; *Rodbladene* glatte eller svagthaarede af ugrenede Haar; *Fnokkens Straaler* alle fjerformede.

Kronerne gule. 7—10. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Bladenes Indskjæring, Kurvdækkets Beklædning o. s. v. Blandt de mange Former udhæves:

β, salinus Aspegr. (*integrifolius* Bot. For. Cat.!) Bladene heelrandede eller med faae og utydelige Tænder; Kurvbladene glatte.

γ, coronopifolius (Bot. For. Cat.!) Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte med smalt linieformede Afsnit; Kurvdækket beklædt med løs, hvidagtig Duun.

δ, nigro-lanatus Fr. (Apargia Taraxaci Sm., H. 815; F. D. 1523; Hieracium Taraxaci L., Leontodon Lois. Rchb. l. c. fig. 1). Stængelen alm. udeelt, Blomsterkurven større, med sorthaarede Kurvblade.

Meget alm. paa Enge, Græsmarker, ved Veie o. s. v., spiller især en betydelig Rolle paa vore Syltenge, paa hvilke Formen *β*, lige-

ledes forekommer (f. Ex. ved Lillestrand i *Jyll.!*). γ, paa tørre Marker og Overdrev ikke sjelden; δ, paa Øerne i Vesterhavet: *Fanø*, *Sylt*, *Rømø* (N.); *Bornh.* (H.), Christiansø (Didrichsen).

15. Picris. Bittermælk.

1042. **P. hieracioides** L. (Rubladet B.) H. 807; Drej. n. 766; F. D. 1522; Rchb. ic. fl. germ. XIX, tab. 1375; H. N. 1, 8.

Stængelen opret, bladet, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* elliptisk-lancetformede, bugtet-tandede; *Stængelbladene* halvt-omfattende; *Kurvbladene* i de ydre Kredse udstaaende eller tilbagebøiede.

Stængelen $1^1/_2$—3' høi, tilligemed Bladene stivhaaret-ru, Kronerne gule. 7—8. ⊙.

Ved Randen af Veie, i Kratskove, bemærket i alle Provindser, (undt. Bornh.), ikke sjelden, men sporadisk. ⚘

16. Lappa. Burre.

a. Kurvbladene indvævede i en spindelvævagtig Filt.

aa. Blomsterstanden halvskjærmformet (Grenene forlængede).

1043. **L. tomentosa** [Arctium toment. Schk. Handb. 3, p. 49] (Filtet B.) Drej. n. 794; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 811, fig. 2.; A. Bardana Willd., H. 829; A. Lappa β, L., F. D. 642 og 2423 B.

Bladene budte, heelrandede eller svagt tandede, de nedre hjerteformede; *Blomsterkurvene* før Udspringningen ægformet-pyramideformede, efter samme kugleformede, tæt hvidfiltede; *de ydre Kurvblade* udstaaende, fra en bredere, grøn Basis sylformede, i Spidsen hagekrummede, guulbrune, *de indre* oprette, linieformede, i Spidsen mørkrøde, budte eller krusede (ikke hagekrummede).

2—4' høi. Kronerne mørk-rosenrøde, Støvdragerne blaae. 7—8. ⊙.

β, *denudata!* (L. tomentosa var. F. D. 2423 A). Kurvbladene uden Filt.

Ved Veie og omkring Byer: i *Sjæll.* meget alm. (den hyppigste Art); hist og her paa *Bornh.*, *Loll.-Falster* og *Als!* alm. paa Hindsholm! meget sjelden i de øvrige Egne af *Fyen* (Vibeltsdal ved Svendborg! Tvede (12) og paa *Halvøen*: hist og her mellem Aalborg (Dr.) og Nibe (12), Randers (7), ved det nye Veianlæg S. for Horsens,

Veile, Flensborg, Hyrup, Huusby (12), Husum! *β*, *Sj.* Snekkesteen (Grønlund), Kjøbenhavns Volde! Ørslev og Bjerre ved Skjelskør (Nielsen)! [*

bb. Blomsterstanden klaseformigt forlænget (Grenene korte).

1044. **L. minor** [Arctium minus Schk. l. c.] (Liden B.) Drej. n. 793; F. D. 2662; Rchb. l. c. XV, tab. 811, fig. 1; H. N. XIII, 6; A. Lappa L. (tildeels) H. 829 (var. minus).

Bladene grovt tandede, spidse eller budte, de nedre hjerteformede; *Blomsterkurvene* før Udspringningen ægformede, efter samme nedtrykt-kugleformede, tyndt filtede; *alle Kurvbladene* sylformede, hagekrummede, *de ydre* udstaaende, grønne, i Spidsen skidengule, *de indre* oprette, lidet bredere, heelt grønne.

Hele Planten graagrøn, lavere (1½—2½') og mere sammentrængt end de øvrige Arter; Kurvene neppe mere end halvt saa store som hos følgende. Kronerne blegrøde; Støvdragerne lila. 7—8. ⊙.

Ved Veie og Gjærder, især omkring Byer, meget alm., især i Landets magrere Egne, hvor den ofte er den eneste forekommende Art.

1045. **L. intermedia** [Arct. intermed. Lge. mscr. (1843), Haandb. 1 Udg. n. 1000] (Skov-B.) F. D. 2663; Rchb. l. c. XV, tab. 812, fig. 1; A. Lappa *β*, majuscula Hartm. Skand. fl. ed. 4 p. 260 (?); Lappa minor * campestris Fr. S. Veg. Sc. p. 5.

Bladene spidse, fjernt og svagt tandede, *de nedre* hjerteformede; *Blomsterkurvene* store, tyndt filtede, før Udspringningen rundagtige, efter samme ægformede; *alle Kurvbladene* hagekrummede, *de ydre* nedbøiede, sylformede, grønne, i Spidsen skidengule, *de mellemste* udspærret aabne, *de indre* oprette, lancetformede, i Spidsen mørkrøde; *Skalfrugterne* mere end dobbelt saa store som hos foreg.

Hele Planten mørkgrøn, Stængelen ofte rødlig. Høiere end de øvrige Arter (3—5'), men tillige af slankere Væxt. Kronerne rosenrøde, Støvdragerne blaae. Var. med hvide Kroner og alle Kurvbladene grønne med skidengule Spidser. 7—9. ⊙.

Paa skyggefulde Steder saavel i Skove og Krat som ved levende Hegn, ikke sjelden i Danmarks Skovegne (Østkysten af Halvøen og paa Øerne).

Anm. Denne Art, som jeg i flere Aar har iagttaget og adskilt, er nærmest beslægtet med foreg., og Mange ville kun ansee den for en

Skovform af denne. Da den imidlertid afviger ikke lidet, saavel ved flere Characterer som især ved et forskjelligt Habitus, og da denne Forskjellighed har vedligeholdt sig ved gjentagne Udsædsforsøg i den herværende bot. Have, har jeg ingen Tvivl om dens Ret til at opstilles som en egen Art. (Om Schkuhr har kjendt og indbefattet denne under sin A. minus, har jeg ikke kunnet udfinde, men at han fortrinsviis skulde have tænkt paa den, anseer jeg ikke for rimeligt paa Grund af dens stedse høie Væxt).

b. Kurvbladene glatte (uden Filt).

1046. **L. major** [Schk. l. c. (Arctium)] (Glat B.) Drej. n. 792; F. D. 2424; Arctium Lappa L. (tildeels), H. 828; Lappa officinalis All., Rchb. l. c. XV, tab. 812, fig. 2.

Bladene hjerteformede, spidse eller budte, paa Overfladen grønne, paa Underfladen svagt filtede; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *Blomsterkurvene* i yngre Tilstand kugleformede, tilsidst noget nedtrykte; *alle Kurvbladene* linieformede, grønne, i Spidsen guulbrune, hagekrummede, *de ydre* tilbagebøiede, *de mellemste og indre* oprette.

3—4' høi og kraftig af Væxt. Kronerne violetrøde, Støvdragerne blaae. 7—9. ⊙.

β, subtomentosa Lge. Bladene paa Underfladen tæt hvidfiltede, Blomsterkurvene uden eller med meget svag Filt, Kurvbladene violetbrune. (Kunde muligviis antages for en Bastardform af L. major og L. tomentosa, dersom den ikke forekom paa Steder hvor sidstnævnte aldeles ikke findes).

Ved Veigrøfter, omkring Byer: alm. i Landets frugtbare Egne (den hyppigste Art i *Fyen* og paa *Østkysten af Halvøen*), men bliver sjeldnere eller forsvinder aldeles paa den magrere Jordbund (mangler f. Ex. aldeles ved Helsingør (21) og i Jyllands Hedeegne!). *β*, hist og her med Hovedarten, men sjeldnere: f. Ex. *Sj.* Esrom! *F.* Svendborg, St. Jørgensgaard!

17. Serratula. Skjær.

1047. **S. tinctoria** L. (Engeskjær). H. 830; Drej. n. 791; F. D. 281; Rchb. l. c. XV, tab. 802.

Stængelen opret, i Spidsen halvskjærmformigt grenet; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, tilspidsede, skarpt saug-

takkede, varierende i Indskjæring mellem hele og lyreformet-fjersnitdeelte, med i Dybde tiltagende Indsnit mod Bladets Basis.

Bladene ofte lidet rue paa Underfladen; Planten forøvrigt glat; Kurvbladene i Spidsen brune, Kronerne mørkrøde, sjeldent hvide (14). 7—8. ♃.

Paa høie Enge, sjeldnere i Kratskove: meget alm. paa **Bornh.!** ikke sjelden paa **Loll.!** paa **Falst.** og i **Sj.** hist og her (ikke alm.); længere mod V. sjelden: **Thorseng** ved Stioul (9), **F.** Vesteraaby! Lunde pr. Odense (18); **J.** Aarhus (H.); **Sl.** Ellenberg ved Slien (Lund).

18. Onopordon. Æselsfoder.

1048. **O. Acanthium** L. (Tornvinget Æ.) H. 837; Drej. n. 795; F. D. 909; Rchb. l. c. XV, tab. 813.

Stængelen opret, bredvinget af de nedløbende Blade; *Bladene* elliptiske, tandede eller bugtet-lappede, Nerverne i Blade og Vinger ende i Torne; *Kurvbladene* filtede, lancet-sylformede, de ydre udspilede.

3—5' høi. Hele Planten tæt beklædt af en hvidgraa, spindelvævagtig Filt. Kurvene store. Kronerne rosenrøde. 7—8. ⊙.

Paa Diger og udyrkede Pladser omkring Byer, især Kjøbstæder, funden hist og her i alle Provindser, men ikke alm.

19. Carduus. Tidsel.

a. Blomsterkurvene aflang-valseformede.

1049. **C. tenuiflorus** [Curt. Fl. Lond. f. 6, t. 55] (Tyndblomstret T.) H. 833; F. D. 2058; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 865.

Stængelen tornet-vinget; *Stængelbladene* nedløbende, bugtet-lappede, med tornet-tandede Lapper; Kurvene 2—flere sammenhobede i Spidsen af Stængelen og Grenene, mindre og smalere end hos de følgende Arter.

2—3' høi. Bladene paa Underfladen graafiltede; Kurvbladene bleggrønne og næsten glatte. Kronerne lysrød-violette. 7—8. ⊙ (?)

Sjelden og hidtil kun funden paa Digerne i Sydslesvigs Marskegne: Husum (N.), Rødemishof, Papenburg, Steenslusen ved Süderstapel (16), Eidersted (F. Müll.).

b. Blomsterkurvene ægformede eller rundagtige.

aa. Kurvbladene ikke indsnørede.

1050. **C. crispus** L. (Kruset T.) H. 833; Drej. n. 802; F. D. 621; Rchb. l. c. XV, tab. 880, fig. 1; H. N. XI, 4 (var.).

Stængelen opret, tornet-vinget; *Bladene* paa Overfladen grønne, næsten glatte, paa Underfladen hvidfiltede, bugtet-tandede, lappede eller halvfinnede, i Bugterne randhaarettornede; *Tænderne* ende i en stærkere Torn; *Kurvene* rundagtige, enlige eller sammenhobede paa korte, tornet-vingede eller i Spidsen nøgne Blomsterstilke; *Skalfrugterne* under Lupen riflede paatværs og utydeligt stribede paalangs.

Bladene meget foranderlige i Henseende til Indskjæringen. Kronerne mørk- eller violet-røde. 6—9. ⊙. Var.

β, ochroleucus! Kronerne hvidgule.

Ved Gjærder, omkring Byer, alm. udbredt, undtagen paa ***Bornholm***, hvor den er sjelden: Rønne Vang (Hjorth). *β*, ***Sj.*** Lygteveien udenfor Kjøbenhavn! ***Sl.*** Haderslev (Grønlund)!

Anm. C. crispus β, polyanthemus Godr. (*C. multiflorus* Gaud., Koch Syn. II, 459), Rchb. XV, 880, fig. 2, med halvfinnede, paa Underfladen uldhaarede eller spindelvævfiltede Blade, ægformede, 3—5 tæt sammenhobede Kurve, Skalfrugterne fiint stribede paalangs og utydeligt riflede paatværs, vil muligviis ogsaa findes i vor Flora. Den danner ligesom et forbindende Led mellem foreg. og følg. og forekommer mig at have noget Udseende af en Bastardform.

1051. **C. acanthoides** L. (Tornstænglet T.) H. 832; Drej. n. 803; Rchb. l. c. XV, tab. 873; H. N. XI, 3.

Stængelen tæt tornet-vinget; *Bladene* graaagtige, næsten glatte eller paa Underfladens Nerver haarede, dybt halvfinnede eller fjersnitdeelte med tredeelte eller bugtet-lappede Afsnit; *Lapperne* ende i en lang og stærk Torn; *Kurvene* rundagtige, enlige eller sammenhobede paa korte, tornet-vingede Blomsterstilke; *Skalfrugterne* under Lupen tydeligt riflede paatværs.

Kurvbladene alm. i Spidsen tilbagebøiede, sjeldnere rette. Let kjendelig fra foreg. ved den forskjellige Beklædning og de talrigere, meget stærkere, straagule Torne. Kronerne smukt purpurrøde, men ogsaa af denne forekommer en Form med hvidgule Kroner (*β, ochroleucus!*). 7—9. ⊙.

Ved Veie og omkring Byer: paa *Bornh.* og i de fleste Egne af *Sjæll.* meget alm., paa *Samsø* (Jacobs.); *F.* hyppig paa Hindsholm! I det øvrige *Fyen*, paa *Loll.-Falst.* og de mindre Øer ikke bemærket; paa *Halvøen* er den mig kun bekjendt at være funden ved Haderslev (16). *β*, *Sj.* Værebro Møller (14); *Bornh.* (Hoff)! En Form med talrigere og længere, næsten guldgule Torne (*γ*, *horridus!*) er funden ved Gjærder i Ramløse i Nordsjæll. (Schütz)!

⨯ *C. crispo-acanthoides!* Bladene paa Underfladen hvidfiltede; Tornene svagere, Kronerne violetrøde, forøvrigt som foreg. og uden Tvivl en Bastardform mellem denne og C. crispus.

Mellem Hovedarterne ved Brøndshøi og Strandveien nærved Kalkbrænderiet!

bb. De mellemste Kurvblade nedenfor Midten indsnørede, tilligemed de ydre tilbagebøiet-udstaaende.

1052. **C. nutans** L. (Nikkende T.) H. 832; F. D. 675; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 877; H. N. VII, 5.

Stængelen tornet-vinget; *Bladene* dybt halvfinnede, graagrønne, paa Overfladen haarede eller næsten glatte, paa Underfladen langs Nerverne uldhaarede; *Blomsterkurvene* enlige, paa forlængede, uvingede, i Spidsen nikkende *Blomsterstilke; Kurvbladene* ved Grunden ægformede, ovenfor Indsnøringen tornspidset-sylformede; *Skalfrugterne* tydeligt stribede paalangs, svagt riflede paatværs.

Væxten lavere, Blomsterkurvene mere end dobbelt saa store som hos foreg. Kronerne mørkt purpurrøde. 7—8. ⊙.

Ved Veigrøfter og Randen af Marker, meget sjelden i Danmark: *Falst.* S. Kirkeby (Koch); *F.* Dalby paa Hindsholm! mellem Peirup og Holstenshuus! Skaarup (19); *Strynø* (Glahn); *Sl.* Høirup 1 Miil V. for Christiansfeld (12), mellem Hestebjerget og Nyværk ved Slesvig (16); *J.* Thisted (Jacobsen)!

⨯ *C. crispo-nutans* Koch (Sond. Fl. Hamburg. p. 237). C. acanthoides Gren. & Godr. fl. Fr. II, p. 231 (ikke L.).

Forskjellig fra *C. nutans* ved høiere og mere grenet Stængel, 1—3-blomstrede, indtil Spidsen tornet-vingede Blomsterstilke, mindre Kurve og smalere Kurvblade; fra *C. crispus* ved fjersritdeelte, paa begge Flader grønne Blade, som i Randen tilligemed Stængelens Vinger ere stærkere tornede;

meget større, noget nikkende Blomsterkurve, nedenfor Midten indsnørede, i Spidsen stikkende Kurvblade.

I Selskab med Hovedarterne ved Skaarup (19) og Dalby paa Hindsholm!

20. Cirsium. Bladhoved.

a. Stængelen tornet-vinget af nedløbende Blade. ⊙.

1053. **C. lanceolatum** [Scop. Fl. carn. 2, p. 130] (Lancetbladet B.) Drej. n. 797; Nägeli i Koch Syn. p. 989; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 826; Carduus L., H. 831; F. D. 1173.

Bladene dybt halvfinnede; *Fligene* dybt todeelte, med lancetformede Smaaflige og fremstaaende, i en stærk og spids Torn endende Nerver, paa Overfladen tiltrykt-stivhaaret-rue, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterkurvene* enlige eller 2—3 samlede, rundagtigt-ægformede, tæt filtede; *Kurvbladene* udstaaende, lancetformede, endende i en lang og spids Torn.

2—4' høi, med store Kurve. Kronerne rosenrøde, sjeldnere hvide. 7—8. Var. i Henseende til Bladenes Indskjæring, Kurvenes Form og Antal paa Grenene o. s. v. Følgende afvigende Former (som af Rchb. ansees for adskilte Arter) høre uden Tvivl herhid:

* *nemorale* Nägeli l. c. p. 990 (C. nemorale Rchb. fl. germ. exc. p. 286; ic. fl. germ. XV, tab. 826). Bladene mindre dybt deelte, paa Underfladen spindelvævfiltede; Kurvene næsten kugleformede.

** *Drejeri* (C. Drejeri Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 827). Stængelens Vinger bredere; Bladene kortere og mindre dybt deelte, paa Overfladen kort-stivhaarede, paa Underfladen graafiltede; Kurvene nedtrykt-kugleformede, de indre Kurvblade forlængede.

Ved Gjærder og paa udyrkede Steder meget alm. i hele Landet. — * *Møen* (Fries); *Slesvig* (Rchb.). ** *Møens* Klint! Hjermeslev og Thise i Vendsyssel, Korsøgaard ved Hobro (Drej.).

× *C. oleraceo-lanceolatum* [J. Vahl mscr.].

Stængelen kantet-furet, overalt klæbrig-duunhaaret; *Bladene* halvt nedløbende, fjersnitdeelte med 2—3-fligede Afsnit; Fligene lancetformede, svagt tornspidsede, paa Overfladen næsten

glatte, paa Underfladen svagt graafiltede; *Blomsterkurvene* i en mangegrenet Halvskjærm, paa forlængede, duunhaarede Blomsterstilke; *Kurvbladene* næsten glatte, svagt tornspidsede; *Kronbladene* skident røde.

Ved Kongekilden i Ordrups Krat med Hovedarterne (27)!

1054. **C. palustre** [Scop. l. c. p. 128] (Kjær-B.) Drej. n. 796; Näg. l. c. p- 990; Rchb. l. c. XV, tab. 831; Carduus L., H. 833; Carduus acanthoides F. D. 1341.

Bladene fjersnitdeelte eller halvfinnede, med lancetformede, 2—3-fligede, tornet-tandede *Afsnit*, paa Overfladen spredthaarede, paa Underfladen graafiltede; *Blomsterkurvene* sammenhobede i Spidsen af Stængelen og de øvre Grene, svagt filtede, efter Udspringningen ægformede; *Kurvbladene* æg-lancetformede, tiltrykte, med en kort, udstaaende Braad.

Stængelen 3—5' høi, alm. bruunagtig. Kronerne rødviolette, sjeldnere hvide. 7—8.

β, *putatum* Nägeli l. c. (C. Chailleti Gaud.). Bladene halvt nedløbende, paa begge Flader næsten ensfarvede; Kurvene enlige, paa uvingede, forlængede Blomsterstilke.

I Tørvmoser, Kjær og fugtige Enge alm. udbredt. — *β*, som har et meget afvigende Udseende, men kun er en ved Hovedstængelens Afhugning frembragt Form, har jeg fundet ved Leersøen udenfor Kbhvn.

b. Bladene ikke nedløbende. ♃.

aa. Kronens Krave spaltet til Midten.

⨯ *C. palustri-oleraceum* [Näg. l. c. p. 999]. Rchb. l. c. XV, tab. 846.

Stængelen kantet-furet; *Bladene* omfattende, dybt halvfinnede med lancetformede, 2—3-lappede, tornet-tandede *Flige*, paa Underfladen lidet filtede; *Blomsterkurvene* flere samlede i Spidsen af Stængelen og de øvre Bladhjørner, kortstilkede, med smaae, lancetformede, tornet-saugtakkede *Dækblade; Kurvbladene* lancetformede, ved en mod Spidsen fremstaaende Nerve paa Ryggen tornspidsede.

Kronerne hvidgule, Støvdragerne i Spidsen og Griflerne lila-røde. (Ligner i Bladformen og de smaae Blomsterkurve C. palustre, ved Stængelen og de ikke nedløbende Blade samt Blomsternes Farve C. oleraceum. 7—8.

Paa Mosegrund med Hovedarterne, sjelden: *Sj.* Tryggerød Mose ved Vedbæk (et Expl.)! Raavaddam, Bidstrupgaard (19). En Form med halvt nedløbende Blade funden ved Tønder (Branth).

1055. **C. oleraceum** [Scop. l. c. p. 124] (Grøn B.) Drej. n. 798; Nägeli l. c. p. 995; Rchb. l. c. XV, tab. 834; Cnicus L., F. D. 860; Carduus Vill., H. 837.

Stængelen trind, furet, bladet indtil Spidsen og oventil grenet; *Bladene* lysgrønne, glatte eller svagt haarede, med omfattende Basis, de nedre halvfinnede eller fjersnitdeelte med hele, lancetformede, tornet-saugtakkede *Flige*, de øvre hjerteformede, tornet-saugtakkede eller fligede; *Blomsterkurvene* tæt omgivne af flere ægformet-elliptiske, lys-guulgrønne *Dækblade; Kurvbladene* jævnt sylformet-tornspidsede; *Kronens Krave* lidet længere end Røret.

3—5' høi. Kronerne bleggule; Støvdragerne skident violette. Ved den svage Behaaring, lysgrønne Farve og de forskjelligfarvede Dækblade let kjendelig fra de øvrige Arter. 7—8.

Paa Enge og i fugtige Skove: i de fleste Egne alm., men ikke overalt: (sjelden paa ***Falster*** (Moseby (5), Liselund, Korselitze, Ravnsø (Koch), Næsgaard, Bregninge, Bellinge (14)) og ***Loll.*** (Egholm, Hunseby (5); ikke bemærket i V. Hanherred (12) eller paa ***Bornholm!*** |*

× *C. oleraceo-acaule* [Hampe i Linnæa 1837 p. 1] Näg. l. c. p. 1010; C. acauli-oleraceum Rchb. l. c. XV, tab. 858; C. decoloratum Koch Syn. I, p. 398; Carduus rigens La Chen., H. II, 243.

Stængelen grenet; *Bladene* paa Overfladen svagt, paa Underfladens Nerver tæt duunhaarede; *Stængelbladene* lancetformede, siddende (ikke omfattende), halvfinnede, med trelappede *Flige*, Lapperne ægformede, tornet-tandede; *Blomsterkurvene* enlige, omgivne af 2—3 lancetformede, med de øvre Blade ensfarvede *Dækblade; Kurvbladene* lancetformede, jævnt, men kort tornspidsede; *Kronens Krave* som hos foreg.

1—$1^1/_2$' høi. Kronerne bleggule eller svagt rødlig-gule. Ligner foreg. i Henseende til Blomsterkurvene og den forlængede, grenede Stængel, følg. i Bladene og Dækbladene. 7—8.

Forekommer med Hovedarterne, men sjelden, og sædvanligviis kun faae Expl.: *Sj.* Hesttangs Mølle, Jonstrup Vang (14), Græsvænget ved Skjelskør (Nielsen)! *J.* en Grøft ved Veien mellem Kolding og Seest! *Sl.* en Skoveng ved Aabenraa (Bargum).

1056. **C. acaule** [All. Fl. ped. I, p. 153] (Kortstænglet B.) Drej. n. 800; Näg. l. c. p. 993; Rchb. l. c. XV, tab. 840; Carduus L., H. 836; F. D. 1114.

Den overjordiske Stængel udeelt, sædvanlig meget kort eller 0; *Bladene* kortstilkede (ikke omfattende), paa Underfladens Nerver duunhaarede, lancetformede, halvfinnede eller fjersnitdeelte, med ægformede, 3—4-lappede, tornet-tandede *Flige; Blomsterkurven* omgivet af 1—3 lancetformede, med de øvrige Blade ensfarvede *Dækblade; Kurvbladene* æg-lancetformede, budte, pludseligt og kort tornspidsede; *Kronens Rør* længere end Kraven.

Kronerne smukt og mørkt rosenrøde, sjeldent hvide. 7—8. Var.

β, caulescens F. D. 1884. Stængelen forlænget (indtil 1' høi), fra Grunden til Spidsen bladet.

Paa høie Enge, græsklædte Bakker og Overdrev, ikke sjelden. *β*, med Hovedarten, men sjeldnere og oftest i Skygge eller paa frodigere Jordbund. *

1057. **C. heterophyllum** [All. l. c. p. 152, t. 34] (Forskjelligbladet B.) Drej. n. 801; Näg. l. c. p. 993; Rchb. l. c. XV, tab. 838; Carduus L., H. 835; F. D. 109.

Stængelen opret, filtet; *Bladene* paa Overfladen mørkgrønne, glatte, paa Underfladen tæt sølvhvid-filtede, i Randen fiint tornet-saugtakkede; *Rodbladene* stilkede, lancetformede, hele eller halvfinnede; *Stængelbladene* fra en bred hjerteformet Basis jævnt og langt tilspidsede, linie-lancetformede, de øvre hele, de nedre halvfinnede; *Blomsterkurven* enlig, ved en nøgen Blomsterstilk fjernet fra det øvre Blad og uden Dækblade; *Kurvbladene* lancetformede, budte, kort tornspidsede; *Kronens Rør* og *Krave* omtrent ligelange.

Stængelen 2—4' høi, udeelt eller sjeldnere med 2—flere Grene og 1 Kurv paa hver Green. Kronerne smukt purpurrøde. 6—7.

I Skove paa Leergrund: i *Halvøens* østlige Skovegne ikke sjelden, sparsommere mod V., f. Ex. Skjærhoved! Nørholm (H.), Ribe (16); paa Øerne sjelden: *F.* Krat ved Lunde pr. Odense, Østrupgaards Skov (18); *Loll.* Bjerremark (5); *Sj.* Slangerup, Hareskoven mod Ballerup (H.), Jonstrup Vang!

bb. Kronens Krave spaltet til Grunden. (Breea Less.).

1058. **C. arvense** [Scop. l. c. p. 126] (Agertidsel) Drej. n. 799; Näg. l. c. p. 995; Rchb. l. c. XV, tab. 842; Serratula L., F. D. 644; Carduus Curt., H. 834.

Stængelen grenet (de nedre Grene blomsterløse), i Spidsen halvskjærmformet med 2—5 nøgleformigt sammenhobede *Kurve* i Spidsen af Grenene; *Bladene* hele eller bugtet-halvfinnede med tornet-tandede *Flige; Blomsterkurvene* ægformet-valseformede, filtede, med tiltrykte, ægformigt tilspidsede og i Spidsen udstaaende *Kurvblade; Kronrøret* i Spidsen bøiet.

Bladene var. glatte eller paa Underfladen filtede. Kurvene mindre end hos de foreg. (undtagen Nr. 1054). Blomsterne ofte tveboe (det ene Kjøn (♂) med ufrugtbare Blomster, større Kroner, hvis Rør er omtrent dobbelt saa langt som Kraven, det andet Kjøn (♀) med mindre Kroner, Kronrøret 4 Gange længere end Kraven, svagt udviklede Støvdragere. Kronerne skident violette eller lila-røde, sjeldent hvide. 7—8. Var.

β, horridum W. & Gr. Bladene halvfinnede, i Randen bølgede, tæt og stærkt tornede.

γ, mite Koch. Bladene bugtet-tandede, de øvre hele, svagt tornede.

δ, integrifolium W. & Gr., Fr. H. N. XIV, 9. Alle Bladene heelrandede eller svagttandede, paa Underfladen tæt hvidfiltede.

ε, semidecurrens Lge. Stængelens Ledstykker foroven tornede af de halvt nedløbende Blade; Grenene meget talrige og langstrakte; Blomsterkurvene enlige i Spidsen af forlængede Blomsterstilke.

Paa dyrkede Marker mellem Sæden et meget almindeligt og besværligt Ukrud. Afarterne med Hovedarten, men sjeldnere: *δ*, Kjøbenhavns Glacier mellem Nørre- og Vesterport! *J.* Hjørring (Grønlund)! *ε*, Klitter paa Sydenden af Amrom (20)! En Form med hvide Kroner paa *Falst.* ved Holgershaab (Koch)!

21. Silybum. Sølvblad.

† 1059. **S. marianum** [Gärtn. fruct. 2, p. 378, t. 162] (Marietidsel). Drej. p. 259; Rchb. l. c. XV, tab. 882; Carduus L., H. 835.

Stængelbladene omfattende, i Randen bølgede, tornet-tandede, de nedre bugtet-halvfinnede, de øvre hele; *Kurvbladene* med ægformet, tornet-randhaaret Basis og udstaaende, sylformet, i en lang Torn udløbende Spidse; *Kronrøret* meget længere end *Kraven*.

2—4' høi. Bladene grønne med hvide Pletter og Striber. Kurvene meget store. Kronerne violette. 7—8. ⊙.

Omkring Byer, oprindelig forvildet fra Haver: *J.* Randers (H.), Løvskal (3), Aarhus (16), Hatting ved Horsens (Jørg.): *Sl.* Haderslev (Nielsen), Hesteberger Koppel ved Slesvig (Esmarch), Husum (16); *F.* Bogense, Ulriksholm (H.), Assens (Kyll.), Faaborg (24); *Møen* ved Stege (Dr.); *Sj.* Stillinge (Lund).

22. Carlina. Bakketidsel.

1060. **C. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 838; Drej. n. 790; F. D. 1174; Rchb. l. c XV, tab. 742.

Stængelen stivt opret, tætbladet, udeelt eller i Spidsen halvkjærmformigt grenet; *Bladene* bugtet-halvfinnede eller tandede, i Randen tornede, paa Underfladen filtede; *de ydre Kurvblade* lancetformede, dobbelt halvfinnede, tornede; *de indre* linieformede, hindeagtigt-hvidgule, nedenfor Midten raandhaarede.

1—1½' høi. Kronerne rødgule, Støvdragerne gule. 7—8. ⊙.

Paa Bakker og udyrkede Steder, ikke sjelden i Danmark, især paa Leergrund.

23. Bidens. Brøndsel.

1061. **B. tripartita** L. (Fligbladet B.) H. 839; Drej. n. 805; F. D. 2178; Rchb. l. c. XVI, tab. 941.

Bladene modsatte, stilkede, fjersnitdeelte med lancetformede, saugtakkede Afsnit (de 1—2 nedre Par Afsnit større og derved 3—5-deelte); *Blomsterkurvene* oprette, i halvskjærmformet Qvast, først næsten valseformede, efter Afblomstringen nedtrykt-halvkugleformede, indeholdende 40—60 Blomster; *de ydre Kurv-*

blade 6—8, lancetformet-spadeformede, tæt tornet-randhaarede, *de indre Kurvblade* smalt ægformede, pludseligt udløbende i en budt Spidse; *Avnerne* linieformede, trenervede, kun naaende til Grunden af Fnokken; *Kronen* halvt saa lang som Bægerrøret; *Skalfrugterne* kileformede, brune, rynket-vortede, med alm. 2 Børster i *Fnokken.*

1½—2' høi. Planten mørkgrøn, ofte bruunagtigt anløben. Kronerne guulbrune. $\frac{7}{2}$—9. ⊙. Var.

β, minor. Lavere (2—6'' høi), med udeelte, lancetformede, saugtakkede Blade.

Ved Bredder af Moser og Gadekjær, i Dynd o. s. v. meget alm. *β*, paa mere tør Jordbund, sjeldnere.

1062. **B. platycephala** [Ørsted i Ind. sem. hort. haun. 1859, p. 27] (Fladhoved-B.) Ørd. i Naturh. Foren. vid. Medd. 1862, p. 312, tab. 3.

Bladene modsatte, kortstilkede eller de øvre siddende, i Forhold til Plantens Størrelse hele eller ved Grunden dybt 3—5-deelte, Afsnittene lancetformede, fjernt og ikke dybt saugtakkede; *Blomsterkurvene* i en halvskjærmformet Qvast eller enlige i Spidsen af Stængelen, før og efter Blomstringen stærkt nedtrykte (Breden meget større end Høiden), indeholdende 100—150 Blomster; *de ydre Kurvblade* 10—12, lancetformede, kort og fjernt tornet-randhaarede, *de indre* æg-lancetformede, spidse; *Avnerne* smalt linieformede, alm. ennervede, naaende til Midten eller Spidsen af Fnokken; *Kronen* firetandet, af Længde med Bægerrøret; *Skalfrugterne* graaagtig-olivenbrune, bredt omvendt-ægformede, jævne, med 2—3 Børster i Stakken.

½—1½' høi. Hele Planten guulgrøn, Stængelen forneden ofte rødlig, Kronerne gule. Frugterne flere Gange mindre end hos foreg. Art. $\frac{8}{1}$—9 (alm. 8—14 Dage senere end foreg., men tidligere end følg.).

Ved Randen af Søer, Damme og Tørvgrave, hidtil kun bemærket i *Sjæll.* sporadisk, men paa nogle Steder i Mængde: Bredderne af St. Jørgens Sø (Ørsted)! Dam mellem Taarbæk og Strandmøllen! Tikjøb! Rostgaards Dam ved Hellebæk!

Anm. I Udseende har den endeel tilfælles med følg., i Characterer staaer den nærmere ved foreg. Art, men er væsenlig forskjellig fra begge og kan neppe antages for en Bastardform, bl. a. fordi den

stedse bærer rigeligt spiredygtigt Frø. Nærmest er den beslægtet med *B. radiata* Thuill. (B. fastigiata Michalet), men denne synes dog (efter Expl. dyrkede i bot. Have) at være tilstrækkelig adskilt ved en mørkere grøn Farve, høiere, oventil kirtelhaaret Stængel, ved Bladafsnittene, som have talrigere og mere udstaaende Sideaarer, flere og spidsere Takker, ved de kortere og smalere ydre Kurvblade og ved sildigere Blomstringstid (9—10).

1063. **B. cernua** L. (Nikkende B.) H. 839; Drej. n. 806; Rchb. l. c. XVI, tab. 941.

Bladene modsatte, siddende eller kortstilkede, ved Grunden næsten sammenvoxne, lancetformede, fjernt, men skarpt og alm. dybt saugtakkede; *Blomsterkurvene* enlige eller i klaseformet Blomsterstand, nikkende, fladtrykt-halvkugleformede, indeholdende 70—100 Blomster; *de ydre Kurvblade* lancetformede, kort og fjernt randhaaret-takkede, *de indre* ovale eller bredt ægformede, budte; *Avnerne* lancet-spadeformede, alm. femnervede, naaende omtr. til Midten af Fnokken; *Kronen* halvt saa lang som Bægerrøret; *Skalfrugterne* omvendt-ægformet-kileformede, sortbrune; *Fnokken* lysere, alm. dannet af 3—4 Børster.

1—2′ høi. Planten frisk grøn, foroven kirtelhaaret, Blomsterne lys-bruungule. $\frac{8}{2}$—9. ⨀. Var.

β, *radiata* F. D. 841; Coreopsis Bidens L. Randkronerne tungeformede, kjønsløse, gule.

γ, *minima* (L.) F. D. 312. Dværgform (1—2″ høi), Blomsterkurven enlig, alm. opret (uden eller med tungeformede Randkroner).

Ved Randen af Damme og Tørvmoser, alm. udbredt. *β*, hist og her med Hovedarten. *γ*, paa mere tør Grund og ved grusede Søbredder ikke sjelden.

24. Eupatorium. Hjortetrøst.

1064. **E. cannabinum** L. (Hampagtig H.) H. 840; Drej. n. 804; F. D. 745; Rchb. l. c. XVI, 892.

Bladene modsatte, kortstilkede, dybt 3—5-deelte, med lancetformede, saugtakkede *Afsnit*, det midterste størst; *Kurvene* smaae, valseformede, faablomstrede, talrigt samlede i en tæt *Halvskjærm; Kurvbladene* budte.

Stængelen opret, 2—4' høi, tilligemed Bladenes Underflade dunhaaret. Kronerne blegrøde. 7—9. ♃.

Ved Søbredder, paa Enge mellem Krat, i fugtige Skove, alm. udbredt.

II. Syngenesia superflua.

25. Petasites. Hestehov.

1065. **P. officinalis** [Moench Meth. p. 568] (Pestilensurt). Drej. n. 807; Tussilago Petasites L., H. 856; F. D. 842; H. N. I, 7; P. vulgaris Desf., Rchb. l. c. XVI, tab. 901.

Bladene bredt hjerteformede med afrundede Lapper ved Grunden, i Randen uregelm. tandede, paa Underfladen graaagtigt uldhaarede; ☿ (*T. Petasites* L.): *Klasen* æg-valseformet; *Kurvbladene* i den indre Kreds budte; *Arrene* korte, ægformede: ♀ (*T. hybrida* L.): *Klasen* pyramideformet; *Blomsterkurvene* ½ Gang mindre; *Kronerne* traadformede; *Arrene* linieformede.

Bladene ofte meget store (Stilken indtil 4' lang, Pladen indtil 1½' i Gjennemsnit). Blomsterne fremkomme, som hos de øvrige Arter, før Bladene paa et med rødlige Skjæl (Bladskeder) beklædt Skaft. De nedre Skeder have ofte en svag Begyndelse til en Plade. ☿ er hos os langt hyppigere end ♀. Kronerne rosenrøde. 4—5. ♃.

Ved Aa- og Søbredder, i sumpige Skove, ikke sjelden, men sporadisk: hyppigst i *Sydsjæll.*, paa *Øerne* og i det sydl. ***Fyen***, hvor den ofte følger Aaløbene i lange Strækninger og aldeles beklæder disses Bredder med Udelukkelse af al anden Vegetation, f. Ex. Aaen mellem V. Aaby og Rødkilde i Fyen!

1066. **P. albus** [Gärtn. fruct. 2, p. 406] (Hvidblomstret H.) Drej. n. 808; Rchb. l. c. XVI, tab. 899; Tussilago L., H. 855; F. D. 524; H. N. II, 3.

Bladene nyreformede, med afrundede *Lapper* ved Grunden, skarpt og uregelm. tandede, mellem de større Tænder bugtetudrandede, paa Underfladen hvidgraa-filtede; *Kurvbladene* i den indre Kreds smale, spidse; ☿ (*T. alba* L.): *Klasen* kort, ægformet, næsten halvskjærmformet; *Arrene* linie-lancetformede, tilspidsede; ♀ (*T. ramosa* Hopp.): *Klasen* forlænget, med fleer-

blomstrede Blomsterstilke; *Kronerne* traadformede, *Arrene* korte, linieformede.

Bladene mindre end hos foreg. Kronerne guulhvide. 3—4. ♃.

I fugtige Skove paa Leergrund, ved Søbredder: *J.* Rold Skov (8), Odder, Rathlousdal (Aabye), Lundum Mølle ved Horsens (2), Brandbjerg (28), og derfra mod S. hist og her i de østlige Skove paa ***Halvøen;*** paa Øerne meget sjelden: ***Sj*** Sorø? (H.), Petersværft (West), Næsgaard ved Dronninggaard (20).

1067. **P. spurius** [Rchb. Fl. exc. p. 279] (Hvidbladet H.) Rchb. l. c. XVI, tab. 897; Tussilago Retz., H. 857; F. D. 1828; H. N. II, 4.

Bladene triangelformet-piilformede eller hjerteformede, med 2—3-lappede, udadtil udspilede, indadtil indbøiede *Lapper* ved Grunden, i Randen fiint og næsten regelm. tandede, paa Overfladen bleggrønne, paa Underfladen sneehvidt og fløielsagtigt filtede; *Klasen* kort, tilsidst ofte halvskjærmformet; *Kurvbladene* i den indre Kreds brede, budte; ♀: *Kronerne* udvidede foroven, (næsten tungeformede); *Arrene* korte, ægformede; ☿: *Arrene* budt-tungeformede.

Kronerne hvide eller blegrøde. 4—5. ♃.

Ved sandige Bredder af Havet (eller Indsøer), sjelden i Danmark (og ikke i alle Aar blomstrende): ***Bornh.*** ved Arnager (H.), fra Sosa-Odden til Pythuset (Lotze), Hasle (20); ***Falst*** ved Grønsund! Hesnæs (14); Stubbekjøbing (25), Gaabense! ***Sj.*** Langebæk Skov (West).

26. Tussilago. Følfod.

1068. **T. Farfara** L. (Almindelig F.) H. 854; Drej. n. 809; F. D. 595; Rchb. l. c. XVI, tab. 904.

Bladene nyreformet-hjerteformede, grovt og bugtet-tandede, med mindre Tænder mellem de større; *Blomsterkurven* efter Afblomstringen nikkende; *Randkronerne* smalt tungeformede.

Blomsterne udvikles, ligesom hos foreg. Slægt, før Bladene; Skaftet $^1/_2$—1' høit, beklædt med skjælformede Blade og tilligemed Bladenes Underflade overtrukken af en hvid Uld, som let afgnides. Kronerne gule. 3—4 (5-fr.) ♃.

Paa leret Jordbund, meget alm. i Danmark.

27. Artemisia. Bynke.

a. *Absinthium* Tournef. Blomsterleiet haaret.

1069. **A. Absinthium** L. (Malurt). H. 844; Drej. n. 811; F. D. 1654; Rchb. l. c. XVI, tab. 1029.

Stængelen opret; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med budt-lancetformede *Afsnit; Blomsterkurvene* kugleformede eller halvkugleformede, nikkende; *Kurvbladene* ligelange, *de ydre* linieformede, i Spidsen hindeagtige, *de indre* budte, med bred, hindeagtig Rand.

Hele Planten sølvglindsende graa af fine og tæt-tiltrykte Silkehaar, har en stærk Lugt og bitter Smag. Kronerne guulagtige. 7—8. ♃.

Ved Randen af Marker og Veie, omkring Landsbyer: meget alm. paa *Bornh.* og *Loll.*, temmelig alm. langs Kattegattet N. f. Nykjøbing i Odsherred (14), i de øvrige Provindser sporadisk og temmelig sjelden.

b. Blomsterleiet nøgent.

aa. Seriphidium Bess. Alle Kronerne ☿, med en skjæv Basis befæstede til Frugtknuden.

1070. **A. maritima** L. (Strand-Malurt). H. 842; Drej. n. 814; F. D. 1655; H. N. IV, 4.

Stænglerne opstigende eller oprette; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med smalt linieformede, budte *Afsnit; de nedre Stængelblade* med Ører ved Grunden; *Blomsterkurvene* æg-valseformede; *Kurvbladene* omvendt-ægformede, *de ydre* kortere, filtede, *de indre* i Randen hindeagtige.

De golde Stængler danne Tuer. Bladene mere eller mindre sølvgraa-filtede, have en behagelig krydret Lugt og en mildt bitter Smag. Kronerne rødgule. Var. i Henseende til Grenenes og Blomsterkurvenes Retning. 8—9. ♃.

α, typica. Grenene i Spidsen nikkende, Blomsterkurvene oprette.

β, gallica (A. gallica Willd., F. D. 2119; Rchb. l. c. XVI, tab. 1034). Grene og Blomsterkurve oprette.

γ, salina Koch, Rchb. l. c. XVI, tab. 1039 (A. salina Willd.). Grene og Kurve hængende.

Ved Strandbredder, især paa feed og leret Marskbund, funden i alle Provindser (undt. Bornh.), men i de fleste Egne ikke alm.; hyppigst i Slesvigs Marskegne og paa Øerne i Østersøen (f. Ex. i det sydl. Loll.). De 3 Former voxe i Selskab med hverandre og synes at være omtr. lige almindelige.

bb. Abrotanum Tourn. Randkronerne ♀.

1071. **A. campestris** L. (Mark-B.) H. 842; Drej. n. 812; F. D. 1175; Rchb. l. c. XVI, tab. 1036.

Stænglerne opstigende; *Bladene* enkelt eller 2—3-dobbelt fjersnitdeelte med linieformede, kort braadspidsede *Afsnit; Stængelbladene* med Ører ved Grunden; *Blomsterkurvene* ægformet-kugleformede, oprette eller nikkende; *Kurvbladene* ægformede, glatte; med hindeagtig Rand, *de ydre* kortere.

De blomsterløse Stængler danne Tuer, de blomsterbærende tynde, riisformede, ofte rødbrune. Planten næsten ulugtende. Kronerne rødlige. 8—9. ♃. En i Henseende til Stænglernes Retning, Bladformen og Kurvenes Størrelse meget foranderlig Art. Var. desuden glat eller duunhaaret af tilsidst affaldende Haar og

β. sericea Fr. Bladene sølvglindsende af en tæt, vedblivende Filt.

Paa tørre, sandige Marker, ikke sjelden i de fleste Egne af Landet. *β*, i Sandklitter og paa Strandskrænter, f Ex. *Sj.* Hellebæk, Stevns Klint alm! *Falst.* Ulsløv Strand (Koch); *Loll.* paa Bredfjed i Rødby Fjord! *Bornh.* Sandflugtsstrækningen ved Rønne!

1072. **A. vulgaris** L. (Graa B.) H. 844; Drej. n. 813; F. D. 1176; Rchb. l. c. XVI, tab. 1038.

Stængelen opret; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte med spidst lancetformede (hele, saugtakkede eller fligede) *Afsnit*, paa Underfladen hvidfiltede; *Stængelbladene* med Ører ved Grunden; *Blomsterkurvene* oprette eller lidet nikkende, æg-valseformede; *Kurvbladene* filtede, i Randen hindeagtige, *de ydre* kortere.

Bladene have en svagt krydret, ikke behagelig Lugt. Kronerne rødgule. 7—6. ♃.

Ved Veigrøfter, i Randen af Skove, omkring Byer o. s. v., meget alm.

28. Tanacetum. Regnfang.

1073. **T. vulgare** L. (Almindelig R.) H. 841; Drej. n. 810; F. D. 871; Rchb. l. c. XVI, tab. 996.

Stængelen opret; *Bladene* enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med linie-lancetformede, saugtakkede *Afsnit; Blomsterkurvene* i Halvskjærmen naae ligehøit.

2—3' høi. Bladene have en stærk, krydret Lugt. Kronerne gule. $\frac{7}{2}$—9. ♃.

Ved Gjærder og Veigrøfter, alm. i de fleste Egne: hyppigst paa ***Loll.-Falst.***, sparsomt i ***Halvøens*** Hedeegne.

29. Cotula. Fiirkløft.

1074. **C. coronopifolia** L. (Fligbladet F.) H. 874; F. D. 341; Rchb. l. c. XVI, tab. 998; H. N. XIV, 6.

Stængelen fra Grunden af grenet, med svage, opstigende Grene; *Bladene* omfattende, lancet-linieformede, halvfinnede; *Blomsterkurvene* enlige, i Spidsen af Grenene.

3—6'' høi, glat; Grenene ofte rødagtige. Kronerne gule. 7—8. ⊙.

Paa dyndfuld, leret Grund, saavel inde i Landet som paa Strandenge, hidtil kun funden paa faae Steder i Danmark: *J.* Harboøre (24); ***Thorseng*** i den sydlige Deel alm., især ved Gadekjær i Byerne (H., 12!); ***Ærø*** (Riise i Kph. Herb.). [*]

30. Gnaphalium. Evighedsblomst.

a. *Helichrysum* Gärtn. ♀ Blomsterne i Randen i een Kreds.

1075. **G. arenarium** L. (Guul E.) H. 845; F. D. 641; Rchb. l. c. XVI, tab. 950; H. N. II, 1; Helichrysum DC., Drej. n. 820.

Stængelen opstigende eller opret; *Rodbladene* spadeformede, budte; *Stængelbladene* linie-lancetformede; *Blomsterkurvene* i en endestillet, af flere Nøgler tæt sammensat Halvskjærm.

$^1/_2$—1' høi, hele Planten graafiltet. Kronerne stærkt gule, Kurvbladene citrongule (sjeldnere brandgule med høirøde Spidser eller hvide). 7—9. ♃.

Sandige Marker og Bakker, funden i alle Provindser, men ikke overalt: hyppigst i ***Nordsjæll.*** og paa ***Bornh.*** [*]

b. *Gnaphalion* Koch. ♀ Blomsterne i flere Kredse.

aa. Blomsterkurvene nøgleformigt samlede i Spidsen af Grenene. ⊙.

1076. **G. luteo-album** L. (Guulhvid E.) H. 846; F. D. 1763; Rchb. l. c. XVI, tab. 947; H. N. I, 1.

En—fleerstænglet, med nedentil udeelte *Stængler*, Hovedstængelen opret, Sidestænglerne opstigende eller nedliggende; *Bladene* halvt omfattende, i Randen bølgede, *de nedre* lancet-spadeformede, budte, *de øvre* lancet-linieformede, spidse; *Skalfrugterne* ru-punkterede.

1/4—1' høi, hele Planten hvidgraa-filtet. Kronerne kjødfarvetgule, Kurvbladene sølvglindsende straagule. 7—8.

Paa sandige Overdrev, meget sjelden og kun funden i de sydligste Provindser: *Bornh.* ved Veie i Sandstrækningen mellem Pythuset og Stampen! Rønne (Hjorth); *Sl.* Sorgvold N. for Rendsborg (16). *

1077. **G. uliginosum** L. (Sump-E.) H. 849; Drej. n. 817; F. D. 859; Rchb. l. c. XVI, tab. 948.

Stængelen fra Grunden af grenet, de nedre *Grene* opstigende; *Bladene* lancetformede, med størst Brede foroven, spidse, heelrandede eller svagt bølgede, tilligemed Stængelen graafiltede; *Skalfrugterne* jævne; *Fnokkens* Straaler 8—12.

3—6'' høi. Kurvbladene olivengrønne med hindeagtig, straaguul Rand. Kronerne guulagtige. 7—8.

Paa fugtige Agre, i sumpig Grund alm. udbredt.

* 1078. **G. nudum** [Hoffm. Bot. Tasch. 1791, p. 292] (Glat E.) F. D. 2474; H. N. XII, 6; G. uliginosum γ, glabrum Koch Syn. II, 400; Rchb. ic. crit. VIII, 999.

En—fleerstænglet, med svage, udstrakte, udeelte eller grenede *Stængler; Bladene* linieformede, spidse, heelrandede, tilligemed Stænglerne glatte, grønne; *Skalfrugterne* korthaaret-rue (eller jævne?), med 6—10-straalet *Fnok.*

Stænglerne 1—2'' lange. 7—8.

Ved Sø og Aabredder, paa fugtige Overdrev, sjelden: *Amager* Fælled; Borgsum og Klaus Limbæks Borg paa *Føhr* (20). *

Anm. Ved dens finere og mere udstrakte Stængler, smalere, aldeles grønne og glatte Blade samt færre, til en kort og tæt Klase samlede Kurve i Spidsen af Stænglerne let kjendelig og saa forskjellig fra foreg. at den synes at fortjene Plads som en egen Art. Expl. fra det angivne Voxested saavelsom fra Geesthacht i Lauenborg (hvor jeg samlede den i Mængde i Selskab med foreg. uden Overgange) have rue Skalfrugter, hvorimod Koch (l. c.) beskriver dem jævne. Dette Kjendetegn synes altsaa at være foranderligt, hvilket muligviis ogsaa gjælder om *G. pilulare* Wahlenb. (H. N. X, 2), som i andre Henseender er langt mere lig G. uliginosum.

bb. Blomsterkurvene i Nøgler fra Bladhjørnerne, danne en bladet, axformet Klase. ♃.

1079. **G. silvaticum** L. (Rank E.) H. 847; F. D. 1229; Rchb. ic. fl. germ. XVI, tab. 949; G. rectum Sm., Drej. n. 818.

Stængelen opret eller ved Grunden opstigende; *Rodbladene* lancetformede; *Stængelbladene* linieformede, spidse; *Skalfrugterne* korthaaret-rue; *Fnokken* mangestraalet.

Stængel og Blade graafiltede, de sidste ofte paa Overfladen glatte; Kurvbladene grønne, i Randen hindeagtige, i Spidsen brune. 7—8.

Paa Bakker, Lyngheder, i Krat og Randen af Skove alm.

31. Antennaria. Kattefod.

1080. **A. dioeca** [Gärtn. fruct. 2, p. 410, t. 167] (Sand-K.) Drej. n. 819; Rchb. l. c. XVI, tab. 951; Gnaphalium L., H. 846; F. D. 1228.

Bladene paa de blomsterløse, krybende *Sidestængler* omvendt-ægformede eller spadeformede, budte, paa den oprette *Blomsterstængel* linie-lancetformede, spidse, tiltrykte; *Blomsterstængelen* udeelt, med 4—6 Kurve samlede til en tæt, kort *Halvskjærm* i Spidsen.

Kurvbladene og Kronerne rosenrøde eller hvide. Bladene paa Overfladen grønne, paa Underfladen hvidfiltede. Var. *β, hyperborea* (D. Don), med Bladene filtede paa begge Flader. 5—6. ♃.

Paa sandige Marker, Bakker og Lyngheder alm. *β, Bornh.* ved Rønne (19), flere Steder i Bodilsker Sogn (Baagøe)!

32. Filago. Museurt.

a, *Oglifa* Cass. Kurvbladene budte, efter Frugtens Modenhed udbredte i Stjerneform.

1081. **F. minima** [Fr. Nov. p. 268] (Liden M.) Drej. n. 815; H. N. I, 3; F. montana F. D. 1276 (ikke L.); Gnaphalium montanum Willd., H. 850; Oglifa minima Rchb. l. c. XVI, tab. 946.

En—fleerstænglet; *Stænglerne* oventil gaffeldeelte med opret-

aabne Grene; 3—5 Kurve samlede i ende- og axelstillede Nøgler; *Bladene* tiltrykte, lancet-sylformede, spidse; *Kurvene* femkantet-kugleformede, med budte, i Randen glatte *Kurvblade; Skalfrugterne* jævne eller under Lupen hvidt punkterede.

Spædere og lavere (2—6" høi), mindre stærkt graafiltet end den følg. 7—8. ⊙.

Paa sandige Marker og Bakker alm.

1082. **F. arvensis** L. [Fr. l. c. 267] (Ager-M.) Drej. n. 816; F. D. 1275; F. montana—arvensis H. N. I, 2; Gnaphalium arvense Willd., H. 851; Oglifa arvensis Cass., Rchb. l. c. XVI, tab. 946.

Stængelen fra Grunden af grenet, med 3—7 nøgleformigt samlede *Kurve* i Spidsen af de oprette Grene; *Bladene* lancetformede, budte; *Kurvbladene* budte, overalt filtede; *Skalfrugterne* under Lupen hvidt punkterede.

4—8" høi, hele Planten tæt hvidfiltet. 7—8 ⊙.

Paa tørre, især sandige Marker og Bakker ikke sjelden. ☞

Anm. Den ægte F. montana L. (Fr.), som især er kjendelig ved Grene beklædte med Nøgler fra Grunden af, og fra hvilken foreg. kun er en lidet afvigende Form, er saavidt mig bekjendt, ikke funden i Danmark.

b. *Gifola* Cass. Kurvbladene braadspidsede, efter Afblomstringen ikke stjerneformigt udbredte.

1083. **F. germanica** L. (part.) (Hvidgraa M.) Drej. n. 817; Rchb. l. c. XVI, tab. 945, fig. I; H. N. VI, 3; Gnaphalium Willd., H. 850 (part.); F. canescens Jord. fragm. 3, p. 201, tab. 7 A.

Stængelen oventil gaffeldeelt, med 20—30 *Kurve* samlede i axel- eller endestillede, kugleformede Hoveder; *Bladene* smalt lancetformede, i Randen bølgede; *Kurvbladene* forneden filtede, i Spidsen glatte, straagule, hindeagtigt-braadspidsede; *Skalfrugterne* hvidt punkterede.

$^1/_3$—1' høi. Stængelen enkelt eller med opstigende Grene ved Grunden. Hovederne større og med talrigere Kurve end hos de foreg. Hele Planten beklædt med en hvidgraa Filt. »Svagt lugtende« (G. E. Sm.). 7—8. ⊙.

Paa tørre Marker og Bakker, ved Randen af Veie o. s. v., ikke sjelden. ✱

* 1084. **F. apiculata** [G. E. Smith, Phytol. II (1846), p. 575] (Guulgraa M.) F. lutescens Jord. l. c. tab. 7 B; Rchb. l. c. fig. II; Filago germ. L. (part.); Gnaphalium germanicum F. D. 997.

Bladene bredere lancetformede, overalt beklædte med guulgraa eller graagrøn Filt; 15—20 Kurve i Hovederne; *Kurvbladene* i Spidsen mere eller mindre purpurrøde, forøvrigt som foreg.

»Lugter omtrent som Regnfang« (Sm.) 7—8. ⊙.

Paa sandige Marker og Bakker: ***Bornh.*** alm.! ***Sj.*** Stevns Klint (14), Kjøge, Borød ved Sorø! ***Langel.*** ved Steengade (19); ***J.*** Ødstedgaard! Synes at være udbredt over hele Landet, men noget mindre alm. end foreg., fra hvilken den forekommer mig vel adskilt. ✱

Anm. Navnet F. germanica L. er saavel hos Linné som de fleste senere Forff. collectivt, og indbefatter baade denne og foreg. Art, hvorfor det neppe vil være muligt at paavise, om L. har havt nogen af disse særligt for Øie ved sin Beskrivelse. Jeg har imidlertid med de engelske Botanikere beholdt det almindelige Navn for den almindeligst forekommende Art.

33. Bellis. Tusindfryd.

1085. **B. perennis** L. (Almindelig T.) H. 868; Drej. n. 836; F. D. 503; Rchb. l. c. XVI, tab. 918.

Bladene udgaae rosetteformigt fra en meget forkortet Rodstok, omvendt-ægformede eller spadeformede, rundtakkede eller rundbugtede; *Blomsterkurvene* enlige i Spidsen af Skafterne; *Kurvbladene* budte, ved Grunden sammenvoxne

Skafterne 2—3″ lange. Skivekronerne gule, Randkronerne hvide eller røde. Afændringer med lutter tungeformede (1, *liguliflora*) og lutter rørformede Kroner (2, *tubuliflora*) dyrkes i Haver. Skalfrugten haaret og Kronrøret ved Grunden stundom beklædt med Haar, hvorved Frugten faaer Udseende af at være forsynet med en Fnok. 1—12. ♃.

β, caulescens! (B. hybrida Ten.?) Rodstokken udsender flere forlængede, overjordiske Grene med langstilkede Blade; Skafterne ½—1′ lange.

Paa side Græsmarker og høie Enge meget alm. *β*, i Skove, f. Ex. Ruderhegn (19)! Jonstrup (14).

34. Chrysanthemum. Oxeøie.

a. *Chrysanthemum* Tournef. Alle Kronerne gule; Randblomsternes Skalfrugter 3—4-kantede med 2 skarpt fremstaaende Vinger, Skiveblomsternes trinde, stribede.

1086. **C. segetum** L. (Guul O., Onde Urter). H. 869; Drej. n. 837; F. D. 995; Rchb. l. c. XVI, tab. 986.

Stængelen udeelt eller faagrenet; *Kurvene* enlige i Spidsen af Stængelen og Grenene; *Bladene* lancetformede, ved Grunden tandede, i Spidsen fligede, de øvre med omfattende Basis; *Kurvbladene* rundagtigt-ovale, med en bred, hindeagtig Rand; *Skalfrugterne* uden Hindekant.

Hele Planten glat, blaagrøn. 7—8. ⊙.

Et besværligt Ukrud i Kornmarker, især i Vaarkornet, overalt i Danmark (under forskjellige Benævnelser), kun mindre hyppig hvor et bedre Agerbrug har udryddet den.

b. *Leucanthemum* Tournef. Skivekronerne gule, Straalekronerne hvide; alle Skalfrugterne trinde, de ydre furede, de indre stribede.

1087. **C. Leucanthemum** L. (Hvid O., Præstekrave). H. 869; Drej. n. 838; F. D. 994; Leucanthemum vulgare Lam.; Tanacetum Leucanthemum Schultz bip., Rchb. l. c. XVI, tab. 988.

En — fleerstænglet, *Stænglerne* udeelte eller faagrenede, med enlige *Kurve* i Spidsen; *de nedre Blade* stilkede, omvendt-ægformede, rundtakkede, *de øvre* siddende, linie-lancetformede, ved Grunden fjersnitdeelte, i Spidsen fliget-saugtakkede; *Kurvbladene* æg-lancetformede, grønne med bruun Indfatning og smal, hvid-hindeagtig, uregelm. tandet Rand; *Straalekronerne* linieformet-ovale, af Længde med eller længere end Skiven; *Skalfrugterne* (typisk) uden Hindekant.

Lugtløs. 6—7. ♃. Bladene alm. glatte, var. i Beklædning og og Indskjæring:

β, *coronopifolium* Hartm. Alle Bladene fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede, med øreformigt omfattende Basis.

γ, *hirsutum* Hartm. Stængel og Blade tæt beklædte med kort, kruset Uld.

Forekommer desuden med skjævttandet Hindekant paa Skalfrugten — *auriculatum* etc. Peterm.

Paa Græsmarker og ved Veie, meget alm. — *β*, og *γ*, med Hovedarten, men sjeldnere.

1088. **C. Parthenium** [Pers. Syn. 2, 462] (Matrem.) Drej. n. 839; Pyrethrum Sm., H. 870; Matricaria L., F. D. 674; Tanacetum Schultz bip., Rchb. l. c. XVI, tab. 992.

Bladene stilkede, fjersnitdeelte med ægformede, fjerlappede Afsnit; *Stængelen* oventil halvskjærmformigt grenet, med udspærrede *Grene; Kurvbladene* linie-lancetformede med hvidhindeagtig, duunhaaret Rand; *Straalekronerne* rundagtigt ovale, kortere end Skiven; *Skalfrugterne* med meget kort Hindekant.

Stængel og Blade kort-duunhaarede; Planten stærkt lugtende. 7—8. ♃.

Paa Grøftevolde, især omkring Haver og Landsbyer, funden hist og her i alle Provindser, men ikke alm. (Dyrkes ofte i Haver, især en Var. med lutter tungeformede Kroner).

† *C. corymbosum* L. (Tanacetum corymbosum Schultz bip., Rchb. l. c. XVI, tab. 993). *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte med linie lancetformede, fliget-saugtakkede Afsnit; *Kurvene* i Halvskjærm med oprette Grene; *Randkronerne* linieformet-ovale, længere end Skiven; *Skalfrugterne* med tydelig Hindekant. 7—8. ♃.

Forvildet paa en Høi ved Bidstrupgaard!

35. Matricaria. Kamille.

1089. **M. inodora** [L. Fl. Suec. 2, p. 765] (Lugtløs K., Baldersbraa). Fr. mant. 3, 115; Chrysanthemum inodorum L. Sp., Drej. n. 840; F. D. 696; Pyrethrum Sm., H. 871; Tripleurospermum Schultz bip.; Chamæmelum Vis., Rchb. l. c. XVI, 985.

Stængelen opret, oventil halvskjærmformigt grenet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med traadformet-børsteformede Afsnit; *Kurvbladene* linieformet-ovale, budte med en bruunt-hindeagtig, ujævn Rand; *Blomsterleiet* halvkugleformet, under Blomstringen

heelt; *Straalekronerne* udstaaende; *Skalfrugterne* brune med 3 tykke, blege Ribber paa Inderfladen, paa Yderfladen hvælvede, stribede paatværs, med 2 Kirtler under den svagt tandede Hindekant.

Uden eller med meget svag Lugt. Randkronerne hvide, Skivekronerne gule. Misdannelser med lutter tungedannede Kroner eller med lutter rørformede Kroner og topskydende Kurve findes undertiden. 6—10. ⊙ (eller ⊙).

* *salina* Wallr. (Pyrethrum inodorum var. F. D. 1936; Tripleurospermum maritimum Koch Syn. II, 1026). Stængelen udstrakt, fra Grunden af grenet, ofte rødlig; Bladenes Afsnit kjødfulde.

** *borealis* Hartm. (M. inod. ambigua Fr.). Vedvarende, Kurvbladene større, med bred, sortbruun Rand.

Paa Grøftevolde, Agre og omkring Byer, i de fleste Egne alm. og ofte et besværligt Ukrud, især omkring Kjøbenhavn i stor Mængde. * ved Strandbredder, ikke sjelden. ** ***Bornh.*** Klipper ved Hammershuus (8)!

Anm. Alt hvad jeg har seet fra Danmark under Navn af Matricaria maritima hører til Var. * af foreg., fra hvilken (ifølge Fr. l. c.) den ægte linneiske *M. maritima* (H. N. VII, 1, XII, 2) skal adskilles især ved hvidhindede, heelrandede Kurvblade, større og tykkere Frugter samt bredere og kortere Bladafsnit. Da denne findes i Sverige ved Kysterne af Kattegattet indtil Kullen, kunde den muligviis ogsaa forekomme ved de nordlige danske Kyster.

1090. **M. Chamomilla** L. (Vellugtende K.) H. 872; Drej. n. 841; F. D. 1764; Rchb. l. c. XVI, tab. 997.

Stængel og *Blade* som hos foreg.; *Kurvbladene* oval-linieformede, budte, med en hvid hindeagtig, heel Rand; *Blomsterleiet* kegleformet, efter Blomstringen huult; *Straalekronerne* mod Afblomstringen nedhængende; *Skalfrugterne* blege, budt femkantede og femstribede, uden Hindekant.

Kronernes Farve som hos foreg., som den er meget lig, men fra hvilken den, foruden de angivne Kjendetegn, let adskilles ved mindre Kurve og især ved en stærk og ret behagelig Lugt. 6—10. ⊙.

Ved Veie og mellem Sæden, men især omkring Byer paa leret og gjødet Jordbund, funden i alle Provindser, men ikke lige hyppig overalt, og i enkelte Egne (f. Ex. i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne, 12) aldeles ikke tilstede. En Form med lutter tungedannede Kroner findes i Hornemanns Herb., samlet ved Kalkbrænderiet, S. for Flaskekroen.

† *M. discoidea* [DC. Prodr. VI, 50] (Skiveblomstret K.) Chamomilla discoidea J. Gay, Cotula matricarioides Bong.

Glat, skidengrøn, *Bladenes Afsnit* bredere og kortere end hos de foreg.; *Kurvene* kortstilkede; *Kurvbladene* ovale, budte, med en bred, hvid-hindeagtig Rand; *Blomsterleiet* kegleformet, tilsidst huult, ingen tungeformede *Randkroner*; *Skivekronerne* firetandede; *Skalfrugterne* blege, større end hos foreg., mindre end hos næstforeg., med en meget smal Hindekant. 7—9. ⊙.

En fra det vestlige og nordvestlige Amerika indvandret Plante, som i de senere Aar er funden forvildet paa flere Steder i Europa omkring Byer. Her er den iagttaget 1861—64 ved Rendestene langs Sortedamsveien ved Kbh. (Ørsted)!

36. Anthemis. Gaaseurt.

a. *Maruta* Cass. Avnerne paa Blomsterleiet liniebørsteformede, spidse.

1091. **A. Cotula** L. (Stinkende G.) H. 873; Drej. n. 846; F. D. 1179; Maruta Cotula Cass., Rchb. l. c. XVI, tab. 1000.

Stængelen opret, furet; *Bladene* 2—3-dobbelt fjersnitdeelte med linie-sylformede Afsnit; *Blomsterleiet* kegleformet; *Skalfrugterne* trinde, knudret-stribede med en rundtakket Rand foroven.

Bladene var. tiltrykt-duunhaarede eller næsten glatte. Har en stærk, men ubehagelig Lugt. Skivekronerne gule, Straalekronerne hvide. 6—9. ⊙.

β, disciflora! Alle Kronerne rørformede.

Ved Veie, Gadekjær og lignende noget fugtige Steder omkring Landsbyer, ikke sjelden, især meget hyppig paa *Lolland!* — *β*, *J.* ved den nye Landevei S. for Horsens! *Sj.* ved Veien mellem Herløv og Husum (14); ***Bornh.*** Bodilsker (Baagøe).

b. Avnerne lancetformede, braadspidsede.

1092. **A. arvensis** L. (Ager-G.) H. 872; Drej. n. 845; F. D. 1178; Rchb. l. c. XVI, tab. 1004; H. N. XV, 1.

Stængelen opret eller opstigende, stribet; *Bladene* dobbelt fjersnitdeelte, med linie-lancetformede Afsnit; *Blomsterleiet* kegle-

formet; *Kurvbladene* med en hindeagtig, uregelm. tandet Rand; *Skalfrugterne* firekantede, jævnt stribede, *Randblomsternes* med en tydelig, bølget-ujævn, *Skiveblomsternes* med en svag, heelrandet Hindekant foroven.

Bladene tiltrykt-silkehaarede, have en svag, men ret behagelig Lugt*). Randkronerne hvide, Skivekronerne gule. Forekommer, ligesom foreg., uden Straalekroner (*β*, *disciflora* M. T. Lange i Naturh. Foren. vid. Medd. 1861 p. 10). 6—8. ⊙.

Paa Grøftevolde, i Kornagre o. a. dyrkede Steder, alm. udbredt. *β*, *F.* Ollerup (12)!

1093. **A. tinctoria** L. (Farve-G.) H. 874; Drej. n. 844; F. D. 741; Rchb. l. c. XVI, tab. 1010; H. N. VI, 1.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med halvfinnede eller saugtakkede Afsnit; *Blomsterleiet* halvkugleformet; *Skalfrugterne* fladtrykt-firekantede, smalt vingede, paa begge Sider femstribede, med en skarp Rand foroven.

Stængel og Blade, især paa Underfladen, duunhaarede. Alle Kronerne gule. $\frac{6}{2}$—9. ♃.

β, *discolor* Fr. Straalekronerne hvide, Bladene næsten glatte.

Paa tørre Bakker og Diger, sjelden: *Sj.* Ankersmedbakken ved Helsingør (Dr.), Gjærder ved Rudersdals Kro, Veien mellem Lyngby og Viintappergaarden! mellem Herløv og Husum (14); *F.* Svendborg (H.); *J.* Viborg (Morville). — *β*, mellem Hovedarten ved Rudersdal! ☧

37. Achillea. Røllike.

1094. **A. Ptarmica** L. (Nyse-R.) H. 875; Drej. n. 842; F. D. 643; Rchb. l. c. XVI, tab. 1014.

Bladene lancet-linieformede, skarpt og ru-saugtakkede; *Blomsterkurvene* i en Halvskjærm i Spidsen af Stængelen, de enkelte *Blomsterstilke* tykkere foroven, flere Gange længere

---

*) Denne og flere af de foreg. Arter forvexles ofte og bringes iflæng til Apotheket under Navn af Kamilleblomster. Foruden de angivne Slægts- og Arts-Kjendetegn skjelnes de let ved liden Øvelse paa Lugten, som hos hver af de paagjældende Arter er eiendommelig.

end Kurven; *Straaleblomsterne* omtrent 8—10, af Længde med eller længere end Kurvdækket.

Stængelen foroven duunhaaret, Bladene alm. glatte, Kronerne hvide. 7—8. ♃.

Paa Enge, ved Grøfter, alm. i de fleste Egne af Danmark. (Paa Falst. temmelig sjelden).

1095. **A. Millefolium** L. (Almindelig R.) H. 875; Drej. n. 843; F. D. 737; Rchb. l. c. XVI, tab. 1026.

Bladene i Omrids lancetformede, 2—3-dobbelt fjersnitdeelte, med linieformede, spidse Afsnit; *Kurvene* samlede i Spidsen af Stængelen til en tæt Halvskjærm; *Smaablomsterstilkene* omtrent af Længde med Kurven; *Straaleblomsterne* 4—6, af Kurvdækkets halve Længde.

Halvskjærmen indeholder flere, men mange Gange mindre Kurve end hos foreg. Kronerne hvide, sjeldnere rosenrøde (F. D. 1937). 7—9. ♃. Var. i Henseende til Beklædningen: duunhaaret eller næsten glat og

β, *lanata* Koch. Stængel, Blade og de meget korte Grene i Halvskjærmen filtet-uldhaarede.

γ, *magna* Sond. fl. Hamburg. p. 466, høi og kraftig, Bladene bredere, tredobbelt fjersnitdeelte med ægformede Flige, bredere Midtnerve, Halvskjærmen meget stor og udbredt.

Paa Græsmarker, ved Veie og i Krat meget alm. — *β*, paa tørre, solaabne Bakker sjeldnere: *Sj.* mellem Hellebæk og Helsingør (Heiberg); ***Bornh.*** ved Allinge og Rømersdal! *γ*, ***F.*** Svendborg (14).

† *Galinsoga.*

† *G. parviflora* [Cav. Ic. III, p. 41, t. 281]. Viborgia Acmella Roth.

Bladene modsatte, stilkede, ægformede, saugtakket-tandede; Kurvene smaae, paa meget lange Stilke, som danne en fjernblomstret Halvskjærm; *Straaleblomsterne* hvide, kortere end Kurvdækket, Skivekronerne gule; *Skalfrugten* sort, omvendt-kegleformet, omtrent dobbelt saa lang som den hvide hindeagtige Fnok.

1—1½' høi, glat eller foroven (sjeldnere overalt) haaret. 7—8. ♃.

Oprindelig fra Amerika, funden forvildet hist og her, f. Ex. ***Sj.*** ved Sorø (Lund); ***F.*** Hofmansgave (18)!

38. Inula. Alant.

a. *Conyzoides.* Randkronerne trekløvede, af Længde med Kurvbladene, ikke udstraalende.

1096. **I. Conyza** [DC. Prodr. 5, p. 464] (Trekløft-A.) Rchb. l. c. XVI, tab. 923; Conyza squarrosa L., H. 852; F. D. 622.

Bladene elliptisk-lancetformede, svagt saugtakkede, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen kort, men tæt graafiltede, de nedre stilkede; *Blomsterkurvene* nøgleformigt samlede i Spidsen af Grenene og dannende en sammensat Halvskjærm; *Kurvbladene* i Spidsen tilbagebøiede, randhaarede; *Skalfrugterne* trinde, ovenfor Midten stivhaarede, med enradet *Fnok.*

1—2' høi. Kronerne gule. Kurvbladene rødlige, med grøn Rygnerve og Spidse. 7—8. ⊙.

Paa tørre, udyrkede Bakker, sjelden: *J.* Vosnæsgaard (28)! *F.* Fyenshoved (Schouw, Hofm. Bang)! Assens (Kyll.). ☛

b. Randkronerne tungeformede, udstraalende.

aa. Pulicaria Gärtn. Fnokken toradet, den ydre Kreds kort, ved Grunden sammenvoxet til en Krands.

1097. **I. pulicaria** (Loppe-A.) H. 865; F. D. 613; Pulicaria vulgaris Gärtn., Drej. n. 829; Rchb. l. c. XVI, tab. 933; P. dysenterica H. N. XV, 2.

Bladene lancetformede, forneden smalere, med afrundet, halvt omfattende Basis, duunhaarede, i Randen bølgede; *Blomsterstanden* qvastformet; *Kurvene* halvkugleformede; *Straalekronerne* lidet længere end Kurvbladene; *Skalfrugten* duunhaaret; *den ydre Fnok* børsteformigt fliget.

½—1' høi. Stængelen oventil og Blomsterkurvene tæthaarede. (Randkronerne meget smaae). 7—9. ⊙.

Ved Gadekjær, Randen af Veie, især omkring Byer, sporadisk og i de fleste Egne ikke alm., hyppigst paa de sydlige Øer, i *Sydsjæll.* og det sydl. *Fyen.* ☛

1098. **I. dysenterica** L. (Strand-A.) H. 865; F. D. 410; Pulicaria Gärtn., Rchb. l. c. XVI, tab. 933; H. N. XIII, 2.

Bladene elliptiske eller lancetformede, med hjerteformet eller piilformet-omfattende Basis, i Randen svagt tandede, paa Overfladen korthaarede, paa Underfladen graafiltede; *Blomsterkurvene* halvskjærmformigt samlede i Spidsen af Stængelen; *Straalekronerne* meget længere end Kurvbladene; *Skalfrugten* haaret; *den ydre Fnok* meget kort, takket.

1—1½' høi. Beklædning som hos foreg. Kurvene over dobbelt saa store som hos foreg., meget mindre end følg. 7—9. ♃.

Ved Grøfter og andre fugtige Steder, især paa Leergrund og stedse i Nærheden af Havet: ved Kysterne af Østersøen (ɔ: de sydlige Øer fra Møen til Als, sydl. Fyen og Slesvigs Østkyst) ikke sjelden; sjelden i *Sj.*: Vordingborg (29)! Korsør (13), Holbæk (15)! Eriksholm (Feddersen) og i det nordlige *Fyen*: Hofmansgave (H.), Rørbæk, Odense! (I *Jyll.* ikke bemærket). ⌐

bb. Inula. Fnokkens Straaler i een Kreds.

α, Skalfrugterne haarede.

1099. **I. Britanica** L. (Soløie-A.) H. 864; Drej. n. 831; F. D. 413 (slet); Rchb. l. c. XVI, tab. 926; H. N. IV, 5.

Bladene lancetformede, heelrandede eller fjernt tandede, paa begge Flader haarede, de nedre stilkede, de øvre med en bredere, hjerteformet Basis omfattende; *Kurvene* enlige i Halvskjærm fra Spidsen af Stængelen; *Kurvbladene* spidse, hvidfiltede.

1—1½' høi. Stængelen og især Grenene hvidtiltede, Bladene var. i Beklædning, Kurvbladene i Længde. 7—9. ♃.

Strandenge og Overdrev i Nærheden af Strandkysterne: paa de sydlige Øer fra Falster til Ærø hist og her ikke sjelden; i de andre Provindser sparsommere: *Sj.* Amager ved Kastrup og flere Steder! Flaskekroen (Drej.), alm. ved Skjelskør (Nielsen), Korsør (Lund), Reersø (Dr.), Rørby pr. Kalundborg (Baagøe), Lammefjorden ved Adelersborg (Rafn); *F.* Langø paa Hindsholm! Kjerteminde! Odense Fjord (H.), Østerøen ved Nyborg (Lund); *J.* True ved Aarhus (2), Ødstedgaard! *Sl.* Aabenraa (Rafn), Langballe Aa i Angel (H.), Slieminde (16), Kappel (Lund), Svansø (28), Fredriksort, Femern (16); Midlum paa Føhr (20)! (I det nordl. Jyll. og paa Bornh. er den ikke funden). ⌐

Anm. Hornemanns Navn »brittanisk Alant« er upassende, da den ikke forekommer i Storbritanien. Artsnavnet »Britanica« hidrører fra en i Oldtiden omtalt Lægeplante af dette Navn (*βρεταννικη* Diosc.), som af Fortolkerne har været overført paa forskjellige Planter, hvorefter Navnet af Linné benyttedes saavel for en Rumex-Art som for vor Plante.

β, Skalfrugterne glatte.

1100. **I. salicina** L. (Pilebladet A.) H. 866; Drej. n. 832; F. D. 786; Rchb. l. c. XVI, tab. 928.

Bladene lancetformede (alle med størst Brede paa Midten), omfattende, heelrandede eller svagt tandede og i Randen rue, glatte eller paa Underfladen svagthaarede, med ophøiede Nerver paa Underfladen; *Kurvene* enlige eller i en faablomstret Halvskjærm; *Kurvbladene* spidse, randhaarede.

1—1½' høi. Stængelen glat eller forneden haaret, Grenene glatte. 7—8. ♃.

Paa høie Enge, ved Gjærder og i Kratskove, især paa Kalkgrund: fra *Slesv.* er intet bestemt Voxested mig bekjendt, forøvrigt findes den hist og her, men ikke alm., i alle de andre Provindser, paa *Bornh.* meget hyppig paa Engene. !*

1101. **I. Helenium** L. (Almindelig A.) H. 684; Drej. n. 830; F. D. 728; Corvisartia Helenium Mérat, Rchb. l. c. XVI, tab. 921.

Rodbladene lancetformede, stilkede; *Stængelbladene* æg-hjerteformede, halvt omfattende; alle Bladene grovt og dobbelt tandede, paa Underfladen hvidfiltede; *Blomsterstanden* halvskjærmformet; *de ydre Kurvblade* ægformede, *de indre* linieformede, indsnørede paa Midten, mod Spidsen bredere, budte, med fryndset-tandet Rand; *Skalfrugterne* firekantede.

3—4' høi. Blomsterkurvene meget store. 7—8. ♃.

Paa fugtig Grund omkring Landsbyer o. a. beboede Steder, hist og her i alle Provindser, hyppigst paa *Loll.-Falster!* Paa de fleste Steder formodenlig forvildet fra Dyrkning i ældre Tid som en anseet Lægeplante, dog er den funden i *Sj.* paa Stigsnæs ved Skjelskør (14) og *J.* paa Kalkbakker S. for Haraldskjær (9), som det synes vildvoxende. *

39. Solidago. Gyldenriis.

1102. **S. Virga aurea** L. (Almindelig G.) H. 862; Drej. n. 833; F. D. 663; Rchb. l. c. XVI, tab. 911.

Bladene elliptiske eller lancetformede, nedentil afsmalnede i en vinget Bladstilk, de nedre saugtakkede, de øvre ofte heelrandede; *Blomsterkurvene* paa længere eller kortere Grene fra Bladhjørnerne, danne en forlænget, enkelt eller sammensat Klase med oprette *Grene*.

Planten næsten glat. Var. i Henseende til Høiden, Bladenes Brede og Grenenes Længde o. s. v. 7—9. ♃.

I Kratskove, paa udyrkede Bakker, Diger o. s. v. i de fleste Egne af Landet alm., sjeldnere i det sydvestl. *Sj.* (17) og *Loll.-Falst.!*

† *S. canadensis* L. Bladene smalt lancetformede, heelrandede, Blomsterstanden en Top, sammensat af bueformigt udstaaende, enlige Klaser; Kurvene mindre.

Forvildet fra Haver, f. Ex. i Charlottenlund! *F.* Svendborg (19).

40. Erigeron. Bakkestjerne.

† 1103. **E. canadensis** L. (Kanadisk B.) H. 852; Drej. p. 269; F. D. 1274; Rchb. l. c. XVI, tab. 917.

Stængelen stivhaaret-ru; *Bladene* linie-lancetformede, stivhaarede, især i Randen; *Rodbladene* noget bredere foroven, i Spidsen svagt tandede; *Blomsterstanden* en forlænget Top, sammensat af mangeblomstrede Klaser paa oprette *Grene; Kurvbladene* glatte, i Spidsen randhaaret-saugtakkede.

Stængelen grøn. Kurvene meget mindre, men talrigere end hos følg. Straalekronerne hvidgule. 7—8. ⊙.

Oprindelig indført fra Nordamerika, forekommer nu paa enkelte Steder som Ukrud, f. Ex. *Sj.* Helsingør (H.), Hellebæk! Christiansholm ved Kbhavn (Baagøe), Nestved (Dr.); *Falst.* Bregninge (Hansen); *Loll.* Stokkemarke (19); *Thorseng* ved Bregninge! *F.* Hofmansgave (18), Svendborg (H.); *Sl.* Haderslev (16), Flensborg! Rendsborg (20). ⚹

1104. **E. acris** L. (Bitter B.) H. 853; Drej. n. 835; F. D. 2595 (var.); Rchb. l. c. XVI, tab. 917.

Stængelen duunhaaret; *Bladene* linie-lancetformede, heelrandede, haarede; *Rodbladene* omvendt-ægformet-lancetformede; *Blomsterstanden* en enkelt eller lidet sammensat Klase; *Grenene* opret-aabne eller opstigende, med 1—3 Kurve; *Kurvdækket* graafiltet.

Stængelen alm. rødbruun. Straalekronerne lila, af Længde med eller lidet længere end Skivekronerne. 7—8. ⊙ eller ♃.

* *strictus!* Alle Bladene omvendt-ægformet-lancetformede; Grenene stivt oprette, danne en Halvskjærm; Kurvbladene

svagere haarede, hvorved deres violetbrune Farve bliver synlig (som hos Hovedarten næsten skjules af den tætte Filt).

Paa tørre, især sandige Marker, Bakker og Diger, alm. udbredt. * paa Bastionerne mellem N. og Ø. Port ved Kjøbenhavn!

Anm. Maaskee hører Formen *, som ved gjentagne Udsædsforsøg i bot. Have har bevaret sit Udseende, til E. a. — serotinus Fr. mant. 3, 107, som er mig ubekjendt. — Fig i F. D. 874, som af Flere henføres til E. acris, hører efter Fr. og Lund (Christianias Fl. p. 21) ikke herhen, og har ogsaa kun liden Lighed med vor.

† *E. speciosus* [DC. Prodr. V, 284]. Stenactis speciosa Lindl. Bot. Reg. tab. 1577.

Stængelen opret, 1½—2′ høi, glat eller foroven svagt haaret, *de nedre Blade* stilkede, spadeformet-linieformede, de mellemste og øvre siddende og halvt omfattende, tungeformet lancetformede, alle heelrandede, fiint randhaarede; *Blomsterstanden* en Halvskjærm, dannet af faae, store, før Udspringningen nikkende *Kurve;* Kurvbladene langt randhaarede, Randkronerne i meget stort Antal, linieformet-traadformede, lysviolette. 7—8. ♃.

Forvildet i stor Mængde paa Gurre Slots Ruiner! (Oprindelig hjemmehørende i Californien).

41. Aster.

1105. **A. Tripolium** L. (Strand-A.) H. 861; Drej. n. 834; F. D. 615; Rchb. l. c. XVI, 907; L. Herb. IX, 169.

Bladene linie lancetformede, heelrandede eller svagt saugtakket-rue, kjødfulde; *Blomsterstanden* halvskjærmformet, med oprette *Grene; Kurvbladene* budte, tiltrykte.

1—2′ høi, hele Planten glat. Straalekronerne violette, Skivekronerne gule, tilsidst rødbrune. (Var. med hvide Straalekroner). 8—9. ⚇.

Paa saltholdig Jordbund i Dynd, Leer og Slik, alm. ved Danmarks Kyster, især i Marskegnene. (Den hvidblomstrede Form er iagttaget ved Nyborg (Lund), Ribe (30).

1106. **A. salignus** [Willd. Sp. pl. 3, p. 2040] (Pilebladet A.) H. II, 251; F. D. 2475; H. N. XIII, 1.

Bladene lancetformede, fiint saugtakkede, paa Overfladen henimod Randen rue; *Blomsterstanden* en Top med halvskjærm-

formede, opret-aabne *Grene; Kurvbladene* spidse, oventil udstaaende.

Straalekronerne lila eller hvide, Skivekronerne gule. 7—8. ♃.

Forekommer forvildet, især omkring Haver og Byer, f. Ex. *Sj.* mellem Egelund og Fredensborg (Jørg.), Farumgaard (14)! Pesthuset ved Kjøbenhavn! ved Sorø Sø (12); ***Falst.*** Stubbekjøbing (19); *J.* Eng ved Nonmølle ved Viborg (Feddersen); *Sl.* Eiderens Nordbred ved Rendsborg (16). ⚑

Stenactis. Smalstraale.

† 1107. **S. annua** [N. Es. Ast. p. 273] (Enaarig S.) Rchb. l. c. XVI, tab. 912; Aster annuus L., H. 861; F. D. 486; Stenactis bellidiflora A. Braun, Lge. Haandb. 1 Udg. S. 488.

De nedre Blade elliptiske eller omvendt-ægformede, grovt, men fjernt saugtakkede, *de övre* lancetformede, næsten heelrandede; *Blomsterstanden* halvskjærmformet.

Blade, Grene og Kurvdække haarede, Randkronerne smalt linieformede, hvide eller lila, Skivekronerne gule. 7—8. ⊙.

Tilfældigt forvildet omkring Haver: *Sj.* Frydenlund (H.), Næsgaard ved Dronninggaard (14)! Flommen ved Sorø (Bredsd.); *Sl.* Gottorp (Hornem. Herb.). ⚑

42. Doronicum. Gemserod.

† 1108. **D. Pardalianches** L. (Hjertebladet G) Jacq. Fl. austr. t. 350; Rchb. l. c. XVI, tab. 955.

Rodstokken med krybende, i Spidsen knolleformigt opsvulmede Udløbere; *Bladene* hjerteformede, tandede; *Rodbladene* langstilkede, *de nedre Stængelblade* stilkede med øreformigt omskedende Bladstilk, *de øvre* siddende, omfattende; *Stængelen* med een eller faae Blomsterkurve i Spidsen; *Kurvbladene* sylformigt tilspidsede.

$1^1/_2$—2' høi. Planten haaret. Kronerne gule. 5—6. ♃.

Oprindelig en Bjergplante, som nu forekommer forvildet paa flere Steder: *Sj.* Skjelskør (Nielsen), Plantagen ved Sorø Akademihave! Næsgaard ved Dronninggaard (19); *F.* Brobygaard (18); *J.* Bjørnkjær i Vendsyssel (Juel), Fusing Skov (Selmer), Lillerup ved Horsens (E. H. Lange), Bygholm (Jørg.); *Sl.* Gram (6), Nyværk ved Slesvig! ⚑

43. Senecio. Brandbæger.

a. Randkronerne rørformede eller tungeformede med tilbagerullet Krave.

1109. **S. vulgaris** L. (Almindelig B.) H. 857; Drej. n. 821; F. D. 513; Rchb. l. c. XVI, tab. 959.

Bladene halvfinnede eller fjersnitdeelte, *de øvre* med øreformet-omfattende Basis; *Afsnittene* tandede; *Blomsterkurvene* i en nikkende, alm. tætblomstret Halvskjærm; *Kurvbladene i den ydre Kreds* talrige, tiltrykte, stærkt brandplettede, meget kortere end *de indre*; alle *Kronerne* rørformede; *Skalfrugterne* tiltrykt-duunhaarede.

$^1/_2$—1′ høi. Bladene var. glindsende, næsten glatte og løst filthaarede. 3—10. ⊙.

β, *radiatus* Koch (S. denticulatus F. D. 791) *). Randkronerne tungeformede.

Paa dyrket Jord, især i Haver og paa sandige Marker meget alm. *β*, i Strandsandet paa *Lolland* (F. D.); *J.* Skagen (Drej. Herb.), Sandklitter paa Øerne i Vesterhavet: *Fanø*, *Manø*, *Sylt* (N.)!

1110. **S. silvaticus** L. (Skov-B.) H. 858; Drej. n. 822; F. D. 869; Rchb. l. c. XVI, tab. 960.

Bladene fjersnitdeelte, med halvfinnede eller tandede *Afsnit; Blomsterkurvene* i en opret Halvskjærm; *de ydre Kurvblade* faae, tiltrykte, svagt brandplettede, meget kortere end *de indre*; *Randkronerne* tungeformede; *Skalfrugterne* tiltrykt-duunhaarede.

$^1/_2$—2′ høi. Stængelen, især oventil, og Bladene, især paa Underfladen, duunhaarede, ofte lidt klæbrige. Kurvene længere og smalere end hos foreg. 7—8. ⊙.

---

*) Uagtet Fries (Mant. 3, 104) og Koch (Syn. II, 1026) henføre F. D. 791 til S. silvaticus, kan jeg dog ikke tiltræde denne Anskuelse, men maa, paa Grund af dens Mangel paa Haar og de talrige ydre Kurvblade, med Nolte (nov. p. 7) antage den for en Var. med Straalekroner af S. vulgaris. Former af denne sidste, som aldeles ligne den afbildede Fig. i Udseende (dog uden Straalekroner) fandt jeg i Strandsandet ved Rønne paa Bornh.

Paa tørre, aabne Steder i Skove, sandige Marker, Heder (især efterat Lyngen er afbrændt), ikke sjelden.

1111. **S. viscosus** L. (Klæbrig B.) H. 858; Drej. n. 823; F. D. 1230 (ikke god, ligner mere foreg.); Rchb. l. c. XVI, tab. 960.

Bladene fjersnitdeelte, med tandet halvfinnede *Afsnit; Blomsterstanden* en opret Halvskjærm; *de ydre Kurvblade* 6—8, udstaaende, svagt brandplettede, omtrent halvt saa lange som *de indre; Randkronerne* tungeformede; *Skalfrugterne* glatte.

1—1½' høi, klæbrig-kirtelhaaret. Kurvene større, men færre i Halvskjærmen end hos de foreg. 7—10. ⨀.

Ved sandige Strandbredder, paa Ryddepladser, sløifede Steder omkring Byer, især paa sandig Grund, ikke alm.: *Bornh.* Hasle Skandse (20), Rønne, Christiansø (Baagøe); *Sj.* paa den sandige Havstok mellem Hornbæk og Helsingør almindelig! Snekkesteen (Grønlund), Birkerød (H.); i Kbhavn hyppig efter Ildebranden, nu sparsommere (f. Ex. omkring Universitetet). *Amager* ved Götchens Batteri (Dr.), Bisserup (Drej. Herb.); *Falst.* Stubbekjøbing; *Loll.* mellem Krønge og Søholt (Rasm.); *Ærø* (10).

b. *Jacobæa* Moench. Randkronerne tungeformede, med fladt udstaaende Krave.

aa. Bladene fjersnitdeelte eller dybt halvfinnede.

† 1112. **S. vernalis** [Waldst. & Kit. pl. rar. Hung. I, p. 23, t. 24] (Vaar-B.) Rchb. l. c. XVI, tab. 959.

Rodbladene stilkede, omvendt-ægformede, bugtet-grovttandede, *Stængelbladene* linie-lancetformede med øreformigt-omfattende Basis, bugtet-halvfinnede med ægformede, budte, kruset-tandede *Lapper; de ydre Kurvblade* 6—10, tiltrykte, stærkt brandplettede, omtr. 4 Gange kortere end *de indre; Skalfrugterne* tiltrykt-haarede, med hvid, blød, vedblivende *Fnok.*

½—1' høi. Stængel og Blade beklædte med kruset, spindelvævagtig hvid Uld. Ifølge Varigheden og Bladformen hører den nærmere til foreg. Afdeling, fra hvilken den adskilles ved større og udstaaende Randkroner. Kronerne gule. 5—6. ⨀.

Dyrkede Marker i Landets sydligere Egne, sporadisk og formodenlig indført med fremmed Sæd: *Falst.* S. Kirkeby (Koch)! *Bornh.* Teign S. for Allinge, Bakkegaard i Ruthsker Sogn, Fævagten ved Rønne (Baagøe)! Almegaard i Knudsker Sogn (Hoff)! Nyker (Zahrtmann).

1113. S. **erucæfolius** L. (Smalfliget B.) H. 859; F. D. 1885; Rchb. ic. crit. IV, tab. 516; H. N. I, 4.

Bladene fjersnitdeelte, med linieformede, i Randen tilbagerullede, tandede eller (mere eller mindre dybt) halvfinnede *Afsnit*, det nedre Par Afsnit heelrandede, øreformigt omgivende Stængelen; *de ydre Kurvblade* flere, tiltrykte, omtrent halvt saa lange som *de indre;* alle *Skalfrugterne* haaret-rue, med vedblivende, mangestraalet *Fnok.*

Bladene paa Underfladen løst uldhaarede, var. betydeligt i Henseende til Indskjæringerne og disses Brede. Kronerne gule. 8—9. ♃.

Paa Græsmarker eg ved Veie, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* Randrup og Viskum Ø. for Viborg (Morville); *Sl.* Angel, Gottorp Slotsvold, Dreisprung ved Husum (16), Nordstrand (N.), Fredriksstad, Süderstapel (F. Müll.); *F.* Seden (12), Gjærder mellem Hessum og Skeby! o. fl. Steder N. for Odense Fjord (4); *Langel.* Fuglsbølle; *Loll.* Veilø (19), Løitofte, Aalstrup, Christianssæde (14), Bjerremark, Grønnegade (5); *Bornh.* Ø. Larsker! ✱

1114. S. **Jacobæa** L. (Eng-B.) H. 859; F. D. 944; Rcbb. ic. fl. germ. XVI, tab. 964; Jacobæa vulgaris Moench, Drej. n. 824.

Rodbladene og *de nedre Stængelblade* lyreformet-fjersnitdeelte, stilkede, *de øvre* fjersnitdeelte med aflang-lancetformede, tandede eller halvfinnede *Afsnit* og mangedeelte, omfattende Ører ved Grunden; *de ydre Kurvblade* 2—4, meget kortere end *de indre; Randblomsterne* med faastraalet, affaldende *Fnok* og glatte *Skalfrugter; Skiveblomsterne* med mangestraalet, vedblivende Fnok, duunhaarede Skalfrugter.

Bladene glatte eller ved Grunden hviduldede. Kronerne gule. 7—9. ♃.

Paa Enge og ved Veigrøfter alm. udbredt.

1115. S. **aquaticus** [Huds. Fl. angl. 366] (Vand-B.) H. 860; F. D. 784; Rchb. l. c. XVI, tab. 965; H. N. III, 2; Jacobæa aquatica Drej. n. 825.

De nedre Blade stilkede, hele eller lyreformede med et ægformet, rundtakket eller tandet Endeafsnit, *de øvre* siddende eller kortstilkede, lyreformet-snitdeelte, med rundtakket-lappet

Endeafsnit, linieformede, skjæve, tandede Sideafsnit og øret-halvomfattende Basis; alle *Skalfrugterne* glatte; forøvrigt som foreg.

Halvskjærmens Grene mere slappe, Kurvene større, men færre og fjernere end hos foreg. Kronerne gule. 7—9. ⊙. (♃).

β, pinnatifidus Gren. & Godr. (S. pratensis Richt., Rchb. ic fl. germ. XVI, p. 38; S. barbareæfolius Rchb. l. c. tab. 965 (ikke Krock.). Høiere, med længere Grene; de nedre Blade lyreformet-fjersnitdeelte, de øvre dybt fjersnitdeelte.

Ved Sø- og Aabredder, Gadekjær, i fugtige Skove: alm. paa ***Halvøen***, især den vestlige Deel, i det sydlige ***Fyen*** og paa ***Øerne*** (undt. Falster: 14); sparsommere i *Sjæll.* (især mod N og Ø.). *β*, paa flere Steder i ***Lolland*** (19); *Sl.* Angel (Frølich i Hornem. Herb.).

bb. Alle Bladene hele, saugtakkede.

1116. **S. paludosus** L. (Kjær-B.) H. 860; F. D. 385; Rchb. l. c. XVI, tab. 974; H. N. II, 2; Jacobæa paludosa Drej. n. 826.

Bladene siddende, linie-lancetformede; *de ydre Kurvblade* omtrent 10, halvt saa lange som *de indre; Straaleblomsterne* 12—15; *Skalfrugterne* glatte eller svagt duunhaarede, med skidenguul *Fnok.*

Stængelen 4—6' høi, huul, uldhaaret; Bladene glatte eller paa Underfladen uldhaarede. Kronerne gule. 7—8. ♃.

I Aaer og Moser, sjelden i Danmark: *Sj.* en Aa ved Beldringe (Schum.); *J.* ved Langby Kro (Beck); *Sl.* Eiderens Nordbred ved Rendsborg! ✻

† 1117. **S. saracenicus** L. (Saracenisk B.) H. 861; F. D. 2059; Rchb. l. c. XVI, tab. 970; Jacobæa sarracenica Drej. p. 267; S. salicetorum Godr.

Bladene lancetformede, de øvre siddende, de nedre afsmalnede til en kort Bladstilk, ved Grunden heelrandede; *de ydre Kurvblade* omtr. 5, over halvt saa lange som *de indre; Straalekronerne* 7—8; *Skalfrugterne* glatte; *Fnokken* hvid.

Rodstokken krybende, Stængelen 3—5' høi, heel, tilligemed Bladene glat. Kronerne gule. 8—9. ♃.

Oprindelig indvandret, forekommer omkring Haver og dyrkede Steder: *Sj.* et Gjærde mellem Hillerød og Fredensborg! Dronninggaard (9, 14), Frederiksberg Have, Søndermarken (Dr.), ved Leersøen (19), Ledreborg (Thomsen), Gisselfeld (Smith); *S.* Nyværk ved Slesvig (16). ⚹

44. Cineraria. Fnokurt.

1118. **C. palustris** L. (Almindelig F.) H. 863; Drej. n. 827; F. D. 573; H. N. I, 5; Senecio palustris DC., Rchb. l. c. XVI, tab. 978.

Bladene lancetformede, i Randen bølgede, *de nedre saug*takket-fligede, stilkede, *de øvre* heelrandede eller tandede, halvt omfattende; *Halvskjærmen* grenet; *Skalfrugterne* kantede, glatte.

Stængelen huul, 2—4' høi, hele Planten klæbrig-haaret af leddede Haar. Kronerne gule. 6—7. ⨀.

I Tørvmoser og dybe Kjær, alm. udbredt. ⚹

1119. **C. campestris** [Retz. Prodr. fl. Scand. ed. I, p. 159] (Mark-F.) H. 863; F. D. 1177; C. alpina γ, L., Fr. H. N. I, 6; Senecio campestris DC., Rchb. l. c. XVI, tab. 978.

Rodbladene omvendt-ægformede eller lancetformet-ovale, rundbugtede eller næsten heelrandede, sammendragne til en kort Bladstilk; *Stængelbladene* lancetformede, svagt tandede, de øvre linie-lancetformede, heelrandede, siddende; *Halvskjærmens Grene* udeelte; *Skalfrugterne* stivhaarede.

1/3—1' høi. Stængel og Blade i yngre Tilstand beklædte med en løs, hvid Filt, som let afgnides. Kronerne gule. 6—7. ♃.

Paa aabne Kalk- og Kridtbakker, kun funden paa *Halvøen:* Thy (16), Aalborg, Horsekjær Riis (H.), Mergelbakker ved Hodal Mølle pr. Hobro, Raasted Dalen ved Randers (16)! Randers (M. Vahl). ⚹

45. Arnica. Volverlei.

1120. **A. montana** L. (Bjerg-V.) H. 866; Drej. n. 828; F. D. 63; Rchb. l. c. XVI, tab. 958.

Rodbladene oval-lancetformede eller omvendt-ægformede, med 2 stærke Nerver paa hver Side af Midtnerven, heelrandede eller bølgede i Randen; *Stængelbladene* modsatte, siddende; *Blomsterkurvene* store, enlige i Spidsen af den udeelte eller faagrenede *Stængel; Skalfrugterne* stivhaarede.

1—2' høi. Stængelen og Kurvbladene klæbrig-haarede af brune Kirtelhaar, som meddele Planten en stærk Lugt. Kronerne orange. 6—7. ♃.

Paa Lyngheder, høie Enge, Skovbakker: paa ***Halvøen*** alm., i ***Fyen*** hist og her, aftagende i Hyppighed mod Ø.; i ***Sjæll.*** sjeldnere: Odsherred, Antvorskov (H), Horsebøg ved Sorø! Landlyst (14), Hammermøllen o. fl. Steder ved Helsingør (21), Donze (28), Fredensborg, Rudergaard, Ballerup (H.), Jonstrup Vang (14), Bagsværd! (Paa ***Bornh.***, ***Loll.*** og ***Falst.*** ikke bemærket. |*

III. Syngenesia frustranea.

46. Centaurea. Knopurt.

a. Skalfrugterne uden Fnok.

1121. **C. Jacea** L. (Almindelig K.) H. 878; Drej. n. 847; F. D. 519; Rchb. l. c. XV, tab. 754.

Bladene lancetformede eller linie-lancetformede, heelrandede, tandede eller ved Grunden øreformigt fligede; *Kurvbladene* med rundagtigt-ægformede, hule, bredt hindeagtige *Tilhængsler* i Spidsen; *Randblomsterne* kjønsløse, meget større end *Skiveblomsterne.*

Stængel og Blade haaret-rue. Kurvbladene lysere eller mørkere brune; Kronerne smukt violetrøde, sjeldnere hvide. 7—9. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Stængelens Forgrening, Bladformen, Beklædningen og Kurvbladenes Indskjæring. De vigtigste Former ere:

α, *genuina.* Alle Kurvbladenes Tilhængsler heelrandede eller uregelm. spaltede.

β, *cuculligera* Rchb. l. c. XV, tab. 754. Kurvbladenes Tilhængsler kappeformigt udhulede, næsten alle heelrandede.

* *fuscescens!* Tilhængslerne brune.

** *argyrolepis!* Tilhængslerne hvid-hindeagtige, sølvglindsende, Kronerne stundom hvide. (Ligner C. alba L.)

γ, *lacera* Koch. Tilhængslerne paa de indre Kurvblade uregelm. spaltede, paa de ydre regelm. fryndset-fligede; Bladene linieformede.

δ, laciniata M. T. Lange (Naturh. Foren. vid. Medd. 1861 p. 11). Bladene halvfinnet-fligede.

Paa høie Enge, udyrkede Steder, alm. udbredt. — *β* *, Østervold ved Kjøbenhavn! Sorø (12); ** *Sj.* Tikjøb! *J.* Aarhus (Mohr)! *γ*, ***Falst.*** Riserup (Koch); ***Loll.*** Søllested (19); ved Blykobbeaaen paa ***Bornholm!*** *J.* Lille Vildmose ved Gudumlund! *δ*, *F. Ø.* Skjerninge (12).

1122. **C. decipiens** [Thuill. Fl. Paris. ed. 2, p. 445] (Mørkskjællet K.) Rchb. l. c. XV, tab. 759; C. nigrescens Gren. & Godr. fl. Fr. II, 241, DC. prodr. VI, 571, Lge. Haandb. 2 Udg. S. 563 (ikke Willd.); C. Jacea var. capitata Koch & Ziz.

Bladene lancetformede, heelrandede eller bugtet-tandede, *Kurvbladene* med rundagtigt-ægformede, sortbrune, fryndset-randhaarede *Tilhængsler; Fryndserne* omtrent af Længde med selve Tilhængslens Brede, de 2—3 øvre Kredse af Tilhængsler fjernede fra de øvrige; alle *Blomsterne* ☿; *Randkronerne* lidet større end Skivekronerne.

Stængel og Blade haaret-rue. Kronerne violetrøde. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, sjelden: *Sj.* S. for Lillehedinge i Stevns (1860)! *F.* Skaarup (19)! *

Anm. 1. Fra foreg. let kjendelig ved de sortbrune, mindre hule Kurvblade med længere Fryndser, ved alm. frugtbare Randblomster; fra *C. nigra* L. ved Mangel af Fnok, kortere Fryndser og de øvre Kurvblades større Afstand fra de nedre. Efter Koch forekommer den hyppigst med større Straaleblomster (C. Jacea *ε*, commutata Koch Syn.), dette er ikke Tilfældet med de af mig fundne Expl., som henhøre til den Form, der er kaldet *C. Jacea var. capitata* Koch & Ziz. Ifølge Prof. A. Brauns velvillige Meddelelse er den i Willdenows Herbarium opbevarede *C. nigrescens* den samme Plante, som senere er kaldet *C. transalpina* Schleich. og ikke, som jeg tidligere efter Decandolles, Grenier & Godrons Autoritet havde antaget, den her beskrevne Plante, hvorfor det tidligere anvendte Navn maa forandres.

Anm. 2. *C. nigra* L. (F. D. 996; Rchb. l. c. XV, tab. 761), som findes saavel i Norge som i det sydligere Europa, har hidtil ikke været angivet fra Danmark. Til en af denne Arts talrige Former hører dog muligviis den af M. T. Lange (Naturhist. Foren. vid. Medd. 1861, p. 11) under Navn af C. Jacea var. (?) beskrevne Form, som ifølge Beskrivelsen og navnlig paa Grund af de med en kort Fnok forsynede Frugter ikke synes at henhøre til nogen af de ovenfor beskrevne Arter. Den er funden ved Veien mellem Jellinge og Greis i ***Jyll.*** (12) og maa nærmere eftersøges.

b. Skalfrugterne fnokbærende.

1123. **C. phrygia** L. (Fjeret K.) H. 876; F. D. 520 (ikke god); Rchb. l. c. XV, tab. 764; H. N. XIII, 4; C. austriaca Willd.

Bladene elliptiske eller æg-lancetformede, heelrandede eller fjernt tandede; *Kurvbladene* ved Grunden lancetformede, med langt sylspidsede, tilbagekrummede, haarformigt-fryndsede *Tilhængsler; Fnokken* neppe 1/3 af Skalfrugtens Længde.

Stængel og Blade korthaaret-rue. Kronerne rødviolette. 7—8. ♃.

Ved Gjærder og i Kratskove: paa *Halvøen*, især dens sydlige og østlige Egne ikke sjelden! i *Fyen* sporadisk: Gremmelykke! Kjærsgaard (H.), Langensø (13), Hunderup ved Odense, Lykkesholm, Ringe (H.), V. Hæsinge (24), Grønnerup! Svendborg (H.). I *Sjæll.* og paa de øvrige Øer mangler den. |*|

1124. **C. Scabiosa** L. (Stor K.) H. 878; Drej. n. 849; F. D. 1231; Rchb. l. c. XV, tab. 774.

Bladene enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte, med lancetformede, tandede eller heelrandede *Afsnit*, der ofte ende i en bruskagtig Spids; *Kurvdækket* kugleformet; *de ydre Kurvblade* ægformede, fryndset-randhaarede, *de indre* æg-lancetformede, sortgrønne, med ægformede, sortbrune, børsteformigt-fligede *Tilhængsler; Fnokken* af Længde med Skalfrugten.

Kurvene større end hos de øvrige Arter. Kronerne violette, sjeldnere hvide. Var. i Henseende til Beklædning. 7—9. ♃.

I Krat, ved Gjærder og Veie, alm. i de fleste Egne af Landet.

1125. **C. Cyanus** L. (Kornblomst). H. 877; Drej. n. 848; F. D. 993; Rchb. l. c. XV, tab. 768.

Bladene lancet-linieformede, heelrandede eller med en enkelt Tand ved Grunden; *Kurvdækket* ægformet, med ægformede eller æg-lancetformede, foroven i Randen mørkbrune, børsteformigt saugtakkede *Kurvblade; Fnokken* af Længde med Skalfrugten.

Stængel og Blade, især paa Underfladen, filtede. Kronerne himmelblaa (i Haver dyrkes stundom hvide, røde eller violette Afændringer). 6—7. ⊙.

Alm. Ukrudsplante i Vintersæden.

† *C. montana* L. (Rchb. l. c. XV, tab. 771). *Stænglerne* oprette; *Bladene* lancetformede, nedløbende, løst filtede; *Blomsterkurvene* enlige med ægformede, i Randen sortbruunt-fryndsede *Kurvblade*, himmelblaa *Kroner; Fnokken* meget kortere end Skalfrugten. 6. ♃.

Dyrkes hist og her som Siirplante i Haver, og er funden forvildet ved gl. Kongevei og Ryssensteens Bastioner ved Kjøbenhavn (Heiberg), Svenstrup! *F.* Svindinge (Leth).

† *Helianthus. Solsikke.*

† *H. tuberosus* L. (Jordæble). Rchb. l. c. XVI, tab. 940.

Bladene tilspidsede, saugtakkede, rue, de nedre æg-hjerteformede, de øvre elliptiske; *Stængelen* foroven halvskjærmformigt grenet, med oprette *Blomsterkurve.*

Kronerne gule; spiselige Rodknoller. 10—11 (blomstrer sjeldent hos os). ♃.

Dyrkes i Haver som Surrogat for Kartofler.

Rudbeckia.

† *R. fulgida* [Ait. H. Kew. ed. I, 3, p. 251] Bot. mag. 1996.

Stængelen hvashaaret, grenet eller udeelt; *Bladene* lancetformede eller elliptiske, heelrandede eller svagt tandede, stivhaaret-rue; *Blomsterkurvene* enlige i Spidsen af Stængelen eller Grenene; *Kurvbladene* grønne, lidet kortere end de orangegule *Straalekroner; Skiveblomsterne* sortrøde, tæt samlede i Halvkugleform. 7—8. ⊙.

Dyrkes stundom i Haver som Siirplante, indført fra Nordamerika. Funden i de senere Aar paa flere Steder i Landet: *J.* Græsmarker i Torslev Sogn (8)! Viborg (Feddersen), Heder ved Hobro (Joh. Mørch)! ***Bornh.*** (Hoff)!

IV. Syngenesia necessaria.

47. Calendula. Morgenfrue.

† 1126. **C. officinalis** L. (Læge-M.) H. 879; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 890.

Rodbladene stilkede, omvendt-ægformede; *Stængelbladene* siddende, elliptisk-lancetformede, svagt tandede; *Skalfrugterne* halvmaaneformede, paa Ryggen tornet-knudrede.

Kronerne brandgule. 7—9. ⊙.

Forekommer hist og her forvildet som Ukrud i og omkring Haver.

V. Syngenesia segregata.

48. Echinops. Tidselkugle.

1127. **E. sphærocephalus** L. (Fligbladet T.) H. 880; Drej. p. 272; F. D. 2179; Rchb. ic. fl. germ. XV, tab. 734.

Stængelen opret, trind, furet; *Bladene* halvfinnede, med tornet-tandede Flige; *Kurvene* lancetformede; *de ydre Kurvblade* talrige, børsteformede, halvt saa lange som *de indre*, lancetformede, børsteformet-randhaarede.

2—4' høi. Stængelen oventil tæt hvidfiltet; Bladene paa Overfladen klæbrigt-duunhaarede, paa Underfladen hvidfiltede. Hovederne graaagtigt sølvglindsende. Kronerne blaae. 7—8. ♃.

Paa Marker og ved Veie, sjelden: *Sj.* Asnæs Skov ved Skovriderboligen (Smith), Snedinge, Holsteinborg (H.)! Glænø (17); *F.* Landeveien mellem Nyborg og Odense ved Birkende! *J.* Engelsholm (forvildet? 12). ✱

20de Klasse. Gynandria (Hunbo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

Alle Slægterne i denne Orden (1—16) høre til N. F. Orchideæ: Blomsten dannet af et sexbladet Blomsterdække i 2 Kredse: i den ydre Kreds 3 ligestore Blade (de 2 sidestillede, det tredie nedadvendt, men ved Blomstens Dreining opadvendt), i den indre Kreds 2 ligestore, sidestillede Blade, det tredie opad- (ved Dreiningen nedad-) vendte (Læben) af forskjelligt Udseende fra de øvrige, ofte med en sporeformet Tilhængsel; 1 torummet Støvknap fasthæftet til Arret og ved denne Sammenvoxning dannende en Griffelstøtte; Støvet i Masser (1—2 i hvert Rum), ofte ved en stilkformet Basis (Støvholderen) befæstede til en Kirtel; Arret ender ofte i et Næb mellem

Støvknappens Rum; Frugten undersædig Kapsel. (Blomsterne i Ax eller Klase).

A. Støvknappen heelt tilvoxet til Støvveien (1—2 Knoller fra Rodstokken).

a. Læben forsynet med en Spore.

aa. Støvknappens Rum ved Grunden sammenstødende, med et Næb mellem Rummene.

1. **Orchis** L. (part.). Læben fliget; Støvknappens Rum ved Grunden forenede i en fælles torummet Pung; Støvmasserne adskilte (med hver sin Støvholder); Knollerne udeelte eller haanddeelte.

2. **Anacámptis** Rich. Læben fliget; Støvknappens Rum ved Grunden forenede i en fælles enrummet Pung; Støvholderne ved Grunden sammenvoxne (Knollerne udeelte).

3. **Gymnadénia** R. Br. Læben fliget; Støvknappens Rum uden Pung; Støvholderne adskilte (Knollerne haanddeelte).

bb. Støvknappens Rum ved Grunden adskilte.

4. **Platanthéra** Rich. Læben udeelt; Sporen lang, traadsmal; Støvknappens Rum uden Pung (Knollerne udeelte).

5. **Coeloglóssum** Hartm. Læben fliget; Sporen kort, sækformet; Støvknappens Rum uden Pung (Knollerne haanddeelte).

b. Læben uden Spore.

6. **Hermínium** R. Br. Blomsterdækket klokkeformigt tillukt; Læben fliget, ved Grunden stundom puklet (Antydning af en Spore); Frugtknuden snoet; Støvmasserne uden Pung, en kirtelformet Tilhængsel paa hver Side af Næbet (Knollerne udeelte).

7. **Ophrys** L. (part.) Blomsterdækkets Blade udstaaende; Læben fliget, lappet eller tandet; Frugtknuden ikke snoet; Støvmasserne hver indesluttede i sin Pung (Knollerne udeelte).

B. Støvknappen fri (kun med sin nedre Deel tilhæftet til Arret).

a. Læben med en Spore (Rodstokken uden Knoller, koralformig grenet).

8. **Epipógon** Gmel. (Epipogium Sw.). Blomsterdækket med opadvendt, i Midten dybt indskaaren (toleddet) Læbe; Frugtknuden ikke snoet; Støvmasserne 2, udeelte, kornede, ved 2 forlængede Støvholdere befæstede til en fælles Kirtel. (Bladene skjælformede).

b. Læben uden Spore,

aa. i Midten dybt indskaaren (toleddet). Rodstokken uden Knoller, Roden trævlet.

9. **Cephalanthéra** Rich. Frugtknuden stilkløs, snoet; Griffelstøtten uddragen; Støvmasserne til Grunden todeelte, kornede, uden Støvholder og Kirtel.

10. **Epipáctis** Rich. Frugtknuden stilket, ikke snoet; Griffelstøtten kort, Læbens yderste Led ved Grunden puklet; Støvmasserne til Grunden todeelte, kornede, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel.

bb. Læben uleddet,

α, lappet eller fliget. Rodstokken koralformigt grenet eller krybende, med Trævlerødder, uden Knoller.

11. **Listéra** R. Br. Læben 2—3-fliget; Griffelstøtten forlænget ud over Støvknappen; Støvmasserne kølleformede, kornede, til Grunden todeelte, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel (Bladene 2, modsatte, med udviklet Plade).

12. **Neóttia** (L.) Læben tofliget; Griffelstøtten naaer ikke udover Støvknappen; Støvmasserne kølleformede, kornede, til Grunden todeelte, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel (Bladene spredte, skjæl- eller skedeformede, uden Plade).

13. **Corallorhiza** R. Br. Læben trelappet, ved Grunden sammenhængende med Blomsterdækkets 2 ydre Sideblade; Støvknappens Rum tværdeelte i 2 Smaarum, med 2 kuglerunde,

voxagtige Støvmasser i hvert Rum (Bladene spredte, skjælformede uden Plade).

β, Læben udeelt eller svagt tandet. Rodstokken med 1—3 Knoller.

14. **Spiránthes** Rich. Perigonbladene ved Grunden sammensluttende og dannende en ret Vinkel med Frugtknuden, i Spidsen tilbagebøiede; Læben nedadvendt, ved Grunden huul, i Spidsen rundtakket; Griffelstøtten kort, med 2 Tænder bagtil og en paa hver Side af Støvknappen; Støvknappen vedblivende, Støvmasserne kølleformede, kornede, dybt todeelte, uden Støvholder befæstede til en fælles Kirtel.

15. **Stúrmia** Rchb. Perigonbladene udstaaende, Læben opadvendt, heelrandet eller tandet; Griffelstøtten uddragen, bøiet, oventil tovinget; Støvknappen affaldende; Rummene adskilte, med 2 runde, voxagtige Støvmasser i hvert.

16. **Maláxis** Sw. (part.) Griffelstøtten kort, ret, med 2 Tænder foroven; Støvknappen vedblivende, Støvmasserne kølleformede, voxagtige, i Spidsen todeelte; forøvrigt som foreg.

2. *Orden. Hexandria (Sexhannede).*

17. **Aristolóchia** L. Blomsterdækket enkelt, sambladet, med skraat afskaaren Krave; Støvknapperne siddende, danne en sexlappet Krands omkring det straaleformede Ar; Frugten en sexrummet, mangefrøet, undersædig Kapsel (N. F. Aristolochieæ).

I. Monandria.

1. Orchis. Gjøgeurt.

a. Knollerne*) udeelte, kuglerunde eller ovale.

aa. Læben dybt trefliget, den midterste Flig tolappet, alm. med en Tand i Indskjæringen.

1128. **O. fusca** [Jacq. Fl. austr. 4, t. 307] (Storkronet G.) O. purpurea Huds., Rchb. ic. Fl. germ. XIII—XIV, tab. 378;

*) Knollerne hos Slægten Orchis (o. fl. Slægter i denne Familie) 2: den ene fremskyder det indeværende Aars Stængel, den anden indeholder Knoppen til Blomsterstængelen for det følgende Aar.

O. militaris β, L., H. 885; Drej. n. 852; F. D. 1277; H. N. X, 61.

Bladene elliptiske; *Dækbladene* hindeagtige, mange Gange kortere end Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* forneden sammenvoxne, foroven sammenstødende i Form af en Hjelm; *Læbens Sideflige* linieformede, udrandede eller takkede, *Midtfligen* omvendt-hjerteformet med afrundede, uregelmæssigt rundtakkede Lapper og en Tand i Indskjæringen; *Sporen* ikke halvt saa lang som Frugtknuden.

1—2' høi. Hjelmen mørk purpurrød med brune Punkter; Læben hvid eller lysrød med ophøiede, mørkrøde Punkter. 5—6. ♃.

I Skove og Krat paa Kalkgrund meget sjelden: **Møen** i Mængde paa Store- og Lilleklint! *J.* Trelde Skov ved Fredericia (!)

1129. **O. ustulata** L. (Rulæbet G.) H. 885; Drej. n. 853; Rchb. ic. fl. germ. XIII—XIV, tab. 368; H. N. XV, 65; Ophrys anthropophora F. D. 103.

Bladene lancetformede; *Dækbladene* hindeagtige, over halvt saa lange som Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* frie, foroven sammenstødende til en halvkugleformet Hjelm; *Læbens Sideflige* og den dybt kløvede *Midtfligs* Lapper linieformede, i Spidsen rundtakkede eller udrandede; *Sporen* 1/3 af Frugtknudens Længde.

1/2—1' høi. Axet tætblomstret, valseformet, Blomsterne meget mindre end hos foreg., Hjelmen mørk purpurrød, Læben hvid med fløielsagtigt ophøiede, purpurfarvede Punkter. 6 – 7. ♃.

Paa høie Enge og Bakker, især paa Kalkgrund, sporadisk og temmelig sjelden: *J.* Engskrænter ved Aagaards Kalkbakker (16), Buderupholm (H.), Blegkilde ved Aalborg (Branth), Horsens (Jørg.); *F.* Hunderup (H.); *Sj.* en Klint ved Tudsenæs, Tiisvilde (H.), Skullerupholm (Weilbach), Herthadalen (Sommerfeldt), Alindelille (20), Søllerød, bag Flaskekroen, Kjøge Aas (Dr.), Gjorsløv (d'Origny), Præstø (H.), Rosenfeldt Teglværk (29), mellem Ravnstrup og Nestved (20), Herlufsholm (H.), Søllerød Skov ved Rude nærved Fiurendal (22); **Møen** paa Aborrebjerget o. fl. St.! **Falst.** ved Stubbekjøbing (25)! Bønnit (Koch); **Bornh.** Rønne, Aakirkeby, Bodilsker (20), Randkleven (8).

bb. Læben trelappet, med korte, brede Lapper, den midterste svagt udrandet.

1130. **O. Morio** L. (Grønstribet G.) H. 883; Drej. n. 855; F. D. 253 (slet); Rchb. l. c. tab. 363; H. N. I, 66.

Knollerne kuglerunde; *Bladene* lancetformede, *de nedre* udbredte, *de øvre* tiltrykte; *Dækbladene* farvede, af Længde med Frugtknuden; *de ydre* og *2 indre Perigonblade* budte, sammenstødende foroven til en Hjelm; *Læbens Midtflig* svagt udrandet; *Sporen* vandret udstaaende eller opadbøiet, lidet kortere end Frugtknuden.

4—10'' høi. Perigonbladene med grønne Aarer, carmoisinrøde eller violette, sjeldnere hvide. 5—6. ♃.

Paa høie Enge og udyrkede Marker, ikke sjelden, dog mindre hyppig end følg. og i adskillige Egne ikke bemærket: hyppigst i det sydl. og vestl. *Sjæll.* samt paa ***Møen.***

1131. **O. mascula** L. (Tyndaxet G.) H. 884; Drej. n. 856; F. D. 457; Rchb. l. c. tab. 390.

Knollerne ovale; *Bladene* omvendt-ægformet-lancetformede; *Dækbladene* farvede; af Længde med Frugtknuden; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* ægformede, spidse, foroven udadbøiede, det øvre budt eller spidst, længere end de af samme bedækkede *2 indre Sideblade; Læbens Midtflig* udrandet (ofte med en Tand i Indskjæringen); *Sporen* vandret eller opadbøiet, lidet længere end Frugtknuden.

½—1' høi. Bladene alm. bruunplettede; Perigonbladene violetrøde, uden grønne Aarer, Læben dybere lappet end hos foreg. Blomsterne have alm. en sødlig Lugt. 5—6. ♃.

Paa høie Enge, i Skove og Krat, meget alm. (En Var. uden Spore funden paa *Loll.* ved Ourebygaard (Rosenørn Lehn)!

b. Knollerne aflange, hele eller i Spidsen 2—3-deelte.

1132. **O. sambucina** L. (Bredlæbet G.) H. 886; Drej. n. 854 (bis); F. D. 1232; Rchb. l. c. tab. 412; H. N. XIV, 65.

Bladene omvendt-ægformet-lancetformede; *Dækbladene* hindeagtigt farvede, de nedre bladagtige, fleernervede, længere end Frugtknuden og omtrent af Længde med Blomsterne; *de ydre Perigonblade* udstaaende; *Læben* svagt trelappet; *Sporen* nedadbøiet, af Længde med Frugtknuden.

4—10'' høi. Var. med gule og violet-lysrøde Blomster. 5—6. ♃.

Paa Bakker mellem Krat, sjelden: *J.* Sønderskovgaards Krat i Ø. Hanherred (16), Estruplund (3), Aarslev (H.), Brabrand Mark (2), Lyngbakker ved Agrie (13); *Sj.* en Høi ved Slagelse (H.), Vordingborg (11); ***Bornh.*** Hammershuus, Lindholms Klipper, Nexø, Vældensby (20)! Almegaard ved Rønne (Hjorth) o. fl. St. (Baagøe).

Anm. I flere Henseender, f. Ex. ved Dækbladene og især ved de snart hele, snart i Spidsen deelte Knoller danner denne Art en Overgang mellem foreg. og følg. Afdeling.

c. Knollerne dybt haanddeelte. (Dækbladene trenervede, bladagtige, Sporen nedadrettet, kortere end Frugtknuden).

1133. **O. majalis** [Rchb. ic. crit. VI, p. 7, tab. 770] (Mai-G.) F. D. 2664; O. latifolia L., Fr. mant. 2, 53; H. 886 (part.); Dr. n. 855; Rchb. ic. fl. germ. XIII—IV, tab. 402.

Stængelen huul, 4—6-bladet; *Bladene* udstaaende, lancetformede eller elliptiske, med størst Brede paa Midten, *de øvre* naae omtrent til Axets Basis; *de nedre Dækblade* længere, *de øvre* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* opstigende; *Læben* omvendt-hjerteformet, trelappet, *Sidelapperne* rundtakkede, den midterste spids; Støvmasserne alm. bleggule.

Bladene alm. med mørkbrune Pletter. Blomsterne violet-røde sjeldnere blegrøde eller hvide. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa fugtige Enge, ikke sjelden i Danmark, dog ikke i alle Egne lige almindelig. ⚹

1134. **O. incarnata** L. [Fr. Mant. 3, 140] (Kjødfarvet G.) Drej. p. 275; F. D. 266 (O. latifol.) og 2476; Rchb. l. c. tab. 397—99; H. N. VII, 65—66; O. angustifolia W. & Gr., O. latifolia Rafn D. Fl. I, 376.

Stængelen huul, 4—6-bladet; *Bladene* opret-tiltrykte, sværdformet-lancetformede, med størst Brede ved Grunden og en kappeformigt sammentrukken Spidse, *de øvre* naae op over Axets Basis; alle *Dækbladene* længere end Blomsterne; *Blomsterdækkets ydre Sideblade* tilsidst (næsten parallelt) tilbagebøiede; *Læben* omvendt ægformet, utydeligt trelappet (med alm. nedbøiede Sidelapper); Støvmasserne alm. blaagrønne.

Bladene uplettede. Blomsterne kjødfarvede, sjeldnere rødviolette eller hvide. Efter Doc. Didrichsens Iagttagelse ere begge Knollerne

i Blomstringstiden hos denne Art hvide, hos foreg. derimod den ældre Knol bruun (læderfarvet). 6 (blomstrer omtr. 8 Dage senere end foreg.) ♃. Var. (ligesom foreg.) med smalere (*α*, *angustifolia*) eller bredere Blade (*latifolia* Fr. l. c.) og desuden:

β, *hæmatodes* Rchb. l. c. XIII—XIV, p. 51, tab. 398, med tæt og fiint bruunplettede Blade, mørkere Blomster.

I dybe Moser med Hængedynd, paa fugtige Enge, ikke sjelden, og i mange Egne (f. Ex. omkring Kbhavn) hyppigere end foreg. Forekommer snart i Selskab med, snart adskilt fra biin. *β*, Ladegaarden ved Kjøbenhavn (I. Vahl jun.)!

Anm. Saavel fordi begge Arterne variere bred- eller smalbladede, som fordi Navnene O. angustifolia og latifolia have været saa yderst forskjelligt anvendte, har jeg foretrukket de valgte Navne, som efter den critiske Undersøgelse over disse Arter af Prof. Fries (l. c.), sml. med Fig. hos Rchb., ikke kunne være udsatte for Misforstaaelse. Arterne selv ere ofte vanskelige nok at adskille, og man finder (skjøndt sjeldent) Former, der have Kjendetegn tilfælles med begge. En saadan Form er den ovenfor nævnte *β*, som endeel ligner den i det nordlige Skandinavien forekommende *O. cruenta* Müll. F. D. 876, hvilken af Rchb. (l. c.) ogsaa henregnes til O. incarnata.

1135. **O. maculata** L. (Plettet G.) H. 887; Drej. n. 856 (bis); F. D. 933; Rchb. l. c. tab. 407.

Stængelen heel, 6—10-bladet; *de nedre Blade* bredt, *de mellemste* smalt lancetformede, *de øvre* linieformede, det øverste ikke naaende Axets Basis; *Axet* tætblomstret; *de nedre Dækblade* af Længde med, *de øvre* kortere end Blomsterne; *Blomsterdækkets Blade* tilspidsede, *de ydre Sideblade* udstaaende; *Læben* flad, omvendt-nyreformet, tydeligt trelappet.

Bladene plettede. 6—7. ♃. Var. betydeligt i Henseende til Høiden, Bladenes Brede og Blomsternes Farve (alm. blegt rosenrøde eller lila med mørkrøde Pletter og Striber).

β, *concolor!* Bladene uplettede; Blomsterdækket sneehvidt uden Pletter.

I Skove, Tørv- og Hedemoser, paa Lyngbakker o. s. v., meget alm. — *β*, ved Aborre Sø paa Møen! *Sj.* Græsvænget ved Skjelskør (Nielsen); *J.* Nørup ved Veile (30).

2. Anacamptis. Horndrager.

1136. **A. pyramidalis** [Rich. Mem. mus. d'hist. nat. 4, p. 55] (Pyramideaxet H.) Rchb. l. c. tab. 351; Orchis L., H. 883; Drej. n. 854; F. D. 2113; H. N. VI, 57.

Knollerne 2, rundagtige, udeelte; *Bladene* lancet-linieformede, *de øvre* skedeformigt sammenrullede; *Axet* tætblomstret; *Dækbladene* farvede; *Læben* trelappet med 2 Folder ved Grunden og heelrandede Lapper; *Sporen* traadformet, af Længde med eller længere end Frugtknuden.

8—15" høi. De fleste Blade ere visnede naar Blomstringen begynder. Blomsterne smukt og mørkt purpurrøde. 7. ♃.

I aabne Skove paa Kalkgrund, sjelden: ***Moen*** paa Storeklint! Aborrebjerget! Krat ved Kjelby (Mørch); *Sj.* Alindelille Fredskov! *

3. Gymnadenia. Traadspore.

1137. **G. conopsea** [R. Br. i H. Kew. ed. 2, V, 191] (Langaxet T.) Drej. n. 857; Rchb. l. c. tab. 422; H. N. IX, 67; Orchis L., H. 888; F. D. 224.

Knollerne 2, haandformigt deelte; *Bladene* linie-lancetformede; *Axet* valseformet, forlænget; *de ydre Perigonblade* udstaaende; *Læben* trelappet med budte, ligestore Lapper; *Sporen* traadformet, spids, bøiet, næsten dobbelt saa lang som Frugtknuden.

1—1½' høi. Blomsterne mørk rosenrøde. $\frac{6}{2}$—$\frac{7}{1}$.

Paa Enge: sporadisk paa Øerne, hyppigst paa ***Bornh.*** (20) og i det ***nordlige Fyen*** (4); paa ***Halvøen*** sjeldnere: *J.* Teglgaardsholm mellem Varde og Henne (H.).

1138. **G. albida** [Rich. l. c. p. 57] (Hvid T.) Rchb. l. c. tab. 419; H. N. XIV, 66; Satyrium L., H. 890; F. D. 115; Habenaria R. Br., Drej. n. 862.

Knollerne til Grunden deelte i tyndt kegleformede Trævler (som giver Udseende af en knippeformet Trævlerod); *de nedre Blade* omvendt-ægformede, *de øvre* lancetformede; *Axet* valseformet; *de ydre Perigonblade* sammenluttende til en rundagtig Hjelm; *Læben* dybt trefliget, den midterste Flig størst; *Sporen* budt, ret eller svagt bøiet, 3 Gange kortere end Frugtknuden.

6—10" høi. Axet næsten ensidigt; Blomsterne hvidgule. 7. ♃.

Paa Bakker og tørre Enge, sporadisk og temmelig sjelden, især paa Øerne: *J.* Lindenborg, Torslev (H.), mellem Thostrup og Tovelstrup, Eveldrup (Dr.), V. Velling, Meilgaard, Grenaa, Kalø (H.), Donneruplund! Fredericia (H.), Bakker S. for Kolding Aa (7); *Sl.* Arrild

Hede (20), Brecklum (F. Müll.), Schauendal og Lyngheder nær Mølledammen ved Husum (16); *Sj.* Bakker mellem Hjortekjærshuset og Nymølle! Brede (Dr.); *Bornh.* Rytterknægten (Lotze), Bodilsker (20), Klemensker (19)!

4. Platanthera. Fladknap.

1139. **P. solstitialis** [Drej. l. c. n. 850, cf. Kröy. Tidskr. IV, p. 45] (Vellugtende F.) Rchb. l. c. p. 120; P. bifolia Rich. (part.), H. N. VI, 62; Orchis bifolia H. 882 (part.); F. D. 235.

Knollerne udeelte, elliptiske eller kegleformede; ovenfor de 2—3 *nedre* skedeformede *Blade* (uden Plade) 2 tætsiddende, tilsyneladende modsatte Blade med lancetformet-omvendt-ægformet Plade, de 2—4 derpaa følgende spredte, meget mindre, linie-lancetformede; *Sporen* traadformet, meget længere end Frugtknuden; *Støvknappens Rum* parallele; »*de golde Støvdragere* kugleformet-nyreformede«.

8—12" høi. Blomsterne vellugtende. De ydre Perigonblade hvide, de indre (tilligemed Læben og Sporen) i Spidsen grøngule. 6—7. ♃. Drej. (Krøy. Tidskr. l. c.) adskiller følgende Former:

α, *latiflora* (F. D. 2360; Rchb. l. c. tab. 428 (laxiflora). Blomsterdækkets 2 indre Sideblade tilspidsede, opstigende og i Spidsen sammenstødende; Griffelstøtten foroven afrundet.

β, *densiflora* (F. D. 2361 a—h; Rchb. l. c. tab. 428, fig. 2 og 429, fig. 4; P. brachyglossa Rchb. ic. crit. IX, tab. 1144). De to indre Sideblade budte, i Spidsen sammenstødende; Griffelstøtten afstumpet eller udrandet.

γ, *patula* F. D. 2361 i. De to Sideblade budte, frastaaende; Griffelstøtten budt.

Paa Bakker og høie Enge, findes i alle Provindser, hyppigst paa *Halvøen*, i *Fyen*, paa *Moen* og *Bornh.*, sparsommere i det *vestl. Sjæll.*, paa *Loll* og *Falster*. Formen *β*, synes at være den almindeligste; *α*, sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Kjøbenhavns Omegn (Drej.), Jonstrup Vang (14), Gyrstinge (19); *γ*, *Sj.* ved Flaskekroen (Drej.).

1140. **P. chlorantha** [Custor i Rchb. Mössl. Handb. 2, p. 1565] (Grønlig F.) Drej. n. 851; F. D. 2362; H. N. VI, 61; P. montana Rchb. l. c. tab. 430; Orchis bifolia Crantz et plur. autt. (part.).

Sporen traadformet, i Spidsen fladtrykt-kølleformet, omtrent dobbelt saa lang som Frugtknuden; *Støvknappens Rum* forneden divergerende; »*de golde Støvdragere* store, omvendt-ægformede«; forøvrigt som foreg.

10—15" høi. Blomsterne mindre tætsiddende, men større end hos foreg., af svagere Lugt (idetmindste om Dagen), deres Farve som foreg., men ved den store Saftplet (Arrets frie Deel) have de et mere grønligt Udseende. 6—7. ♃.

Paa Enge og mellem Krat, ikke sjelden, og i *Sjæll.* hyppigere end foreg.

Anm. Navnet *O. bifolia* L. indbefatter begge Arter og kan derfor ikke citeres som Synonym til nogen af dem. Det Samme gjælder om Navnet Platanthera bif. Rich., der alm. anvendes paa den første Art. For denne har jeg derfor beholdt det Navn, som af Drej. er tillagt den i den ovenfor citerede klare og udførlige Afhandling, i hvilken en nøiagtig Beskrivelse og Synonymik af de 2 Arter er givet. Det af G. Rchb. for P. chlorantha foretrukne Navn *P. montana* (efter Orchis montana Schmidt) er ikke heldigt, da denne Art netop hyppigst findes paa Enge, hiin paa Bakker.

5. Coeloglossum. Poselæbe.

1141. **C. viride** [Hartm. Skand. Fl. ed. I, p. 329] (Grøn P.) H. N. XV, 66; Satyrium L., H. 890; F. D. 77; Himantoglossum Drej. n. 858; Platanthera Lindl., Rchb. l. c. tab. 434.

Knollerne dybt haanddeelte; *Bladene* elliptiske eller lancetformede; *Perigonbladene* budte, sammenstødende til en Hjelm; *Laben* linieformet, tretandet, den midterste Tand meget kort.

4—10" høi. Blomsterne skident guulgrønne med rødligt Anstrøg. 6—7. ♃.

Paa høie Enge og græsklædte Skrænter, sporadisk og sjelden: *J.* Ørsted (3), Brabrand (Viborg); *Sj.* en Klint ved Tudsenæs (H.), Charlottenlund (Kyll.); ***Falst.*** ved Stubbekjøbing (25)! ***Bornh.*** ved Rønne (20).

6. Herminium. Pukkellæbe.

1142. **H. Monorchis** [R. Br. l. c. p. 191] Grøn P.) Drej. n. 859; Rchb. l. c. tab. 415; H. N. XI, 66; Ophrys L., H. 895; F. D. 102.

Knollen kugleformet; *Bladene* lancetformede; *Axet* linieformet; *de indre Perigonblade* ved Grunden svagt trelappede; *Læben* dybt trefliget, *Fligene* linieformede, den midterste størst.

3—6" høi. De nye Knoller (1—2) dannes i Spidsen af vandrette Udløbere, fjernede fra Moderknollen, og meget mindre end denne. Alm. 2 større Blade nedenfor Midten og 1—2 mindre høiere oppe paa Stængelen. Blomsterne grønne. 6—7. ♃.

I Enge og Moser: funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm., forekommer sjeldnere paa Bakker (f. Ex. Møens Klint!).

7. Ophrys. Flueblomst.

1143. **O. Myodes** L. (Bruunlæbet F.) H. 896; Drej. n. 860; F. D. 1398; H. N. XV, 67; O. muscifera Huds., Rchb. l. c. tab. 447.

Knollerne 2, kugleformede; *Bladene* oval-lancetformede; *Axet* forlænget, fjernblomstret; de 3 *ydre Perigonblade* ovale, de 2 *indre* kortere, linieformet-traadformede; *Læben* trekløvet, med linieformede *Sideflige* og tolappet *Midtflig*.

1—1½' høi. Læben mørk bruunrød, fløielshaaret, med Undtagelse af en glat, firekantet, blaaagtig Plet i Midten. Blomsterne have i Form Lighed med Fluer (ligesom overhovedet Blomsten hos flere Arter af denne Familie ligner Insekter). Planten bliver sort ved Tørring. 6. ♃.

I aabne Skove paa Kalkgrund: kun funden i Alindelille Fredskov i *Sjæll.*, hvor den voxer i Mængde.

8. Epipogon. Knælæbe.

1144. **E. aphyllum** [Swartz Sv. bot. 512, Epipogium] (Bladløs K.) Rchb. l. c. tab. 468; H. N. XV, 68; Satyrium Epipogium L., H. 892; Limodorum Epipogium Sw., F. D. 1233 og 1399; Epipogium Gmelini Rich., Drej. n. 875 (Epigogium).

Rodstokken koralformigt grenet, ofte med lange, traadfine Udløbere; *Stængelen* ved Leddene omgivet af korte *Bladskeder* uden Plade; forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Blomsterne* hængende, hvorved *Sporen* bliver opadvendt; *de ydre* og 2 *indre Perigonblade* linie-lancetformede, næsten ligelange; *Læben* trelappet, de to Sidelapper afrundede, den midterste spids, hjerteformet, rundtakket, med 2 Rækker takkede Vorter langs nedad hver Side; *Frugtknuden* næsten kugleformet.

Planten af en lysbruun, gjennemsigtig Farve. Blomsterne have en stærk Lugt. Læben bleg med violette Pletter, de øvrige Perigonblade bleggule. 8. ♃.

I skyggefulde Skove paa raadent Træ, meget sjelden: *Sj.* Gyrstinge Skov (Albrecht); *Møens* Klint (4, 9, 28)! Synes ikke at komme til Udvikling i alle Aar. [*

9. Cephalanthera. Skovlilie.

a. Blomsterne røde, Frugtknuden duunhaaret.

1145. **C. rubra** [Rich. Ann. Mus. IV, p. 60] (Rød S.) Drej. n. 864; Rchb. l. c. tab. 464; Serapias L., H. 901; F. D. 345; Epipactis All., H. N. VIII, 66.

Bladene sværdformet-lancetformede; *Dækbladene* længere end Frugtknuden; alle *Perigonbladene* spidse; *Læbens yderste Led* ægformet, tilspidset.

1' høi. Blomsterne rosenrøde, Læben hvidguul med ophøiede Striber. $\frac{6}{2}$—7. ♃.

I Skove paa Kalkgrund, sjelden: *Møens* Storeklint alm.! *Sj.* Alindelille Fredskov! Gyrstinge Skov (Albr.)! Braaby Vesterskov og Tuel Skov ved Sorø (7); *J.* Buderupholm (Beck); *Sl.* Graasteen (Freuchen).

b. Blomsterne hvide, Frugtknuden glat.

1146. **C. grandiflora** [Bab. Man. p. 296] (Hvidguul S.) H. N. XIV, 70; Serapias grandiflora L. (part.) Scop., H. 900; Epipactis pallens Sw., F. D. 1400; Cephalanthera pallens Rich., Drej. n. 865; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1097; C. Lonchophyllum Rchb. l. c. tab. 471.

Bladene ellipiske eller ægformede; *Dækbladene* længere end Frugtknuden; alle *Perigonbladene* budte; *Læbens ydre Led* æg-hjerteformet.

1' høi. Blomsterne hvide, Læben med gule, ophøiede Striber. 6—$\frac{7}{1}$. ♃.

I Skove paa Kalkgrund, sjelden: *Møens* Klint i Mængde! *Sj.* Kjøge Aas (9), Ledreborg Dyrehave (15), Alindelille Fredskov! Gyrstinge, Braaby Vesterskov (7). *]

1147. **C. ensifolia** [Rich. l. c.] (Sværdbladet S.) Drej. n. 866; H. N. XIV, 69; Epipactis Sw., Serapias Sm., H. 900; S. grandiflora F. D. 506; Ceph. Xiphophyllum Rchb. l. c. tab. 470.

Bladene sværdformet-lancetformede, *de øvre* linieformede; *Dækbladene* (undtagen de 1—2 nederste) meget kortere end Frugtknuden; *de ydre Perigonblade* spidse, *de indre* budte; *Læbens yderste Led* budt, af større Brede end Længde.

1' høi. Blomsterne sneehvide med en guul Plet i Spidsen af Læben. $\frac{5}{2}$—$\frac{7}{1}$. ♃.

I Skove, temmelig sjelden: ***Bornh.*** Hollændergaarden i Olsker Sogn (Baagøe), Almindingen (20), Almegaard ved Rønne (Hjorth); ***Sj.*** Udby (Badstüb.), Valø, Kjøge Aas (9), Aldershvile, Gjels Skov, Dronninggaard (H.), Alindelille og Kastrup Skove (20)! Alsted Skov, Glumsø Østerskov! Dragerup Skov ved Holbæk (15); ***F.*** Hverringe (H.), Hallenskov ved Svendborg (11), Kogtved (E. C. Kragh)!

10. Epipactis. Huullæbe.

a. Læbens yderste Led budt, med en enkelt Pukkel ved Grunden; det inderste Led tovinget. Krybende Udløbere fra Rodstokken. (*Arthrochilium* Irm.)

1148. **E. palustris** [Crantz Stirp. austr. 462] (Sump-H.) Drej. n. 870; Rchb. l. c. tab. 483; H. N. XIV, 68; Serapias Scop., H. 899; S. longifolia L.; Helleborine latifolia F. D. 267.

De nedre Blade bredt, *de øvre* smalt lancetformede; *Blomsterne* nikkende; *de ydre Perigonblade* æg-lancetformede; *Læbens ydre Led* hjerteformet eller nyreformet, rundtakket; *Frugtknuden* duunhaaret.

$^1/_2$—1' høi. De ydre Perigonblade blegbrune, de indre og Læbens inderste Led hvide med røde Striber, det ydre Led hvidt. 7. ♃.

I vaade Enge og Moser, forekommer hist og her i alle danske Provindser.

b. Læbens ydre Led spidst, med en Pukkel paa hver Side forneden, det inderste Led uvinget. Udløbere 0. (*Euepipactis* Irm.)

1149. **E. latifolia** [All. Fl. ped. 2, p. 152] (Bredbladet H.) Drej. n. 871; H. N. XIV, 67; Serapias L., H. 898; Epipactis Helleborine 4 *viridans* Crantz, Rchb. l. c. tab. 488.

*Bladene**) bredt ægformede, spidse, langs Nerverne fiint

*) Da Bladene hos Arterne i denne Slægt ere meget forskjellige i Farve, Størrelse og indbyrdes Afstand paa forskjellig Høide af

duunhaaret-rue, tætsiddende (omtrent 2—3 Gange længere end Ledstykket ovenfor samme); *Klasen* tætblomstret, alsidig, *Blomsterne* under og efter Blomstringen udstaaende; *Perigonbladene* spidse, aabne, længere end den klæbrigt duunhaarede *Frugtknude; Læbens yderste Led* bredt hjerteformet, tilbagebøiet, dets *Pukler* jævne, i Gjennemsnit rundagtige.

1—2' høi. Stængelen opadtil klæbrig-haaret. Bladene mørkgrønne (de nedre omskedende uden Plade, de øvre æg-lancetformede). Blomsterne grønne, alm. indvendig skident violetrøde. $\frac{7}{2}$—8. ♃.

I Skove, ved levende Hegn o. a. skyggefulde Steder: alm. paa ***Halvøens*** Østkyst, i det sydl. ***Fyen*** og paa ***Øerne***, sparsommere i ***Sjæll.***

1150. **E. microphylla** [Swartz Vet. Ac. Handl. 1800 p. 232] Serapias Ehrh.; S. latifolia F. D. 811; Epipactis Helleborine 1, *microphylla* og 3, *varians* (viridiflora Irm.) Rchb. l. c. tab. 484 og 487.

Bladene ægformede eller elliptiske, tilspidsede, glatte, fjerntsiddende (af Længde med eller ½—1 Gang længere end Ledstykket ovenfor); *Klasen* ensidig, faablomstret; *Blomsterne* efter Blomstringen nedhængende; *Perigonbladene* tilspidsede, lukkede, kortere end den glatte *Frugtknude; Læbens yderste Led* æghjerteformet, tilspidset, dets *Pukler* i Gjennemsnit kantet-krusede.

1—1½' høi. Hele Planten næsten glat. Foruden de angivne Mærker let kjendelig fra foreg. ved spædere Væxt, smalere og friskgrønne Blade. Blomsterne har jeg stedse fundet grønne eller med et svagt rødligt Anstrøg; Læben i Randen hvidagtig. $\frac{7}{2}$—8. ♃.

I skyggefulde og fugtige Løvskove: i ***Sjæll.*** hist og her og i mange Egne hyppigere end foreg.; i de andre Provindser sparsommere: ***Møens*** Klinteskov (14); ***Falst.*** Guldborg (19), Hanenov Skov (Koch); ***Loll.*** Sæbyholm o. fl. St. (19); ***F.*** Skaarup, Svendborg (19), Faaborg (12), Vissenberg! ***Bornh.*** i Almindingen ved Gamleborg! ***J.*** Rugtved i Vendsyssel (12), Ø. Velling, Randers (Drej. Herb.), Urup ved Horsens (2); ***Sl.*** Veesriis ved Rylskov (12).

1151. **E atrorubens** [Hoffm. Bot. Tasch. 1801, p. 182, under Serap. latif.] (Rødblomstret H.) Drej. n. 872; E. rubiginosa Gaud., Koch Syn. II, 801; E. media Fr. mant. 2, p. 54;

Stængelen, er her stedse, naar ikke andet udtrykkelig er nævnt, Tale om de midterste og meest fuldkomment udviklede Blade.

H. N. VIII, 65; E. Helleborine 2, rubiginosa Crtz., Rchb. l. c. tab. 485; Serapias microphylla H. 899; S. latifolia — atrorubens H. II, 260; F. D. 1938.

Bladene æg-lancetformede eller elliptiske, tilspidsede, sværdformigt tilbagebøiede, langs Nerverne fiinthaaret-rue, tætsiddende (3—5 Gange længere end Ledstykket ovenfor); *Klasen* ensidig, tætblomstret; *Blomsterne* opret-udstaaende, efter Blomstringen nikkende; *de ydre Perigonblade* aabne, tilspidsede, duunhaarede; *Læbens yderste Led* omvendt-nyreformet, meget kort tilspidset, med tilbagebøiet Spids, dets *Pukler* i Gjennemsnit kantetkrusede; *Frugtknuden* klæbrig-duunhaaret.

½—1' høi. Rodtrævlerne tæthaarede. Stængelen foroven ligesom Blomsterstilkene klæbrigt haarede, Bladene mørkt og noget bruunagtigt grønne. Blomsterne smukt og mørkt rosenrøde. $\frac{6}{2}$—7. ♃.

I Skove paa Kalkgrund: **Møens** Klint meget alm.! Saavidt mig bekjendt, det eneste Voxested i Danmark.

Anm. Fries anfører (l. c.) Afændringer (α) med hvide og (β) med grønne Blomster. Disse ere mig ubekjendte; men skjøndt denne Art altsaa, ligesom de foreg., kan forekomme af forskjellig Farve, har dog enhver Art (idetmindste i vor Flora) en typisk Grundfarve, nemlig hos denne mørk rosenrød, hos foreg. grøn og hos næstforeg. skident violet, hvorfor Navnet *atrorubens* synes mig meget passende, og det er derfor her beholdt, saa meget mere som det er det ældste (om end som Varietetsnavn). Flere Botanikere, og senest Irmisch (Linnæa XVI, 449; sml. Rchb. l. c. p. 141—44) have forenet den med E. latifolia. Jeg har i vor Flora stedse fundet dem vel adskilte, f. Ex. ogsaa ved forskjellig Blomstringstid, og jeg har derfor vedligeholdt Adskillelsen. Jeg anseer det for saare vanskeligt og ofte beroende paa Godtbefindende, at afgjøre, hvorvidt en Plante skal ansees for en Art eller en constant Underart, og troer det derfor rigtigere i en Localflora at adskille end at forene for meget. *E. microphylla*, som tidligere af Irmisch (l. c.) ligeledes forenedes med E. latifolia, ansees nu af samme Forf. (Beitr. z. Biol. u. Morphol. de Orch.) for en god Art, adskilt foruden de øvrige Kjendetegn ogsaa derved, at den fremskyder lutter blomsterbærende, og ikke, som de 2 andre Arter, tillige blomsterløse Stængler.

11. Listera. Fliglæbe.

1152. **L. ovata** [R. Br. l. c. p. 201] (Ægbladet F.) Drej. n. 868; Rchb. l. c. tab. 479; Ophrys L., H. 893; F. D. 137.

Rodstokken krybende, med talrige spredte Trævlerødder; *Skaftet* opret, med 2—3 Bladskeder ved Grunden og 1 Par

modsatte, ovale eller ægformede *Blade* nedenfor Midten af Stængelen; *Klasen* forlænget, mangeblomstret; *Perigonbladene* hjælmformigt sammensluttende, *de ydre* ægformede, spidse, *de 2 indre* linieformede; *Læben* tokløvet (uden Sideflige), med udeelte, linieformede, næsten parallele *Lapper*.

Stængelen 1—1½' høi, foroven duunhaaret; Blomsterne grønne med guulgrøn Læbe, lugte svagt af Moskus. 5—6. ♃.

I sumpige Skove, paa Enge mellem Krat, ikke sjelden.

1153. **L. cordata** [R. Br. l. c.] (Hjertebladet F.) Drej. n. 869; Rchb. l. c. tab. 480; Ophrys L., H. 894; F. D. 1278.

Bladene hjerteformede, omtrent paa Midten af Stængelen; *Klasen* kort, faablomstret; *Perigonbladene* aabne, de 3 ydre ægformede, de 2 indre budte, linieformet-ovale; *Læben* trefliget med korte, opadbøiede, linieformede *Sideflige*, den midterste Flig tokløvet med linieformede, divergerende *Lapper;* forøvrigt som foreg.

4—6" høi. Stængelen glat. Blomsterne bruunlig-grønne eller kobberfarvede. 5—6. ♃.

I Skove, især Naaleskove, meget sjelden: *J.* Stagsted Skov i Vendsyssel (Branth), Gjesing N. for Aarhus (Lyngby); *Sj.* Hornbæks Plantage (17!), Frederiksberg Have (M. Vahl, nu forsvunden).

12. Neottia. Fuglerede.

1154. **N. Nidus avis** [Rich. l. c.] (Guulbruun F.) Drej. n. 867; Rchb. l. c. tab. 473; Ophrys L., H. 892; F. D. 181.

Rodtrævlerne talrige, korte, knippeformigt sammenslyngede; *Stængelen* beklædt med brune Skeder uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* mangeblomstret; *Blomsterstilkene* kortere end Dækbladene (eller 0); *Perigonbladene* omvendt-ægformede, budte; *Læbens Flige* budte, divergerende.

½—1' høi. Blomsterne, ligesom hele Planten, bleg-bruunagtige. 6—7. ♃.

I skyggefulde Løvskove, funden i alle Provindser og ikke sjelden, men sporadisk.

Anm. Den almindelige Anskuelse, at denne Art skulde leve som Snylteplante paa Træernes Rødder, modsiges udtrykkelig af Irmisch (Beitr. z. Biol. u. Morphol. der Orchideen).

13. Corallorhiza. Koralrod.

1155. **C. virescens** [Drej. i F. D. tab- 2363] (Skov-K.) C. innata R. Br., Drej. n. 863; Rchb. l. c. tab. 490; Ophrys Corallorhiza L., H. 893; F. D. 451.

Rodstokken koralformigt grenet; *Stængelen* jævn, omgivet af 3—4 Skeder uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Læben* aflang-firekantet, udrandet, forøvrigt udeelt med en budt Tand ved Grunden paa hver Side; *Griffelstøtten* bueformigt indbøiet; *Frugtknuden* stribet.

2—6" høi. Blomsterne grønne, Læben hvid med purpurrøde Punkter. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

I Løvskove, meget sjelden: *Moens* Klinteskov, f. Ex. bag Maglevandsfaldet! *Sj.* Krat ved Tibirke!

* 1156. **C. ericetorum** [Drej. i F. D. tab. 2364] (Lyng-K.); Rchb. l. c. tab. 491.

Rodstokken koralformigt grenet; *Stængelen* stribet, omgivet af omtrent 3 omskedende Blade uden Plade, forøvrigt bladløs; *Klasen* faablomstret; *Læben* aflang, trelappet, den midterste Lap udrandet; *Griffelstøtten* opret, S-formigt bøiet; *Frugtknuden* rundtakket-vinget.

2—4" høi. Blomsterne guulgrønne med rødligt Anstrøg, Læben hvid med purpurrøde Pletter. $\frac{5}{2}$—$\frac{6}{1}$. ♃.

Paa Lyngheder ved Kjøge Bugt ½ Miil N. for Skillingskroen, mellem Calluna vulg. og Salix repens, i Mængde 1838! Hornbæks Plantage (20). ⊠

Anm. Reichenbach (l. c. p. 160) anseer denne Plante for en ved Forskjellighed i Voxested frembragt Afart af foreg.

14. Spiranthes. Skrueax.

1157. **S. autumnalis** [Rich. l. c.] (Høst-S.) Drej. n. 861; Rchb. l. c. tab. 474; Ophrys spiralis L., H. 894; F. D. 387.

Knollerne (alm. 2) langstrakt ægformede eller pæreformede, filtede, udgaaende fra en meget kort Rodstok med et *Blomsterskaft* og et sidestillet *Bladknippe* i Spidsen; *Rodbladene* æglancetformede eller elliptiske; *Stængelbladene* omskedende, uden eller med en kort, sylformet Plade; *Axet* ensidigt, spiralformigt snoet; *Læben* omvendt-ægformet, huul, rundtakket.

4—6" høi. Stængelen foroven duunhaaret. Blomsterne grønlighvide. 9—10. ♃.

Paa Græsmarker, sjelden: *Sl.* Aabenraa (Oeder), Langbjerg Bakker (Rafn); *Sj.* Steenved Overdrev ved Kjelsbjergene, en Høi ved Præstø (H.); ***Falst.*** ved Næsgaard (Olufsen), mellem Øverup og Kraghave (14)! ***Bornh.*** ved Gaasebækken, nordre Teglværk, Baggeaaen, Terkels Mølle (Rafn), Rønne (8), mellem Rønne Castel og Pythuset (Hoff), Fynegaard, Kanegaard og Buskegaard i Knudsker Sogn (Hjorth). ✠

15. Malaxis. Hjertelæbe.

1158. **M. paludosa** [Swartz Vet. ac. handl. 1800 p. 235] (Sump-H.) H. 897; Drej. n. 874; Rchb. l. c. 494; H. N. XIV, 71; Ophrys L., F. D. 1234.

Rodstokken forlænget, næsten lodret, bærende 2 *løgformede Knoller*, den ældre forneden, beklædt med visnede Blade, den yngre ovenfor Jorden, dannet af 2—3 *Bladskeder* og 2—3 ægformede *Blade;* indenfor det øvre af disse en løgformigt opsvulmet *Axedeel* med et femkantet *Skaft* i Spidsen; *Axet* tætblomstret; *de ydre Perigonblade* ægformede, spidse; *Læben* æghjerteformet, spids, heelrandet, halvt saa lang som de ydre og af Længde med de indre (oval-linieformede) Perigonblade.

1—3" høi. Blomsterne grønne, meget smaae. 7—8. ♃.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, temmelig sjelden: *J.* Klitterne i Thy, Viborg, Fusing Vasehuus, Ø. Velling (7), V. Velling (3), Riis Mose mellem Horsens og Skanderborg (13), Ø. Nykirke! Nebbegaard! Søviggaard N. V. for Varde (30), Ribe (6); *Sl.* Rødding (7), Flensborg, Tolkvade Sø ved Slesvig (16), Eidersted (F. Müll.); *Sj.* Dybendal ved Munkebjergby (Lund), Aamosen (7), Tepri og Lyngby Moser (H.)! Kjøge Aas (9), Holmegaardsmosen! ***Loll.*** Birket (9); ***Falst.*** Lidstrup Lyng (Koch), Horreby Lyng!

16. Sturmia. Mygblomst.

1159. **S. Loeselii** [Rchb. ic. crit. X, tab. 1286] (Trekantet M.) Rchb. l. c. tab. 492; Malaxis Sw., H. 897; Drej. n. 875; H. N. VI, 65; Ophrys Loeselii L.; O. paludosa F. D. 877.

Rodstokken kort, vandret, nedsender haarede Rodtrævler og bærer 2 *Knopper* ved Siden af hinanden: den ældre knolleformigt opsvulmet, omgivet af visnede Blade (og ofte med det forrige Aars

Blomsterskaft i Spidsen), den yngre ved Siden af hiin, med 3 *Bladskeder* forneden og 2 oval-lancetformede *Blade* foroven; indenfor det øvre Blad en svagt opsvulmet Axedeel med et trekantet *Skaft* i Spidsen; *Axet* faablomstret; *de ydre Perigonblade* linieformede, bølgede eller snoede, *de indre* traadformede; *Læben* omvendt-ægformet, budt, heel eller 3—5-tandet, rundtakket, meget bredere end de øvrige Perigonblade.

3—6" høi. Bladene glindsende, tilligemed Blomsterne guulgrønne. Den ældre Knol alm. ribbet af de visnede Bladskeders Karbundter. Stundom findes endnu Rester af en tredie Knol (fra det næstforeg. Aar) tilbage. 6—7. ♃.

I dybe Moser og Hængedynd mellem Mosser, sporadisk og ikke alm.: *Sj.* Mose mellem Strandmøllen og Raavaddam! Lyngby Mose (H.), Lundehuusmosen! Bidstrupgaards Mose! Værebro Møller (14), Bromme (Lund), Flommen ved Sorø! *Loll.* Birket (9), *F.* Birkende, Hofmansgave (H.); *J.* Hillerslev Eng i Thy (Dr.), Gjellerup Eng ved Brabrand Sø (2); *Sl.* Pulverholz ved Slesvig (16).

II. Hexandria.

17. Aristolochia. Slangerod.

1160. **A. Clematitis** L. (Hjertebladet S.) H. 902; F. D. 1235; Rchb. ic. fl. g. XII, tab. 1340.

Bladene stilkede, hjerteformede, heelrandede, med fiint forgrenet Aarenæt; *Blomsterne* knippeformigt samlede i Bladhjørnerne; *Blomsterdækket* kræmmerhuusformet, ved Grunden kugleformigt opsvulmet.

1—2' høi. Blomsterne gule. 7—8. ♃.

Ved Gjærder omkring Byer, sjelden, og formodenlig i ældre Tider indført: *J.* Aalborg (H.), Viborg (Dr.), Mariager (7), Ørsted, Veile (H.), Kolding! Kirkegaarden ved Ribe (6); *Falst.* Nykjøbing Slots Ruiner (9); *Sj.* Vemmetofte Dyrehave forvildet (Visby).

21de Klasse. Monoecia (Enbo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

A. Frugterne bæragtige (Urteagtige Væxter).

1. **Arum** L. Blomsterne samlede paa en i Spidsen nøgen Kolbe med ♂ Blomsterne ovenfor og adskilte fra ♀ Blomsterne; Kolben omgivet af et sammenrullet Hylster. (N. F. Aroideæ).

Calla. Kolben heelt beklædt af Blomster, Hylsteret fladt udbredt (6, 1).

B. Frugterne tørre (Nødder eller Hindefrugter). Urteagtige Væxter.

a. 1 Griffel for hver Frugtknude.

2. **Zostéra** L. ♂ og ♀ Blomsterne i 2 Rækker paa den ydre Side af en linieformet Kolbe, omgivne af et fælles, i Spidsen bladagtigt Hylster; ♂ Blomsterne bestaae af en enkelt Støvdrager, ♀ af en enkelt Frugtknude med forlænget Griffel og 2 Ar. (N. F. Fluviales, a.)

3. **Najas** L. Blomsterne enlige i Bladhjørnerne, hver omgivet af et sambladet, tandet eller fliget Hylster, ♂: enkelt Blomsterdække, 1 firerummet Støvknap; ♀: Griffelen 0 eller meget kort, med utydeligt tolappet Ar. (N. F. Fluviales, b.)

4. **Zannichéllia** L. Begge Kjøn omgivne af et fælles Hylster; ♂: uden Blomsterdække, 1 Støvdrager; ♀: Blomsterdækket klokkeformet; 3—6 Frugtknuder med tydelig Griffel og skjoldformet Ar. (N. F. Fluviales, c).

Lemna (21, 2).

b. 2—3 Grifler (eller Ar).

5. **Callítriche** L. Blomsterne i Bladhjørnerne, omgivne af 2 hindeagtige Dækblade; 2 lange, traadformede Ar; Frugten firefrøet, uopspringende eller tilsidst deelt i 4 Smaafrugter. (Vandplante med modsatte Blade. N. F. Callitrichineæ).

6. **Euphórbia** L. Blomsterne (i Greenvinklerne) i en Blomsterkop med et sambladet, 3—10-lappet Hylster (Kopdække); ♂ Blomsterne flere i en Kreds, hver bestaaende af 1 nøgen Støvdrager tilleddet til en Blomsterstilk og omgivet af et Dækblad; ♀ Blomsten enlig i Midten, stilket, nøgen; 3 Grifler; tredelelig Spaltefrugt (Springfrugt) med toklappede, enfrøede Smaafrugter. (Urter med Mælkesaft, spredte eller modsatte Blade. N. F. Euphorbiaceæ.)

C. Frøene nøgne i aabne Frugtblade (Træagtige Væxter med naaleformede, spredte eller (paa en forkortet Green) knippestillede Blade; Blomster i Rakler: ♂ Raklen omgivet af skjælformede Dækblade, indsluttende talrige enhannede, nøgne Blomster; ♀ Raklen med talrige, spiralstillede, affaldende Dækblade, og indenfor hvert af disse 1 tilsidst træ- eller læderagtigt udvoxende Frugtblad (Kogleskjæl), som i Forening danne en Kogle). (7—10. N. F. Coniferæ, Abietineæ.)

a. ♂ Raklen grenet.

7. **Pinus** L. (part.) Kogleskjællene i Spidsen tykkere og forsynede med et kantet, træagtigt Skjold; Bladene 2—5 knippeformigt samlede, vedblivende.

b. ♂ Raklen udeelt.

8. **Ábies** Link. Koglerne oprette, Kogleskjællene læderagtige, mod Spidsen tyndere, alm. kortere end de tilspidsede Dækblade og tilligemed disse affaldende ved Modenheden; Bladene spredte, stilkede, fladtrykte, vedblivende.

9. **Pícea** Link. Koglerne hængende; Dækbladene tidligt henvisnende, kortere end de vedblivende, jævne, læderagtige, mod Spidsen tyndere Kogleskjæl; Bladene spredte, siddende, firekantede, vedblivende.

10. **Larix** DC. Kogleskjællene som hos foreg., fra Begyndelsen kortere end de tidligt henvisnende Dækblade; Bladene talrige, knippestillede, slappe og flade, affaldende.

2. Orden. *Diandria (Tohannede).*

11. **Lemna** L. Bladløse, svømmende Planter; Rodtrævlerne med en Rodhætte i Spidsen; ♂ og ♀ Blomster omgivne af et fælles hindeagtigt Hylster; Blomsterdække 0; 1—2 Støvdragere; 1 Frugtknude (N. F. Lemnaceæ.)

3. Orden. *Triandria (Trehannede).*

a. Bladene parallelnervede.

12. **Typha** L. Blomsterne tæt samlede i valseformede Ax (eller Kolber), ♂ ovenfor ♀ Axet; Blomsterne omgivne af flere Børster; Støvtraadene sammenvoxne; Frugten stilket, nødagtig (med hindeagtigt Frøgjemme); Arret udeelt. (N. F. Typhaceæ.)

13. **Spargánium** L. Blomsterne tæt samlede i kugleformede Hoveder (♂ ovenfor ♀); Blomsterne omgivne af 3—5 Skjæl; Støvtraadene frie; Frugten siddende, steenfrugtagtig (med svampagtigt Mellemlag); Arret udeelt. (N. F. Typhaceæ.)

14. **Carex** L. Blomsterne i enkelte eller sammensatte Ax, hver Blomst omgivet af et Dækskjæl; ♀: Blomsterdækket sambladet, krukkeformet, omgivende den siddende, nødagtige Frugt; 2—3 Ar; ♂: Blomsterdække 0; Støvtraadene frie (N. F. Cyperaceæ, b.)

b. Bladene fjernervede.

15. **Amarántus** L. Blomsterdækket enkelt, 3—5-deelt; 3 Ar; Frugten enfrøet, uopspringende*) Hindefrugt; Frøets Kim kredsformigt omgivende Frøhviden. (N. F. Amarantaceæ.)

---

*) Hos de fleste udenlandske Arter i denne Slægt er Hindefrugten tværsopspringende; mange have 5 Støvdragere.

4. Orden. *Tetrandria (Firehannede).*

a. Blomsterdækket dobbelt.

16. **Littorélla** Berg. ♂: Blomsterne stilkede; Bægeret dybt firedeelt; Kronen firefliget; ♀: Blomsterne stilkløse; Bægeret trebladet; Kronen sambladet, hindeagtig, med svagt firetandet Krave; Griffelen forlænget, udeelt; Frugten nødagtig. (N. F. Plantagineæ.)

b. Blomsterdækket enkelt eller 0.

aa. Urteagtige Væxter. Arret penselformet. (N. F. Urticaceæ.)

17. **Urtíca** L. ♂: Blomsterdækket firedeelt; ♀: Blomsterdækket firedeelt i 2 ydre, mindre. og 2 indre, større Flige; Frugten nødagtig, omgivet af det vedblivende, hindeagtige Blomsterdække. (Haarene indeholde en brændende Vædske.)

Parietaria. ☿ og ♂ Blomsterdækket firedeelt, ♀ Blomsterdækket firetandet, klokkeformet. (Haarene ikke brændende). (4, 1).

bb. Træagtige Væxter. 2 traadformede Ar.

18. **Alnus** Tournef. Blomsterne af begge Kjøn i Rakler, som ere tilsyne om Efteraaret. ♂: Rakleskjællene udeelte, med 4—5 Biskjæl omgivende 3 Blomster; Blomsterdækket enkelt, firefliget; ♀: Rakleskjællene udeelte, toblomstrede; 1 Frugtknude med 2 Ar; Frugten Nød, omgivet af de vedblivende, tilsidst træagtige Rakleskjæl. (Knopperne stilkede, omgivne af et enkelt Knopskjæl. N. F. Betulineæ.)

19. **Bétula** L. (part.) ♂: Raklerne synlige om Efteraaret; Rakleskjællene skjoldformede med 2 Sidelapper og indsluttende 2—3 Biskjæl: Støvdragerne 8—12 (ɔ: 4 for hvert Biskjæl); ♀ Raklerne om Efteraaret indsluttede i Knoppen; Skjællene trelappede, 2—3-blomstrede, ved Frugtmodningen affaldende; Vingefrugt. (Knopskjællene taglagte. N. F. Betulineæ.)

† *Morus* L. Blomsterne af begge Kjøn i Ax; ♂: Blomsterdækket dybt firedeelt; ♀: Blomsterdækket firebladet, med parviis modsatte Perigonblade (de ydre størst); Frugten en Nød,

omgivet af det vedblivende og tilsidst kjødfulde Blomsterdække, hvorved Frugtknuden faaer Udseende af et Bær. (N. F. Moreæ.)

Corylus (21, 6).

5. Orden. *Pentandria (Femhannede).*

a. Blomsterdækket enkelt. Frugten nødagtig.

20. **Átriplex** L. ♂ og ☿: Blomsterdækket 3—5-deelt; 3—5 Støvdragere; ♀: Blomsterdækket tobladet eller todeelt, fladtrykt, omsluttende (ikke sammenvoxet med) Frugten; 2 Grifler; Frugten uopspringende Hindefrugt, Frøets Skal hornagtig. (N. F. Salsolaceæ).

21. **Hálymus** Wallr. ♀: Blomsterdækket fladtrykt, i hele sin Længde sammenvoxet, omsluttende Frugten og foroven udløbende i 2 hornagtige Flige; Frøets Skal hindeagtig; forøvrigt som foreg. (N. F. Salsolaceæ).

Quercus. Frugten Nød, omgivet af en Skaal (21, 6).

Xanthium. Støvtraadene sammenvoxne; Frugten Skalfrugt (21, 7).

b. Blomsterdækket dobbelt; Frugten Bær.

Bryonia (21, 8).

6. Orden. *Hex—Polyandria (Sex—Mangehannede).*

a. Blomsterdækket dobbelt.

22. **Sagittária** L. Bæger og Krone trebladede; ♂: Støvdragerne ∞; ♀: Frugtknuderne ∞, oversædige paa en kugleformet Frugtbund; *Griffelen* kort; Arret haaret; enfrøede, nødagtige Fleerfoldfrugter. (N. F. Alismaceæ, b.)

23. **Myriophýllum** L. ♂: Bægeret firedeelt; Kronen firebladet, affaldende; Støvdragerne 8; ♀: Bægeret firetandet, affaldende; Krone 0 eller firebladet, affaldende; 4 siddende Ar; Frugten undersædig, firedelelig Spaltefrugt. (N. F. Halorrhageæ.)

b. Blomsterdækket enkelt (eller 0).

aa. Urteagtige Væxter.

24. **Ceratophýllum** L. ♂ og ♀: Blomsterdækket uregelm. 8—12-fliget med tandede Flige; ♂: Støvknapperne omtr. 12, siddende, i Spidsen hornede; ♀: 1 Frugtknude med sylformet Griffel; Frugt fri, enfrøet Nød (Vandplante med Blomsterne i Bladhjørnerne). (N. F. Ceratophylleæ.)

25. **Potérium** L. Bægeret regelm. firedeelt, ved Grunden omgivet af 3—4 affaldende Dækblade; *Krone* 0; ♂: Støvdragerne 20—30, med lange, fine Støvtraade; ♀: 2—3 Frugtknuder med traadformet Griffel og penselformet Ar; Frugten 2—3-rummet Skalfrugt ɔ: 2—3 Nødder tæt omgivne af Bægerrøret (Vedvarende Urt med Blomster i Hoved, foroven ♀, forneden ♂, i Midten ofte ☿ Blomster). (N. F. Rosaceæ, a.)

Arum }
Calla } Blomster i Kolbe, omgivet af et Hylster (21, 1).

bb. Træagtige Væxter med Blomsterne i Rakler (25—28. N. F. Cupuliferæ).

α. Ar eller Grifler 2, Støvdragerne befæstede paa Rakleskjællene, med en Haardusk i Spidsen af Støvknappen; Skaalen bladagtig, dannet af et fliget Dækblad eller Hylster; Frugtknuden torummet, med eet Æg i hvert Rum.

26. **Carpinus** L. Begge Kjøn i Rakler. ♂: Støvdragere omtrent 12, befæstede ved Grunden af de udeelte Rakleskjæl; Biskjæl 0; ♀: Blomsterne parviis, omgivne af 2 hele, affaldende Dækblade; Frugt nødagtig, beklædt med det efter Afblomstringen tilvoxende, tandede, oversædige Blomsterdække og omgivet af et bladagtigt og vedblivende, tilsidst trefliget Hylster.

27. **Córylus** L. ♂: Blomsterne i Rakler; 1 udeelt Rakleskjæl; Støvdragerne omtrent 8, befæstede paa Midten af de tofligede Biskjæl; ♀: Blomsterne i Hoved; Frugten Nød, beklædt af det vedblivende, svagt tandede, oversædige Blomsterdække og omgivet af et bladagtigt fliget Hylster.

Betula. Vingefrugt (21, 4).

β. Ar eller Grifler 3—7, Støvdragerne befæstede i et Blomsterdække, med glatte Støvknapper; Frugtknuden trerummet, med 2 Æg i hvert Rum; Frugten heelt eller tildeels omgivet af flere med den udvidede Blomsteraxe sammenvoxne Dækblade i Form af en Skaal.

28. **Fagus** L. ♂: Raklen kugleformet, langstilket, hængende; Blomsterdækket klokkeformet, 8—10 Støvdragere; ♀: Skaalen firefliget, toblomstret; Blomsterdækket oversædigt, 3—5 fliget; 3 Grifler, Frugterne trekantede Nødder, heelt omgivne af Skaalen, som er beklædt med traadformede Fryndser.

† *Castánea* Tournef. ♂: Raklen forlænget, kortstilket, opret; Blomsterdækket hjulformet; 10—15 Støvdragere; ♀: Skaalen firefliget, treblomstret; Blomsterdækket oversædigt, 5—7-lappet; 5—7 Grifler; Frugterne ægformede Nødder, heelt omgivne af den tæt piggede Skaal.

29. **Quercus** L. ♂: Raklen forlænget, hængende; Blomsterdækket hjulformet; 8—10 Støvdragere; ♀: Skaalen udeelt, enblomstret; Blomsterdækket oversædigt, svagt tandet; 3 siddende Ar; Frugten en oval, trind Nød, ved Grunden omgivet af den kopformede, med taglagte Skjæl beklædte Skaal.

γ. Ar 2; Støvdragerne befæstede til et Blomsterdække; Frugterne uden skaalformede Dækblade.

† *Juglans* L. ♂: Blomsterne i Rakler; Blomsterdækket 2—6 fliget; ♀: Blomsterne 2—3 sammen; Blomsterdækket firedeelt, oversædigt; Frugten Steenfrugt. (N. F. Juglandeæ.)

7. Orden. (Monadelphia (Enknippede).

30. **Xánthium** L. ♂: Flere Blomster omgivne af et mangebladet Svøb; Blomsterdækket sambladet, femtandet; 5 Støvdragere; ♀: 2 Blomster omgivne af et dobbelt Svøb: det ydre dybt 5—8 deelt, det indre i Spidsen tohornet og omgivende de modnende Skalfrugter; Blomsterdækket oversædigt, dannet af en meget svag, skraa Rand, som undertiden paa den ene Side løber ud i en traadformet Flig; 2 Ar. (N. F. Ambrosieæ).

Pinus
Abies
Picea } (21, 1).
Larix
Typha (21, 3).

8. Orden. Polyadelphia (Fleerknippede).

31. **Bryónia** L. Bæger og Krone femfligede; ♂: Støvdragere 5, sammenvoxne i 3 Bundter (2. 2. 1.); ♀: Frugten et 3—6-frøet, undersædigt Bær. (Vedvarende Urt med klattrende Stængel. N. F. Cucurbitaceæ).

I. Monandria.

1. Arum.

1161. **A. maculatum** L. (Dansk Ingefær). H. 960; Drej. n. 949; F. D. 505; Rchb. ic. fl. germ. VII, fig. 8.

Rodstokken knollet; *Bladene* piilformede; *Hylsteret* længere end den i Spidsen nøgne, kølleformede, violetbrune, ovenfor Støvdragerne med snoede Traade beklædte *Kolbe*.

Bladene hos os alm. uplettede. Bær høirøde. 5—6 (fr. 7). ♃.

I fugtige Skove: *J.* Aalborg (H.), Kalø (13), Aarhus, Palsgaard (H.), derfra mod S. ikke sjelden paa Halvøens Østkyst, Øerne fra Als til Møen, det sydl. Fyen og Sydsjæll.; i Nordsjælland sparsom: Odsherred (H.), Agersvold (16), Dronninggaard (14), Kbhavn bag Vesterbro, Rosenborg Have, Kastelsvolden (H.); *Bornh.* ved St Jons Kapel (Hjorth), Helligdommen i Røe Sogn (Hoff), Slamnebjergs Skov ved Nexø (20). ✱

2. Zostera. Bændeltang.

1162. **Z. marina** L. (Hav-B.) H. 6; Drej. n. 877; F. D. 15; Rchb. ic. fl. germ. VII, fig. 4; H. N. XV, 83.

Bladene linieformede, (omtrent 2‴ brede), 3—5-nervede; *Kolbens Stilk* opadtil bredere; *Frugterne* stribede paalangs.

Bladene meget lange, overalt ligebrede, olivengrønne. 6—8. ♃.

β, angustifolia F. D. 1501; Rchb. l. c. fig. 3, H. N. VI, 70; Z. nana Roth (efter Cit. af F. D. og Caulin.). Rodstokken tyndere, Bladene smalere, omtrent 1‴ brede, trenervede, med utydelige Sidenerver; Kolbestilken længere, forneden meget tynd.

Paa Sandbund i Havet overalt ved de danske Kyster, især paa dybere Vand. *β*, med Hovedarten, men sjeldnere.

Anm. Formen *β*, maa nøiere undersøges; efter flere Forfatteres Mening er den en egen Art (cf. Durieu de Maisonneuve, not. pl. de Girond. p. 77).

1163. **Z. minor** [Nolt. i Rchb. l. c. VII, p. 2 t. 2] (Dværg-B.) Z. Noltei H. II, 107; F. D. 2041; Z. nana Koch Syn. II, 783 (ikke Roth); H. N. XI, 70.

Bladene smalt linieformede (neppe 1‴ brede), ennervede; *Kolbens Stilk* traadformet, ligebred overalt; *Frugterne* jævne.

Meget lavere og finere, med kortere Blade end foreg. 7—8. ♃.

Paa Sandbund i Salt- og Brakvand, især i Fjordene hvor Vandet ikke er dybt, og fornemlig i de vestligere Egne: *J.* Liimfjorden ved Aalborg (Dr.), Løgstør, Sebbersund (8)! mellem Fanø og Jylland (16), Føhr (20), Rømø, Sylt, Amrom (N.), Eidermundingen (F. Müll.); Aarøsund (8) og derfra mod S. i alle Fjordene paa Slesvigs Østkyst; *F.* Falsled Bugt (15), Skaarupør (19)! ***Loll.*** ved Ravnsby (19); ***Falst.*** Guldborgsund N. for Klodskov (14). ⚹

3. Najas. Najade.

1164. **N. marina** L. (Enfrøet N.) H. II, 279; F. D. 2121; N. major Roth, Koch Syn. II, 783; N. monosperma Willd., H. 955 og (Caulinia fragilis) 911.

Bladene krandsstillede ($^{1}/_{3}$), linieformede, skarpt tandede, omskedende, med heelrandet *Skede; Frugterne* punkterede.

Bladene frisk grønne, Skederne rødlige. 8—9. ⊙.

I Salt- og Brakvand, sjelden og kun bekjendt fra ***Slesvig:*** Noret ved Nordskov i Angel (16, 28)! i Slien 1 Miil Ø. for Slesvig (Frølich, Suhr). ⚹

4. Zannichellia. Vandkrands.

1165. **Z. palustris** L. (Kjær-V.) H. 911; Fr. Mant. I, 16; F. D. 67; H. N. XV, 76.

Bladene linie-traadformede, krandsstillede ($^{1}/_{3}$); *Frugterne* 3—5, siddende eller med en fælles, kort Stilk, tilspidsede i en vedblivende *Griffel* af lidet over Frugtens halve Længde.

7—9. ♃. Var.

α, *repens* (Boenn.) Rchb. VII, fig. 20. Stængelen ved Ledene rodslaaende.

β, *major* (Boenn.) Rchb. l. c. fig. 24. Planten større, med opret Stængel og bredere Blade.

I Færsk- og Saltvand, ikke sjelden: *α*, især i Damme og Vandhuller med grundt Vand.

* 1166. **Z. pedicellata** [Fr. Mant. I, 18; 3, 135] (Stilkfrugtet V.) F. D. 2610; H. N. III, 66; Z. pedunculata Rchb. l. c. fig. 21.

Frugterne 3—4, tydeligt stilkede med *fælles Stilk* og særegne *Smaastilke; Griffelen* fiin, af Frugtens Længde; forøvrigt som foreg.

Alm. spædere end foreg., men forekommer ogsaa i en større Form. Frugterne have en hindeagtig, rundbugtet, tilsidst tandet Kjøl paa Rygsømmen og stundom tillige paa Bugsømmen (i sidste Tilfælde *Z. gibberosa* Rchb. VII, 22). 7—8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg. og ligesaa hyppig. *

* 1167. **Z. polycarpa** [Nolte Nov. fl. Hols. p. 75] (Mangefrugtet V.) Fr. Mant. I, 17; F. D. 2609; Rchb. l. c. fig. 23; H. N. VI, 69 (Z. palustris) og X, 66.

Frugterne 4—6, siddende, halvmaaneformede, ved Grunden budte; *Griffelen* kort, omtrent $^{1}/_{4}$ af Frugtens Længde.

7—8. ♃.

β, *tenuissima* Fr. Spædere, med omtrent 4 Frugter.

Voxested som de foreg., men sjeldnere: ***Loll.*** Steensgaard; ***Falst.*** mellem Stubbekjøbing og Liselund (19)! ***Slesvig*** (N.)? — *β*, ***J.*** Havnen ved Sæby (12); ***Sj.*** Esrom Sø ved Fredensborg (Heiberg), Hvedstrup (8), Gadekjær i Himmeløv pr. Roeskilde (15)! Ørsløv o. fl. St. ved Skjelskør (Nielsen)! ***Loll.*** Bøllesminde (19). [*

Anm. De her beskrevne Arter af Zannichellia høre efter afd. J. Gays Undersøgelse alle til een Art, *Z. brachystemon* Gay, fra hvilken den i det sydlige og vestlige Europa forekommende *Z. macrostemon* Gay adskilles ved meget lange Støvtraade, større og firerummede Støvknapper.

5. Callitriche. Vandstjerne.

a. *Pseudocallitriche* Hegelmaier (monogr. Callitr.) Hele Planten nedsænkt under Vandet. Alle Bladkrandsene adskilte; Dækblade 0; Smaafrugterne adskilte ved et dybt Indsnit og en smal Skillevæg.

1168. **C. autumnalis** L. (Høst-V.) H. 910; Drej. n. 882; F. D. 2120; Rchb. V, fig. 4749; H. N. IV, 83.

Alle *Bladene* ennervede, linieformede, med bredere Basis, i Spidsen udrandede; *Ledstykkerne* korte; *Arrene* meget lange, tilbagebøiede, tidligt affaldende; *Frugternes Kjøl* hindeagtigt vinget.

Bladene af en reen og mørk grøn Farve. 7—9. ♃.

I Søer og Aaer hist og her, ikke alm., f. Ex. *Sj.* Aaen ved Raavaddam! Frederiksdals Møllebæk (Dr.), Emdrup Sø, Ladegaardsaaen, Damhuussøen (9), Jonstrup (14), Flommen ved Sorø (12), Ondløse! *F.* Egense ved Hofmansgave (4); *J.* Tøihushaven ved Randers (7), Haraldslund! *Sl.* Jels Sø (16).

b. *Eucallitriche* Hegelm. l. c. De øvre Bladkrandse samlede til en paa Vandets Overflade svømmende Rosette*); Blomsterne (alm.) omgivne af Dækblade; et svagt Indsnit og en bred Skillevæg mellem Smaafrugterne (C. verna L.).

1169. **C. verna** [Kützing i Linnæa VII, p. 175] (Smaafrugtet V.) Drej. n. 881; Rchb. l. c. fig. 4746.

De *nedre Blade* linieformede, med smalere Basis, *de øvre* omvendt-ægformede, trenervede; *Dækbladene* svagt bøiede; *Arrene* oprette, affaldende ved Frugtmodningen; *Frugterne* omvendt-hjerteformede eller ovale, udrandede (Længden større end Breden), Smaafrugterne hvælvede, med skarp, meget smalvinget *Kjøl*.

---

*) De til denne Afdeling hørende Arter ere typisk Vandplanter med langstrakte Stængler og (med Undtagelse af den endestillede Bladrosette) nedsænkte Blade. Paa fugtig Jordbund, som i Sommerens Løb udtørres, forekomme imidlertid af alle Arterne Former med korte Ledstykker og krybende Stængler, som i Udseende ere yderst forskjellige fra Hovedformerne, men dog have de væsenlige Characterer tilfælles med disse.

Bladene (ligesom hos de følg.) lysere og mere mat grønne end hos foreg. Forekommer undertiden i flydende Vand med lutter linieformede, i Spidsen indtrykte eller udrandede Blade (C. verna tenuifolia H. 910). Paa Steder, hvor Planten kun af og til oversvømmes af Vandet, bliver den lavere af Væxt, meget grenet, rodslaaende og med mindre Blade (var. *minima* Hopp. og *cæspitosa* Schultz) Rchb. l. c.

I Færskvand (Bække, Grøfter og Moser), hist og her.

1170. **C. hamulata** [Kütz. i Koch Syn. ed. 1, p. 246] (Bredfrugtet V.) Rchb. l. c. fig. 4749; H. N. XV, 64.

Alle *Bladene* smalere ved Grunden, de nedre linieformede, de øvre omvendt-ægformede; *Dækbladene* smale, seglkrummede; *Arrene* meget lange, tilbagebøiede, tidligt affaldende; *Frugterne* kredsrund-nyreformede, i Spidsen svagt udrandede (Breden større end Længden), Smaafrugterne fladtrykte, med skarp, næsten retvinklet, smalvinget Kjøl.

Paa lignende Steder som foreg.: Christiansø (Didr.)! *Sl.* Husum Mølledam (F. Müll.). Andre Voxesteder ere mig ikke bekjendte, men den vil sikkert, ved nøiere at eftersøges, findes hist og her.

1171. **C. stagnalis** [Scop. Fl. carn. 2, 151] (Storfrugtet V.) Drej. n. 879; Rchb. l. c. fig. 4747; H. N. XV, 63; C. verna repens H. 910; F. D. 129 og 1741 (C. verna).

Alle *Bladene* omvendt-ægformede, 3—5-nervede; *Dækbladene* brede, svagt krummede, sammenstødende mod Spidsen; *Arrene* vedblivende, opret-aabne, tilsidst tilbagebøiede; *Frugterne* næsten kredsrunde (Længde og Brede omtrent lige), i Spidsen udrandede, Smaafrugterne fladtrykte eller hvælvede, med skarp, bredvinget Kjøl.

5—8. ♃.

I Kjær og Grøfter, paa dyndfulde, oversvømmede Steder. Synes at være den hyppigste Art i Danmark.

Anm. 1. De 3 sidstnævnte Arter, som efter Vandets forskjellige Dybde og øvrige Beskaffenhed fremtræde under saa yderst forskjellige Former, fortjene nøiere Undersøgelse saavel i Henseende til Characterernes Bestandighed som til deres Forekomst og Udbredelse i vor Flora. De enkelte Voxesteder, som jeg for hver af disse med nogenlunde Sikkerhed kunde angive, har jeg ikke anført, da jeg formoder, at de alle ved nærmere Undersøgelse ville befindes at være udbredte over den hele Flora.

Anm. 2. C. platycarpa Kütz. (Rchb. l. c. fig. 4748, Lge Haandb. 2 Udg. S. 594) er efter Hegelmaier (l. c. p. 59) kun en Form af C. stagnalis med de nedsænkte Blade smalere og Frugterne mere flade og derved næsten parallele. Paa Steder, som kun til visse Tider af Aaret ere oversvømmede, bliver Planten krybende, grenet, med kortere Ledstykker og mindre Blade (var. *minor* Rchb. l. c).

6. Euphorbia. Vortemælk.

a. Stængelbladene spredte (²/5).

aa. Frøene rynket- eller grubet-punkterede. ⊙.

α. Blomsterstandens første Forgrening en femgrenet Skjærm, med qvastformigt tredeelte Grene; Kopdækkets Lapper rundagtige, heelrandede.

1172. **E. Helioscopia** L. (Kilebladet V.) H. 530; Drej. n. 885; F. D. 725; Rchb. ic. fl. germ. V, fig. 4754.

Bladene kileformede eller omvendt-ægformede, ovenfor Midten saugtakkede; *Smaafrugterne* jævne; *Frøene* nætformigt grubede, næsten kugleformede.

3—8" høi; hele Planten guulgrøn, Dækbladene gule. Smaae Expl. ofte ugrenede. 5—9. ⊙.

Almindeligt Ukrud paa dyrkede Steder, især mellem Sæden.

β. Blomsterstanden 2—4-grenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; Kopdækkets Lapper tohornet-halvmaaneformede.

1173. **E. exigua** L. (Liden V.) H. 529; Drej. n. 883; F. D. 592; Rchb. l. c. fig. 4777, H. N. I, 52.

Bladene siddende, linieformede, heelrandede; *Dækbladene* ved Grunden af Smaagrenene æg-lancetformede med skjævt hjerteformet Basis; *Smaafrugterne* jævne eller ved Grunden utydeligt rue, med skarp, uvinget *Kjøl; Frøene* ovale, knudret-rynkede.

2—6" høi. Bladene var. spidse, budte med en Braad eller stumpt afskaarne. Skjærmen er paa store Expl. stundom femgrenet. 7—9. ⊙.

Ukrud mellem Sæden: alm. paa de sydlige Øer fra *Lolland* til *Ærø;* i *Fyen* paa Hindsholm! Fraugde (16), Holkenhavn, Ørbæk (Lund); *Sjæll.* mod V. og S. hist og her, sparsommere mod N. og Ø.: Glostrup (24), mellem Herløv og Husum, Eiby og Rødoure (14), Kalkbrænderiet bag Flaskekroen! Amager (1), Roeskilde alm. (15), Kjøge (9), Stevns! *Bornh.* Hasle (Zahrtm.); *J.* Ukrud i Haver ved Aalborg (Klitsch)! *

1174. **E. Peplus** L. (Stilkbladet V.) H. 528; Drej. n. 884; F. D. 1100; Rchb. l. c. fig. 4773.

Alle *Bladene* heelrandede; *Stængelbladene* kortstilkede, *de nedre* ovalt-kredsrunde, *de øvre* omvendt-ægformede; *Dækbladene* skjævt triangel-ægformede; *Smaafrugterne* med en dobbelt, smalvinget *Kjøl; Frøene* ovale, i begge Ender afstumpede, med 2 Længdefurer paa Inderfladen og 4 Rækker Gruber paa Yderfladen.

6—10" høi. Planten mørkgrøn, ofte rødligt anløben. 7—8.

Paa dyrket Jord, især i Haver, et alm. Ukrud.

Anm. *E. segetalis* L. (Rchb. l. c. fig. 4780) angives med Tvivl fra ***Bornh.*** af Hornemann. Den kjendes ved linieformede Blade, nyreformet-rudeformede Dækblade, femgrenet Blomsterstand med gaffeldeelte Grene og paatværs parallelt furede Frøe. (Har forgjæves været eftersøgt af Alle, som senere have besøgt Øen).

bb. Frøene jævne. ♃.

1175. **E. Esula** L. (Lancetbladet V.) H. 530; F. D. 1270; Rchb. l. c. fig. 4791; H. N. IV, 68.

Bladene lancetformede eller linie-lancetformede; *Blomsterstanden* mangegrenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; *Dækbladene* ved Grunden af Smaagrenene triangel-nyreformede, budte med en Braad; *Kopdækkets Lapper* tohornede; *Smaafrugterne* paa Ryggen svagt ru-punkterede.

1—1½' høi. Planten lys- og guulgrøn, Dækbladene gule. 6—7.

Forekommer hist og her omkring dyrkede Steder, oprindelig forvildet, f. Ex. ***J.*** Horsens (Jørgensen), Thyrsbæk (10); ***Sl.*** Nyværk ved Slesvig (16); ***Æro*** ved Ærøskjøbing (10); ***F.*** Dæmninger ved Hofmansgave (18); ***Loll.*** mellem Maribo og Refshale (19); ***Sj.*** Glacierne udenfor Østerport ved Kbhavn (26); ***Bornh.*** (Rafn). ✳

b. Stængelbladene korsviis-modsatte (½. ¼).

† *E. Lathyris* L. (Rchb. l. c. fig. 4783). *Bladene* linieformet-ovale, de øvre ved Grunden hjerteformede; *Blomsterstanden* alm. firegrenet med gjentaget-gaffeldeelte Grene; *Dækbladene* ægformede; *Kopdækkets Lapper* tohornede; *Smaafrugterne* i moden Tilstand rynkede; *Frøene* nætformigt aarede. 5—7. ⊙.

Forvildet omkring Haver, f. Ex. Holmdrup i *Fyen* (19); Østofte i *Loll.* (H.); *Falst.* Stubbekjøbing (Benzon)! ☞

7. Pinus. Fyr.

1176. **P. silvestris** L. (Almindelig F.) H. 972; Drej. p. 305; Rchb. ic. fl. germ. XI, fig. 1127.

Naalene halvtrinde, rue, 2 sammen i hvert Knippe; *Koglen* før Modenheden ægformet-kegleformet.

Middelhøit Træ med ujævn Bark. Koglen $1^1/_2$—2" lang, modnes i det andet og affalder i det tredie Aar efter Blomstringen.

Alm. plantet i Skove, forekommer hist og her forvildet i Moser, f. Ex. *Sj.* Lyngby Mose (28), Rudehegn! *Falst.* Horreby Lyng (Koch). Har i en tidligere Periode været vildvoxende i Danmark, hvilket de talrige Fyrrelevninger i Tørvmoserne vidne om.

† *P. Strobus* L. (Weymouths F.) Drej. p. 305.

Naalene 5 i hvert Knippe; *Koglen* valseformet, 5—6" lang.

Høit og slankt Træ med glat Bark. 5. ♄.

Forekommer hist og her i Plantager, indført fra Nordamerika. ☞

8. Abies. Ædelgran.

† *A. pectinata* [DC. Fl. fr. 3, p. 276] (Almindelig Æ.) Drej. p. 305; Rchb. l. c. fig. 1139; P. Picea L.; Abies vulgaris Poir.

Naalene toradede (og Grenene derved fladtrykte), i Spidsen budt-udrandede, mørkgrønne med 2 hvide Striber paa Underfladen; *Støvknappernes* Rum opspringende paatværs; *Kogleskjællene* affaldende, budte.

Høit Træ. Barken hvidagtig, glat. Koglen omtrent 8" lang. 5. ♄.

Plantet ligesom foreg., men sjeldnere. (Vildvoxende forekommer den især i Alperne og Pyrenæerne).

9. Picea. Gran.

† *P. excelsa* [Link i Linnæa v. 15, p. 517] (Rød G.) Pinus Abies L., H. 971; F. D. 193; Abies excelsa Poir. Drej. p. 305; Rchb. l. c. fig. 1138.

Naalene alsidigt vendte, sylspidsede, heelt grønne; *Støvknappernes* Rum opspringende paalangs; *Kogleskjællene* vedblivende, i Spidsen gnavet-tandede.

Høit Træ med ujævn Bark. Koglen omtr. 6" lang. 5. ♄.

Alm. som plantet Træ i Skove og Plantager, ikke oprindelig indenlandsk, men hjemmehørende i Norges, Sveriges og Tydsklands Bjergegne. Funden forvildet i Moser i Nyrup Hegn ved Helsingør (Heiberg).

10. Larix. Lærketræ.

† *L. europæa* [DC. Fl. fr. 3, p. 277] (Almindelig L.) Drej. p. 305; Rchb. l. c. fig. 1137; Pinus Larix L.

Naalene paa de forlængede Grene enlige, spredte, paa de forkortede Grene talrige, knippestillede, med en vorteformet Knude i Midten; ♂ og ♀ *Raklerne* langs opad de forlængede Grene; *Koglen* opret, ægformet, med budte, vedblivende *Skjæl; Dækbladene* tilspidsede, vedblivende, men ved Modningen kortere end Kogleskjællene.

Høit Træ. Barken afskaller i tynde Plader. Koglen omtrent 1" lang. 5. ♄.

Almindelig plantet i Naaleskove. (Dens Fædreland er Sibirien, Karpatherne og Alperne). *

II. Diandria.

11. Lemna. Andemad *).

a. *Staurogeton* Rchb. Løvet stærkt forgrenet, dets Plader langstrakte, tynde og næsten hindeagtige, jævnt afsmalnede i en længere Stilk.

1177. **L. trisulca** L. (Korsbladet A.) H. 912; Drej. n. 4; F. D. 1586; Staurogeton Rchb. ic. fl. germ. VII, fig. 19.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* lancetformet-elliptiske, budte eller kort braadspidsede, skjæve, under Lupen fint randhaaret-tandede.

Lysgrøn, større end de følg., ligger største Delen af Aaret under Vandet. 5—6. ♃.

I stillestaaende Vand almindelig, men sjeldent blomstrende (Charlottenlund 1863, Didrichsen).

---

*) Flere væsenlige Berigtigelser til Arternes Beskrivelse i denne Slægt skyldes Hr. Professor Steenstrups velvillige Meddelelse.

b. *Lemnæ genuinæ.* Løvet svagere grenet, dets Plader ovale eller kredsrunde, tykkere (med udviklede Luftcellelag, der holde dem flydende paa Vandets Overflade), pludselig overgaaende i en kort, traadsmal Stilk.

1178. **L. polyrrhiza** L. (Stor A.) H. 913; Drej. n. 5; F. D. 1589; Spirodela Schleid., Rchb. l. c. fig. 17.

Rodtrævlerne knippeformigt samlede; *Løvets Plader* kredsrunde, flade eller kun paa Overfladen svagt hvælvede.

Løvet større end hos de 2 følgende Arter, paa Underfladen rødagtigt. 6—7. ♃.

I Vand, ikke sjelden, dog mindre hyppig end den følgende, og meget sjeldent blomstrende.

1179. **L. minor** L. (Liden A.) H. 913; Drej. n. 6; F. D. 1587; Rchb. l. c. fig. 15.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* oval-kredsrunde, svagt hvælvede eller paa begge Sider næsten fladtrykte.

Den mindste af Arterne, omtrent af Størrelse som et Lindsefrø, lysgrøn. 5—8. ♃.

Denne Art varierer betydeligt i Henseende til Løvpladernes Størrelse og de paa sammes Underflade forekommende luftfyldte Cellers Udvikling. En meget afvigende Form er

* *tenella* (Stp. i Lge. Haandb. 1 Udg. S. 599). Løvpladerne mindre og smalere, fladtrykte paa Over- og Underfladen (som Følge af de luftfyldte Cellers ringe Størrelse).

I Aaer, Damme og Søer, meget alm. og ofte i stor Mængde. Formen * forekommer deels alene, deels blandet med den typiske Form, som da gjerne bedækker den, fordi den formedelst de større luftfyldte Celler ligger høiere paa Vandet. Den er fundet i *Sj.* ved Hørsholm, Suusaaen ved Herlufsholm (23)! *F.* i Skaarup Seminariums Have (19); *J.* Ribe Aa (23); *Sl.* Satrup Mose i Angel! og anbefales til yderligere Eftersøgning.

1180. **L. gibba** L. (Tykbladet A.) H. 913; Drej. n. 7; F. D. 1588; Rchb. l. c. fig. 16; Telmatophace Schleid.

Rodtrævlerne enlige; *Løvets Plader* omvendt-ægformede, afrundede, paa Underfladen halvkugleformigt hvælvede.

Løvet ofte rødagtigt, paa Underfladen formedelst de store luftfyldte Celler svampagtigt hvælvet og næsten gjennemsigtigt. 6—8. ♃.

β, *major* Koch (Falst. Veget. p. 37) dobbelt saa stor som Hovedarten, med kortere Rodtrævler.

I Grave og Damme, funden i alle Provindser, men ikke saa hyppig som de øvrige Arter. *β*, ***Falst.*** i en Dam ved Riserup (Koch)!

III. Triandria.

12. Typha. Duunhammer.

1181. **T. latifolia** L. (Bredbladet D.) H. 914; Drej. n. 890; F. D. 645; Rchb. l. c. IX, fig. 747—48.

Bladene bredt linieformede; *Axene* valseformede, ♂ umiddelbart ovenfor ♀ Axet; *Støvtraadene* efter Bestøvningen 2—4 Gange længere end Støvknapperne; *Arret* skjævt ægformet, med den farvede Spidse ragende frem over det børsteformede *Blomsterdække.*

5—6' høi. Var. i Henseende til Bladenes Brede og Axets Tykkelse. 7. ♃.

I Tørvmoser og ved Aabredder, alm. udbredt.

1182. **T angustifolia** L. (Smalbladet D.) H. 914; Drej. n. 889; F. D. 815; Rchb. l. c. fig. 745.

Bladene smalt linieformede, ved Grunden rendede; ♂ *Axet* fjernet fra ♀; *Støvtraadene* efter Bestøvningen ½ Gang længere end Støvknapperne; *Arret* smalt linieformet, ragende langt frem over Børsterne.

4—6' høi; Bladene 2—4''' brede. Afstanden mellem Axene er forskjellig. 7. ♃.

Voxested som foreg., funden i alle Provindser (undt. Bornh.), men sjeldnere og kun i enkelte Egne i større Mængde eller endog fortrængende hiin.

13. Sparganium. Pindsviinknop.

a. Stængelen udeelt; ♂ Hovederne under Blomstringen næsten ligestore med ♀.

1183. S. **minimum** [C. Bauh., Fr. S. Veg. Sc. II, p. 560] (Spæd P.) H. N. XII, 78; S. natans H. 916; Drej. n. 886; F. D. 260; Rchb. l. c. fig. 749 (ikke L.)

Stængelen svag; *Bladene* svømmende, langstrakt og smalt linieformede, budte, flade, ved Grunden omskedende; *Blomsterhovederne* (1 ♂ tidligt affaldende, 2—3 ♀) siddende (eller det nedre kortstilket) i Bladhjørnerne; *Frugterne* ustilkede; *Griffelen* kort, tilligemed det vedblivende, aflange, skjævt afskaarne *Ar* ¼ af Frugtens Længde.

Lysgrøn, ofte mere langstrakt, men altid spædere end følgende. Ved de budte, smale og svømmende Blade let kjendelig fra de andre Arter. 7. ♃.

I Tørvmoser, forekommer i alle danske Provindser, men sparsommere end de følgende Arter.

Anm. Den i det nordlige Skandinavien forekommende ægte *S. natans* L. (Fr. l. c., H. N. XIII, 76) adskiller sig (efter Fr.) ved bredere Bladskeder, flere ♂ Hoveder og omtr. 5 ♀ Hoveder, det nedre ofte langstilket, stilkede Frugter. Den findes neppe i Danmark.

1184. S. **simplex** [Huds. Fl. angl. ed. 2, p. 401] (Rank P.) H. 916; Drej. n. 887; F. D. 932; Rchb. l. c. fig. 750; H. N. XV, 79; S. erectum *β*, L.

Stængelen rank-opret; *Bladene* linieformede, spidse, forneden trekantede med flade Sider, ved Grunden omskedende, i Spidsen flade med en Kjøl paa Underfladen; ♂ *Blomsterhovederne* 4—flere, siddende; ♀ *Hovederne* 3—4, stilkede, *Stilkene* (med Undtagelse af den nedre) forneden sammenvoxne med Stængelen og derved udgaaende fra Midten af Ledstykket (ikke fra Bladvinklen); ♀ *Blomsterne* kortstilkede; *Griffelen* forlænget, af Længde med det linieformede *Ar* og tilligemed dette ligesaa lang som eller lidet længere end Frugten.

1—1½' høi. 7—8. ♃.

I Søer, Kjær og Bække alm. udbredt.

b. Stængelen foroven grenet; ♂ Hovederne meget mindre end ♀.

1185. **S. ramosum** [Huds. l. c.] (Grenet P.) H. 915; Drej. n. 888; F. D. 1282; H. N. XV, 77—78; S. erectum *α*, L., Rchb. l. c. fig. 751.

Bladene linieformede, budte, forneden skarpt trekantede med hule Sider, ved Grunden omskedende, mod Spidsen flade med en Kjøl paa Underfladen; *Grenene* udgaae fra Bladhjørnerne, længere end Ledstykket ovenfor, med 1—3 siddende ♀ *Hoveder*, talrige og tætsiddende ♂ *Hoveder*; ♀ *Blomsterne* siddende; *Griffelen* kort, tilligemed det linieformede *Ar* kortere end Frugten.

Høiere end foreg. (2—3'), med meget mindre ♂ Hoveder. Mørkgrøn, de nedre Bladskeder og Frugterne ved Grunden violetrøde. 7 8. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., meget alm.

14. Carex. Star.*)

A. *Monostachyæ.* 1 enkelt Ax i Spidsen af Straaet.

a. Tvebo.

1186. **C. dioeca** L. (Tvebo-S.) H. 91?; Schum. n. 769; Drej. n. 891; F. D. 369; Rchb. ic. fl. germ. VIII, 522; Andersson Cyp. Scand. t. III, f. 10; H. N. 86.

---

*) Carex-Arterne maae undersøges naar Frugterne have naaet deres fuldkomne Udvikling, og de her givne Beskrivelser, f. Ex. af Smaaaxenes Form, de enkelte Deles relative Længde o. s. v., gjælde, naar intet Andet er nævnt, denne Tilstand. Hvad der i Beskrivelserne er betegnet som »Frugten«, gjælder egenlig det Nødden tæt omgivende og vedblivende Blomsterdække (perigynium). De fra Formen af Skedens Munding og af Skedehinden (saavel den frie, mod Bladpladen vendte, som den forreste, med Skedens Forside sammenvoxede Deel) hentede Kjendetegn ere af ikke ringe Vigtighed for Arternes indbyrdes Adskillelse, og bør derfor nøiere undersøges og beskrives. Jeg har til en Begyndelse i nærværende Udgave beskrevet disse Forhold for saa mange Arter, som jeg har kunnet undersøge i levende Tilstand.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaet* opret, jævnt; *Bladene* traadsmale, børsteformigt sammenrullede, *Bladskedens* Munding kredsrund, *Skedehindens* frie (mod Pladen vendte) Deel kort afskaaren i en Bue, den forreste Deel afrundet og ligelang med den bageste Deel, vedblivende og langt fremragende udenfor Skeden; *Dækskjællene* ægformet-ovale, budte; 2 *Ar; Frugterne* ægformede, mangenervede, foroven i Randen rue, tilsidst vandret udstaaende.

4—6" høi. ♂ Axene linieformede, ♀ (under Blomstringen) ovale. Frugterne mørkbrune. 5—6. ♃. Var.

β, *isogyna* Fr. Mant. 3, 153; H. N. XV, 86. Axet forneden ♀, foroven ♂.

γ, *scabriuscula* Hartm. Straaet høiere, oventil ru.

I vaade Enge, Hængedynd, ikke sjelden. *β*, *Sj.* ved Raavaddam (19); *J.* Eveldrup (Drej. Herb.). *γ*, er angivet fra Danmark, men uden bestemt Voxested.

b. Enbo. Axet foroven ♂, forneden ♀.

1187. **C. pulicaris** L. (Loppe-S.) H. 918; Schum. n. 770; Drej. n. 892; F. D. 166 (slet) og 2516; Rchb. l. c. fig. 524; And. l. c. III, 7; H. N. XIII, 87.

Straaene oprette, jævne, tueformigt samlede, uden Udløbere; *Bladene* børsteformigt sammenrullede, *Skedemundingen* og *Skedehinden* som hos foreg., men Skedehindens forreste Deel mindre fremragende udenfor Skeden; *Dækskjællene* ægformede, spidse: ♂ *Blomsternes* vedblivende, ♀ *Blomsternes* affaldende; 2 *Ar; Frugterne* elliptiske, tonervede, jævne, tilsidst nedhængende.

2—6" høi. Axet under Blomstringen lancetformet. Frugterne faae, glindsende brune. 5—6. ♃.

I Tørvmoser og fugtige Enge, hist og her i alle Provindser, men sjeldnere end foreg.: hyppigst paa *Halvøen.*

1188. **C. pauciflora** [Lightf. Fl. scot. p. 543; t. 6 f. 2] (Faablomstret S.) H. 919; Drej. n. 893; Rchb. l. c. fig. 526; And. III, 2; H. N. XI, 82; C. leucoglochin Ehrh., Schum. n. 771; F. D. 1279.

Rodstokken skjævt opstigende, med Udløbere; *det øvre Stængelblad* smalt linieformet, paa Overfladen rendet, *de nedre* meget korte; *Axet* faablomstret (1—2 ♂, 3—5 ♀ Blomster); ♀ *Dækskjællene* tilspidsede, affaldende; 3 *Ar; Frugterne* sylformede, langt tilspidsede, jævne, tilsidst nedhængende.

2—6" høi. Frugterne blegt straagule, let affaldende. 6. ♃.

I Tørv- og Hedemoser mellem Sphagnum, sjelden: *J.* Frederikshavn, Hasselriis, Svendstrup, Vesterkjær, Slumstrup (H.), Hørbylund V. for Silkeborg, Ø. Nykirke! *Sj.* Bidstrupgaard (H.), Bagsværd, Fredriksdal (M. Vahl).

B. *Homostachyæ.* 1 sammensat Ax i Spidsen af Straaet (Smaaaxene nærmere eller fjernere fra hinanden, alle [eller nogle] androgyne ɔ: sammensatte af ♂ og ♀ Blomster.

a. *Schelhammeria* Moench. Smaaaxene samlede til et Hoved, omgivet af et 2—5-bladet Svøb.

X 1189. **C. cyperoides** L. (Fladax-S.) H. 925; Drej. n. 894; F. D. 1465; Rchb. l. c. fig. 576; And. IV, 42.

Straaene tueformigt samlede fra en sammentrængt Rodstok, budt trekantede med plane Sider, jævne, foroven lidt rue; *Hovedet* rundagtigt; *de ydre Svøbblade* meget lange; *Smaaaxene* forneden ♂; *Dækskjællene* langt tilspidsede, tilligemed Frugtens forlængede, tokløvede *Næb* i Kanden tornet-saugtakkede; 2 *Ar.*

Hele Planten grøn. 7. ♃.

I en udtørret Dam ved Frederiksborg, funden i Mængde af Holbøll, formodenlig indført med Indpakning og i mange Aar søgt forgjæves; gjenfunden 1852 (Knæckenborg)! men senere atter forsvunden. ⌜*⌝

b. *Vignea* Koch. Smaaaxene samlede til et forlænget, fortløbende eller afbrudt Ax. 2 Ar.

aa. Acroarrhenæ Fr. Smaaaxene foroven ♂.

α. Chordorrhizeæ. Rodstokken vidtkrybende; Axene brunagtige, enkelt sammensatte.

1190. **C. incurva** [Lightf. Fl. scot. p. 544, t. 24, f. 1] (Krumstænglet S.) H. 920; F. D. 432; Rchb. l. c. fig. 533; And. III, 12; H. N. XIV, 85.

Straaet budtkantet, jævnt, krumbøiet, kortere end eller af Længde med de børsteformigt sammenrullede Blade; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort afskaaren, bueformet eller udrandet, dens forreste Deel svagt udrandet, naaende udover Skeden; *Axet* æg-kugleformet, med tæt sammenhobede Smaaax; ♀ *Axskjællene* bredt ægformede, budte med en Braad, kortere end de ægformede, opblæste, nerveløse, i et jævnt, skjævt afskaaret Næb tilspidsede *Frugter.*

2—6" høi. 6—7. ♃.

Ved sandige Strandbredder, meget sjelden: Løkken i det nordvestlige *Jyll.* (Lyngby).

1191. **C. chordorrhiza** [Ehrh. i Linn. suppl. 414] (Mangegrenet S.) H. 921; Drej. n. 895; F. D. 1408; Rchb. l. c. fig. 535; And. III, 14; H. N. IX, 85.

Rodstokken skjævt opstigende, mangegrenet; *Straaene* rette, jævne, forneden trinde og stribede, foroven budt trekantede, meget længere end de smalt linieformede, rendede *Blade; Skedemundingen* oval, *Skedehindens* frie Deel bueformigt afrundet, dens forreste Deel svagt udrandet, tidligt sønderreven, naaende udover Skeden; *Axet* ægformet, med tæt sammenhobede *Smaaax; Frugterne* ægformede, opblæste, tydeligt mangenervede, pludseligt udløbende i et næsten jævnt *Næb*, ligelange med de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

Høiere end foreg. (1/2—1'), med mindre Ax. Den største Deel af Planten nedsænkt mellem Sphagnum o. a. Moseplanter. 6. ♃.

I dybe Moser med Hængedynd, sjelden: *Sj.* Dronninggaard (H.), Lyngby Mose! *Sl.* Oxager Mose i Angel (16, 28). [*

1192. **C. disticha** [Huds. Fl. angl. 403] (Toradet S.) And. III, 15; H. N. XI, 81; C. intermedia Good., H. 922; Schum. n. 782; Drej. n. 896; F. D. 1343 (ungt Expl.); Rchb. l. c. fig. 552.

Rodstokken vandret eller skjævt opstigende; *Straaene* rette, trekantede, med rue Kanter; *Bladene* linieformede, flade; *Skedemundingen* ægformet-oval, *Skedehindens* frie Deel bred, bruunthindeagtig, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel

vedblivende, dybt udrandet, lidet fremragende udenfor Skeden; *Axet* forlænget, med toradet stillede og tæt samlede, ovale *Smaaax*, de nedre og øvre ♀, de midterste ♂; *Frugterne* ægformede, mangenervede, foroven smalvingede, jævnt udløbende i et ru, tokløvet *Næb*, længere end de ægformede, tilspidsede *Dækskjæl.*

1—2' høi. En Misdannelse med store, hindeagtigt opblæste og bøiede Frugter er ikke sjelden. 5—6. ♃.

I Moser, vaade Enge og Grøfter alm.

1193. **C. arenaria** L. (Sand-S.) H. 921; Schum. n. 783; Drej. n. 897; F. D. 1766; Rchb. l. c. fig. 551; And. III, 16; H. N. XIII, 86; L. Herb. VII, 140.

Rodstokken vandret med talrige og langstrakte Udløbere; *Straaene* trekantede, forneden jævne, foroven rue, mod Frugtmodningen i Spidsen nikkende; *Bladene* smalt linieformede, tilsidst indrullede; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort afskaaren, bruunt-hindeagtig, under Lupen fiint randhaaret-fryndset, dens forreste Deel vedblivende, naaende udover Skeden; *Axet* forlænget, med ægformet-elliptiske *Smaaax*, de øvre ♂, de midterste androgyne, de nedre ♀, ofte adskilte; *Frugterne* ægformede, tydeligt nervede, i Randen bredvingede og langt tilspidsede i et saugtakket-ru, dybt tokløvet *Næb*, ligelange med eller kortere end de æg-lancetformede, tilspidsede *Dækskjæl.*

Rodstokken ofte favnelang, tæt beklædt med visne Bladskeder. Straaene ½—1' høie, foroven et langt Stykke bladløse, nedenfor Midten tætbladede; Dækskjællene blegbrune med grøn Rygnerve. 5—6. ♃.

Paa Sandmarker og i Sandklitter, hyppig i de fleste Egne og kun sjeldnere i de frugtbare Dele af Landet (f. E. i Fyen).

Anm. Den beskrives alm. med de androgyne Smaaax i Spidsen ♂, forneden ♀; men paa mange Expl. som jeg har undersøgt, fandt jeg det modsatte Forhold at finde Sted.

β. Paniculatæ. Rodstokken sammentrængt; Axene brunagtige, alm. dobbelt sammensatte; Frugterne opret-aabne.

1194. **C. teretiuscula** [Good. Trans. Linn. soc. 2, p. 163, t. 19, f. 3] (Trindstænglet S.) H. 925; Schum. n. 786; Drej.

n. 903; F. D. 1886; Rchb. l. c. fig. 572; And. III, 22; H. N. VI, 79.

Rodstokken kort, skjævt krybende, fremskyder i liden Afstand fra hinanden flere forneden trinde, foroven trekantede og rue *Straae* med convexe Sider; *Bladskedens* Munding kredsrund; *Skedehindens* frie Deel lige afskaaren, dens forreste Deel ligesaa og langt fremragende udenfor Skeden; *Axet* enkelt eller dobbelt sammensat, med kortgrenede eller siddende, tæt samlede (eller de nedre fjerne) *Smaaax; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, ved Grunden svagt stribede, forøvrigt nerveløse, efterhaanden afsmalnede i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb*, længere end de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

Omtrent 1' høi. Bladene smale, blaagrønne. Dækskjællene graabrune med bred hindeagtig Rand. 5—6. ♃.

I Tørvmoser og Kjær, alm. udbredt.

1195. **C. paradoxa** [Willd. Act. acad. berol. 1794, p. 39, t. 1] (Langaxet S.) H. 925; Drej. n. 902; F. D. 1887; Rchb. l. c. fig. 573; And. III, 23; H. N. VI, 78; C. appropinquata Schum. n. 785.

Straaene tueformigt samlede, skarpt trekantede med convexe Sider, foroven rue; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel meget kort og lige afskaaren, dens forreste Deel udrandet, ikke fremragende udenfor Skeden, tidligt sønderreven; *Blomsterstanden* en sammentrængt Top med sammensatte, tydeligt stilkede *Grene; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, tydeligt nervede, pludseligt udløbende i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb; Dækskjællene* ægformede, spidse, kortere end Frugten.

1½—2½' høi. Adskilt fra foreg. og følg. ved mindre blaagrønne Blade og ved de nedre Bladskeder, som opløses i lange sortbrune Trævler og omgive Tuerne. Dækskjællene brune med smal hindeagtig Rand, og Axene derved før Blomstringen brune. 5—6. ♃.

Paa fugtige, især tørvholdige Enge, ikke sjelden, og sandsynligviis udbredt i alle danske Provindser.

1196. **C. paniculata** L. (Top-S.) H. 924; Schum. n. 784; Drej. n. 901; F. D. 1116; Rchb. l. c. fig. 574; And. III, 21; H. N. X, 81.

Straaene tueformigt samlede, skarpt- og ru-trekantede med 2 concave og en plan Side; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel meget kort, bueformet (næsten utydelig), dens forreste Deel lige afskaaren, vedblivende, lidet fremragende udenfor Skeden; *Blomsterstanden* en dobbelt sammensat Top med forlængede, tydeligt stilkede *Grene; Frugterne* ægformede, paa Ryggen hvælvede, ved Grunden svagt stribede, forøvrigt nerveløse, efterhaanden afsmalnede i et tokløvet, i Randen ru-saugtakket *Næb*, af Længde med de ægformede, tilspidsede *Dækskjæl.*

Af Høide med foreg., men kraftigere; Stængelen, især ved Grunden, tykkere, Bladene bredere, blaagrønne. Dækskjællene graabrune med bred, hvid-hindeagtig Rand, hvorved Toppen i yngre Tilstand faaer et graaagtigt glindsende Udseende. 5—6. ♃. Forekommer hyppigst med stærkt forgrenet, ofte pyramideformet Top, men *var.*

β, *simplicior* And. (Cyp. Scand. p. 67). Blomsterstanden et sammenknebet, enkelt-sammensat Ax med fjerne, siddende eller meget kortstilkede Smaaax.

I Moser og Kjær meget alm. *β*, med Hovedarten, sjeldnere, f. Ex. Flommen ved Sorø! ***Falst.*** ved Idestrup (Koch).

γ. *Muricatæ.* Rodstokken sammentrængt; Axene grønlige, Frugterne udspærrede, længere end Dækskjællene.

1197. **C. divulsa** [Good. l. c. p. 160] (Mellembrudt S.) H. 924; Drej. n. 900; F. D. 1280; Rchb. l. c. fig. 570; And. III, 20; H. N. VI, 80 (C. paniculata simplex).

Straaet fiint, trekantet, foroven ru, lidet nikkende; *Skedemundingen* kort og afrundet, *Skedehindens* frie Deel meget kort, udrandet, dens forreste Deel ikke forlænget udover Skeden, med tykkere Rand og vedblivende uforandret; *Axet* forlænget, mellembrudt; *de nedre Smaaax* fjerntsiddende, ofte stilkede, sammensatte og med et Dækblad ved Grunden; *Dækskjællene* ægformede, braadspidsede, hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve; *Frugterne* æg-kegleformede, plan-convexe, nerveløse, til-

spidsede i et tokløvet, randhaaret-ru *Næb*, uden svampagtigt Cellevæv indvendig; *Nødden* næsten siddende.

1—1½' høi, frisk grøn. 6—7. ♃. *Var.*

β, *intermedia* (C. virens Lam., C. muricata *β*, virens Koch, And. III, 18; Lge. Haandb. 2 Udg. p. 607; F. D. 2608). Smaaaxene mindre fjerne, kun de nedre adskilte.

I skyggefulde Skove, sjeldnere ved Gjærder, sporadisk og ikke alm., men funden i alle danske Provindser. *β*, hist og her paa lignende Steder som Hovedarten.

1198. **C. muricata** L. (Spidskapslet S.) H. 923; Schum. n. 776; Drej. n. 899; F. D. 1526; Rchb. l. c. fig. 561; And. III, 19; H. N. IX, 84.

Straaet opret; *Skedemundingen* aflang, *Skedehindens* frie Deel længere, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel naaende udover Skeden, i Randen meget tynd og tilsidst sønderreven; *Smaaaxene* tætsiddende og stilkløse, danne et fortløbende eller kun lidet afbrudt Ax; *Dækskjællene* bruunthindeagtige med grøn Rygnerve; *Frugterne* svagt nervede ved Grunden, mere vandret udspærrede, ved Grunden indvendig svampagtigt fortykkede; *Nødden* ved en forlænget Frugtholder fjernet fra Perigyniets Basis; forøvrigt som foreg.

Omtrent 1' høi. 6—7. ♃. Hyppigt forekommer en Var. (eller rettere Misdannelse) med store, hindeagtigt opblæste og krumbøiede Frugter.

Almindelig over hele Landet: *α*, ved Gjærder, paa Græsmarker og høie Enge; *β*, i Skygge.

Anm. C. divulsa *β*, intermedia har tidligere snart været henført som Afart til denne, snart opstillet som en egen Art (C. virens Lam.), men omhyggelige Undersøgelser af *Durieu de Maisonneuve* (Bull. soc. bot. Fr. VI. 621) have godtgjort, at den er en kun lidet fra C. divulsa afvigende Form.

1199. **C. vulpina** L. (Ræve-S.) H. 922; Schum. n. 781; Drej. n. 898; F. D. 308; Rchb. l. c. fig. 564; And. III, 17; H. N. IX, 83.

Straaet opret, skarpt og ru-trekantet, med concave Sider; *Skedemundingen* ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort, med indbøiet Rand, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste

Deel udrandet, vedblivende, lidet fremragende udenfor Skeden. *Axet* tæt, dobbelt sammensat, med stilkløse, tætsiddende eller ved Grunden lidet adskilte *Smaaax; Dækskjællene* ægformede, langt braadspidsede, bruunt-hindeagtige med grøn Rygnerve, lidet kortere end de ægformede, plan-convexe, svagt 5—7-nervede, i et tokløvet, ru-saugtakket *Næb* tilspidsede *Frugter*.

1½—3' høi. Kraftigere og med bredere Blade end de foreg. 6—7. ♃. Var.

β, nemorosa (Rchb. l. c. fig. 563; C. nemorosa Rebent., H. 923). Axet forneden mellembrudt, med forlængede Dækblade; Dækskjællene blegere.

Paa vaade Enge, i fugtige, lerede Grøfter, alm. *β*, en Skyggeform (analog med *β*, af næstforeg. Art), sjeldnere end Hovedarten.

bb. Hyparrhenæ. Smaaaxene forneden ♂.

α. Contiguæ. Smaaaxene tætsiddende eller de nedre lidet adskilte, i Regelen længere end de hindeagtige Dækblade.

αα. Frugterne vandret udspærrede.

1200. **C. stellulata** [Good. l. c. p. 144] (Stjerneaxet S.) H. 928; Schum. n. 772; Drej. n. 905; Rchb. l. c. fig. 560; And. IV, 37; H. N. X, 84; C. muricata F. D. 284 (ikke god).

Straaene tueformigt samlede, oprette, trekantede, jævne eller foroven lidet rue; *Skedemundingen* oval-kredsrund, *Skedehindens* frie Deel tynd, kort afskaaren og afrundet, dens forreste Deel vedblivende, lige afskaaren og fremragende udenfor Skeden; *Smaaaxene* 3—5, rundagtige, lidet adskilte; *Dækskjællene* ægformede, budte, brune med hindeagtig Rand, meget kortere end de bredt ægformede, tydeligt nervede, i et langt, tokløvet, ru-saugtakket *Næb* tilspidsede *Frugter*.

4—10" høi. Bladene smalt linieformede, frisk grønne. Ved de stjerneformigt udspærrede Frugter let kjendelig fra alle Arter i denne Afdeling. 5—6. ♃.

Paa fugtige Enge, alm.

ββ. Frugterne oprette.

1201. **C. leporina** L. (Hare-S.) Drej. n. 906; Rchb. l. c. fig. 554; And. IV, 26; H. N. VIII, 80; C. ovalis Good., H. 926; Schum. n. 778; F. D. 1115.

Straaene tueformigt samlede, oprette eller opstigende, budttrekantede, jævne eller oventil lidet rue, foroven et langt Stykke bladløse, forneden tætbladede; *Bladskedens Munding* trekantet-ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort afskaaren, hvidhindeagtig, dens forreste Deel udrandet, vedblivende, langt fremragende udenfor Skeden; *Smaaaxene* 4—6, ovale eller omvendt-ægformede; *Frugterne* ægformede, fladtrykte med en hindeagtig-vinget Rand, tydeligt nervede, tilspidsede i et tokløvet, ru-saugtakket *Næb*, af Længde med eller kortere end de lancetformede *Dækskjæl.*

½—1' høi. Bladene faste, rendede. Det nedre Dækblad stundom bladagtigt, af Længde med Axet. Dækskjællene bruun-hindeagtige med grøn Rygnerve. 6—7. ♃. Var.

β, argyroglochin (Rchb. l. c. fig. 555; H. N. VIII, 77; C. argyroglochin H. 927; F. D. 1710). Bladene længere og slappere, Smaaaxene fjernere, omvendt-ægformede, Dækskjællene hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve.

Paa høie Enge, Græsgange og ved Veie, alm. — *β*, i Skove, sjeldnere: *J.* Haven i Vendsyssel (12); *Sj.* Gurre Vang! Kongens Møller! Sønderskoven ved Sorø!

1202. **C. elongata** L. (Forlænget S.) H. 929; Schum. n. 780; Drej. n. 907; F. D. 1236; Rchb. l. c. fig. 565; And. IV, 32; H. N. X, 83.

Straaene tæt tueformigt samlede, oprette, slappe, ru-trekantede med plane Sider; *Skedemundingen* ægformet, *Skedehindens* frie Deel meget kort afskaaren (i Form af en svag Rand), budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel udrandet, tynd hindeagtig, tidligt sønderreven, lidet fremragende udenfor Skeden; *Smaaaxene* 6—10, afvexlende eller i 3 Rader, lidet adskilte (især de nedre), elliptisk-valseformede; *Dækskjællene* ægformede, budte med en meget kort Braad, omtrent

halvt saa lange som de lancetformede, fladtrykt-convexe, paa begge Sider mangenervede, i et kort, ru, utydeligt tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter*.

1—2' høi. Bladene lange, guulgrønne; Dækskjællene brune med hvid-hindeagtig Rand og grøn Rygnerve. Var. med et bladagtigt forlænget Dækblad ved Grunden af det nederste Smaaax. 6. ♃.

I Moser og fugtige Skove, hist og her, ikke almindelig.

1203. **C. canescens** L. (Kortkapslet S.) Drej. n. 908; F. D. 285; Rchb. l. c. fig. 546; And. IV, 39; H. N. XI, 80; C. curta Good., H. 927; Schum. n. 973—74 (C. curta og canescens).

Rodstokken sammentrængt, med korte Udløbere; *Straaene* i Tuer, oprette, trekantede med concave Sider, mod Spidsen lidet rue; *Skedemundingen* bredt ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort, indbøiet, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel næsten lige afskaaren, tynd og tidligt sønderreven, neppe fremragende udenfor Skeden; *Smaaaxene* 5—8, oval-kølleformede, afvexlende eller treradede, de nedre adskilte; *Dækskjællene* bredt ægformede, braadspidsede, kortere end de taglagt-tiltrykte, ægformet-elliptiske, convexe, svagt nervede, i et kort, utydeligt udrandet *Næb* tilspidsede *Frugter*.

Omtrent 1' høi. Hele Planten blaagrøn. Dækskjællene straagule med grøn Rygnerve. 6—7. ♃.

β, *tenuis* O. F. Lang (Linnæa 1851, p. 538). Spædere, med mere rue Straa, smalere og slappere Blade, Smaaaxene neppe halvt saa store som hos *α*, det nedre ofte omgivet af et bladagtigt Dækblad.

I fugtige Skove, alm. udbredt. *β*, *Sl.* Marieskoven ved Flensborg! Wittensee (20)!

Anm. Formen *β*, er ikke lidet afgivende fra Hovedarten og i Udseende langt mere lig den nærbeslægtede *C. vitilis* Fr. (C. Persoonii Sieb.), saa at hvis den ikke afveg fra denne ved mindre dybt udrandede Frugter, hvilket angives som det vigtigste Skjælnemærke mellem C. canescens og C. vitilis, vilde jeg uden Betænkning have henført den til sidstnævnte, uanseet at denne er en alpinsk Plante. Den slesvigske Form danner altsaa et forbindende Led mellem de 2 Arter, og jeg anbefaler den til nærmere Undersøgelse i den frie Natur.

1204. **C. brizoides** L. (Bævre-S.) H. II, 270; F. D. 2180; Rchb. l. c. fig. 548; And. III, 24.

Rodstokken med Udløbere; *Straaene* oprette, skarpt og ru-trekantede; *Axet* kort, toradet, med omtrent 5, tætsiddende, elliptisk-lancetformede, bueformigt udbøiede *Smaaax; Frugterne* æg-lancetformede, nerveløse, fra Grunden til Spidsen randhaaret-rue, tilspidsede i et tokløvet *Næb*, lidet længere end de lancetformede, spidse *Dækskjæl.*

Omtrent 1' høi. Dækskjællene straagule. 6—7. ♃.

Paa Enge og i fugtige Skove, meget sjelden: *Sl.* Borby og Sehested ved Ekernförde (F. D.). Angives fra Sjælland, funden af Vahl og Schum. (Enum. n. 779), men da Beskrivelsen ikke er god og intet Expl. findes hverken i Vahls eller Schumachers Herb., maa denne Angivelse ansees for tvivlsom. [*]

β. Remotæ. Dækbladene, idetmindste det nedre, bladagtige, forlængede, (meget længere end det tilhørende Smaaax), de nedre Smaaax langt fjernede fra hinanden.

1205. **C. remota** L. (Axelblomstret S.) H. 928; Schum. n. 775; Drej. n. 904; F. D. 370; Rchb. l. c. fig. 556; And. IV, 40; H. N. VII, 82.

Rodstokken tueformigt sammentrængt; *Straaene* tynde, i Spidsen nikkende, forneden jævne, foroven mellem Smaaaxene zigzagbøiede, rue; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, opret, hvid-hindeagtig, i Spidsen udrandet, dens forreste Deel vedblivende, langt fremragende udenfor Skeden; *Smaaaxene* 5—8, enkelte, omvendt-ægformede, afvexlende, de 3—4 nedre fjerne, med *Dækblade* længere end Straaet; *Dækskjællene* ægformede, spidse, sølvglindsende eller straagule med grøn Rygnerve, kortere end de ægformede, fladtrykte, nervede, i Spidsen saugtakket-rue og i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—2' høi. Bladene smale, frisk grønne. 6—7. ♃.

I fugtige Skove, almindelig.

1206. **C. Boenninghauseniana** [Weihe Bot. Zeit. 9, 2, p. 743] F. D. 2300; Rchb. l. c. fig. 568; And. IV, 41; H. N. X, 82.

Rodstokken tueformet; *Straaene* rette, ru-trekantede; *Skedemundingen* og *Skedehinden* som hos foreg.; *Smaaaxene* 8—12, afvexlende, lancetformede, de 3—4 nedre fjerne, det nederste sammensat, med et *Dækblad* kortere end eller af Længde med Straaet, de derpaa følgende uden Dækblade og efterhaanden mindre sammensatte, de øvre tætsiddende, enkelte, tilsidst bueformigt udbøiede; *Dækskjællene* ægformede, spidse, guulbruunhindeagtige med grøn Rygnerve, af Længde med de æg-lancetformede, plan-convexe, stribede, fra Grunden randhaaret-rue og i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

2—3' høi. Danner tætte Tuer med lange og stærke Rodtrævler. Straaene forneden tykkere, Bladene bredere end hos foreg., blaagrønne. 7. ♃.

β, subpaniculata! Bladene bredere, de nedre Smaaax paa forlængede, dobbelt sammensatte Grene i Form af en Top, det nederste Dækblad meget kort.

Ved Randen af Grøfter o. a. fugtige Steder i Skove, sjelden: *J.* Fusing Skov (3)! *Sj.* Philosophgangen ved Sorø! Braaby Vesterskov (7)! Valø (?) og derfra indplantet i botanisk Have! — *β*, med Hovedarten ved Sorø! ⚘

Anm. O. F. Lang (l. c. p. 492) har fremsat den Formodning, at C. Boenninghauseniana skulde være en gold Form af C. paniculata, fordi han ikke har fundet den med modne Frugter. Denne Mening behøver neppe nogen særlig Gjendrivelse; den er himmelvidt forskjellig, saavel i Characterer som Voxested, fra C. paniculata og hører utvivlsomt til samme Gruppe som C. remota og C. axillaris. Ifølge *Fries* (Bot. not. 1858 p. 129) er den kun en Form af den sidstnævnte Art. Begge disse Arters sjeldne Forekomst og den Omstændighed, at de næsten stedse ere fundne med golde Frugter, har foranlediget flere Botanikere til at frakjende dem Ret som selvstændige Arter, og senest har *Duval-Jouve* (Bull. soc. bot. Fr. XI, 15) fremsat den Anskuelse, at C. axillaris skulde være en steril Form af C. remota, hvorimod *Crepin* antager den for en Bastard af C. remota og vulpina. C. axillaris er mig for lidet bekjendt til at jeg tør have nogen Mening herom, men hvad C. Boenningh. angaaer, kan jeg tilføie, at jeg især hos Formen *β* har fundet talrige fuldmodne og spiredygtige Frugter, hvorfor jeg ingenlunde er tilbøielig til at antage denne for en blot gold Form.

C. *Heterostachyæ.* ♂ og ♀ Axene adskilte fra hinanden*).

a. *Distigmaticæ* (Fr. Bot. not. 1845), med 2 Ar.

aa. Straaene samlede i tætte Tuer, de nedre Bladskeder med optrævlet Næt.

1207. **C. stricta** [Good. l. c. p. 196] (Stivtoppet S.) H. 933; Schum. n. 802; Drej. n. 912; F. D. 2548; Rchb. l. c. fig. 583; And. VI, 60; H. N. VIII, 73.

Straaene oprette, skarpt trekantede, rue, med faae eller ingen Straablade; *Bladene* ved Tørring i Randen tilbagerullede; *Skedemundingen* ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, indbøiet, hindeagtig (hvid eller blegbruun), spidst udløbende i den dybt rendede Midtnerve, dens forreste Deel dybt udrandet, meget tynd og tidligt sønderreven, fremragende udenfor Skeden; *Dækbladene* stivt oprette, kortere end Straaet, uden Skeder, men med 2 Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—3, siddende eller kortstilkede, oprette, langstrakt-valseformede; *Frugterne* elliptisk-ovale, fladtrykte, tydeligt nervede, tilspidsede i et kort, ikke udrandet *Næb*, tidligt affaldende.

2—3' høi, blaagrøn og meget stiv, danner store og tætte Tuer, de bladløse Skeder talrige, med stærkt Trævlenæt. I Spidsen af ♀ Axene findes næsten altid ♂ Blomster, hvorved Axene blive tilspidsede. Var. betydeligt i Bladenes Brede, Axenes Antal, Form og gjensidige Afstand, Dækskjællenes og Frugternes Farve o.s.v. 5—6. ♃.

I Tørvmoser og Kjær meget alm.

1208. **C. cæspitosa** L. [Fr. Mant. 3, 156] (Tue-S.) Rchb. l. c. fig. 582; And. VI, 59; F. D. 2547; H. N. VIII, 78;

---

*) Arterne i denne Afdeling have typisk Ax med adskilt Kjøn, men hos nogle ere i Regelen, hos andre undtagelsesviis, enkelte af Axene androgyne (Nr. 1214 har saaledes i Regelen et androgynt Endeax, hos Nr. 1207, 1211, 1212, 1220 o. fl. ere de øvre ♀ Ax næsten altid i Spidsen ♂). Flere Arter i denne Afdeling findes stundom med sammensatte ♀ Ax, hvorved de faae et meget forandret Udseende. Denne Misdannelse har jeg bl. A. iagttaget hos Nr. 1227, 1230, 1231, 1232, 1236 og 1239.

C. pacifica Drej. n. 911; C. tenuis Schum. n. 791; C. Drejeri Lang.

Straaene oprette, skarpt og ru-trekantede, 3—5-bladede; *de nedre Blade* meget korte, *de øvre* ikke saa lange som Straaet; Bladene ved Tørring i Randen tilbagerullede; *Dækbladene* smaae, kortere end Straaet, det nedre bladagtigt, med 2 Ører ved Grunden, de øvre skedeformede med en Spids; ♂ *Axet* alm. 1, ♀ *Axene* 2—3, siddende eller kortstilkede, tæt samlede, ovale eller kort valseformede; *Frugterne* ægformet-elliptiske, nerveløse, paa begge Sider convexe, budte, med et meget kort, ikke udrandet *Næb*, længere end *Dækskjællene*.

½—1½' høi, danner tætte Tuer med lange, frisk grønne Rodblade med mørkbrune Skeder ved Grunden; Trævlenættet svagere end hos foreg., men dog tydeligt tilstede (hvilket ikke sees af Fig. i Fl. dan). Var. i Henseende til ♀ Axenes Antal og Form, Dækskjællenes Form og Farve. 4—5. ♃.

I Tørvmoser og paa Enge: *Sj.* ikke sjelden i det nordøstlige! *F.* Nielstrup (12); *J.* Thy (23), Hodalen o. fl. St. ved Hobro (16), Randers, Mariager (7), Ø. Velling (Dr.), Haraldslund! *Sl.* Husum (16). Fra andre Egne er den mig ikke bekjendt.

* 1209. **C. turfosa** [Fr. Bot. not. 1843, p. 104] (Tørv-S.) And. VI, 58; H. N. X, 75.

Straaene tueformigt samlede, med eller uden Udløbere ved Grunden og meget svagt Trævlenæt ved de nedre Bladskeder; *Bladene* ved Tørring tilbagerullede; *Frugterne* nerveløse, i tørret Tilstand fiintstribede, forøvrigt ligesom følgende, med hvilken den er nær beslægtet, og fra hvis var. γ, jeg navnlig ikke formaaer med Sikkerhed at adskille tørrede Exemplarer.

I Tørvmoser, ikke sjelden i Sverige, men findes ogsaa, saavidt jeg af tørrede Expl. kan skjønne, her i Landet (*Sj.* Dyrehaven! Aldershvile (9), Liunge ved Sorø! *F.* Ollerup (12)) og maaskee vil den ved nærmere Eftersøgning findes paa flere Steder, men den maa undersøges i levende Tilstand. ☞

bb. Rodstokken med kortere eller længere Udløbere; Bladskederne uden Trævlenæt.

1210. **C. vulgaris** [Fr. Mant. 3, p. 153] (Almindelig S.) And. V, 52; Rchb. l. c. fig. 580—81; H. N. VIII, 76; C.

cæspitosa Good., H. 932; Schum. n. 792; Drej. n. 910; F. D. 1281 og 2478.

Straaene tueformigt samlede, skarpt trekantede, forneden tæt beklædte med *Blade*, som næsten naae Straaets Længde; *Skedemundingen* ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort afskaaren, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel afrundet eller næsten lige afskaaren, tynd, tidligt sønderreven, neppe naaende udenfor Skeden; *Bladene* ved Tørring indrullede; *Dækbladene* bladagtige, uden Skede, men med 2 Ører ved Grunden, det nedre omtrent naaende Spidsen af ♂ Axet; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—4, siddende eller kortstilkede, oprette, valseformede; *Frugterne* oval-elliptiske, udadtil hvælvede, indadtil flade, mangenervede, med et kort, udeelt *Næb*, længere end de budte *Dækskjæl*.

5—6. ♃. En yderst foranderlig Plante. Blandt de talrige Afændringer i Henseende til Høiden, Voxemaaden, ♀ Axenes Form og Stilling, Frugternes og Dækskjællenes Farve o. s. v., maa fremhæves:

β, *stolonifera* Hartm. Udløberne langstrakte; Straaet kort, noget krumbøiet.

γ, *juncella* Fr. (H. N. X, 76). Udløbere 0, Bladene smale, børsteformigt sammenrullede, Axene fjerne, tynde og langstrakte.

δ, *tenuis* Hartm. Bladene flade, smale og slappe, ♀ Axene fjerne, de nedre tydeligt stilkede.

Enge og Moser, meget alm. over hele Landet. — *β*, paa mere tør Grund, f. Ex. Overdrev; *γ*, i Hedemoser, sjeldnere: *J.* Estrup (12) og Faurholt i Vendsyssel! Hørbylund V. f. Silkeborg! ***Bornh.*** Poulsker (20)! *δ*, i fugtige Skove; ***Sj.*** Dyrehaven! ***J.*** Haldum Skov ved Frysenborg!

? *C. aquatilis* [Wahlenb. Fl. lapp. p. 246] (Vand-S.) F. D. Suppl. t. 33; Rchb. l. c. fig. 587; And. V, 54; H. N. III, 77.

Straaene oprette, budtkantede, jævne; *Bladene* i tørret Tilstand med indrullet Rand; *Dækbladene* bladagtige, naae ud over Straaet, det nederste med en kort Skede; ♂ *Axene* 1—3, ♀ *Axene* 3—4, oprette, kølleformet-valseformede, de nedre tydeligt stilkede; *Frugterne* smaae, tæt og regelmæssigt stillede,

ovale, nerveløse, budte, med et meget kort, udeelt *Næb*, lidet længere end *Dækskjællene*.

Et Expl. af denne Art findes i M. Vahls Herb. med Angivelse af at være samlet i Danmark, men uden Voxested (cfr. Drej. i Krøy. Tidsskr. III, 422). Maa nærmere eftersøges, da dens langt nordligere Voxekreds gjør dens Forekomst her i Landet tvivlsom.

Anm. *C. tricostata* Fr. Mant. 3, 152, And. V, 55; H. N. X, 75 (var.) kunde muligviis ogsaa findes i vor Flora. Den beskrives med et høit (omtr. 2'), ru *Straa*, lange *Dækblade*, *Bladene* flade eller ved Tørring lidet tilbagerullede, ♀ *Axene* 3—4, valseformede, *Frugterne* tæt taglagte i 8 Rader, trenervede, budte med en kort Spids. Den maa søges ved Aabredder o. a. fugtige Steder. Om *C. obtusata* Schum. (n. 804) hører herhen, er ikke let at afgjøre, da intet Expl. er opbevaret i hans Herbarium, og Beskrivelsen ikke er tilstrækkeligt betegnende.

1211. **C. trinervis** [Degland i Lois. Fl. gall. ed. 1, II, p. 731 (Klit-S.) Drej. Symb. Caricol. tab. 7; Fr. S. Veg. Sc. II, 561; Kze. Riedgr. t. 1, f. 2; F. D. 2665; C. frisica H. Koch i Flora 1846, p. 273.

Rodstokken krybende; *Straaet* kort (3—8'') og stivt, ved Grunden tæt omgivet af henvisnede Bladskeder, opret, budt-trekantet, jævnt; *Bladene* tætsiddende, rendede, ved Tørring indrullede, i Spidsen trekantede; *Dækbladene* længere end Straaet, øreformigt-omskedende; ♀ *Axene* 3 eller flere, tæt samlede, valseformede; *Frugterne* ægformet-elliptiske, fiint punkterede, 3—7-nervede, af Længde med de budte, ofte braadspidsede *Dækskjæl*.

Ved Slesvigs vestlige Strandbredder (Nolte), Sandklitter paa Rømø (16)! og Sylt (F. Müll.). ⊠

Anm. De af mig undersøgte Expl. afvige fra Beskr. (hos Kunze l. c.) ved Endeaxet i Spidsen ♀, de 2—3 derpaa følgende androgyne (i Spidsen ♂), de 2—3 nederste ♀, Frugterne elliptiske, med 7 Nerver (3 stærkere, 4 svagere), men stemmer forøvrigt aldeles overeens med Beskr. og Afbildn. saavelsom med Expl. fra Frankrigs Vestkyst, hvor den er almindelig. Den er en god Art, beslægtet deels med C. acuta, deels med C. aquatilis, men ved de rendede Blade og tydeligt nervede Frugter forskjellig fra begge, og i Udseende mere lig C. vulgaris.

1212. **C. acuta** L. (Spidsaxet S.) H. 934; Schum. n. 803;

Drej. n. 913; F. D. 2247; Rchb. l. c. fig. 584; And. V, 56; H. N. VIII, 74.

Straaet i Spidsen nikkende, skarpt og ru-trekantet; *Bladene* flade, i Randen tilbagerullede; *Skedemundingen* skjævt ægformet-kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort afskaaren, bruun-hinde-agtig, dens forreste Deel skjæv; *Dækbladene* naae op over Straaet, bladagtige, det nedre uden eller med en kort Skede og 2 korte Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 2—3, ♀ *Axene* 3—4, langstrakt valseformede, under og efter Blomstringen nikkende, det nedre kortstilket, de øvrige siddende; *Frugterne* fastsiddende, oval-elliptiske, paa begge Sider hvælvede (eller næsten kugle-formede), utydeligt nervede, ende i et kort, ikke kløvet *Næb; Dækskjællene* spidse, omtrent af Frugternes Længde.

1½—3' høi. Bladene alm. brede, ofte blaagrønne. 5—6. Var. med fjerne eller tætsiddende ♀ Ax, samt i Henseende til Dækskjællenes og Frugternes Form og Farve. ♀ Axene ofte i Spidsen ♂, var.

▷ *anomala*. Alle Axene ♂, bueformigt nikkende.

Ved Bredderne af Søer og Aaer, i Kjær, forekommer i alle danske Provindser. ▷ ved Bredderne af Peblingesøen ved Kbhavn!

* 1213. **C. prolixa** [Fr. Mant. 3, 150] And. V, 57, H. N. X, 74.

Rodstokken uden eller med korte Udløbere; *Bladene* bredere, slappe, frisk grønne; ♀ *Axene* adskilte, langstrakt valseformede, tilsidst hængende; *Frugterne* let affaldende, ægformede, fladtrykt-convexe, tydeligt nervede, kortere end de tilspidsede *Dækskjæl;* forøvrigt som foreg.

Paa lignende Steder som foreg.: *Sj.* Leire (12), Sorø! *F.* Høirup Mølle (12); *J.* Eveldrup (Drej. herb.). Jeg har tidligere fundet den paa flere Steder, som jeg ikke nu erindrer; jeg skulde næsten formode, at den her i Landet ikke er sjelden, men paa Grund af den foreg. Arts store Foranderlighed kan den let forvexles med denne, som den i Udseende har megen Lighed med, skjøndt den i flere Characterer nærmer sig mere til C. stricta.

Anm. C. æmulans Drej. n. 909 (tildeels): med et kølleformet ♂ *Ax;* ♀ *Axene* fjerne, ægformet-ovale; *Dækbladene* brede, længere end Straaet o. s. v., er en eiendommelig Form, som har en fjern Lighed med C. acuta, men hverken kan forbindes med denne eller nogen anden mig bekjendt Art. Saalænge som imidlertid kun et

enkelt, ikke fuldstændigt Expl. foreligger, bør den neppe optages som egen Art i Floraen. (Af Drej. blev den forenet med en aldeles forskjellig Form: cfr. C. paludosa). Grøfter ved Røiels Bom (Drej., 11).

b. *Tristigmaticæ* (Fr.), med 3 Ar.

aa. Frugten uden eller med meget kort Næb.

α, 1 endestillet androgynt Ax. Frugterne fiint ru-punkterede.

1214. **C. Buxbaumii** [Wahlenb. Vet. ac. handl. 1803, p. 163] H. 943; Drej. n. 914; F. D. 1406; Rchb. l. c. fig. 589; And. VI, 65; H. N. VIII, 79; C. polygama Schk. Riedgr. tab. Gg. (1801); C. subulata Schum. n. 793.

Straaene skarpkantede, lidet rue, forneden omgivne af *Skeder* med optrævlet Næt; *Skedemundingen* langagtig-ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, indbøiet, spidst udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel meget tynd, tidligt sønderreven, *det nedre Dækblad* omtrent af Længde med (lidet kortere eller længere end) Straaet; *Endeaxet* kølleformet, foroven ♀; ♀ *Axene* 2—3 ovale, oprette, kortstilkede eller næsten siddende, det nedre fjernet fra, de øvre tæt ved Endeaxet; *Frugterne* elliptisk-ovale, budt-trekantede, tydeligt nervede, budte, med et meget kort, svagt udrandet *Næb*, omtrent af Længde med (længere eller kortere end) de braadspidsede *Dækskjæl.*

½—2' høi. Bladene alm. blaagrønne, Skederne rødlige. Frugterne blege, Dækskjællene sortbrune eller mørkt rødbrune, og Axene derved brogede. 6. ♃.

I Tørvmoser, meget sjelden: *Sj.* en Mose ved Farum (M. Vahl). Siden den Tid hverken funden der eller andetsteds i Landet.

β, 1 endestillet ♂ Ax. Frugterne jævne (ikke punkterede).

1215. **C. limosa** L. (Dynd-S.) H. 945; Schum. n. 797; Drej. n. 915; F. D. 646; Rchb. l. c. fig. 592; And. VII, 73; H. N. X, 71.

Rodstokken skjævt opstigende, med Udløbere; *Straaene* skarpt trekantede, med smale, rendede *Blade*, meget kortere end Straaet; *Skedemundingen* ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, hvid-hindeagtig, budt udløbende i Midtnerven,

dens forreste Deel udrandet, fremragende udenfor den slappe, indfoldede Skede, der foroven er smalere end Bladpladen, *Dækbladene* traadformede, rendede, ved Grunden øreformigt omfattende, kortere end Straaet; ♂ *Axet* linieformet; ♀ *Axene* 1—2, ægformet-elliptiske, langstilkede, mod Frugtmodningen hængende; *Frugterne* omvendt-ægformet-ovale, fladtrykt-trekantede, svagt nervede, med en meget kort, udeelt *Spids*, omtrent af Længde med de elliptiske, tilspidsede *Dækskjæl*.

½—1' høi, blaagrøn. Dækskjællene glindsende rødbrune. 5—6. ♃.

I dybe Moser med Hængedynd, ikke alm.: *Sj.* Bøllemosen ved Hillerød (Knæckenborg), Søndersøen ved Værløse (14), Ruderhegn! Lyngby Mose! *Ære* (10); *J.* Estrup i Vendsyssel (12), Sjørring og V. Vandet i Thy (Carst.), Vildsted Sø ved Løgstør (8)! Aalborg, Eveldrup (Drej. Herb.), Moser ved Tostrup Sø, alm. mellem Viborg og Skive (16), Moser ved Østbirk (2), Ribe (28); *Sl.* Schirnau ved Eideren (20).

1216. **C. pallescens** L. (Bleg S.) H. 947; Schum. n. 795; Drej. n. 917; F. D. 1050; Rchb. l. c. fig. 617; And. VII, 78; H. N. XII, 84 (var.).

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* foroven skarpkantet-rue; *Bladene* fiinthaarede og rue; *Skedemundingen* omvendt-ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, opret, hvid-hindeagtig, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel langt fremragende udenfor Skeden med 2 Ører og mellem disse en spids Indskjæring; *Dækbladene* længere end Straaet, med meget korte Skeder; ♂ *Axet* lancetformet; ♀ *Axene* 2—3, ovale, tætblomstrede, stilkede, mod Frugtmodningen nikkende; *Frugterne* ovale, budte, uden *Næb*, paa begge Sider convexe eller utydeligt trekantede, svagt stribede, omtrent ligelange med de ægformede, spidse *Dækskjæl*.

½—1' høi. Hele Planten guulgrøn. ♂ Axet straaguult; ♀ Dækskjællene hvidhindede eller blegbrune med grøn Rygnerve. (En tilfældig Form med Dækbladene ved Grunden rynkede paatværs: *C. undulata* Kunze, Rchb. l. c. fig. 618, er neppe engang at ansee for en Afart). 5—6. ♃.

Paa høie Enge og i Skove, ikke sjelden.

1217. **C. strigosa** [Huds. Fl. Angl. II, p. 411] (Tyndaxet

S.) H. 944; F. D. 1237; Rchb. l. c. fig. 602; And. VIII, 99; H. N. XI, 74.

Rodstokken tueformet, med korte Udløbere; *Straaene* budtkantede, jævne; *Bladene* brede, flade; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, omtrent naaende Spidsen af Straaet; ♀ *Axene* 3—5, smalt linieformede, fjernblomstrede, alle fjernede fra hverandre, mod Frugtmodningen hængende, de nedre langstilkede; *Dækskjællene* æg-lancetformede, spidse, hvid-hindeagtige med grøn Rygnerve, kortere end de elliptiske, nervede, trekantede, i et skjævt afstumpet, udeelt Næb tilspidsede *Frugter*.

1—2' høi, frisk grøn. 5—6. ♃.

I Skove, meget sjelden og kun bekjendt fra *Sl.*: Kobbermølleskoven ved Flensborg (H.), Pulverholz og Louisenlund ved Slesvig (16). ☨

1218. **C. maxima** [Scop. Fl. carn. II, p. 229] (Kjæmpe-S.) C. pendula Huds.; Hans. Herb. n. 248; Rchb. l. c. fig. 604; C. Agastachys Ehrh.

Rodstokken tueformet; *Straaene* skarpkantede, oventil lidet rue; *Bladene* brede, flade, i Randen og paa den kjølformede Rygnerve rue; *Skedemundingen* æg-lancetformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, indbøiet, tilspidset udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel vedblivende, udrandet, neppe fremragende udenfor Skeden; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, naaende omtrent til Spidsen af Straaet; ♀ *Axene* 4—5, langstrakt valseformede, tætblomstrede, bueformigt hængende, alle fjernede fra hverandre; *Dækskjællene* lancetformede, tilspidsede, brune med grøn Rygnerve, kortere end de smaae, elliptiske, trekantede, nerveløse, i et kort, udrandet Næb tilspidsede *Frugter*.

Høi (2—3') og bredbladet, Bladene blaagrønne, Frugterne forholdsviis smaae. 6—7. ♃.

I fugtige Skove, ved Bredderne af Vandløb, meget sjelden. Prof. Nolte har meddeelt mig at den er funden i Nærheden af Kobbermøllen ved Flensborg (Hansen). ☨

1219. **C. panicea** L. (Hirse-S.) H. 947; Schum. n. 796; Drej. n. 916; F. D. 261; Rchb. l. c. fig. 607; And. VII, 76; H. N. IX, 75 (var.); L. Herb. VIII, 144.

Rodstokken med Udløbere; *Straaet* stribet, næsten trindt, jævnt (ikke ru); *Bladene* brede, i Randen og paa Rygnerven lidet rue, forøvrigt jævne; *Skedemundingen* kredsrund-hjerteformet, *Skedehindens* frie Deel kort, indbøiet, meget tynd og gjennemsigtig, dens forreste Deel kort afskaaren, meget tynd og tidligt sønderreven; *Dækbladene* langt omskedende, af Længde med eller kortere end det tilhørende Ax, meget kortere end Straaet; ♂ *Axet* lancetformet; ♀ *Axene* 1—3, linie-valseformede, fjernblomstrede, stilkede, oprette; *Frugterne* ovale med et kort *Næb*, paa begge Sider convexe, svagt nervede, lidet længere end de ægformede, budte eller lidet spidse *Dækskjæl.*

½—1' høi, blaagrøn. Dækskjællene kastaniebrune med hvid hindeagtig Rand og guulgrøn Midtnerve. 5—6. ♃. Var.

β, *sublivida* Hartm.? Straaet fiint, Bladene meget smale, Frugterne og Axene mindre, det øvre ♀ Ax naaer ligesaa høit som ♂ Axet.

Paa fugtige Enge, meget alm. *β*, Enge ved Sorø!

γ. ♂ Axene flere. Frugterne ru-punkterede.

1220. **C. glauca** [Scop. Fl. carn. II, p. 223] (Blaagrøn S.) Drej. n. 931; Rchb. l. c. fig. 648; And. VII, 79; H. N. IX, 76; C. recurva Huds., H. 949; Schum. n. 801; F. D. 1051.

Rodstokken udskyder Udløbere; *Straaet* opret, jævnt, *Bladene* flade, i Randen og paa Underfladens kjølformede Midtnerve rue; *Skedemundingen* næsten kredsrund, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, afrundet, opret, bruun-hindeagtig, dens forreste Deel udrandet, tynd, lidet fremragende udover Skeden; *Dækbladene* bladagtige, det nedre kort øreformigt-omfattende, omtrent af Straaets Længde; ♂ *Axene* alm. 2; ♀ *Axene* oval-valseformede, tætblomstrede, stilkede, mod Frugtmodningen hængende; *Frugterne* omvendt-ægformede eller ovale, budte, med et meget kort, vorteformet *Næb*, paa begge Sider convexe, paa de 2 Rande svagt haarede, omtrent ligelange med de ægformede, spidse *Dækskjæl.*

$^1/_2$—1' høi, blaagrøn. 6—7. ♃. Var. med 1 ♂ Ax og med ♀ Axene i Spidsen androgyne, samt

β, sphærostachya Lge., F. D. 2666 (C. thuringiaca Schk. Handb. 4, p. 184 tab. Ppp!) 1 ♂ Ax; 3—5 siddende, næsten kugleformede ♀ Ax.

I lerede Grøfter, ved Kildevæld, paa Enge og fugtige Steder i Skove, alm. *β*, i stor Mængde paa en Eng mellem Raavaddam og Strandmøllen 1840! (senere ikke gjenfunden).

δ, 1 ♂ Ax. Frugterne duunhaarede.

aa. Dækbladene med meget kort eller ingen Skede; Bladene rue i Randen af opadvendte Smaatorne.

* Rodstokken tueformet, uden Udløbere.

1221. **C. montana** L. (Bakke-S.) Drej. n. 928; F. D. 1769; Rchb. l. c. fig. 633; And. VII, 85; H. N. VI, 72; C. collina Willd., H. 937.

Straaene talrige, tynde, oprette, foroven lidet rue, bladløse og kun ved Grunden omgivne af faae og korte *Stængelblade* samt tætte Bladknipper med lange Blade; *Dækbladene* hindeagtige, omfattende og skraat afskaarne, i Spidsen udrandede med en sylformet Spids i Indskjæringen; ♀ *Axene* 1—2, ægformet-ovale, tætsiddende; *Frugterne* omvendt-ægformet-elliptiske, nervede, med et meget kort, svagt udrandet *Næb*, længere end de budte, kort braadspidsede *Dækskjæl*.

$^1/_2$—1' høi, frisk grøn, de nedre Bladskeder mørkrøde, langs Midten nætformigt optrævlede. Bladene fra foregaaende Aar blive henvisnede siddende paa Planten og ere længere end de unge Straa. Dækskjællene og de hindeagtige Dækblade mørkt rødbrune. 5—6. ♃.

I høitliggende Skove og paa Bakker mellem Krat; er mlg kun bekjendt fra Halvøen og Nordsjælland: *J.* Aagaards Veirmølle i V. Hanherred (16), Dybdals Bakker ved Aalborg (Dr.), Hobro, Mariager Klosterskov (16), Fusing Skov (Dr.), Haraldslund (Estrup); *Sl.* Rødding (16); *Sj.* Boserup! Jonstrup Vang! Hareskoven (Aabye), Gjels Skov! Fuglevad Mølle (9), Nymølle (1), Charlottenlund! *

1222. **C. pilulifera** L. (Kugleaxet S.) H. 937; Schum. n. 788; Drej. n. 927; Rchb. l. c. fig. 631; And. VII, 82; H. N. XII, 85; C. filiformis Poll., F. D. 1048 (ikke L.)

Straaene tynde, tilsidst krumbøiede, foroven lidet rue, et langt Stykke bladløse, ved Grunden med faae tætsiddende

Blade og omgivne af talrige *Bladknipper; Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel meget kort afskaaren, dens forreste Deel svagt udrandet, ikke naaende udover Skeden; *det nedre Dækblad* med 2 korte Ører ved Grunden, bladagtigt, linie- eller sylformet; ♀ *Axene* 2—3, næsten kugleformede, mere eller mindre tætsiddende; *Dækskjællene* ægformede, sylspidsede ved en udløbende Midtnerve, omtrent ligelange med de oval-kugleformede, nerveløse, fiinhaarede, meget kortnæbede *Frugter.*

½—1' høi. Dækskjællene blegbrune med grøn Midtnerve. Alm. omgivet af visne Blade ved Grunden ligesom foreg. 6—7. ♃. Var.

β, longebracteata! Det nedre Dækblad meget langt, Axene blege, det nedre ofte adskilt fra de øvrige.

Paa tørre Bakker, aabne Steder i Skove o. s. v., alm. udbredt. *β*, i Skygge.

** Rodstokken med Udløbere.

1223. **C. ericetorum** [Poll. Fl. palat. 2, p. 580] (Lyng-S.) Drej. n. 929; F. D. 1765; Rchb. l. c. fig. 636; And. VII, 83; H. N. VII, 75; C. ciliata Willd., H. 937.

Straaet jævnt, tilsidst noget bøiet; *det nedre Dækblad* meget kort, braadspidset, hindeagtigt omfattende; ♀ *Axene* 1—2, tætsiddende, ovale; *Dækskjællene* omvendt-ægformede, afrundede, randhaarede, med hvid-hindeagtig Rand og ikke udløbende, bruun Midtnerve, kortere end de oval-rundagtige, nerveløse, meget kortnæbede *Frugter.*

¼—½' høi. Bladene brede, korte og stive, næsten aldeles jævne. Axene have et graaagtigt glindsende Udseende. 5—6. ♃.

Paa tørre, solaabne Bakker og Lyngheder paa Halvøen hist og her, paa Øerne sjeldnere: *Sj.* Nedre Draaby i Hornsherred (19), Blæsenborg Kro ved Ledreborg (20!), Brinkerne i Frederiksdals Skov mod Fuursøen! Brede (Dr.), Ørholm (7); ***Bornh.*** Helveds- og Paradiisbakkerne ved Nexø (20). |*

1224. **C. præcox** [Jacq. Fl. austr. V, p. 23, t. 446] (Vaar-S.) H. 936; Schum. n. 787; Drej. n. 930; F. D. 1527; Rchb. l. c. fig. 634; And. VII, 84; H. N. XI, 72.

Straaet jævnt, opret; *Skedemundingen* næsten kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort, bueformet, dens forreste Deel lige

afskaaren, tynd, ikke naaende udover Skeden; *det nedre Dækblad* kort, bladagtigt, sylformet, omfattende eller kort omskedende; ♀ *Axene* 1—3, siddende eller kortstilkede, valseformet-elliptiske; *Dækskjællene* ægformede, tilspidsede eller budte, bruunagtige med grøn, udløbende Nerve; *Frugterne* omvendt-ægformet-ovale, nerveløse, med et kort, svagt udrandet *Næb*, af Dækskjællenes Længde.

1/3—1' høi. Bladene brede, i Randen rue, forøvrigt jævne. Ved de brune Ax og ikke randhaarede Dækskjæl let kjendelig fra foreg. Det nedre Dækblads Skede stundom forlænget. 5. ♃.

Paa tørre Marker, Bakker, ved Randen af Veie o. s. v., ikke sjelden.

ββ. Dækbladene omskedende; Bladene i Randen rue af nedadvendte Smaatorne.

1225. **C. digitata** L. (Fingeraxet S.) H. 940; Schum. n. 784; Drej. n. 926; F. D. 1466; Rchb. l. c. fig. 699; And. VII, 88; H. N. XI, 71.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* talrige, jævne, ved Grunden med skedeformede *Blade* uden eller med meget kort Plade samt tætte Bladknipper; alle *Dækbladene* omskedende, skjævt afskaarne, hindeagtige; ♀ *Axene* 2—3, stilkede, oprette, tilsidst fjernblomstrede; *Dækskjællene* omvendt-ægformede, budte eller udrandede med en meget kort Braad, glindsende brune med hindeagtig Rand og grøn, ikke udløbende Midtnerve; *Frugterne* omvendt-ægformede, med et meget kort *Næb*, ligelange med Dækskjællene.

6—8" høi, de nedre Bladskeder røde. ♀ Axene naae ved Stilkens Forlængelse op til eller ud over ♂ Axet, hvorved Blomsterstanden faaer et fingerformet Udseende. 5—6. ♃.

Skovbrinker, især paa Leer- eller Kalkgrund, sporadisk og ikke alm.: *J.* Palstrup ved Viborg, Himmelbjerget (7), Yding Skov ved Skanderborg, Skaadeklint ved Aarhus (2), Brandbjerg (28), Greis Mølle (12); *Sl.* Rødding, Gram (1). Kobbermølleskoven ved Flensborg, Dyrehaven ved Slesvig (16); *Sj.* Alindelille Fredskov! Ledreborg (12), Kattinge ved Roeskilde! Frederiksdals Skov paa Bakkerne mod Fuursøen! Brede (Dr.), Lellinge Skov ved Kjøge! ***Møens*** Klint alm.! ***Bornh.*** i Almindingen og i Skove ved Bobbe- og Kobbe-Aaen (20).

bb. Frugtens Næb forlænget, mere eller mindre dybt tokløvet.

α. 1 ♂ Ax.

αα. ♀ *Axene kortstilkede, under Modenheden oprette.*

1226. **C. flava** L. (Guul S.) H. 938; Schum. n. 789; Drej. n. 918; F. D. 1047; Rchb. l. c. fig. 654; And. VII, 93; H. N. XIII, 82.

Straaene tæt tueformigt samlede, uden Udløbere, jævne, oprette; *Bladene* flade eller rendede, med kjølformet Midtnerne paa Underfladen; *Skedemundingen* skjævt oval, *Skedehindens* frie Deel temmelig kort, i Randen ujævnt bølget, afrundet, dens forreste Deel udrandet eller skraat afskaaren, naaende udenfor Skeden, *Dækbladene* kort omskedende, bladagtige, meget længere end Straaet, tilsidst tilbagebøiede; ♀ *Axene* 2—4, tæt ved ♂ Axet og indbyrdes tæt samlede, kortstilkede (det nedre ofte fjernet fra de øvrige og langstilket), oval-kugleformede; *Frugterne* ægformede, opblæste, nervede, tilspidsede i et tilbagebøiet, lidet ru *Næb* af Perigyniets Længde, længere end de budte *Dækskjæl.*

Omtrent 1' høi, guulgrøn, ♂ Axet straaguult. 5—6. ♃.

* *lepidocarpa* (C. lepidocarpa Tausch, Kze. Suppl. Riedgr. t. 13 f. 2; H. N. X, 70). Spædere, med mindre, fra ♂ Axet fjernede, rundagtig-ovale ♀ Ax; Frugterne mindre, Næbet kortere end Perigyniet, mindre bøiet.

I Moser og paaa fugtige Enge. * er hos os meget hyppigere end Hovedarten.

Anm. De Kjendetegn, som ere anførte for C. lepidocarpa, ere neppe tilstrækkelige til at adskille denne som en særegen Art.

1227. **C. Oederi** [Ehrh. Calam. n. 79] H. 939; Drej. n. 919; Rchb. l. c. fig. 652; And. VII, 92; H. N. V, 85; L. Herb. VIII, 142; C. divisa F. D. 371; C. flava *β*, Schum. n. 789.

Straaene i tætte Tuer; *Bladene* smale, rendede, tilsidst i Randen indrullede; *Skedemundingen* kredsrund-ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort, budt, dens forreste Deel lige afskaaren, lidet fremragende udenfor Skeden; ♀ *Axene* mindre, rundagtig-

ovale; *Frugterne* smaae, ægformet-elliptiske, med svagere Nerver, tilspidsede i et næsten ret, ru Næb af lidet over Perigyniets Længde; forøvrigt som foreg.

2—9" høi. 5—7. En meget foranderlig Plante. Dværgformen (*β*, *pygmæa* Anders. l. c. p. 25) med Straaene meget lave, kortere end de golde Bladknipper, er *C. demissa* F. D. 1342. En mere afvigende Form er:

* *oedocarpa* Anders. p. 25. Dækbladene opret-aabne, omtrent af Længde med Straaet; ♂ Axet ved en tydelig Stilk fjernet fra de indbyrdes adskilte, ægformet-ovale ♀ Ax; Frugterne med stærkere Nerver og længere Næb.

Meget alm. ved Søbredder, paa oversvømmet Sandgrund og paa Tørvjord, især hvor Grønsværen nylig har været afskaaren. * (en meget afvigende Form, som synes at danne en Overgang til C. fulva — eller efter Andersson til C. speirostachya), er sjeldnere: *Sj.* Hellebæks Vang! Teglstrup Hegn (15), Ordrups Mose! Løngs Almanak ved Sorø! *Falst.* ved Paudebjerg (Estrup)! *Langel.* ved Tranekjær (12).

1228. **C. extensa** [Good. l. c. p. 175] (Udspilet S.) H. 939; Drej. n. 920; F. D. 1709; Rchb. l. c. fig. 655; And. VII, 91; H. N. III, 72.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* oprette, jævne; *Bladene* børsteformigt indrullede; *Dækbladene* meget længere end Straaet; tilsidst bueformigt udspilede, det nederste kort omskedende, de øvrige uden Skede; ♀ *Axene* 2—4, ovale, tæt samlede og siddende (eller det nedre lidet fjernet fra de øvrige og kortstilket); *Frugterne* elliptiske, nervede, med et lige, jævnt (ikke ru) *Næb*, omtrent 1/3 af Perigyniets Længde; *Dækskjællene* ægformede, braadspidsede, kortere end Frugterne.

1/2—1' høi og stiv, noget blaagrøn. 6—7. ♃. Var.

β, *pumila* Anders. l. c. p. 26. Straaene meget lave (1—2"), noget bøiede, kortere end de seglformigt krummede Blade.

Paa Strandenge: hist og her (ikke alm.) ved Kysterne af Østersøen og Øresundet: *Als* ved Igenhaf (20); *Sl.* Gelting Birk (28) og Bæverør (16)! Slieminde ved Maasholm (Jessen); *Femern* (16); *Loll.* ved Nakskov Fjord (19); *Falst.* Grønsunds Nor mellem Oureby og Næsby! *Saltholm* (Schlichtkrull); *Christiansø* (H.). — *β*, i Vandhuller ved Hammeren paa Bornholm! *F.* ved Fyenshoved! *

Anm. De af mig paa Falster samlede Expl. afvige ved bredere, i frisk Tilstand næsten flade Blade, det nedre Dækblad langt om-

skedende; Næbet længere (næsten af Perigyniets Længde). Maaskee hører denne til Formen *C. Balbisii* Spreng., Rchb. l. c. fig. 655 *β*.

1229. **C. distans** L. (Fjernaxet S.) F. D. 2434; Rchb. l. c. fig. 622; And. VIII, 96; H. N. VII, 76; C. binervis H. 942; Drej. n. 923.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaene* jævne; *Bladene* flade; *Skedemundingen* næsten kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort. budt, noget bølget, dens forreste Deel vedblivende, fremragende udenfor Skeden i Form af et aflangt, budt, Bladpladen modsat Øre; ♂ *Axenes* Skjæl skident straagule; ♀ *Axene* 2—3, fjerne, alle stilkede (det nedre ofte langstilket), valseformet-ovale, omgivne af bladagtige, langt omskedende *Dækblade*, der ere længere end de til samme hørende og næsten naae det følgende Ax; *Dækskjællene* ægformede, budte med en kort Braad af den udløbende, grønne Nerve; *Frugterne* længere end Dækskjællene, ægformede, budt-trekantede, nervede, tilspidsede i et lidet ru (tilsidst jævnt), paa den indre Side af Spaltningen smaatornet-ru *Næb*.

$^1/_2$—$1^1/_2$' høi. Bladene korte, mat- og bleggrønne, med .alm. talrige og meget fine røde Punkter paa Bladskeden. Det nedre ♀ Ax udgaaer ofte nærved Grunden af Straaet. 6—7. ♃.

Paa Strandenge og Overdrev nærved Havet, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm.

Anm. Drejer (l. c.) beskriver Perigyniets Næb som »jævnt«, hvilket jeg ogsaa har fundet paa ældre Expl, formodenlig paa Grund af at de rue Fremragninger, som i yngre Tilstand stedse ere tilstede, tidligt forsvinde. — Den ægte *C. binervis* Sm. er en aldeles forskjellig Plante, som ikke er funden og neppe findes i Danmark.

1230. **C. Hornschuchiana** [Hoppe i Flora 1824, p. 599] (Skedestilket S.) Drej. n. 922; Rchb. l. c. fig. 621; And. VIII, 95; C. speirostachya Sm. Engl. Fl. (1828); F. D. 2249 og 1049 (C. distans); H. N. VI, 73; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1178; C distans Wahlenb., H. 941 (ikke L.); C. biformis *β*, fertilis Schultz i Flora 1841, p. 54.

Rodstokken udskyder korte, bueformigt opstigende Udløbere; *Skedehinden* som hos foreg., men med et mere kort afskaaren, Bladpladen modsat Øre; ♂ *Axenes Dækskjæl* glindsende rødbrune med

hvid-hindeagtig Rand og grøn Rygnerve; ♀ *Axene* 2—3, fjerne, alle stilkede, ægformet-ovale, omgivne af langt omskedende, bladagtige, smale *Dækblade*, der ere lidet længere end det tilhørende og ikke naae det følgende ♀ Ax; *Dækskjællene* ægformede, spidse, brune med hvidhindet Rand og grøn, næsten udløbende Rygnerve; *Frugterne* længere end Dækskjællene, skjævt ægformede, opstigende, paa begge Sider convexe, nervede, tilspidsede i et ru *Næb* uden Smaatorne i Spaltningen.

½—1' høi. Bladene korte, af blaagrøn Farve. Forekommer ofte med 2 ♂ Ax. 6—7. ♃.

I Enge og Tørvmoser, hist og her, forekommer i de fleste Egne af Danmark, men hyppigst paa Halvøen.

* 1231. **C. fulva** [Good. l. c. p. 177] (Bruunguul S.) H. 942; Drej. n. 921; F. D. 2435 og 1768 (?); Rchb. l. c. fig. 620; And. VIII, 94; H. N. V, 86; C. biformis a, sterilis Schultz l. c.

Rodstokken udskyder meget korte, svagt opstigende eller næsten rette Bladknipper; *Straaet* ru; *Dækbladene* bredere, det nedre af Længde med Straaet eller idetmindste naaende ♂ Axet; *Frugterne* med ret Næb; forøvrigt som foreg., men Bladene længere, mere frisk grønne; ♀ Dækskjællene rødgule.

1—1½' høi. 6—7. ♃.

Faa Enge mellem Buske, sjeldnere end foreg.: *J.* Estrup i Vendsyssel (12), Koustrup i Thy (Dr.), Jebjerg mellem Struer og Holstebro (16), Haraldslund! Odder (Aabye); *Sl.* Rødding (7), Gram (Reimers), Husum (16); *F.* Otterup og Norup Moser (18), Ballen ved Ø. Skjerninge (12); *Sj.* Sorø! mellem Rønnede og Kjøge (Dr.), Mose mellem Raavaddam og Strandmøllen!

Anm. Nogle Forff. (Schultz l. c., cf. Lang i Flora 1847) ansee denne for en ved forandret Voxested frembragt Form af foreg., Andre for en Bastardform af C. flava og Hornschuchiana. Mod den sidste Mening strider det, at den ogsaa findes i Egne hvor den sidstnævnte ikke forekommer. Uagtet den Omstændighed, at den altid (?) findes med golde Frugter, vidner imod dens Berettigelse som en egen Art, optages den dog indtil videre her som en saadan, fordi den stedse har et fra foreg. temmelig forskjelligt Udseende. Overgangsformer har jeg ikke seet. — Fig. i F. D. 1768 er tegnet efter et Have-Exemplar, opkommet af Frø fra Norge, og har et meget forskjelligt Udseende fra den vildvoxende.

ββ. ♀ Axene langstilkede, mod Frugtmodningen hængende.

1232. **C. silvatica** [Huds. l. c.] (Skov-S.) H. 948; Schum.

n. 799; Drej. n. 925; F. D. 404; Rchb. l. c. fig. 603; And. VIII, 100; H. N. VII, 81; L. Herb. VIII, 143; C. Drymeja Ehrh.

Rodstokken sammentrængt, med bueformigt opstigende Bladknipper; *Straaet* forneden jævnt, foroven ru; *Skedemundingen* skjævt ægformet, *Skedehindens* frie Deel hvid-hindeagtig, indbøiet, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel dybt udrandet, vedblivende, naaende udover Skeden; *Dækbladene* bladagtige, langt omskedende, af Længde med eller kortere end Straaet; ♀ *Axene* 3—4, linieformede, fjernblomstrede, alle fjernede fra hinanden og langstilkede, med traadformede Axstilke; *Dækskjællene* lancetformede, langt tilspidsede, paa Ryggen og i Spidsen saugtakket-rue, hindeagtige med grøn Rygnerve, næsten af Længde med de elliptiske, nerveløse, i et langt, tókløvet, jævnt *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—1½′ høi; i Henseende til Bladene og Plantens Farve meget lig C. strigosa, men ved Frugter og Dækskjæl aldeles forskjellig fra denne. 6—7. ♃.

I skyggefulde Løvskove, alm. udbredt.

1233. **C. Pseudocyperus** L. (Knippeaxet S.) H. 949; Schum. n. 800; Drej. n. 924; F. D. 1117; Rchb. l. c. fig. 657; And. VIII, 111; H. N. XI, 75.

Rodstokken tueformet, uden Udløbere; *Straaet* skarpt trekantet med rue Kanter; *Skedemundingen* langagtig-ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig kort, spidst udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel svagt udrandet, tynd, tidligt sønderreven, lidet fremragende udenfor Skeden; *Dækbladene* bladagtige, naae langt ud over ♂ Axet, de nedre med en kort, de øvre uden Skede; ♀ *Axene* 3—6, tætsiddende, valseformede, tætblomstrede, alle langstilkede; *Dækskjællene* sylformede, langt tilspidsede, fra Midten til Spidsen randhaaret-rue, af Længde med eller længere end de bueformigt-bøiede, nervede, i et langt, dybt tokløvet, jævnt *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1½—2′ høi, stor og smuk Starart, hele Planten frisk grøn, Bladene brede, meget rue, de nedre Bladskeder med optrævlet Næt. 6—7. ♃.

I dybe Moser og ved Søbredder, ikke sjelden; i enkelte Egne af Jyll. sparsom, f. Ex. omkring Randers og Aarhus.

β. ♂ Axene i Regelen flere.

αα. Frugterne glatte.

1234. **C. vesicaria** L. (Blære-S.) H. 952; Schum. n. 807; Dréj. n. 933; F. D. 647; Rchb. l. c. fig. 658; And. VIII, 107; H. N. XIV, 81.

Rodstokken krybende; *Straaet* skarpt trekantet med rue Kanter; *Bladene* flade, frisk grønne; *Skedemundingen* langagtig-ægformet, *Skedehindens* frie Deel kort, spidst udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel bueformet, vedblivende, lidet fremragende udenfor Skeden; *Dækbladene* bladagtige, det nedre omtrent naaende Spidsen af Straaet, dets Skede meget kort, øreformet; 1—3 ♂ *Ax;* ♀ *Axene* 2—4, elliptiske eller ovale, *de nedre* stilkede, mod Modenheden nikkende; *Dækskjællene* æg-lancetformede, tilspidsede, jævne, meget kortere end de opret-aabne, opblæst-ægformede, nervede, i et tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter.*

1—2' høi. Hele Planten frisk grøn, de nedre Bladskeder nætformigt optrævlede. 5—6. ♃. Var. i Henseende til ♀ Axenes Form og Axstilkenes Længde.

I Moser og ved Søbredder, alm. i Danmark.

1235. **C. ampullacea** [Good. l. c. p. 207] (Tosnablet S.) H. 952; Schum. 808 og 809 (C. obtusangula); Drej. n. 932; F. D. 2248; Rchb. l. c. fig. 659; And. VIII, 106; H. N. X, 73.

Rodstokken krybende; *Straaet* budt trekantet med jævne Kanter (foroven mellem Axene lidet rue); *Bladene* blaagrønne, rendede, med indrullet Rand; *Skedemundingen* kredsrund eller omvendt-hjerteformet, *Skedehindens* frie Deel kort, udrandet, blegbruun-hindeagtig, dens forreste Deel bueformet, lidet fremragende udenfor Skeden; ♀ *Axene* 2—4, valseformede, oprette eller *de nedre* nikkende, paa kortere eller længere Stilke; *Dækskjællene* spidse (ikke tilspidsede); *Frugterne* næsten kugleformet-opblæste, udspærrede; forøvrigt som foreg.

½—1′ høi. Let kjendelig fra foreg. ved den mere blaagrønne Farve og de mere guulagtige ♀ Ax. Frugterne mindre, men mere kugleformede. 6. (omtrent 8 Dage senere end foreg.). ♃.

β, *robusta* Sond. Fl. hamburg. p. 505, 3—4′ høi, med bredere og mere flade Blade, 3—5 ♂ Ax, ♀ Axene tykkere (ofte i Spidsen ♂), større Frugter.

I Tørv- og Hedemoser, Enggrøfter o. s. v., meget alm. *β*, Klingstrup Mølledam i Fyen (14)!

1236. **C. riparia** [Curt. Fl. Lond. IV, t. 60] (Tykaxet S.) H. 951; Schum. n. 806; Drej. n. 935; F. D. 1118; Rchb. l. c. fig. 647; And. VIII, 110; H. N. IX, 78.

Rodstokken med krybende Udløbere; *Straaet* skarpt trekantet, oventil ru; *Bladene* flade; *Skedemundingen* rundagtig, ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, opret, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel udrandet, tynd, ikke fremragende udenfor Skeden, som er nætformigt optrævlet langs Midten; *de nedre Dækblade* kort omskedende, naaende op til eller ud over Spidsen af Straaet; ♂ *Axene* 2—5, tykke; ♀ *Axene* 3—4, elliptisk-valseformede, *de nedre* langstilkede, mod Modenheden nikkende, *de øvre* kortstilkede, oprette; *Dækskjællene* æg-lancetformede, langt tilspidsede, i Spidsen saugtakket-rue, omtrent ligelange med de ægformede, paa begge Sider convexe, mangenervede, i et kort tokløvet *Næb* tilspidsede *Frugter*.

2—4′ høi (en af de største danske Carices), Bladene brede (indtil ½″). ♂ og ♀ Axenes Dækskjæl brune. 6—7. ♃.

β, *gracilescens* Hartm. (Anders. l. c.). Straaet mere ru, Bladene smalere, ♀ Axene forlængede, oprette; Frugternes Næb mere dybt kløvet.

I dybe Moser og Kjær, ved Aa- og Søbredder: funden i alle Provindser (undt. Bornh.), men ikke alm. — *β*, Ordrups Mose ved Kbhavn!

1237. **C. paludosa** [Good. l. c. p. 202] (Kjær-S.) H. 951; Schum. n. 805; Drej. n. 934; F. D. 1767 (et ungt Expl.); Rchb. l. c. fig. 644; And. VIII, 109; H. N. IX, 77.

Straaet skarpt trekantet, ru; *Skedemundingen* langagtig-ægformet, *Skedehindens* frie Deel temmelig bred, bruun-hindeagtig, budt udløbende i Midtnerven, dens forreste Deel udrandet, tynd og tidligt sønderreven, lidet fremragende udenfor Skeden; ♂ *Axene* 1—2; ♀ *Axene* 2—4, oprette, det nedre kortstilket, de øvre siddende; *Frugterne* ægformet-elliptiske, budt trekantede; *de nedre Bladskeder* nætformigt optrævlede; forøvrigt som foreg., fra hvilken den desuden kjendes ved smalere og mere rue *Blade*, færre og tyndere Ax.

2—3' høi og stiv, blaagrøn, meget ru. 6. ♃. Var. med 2 og 3 Ar, samt i Henseende til Antal og Form af Axene, Dækskjællenes Længde o. s. v. De meest afvigende Former ere:

β, *spadicea* Roth (*β*. elongata Schum. l. c.; C. Kochiana DC., Rchb. l. c. fig. 651). ♀ Axene længere og tyndere, alle stilkede, tilsidst udstaaende; Dækskjællene langt og hvast tilspidsede, lidet længere end Frugterne; Bladene alm. smalere.

γ, *depauperata* Lge. (Bot. not. 1849 p. 165); C. æmulans Drej. (tildeels). 1 kølleformet ♂ Ax, 3 ovale eller rundagtige ♀ Ax; Bladene smalere; oftest 2 Ar.

Paa lignende Steder som foreg., men mere alm. udbredt. *β*, Skoven mellem Ermelund og Ordrups Mose! *γ*, paa udtørret Mosebund: *F.* Rødkilde (12); *Sj.* ved Lyngby Sø! Ørholm! ved Fuxveien indenfor Dyrehavegjærdet!

Anm. Den under *γ*, anførte Plante, som synes at være en ved et mere tørt Voxested frembragt, i Delenes Ansal og Størrelse reduceret Form, er af Drej. (l. c p. 291) forenet med *C. æmulans*, men er aldeles forskjellig fra det Expl., hvorpaa hiin Arts Beskrivelse fornemmelig var grundet (cf. p. 688 Anm.).

ββ. Frugterne haarede.

1238. **C. filiformis** L. (Traad-S.) H. 950; Schum. n. 790; Drej. n. 936; F. D. 379 (C. hirta) og 1344; Rchb. l. c. fig. 643; And. VIII, 103; H. N. IX, 79.

Rodstokken krybende; *Straaet* budtkantet, jævnt, oventil lidet ru; *Bladene* og *Dækbladene* traadformigt indrullede, glatte, paa Overfladen rue; Dækbladene længere end Straaet, uden Skede, det nedre med korte Ører ved Grunden; ♂ *Axene* 1—2, linie-lancetformede, med glatte, lancetformede, spidse

Dækskjæl; ♀ *Axene* 2—3, siddende eller det nedre kortstilket, lancetformede eller elliptisk-valseformede, oprette; *Dækskjællene* tilspidset-lancetformede, brune med hvidguul Rygnerve; *Frugterne* elliptiske, opblæste, med et kort, dybt tokløvet *Næb.*

1½—3' høi, tynd og rank, lettest kjendelig ved de traadsmale, sammenrullede Blade. De nedre Bladskeder med Trævlenæt. 6—7. ♃.

I dybe Kjær og ved Søbredder, hist og her, men ikke alm. Fra **Bornh.** har jeg ikke seet Expl.

1239. **C. hirta** L. (Haaret S.) H. 953; Schum. n. 810; Drej. n. 937; F. D. 425 (ungt Expl., Axet Tab. 379 tilvenstre); Rchb. l. c. fig. 628; And. VIII, 101.

Rodstokken vidtkrybende; *Straaet* skarpt trekantet, jævnt; *Bladene* flade, tilligemed Skederne haarede; *Skedemundingen* kredsrund, *Skedehindens* frie Deel kort, tyk og i Spidsen u… randet, tilligemed den forreste Deel randhaaret; *Dækbladene* bl… agtige, omskedende, omtrent af Længde med Straaet; ♂ *A*… 1—2, lancetformede, med omvendt-ægformede, i Randen og paa Ryggen haarede Dækskjæl; ♀ *Axene* 2—3, elliptiske eller lancetformede, oprette, stilkede; *Dækskjællene* æg-lancetformede, langt tilspidsede, i Spidsen randhaaret-rue, hindeagtige, i Midten grønne, omtrent femnervede; *Frugterne* ægformede, tilspidsede i et langt tokløvet *Næb.*

½—1½' høi. Graaagtig af den tætte Beklædning. 6—7. ♃. Var.

β, sublævis Horn. F. D. 1711; C. hirtæformis Pers. Hele Planten, undtagen Frugterne, glat, grøn.

Meget hyppig, saavel paa tørre som oversvømmede Steder, især paa Sandgrund. — *β*, ved Strandbredder og paa fugtige Steder: **Sj.** en Grøft ved Frederiksdal! **Falst.** paa flere Steder (14); **Loll.** Steensgaard (19); **Als** ved Sønderborg (H.).

15. Amarantus. Amarant.

† 1240. **A. Blitum** L. (Fremliggende A.) H. 957; F. D. 2246; Rchb. ic. crit. V, 663; H. N. I, 55; Euxolus viridis Moq Tand. i DC. Prodr. XIII, 2, 273.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* afvexlende, langstilkede,

æg-rudeformede, budte, i Spidsen indtrykte; *Blomsterne* nøgleformigt samlede i Bladhjørnerne og i Spidsen af Stængelen dannende et bladløst Ax; 3 *Dækblade* ved Grunden af Blomsterdækket, omtrent halvt saa lange som dette.

Bladene var. plettede. Blomsterne grønlige. 7—9. ☉.

Ukrudsplante i Haver o. a. dyrkede Steder, formodenlig indført med Urtefrø og hidtil kun funden paa faae Steder: ***Sj.*** Fredensborg Slotshave (9), Amager ved Götchens Batteri! Haver i Classens Vænge (Benzon) o. fl. St omkring Kbhavn (Didr., 12); ***Møen*** ved Stege (H); ***Falst.*** Øverup, Nykjøbing (14); ***Loll.*** Nakskov i Haver og paa Gader (9, 19); ***Bornh.*** Ukrud i Haver i Rønne (8). *

IV. Tetrandria.

16. Littorella. Strandbo.

1241. **L. lacustris** L. (Liden S.) H. 954; Drej. n. 940; Rchb. ic. fl. germ. XVII, 1116; Plantago uniflora F. D. 170.

Bladene meget smalt linieformede, rendede, ved Grunden omskedende, tilligemed de enblomstrede *Blomsterstilke* udgaaende fra Rodstokken; *Støvtraadene* lange, haarfine.

1—2" høi. 6—7. ♃.

Ved Søbredder, især paa sandig Grund: paa ***Bornholm*** og i ***Halvøens*** Hedeegne ikke sjelden, paa Øerne sparsom: ***F.*** Hals ved Hofmansgave (H.); ***Sj.*** Nykjøbing (H.), Rørvig (Schum.), Skarritsø! Tjustrup Sø (Weilb.), Frederikssund (H.), Gurre Sø (11), Donze (H.), Ruderhegn (26), Emdrup, Damhuset (H.); ***Loll.*** Maribo Sø (Koch), Borgø, Heirede Sø (Kherre Wichfeld). Paa ***Falst.*** ikke bemærket.

17. Urtica. Nælde.

1242. **U. urens** L. (Brænde-N.) H. 957; Drej. n. 941; F. D. 739; Rchb. ic. fl. germ. XII, fig. 1320.

Bladene modsatte, ovale eller elliptiske, fliget-saugtakkede; *Blomsterne* enbo, i parviis stillede Nøgler fra Bladhjørnerne; Nøglerne kortere end Bladstilken.

½—1' høi, frisk grøn. 6—9. ☉.

I dyrket Jord, især i Haver, et almindeligt Ukrud.

1243. **U. dioeca** L. (Tvebo-N.) H. 958; Drej. n. 942; F. D. 746; Rchb. l. c. fig. 1324.

Rodstokken krybende; *Bladene* modsatte, æg-hjerteformede, langt tilspidsede, skarpt saugtakkede; *Blomsternøglerne* samlede i grenede Ax, 2—3 fra hvert Bladhjørne, hængende, længere end Bladstilken. *Tvebo.*

1—3' høi. Bladene var. bredere eller smalere, paa unge Skud ofte dybt haandfligede, af mørkere og mere mat grøn Farve end foreg. 7—8. ♃.

Ved Gjærder, i Skove og paa andre udyrkede Steder alm. En Form med de nedre Ax ♀, de mellemste og øvre i Spidsen ♂ og ☿ (*β, polygama!*) har jeg fundet ved Kalkbrænderiet N. for Kbhvn.!

Anm. Begge Arter ere beklædte med Brændebørster, som ved Berøring udgyde en brændende Saft i Huden.

18. Alnus. Æl.

1244. **A. glutinosa** [Gärtn. fruct. 2, t. 90] (Rød Æ.) H. 955; Drej. n. 939; F. D. 2301; Rchb. l. c. XII, fig. 1295; Betula Alnus *α*, glutinosa L.

Bladene rundagtige, ved Grunden kileformede, i Spidsen budte eller udrandede, uregelm. tandet-saugtakkede, rynkede, i Vinklerne mellem Aarerne paa Underfladen dunede, forøvrigt glatte, paa begge Flader grønne, klæbrige; ♀ *Raklerne* ovale.

Høit Træ med rødguult Ved og mørk graabruun, tidligt revnende Bark. $\frac{3}{2}$—4. (fr. 8—9). ♄.

I fugtige Skove og Moser, alm. udbredt.

1245. **A. incana** [DC. Fl. fr. 3, 304] (Graa Æ.) H. 956; Drej. n. 938; F. D. 2302; Rchb. l. c. fig. 1291; Betula Alnus *β*, incana L.

Bladene ægformede, spidse, dobbelt saugtakkede, rynkede, paa Underfladen overalt graaagtigt duunhaarede; ♀ *Raklerne* ovale, længere end hos foreg,, men paa kortere Stilke.

Barken graa, glat, Vedet mere hvidt end hos foreg. 3 (mindst 14 Dage tidligere end hos foreg.). (fr. 8—9). ♄.

Plantes ikke sjeldent; forekommer desuden stundom i Udkanten af Skove og Moser, men sjeldnere end foreg. (f. Ex. mellem Bagsværd og Jonstrup!) og er sandsynligvis ikke vildvoxende i Danmark.

19. Betula. Birk.

1246. **B. verrucosa** [Ehrh. Beitr. 6, 98] (Vorte-B.) F. D. 2549; Fr. S. Veg. Sc. p. 211; B. alba L. (tildeels), Koch Syn. II, 760; B. odorata Rchb. l. c. fig. 1288 (ikke Bechst.)

Bladene æg-triangelformede eller rudeformede, langt tilspidsede, grovt og dobbelt saugtakkede; ♀ *Rakleskjællene* langstilkede, med bredt triangelformet, tiltrykt Midtflig og halvmaaneformet tilbagebøiede Sideflige; *Frugten* med en *Vinge* dobbelt saa bred som det elliptiske *Frø* og naaende op til Spidsen af Griflerne.

Høit Træ. Barken hvid, hos det gamle Træ bruun, revnet, Grenene tynde, ofte hængende (*β*, *pendula*), de unge alm. rue af talrige gjennemsigtige Vorter. 4–5 (fr. 7—8). ♄.

I Skove og Tørvmoser: paa *Bornh.* og i enkelte Egne af *Halvøen* ikke sjelden i Skovene, sparsommere paa *Øerne.*

1247. **B. odorata** [Bechstein Diana I, p. 74 t. 1] (Klæbrig B.) Hentze i Bot. Zeit. 1848, p. 107; B. alba L. (Fr.), F. D. 1467; Rchb. l. c. fig. 1282; B. glutinosa Wallr., Fr. S. Veg. Sc. p. 212, cf. p. 556; H. N. II, 54.

Bladene ægformede, spidse, enkelt eller dobbelt og mere fiint-saugtakkede; ♀ *Rakleskjællene* kortstilkede med en udstaaende Midtflig, Sidefligene afrundede, lige udstaaende; *Frugtens Vinger* bredere end (ikke dobbelt saa brede som) det omvendt-ægformede *Frø* og kun lidet længere end dette.

Høit Træ med hvid Bark, Grenene tykkere end hos foreg. (sjeldnere hængende), Knopperne og de unge Blade klæbrige. 4—5. (fr. 7—8). *Var.*

β, *tiliæfolia* Læstad. (Nya bot. Not. 1856, p. 106 t. 3 f. 9). Bladene store, (omtrent af Størrelse som Bladene af Tilia parvifolia) rundagtig-hjerteformede, næsten til Grunden rundtakket-saugtakkede.

* *pubescens* (B. pubescens Ehrh., H. II, 284?). Lavere, oftest buskagtig, Bladene og de unge Grene duunhaarede; ♀ Raklerne kortstilkede, oprette, Rakleskjællenes Midtflig for-

45*

længet, Sidefligene afrundede, noget bueformigt tilbagebøiede; Frugtens Vinger naae næsten op til Griflernes Spidse.

** *carpathica* (B. carpathica Willd., Hentze l. c. p. 108; B. carpath. γ, hercynica Rchb. l. c. fig. 1286). Bladene elliptisk-rudeformede, indtil nedenfor Midten skarpt og dobbelt saugtakkede; de frugtbærende Rakler kortstilkede, oprette; Rakleskjællene længere stilkede, med skjævt afrundede Sideflige; forøvrigt som Hovedarten.

Hovedarten hyppigt plantet i Skove, sjeldent vildvoxende: *Sj.* Helsingør! Holmegaardsmosen! *β*, Tibirke Mose! — * ikke sjelden i Moser og fugtige Kratskove. ** i Skovene ved Silkeborg!

Anm. Birkearternes rette Begrændsning er endnu langt fra at være klar, og om Synonymien ere de fleste Forff. uenige. Ogsaa om Arternes Begrændsning ere Meningerne yderst forskjellige, idet Nogle adskille mange flere end de her nævnte Former som egne Arter, Andre derimod forene alle disse tilligemed B. verrucosa under det linnéiske Navn *B. alba.* Den udførlige Beskrivelse af B. odorata Bechst., som er meddelt af Hentze (l. c.), passer aldeles paa den Art, som alm. er kaldt B. glutinosa. De under * og ** anførte Former ere meget forskjellige fra Hovedarten, og muligviis virkelige Arter. * *pubescens* nærmer sig i Henseende til Frugterne B. verrucosa; den maa ikke forvexles med de unge eller buskagtige Expl. af B. odorata, som have en stærk Haarbeklædning. Behaaringen kan overhovedet neppe benyttes til Adskillelse mellem Arterne, da ogsaa B. verrucosa forekommer haaret i ung Tilstand.

Morus. Morbærtræ.

† *M. alba* L. (Hvidt M.) Rchb. ic. fl. germ. XII, fig. 657.

Bladene ægformede, grovt saugtakkede eller lappede; ♀ *Axene* af Længde med eller kortere end Blomsterstilkene; *Blomsterdækkets Blade* i Randen glatte; den *bæragtige Frugtstand* ved Modenheden hvid eller blegrød, af vandagtig Smag. 5—6. ♄.

Oprindelig hjemmehørende i Orienten, dyrkes i de senere Aar hist og her som Næringsplante for Silkeorme.

† *M. nigra* L. (Sort M.) Rchb. l. c. fig. 658.

Bladene hjerteformede, mindre dybt saugtakkede, men mørkere og mere rue end hos foreg.; ♀ *Axene* meget længere end Blomsterstilkene eller næsten siddende; *Blomsterdækkets*

Blade randhaarede; Frugtstanden ved Modenheden sortrød, velsmagende.

Høiere og med større Frugter end foreg., frembringer her i Landet kun sjeldent ♂ Ax. 6. (Fr. 8—9). ♄.

Dens Hjem er Orienten, den plantes hyppig i Haver paa Grund af dens spiselige Frugter.

V. Pentandria.

20. Atriplex. Mælde.*)

a. *Dichospermum* Dumort. Fleerbo: ♀: Blomsterdækket tobladet, Frugten lodret; ☿: Blomsterdækket 3—5-deelt, Frugten vandret.

† *A. hortensis* L. (Have-M.) H. II, 151; Westerlund Sv. Atripl. p. 29; Schk. Handb. t. 349.

---

*) Begrændsningen af Arterne i denne Slægt er forbunden med ikke faa Vanskeligheder, deels fordi de kun med nogenlunde Sikkerhed kunne bestemmes naar Frugterne og Blomsterdækket ere fuldvoxne (hvilket hos os sædvanligt indtræffer fra Slutningen af August til September), deels fordi Organerne ere saa foranderlige og Formerne som Følge deraf saa mangfoldige, at det vilde være let at opstille ligesaa mange Arter som man har Exemplarer i sit Herbarium. De vigtigste Kjendetegn hentes fra ♀ Blomsterdækket, Frugten og Frøet samt Bladenes Form og Indskjæring, men da selv intet af disse Organer er aldeles constant indenfor hver enkelt Art, er en fyldestgjørende Beskrivelse af de typiske Arter og deres meest eiendommelige Udviklingsformer saare vanskelig. At andre Botanikere, som have beskjæftiget sig med denne Slægt, have følt lignende Vanskeligheder, derom vidne de hyppige Uovereensstemmelser eller endog Modsigelser i Beskrivelsen af de med samme Navn betegnede Arter eller Afarter hos forskjellige Forfattere. Jeg er tilbøielig til at troe, at flere af de afvigende Former ere frembragte ved Krydsning mellem de forskjellige Arter, som ofte voxe i Mængde samlede i store Strækninger langs vore Kyster, men da jeg ikke er saa heldig at have havt Leilighed til at anstille Forsøg, hvormed jeg kunde bestyrke eller be-

Stængelen opret; *Bladene* muurskeeformede eller hjerteformede, tandede, de øvre aflang-spydformede; de frugtbærende *Blomsterdække*r rundagtig-ægformede, heelrandede, nætformigt aarede.

Hele Planten lysgrøn, undertiden findes en Var. med blodrøde Blade. 7—8. ⊙.

Dyrkes i Haver og forekommer undertiden forvildet, f. Ex. ***Sj.*** Helsingør (Heiberg)! ***F.*** Østerøen o. fl. St. ved Nyborg (Lund).

† *A. nitens* [Rebent. Fl. Neomarch. p. 126]. Westerlund l. c. p. 29; Schkuhr Handb. t. 348.

Bladene triangel-spydformede, dybt tandede eller forneden bugtet-lappede, paa Overfladen mørkgrønne, paa Underfladen sølvglindsende af tiltrykte Skjæl; de frugtbærende *Blomsterdækker* ægformede, kort tilspidsede; forøvrigt som foreg.

7—8. ⊙.

Vild i det sydøstlige Europa, funden forvildet i ***Loll.*** ved Maribo og Taars Færgegaard (19)!

b. Enbo. ♀ Blomsterdækket mere eller mindre dybt tokløvet; Frugten lodret.

aa. Obionopsis Lge. Støvknapperne gule. ♀ Blomsterdækket ved Frugtmodningen fra Grunden til Midten bruskagtigt, omtrent til Midten todeelt.

1248. **A. arenaria** [Woods, Bab. Man. ed. 3, p. 271] (Sølvbladet M.) A. laciniata H. 288; Engl. Bot. t. 165; F. D. 1284; A. crassifolia Gren. & Godr. fl. Fr. III, 10; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1199 (undt. synon.); A. rosea Moq. i DC. prodr. XIII, 2, p. 92 (tildeels), Rafn 2, 236? A. rosea—arenaria Westerlund l. c. p. 82.

---

vise denne Formodning, henleder jeg de danske Botanikeres Opmærksomhed paa dette Punkt, som ikke vil være uden Betydning med Hensyn til Arternes Bestemmelse. Ved Bearbeidelsen af Atriplex-Slægten i nærv. Udgave har jeg benyttet *C. A. Westerlund*, Bidrag till kännedomen af Sveriges Atriplices, Lund 1861, et Arbeide, der indeholder flere værdifulde Iagttagelser.

Stænglerne udbredte eller opstigende, kantede, uden affarvede Striber*), med udspilede Grene; *Bladene* æg-murskeeformede, budt- og rundbugtet-tandede, stundom næsten trelappede, de nedre modsatte, budte, de øvre spredte, lancetspydformede, ♂ Blomsterne tæt samlede i Ax foroven, ♀ Blomsterne adskilte, knippestillede eller enlige i Bladbjørnerne; ♀ *Blomsterdækket* rudeformet-spydformet, tandet, paa Ryggen vortet; »*Frøene* ujævne, glandsløse«.

Bladene kjødfulde, (tilligemed Stængelen) graaagtige, især paa Underfladen, af en tæt Beklædning med hvidgraae Skjæl. 8—9. ⊙.

β, parvifolia (A. rosea *δ*, parvifolia Moq. l. c.). Spæd og udstrakt, med meget smaae, rundagtige, svagt rundbugtede eller heelrandede og mindre kjødfulde Blade.

Ved Strandbredder, sjelden: *J.* Røddal ved Limfjorden (Beck). Blaavands-Huk (28)! Sønderhoe paa Fanø (14)! ***Føhr*** (M. Vahl, Nolt, Schiøtz!); ***Falst.*** ved Gjedserodde (H.); ***Sj.*** Frederikssund (Rafn)? *β*, Diger ved Husum! ☜

Anm. Den her beskrevne og i Fl. dan. 1284 afbildede Plante, som synes at være almindelig udbredt langs det vestlige Europas Kyster, har været henført til forskjellige Arter, uden at det, saavidt jeg skjønner, endnu er godtgjort, om den henhører til nogen af disse, eller om den ikke rettere maa ansees for en særskilt Art, hvilket jeg anseer for rimeligt. I saa Fald bør den formeentlig beholde det af de nyere engelske Botanikere brugte Navn *A. arenaria.* Jeg har tidligere med Grenier & Godron o. Fl. henført den til *A. crassifolia* Mey., men denne altaiske Plante afviger, ifølge Ledebours Afbildning og Expl. i Hornemanns Herbarium, navnlig ved de mindre og axformigt sammentrængte ♀ Blomster; altfor meget fra vor Art til at kunne forenes med denne. Den ved Hallands og Bohusläns Kyster voxende *A. crassifolia* Fr. er forskjellig saavel fra Meyers og Ledebours Plante som fra den her omhandlede; Expl. fra Dr. Lindeberg tilhøre følgende Afdeling og stemme aldeles overeens med authentiske Expl. af *A. Babingtonii* fra England, meddeelte af Babington. Af de ældre engelske Botanikere, af Hornem. o. Fl. er vor Plante benævnt *A. laciniata* L. Sp., (ikke Fl. suec.), men dette (sandsynligviis collective) Navn anvendes nu almindeligt paa en syd- og østeuropæisk Plante, som er forskjellig ved mere opret Stængel, længere, smalere og mere spidst fligede Blade, mindre og paa Ryggen sjeldent vortede Blomsterdække, som ere mere tæt samlede i mellembrudte Ax uden mellemliggende Blade (cf. H. N. XIV, 59). Nærmest forekommer den mig at være beslægtet med *A. rosea* L., hvortil Fl. dan. 1284 ogsaa citeres af Moquin (l. c.), og muligviis er den (saaledes som Westerlund l. c. antager), en Strandform af denne meget polymorphe Plante, skjøndt

*) Hos alle (?) Arter af Afdelingen *bb* er Stængelen forsynet med stærke affarvede Længdestriber.

den ikke stemmer nøie overeens med nogen af de hos Moq. anførte Varieteter og skjøndt de Expl. af den typiske *A. rosea* som jeg har sammenlignet, deels fra Sverige, deels fra det sydlige Europa, ere betydeligt forskjellige, f. Ex. ved en mindre skjældækt Stængel og Blade, mindre Blomsterdækker, glindsende Frøe o. s. v. Den ægte A. rosea findes neppe i Danmark, thi de af Rafn anførte Voxesteder ere tvivlsomme.

bb. Teutliopsis Dumort. Støvknapperne før Bestøvningen oftest røde. ♀ Blomsterdækket bladagtigt, til nedenfor Midten eller næsten til Grunden todeelt.

1249. **A. Babingtonii** [Woods i Bab. Man. ed. 3, p. 270] (Tykbladet M.) Lindeberg nov. fl. Suec. p. 22, t. 2; Westerlund l. c. p. 39; A. rosea Bab. Monogr. Atripl. p. 13, E. B. Suppl. t. 2880 (ikke L.); A. crassifolia Fr. mant. 3, 163; S. Veg. Scand. p. 201 (ikke C. A. Mey. eller Godr.); H. N. XIV, 60.

Stængelen udstrakt eller opstigende, bugtet, med udspilede *Grene,* i yngre Tilstand beklædte med hvidgraae Skjæl; *Bladene* æg-triangelformede, bugtet-tandede med 1—2 større Lapper ved Grunden (og derved ofte spydformede); ♀ *Blomsterdækket* tykt og kjødfuldt, til lidet nedenfor Midten todeelt, dets *Flige* rudeformet-ægformede med en kort Spids, svagt tandede og paa Ryggen vortede; *Frøene* ujævne, glandsløse.

8—9. ⊙. Danner i flere Henseender et Overgangsled mellem foreg. Afdeling og de følgende Arter, i Habitus især lig A. hastata *β,* salina. Bladene oftest afvexlende, tykke og kjødfulde, alm. beklædte med Skjæl eller Meel, *var.*

β, virescens Lge. Større og kraftigere, med næsten grønne Blade og mere tandet Blomsterdække.

Ved Strandbredder: *Sj.* Hellebæk! Flaskekroen! Østkysten af Amager (Lindeberg)! *J.* Toftlands Klint paa Føhr? (20). *β,* Strandbredder paa Avernakø (12)! Dragør paa Amager! Hornbæk! Sandsynligviis vil den ved nærmere at efterspores findes paa flere Steder.

1250. **A. hastata** L. [Fr. Mant. 3, 162] (Spydbladet M.) Rafn. II, 238; H. 288 (undt. var. 3); F. D. 1286; A. latifolia Wahlenb., Drej. n. 302.

Stængelen opret eller nedliggende; *de nedre Grene* ud-

spilede; *Bladene* spydformede, med vandret udstaaende Lapper, tandede, de *øvre* lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* samlede til forneden mellembrudte Ax; ♀ *Blomsterdækket* næsten til Grunden todeelt, dets *Afsnit* triangel-murskeeformede, heelrandede eller svagt tandede ved Grunden; *Frøene* glindsende.

Var. grøn eller graaagtig. 7—9. ⊙. De mærkeligste Former af denne meget foranderlige Art ere:

α, *deltoides* Moq. l. c. p. 94 (A. deltoidea Bab. l. c., E. B. Suppl. t. 2860). Bladene ofte modsatte, triangelformede med nedadvendte Lapper ved Grunden, bugtet-tandede eller næsten heelrandede; Blomsterdækket større end Frugterne, dets Afsnit æg-triangelformede, flade, paa Ryggen vortede.

β, *salina* (Wallr. s. A. patula; A. oppositifolia DC., Koch i Sturm D. Fl. h. 79; A. hastata 2, macrotheca Rafn l. c.?). Bladene modsatte, kjødfulde, heelrandede eller faatandede, Planten beklædt med Skjæl og derved graaagtig.

γ, *prostrata* (A. prostrata Bouch., H. II, 151, A. hast. *γ*, triangularis Moq. l. c.). Stænglerne tyndere, ofte nedliggende; Bladene triangel-spydformede, heelrandede eller faatandede; Blomsternøglerne adskilte, Blomsterdækket meget større end Frugterne, dets Afsnit æg-rudeformede, tilspidsede, convexe, uden Vorter paa Ryggen.

δ, *platysepala* Guss. (Westerlund l. c. p. 45). Stængelen opret, meget grenet, Blomsternøglerne faablomstrede og langt adskilte, Blomsterdækket meget fladt, dets Afsnit triangel-spydformede, forøvrigt som foreg.

ε, *microcarpa* Koch (A. microsperma W. Kit., Drej. n. 301; A. hastata microtheca Rafn II, 239; H. 289; A. ruderalis Wallr., Koch i Sturm D. Fl. h. 79). Bladene tandede eller næsten heelrandede, ofte modsatte; Blomsternøglerne danne tætte Ax; ♀ Blomsterdækket lidet større end Frugterne, dets Afsnit æg-lancetformede, convexe, heelrandede eller tandede, med Vorter paa Ryggen; Frugterne meget smaae.

Ved Strandbredder (især *β*) og paa dyrkede, gjødede Steder omkring Byer alm. Formen *δ*, er funden paa Strandbredden ved Krudttaarnene paa Amager (Lindeberg)! Kastrup!

1251. **A. calotheca** [Fr. Mant. 3, 164] (Skjønbægret M.) H. N. VIII, 45; A. hastata 3, calotheca Rafn II, p. 240; H. 289; F. D. 1638; A. laciniata L. fl. Suec. (tildeels, ikke L. Sp.); A. hastata Sm., Drej. n. 304; Rchb. ic. crit. I, fig. 33.

Stængelen opret eller opstigende; *de nedre Grene* udspilede; *de nedre Blade* spydformede, dybt bugtet-tandede, med opadvendte Tænder ved Grunden, *de øvre* lancet-spydformede; *Blomsternøglerne* danne mellembrudte Ax; *Blomsterdækket* næsten til Grunden todeelt, dets *Afsnit* triangelformede, tilspidsede, dybt fligede med sylspidsede Flige, paa Ryggen ophøiet-nervede (ikke vortede); *Frøene* glandsløse.

Alm. større og kraftigere af Væxt end de følg. Var. graaagtig eller beklædt med hvidgraa Skjæl. Frøene alm. større end hos foreg., mindre end hos følg., og, især hos Formen α, smaae i Forhold til Blomsterdækket. 8—9. ⨀. Følgende Former kunne adskilles:

α, *macrosepala!* (β, macrotheca Moq. l. c., ikke Rafn). Bladene store, grønne, ofte dybt fligede, endog halvfinnede; Blomsterdækkets Afsnit større.

β, *microsepala!* (γ, microtheca Moq. l. c., ikke Rafn). Bladene tilligemed den øvrige Plante alm. melede, Blomsterdækket mindre.

γ, *parvifolia!* Stærkt melet, Bladene smaae og smale, mindre dybt fligede. (Har Udseende af en Bastardform mellem A. calotheca og A. prostrata).

Ved Strandbredder: alm. i de fleste Egne i Danmark. β, er den hyppigste Form; γ, har jeg fundet ved Kalkbrænderiet og Flaskekroen; α, paa oversvømmet Marskbund længere fra Havet. [*

* 1252. **A. longipes** [Drej. Fl. exc. n. 303] (Stilkblomstret M.) A. stipitata var. longipes Westerlund l. c. p. 54.

Stængelen opret, med opstigende *Grene; de nedre Blade* forlænget-spydformede med opadvendte Lapper, næsten heelrandede, *de øvre* æg-lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* i mellembrudte Ax; *Blomsterdækket* ofte langstilket, med ægformet-spydformede, heelrandede eller fligede, paa

Ryggen ophøiet-nervede (ikke vortede) *Afsnit; Frøene* store, glindsende.

7—9. ⊙.

β, muricata (A. patula *γ*, muricata Ledeb., A. stipitata *α*, genuina Westerlund l. c. p. 53. Bladene tykkere, i Randen uregelm. tandede, Blomsterdækkets Afsnit store, triangel-spydformede, med ofte lange Flige ved Grunden.

Paa Marker (Drej.) og ved Strandbredder (!) i Selskab med de andre Arter ikke sjelden omkring Kjøbenhavn, f. Ex. ved Flaskekroen, ved Kalkbrænderiet! paa Amager! *J.* Sebbersund ved Limfjorden (8)! *β*, paa Vesterfælled! ⊞

Anm. De af mig samlede Expl. stemme aldeles overeens med Beskrivelsen hos Drej., som dog selv yttrer Tvivl om denne Arts Bestandighed. Jeg er imidlertid tilbøielig til at ansee den for en vel adskilt Art, nærmest beslægtet med foreg. og følgende, men ved flere Kjendetegn saa forskjellig fra begge, at jeg ikke kan forene den med nogen af disse. Fra hiin adskilles den ved smalere, næsten heelrandede Blade og større, glindsende Frøe, fra denne ved større, ofte dybt fliget Blomsterdække og større Frøe, fra begge ved de langstilkede Blomster. Fries henfører den til A. deltoidea Bab. l. c., som efter Beskrivelsen og de i E. Bot. afbildede Exemplarer er meget forskjellig fra vor Art, og nærmest beslægtet med A. hastata. Jeg seer ikke nogen Grund til at ombytte det Drejerske Artsnavn med det nyere *A. stipitata* Westerlund, som har omtrent samme Betydning. Den af mig under *β*, anførte Form (som Westerlund anseer for Hovedformen, og som synes hyppigere i Sverige), er hos os, saavidt jeg har bemærket, sjeldnere end den ægte A. longipes Drej., og jeg er tilbøielig til at ansee den for en Bastardform mellem denne og A. calotheca.

1253. **A. patula** L. (Svine-M.) Rafn II, 241; H. 290; Drej. n. 306; F. D. 1285; H. N. VIII, 53 (ikke Bab.).

Stængelen opret eller opstigende; *de nedre Grene* udspilede; *Bladene* spydformet-lancetformede, *de øvre* linie-lancetformede, heelrandede; *Blomsternøglerne* tæt samlede i stivt oprette, kortgrenede Ax; ♀ *Blomsterdækket* næsten til Grunden todeelt, dets *Afsnit* spydformet-rudeformede, paa Ryggen ofte vortede; *Frøene* glindsende.

Bladene eensfarvet grønne. 7—9. ⊙. Blandt de talrige under denne Art henhørende Former nævnes følgende:

α, genuina (Westerlund l. c. p. 56). Bladene triangelformede eller æg-lancetformede med spydformet Basis og ud-

staaende eller opadrettede Lapper ved Grunden, forøvrigt alm. heelrandede.

β, erecta (A. erecta Huds., H. II, 152; Sturm D. Fl. h. 79). Stængelen opret, med opstigende Grene; Bladene alm. tandede, æg-lancetformede med lange opadrettede Lapper ved Grunden; Blomsterdækket lidet større end Frugten, paa Ryggen vortet, hvidmelet.

γ, oblongifolia (Waldst. & Kit. pl. rar. Hung. 3, t. 221; Westerlund l. c. p. 56; A. angustifolia F. D. 2226). Stængelen opret, Bladene æg-lancetformede, de nedre spydformede, med opadrettede Lapper ved Grunden, de øvre linie-lancetformede, heelrandede; Blomsterstanden i Spidsen nikkende, med adskilte Nøgler, Blomsterdækkets Afsnit rudeformede, heelrandede, paa Ryggen svagt vortede.

δ, angustifolia (A. angustifolia Sm., Drej. n. 299; H. II, 150). Stængelen ofte nedliggende, Bladene heelrandede, de nedre lancetformede, de øvre linieformede.

Alm. paa dyrkede Steder omkring Byer, mellem Sæden (især δ), sjeldnere ved Strandbredder. β, sjeldnere end de øvrigere Former: Ordrup, Kjøbenhavn! *F.* Nyborg (Lund).

cc. Exomideæ Westerlund l. c. p. 59. Støvknapperne gule. Blomsternøglerne adskilte, tætblomstrede, indsænkte i en tæt Meel (som næsten har Lighed med Filt), Bladene linieformede (ikke spydformede).

1254. **A. littoralis** L. (Strand-M.) Rafn II, 241; H. 291; Drej. n. 298; F. D. 1287; H. N. V, 58.

Stængelen opret, med oprette eller tilsidst udspærrede *Grene; Bladene* linieformede eller smalt lancetformede, heelrandede eller svagt tandede (uden større Lapper ved Grunden); *Blomsternøglerne* danne mellembrudte Ax; ♀ *Blomsterdækkets Afsnit* triangelrudeformede, tilspidsede, i Randen tandede og paa Ryggen vortede; *Frøene* glindsende.

Planten alm. hvidmelet. Blomsterdækkets Form meget forskjellig, oftest ere Afsnittene meget langt tilspidsede, med tilbagebøiet Spidse. 7—9. ⊙.

* *serrata* Moq. l. c. (A. serrata Hnds., A. marina Rafn 243; Bab. man. ed. 2, p. 258; Koch i Sturm l. c. h. 80; H. N. V, 59). Bladene bredere, tandede; Blomsterdækkets Afsnit triangel-hjerteformede, næsten budte.

Ved Strandbredder, meget alm. * sjeldnere end Hovedarten.

21. Halymus. Kilebæger.

1255. **H. pedunculatus** [Wallr. Sched. crit. p. 117] (Stilket K.) Drej. n. 305; H. N. I, 57; Atriplex L., Rafn 2, p. 244; H. 291; F. D. 304 (ikke god).

Stængelen urteagtig; *Bladene* omvendt-ægformede, budte, heelrandede, spredte eller de nedre modsatte; ♀ *Blomsterdækket* ved Modenheden omvendt-hjerteformet med en Tand i Indskjæringen, paa tilsidst forlængede, udspærrede *Blomsterstilke.*

Hele Planten blaagraa af en tæt Beklædning med Skjæl, ½—1' høi. 7—9. ⊙.

Ved Strandbredder paa Leer- eller Marskbund; funden i alle Provindserne (undt. Bornh.), men ikke alm. ✱

1256. **H. portulacoides** [Wallr. l. c.] (Stilkløs K.) Atriplex L., H. II, 150; F. D. 1889; H. N. XIV, 61; Obione portulacoides Moq.

Stængelen buskagtig, opstigende; *Bladene* modsatte, omvendt-ægformet-lancetformede, heelrandede; *de frugtbærende Blomsterdækker* ustilkede, trelappede, paa Ryggen vortede.

Hele Planten, ligesom foreg., beklædt med hvidgraae Skjæl. 7—8. ♄.

Ved Strandbredder, sjelden og hidtil kun funden paa *Slesvigs* Vestkyst, hvor den efter Nolte er hyppig udenfor Marskdigerne (f. Ex. Husum) og paa Halligerne (f. Ex. Beenshallig), Gating paa *Føhr* (20)! Amrom (Jessen). ✱

VI. Hex-Polyandria.

22. Sagittaria. Piilblad.

1257. **S. sagittæfolia** L. (Spids P.) H. 962; Drej. n. 943; F. D. 172; Rchb. ic. fl. g. VII, 94.

Bladene langstilkede, spidse, piilformede med forlænget-triangelformede, spidse Grundflige; *Skaftet* bladløst, med krandsstillede *Blomster* foroven, dannende en fjernblomstret Klase.

2—3' høi. Rodstokken skyder fra de nedre Bladhjørner Udløbere, hvis knolleformigt opsvulmede Spidse løsrives fra Moderplanten og i det følgende Aar danner en ny Plante. De tidligst udviklede og under Vandet nedsænkte Blade ere baandformede. Kronbladene hvide med rød Negl. 7. ♃.

I Aaer og Søer, hyppigst i de store Aaer paa ***Halvøens*** Vestkyst, sparsommere paa ***Øerne***. (Paa Loll., Falst. og Bornh. ikke bemærket).

23. Myriophyllum. Tusindblad.

1258. **M. spicatum** L. (Axblomstret T.) H. 961; Drej. n. 945; F. D. 681.

Bladene krandsstillede, børsteformigt kamdeelte med alm. modsatte *Flige; Blomsterne* i Krandse, danne et mellembrudt, før Udspringningen opret Ax; *de nedre Dækblade* indskaarne, af Længde med eller lidet længere end Blomsterkrandsene, *de øvre* kortere, heelrandede.

Stængelen, som hos de følg., flydende. Støvknapperne før Bestøvningen røde. 7—8. ♃.

I Færsk- og Brakvand, alm., og kun i enkelte Egne ikke tilstede, f. Ex. Sydvest-Sjæll. (17).

1259. **M. alterniflorum** [DC. Fl. fr. V, 529] (Haarfliget T.) Drej. n. 944; F. D. 2061; H. N. IV, 82.

Bladene krandsstillede, haarformigt kamdeelte, med alm. afvexlende *Flige; Dækbladene* som hos foreg.; *Blomsterne* i et mellembrudt, før Udspringningen nikkende Ax, dannet foroven af afvexlende ♂ Blomster, forneden af 2—3 halvt krandsstillede ♀ Blomster.

Finere og spædere end foreg. og følg. 7—8. ♃.

I Søer, Bække og Tørvgrave, sjeldnere end de andre Arter: *J.* Vadum i Vendsyssel! alm. i Varde-Egnen (30), Fiilsø! i Kongeaaen og Tørvgrave i Nærheden af samme mellem Skodborg og Kolding (28), *Sl.* Husum Mølledam (F. Müll.); *Sj.* Gurre Sø (11); ***Bornh.*** en Sø i Almindingen!

1260. **M. verticillatum** L. (Krands-T.) H. 962; Drej. n. 946; F. D. 1046 (β).

Bladene krandsstillede, børsteformigt kamdeelte, med alm. modsatte *Flige;* alle *Dækbladene* kamdeelte, længere end de regelmæssige, i Spidsen tæt samlede Blomsterkrandse, som danne et opret, forneden mellembrudt Ax.

Alm. mere frisk grøn end de foreg. Støvknapperne gule. 6—8. ♃. Var.

α, *pinnatifidum* Wallr. (M. verticillatum DC.) Dækbladene mange Gange længere end Blomsterkrandsene.

β, *pectinatum* Wallr. (M. pectinatum DC.) Dækbladene lidet længere end Blomsterkrandsene, hvorved disse danne et Ax.

I Søer, Damme og Grøfter alm.

24. Ceratophyllum. Hornblad.

1261. **C. oxyacanthum** [Chamisso i Linnæa 1829, p. 504] (Tornet H.) Drej. n. 948; C. demersum L., H. 961; F. D. 2000; H. N. IX, 63.

Bladene haandsnitdeelte, dobbelt gaffeldeelte, med omtrent 4 bruskagtigt tandede *Flige; Frugten* med 2 tilbagebøiede Torne ved Grunden og en vedblivende *Griffel* af Frugtens Længde (eller længere) i Form af et Horn i Spidsen.

7—9. ♃. Var. med Tornene ved Grunden indskrænkede til korte Vorter (*C. apiculatum* Cham.).

I Søer og Damme, alm. i Danmark.

1262. **C. muticum** [Cham. l. c.] (Tornløs H.) Drej. n. 947; C. submersum L., H. 961; Nolt. nov. p. 75; F. D. 510 (ikke god); H. N. IX, 64.

Bladene krandsstillede, tredobbelt gaffeldeelte, med 5—8 finere og svagere tandede *Flige; Frugten* ved Grunden vortet, uden Torne, med et Horn (af den vedblivende Griffel) i Spidsen, som er meget kortere end selve Frugten.

Bladfligene finere og mere oprette end hos foreg. 6—7. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., men meget sjeldnere: *Sj.* Roes-

kilde (Nolt.), mellem Hvedstrup og Heringeløse (15)! Bøgelund og Bisserup ved Skjelskør (Nielsen, 14)! *Falst.* Stubbekjøbing (19); *Loll.* Nakskov, Slotø (19); *Sl.* Husum (F. Müll.), Frederiksstad (F. D.).

25. Poterium. Bibernelle.

1263. **P. dictyocarpum** [Spach, Ann. Sc. nat. 1846, p. 34] (Blodstillende B.) Gren. & Godr. fl. Fr. I, 562; P. Sanguisorba L. (part.), H. 963; F. D. 1939; H. N. VII, 52.

Stængelen kantet; *Bladene* uligefinnede med modsatte, ægformet-ovale, dybt saugtakkede *Smaablade; Blomsterhovedet* ovalt eller kugleformet; *Skalfrugten* beenhaard, nætformigt rynket, aflang med 4 budte, svagt vingede Kanter.

1—2' høi. Stænglerne var. oprette, opstigende eller nedliggende, dens nedre Deel og Bladene glatte eller duunhaarede. 6—7. ♃.

Paa Kalkgrund, sjelden: *J.* Aagaards Kalkbakker (16), Aalborg (Brix), Dybdal! N. Sundby (12), Dal Hede (Branth), Viborg (H.). Tøihuushaven ved Randers (7); *Bornh.* ved Læsaaen og mellem Vældensby og Arnager (19), Pythuset (14), Havskrænter mellem Baunodde og Horsemyreodde (Hjorth). Forvildet forekommer den ved Qvintus udenfor Kjøbenhavn (Hauberg)! *

26. Carpinus. Avnbøg.

1264. **C. Betulus** L. (Almindelig A.) H. 969; Drej. n. 951; F. D. 1345; Rchb. ic. fl. germ. XII, fig. 1296.

Bladene elliptisk-ægformede, tilspidsede, rynket-fjernervede, skarpt og dobbelt saugtakkede; *Hylsterets Midtflig* forlænget, saugtakket eller heelrandet, *Sideflígene* spidse; *Nødden* ægformet, stribet; *Støvknapperne* i Spidsen skjæghaarede.

Høit Træ med lys askegraa Bark. 5 (blomstrer samtidigt med Løvspringet. Frugterne modnes 7—8). ♄.

I Skove: paa *Halvøen* og i *Nordsjælland* sparsom, i *Fyen, Sydsjælland* og paa de sydlige *Øer* temmelig hyppig, især i Mængde paa *Bornholm*, hvor den træder istedetfor Bøgen. *

27. Corylus. Hassel.

1265. **C. Avellana** L. (Almindelig H.) H. 970; Drej. n. 952; F. D. 1468; Rchb. l. c. fig. 1300.

Bladene æg-hjerteformede eller rundagtige, tilspidsede,

dobbelt tandede; *Griflerne* purpurrøde; *Hasen* klokkeformig-aaben, i Spidsen uregelmæssigt fliget.

Buskagtig, sjeldnere middelstort Træ, Bladstilkene og de unge Grene alm. kirtelhaarede. Nøddens Form meget forskjellig. 3—4. (blomstrer før Løvspringet. Frugterne modnes 8—9). ♄.

I Kratskove alm.; forekommer desuden overalt plantet ved levende Hegn og i Haver formedelst dens spiselige Frugter.

† *C. tubulosa* Willd. (Lamberts-N.) Rchb. l. c. fig. 1301. Hasen bladagtigt forlænget ud over den ægformede, fladtrykt-tilspidsede Nød.

Dyrkes i Haver.

28. Fagus. Bøg.

1266. **F. silvatica** L. (Almindelig B.) H. 965; Drej. n. 953; F. D. 1283; Rchb. l. c. fig. 1304; H. N. I, 59.

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, utydeligt bølget-tandede, i Randen og paa Nerverne silkehaarede; *Axelbladene* lancetformede, bruun-hindeagtige, hurtigt affaldende; *Skaalen* beklædt med Blødpigge.

Frøbladene nyreformede, kjødfulde, paa Underfladen hvide. 5. (fr. 8—9). ♄.

Det almindeligste Træ i de danske Skove, mangler paa ***Bornh.*** (plantet paa nogle faa Steder) og i ***Halvøens*** Hedeegne. (Kun i Vendsyssel har jeg fundet Bøgen paa Hedebakker, hvor den, blandet med Bævreasp, danner lavt Krat).

† *Castanea. Kastanietræ.*

† *C. vulgaris* [Lam. Dict. I, p. 708] (Ægte K.) C. vesca Gärtn., Rchb. l. c. fig. 1305; Fagus Castanea L.

Bladene lancetformede, tilspidsede, skarpt saugtakkede, med stærkt fremstaaende Nerver; *Knopskjællene* glatte, *Skaalens Pigge* lange og stikkende, *Nødden* bruun glindsende, ved Grunden blegere og glandsløs.

Høit Træ med glatte og glindsende, affaldende Blade. 6 (fr. 9—10). ♄.

Indført fra Sydeuropa, dyrkes hist og her i Haver og taaler godt vort Clima, men Frugterne modnes sjeldent her.

29. Quercus. Eg.

1267. **Q. pedunculata** [Ehrb. Arb. n. 77] (Stilk-E.) H. 963; Drej. n. 954; Rchb. l. c. fig. 1313; Q. foemina F. D. 1180; Q. Robur *α*, L.

Bladene meget kortstilkede eller næsten siddende, fjerlappede med hjerteformet Basis; K*nopskjællene* regelm. taglagte i 5 Rader. ♀ *Blomsterstilkene* ved Modenheden mange Gange længere end Bladstilkene.

Høit Træ med glatte, om Vinteren alm. affaldende Blade. 5 (fr. 8—9). ♄.

Almindelig i de danske Skove. De i Jyllands Hedeegne saa hyppige lave Egekrat (Pur) bestaae i Regelen af denne Art.

1268. **Q. sessiliflora** [Sm. Fl. brit. 3, 1026] (Vinter-E.) H. 965; F. D. 2667; Q. Robur *β*, L., Rchb. l. c. fig. 1309.

Bladene stilkede med afrundet eller tilspidset Basis, de *frugtbærende Blomsterstilke* af Længde med eller kortere end Bladstilkene (stundom 0); *Frugterne* kortere, tykkere og mere afrundede; forøvrigt som foreg.

Bladene blive henvisnede siddende paa Træet om Vinteren. 5. (fr. 8—9). ♄.

I Skove og Krat, sjeldnere end foreg. og kun i enkelte Egne: *J.* Buderupholm (H.), Hald (Strandgaard), Silkeborg! i Skovene paa og omkring Himmelbjerget hyppig og den eneste Art, Rørbæk ved Veile (12); *Sj.* Dyrehaven mellem Klampenborg og Eremitagen (1 Træ, formodenlig plantet); Glænø (Nielsen, 14)! ***Falst.*** (H.); ***Bornh.*** den hyppigste Egeart i Almindingen! I vore Tørvmosers ældre Lag har Prof. Steenstrup (Vid. Selsk. Skr. 9, p. 53) kun fundet Levninger af denne Art.

Juglans. Valnødtræ.

† *J. règia* L. Schk. Handb. tab. 302. *Bladene* vellugtende, uligefinnede; *Smaabladene* 3—4 Par, ovale, næsten heelrandede; *Steenfrugten* oval-kugleformet; *Stenen* toklappet.

5 (fr. 10). ♄.

Dyrkes alm. i Haver og omkring beboede Steder paa Grund af de spiselige Frugter. *

VII. Monadelphia.

30. Xanthium. Braadfrø.

X 1269. **X. strumarium** L. (Skræppeagtig B.) H. 959; Drej. n. 955; F. D. 970; Rchb. ic. fl. germ. XIX, fig. 1576.

Bladene trenervede, hjerteformede eller nyre-hjerteformede, grovt og uregelm. tandet-lappede (alm. trelappede); flere halvkugleformede ♂ *Blomsterhoveder* i Spidsen af Stængelen; ♀ *Blomsterne* samlede til siddende eller kortstilkede Nøgler i Bladhjørnerne; *Frugterne* duunhaarede og beklædte med stive, i Spidsen hagekrummede Torne.

Blomsterne grønne. 7—9. ⊙.

I Nærheden af Byer og beboede Steder; tidligere funden sporadisk i Danmark, f. Ex. *Sj.* Græse (Kyll.), Amagerport og Salpeterværket udenfor Østerport ved Kbhavn, Kjøge (H.); *Moen* ved Stege; *Falst.* ved Nykjøbing (H.). I de senere Aar er den hverken funden paa de anførte Steder eller andensteds, og er maaskee nu aldeles forsvunden af Floraen.

VIII. Polyadelphia.

31. Bryonia. Galdebær.

1270. **B. alba** L. (Enbo-G.) H. 974; Drej. n. 956; F. D. 813; Rchb. ic. fl. germ. XIX, fig. 1620.

Stængelen klattrende ved Hjælp af *Slyngtraade; Bladene* rue, hjerteformede, haandlappede, med 5 grovt tandede *Lapper; Bægeret af* ♀ *Blomsten* af Længde med Kronen; *Arret* glat.

Blomsterne guulgrønne, Bær sorte. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, især omkring Byer, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke alm. Ved Tønder forekommer en Var. med mørkgrønne Bær (Branth).

1271. **B. dioeca** [Jacq. Fl. austr. 2, t. 199] (Tvebo-G.) H. 975; F. D. 1830.

Stængelen som foregaaende; *Bladene* rue, hjerteformede,

haandfligede med omtrent 5, heelrandede eller faatandede *Flige;* tvebo; ♀ *Bægeret* af Kronens halve Længde; *Arret* haaret.

Bladfligene alm. smalere end hos foreg., Blomsterne skidengule, Bær høirøde. 6—8. ♃.

Ved Gjærder, sjelden: *J.* alm. omkring Ribe (6); ***Slesvig*** (16); ***F.*** Sanderumgaard, Faaborg (H.). ✱

22de Klasse. Dioecia (Tvebo).

1. Orden. Monandria (Enhannede).

Najas (21, 1).
Salix purpurea (22, 2).

2. Orden. Diandria (Tohannede).

1. **Salix** L. ♂ og ♀ Blomsterne i Rakler; Blomsterne omgivne af 1 Rakleskjæl og 1—2 Kirtler; ♂: Støvdragere 1—8; ♀: 1 Frugtknude med 1 Griffel og 2 hele eller tokløvede Ar; Frugten toklappet, mangefrøet Kapsel; Frøene med Frøuld ved Grunden. (Træer eller Buske med affaldende Blade; Knopperne omgivne af 1 enkelt eller 2 kappeformigt sammenvoxne Knopskjæl. N. F. Salicineæ).

Fraxinus. Fr. Vingefrugt (2, 1).

3. Orden. Triandria (Trehannede).

2. **Empetrum** L. Blomsterne i Bladhjørnerne; Bæger og Krone trebladede; ♀: Arret straaleformet; Frugten et fleerfrøet Bær. (Halvbusk med stedsegrønne Blade. N. F. Empetreæ).

Salix amygdalina (22, 2).
Carex dioeca (21, 3).
Valeriana dioeca (3, 1).

4. Orden. Tetrandria (Firehannede).

a. Urteagtige Væxter.

Urtica dioeca (21, 4).

b. Buskvæxter.

aa. Blomsterne enlige i Knipper, Frugten bæragtig.

3. **Hippophäe** L. ♂: Blomsterdækket tobladet, med i Spidsen sammenhængende Blade; ♀: Blomsterdækket tofliget, tilsidst kjødfuldt og omgivende Frugten (et falsk Bær); Arret udeelt, knieformet. (Busk med Vedtorne og skjældækte Blade. N. F. Elæagneæ).

4. **Viscum** L. ♂: Blomsterdækket firedeelt, Støvknapperne siddende paa Blomsterdækkets Flige; ♀: Bægeret en svag, oversædig Rand; Kronen firebladet; Griffelen 0; Arret afstumpet *). (Snyltevæxt med knippestillede Blomster i Vinklerne af gaffeldeelte Grene. N. F. Loranthaceæ).

Rhamnus catharticus (5, 1).
Salix cuspidata (22, 2).

bb. Blomsterne i Rakler, Frugten nødagtig.

5. **Myrica** L. ♂: Blomsterne nøgne; 4—6 Støvdragere befæstede ved Grunden af Rakleskjællene; ♀: Blomsterdækket skjælformet, 2—4-fliget; 1 Frugtknude med 2 traadformede Ar. (N. F. Myriceæ).

5. Orden. *Pentandria (Femhannede).*

a. Urteagtige Væxter. (6—7. N. F. Urticaceæ, b).

6. **Húmulus** L. ♂: Blomsterne i grenet Klase (Top); Blomsterdækket femdeelt; Støvdragerne oprette; ♀: Blomsterne i Rakle med 2—3-blomstrede, urteagtige Rakleskjæl; Blomsterdækket skjælformet, to lange traadformede Ar; Frugten nødagtig. (Slyngende Væxt med haandfligede Blade).

† *Cánnabis* L. ♂: Blomsterne i korte Klaser, ♀: Blomsterne knippestillede i Bladhjørnerne; ♂: Blomsterdækket femdeelt: Støvdragerne hængende; ♀: Blomsterdækket spaltet i

---

*) Efter Schleiden har Viscum et nøgent Æg (uden Frøgjemme), omgivet af den kjødfuldt tilvoxende Frugtbund; efter J. Agardh o. Fl. en eller flere nøgne Kimsække (uden Æghinder) i Spidsen af Ægstolen, men indsluttede af et Frøgjemme. Det synes derfor endnu tvivlsomt, om denne Familie i det naturlige System skal henregnes til de Nøgenfrøede.

den ene Side og indhyllende den nødagtige Frugt; 1 kort Griffel og 2 traadformede Ar. (Opret Væxt med fingrede Blade).

b. Træagtige Væxter.

7. **Juniperus** L. ♂: Blomsterne i Rakler; Støvknapperne befæstede til Underfladen af skjoldformede Rakleskjæl; ♀: Blomsterne i en kort Rakle, de nedre Rakleskjæl tomme, de 3 øvre ved Grunden sammenvoxne, tilsidst kjødfuldt tilvoxende og omsluttende de 3 ♀ Blomster (dannende et falsk Bær). (Busk eller lavt Træ med stedsegrønne Blade. N. F. Coniferæ, b, Cupressineæ).

Ribes alpinum (5, 1).
Salix pentandra (22, 2).

6. Orden. Hex—Polyandria (Sex—Mangehannede).

a. Træagtige Væxter.

aa. Blomsterne i Rakler.

8. **Pópulus** L. Blomsterne af begge Kjøn i Rakler, med saugtakket-fligede Rakleskjæl; ♂: 8—30 Støvdragere befæstede paa en skaalformet Udvidelse af Frugtbunden, ♀: 1 Frugtknude (ved Grunden omgivet af en Skaal ligesom ♂) med to fligede (sjeldnere 3—4-lappede) Ar; Frugten toklappet Kapsel *); Frøene talrige, med Frøuld ved Grunden. (Træer med affaldende Blade, sammentrykte Bladstilke og spiralformigt taglagte Knopskjæl. (N. F. Salicineæ).

Salix pentandra (22, 2).
Myrica (22, 4).

bb. Blomsterne i Klase eller Halvskjærm.

Acer. Todelelig Vingefrugt (8, 1).

---

*) Var. med 3—4-klappet Kapsel (Rostr.).

b. Urter.

aa. Blomsterdækket undersædigt.

9. **Mercurialis** L. Blomsterdækket enkelt, tredeelt, grønt; ♂: 9—12 Støvdragere; ♀: 2 Bistøvdragere, 1 torummet Frugtknude med 2 næsten siddende Ar; Frugten todelelig Spaltefrugt med enfrøede, toklappede Smaafrugter (Hindefrugter). (N. F. Euphorbiaceæ).

Rumex Acetosa og *Acetosella* (6, 3).
Melandrium vespertinum og *diurnum* (10, 4).
Rubus Chamæmorus (12, 3).

bb. Blomsten oversædig. (11—12. N. F. Hydrocharideæ).

10. **Stratiotes** L. Bæger og Krone trebladede; talrige Bistøvdragere; ♂: 12 frugtbare Støvdragere; ♀: 6 tokløvede Grifler, Frugten sexrummet, mangefrøet, uopspringende. (Vandplante med linieformede Blade).

11. **Hydrocharis** L. (Bæger og Krone trebladede; ♂: 9 Støvdragere, 3 ufrugtbare Grifler; ♀: 3 traadformede Bistøvdragere og 3 kjødfulde Skjæl, 6 tokløvede Grifler, Frugten sexrummet, mangefrøet, uopspringende. (Vandplante med nyreformede Blade).

7. Orden. Monadelphia (Enknippede).

† 12. **Taxus** L. Begge Kjøn udgaae fra Bladhjørnerne; ♂ Raklerne smaae, kugleformede, med taglagte Skjæl ved Grunden og flere forneden søileformigt sammenvoxne Støvdragere med skjoldformede, 5—8-rummede Støvknapper; ♀ flere taglagte tomme Dækskjæl ved Grunden af et endestillet nøgent Æg, det modne Frø omgivet af den kjødfuldt tilvoxende, skaalformede Frøkappe. (Træ med naaleformede Blade. N. F. Coniferæ c, Taxineæ).

8. Orden. Syngenesia (Rørhannede).

Antennaria
Petasites } (19, 2).

I. (II) Diandria.

1. Salix. Piil*).

a. *Amerina* Fr. (Skjørpile). Raklerne stilkede, med bladet Stilk, udvikles samtidigt med Bladene, oftest hængende; Rakleskjællene eensfarvede; Blomsterne (idetmindste ♂) med 2 Kirtler ved Grunden (undt. Nr. 1278) og de nederste i Raklen først udspringende; Støvknapperne gule; »Arrenes Flige rettede tilhøire og venstre (ɔ: parallelt med Axen«)**).

aa. Fragiles. Træagtige med skjøre Grene, affaldende ♀ Rakleskjæl (undt. hos Nr. 1275).

1272. **S. pentandra** L. (Laurbær-P.) H. 980; Fr. Mant. 1, p. 41; Drej. n. 957; F. D. 943; Rchb. ic. fl. germ. XI, fig. 1268; H. N. IX, 60.

---

*) Pilearterne maa undersøges deels om Foraaret under Blomstringen, deels senere paa Aaret naar *Bladene* ere fuldkomment udviklede, til hvilken Tid ogsaa *Axelbladene* først kunne tydeligt erkjendes, medens disse ofte paa de yngre Grene ere ufuldkomne eller endog aldeles ikke tilstede. *Støvdragernes* Antal er hos de fleste Arter 2, og kun naar et andet Antal findes, er dette udtrykkeligt nævnt i Beskrivelserne. En stor Deel af de her anførte Pile ere ikke oprindeligt indenlandske, men da det om mange er vanskeligt at afgjøre, hvorvidt de ere vildvoxende eller ikke, ere alle Arter, som ikke ere fundne i Moser o. a. udyrkede Steder og altsaa øiensynligt tilhøre vor Flora, betegnede med †. Blandt disse blive nogle plantede overalt og ere at betragte som acclimatiserede. Flere Arters fremmede Herkomst antydes ved at Spidserne af de unge Grene bortfryse om Vinteren, eller derved at kun det ene Kjøn findes hos os. (Efter Fries forekomme af de nordligere Arter mod disses Sydgrændse kun ♂, af de sydlige mod Nordgrændsen kun ♀). De fleste dyrkede Pile, selv de som efter deres Natur have en høi Stamme, sees her i Landet næsten altid kun som Buske, fordi Grenene afkappes og benyttes til Gjærder, Kurve o. s. v. Ved Revisionen af denne Slægt har jeg havt god Hjælp af Hr. Seminarielærer *Rostrup*, som i de senere Aar med Opmærksomhed har iagttaget de danske Pilearter og meddeelt mig mange værdifulde Bemærkninger om disse.

**) De her anførte Kjendetegn, som ere hentede fra Raklernes forskjellige (centripetale eller centrifugale) Udspringning, har jeg ved

Bladene ægformet-elliptiske, spidse, fiint og kirtlet-saugtakkede med flere Kirtler ved Grunden af Pladen, mørkgrønne, glatte; *Støvdragerne* 5—7, med forneden haarede Støvtraade; *Kapselen* glat, kortstilket; *Stilken* to Gange længere end Kirtlerne; *Griffelen* af Middellængde, *Arrene* i Spidsen tokløvede.

Busk eller lavt Træ. Saavel Grene som Blade glindsende, glatte. $\frac{5}{2}$—$\frac{5}{1}$ (den sildigst blomstrende af de danske Pile). ♄.

I Moser og fugtige Kratskove ikke sjelden.

Anm. Axelbladene beskrives som »rette, ægformede«; jeg har kun yderst sjelden fundet disse tydeligt udviklede (kun hos meget storbladede vilde Skud) og selv da som meget smaae, kirtellignende Legemer, hvorfor jeg har udeladt disses Beskrivelse blandt Kjendetegnene paa Arten.

1273. S. **cuspidata** [Schultz Fl. Starg. Suppl. p. 47] (Firehannet P.) F. D. 2487; H. N. XV, 61; S. Meyeriana Willd.; Rchb. l. c. fig. 1266; S. fragili-pentandra Wimmer *).

Bladene lancetformet-elliptiske, tilspidsede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, skjæve; *Støvdragerne* 3—4; *Kapselens Stilk* 3—4 Gange længere end Kirtlerne; *Arrene* udrandede; forøvrigt som foreg., men høiere af Væxt og blomstrer omtrent 8 Dage tidligere. (5.)

Ved Gjærder: *Sj.* ved Leersøen (19), forhen ved gl. Kongevei! *F.* Vildvoxende i Moser paa Hindsholm, ved Nielstrup og ved Hegn i det sydlige ikke sjelden, hist og her i det sydl. og østl. *Jyll.* (12). ♀ Planten er ikke funden hos os, men stundom findes enkelte androgyne Rakler paa ♂ Planten.

† 1274. S. **fragilis** L. (Skjør-P.) H. 983; Fr. Mant. 1, p. 42; Drej. n. 958; F. D. 2484; Rchb. l. c. fig. 1264; H. N. I, 60 og XV, 62 a.

---

fleeraarige Undersøgelser fundet constante hos idetmindste et stort Antal Arter, og jeg er ved Andres samstemmende Meddelelser bestyrket i den Formening, at dette Forhold hensigtsmæssigt kan benyttes til Arternes Adskillelse. Bemærkningerne om Arrenes forskjellige Retning ere mig meddeelte af Hr. Rostrup. Disse Forhold anbefales til yderligere Undersøgelse.

*) Prof. Wimmer har i Fl. v. Schles. p. 474 o. flg., i flere senere Afhandlinger (sml. Andersons nya bot. Not. 1849 p. 178) og i sin Exsiccatsamling (»Salices exsiccatæ«) søgt at bevise en stor Mængde Pilearters hybride Herkomst. Uden at gaae ind paa en

Grenene næsten retvinklet udspærrede; *Bladene* bredt lancetformede, tilspidsede, saugtakkede, guulgrønne, paa Underfladen matgrønne; *Axelbladene* halvt hjerteformede; *Støvtraadene* glatte eller svagt haarede ved Grunden; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* 2—3 Gange saa lang som Kirtlerne; *Griffelen* af Middellængde, *Arrene* tokløvede.

Høit og hurtigt voxende Træ. Grenene (i Vinklerne) meget skjøre; Bladene glatte, i yngre Tilstand ofte silkehaarede. Blomstrer omtr. 14 Dage senere end foreg. ($\frac{5}{2}$). Var.

* *pendula* (Ser.). S. Russeliana Sm.; Rchb. l. c. fig. 1265 (S. albo-fragilis); Grenene tyndere, mindre skjøre, tilsidst nikkende; Bladene smalere, silkehaarede; Axelbladene længere tilspidsede, Raklerne mindre og tyndere; Støvtraadene ved Grunden uldhaarede; Kapslerne mindre.

Ved Gjærder, omkring Byer ikke sjelden, synes at mangle i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne deromkring (12). (Egenlig vildvoxende har jeg ikke fundet den her i Landet). * som i Udseende nærmer sig endeel til S. alba, og som maaskee er en egen Art, forekommer sjeldnere plantet.

1275. **S. viridis** [Fr. Nov. p. 283] (Grøn P.) F. D. 2486; H. N. 1, 61.

Grenene oprette (i en Vinkel mod Stammen af omtr. 60°); *Bladene* smalt lancetformede, tilspidsede, glatte, de yngre paa Underfladen blaagraae; *Axelbladene* meget smaae, ægformede (eller 0); *Raklerne* oprette eller udstaaende; *Rakleskjællene* oftest vedblivende; *Støvtraadene* ved Grunden haarede; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* mod Frugtmodningen dobbelt saa lang som Kirtelen, *Griffelen* kort; *Arrene* udrandede.

Middelhøit Træ. De unge Grene glatte, rødbrune. Bladene smalere, mørkere grønne end hos foreg., fra hvilken den endog i bladløs Tilstand

---

nærmere Undersøgelse af dette Spørgsmaal, som ikke her vilde have sin rette Plads, skal jeg kun i Almindelighed bemærke, at jeg ikke kan antage den Anskuelse i hele sin Udstrækning for holdbar, ifølge hvilken omtrent Halvdelen af vore Pilearter skulde være Bastardformer. For Fuldstændigheds Skyld har jeg angivet de Wimmerske Navne blandt Synonymerne for hver af de formeentlige hybride Arter.

er let kjendelig ved meget tyndere, mere oprette Grene, samt ved mindre Knopper. (Hos ♀ Blomsterne har jeg kun fundet 1 Kirtel). $\frac{4}{2}$—5.

Ved Gjærder, omkring Byer o. s. v., meget alm. og i de fleste Egne hyppigere end foreg. I Moser ved Helsingør har jeg fundet den, som det synes, vildvoxende. |*

† 1276. **S. alba** L. (Hvid P.) H. 994; Fr. l. c. p. 44; Drej. n. 959; F. D. 2552; Rchb. l. c. fig. 1263; H. N. 1, 62.

Grenene oprette; *Bladene* smalt lancetformede, tilspidsede, saugtakkede, paa begge Flader tiltrykt-silkehaarede; *Axelbladene* meget smaae, lancetformede (eller 0); *Raklerne* bueformigt krummede; *Støvtraadene* ved Grunden uldhaarede; *Kapselen* glat, meget kortstilket; *Stilken* kortere end Kirtelen; *Griffelen* meget kort; *Arrene* udrandede.

Høit Træ. De unge Grene graafiltede. ♀ Blomsterne have, ligesom foreg., kun 1 Kirtel. $\frac{5}{2}$. Var.

β, *coerulea* Koch. (S. coerulea Sm., Engl. Bot. 2431). Bladene lange, linie-lancetformede, paa Underfladen blaaduggede, tilsidst glatte.

γ, *vitellina* Koch. (S. vitellina L.?). Grenenes Bark smukt rødbruun, Rakleskjællene mønnierøde.

Ved Landsbyer og Gjærder ikke sjelden. *β*, i Leersøen (19); *γ*, ved Overdrevskroen mellem Roeskilde og Ringsted!

bb. Amygdalinæ. Buskagtige, med seigere Grene og vedblivende ♀ Rakleskjæl.

1277. **S. amygdalina** L. (Mandel-P.) Fr. Mant. 1, p. 42; Drej. n. 960; F. D. 2558; Rchb. l. c. fig. 1256—60; H. N. III, 5; S. triandra L., H. 980.

De unge *Grene* kantet-furede; *Bladene* kortstilkede, æglancetformede, tilspidsede, saugtakkede, glatte; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, takkede; *Rakleskjællene* i Spidsen glatte; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* glat, stilket; *Stilken* 2—3 Gange længere end Kirtlerne; *Griffelen* meget kort; *Arrene* udspærrede, udrandede.

Ved de store, allerede paa de unge Grene kjendelige Axelblade let at adskille fra de foreg. 5. Var. i Bladformen og:

α, *concolor*. Bladene paa begge Flader grønne.

β, discolor. Bladene paa Underfladen blaagraae.

Ved Gjærder og Plantninger, hist og her (ikke alm.), sjelden i Moser: *J.* Vendsyssel (H.), ved Kolding Aa (28), *Sj.* en Mose ved Grøndal mellem Kbhavn og Brøndshøi! Leersøen (19). (Formen *α*, er her i Landet den hyppigste, tvertimod hvad der er Tilfældet i Sydeuropa, og ♂ er hos os meget sjeldnere end ♀).

† 1278. S. **undulata** [Ehrh. Beitr. 6, p. 101] (Bølgebladet P.) H. 980; Fr. l. c. p. 62; Drej. p. 307; F. D. 2550; Rchb. l. c. fig. 1261; H. N. III, 55; S. triandraviminalis Wimm.

De unge *Grene* trinde eller svagt kantede; *Bladene* linielancetformede, langt tilspidsede, i Randen saugtakkede og svagt bølgede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, tilspidsede, takkede; *Rakleskjællene* uldhaarede; *Støvdragerne* 3; *Kapselen* duunhaaret eller glat, stilket, med 1 Kirtel ved Grunden, *Stilken* dobbelt saa lang som Kirtelen; *Griffelen* forlænget; *Arrene* tokløvede.

Bladene i yngre Tilstand duunhaarede, ældre glatte. Rakleskjællene stundom i Spidsen affarvede (røde). 5.

Ved Gjærder: *Sj.* Kbhavn ved Stadsgravene, gamle Kongevei, Lygten! Valby, Lundehuset (19); *J.* Vendsyssel og Thy (Viborg). Kun ♀ Planten er funden her i Landet.

b. *Vetrix* (Baandpile). Grenene langstrakte, Raklerne siddende, udvikles før Bladene; Rakleskjællene i Spidsen forskjelligfarvede, 1 Kirtel.

aa. Pruinosæ. Yderbarken overtrukken af en blaaagtig Dug, Inderbarken citronguul. Støvknapperne før Bestøvningen brandgule, efter samme skidengule. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først).

† 1279. S. **acutifolia** [Willd. Sp. pl. 4, p. 668] (Blaadugget P.) Fr. l. c. p. 46; F. D. 2602; H. N. VIII, 58 og XIV, 63; S. pruinosa Wendl., Rchb. l. c. fig. 1255; S. caspica hortul.

Grenene mørkt violetbrune, om Efteraaret (og i tørret Tilstand) blaaduggede; *Bladene* linie-lancetformede, langt tilspidsede, saugtakkede, glatte og glindsende; *Axelbladene* lancet-

formede, tilspidsede; *Kapselen* glat, næsten siddende; *Griffelen* forlænget; *Arrene* linieformede, udeelte.

Funden som vildvoxende (♂) i Leersøens udtørrede Bassin (19). Plantet forekommer den hist og her, dog ikke almindelig og stedse kun ♂, f. Ex. *Sj.* ved Stadsgravene udenfor Nørreport i Mængde! Frederiksberg, Vedbæk (19); *J.* Østergaard og Næsby ved Løgstør (12); ***Bornh.*** ved Hammershuus (19). 3—4 (den tidligst blomstrende af alle hos os forekommende Pile). ☞

bb. Purpureæ. Yderbarken uden Dug, Inderbarken citronguul, Støvknapperne før Bestøvningen rødgule, efter samme sorte. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først; »Arrenes Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen«).

1280. **S. purpurea** L. (Purpur-P.) H. 984; Fr. l. c. p. 63; Drej. n. 961; F. D. 2554; Rchb. l. c. fig. 1230; H. N. II, 56; S. monandra Hoffm.

Buskagtig; *Bladene* lancetformede, foroven bredere, tilspidsede, svagt saugtakkede; *Axelblade* 0; 1 *Støvdrager* dannet af 2 sammenvoxne Støvtraade med 1 (firerummet) eller 2 (torummede) Støvknapper; *Kapselen* uldhaaret, siddende, med *Kimelen* naaende op over dens Basis; *Griffelen* kort, *Arrene* udrandede.

De unge Grenes Yderbark alm. mørkrød, sjeldnere guulbruun eller graaagtig, Grenene, især paa ♂ Expl., ofte i Spidsen henvisnede efter Vinterkulden. Bladene glatte eller i yngre Tilstand silkehaarede, blive sorte ved Tørring. Rakleskjællene i Spidsen sorte. 4—5. Var.

α, gracilis Gren. & Godr. (S. purpurea Sm.). Lav Busk. Bladene paa Underfladen blaagraae, Raklerne meget tynde; Griffelen meget kort, Arrene korte, ægformede.

β, Helix (S. Helix L.). Rchb. l. c. fig. 1232. Grenene opret-aabne, Bladene bredere, paa begge Sider ensfarvede; Griffelen længere, med linieformede Ar.

γ, Lambertiana (Sm.) Rchb. l. c. fig. 1235. Høiere af Væxt, med bredere Blade, tykkere Rakler, forøvrigt som *β*.

Forekommer hyppigt plantet, især ved Gjærder, og dyrkes paa flere Steder til Brug ved Kurveflætning. *β*, Lundehuusmosen (19); *γ*, ved Sorø Sø!

1281. **S. rubra** [Huds. Fl. angl. p. 428] (Rød P.) Fr. l. c. p. 63; F. D. 2555; Rchb. l. c. fig. 1236; H. N. X, 60.

Høi Buskvæxt; *Bladene* langstrakt-lancetformede, tilspidsede, glatte eller duunhaarede, i Randen tilbagerullede og svagt saugtakkede, *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* længere og tykkere; *Støvdragerne* 2, sammenvoxne til Midten; *Griffelen* forlænget; *Arrets Flige* udeelte, linieformede; forøvrigt som foreg.

Høiere end foreg.; ligner i Characterer S. purpurea, i Udseende S. viminalis, og ansees af Wimm. l. c. for en Bastardform mellem disse 2 Arter (S. purpureo-viminalis). 4—5. ♄.

Sjelden: *Sj.* i Langholmsmosen ved Dronninggaard (9), Valby! Ryerne mellem Lundehuusmosen og Strandveien (19)! *Sl.* Fresendelf ved Trenen (F. Müll.).

cc. Viminales. Buskagtige med lange riisformede Grene. Yderbarken uden Dug, Inderbarken grønlig-hvid. (»Arrets Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen«).

† 1282. **S. mollissima** [Ehrh. Beitr. 6, p. 101] (Blød P.) H. 993; Fr. l. c. p. 62; F. D. 2604; H. N. 1, 65.

Bladene langstrakt lancetformede, tilspidsede, utydeligt saugtakkede, paa Overfladen grønne, paa Underfladen blødhaaretgraafiltede; *Axelbladene* ægformede, spidse (eller 0); *Raklerne* kortstilkede eller næsten siddende; *Rakleskjællene* langhaarede; de nedre Blomster i Raklen udvikles først; *Kapselen* tæthaaret, næsten siddende; *Griffelen* forlænget; *Arrets* Flige tokløvede, under Blomstringen af Længde med Rakleskjællenes Haar.

Grenene glindsende, glatte, bruungule; Rakleskjællene under Blomstringen røde, i Spidsen mørkere, senere rustgule. 4—6.

Sjelden: *Sj.* Kongens Enghave nær gl. Pesthuus (9), Utterslev, Ryerne mellem Lundehuset og Strandveien (19)! *F.* i det sydlige paa flere Steder mellem Faaborg og Svendborg (f. Ex. V. Skjerninge (12)! *Sl.* ved Bredderne af Eideren N. for Rendsborg! Tønning, Süderholz (F. Müll.). Saavidt mig bekjendt er ♂ Planten ikke funden her i Landet.

Anm. Den hos Rchb. (l. c. fig. 1250) afbildede Plante af dette Navn afviger fra den her beskrevne ved langstilkede Kapsler og indtil Midten sammenvoxne Støvtraade. Denne Afbildning hører derfor neppe til den af Fries, Koch o. Fl. beskrevne Art, saameget mindre som Rchb. anseer sin Plante for en Bastard af S. purpurea og caprea, hvilket aldeles ikke kan passe paa de Expl. jeg har seet, som snarere minde om S. lanceolata eller undulata end om S. caprea.

Wimm. l. c. antager S. mollissima for en Bastard af S. undulata og S. viminalis.

† 1283. **S. viminalis** L. (Baand-P.) H. 994; Fr. l. c. p. 61; Drej. n. 962; F. D. 2485; Rchb. l. c. fig. 1248; H. N. I, 64.

Bladene linie-lancetformede, spidse, heelrandede med tilbagerullet Rand, paa Overfladen graagrønne, paa Underfladen silkehaarede og sølvglindsende; *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* tæt samlede, næsten siddende, de øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først; *Kapselen* hvidfiltet, næsten siddende, *Griffelen* forlænget; *Arrets* Flige linieformede, udeelte, fremragende ovenfor Rakleskjællenes Haar.

Ved de meget smale og stedse i Randen tilbagerullede Blade let kjendelig fra de øvrige Arter. Spidsen af Grenene bortfryser ofte om Vinteren. Efter *Wimmer* (Schles. Fl. p. 479) forekomme Arrene, endog paa samme Plante, snart hele, snart kløvede, hvilket ogsaa Hr. Rostrup har bemærket at være Tilfældet hos os. $\frac{4}{4}$—$\frac{5}{1}$.

Meget alm. ved Gjærder overalt i Danmark.

† 1284. **S. stipularis** [Smith Fl. Brit. 1069] (Langbladet P.) F. D. 2668; Engl. Bot. 1214; Rchb. l. c. fig. 1249.

Bladene langstrakt lancetformede, tilspidsede, svagt bølget-rundtakkede eller heelrandede (de ældre uden tilbagerullet Rand), paa Overfladen grønne, tilsidst næsten glatte, paa Underfladen graafiltede; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, tilspidsede, bølget-saugtakkede, af Længde med eller længere end Bladstilken; *Raklerne* siddende; Rakleskjællene rødbrune, beklædte med lange, hvide Haar, som naae til Spidsen af Griffelen; *Kapselen* hvidfiltet, næsten siddende (Kirtelen længere end Kapselstilken); *Griffelen* kortere end *Arrets* linieformede, forlængede, udeelte Flige.

Grenene hvidgraa-filtede. Har Lighed med S. viminalis og S. acuminata; ved kraftigere Væxt, bredere og svagere filtede Blade og tykkere Rakler forskjellig fra hiin, ved smalere Blade, lysere Rakleskjæl, kortere Kapselstilk og længere Ar fra denne, og ved de meget store Axelblade let kjendelig fra begge. $\frac{4}{2}$—5.

Ved Gjærder, sjelden og kun ♀: *Sj.* Lygten, Lundehuusmosen (19)! Hornbæks Plantage (Heiberg)?

† 1285. **S. acuminata** [Sm. Fl. brit. 3, 1088 (ikke Hoffm. eller Koch)] (Spidsbladet P.) Engl. Bot. 1434; F. D. 2669; H. N. XI, 60; S. dasyclados Wimm.

Bladene elliptisk-lancetformede, tilspidsede, i Randen bølgede, fjernt og utydeligt saugtakkede (med i yngre Tilstand ved Grunden tilbagerullet Rand), paa Overfladen sortgrønne, tæt, men korthaarede, paa Underfladen blaagraa-filtede; *Axelbladene* halvt hjerteformede, tilspidsede; *Raklerne* siddende, de øvre Blomster udspringe først; *Rakleskjællene* næsten heelt sortbrune, beklædte med lange, hvide Haar, som naae op til Spidsen af Griffelen; *Kapselen* hvidfiltet, kortstilket, dens Stilk ligelang med *Kirtelen; Griffelen* af Længde med det udeelte eller udrandede *Ars* Flige.

Grenene meget tykkere end hos foreg. og følg., tilligemed Knopskjællene tæt beklædte med en sortgraa Filt. Raklerne tykke og meget laadne af de lange og tætsiddende Haar. Original-Expl. af *S. dasyclados* Wimm. stemme aldeles overeens med vor Plante. *S. acuminata* Rchb. l. c. fig. 1252 hører neppe herhid. $\frac{4}{2}$—5.

Ved Gjærder, sjelden: *Sj.* mellem Gl. Kongevei og Falkoneer-Alleen ved Kbhavn! Lundehuusmosen (19), Strædet ved Sorø! *Loll.* Steensgaard (19). (Paa alle disse Steder kun ♀). ✶

† 1286. **S. lanceolata** [Fr. Nov. p. 283, Mant. 1, p. 61 (ikke Ser. eller Sm.)] (Lancetbladet P.) Drej. n. 963; H. N. I, 63 og II, 59; S. Smithiana (Koch?) H. II, 303; F. D. 2551; Rchb. l. c. fig. 1251; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1230; S. affinis Gren. & Godr.; S. viminali-caprea Wimm.

Bladene lancetformede, spidse, heelrandede eller svagt bølget-tandede, paa Overfladen graagrønne, paa Underfladen silkehaarede og sølvglindsende; *Axelbladene* halvt piilformethjerteformede; *Raklerne* siddende, alm. buekrummede, de nedre Blomster udspringe først; *Kapselen* graafiltet, kortstilket; *Stilken* af Længde med Kirtelen; *Griffelen* af Middellængde; alm. kortere end det tokløvede *Ars* linieformede Flige.

Høiere end de 3 foreg., stundom træagtig. Grene og Knopskjæl næsten glatte. Arrene ere snart kløvede, snart hele. Saavel disse som Griffelen og Kapselstilken ere af forskjellig Længde. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$. *Var.*

α, acuminata Wimm. (S. acuminata Koch, ikke Hoffm. eller Sm.). Bladene med afrundet Basis, paa Underfladen tæt hvidfiltede; Griffelen og Arrets Flige længere.

β, capræformis Wimm. Bladene lancetformede, mod begge Ender afsmalnede, svagere filtede; Griffel og Ar korte.

Alm. ved Gjærder (en af de hyppigst plantede Pilearter her i Landet, hvor jeg dog stedse kun har fundet ♀ Expl.).

Anm. Navnet *S. Smithiana* Willd. har været meget omtvistet og forskjellig anvendt. Gren. & Godr. anvende dette Navn paa en Form af S. *Seringeana* Gaud., S. lanceolata Ser. (ikke Fr.), som ikke hidtil er bemærket i vor Flora, men som muligviis kunde findes her. For vor Art har jeg foretrukket Navnet *S. lanceolata* Fr., som er mindre udsat for Forvexling.

c. *Caprea* Fr. Grenene korte, knudrede; Raklerne siddende eller tilsidst stilkede, udvikles førend (hos Nr. 1290 samtidigt med) Bladene.

aa. Cinerascentes (Graavidier). Griffelen 0 eller meget kort, »Arrets Flige rettede for- og bagtil ɔ: lodret paa Axen«. Bladene rynkede, tæthaarede. (Forekomme typisk som lave Træer).

1287. S. **cinerea** L. (Graa P.) H. 992; Fr. l. c. p. 54; Drej. n. 965; F. D. 2601; Rchb. l. c. fig. 1222; H. N. VII, 59; S. acuminata Hoffm.

Grenene og *Knopskjællene* graafiltede; *Bladene* elliptiske eller omvendt-ægformet-lancetformede, spidse, paa begge Flader graagrønne, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen filtede, svagt bølget-saugtakkede; *Axelbladene* nyreformede; *Raklerne* siddende, valseformede (de øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først); *Kapselen* hvidfiltet, langstilket, Stilken 4 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige ægformede, tokløvede.

4—5. En Misdannelse med androgyne Rakler forekommer af og til. Bladene i Form meget foranderlige: *β, aquatica* (Sm.), H. 992; Rchb. l. c. fig. 1223, har omvendt-ægformede, kort tilspidsede Blade, næsten af samme Form som Bladene hos S. aurita. En Var. *lejocarpa*, med glatte Kapsler, er funden i Lundehuusmosen (19).

I Moser og fugtige Kratskove, meget alm.

Anm. I Selskab med S. cinerea og hastata samlede jeg 1858 paa flere Steder i det nordlige Jyll. (f. Ex. Broust, Fjerritslev) en

Form, som synes at være frembragt ved Krydsning mellem de 2 nævnte Arter (S. cinereo-hastata). Bladene ere ovale eller bredt-elliptiske, budte eller med en meget kort Spids, saugtakkede, paa Overfladen svagthaarede, paa Underfladen (især i ung Tilstand) graafiltede, rynkede; Axelbladene store, hjerteformede, svagt saugtakkede. Da Blomster og Frugter manglede, er jeg dog endnu i Tvivl om dens rette Plads, og maa anbefale den til nærmere Undersøgelse i Blomstringstiden.

1288. **S. caprea** L. (Vidie-P.) H. 993; Fr. l. c. p. 54; Drej. n. 966; F. D. 245? (slet) og 2603; Rchb. l. c. fig. 1224.

De ældre Grene og *Knopskjællene* glatte; *Bladene* bredt elliptiske, ovale eller ægformede, spidse, svagt rundtakkede, i yngre Tilstand paa begge Flader graafiltede, ældre paa Overfladen glatte og grønne; *Axelbladene* nyreformede; *Raklerne* tykke, ovale eller æg-valseformede (de nedre ♂ Blomster udspringe først); *Kapselen* hvidfiltet, langstilket, Stilken 4—5 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige tokløvede.

Bladene var. betydeligt i Form (fra elliptiske til næsten hjerteformede eller kredsrunde), Randen snart heel, snart rundtakket. Forekommer undertiden med tydeligt stilkede ♀ Rakler paa en bladet Stilk. 4—$\frac{5}{1}$.

I Moser og Skove alm. udbredt. Som høit Skovtræ forekommer den hyppigst paa Bornholm.

1289. **S. aurita** L. (Øret P.) H. 989; Fr. l. c. p. 55; Drej. n. 964; F. D. 2600; Rchb. l. c. fig. 1220; H. N. VII, 60.

Knopskjællene glatte; *Bladene* omvendt-ægformede, spidse eller budte med en kort, tilbagebøiet Spids, tandet-rundtakkede, nætformig-aarede og rynkede, paa Overfladen duunhaarede, paa Underfladen blaagraa-filtede; *Axelbladene* halvt-nyreformede; *Raklerne* ovale (de nedre ♂ Blomster udspringe først); ♀ Raklerne kortstilkede, med bladet Stilk; *Kapselen* hvidfiltet, stilket, Stilken 2—3 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige udrandede eller tokløvede.

Lavere af Væxt end de foreg., med spædere Grene og alm. mindre Blade, som var. i Formen (men altid med størst Brede ovenfor Midten).

Rakleskjællene i Spidsen rødbrune, hos de 2 foreg. Arter sortbrune. 4—5 (lidet senere end foreg.).

β, fimbriata! Bladene dybt og spidst fryndset-tandede, med uligestore, bølgede og i Randen tilbagebøiede Tænder.

I fugtige Enge og Moser, sumpige Skove alm. *β*, ved Udkanten af Danstrup Hegn nærved Landlyst pr. Fredensborg!

bb. Virescentes (Grønvidier). Buskagtige, med idetmindste de ældre Blade glatte; Griffelen forlænget. (De øvre Blomster i ♂ Raklen udspringe først).

1290. **S. hastata** L. (Spydbladet P.) H. 982; Fr. l. c. p. 48; Drej. n. 967; F. D. 1238; Rchb. l. c. fig. 1213; H. N. III, 53.

De unge Grene hvidfiltede; *Bladene* elliptiske, ægformede eller æg-hjerteformede, fiint saugtakkede, glatte, paa Underfladen blaagraae og fiint aarede; *Axelbladene* store, halvt hjerteformede, saugtakkede; *Raklerne* stilkede med bladet Stilk, udvikles samtidigt med Bladene*); *Rakleskjællene* kruset-uldhaarede; *Kapselen* glat, stilket, Stilken omtrent dobbelt saa lang som Kirtelen; *Arrets* Flige tokløvede, »rettede for- og bagtil (ɔ: lodret paa Axen)«.

Bladene forandre ikke deres Farve ved Tørring. Herved, samt ved de store Axelblade og fra Begyndelsen stilkede Rakler let kjendelig fra følg.

I Moser, især paa Hedegrund, paa ***Halvøen*** hist og her, men ikke alm.: *J.* Hanherrederne, Thy (Dr.), Vendsyssel alm.! Nykjøbing p. M. (28), lille Vildmose! Eveldrup (Dr.), Østrup Krat ved Randers (7), Aarslev (H.), Urup, Lundum, Hansted (2), Skjern! paa ***Oerne*** sjeldnere: *Sj.* Tibirke Mose mod Arresø! Himmeløv ved Roeskilde (8), Langholmsmosen ved Dronninggaard (H.), Leersøen (19).

---

*) Denne Art afviger ved stilkede Rakler og samtidig Udvikling af Blade og Blomster fra de øvrige Arter i samme Afdeling (c), men kan paa Grund af naturligt Slægtskab ikke adskilles fra denne. En kunstig Gruppering af Pilearterne er paa Grund af de foranderlige Forhold hos mange Arter neppe mulig. Jeg har derfor i det Væsenlige fulgt den ypperlige naturlige Anordning, som er givet af Fries.

1291. S. **nigricans** [Sm. Trans. Linn. soc. 6, 120] (Sortagtig P.) H. 981; Fr. l. c. p. 52; F. D. 2553; Rchb. l. c. fig. 1217; H. N. V, 62 og VIII, 62; S. phylicæfolia β, L., F. D. 1053.

Høi Busk; *de yngre Grene* rød- eller sortagtige med hvidgraa-duunhaaret Beklædning; *Bladene* omvendt-ægformet-elliptiske eller smalt ægformede, saugtakkede, paa Underfladen blaagraae, under Lupen fiint hvidpunkterede, med silkehaaret Midtnerve, forøvrigt alm. glatte; *Axelbladene* halvt hjerteformede med ret Spids, kirtlet-saugtakkede; *Raklerne* udvikles førend eller samtidigt med Bladene; ♂ *Raklerne* siddende, ♀ først kort, tilsidst tydeligt stilkede, *Rakleskjællene* langhaarede; *Kapselen* langt tilspidset, stilket, med en Stilk 3—4 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige tokløvede eller udrandede, »rettede tilhøire og venstre (ɔ: parallelt med Axen)«.

Bladene var. betydeligt i Formen (fra ægformede til lancetformede, i frisk Tilstand grønne, tørrede blive de sorte og meddele Papiret, hvori de opbevares, en sort Farve. ♀ Raklerne var. fra forlænget valseformede til oval-kugleformede; Kapslerne snart glatte (*lejocarpa*), snart mere eller mindre filthaarede (*eriocarpa* Koch). Knopskjællene har jeg alm. fundet haarede hos ♀, ofte glatte hos ♂. 4—5. ♄.

I fugtige Enge, sjelden i Danmark: Vildvoxende har jeg fundet den i Flommen ved Sorø (♀), plantet ved Gjærder mellem Falkoneer-Allen og gamle Kongevei udenfor Kbhvn (♂). I Leersøens udtørrede Bassin findes begge Kjøn (19).

cc. Argenteæ (Sølvvidier). Lave Buskvæxter med (oftest) underjordisk Stamme, almindelig silkehaarede Blade; Griffelen kort, »Arrets Flige rettede for- og bagtil, ɔ: lodret paa Axen«.

1292. S. **ambigua** [Ehrh. Beitr. VI, p. 103] (Lav P.) Koch Syn. II, 753; F. D. 2670; Rchb. l. c. fig. 1243 b.; S. incubacea (L.?) Fr. mant. 1 p. 66; S. plicata Fr. fl. Hall. p. 148; H. N. XI, 64; Lge. Haandb. 1 Udg. n. 1235; S. aurito-repens Wimm.

Stængelen lav, buskagtig; *Bladene* omvendt ægformet-elliptiske, spidse med tilbagebøiet Spidse, i Randen tilbagerullede,

fjernt tandede eller heelrandede, paa Overfladen nedtrykt-, paa Underfladen fiint og ophøiet-aarede, silkehaarede; *Axelbladene* halvt ægformede; *de frugtbærende ♀ Rakler* kortstilkede med bladet Stilk; *Kapselen* silkehaaret, stilket, Stilken 2—3 Gange længere end Kirtelen; *Arrets* Flige næsten siddende, udrandede.

Var. i Bladenes Form og Beklædning (paa Overfladen duunhaarede eller glatte, paa Underfladen alm. silkehaarede). Forekommer under 2 Former: den ene (*S. spathulata* Willd. efter Wimm.) høiere (med kortere og bredere Blade, nærmer sig mere S. aurita, den anden (*S. ambigua* Ehrh., W.) med smalere Blade og lavere Stængel, staaer nærmere S. repens. 4—5.

I Moser og fugtige Skove: *Sj.* Pedersborg ved Sorø! Hornbæks Plantage, Hammermølleskoven og Lappen ved Helsingør (Heiberg), Hareskoven mellem Kulhusene og Frederiksdal! Leersøen (19).

Anm. Denne Art danner et Mellemled mellem S. aurita og repens, og ligner denne i Udseende, hiin i de fleste Characterer, hvorfor den af Wimmer ansees for en Bastardform af disse 2 Arter. Navnet S. incubacea L., som af Fr. har været overført paa denne, er meget omtvistet af Forff., og jeg har derfor foretrukket at betegne denne Art ved det Ehrhartske Navn. Hartm. søger S. incubacea L. i S. repens; Smith (efter Linn. Herb.) i S. angustifolia; S. incubacea Hornem. p. 991 er utvivlsomt en Form af S. repens.

1293. S. **repens** L. (Krybende P.) H. 990 og S. incubacea 991; Fr. l. c. p. 65; Drej. n. 968; F. D. 2489; Rchb. l. c. fig. 1239; H. N. VI, 55; L. Herb. IX, 165.

Stængelen krybende med udstrakte eller oprette *Grene; Bladene* fra lancetformede til kredsrunde, heelrandede med tilbagebøiet Rand og Spidse; *Axelbladene* lancetformede (eller 0); *Raklerne* valseformet-ovale, under Blomstringen siddende, efter samme kortstilkede, med bladet Stilk, udvikles før Bladene; *Kapselen* glat eller haaret, med en Stilk 2—3 Gange længere end Kirtelen; *Griffelen* meget kort; *Arrets* Flige tokløvede.

4—5. En yderst foranderlig Plante i Henseende til Bladenes Form og Beklædning, Raklernes Form, Kapselens Beklædning o. s. v. Blandt de talrigste Former nævnes som de vigtigste:

β, fusca Sm., Rchb. l. c. fig. 1240; S. fusca L. (part.) Grenene ofte forlængede; Bladene elliptiske eller ovale; Kapselen filtet.

γ, argentea (Sm.); F. D. 2605; Rchb. l. c. 1243; S. are-

naria L.; S. fusca H. 991; Bladene ovale eller kredsrunde, paa begge Flader (eller idetmindste paa Underfladen) tæt og tiltrykt silkehaarede, sølvglindsende; Kapselen filtet.

δ, lejocarpa Koch; Rchb. l. c. fig. 1241. Bladene glatte eller paa Underfladen silkehaarede; Kapselen glat.

I Tørvmoser og Enge, paa fugtig Hede- og Sandgrund, alm. Af *β*, har jeg fundet en udmærket Form i Jægersborg Allee mellem Ordrup og Charlottenlund (svarende til Fig. 1240 hos Rchb. og foruden de anførte Kjendetegn mærkelig ved tilsidst langstilkede Rakler); *γ*, i Klitter, f. Ex. *J.* alm. i Klitterne ved Vesterhavet; *Sj.* ved Tiisvilde: o. fl. St. i Nordsjæll. (19); ***Bornh.*** alm.! *δ*, med Hovedarten, f. Ex. *Sj.* Lappen ved Helsingør (Heiberg), Heder mellem Flaskekroen og Kjøge! Lundehuusmosen! ***F.*** Skaarup (19).

1294. S. **rosmarinifolia** L. (Rosmarinbladet P.) H. 991; Fr. l. c. p. 64; Drej. n. 969; F. D. 2556; Rchb. l. c. fig. 1242; H. N. VI, 56.

Stængelen krybende, med langstrakte, oprette *Grene; Bladene* linieformede eller linie-lancetformede, flade, med ret Spidse, *Raklerne* ægformet-rundagtige, forøvrigt som foreg. 5.

I Moser, meget sjeldnere end foreg.: *Sj.* Lyngby Mose (28)! Lundehuusmosen! Leersøen (19), Ordrups Mose mod Ermelund!

* 1295. S. **angustifolia** [Wulf. i Jacq. Coll. 3, p. 48] (Smalbladet P.) Fr. l. c. p. 65; F. D. 2557; Rchb. l. c. fig. 1238; H. N. II, 60; V, 65; S. repenti-viminalis Wimm. Schles. Fl. p. 483.

Høi Busk med overjordisk *Stamme* og opstigende *Grene; Bladene* stivt oprette, langstrakt-linie-lancetformede; *Axelbladene* lancetformede; *Raklerne* ovale, tilsidst kort valseformede; *Kapselens* Stilk kortere (lidet længere end Kirtelen); *Griffelen* længere; forøvrigt som foreg.

I Henseende til Bladene ligner den S. viminalis, i Characterer staaer den forøvrigt meget nær S. rosmarinifolia. Planten er mig for lidet bekjendt til at jeg tør have nogen Mening om, hvorvidt den, som Wimmer antager, er en Bastardform af S. viminalis og repens, en Formodning, som dens overalt sjeldne Forekomst maaskee dog kunde bestyrke. Koch (Syn. II, 755) bemærker om denne og de 2 foreg. Arter: »ægre hæ species describuntur, quæ vivæ non difficile distinguuntur«. $\frac{4}{2}$—$\frac{5}{1}$.

Ved Veien i Frederiksborg store Dyrehave (9), Leersøen (19)! Andre Voxesteder i Danmark ere mig ikke bekjendte.

† ? 1296. S. **Doniana** [Sm. Engl. Fl. IV, p. 213] Engl. Bot. Suppl. 2599; S. purpureo-repens Wimm.

»Lav Busk (3—6′) med overjordisk *Stamme* og oprette *Grene; Bladene* lancetformede eller omvendt-ægformet-lancetformede med ret Spidse, fjernt saugtakkede, paa Overfladen glindsende, paa Underfladen silkehaarede; *Axelbladene* linieformede; *Raklerne* siddende, tilsidst kortstilkede; ♂ *Støvtraadene* sammenvoxne; ♀ *Kapselen* filtet, dens Stilk næsten dobbelt saa lang som Kirtelen; *Griffelen* kortere end Arrets udrandede, korte Flige.«

Fra S. purpurea, som den meget ligner, adskilles den (foruden de angivne Kjendetegn) ved efter Bestøvningen bruungule (ikke sorte) Støvknapper. Den er mig kun bekjendt af Beskrivelse og Afbildn. i E. B.

Funden ved Slesvig (Jessen, cf. Sond. Fl. hamb. p. 534).

II. (III) Triandria.

2. Empetrum. Krækling.

1297. E. **nigrum** L. (Revlingbær). H. 996; Drej. n. 970; F. D. 975; Rchb. l. c. V, fig. 4810.

Stænglerne fremliggende; *Bladene* krandsstillede eller tæt spiralstillede (3/8), smalt oval linieformede, budte, læderagtige, mørkgrønne med lysere Midtnerve paa Underfladen; *Arret* nistraalet; *Frøene* 6—9.

Lynglignende Halvbusk med næsten naaleformede Blade. Kronen mørkrød, Bærrene sorte. 5. ♄.

I Tørvmoser og paa Lyngheder: paa Halvøen meget alm. i Hedeegnene, sjeldnere i de frugtbare Egne mod O. og paa Øerne: *F.* Hals ved Hofmansgave (H.); *Sj.* Aamosen (15), omkring Nykjøbing i Odsherred og i det nordøstl. alm.! Lyngby Mose! Kjøge (9), Holmegaardsmosen! *Loll.* Stokkemarke, Karleby ved Nysted (19); *Falst.* Horreby Lyng (H.), Lidstrup Lyng (Koch); *Bornh.* ikke sjelden i Høilyngen!

III. (IV) Tetrandria.

3. Hippophaë. Tidse.

1298. **H. rhamnoides** L. (Sand-T.) H. 999: Drej. n. 972; F. D. 265; Rchb. l. c. XI, fig. 1165.

Bladene lancet-linieformede, heelrandede, paa Underfladen sølvglindsende, paa begge Flader beklædte med hvidgraae, stjerneformede (Blomsterdækket med rustfarvede) *Skjæl;* ♂ *Blomsterne* i korte, alm. fireradede Ax ved Grunden af de unge Grene.

Busk med stærke Vedtorne. Bærrene gule. 5—6. ♄.

Strandklitter (paa Leer eller Kalk) og Sandklitter, i den nordl. og nordvestl. Deel af *Jyll.* alm., sjeldnere mod S. (Riis Skov ved Aarhus!) og paa Øerne! *F.* Vedelsborg (H.); *Sj.* Refsnæs (19), Lerchenborg, Stevns Klint (H.); ***Moens*** Klint i stor Mængde; ***Falst.*** mellem Korselitze og Grønsund (H.) og mellem Tromnæs og Bøtø (Koch); ***Bornh.*** (H.)

4. Viscum. Fugleliim.

1299. **V. album** L. (Misteltein). H. 997; Drej. n. 971; F. D. 1657.

Grenene trinde, leddede, gjentaget-gaffeldeelte; *Bladene* modsatte, lancetformet-tungeformede, budte, 3—5-nervede, heelrandede; *Blomsterne* 3—5 nøgleformigt samlede i Greenvinklerne.

Bladene stedsegrønne, læderagtige, Blomsterne guulgrønne, Bær hvide. 4—5. ♄.

Snyltende Busk paa Træstammer, især Æbletræer, ikke alm.: *Sj.* store Elmue ved Lindersvold (Mørch)! Petersværft (H.); ***Loll.*** Soesmark (5), Oureby (Rosenørn Lehn); *J.* Trelde Skov ved Fredericia (H.); *Sl.* Bockholt ved Arnæs (16), Husum paa Pæretræer (F. Müll.).

5. Myrica. Pors.

1300. **M. Gale** L. (Mose-P.) H. 998; Drej. n. 973; F. D. 327; Rchb. l. c. XI, fig. 1277.

Bladene lancetformede med størst Brede ovenfor Midten, fra Midten til Spidsen saugtakkede; *Raklerne* ovale, siddende

tæt sammen i Spidsen af Grenene; *Rakleskjællene* bredt-ægformede med en kort Spids, bruun-hindeagtige.

Lav Busk. Blomsterne udvikles før Bladene. Vellugtende af en harpixagtig Saft, som udskilles i Form af Draaber fra Blade og Rakler. 4—5. ♄.

I Moser, især i Hedeegne: alm. i den vestlige og midterste Deel af ***Halvøen***, sjeldnere mod Ø. og paa Øerne: ***F.*** Sanderumgaard, Rønninge (H.); ***Sj.*** Tiisvilde! Frederiksværk, Gilleleie, Nykjøbing (H.), Aamosen (15), mellem Munkebjergby og Eskildstrup Sø (Lund), Bromme ved Sorø (7), Særløse (20) og Skov-Hastrup ved Roeskilde (15), Holmegaardsmosen! ***Falst.*** Systofte (Koch); ***Loll.*** Søholt (H.), Alsø (5); ***Bornh.*** ved Snogebæk (Lotze), Dueodden (Hjorth).

IV. (V) Pentandria.

6. Humulus. Humle.

1301. **H. Lupulus** L. (Almindelig H.) H. 999; Drej. n. 974; F. D. 1239; Rchb. ic. fl. germ. XII, fig. 1326.

Stængelen slyngende, svagt kantet og paa Kanterne ru af hagekrummede Børster; *Bladene* modsatte, rue, haandlappede, med tilspidsede, saugtakkede Lapper; *Axelbladene* ovale eller ægformede, hele eller i Spidsen tokløvede.

Blomsterne grønne. ♀ Raklerne (Humlekopper) vellugtende, af bitter Smag. 6—7. ♃.

I Skove og ved Gjærder, alm. ♀ Planten dyrkes.

Cannabis. Hamp.

† *C. sativa* L. (Almindelig H.) Rchb. l. c. XII, fig. 1325.

Bladene rue, haandsnitdeelte, med lancetformede, tilspidsede, saugtakkede *Afsnit.*

♀ Planten større og mørkere end ♂. Blomsterne grønne. 7—8. ⊙.

Dyrkes som Handelsplante.

7. Juniperus. Ene.

1302. **J. communis** L. (Almindelig E.) H. 1007; Drej. n. 975; F. D. 1119; Rchb. l. c. XI, fig. 1141.

Bladene krandsstillede (1/3), linie-sylformede, stikkende, paa Overfladen rendede; paa Underfladen kjølede; *Frugten* (Enebær) kugleformet, sortagtig, overtrukken med blaagraa Dug.

5—6 (Frugterne modnes først i det andet Aar). ♄.

Paa Lyngheder og tørre Bakker: forekommer oftest buskagtig, men danner flere Steder i det midterste *Jyll.* Skove; hyppig i de magre Egne af Halvøen, i *Nordsjæll.*, paa *Møens* Klint og *Bornh.*, i de øvrige Egne sjelden, og mangler i de mere frugtbare og dyrkede Dele af Landet.

V. (VI) Hex-Polyandria.

8. Populus. Poppel.

a. *Leuce* Duby. Rakleskjællene randhaarede; 8 Støvdragere; Arrets Flige smale; de unge Grene (idetmindste hos unge Planter) filtede eller haarede.

† 1303. **P. alba** L. (Sølv-P.) H. 1001; Drej. n. 978; F. D. 2182; Rchb. ic. fl. germ. XI, fig. 1272; H. N. XIII, 69.

Bladene æg-hjerteformede, bugtet-tandede, *paa de unge Grene* hjerteformede eller ovale med hjerteformet Basis, 3—5-lappede, alle Bladene paa Underfladen og *Smaagrenene* sneehvidt filtede (med vedblivende Filt); ♀ *Rakleskjællene* lancetformede, saugtakkede; *Arrene* todeelte; *Knopperne* filtede.

Høit Træ. 4—5. ♄.

Alm. plantet omkring beboede Steder, sjeldnere i Skove og maaskee ikke oprindeligt vildvoxende.

† 1304. **P. canescens** [Sm.? Koch Syn. II, 759] (Graa P.) H. 1002; Drej. n. 979; F. D. 2183; P. hybrida M. Bieb., Rchb. l. c. fig. 1271.

Bladene rundagtigt-ægformede, alle bugtet-tandede, paa Underfladen tilligemed *Smaagrenene* og *Knopperne* hvidgraa-

filtede, tilsidst glatte; ♀ *Rakleskjællene* lancetformede, saugtakket-fligede; *Arrene* 2—3-deelte.

Høit Træ. 4—5. ♄.

Omkring Byer og beboede Steder med foreg. ✻

Anm. Forekommer stundom enbo (med ♂ og ♀ Rakler paa samme Træ), med androgyne Rakler eller med de nedre Blomster i Raklerne ☿, (4—8 Støvdragere mellem Skaalen og Kapselen (Didr., Rostr.)).

1305. **P. tremula** L. (Bævre-Asp). H. 1002; Drej. n. 977; F. D. 2184; Rchb. l. c. fig. 1274.

Bladene ægformet-kredsrunde, tandet-rundtakkede, glatte; *Knopperne* klæbrige, glatte; *Grenene* glatte, hos det unge Træ eller paa Rodskuddene haarede; ♀ *Rakleskjællene* omvendt-ægformede, dybt haanddeelte; *Arrene* uregelm. 3—4-lappede.

Træ af Middelstørrelse. Bladstilken vender Kanten (den smaleste Side) mod Pladen hos alle Poppelarter; men da Stilken hos denne er fladere end hos de øvrige, bevæges Bladene let af Vinden, hvilken Egenskab den skylder sit Navn. 4—5. ♄.

* *villosa* (Lang) P. canescens (Sm.) Rchb. l. c. fig. 1273. Bladene paa begge Flader eller paa Underfladen tiltrykt-silkehaarede, tilsidst glatte; »*Arrene* firekløvede«.

I Skove og Krat, alm., ogsaa i Hedeegne, danner f. Ex. i Halvøens Hedestrækninger ofte Kratpartier (alene eller i Selskab med andre Træarter). * sjeldnere, f. Ex. *Sj.* Sorø Sønderskov! Charlottenlund! ***Falst.*** Taaderup (14). (Rchb. anseer denne for en egen Art og henfører til den Navnet P. canescens Sm. Da jeg ikke tør antage det for afgjort, om det Kjendetegn, som hentes fra Arrene, er bestandigt eller ikke, da den hele øvrige Plante er aldeles lig P. tremula, og da navnlig Bladenes Behaaring er et ingenlunde paalideligt Mærke, maa jeg ansee den kun for en simpel Varietet)

b. *Aegiros* Duby. Rakleskjællene glatte, Støvdragerne 12—30; Arrets Flige kredsformet-nyreformede; alle Smaagrenene glatte.

† 1306. **P. monilifera** [Ait. Hort. Kew. ed. 1, 3, p. 407] (Kanadisk P.) Drej. p. 312.

Grenene udstaaende, de yngre kantet-furede; *Bladene* triangelægformede, kort tilspidsede, saugtakkede, de yngre i Randen svagt duunhaarede.

Høit Træ. 4—5. ♄. De unge Blade rødlige.

Plantes alm. omkring Byer og i fugtige Skove, oprindelig indført fra Nordamerika. ♀ Planten er her i Landet meget sjelden: 1 Træ ved Svanholm paa gl. Kongevei (19).

† 1307. **P. nigra** L. (Sort P.) H. 1003; Drej. n. 976; Rchb. l. c. fig. 1275; H. N. XII, 64.

Grenene udstaaende, de yngre trinde; *Bladene* triangel-ægformede, langt tilspidsede, i Randen glatte, saugtakket-tandede.

Høit Træ. 4—5. ♄. Løvspringet 8—14 Dage tidligere end hos foreg., de yngre Blade frisk grønne.

Paa lignende Steder som foreg., men sjeldnere. Jeg har aldrig fundet den vildvoxende, men den er sandsynligviis indført fra Syd-Europa. (Den ældste og største Poppel i Danmark, ved Herlufsholm, er et Expl. af denne Art).

† 1308. **P. pyramidalis** [Rozier i Lam. dict. 5, 235] (Pyramide-P.) Drej. p. 312; P. dilatata Ait.

Grenene opret-tiltrykte; *Bladene* rudeformede, kort tilspidsede, i Randen glatte, saugtakkede, nedenfor Midten heelrandede.

Høit Træ. (Af nogle Forff. henført som Var. til foreg., men ved de mindre og mere rudeformede Blade og især ved dens rank-pyramide-formede Væxt yderst forskjellig fra hiin). 4—5. ♄.

Plantes ofte omkring beboede Steder, oprindelig indført fra Orienten eller Sydeuropa.

† 1309. **P. balsamifera** L. (Balsam-P.) Duham. II, t. 50.

Bladene ægformede, tilspidsede, fiint og tiltrykt-saugtakkede, *de yngre* og især *Knopperne* stærkt klæbrige, vellugtende.

5. ♄.

Plantes som de foreg., ikke sjelden, indført fra Amerika.

9. Mercurialis. Bingelurt.

1310. **M. perennis** L. (Vedvarende B.) H. 1004; Drej. n. 980; F. D. 400; Rchb. l. c. V, fig. 4804.

Rodstokken krybende; *Stængelen* udeelt; *Bladene* ægformet-elliptiske, rundtakket-saugtakkede, ruhaarede; ♀ *Blomsterne* lang-stilkede.

Planten faaer ved Tørring et mørkblaat eller violet Anstrøg. ♀ Planten mørkere end ♂. Blomsterne grønne. 4—5. ♃.

I skyggefulde Løvskove, meget alm.

1311. **M. annua** L. (Enaarig B.) H. 1005; Drej. n. 981; F. D. 1890; Rchb. l. c. fig. 4801.

Stængelen opret, grenet med korsviis modsatte *Grene* ($^1/_2$. $^1/_4$); *Bladene* ægformede eller ægformet-elliptiske, saugtakkede, glatte; ♀ *Blomsterne* kortstilkede eller siddende.

Planten lysere grøn end foreg. Blomsterne grønne. 7—8. ⊙.

Ukrud i Haver, ikke alm.: *Sj.* Marienlyst ved Helsingør (Holbøll), Kongens Have ved Frederiksborg (A. Rafn), Kirsebærgangen ved Nørrevold (19), Universitetsgaarden (Heiberg), Rosenborg Have (Schum.); o. fl. St. omkring Kbhavn; *J.* Aalborg (H.); *Sl.* Husum (F. Müll.); ***Bornh.*** (H.).

10. Stratiotes. Krebsklo.

1312. **S. aloides** L. (Aloebladet K.) H. 1006; Drej. n. 983; F. D. 337; Rchb. l. c. VII, 111.

Bladene rosetteformigt samlede ved Roden, linie-sværdformede, kjølede, i Randen tornede; *Skaftet* fladtrykt, med 2 Blomsten omgivende *Hylsterblade* i Spidsen, forøvrigt bladløst.

Fra Rodstokken udgaae lange og talrige Rodtrævler samt Udløbere med en Knop i Spidsen, der tilsidst løsrives fra Moderplanten. Planten før og efter Blomstringen nedsænkt under Vandet. Kronbladene hvide. 7—8. ♃.

I Tørvmoser, Søer og Bække: hyppig paa ***Halvoen***, især i Aaer og Marskgrøfter mod V., sparsommere paa ***Øerne*** (i det sydlige Fyen og paa Smaaøerne mangler den. (Jeg har kun fundet ♀ Planter hos os, og maaskee forekommer ♂ Planten ikke i vor Flora. Sml. Nolte Stratiotes u. Sagittaria p. 31).

11. Hydrocharis. Frøbid.

1313. **H. Morsus ranæ** L. (Vand-F.) H. 1005; Drej. n. 982; F. D. 878; Rchb. l. c. VII, fig. 112.

Stængelen svømmende, med forlængede Ledstykker, fra Ledene udgaae *Rodtrævler* og langstilkede, kredsrundt-nyreformede, heelrandede *Blade;* ♂ *Blomsten* omgivet af 1—2 hylsterformede *Dækblade.*

Kronen hvid. Overvintrer ved Endeknopper fra Udløbere ligesom foreg. 7—8. ♃.

I Tørvgrave, Søer og Aaer, alm. overalt i Danmark.

VI. (VII) Monadelphia.

X 12. Taxus. Taxtræ.

X 1314. **T. baccata** L. (Almindelig T.) H. 1008; Rchb. l. c. XI, tab. 538; F. D. 1240.

Bladene toradede, kortstilkede, i Spidsen alm. krumbøiede, flade, spidse, stedsegrønne; *Frøkappen* høirød, meget saftfuld (hvorved Frøet faaer Lighed med en Steenfrugt).

Busk eller lavt Træ. Bladene mørkgrønne, blegere paa Underfladen. 4—5 (Frugten modnes i October). ♄.

Dyrkes stundom i Haver og Lystskove. Findes vildvoxende i alle Nabolandenes Bjergskove, men ikke i Danmark; om den tidligere har været vildvoxende her i Landet, er tvivlsomt (Kyll. angiver den at voxe »udi en Skov ved Fjelderup«).

23de Klasse. Cryptogamia (Lönbo).

1. Orden. Filices (Brægner).

Sporehusene (Kapsler, som indeholde en Mængde smaae, frie Sporer) samlede i Frugthobe (sori) paa Bagsiden af det oftest 1—flere Gange finnetdeelte Løv eller hos nogle (ved Bladkjødets Forsvinden) paa Bagsiden af den tilbageblivende Nerve og dennes Forgreninger. (Løvet i Knoptilstanden sneglehuusformig indrullet, udgaaende fra en underjordisk Rodstok, og ofte, især ved Grunden, beklædt med hindeagtige Skjæl (Avner).

a. Kapslerne omgivne af en leddet Ring. Frugthobene paa Bagsiden af Løvet,

aa, omgivne af et hindeagtigt Skjæl (Sløret, indusium).

α, Frugthobene linieformede eller aflange.

1. **Asplénium** L. (part.) Frugthobene rette eller krummede, omgivne af et enkelt Slør, som er fasthæftet ved den ydre og aabner sig paa den indre Side*) (Løvet snitdeelt).

*) Brægnerne maa undersøges medens Frugterne endnu befinde sig paa et yngre Udviklingstrin; i ældre Tilstand forstyrres ofte For-

† 2. **Scolopéndrium** Roth. Frugthobene rette, parallele, i Retning med Løvets Sideaarer; 2 og 2 samlede og fra hver Side omgivne af et Slør, tilsidst sammenflydende. (Løvet heelrandet).

β, Frugthobene kredsrunde. (Løvet fjersnitdeelt).

3. **Aspídium** R. Br. Sløret kredsrundt, skjoldformet og befæstet i Midten af de rundagtige Frugthobe..

4. **Lastrǽa** Presl. Sløret nyreformet, forøvrigt som foreg.

5. **Cystópteris** Bernh. Sløret rundt eller ægformet, befæstet med Randen til de rundagtige Frugthobe, tidligt affaldende.

bb. Frugthobene omgivne af Løvets tilbagerullede Rand (et uægte Slør).

α, de frugtbærende og golde Løv eensformede.

6. **Pteris** L. Frugthobene uafbrudt fortløbende langs Randen af det 2—3 Gange fjersnitdeelte Løvs secundære eller tertiære Afsnit.

β, de frugtbærende og golde Løv forskjelligformede.

7. **Blechnum** L. Løvet fjersnitdeelt med heelrandede Afsnit; Frugthobene i 2 parallele Rækker langs Afsnittenes Midtnerve, bedækkede af de indbøiede Rande.

8. **Struthiópteris** Willd. Løvet fjersnitdeelt med halvfinnede Afsnit; Frugthobene bedække Afsnittenes grenede Sidenerver og tilsidst deres hele Underflade, (i Begyndelsen skjulte af Afsnittenes lige indtil Midtnerven tilbagerullede Bladsubstans, tilsidst frie, idet Randen udbredes og spaltes fjerformigt).

cc. Frugthobene uden Slør.

9. **Polypódium** L. (part.). De frugtbærende og golde Løv eensformede, fjersnitdeelte eller trekoblede; Frugthobene kredsrunde, spredte eller i regelmæssige Rækker.

---

holdet, idet deels Sløret falder af, deels Frugthobene sammenflyde og saaledes tabe deres oprindelige Form.

b. Kapslerne uden Ring, i enkelte eller grene[illegible] Ax paa samme Stængel som (men af forskjelli[illegible] Udseende fra) de golde Løv.

aa. Kapslerne nætformigt stribede, kortstilkede

10. **Osmúnda** L. (part.) Kapslerne kuglefor[illegible] klappede, i grenede Ax. (Det golde Løv dobbelt fje[illegible]

bb. Kapslerne uden Striber, siddende.

11. **Botrýchium** Sw. Kapslerne adskilte, i g[illegible] (Det golde Løv deelt).

12. **Ophioglóssum** L. Kapslerne sammenhæn[illegible] deres Sider, toradet ordnede til et ensidigt, enke[illegible] golde Løv heelrandet).

2. Orden. Lycopodiaceæ (Ulveføddе[illegible]

Bladene taglagte, skjæl- eller sylformede, Frugterne o[illegible] Klapper, siddende enlige i Bladhjørnerne eller samlede [illegible] omgivne af Dækblade forskjellige fra Stængelblad[illegible]

13. **Lycopódium** L. (part.). Frugterne (Spor[illegible] artede, i Form af rundagtige eller nyreformede, [illegible] enrummede Kapsler med frie, støvlignende Sporer (Mi[illegible]

14. **Selaginélla** Spring. 2 Slags Frugter: nogl[illegible] foreg., andre 3—4-klappede med 3—4 større Spore[illegible] sporer), som ere næsten kugleformede og forsynede [illegible] Spidsen sammenløbende Striber.

3. Orden. Isoëteæ (Brasenurter).

15. **Isoëtes** L. Sporehusene rundagtigt-ovale, [illegible] af en uopspringende Hinde og indsænkte i de lini[illegible] Blades udvidede Basis; de i de indre Blades Skeder in[illegible] Sporehuse indeholde et meget stort Antal mindre Sp[illegible] crosporer), de i de ydre Bladskeder indsluttede et ring[illegible] Antal større, sphærisk-triangelformede (Macro-) Sporer.

4. Orden. Rhizocarpeæ (Rodfrugtvæxter).

16. **Pilulária** L. Bladene linie-børsteformede, før Udviklingen sneglehuusformigt sammenrullede; Frugterne paa Rodstokken ved Bladenes Basis, kortstilkede, kugleformede, firerummede og i udviklet Tilstand fireklappet-opspringende, indeholdende talrige Sporehuse, hvoraf de nedre indslutte 1 større (Macrospore), de øvre mange smaae (Micro-) Sporer.

5. Orden. Equisetaceæ (Padderokker).

17. **Equisétum** L. Stængelen leddet, med en tandet Skede ovenfor hvert Led, udeelt eller med krandsstillede Grene; Sporehusene kredsformigt ordnede i Form af Lapper paa Underfladen af kortstilkede, skjoldformede Forgreninger af den fælles Frugtaxe, hvorved der dannes en endestillet, axformet Klase.

6. Orden. Characeæ (Krandsnaalvæxter). *)

Vandplanter med leddede Stængler, uden ægte Blade, men med større eller mindre, fra Ledene krandsformigt udgaaende Grene, hvilke enten forgrene sig paa samme Maade som Hovedaxen eller i Spidsen opløses i Straaler; to Slags Formeringsorganer, enten paa samme eller forskjellige Planter (Enbo eller Tvebo): 1, kugleformede *Antheridier* af rød Farve, indeholdende Spiraltraade og 2, *Sporehuse* af oftest aflang Form, indeholdende 1 Spore og omgivne af 5 spiralformigt snoede Celler, hvis frie Ender i Sporehusets Spidse danne en tandet Krone.

18. **Nitélla** Ag. Stænglernes Ledstykker encellede, jævne, i tørret Tilstand hindeagtige (kun undtagelsesviis incrusterede);

*) Uden at tage Hensyn til Spørgsmaalet om Characeernes Plads i Systemet, som har været meget omtvistet (de fleste Botanikere ere tilbøielige til at stille dem i Nærheden af Algerne), har jeg efter Opfordring fra forskjellige Sider og tillige af Hensyn til at vi i den danske botaniske Litteratur savne saagodtsom al Veiledning til at bestemme de her forekommende Arter af en talrig og eiendommelig Familie, fundet mig foranlediget til at forsøge en kort Fremstilling af denne og en Beskrivelse af de Arter, som efter hvad jeg har kunnet erfare, findes i Danmark. Jeg tør haabe, at den derved bevirkede Forøgelse af Haandbogens Omfang ikke vil blive misbilliget, hvis det maatte lykkes mig derved at lette

Grenene krandsstillede, i Spidsen straaleformigt eller gaffelformigt deelte, uden Svøb eller Bracteer ved Grunden af Krandsgrenene eller Straalerne; Antheridierne (hos de enboe Arter) ovenfor Sporehusene i Straalernes eller Smaagrenenes Gaffeldelinger; Sporehusenes Krone opret, tidligt affaldende, dannet af en dobbelt Række Celler (2 i hver af de 5 Flige).

19. **Chara** Vaill. (Ag.). Stænglernes Ledstykker oftest dannede af en større central og flere mindre peripheriske Celler (og derved stribede), incrusterede, skjøre*) og uigjennem-

---

Studiet af en Plantefamilie, til hvis Undersøgelse der i Tørvmoser, Mergelgrave og ved vore Kyster findes rigeligt Materiale. Bestemmelsen af Arterne er ofte forbunden med Vanskelighed, idet den samme Art paa forskjellige Alderstrin og paa forskjellige Voxesteder antager meget forskjellige Skikkelser, og i en kortfattet Beskrivelse at meddele nøiagtige Kjendetegn er derfor en vanskelig Opgave, som jeg ikke tør tiltroe mig at have løst overalt fyldestgjørende. Jeg havde hellere ønsket at oppebie den bebudede Monographi af Prof. *A. Braun*, og tillige at undersøge i den frie Natur de danske Characeer i længere Tid end jeg hidtil har været istand til, men jeg har paa den anden Side troet ikke at burde opsætte til en usikker Fremtid Meddelelsen af de Optegnelser jeg har indsamlet. Da Familien hidtil har været saa lidet paaagtet hos os, anseer jeg det for utvivlsomt, at der i vor Flora vil findes adskillige Arter foruden de her nævnte. Ved Arternes Beskrivelse har jeg især benyttet *Wallmanns* »*Försök till en system. uppställning af växtfamiljen Characeæ*« Stockh. 1853 samt de nyere Arbeider af *Wahlstedt*: (Skand. Arterne af Characeæ, Lund 1862) og *Nordstedt* (Skandinaviens Characeer, Bot. Not. 1863); og foruden Hornemanns o. fl. Herbarier, samt hvad der velvillig er mig meddeelt fra forskjellige Egne af Landet, har jeg havt god Hjælp af en rig Samling Characeer, som Prof. A. Braun har havt den Godhed at meddele mig tilligemed sin Bestemmelse af flere her fundne tvivlsomme Arter.

*) Characeerne maa undersøges i frisk Tilstand eller opbevarede i Spiritus; tørrede ere de vanskelige at undersøge, fordi deres fine Dele sammentrykkes og Frugterne let affalde og tillige fordi de tildeels ere meget skjøre, især de Arter som ere overtrukne (incrusterede) af et tykt Lag kulsuur Kalk, der kun ved chemisk Behandling kan fjernes. (De fleste Arter have i levende Tilstand en stærk og meget ubehagelig Lugt).

sigtige (sjeldnere encellede, gjennemsigtig-hindeagtige uden Incrustation); Grenene krandsstillede, med 1—2 Rækker naaleformede Celler (Svøb) ved Grunden, deres Axe gjentagne Gange leddet, med krands- eller halvkrandsstillede Forgreninger (»Bracteer«) udgaaende fra Ledene; Antheridierne (hos de enboe) udenfor Bracteerne, nedenfor eller ved Siden af Sporehusene, som i Spidsen bære en vedblivende, af 5 enkelte Celler dannet, ofte stjerneformigt udbredt Krone.

I. Filices.

1. Asplenium. Radeløv.

a. *Athyrium* Roth. Frugthobene aflange, bøiede (Løvet dobbelt fjersnitdeelt, dets Afsnit tiltage i Størrelse mod Midten).

1315. **A. Filix foemina** [Bernh. i Schrad. n. Journ. V, p. 2] (Mangefinnet R.) Polypodium L.; Aspidium Sw., H. II, 360; Athyrium Roth, Drej. n. 991; F. D. 2436.

Løvet i Omrids elliptisk; *Afsnittene* lancetformede, tilspidsede; *de secundære Afsnit* halvfinnede eller fjersnitdeelte med i Spidsen tandede Flige; *Sløret* fryndset, med Tilhæftningspunktet mod Randen af de secundære Afsnit; *Frugthobene* talrige, tilsidst rundagtige.

1—2' høi. Løvets Skaft kantet, nedentil beklædt med Avner. Var. betydeligt i Henseende til Størrelse, Løvets Indskjæring o. s. v. 7—9. ♃.

I Skove og ved Steengjærder, alm. Danmark.

b. *Asplenium* s. s. Frugthobene linieformede, rette.

aa. Løvet fjersnitdeelt, med rundtakkede Afsnit, de midterste størst.

1316. **A. Trichomanes** L. (Rundfinnet R.) H. II, 363; Drej. n. 987; F. D. 119.

Løvet i Omrids linie-lancetformet; *Afsnittene* skjævt æg-formet-ovale, budte; *Skafterne* glatte, i ældre Tilstand sort-bruunt-glindsende, paa Overfladen rendede med smal hindeagtig Rand.

4—6" høi. (En af vore mindste, men smukkeste Bregner). 6—10. ♃.

I Klipperidser og mellem Stenene i Steengjærder, sporadisk og ikke alm.: *Bornh.* hist og her i Granit-Terrainet! *Sj.* Ravnsholms Hegn (13), Hillerød Skandsebakke (Knæckenborg), Birkerød (H.), Kirke-værløse, Farum (14), mellem Nærum og Søllerød (Petersen), Rudersdal! Hareskoven, Fuglevad Mølle (H.), Lundtofte (24), Ermelunds-skoven mod Lyngby (Dr.), Sonnerupgaard (H.), Grydebjerg ved Sorø! Langebæk ved Kallehave (Rosenørn-Lehn); *Falst.* Ourupgaard (Koch), Idestrup (Krebs); *F.* Svindinge! Ørbæklunde! Hundstrup! *J.* Fredriks-havn (H.), Torslev i Vendsyssel (Branth), Bæklund ved Viborg (Mor-ville), Hald Bøgeskov (Strandgaard); *Sl.* Sundeved (H.), Dybbøl Bjerg (16); *Als* ved Adserballig (10).

bb. Løvet dobbelt fjersnitdeelt, Afsnittene tiltage i Størrelse nedadtil.

1317. **A. Adiantum nigrum** L. (Sort R.) H. II, 365; F. D. 250; H. N. X, 98.

Løvet glindsende grønt, i Omrids smalt og tilspidset-triangel-ægformet, dobbelt- (i Spidsen enkelt, ved Grunden ofte tre-dobbelt) fjersnitdeelt; *de secundære Afsnit* rudeformet-elliptiske, ved Grunden heelrandede, i Spidsen saugtakkede; *Sløret* heel-randet.

6—10" høi. Løvskafterne nedentil glindsende mørkbrune. 6—9. ♃.

I Ridser af Granitklipperne paa *Bornholm* hist og her: Hammershuus, Kleven (20)! Nørre Borgdal (8), Rø! Gudhjem (H.), Svanike (11).

1318. **A. Ruta muraria** L. (Muurrude). H. II, 365; Drej. n. 989; F. D. 190; H. N. XIV, 97.

Løvet mat grønt, i Omrids bredt og budt triangel-ægformet; *de secundære Afsnit* omvendt-ægformede, med kileformet, heel-randet Basis, i Spidsen lappet-rundtakkede eller næsten heel-randede; *Sløret fryndset.*

2—4" høi. (Smaae Expl. ere alm. kun enkelt fjersnitdeelte). Løv-skafterne grønne, sparsomt beklædte med Avner. 6—9. ♃.

I Klipperidser og Steengjærder, sjelden: *Bornh.* i Almindingen (F. D., Rafn); *Sj.* Kronborg Mure (21); *J.* Viborg Domkirke (Morville);

Als paa Sønderborg Slotsmuur (20)! ***Sl.*** Beftoft og Nustrup Kirkemure (Kyll.), Nieblum Kirke paa ***Føhr*** (20)!

cc. Løvet fingerformigt-gaffeldeelt med lancet-linieformede Afsnit.

1319. **A. septemtrionale** [Sw. Synops. filic. 75] (Nordisk R.) H. II, 364; Drej. n. 988; Acrostichum L., F. D. 60.

Løvet langskaftet, ovenfor Midten 1—2 Gange uregelmæssig gaffeldeelt; *Afsnittene* foroven spidst og dybt 2—3-fligede, heelt bedækkede af Frugthobene.

4—6" høi. Løvskafterne tilsidst ved Grunden mørkbrune. 6—10. ♃.

Paa lignende Steder som foreg., sjelden: ***Bornh.*** i Granitterrainet hist og her (f. Ex. Bobbeaaen, Lehnsgaard, Nørre Borgdal (8), Gudhjem (11), Kleven (20); ***Sj.*** Pæleveien i Gribs Skov! Rudehegn mod Dumpedals Mølle! Farumgaard (Mørch); Jonstrup Vang (14), Fuglevad Mølle (Schum.); ***J.*** Frederikshavn (H.), Torslev og Hørby Kirkemure i Vendsyssel (Lgby).

2. Scolopendrium. Miltbrægne.

1320. **S. officinarum** [Sw. Syn. fil. 89] (Hjortetunge). H. II, 366; Drej. n. 990; H. N. X, 99; Asplenium Scolopendrium L.

Løvet lancet-tungeformet, spidst, med hjerteformet Basis, heelrandet eller bølget, længere end Skaftet; de 2 samlede ***Frugthobe*** sammenflyde tilsidst til een.

Løvskafterne og Midtnerven beklædte med Avner. De unge Løv hjerteformede. 7—8. ♃.

Angives fra Dronninggaard af Kyll., men er siden hans Tid ikke funden der. I Skoven paa den sydlige Skraaning af Aborrebjerget (Møen) har Hr. Exam. polyt. Hamann fundet et Par Exemplarer. *

3. Aspidium. Skjoldbrægne.

1321. **A. angulare** [Kit. i Willd. Sp. V, 257] (Tornfliget S.) F. D. 2559; H. N. XIII, 96; Polystichum Presl.; Aspidium aculeatum Sw. (Polypodium L.); Aspid. aculeatum β, Swartzianum Koch Syn.

Løvskaftet og *Løvets Midtnerve* tæt beklædte med brune, ægformede, tilspidsede Avner, *Løvet* dobbelt fjersnitdeelt, ligesom *de primære Afsnit* i Omrids lancetformet, tilspidset, *de*

secundære Afsnit skjævt ægformet-rudeformede eller halvt spydformede (med en øreformet Flig ved Grunden af den fra Løvets Axe bortvendte Side), braadspidset-tandede, det nederste i den øvre Rad af hvert Hovedafsnit størst.

De unge Løv paa Underfladen beklædte af finere Avner. (Ved den tætte Beklædning og Smaaafsnittenes Form let kjendelig fra vore andre Brægnearter). 7—8. ♃.

Paa Græsholmen ved Christiansø (Didrichsen 1849)! ***Bornh.*** Steilebjerg ved Hammerhuus (Zahrtmann); ***Sj.*** Frederiksdals Skov (Kjærschou)!

Anm. Den i Sydeuropa almindelige *A. lobatum* Sw. (Polypodium Huds.); A. aculeatum *α*, vulgare Doell., som er forskjellig fra den her forekommende Form ved smalere og stivere Løv med mindre dybt deelte Afsnit, hvis secundære Afsnit (med Undtagelse af det nedre Par) mangle den øreformede Flig ved Grunden, forenes af de fleste nyere Forfattere, vistnok med Rette, med A. angulare Kit., og for begge disse Former vil i saa Fald Fællesnavnet *A. aculeatum* (L.) Doell. rettest blive at anvende.

4. Lastræa. Mangeløv.

1322. **L. Thelypteris** [Presl Pteridogr. p. 76] (Kjær-M.) Polypodium L., F. D. 760; Aspidium Sw., H. II, 358; Drej. n. 998; Polystichum Roth, Koch Syn. II, 977.

Rodstokken vandret-krybende; *Løvet* fjersnitdeelt (de 1—2 nedre Par Afsnit mindre end de øvrige), med linie-lancetformede, nærmest Axen fjersnitdeelte, mod Spidsen halvfinnede *Afsnit* og budte, heelrandede eller rundbugtede (paa de frugtbærende Løv i Randen tilbagerullede og derved tilsyneladende spidse) *Flige; Frugthobene* i Forgreningerne af Fligenes todeelte Sideaarer, danne 2 parallele, tilsidst sammenflydende Rækker midt imellem Fligenes Rand og Midtnerve.

1—1½' høi, Skaftet meget skjørt, glat; Løvet mat-blaagrønt, med faae og korte, kun under Lupen synlige Haar paa Underfladen, forøvrigt glat. (Frugtbærende Expl. ere temmelig sjeldne). 7—8. ♃.

I Moser og fugtige Enge alm. udbredt.

1323. **L. Oreopteris** [Presl l. c.] (Bjerg-M.) Polypodium Ehrh., F. D. 1121; Aspidium Sw., H. II, 359; Drej. n. 997.

Rodstokken tueformigt sammentrængt; *Løvet* fjersnitdeelt; *Afsnittene* jævnt aftagende i Størrelse fra Midten imod begge

Ender, linie-lancetformede, tilspidsede (de nedre korte, triangelformede), halvfinnede med budte, heelrandede eller rundbugtede, i Randen plane eller kun lidet tilbagerullede *Flige; Frugthobene* i 2 Rækker tæt indenfor Randen af Fligene og naaende næsten til Spidsen af disse; *Sløret* tidligt affaldende.

2—3' høi. Skaftet sparsomt beklædt med Avner, Løvets Underflade med spredte, kun under Lupen synlige Kirtler. 7—8. ♃.

Ved Steengjærder og i høitliggende Skove, sporadisk og sjelden: *J.* Frysenborg Skov (Dr.), Skove S. for Veile-Fjord (12)! *Sl.* Huusby (28), Flensborg (1); *Sj.* Fredensborg (Herb. H. Hafn.), Skandsebakken ved Hillerød (Knæckenborg), Birkerød (H.), Gjærder mellem Nærum og Søllerød! Hvide Overdrev ved Særløse pr. Roeskilde (15), Sparresholm (Lund); ***Bornh.*** Hammershuus (8), Almindingen (20).

1324. **L. Filix mas** [Presl l. c.] Almindelig M.) Polypodium L.; Aspidium Sw., H. II, 360; Drej. n. 995.

Rodstokken tyk, tueformet, næsten lodret; *Løvet* fjersnitdeelt; *Afsnittene* lidet aftagende i Størrelse nedenfor Midten, lancetformede, fjersnitdeelte (i Spidsen halvfinnede), med afrundede eller afstumpede, rundtakkede, i Randen ikke tilbagebøiede *Flige; Fligenes Sidenerver* svage, gaffeldeelte; *Frugthobene* i 2 Rækker fra Grunden til Midten af Fligene, nærved disses Midtnerve; *Sløret* vedblivende.

2—4' høi. Løvene kredsformigt samlede i Spidsen af Rodstokken, glatte eller beklædte med faa Avner paa Underfladen, Skaftet mere eller mindre tæt beklædt med bruunt-hindeagtige Avner. 6—8. ♃.

β, erosa Doell (Aspid. erosum Schk. crypt. IV, t. 45). Afsnittene og deres Flige fjernere fra hianden, Fligene uregelmæssigt og dobbelt saugtakkede eller fjerlappede, med saugtakkede Lapper.

γ, lepidota Lge. Løvskaftet indtil Spidsen og Nerverne paa Løvets Underflade tæt beklædte med Avner.

I Skove og ved Steengjærder meget alm. — *β*, ved Kjølstrup i ***Fyen*** (18)! *J.* Gudumlund pr. Aalborg! ***Bornh.*** i Almindingen (Baagøe)! *Sl.* Morgenstern ved Husum (Didr.)!

1325. **L. cristata** [Presl l. c. p. 77] (Budtfinnet M.) Polypodium L., Aspidium Sw., H. II, 359; Drej. n. 996; F. D. 1591; H. N. IX, 98.

Rodstokken sammentrængt; *Løvet* fjersnitdeelt, i Omrids smalt (lancetformet eller linie-lancetformet); *Afsnittene* kun lidet aftagende i Størrelse fra Midten, triangel-ægformede, fjersnitdeelte (i Spidsen og hos de ufrugtbare Løv halvfinnede), med afrundede, braadspidset-saugtakkede, i Randen ikke tilbagebøiede *Flige; Fligenes Sidenerver* tydelige, fleerdeelte; *Frugthobene* i 2 Rækker fra Grunden til Spidsen af Fligene; *Sløret* vedblivende.

1½—2' høi. Skaftet paa det frugtbare Løv temmelig langt, beklædt med spredte Avner. 6—7. ♃.

Paa Tuer og mellem Krat i Tørv- og Hedemoser, sporadisk og ikke alm.

1326. **L. spinulosa** [Presl l. c. excl. *] (Skarpfinnet M.) Polypodium Müll. fl. Fredriksd., F. D. 707; Aspidium Sw., H. II, 361; Drej. n. 994; H. N. XIII, 97.

Rodstokken sammentrængt; *Løvet* i Omrids æg-lancetformet, dobbelt fjersnitdeelt, *det nedre Par Afsnit* kortere end de øvrige; *de secundære Afsnit* ægformet-elliptiske, spidse, fra Grunden braadspidset-saugtakkede med indbøiede Takker (eller halvfinnede med braadspidset-saugtakkede Flige); *Frugthobene* (mindre end hos foreg.), i 2 Rækker fra Grunden til henimod Spidsen af de secundære Afsnit.

1—3' høi, mørkgrøn. 7—9. ♃. Løvskaftet i forskjellig Grad beklædt med hindeagtige Avner, var. desuden i Henseende til Indskjæringens Grad, Afsnittenes og Fligenes Form o. s. v. Flere Former ere opstillede som egne Arter, blandt disse:

* *dilatata* (Presl) Aspidium dilatatum Sw., H. II, 362; F. D. 759 (Polypod. Dryopteris, ikke god) og 1346 (Aspidium Filix mas). Løvet mørkere grønt, større end hos Hovedarten, triangel-ægformet (det nedre Par Afsnit af Længde med eller længere end de øvrige), tredobbelt fjersnitdeelt med saugtakket-halvfinnede eller dobbelt fjersnitdeelt med halvfinnede Smaaafsnit.

I Skove, især paa fugtig Grund, ved Steengjærder o. s. v. alm. — * sjeldnere: *Bornh.* i Almindingen! *Falst.* hist og her (14); *Sj.* Jonstrup Vang, Fuursøens Sydstrand (14), Høsterkjøb, Hammermøllen,

Dragerup Skov ved Holbæk (15), Feldskoven ved Sorø! Hæsede Skov ved Gisselfeld (Jacobsen); ***Bornh.*** Dynddalen ved Rø (Hjorth), Kleven ved Klemensker, Rønne (Hoff)! ***J.*** Aalborg (Strandg.), i stor Mængde ved N. Vosborg! ***Sl.*** Haderslev, Heils (Grønlund).

Anm. De Kjendetegn, der angives for at adskille * som egen Art, forekomme mig foranderlige og ikke tilstrækkelige til at den kan ansees for mere end en Form af L. spinulosa.

5. Cystopteris. Bægerbrægne.

1327. **C. fragilis** [Bernh. i Schrad. n. Journ. v. 1, p. 2, pag. 26] (Skjør B.) Drej. n. 992; Polypodium L., F. D. 401; Aspidium Sw., H. II, 362.

Løvet i Omrids lancetformet eller elliptisk (det nederste Par Afsnit lidet kortere end de øvrige), dobbelt fjersnitdeelt; *de nedre secundære Afsnit* halvfinnede eller fjersnitdeelte med spidse eller budte, saugtakkede eller tandede *Flige; Frugthobene* uordenligt spredte, især henimod Randen af de secundære Afsnit, tilsidst næsten sammenflydende.

½—1' høi, Skaftet skjørt, alm. kortere end Løvet, forneden rødligbruunt, med faae Avner; Løvet fiint, lysgrønt, var. i Henseende til Afsnittenes Form og Indskjæring. 6—7. ♃.

I Steengjærder: paa Halvøen sjelden: ***J.*** Frederikshavn (Drej.), Hørby i Vendsyssel (12); daa Øerne sporadisk og ikke alm.: ***F.*** Ørbæklunde, Peirup (12); Vornæs p. ***Thorseng*** (12); ***Sj.*** Alsted (Frk. E Povelsen) og Haverup ved Sorø! Kongsdal! Odinshøi (Heiberg), Mærkerup, Kirkeværløse, Jonstrup (14), Rudersdal, Brede, Fredriksdal, Kulhusene! Vemmetofte (9); ***Falst.*** Ourupgaard (Koch), Næsgaard, Halskov (14); ***Loll.*** Saxkjøbing (Benzon), Musse (5); ***Moens*** Klint (Mørch); ***Bornh.*** Listed Fiskerleie (Baagøe) o. fl. St. (19!).

1328. **C. montana** [Bernh. l. c.] (Bjerg-B.) Drej. n. 993; F. D. 2250; Aspidium Sw., H. II, 363; H. N. III, 96.

Løvet i Omrids triangelformet, tredobbelt fjersnitdeelt; *Afsnittene* stilkede, det nederste Par *Afsnit* længere end de øvrige, med meget større nedadvendte end opadvendte *secundære Afsnit; de tertiære Afsnit* halvfinnede med tandede (eller fjersnitdeelte med halvfinnede) *Flige; Frugthobene* uordenligt spredte.

½—1' høi, Skaftet længere end Løvet, med faae, spredte Avner, Løvet meget fiint deelt, i Omrids næsten ligt P. Dryopteris. 6—7. ♃.

I en udtørret Ellemose ved Knapstrup i *Sjæll.* (4), det eneste bekjendte Voxested i Danmark.

6. Pteris. Ørnebrægne.

1329. **P. aquilina** L. H. II, 367; Drej. n. 999; F. D. 2303.

Løvet tredobbelt fjersnitdeelt med stilkede Afsnit; *de tertiære Afsnit* oval-linieformede, budte, heelrandede, rundbugtede eller ved Grunden med 1—3 Par Flige (eller dobbelt fjersnitdeelt med fra Grunden til Spidsen halvfinnede *Smaaafsnit*).

1—6' høi (i Skove ved Svendborg har jeg fundet Expl. 12' lange). Det nederste Par Afsnit meget større end de øvrige, ofte af Længde med Hovedaxen, hvorved Løvet bliver trekoblet; Løvet i yngre Tilstand paa Underfladen ofte duunhaaret, ældre glat, læderagtigt, med stærkt fremtrædende Nerver. Karbundterne i Skaftets underjordiske Deel danne i Tværsnit en flakt Ørn. 7. ♃.

I Skove, paa Heder mellem Krat o. s. v. meget alm.

7. Blechnum. Kambrægne.

1330. **B. Spicant** [Roth fl. germ. 3, p. 44] Osmunda L., F. D. 99; Lomaria Desv., Drej. n. 1000; Blechnum boreale Sw., H. II, 366.

Løvet i Omrids langstrakt-lancetformet, fjersnitdeelt, med bueformigt-opadbøiede, heelrandede, paa de golde Løv tætsiddende, bredt linieformede, budte, paa de frugtbærende fjerne, smalt linieformede, spidse *Afsnit;* de nederste Afsnit af de golde Løv meget korte, budt ægformede.

8—12'' høi. 7—8. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund mellem Mos og Stene, sporadisk og fortrinsviis i Hedeegne: paa *Halvøen* ikke sjelden, sparsommere paa Øerne: *F.* Kongebroen ved Middelfart (12); *Sj.* Birkerød, Rudergaard, Fredriksdal (H.), Særløse ved Roeskilde (20), Sparresholm (Lund), Gisselfeld (H.), *Bornh.* Nørre Borgdal (8), Almindingen (25), Maidalen i Helgenesbakkerne (Baagøe).

8. Struthiopteris. Strudsvinge.

1331. S. **germanica** [Willd. Enum. hort. ber. p. 1071] H. II, 371; S. europæa Drej. n. 1001; Osmunda Struthiopteris L., F. D. 169.

Det ufrugtbare Løv i Omrids elliptisk-lancetformet, fjersnitdeelt, *Afsnittene* aftage efterhaanden i Størrelse fra Midten af, halvfinnede med heelrandede, seglformigt udadbøiede, budte eller kortspidsede *Flige* (det nederste Par Flige i hvert Afsnit tiltrykte til Hovedaxen), *det frugtbærende Løv* langskaftet, lancetformet, fjersnitdeelt med linieformede, først sammenrullede, tilsidst fladt udbredte *Afsnit.*

Rodstokken tyk, kugleformigt sammentrængt, de ufrugtbare Løv yderst, i en tragtformet Kreds (2—3' høie), de frugtbare Løv i Midten, mørkbrune. 8—9. ♃.

Paa fugtige Steder i Skove: i det nordøstl. *Sjæll.* (fra Hammermøllen og Egebæksvang ved Helsingør til Fredriksborg og Bloustrød!) hist og her, ofte i stor Mængde; i de andre Egne af Landet sjelden: *Sj.* Skovsborg (15), Charlottenlund! Skjoldnæsholm, Gisselfeld (H.), Sparresholm (Dr.), Christianslund ved Rønnede (Fru Brun), Langebæk ved Kallehave (Rosenørn Lehn); *F.* Holkenhavn, Hvidkilde, Vissenberg (H.), Høisholt i Tommerup Sogn (24). Paa Halvøen er det mig ikke bekjendt at den er funden. I*

9. Polypodium. Engelsød.

1332. **P. vulgare** L. (Almindelig E.) H. II, 354; Drej. n. 984; F. D. 1060.

Løvet fjersnitdeelt, med afvexlende, linieformede, budte, heelrandede eller svagt rundbugtet-tandede *Afsnit; Frugthobene* i 2 Rækker langs Afsnittenes Midtnerve.

Rodstokken tyk, krybende, tæt beklædt med brune Skjæl; Løvet mørkgrønt, tilligemed Skaftet glat; Frugthobene store, med brandgule Kapsler. 6—10. ♃.

Ved Steengjærder, i aabne Skove o. s. v. meget alm.

1333. **P. Phegopteris** L. (Duunhaaret E.) H. II, 355; Drej. n. 985; F. D. 1241.

Løvet i Omrids triangel-ægformet, dobbelt fjersnitdeelt; *Afsnittene* modsatte, lancetformet-tilspidsede, duunhaarede, jævnt aftagende i Længde mod Spidsen, *det nederste Par* nedadvendte; *de secundære Afsnit* linieformet-ovale, budte, de nederste Par paa begge Sider af Hovedaxen indbyrdes sammenvoxne; *Frugthobene* i 2 Rækker langs Randen af de secundære Afsnits nedre Deel.

Rodstokken tynd, krybende, tilligemed Skafterne af de unge Løv beklædt med faa brune Avner. Løvet blegt og mat grønt; Frugthobene smaae, med skidenbrune Kapsler. 6—8. ♃.

I Skove, især paa fugtig Grund, sporadisk: paa ***Halvøens*** Østkyst og i *Sjæll.* hist og her, paa de øvrige Øer sjelden: ***Møen*** (12); ***Falst*** Herslebslund (Rasm.), Bregninge (14); ***F.*** Lakkendrup (19), Ravnholt (A. Lange), Otterup (18); ***Bornh.*** i Klippeterrainet mod N. V. (Baagøe).

1334. **P. Dryopteris** L. (Tredeelt E.) H. II, 356; Drej. n. 986; F. D. 1943.

Løvet i Omrids bredt triangel- eller muurskeeformet, trekoblet, glat; *Smaabladene* dobbelt fjersnitdeelte, de secundære Afsnit forneden fjersnitdeelte, i Midten halvfinnede og i Spidsen tandede eller hele; *Fligene* linieformet-ovale, budte, heelrandede eller svagt rundtakkede; *Frugthobene* i 2 Rækker langs Randen af de secundære Afsnit.

Rodstokken tynd, krybende, sort, beklædt med faae brune Avner, Skafterne næsten glatte, glindsende, tilsidst sorte, Løvet blaagrønt, Frugthobene smaae, med blegbrune Kapsler. 6—8.

I høie Skove: ikke sjelden paa ***Bornh.***, i ***Sjæll.*** og paa Østkysten af ***Jyll.*** Paa de øvrige Øer sjelden: ***F.*** Brobygaard (24), Skjoldemose (12), Langkildegaard, Glorup (19), Ravnholt (A. Lange); ***Falst.*** Bregninge (14).

10. Osmunda. Kongebrægne.

1335. **O. regalis** L., H. II, 372; Drej. n. 1002; F. D. 217; H. N. XII, 98.

Løvet dobbelt fjersnitdeelt; *de secundære Afsnit* linie-lancetformede med æg-hjerteformet, ofte tooret-lappet Basis, heelrandede eller med svagt saugtakket Rand af de talrige og stærke, heelt udløbende Nerver; *Frugterne* samlede i Spidsen af Løvet til en dobbelt finnet Top, sammensat af linieformede Ax.

3—5' høi. (Ved Grunden af det ufrugtbare Løvs Afsnit findes ofte nogle Rækker af Frugter, i Spidsen af de frugtbærende Grene ofte fladt udbredt Løv). 6—8. ♃.

I fugtige Skove, Overdrev og Tørvmoser mellem Krat, sporadisk og temmelig sjelden: ***Sj.*** Helsingør (H.), Frydenlund (11), Søer i Ruderhegn Ø. for Landevejen til Hørsholm! Søllerød (Dr.), Feddet ved Lindersvold! ***F.*** Holkenhavn (F. D.), Skaarup (19), Græsholms-

skoven ved Svendborg (H.), Rødskebølle (12), Moser N. for Ollerup! Trolleborg, Bommelund (24); *Sl.* Jels (7), Dravit Skov (Rafn), Marieskoven og Sollie ved Flensborg (16); *Loll.* ved Stokkemarke (19), Søholt (5), Karleby ved Nysted (19); *Falst.* Horreby Lyng, Virket (14); *Bornh.* ved Borre Sø (F. D.), Ølene (14). ♅

11. Botrychium. Maanerude.

1336. **B. Lunaria** [Sw. Syn. fil. p. 171] (Almindelig M.) H. II, 369; Drej. n. 1003; Osmunda L., F. D. 18 (venstre Fig.).

Det ufrugtbare Løv udgaaer omtrent fra Midten af Skaftet, i Omrids oval-hjerteformet, fjersnitdeelt; *Afsnittene* vifteformet-halvmaaneformede med kileformet, heelrandet Basis, i Spidsen hele, rundbugtede eller rundtakket-lappede.

2—6" høi. Skaftet ved Grunden omgivet af brune Skeder. Undertiden findes Frugter i Spidsen af det golde Løvs Afsnit ligesom hos foreg. ♃.

* *rutaceum* Fr. nov. p. 289; B. matricariæfolium A. Braun, Koch Syn. II, 972; F. D. 18 (høire Fig.)? Det ufrugtbare Løv triangel-ægformet, fjersnitdeelt, med halvfinnede Afsnit.

Paa Græsmarker, Bakker og Lyngheder, sporadisk og ikke alm., hyppigst har jeg fundet den paa Møens Klint. * paa lignende Steder som Hovedarten, men meget sjeldnere: *Sj.* Lyngheder mellem Kjøge og Kjøbenhavn! *Møen* (H.); *Bornh.* ved Hammeren (19).

Anm. Formen * betragtes af flere Forff. som egen Art, men uagtet den i Udseende er temmelig afvigende fra B. Lunaria, er den dog neppe andet end en Form af denne med i høiere Grad indskaaret Løv, hvilket Overgansformer (fra Møen) have overtydet mig om.

1337. **B. rutæfolium** [A. Braun i Doell Rhein. Fl. p. 24] (Stilkbladet M.) Koch Syn. II, 972; B. rutaceum Sw. (part.), H. II, 370 (excl. loc. nat.); B. matricarioides Willd., Fr. nov. p. 288; H. N. III, 99; F. D. 18 (øvre Fig.).

De ufrugtbare Løv alm. 2, det nedre (overvintrende fra forrige Aar) omskedende, det øvre tilvoxet til Basis af Skaftet, i Omrids bredt triangel-hjerteformede, trekoblede med enkelt eller dobbelt fjersnitdeelte *Smaablade; Afsnittene* bredt-ægformede, budte, heelrandede eller rundtakkede.

2—4" høi. 6—7. ♃.

Paa Lyngbakker og sandige Overdrev, meget sjelden: *Falst.* Bøtø (Benzon); *Sj.* Tiisvilde (27), grusede Bredder N. O. for Gurre Sø (14), Bagsværd (Benzon)! [*

12. Ophioglossum. Slangetunge.

1338. **O. vulgatum** L., H. II, 369; Drej. n. 1004; F. D. 147.

Det ufrugtbare Løv ægformet-elliptisk eller hjerteformet, heelrandet, befæstet lidet ovenfor Midten af det nedentil meget tynde *Skaft; Axet* linieformet.

4—10" høi. Rodstokken ofte knolleformigt opsvulmet, Rodtrævlerne i frisk Tilstand gule, Løvet frisk grønt, glindsende. 6—7. ♃.

Paa Enge, især i Nærheden af Stranden, fugtige Steder i Skove, funden i alle danske Provindser, men sporadisk og ikke almindelig.

II. Lycopodiaceæ.

13. Lycopodium. Ulvefod.

a. Frugterne i Hjørnerne af Stængelbladene.

1339. **L. Selago** L. (Otteradet U.) H. II, 350; Drej. n. 1005; F. D. 104.

Stænglerne oprette eller opstigende, flere Gange gaffeldeelte med ligehøie *Grene; Bladene* tiltrykt-taglagte eller tilsidst udstaaende, i 8 Rækker, lancet-ægformede, tilspidsede, læderagtige.

4—8" høi, glindsende mørkgrøn. I Spidsen af Grenene udvikles ofte flere Rækker af fladtrykte Knopper, som, løsrevne fra Moderplanten, spire til nye Planter. 6—8. ♃.

I Hedemoser, sandige Overdrev ved Kildevæld, sporadisk og ikke alm.

b. Frugterne omgivne af Dækblade forskjellige fra Stængelbladene og samlede til Ax.

aa. Axene siddende.

1340. **L. inundatum** L. (Krybende U.) H. II, 352; Drej. n. 1006; F. D. 336; H. N. XV, 97.

Stængelen krybende, tiltrykt til Jorden, grenet, *de frugtbærende Grene* oprette; *Bladene* slappe, linie-traadformede, tilspidsede, paa Hovedstængelen ensidigt opadrettede, paa de frugtbærende Grene alsidigt spredte, opret-tiltrykte; *Dækbladene* ved Grunden udvidede, forøvrigt ligeformede med Stængelbladene; *Axet* valseformet, omtrent af Længde med og tykkere end den frugtbærende Green.

7—8. ♃.

Hedemoser og fugtige Overdrev: paa ***Halvøen*** hist og her, paa Øerne sparsom: ***F.*** Hals ved Hofmansgave (H.); ***Falst.*** Horreby Lyng (Koch), Bøtø (Benzon); ***Sj.*** Tiisvilde, Rudersdal (H.), Heder ved Kjøge Bugt (15), Kjøge Kro (9), Dybendal ved Munkebjergby (Lund); ***Bornh.*** ved Hammeren (19), Plantagen N. for Rønne (8).

1341. **L. annotinum** L. (Femradet U.) H. II, 351; Drej. n. 1007; F. D. 127.

Stængelen langstrakt, krybende, mangegrenet; *Grenene* oprette eller opstigende, *Bladene* stive, paa Hovedstængelen i 5, paa Grenene i 8 Rækker, udspærrede eller tilbagebøiede, lancet-sylformede, tilspidsede, fjernt saugtakkede; *Dækbladene* bredt ægformede, langt tilspidsede, med hindeagtig, gnavet-tandet Rand forneden; *Axet* valseformet, tyndere og meget kortere end den frugtbærende Green.

7—8. ♃.

I høitliggende Skove og paa Lyngheder: ikke sjelden paa ***Halvøen***, mindre hyppig paa Øerne: ***F.*** Flintholm (12); ***Sj.*** Hornbæks Plantage (12)! Skoven ved Marianelund (21), Gurre (14), Danstrup Hegn! Gribs Skov! Gjels Skov (1), Rudehegn (19), Mose i Dyrehaven mod N. (7), Kollekolle (13), Jonstrup Vang, Store Hareskov (14), Roeskilde (Albrecht); ***Møens*** Storeklint (9); ***Falst.*** Abelvig Skov, Horreby Lyng (14); ***Bornh.*** Almindingen (20).

Anm. L. alpinum L. (F. D. 79), ved heelrandede, fireradet-tiltrykte *Blade* forskjellig fra foreg., ved siddende *Ax* fra de følg., angives at være funden i Egnen af Hjørring (Drej. i Krøy. Tidsskr. II, 191) men da denne Angivelse beroer paa et enkelt Expl. fra et Herbarium, maa jeg indtil videre ansee denne Fjeldplantes Forekomst i vor Flora for tvivlsom, saa meget mere som en Forvexling med L. Chamæcyparissus, der ofte har stor Lighed med hiin, kunde antages at have fundet Sted.

bb. Axene stilkede.

1342. **L. complanatum** L. (Flad U.) H. II, 351; F. D. 78 (slet) og 2671.

Stængelen krybende; *Grenene* opstigende, gaffeldeelt-mangegrenede; *Smaagrenene* vifteformigt udspilede, fladtrykte, paa den indadvendte Side lidet concave eller næsten plane, med ophøiet Midtlinie, paa den udadvendte Side convexe; *Bladene* (paa Smaagrenene) fireradede, sylformede, heelrandede, paa de flade Sider tiltrykte (det indadvendte meget mindre end det udadvendte), paa de skarpe Sider ligestore, i Spidsen udstaaende; *Axstilkene* gaffeldeelte, med 2—4 Ax samlede; *Dækbladene* rundagtigt-æg-hjerteformede, svagt tandede, jævnt tilspidsede i en ved Modenheden tilbagebøiet Spids.

Frisk grøn. 7—8. ♃.

Paa Lyngheder, sjelden: *J.* Hørby (12), Torslev og Allerup Bakker (Branth) i Vendsyssel, Mors (H.), i Viborg Amt hyppig (7), Eveldrup (Dr.), Mariager (7), Ø. Nykirke! Skjærhoved (12), Nørup, Førstballe ved Veile (30); *Sl.* (H.); *Sj.* Tiisvilde Indhegning (H.). ⚑

1343. **L. Chamæcyparissus** [A. Braun i Doell. Rhein. Fl. p. 36] (Cypresbladet U.) Koch Syn. II, 970; F. D. 2872; L. sabinæfolium Rupr.; H. N. XIII, 100 (neppe Willd.).

Stængelen underjordisk krybende; *Smaagrenene* knippeformigt samlede; *Bladene* alle tiltrykte, de til hinanden svarende paa de flade Sider omtrent ligestore; *Axstilkene* gaffeldeelte, med 2—8 Ax samlede; *Dækbladene* muurskeeformet-hjerteformede, tandede, pludseligt tilspidsede i en længere Spids; forøvrigt som foreg.

Mat og blaaagtig grøn, Grenene mindre fladtrykte end hos foreg. 7—8. ♃.

Lyngheder: *J.* Viborg (Morville), Vorde ved Viborg (Feddersen)! Thorsted pr. Ringkjøbing, Randbøl Hede! Holsted mellem Kolding og Varde (14); *Sl.* Arrild Hede (12); *Sj.* Svenstrup (J. Hofm. Bang); ***Bornh.*** i Almindingen (25)! ⚑

Anm. Jeg anseer den uden Betænkning for en fra foreg. vel adskilt Art, hvorom saavel de angivne Kjendetegn som Iagttagelse af deres forskjellige Habitus i levende Tilstand har overbeviist mig. Maaskee høre dog nogle af Voxestederne fra foreg. til denne, da der fra flere af disse Steder savnes Expl. for at kunne afgjøre dette.

1344. **L. clavatum** L. (Almindelig U.) H. II, 349; Drej. n. 1008; F. D. 126.

Stængelen krybende, mangegrenet; *Grenene* opstigende, næsten trinde; *Bladene* spredte, i mange Rækker, udstaaende,

med indbøiet, i et Haar endende, Spidse, lancet-linieformede, fjernt tandede; *Axene* parviis samlede, paa en fælles, tæt skjældækt *Axstilk; Dækbladene* bredt ægformede, tandede, haarspidsede og udstaaende.

Planten lysgrøn (Sporerne bekjendte under Navn af Hexemeel). 7—8. ♃.

Paa Lyngheder, i høitliggende Skove: alm. i *Nordsjæll.* og paa *Halvøen*, sparsom i *Sydsjæll.*, *Fyen* og paa de mindre Øer.

14. Selaginella. Dværg-Ulvefod.

1345. **S. spinulosa** [A. Braun l. c. p. 38] H. N. XI, 100; Lycopodium selaginoides L., H. II, 352; F. D. 70.

Stængelen nedliggende, med opstigende *Grene; Bladene* spredte, udstaaende, lancetformede, tilspidsede, i Randen tornet-tandede; *Axene* langstrakt-kølleformede, enlige i Spidsen af Grenene; *Dækbladene* af Form med (men noget større end) Stængelbladene.

Spæd Væxt med smukt grønne Blade og tilsidst guldgule Ax. 7—8. ♃.

I Hedemoser og fugtige Steder mellem Klitterne, kun funden i det nordvestlige *Jylland:* Aagaard i V. Hanherred (16)! Taabøl (Andresen)! Hillerslev og Klitmøller i Thy (23), Kjærgaard (A. Lange)! Løgstør (Dr.), Bjørnsholm, Thorstedlund (8)!

III. Isoëteæ.

15. Isoëtes. Brasenføde.

1346. **I. lacustris** L. [D. R.] (Sortgrøn B.) H. II, 248; F. D. 191; Rchb. ic. fl. germ. VII, 1; H. N. XI, 99.

Rodstokken sammentrængt, i ældre Tilstand med 2 Længdefurer, og derved tolappet, forøvrigt udeelt, med knippestillede *Rodtrævler; Bladene* tæt samlede, linieformede, halvtrindt-firekantede, paalangs firerummede, sortgrønne, stive, alm. oprette; *Macrosporerne* meelagtigt hvide, tegnede med nætagtigt-bølgede Ujævnheder paa Overfladen.

Bladene 3—7" lange, uden Spalteaabninger. 7—9. ♃.

β, falcata! Lavere (1—1½" høi) med stærkt seglformigt tilbagekrummede Blade, lysbrune Macrosporer, forøvrigt som Hovedarten.

I Søer med Sandbund (under Vandet), meget sjelden: ***J.*** Lyskjær Sø i Ørum Klit i Thy (Andresen)! ***Sl.*** Tolkvade Sø (Jessen, 16)! Angives desuden at være funden i en Dam i Frueskov ved Bagsværd (O. F. Müller), men da dette ikke senere har bekræftet sig, kan muligviis en Forvexling have fundet Sted, f. Ex. med Littorella, som, naar den voxer under Vandet, ikke er ulig Isoëtes. *β*, Store Øx-Sø i Rold Skov ved Hobro (J. Mørch)!

1347. **I. echinospora** [D. R. i Bull. soc. bot. Fr. 1861, p. 164] (Guulgrøn B.) A. Braun, 2 deutsche Isoëtes-Arten, p. 7.

Bladene guulgrønne, slappe, langt og fiint tilspidsede, alm. bueformigt tilbagebøiede; *Macrosporerne* piggede og forsynede med punktformede, spidse (men meget skjøre og let affaldende) Ujævnheder paa Overfladen; forøvrigt som foreg.

Bladene alm. kortere end hos foreg. (2—6"). 7—9. ♃.

I Søer med Dynd- og Gruusbund; voxer under Vandet ligesom foreg., hidtil kun fundet paa faae Steder: ***J.*** Porssø i Hvidberg Sogn (Thy) Andresen 1863! ***Sj.*** Gurre Sø 1864 (14)!

IV. Rhizocarpeæ.

16. Pilularia. Pilledrager.

1348. **P. globulifera** L., H. II, 347; F. D. 223; H. N. XV, 98.

Rodstokken krybende, traadformet; *Frugterne* omtrent af Størrelse som et Frø af Vicia sativa, udvendig bruunfiltede.

7—8. ♃.

I Lyngmoser, Søer og Vandhuller, sjelden: ***Bornh.*** alm. i smaae, om Sommeren udtørrede Søer i Høilyngen! ***Sj.*** Søen mellem Lyngby og Frederiksdal (F. D.), Nykjøbing (H.); ***J.*** Vang i Vendsyssel (Dr.), Tolbøl Klit i Thy (Andresen)! Kjær Ø. for Vildsted (8)! Paderup Mose ved Randers (7); Ørnsø ved Ribe (Fabricius-Müller); ***Sl.*** Jels Sø (7), Tolker Mose ved Slesvig (Jessen); ***Føhr*** p. fl. St. (20).

V. Equisetaceæ.

17. Equisetum. Padderokke.

a. *Vernalia* A. Braun. De frugtbærende og golde Stængler forskjellige: hine ugrenede, ikke grønne, tidligt fremskydende og efter Sporernes Udtømmelse henvisnende, disse grenede, grønne og senere udviklede.

1349. **E. arvense** L. (Almindelig P.) H. II, 342; Drej. n. 1013; F. D. 2001.

Det frugtbærende Skaft gjennemsigtig - guulbruunt, med fjerne, klokkeformet-tragtformede *Skeder*, der i Spidsen ere kløvede i 8—10 tilspidset-lancetformede Tænder; *den golde Stængel* stribet-furet, krandsgrenet; *Grenene* firekantede med firetandede Skeder; *Tænderne* ennervede, sylformet-tilspidsede, grønne med hvidagtig Rand.

Rodstokken langstrakt og vidtkrybende, ved Ledene ofte knolleformigt opsvulmet. Grenene rue, opret-aabne eller udstaaende, alm. uden Smaagrene. 4—5. ♃.

β, *serotinum* Mey. Chlor. hanov. p. 666. De grenede Stængler i Spidsen axbærende. (Frugtbærende i Juli—Aug.).

γ, *decumbens* Mey. l. c. p. 667 (E. arv. *γ*, arenarium Mortens. Mscr.). De frugtbærende Skafter meget korte (2'') udvikles samtidigt med de golde, som ligeledes ere korte, talrige og nedliggende, Grenenes Skeder alm. femtandede.

δ, *nemorosum* A. Braun i Doell. Rhein. Fl. p. 27, den golde Stængel høiere (1½—2') og tykkere, ved Grunden bleg, de 6—7 nedre Skeder uden Grene, Grenene lange, vandret udstaaende eller hængende.

Paa dyrkede Marker, ved Veigrøfter o. s. v., især paa Leergrund, meget alm. — *β*, *Sj.* Bakker ved Nymølle! *γ*, paa Sandgrund: *Sj.* en sandig Bakke ved Bringe (14)? *J.* Klitter ved Agger i Thy! *δ*, *Sj.* Hornbæks Plantage! ved Bagværd Sø (Heiberg)!

Anm. 1. De golde Stængler og nogle af Afarterne kunne forvexles med E. palustre, men denne adskilles foruden ved det forskjellige Voxested og de ovenfor angivne Kjendetegn tillige derved at Stængelens indre Rum ere alle ligestore, medens hos E. arvense det midterste er størst.

Anm. 2. Om den af Hr. Seminarielærer Mortensen fundne meget eiendommelige Form med Rette er henført til E. arvense decumbens, om den henhører til en anden af de talrige Former, hvorunder denne Art optræder, eller om den endog er hidtil ubeskreven, tør jeg ikke afgjøre. Paa Grund af Voxestedet, dens lave Væxt o. s. v. har jeg foreløbig henført den til den nævnte Form, men denne er (efter Doell, Fl. von Baden, I, p. 59) hidtil ikke funden med Frugt.

1350. E. **Telmateja** [Ehrh. Beitr. 2, p. 160, 1783], (Elfenbeens-P.) H. II, 343; Drej. n. 1014; F. D. 1469 (β); E. maximum Lam. Fl. Fr. I, p. 7 (1778); E. eburneum Roth, Catal. bot. 1, p. 128 (1797).

Det frugtbærende Skaft bruunagtigt, med tætsiddende, tragtformede, 20—30-tandede *Skeder; Tænderne* børsteformet-sylspidsede; *den golde Stængel* hvidagtig-gjennemsigtig, glindsende, med talrige, krandsstillede, furet-ottekantede *Grene; Skederne* 4—5-tandede med tonervede, sylspidsede Tænder.

Den frugtbærende Stængel tyk, ½—1' høi, med omtr. 2" lange Ax, den golde Stængel smukt elfenbeenshvid, 3—6' høi, med rue Grene. 5—6. ♃.

β, *serotinum.* Den grenede Stængel i Spidsen axbærende. 6—7.

I fugtige Skovdale, ved Randen af Grøfter og Bække, især paa Leer- og Kalkgrund, ikke sjelden i Skovene paa Halvøens Østkyst, mindre hyppig paa Øerne: ***F.*** Middelfart (1), Lundsgaards Klint ved Kjerteminde (24), Hvedholm (H.), Magaard! ***Falst.*** ved Tromnæs! Bregninge (med var. β, 14); ***Moen*** ved Maglevandsfaldet i stor Mængde! ***Sj.*** Haraldsted Skov ved Kilden (Aabye), Ledreborg (H.)! Egebæksvang (21)! β, sjeldnere: paa ***Moen*** med Hovedarten! ***Falst.*** (Koch); ***F.*** Hvedholm (H.), Lundsgaards Klint (Heiberg); ***J.*** Rydhave ved Holstebro (Schmidt)! ***Sl.*** Haderslev (Grønlund).

b. *Subvernalia* A. Braun. De frugtbærende Stængler (idetmindste foroven) brune, udvikles omtrent samtidigt med de golde (grønne), Frugtaxet efter Sporernes Udtømmelse henvisnende, men selve Frugtskaftet vedblivende og tilsidst grenet.

1351. E. **umbrosum** [Willd. Sp. pl. 5, p. 3] (Lund-P.) H. II, 344; Drej. n. 1615; F. D. 1770; E. pratense Ehrh.; H. N. VI, 99.

Det frugtbærende Skaft med fjerne, dybt stribede, hvid-

grønne *Skeder;* spaltede til Midten i 10—15 smalt sylspidsede, sortbrune *Tænder; Grenene* udspilede eller bueformigt nedbøiede, alm. ugrenede, 3—4-kantede med 3—4-tandede Skeder; *Tænderne* ægformede, spidse, ennervede, Nerven forsvindende nedenfor Spidsen.

½—1½' høi, Stængel og Grene rue; Stængelens Furer dybere end hos følg. 5. ♃. *Var.*

β, ramulosum! De nedre Grene meget lange, med krandsstillede Smaagrene.

I fugtige og skyggefulde Løvskove, paa Skovenge, sporadisk, men ikke sjelden. *β*, paa Enge ved Skjerumbro mellem Lemvig og Ringkjøbing!

1352. **E. silvaticum** L. (Skov-P.) H. II, 344; Drej. n. 1016; F. D. 1182.

Det frugtbærende Skafts Skeder tragtformede, grøn- og bruunstribede, i Spidsen 5—6-lappet-tandede, med budt-ægformede, rødbrune *Tænder; Grenene* opret-aabne, vandrette eller nedbøiede, firekantede, med trekantede *Smaagrene* og 3—4-tandede *Skeder,* hvis *Tænder* ere sylformede, ennervede, med Nerven udløbende til Spidsen.

1—2' høi, mindre ru end foreg. 5. ♃.

I Skove, paa Skovenge og side Marker, alm. udbredt.

c. *Aestivalia* A. Braun. De frugtbærende og golde Stængler eensartede (grønne), henvisnende mod Vinteren, Frugtaxet budt.

1353. **E. palustre** L. (Kjær-P.) H. II, 345; Drej. n. 1010; F. D. 1183.

Stængelen grenet, dybt 6—8-furet, indvendig afdeelt i flere ligestore Rum; *Skederne* 6—8-tandede, med triangelformede, sylspidsede, i Spidsen brune, i Randen bredt-hindeagtige *Tænder; Grenene* 5—6-furede, med 5—6-tandede Skeder.

Planten næsten jævn, ½—2' høi. 6—7. ♃.

β, polystachyon. Alle Grenene i Spidsen axbærende.

γ, arenarium Fr. Stængelen ved Grunden nedliggende, Grenenes Skeder dybt og tilspidset-tandede.

δ, tenue Doell, Rhein. Fl. p. 29 (E. prostratum Hoppe). Stænglerne talrige fra Grunden, ofte nedliggende.

Paa slette Enge, ved Kildevæld og i Moser alm. og ofte et skadeligt Ukrud. *β*, med Hovedarten, men sjeldnere; *γ*, paa sandige Marker, ikke alm.: *J.* ved Haraldslund! *δ*, *J.* Hjallerup i Vendsyssel!

1354. E. **limosum** L. (Dynd-P.) H. II, 345; Drej. n. 1012; H. N. XI, 98; E. limosum a, linnæanum Doell, Bad. Fl. 1, p. 64.

Stængelen ugrenet eller faagrenet, i frisk Tilstand svagt, i tørret dybt stribet, indvendig huul (enrummet); *Skederne* 10—20-tandede; *Tænderne* smalt sylformede, i Spidsen sortbrune med en meget smal, hindeagtig Rand; *Grenene* 5—6-furede, med 5—8-tandede Skeder.

1—2′ høi, i alle Dele større end foreg., jævn, Stængelen og Skederne forneden glindsende. 5—6. ♃.

β, polystachyon Lejeune Fl. Spa, p. 274. De øvre Grene axbærende.

* *fluviatile.* H. II, 345; E. fluviatile L. Fl. Suec., Drej. n. 1011; F. D. 1184; H. N. XI, 97; E. limosum b. verticillatum Doell, Bad. Fl. 1, p. 64. Stængelen mangegrenet; Skedernes Tænder bredt sylformede, tilligemed Skedens øverste Rand sortbrune.

I Kjær, ved Sø- og Aabredder alm. *β*, Gilleleie (Heiberg)! — * I Aaer og Søer hist og her.

Anm. De fleste nyere Forff. ere enige i, ikke at adskille E. fluviatile som Art fra E. limosum. Blandt de talrige og foranderlige Former som denne Art frembyder, er det vistnok let at udsondre nogle, som ere i høi Grad forskjellige indbyrdes, men Grenenes Antal og Længde samt Tændernes Form forekomme mig idetmindste at være uden bestemt Grændse.

d. *Hiemalia* A. Br. De golde og frugtbærende Stængler eensartede, stedsegrønne og vedvarende om Vinteren; Frugtaxet spidst.

1355. E. **hiemale** L. (Skavgræs). H. II, 345; Drej. n. 1009; F. D. 1409.

Skafterne ugrenede, 14—20-furede, rue; *Skederne* korte,

valseformede og tæt sluttende omkring *Stængelen*, sorte eller hvide med en sort Rand forneden og foroven; *Tænderne* meget korte, budte med en hurtigt affaldende Spids.

1—3' høi. Fra alle de foreg. let kjendelig ved de rue Striber, som ridse Neglen. 6—7. ♃.

I fugtige Skove, ved Kildevæld paa Sandgrund, sporadisk og ikke alm., men funden i alle de danske Provindser.

1356. **E. variegatum** [Schleich. Cat. pl. helv. p. 27] (Sand-P.) F. D. 2490.

Skafterne ugrenede eller ved Grunden faagrenede, 6—8-furede, rue; *Skederne* korte, forneden grønne, i Midten sorte, i Spidsen udvidede, hvidhindede med 6—8 korte, spidse, vedblivende eller affaldende (i Midten sorte, i Randen hvidhindede) *Tænder*.

½—1' høi og meget finere end foreg. 7—8.

Paa fugtige Steder i Sandegne: Det eneste Expl. jeg har seet fra Danmark findes i Drejers Herb. under Navn af *E. palustre arenarium*, samlet i Klitterne i Thy.

VI. Characeæ.

18. Nitella. Glandstraad.

a. *Nitellæ veræ.* Grenene*) opløses ved deres første Deling i flere eller færre ligestore, symmetrisk ordnede Straaler.

aa. *Krandsgrenene 2—3 Gange deelte, Smaagrenene forsynede med Led, Endeledstykket braadspidset.*

1357. **N. tenuissima** [Rabenh. Cryptog. Fl. p. 196] (Spæd G.) Wallm. monogr. p. 18; Coss. & Germ. Atl. fl. Paris, tab.

---

*) For at opnaae saavidt muligt faste Benævnelser for Characeernes talrige Forgreninger har jeg anvendt følgende Udtryk for disse: *Hovedstængelens* første, krandsstillede Forgreninger benævnes i begge Slægter *Hoved-* eller *Krandsgrene* (og der skjelnes mellem de golde og frugtbærende Grene, der ofte ere indbyrdes forskjellige),

41 F.; Chara tenuissima Desv., A. Braun i Flora 1835, I, p. 53; Rchb. ic. crit. VIII, 1065—68.

Enbo, med traadfine *Stængler, Krandsgrenene* 6—8, korte, tæt og næsten kugleformet sammenhobede, tre Gange deelte; *Straalerne* i første og anden Deling 6—7, *Smaagrenene* 3—5, med et enkelt Led og et tilspidset, omtrent dobbelt saa langt som bredt *Endeledstykke; Sporehusene* meget smaae, ovale, 6—9-stribede, med kort, afstumpet *Krone.*

Fiin og meget spæd (2—3" høi), oftest lysgrøn, stundom incrusteret. Ved de tæt og kugleformigt sammenhobede Grene og yderst smaae Frugter let kjendelig fra de følgende Arter.

I Færskvand. Angives fra Danmark (Wallm.), men intet Voxested er mig bekjendt. Hornemann anfører fremdeles fra Danmark »*N. flexilis batrachosperma*«, men da der intet Expl. findes i hans Herbarium, tør jeg efter den korte Beskrivelse (H. II, 676) ikke have nogen begrundet Mening om der med denne menes *N. tenuissima* eller den ægte *N. batrachosperma* A. Br. (Rchb. l. c. fig. 1070). *)

1358. **N. gracilis** [Ag. Syst. Alg. p. 125] (Fiin G.) Wallm. l. c. p. 19; Coss. & Germ. l. c. t. 41, E.; Wahlstedt Skand. Char. p. 1; Chara gracilis Sm., A. Br. l. c. p. 53; Engl. Bot. 4140; Rchb. ic. crit. fig. 1069; H. N. VII, 100; Nitella flexilis b. gracilis H. II, 676.

Enbo, med tynde, bøielige *Stængler*, 6—7 længere, ikke tæt sammenhobede, 2—3 Gange deelte *Krandsgrene; Straalerne* i alle Delinger 3—4; *Smaagrenene* med 2—3 Led; *Endeledstykket* braadspidset, 2—3 Gange saa langt som bredt; *Sporehusene* forholdsviis store, femstribede, næsten kugleformede, med utydelig *Krone.*

---

disses yderligere Forgreninger benævnes hos Nitella *Straaler* af første, anden Deling o. s. v. og Straalerne af sidste Deling særligt *Smaagrene.* Hos Chara kaldes Hovedgrenenes krands- eller halvkrandsstillede Forgreninger (efter Wallm.) *Bracteer.* Stundom udgaaer indenfor Hovedgrenenes Krandse en eller anden større Green; disse Grene, hvis Forgreningsmaade alm. er eensartet med Hovedstængelens, ere betegnede med Navnet *Vinkelgrene.*

2—6" høi, lys- eller guulgrøn, Grenene meget fine, men ved de angivne Kjendetegn adskilles den let fra foreg.

I Færskvand. Angives fra Danmark (Hornem., Wallm.), men jeg kan intet specielt Voxested anføre.

1359. **N. mucronata** [Kütz. Phyc. germ. p. 256] (Braadspidset G.) Wallm. l. c. p. 25; Chara mucronata A. Braun l. c. p. 52; H. N. XII, 100; Chara flexilis Rchb. l. c. fig. 1071.

Enbo; *Stænglerne* langstrakte, bøielige og gjennemsigtige; *Krandsgrenene* 6—8 uligelange, 1—2 Gange deelte (de golde Grene undertiden udeelte); *Straalerne* i første Deling 3—4, i anden Deling 2; *Smaagrenene* korte, med et enkelt Led og budt, braadspidset *Endeledstykke; Sporehusene* ovale, 7—8-stribede, med kort *Krone.*

Høi (indtil over 1'), mørkere eller lysere grøn og glindsende, med bøielige og temmelig lange Grene; Sporehusene mindre end hos foreg. *Var.*

β, *heteromorpha* A. Br. l. c., Coss. & Germ. l. c. t. 40, D, 4—5. De frugtbærende Krandse tæt sammentrængte i Spidsen af Hovedgrenene eller af Vinkelgrene fra Hjørnerne af de golde Grene; Straalerne talrigere, men kortere.

γ, *flabellata* Coss. & Germ. l. c. t. 40, D, 1—3; N. flabellata Kütz., A. Braun, Wallm., Lge. Haandb. 2 Udg. p. 697. Finere end Hovedarten, med Krandsgrenene oftest 3 Gange deelte, længere og alm. talrigere Smaagrene. (Efter Nordstedt, Skand. Charac. p. 37 er den kun en Form af Ch. mucronata og ikke en selvstændig Art).

Hovedarten forekommer uden Tvivl i Danmark, og angives herfra af Wallm. *β*, i Aaen ved Have Mølle pr. Ringsted (Aaby)! *γ*, i den botaniske Haves Parker! *F.* Hals ved Hofmansgave (E. Hofm.-Bang)! *

bb. Krandsgrenene engang deelte eller udeelte med en Knæbøining i Delingens Sted; Smaagrenene uden Led.

α, enbo.

1360. **N. flexilis** [Ag. l. c. p. 124] (Bøielig G.) Wallm. l. c. p. 33; H. II, 675 (undt. varr. a—h); Chara flexilis

Bruzel., A. Braun l. c. p. 50 (neppe L.); Nitella Brongniartiana Coss. & Germ. l. c. t. 40, C, 1—2; N. furculata Rchb. Mössl. Handb., Nordstedt, Skand. Char. p. 35.

Stængelen lang, bøielig, glindsende; *Krandsene* fjerne; *Krandsgrenene* 6, omtrent af lige Tykkelse med Stængelen, 2—3-deelte eller udeelte; *Smaagrenene* lange, budte eller spidse (ikke braadspidsede); *Sporehusene* tilsidt næsten kugleformede, syvstribede, deres *Krone* kort, med i Spidsen sammenstødende Tænder.

Lysere eller mørkere grøn og olieagtigt glindsende, ved Tørring oftest sort. Af denne, ligesom af flere andre Arter, forekommer undertiden en Form af afvigende Udseende (*nidifica*) med Vinkelgrene, hvis Ledstykker ere forkortede og Krandsgrenene flere Gange deelte.

I Færskvand, sjeldnere i Havet, ikke alm.: *Sj.* Dronninggaard (11)! Ordrup Mose! Raavaddam (Aabye).

* 1361. **N. procera** [Wallm. l. c. p. 32] (Høi G.)

Stor og kraftig, med 10—12 meget lange, trestraalede *Grene* i de nedre (golde) Krandse; de øvre, frugtbærende *Krandsgrene* 4—5, deelte i 2—3 *Straaler; Sporehusene* større, stundom 2 samlede, forøvrigt som foreg., med hvilken den er nær beslægtet.

Grimmerup Mose i Angel (Wallm.). ⊞

β, tvebo.

1362. **N. syncarpa** [Kütz. l. c. p. 256] (Tvebo-G.) Chara syncarpa Thuill., A. Br. l. c. p. 51; Rchb. l. c. fig. 1073—77; N. flexilis d. syncarpa Wallr., H. II, 675.

Krandsene fjerne, med 8—9 udeelte eller 2—4-straalede *Grene; Smaagrenene* tilspidsede; ♂: *Antheridierne* snart enlige i Vinklerne af Smaagrenene, snart flere tæt samlede i et endestillet Hoved; ♀: *Sporehusene* 2—3 samlede nedenfor Straalernes Delinger eller fra Midten af de udeelte Straaler, 5—6-stribede.

Høi (indtil over 1'), smukt grøn. Saavel Antheridier som Sporehuse sidde oftest flere samlede enten paa de øvre Krandsgrene eller hyppigere paa de talrige forkortede Vinkelgrene. Ved det adskilte Kjøn let kjendelig fra *N. flexilis*, med hvilken den ofte har været

forvexlet. Den forekommer under meget forskjellige Former, der af Flere ansees for særegne Arter. Af disse findes hos os:

* *pseudoflexilis* A. Br. (N. atrovirens Wallm. l. c. p. 35; N. opaca β, atrovirens Wahlstedt l. c. p. 7; N. syncarpa var. Smithii Coss. & Germ. l. c. t. 39, 7—12. Større og mørkere grøn, alm. glindsende, ikke incrusteret; Stængelens Ledstykker kortere end Krandsgrenene; Sporehusene enlige eller 2 samlede.

** *capitata* Coss. & Germ. l. c. t. 39, 1—6; Chara capitata N. E., Nitella Ag., Wallm. l. c. p. 37. Spædere, bleggrøn, ofte incrusteret, med længere Ledstykker; Sporehusene alm. 3 samlede; Antheridierne ofte hovedformigt samlede paa meget korte Vinkelgrene og alm. indhyllede i Sliim.

I Færskvand, hist og her, f. Ex. *F.* Veistrup (19)! *J.* i Mergelgrave ved Eveldrup (Drej.)! Haraldslund! *Sj.* Gurre Sø (14!) golde Exemplarer (?) ** Kjøbenhavns Omegn (Hornem., Aabye)! *

b. *Tolypella* A. Br. Hovedgrenenes Axe forlænget udover den første Deling, ved de 1—3 nedre Led forsynet med mindre Grene, som faae Lighed med Bracteer (»falske Bracteer«); Smaagrenene forsynede med Led.

1363. **N. intricata** [A. Braun!] (Mangefrugtet G.) Chara intricata Trentep., Chara polysperma A. Br. l. c. p. 56; Ganter. Oesterr. Char. p. 12, tab. I, 3; Nitella Kütz., Wallm. l. c. p. 41; Chara fasciculata Amici.

Enbo; *Krandsgrenene* 8—10; de nedre Grene *golde*, forlængede, deelte; *Smaagrenene* bestaae af flere Led og et tilspidset *Endeledstykke;* de *frugtbærende Grenes* Axe fortløbende i 2—3 Led og ved hvert Led forsynet med 3—5 langstrakte, enkelte eller deelte mindre Grene (*falske Bracteer*); *Antheridierne* stilkede, tilligemed talrige *Sporehuse* tæt samlede ved Grenenes nedre Led eller ved Grunden af Hovedgrenene; *Sporehusene* ovale, 10—12-stribede, gjennemsigtige, med kort, afstumpet *Krone.*

Stor (over 1') og stærkt forgrenet; de frugtbærende Grene tæt sammenhobede, forneden incrusteret og i tørret Tilstand graaagtig.

Udmærket og let kjendelig ved Smaagrenenes talrige Led, de mange tæt sammenhobede Frugter og den tidlige Fructification (4—5). Den har Lighed med Slægten *Chara* ved Incrustation og Forgreningsmaade.

I Leergrave ved Næsbyhoved pr. Odense (Lgby i Horn. Herb.)! ⚹

1364. **N. Stenhammariana** [Wallm. l. c. p. 43] (Fuglerede-G.) Chara Stenhammariana Wallm. add. ad Liljebl. Sv. Fl. ed. 3; H. N. XV, 100; Conferva nidifica F. D. 761; Chara nidifica Bruzel., Ch. flexilis c. nidifica H. II, p. 675; Nitella flexilis (Chara L.) Nordstedt l. c. p. 39.

Enbo; *Krandsgrenene* 6—8; de nedre Grene *golde*, udeelte; de *frugtbærende Grene* og *Vinkelgrenene* med sammentrængte Ledstykker, ved de 1—2 nedre Led forsynede med 3—4 udeelte, uligelange *falske Bracteer; Smaagrenene* (stundom tillige Hovedaxens og Hovedgrenenes Ledstykker) bestaae af flere Led, med budt *Endeledstykke; Sporehusene* 2—flere samlede, tilsidst kugleformede, 7—8-stribede, kastaniebrune, med spids *Krone; Antheridierne* enlige, ovenfor eller ved Siden af Sporehusene.

Lavere end foreg., i frisk Tilstand lysgrøn, tørret sortgrøn, glindsende, ikke incrusteret. Ved de udeelte Grene og falske Bracteer samt ved budte Endeledstykker desuden kjendelig fra foreg. — Fructificerer senere paa Sommeren (7—9).

I Salt- og Brakvand: *Sj.* Kallebodstrand ved Kbhavn? (Aabye, ufuldst. Expl.); *F.* Odense Fjord ved Hofmansgave (Hofm. Bang)! mellem *Loll.* og *Falst.* (Müll.), Rødby Fjord (19)! ⚹

19. Chara. Krandsnaal.

a. *Lychnothamnus* Rupr. Stænglernes Ledstykker encellede, jævne, Antheridierne ved Siden af Sporehusene. (Gjennemsigtige og bøielige, uden Incrustation)*).

1365. **Ch. alopecuroides** [Delil., var. Wallrothii A. Br.] (Rævehale-K.) H. N. XV, 99; Ch. papulosa Wallr.; Ch. Wallrothii Rupr.; Nitella flexilis e, barbata H. II, 676.

---

*) Denne Afdeling danner i flere Henseender en Overgang fra Slægten Chara til Nitella. Flere Forff. have derfor, da der ogsaa blandt

Enbo; *Stænglerne* stivt oprette, med 5—8 *Grene* i Krandsene og ved Grunden af disse et forskjelligt Antal (4—13) forlængede, udstaaende eller tilbagebøiede *Svøbblade; Krandsgrenene* indadbøiede, 3—5 leddede, med 5—6 forlængede, naaleformede *Bracteer* ved hvert Led og indenfor hvert af disse enlige *Antheridier* og ovale, 11-stribede, gjennemsigtige *Sporehuse* med utydelig *Krone.*

2—8" høi og spæd, glindsende og smukt grøn, ikke incrusteret. Stængelens nedre Ledstykker forlængede, de øvrige forkortede, med duskformigt sammentrængte Krandse. I Habitus ikke ulig Ch. crinita.

I Salt- og Brakvand, sjelden: *J.* Øen Røn i Limfjorden (Aabye)! *F.* Odense Fjord ved Ulriksholm (H. 4, 18!). [*]

b. *Charæ genuinæ.* Stængelens Ledstykker stribede eller furede af flere parallele Celler, der som et Barklag omgive en større Celle i Midten; Antheridierne nedenfor Sporehusene.

aa. Strigosæ. Stængelen beklædt med flere eller færre Børster eller Vorter (hveranden Række af Stængelens Striber (Hovedstriberne) med, hveranden (de secundære Striber) uden Børster).*

α, Enbo.

αα, I tørret Tilstand graaagtige, incrusterede, skjøre.

* *Foetidæ.* Stænglerne mindre dybt stribede, svagt beklædte med kornede Vorter, sjeldnere med Børster; Krandsgrenenes Endeledstykker og Bracteerne budte.

1366. **Ch. foetida** [A. Br. l. c. p. 63] (Stinkende K.) Wallm. l. c. p. 76—78; Coss. & Germ. l. c. tab. 37 (ex part.), Ch. vulgaris pl. autt., H. N. VI, 100 (dextr.).

Stænglerne forlængede, med 8—10 *Grene* i Krandsene, dens Ledstykker stribede, *Hovedstriberne* beklædte med vorteformede Ujævnheder, sjeldnere med Børster, mindre fremragende

---

foreg. Slægt findes Arter, som have flere Characterer tilfælles med Chara, vedligeholdt den tidligere Forening af Slægterne.

*) De med Børster beklædte Striber ligge undertiden dybere og ere mindre fremtrædende end de øvrige, og ere derfor ved Tørring ofte ukjendelige.

end de secundære; *Svøbet* kort eller 0; *Grenene* opstigende, 5—6-leddede, med *Bracteer* af ulige Længde; *Sporehusene* ovale, 13-stribede, med opret, temmelig kort *Krone*.

Graagrøn, i tørret Tilstand askegraa, og i Regelen stærkt incrusteret, meget stinkende. Af denne meget forskjellige Arts talrige Former forekomme her:

α, *vulgaris* A. Br. (Ch. vulgaris *α*, Wallr., Kütz.; Ch. foetida Walm. l. c. p. 76; Coss. & Germ. l. c. fig. 1—4). Bleggrøn, med tynde Stængler; Grenenes øverste Ledstykker uden Barklag; de indadvendte Bracteer 4 (2 af Frugternes Længde, 2 længere), de udadvendte 2 meget korte.

β, *longibracteata* A. Br., Coss. & Germ. l. c. fig. 7; (Ch. longibracteata *α*, Wallm. l. c. p. 77; Ch. vulgaris b. foliosa Horn. 676). Langstrakt, Grenene længere, med Barklag indtil Spidsen; de 2 inderste Bracteer meget lange (4 Gange Sporehusets Længde).

γ, *brevibracteata* A. Br. Stængelen lavere, de 2 længste Bracteer neppe dobbelt saa lange som Sporehuset.

δ, *subhispida* A. Br. l. c., Coss. & Germ. l. c. fig. 6. Stængelen foroven beklædt med Børster; Grenenes øverste Ledstykker uden Barklag.

ε, *munda* A. Br. ined. Uden Incrustation.

I Færskvand almindelig, (især *β*). Formerne *γ*, og *δ*, forekomme hist og her (f. Ex. Hofmansgave); *ε*, *F.* Hofmansgave (18); *J.* Eveldrup (Drej. i Hornem. og Aabyes Herb.).

* 1367. **Ch. contraria** [A. Br. Schweitzer Char. p. 135] Wallm. l. c. p. 76; Wahlst. l. c. p. 15; Ch. foetida var. hispidula & densa (?), Coss. & Germ. l. c. fig. 5 & 8.

Stængelens *periferiske Rør* beklædte med fine Vorter eller længere Børster, de med Ujævnheder beklædte Striber (Hovedrørene) mere fremragende end de secundære Rør, og derved synlige ogsaa i tørret Tilstand; 4 *Bracteer* lidet længere end Sporehusene, forøvrigt som foreg., men spædere, med alm. kortere og ved Frugtmodningen indbøiede *Grene*.

I Færskvand: *F.* Hasmark Mose ved Hofmansgave (18!); *J.* Flade Sø ved Agger! (Expl. bestemte af Prof. A. Braun). ☞

** *Hispidæ.* Stængelens Ledstykker dybt furede, alm. beklædte med længere Børster; Grenenes Endeledstykker og Bracteerne spidse.

1368. **Ch. hispida** [L. (?), Sm. fl. britt. 1, 5] (Stivhaaret K.) Wallm. l. c. p. 80; A. Br. l. c. p. 66; H. II, 677 (excl. varr.); F. D. 154 (?), Coss. & Germ. l. c. tab. 38, B. 1—2; Ch. spinosa Rupr., Nordst. l. c. p. 47.

Stængelen høi, tyk og kraftig, med spiralformigt bøiede Striber; *Hovedrørene* mindre fremragende end de secundære, beklædte med lange og sylspidsede, spredte eller knippestillede, nedadvendte *Børster; Krandsgrenene* 8—10, i Frugttilstanden opret-aabne, med et *Svøb* dannet af 2 Rækker Torne nedenfor hver Krands; fra hvert af Grenenes 4—8 Led udgaae 8—10 tilspidsede *Bracteer*, hvoraf de 3—5 indre ere længere, de 2—4 ydre kortere end Sporehusene (de ydre Bracteer ofte meget smaae eller 0); *Sporehusene* store, 10—13-stribede, med stor, opret-aaben *Krone*.

Den største og anseeligste Art, i frisk Tilstand mat lysgrøn, tørret graaagtig, sædvanlig incrusteret og temmelig skjør. Af dens forskjellige Former maa følgende særskilt nævnes:

β, *gymnoteles* A. Br. Stængelen mindre incrusteret, næsten uden Børster, Grenenes 2—3 øvre Ledstykker meget lange, uden Barklag.

γ, *micracantha* A. Br., Wahlstedt l. c. p. 27; Nordst. l. c. p. 47; Ch. equisetina Kütz. Stængelen grov, med faae og korte Børster, Krandsgrenenes øvre Ledstykke budt baandformet uden Barklag og Incrustation (en oftest steril Form).

En af de almindeligste Arter, især i Færskvand. *β*, i Moser ved Kjøbenhavn! Sortedamsø (Aabye). *γ*, *J.* Vildsted Sø (8)! ***Loll.*** i Tørvgrave ved Birket (19)! Avernakø (12)!

1369. **C. polyacantha** [A. Braun ined.] (Mangetornet K.) Wahlst. l. c. p. 29; Nordst. l. c. p. 48; Ch. hispida var. pseudocrinita Coss. & Germ. l. c. t. 38 B. 3; H. N. XIV, 100.

Langstrakt, men alm. tyndere end foreg., meget skjør og stærkt incrusteret; *Stængelens* Hovedrør mere fremragende end de secundære, tæt beklædte med lange og spidse Børster, som paa Ledstykkernes øvre Deel ere nedadvendte, paa den

nedre Deel opadvendte; *Krandsgrenene* 7—9, korte, med alm. 7 Led, hvorfra udgaae 6—8 indbyrdes omtr. ligelange *Bracteer;* alle længere end de ovale, 13-stribede, sortblaae eller blyfarvede *Sporehuse.*

I Færskvand, sjelden: *Sj.* Bidstrup ved Roeskilde (Nordstedt)! *Loll.* Mose ved Birket (19)!

ββ, Mindre skjøre, svagt eller aldeles ikke incrusterede og i tørret Tilstand grønne (Balticæ).

1370. **Ch. horrida** [Wallm. ined.] (Pigget K.) Wahlstedt l. c. p. 24; Nordst. l. c. p. 49; Ch. hispida γ, echinata Lge. Haandb. 2 Udg. p. 704; Ch. baltica fastigiata Wallm. monogr. p. 86; H. N. XIV, 99.

Grøn, næsten uden Incrustation; *Stængelen* langstrakt (½—1′), lidet grenet, furet-stribet; de *secundære Rør* fremstaaende, *Hovedrørene* ved Tørring nedsænkte, med stærke, knippestillede *Børster*, som paa Ledstykkernes øvre Deel ere nedadvendte, forneden opadvendte; *Krandsgrenene* 10—13, fjerne, fine, lange, stivt oprette; *Bracteerne* 6—8, omtr. ligelange og længere end det tykke, ovale, tilsidst sortbrune *Sporehuus.*

I Salt- og Brakvand: Hofmansgave indenfor den store Dæmning (27)!

Anm. Denne Art, som i Udseende har endeel tilfælles med Ch. hispida og polyacantha, synes at danne et Mellemled mellem disse og Ch. baltica. Da den er væsenligt forskjellig fra begge disse Grupper, har jeg med de nyere svenske Monographer af Characeerne opført den som en egen Art.

1371. **Ch. intermedia** [A. Braun ined.]. Nordst. l. c. p. 50.

Stængelen høi, tyk og kraftig, stærkt stribet; *Hovedrørene* mere fremtrædende end de secundære, med faae og korte *Børster; Krandsgrenene* 6, bestaaende af 5 Led; de nedre Ledstykker korte, med Barklag, de 2—3 øvre Ledstykker uden Barklag, med en tilleddet Braad i Spidsen; de indre *Bracteer* lidet kortere eller længere end de store, ægformede *Sporehuse.*

Skjør og stærkt incrusteret. Danner efter Wallm. et Mellemled mellem *Ch. hispida* og *foetida*, og forekommer under 2 Former:

α, *papillosa* A. Br., Wahlst. l. c. p. 22, Ch. papillosa Kütz., Wallm. l. c. p. 80. Lavere (omtr. 1/2'), og med færre Børster, Krandsgrenene omtr. 6, indbøiede. (Ligner i Udseende Ch. contraria og Former af Ch. foetida).

β, *aculeolata* A. Br., Wahlst. l. c. p. 22, Ch. aculeolata Kütz. Høiere (1') med flere og længere Børster, Krandsgrenene 7—9, oprette. (Ligner Ch. Liljebladii og Ch. hispida *γ*, micracantha).

α, I Slien ved Klensby Nor (20)! Expl. bestemte af Prof. A. Braun. *β*, *J.* Vildsted Sø (8)! ⊠

1372. **Ch. Liljebladii** [Wallm. l. c. p. 86] Wahlst. l. c. p. 19; Ch. distans Wallm. olim.

Stængelen grov og langstrakt, med mange og fine periferiske Rør, Hovedrørene meest fremtrædende; *Ledstykkerne* meget forlængede, de nedre uden, de øvre med flere eller færre, knippestillede eller spredte, opret-aabne *Børster; Krandsgrenene* 9—12, kortere end Ledstykkerne, med 2 Rækker nedbøiede *Svøbblade* ved Grunden; Grenenes Led 5—6, det nedre *Ledstykke* kort og tykt, *Endeledstykket* kort, kegleformet, uden Barklag, de øvrige traadformede, med Barklag, de 1—3 nedre Led frugtbærende, med omtr. 8 *Bracteer*, de indre længere, de ydre kortere end Sporehusene; de øvre Led golde, med færre Bracteer; *Sporehusene* aflang-valseformede, 10—15-stribede, med stor og udbredt Krone; *Antheridierne* store.

Af Størrelse som *Ch. hispida*, men meget finere, kun lidet incrusteret, og ved Stængelens talrigere, finere Striber, færre, mere opadvendte Børster og en lys, men frisk grøn Farve adskilt fra hiin.

»I Guldborgsund mellem Lolland og Kjeldsø, i saa stor Mængde at den hindrer Seiladsen« (Viborg (?) 1792 i Hornem. Herb., Expl. bestemte af Wallm.). I Nakskov Fjord i Mængde (19)! ⊠

1373. **Ch. baltica** [Fr. Nov. p. 289] (Østersøisk K.) Wallm. l. c. p. 85 (undt. var. *γ*); F. D. 2311; H. N. IX, 100; Ch. hispida a. baltica H. II, 677.

Stængelen dybt furet, beklædt med talrige og stærke, nedadvendte, enlige eller 3—flere knippeviis samlede *Børster; Krandsgrenene* omtrent 9, meget kortere end Ledstykkerne, med 2 Rækker *Svøbblade* ved Grunden; *Grenenes Led* 5—7, de 3 nedre Ledstykker frugtbærende, de 1—3 øvre uden Barklag; *Bracteerne* talrige, krandsstillede; *Sporehusene* næsten kugleformede, i yngre Tilstand hvide, tilsidst sorte, 8—10-stribede, med kort, aaben *Krone.*

Skjør, men alm. uden Incrustation. Dens vigtigste Kjendemærker fra *Ch. hispida* ere ovenfor angivne. *Ch. aspera* er tvebo og desuden adskilt ved en fiint stribet Stængel, meget finere Børster og en guulgraa Farve. Med andre Arter kan den neppe forvexles. Følgende Former adskilles:

α, genuina (Ch. baltica *β*, humilis Wallm. l. c.) Lav, mørk- eller guulgrøn, Grenenes øverste Ledstykke meget udvidet, fladtrykt; de ydre Bracteer af Længde med, de indre længere end Sporehusene.

β, firma Wahlst. l. c. p. 18 (Ch. firma Ag.) Omtrent 1′ lang, stiv og noget incrusteret, graagrøn eller bruunagtig, de 1—3 øvre Ledstykker smale, de ydre Bracteer kortere end, de indre af Længde med Sporehusene.

I Saltvand: Øresund ved Kysterne af Saltholm i Mængde! Kallebodstrand ved Amager (Aabye); Store Bælt ved Korsør (4), Reersø (11); *Loll.* i Rødby Fjord (19)! *F.* Odense Fjord (4). *β*, findes i Hornem. Herb., men uden Angivelse af Voxested. 🄴

* 1374. **Ch. Nolteana** [A. Br. l. c. p. 62] (Mørkgrøn K.) Wallm. l. c. p. 84.

Stængelen kraftig, stribet, i Spidsen forsynet med faae, fjerne og korte Børster, forneden nøgen; *Krandsgrenene* 8—12, længere end Ledstykkerne, med meget korte Svøbblade ved Grunden; Grenene 5—6-leddede, de 1—3 nedre Ledstykker kortere, og (ligesom Hovedstængelen) omgivne af Barkceller; de øvrige Ledstykker uden Barklag, længere og tykkere (af Hovedstængelens Tykkelse), indsnørede ved Ledene; *Endeledstykket* kort og tilspidset; *Bracteerne* faae, korte og uligelange, de ydre meget korte eller 0; *Sporehusene* blege, med kort, aaben *Krone.*

Omtr. 1/2' høi, mørk olivengrøn, glindsende, uden Incrustation. En af vore sjeldneste og eiendommeligste Characeer, som i Udseende har Lighed med Former af den sydeuropæiske *Ch. scoparia* Bauer. Prof. Braun, som tidligere antydede dens Slægtskab med *Ch. hispida gymnoteles*, har meddeelt mig, at han nu er tilbøielig til at forene den med *Ch. baltica*. Ogsaa Wahlstedt og Nordstedt (l. c.) forene saavel denne Art som *Ch. Liljebladii* med Ch. baltica; jeg har imidlertid beholdt disse adskilte, fordi de forekomme mig i høi Grad iøinefaldende, saavel i deres ydre Udseende som i flere Characterer.

Slesvig (Nolt.), i Slien ved Louisenlund (20)! ⚑

$\beta_{,,}$ Tvebo.

αα, Asperæ Wahlst. Stængelen fiin, oftest incrusteret, Børsterne fine, talrige og enlige.

1375. **Ch. aspera** [Willd. Berl. Mag. III, 298 (Hvas K.) A. Br. l. c. p. 71; Wallm. l. c. p. 94; Coss. & Germ. l. c. t. 38, D; H. N. III, 100; Ch. hispida (L. fl. Suec.) Nordstedt l. c. p. 44; F. D. 1940; Ch. hispida e. aspera H. II, 678.

Stænglerne talrigt samlede, stivt oprette, tynde, fiint stribede, beklædte med flere eller færre, fine og sylspidsede, vandrette, foroven nedbøiede, forneden opadvendte *Børster; Krandsgrenene* 7—8, oprette (i Spidsen lidet ud- eller indadbøiede), kortere end Stængelens Ledstykker, ved Grunden omgivne af 2 Rækker *Svøbblade*, 4—8-leddede med forlængede Ledstykker; *Bracteerne* 6—8 uligelange (de to indre dobbelt saa lange som, de mellemste af Længde med og de ydre kortere end Frugterne); *Sporehusene* oval-kugleformede, 10—11-stribede, voxgule, med tydelig, budt *Krone.*

Var. i Henseende til Grenenes Længde og Antal af Led, Børsternes Beskaffenhed o. s. v. Følgende ere de mærkeligste Former:

α, maritima (Wallm. l. c. 95). Mindre skjør og alm. ikke incrusteret, tæt beklædt med Børster, der alm. ere lidet længere end Stængelens Gjennemsnit.

1. *pallida*! Bleg- eller guulgrøn.

2. *nigricans* (Ch. hispida d. nigricans Horn. l. c.). Hele Planten af en sortgrøn Farve.

β, *leptophylla* A. Br. Grøn, ikke incrusteret, med tynde Stængler og haarfine Grene, faae, fjerne og svage Torne.

γ, *stagnalis* (Wallm. l. c.). Spædere og mere eller mindre langstrakt, med længere Grene og færre Børster. Oftest incrusteret, meget skjør og af graaagtig eller lys spanskgrøn Farve.

δ, *aculeolata* (Wallm. l. c. p. 96), Ch. hispida c. curta Horn. l. c., Ch. curta Nolt. mscr. i Horn. Herb. (?). Stærkt incrusteret, skjør og lys askegraa, med meget korte Børster; Grenene korte, med indbøiet Spidse.

Hører til de hyppigste Arter i Danmark, deels i Salt- eller Brakvand (*α*), deels i Færskvand (*β* og *γ*). *α* 2, Brakvand ved Amager (27); *β*, *J.* Vildsted Sø ved Løgstør (8)! *F.* Brakvand ved Hofmansgave (18)! *δ*, Gyrstinge Sø (Aabye)!

Anm. Ch. fragilis er enbo, og desuden let kjendelig ved Stængelens Mangel paa Børster. Ch. hispida, med hvis mindre Former den har nogen Lighed, er ogsaa enbo, ligesom Ch. baltica, hvilken den staaer nærmest, men som ved flere ovenfor anførte Kjendemærker er tilstrækkelig adskilt. Med andre Arter kan den ikke forvexles. — Wallm. og Nordstedt ansee denne Art for Linnés Ch. hispida.

ββ, *Crinitæ Wahlst. Grønne, uden Incrustation, hvasse af talrige, fine, krands- eller knippestillede, udspærrede Børster.*

1376. **Ch. crinita** [Wallr. Ann. bot. 190, tab. 3] (Tæthaaret K.) A. Braun l. c. p. 70; Ganter. l. c. p. 14, tab. II, 8; H. N. VIII, 100; C. hispida b. crinita Horn. l. c. p. 678.

Stænglerne talrigt samlede, oprette, tynde og fine, tæt beklædte med talrige, vandret udspilede, haarfine *Børster* (der ere mere end dobbelt saa lange som Stængelens Tværsnit); *Krandsgrenene* 8—10, opret-aabne eller tilbagebøiede, 4—6-leddede, ved Grunden omgivne af en dobbelt Række *Svøbblade* (den øvre Række opad-, den nedre nedadbøiet); *Bracteerne* omtrent 8: de 6 ydre ligelange og meget fine (mere end dobbelt saa lange som Sporehusene), de 2 indre meget korte; *Sporehusene* svagt 10—13-stribede; tilsidst sortagtige, med kort og afstumpet *Krone.*

Mørkgrøn, af et meget sirligt Udseende. Dens spæde Væxt,

talrige og lange Børster o. s. v. gjøre den let kjendelig fra de øvrige Arter. Exemplarer med Antheridier ere yderst sjeldne. — Man adskiller 2 Former:

α, *genuina* (Ch. crinita Wallm. l. c. p. 91; Ch. crinita *α*, leptosperma A. Br. l. c. 71). Høiere, med forlængede Ledstykker (længere end Krandsgrenene), lysere, i tørret Tilstand graaagtig-grøn; Sporehusene elliptisk-ovale.

β, *condensata* (Ch. condensata Wallm. l. c. p. 92; Ch. crinita *β*, pachysperma A. Br.; Ch. canescens Lois.). Lavere, med forkortede Ledstykker (kortere end Krandsgrenene), mørkgrøn, tørret olivenfarvet; Sporehusene kugleformede.

I Salt- eller Brakvand, sjeldnere i Færskvand, ikke alm. i Danmark: *α*, ***J.*** Norsminde Fjord (Aabye)! ***F.*** Hofmansgave (18)! ***Sj.*** Glænø ved Skjelskør (14)! Øresundet ved Amager (Aabye)! *β*, Hofmansgave (4)! Baagø (Liebm. Herb.)! ***Loll.*** Nakskov Fjord ved Lienlund (19)! ***Sj.*** Kallebodstrand!

γγ, Ceratophyllæ Wahlst. Tykstænglede, i levende Tilstand oftest rødlige, med faae (eller næsten ingen) korte, ægformede, opblæste Børster.

1377. **Ch. ceratophylla** [Wallr. Ann. bot. p. 192] (Hornbladet K.) A. Braun l. c. p. 65; Ch. tomentosa *β*, ceratophylla Wahlenb., H. II, 677.

Stængelen stiv og tyk, med spiralformede Hovedrør*), svagt beklædt med korte og brede *Børster; Krandsgrenene* 6—8, aabne eller udspilede, ved Grunden omgivne af 2 Rækker *Svøbblade*, 3—6-leddede; *Endeledstykket* (eller de 2—3 øvre Ledstykker) uden Barklag; *Bracteerne* krandsstillede, ligelange, korte, brede og spidse; *Sporehusene* lidet kortere end Bracteerne, 13—15-tribede, med udbredt *Krone; Antheridierne* store.

Skjør og incrusteret, forneden mørkgrøn, foroven teglsteensrød, i tørret Tilstand graaagtig. Ved de brede og korte Bracteer, den tykke Stængel o. s. v. let kjendelig fra de øvrige Arter. Med *Ch. hispida* og *Ch. foetida*, hvormed nogle af dens Former have Lighed, kan den paa Grund af Kjønnets Fordeling paa 2 Planter og de eiendommelige brede, blæreformede Børster ikke forvexles. Den er

---

*) Stængelen har, ifølge Wahlstedt, ingen secundære Rør.

iøvrigt en meget foranderlig Art, og hos os forekomme især 2 Former:

α, *macroptila* A. Br. (?) Ch. ceratophylla Wallr. Stængelen langstrakt, med flere og længere Børster; Grenene og de talrige Bracteer længere, udstaaende.

β, *microptila* A. Br. (Ch. latifolia Willd., F. D. 1656 (♂)). Stængelen kortere (2—3″ lang), med faae Børster, kortere og mere oprette Grene og Bracteer og et meget bredt, forlænget Endeledstykke.

* *tomentosa* (Ch. tomentosa L. (?), Wallm. l. c. p. 89; F. D. 1941 (♂); H. N. V, 100); Stængelen tyndere, med forlængede Ledstykker, Grenene og Bracteerne længere, udstaaende; i frisk Tilstand orangefarvet eller grøn, i tørret Tilstand frisk grøn, næsten uden Incrustation.

I Færskvand, temmelig sjelden: *α*, ***F.*** Egense ved Hofmansgave (18)! *β*, ***Sj.*** Gyrstinge Sø (Aabye), Fuursøen (Lgby, Vahl!); ***J.*** Vildsted Sø ved Løgstør i Mængde (8)! * hyppigst i Brak- eller i Saltvand: ***F.*** Einsiedelsborg (F. D., Hofm. Bang)!

Anm. Wallmann adskiller Ch. tomentosa og Ch. ceratophylla, hvorimod disse sammenfattes under een Art af A. Braun, og denne Forening af de 2 Former til een Art bekræftes yderligere i en udførlig Fremstilling af Wahlstedt (l. c. p. 34). Efter de Expl. jeg har seet, maa jeg ansee den Anskuelse, at de ere Modificationer af samme Art, frembragte ved forskjelligt Voxested, for fuldstændig begrundet, i modsat Fald burde Ch. latifolia, som er endeel afvigende fra de øvrige Former, ogsaa sondres som en egen Art. Mellem de forskjellige Former synes desuden ikke at være nogen skarp Grændse. Da de linneiske Navne i denne Slægt ere saa lidet sikkre og da tilmed Navnet Ch. tomentosa er lidet betegnende, har jeg foretrukket det nyere Wallrothske Navn for den samlede Art.

bb. Inermes. Stængelen uden Børster langs Striberne.

1378. **Ch. fragilis** [Desv. i Lois. not. p. 126] (Skjør K.) A. Braun l. c. p. 68; Wallm. l. c. p. 101; Coss. & Germ. l. c. t. 38, C; Ch. vulgaris (L. part.) H. II, 676.

Enbo; *Stænglerne* tynde, fiint stribede; *Krandsgrenene* 7—10, alm. kortere end Stængelens Ledstykker, i frugtbærende Tilstand opret-tiltrykte eller bueformigt indbøiede, med en dobbelt Række af smaae og tiltrykte (stundom utydelige) *Svøbblade;* Grenenes Led 6—10; *Bracteerne* fine og tilspidsede, hurtigt

affaldende, de ydre meget smaae eller 0, de indre af forskjellig Længde; *Sporehusene* ovale eller ægformet-elliptiske, 13—15-stribede, med lang, opret *Krone.*

Meget skjør, for det meste frisk grøn og uden Incrustation. I Udseende nærmer den sig meest *Ch. foetida*, men ved de meget finere Stængler, de tidligt affaldende Bracteer, hvorved Grenene (især de golde) synes nøgne o. fl. Kjendetegn adskilt fra denne. Fremtræder især under nedenstaaende Former, mellem hvilke dog neppe lader sig drage nogen skarp Grændse:

β, *Hedwigii* (Ch. Hedwigii Bruzel.; Ch. vulgaris a. Hedwigii Horn. l. c.; H. N. VI, 100 (venstre Pl.). Større, blaagrøn, ofte incrusteret; de indre Bracteer af Sporehusenes Længde.

γ, *pulchella* (Ch. pulchella Wallr.; Ch. vulg. c. pulchella Horn. l. c., H. N. XII, 99). Finere, oliven- eller graagrøn, uden Incrustation; Krandsgrenene længere, med talrige Led; de indre Bracteer lidet kortere end Sporehusene.

δ, *capillacea* (Ch. capillacea Wallm.; Ch. fragilis *β*, longibracteata Rabenh., A. Br.). Meget fiin, frisk grøn uden Incrustation; Krandsgrenene lange (ofte længere end Ledstykkerne, de indre Bracteer ofte meget længere end Sporehusene.

ε, *barbata* Ganterer (Ch. frag. var. foliolata Hartm.). Bracteerne lange, Grenene lange og fine, med tydelige, ofte meget lange Svøbblade; har undertiden Spor af Børster i Form af Vorter paa Stængelen.

* *annulata* (Ch. annulata Wallm., Lge. Haandb. 2 Udg. p. 710). Lav, tueformet, mørkgrøn, mindre skjør, med færre Krandsgrene, korte og talrige (15—20) Ledstykker paa Grenene og sortgrønne, ringformigt indsnørede Led, uden Bracteer (oftest gold).

I Færskvand, en af de almindeligste Arter i Danmark. Formen *ε*, synes at være sjeldnere: *F.* Tørvgrave ved Mynderup (12)! * (en eiendommelig Form, som jeg tidligere med Wallm. optog som selvstændig Art, men som af A. Braun og de øvrige nyere Forff. ansees for en Form af Ch. fragilis) er funden i *Sl.* i Slien ved Louisenlund (20)! *Sj.* Gurre Sø! (Paa begge Steder uden Frugt.)

Rettelser og Tillæg,

som bedes bemærkede før Brugen af Bogen.

Side 2 Lin. 12 tilføies: Ørsløv ved Skjelskør (14).
— 6 — 14 — Egebæks Vang (Grønlund), Munkevangen i Gribs Skov ved Esrom!
— 9 — 14 — Lerchenborg (Smith), Holsteinborg (Nielsen)! (forma α, gracilis).
— 17 — 23 — Aalholm (Møller).
— 18 — 23 — Hald Sø (Feddersen).
— 33 — 4 — Tjæreby, Ørsløv, Basnæs (Nielsen), Lerchenborg (Smith).
— 36 — 9 — Vildsted ved Løgstør (8)!
— » — 2 f. n. — Malle ved Løgstør (8)!
— 40 — 4 f. n. — Karup paa Alheden (Feddersen).
— 44 — 5 — Aventoft ved Tønder (Branth).
— 45 — 17 — Bøgelunde, Stubberup og Snedinge ved Skjelskør (Nielsen).
— 48 — 13 — Kjærmoser N. for Vildsted Sø ved Løgstør (8)!
— 50 — 17 — Brøndshøi!
— 51 efter Lin. 5 tilføies:

Anm. Den her beskrevne Plante er funden i de fleste Lande af Europa, men overalt, som det synes, sporadisk og temmelig sjelden, og er neppe nogetsteds iagttaget med moden Frugt, hvilket bekræfter den Anskuelse, som allerede *A. Braun* (Flora 1844) har udtalt, at den skulde være en Bastardform af *Lolium perenne* og *Festuca pratensis*, og hvormed flere nyere Forskeres Undersøgelser stemme overeens (sml. *Crepin*, not. s. pl. crit. de la Belg. IV, p. 53, *Focke* og *Ascherson* i Bot. Zeit. 1864).

Unægtelig synes denne Mening, ifølge hvilken Planten maatte opføres enten under *Lolium* (som L. *pratensi-perenne* Syn. L. festucaceum Lk.) eller under *Festuca* (som *F. perenni-pratensis*, Syn. F. elongata Ehrh. Beitr. VI, 133) at have mere for sig end dens Indordning enten under *Brachypodium* (Fries) eller især under *Glyceria* (Gren. & Godr.), fra hvilke Slægter den i flere Henseender er væsenlig forskjellig. Ifølge Ascherson (Bot. Z. 1864, p. 25) maa det tidligere anvendte Navn for denne Plante (F. loliacea) være at henføre ikke til Huds., men til Curtis, Koch o. fl. Forff., idet den Hudsonske Plante af dette Navn maa antages at være en axblomstret Form af Glyceria fluitans (β, triticea Fr.) og at fremdeles rimeligviis Grenier & Godr. have havt den samme Form for Øie ved deres Glyceria loliacea, idet de beskrive dens Frugt som stemmende med Glyceria-Frugter, medens ingen andre Forfattere have iagttaget modne Frugter hos Lolium festucaceum Link.

Side 52 Lin. 8 f. n. tilføies: *Sj.* Dyrehaven ved Skjelskør (Nielsen)! *J.* Lundbæk ved Nibe (8)!

— 59 — 2 f. n. »ikke bemærket paa Bornh.« rettes til: ***Bornh.*** Lehnsklint (Hjorth).

— 60 — 20 tilføies: Oryza clandestina (Web.) A. Braun, Verhandl. d. bot. Vereins f. Brandenb. 2, 195.

— » — 3 f. n. **) forandres til: I vort Clima blomstrer den saa seent paa Aaret, at Toppen stundom ikke naaer sin fulde Udvikling. I Sommeren 1862 fandt jeg dog ved Hellebæk Exemplarer, paa hvilke den endestillede Top var fuldt udtraadt af Skeden, og hvor der blandt mange golde Blomster fandtes enkelte, kjendelige ved en mørkere Farve, i hvilke Frugten var fuldmoden. Foruden den endestillede Top findes der i de øvre og mellemste Bladskeder skjulte eller kun med den øverste Spidse fremragende Blomsterstande, og disses Blomster ere stedse lukkede, med ufuldkomne Støvknapper, som kun sparsomt udvikle Blomsterstøv, men dog i Regelen bære fuldt udviklede Frugter (sml. Duval-Jouve i Bull. soc. bot. Fr. 1863, Walz og Ascherson i Bot. Z. 1864).

— 62 Lin. 11 tilføies: Brede Bakker (Schütz).

— 65 — 18 — Tønder (Branth).

— 74 — 18 — Sylt (28)!

— 84 efter nederste Linie tilføies: δ, *divaricatum!* Topgrenene udspærret-aabne.

— 85 Lin. 3 tilføies: δ, Sorø (Nielsen)!

— 88 — 13 f. n. tilføies: Ranum ved Løgstør (8)!

Side 90 Lin. 13 tilføies: Jonstrup Vandmølle (14)!
— 93 — 10 — Teglstrup Hegn, Store Hareskov (14).
— 101 — 17 — Ballerup (14).
— 104 nederste Linie tilføies: Kalkbakker ved Smakmølle pr. Løgstør (8)!
— 112 Lin. 18 tilføies: Frederiksdal (14).
— 119 — 7 f. n. — *Sj.* Gurre, Smørumøvre, Vensløv ved Skjelskør (14)!
— 122 — 20 — *J.* Næsby ved Løgstør (8)!
— 124 — 3 — i Gurre Vang meget almindelig!
— 127 — 12 — Randrup Krat ved Viborg (Feddersen).
— 134 — 11 f. n. — Tjustrup Sø (Nielsen)!
— 136 — 4 f. n. — Bringe (14), Borreby (Nielsen)!
— 139 efter Lin. 3 f. n. tilføies:

γ, *dichotomus* Wallr. (Sched. crit. p. 67; ? P. flabellatus Bab. ?). Stængelen noget fladtrykt, Bladskederne store, oppustede, tveæggede, med bred, hindeagtig Rand; Bladene korte, flade, kort og pludseligt tilspidsede, alm. trenervede, paa de golde Grene vifteformigt udstaaende; Axet kort og faablomstret, med tætsiddende Krandse. Passer nogenlunde til Babingtons Beskrivelse af *P. flabellatus*, og er muligviis en egen Art, forskjellig fra *P. zosteraceus* ved kortere Blomsterstilke, tætsiddende Blomsterkrandse og meget kortere Blade med større Skeder, fra *P. pectinatus* ved en fladtrykt Stængel, flade, trenervede, kortspidsede Blade.

— 140 Lin. 3 tilføies: *Sj.* Gadekjær i Haarsløv ved Skjelskør (14)! *J.* Brakvand ved Nibe Fjord (8)!
— » efter Lin. 4 tilføies: γ, i Østersøen ved Omø (Nielsen, 14)!
— » Lin. 24 tilføies: Søndersøen ved Jonstrup (14)!
— 159 — 5 — Bjørnsholm (8)!
— 160 — 3 f. n. — Faartoft ved Thisted (Jacobsen), Ladegaarden ved Aalborg (Branth).
— 168 — 1 — *Kantbæger.*
— » — 12 — *Sl.* Bov (Petersen).
— 169 — 6 f. n. — I Foraaret 1864 har Hr. Nielsen dog samlet P. elatior ved Skjelskør, hvor han hidtil havde søgt den forgjæves. (I Overeensstemmelse hermed maa den ovenstaaende Anmærkning forandres.

Side 177 Lin. 6 tilføies: 7—8. ⊙.
— 190 — 2 f. n. Krat mellem Karup og Resen (Feddersen).
— 177 — 10 tilføies: 7—8. ⊙.
— 210 — 7 f. n. tilføies: *J.* Smaaholme ved Nibe og Sebbersund (8)!
— 212 — 13 tilføies: Edelgave i Ledøie Sogn (14).
— 217 — 13 — Ukrud i Haver ved Tønder (Branth).
— 219 — 8 f. n. nordvestlige rettes til nordøstlige.
— 220 — 2 f. n. Skove rettes til Hove.
— 231 — 12 f. n. tilføies: Høier (Branth).
— 236 — 22 tilføies: 7—8. ♃.
— 240 — 8 — Refsnæs (15).
— 248 — 15 — Draved Skov (Branth).
— 266 — 2 — almindelig langs alle Bredder af Gurre Sø (paa Gruus)!
— 273 — 4 f. n. tilføies: Bredderne af Hald Sø (Feddersen).
— 287 — 1 f. n. — Store Hareskov (14).
— 289 efter Lin. 10 f. n. tilføies:

γ, littorellæfolium Mortens. mscr. Bladene (alle med Undtagelse af de 1—2 yngste) linieformede, jævnt tilspidsede (omtrent som hos Littorella lacustris) ɔ: Bladstilken er fladt udbredt og Bladpladen mangler.

— » Lin. 7 f. n. tilføies: *γ*, Tjustrup Sø ved Sorø (14)!
— 303 — 8 f. n. — almindelig ved Tønder (Branth).
— 319 — 2 f. n. — Aborrebjerget paa Møen (Baagøe)!
— 321 — 7 tilføies: *Sj.* Hornbæks Plantage!
— » — 12 f. n. tilføies: *Loll.* ved Knuthenborg (Thaning).
— 324 — 16 tilføies: Høgild Mose ved Karup Aa (Feddersen).
— 329 — 10 — Nørbjerg Kalkbakke i V. Hanherred (8)!
— 353 — 6 — 7—9.
— » — 20 — 7—8. ⊙.
— » — 12 f. n. tilføies: *Sj.* Maaløv (14), Høragre ved Tikjøb i Mængde!
— 355 — 21 tilføies: Nymølle (14)!
— » nederste Linie tilføies: *Sj.* Nybølle (14)!
— 358 Lin. 1 tilføies: Mørkegaard ved Qvistgaard Station (15), Nyrup, Danstrup Hegn!
— » efter Lin. 13 tilføies: Prof. *A. Braun*, som ifølge min Anmodning har undersøgt *S. lividum* i Willdenows Herbarium, har meddeelt mig, at denne Plante, saavidt det af de i Herbariet opbevarede maadelige Exemplarer kan skjønnes, er forskjellig fra vor; Navnet S. lividum, som først af Drejer er brugt for denne, maa derfor opgives. Jeg maa

altsaa indtil videre antage den for en Form af *S. Fabaria* Koch (S. purpureum Tausch), thi til *S. purpurascens* Koch (saaledes idetmindste som jeg opfatter denne) kan den neppe henhøre.

Side 362 Linie 3 tilføies: Heder ved Tjele pr. Viborg (Feddersen).
— 365 — 4 — Søndersøens Nordskrænt (14).
— 373 — 5 — Krat ved Gurre Sø (14)!
— 374 — 5 f. n. 6—7 rettes til 7—8.
— 408 — 12 f. n. tilføies: Hedebakker mellem Resen og Karup (Feddersen).
— 413 — 14 f. n. — Skovgaard ved Viborg (Feddersen).
— 423 — 1 f. n. — Holsteinborg, Stubberup, Basnæs, Glænø (Nielsen).
— 424 — 7 f. n. — Høier, List (Branth).
— 435 — 15 tilføies: og i Henseende til Kronens Læber. (Ved Tikjøb har jeg fundet en Form med 4—5-tandet Overlæbe og alle Underlæbens Flige rundtakkede).
— 443 — 23 — Asmild Klosters Have (Feddersen).
— 446 — 2 — Lindum Skov, Møgelkjær (Feddersen).
— 448 efter Lin. 8 tilføies:
† *M. piperita* L. (Peber-M.) forvildet ved St. Jørgensgaard i Fyen (12).
— 449 Lin. 23 tilføies: *ε*, *J.* Barmer ved Nibe Fjord (8)!
— 450 — 13 — *Sj.* forvildet i Haver ved Tikjøb!
— 451 — 8 — *β*, *J.* Kjettrup i Ø. Hanherred (8)!
— » — 9 (ikke funden i det egenlige Danmark o. s. v.) rettes til: *Sj.* Bredderne af Gurre Sø (paa Gruusbund)!
— 453 — 18 tilføies: Aalholm (Møller).
— 457 — 2 f. n. tilføies: Slettestrand i V. Hanherred (8)!
— 467 — 3 f. n. — Løgstør (8)!
— 469 — 15 efter »tokløvede« tilføies (eller hele).
— » — 23 brunagtig rettes til violetbrun eller skidenguul med violet Anstrøg.
— » — 12 tilføies: O. Cirsii oleracei Caspary (Schr. der Phys. Ges. z. Königsberg, 2 Jahrg. p. 46 t. 1).
— 477 — 21 — ved Kysterne af Omø i stor Mængde (Nielsen, 14).
— 478 — 9 — Omø (14).
— 484 — 18 — Porskjær i Taabel Hede ved Agger (Andresen).
— 493 — 14 f. n. tilføies: Bisserup ved Skjelskør (Nielsen)!

Side 503 Lin. 19 tilføies: *Sj.* Store Hareskov (14); *Loll.* Aalholm (Møller).
— 512 — 4 f. n. — Granskov ved Sølyst N. for Esrom Sø!
— 521 — 1 f. n. — Slettestrand i V. Hanherred (8)!
— 528 — 15 tilføies: Glænø ved Skjelskør (Nielsen).
— 537 — 5 f. n. tilføies: Tørvmose i Asnæs Skov (Smith)!
— 541 — 8 f. n. — Nykjøbing paa Falster (Trojel).
— 597 — 5 tilføies: Aagerup (Smith).
— 705 — 10 — Rødby Gader (Benzon)!
— 782 — nederste Lin. tilføies: Vildsted Sø ved Løgstør (8)!

Register

over

de i Haandbogen indeholdte Arters og Varieteters Navne.

(De med *Cursiv* trykte Navne ere Synonymer.)

A.

B.

D.

E.

F.

G.

I.

K.

L.

M.

N.

T.

U.

V.

Alfabetisk Fortegnelse

over

de danske Plantenavne.

(Slægtnavnene ere trykte med opretstaaende Typer, de meest bekjendte og i Folkesproget optagne Navne for enkelte Arter med *Cursiv*).

K.

L.

M.

N.

O.

P.

Q.

R.

S.

